

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ
ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန

ဒုတိယနှစ်၊ ပထမစာသင်နှစ်ဝက်

EDU 2101
ပညာရေးဘာသာ

ကျောင်းသားကိုင်စာအုပ်

နိဒါန်း

မြန်မာနိုင်ငံ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနသည် ‘အမျိုးသားပညာရေးမဟာဗျူဟာစီမံကိန်း’ (NESP) ၂၀၁၆-၂၀၂၁ တွင် ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ထားသော လုပ်ငန်းခွင်အကြိုဆရာအတတ်သင်ပညာရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုနှင့်အညီ လေးနှစ်သင် ပညာရေးဒီဂရီ ကောလိပ်သင်ရိုးညွှန်းတမ်းကို ရေးဆွဲ ပြုစုခဲ့ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ ပညာရေးဒီဂရီကောလိပ် သင်ရိုးညွှန်းတမ်းတွင် သင်ရိုးညွှန်းတမ်းအညွှန်းဘောင်၊ သင်ရိုးမာတိကာများ၊ ကျောင်းသားကိုင်စာအုပ်များနှင့် ဆရာလမ်းညွှန်များ စသည်တို့ ပါဝင် သည်။ လေးနှစ်သင် ပညာရေးဒီဂရီကောလိပ် သင်ရိုးညွှန်းတမ်းကို အခြေခံပညာသင်ရိုး ညွှန်းတမ်းနှင့် လိုက်လျောညီထွေမှုရှိစေရန်နှင့် ပညာရေးဒီဂရီကောလိပ် ကျောင်းသားများအား မြန်မာနိုင်ငံမူလတန်းနှင့် အလယ်တန်းကျောင်း စာသင်ခန်းများတွင် ထိရောက်စွာသင်ကြား နိုင်ရန် လိုအပ်သော တတ်ကျွမ်းမှုများ တတ်မြောက်သွားစေရန် စီစဉ်ရေးဆွဲထားပါသည်။ ဤသင်ရိုးညွှန်းတမ်းကို ဆရာတစ်ဦးအနေဖြင့် သိသင့်သည်များ၊ စာသင်ခန်းအတွင်း၌ လုပ်ဆောင်ရမည်များနှင့် ပတ်သက်၍ မျှော်မှန်းထားသည်များကို ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြထား သည့် ဆရာများအတွက် တတ်ကျွမ်းမှု စံသတ်မှတ်ချက်အညွှန်းဘောင် (Teacher Competency Standards Framework - TCSF) အပေါ်အခြေခံ၍ ရေးဆွဲထားခြင်းဖြစ် ပါသည်။

ဤသင်ရိုးညွှန်းတမ်းကို ခရုပတ်ပုံ သင်ရိုးညွှန်းတမ်း ချဉ်းကပ်နည်း (Spiral Curriculum Approach) ဖြင့် ပြုစုထားပြီး ပညာရေးဒီဂရီကောလိပ်ကျောင်းသားများသည် မိမိတို့ သိထား ပြီးသော အယူအဆ သဘောတရားများကို လေးနှစ်တာကာလအတွင်း၌ အပြန်ပြန် အလှန် လှန်လေ့လာကြရမည် ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ပြန်လှန်လေ့လာခြင်းဖြင့် ပညာရေးဒီဂရီကောလိပ် ကျောင်းသားများ၏ အသိပညာနှင့် နားလည်သဘောပေါက်မှုများ ပိုမိုနက်ရှိုင်း ကျယ်ပြန့် လာမည် ဖြစ်သည်။ ဤသို့ဖြစ်လာစေရန် လေးနှစ်သင် ပညာရေးဒီဂရီကောလိပ်သင်ရိုးကို အပိုင်း ၂ ခုဖြင့် ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ထားသည်။ ပထမအပိုင်း cycle 1 (ပထမနှစ် နှင့် ဒုတိယနှစ်) တွင် သင်ယူထားသည့် အယူအဆ သဘောတရားများအား ဒုတိယအပိုင်း cycle 2 (တတိယ နှစ် နှင့် စတုတ္ထနှစ်) တွင် ပို၍နက်ရှိုင်းစွာ ပြန်လည်ထပ်ကျော့သွားမည် ဖြစ်သည်။ သို့မှသာ

ပညာရေး ဒီဂရီကောလိပ်ကျောင်းသားများသည် မိမိတို့ သင်ယူခဲ့ပြီးသော အယူအဆ သဘောတရားများကို ပြန်လည်လေ့လာနိုင်ခြင်း၊ လက်တွေ့လုပ်ကိုင် စမ်းသပ်နိုင်ခြင်း၊ စာသင်ခန်းအတွင်း လုပ်ဆောင်လေ့ရှိသည်များကို မိမိတို့အတန်းဖော်များနှင့် ပြန်လည်ဝေမျှ ပြောဆိုနိုင်ခြင်း၊ မိမိတို့၏ သင်ကြားရေးကျွမ်းကျင်မှု အမျိုးမျိုးအနက်မှ အချို့သော အပိုင်း များကို ပိုမိုနက်နဲစွာ ဆင်ခြင်နိုင်ခြင်းများလည်း ရရှိလာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ဤသင်ရိုးညွှန်းတမ်း ၏ ဖွဲ့စည်းပုံသည် ဘက်စုံပေါင်းစပ်ထားသော ချဉ်းကပ်မှုပုံစံ (Integrated Approach) ဖြင့် ရေးဆွဲထားသောကြောင့် သင့်လျော်သော ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှု၊ လက်တွေ့အသုံးချမှုနှင့် အတွေ့အကြုံတို့ကို အထောက်အကူပေး သည့် သင်ယူမှုဖြစ်စဉ် မှတစ်ဆင့် ဘာသာရပ် ဆိုင်ရာအသိပညာသင်ကြားရေးနှင့် ပညာရေးဆိုင်ရာ သီအိုရီများကို နားလည်သဘောပေါက် စေခြင်းဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ ဤသင်ရိုးညွှန်းတမ်းသည် ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာအသိပညာများကို သာ အလေးပေးခြင်း မဟုတ်ဘဲ သက်ဆိုင်ရာ အသက်အရွယ် အုပ်စုအလိုက် သင်ကြားသင်ယူ မှုအခြေအနေများတွင် အသိပညာ၊ ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် စိတ်နေသဘောထားများကို ထိရောက် စွာ အသုံးပြုသင်ကြားတတ်စေရန် လိုအပ်သော ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် စိတ်နေသဘောထားများ ကိုလည်း အလေးပေးထားပါသည်။ တတ်ကျွမ်းမှု တစ်ရပ်တွင် ပါဝင်သော အစိတ်အပိုင်းများ ဖြစ်သည့် အသိပညာ၊ ကျွမ်းကျင်မှုများ၊ စိတ်နေသဘောထားများနှင့် ၎င်းတို့ကို ထိရောက်စွာ အသုံးချနိုင်ခြင်း စသည်တို့ကို အလေးပေးထားသောကြောင့် ဤသင်ရိုးညွှန်းတမ်းကို တတ်ကျွမ်းမှု အခြေပြုသင်ရိုးညွှန်းတမ်း (Competency-based Curriculum) ဟု ခေါ်ဆို ပါသည်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ တတ်ကျွမ်းမှုအခြေပြု သင်ရိုးညွှန်းတမ်းဆိုသည်မှာ သင်ယူသူကို ဗဟိုပြုပြီး ကျောင်းသားများ၊ ဆရာများနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းများ၏ ပြောင်းလဲနေသော လိုအပ်ချက်များ နှင့် ဆီလျော်ကိုက်ညီမှုရှိသည်။ အယူအဆ သဘောတရားသစ်များကို လေ့လာသင်ယူသည့် အခါတွင်လည်း ၎င်းတို့ကို အသုံးပြုပြီး အောက်ပါအတိုင်း ပြန်လည်သုံးသပ်နိုင်သည်။

- ၁။ သင်ယူခြင်း (မည်သည်ကို မည်သို့သင်ကြားမည်ဟု အစီအစဉ်ချမှတ်ခြင်း)
- ၂။ အသုံးပြုခြင်း (သင်ကြားသင်ယူမှုဆိုင်ရာများကို လေ့ကျင့်ခြင်း) နှင့်
- ၃။ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း (မိမိ၏ သင်ကြားမှုပုံစံအား ပြန်လည် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ် ခြင်း)

ပညာရေး ဒီဂရီကောလိပ်တွင် ပညာသင်ယူပြီးမြောက်ပြီး အချိန်တွင်လည်း ပညာရေး ဒီဂရီ ကောလိပ်ဘွဲ့ရကျောင်းသားများသည် အထက်ဖော်ပြပါ သင်ယူ - အသုံးချ - ပြန်လည်သုံးသပ် ဟူသည့် စက်ဝန်းသံသရာ (cycle of learn-apply-reflect) ကို မိမိတို့၏ သင်ကြားပို့ချရာတွင် အသုံးချခြင်းအားဖြင့် အနာဂတ်မြန်မာမျိုးဆက်သစ် ကလေးငယ်တို့၏ သင်ယူမှုနှင့် ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုများကို ထိရောက်စွာ ပံ့ပိုးကူညီပေးနိုင်ရန် ရည်မှန်းထားသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ ပညာရေး ဒီဂရီ ကောလိပ်သင်ရိုးညွှန်းတမ်းကို ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနက ရွေးချယ် ခန့်အပ် ထားသော ပညာရေး ဒီဂရီကောလိပ်များမှ ဆရာ၊ ဆရာမများနှင့် ပညာရေးတက္ကသိုလ် များနှင့် ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသား ဖွံ့ဖြိုးရေးတက္ကသိုလ်တို့မှ တတ်သိပညာရှင်များ ပါဝင် သော သင်ရိုးညွှန်းတမ်း ရေးဆွဲရေးအဖွဲ့က ရေးဆွဲပြုစုထားသည်။ ထို့အပြင် မြန်မာပြည်တွင်းမှ ကျွမ်းကျင်သူများ၊ နိုင်ငံတကာကျွမ်းကျင်သူများလည်း ပါဝင်ရေးဆွဲကြသည်။ ဤလုပ်ငန်းစဉ် တစ်ရပ်လုံးကို ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ အဆင့်မြင့်ပညာဦးစီးဌာနက အကြံပေးလမ်းညွှန်မှုပြု ပါသည်။

ဤသင်ရိုးညွှန်းတမ်း ပြုစုရေးသားရာတွင် နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီများကို ကုလသမဂ္ဂ ပညာရေး၊ သိပ္ပံနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့အစည်း (ယူနက်စကို - UNESCO) ၏ “မြန်မာနိုင်ငံ လုပ်ငန်းခွင်အကြံပြု ဆရာအတတ်ပညာ အရည်အသွေးတိုးမြှင့်ရေး” (Strengthening Pre-service Teacher Education in Myanmar) စီမံချက် မှတစ်ဆင့် ထောက်ပံ့ပေး ထားသည်။ ဤသင်ရိုးညွှန်းတမ်းရေးဆွဲရေးအတွက် ဘဏ္ဍာရေးအထောက်အပံ့များကို ဩစတြေးလျအစိုးရ၊ ဖင်လန်အစိုးရနှင့် ယူကေအစိုးရများကလည်း ပေးအပ်ထားပါသည်။

မာတိကာ

နိဒါန်းက

မာတိကာ.....ဃ

ဤကျောင်းသားကိုးစာအုပ်ကို မည်သို့အသုံးပြုရမည်နည်း။ ဝ

အခန်း ၁။ ပညာရေးဘာသာရပ်ကို နားလည်မှု ဖွံ့ဖြိုးလာစေခြင်း..... ၄၂

 ၁.၁။ (၂၁) ရာစုပညာရေး.....၄၈

 ၁.၁.၁။ ပညာရေးဘာသာရပ်မော်ဂျူး၏ရည်မှန်းချက်များ.....၄၉

 ၁.၁.၂။ ကျောင်းသင်ပညာရေး၊ ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေး၊ ကိုယ်တိုင်သင်ယူ ပညာရေးနှင့် ဘဝတစ်သက်တာသင်ယူမှု၅၃

 ၁.၁.၃။ ပညာရေး၏ အချက်အချာ အချင်းချင်း အပြန်အလှန်ဆက်စပ်ပုံ ၆၆

 ၁.၁.၄။ စာတတ်မြောက်မှုနှင့် ပညာသင်ကြားရေး ၇၈

 ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန်မေးခွန်းများ ၉၀

 ၁.၂။ သင်ကြားမှု ထိရောက်အောင်မြင်သော ကျောင်းများနှင့် အဓိကကျသော ပညာ ရရှိရာရင်းမြစ်များ.....၉၁

 ၁.၂.၁။ မြန်မာနိုင်ငံ ကျောင်းအရည်အသွေး အာမခံပုံစံ သတ်မှတ်အညွှန်းဘောင်၉၂

 ၁.၂.၂။ ပညာရရှိရာရင်းမြစ်များ ၁၀၆

 ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန်မေးခွန်းများ ၁၁၈

အခန်းဆုံးအနှစ်ချုပ် ၁၁၉

 အဓိကအချက်များ..... ၁၁၉

 အခန်းဆုံးပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားခြင်း ၁၂၁

 ဆက်လက်ဖတ်မှတ်စရာများ ၁၂၃

အခန်း ၂။ သင်နည်းဗေဒဆိုင်ရာ သဘောတရားနှင့်လက်တွေ့..... ၁၂၄

 ၂.၁။ နည်းပညာသုံး သင်နည်းဗေဒဆိုင်ရာအသိပညာ..... ၁၃၀

 ၂.၁.၁။ TPACK အား နားလည်သဘောပေါက်မှုကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေခြင်း. ၁၃၁

 ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန် မေးခွန်းများ ၁၅၁

၂.၂။ ကျောင်းသားဗဟိုပြု ချဉ်းကပ်နည်းများနှင့် ဆရာဗဟိုပြုချဉ်းကပ်မှုများ.....၁၅၂

၂.၂.၁။ ကျောင်းသားဗဟိုပြု သင်ယူမှု အသိပညာတည်ဆောက်မှု
 ပဓာနထားသော ချဉ်းကပ်မှု၁၅၂

၂.၂.၂။ ဆရာဗဟိုပြုသင်ကြားမှု - အပြုအမူဆိုင်ရာချဉ်းကပ်မှု ၁၇၇

၂.၂.၃။ စာသင်ခန်းအတွင်း သိမှုဆိုင်ရာသင်ယူမှုသဘောတရားများ၏
 သြဇာလွှမ်းမိုးမှု ၁၈၇

ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန်မေးခွန်းများ ၂၀၀

၂.၃။ ဘဝသက်တမ်းတစ်လျှောက်ဖွံ့ဖြိုးမှု ၂၀၂

၂.၃.၁။ ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် အလယ်တန်းကျောင်းသား ၂၀၃

၂.၃.၂။ သိမှုဆိုင်ရာ၊ ဘာသာစကားဆိုင်ရာ၊ ကာယ၊ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးနှင့်
 စိတ်လှုပ်ရှား ခံစားမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုများ..... ၂၆၂

ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန်မေးခွန်းများ ၃၃၀

၂.၄။ မတူကွဲပြားသောယဉ်ကျေးမှုမျိုးစုံနှင့် ဘာသာစကားမျိုးစုံပါဝင်နေသော
 စာသင်ခန်းများ (Culturally and linguistically diverse classrooms)..... ၃၃၂

၂.၄.၁။ ယဉ်ကျေးမှုအသီးသီးတို့ကို လိုက်လျောညီထွေ လက်ခံဆောင်ရွက်ပေး
 တတ်သော သင်နည်းဗေဒ (Culturally Responsive Pedagogy) ၃၃၃

ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန်မေးခွန်းများ ၃၅၅

အခန်းဆုံးအနှစ်ချုပ် ၃၅၇

အဓိကအချက်များ ၃၅၇

အခန်းဆုံးပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားခြင်း ၃၆၄

ဆက်လက်ဖတ်မှတ်စရာများ..... ၃၆၅

အခန်း ၃။ ထိရောက်သောသင်ယူမှုအတွက် နည်းလမ်း/နည်းဗျူဟာများ ၃၆၈

၃.၁။ ကျောင်းသားများအား သင်ယူစေရန်စေ့ဆော်စေခြင်းအားဖြင့် သင်ယူမှု၌
 စိတ်ပါဝင်စားစေခြင်း (ကျောင်းသားများအား နှိုးဆော်တိုက်တွန်းမှုနှင့်
 ဆွဲဆောင်မှု)..... ၃၇၅

၃.၁.၁။ ဝါသနာအရင်းခံ ချဉ်းကပ်သင်ယူမှုနှင့် သင်ယူမှုအကြောင်း
 ယူဆချက်များနှင့် သင်ယူမှုကိုချဉ်းကပ်ပုံများ ၃၇၆

ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန်မေးခွန်းများ ၃၉၄

- ၃.၂။ မေးခွန်းမေးခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်တွေးခေါ်ခြင်း..... ၃၉၅
- ၃.၂.၁။ ထိရောက်သောမေးခွန်းများမေးခြင်း - ထူးခြားသော
 လက္ခဏာများနှင့် နည်းလမ်းများ..... ၃၉၆
- ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန်မေးခွန်းများ ၄၀၈
- ၃.၃။ ကျောင်းသားများနှင့် အပြန်အလှန်ပြောဆိုဆက်သွယ်ခြင်း..... ၄၀၉
- ၃.၃.၁။ ထိရောက်မှုရှိပြီး ကျောင်းသားအားလုံး အကျုံးဝင်ပါဝင်နိုင်စေသော
 ပြောဆိုဆက်ဆံမှု ၄၁၀
- ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန်မေးခွန်းများ ၄၂၄
- ၃.၄။ တက်ကြွစွာသင်ယူမှု - အပြန်အလှန်ဆက်သွယ်သင်ယူမှုနှင့် ပူးပေါင်းပါဝင်
 လုပ်ဆောင် သင်ယူမှု (Interactive and Cooperative Learning) ၄၂၅
- ၃.၄.၁။ အပြန်အလှန်ဆက်သွယ်သင်ယူမှု ၄၂၆
- ၃.၄.၂။ ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သော သင်ယူမှု(Cooperative learning) ၄၄၂
- ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန်မေးခွန်းများ ၄၅၂
- ၃.၅။ ကိုယ်တိုင်လုပ်ပိုင်ခွင့် (Autonomy) အယူအဆဖွံ့ဖြိုးလာခြင်းနှင့်
 ကျောင်းသားအချင်းချင်း ဦးဆောင်မှုဖြင့် သင်ယူခြင်း..... ၄၅၃
- ၃.၅.၁။ လွတ်လပ်စွာ/အမှီအခိုကင်းစွာ သင်ယူမှု (Independent Learning).....
 ၄၅၄
- ၃.၅.၂။ ကျောင်းသားအချင်းချင်းထံမှ သင်ယူမှု (Peer Learning) ၄၅၉
- ၃.၅.၃။ ကျောင်းသားအချင်းချင်းက ဦးဆောင်သော အသင်းအဖွဲ့လိုက်
 သင်ယူမှု..... ၄၆၅
- ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန်မေးခွန်းများ ၄၇၂
- ၃.၆။ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းနှင့် သင်ယူမှုပတ်ဝန်းကျင်တို့ကို လိုအပ်ချက်အလိုက်
 ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်ခြင်း..... ၄၇၃
- ၃.၆.၁။ ကျောင်းသားများ၏ ထူးခြားသောလက္ခဏာများနှင့်အညီ
 လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်ခြင်း..... ၄၇၄
- ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန်မေးခွန်းများ ၄၈၅
- ၃.၇။ တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များပံ့ပိုးခြင်း..... ၄၈၆
- ၃.၇.၁။ အပြုသဘောဆောင်သော တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များကို ပံ့ပိုးပေးခြင်း
 - အုပ်စုငယ်အတွင်း၊ အချင်းချင်း နှင့် မိမိကိုယ်ကို ဆန်းစစ်ခြင်း ၄၈၇

ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန်မေးခွန်းများ ၄၉၈

အခန်းဆုံး အနှစ်ချုပ် ၄၉၉

 အဓိကအချက်များ ၄၉၉

 အခန်းဆုံး ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားခြင်း..... ၅၀၃

 ဆက်လက်ဖတ်မှတ်စရာများ..... ၅၀၅

အခန်း ၄။ အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း..... ၅၀၈

 ၄.၁။ အစီအစဉ်ရေးဆွဲမှုဖြစ်စဉ် (Planning Process) ၅၁၃

 ၄.၁.၁။ ဒုတိယနှစ်သင်တန်း သင်ခန်းစာအစီအစဉ်ရေးဆွဲမှုကို မိတ်ဆက်ခြင်း..... ၅၁၄

 ၄.၁.၂။ သင်ခန်းစာအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ဆရာများအတွက် တတ်ကျွမ်းမှု စံသတ်မှတ်ချက် အညွှန်းဘောင် (TCSF) ၅၃၀

ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန်မေးခွန်းများ ၅၄၄

 ၄.၂။ သင်ခန်းစာခေါင်းစဉ် ၅၄၅

 ၄.၂.၁။ သင်ရိုးအကြောင်းအရာကို နားလည်စေရန် ဖတ်ရှုလေ့လာခြင်း ၅၄၅

ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန်မေးခွန်းများ ၅၆၁

 ၄.၃။ သင်ယူသူများအကြောင်းကို သိရှိခြင်း..... ၅၆၂

 ၄.၃.၁။ ယခင်ရှိနှင့်ပြီး အသိပညာနှင့် ကျောင်းသား၏ အဓိက အကြောင်းအရာ အချက်အလက်များ ၅၆၂

ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန်မေးခွန်းများ ၅၉၅

 ၄.၄။ သင်ခန်းစာ၏ရည်ရွယ်ချက်များ၊ သင်ယူမှုရလဒ်များနှင့် အောင်မြင်မှုစံများ ၅၉၆

 ၄.၄.၁။ သင်ခန်းစာ၏ရည်ရွယ်ချက်များ၊ သင်ယူမှုရလဒ်များနှင့် အောင်မြင်မှု စံသတ်မှတ်ချက်များကို ရေးသားခြင်း ၅၉၆

ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန်မေးခွန်းများ ၆၂၂

 ၄.၅။ ချဉ်းကပ်သင်ကြားနည်းများ၊ သင်ကြားသင်ယူမှုနည်းဗျူဟာများ၊ သင်ကြား သင်ယူမှု နည်းလမ်းများနှင့် နည်းစနစ်များ၊ သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများနှင့် ရင်းမြစ်များ..... ၆၂၃

 ၄.၅.၁။ ချဉ်းကပ်သင်ကြားနည်းများ၊ သင်ကြားသင်ယူမှုနည်းဗျူဟာများ၊ သင်ကြားသင်ယူမှု နည်းလမ်းများနှင့် နည်းစနစ်များ ၆၂၄

၄.၅.၂။ သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများနှင့် ရင်းမြစ်များဖြင့်
 သင်ကြားသင်ယူမှုကို ပံ့ပိုးပေးခြင်း ၆၄၅

ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန်မေးခွန်းများ ၆၅၅

၄.၆။ သင်ခန်းစာ သင်ကြားနေစဉ်..... ၆၅၆

၄.၆.၁။ မိတ်ဆက်ခြင်း၊ ကိုယ်ထည်ပိုင်း၊ ပြန်လည်ဆန်းစစ်ခြင်းနှင့်
 လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်ခြင်း ၆၅၆

ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန်မေးခွန်းများ ၆၈၃

၄.၇။ သင်ခန်းစာ သင်ကြားပြီးနောက် ၆၈၄

၄.၇.၁။ ဆရာ၏ အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှု ၆၈၄

ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန်မေးခွန်းများ ၆၉၇

အခန်းဆုံးအနှစ်ချုပ် ၆၉၈

အဓိကအချက်များ ၆၉၈

အခန်းဆုံးပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားခြင်း ၇၀၂

ဆက်လက်ဖတ်မှတ်စရာများ ၇၀၃

အခန်း ၅။ ပညာရေးစိတ်ပညာ ၇၀၅

၅.၁။ ပညာရေးစိတ်ပညာအကြောင်း နားလည်သဘောပေါက်မှု ဖွံ့ဖြိုးစေခြင်း.... ၇၁၀

၅.၁.၁။ ပညာရေးစိတ်ပညာ၏ အရေးပါမှု ၇၁၁

ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန်မေးခွန်းများ ၇၃၇

၅.၂။ ဦးနှောက်ထဲ၌ အချက်အလက်များကို အဆင့်ဆင့်ချိတ်ဆက် ပြုပြင်စီစဉ်ခြင်းပုံစံ
 (Information Processing Model) ၇၃၈

၅.၂.၁။ ဦးနှောက်ထဲ၌ အချက်အလက်များကို အဆင့်ဆင့် ချိတ်ဆက်ပြုပြင်
 စီစဉ်ခြင်းပုံစံနှင့် မှတ်ဉာဏ်အဆင့် (၃) ဆင့်..... ၇၃၉

ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန်မေးခွန်းများ ၇၅၈

၅.၃။ သင်ယူရာ၌ လူသာပဓာန သဘောတရားနှင့် ချဉ်းကပ်နည်းများ
 (Humanist Approaches to Learning) ၇၅၉

၅.၃.၁။ သင်ယူရာ၌ လူသာပဓာနသဘောတရားနှင့်ချဉ်းကပ်နည်းများကို
 မိတ်ဆက်ခြင်း..... ၇၆၀

၅.၃.၂။ လူသာပဓာနဝါဒကို စွဲကိုင်သော စိတ်ပညာရှင်
 အဗရာဟမ် မားလို့ (Abraham Maslow) ၇၇၃

၅.၃.၃။ လူသာပဓာနဝါဒကို စွဲကိုင်သော စိတ်ပညာရှင် ကားလ်ရော်ဂျာစ် . ၇၈၅

၅.၃.၄။ ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သင်ယူမှုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်
သင်ယူမှု ၈၀၂

၅.၃.၅။ ပညာရေးနယ်ပယ်တွင် အသုံးပြုသည့် အကောင်းမြင်တတ်မှု/
အပြုသဘောဆောင်မှုကို ဦးစားပေးလေ့လာသော စိတ်ပညာ
(Positive Psychology in Education).....၈၂၁

၅.၃.၆။ လူမှုစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှု ၈၄၀

ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန်မေးခွန်းများ ၈၆၁

အခန်းဆုံးအနှစ်ချုပ် ၈၆၂

အဓိကအချက်များ ၈၆၂

အခန်းဆုံးပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားခြင်း ၈၆၆

ဆက်လက်ဖတ်မှတ်စရာများ..... ၈၆၉

ခက်ဆစ်အဘိဓာန် ၈၇၀

ကျမ်းကိုးစာရင်း ၈၈၄

ဤကျောင်းသားကိုင်စာအုပ်ကို မည်သို့အသုံးပြုရမည်နည်း။

ပညာရေးဘာသာရပ် ကျောင်းသားကိုင်စာအုပ်ကို မည်သို့အသုံးပြုမည်နည်း။

ဤပညာရေးဒီဂရီကောလိပ် ဒုတိယနှစ် ကျောင်းသားကိုင်စာအုပ်ကို ပညာရေး ဘာသာရပ် သင်ယူရာတွင် အထောက်အကူပြုစေရန် ပြင်ဆင်ရေးဆွဲထားပါသည်။ ဤကျောင်းသားကိုင် စာအုပ်တွင် ပညာရေး ဘာသာရပ်နှင့် ပတ်သက်သည့် အခြေခံအချက်အလက်များကို တွေ့ ရှိရမည်။ ထိရောက်စွာ သင်ကြားပို့ချပေးနိုင်သည့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဆရာကောင်းတစ်ဦး ဖြစ်လာ စေရေးတွင် လိုအပ်သော အသိပညာ၊ ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် သဘောထားများ ဖွံ့ဖြိုးစေမည့် သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများနှင့် ဆက်လက်ဆည်းပူးစရာများကိုလည်း ဤကျောင်းသားကိုင်စာအုပ် တွင် တွေ့ရှိပါလိမ့်မည်။ သင်သည် ဤကျောင်းသားကိုင်စာအုပ်ကို စာသင်ခန်းအတွင်း အဓိက ဆည်းပူးစရာ စာအုပ်အဖြစ် လည်းကောင်း၊ ကိုယ်တိုင်ဆည်းပူးလေ့လာစရာ စာအုပ်အဖြစ် လည်းကောင်း အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။

ဤကျောင်းသားကိုင်စာအုပ်တွင် ပါဝင်သော အကြောင်းအရာများကို ကျောင်းသားများ^၁ အတွက်ဟု အမည်တပ်ထားသော်လည်း သင်တို့အား ပညာရေးဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ အခြေခံ တတ်ကျွမ်းမှုများ ရအောင် ပံ့ပိုးကူညီပေးပြီး အနီးကပ်ကြည့်ရှု၊ ထောက်ပံ့ကူညီကြမည့် ဆရာ များအတွက်လည်း ဆည်းပူးစရာ အကြောင်းအရာများ ဖြစ်ပါသည်။ ဤဘာသာရပ်တစ်ခု လုံးတွင် သင်တို့နှင့် သင်တို့၏ ဆရာသည် ကျောင်းသားကိုင်စာအုပ်အား သင်ယူရေးကိရိယာ တစ်ခုအဖြစ် အသုံးပြုပြီး အတူပူးပေါင်း လုပ်ဆောင်ကြရမည်ဖြစ်ပါသည်။

၁ ဤကျောင်းသားကိုင်စာအုပ်တွင် ဖော်ပြထားသော ကျောင်းသားသည် ပညာရေးဒီဂရီကောလိပ်ကျောင်းသားများကို ရည်ညွှန်းပါသည်။

၂ ဤကျောင်းသားကိုင်စာအုပ်တွင် ဖော်ပြထားသော ဆရာသည် ပညာရေးဒီဂရီကောလိပ်ဆရာများကို ရည်ညွှန်းပါသည်။

ပညာရေး ဘာသာရပ်ကို မည်သည့်အချိန်၊ မည်သည့်နေရာတွင် သင်ယူရမည်နည်း။

လေးနှစ်သင် ပညာရေးဒီဂရီကောလိပ် သင်ကြားရေးအစီအစဉ်တွင် ဒုတိယနှစ် ပညာရေး ဘာသာရပ်ကို သင်ကြားရန် (ပထမစာသင်နှစ်ဝက်တွင် ၉၆ ချိန်၊ ဒုတိယစာသင်နှစ်ဝက်တွင် ၈၀ ချိန်) စုစုပေါင်း စာသင်ချိန် ၁၇၆ ချိန် လျာထားပါသည်။ သင်ကြားပို့ချမည့်နေရာမှာ သင် တို့၏ ပညာရေးဒီဂရီကောလိပ်တွင် ဖြစ်ပါသည်။

ဒုတိယနှစ် ပညာရေး ဘာသာရပ်ကျောင်းသားကိုင်စာအုပ်တွင် မည်သည့်အရာများပါဝင် သနည်း။

ကျောင်းသားကိုင်စာအုပ် ဖွဲ့စည်းပုံနှင့် ပါဝင်သည့် အကြောင်းအရာများသည် လေးနှစ်သင် ပညာရေးဒီဂရီကောလိပ် ပညာရေးဘာသာရပ် သင်ရိုးမာတိကာများနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိစေရန် လမ်းညွှန်ထားပါသည်။

ဒုတိယနှစ် ပညာရေးဘာသာရပ်တွင် အောက်ပါ အခန်းများ ပါဝင်ပါသည်။

- ပညာရေးဘာသာရပ်ကို နားလည်မှု ဖွံ့ဖြိုးလာစေခြင်း
- သင်နည်းဗေဒဆိုင်ရာ သဘောတရားနှင့်လက်တွေ့
- ထိရောက်သောသင်ယူမှုအတွက် နည်းလမ်း/နည်းပျူဟာများ
- အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း
- ပညာရေးစိတ်ပညာ
- မြန်မာနိုင်ငံ၏ပညာရေးစနစ်နှင့် သင်ရိုးညွှန်းတမ်းဆိုင်ရာအချက်များ
- ပညာရေးသဘောတရား/ အတွေးအခေါ်
- စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း
- ပံ့ပိုးကူညီမှုနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံမှုရှိသော သင်ယူမှုဝန်းကျင်
- ဆရာအတတ်ပညာကျွမ်းကျင်မှု

အခန်းတစ်ခုစီတွင် ပါဝင်သော သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများအား လုပ်ဆောင်ရာတွင် သင်ခန်းစာ ခေါင်းစဉ်နှင့် ဆိုင်သော အသိပညာ၊ ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် သဘောထားများ နက်နဲစွာ တတ်မြောက် ရရှိသွားစေရန် တစ်ဦးချင်း (သို့မဟုတ်) အတန်းဖော်များ၊ အတန်းဆရာနှင့် ပူးပေါင်းပြီး ပါဝင် လုပ်ဆောင်ကြရပါမည်။ အောက်တွင် ဖော်ပြထားသော မာတိကာအကြောင်းအရာဇယား တွင် အခန်းတစ်ခန်းစီအတွက် မျှော်မှန်းထားသော သင်ယူမှုရလဒ်နှင့် အချိန်သတ်မှတ်ချက် ကို ပေးထားပါသည်။

ဇယား (က) ။ ဒုတိယနှစ်၊ ပထမစာသင်နှစ်ဝက်၊ ပညာရေးဘာသာရပ်မာတိကာအကြောင်းအရာ

အခန်းများ	အခန်းငယ်များ	သင်ခန်းစာ များ	သင်ယူမှုရလဒ်များ	ဆရာတတ်ကျွမ်းမှုစံ		စာ သင် ချိန်
				အနိမ့်ဆုံး လိုအပ်ချက် များ	အညွှန်း ကိန်းများ	
၁။ ပညာရေး ဘာသာရပ် ကို နားလည် မှုဖွံ့ဖြိုးလာ စေခြင်း	၁.၁။ (၂၁) ရာစု ပညာရေး	၁.၁.၁။ ပညာရေး ဘာသာရပ် မော်ဂျူး၏ ရည်မှန်းချက် များ	<ul style="list-style-type: none"> ဒုတိယနှစ် ပညာရေး ဘာသာရပ်နှင့် ပညာရေး ဒီဂရီ ကောလိပ်သင်ရိုး၏ ရှင်းလင်းပီပြင်သော သင်ယူရေး ရည်မှန်းချက် များကို ပြန်လည်သုံးသပ် တတ်မည်။ 	ဃ (၂.၁)	ဃ (၂.၁.၃)	၁
		၁.၁.၂။ ကျောင်း သင် ပညာရေး၊ ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေးနှင့် ကိုယ်တိုင် သင်ယူပညာရေး နှင့် ဘဝ တစ်သက်တာ သင်ယူမှု	<ul style="list-style-type: none"> ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေး၏ အဓိပ္ပာယ်ကိုသတ်မှတ် ဖော်ပြတတ်လာပြီး ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေး ဥပမာများ ပေးတတ်မည်။ ဘဝတစ်သက်တာ သင်ယူ မှုလုပ်ငန်းတွင် နှင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကျောင်း ပြင်ပ ပညာရေး၏ အရေးပါ ပုံကို ရှင်းလင်းပြတတ်မည်။ 	ဂ (၃.၁) ဂ (၃.၁)	ဂ (၃.၁.၁) ဂ (၃.၁.၂) ဂ (၃.၂.၁)	၃

အခန်းများ	အခန်းငယ်များ	သင်ခန်းစာများ	သင်ယူမှုရလဒ်များ	ဆရာတတ်ကျွမ်းမှုစံ		စာသင်ချိန်
				အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များ	အညွှန်းကိန်းများ	
			<ul style="list-style-type: none"> ကျောင်းသင်ပညာရေး၊ ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေးနှင့် ကိုယ်တိုင်သင်ယူပညာရေးတို့ကို ဘဝတစ်သက်တာနှင့် ဘဝတစ်ခွင်ပညာရေး/ သင်ယူမှုအညွှန်းတောင်ထဲသို့ ရောက်ရှိအောင် ပေါင်းစပ်ထည့်သွင်းတတ်မည်။ ဘဝတစ်သက်တာနှင့် ဘဝတစ်ခွင်သင်ယူမှု၏ အဓိကကျသော ဝိသေသလက္ခဏာများကို ဆွေးနွေးတင်ပြတတ်မည်။ 			
		၁.၁.၃။ ပညာရေး၏ အချက်အချာအချင်းချင်း အပြန်အလှန်ဆက်စပ်ပုံ	<ul style="list-style-type: none"> ပညာရေး၏အချက်အချာများ တစ်ခုနှင့်တစ်ခုအကြား ပြောင်းလဲလာနေသော ဆက်စပ်နီးနှယ်ပုံကို ဆွေးနွေး ပြတတ်မည်။ (၂၁) ရာစုခေတ်တွင် ပြောင်းလဲလာသော ဆရာ့အခန်းကဏ္ဍ အကြောင်း ပြန်လည်သုံးသပ်တတ်မည်။ အခြေခံပညာသင်ရိုးသစ်က ဦးတည်ချက်ထားသော (၂၁)ရာစုကျွမ်းကျင်မှုများကို အကြမ်းဖျင်း ဖော်ပြတတ်မည်။ 	၈ (၁.၂)	၈ (၁.၂.၁)	၃

အခန်းများ	အခန်းငယ်များ	သင်ခန်းစာများ	သင်ယူမှုရလဒ်များ	ဆရာတတ်ကျွမ်းမှုစံ		စာသင်ချိန်
				အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များ	အညွှန်းကိန်းများ	
		၁.၁.၄။ စာတတ်မြောက်မှုနှင့် ပညာ သင်ကြားရေး	<ul style="list-style-type: none"> ကျောင်းသင်ပညာရေးအောင်မြင်မှုနှင့် ဘဝတစ်သက်တာနှင့် တာဝတစ်ခွင်သင်ယူမှုတို့အတွက် စာတတ်မြောက်မှု၏ အရေးပါပုံကို ရှင်းလင်းပြတတ်မည်။ ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံး စာတတ်မြောက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေရန် ဆောင်ရွက်ထားသည့် အစီအမံများ၊ ပဏာမ ခြေလှမ်းများ/ ကနဦး လုပ်ငန်း အစီအစဉ်များအကြောင်း အကြမ်းဖျင်း ဖော်ပြတတ်မည်။ စာတတ်မြောက်မှုလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ရာတွင် သင်ပြရာ၌ သုံးမည့်ဘာသာစကား (အသုံးအနှုန်း) နှင့် ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဆီလျော်သော စာအုပ် စာပေတို့၏ အရေးပါပုံကို ဆွေးနွေးတင်ပြတတ်မည်။ 	က (၂.၁) က (၃.၂) ဂ (၁.၃) ဂ (၃.၂)	က (၂.၁.၂) က (၃.၂.၂) ဂ (၁.၃.၁) ဂ (၃.၂.၁)	၂

အခန်းများ	အခန်းငယ်များ	သင်ခန်းစာများ	သင်ယူမှုရလဒ်များ	ဆရာတတ်ကျွမ်းမှုစံ		စာသင်ချိန်
				အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များ	အညွှန်းကိန်းများ	
	၁.၂။ သင်ကြားမှုထိရောက်အောင်မြင်သောကျောင်းများနှင့်အဓိက ကျသောပညာရရှိရာရင်းမြစ်များ	၁.၂.၁။ မြန်မာနိုင်ငံကျောင်းအရည်အသွေးအာမခံ ပုံစံသတ်မှတ်အညွှန်းဘောင်	<ul style="list-style-type: none"> ကျောင်းအရည်အသွေးအညွှန်းဘောင်ပါအချက်အလက်များအရ သင်ကြားရေး ထိရောက်မှုရှိသော ကျောင်းများ၏ ဘုံတူညီသည့် ဝိသေသလက္ခဏာများကို ဆွေးနွေးတတ်မည်။ မြန်မာနိုင်ငံကျောင်းအရည်အသွေးအာမခံမှုစံသတ်မှတ်ချက်များအညွှန်းဘောင်၏ ရှုထောင့်များကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်တတ်မည်။ သက်သေအထောက်အထားကို အခြေပြုထားသော စဉ်ဆက်မပြတ်အရည်အသွေး တိုးမြှင့်မှုလုပ်ငန်းစဉ်များ၏ အရေးပါမှုကို ရှင်းလင်းပြတတ်မည်။ 	ဂ (၂.၁) ဃ (၁.၁)	ဂ (၂.၁.၁) ဂ (၂.၁.၂) ဃ (၁.၁.၁) ဃ (၁.၁.၂)	၅
		၁.၂.၂။ ပညာရရှိရာရင်းမြစ်များ	<ul style="list-style-type: none"> ကျောင်းသားတို့၏ သင်ယူမှုကို အဓိကကျသော ပညာရရှိရာရင်းမြစ်များက မည်သို့ပံ့ပိုးပေးနိုင်ခဲ့ကြောင်း ပြန်လည်သုံးသပ်တတ်မည်။ 	က (၁.၁) ဂ (၁.၂)	က (၁.၁.၁) ဂ (၁.၂.၁)	၂

အခန်းများ	အခန်းငယ်များ	သင်ခန်းစာများ	သင်ယူမှုရလဒ်များ	ဆရာတတ်ကျွမ်းမှုစံ		စာသင်ချိန်
				အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များ	အညွှန်းကိန်းများ	
၂။ သင်နည်းဗေဒဆိုင်ရာသဘောတရားနှင့်လက်တွေ့	၂.၁။ နည်းပညာသုံး သင်နည်းဗေဒ ဆိုင်ရာ အသိပညာ	၂.၁.၁။ TPACK အား နားလည်သဘောပေါက်မှုကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေခြင်း	<ul style="list-style-type: none"> • သင်နည်းဗေဒဆိုင်ရာ အသိပညာ(PCK)ကို နားလည်သဘောပေါက်ကြောင်း ပြသတတ်မည်။ • နည်းပညာသုံး သင်နည်းဗေဒဆိုင်ရာအသိပညာ (TPCK) သို့မဟုတ် (TPACK) အညွှန်းဘောင်၏ အခြေခံအချက်များ၊ အရေးပါသောအချက်များကို ဆွေးနွေးတတ်မည်။ • နည်းပညာပေါင်းစပ်သုံးစွဲမှုအတွက် စီမံဆောင်ရွက်ရာတွင် TPACK အညွှန်းဘောင် နှင့် SAMR သင်ယူမှုပုံစံတို့ကို ဖက်စပ်ဆက်သွယ်ပေးနိုင်မည့် နည်းလမ်းတစ်ခုကို အသုံးပြုတတ်မည်။ • TPACK အညွှန်းဘောင် နှင့် SAMR သင်ယူမှုပုံစံတို့ကို နည်းပညာပေါင်းစပ်သုံးစွဲမှုအတွက် စီစဉ်ရာတွင် ပေါင်းစပ်ပေးမည့် ကိရိယာတစ်ခုကို အကဲဖြတ်တတ်မည်။ 	က (၂.၁) က (၂.၂) က (၅.၁)	က (၂.၁.၁) က (၂.၂.၁) က (၅.၁.၁)	၄

အခန်းများ	အခန်းငယ်များ	သင်ခန်းစာများ	သင်ယူမှုရလဒ်များ	ဆရာတတ်ကျွမ်းမှုစံ		စာသင်ချိန်
				အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များ	အညွှန်းကိန်းများ	
	၂.၂။ ကျောင်းသားဗဟိုပြု ချဉ်းကပ်နည်းများနှင့် ဆရာဗဟိုပြု ချဉ်းကပ်မှုများ	၂.၂.၁။ ကျောင်းသားဗဟိုပြု သင်ယူမှုအသိပညာ တည်ဆောက်မှု ပမာဏထားသော ချဉ်းကပ်မှု	<ul style="list-style-type: none"> ကျောင်းသားဗဟိုပြုသင်ယူမှု နှင့်စပ်လျဉ်း၍ သင်ယူမှုသဘောတရားများ၊ ဆရာ၏အခန်းကဏ္ဍနှင့် ကျောင်းသား၏ အခန်းကဏ္ဍတို့ကို ရှင်းပြတတ်မည်။ စူးစမ်းလေ့လာမှုအခြေပြု သင်ယူမှုကိုဦးတည်စေမည့် မေးခွန်းများမေးတတ်မည်။ စူးစမ်းလေ့လာမှု အခြေပြု သင်ယူမှုပုံစံအမျိုးမျိုးတို့ကို နှိုင်းယှဉ်ဖော်ပြတတ်မည်။ စူးစမ်းလေ့လာမှု တစ်ခု၏ အစပျိုးအဆင့်အတွက် ထည့်သွင်းစဉ်းစားဖွယ် အချက်များနှင့် သင်ပြနည်းများ စီစဉ်ထားရှိမှုကို အတိုချုပ်ဖော်ပြတတ်မည်။ 	က (၂.၁) က (၅.၂) ခ (၁.၁)	က (၂.၁.၁) က (၅.၂.၁) က (၅.၂.၂) ခ (၁.၁.၁) ခ (၁.၁.၂) ခ (၁.၁.၃)	၄
		၂.၂.၂။ ဆရာဗဟိုပြုသင်ကြားမှု - အပြုအမူဆိုင်ရာချဉ်းကပ်မှု	<ul style="list-style-type: none"> ရှင်းလင်းလွယ်ကူသည့် သင်ကြားမှုပုံစံဖြင့်ပြင်ဆင်ထားသော သင်ခန်းစာတစ်ခု သင်ကြားရန်အတွက် အဆင့်အသီးသီးအကြောင်းကို ရှင်းပြတတ်မည်။ ရှင်းလင်းလွယ်ကူသည့် သင်ကြားမှုပုံစံကိုသုံး၍ သင်ခန်းစာတစ်ခုကို သင်ကြားရာတွင် ဆရာ၏ လမ်းညွှန်မှုဖြင့် လေ့ကျင့်မှု အဆင့်အတွက် ညွှန်ကြားချက်များကို ရေးသားတတ်မည်။ 	က (၁.၂) က (၂.၁) က (၅.၂)	က (၁.၂.၂) က (၂.၁.၂) က (၅.၂.၁) က (၅.၂.၃)	၂

အခန်းများ	အခန်းငယ်များ	သင်ခန်းစာများ	သင်ယူမှုရလဒ်များ	ဆရာတတ်ကျွမ်းမှုစံ		စာသင်ချိန်
				အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များ	အညွှန်းကိန်းများ	
		၂.၂.၃။ စာသင်ခန်းအတွင်း သိမှုဆိုင်ရာသင်ယူမှုသဘောတရားများ၏ ဩဇာလွှမ်းမိုးမှု	<ul style="list-style-type: none"> • သင်ယူမှု ပြုရာတွင် ကျွမ်းကျင်သူများနှင့် မကျွမ်းကျင်သူ များ၏ အချက်အလက်သစ်များ မှတ်သားပုံကို နှိုင်းယှဉ်ပြတတ်မည်။ • ကျောင်းသားများအား အချက်အလက်အသစ်များကို စုစည်းပုံနှင့် နားလည်အောင် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ပုံတို့၌ ပံ့ပိုးပေးနိုင်မည့် နည်းလမ်းများကို အကျဉ်းချုံး ဖော်ပြတတ်မည်။ • ကျောင်းသားများ၏ (အသိသညာ) အယူအဆ ခိုင်မာသည့် နားလည် သဘောပေါက်မှုကို ပံ့ပိုးပေးရာ၌ Frayer သင်ပြမှုပုံစံကို ဘာသာရပ်တိုင်းအတွက် မည်သို့ အသုံးပြုနိုင်ပုံကို ရှင်းပြတတ်မည်။ 	က (၅.၁)	က (၅.၁.၂)	၂

အခန်းများ	အခန်းငယ်များ	သင်ခန်းစာများ	သင်ယူမှုရလဒ်များ	ဆရာတတ်ကျွမ်းမှုစံ		စာသင်ချိန်
				အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များ	အညွှန်းကိန်းများ	
	၂.၃။ ဘဝသက်တမ်းတစ်လျှောက် ဖွံ့ဖြိုးမှု	၂.၃.၁။ ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့်အလယ်တန်းကျောင်းသား	<ul style="list-style-type: none"> ကလေးများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် ဘဝသက်တမ်း တစ်လျှောက် ဖွံ့ဖြိုးမှုတို့ကို နှိုင်းယှဉ်တတ်မည်။ အလယ်တန်းကျောင်းသားများ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုက သင်ယူမှုအပေါ် မည်သို့ သက်ရောက်စေကြောင်း ရှင်းလင်းပြနိုင်ပြီး သင်ကြားမှုအတွက် သွယ်ဝိုက်အသုံးပြုနိုင်မှုများကို သတ်မှတ် ဖော်ထုတ်တတ်မည်။ ကလေးများ၏ ဉာဏ်ရည် အထွေထွေနှင့်အညီ သူတို့၏ သင်ယူမှုတွင် ထင်ဟပ်ပေါ်လွင်စွာ ဖော်ပြနိုင်မည့် နည်းလမ်းများကို အတိုချုပ် ဖော်ပြတတ်မည်။ 	က (၁.၁) က (၅.၂)	က (၁.၁.၁) က (၅.၂.၁)	၄

အခန်းများ	အခန်းငယ်များ	သင်ခန်းစာများ	သင်ယူမှုရလဒ်များ	ဆရာတတ်ကျွမ်းမှုစံ		စာသင်ချိန်
				အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များ	အညွှန်းကိန်းများ	
		၂.၃.၂။ သိမှုဆိုင်ရာ၊ ဘာသာစကားဆိုင်ရာ၊ ကာယ၊ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးနှင့် စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှု ဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုများ	<ul style="list-style-type: none"> • အလယ်တန်းကျောင်းသားများနှင့် မူလတန်းကျောင်းသားများအတွက် ဖွံ့ဖြိုးမှုနယ်ပယ်ကြီး (၅)ခု ဖြစ်သော၊ သိမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ဘာသာ စကားဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး ဖွံ့ဖြိုးမှု၊ စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် ကာယဖွံ့ဖြိုးမှု နယ်ပယ်များ၏ ထူးခြားသော လက္ခဏာများကို ခွဲခြားသတ်မှတ် ဖော်ထုတ်တတ်မည်။ • ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ ထူးခြားသော လက္ခဏာများ အကြောင်း နားလည်သဘောပေါက်မှုကို အလယ်တန်းကျောင်းသားများအား သင်ကြားပေးရာ၌ လက်တွေ့အသုံးပြုတတ်မည်။ 	က (၁.၁)	က (၁.၁.၁) က (၁.၁.၂)	၅

အခန်းများ	အခန်းငယ်များ	သင်ခန်းစာများ	သင်ယူမှုရလဒ်များ	ဆရာတတ်ကျွမ်းမှုစံ		စာသင်ချိန်
				အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များ	အညွှန်းကိန်းများ	
	၂.၄။ မတူကွဲပြားသောယဉ်ကျေးမှုမျိုးစုံနှင့် ဘာသာစကားမျိုးစုံပါဝင်နေသော စာသင်ခန်းများ	၂.၄.၁။ ယဉ်ကျေးမှုအသီးသီးတို့ကို လိုက်လျောညီထွေ လက်ခံဆောင်ရွက်ပေးတတ်သော သင်နည်းဗေဒ	<ul style="list-style-type: none"> ယဉ်ကျေးမှုနှင့်ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ မူဘောင်များကို အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ် တတ်မည်။ ယဉ်ကျေးမှုအသီးသီးတို့ကို လိုက်လျောညီထွေ လက်ခံပေးတတ်သော ဆရာများ၏ အဓိကကျသော ထူးခြားလက္ခဏာများကို ဆွေးနွေးတတ်မည်။ ယဉ်ကျေးမှုအသီးသီးတို့ကို လိုက်လျောညီထွေလက်ခံပေးတတ်သော ဆရာများ၏ အဓိကကျသော လက်တွေ့ကျင့်သုံးမှုများကို အကြမ်းဖျင်းဖော်ပြတတ်မည်။ 	က (၁.၂) က (၃.၂) က (၅.၂) ခ (၄.၁) ဂ (၁.၃) ဂ (၃.၁) ဂ (၃.၂)	က (၁.၂.၁) က (၃.၂.၂) က (၅.၂.၁) ခ (၄.၁.၂) ဂ (၁.၃.၁) ဂ (၃.၁.၁) ဂ (၃.၁.၂) ဂ (၃.၂.၁)	၃
၃။ ထိရောက်သောသင်ယူမှုအတွက် နည်းလမ်း/နည်းဗျူဟာများ	၃.၁။ ကျောင်းသားများအား သင်ယူစေရန် စေ့ဆော်ခြင်းအားဖြင့် သင်ယူမှု၌ စိတ်ပါဝင်စားစေခြင်း (ကျောင်းသားများအား နှိုးဆော်တိုက်တွန်းမှုနှင့် ဆွဲဆောင်မှု)	၃.၁.၁။ ဝါသနာအရင်းခံချဉ်းကပ်သင်ယူမှုနှင့် သင်ယူမှုအကြောင်း ယူဆချက်များနှင့် သင်ယူမှုကို ချဉ်းကပ်ပုံများ	<ul style="list-style-type: none"> စီမံချက် အခြေပြု သင်ယူမှုက နက်ရှိုင်းသော ဝါသနာအရင်းခံ ချဉ်းကပ်သင်ယူမှု/ Passion-led approach to learning) ကို မည်သို့ ပံ့ပိုးနိုင်ကြောင်း ဆွေးနွေးတတ်မည်။ သင်ယူမှုအကြောင်း အယူအဆ/ယူဆချက်အမျိုးအမျိုးတို့နှင့် သင်ယူမှုသို့ ချဉ်းကပ်ပုံ အမျိုးမျိုး တို့ကို ရှင်းပြတတ်မည်။ မိမိ၏ကိုယ်ပိုင်ချဉ်းကပ်သင်ယူမှုအပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားတတ်မည်။ 	က (၁.၂) ခ (၁.၁) ခ (၁.၁)	က (၁.၂.၁) ခ (၁.၁.၂) ခ (၁.၁.၃) ခ (၁.၃.၃)	၄

အခန်းများ	အခန်းငယ်များ	သင်ခန်းစာများ	သင်ယူမှုရလဒ်များ	ဆရာတတ်ကျွမ်းမှုစံ		စာသင်ချိန်
				အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များ	အညွှန်းကိန်းများ	
	၃.၂။ မေးခွန်းမေးခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်တွေးခေါ်ခြင်း	၃.၂.၁။ ထိရောက်သော မေးခွန်းများမေးခြင်း - ထူးခြားသော လက္ခဏာများနှင့် နည်းလမ်းများ	<ul style="list-style-type: none"> • ကောင်းမွန်စွာပုံစံတကျ ပြုစုထားသော အဖွင့် မေးခွန်း များနှင့် အပိတ် မေးခွန်းများကို ရေးသား တတ်မည်။ • မေးခွန်းမေးမှုအစီအစဉ် တစ်ခုတွင် ပါဝင်သည့် မေးခွန်းမေးခြင်း၊ အဖြေကို လက်ခံခြင်းနှင့် သုံးသပ် အကဲဖြတ်ခြင်း၊ အဆင့်(၃) ခုအကြောင်းနှင့် မေးခွန်း များ၏ အသုံးဝင်မှုကို ရှင်း ပြတတ်မည်။ • သိမှုဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့် အသီးသီးမှ ကလေးတို့ အတွက် မေးခွန်းများထုတ် ရာတွင် ဘလွန်း၏ သင်ယူ မှုနယ်ပယ်များကို ခွဲခြား သတ်မှတ်ခြင်း(Bloom's Taxonomy) အကြောင်း နားလည်မှုကို အသုံးချ တတ်မည်။ 	<p>ခ (၁.၃)</p> <p>ခ (၂.၁)</p>	<p>ခ (၁.၃.၄)</p> <p>ခ (၂.၁.၃)</p>	၃

အခန်းများ	အခန်းငယ်များ	သင်ခန်းစာများ	သင်ယူမှုရလဒ်များ	ဆရာတတ်ကျွမ်းမှုစံ		စာသင်ချိန်
				အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များ	အညွှန်းကိန်းများ	
	၃.၃။ ကျောင်းသားများနှင့် အပြန်အလှန်ပြောဆိုဆက်သွယ်ခြင်း	၃.၃.၁။ ထိရောက်မှုရှိပြီး ကျောင်းသားအားလုံးအကျုံးဝင်ပါဝင်နိုင်စေသော ပြောဆိုဆက်ဆံမှု	<ul style="list-style-type: none"> စာသင်ခန်းတွင်း ထိရောက်သော ပြောဆိုဆက်ဆံမှုကို ဟန့်တားနေသည့် အတားအဆီး အခက်အခဲများအကြောင်းကို ဆွေးနွေးတတ်မည်။ စာသင်ခန်းများတွင် ထိရောက်မှုရှိပြီး ကျောင်းသားအားလုံး ပါဝင်ပြောဆိုဆက်ဆံ နိုင်ရေးအတွက် အသုံးပြုနိုင်သော နည်းဗျူဟာများကို အကြမ်းဖျင်း ဖော်ပြတတ်မည်။ နာကြားမှု နှင့် စကားပြောဆိုမှု၌ အခက်အခဲရှိသော ကလေးများ သင်ယူမှုပြုနိုင်ရန် ထောက်ပံ့သည့် ဆက်သွယ်ပြောဆိုမှု (Augmentative and Alternative Communication - AAC) နှင့်ပတ်သက်၍ နားလည်သဘောပေါက်ကြောင်းကို ပြသတတ်မည်။ 	က (၁.၂) က (၂.၂) က (၃.၂) ခ (၃.၁)	က (၁.၂.၁) က (၂.၂.၁) က (၃.၂.၁) က (၃.၂.၂) ခ(၃.၁.၁)	၃

အခန်းများ	အခန်းငယ်များ	သင်ခန်းစာများ	သင်ယူမှုရလဒ်များ	ဆရာတတ်ကျွမ်းမှုစံ		စာသင်ချိန်
				အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များ	အညွှန်းကိန်းများ	
	၃.၄။ တက်ကြွစွာ သင်ယူမှု - အပြန်အလှန် ဆက်သွယ် သင်ယူမှုနှင့် ပူးပေါင်းပါဝင် လုပ်ဆောင် သင်ယူမှု	၃.၄.၁။ အပြန်အလှန် ဆက်သွယ် သင်ယူမှု	<ul style="list-style-type: none"> • အဓိပ္ပာယ်ရှိသော စကား ဝိုင်း အယူအဆကို ရှင်းပြ တတ်မည်။ • ကျောင်းသားသင်ယူမှု အတွက် အတန်းတွင်း ဆွေးနွေးမှု၏ အကျိုးကျေးဇူးများကို ရှင်း ပြတတ်မည်။ • အတန်းတွင်းဆွေးနွေးမှုပြု ရန် စီစဉ်ပြင်ဆင်ခြင်း၊ အကောင် အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်း နှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း တို့ တွင် ပါဝင်သော အဆင့် များနှင့် နည်းပညာများကို ဖော်ထုတ်သတ်မှတ် တတ် မည်။ 	က (၂.၁) ခ (၁.၁) ခ (၃.၁)	က (၂.၁.၁) ခ (၁.၁.၁) ခ (၃.၁.၂)	၄
		၃.၄.၂။ ပူးပေါင်း ပါဝင် လုပ်ဆောင် သော သင်ယူမှု	<ul style="list-style-type: none"> • ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင် သော သင်ယူမှု၏ အကျိုးကျေးဇူးများနှင့် ထူးခြားသော လက္ခဏာ များကို အကြမ်းဖျင်း ဖော်ပြ တတ်မည်။ • အုပ်စုလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများရရှိစေရန် အုပ်စုဝင်တစ်ဦးစီ၏ ပါဝင် ဆောင်ရွက်မှု များနှင့် အုပ်စုလုပ်ငန်းစဉ်များ အပေါ် ပြန်လည်စဉ်းစား သုံးသပ်မှုပြုနိုင်စေရန် အထောက်အပံ့ ပေးသည့် နည်းလမ်းများကို ဆွေးနွေး တတ်မည်။ 	က (၂.၁) ခ (၃.၁)	က (၂.၁.၁) ခ (၃.၁.၂)	၂

အခန်းများ	အခန်းငယ်များ	သင်ခန်းစာများ	သင်ယူမှုရလဒ်များ	ဆရာတတ်ကျွမ်းမှုစံ		စာသင်ချိန်
				အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များ	အညွှန်းကိန်းများ	
	၃.၅။ ကိုယ်တိုင်လုပ်ပိုင်ခွင့် (Autonomy) အယူအဆဖွံ့ဖြိုးလာခြင်း နှင့် ကျောင်းသားအချင်းချင်း ဦးဆောင်မှု ဖြင့် သင်ယူ ခြင်း	၃.၅.၁။ လွတ်လပ်စွာ/ အမှီအခိုကင်းစွာ သင်ယူမှု (Independent Learning)	<ul style="list-style-type: none"> ကျောင်းသားများအတွက် တစ်ဦးတည်းလွတ်လပ်စွာ သင်ယူမှု၏ အကျိုးကျေးဇူးများကို ရှင်းပြတတ်မည်။ ကျောင်းသားများလွတ်လပ်စွာသင်ယူမှုပြုနိုင်ရန် အတွက် လိုအပ်သော ကျွမ်းကျင်မှုများ နှင့် စိတ်နေသဘောထားများ (ကိုင်းညွှတ်မှုများ)ကို အကျဉ်းချုံးဖော်ပြတတ်မည်။ လွတ်လပ်စွာသင်ယူမှု အတွက် စီစဉ်ပြင်ဆင်မှုတွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည့် အချက်များနှင့် သင်ကြားမှုနည်းလမ်းများကို ဆွေးနွေးတတ်မည်။ 	၁ (၃.၁)	၁ (၃.၁.၂)	၁
		၃.၅.၂။ ကျောင်းသားအချင်းချင်းထံမှ သင်ယူမှု	<ul style="list-style-type: none"> လွတ်လပ်စွာ သင်ယူမှုနှင့် အပြန်အလှန်အမှီသဟဲပြုနိုင်သော သင်ယူမှုကို ပြုနိုင်ရန် လိုအပ်သော ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် စိတ်နေသဘောထားများ (စိတ်ကိုင်းညွှတ်မှုများ)ကို နှိုင်းယှဉ်ဖော်ပြတတ်မည်။ 	က (၂.၁) ခ (၃.၁)	က (၂.၁.၁) ခ (၃.၁.၂)	၁

အခန်းများ	အခန်းငယ်များ	သင်ခန်းစာများ	သင်ယူမှုရလဒ်များ	ဆရာတတ်ကျွမ်းမှုစံ		စာသင်ချိန်
				အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များ	အညွှန်းကိန်းများ	
		၃.၅.၃။ ကျောင်းသားအချင်းချင်းကဦးဆောင်သော အသင်းအဖွဲ့လိုက်သင်ယူမှု	<ul style="list-style-type: none"> အချင်းချင်းကဦးဆောင်သည့် သင်ယူမှုအကြောင်း အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ပေးတတ်လာပြီး ထိုသင်ယူမှုမှ ပါဝင်သူ ကျောင်းသားများနှင့် ဦးဆောင်သူ ကျောင်းသားများအတွက် ရရှိလာမည့် အကျိုးကျေးဇူးများကို အကြမ်းဖျင်း ဖော်ပြတတ်မည်။ ခြားနားသော ပညာသင်ကြားမှုဆိုင်ရာ အခြေအနေအကြောင်းအရာအမျိုးမျိုး တို့တွင် အချင်းချင်းကဦးဆောင်သော အသင်းအဖွဲ့လိုက် သင်ယူမှုကို မည်သို့ဆောင်ရွက်နိုင်ကြောင်း စဉ်းစားကြံဆတတ်မည်။ 	က (၂.၁) ခ (၃.၁)	က (၂.၁.၁) ခ (၃.၁.၂)	၁
	၃.၆။ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းနှင့် သင်ယူမှုပတ်ဝန်းကျင်တို့ကို လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်ခြင်း	၃.၆.၁။ ကျောင်းသားများ၏ ထူးခြားသောလက္ခဏာများနှင့်အညီ လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်ခြင်း	<ul style="list-style-type: none"> လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်ခြင်း၏ အဓိက သဘောတရားများကို အကြမ်းဖျင်းဖော်ပြတတ်မည်။ ဆရာများက သင်ရိုးညွှန်းတမ်းနှင့် သင်ယူမှုပတ်ဝန်းကျင်တို့ကို ကျောင်းသားများ၏ လိုအပ်ချက်အလိုက် မည်ကဲ့သို့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်နိုင်ပုံကို ရှင်းပြတတ်မည်။ 	က (၁.၁) က (၅.၂) ခ (၃.၁)	က (၁.၁.၂) က (၅.၂.၁) ခ(၃.၁.၁)	၃

အခန်းများ	အခန်းငယ်များ	သင်ခန်းစာများ	သင်ယူမှုရလဒ်များ	ဆရာတတ်ကျွမ်းမှုစံ		စာသင်ချိန်
				အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များ	အညွှန်းကိန်းများ	
			<ul style="list-style-type: none"> လိုအပ်ချက်အလိုက်ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်သည့်နည်းဗျူဟာများကို ဝေဖန်စိစစ်ရာတွင် ဆရာများက ကျောင်းသားတစ်ဦးစီ၏ ထူးခြားမှု/ ခြားနားမှုကို မည်သို့တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ပေးတတ်ပုံ ရှုထောင့်မှ ပြန်လည်ဆန်းစစ်ပြတတ်မည်။ 			
	၃.၇။ တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များ ပံ့ပိုးခြင်း	၃.၇.၁။ အပြုသဘောဆောင်သော တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များကို ပံ့ပိုးပေးခြင်း၊ - အုပ်စုငယ်အတွင်း၊ အချင်းအချင်းနှင့် မိမိကိုယ်ကို ဆန်းစစ်ခြင်း	<ul style="list-style-type: none"> ကျောင်းသားများမေးတတ်လေ့ရှိသော အဓိကမေးခွန်းများ (ဥပမာ- “ကျွန်တော့်အခြေအနေ ဘယ်လိုလဲ၊ တိုးတက်မှုရှိလား။” နှင့် “နောက်ထပ်ပိုတိုးတက်အောင် ဘာတွေလုပ်ရမလဲ။” ဆိုသည့်မေးခွန်းမျိုးကို ဖြေဆိုရာ၌ အပြုသဘောဆောင်သော တုံ့ပြန် အကြံပြုချက်များကို ဆီလျော်စွာ ပေးတတ်မည်။ အုပ်စုငယ်လုပ်ငန်းများတွင် ဖြစ်စေ၊ အချင်းချင်း စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ရာတွင် ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်တိုင် စစ်ဆေးအကဲဖြတ် ရာတွင်ဖြစ်စေ ပါဝင်နေသော တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်ပေးမှု နည်းဗျူဟာများ အကြောင်းကို ဆွေးနွေးတတ်မည်။ 	၁ (၂.၁)	၁ (၂.၁.၃)	၂

အခန်းများ	အခန်းငယ်များ	သင်ခန်းစာများ	သင်ယူမှုရလဒ်များ	ဆရာတတ်ကျွမ်းမှုစံ		စာသင်ချိန်
				အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များ	အညွှန်းကိန်းများ	
၄။ အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းနှင့်ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း	၄.၁။ အစီအစဉ်ရေးဆွဲမှုဖြစ်စဉ်	၄.၁.၁။ ဒုတိယနှစ်သင်တန်းသင်ခန်းစာအစီအစဉ်ရေးဆွဲမှုကို မိတ်ဆက်ခြင်း	<ul style="list-style-type: none"> ဒုတိယနှစ်သင်တန်းအတွက် သင်ခန်းစာအစီအစဉ်တစ်ခုရေးဆွဲရာတွင် ပါဝင်နေသည့်အဆင့် (၁၂) ဆင့်ကို စာရင်းပြုစု ဖော်ပြတတ်မည်ဖြစ်ပြီး သင်ခန်းစာအစီအစဉ်တစ်ခု ရေးဆွဲမှုအကြောင်း နားလည်စေရန် ဤပုံစံက မည်သို့အထောက်အကူပြုကြောင်း ဖော်ပြတတ်မည်။ 	က (၄.၁)	က (၄.၁.၂)	၁
		၄.၁.၂။ သင်ခန်းစာအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ဆရာများ အတွက် တတ်ကျွမ်းမှု စံသတ်မှတ်ချက်အညွှန်းဘောင် (TCSF)	<ul style="list-style-type: none"> TCSF သည် ဒုတိယနှစ်သင်ခန်းစာအစီအစဉ်ရေးဆွဲမှုနှင့် မည်သို့ချိတ်ဆက်နေပုံကို ဆွေးနွေးတတ်မည်။ 	က (၄.၁)	က (၄.၁.၂)	၁
	၄.၂။ သင်ခန်းစာခေါင်းစဉ်	၄.၂.၁။ သင်ရိုးအကြောင်းအရာကို နားလည် စေရန် ဖတ်ရှုလေ့လာခြင်း	<ul style="list-style-type: none"> မြန်မာနိုင်ငံ အခြေခံပညာသင်ရိုးညွှန်းတမ်း ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံကို ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားတတ်မည်။ ဘာသာရပ်အကြောင်းအရာ နားလည်မှုကို အထောက်အပံ့ပြုရန်အတွက် နည်းဗျူဟာများကို ချဲ့ထွင်အသုံးပြုတတ်မည်။ 	က (၅.၂)	က (၅.၂.၂)	၁

အခန်းများ	အခန်းငယ်များ	သင်ခန်းစာများ	သင်ယူမှုရလဒ်များ	ဆရာတတ်ကျွမ်းမှုစံ		စာသင်ချိန်
				အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များ	အညွှန်းကိန်းများ	
	၄.၃။ သင်ယူသူများအကြောင်းကို သိရှိခြင်း	၄.၃.၁။ ယခင်ရှိ နှင့်ပြီး အသိပညာ နှင့် ကျောင်းသား၏ အဓိက အကြောင်းအရာ အချက်အလက်များ	<ul style="list-style-type: none"> • သင်ယူသူတစ်ဦးအနေနှင့် သင်ယူသူ၏ အဓိက အကြောင်းအရာ အချက်အလက် ဖော်ပြချက်တစ်ခုကို ပြုစုရေးသား တတ်မည်။ • သင်ခန်းစာအစီအစဉ် ရေးဆွဲရာတွင် ထည့်သွင်း စဉ်းစားရမည့် အချက်များကို သတ်မှတ် ဖော်ထုတ် ပေးနိုင်ရန်အတွက် စိတ်ကူး ဖြင့်မှန်းဆပုံဖော်ထားသော စာသင်ခန်း တစ်ခု၏ အဓိကအကြောင်းအရာများကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်တတ်မည်။ 	က (၁.၁) ဂ (၁.၂) ဂ (၂.၁)	က (၁.၁.၁) ဂ (၁.၂.၁) ဂ (၂.၁.၂)	၄
	၄.၄။ သင်ခန်းစာ၏ရည်ရွယ်ချက်များ၊ သင်ယူမှု ရလဒ်များနှင့် အောင်မြင်မှုစံများ	၄.၄.၁။ သင်ခန်းစာ၏ ရည်ရွယ်ချက်များ၊ သင်ယူမှု ရလဒ်များနှင့် အောင်မြင်မှုစံ သတ်မှတ်ချက်များကို ရေးသားခြင်း	<ul style="list-style-type: none"> • သင်ခန်းစာ၏ ရည်ရွယ်ချက်များ၊ သင်ယူမှုရလဒ်များနှင့် အောင်မြင်မှုစံများ အချင်းချင်းအကြား တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ခြားနားပုံကို ခွဲခြား သိမြင်လာမည်။ • သင်ယူမှုရလဒ်များကို ဘလွန်း၏ သင်ယူမှု နယ်ပယ်များကို ခွဲခြား သတ်မှတ်ခြင်း (Bloom's taxonomy) အသုံးပြု၍ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ လေ့လာ တတ်မည်။ • သင်ခန်းစာ၏ ရည်ရွယ်ချက်များ၊ သင်ယူမှုရလဒ်များနှင့် အောင်မြင်မှုစံများကို ရေးသားတတ်မည်။ 	က (၄.၁) ခ (၂.၁)	က (၄.၁.၁) ခ (၂.၁.၂)	၃

အခန်းများ	အခန်းငယ်များ	သင်ခန်းစာများ	သင်ယူမှုရလဒ်များ	ဆရာတတ်ကျွမ်းမှုစံ		စာသင်ချိန်
				အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များ	အညွှန်းကိန်းများ	
	၄.၅။ ချဉ်းကပ်သင်ကြားနည်းများ၊ သင်ကြားသင်ယူမှုနည်းဗျူဟာများ၊ သင်ကြားသင်ယူမှုနည်းလမ်းများနှင့် နည်းစနစ်များ၊ သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများနှင့် ရင်းမြစ်များ	၄.၅.၁။ ချဉ်းကပ်သင်ကြားနည်းများ၊ သင်ကြားသင်ယူမှုနည်းဗျူဟာများ၊ သင်ကြားသင်ယူမှုနည်းလမ်းများနှင့် နည်းစနစ်များ	<ul style="list-style-type: none"> အခြေခံပညာ အလယ်တန်းဆင့် သင်ရိုးညွှန်းတမ်းထဲမှ သက်ဆိုင်ရာဘာသာရပ်များနှင့် ဆီလျော်သော ချဉ်းကပ်သင်ကြားနည်းများ၊ သင်ကြားသင်ယူမှုနည်းလမ်းများ၊ သင်ကြားသင်ယူမှုနည်းလမ်းများနှင့် နည်းစနစ်များကို ရှင်းပြတတ်မည်။ 	က (၁.၂) က (၂.၁)	က (၁.၂.၁) က (၁.၂.၂) က (၂.၁.၁) က (၂.၁.၂)	၂
		၄.၅.၂။ သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများနှင့် ရင်းမြစ်များဖြင့် သင်ကြားသင်ယူမှုကို ပံ့ပိုးပေးခြင်း	<ul style="list-style-type: none"> ကျောင်းသားများ၏ လိုအပ်ချက်များကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်ရန်အတွက် သင့်တော်သော သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများနှင့် ရင်းမြစ်များကို ရွေးချယ်သုံးစွဲ တတ်မည်။ 	က (၂.၁)	က (၂.၁.၁) က (၂.၁.၂)	၁
	၄.၆။ သင်ခန်းစာသင်ကြားနေစဉ်	၄.၆.၁။ မိတ်ဆက်ခြင်း၊ ကိုယ်ထည်ပိုင်း၊ ပြန်လည်ဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် လိုအပ်ချက်အလိုက်ဖြုဖြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်ခြင်း	<ul style="list-style-type: none"> အလယ်တန်းကျောင်းသင်ခန်းစာတစ်ခုအတွက် မိတ်ဆက်ခြင်း၊ ကိုယ်ထည်ပိုင်း၊ ပြန်လည်ဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်ခြင်း အပိုင်းတို့ကို ရေးသားတတ်မည်။ 	က (၄.၁) ခ (၁.၃)	က (၄.၁.၂) ခ (၁.၃.၁) ခ (၁.၃.၂)	၂
	၄.၇။ သင်ခန်းစာသင်ကြားပြီးနောက်	၄.၇.၁။ ဆရာ၏အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှု	<ul style="list-style-type: none"> ဆရာတစ်ဦး၏ အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှုအတွက် မေးခွန်းများကို စီစဉ်ရေးသား ပြုစုတတ်မည်။ 	ဃ (၁.၁)	ဃ (၁.၁.၁)	၁

အခန်းများ	အခန်းငယ်များ	သင်ခန်းစာများ	သင်ယူမှုရလဒ်များ	ဆရာတတ်ကျွမ်းမှုစံ		စာသင်ချိန်
				အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များ	အညွှန်းကိန်းများ	
၅။ ပညာရေးစိတ်ပညာ	၅.၁။ ပညာရေးစိတ်ပညာအကြောင်းနားလည်သဘောပေါက်မှု ဖွံ့ဖြိုးစေခြင်း	၅.၁.၁။ ပညာရေးစိတ်ပညာ၏ အရေးပါမှု	<ul style="list-style-type: none"> • သင်ကြား၊ သင်ယူမှု အခြေအနေအမျိုးမျိုးတို့တွင် ပညာရေး စိတ်ပညာ၏ အရေးပါပုံကို ဆွေးနွေးတတ်မည်။ • ပညာရေးစိတ်ပညာ၏ အဓိကကျသော နယ်ပယ်များကို အနှစ်ချုပ်ဖော်ပြတတ်မည်။ • စာသင်ခန်းတွင်း လက်တွေ့ သင်ကြားမှုများအတွက် ပညာရေး စိတ်ပညာ၏ သွယ်ဝိုက် ရည်ညွှန်းမှု (သွယ်ဝိုက်အသုံးပြုနိုင်မှု) များကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်တတ်မည်။ 	က (၁.၁) ဂ (၁.၂)	က (၁.၁.၁) ဂ (၁.၂.၁)	၃
	၅.၂။ ဦးနှောက်ထဲ၌ အချက်အလက်များကို အဆင့်ဆင့် ချိတ်ဆက် ပြုပြင်စီစဉ်ခြင်းပုံစံ (Information Processing Model)	၅.၂.၁။ ဦးနှောက်ထဲ၌ အချက်အလက်များကို အဆင့်ဆင့် ချိတ်ဆက် ပြုပြင် စီစဉ်ခြင်းပုံစံနှင့် မှတ်ဉာဏ် အဆင့် (၃)ဆင့်	<ul style="list-style-type: none"> • စာသင်ခန်းတွင်း လက်တွေ့ သင်ကြားမှုဇာတ်လမ်း ဖြစ်ရပ်တစ်ခုတွင် ဦးနှောက်ထဲ၌ အချက်အလက်များကို အဆင့်ဆင့်ချိတ်ဆက် ပြုပြင်စီစဉ်ခြင်းပုံစံ (Information Processing Model) ကို အသုံးပြုတတ်မည်။ • အလယ်တန်း ကျောင်းသားများ၏ မှတ်ဉာဏ်ကို အထောက်အပံ့ပြုနိုင်မည့် နည်းဗျူဟာများကို အကဲဖြတ်သုံးသပ်တတ်မည်။ 	က (၁.၁) ဂ (၁.၂)	က (၁.၁.၂) ဂ (၁.၂.၁)	၂

အခန်းများ	အခန်းငယ်များ	သင်ခန်းစာများ	သင်ယူမှုရလဒ်များ	ဆရာတတ်ကျွမ်းမှုစံ		စာသင်ချိန်
				အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များ	အညွှန်းကိန်းများ	
	၅.၃။ သင်ယူရာ၌ လူသာပဓာန သဘောတရားနှင့် ချဉ်းကပ်နည်းများ	၅.၃.၁။ သင်ယူရာ၌ လူသာပဓာန သဘောတရားနှင့် ချဉ်းကပ်နည်းများကို မိတ်ဆက်ခြင်း	<ul style="list-style-type: none"> လူသာပဓာန အဓိကထားသည့် သင်ယူမှုဆိုင်ရာ ချဉ်းကပ်နည်းများကို အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ် ပြုတတ်မည်။ လူသာပဓာနချဉ်းကပ်နည်းများက မူလတန်း သင်ရိုးညွှန်တမ်းတွင်ပါဝင်သော မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဗလငါးတန် ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် မည်သို့ ချိတ်ဆက်နေသည်ကို ရှင်းပြတတ်မည်။ 	က (၁.၁) ဂ (၁.၂)	က (၁.၁.၁) ဂ (၁.၂.၁)	၁
		၅.၃.၂။ လူသာပဓာနဝါဒကို စွဲကိုင်သော စိတ်ပညာရှင် အဗရာဟမ် မာ့စ် လို (Abraham Maslow)	<ul style="list-style-type: none"> လက်ရှိ လိုအင်အဆင့် (၈) ဆင့်ကို စာရင်းပြုစုပြီး ရှင်းလင်း ပြတတ်မည်။ အလယ်တန်းကျောင်းသားများ၏ အခြေခံလိုအပ်ချက်များကို ပြည့်စုံစေပြီး သူတို့၏ သင်ယူမှု ရည်မှန်းချက်များကို ရရှိနိုင်စေရန် ကူညီထောက်ပံ့မှုပြုနိုင်သည့် နည်းဗျူဟာများကို ဖော်ပြတတ်မည်။ 	က (၁.၁) ဂ (၁.၂)	က (၁.၁.၁) ဂ (၁.၂.၁)	၂

အခန်းများ	အခန်းငယ်များ	သင်ခန်းစာများ	သင်ယူမှုရလဒ်များ	ဆရာတတ်ကျွမ်းမှုစံ		စာသင်ချိန်
				အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များ	အညွှန်းကိန်းများ	
		၅.၃.၃။ လူသာပဓာနဝါဒကို စွဲကိုင်သော စိတ်ပညာရှင်ကားလ်ရော်ဂျာစ်	<ul style="list-style-type: none"> ဆရာ့ညွှန်ကြားမှုမဲ့ သင်ကြားခြင်း (Non-Directive Teaching) အကြောင်းကို အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ် ပြတတ်မည်။ ကားလ်ရော်ဂျာစ်၏ သင်ယူမှု သဘောတရား (၁၀) ချက်ကို ဖော်ပြတတ်မည်။ (ကျောင်းသားများ၏) သင်ယူမှုကို ထိရောက်စွာ ကူညီလမ်းညွှန်ပေးနိုင်သည့် ကူညီလမ်းညွှန်သူ (ဆရာ) တစ်ဦး၏ အရည်အသွေးများ အကြောင်းကို ဆွေးနွေးတင်ပြတတ်မည်။ 	က (၁.၁) ခ (၁.၁) ဂ (၁.၂)	က (၁.၁.၁) ခ (၁.၁.၁) ဂ (၁.၂.၁)	၂
		၅.၃.၄။ ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သင်ယူမှုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သင်ယူမှု	<ul style="list-style-type: none"> ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သင်ယူမှု (Cooperative Learning) နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် သင်ယူမှု (Collaborative Learning) ကို ခွဲခြားတတ်လာမည်။ အလယ်တန်းကျောင်းသားများအတွက် ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သင်ယူမှုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သင်ယူမှု လုပ်ငန်းများကို ဖန်တီးတည်ဆောက်တတ်မည်။ 	က (၂.၁) ဂ (၃.၂)	က (၂.၁.၁) ဂ (၃.၂.၁)	၂

အခန်းများ	အခန်းငယ်များ	သင်ခန်းစာများ	သင်ယူမှုရလဒ်များ	ဆရာတတ်ကျွမ်းမှုစံ		စာသင်ချိန်
				အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များ	အညွှန်းကိန်းများ	
		၅.၃.၅။ ပညာရေးနယ်ပယ်တွင် အသုံးပြုသည့် အကောင်းမြင် တတ်မှု/ အပြုသဘောဆောင်မှုကို ဦးစားပေးလေ့လာသော စိတ်ပညာ (Positive Psychology in Education)	<ul style="list-style-type: none"> ပညာရေးနယ်ပယ်တွင် အသုံးပြုသည့် အကောင်းမြင်တတ်မှုကို ဦးစားပေးသော စိတ်ပညာ (Positive psychology) ကို အဓိပ္ပာယ် သတ်မှတ်ဖော်ပြတတ်မည်။ သင်တို့ လက်ရှိကျွမ်းဝင်ပြီး ဖြစ်နေသော ကျောင်းအနေအထားတွင် အကောင်းမြင်တတ်မှုကို ဦးစားပေးလေ့လာသော ပညာရေးဆိုင်ရာ လက်တွေ့ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်မှု အညွှန်းဘောင်ကို မည်သို့ အသုံးပြုနိုင်ကြောင်းကို ဆွေးနွေးတင်ပြတတ်မည်။ 	က (၂.၁) ဂ (၁.၂)	က (၂.၁.၁) ဂ (၁.၂.၁)	၂

အခန်းများ	အခန်းငယ်များ	သင်ခန်းစာများ	သင်ယူမှုရလဒ်များ	ဆရာတတ်ကျွမ်းမှုစံ		စာသင်ချိန်
				အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များ	အညွှန်းကိန်းများ	
		၅.၃.၆။ လူမှုစိတ်ပိုင်း ဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှု	<ul style="list-style-type: none"> • မူလတန်းကျောင်းနှင့် အလယ်တန်းကျောင်းများတွင် လက်တွေ့အသုံးပြုနိုင်သော လူမှုစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့်များ ကို ဖော်ပြတတ်မည်။ • ကြိုးစားအားထုတ်မှုနှင့် သိမ်ငယ်မှုတို့ ဒွန်တွဲလွန်ဆွဲနေကြသော အသက် (၅) နှစ်မှ (၁၃) နှစ်ကြား အသက်အရွယ်အုပ်စုမှ ကျောင်းသားများနှင့် ကိုယ်ပိုင်လက္ခဏာ တည်ဆောက်မှုနှင့် လုပ်ဆောင်ရမည့် အခန်းကဏ္ဍ မကွဲပြားမှုတို့ ဒွန်တွဲလွန်ဆွဲနေသော အသက် (၁၃) နှစ်မှ (၂၁) နှစ်ကြား အသက်အရွယ်အုပ်စုမှ ကျောင်းသားများကို ကူညီပံ့ပိုးပေးနိုင်မည့် နည်းလမ်းများကို ဆွေးနွေးတတ်မည်။ 	က (၂.၁) ဂ (၁.၂)	က (၂.၁.၁) ဂ (၁.၂.၁)	၂
စုစုပေါင်း စာသင်ချိန် (ပထမ စာသင်နှစ်ဝက်)						၉၆

ဤသင်ရိုးသည် မြန်မာနိုင်ငံအတွက် မျှော်မှန်းထားသော နိုင်ငံသားများနှင့် လူ့ဘောင် အဖွဲ့အစည်း ဖြစ်ထွန်းလာစေရန် အခြေခံပညာသင်ရိုးညွှန်းတမ်းတွင် ထည့်သွင်း ပျိုးထောင် ထားသည့် တန်ဖိုးထားမှုများနှင့် သဘောထားများကို စံနမူနာအဖြစ်ပြသခြင်းမှတစ်ဆင့် အမျိုးမျိုးသော သင်ယူမှုနယ်ပယ်များနှင့် ဘာသာရပ်များ သင်ကြားရာတွင် လိုအပ်သော ကျွမ်းကျင်မှုများရရှိအောင် ကျောင်းသားများအား ပြင်ဆင်ပေးမည်ဖြစ်သည်။ ဤသင်ရိုး၏ အဓိက ရည်ရွယ်ချက်မှာ-ကျောင်းသားများအား ပညာရေးသီအိုရီ၊ ပညာရေးနည်းပညာ၊ ပညာရေးစီမံခန့်ခွဲမှု၊ ပညာရေးစိတ်ပညာနှင့် ပညာရည်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းဆိုင်ရာ အခြေခံအယူအဆ (သဘောတရား) များနှင့် မိတ်ဆက်ပေးရန်ဖြစ်ပြီး၊ သင်ကြားသင်ယူမှု ဖြစ်စဉ်နှင့် လက်တွေ့ဘဝ အခြေအနေများတွင် ၎င်းတို့ကို အသုံးပြုရန်ဖြစ်ပါသည်။ ကျောင်းသားများအနေဖြင့် ခေတ်အဆက်ဆက်ရှိ ပြည်တွင်းပြည်ပ နေရာဒေသအသီးသီးမှ ပညာရေးသမိုင်းကြောင်းများ၊ ပညာရေးဒဿနအမျိုးမျိုးနှင့် သင်ယူမှုသီအိုရီများကို သိရှိလာ မည် ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ကျောင်းသားများ၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုနယ်ပယ်အားလုံးရှိ တိုးတက်မှုမှတ်တိုင် များ၏ အရေးကြီးပုံကိုလည်း နားလည်သိရှိလာပါလိမ့်မည်။ သင်ကြားနည်းဆိုင်ရာ အသိပညာ များရရှိလာပြီး ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုလိုအပ်ချက်များနှင့် အခြေအနေများအပေါ် မူတည်၍ အကောင်းဆုံးသော သင်ကြားမှု အလေ့အကျင့်များကို ရွေးချယ် အသုံးပြုနိုင်ပါမည်။ ထို့ပြင်ကျောင်းသားများသည် စာမေးပွဲစစ်ဆေးခြင်း၊ တိုင်းတာခြင်း၊ အကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းတို့၏ သွင်ပြင်လက္ခဏာများကို ခွဲခြားသိရှိလာပြီး၊ သင်ကြားသင်ယူ မှုဖြစ်စဉ်တွင် အသုံးပြုတတ်လာပါမည်။ ကျောင်းသားများအား ထိရောက်ကျွမ်းကျင်သော ပညာရေးပညာရှင်များဖြစ်လာရေးအတွက် သင်ကြားလေ့ကျင့်ပေးရန် ပညာရေးဘာသာရပ် တွင် (က) စိတ်ပညာနှင့် ပညာရေးသမိုင်း ကဲ့သို့သော ပညာရေးဆိုင်ရာ ဥပဒေများကို သိရှိ နားလည်မှုနှင့် လက်တွေ့အသုံးပြုမှု နှင့် (ခ) ကျောင်းသားများအား မိမိတို့၏ အသက်မွေးဝမ်း ကြောင်းနှင့်ပတ်သက်၍ သဘောထားများနှင့် တန်ဖိုးထားမှုများ ကောင်းမွန်စေရန် အပြုသဘောဆောင်သော သဘောထားများ၊ အပြုအမူများနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ ရရှိအောင် ပံ့ပိုးပေးရန် ကျောင်းသားများ၏ ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို လေးနက်စွာ ဆန်းစစ်ဝေဖန် သုံးသပ်မှု ဟူ၍အပိုင်းနှစ်ပိုင်းပါဝင်ပါသည်။

ပညာရေးဒီဂရီကောလိပ် ကျောင်းသားများအနေဖြင့် မူလတန်းနှင့် အလယ်တန်းကျောင်းသား များကို သင်ကြားပေးရာတွင် အဆင်သင့်ဖြစ်စေရန် ၎င်းတို့လေ့လာရမည့် အကြောင်းအရာ များကို သင်ယူမှုနယ်ပယ်တွင် အကျဉ်းချုံးဖော်ပြထားပါသည်။ ဆရာများအနေဖြင့် မိမိတို့၏

ဆရာဘဝတွင် ပညာရေးဆိုင်ရာ သီအိုရီများနှင့် အသိပညာများကို သင့်လျော်ကောင်းမွန်စွာ အသုံးပြုရန် အရေးကြီးပါသည်။ ထို့ပြင် သင်ကြားရေးအလုပ်သည် အလွန်မွန်မြတ်သော အလုပ်တစ်ခုဖြစ်ပြီး ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် မူလတန်းနှင့် အလယ်တန်းဆရာများ၏ အရေးကြီးပုံတို့ကို နားလည်သဘောပေါက်လာစေပါမည်။ ပညာရေးဆိုင်ရာ ဥပဒေများသည် ၂၁ ရာစု၏ အခြေခံမူများတွင် အပါအဝင်ဖြစ်သော ဆရာများ၏အခန်းကဏ္ဍ အကြောင်း သိရှိလာအောင် ကျောင်းသားများအား ကူညီပံ့ပိုးပေးပါမည်။

ပညာရေးဘာသာရပ်အတွက် ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုရလဒ်များ

ဤပညာရေးဘာသာရပ်သင်ယူမှုနယ်ပယ်သည် ကျောင်းသားများက မူလတန်းနှင့် အလယ်တန်း ကျောင်းသားတို့ကိုသင်ကြားရာတွင် အဆင်သင့်ဖြစ်စေရန်အောက်ပါတို့ကို ဆောင်ရွက်နိုင်စေခြင်းဖြင့် ပြင်ဆင်ပေးရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

- ပညာရေးသဘောတရားနှင့် ပညာရေးစိတ်ပညာ၏ အခြေခံသဘောတရားများနှင့်ပတ်သက်၍ ခိုင်ခံ့သည့် အခြေခံအုတ်မြစ်များတည်ဆောက်ရန်နှင့် သေချာစွာ ပြင်ဆင်ထားသော၊ ထိထိရောက်ရောက် သင်ကြားနိုင်၍အရည်အချင်းရှိသော ဆရာများအနေဖြင့် ဤသဘောတရားများကို မတူကွဲပြားသော သင်ကြားသင်ယူမှု အခြေအနေများတွင် ကူညီလမ်းညွှန်တတ်စေရန်
- ကျောင်းသူကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုဖြစ်စဉ်ကို ထိထိရောက်ရောက်ပံ့ပိုးမှုပေးနိုင်ရန်အတွက် သင်ယူမှုနယ်ပယ်အမျိုးမျိုးနှင့် ဘာသာရပ်များ၏ သင်ယူမှုရလဒ်များကို ပေါက်မြောက်အောင်မြင်စေရန် ပညာရေးဘာသာရပ်သင်ယူမှုနယ်ပယ်မှ ရရှိလာသော တတ်ကျွမ်းမှုများကို ၎င်းတို့၏ လက်တွေ့သင်ကြားမှုများ၌ ပြန်လည်အသုံးပြုတတ်စေရန်

ဤကျောင်းသားကိုင်စာအုပ်ပါ အကြောင်းအရာများသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ လုပ်ငန်းခွင်ဝင်စ ဆရာများအတွက် တတ်ကျွမ်းမှု စံသတ်မှတ်ချက်အညွှန်းဘောင် (TCSF) မှ ပညာရေးဘာသာရပ်နှင့် ကိုက်ညီသည့် သင်တို့ သိသင့်တတ်သင့်သည်များနှင့် စာသင်ခန်းအတွင်း လုပ်ဆောင်နိုင်သည့် အဓိကတတ်ကျွမ်းမှုစံများကို အခြေခံထားပါသည်။ ပညာရေးဘာသာရပ်

အတွက် အဓိကကျသော ဆရာများအတွက် တတ်ကျွမ်းမှုစံသတ်မှတ်ချက်များကို အောက် ဖော်ပြပါ ဇယား (ခ) တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ဇယား (ခ) ။ ဒုတိယနှစ် ပညာရေးဘာသာရပ်၊ ဆရာများအတွက် အဓိကတတ်ကျွမ်းမှု စံသတ်မှတ်ချက်များ

တတ်ကျွမ်းမှုစံသတ်မှတ်ချက်	အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များ	အညွှန်းကိန်းများ
(က-၁) ကျောင်းသားများ မည်သို့ သင်ယူသည်ကို သိသည်။	(က) (၁.၁) ကျောင်းသားများ၏ အသက်အရွယ်၊ ဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့် နှင့် လိုက်လျောညီထွေစွာ မည်သို့ သင်ယူကြသည်ကို နားလည် သဘောပေါက် ကြောင်း ပြသသည်။	(က) (၁.၁.၁) ကျောင်းသားများ၏ သိမှုဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ကာယဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးဖွံ့ဖြိုးမှု၊ စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် စာရိတ္တပိုင်း ဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုများသည် သူတို့၏ သင်ယူမှုအပေါ် မည်ကဲ့သို့ အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိကြောင်း ဥပမာဖြင့် ဖော်ပြသည်။ (က) (၁.၁.၂) ကျောင်းသားများ၏ သိမှုဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ဘာသာစကားဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံရေးဖွံ့ဖြိုးမှု၊ စိတ်လှုပ်ရှား ခံစားမှုဖွံ့ဖြိုးမှုများ နှင့် ကာယဖွံ့ဖြိုးမှုများအရ သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများကို ပြင်ဆင်သည်။
	(က) (၁.၂) ကျောင်းသားများ၏ တစ်ဦးချင်းသင်ယူမှုလိုအပ်ချက် နှင့် ကိုက်ညီမည့် သင်ကြား နည်းအမျိုးမျိုးကို နားလည် သဘောပေါက်ကြောင်း ပြသ သည်။	(က) (၁.၂.၁) ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ သင်ယူနိုင်ရေး အတွက် အထူးသင်ယူမှုလိုအပ်ချက်ရှိသော သင်ယူ သူများ အပါအဝင် နောက်ခံအကြောင်းအရာ အမျိုး မျိုး (ကျား၊ မ၊ တိုင်းရင်းသားမျိုးနွယ်စု၊ ယဉ်ကျေးမှု) နှင့် စွမ်းရည်အမျိုးမျိုးရှိသော ကျောင်းသားများအား ပံ့ပိုးကူညီနိုင်မည့် သင်နည်းအမျိုးမျိုးကို ဖော်ထုတ် သတ်မှတ်သည်။ (က) (၁.၂.၂) ကျောင်းသားများ၏ ရှိပြီးအသိပညာ၊ အတွေ့အကြုံများကို အယူအဆသစ်များနှင့် ချိတ်ဆက်ရာ၌ အထောက်အကူပြုနိုင်ရန် ထိထိမိမိ အလေးထားပြီး ရှေ့နောက်အစီအစဉ်တကျ ဆောင်ရွက်ထားသည့် သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများကို ဖော်ထုတ်သတ်မှတ်သည်။

တတ်ကျွမ်းမှုစံသတ်မှတ်ချက်	အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များ	အညွှန်းကိန်းများ
<p>(က-၂) ပညာရေးဆိုင်ရာနည်းပညာများကို ဆီလျော်စွာ အသုံးပြုနိုင်မှုအား သိသည်။</p>	<p>(က) (၂.၁) သင်ကြားသင်ယူမှုဆိုင်ရာ နည်းပညာအမျိုးမျိုးနှင့် ရင်းမြစ်အမျိုးမျိုးကို ဆီလျော်စွာ အသုံးပြုနိုင်မှုအား နားလည်သဘောပေါက်ကြောင်း ပြသသည်။</p>	<p>(က) (၂.၁.၁) ကျောင်းသားများ အချင်းချင်း အပြန်အလှန် ပြောဆိုဆက်သွယ်ခြင်း၊ စူးစမ်းလေ့လာခြင်း၊ ပြဿနာဖြေရှင်းခြင်း၊ တီထွင်ဖန်တီးခြင်း အခွင့်အလမ်းများကို ပံ့ပိုးပေးသည့် သင်ယူမှုအတွေ့အကြုံများကို ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်သည်။</p> <p>(က) (၂.၁.၂) ကျောင်းသားများ သင်ယူမှုတွင် အထောက်အကူပြုရန် ကျောင်းသုံးစာအုပ်များတွင် ဖော်ပြထားသည့် သင်ကြားနည်းများ၊ နည်းပညာများ၊ သင်ကြားသင်ယူမှု အထောက်အကူပစ္စည်းများနှင့် ကုန်ကျစရိတ်နည်းသည့် ထပ်ဆောင်းပစ္စည်းများကို အသုံးပြုသည်။</p>
	<p>(က) (၂.၂) သတင်းအချက်အလက် နှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာ (ICT) ကို သင်ကြားသင်ယူမှုတွင် သင့်လျော်စွာ အသုံးပြုနိုင်မှုကို နားလည်သဘောပေါက်ကြောင်း ပြသသည်။</p>	<p>(က) (၂.၂.၁) သင်ကြားသင်ယူမှုဖြစ်စဉ်ကို အထောက်အကူပြုရန် online မှဖြစ်စေ၊ offline မှဖြစ်စေ ရရှိသော ပညာရေးဆိုင်ရာ နည်းကိရိယာများနှင့် ပစ္စည်းများ၏ လုပ်ဆောင်မှုနှင့် ရည်ရွယ်ချက်ကို ဖော်ပြသည်။</p> <p>(က) (၂.၂.၂) မီဒီယာ (media) နှင့် သတင်းအချက်အလက်များဆိုင်ရာ (information literacy) အခြေခံသဘောတရားအယူအဆများနှင့် မူများကို နားလည်ကြောင်း ဖော်ပြ၊ သရုပ်ပြသည်။</p>
<p>(က-၃) ကျောင်းသားများနှင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစုများကို မည်ကဲ့သို့ ကောင်းမွန်စွာ ဆက်ဆံရမည်ကို သိသည်။</p>	<p>(က) (၃.၂) ကျောင်းသားများနှင့် ၎င်းတို့ရပ်ရွာဒေသ၏ လူမှုရေး၊ ဘာသာစကား၊ ယဉ်ကျေးမှု မတူကွဲပြားခြားနားမှုများကို လေးစားတန်ဖိုးထားကြောင်း ပြသသည်။</p>	<p>(က) (၃.၂.၁) စာသင်ခန်းအတွင်း လုပ်ငန်းများတွင် ကျောင်းသားများ အားလုံး ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု၊ ကိုယ်ရောစိတ်ပါ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုအတွက် အားလုံးပါဝင်သည့် ဆက်သွယ်မှု (inclusive communication) ကို အထောက်အကူပြုသည့် ဥပမာများ ပေး၍ ဖော်ပြသည်။</p> <p>(က) (၃.၂.၂) မိဘများ၊ ရပ်ရွာ အဖွဲ့အစည်းများမှ လူကြီးများ၊ ခေါင်းဆောင်များနှင့် အပြန်အလှန် ပြောဆိုဆက်ဆံသောအခါ ၎င်းတို့ ၏လူမှုရေး၊ ဘာသာစကား၊ ယဉ်ကျေးမှု နောက်ခံအခြေအနေများကို သတိပြု၍ ဆက်ဆံသည်။</p>

တတ်ကျွမ်းမှုစံသတ်မှတ်ချက်	အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များ	အညွှန်းကိန်းများ
<p>(က-၄) သင်ရိုးညွှန်းတမ်းအကြောင်း သိသည်။</p>	<p>(က) (၄.၁) အခြေခံပညာသင်ရိုးညွှန်းတမ်းတွင် ဖော်ပြထားသည့် သင်ရိုးဖွဲ့စည်းပုံ၊ အကြောင်းအရာနှင့် မျှော်မှန်းထားသော သင်ယူမှု ရလဒ်များကို နားလည် သဘောပေါက်ကြောင်းပြသသည်။</p>	<p>(က) (၄.၁.၁) အဆင့်အလိုက်၊ အတန်းအလိုက်၊ ဘာသာရပ်အလိုက် သင်ကြားသော အလယ်တန်း သင်ရိုးညွှန်းတမ်း သင်ယူမှု၏ အဓိကအသိပညာများ ၊ အကြောင်းအရာများ၊ သင်ယူမှု ဦးတည်ချက်များနှင့် သင်ယူမှုရလဒ်များကို ဖော်ပြသည်။</p> <p>(က) (၄.၁.၂) သင်ရိုးညွှန်းတမ်း၏ လိုအပ်ချက်များကို ထင်ဟပ်စဉ်းစားပြီး ဆီလျော်သော သင်ကြား၊ သင်ယူမှု လုပ်ငန်းများနှင့် သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများ ပါဝင်သော သင်ပြမှုပုံစံများကို ပြင်ဆင်ရေးဆွဲသည်။</p> <p>(က) (၄.၁.၃) အလယ်တန်းသင်ရိုးညွှန်းတမ်း၏ စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းဆိုင်ရာမှုများကို ဖော်ပြသည်။</p>
<p>(က-၅) ဘာသာရပ်အကြောင်းအရာကို သိသည်။</p>	<p>(က) (၅.၁) အတန်း (အဆင့်) တစ်ခုခုတွင် သင်ကြားရန် တာဝန်ပေးအပ်ထားသော ဘာသာရပ်အကြောင်းအရာကို နားလည်သဘောပေါက်ကြောင်း ပြသသည်။</p>	<p>(က) (၅.၁.၁) အတန်းအဆင့်များ အလိုက်သင်ကြားသော ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ အဓိက အသိပညာများ၊ ကျွမ်းကျင်မှုများ၊ နည်းလမ်းများနှင့် အသုံးချမှုများကို ဖော်ပြသည်။</p> <p>(က) (၅.၁.၂) ကျောင်းသားများ၏ အဓိက ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာများ၊ ကျွမ်းကျင်မှုများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် ပတ်သက်သော သင်ယူမှုကို အထောက်အပံ့ပြုနိုင်ရန် တိကျမှန်ကန် ဆီလျော်သော သတင်းအချက်အလက်များ၊ နမူနာများနှင့် လေ့ကျင့်ခန်း များကို သင်ခန်းစာများတွင် ထည့်သွင်းသည်။</p>

တတ်ကျွမ်းမှုစံသတ်မှတ်ချက်	အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များ	အညွှန်းကိန်းများ
	<p>(က) (၅.၂) ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုလိုအပ်ချက်နှင့် ဆက်နွယ်နေသော သင်ယူမှု အခြေအနေပေါ် မူတည်၍ ကျောင်းသားများ သင်ယူ တတ်မြောက်အောင် ဘာသာရပ်အကြောင်းအရာ များအား မည်သို့ဖွဲ့ချရမည်ကို နားလည်သဘောပေါက် ကြောင်း ပြသသည်။</p>	<p>(က) (၅.၂.၁) ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ အခြေခံမူများ၊ အတွေးအခေါ်များ၊ အယူအဆများအား နားလည်မှု မြင့်မားစေရန် ကျောင်းသားများ၏ အသက်၊ ဘာသာစကား၊ စွမ်းရည်၊ ယဉ်ကျေးမှုမလေ့ထုံးစံ များ အရ အခြေအနေနှင့်ဆက်စပ်သော သင်ယူမှု လုပ်ငန်းများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားသည့် နည်းလမ်းများကို ဖော်ပြသည်။</p> <p>(က) (၅.၂.၂) ဘာသာရပ် အကြောင်းအရာ၊ အယူ အဆများ၊ အဓိက ဆိုလိုရင်းများနှင့် သက်ဆိုင် သည့် ဒေသဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များနှင့် ဥပမာများ ထည့်သွင်းပြီး သင်ခန်းစာများကို မည် ကဲ့သို့ ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ထားကြောင်း ရှင်း ပြသည်။</p> <p>(က) (၅.၂.၃) လက်တွေ့ဘဝအခြေအနေများတွင် အသုံးပြုနိုင်သည့် ဥပမာများဖြင့် အကြောင်းအရာ ဆိုင်ရာ တိကျသောဘာသာစကား၊ နည်းပညာ ဆိုင်ရာ ဝေါဟာရများ နှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ အသုံးပြုမှုကို စံနမူနာပြုနိုင်သည့် ချဉ်းကပ်နည်းများ ကို ဖော်ပြသည်။</p>
<p>(ခ-၁) သင်ကြားမှုနည်းဗျူဟာ အမျိုးမျိုးကို အသုံးပြု၍ သင်ရိုးညွှန်းတမ်း အကြောင်းအရာကို သင်ကြားသည်။</p>	<p>(ခ) (၁.၁) ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ အသိပညာများနှင့် အကြောင်းအရာများကို ရှင်းလင်းစွာနှင့် ကလေးများ အား ကိုယ်ရောစိတ်ပါ ပါဝင် ဆောင်ရွက်မှုရှိအောင် သင်ကြား နိုင်စွမ်းရှိကြောင်းပြသည်။</p>	<p>(ခ) (၁.၁.၁) သင်ယူမှုစွမ်းရည်များနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိပြီး ရည်မှန်းထားသော သင်ယူမှုရလဒ်များ ရရှိစေရန် ဘာသာရပ်ပါ အကြောင်းအရာ၊ ဆက်နွယ်မှုရှိသော အတွေးအခေါ်များနှင့် အသိပညာများကို ရှင်းပြ ရာတွင် အမျိုးမျိုးသောနည်းလမ်းများကို အသုံးပြု သည်။</p> <p>(ခ) (၁.၁.၂) ကျောင်းသားများ၏ ယခင်ရှိပြီး အသိပညာ၊ စိတ်ဝင်စားမှု၊ နေ့စဉ်ဘဝ၊ ဒေသ လိုအပ်ချက်များနှင့် ချိတ်ဆက်နိုင်မည့် သင်ကြားရေး ဆိုင်ရာ အထောက်အကူ ပစ္စည်းများကို ရွေးချယ် သည်။</p> <p>(ခ) (၁.၁.၃) နားလည်မှုအသစ် တည်ဆောက်နိုင်ရန် ကျောင်းသားများအား ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင်အတွေး အခေါ်ဖြစ်စဉ်များကို သတိပြုမိရန်နှင့် ထင်ဟပ် စဉ်းစားသုံးသပ်မှုကို အသုံးပြုရန် အားပေးသည်။</p>

တတ်ကျွမ်းမှုစံသတ်မှတ်ချက်	အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များ	အညွှန်းကိန်းများ
	<p>(ခ) (၁.၃) ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူနိုင်မှုစွမ်းရည်၊ အတွေ့အကြုံများနှင့် ကိုက်ညီသော သင်ပြမှုပုံစံကို ကောင်းမွန်စွာ ရေးဆွဲပြင်ဆင်နိုင်ကြောင်း ပြသည်။</p>	<p>(ခ) (၁.၃.၁) စာသင်ချိန်အားလုံး ကို ထိရောက်စွာ အသုံးပြုနိုင်ရန် သင်ခန်းစာကို ဖွဲ့စည်းပြင်ဆင်သည်။</p> <p>(ခ) (၁.၃.၂) ကျောင်းသားများ သင်ယူမှုတွင် စိတ်ဝင်စားမှုရှိရန်၊ ၎င်းတို့၏ သင်ယူလိုစိတ်ကို လှုံ့ဆော်နိုင်ရန်၊ ယခင်သင်ယူပြီးသော အကြောင်းအရာများကို သင်ယူမှု အသစ်များနှင့် ချိတ်ဆက်နိုင်ရန် သင်ခန်းစာကို နိဒါန်းပျိုးပေးသည်။</p> <p>(ခ) (၁.၃.၃) ကျောင်းသားများ၏စိတ်ဝင်စားမှုများ၊ အတွေ့အကြုံများကို တုံ့ပြန်ပေးနိုင်ပြီး၊ သင်ယူမှု နယ်ပယ် များကို ပေါင်းစပ်မှုရှိသည့် အစီအစဉ်တကျ ရှိသော၊ တိကျထိမိသော သင်ယူမှုအတွေ့အကြုံများကို ကြိုတင် ပြင်ဆင်သည်။</p> <p>(ခ) (၁.၃.၄) သင်ယူရမည့် အသိသညာများကို နိဒါန်းပျိုး သရုပ်ဖော်နိုင်ရန် မေးခွန်းမေးနည်းများနှင့် ဥပမာများကို အသုံးပြုသည်။</p>
<p>(ခ-၂) ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုကိုစစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း၊ လေ့လာကြီးကြပ်ခြင်းနှင့် အစီရင်ခံခြင်း</p>	<p>(ခ) (၂.၁) ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုကို လေ့လာကြီးကြပ် တာညှိမတ်ပေးရန်နှင့် စစ်ဆေးအကဲဖြတ်နိုင်ရန် စွမ်းရည်များကို ပြသည်။</p>	<p>(ခ) (၂.၁.၁) ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုရလဒ်များကို ပေါက်မြောက်အောင်မြင်ရန် အထောက်အကူပေးရန် အတွက် သင်ခန်းစာ၏အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအနေဖြင့် စစ်ဆေးအကဲဖြတ်နည်းများကို သုံးသည်။</p> <p>(ခ) (၂.၁.၂) သင်ခန်းစာများ ပြင်ဆင်ရန် စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိလာသော သတင်းအချက်အလက်များ ကို အသုံးပြုသည်။</p> <p>(ခ) (၂.၁.၃) ကျောင်းသားများ၏ နားလည်မှုကို စစ်ဆေးနိုင်သည့် သုံးသပ်အကြံပြုချက်များ ပေးနိုင်သည့် မေးခွန်းမေးနည်းနှင့် ဆွေးနွေးနည်းများကို အသုံးပြုသည်။</p>

တတ်ကျွမ်းမှုစံသတ်မှတ်ချက်	အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များ	အညွှန်းကိန်းများ
	<p>(ခ) (၂.၂) စစ်ဆေးအကဲဖြတ်မှု မှတ်တမ်း (အသေးစိတ်) ထားရှိပြီး၊ ထိုစစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များကို ကျောင်းသားများ သင်ယူမှု တိုးတက်ရေးအတွက် လမ်းညွှန်သဖွယ် အသုံးပြုနိုင်သော စွမ်းရည်ရှိကြောင်း ပြသည်။</p>	<p>(ခ) (၂.၂.၁) ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အခြေအနေကို တိကျမှန်ကန်စွာ မှတ်တမ်းထားသည်။</p> <p>(ခ) (၂.၂.၂) ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူတိုးတက်မှုကို လေ့လာကြီးကြပ်တည့်မတ်ပေးနိုင်ရန်၊ မှတ်တမ်းထား နိုင်ရန်၊ သင်ရိုးညွှန်းတမ်း ရေးဆွဲရေး အစီအစဉ်များ နှင့်ပတ်သက်၍ သတင်းအချက်အလက်များ ပေးနိုင်ရန် အမျိုးမျိုးသော စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းဆိုင်ရာ လက်တွေ့ကျင့်သုံးမှုများကို အသုံးပြုသည်။</p> <p>(ခ)(၂.၂.၃) ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှု တိုးတက်မှု အခြေအနေများနှင့် ပေါက်မြောက်အောင်မြင်မှုများကို မိဘများ၊ အခြားပညာပေးသူများနှင့် ဆက်သွယ်ပြောဆိုသည်။</p>
<p>(ခ-၃) ကျောင်းသားများ၏သင်ယူမှုကို အထောက်အကူပြုသော၊ ဘေးကင်းလုံခြုံစိတ်ချမှုရှိသော သင်ယူမှုပတ်ဝန်းကျင်ကို ဖန်တီးပေးသည်။</p>	<p>(ခ) (၃.၁) ကျောင်းသားအားလုံးအတွက် ဘေးကင်းလုံခြုံမှုရှိပြီး ထိရောက်မှုရှိသော သင်ယူမှုဝန်းကျင်ကို ဖန်တီးနိုင်စွမ်းရှိကြောင်းပြသည်။</p>	<p>(ခ) (၃.၁.၁) သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများတွင် ကျောင်းသားအားလုံး ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု အသေအချာရှိစေရေးအတွက် စာသင်ခန်းနေရာအနေအထား၊ အတန်းတွင်းရှိ ပစ္စည်းများနှင့် ရင်းမြစ်များကို စီမံအသုံးပြုသည်။</p> <p>(ခ) (၃.၁.၂) တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးအချင်းချင်း အပြန်အလှန် ဆက်သွယ်နိုင်ရန်နှင့် တစ်ဦးချင်း လွတ်လပ်စွာသော်လည်းကောင်း၊ အသင်းအဖွဲ့ဖြင့် သော်လည်းကောင်း လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ကျောင်းသားများကို အားပေးသည်။</p> <p>(ခ) (၃.၁.၃) စာသင်ခန်းနှင့် ကျောင်းအတွင်း ကျောင်းသားများ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာကျန်းမာချမ်းသာမှုနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံမှု အသေအချာရှိစေရန် ကျန်းမာရေး အလေ့အကျင့်ကောင်းများနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံမှုဆိုင်ရာ လက်တွေ့ကျင့်သုံးမှုများကို တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်သည်။</p>

တတ်ကျွမ်းမှုစံသတ်မှတ်ချက်	အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များ	အညွှန်းကိန်းများ
	<p>(ခ) (၃.၂) ကျောင်းသားများ၏ အပြုအမူများကို စီမံခန့်ခွဲရန် နည်းဗျူဟာများ သုံး၍ ဖြေရှင်းနိုင်စွမ်း ရှိကြောင်း ပြသည်။</p>	<p>(ခ) (၃.၂.၁) ကျောင်းသားများ၏ ကျန်းမာရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံမှုရှိရန် သဘောတူချမှတ်ထားသော စာသင်ခန်းအတွင်း စည်းမျဉ်းများနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် ဖန်တီးသည်။ ရှင်းပြသည်။ ပြသထားသည်။ အားဖြည့်ဆောင်ရွက်သည်။</p> <p>(ခ) (၃.၂.၂) ကျောင်းသားများအား တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အပြန်အလှန် လေးစားစွာ တန်ဖိုးထားပြီး ဆက်ဆံရန်နှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရန် အားပေးသည်။</p> <p>(ခ) (၃.၂.၃) ကျောင်းသားတစ်ဦးစီ၏ နောက်ခံအကြောင်း အရင်းများနှင့် လိုအပ်ချက်များကို သိရှိရန် လေ့လာသင်ယူသည်။ ကျောင်းသားအားလုံးနှင့် ပုံမှန် အပြန်အလှန်ဆက်သွယ်ပြောဆိုသည်။</p> <p>(ခ) (၃.၂.၄) ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဖြစ်စေသော အသင်း အဖွဲ့ဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ လွတ်လပ်စွာသင်ယူခြင်းအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကျောင်းသားများ၏ ကောင်းစွာ ညှိယူနေထိုင်တတ်သည့် အပြုအမူများကို အားပေးသည်။</p>
<p>(ခ-၄) အခြားဆရာများ၊ မိဘများ၊ ရပ်ရွာလူထုတို့နှင့် အတူတကွ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သည်။</p>	<p>(ခ) (၄.၁) ကျောင်းသားများ အတွက် သင်ယူမှု ပတ်ဝန်းကျင်ကောင်း တိုးတက်ဖြစ်ပေါ်လာစေရန် အခြားဆရာများ၊ မိဘများ၊ ဒေသန္တရ ရပ်ရွာလူထု အဖွဲ့ဝင်များ နှင့် အတူတကွ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန် နည်းဗျူဟာများကို အသုံးပြုနိုင်စွမ်း ရှိကြောင်းပြသည်။</p>	<p>(ခ) (၄.၁.၂) ကျောင်း၊ အိမ်၊ ရပ်ရွာအတွင်း ကလေးများ၏ သင်ယူမှုတွင် မိဘများ၏ ပါဝင်မှု အခန်းကဏ္ဍကို မြှင့်တင်ပေးသည့် နည်းဗျူဟာများ ကို ဖော်ပြသည်။</p>

တတ်ကျွမ်းမှုစံသတ်မှတ်ချက်	အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များ	အညွှန်းကိန်းများ
<p>(ဂ-၁) ဆရာလုပ်ငန်းတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်သည်။</p>	<p>(ဂ) (၁.၁) မြန်မာတို့၏ ထုံးတမ်းစဉ်လာအရ စံနမူနာပြုပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည့် ဆရာတစ်ယောက်တွင် ရှိရမည့် တန်ဖိုးထားမှုများနှင့် သဘောထား များကို လက်ခံကျင့်သုံးနိုင်ကြောင်း ပြသနိုင်သည်။</p>	<p>(ဂ) (၁.၁.၁) မြန်မာနိုင်ငံရှိဆရာများ လိုက်နာကျင့်သုံး သည့် ကျင့်ဝတ် (၅) သွယ် အပါအဝင် ဆရာအတတ်ပညာ ဆိုင်ရာ ကျင့်သုံးရမည့် ကျင့်ဝတ်များ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း များကို လိုက်နာသည်။</p> <p>(ဂ) (၁.၁.၂) ကျောင်းသားများ၊ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များ၊ မိဘများနှင့် ရပ်ရွာလူထုက ဆရာများအပေါ် မျှော်မှန်းထားသည်များနှင့် ကိုက်ညီသည့် အပြုသဘော ဆောင်သည့် သဘောထားများ၊ တန်ဖိုးထားမှုများ၊ အပြုအမူများကို တစ်သမတ်တည်း ဖော်ပြသည်။</p>
	<p>(ဂ) (၁.၂) ဆရာအဖြစ် အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းပြုရာတွင် မိမိ၏ လက်တွေ့သင်ကြားမှုများအား လွှမ်းမိုးနေသော နောက်ခံစိတ်ကူး၊ အတွေးအခေါ်များကို နားလည်ကြောင်းပြသသည်။</p>	<p>(ဂ) (၁.၂.၁) သင်ကြား၊ သင်ယူမှုဆိုင်ရာ ချဉ်းကပ်နည်းနှင့် သက်ဆိုင်သည့် သဘောတရားများနှင့် အယူအဆများကို ဖော်ထုတ်သတ်မှတ်သည်။</p> <p>(ဂ) (၁.၂.၂) မိမိကိုယ်ပိုင်သင်ကြား၊ သင်ယူမှုဆိုင်ရာ ချဉ်းကပ်နည်းများကို ဖော်ပြသည်။</p>
	<p>(ဂ) (၁.၃) ဒေသန္တရ ယဉ်ကျေးမှု ၊ ဓလေ့ ထုံးတမ်းစဉ်လာများနှင့် ဆက်စပ်အခြေအနေများသည် ကျောင်းသားများ၏ ပူးပေါင်းပါဝင် ဆောင်ရွက်ခြင်းအပေါ်တွင် အကျိုးသက်ရောက်နိုင်ဖွယ်ရှိ ကြောင်းကို နားလည်သဘောပေါက်ကြောင်းပြသသည်။</p>	<p>(ဂ) (၁.၃.၁) ကျောင်းသားများ၏ ယဉ်ကျေးမှု ထုံးတမ်းစဉ်လာများ၊ ဘာသာစကားနှင့် ရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်းအပေါ် စိတ်ဝင်စားမှုပြသသည်။ လေ့လာရန် အချိန်ယူသည်။</p>
<p>(ဂ-၂) ရပ်ရွာအရေး ဦးဆောင်ပါဝင် ဆောင်ရွက်သည်။</p>	<p>(ဂ) (၂.၁) ကျောင်းနှင့် ရပ်ရွာကိစ္စများ၌ ဆရာအတတ်ပညာအသိုင်းအဝိုင်းဝင် ဆရာတစ်ဦးအနေဖြင့် တာဝန်ခံ ဆောင်ရွက်နိုင်ကြောင်းပြသသည်။</p>	<p>(ဂ) (၂.၁.၁) ကျောင်းနှင့် ရပ်ရွာ၏လုပ်ငန်းများတွင် တက်ကြွစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်သည်။</p> <p>(ဂ) (၂.၁.၂) ကျောင်းနှင့် ရပ်ရွာတွင် တာဝန်ခံဆောင်ရွက်သည့် ဆရာတစ်ယောက်အနေဖြင့် စံနမူနာပြု ပြောဆိုနေထိုင်သည်။</p>

တတ်ကျွမ်းမှုစံသတ်မှတ်ချက်	အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များ	အညွှန်းကိန်းများ
<p>(ဂ-၃) ကျောင်းသားအားလုံး ပညာရေး အရည်အသွေးမြင့်မားစေရန် နှင့် ပညာရေးတန်းတူညီမျှမှု ရရှိနိုင်ရန် တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်သည်။</p>	<p>(ဂ) (၃.၁) ကျောင်းသားတစ်ဦးချင်း စီ၏ ပညာရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အရေး များကို အလေးထားပြီး ကျောင်းသားများအား ဘက်လိုက်မှုကင်းစွာ၊ မျှတစွာ ပံ့ပိုးကူညီကြောင်း ပြသသည်။</p>	<p>(ဂ) (၃.၁.၁) ကျောင်းသားတစ်ဦးချင်းစီရှိ စွမ်းဆောင်ရည် အလိုက် ပြုစုပေးထောက်ပံ့မှု တာဝန် ယူခြင်းနှင့် ကလေးတိုင်း၏ ပညာရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများကို အသိအမှတ်ပြုကြောင်း ပြသည်။</p> <p>(ဂ) (၃.၁.၂) ကျောင်းသားများ၏ ကွဲပြားခြားနားသော လူမှုအခြေအနေများနှင့် နောက်ခံအကြောင်းများကို အသိအမှတ်ပြုပြီး ကျောင်းသားအားလုံးအား တန်းတူညီမျှ ဆက်ဆံသည်။</p>
	<p>(ဂ) (၃.၂) ကျောင်းသားများ၏ မတူကွဲပြားသော ခြားနားချက်များကို လေးစားပြီး ကျောင်းသားအားလုံး မိမိတို့၏ စွမ်းရည်အလိုက် သင်ယူနိုင်သည်ဟူသော ယုံကြည်မှု သဘောထားကို ဖော်ပြသည်။</p>	<p>(ဂ) (၃.၂.၁) သင်ခန်းစာအကြောင်းအရာများ၊ သင်ယူမှု လုပ်ငန်းများတွင် ကျောင်းသားများအားလုံးပါဝင်ခွင့် ရရှိရန်၊ ဆရာနှင့် အပြန်အလှန် ပြောဆိုဆက်သွယ်ခွင့် ရရှိရန် စာသင်ခန်းကို ဖွဲ့စည်းသည်။</p>
	<p>(ဂ) (၃.၃) ကျောင်းသားများ မတူကွဲပြားသော ယဉ်ကျေးမှု ဓလေ့ထုံးစံများကို နားလည်ပြီး ကမ္ဘာ့နိုင်ငံသား ဖြစ်ရေးအတွက် ပြုစုပေးထောက်ပံ့ပေးနိုင်စွမ်းရှိကြောင်း ပြသည်။</p>	<p>(ဂ) (၃.၃.၁) ရေရှည် တည်တံ့မှု၊ တန်းတူညီမျှမှု၊ တရားမျှတမှု၊ ကျောင်းသားများ၏ အခွင့်အရေးများ၊ တာဝန်များ နှင့်ပတ်သက်သည့် အယူအဆများကို စာသင်ခန်း၊ ကျောင်းအခြေပြုလုပ်ငန်းများတွင် ပေါင်းစပ် ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။</p>
<p>(ဃ-၁) မိမိ၏ သင်ကြားရေး လက်တွေ့ ဆောင်ရွက်မှုများကို ပြန်လည်ထင်ဟပ်သုံးသပ်သည်။</p>	<p>(ဃ) (၁.၁) မိမိ၏ လက်တွေ့ သင်ကြားမှုလုပ်ငန်းများ နှင့် ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှု အပေါ် ယင်းတို့၏ အကျိုး သက်ရောက်ပုံကို ပုံမှန်ထင်ဟပ် စဉ်းစား သုံးသပ်သည်။</p>	<p>(ဃ) (၁.၁.၁) မိမိလက်တွေ့သင်ကြားမှု၏ အကျိုး သက်ရောက်မှုအပေါ် ထင်ဟပ်စဉ်းစား သုံးသပ်နိုင်ရန် ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှု အထောက်အထား များကို အသုံးပြုသည်။</p> <p>(ဃ) (၁.၁.၂) လက်တွေ့သင်ကြားမှုလုပ်ငန်းနှင့် ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုတိုးတက်မြှင့်တင်ရေးစေရန် ရင်းမြစ်အမျိုးမျိုးမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက် များကို အသုံးပြုသည်။</p> <p>(ဃ) (၁.၁.၃) ဆရာတစ်ယောက်အနေဖြင့် မိမိတို့၏ ဆရာအတတ်ပညာ စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အတွက် နယ်ပယ်များ ဖော်ထုတ်နိုင်ရန် အတွေ့အကြုံများ၊ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများကို ပုံမှန်ထင်ဟပ်သုံးသပ်သည်။</p>

တတ်ကျွမ်းမှုစံသတ်မှတ်ချက်	အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များ	အညွှန်းကိန်းများ
<p>(ဃ-၂) သင်ကြားရေး လက်တွေ့ဆောင်ရွက်မှုများ တိုးတက်မြင့်မားရေးအတွက် လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သည်။</p>	<p>(ဃ) (၂.၁) အခြားဆရာများထံမှ သင်ယူခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ သင်ကြားရေးအတတ်ပညာဆိုင်ရာ စွမ်းရည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအခွင့်အလမ်းများ အားဖြင့် လည်းကောင်း၊ မိမိ၏ လက်တွေ့သင်ကြားမှုများကို တိုးတက်စေသည်။</p>	<p>(ဃ) (၂.၁.၂) လက်တွေ့ဆောင်ရွက်မှုများ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာစေရန် ဖော်ထုတ်သတ်မှတ်ထားသော ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်များနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ဆရာအတတ်ပညာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်သည်။</p> <p>(ဃ) (၂.၁.၃) ဆရာတစ်ယောက်အနေဖြင့် မိမိ၏ ဆရာအတတ်ပညာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ရည်မှန်းချက်ချမှတ် ဆောင်ရွက်သည်။</p> <p>(ဃ) (၂.၁.၄) အသိအမှတ်ပြုထားသော ဆရာအတတ်ပညာ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကျောင်းအုပ်စုများက ဆောင်ရွက်သည့် ဆရာအတတ်ပညာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး လုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်သည်။</p>
<p>(ဃ-၃) သင်ကြားရေးလက်တွေ့ဆောင်ရွက်မှုများ တိုးတက်မြင့်မားရေးအတွက် ဆရာလုပ်ငန်းအတတ်ပညာဆိုင်ရာ သင်ယူလေ့လာမှုများတွင် ပူးပေါင်းပါဝင် ဆောင်ရွက်သည်။</p>	<p>(ဃ) (၃.၁) လက်တွေ့သင်ကြားရေး လုပ်ငန်းများ တိုးတက်မြင့်မားစေရန် စူးစမ်းလေ့လာသင်ယူမှုနှင့် သုတေသန အခြေပြုသင်ယူမှုများ၏ အရေးပါမှုကို နားလည်သဘောပေါက်ကြောင်း ပြသည်။</p>	<p>(ဃ) (၃.၁.၁) မိမိ၏လက်တွေ့သင်ကြားမှုများ တိုးတက် ကောင်းမွန်စေရန် ဆီလျော်သင့်တော်သည့် ဆရာလုပ်ငန်း အတတ်ပညာဆိုင်ရာ သင်ယူမှုပစ္စည်းများကို သတ်မှတ် ဖော်ထုတ်သည်။</p> <p>(ဃ) (၃.၁.၂) အကြောင်းအရာဆိုင်ရာ ဗဟုသုတအချက် အလက်များနှင့် မိမိ၏ လက်တွေ့သင်ကြားမှုများ တိုးတက်ကောင်းမွန်စေရန် အလယ်တန်း ပညာရေးနှင့် သင်ကြားရမည့် သီးသန့်ဘာသာရပ်များအတွက် လက်ရှိရှေ့ရှုရာ လမ်းကြောင်းများ၊ သုတေသနအခြေပြု လက်တွေ့ဆောင်ရွက်မှုများနှင့် သက်ဆိုင်သည့် သတင်းအချက်အလက်များကို online (သို့မဟုတ်) offline ရှာဖွေရယူ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာသည်။</p>

ရင်းမြစ် - မြန်မာနိုင်ငံဆရာများအတွက် တတ်ကျွမ်းမှု စံသတ်မှတ်ချက်အညွှန်းဘောင် (TCSF)၊ လုပ်ငန်းခွင်၌စတင်တာဝန်ထမ်းဆောင်သော ဆရာများ (၂၀၂၀ ခုနှစ်) (စာ. ၁၀၉ - ၁၄၀)

ဤကျောင်းသားကိုင်စာအုပ်ကို မည်သို့ အသုံးပြုမည်နည်း။

ဤကျောင်းသားကိုင်စာအုပ်ကို မိမိကိုယ်တိုင်သင်ယူလေ့လာနိုင်ရန်နှင့် စာသင်ခန်းအတွင်း ဆရာကူညီပံ့ပိုးပေးသော သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများတွင် ကိုးကားရန် အသုံးပြုနိုင်သည်။ ကျောင်းသားကိုင်စာအုပ်၏ အခန်းတစ်ခန်းစီကို အောက်ပါအတိုင်း ဖွဲ့စည်းထားသည်။

မျှော်မှန်းထားသော သင်ယူမှုရလဒ်များ။ သင်ယူမှုရလဒ်များကို အခန်းတစ်ခန်းစီ၏ အစနှင့် သင်ခန်းစာ တစ်ခုချင်းစီ၏ အစတွင် ဖော်ပြထားသည်။ မျှော်မှန်းထားသော ရလဒ်များသည် သင်ခန်းစာတစ်ခုနှင့် အခန်းတစ်ခုသင်ယူပြီးစီးသည့် အချိန်တွင် သင်မည်သည်တို့ကို သိသင့်သည်နှင့် မည်သည်တို့ကို လုပ်နိုင်စွမ်းရှိလာမည် ဆိုသည်ကို ညွှန်ပြသည်။

ရရှိသွားမည့်တတ်ကျွမ်းမှုများ။ သင်ခန်းစာတွင် အလေးပေးဖော်ပြထားသော ဆရာများ အတွက် တတ်ကျွမ်းမှု စံသတ်မှတ်ချက်အညွှန်းဘောင် (Teacher Competency Standards Framework - TCSF) သည် ဆရာများတတ်ကျွမ်းရမည်များကို မီးမောင်းထိုးပြထားသော တတ်ကျွမ်းမှုများ ဖြစ်သည်။

သင်ယူရမည့်အကြောင်းအရာများ။ အခန်းတစ်ခန်းစီတွင် သင်ယူရမည့် အကြောင်းအရာများကို အခန်းငယ်များနှင့် သင်ခန်းစာများအဖြစ် ပိုင်း၍ ဖော်ပြသည်။ ၎င်းတို့တွင် အရေးပါသည့် ဘာသာရပ် အကြောင်းအရာများ ခြုံငုံပါဝင်သည်။

သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများ။ ကျောင်းသားကိုင်စာအုပ်တွင် ပါဝင်သော သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများသည် ခေါင်းစဉ်နှင့်ပတ်သက်၍ သင်တို့တစ်ဦးချင်း သင်ယူရရှိလိုက်သော အသိပညာနှင့် နားလည် သဘောပေါက်မှုအပေါ် ပိုမိုနက်ရှိုင်းစွာ စွဲမြဲသွားရန် ထည့်သွင်းထားခြင်းဖြစ်သည်။ သင်တို့၏ ဆရာကလည်း စာသင်ခန်းအတွင်း သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများကို ပံ့ပိုးကူညီပေးမည်ဖြစ်သည်။ ထိုလုပ်ငန်းများသည် တစ်ဦးချင်း၊ နှစ်ဦးတစ်တွဲ၊ အုပ်စုငယ်ဖွဲ့၊ တစ်တန်းလုံးပါဝင်သော လုပ်ငန်းများ ဖြစ်နိုင်သည်။ သင်ယူမှုလုပ်ငန်းအားလုံးသည် သင်ခန်းစာ၏ မျှော်မှန်းထားသော

သင်ယူမှုရလဒ် အောင်မြင်ပေါက်မြောက်စေရန်အတွက် ရည်ရွယ်ပြီး ရေးဆွဲထားသော လုပ်ငန်းများ ဖြစ်ကြသည်။

ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန်မေးခွန်းများ။ အခန်းတွင် ပါဝင်သော အကြောင်းအရာများအပေါ် သင်တို့၏ နားလည်မှုကို စစ်ဆေးရန် (သို့မဟုတ်) စာမေးပွဲအတွက် လေ့လာရာတွင် အထောက်အကူပြုရန်အတွက် ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန် မေးခွန်းများကို လေ့လာနိုင်ပါသည်။

အဓိကအချက်များ။ အခန်းတစ်ခုလုံးကို အကျဉ်းချုပ်ပြီး တင်ပြခြင်းဖြစ်သည်။ အခန်းတစ်ခန်းတွင်ပါသော အကြောင်းအရာများမှ ကျောင်းသားများ သိရှိသင့်သည့် အဓိကအချက်များကို အသိပေးဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။

အခန်းဆုံးပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားခြင်း။ သင်တို့လေ့လာသင်ယူခဲ့သည်များအပေါ် အချိန်ယူ၍ ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားခြင်းဖြင့် သင်ယူမှုများကို မှတ်မိရန်၊ အသုံးပြုရန်၊ အခြားဘာသာရပ် သင်ယူမှုနယ်ပယ်များ၊ နေ့စဉ်ဘဝများနှင့် ဆက်စပ်ကြည့်ရန် အထောက်အကူပြုပါသည်။ အခန်းတစ်ခန်းစီ၏ အဆုံးတွင် အဆိုပါအခန်းမှ သင်ယူလေ့လာခဲ့သည်များကို မည်သို့ ပြန်လည်သုံးသပ်၍ မည်သို့ ဆက်လက်လေ့လာရမည်ကို အကြံပြုထားသည်။

ဆက်လက်ဖတ်မှတ်စရာများ ။ အခန်းတိုင်းတွင် သင်ယူရသည့် အကြောင်းအရာအလိုက် ဖတ်စရာထပ်ဆောင်း ရင်းမြစ်များနှင့် ပတ်သက်သော အကြံပြုချက်များကို ဖော်ပြထားပါသည်။ သင်ခန်းစာခေါင်းစဉ်နှင့် စပ်လျဉ်းပြီး သင်ကိုယ်တိုင် ပိုမို သိရှိနားလည်ရန်အတွက် ဤရင်းမြစ်များကို အသုံးပြုနိုင်သည် (သို့မဟုတ်) ကျောင်းသားများကို ဤရင်းမြစ်များအား စာကြည့်တိုက်၊ အင်တာနက် (သို့မဟုတ်) ပညာရေးဒီဂရီကောလိပ်၏ အွန်လိုင်းစာကြည့်တိုက်တွင် ရှာဖွေရန် အကြံပြုလိုပါသည်။

အဓိကအသုံးအနှုန်းများ။ အခန်းတစ်ခန်းစီ၏ အစတွင် ထိုအခန်းမှ အရေးကြီးသော ဝေါဟာရများ (သို့မဟုတ်) အကြောင်းအရာများကို အလေးပေးဖော်ပြထားသော အသုံးအနှုန်းများ ပါရှိသည်။

ကျောင်းသားကိုင်စာအုပ်၏ နောက်ဆုံးတွင် **ခက်ဆစ်အဘိဓာန်** ပါရှိပြီး သင်တို့အတွက် အသစ်အဆန်းဖြစ်နိုင်သော အဓိကဝေါဟာရများကို အက္ခရာစဉ်အလိုက် အဓိပ္ပာယ်ရှင်းလင်းချက်နှင့်တကွ ဖော်ပြထားသည်။ ကျောင်းသားကိုင်စာအုပ် တစ်အုပ်လုံးတွင် အသုံးပြုခဲ့သော **ကျမ်းကိုးစာရင်း**ကို မူလရင်းမြစ်များနှင့်တကွ ဖော်ပြထားကြောင်း တွေ့ရပါလိမ့်မည်။

ဤဘာသာရပ်ကို သင်ယူရန် သင်တို့၏ ဆရာက ပံ့ပိုးကူညီပေးပါလိမ့်မည်။ အကယ်၍ သင်နားမလည်သော အကြောင်းအရာရှိပါက သင်တို့၏ ဆရာကို မေးရန် (သို့မဟုတ်) အတန်းဖော်များကို မေးရန် သတိရပါ။ ပညာရေးဒီဂရီကောလိပ်ကျောင်းသားတစ်ဦး အနေဖြင့် ပညာရေးဒီဂရီကောလိပ်၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သည့် သင်ယူမှုဝန်းကျင်တွင် ရွယ်တူအဖော်များနှင့် ဆရာ၏လမ်းညွှန်မှုဖြင့် သင်ကြားမှု အရည်အသွေးများကို ရယူရန် ဖြစ်ပါသည်။

အခန်း

၁

ပညာရေးဘာသာရပ်ကို နားလည်မှု ဖွံ့ဖြိုးလာ စေခြင်း

ဤအခန်းတွင် (၂၁) ရာစုခေတ် ပညာရေးနှင့် ပညာသင်ကြားရေးအကြောင်းတို့ကို အလေးပေး ဖော်ပြထားသည်။ (၂၁) ရာစုခေတ်တွင် သင်ယူမှုပုံစံအမျိုးမျိုး ဖြစ်ကြသည့် ကိုယ်တိုင် လေ့လာသင်ယူမှု၊ ကျောင်းတွင်တက်ရောက်သင်ယူမှုနှင့် ကျောင်းပြင်ပ အစီအစဉ်များတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက် သင်ယူမှုတို့ကို အမျိုးအမည်စုံလင်စွာ ရောနှောပေါင်းစပ်ခြင်းအားဖြင့် ဘဝ တစ်သက်တာနှင့် ဘဝတစ်ခွင်ချဉ်းကပ်မှုသုံး သင်ယူမှု အညွှန်းဘောင်တစ်ခု ပေါ်ပေါက်လာ ခဲ့ရသည်။ (၂၁) ရာစုခေတ် ကျောင်းသားများအတွက်လိုအပ်နေသော ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် ပြောင်းလဲလာသော ဆရာများ၏ အခန်းကဏ္ဍကိုလည်း ကျောင်းသားများအနေဖြင့် ပြန်လည် သုံးသပ်စဉ်းစားရမည် ဖြစ်သည်။ စာတတ်မြောက်မှုသည် ကျောင်းသင်ပညာသင်ကြားရေး နှင့် ဘဝတစ်သက်တာသင်ယူမှု အောင်မြင်ရေးတို့အတွက် မရှိမဖြစ် အရေးပါသောအချက် အဖြစ် တင်ပြထားသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ ကျောင်းအရည်အသွေးအာမခံ စံသတ်မှတ်ချက်အညွှန်းဘောင်အသစ်တွင် ပါရှိ သော အခြေခံကျ၍ အရေးပါသောအချက်အလက်များတို့ကိုလည်း ဆန်းစစ်လေ့လာရမည် ဖြစ်သည်။ ကျောင်းများနှင့် ဆရာများ၏ သင်ကြားရေးလက်တွေ့ဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ ဆက်စပ်အခြေအနေနှင့် ဝန်းကျင်အသီးသီးတို့တွင် အရည်အသွေးစဉ်ဆက်မပြတ် တိုးတက် ကောင်းမွန်စေရေး အယူအဆကိုလည်း အကောင်အထည်ဖော် ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်နေကြပြီ ဖြစ်သည်။ သင်တို့၏ သင်ယူမှုပုံစံကို ပြုပြင်ဖွဲ့စည်းပေးခဲ့သော ပညာပေးဌာနများ အကြောင်းကိုပြန်လည်ထင်ဟပ်သုံးသပ်ရမည်ဖြစ်သည့်အပြင် ဒုတိယနှစ်သင်တန်း ပညာရေး ဘာသာရပ်များနှင့် သင်တန်း၏ ရည်မှန်းချက်များကိုလည်း ရေးသားပြုစုရမည်ဖြစ်သည်။

မျှော်မှန်းထားသော သင်ယူမှုရလဒ်များ

ဤအခန်းကို သင်ယူပြီးချိန်တွင် သင်သည် -

- ဒုတိယနှစ် ပညာရေး ဘာသာရပ်နှင့် ပညာရေးဒီဂရီကောလိပ်သင်ရိုး၏ ရှင်းလင်းပီပြင်သော သင်ယူရေး ရည်မှန်းချက်များကို ပြန်လည်သုံးသပ် တတ်မည်။
- ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေး၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သတ်မှတ်ဖော်ပြတတ်လာပြီး ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေး ဥပမာများ ပေးတတ်မည်။
- ဘဝတစ်သက်တာ သင်ယူမှုလုပ်ငန်းတွင် နှင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေး၏ အရေးပါပုံကို ရှင်းလင်းပြတတ်မည်။
- ကျောင်းသင်ပညာရေး၊ ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေးနှင့် ကိုယ်တိုင်သင်ယူ ပညာရေးတို့ကို ဘဝတစ်သက်တာနှင့် ဘဝတစ်ခွင်ပညာရေး/သင်ယူမှု အညွှန်းဘောင်ထဲသို့ ရောက်ရှိအောင် ပေါင်းစပ်ထည့်သွင်းတတ်မည်။
- ဘဝတစ်သက်တာနှင့် ဘဝတစ်ခွင်သင်ယူမှု၏ အဓိကကျသော ဝိသေသ လက္ခဏာများကို ဆွေးနွေးတင်ပြတတ်မည်။
- ပညာရေး၏အချက်အချာများ တစ်ခုနှင့်တစ်ခုအကြား ပြောင်းလဲလာနေ သော ဆက်စပ် နှီးနှွယ်ပုံကို ဆွေးနွေး ပြတတ်မည်။
- (၂၁) ရာစုခေတ်တွင် ပြောင်းလဲလာသော ဆရာ့အခန်းကဏ္ဍ အကြောင်း ပြန်လည်သုံးသပ် တတ်မည်။
- အခြေခံပညာသင်ရိုးသစ်က ဦးတည်ချက်ထားသော (၂၁) ရာစု ကျွမ်းကျင်မှုများကို အကြမ်းဖျင်း ဖော်ပြတတ်မည်။
- ကျောင်းသင်ပညာရေး အောင်မြင်မှုနှင့် ဘဝတစ်သက်တာနှင့် ဘဝတစ်ခွင် သင်ယူမှုတို့ အတွက် စာတတ်မြောက်မှု၏ အရေးပါပုံကို ရှင်းလင်းပြတတ် မည်။
- ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံး စာတတ်မြောက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေရန် ဆောင်ရွက်ထားသည့် အစီအမံများ၊ ပဏာမ ခြေလှမ်းများ/ ကနဦးလုပ်ငန်း အစီအစဉ်များအကြောင်း အကြမ်းဖျင်း ဖော်ပြတတ်မည်။

- စာတတ်မြောက်မှုလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ရာတွင် သင်ပြရာ၌ သုံးမည့် ဘာသာစကား (အသုံးအနှုန်း) နှင့် ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဆီလျော်သော စာအုပ် စာပေတို့၏ အရေးပါပုံကို ဆွေးနွေးတင်ပြတတ်မည်။
- ကျောင်းအရည်အသွေးအညွှန်းဘောင်ပါအချက်အလက်များအရသင်ကြား ရေး ထိရောက်မှုရှိသော ကျောင်းများ၏ ဘုံတူညီသည့် ဝိသေသလက္ခဏာ များကို ဆွေးနွေးတတ်မည်။
- မြန်မာနိုင်ငံကျောင်းအရည်အသွေးအာမခံမှု စံသတ်မှတ်ချက်များ အညွှန်းဘောင်၏ ရှုထောင့်များကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်တတ်မည်။
- သက်သေအထောက်အထားကို အခြေပြုထားသော စဉ်ဆက်မပြတ် အရည်အသွေး တိုးမြှင့်မှု လုပ်ငန်းစဉ်များ၏ အရေးပါမှုကို ရှင်းလင်းပြတတ် မည်။
- ကျောင်းသားတို့၏ သင်ယူမှုကို အဓိကကျသော ပညာရရှိရာရင်းမြစ်များ က မည်သို့ပံ့ပိုးသွင်းပြုပြင် ပေးနိုင်ခဲ့ကြောင်း ပြန်လည်သုံးသပ်တတ်မည်။

ရရှိသွားမည့်တတ်ကျွမ်းမှုများ

(က) (၁.၁) ကျောင်းသားများ၏ အသက်အရွယ်၊ ဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့်နှင့် လိုက်လျောညီထွေစွာ မည်သို့ သင်ယူကြသည်ကို နားလည်သဘောပေါက်ကြောင်းပြသသည်။

(က) (၂.၁) သင်ကြားသင်ယူမှုဆိုင်ရာ နည်းဗျူဟာ အမျိုးမျိုးနှင့် ရင်းမြစ်အမျိုးမျိုးကို ဆီလျော်စွာ အသုံးပြုနိုင်မှုအား နားလည်သဘောပေါက်ကြောင်း ပြသသည်။

(က) (၃.၂) ကျောင်းသားများနှင့် ၎င်းတို့ရပ်ရွာဒေသ၏ လူမှုရေး ဘာသာစကား ယဉ်ကျေးမှုများ မတူ ကွဲပြားခြားနားမှုများကို လေးစား တန်ဖိုးထားကြောင်းပြသသည်။

(ဂ) (၁.၂) ဆရာအဖြစ် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုရာတွင် မိမိ၏ လက်တွေ့သင်ကြားမှုများအား လွှမ်းမိုးနေသော နောက်ခံ စိတ်ကူးအတွေးအခေါ်များကို နားလည်ကြောင်း ပြသသည်။

(ဂ) (၁.၃) ဒေသန္တရ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဓလေ့ထုံးတမ်း စဉ်လာများနှင့် ဆက်စပ်အခြေအနေများသည် ကျောင်းသားများ၏ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းအပေါ်တွင် အကျိုးသက်ရောက်နိုင်ဖွယ် ရှိကြောင်းကို နားလည်သဘောပေါက်ကြောင်း ပြသသည်။

(ဂ) (၂.၁) ကျောင်းနှင့်ရပ်ရွာကိစ္စများ၌ ဆရာအတတ်ပညာ အသိုင်းအဝိုင်းဝင်ဆရာတစ်ဦး အနေဖြင့် တာဝန်ခံ ဆောင်ရွက်နိုင်ကြောင်းပြသသည်။

(ဂ) (၃.၁) ကျောင်းသားတစ်ဦးချင်းစီ၏ ပညာရေးဆိုင်ရာအခွင့်အရေးများကို အလေးအနက်ထားကြောင်းနှင့် ကျောင်းသားများအား ဘက်လိုက်မှုကင်းစွာ၊ မျှတစွာပံ့ပိုးကူညီကြောင်း ပြသသည်။

(ဂ) (၃.၂) ကျောင်းသားများ၏ မတူကွဲပြားသော ခြားနားချက်များကို လေးစားပြီး ကျောင်းသားအားလုံး မိမိတို့၏စွမ်းရည်အလိုက် သင်ယူနိုင်သည်ဟူသော ယုံကြည်မှု သဘောထားကို ဖော်ပြသည်။

(ဃ) (၁.၁) မိမိ၏လက်တွေ့သင်ကြားမှုလုပ်ငန်းများနှင့် ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုအပေါ် ယင်းတို့၏ အကျိုး သက်ရောက်ပုံကို ပုံမှန်ထင်ဟပ်စဉ်းစားသုံးသပ်သည်။

(ဃ) (၂.၁) အခြားဆရာများထံမှ သင်ယူခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ သင်ကြားရေး အတတ်ပညာဆိုင်ရာ စွမ်းရည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အခွင့်အလမ်းများအားဖြင့်လည်းကောင်း မိမိ၏ လက်တွေ့သင်ကြားမှုများကို တိုးတက်စေသည်။

အဓိက အသုံးအနှုန်းများ

ပညာရရှိရာရင်းမြစ်များ (agency of education)၊ ရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်းနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်သော နည်းလမ်းများ (community engagement strategy)၊ အရည်အသွေးစဉ်ဆက်မပြတ် တိုးတက်မြင့်မားရေး (continuous quality improvement)၊ ပထမဘာသာစကား (သို့မဟုတ်) အိမ်သုံးဘာသာစကား (First (or) Home Language)၊ ပညာရေး၏ အချက်အချာများ (ဆုံမှတ်များ) (focal points of education)၊ ကျောင်းသင်ပညာရေး (formal education)၊ မမြင်သာသောသင်ရိုး/နောက်ခံသင်ရိုး (hidden curriculum)၊ နေ့စဉ်ဘဝမှ သင်ယူတတ်မြောက်မှု/ကိုယ်တိုင်သင်ယူပညာရေး (informal education)၊ မျိုးဆက်တစ်ခုနှင့် တစ်ခုအကြားသက်ရောက်မှုများ (intergenerational effects)၊ အသိပညာရရှိ/ရယူခြင်း (knowledge acquisition)၊ အသိပညာဖန်တီးတတ်မှု (knowledge creation)၊ ပညာအဖွဲ့အစည်း (knowledge society)၊ သင်ကြားမှု၌ အသုံးပြုသော ဘာသာစကား (ကျောင်းစာသင်ခန်းသုံး ဘာသာစကား) (language of instruction)၊ ဘဝတစ်သက်တာ သင်ယူမှုပညာရေး (lifelong learning)၊ ဘဝတစ်ခွင် သင်ယူမှု/ပညာရေး (lifewide learning)၊ စာတတ်မြောက်မှု (literacy)၊ စာဖတ်ရှိန်မြှင့်တင်ရေးလုပ်ငန်း/ဝန်းကျင် (literate environment)၊ ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေး (non-formal education)၊ ခရုပတ်ပုံသင်ရိုး (spiral curriculum)။

၁.၁။ (၂၁) ရာစုပညာရေး

ဤအခန်းငယ်၏ ပထမသင်ခန်းစာသည် ပထမနှစ်သင်တန်း ပညာရေးဘာသာရပ်မှ ကျောင်းသင်ပညာရေးနှင့် ကိုယ်တိုင်သင်ယူပညာရေးတို့အကြောင်း နားလည်သဘောပေါက်မှုအပေါ်တွင် အခြေပြု၍ ရေးသားထားချက်ဖြစ်သည်။ တစ်ဖန် ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေးအကြောင်းကိုလည်း ဤအခန်းငယ်တွင် မိတ်ဆက်ပေးမည်ဖြစ်သည်။ ထိုပညာရေးအမျိုးအစား (၃) ခုစလုံးကို ဘဝတစ်သက်တာနှင့် ဘဝတစ်ခွင်သင်ယူမှု အညွှန်းဘောင်ထဲသို့ ပေါင်းစပ်ထည့်သွင်းပေးလိမ့်မည်။

ဒုတိယသင်ခန်းစာတွင် သင်တို့သည် ပညာရေး၏ အချက်အချာ (၄) ရပ် အကြား အပြန်အလှန်ဆက်စပ်နေမှုကို စူးစမ်းလေ့လာရမည်ဖြစ်သည်။ ပညာရေး၏ အချက်အချာ (၄) ရပ်တို့မှာ ဆရာ၊ ကျောင်းသား၊ သင်ကြားရန်အကြောင်းအရာနှင့် နည်းပညာ တို့ဖြစ်သည်။ ဆရာအခန်းကဏ္ဍ ပြောင်းလဲလာပုံနှင့် (၂၁) ရာစုခေတ် ကျောင်းသားများအတွက် လိုအပ်သော ကျွမ်းကျင်မှုများ အကြောင်းကို ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစား ရမည်ဖြစ်သည်။

တတိယသင်ခန်းစာတွင် အလေးပေးလေ့လာရမည့်အကြောင်းအရာမှာ စာတတ်မြောက်မှုအကြောင်းဖြစ်သည်။ စာတတ်မြောက်မှုသည် ပညာသင်ကြားရေးအောင်မြင်မှုနှင့် ဘဝတစ်သက်တာ နှင့် ဘဝတစ်ခွင်သင်ယူရေးအတွက်ပါ အရေးပါလှသည်။ ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံး စာတတ်မြောက်မှု လုပ်ငန်းများကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေနိုင်သည့် အဓိကကျသော လုပ်ငန်းအစီအစဉ်သစ်များ/ ပဏာမခြေလှမ်းများ အကြောင်းကိုလည်း ဆန်းစစ်လေ့လာရမည်ဖြစ်သည်။

ထို့ပြင် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း စာတတ်မြောက်မှုဆိုင်ရာ သင်ယူမှုအတွက် ထင်မြင်ယူဆချက်များကိုလည်း ဆန်းစစ်လေ့လာရမည်ဖြစ်သည်။

၁.၁.၁။ ပညာရေးဘာသာရပ်မော်ဂျူး၏ရည်မှန်းချက်များ

မျှော်မှန်းထားသော သင်ယူမှုရလဒ်

ဤသင်ခန်းစာကို သင်ယူပြီးချိန်တွင် သင်သည် -

- ဒုတိယနှစ် ပညာရေးဘာသာရပ်နှင့် ပညာရေးဒီဂရီကောလိပ်သင်ရိုး၏ ရှင်းလင်းပီပြင်သော သင်ယူရေးရည်မှန်းချက်များကို ပြန်လည်သုံးသပ် တတ်မည်။

ခရပတ်ပုံသင်ရိုးနှင့်သင်တန်းတစ်ခုလုံးချဉ်းကပ်ပုံ

ပညာရေးဘာသာရပ်သည် ဆရာအတတ်သင်ပညာရေးစီမံကိန်းထဲတွင် ပေါင်းစပ်ပါဝင်နေသော အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ သင့်အနေနှင့် ဘာသာရပ်အခြေခံအုတ်မြစ်ချပေးသော သင်ရိုးကို လေ့လာပြီးမြောက်ခဲ့ပြီဖြစ်သည်။

သင်တက်ရောက်လေ့လာသင်ယူနေသော (၄) နှစ်သင် ပညာရေးဒီဂရီသင်တန်းက ခရပတ်ပုံသင်ရိုးရေးဆွဲခြင်း ချဉ်းကပ်မှုကို ကျင့်သုံးသည်။ ပညာရေး ဒီဂရီကောလိပ် သင်ရိုးညွှန်းတမ်းမူဘောင်အရ -

စာသင်နှစ် (၄) နှစ်တစ်လျှောက် သင်ယူမှုလုပ်ငန်းစဉ်သည် ငြိမ်းဆင်ခြင်းနည်းဖြင့် ပုံဖော် တည်ဆောက်ထားသည်။ ခရပတ်ပုံ ဖွဲ့စည်းပြုစုထားသော သင်ရိုးက ကျောင်းသားတို့အား သိရှိပြီးသား အယူအဆတို့ကို ပြန်လည်လေ့လာသုံးသပ်ခွင့် အကြိမ်ကြိမ် ရရှိစေသည်။ တစ်ကြိမ်ပြန်လည်လေ့လာသည့်အခါတိုင်း သူတို့ အသိပညာနှင့် နားလည်သဘောပေါက် မှုသည် တစ်ကြိမ်ထက်တစ်ကြိမ် ပိုမိုနက်ရှိုင်းကျယ်ဝန်းလာစေရန် စီစဉ်ထားရှိသည်။

၃ Department of Higher Education, 2019..

သင်၏ပညာရေးဒီဂရီသင်ရိုး ပေါက်မြောက်ပြီးချိန်တွင် သင့်အနေနှင့် ပညာရပ်နယ်ပယ်ကြီး (၄) ရပ်တစ်လျှောက် ကန့်သတ်သတ်မှတ်ထားသော အလုပ်ဝင်စ ဆရာအသစ်များ၏ တတ်ကျွမ်းမှု စံသတ်မှတ်ချက်များ ပြည့်မီရေးအတွက် အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်စွမ်းနိုင်မှုရှိကြောင်း သက်သေခံအထောက်အထား ပြသနိုင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

- ပညာရပ်နယ်ပယ်အမှတ် (၁) - ဆရာအတတ်ပညာဆိုင်ရာအသိပညာနှင့် နားလည်သဘောပေါက်မှု
- ပညာရပ်နယ်ပယ်အမှတ် (၂) - ဆရာအတတ်ပညာဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် လက်တွေ့ ကျင့်သုံးမှု
- ပညာရပ်နယ်ပယ်အမှတ် (၃) - ဆရာအတတ်ပညာဆိုင်ရာ တန်ဖိုးထားမှုများနှင့် သဘောထား ခံယူချက်များ
- ပညာရပ်နယ်ပယ်အမှတ် (၄) - ဆရာအတတ်ပညာဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု

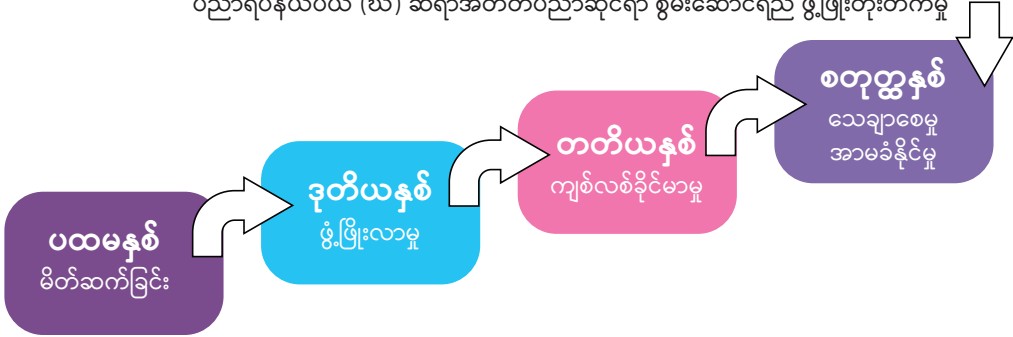
ကျွန်ုပ်တို့သည် လုပ်ငန်းခွင်၌ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခါစ ဆရာများအတွက် တတ်ကျွမ်းမှုစံ သတ်မှတ်ချက်ဖြစ်သည့် အနိမ့်ဆုံး လိုအပ်ချက်များမှ နောက်ပြန်ခြေရာကောက်၍ ကြည့်ကြမည်။

ပညာရေးဒီဂရီကောလိပ် ပထမနှစ်၊ ဒုတိယနှစ်၊ တတိယနှစ်နှင့် စတုတ္ထနှစ် သင်တန်းအသီးသီး တို့မှ ကျောင်းသားများအတွက် သင့်တော်သော တတ်ကျွမ်းမှုမျှော်မှန်းချက်များကို မျှဝေ နားလည်သဘောပေါက်မှု ရရှိစေရန်အတွက် အလုပ်ဝင်စ ဆရာများအတွက် တတ်ကျွမ်းမှုစံသတ်မှတ်ချက်များမှ နောက်ပြန်ပြန်၍ ခြေရာကောက်ကြည့်မည်။ ယခုအခါ သင်သည် ဒုတိယနှစ်သင်တန်းတွင် လေ့လာသင်ယူနေသည့်အတွက် သင့်အနေနှင့် သင်ရရှိမည့်ပညာရေးဘွဲ့ ဒီဂရီကို ပထမဦးစွာ စဉ်းစားကြည့်လျှင် သိသာထင်ရှားသော ခြားနားသည့် မျှော်မှန်းချက်များကို တွေ့ရှိသွားမည်ဖြစ်သည်။ ဒုတိယနှစ်သင်တန်းသား ကျောင်းသား တစ်ဦးထံမှ တတ်ကျွမ်းမှု မျှော်မှန်းချက် များသည် အလုပ်ခွင်တွင်း၌ တာဝန်ထမ်းဆောင်စ ဆရာများထံမှ မျှော်မှန်းချက်များနှင့် သိသာစွာ ခြားနားမည်။

၄ Wiggins & McTighe, 1998.

ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သုံးသပ်တင်ပြနိုင်သောအချက်မှာ ဆရာတတ်ကျွမ်းမှုများ သဘောတရားကို ပထမနှစ်သင်တန်းတွင် မိတ်ဆက်ပေးခဲ့ပြီး ဒုတိယနှစ်သင်တန်းတွင် ထိုသဘောတရားကို (နားလည်သဘောပေါက်မှု) ဖွံ့ဖြိုးလာစေရမည်။ တတိယနှစ်သင်တန်းတွင် ထိုသဘောတရား ကျစ်လျစ်ခိုင်မာလာစေရမည်ဖြစ်သည်။ စတုတ္ထနှစ်သင်တန်းသို့ ရောက်သည့်အခါ ထိုသဘောတရားရေးရာ ပြည့်ဝမှုကို သေချာစေရမည်။ ဆရာတတ်ကျွမ်းမှုအာမခံမှု ရှိရမည်ဖြစ်သည်။ (ပုံ ၁.၁) ဤသင်ရိုးတစ်ခုလုံး၏ ရှုထောင့်အပြည့်အစုံကို “ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း အလေ့အကျင့်နှင့် မရှိမဖြစ်သည့် ကျွမ်းကျင်မှုများ” (RPES) ခေါင်းစဉ်ဖြင့် လေ့လာရမည်ဖြစ်သည်။ TCSF အညွှန်းဘောင်ပါ သင်ယူမှုအထောက်အထားမှတ်တမ်းအရ ဒုတိယနှစ်သင်တန်းအတွက် လိုအပ်ချက်တို့ ပြည့်မီရေးကို ဦးတည်ရမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် လက်တွေ့တန်းပြ သင်ကြားခြင်းကို ဆောင်ရွက်ရသည့်အခါတွင် လေ့လာသင်ယူထား၍သာ သင်ရိုးပါဘာသာရပ်အားလုံးထဲမှ သင်၏ တဖြည်းဖြည်း ဖွံ့ဖြိုးလာနေသော ဆရာတတ်ကျွမ်းမှုဆိုင်ရာသဘောတရားများကို လက်တွေ့ အသုံးပြုနိုင်မည့် အခွင့်အလမ်းများ ရရှိလာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

TCSF အလုပ်ဝင်စ ဆရာသစ်များအတွက်အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များ
ပညာရပ်နယ်ပယ် (က) ဆရာအတတ်ပညာဆိုင်ရာအသိပညာနှင့် နားလည်သဘောပေါက်မှု
ပညာရပ်နယ်ပယ် (ခ) ဆရာအတတ်ပညာဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် လက်တွေ့ကျင့်သုံးမှု
ပညာရပ်နယ်ပယ် (ဂ) ဆရာအတတ်ပညာဆိုင်ရာ တန်ဖိုးထားမှုများနှင့် သဘောထား ခံယူချက်များ
ပညာရပ်နယ်ပယ် (ဃ) ဆရာအတတ်ပညာဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု

ပုံ ၁.၁။ အလုပ်ဝင်စဆရာအသစ်များ၏ တတ်ကျွမ်းမှု စံသတ်မှတ်ချက် ပြည့်မီရေး သင်ရိုးတစ်ခုလုံးချဉ်းကပ်မှု

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၁)။ သင်ယူမှုရည်မှန်းချက်များ ရေးသားပြုစုခြင်း

ဤလုပ်ငန်းရည်ရွယ်ချက်များမှာဒုတိယနှစ် သင်တန်း ပညာရေး ဘာသာရပ်နှင့် ပညာရေးဒီဂရီ သင်ရိုးအတွက် သင်ယူမှုဆိုင်ရာ ရည်မှန်းချက်များကို ရေးသားတတ်စေရန် ဖြစ်သည်။

ဒုတိယနှစ်ပညာရေးဘာသာရပ်၏ သင်ယူမှုရည်မှန်းချက် (၅) ချက်ကို ရေးသားပါ။

သင်၏အတွေးအမြင် ရှင်းလင်းပီပြင်စေရန် ပညာရေးဘာသာရပ် မာတိကာအကြောင်းအရာ ကို ရည်ညွှန်းပါ။

ဒုတိယနှစ်စာသင်နှစ်တစ်ခုလုံး ရှုထောင့်မှ သင်ရယူရန် ရည်ရွယ်ထားသော သင်ယူမှု ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင် (များ) ကို ရေးသားပြုစုထားသင့်ပါသည်။ တစ်ဖန် ဤလုပ်ငန်းတွင် ရည်မှန်းချက် ပန်းတိုင် အရေအတွက်အနည်းငယ်ကိုသာ အာရုံစိုက်အလေးပေးပြီး သဘာဝ ကျကျစဉ်းစား ရေးသားသင့်ပါသည်။

လေးထောင့်အကွက် ၁.၁။ သင်ယူမှုရည်မှန်းချက်များ

ဤစာသင်နှစ် ပညာရေးဘာသာရပ်တွင် ကျွန်တော်သည် အောက်ဖော်ပြပါ သင်ယူမှုရည်မှန်းချက်များကို ရယူရန် လျာထားသတ်မှတ်ထားသည်။

၁။

၂။

၃။

၄။

၅။

ဤစာသင်နှစ် ကျွန်တော်တက်ရောက်သင်ယူနေသော ဤသင်ရိုးသည် အောက်ဖော်ပြပါ သင်ယူမှုရည်မှန်းချက်များကို လျာထား သတ်မှတ်ထားသည်။

၁။

၂။

၃။

၄။

၅။

၁.၁.၂။ ကျောင်းသင်ပညာရေး၊ ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေး၊ ကိုယ်တိုင်သင်ယူပညာရေးနှင့် ဘဝတစ်သက်တာသင်ယူမှု

မျှော်မှန်းထားသောသင်ယူမှုရလဒ်များ

ဤသင်ခန်းစာကို သင်ယူပြီးချိန်တွင် သင်သည် -

- ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေး၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သတ်မှတ်ဖော်ပြတတ်လာပြီး ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေးဥပမာများ ပေးတတ်မည်။
- ဘဝတစ်သက်တာ သင်ယူမှုလုပ်ငန်းတွင် နှင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေး၏ အရေးပါပုံကို ရှင်းလင်းပြတတ်မည်။
- ကျောင်းသင်ပညာရေး၊ ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေးနှင့် ကိုယ်တိုင်သင်ယူ ပညာရေးတို့ကို ဘဝတစ်သက်တာနှင့် ဘဝတစ်ခွင်ပညာရေး/သင်ယူမှု အညွှန်းဘောင်ထဲသို့ ရောက်ရှိအောင် ပေါင်းစပ်ထည့်သွင်းတတ်မည်။
- ဘဝတစ်သက်တာနှင့် ဘဝတစ်ခွင်သင်ယူမှု၏ အဓိကကျသော ဝိသေသလက္ခဏာများကို ဆွေးနွေးတင်ပြတတ်မည်။

သင့်ဘဝတစ်သက်တာတစ်လျှောက် သင်ယူမှုများအပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားခြင်း

သင့်ဘဝတစ်လျှောက်သင်ယူခဲ့ရသည့် သင့်ကိုယ်ပိုင်သင်ယူမှုများကို ပြန်လည်သုံးသပ်ကြည့် မိလျှင် သင့်အနေနှင့် အောက်ဖော်ပြပါ သင်ယူမှုပုံစံအမျိုးအစားတို့တွင် ပါဝင်ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်သင်ယူခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိလာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

- ကိုယ်တိုင်သင်ယူပညာရေးအစီအစဉ်များဖြစ်ကြသည့် အိမ်၊ သက်တူရွယ်တူ သူငယ်ချင်း၊ ရပ်ရွာလူထုနှင့်/ (သို့မဟုတ်) ဘာသာရေးဆိုင်ရာအခင်းအကျင်း/ ဝန်းကျင်စသည်တို့မှတစ်ဆင့် ပူးပေါင်းပါဝင်လေ့လာသင်ယူခဲ့ခြင်း(နေ့စဉ်ဘဝမှ သင်ယူခြင်း)

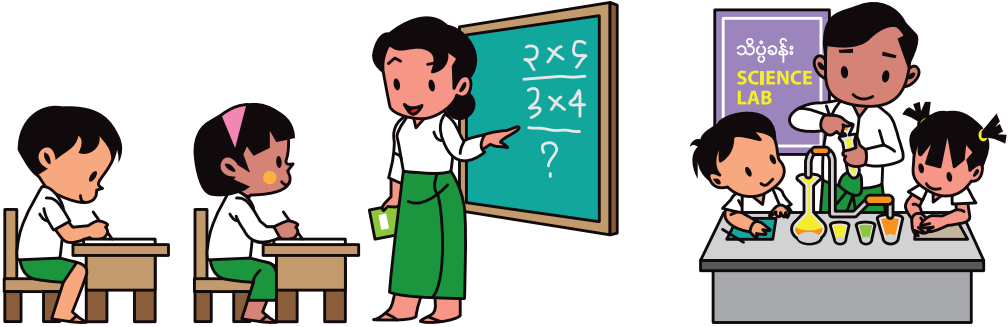
- ကျောင်းသင်ပညာရေးတွင် မူလတန်းဆင့်နှင့် အလယ်တန်းဆင့် ပညာရေး ပြီးဆုံးအောင် သင်ယူခဲ့ပြီး ယခုလည်း ပညာရေးဒီဂရီကောလိပ်တွင် တက်ရောက်လေ့လာသင်ယူနေခြင်း၊

သင့်အနေဖြင့် ဤပညာရေးဒီဂရီကောလိပ်သင်ရိုးပြီးမြောက်၍ ဘွဲ့ရပြီး ဆရာတစ်ဦးဖြစ်လာသည့် အခါတွင်လည်း ဆက်လက်လေ့လာရဦးမည်ဖြစ်သည်။

- ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေးအစီအစဉ်များတွင် ပါဝင်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရလိမ့်မည်ဖြစ်သည်။ ဥပမာ - ယခုလောလောဆယ်အားဖြင့် လုပ်ငန်းခွင်တွင်းမှ ဆရာများသည် ဆရာ အတတ်ပညာဆိုင်ရာတတ်ကျွမ်းမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးသင်တန်း တက်ရောက်ရခြင်း (သို့မဟုတ်) အခြေခံပညာသင်ရိုးညွှန်းတမ်းအသစ်အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရေးအတွက် လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးမည့် သင်တန်းများတက်ရောက်ရခြင်း စသည်တို့ဖြစ်သည်။ ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေးကို ပေါ်လွင်ထင်ဟပ်စေသည့် အခြားဥပမာတစ်ခုမှာ စနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းထားသည့် လုပ်ငန်းခွင်အတွင်း လေ့ကျင့်သင်ကြားရေး (သို့မဟုတ်) လုပ်ငန်းခွင်အတွင်း ဆရာအတတ်ပညာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး သင်တန်းများဖြစ်သည်။

ကိုယ်တိုင်သင်ယူပညာရေး

ကျောင်းသင်ပညာရေး

ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေး

ပုံ ၁.၂။ ကိုယ်တိုင်သင်ယူပညာရေး၊ ကျောင်းသင်ပညာရေးနှင့် ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေး

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၁)။ လုပ်ငန်းခွင်တွင် အတတ်ပညာဆိုင်ရာ စွမ်းရည်ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုအစီအစဉ်များအကြောင်း ကျောင်းသားအချင်းချင်းဆွေးနွေးခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ (၂၁) ရာစုခေတ် ဆရာများအတွက် ဆရာအတတ်ပညာ တတ်ကျွမ်းမှု၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုသည် အဘယ်ကြောင့်အရေးပါကြောင်းကို နားလည် သဘောပေါက်လာစေရန်ဖြစ်သည်။

ကျောင်းအရည်အသွေးဆိုင်ရာ အညွှန်းဘောင်အသစ်ကို မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကျင့်သုံး ဆောင်ရွက် နိုင်ရန် ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနက ချမှတ်ဆောင်ရွက်နေသည်။ ဤအရည်အသွေး အညွှန်းဘောင်ထဲမှ စံသတ်မှတ်ချက်တစ်ခုမှာ ကျောင်းအုပ်ကြီးများ၊ ဆရာများနှင့် ရုံးဝန်ထမ်း များသည် အတတ်ပညာဆိုင်ရာ စွမ်းရည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အစီအစဉ်များတွင် ပုံမှန်ပါဝင် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ကြသည်ဟု ပါရှိသည်။

- ၁။ ဆရာများသည် မည်သည့်အမျိုးအစား အတတ်ပညာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အစီအစဉ် များတွင် ပါဝင်ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ကြမည်နည်း။
- ၂။ (၂၁) ရာစုခေတ် ဆရာများအတွက် ဆရာအတတ်ပညာတတ်ကျွမ်းမှု စဉ်ဆက် မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးသည် အဘယ်ကြောင့်အရေးပါရသနည်း။

မြန်မာနိုင်ငံမှ ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေး

မြန်မာနိုင်ငံအမျိုးသားပညာရေးဥပဒေ (၂၀၁၄) ဝိ က ကျောင်းသင်ပညာရေးနှင့် ကျောင်းပြင်ပပညာရေးတို့၏ အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ချက်များကို ပေါ်လွင်ထင်ရှားစွာဖော်ပြထား ပါသည်။

- **ကျောင်းသင်ပညာရေး။** ။ ကျောင်းသင်ပညာရေးသည် စာသင်ကျောင်းအခြေပြု ပညာရေးကို ဖော်ဆောင်နေသော စနစ်တစ်ခုဖြစ်သည်။ စာသင်ကျောင်းအခြေပြု ပညာရေးက စာသင်သားများ (ကျောင်းသားများ) ၏ အသက်အရွယ်၊ သင်ကြား ချိန်ကာလအတိုင်းအတာ၊ ကျောင်း၏ တည်နေရာ၊ အတန်း(အဆင့်)၊

၅ Myanmar, National Education Law (Parliamentary Law No. 41) September 30, 2014 [amended June 2015.]

တတ်မြောက်မှုကို အကဲဖြတ်သုံးသပ်နိုင်မည့် စနစ်တစ်ခုနှင့် သက်ဆိုင်ရာ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းတို့ကို တိကျစွာသတ်မှတ်ထားသည်။ ကျောင်းသင်ပညာရေး စနစ်တွင် မူလတန်းကြိုကျောင်း၊ မူလတန်းကျောင်း၊ အလယ်တန်းကျောင်း၊ အထက်တန်းကျောင်း၊ စက်မှုနှင့် သက်မွေးပညာရေးတို့အပြင် အဆင့်မြင့် ပညာရေးလည်းပါဝင်သည်။ (အခန်း ၁.၂ ည)

- **ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေး။** ။ ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေးဆိုသည်မှာ ပုံစံတကျ သတ်မှတ်ချက်များ နှင့် ဖွဲ့စည်းကာ ပညာသင်ကြားပေးနေသော စာသင်ကျောင်း သင်ကြားရေး စနစ်များ၏ ပြင်ပမှ ပညာရေးဖြစ်သည်။ ၎င်းပညာရေးသည် သင်ယူသူများ၏ ပညာရေးကို မြှင့်တင်ပေးရန်အတွက် ရေးဆွဲထားသော သင်ရိုး တစ်ခုအပေါ် အခြေပြုသည်။ ထို့ပြင်သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများကို စီမံခန့်ခွဲ ဆောင်ရွက် ရာတွင်နှင့် သင်ယူသူများကို သင်ကြားပေးရာတွင် ပြုပြင်ရန်လွယ်ကူသော နည်း များကို အသုံးပြုသည်။^၆

ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေးနှင့်ပတ်သက်၍ မြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသားပညာရေးဥပဒေအရ ပညာရေး ဝန်ကြီးဌာနသည် အောက်ဖော်ပြပါ လုပ်ငန်းများကို စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်-

- အခြေခံစာတတ်မြောက်မှုလုပ်ငန်းများနှင့် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရမည့် ဆက်စပ် လုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန်၊
- စာသင်ကျောင်းပြင်ပမှ ပညာသင်ယူလိုသူများနှင့် ပညာသင်ယူလိုလျက် အကြောင်း အမျိုးမျိုးတို့ကြောင့် အခြေခံပညာတွင် မည်သည့်အတန်းကိုမျှ ပြီးမြောက်အောင် သင်ယူနိုင်ခဲ့ခြင်း မရှိသူများအတွက် သင်ယူမှု အခွင့်အလမ်း များ ပံ့ပိုးပေးရန်၊
- ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေးမှ ကျောင်းသားများအား ကျောင်းသင်ပညာရေးသို့ ပြောင်းရွှေ့ သင်ကြားခွင့်ပြုပေးနိုင်မည့် အတန်းညှိစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲထားရှိရန်၊ (အခန်း ၅.၂၃)

^၆ Government of the Republic of the Union of Myanmar, 2014, chapter 1.2 j and k

စာတမ်းရှင် ရှိန်းလ် ၏ “အခြားနည်းလမ်းသုံး၍ ပညာသင်ကြားခြင်း စာတမ်း” ထဲမှ မြန်မာနိုင်ငံ တွင် ကျောင်းပြင်ပပညာရေး၏ အခန်းကဏ္ဍဟူသော ခေါင်းစဉ်အောက်တွင် ရေးသားဖော်ပြ ထားသည်မှာ-

“ကျေးလက်ဒေသများနှင့် မြို့ပြဒေသအချို့မှ မူလတန်းပညာရေးသည် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်နိုင်မှု အခွင့်အလမ်း ရှားပါးခြင်း၊ သာတူညီမျှမှု မရှိခြင်းနှင့် တန်းတူ ညီမျှမှု မရှိခြင်းစသည့် ပြဿနာများနှင့် ရင်ဆိုင်နေရဆဲဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံ တွင် နိုင်ငံသားအားလုံး အခြေခံပညာ (မူလတန်းပညာ) ပြီးဆုံးအောင် သင်ယူနိုင်ရေး၊ အခြေခံပညာအဆင့် အရည်အသွေးမြင့်မားရေးတို့နှင့် ပတ်သက်၍ ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေး ၏ အခန်းကဏ္ဍသည် အရေးပါလှသည်။”^၇

မြန်မာနိုင်ငံရှိ ရာပေါင်းများစွာသော လူထုစာသင်ပိုင်းများမှတစ်ဆင့် ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေး စီမံကိန်း အမြောက်အများကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နေကြသည်။ ၎င်းတို့မှာ

- ရှေးဦးအရွယ် ကလေးသူငယ်စောင့်ရှောက်ရေးနှင့် ပညာရေးစီမံကိန်းများ
- အခြေခံစာတတ်မြောက်မှု စီမံကိန်းများနှင့် စာဖတ်ရှိန်မြှင့် စီမံကိန်းများ
- ကျောင်းပြင်ပ မူလတန်းနှင့် သက်ကြီးပညာရေး စီမံကိန်းများ
- ဝင်ငွေရရှိရေးစီမံကိန်းများနှင့်
- ဘဝအရည်အသွေးမြှင့် စီမံကိန်းများတို့ ဖြစ်ကြသည်။

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၂)။ မြန်မာနိုင်ငံကျောင်းပြင်ပ ပညာရေးအကြောင်းကို ရေးသား ဖော်ပြထားသော သတင်းအချက်အလက်ပြ/ ပညာပေးပို့စတာရေးဆွဲခြင်း။

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေးအကြောင်း သင်၏ နားလည် သဘောပေါက်မှုကို ပြသနိုင်ရန်ဖြစ်သည်။

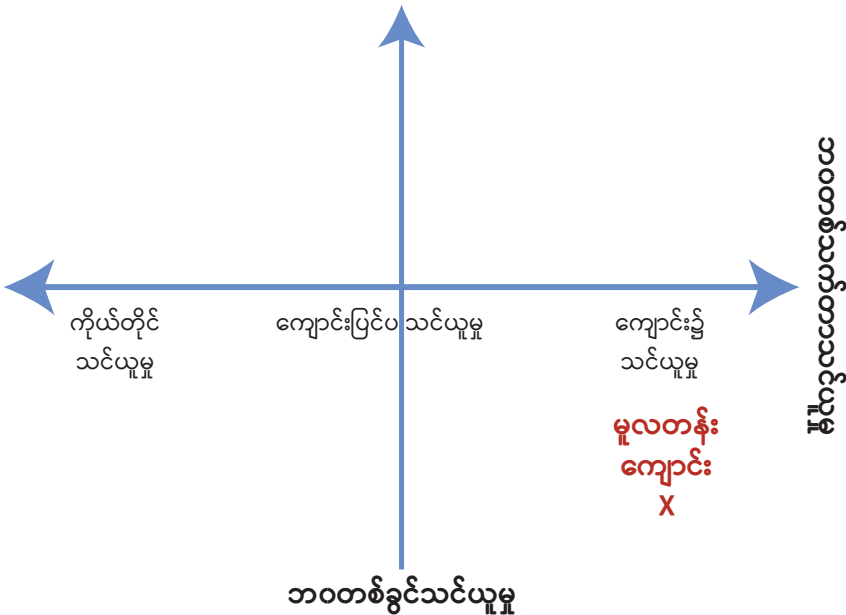
သတင်းအချက်အလက်ပြ ပို့စတာ တစ်ခုကို ဖန်တီးပါ။ ထိုပို့စတာတွင် ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေး၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဖော်ပြပြီး ဥပမာအချို့ကိုပေးပါ။ ဘဝတစ်သက်တာပညာရေးနှင့် မြန်မာနိုင်ငံပညာရေးတို့တွင် ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေး၏ အရေးပါပုံကို ရှင်းပြပါ။

^၇ Shein,2011, p.1

ဘဝတစ်သက်တာနှင့် ဘဝတစ်ခွင် သင်ယူမှု အညွှန်းဘောင်

ကိုယ်တိုင်သင်ယူမှုပညာရေး၊ ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေးနှင့် ကျောင်းသင်ပညာရေးတို့ကို ရိုးရှင်းသော နှစ်ဖက်မြင် အညွှန်းဘောင်တစ်ခုထဲသို့ ပုံ (၁.၃) တွင် မြင်ရသည့်အတိုင်း ပေါင်းစပ်ထည့်သွင်းပေးနိုင်သည်။ အညွှန်းဘောင်၏ လားရာဝင်ရိုးတို့မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ကြသည်-

- ဘဝတစ်သက်တာသင်ယူမှု (ဒေါင်လိုက်ဝင်ရိုး) - ဤဒေါင်လိုက်မျဉ်းကြောင်းက လူတစ်ဦး၏ ဘဝတစ်သက်တာ နှစ်ကာလများတစ်လျှောက် သင်ယူလေ့လာခဲ့ သည်များကို ကိုယ်စားပြု သည်။
- ဘဝတစ်ခွင်သင်ယူမှု (အလျားလိုက်ဝင်ရိုး) - ဤအလျားလိုက်မျဉ်းကြောင်းတွင် သင်ယူမှု အမျိုးအစားတစ်ခုခု ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော နေရာအမျိုးမျိုးနှင့် အခြေအနေ အမျိုးမျိုးတို့ ပါဝင်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ကိုယ်တိုင်သင်ယူမှု၊ ကျောင်းပြင်ပ သင်ယူမှုနှင့် ကျောင်း၌ သင်ယူမှုတို့ပါဝင်သည်။

ပုံ ၁.၃။ ဘဝတစ်သက်တာနှင့် ဘဝတစ်ခွင် သင်ယူမှု အယူအဆပြ အညွှန်းဘောင်

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၃)။ သင်၏သင်ယူမှုပြ သရုပ်ဖော်ပုံ/မြေပုံ

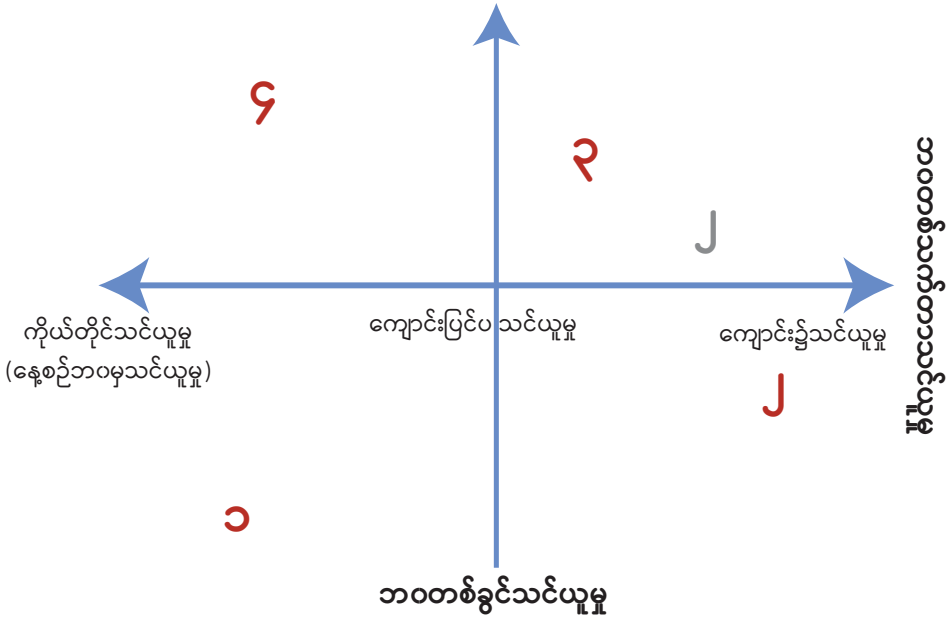
ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဘဝတစ်သက်တာနှင့် ဘဝတစ်ခွင် သင်ယူမှု အညွှန်းဘောင်ကို အသုံးပြုတတ်စေရန်ဖြစ်သည်။ ယခုလက်ရှိအချိန်ထိ သင်၏သင်ယူခဲ့မှုများကို ပြန်လည် သုံးသပ်ပြီး ပုံ (၁.၃) တွင် ဖြည့်သွင်းရေးဆွဲပါ။

ဥပမာ - မူလတန်းကျောင်းကို ရှေးဦးကျောင်းသင်ပညာရေးဟုယူဆပါ။

ကျယ်ပြန့်သော သင်ယူမှုနယ်ပယ်များ/ သင်ယူမှုနယ်ပယ်ကြီးများ

ပုံ (၁.၄) တွင် သင်ယူမှုနယ်ပယ်ကြီးများကို ဘဝတစ်သက်တာနှင့် ဘဝတစ်ခွင် သင်ယူမှု အညွှန်းဘောင်၌ ထည့်သွင်းပြသထားသည်။ အောက်ဖော်ပြပါ သင်ယူမှုနယ်ပယ်ကြီးများကို သတ်မှတ် ဖော်ပြထားသည်။

- နယ်ပယ်အမှတ် ၁ ၊ ငယ်ရွယ်စဉ် ကလေးဘဝက မိသားစုတွင်းနှင့် ရပ်ရွာလူထု အတွင်း ကိုယ်တိုင်သင်ယူမှု (နေ့စဉ်ဘဝမှ သင်ယူမှု)
- နယ်ပယ်အမှတ် ၂ ၊ မူလတန်းကျောင်း၊ အလယ်တန်းကျောင်း၊ အထက်တန်းကျောင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ပညာရေး(ဒီဂရီကောလိပ်၊ တက္ကသိုလ် စသည်တို့တွင်) သင်ယူမှု
- နယ်ပယ်အမှတ် ၃ ၊ ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေး (သင်တန်း) (သို့) လုပ်ငန်းခွင်တွင်း အတတ်ပညာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု သင်တန်းများတွင် သင်ယူမှု
- နယ်ပယ်အမှတ် ၄ ၊ လုပ်ငန်းခွင်အတွင်းနှင့် အခြားပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေ အမျိုးမျိုး တို့၌ ကိုယ်တိုင်သင်ယူမှု (လူကြီးဘဝကိုယ်တိုင် သင်ယူမှု)

ပုံ ၁.၄။ ဘဝတာတစ်လျှောက်လုံးရှိ သင်ယူမှုနယ်ပယ်များ

ဤစနစ်တွင် အမျိုးမတူသော ကိုယ်တိုင်သင်ယူမှု၊ ကျောင်းပြင်ပသင်ယူမှုနှင့် ကျောင်း၌ သင်ယူမှုတို့သည် တစ်မျိုးကို တစ်မျိုး အပြန်အလှန် ထောက်ကူပံ့ပိုးကာ ပိုမိုပြည့်စုံသော သင်ယူမှုအသစ်တစ်မျိုးအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိစေသည်။ အမှန်တစ်ကယ်အားဖြင့် ၎င်းသင်ယူမှု ပုံစံများ တစ်မျိုးနှင့် တစ်မျိုးအကြား နယ်နိမိတ်ဘောင်သတ်မျဉ်းများမှာလည်း မပီပိုတဝါး သာ ရှိသည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် ယခုခေတ်တွင် လုပ်ငန်းခွင်များနှင့် အဖွဲ့အစည်း များတို့သည် တက္ကသိုလ်များနှင့် မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများအဖြစ် ဖွဲ့စည်းထားပြီး လုပ်ငန်း တတ်ကျွမ်းမှုဆိုင်ရာစွမ်းရည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစီမံကိန်းများ (နယ်ပယ်-၃) ကို ဆောင်ရွက် လျက်ရှိသည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် လုပ်ငန်းတတ်ကျွမ်းမှုစွမ်းရည် ဖွံ့ဖြိုးလာသည့်အခါ ကျောင်းသင်ပညာရေးက ပံ့ပိုးပေးသော သက်ဆိုင်ရာ ဒီဂရီကောလိပ် (သို့မဟုတ်) တက္ကသိုလ် များမှ ချီးမြှင့်သည့် ဘွဲ့ဒီပလိုမာ စသည်တို့ကို ရရှိစေနိုင်သည်။ အောင်မြင်ပေါက်မြောက်သော သင်ရိုးအစိတ်အပိုင်းအရေအတွက် (Credit points) များရရှိလာမည်ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ လုပ်ငန်းတတ်ကျွမ်းမှုစွမ်းရည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး စီမံကိန်းများ (နယ်ပယ်-၃) သည် တက္ကသိုလ် (သို့မဟုတ်) ဒီဂရီကောလိပ်များမှ ချီးမြှင့်မည့် ဘွဲ့၊ ဒီပလိုမာ စသည်တို့ ရရှိရေး (နယ်ပယ်-၂) အတွက် အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသည်။

သင်ယူမှုနယ်ပယ်အမှတ် (၄)။ လုပ်ငန်းခွင်အတွင်းနှင့် အခြားပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေ အမျိုးမျိုးတို့၌ ကိုယ်တိုင်သင်ယူမှု (လူကြီးဘဝကိုယ်တိုင်သင်ယူမှု)

သင်ယူမှုနယ်ပယ်အမှတ် (၄) အမျိုးအစားသည် (၂၁) ရာစုခေတ်အတွက် အရေးပါသော နယ်ပယ်တစ်ခုဖြစ်သည်။ ထိုနယ်ပယ်တွင် လျင်မြန်စွာ အသုံးတွင်ကျယ်လာသော သတင်း အချက်အလက်နှင့် နည်းပညာများက လုပ်ငန်းဝန်းကျင်အများအပြားတို့ကို ပုံသဏ္ဍာန် ပြောင်းလဲစေခဲ့သည်။ ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေးအဖြစ် လုပ်ငန်းခွင်တွင်း လေ့ကျင့်ပေးသည့် သင်တန်းမှ သင်ယူမှု (သို့မဟုတ်) လုပ်ငန်းတတ်ကျွမ်းမှု အစီအစဉ်မှ သင်ယူမှုတို့အပြင် အရွယ်ရောက်ပြီးသူ အားလုံးတို့သည် မိမိကိုယ်တိုင် စနစ်တကျ စီမံခန့်ခွဲသော ကိုယ်တိုင် သင်ယူမှု စနစ်သုံး၍ ဆက်လက် လေ့လာသင်ယူကြရမည်ဖြစ်ပါသည်။ လုပ်ငန်းခွင်ရှိ တိုးတက် ဖြစ်ပေါ် ပြောင်းလဲမှု အရပ်ရပ်တို့နှင့် အချိုးညီ သဟဇာတဖြစ်စေရန် မိမိကိုယ်တိုင် ညွှန်ကြား ကြီးကြပ်ကာ ကိုယ်တိုင်တာဝန်ခံ သင်ယူ၍ ဖြစ်စေ၊ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် အချင်းချင်းထံမှ သင်ယူ၍ဖြစ်စေ လိုအပ်သည့်တတ်ကျွမ်းမှုများကို ဆက်လက်ဆည်းပူးလေ့လာသင်ယူကြရန် လိုအပ်ပါသည်။

ယနေ့ခေတ်တွင် အလုပ်အကိုင်ရရှိရေးသည် သင်ယူမှုကို မြှင့်တင်နိုင်သော အရည်အသွေး နှင့် ရွှေ့ပြောင်းအသုံးချနိုင်သော အရည်အသွေးတို့အပေါ် မူတည်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ဥပမာ အားဖြင့် အောက်ပါတို့ကို လုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်-

- စာအုပ်စာပေများနှင့် သတင်းအချက်အလက်ရင်းမြစ်တို့ကို ဖတ်ရှုလေ့လာသည့် အခါ မည်သည့်အကူအညီမှမပါဘဲ ကိုယ်တိုင်နားလည်သဘောပေါက်နိုင်စွမ်းရှိခြင်း၊
- နည်းပညာအမျိုးမျိုးကို သုံးစွဲခြင်းဖြင့် အတွေးအမြင်ရှုထောင့်အမျိုးမျိုး ကွဲပြားခြားနားကြသည့် လူအမျိုးမျိုးနှင့် ချိတ်ဆက်ကာ ဆွေးနွေးမေးမြန်း ပြောဆိုနိုင်စွမ်းရှိခြင်း၊
- ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးသားပြုစုရသည့် စီမံချက်များတွင်ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်း အားဖြင့် အသိပညာဖန်တီးခြင်း၊ ပြဿနာဖြေရှင်းခြင်းနှင့် တီထွင်ဆန်းသစ်မှုများ ဖော်ထုတ် နိုင်စွမ်းရှိခြင်း၊

ပုံ ၁.၅။ သင်ယူမှုကိုတိုးချဲ့ပွားများစေခြင်းနှင့်လက်ဆင့်ကမ်းလွှဲပြောင်းပေးခြင်း/လွှဲပြောင်းယူခြင်း

ပထမနှစ်သင်တန်းတွင် ထိရောက်သော သင်ယူမှုအတွက် သင်ယူမှုဆိုင်ရာအခြေခံသဘောတရားများကို လေ့လာသင်ယူခဲ့သည့်အခါ သင်တို့သိရှိခဲ့ရသည်မှာ ဘဝတစ်သက်တာ လေ့လာသင်ယူနေသည့် ကျောင်းသားတစ်ဦးတွင် အောက်ပါအရည်အချင်းများရှိရမည်-

- ဖျတ်လတ်သွက်လက်၍ နည်းဗျူဟာ လွယ်ကူစွာ ဆောင်ရွက်တတ်ခြင်း
- ရည်မှန်းချက်များနှင့် စီမံကိန်းများကို ချမှတ်ရေးဆွဲတတ်ခြင်း၊ သူတို့ကိုယ်ပိုင် သင်ယူမှုကို တွေ့ရှိရသော အခြေအနေအကြောင်းအရာတို့အလိုက် စောင့်ကြည့်တတ်ခြင်းနှင့်
- အသိပညာများကို အများနှင့်အတူ ဖော်ထုတ်ဖန်တီးခြင်း၊ ဆွေးနွေးနှီးနှောဖလှယ်ခြင်း၊ ဝိုင်းဝန်းစုပေါင်းသင်ယူမှုပြုခြင်း စသည်တို့တွင် ကျွမ်းကျင်မှုရှိခြင်း

အိမ်စာလုပ်ငန်း

လုပ်ငန်းခွင်အတွင်း သင်ယူမှုနှင့်ပတ်သက်၍ မိမိအိမ်မှ မိသားစုဝင်တစ်ဦးကို တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုပြုပါ။

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ မိမိ၏မိသားစုထဲမှ အရွယ်ရောက်သူတစ်ဦးနှင့် စကားအပြန်အလှန်ပြောဆိုဆွေးနွေးခြင်းအားဖြင့် (၂၁) ရာစုခေတ် လုပ်ငန်းခွင်အတွင်းတွေ့ရသော ကျောင်းပြင်ပ သင်ယူမှုနှင့် ကိုယ်တိုင်သင်ယူမှုတို့အကြောင်းကို ပိုမိုနားလည်သဘောပေါက်စေရန် ဖြစ်သည်။

- သင်၏လုပ်ငန်းခွင်အတွင်း မည်သည့်သင်တန်းများ (သို့မဟုတ်) လုပ်ငန်းပညာဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအစီအစဉ်များကို တက်ရောက်ခဲ့ပြီးဖြစ်သနည်း။ (ကျောင်းပြင်ပသင်ယူမှု)
- လုပ်ငန်းခွင်အတွင်း မည်သည့်အသိပညာနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများကို ကိုယ်တိုင်လေ့လာ သင်ယူခဲ့ရပါသနည်း။ (သို့မဟုတ်) လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်အချင်းချင်းထံမှ မည်သည့်အသိပညာနှင့် ကျွမ်းကျင်မှု များကို သင်ယူခဲ့ရပါသနည်း။ (ကိုယ်တိုင်သင်ယူမှု)

ဘဝတစ်သက်တာနှင့် ဘဝတစ်ခွင် သင်ယူရေးချဉ်းကပ်မှု၏ အဓိကကျသော ဝိသေသလက္ခဏာများ

- ၁။ ဘဝတစ်သက်တာနှင့် ဘဝတစ်ခွင်ချဉ်းကပ်မှုသည် ဘက်ပေါင်းစုံမှ ချဉ်းကပ်မှုဖြစ်သည်။ ထိုချဉ်းကပ်မှု အယူအဆအရ သင်ယူမှုသည် လူတစ်ဦး၏ ဘဝစက်ဝန်းတစ်ခုလုံးနှင့် သင်ယူမှု ပုံသဏ္ဍာန် အားလုံးတို့ကို လွှမ်းခြုံထားသည့် ဆက်စပ်ချိတ်ဆက်ထားသည့် စနစ်တစ်ခု၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအဖြစ် ရှုမြင်သည်။^၈
- ၂။ ဘဝတစ်သက်တာနှင့် ဘဝတစ်ခွင်ချဉ်းကပ်မှုသည် ကျောင်းသားဗဟိုပြုစနစ်ဖြစ်သည်။ ထိုချဉ်းကပ်မှုတွင် ကျောင်းသားများနှင့် သူတို့၏ ကွဲပြားခြားနားသော လိုအင်များကို ဗဟို၌ ထားရှိသည်။ လူတို့ကို သင်ယူရန် စေ့ဆော်မှုနှင့်

၈ National Agency for Education, 2000

ရည်မှန်းချက်များသည် သူတို့ဘဝ ခရီး တစ်လျှောက် အချိန်နှင့်အမျှ ပြောင်းလဲ ကောင်းပြောင်းလဲနိုင်မည်ဆိုသည်ကို အသိအမှတ်ပြုထားသည်။ ဘဝခရီး၏ အဆင့်အသီးသီးတို့တွင် လူတို့သည် စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု ဆိုင်ရာ နှင့် တစ်ကိုယ်ရေဆိုင်ရာ အကျိုးရလဒ်များကို ရှာဖွေလေ့ရှိကြသည်။

- ၃။ ဘဝတစ်သက်တာနှင့် ဘဝတစ်ခွင် သင်ယူမှုက လူတန်းစား/ လူမှုအလွှာစုံ အကျုံးဝင်နေသည့် ရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကြံ့ကြံ့ခံနိုင်ရည်ရှိသော ရပ်ရွာ လူထုများဖို့ကို အထောက်အပံ့ပြုနိုင်သည်။ လူတိုင်းအတွက် သင်ယူမှု အခွင့်အလမ်းများ ပံ့ပိုးပေးရန် အလေးထားမည်ဆိုပါလျှင် ပညာ သင်ယူမှု အခွင့်အလမ်း သာတူညီမျှရှိရေးနှင့် ပတ်သတ်သောသက်သော မူဝါဒများချမှတ် ပေးရန် လိုအပ်လာပါသည်။

ကျောင်းသင်ပညာရေးအပေါ်၌သာ အထူးအလေးဂရုပြုသော အချို့ပညာရေးမူဝါဒများကို လူမှုအလွှာစုံမှ လူတိုင်းအတွက် ဆက်လက်၍ ပညာသင်ယူမှုအခွင့်အလမ်းများရရှိလာအောင် ဖန်တီးပေးနိုင်မည့်အခြေအနေအရပ်ရပ်တို့အပေါ် အလေးထားဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သည့် ပညာရေး မူဝါဒများ အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲရပါမည်။ ဘဝခရီး၏အဆင့်တိုင်းတွင် ပညာ ဆက်လက် သင်ယူခွင့် ရရှိရေးမှာ လူတိုင်းအတွက်အကျိုးဝင်ပါသည်။ ကျား/မ ကြီးငယ် မရွေး၊ လူမျိုးမရွေး ဘာသာမရွေး လူတိုင်း၌ ဘဝတစ်သက်တာလုံး ပညာဆက်လက်သင်ယူ ခွင့် ရရှိစေမည့် ပညာရေးမူဝါဒများ ရှိရပါမည်။ လိုအပ်သည့်နေရာများတွင် သင်ယူမှုသည် ကိုယ်တိုင်စီစဉ်ညွှန်ကြားထားသော သင်ယူမှုနှင့် ကိုယ်တိုင်စီမံခန့်ခွဲသော သင်ယူမှု ဖြစ်စေ ရန်လိုအပ်သည်။

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၄)။ သင်ယူမှုခရီးစဉ်များနှင့် ပတ်သက်၍ အဆင့် (၃) ဆင့်ပါ သော တွေ့ဆုံ မေးမြန်းခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ပညာရေးဘွဲ့သင်တန်းတက်ရောက်ရန် သင်၏ကိုယ်ပိုင် စေ့ဆော်မှု၊ သင်၏ရွယ်တူအတန်းဖော်များ၏ စေ့ဆော်မှုနှင့် ဘဝတစ်သက်တာပညာရေးကို လူတိုင်းရယူခံစားပိုင်ခွင့်ရှိသော လူ့အဖွဲ့အစည်းတို့အကြောင်းကို ပြန်လည်သုံးသပ်တတ်စေ ရန် ဖြစ်သည်။

- ၁။ ယခုလက်ရှိရောက်ရှိနေသော ဘဝခရီးအဆင့်တွင် ပညာရေးဘွဲ့သင်တန်းတက် ရောက်ရန် မည်သည့်အရာက သင့်ကိုစေ့ဆော်ပေးခဲ့သနည်း။
- ၂။ ပညာရေးဘွဲ့သင်တန်း အောင်မြင်ပေါက်မြောက်ခြင်းကြောင့် မည်သည့်အကျိုး ကျေးဇူးများ ရရှိနိုင်မည်ဟု သင်ထင်မြင်ပါသနည်း။

၁.၁.၃။ ပညာရေး၏ အချက်အချာ အချင်းချင်း အပြန်အလှန် ဆက်စပ်ပုံ

မျှော်မှန်းထားသော သင်ယူမှုရလဒ်များ

ဤသင်ခန်းစာကို သင်ယူပြီးချိန်တွင် သင်သည် -

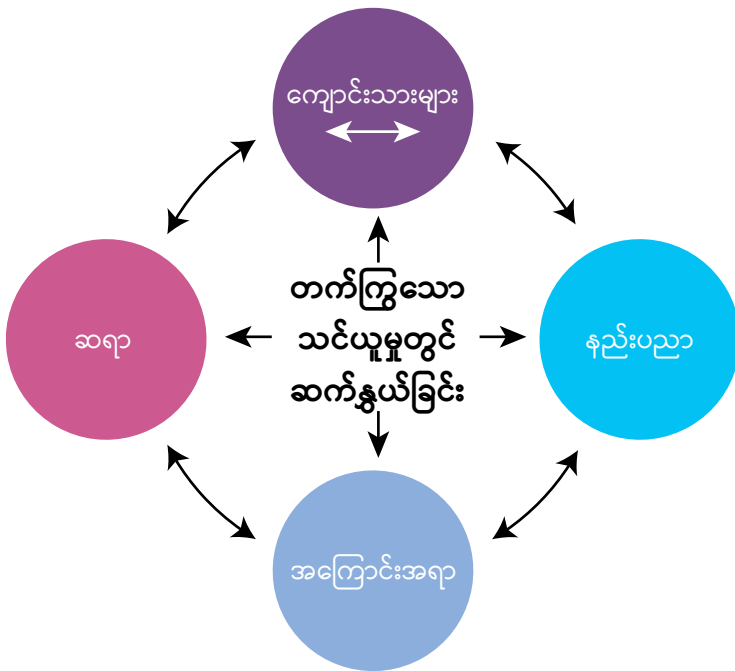
- ပညာရေး၏အချက်အချာများ တစ်ခုနှင့်တစ်ခုအကြား ပြောင်းလဲလာနေ သော ဆက်စပ် နှီးနှွယ်ပုံကို ဆွေးနွေး ပြတတ်မည်။
- (၂၁) ရာစုခေတ်တွင် ပြောင်းလဲလာသော ဆရာ့အခန်းကဏ္ဍအကြောင်း ပြန်လည်သုံးသပ်တတ်မည်။
- အခြေခံပညာသင်ရိုးသစ်က ဦးတည်ချက်ထားသော (၂၁) ရာစု ကျွမ်းကျင်မှုများကို အကြမ်းဖျင်း ဖော်ပြတတ်မည်။

ပညာရေး၏ အချက်အချာ (၄) ရပ်

ပထမနှစ်သင်တန်းတွင် ပညာရေး၏အချက်အချာ (၃) ရပ်နှင့် သင့်အားမိတ်ဆက်ပေးခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့မှာ ဆရာ၊ ကျောင်းသား နှင့် သင်ကြားရန်အကြောင်းအရာ (သင်ရိုး) တို့ ဖြစ်ကြသည်။ ဤသင်ခန်းစာတွင် နည်းပညာကိုပါ ထည့်သွင်း၍ ပညာရေး၏ စတုတ္ထမြောက် အချက်အချာ တစ်ရပ်အဖြစ် သိရှိမှတ်ယူရပါမည်။

(၂၁) ရာစု စာသင်ခန်းများတွင် တက်ကြွသော သင်ကြား သင်ယူမှုဖြစ်စဉ်ကို ပုံသွင်း အသက်ဝင်စေသည့် အဓိကဆက်စပ်နှီးနွယ်မှု (၄) ရပ်ရှိကြောင်း သတ်မှတ်ဖော်ထုတ် ထားသည်။

- ကျောင်းသားများနှင့် အကြောင်းအရာတို့ဆက်စပ်မှု
- ကျောင်းသားများနှင့် ဆရာများ ဆက်စပ်မှု
- ကျောင်းသားများနှင့် အခြားကျောင်းသားများအချင်းချင်း ဆက်စပ်မှု
- ကျောင်းသားများနှင့် နည်းပညာဆက်စပ်မှု။^{၁၀}

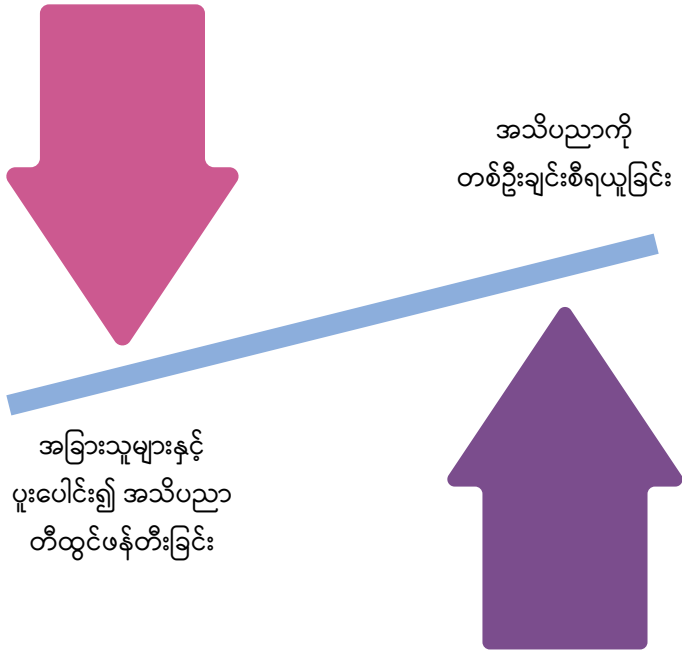
ပုံ ၁.၆။ တက်ကြွသော သင်ယူမှုလုပ်ငန်းစဉ်များအတွင်း အချက်အချာ (၄) ရပ်တို့ အချင်းချင်း ဆက်စပ်နှီးနွယ်နေပုံ

၁၀ Sinha, N., Khreisat, L., & Sharma, K. (2009).

နည်းပညာနှင့်အကြောင်းအရာ။ အသိပညာရယူခြင်းနှင့် အသိပညာတီထွင်ဖန်တီးခြင်း

နည်းပညာများ (ဥပမာ-အင်တာနက်၊ မိုဘိုင်းဖုန်း၊ တယ်လီဖုန်း စသည်) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာမှုက အကြောင်းအရာများကို လျင်မြန်စွာ ပြန့်ပွားများပြားလာစေသည်။ သတင်းအချက်အလက်တို့ကို ရယူသုံးစွဲနိုင်သူတို့ အရေအတွက်မှာလည်း ယခင်ကထက်အဆပေါင်းများစွာ တိုးပွားလာခဲ့သည်။

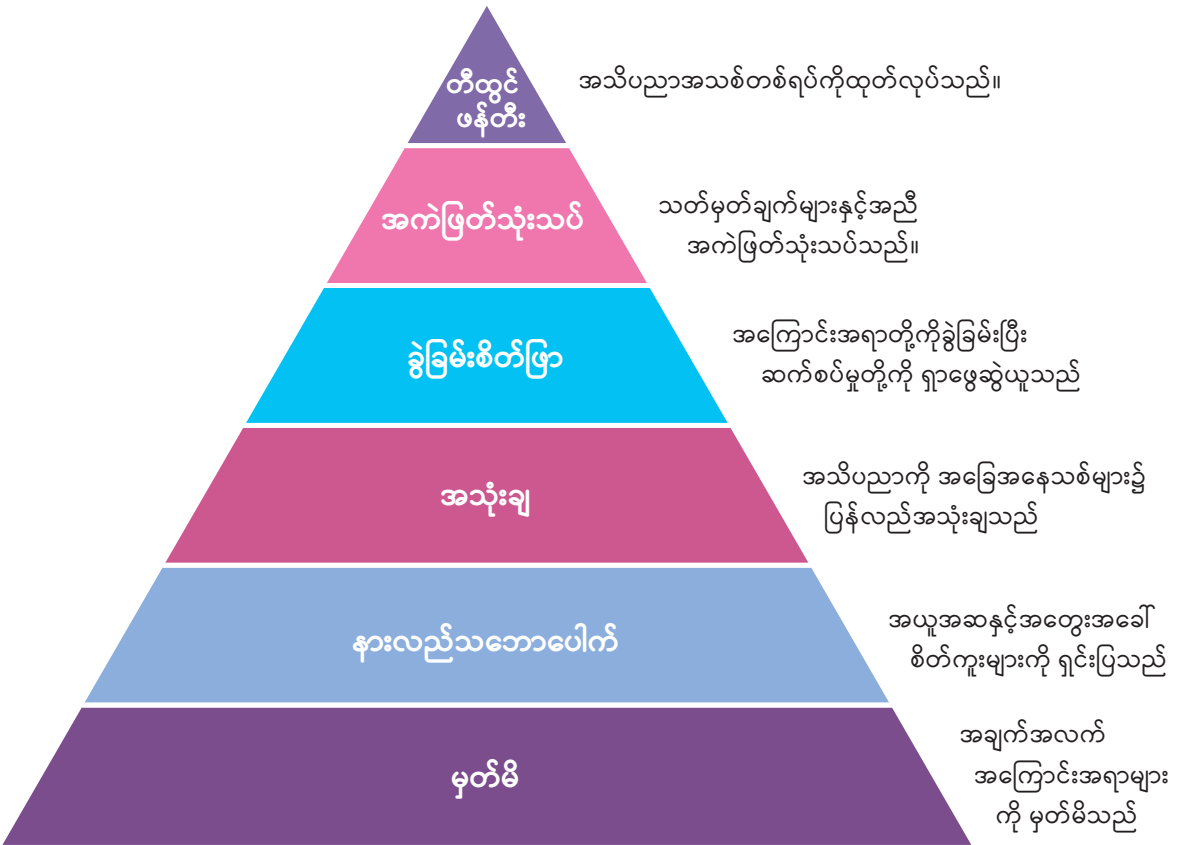
ယနေ့ခေတ်၏ ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံးဆိုင်ရာ ဆက်စပ်နေသည့် ပညာအဖွဲ့အစည်း^{၁၁} တွင် လူတို့ဘဝတိုးတက်မြှင့်တင်ရေးအတွက် အသိပညာကို စီစဉ်ထုတ်လုပ်တတ်စေရန် ပြုပြင်ပုံပြောင်းတတ်စေရန်နှင့် မျှဝေတတ်စေရန် လိုအပ်လာသည်။ တစ်ဦးချင်းစီတို့က အသိပညာရယူရေးအတွက်ကိုသာ အာရုံစိုက်ထားရုံမျှဖြင့် မလုံလောက်ပါ။ အခြားသူတို့နှင့် ပူးပေါင်းပြီး အသိပညာတီထွင် ဖန်တီးရေးကို အလေးထားမှုမှာလည်းတစ်နေ့တစ်ခြား ပိုမို တိုးပွားလာပါသည်။

ပုံ ၁.၇။ အသိပညာကို ရယူခြင်းနှင့်တီထွင်ဖန်တီးခြင်း

၁၁ Binge, J. (2005)

ပထမနှစ်သင်တန်းတွင် ဘလွမ်း (Bloom) နှင့် လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များရေးသားပြုစုသည့် “ဉာဏ်ရည်နှင့်ဆိုင်သော သင်ယူမှုနယ်ပယ်များကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း”^{၁၂}ကို သင်တို့လေ့လာသင်ယူခဲ့ကြသည်။ Anderson နှင့် Krath Wohl (2001)^{၁၃}တို့ပြန်လည်ဆန်းစစ်တည်းဖြတ်ထားသော သင်ယူမှုနယ်ပယ်များကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း သရုပ်ဖော်ပုံတွင် တီထွင်ဖန်တီးမှုကို အမြင့်ဆုံး ထိပ်ဆုံးအဆင့်၌ ဖော်ပြထားသည်။

ပုံ ၁.၈။ ပြန်လည်စိစစ်တည်းဖြတ်ထားသော သင်ယူမှုနယ်ပယ်များကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း၊ ထိပ်ဆုံးဆင့်မှ “တီထွင်ဖန်တီးခြင်း”

၁၂ Bloom, 1956
၁၃ Anderson & Krathwohl, 2001

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၁)။ အခြားသူများနှင့် ပူးပေါင်း၍ အသိပညာဖန်တီးမှု အခင်းအကျင်း (Placement of creating knowledge with other)

ဤလုပ်ငန်း၏ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကွဲပြားခြားနားသော သင်ယူမှုပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေ အသီးသီး တို့တွင်ကျောင်းသားများအတူတကွပူးပေါင်း၍ အသိပညာဖန်တီးမှု၌ တက်ကြွစွာ ပါဝင် ဆောင်ရွက်နေပုံကို သင့်အနေနှင့် မျှော်မှန်းကြည့်နိုင်ရန်ဖြစ်သည်။

သင်၏ကိုယ်ပိုင်ပညာ သင်ကြားရေးကာလတစ်လျှောက်တွင် အခြားကျောင်းသားများနှင့် အတူပူးပေါင်း၍ အသိပညာကိုဖန်တီးရန် အခွင့်အလမ်းရခဲ့ဖူးပါသလား။ အသိပညာအသစ် (သို့မဟုတ်) မူလရှိရင်းစွဲ ပုံစံအသိပညာကို ထုတ်လုပ်နိုင်ခဲ့ပါသလား။

သင့်အတွက်သတ်မှတ်ထားသော နေရာအနေအထား၌ အောက်ပါမေးခွန်းတို့ကိုဖြေပေးပါ။

- ၁။ မည်သည့်ဘာသာရပ်နယ်ပယ်တွင်ဖန်တီးခဲ့သနည်း။
- ၂။ သင်၏အုပ်စု (သို့မဟုတ်) သင့်အတန်းက တီထွင်ဖန်တီးခဲ့သော အသိပညာ အသစ်မှာ အဘယ်နည်း။
- ၃။ ဤသင်ယူမှုအတွေ့အကြုံကို မည်သည့်နေရာတွင် တွေ့ကြုံခဲ့သနည်း။
- ၄။ ဤလုပ်ငန်းကို နည်းပညာက အထောက်အပံ့ပြုခဲ့ပါသလား။
- ၅။ ဤသင်ယူမှုအတွေ့အကြုံတွင် သင်၏ဆရာသည် မည်သည့်ကဏ္ဍမှပါဝင်ခဲ့ပါ သလဲ။
- ၆။ ဤအတွေ့အကြုံကို အထောက်အပံ့ပြုသူ အခြားမည်သူတို့ပါဝင်သေးသနည်း။

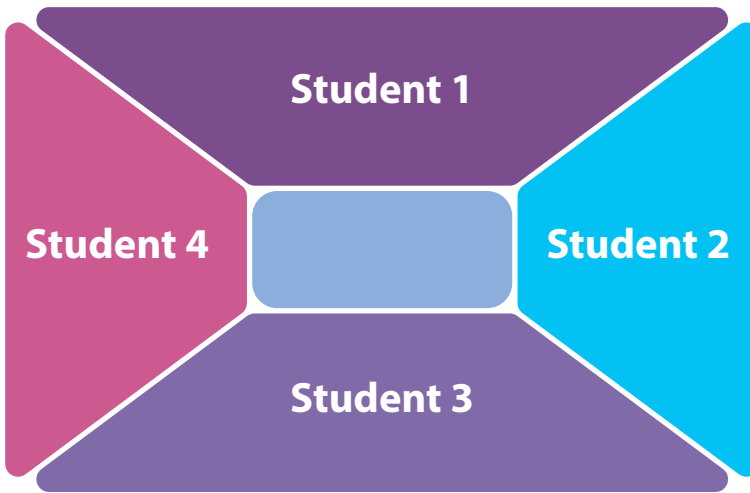
သင်ယူမှုအတွေ့အကြုံတစ်ခုစီကို ပြန်လည်သုံးသပ်ပါ။

ပုံ (၁.၆) တွင် အလေးပေးဖော်ပြထားသည့် အချက်အချာတို့အချင်းချင်း ဆက်စပ်ပုံနှင့် ပတ်သက်၍ ပြန်လည်သုံးသပ်ပါ။ ဤသင်ယူမှုအတွေ့အကြုံများကို ပုံ (၁.၆) တွင် ဖော်ပြ ထားသည့် အကြောင်းအရာများထက် ကျော်လွန်သော အခြားဆက်စပ်မှုများ ရှိ/မရှိကို စဉ်းစားကြံဆပါ။

ပုံ (၁.၆) တွင် ပြထားသော ဆက်စပ်မှုများမှာ

- (က) ကျောင်းသားများနှင့် အကြောင်းအရာတို့ဆက်စပ်မှု
- (ခ) ကျောင်းသားများနှင့် ဆရာများဆက်စပ်မှု
- (ဂ) ကျောင်းသားများနှင့် အခြားကျောင်းသားများ အချင်းချင်း ဆက်စပ်မှု
- (ဃ) ကျောင်းသားများနှင့် နည်းပညာ ဆက်စပ်မှု

သင့်အတွက်သတ်မှတ်ထားသော နေရာအနေအထား၌ ထပ်ဆောင်းဆက်စပ်မှုများရှိပါက ထည့်သွင်းပါ။

ပုံ ၁.၉။ နေရာအနေအထား

(၂၁) ရာစုခေတ်တွင်ပြောင်းလဲလာသော ဆရာ၏ အခန်းကဏ္ဍ

နည်းပညာမှတစ်ဆင့် (နည်းပညာသုံးစွဲခြင်းဖြင့်) သင်ယူလေ့လာလိုသော အကြောင်းအရာကို အလွယ်တကူ အရန်သင့်ရရှိနိုင်ပြီး အကြောင်းအရာများမှာလည်း ကျယ်ပြန့်ပွားများကာ လျင်မြန်စွာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာသည့်အတွက် ဆရာအခန်းကဏ္ဍပြောင်းလဲလာပုံကို ကမ္ဘာတစ်ဝန်း၌ ဆွေးနွေးပွဲများ အချိန်အတန်ကြာ ကျင်းပကာ တင်ပြခဲ့ကြသည်။

ယူနက်စကို၏ရှုမြင်သုံးသပ်ချက်

လေးထောင့်ကွက် ၁.၂။ ပြောင်းလဲလာနေသော ဆရာအခန်းကဏ္ဍအပေါ် ယူနက်စကိုအဖွဲ့၏ ရှုမြင်သုံးသပ်ချက်၁၄

	<p>အကြောင်းအရာသိရှိမှုအပေါ် အလေးထားသော သင်ရိုးကို ပြီးပြည့်စုံစွာ သင်ယူနိုင်စေရာတွင် ဆရာများက ကျောင်းသားများအား အကြောင်းအရာကို လေးနက်စွာ ဝေဖန်တတ်ရန် အထောက်အပံ့ပေးရမည်။ ပညာအဖွဲ့အစည်းများတွင် သတင်းအချက်အလက် စီးကြောင်းအလျောက် လူတိုင်း အလွယ်တကူ စီးမျောလိုက်ပါ ရွေ့လျားခွင့်ရှိရမည်ဖြစ်ပြီး သိမှုဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် လေးနက်စွာ ဆန်းစစ်ဝေဖန်ခြင်းဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုတို့ ဖွံ့ဖြိုးလာနိုင်ခွင့်ရှိရမည်ဖြစ်သည်။</p> <p>[ယူနက်စကို (၂၀၀၅) ‘ပညာအဖွဲ့အစည်းများဆီသို့]</p>
	<p>ဒစ်ဂျစ်တယ်နည်းပညာသည် ဆရာများကို အစားထိုးနိုင်မည် မဟုတ်ပါ။</p> <p>ထိုနည်းပညာက ဆရာများ၏နေရာကို အစားမထိုးနိုင်ပါ။ နိုင်ငံအားလုံးတို့တွင် သင်ကြားရေးဆိုင်ရာအသက်မွေးဝမ်းကြောင်းမှုကို အထူးဦးစားပေး ပညာရေး မူဝါဒအဖြစ် ယခုထက်တိုင် သတ်မှတ်ခံယူထားကြသည်။ ဆရာများသည် ကျောင်းသားများအတွက် လမ်းပြသူများဖြစ်သင့်သည်။ သူတို့က ကျောင်းသားများကို အစဉ်သဖြင့် တိုးပွားကျယ်ပြန့်လာသော အပြောကျယ်လှသည့် အသိပညာထု ပင်လယ်တွင် မည်ကဲ့သို့ ခရီးလမ်းကြောင်း ဖြောင့်တန်းစွာ စုန်ဆန်သွားလာရမည်ကို လမ်းပြရန် ဖြစ်သည်။</p> <p>ဆရာများကို သင်ယူမှုဖြစ်စဉ်အတွက် ကူညီလမ်းညွှန်သူများအဖြစ် လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဆရာများအနေနှင့် ကျောင်းသားများ နှင့် သင့်လျော်သော အကြောင်းအရာကို ရွေးချယ်တတ်ရမည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့၏ တတ်ကျွမ်းမှု ဖွံ့ဖြိုးလာသည်နှင့်အမျှ ထိုသင်ယူရန် အကြောင်းအရာကို အကျိုးဖြစ်ထွန်းအောင် အသုံးပြုနိုင်ရပါမည်။ သင်ယူမှုအတွက် လိုအပ်သော ကိရိယာများအဖြစ် နည်းပညာကိုလည်း အခြားလိုအပ်သော စာအုပ်စာတမ်းတို့နှင့်အတူ တွဲဖက် အသုံးပြုသင့်သည်။</p> <p>[ယူနက်စကို (၂၀၁၅) <i>ကြမ္မာတစ်ဝန်းလုံး ဆိုင်ရာ တူညီသော (ဘုံ) ကောင်းကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမှု သို့ ရှေးတူဂူလျက် ပညာရေးအား ပြန်လည်စဉ်းစား တွေးခေါ်ခြင်း</i> ”]</p>

၁၄ UNESCO, 2005; 2015

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံ ပညာရေး (ဝန်ကြီး/ စီမံအုပ်ချုပ်မှု/ ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲမှု/ စီမံကိန်းနှင့်လေ့ကျင့်ရေးဌာန/ မူဝါဒချမှတ်ရေးဆိုင်ရာနှင့် ပတ်သက်သော) ဌာန၏ ရှုထောင့်/ သဘောထားအမြင်/ ခံယူချက် (၂၀၁၇)

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုဌာနမှ ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ပြန်ခဲ့သော ပညာရေးဆိုင်ရာ နည်းပညာများ အမျိုးသားစီမံကိန်းတွင် ဆရာများအား အသိပညာဆိုင်ရာ “တွဲဖက်သင်ယူသူများ” နှင့် “ပူးတွဲဖန်တီးသူများ” အဖြစ် ဖော်ပြထားပါသည်။ ပညာရေးဌာနက ဤသို့ဖော်ပြ ထားသည်။

“ဘာသာရပ်ပြဆရာများသည် သက်ဆိုင်ရာ ဘာသာရပ်အကြောင်းအရာနှင့် ပတ်သက်၍ အစစအရာရာ အလုံးစုံသိရှိရမည်ဟု မျှော်လင့် မထားသင့်ပါ။ နည်းပညာ အခြေပြု သင်ယူမှု အထောက်အကူပြု ကိရိယာများ ရရှိသုံးစွဲနိုင်ခြင်းသည် ဆရာများအား ဆရာအချင်းချင်းနှင့်ဖြစ်စေ၊ ကျောင်းသားများနှင့်ဖြစ်စေ တွဲဖက် သင်ယူနိုင်သည့် အခွင့်အလမ်းများကို ဖန်တီးပေးထားခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ဆရာများသည်ကျောင်းသားများအား ရရှိသုံးစွဲနိုင်သော သင်ယူမှု အထောက်အကူ ပြု ကိရိယာများ ကိုင်တွယ်သုံးစွဲပုံသုံးစွဲနည်းကို သရုပ်ပြ/နမူနာ လုပ်ဆောင်ပြသင့် သည်။ အကြောင်းအရာများကို စူးစမ်းသိရှိလိုစိတ် ထက်သန်လာစေရန်၊ ပြဿနာ ဖြေရှင်းနိုင်ရေးကို အလေးပေးသော စိတ်ဓာတ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်တတ်စေရန်နှင့် အသိပညာကို တွဲဖက်ဖန်တီးသူများ ဖြစ်လာစေရန် မည်ကဲ့သို့ဆောင်ရွက်ရမည်ကို ဆရာများက နမူနာပြဆောင်ရွက်သင့်သည်။”^{၁၅}

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၂)။ (၂၁) ရာစု ဆရာတစ်ဦး၏ ရည်မှန်းချက်များအကြောင်း ပါဝင်သော သတင်းကို ကျောင်းသားမိဘများထံသို့ ရေးသားပေးပို့ခြင်း

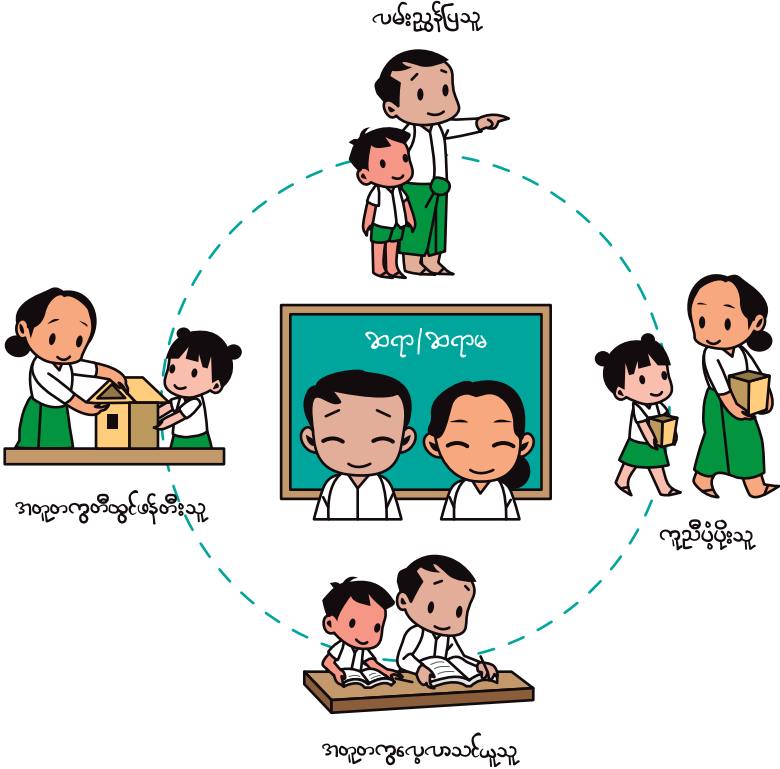
ဤလုပ်ငန်းစဉ်၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဆရာများ၏ အခန်းကဏ္ဍ (သို့မဟုတ်) ဆရာများအား “လမ်းပြသူများ”၊ “သင်ယူမှုပေါက်မြောက်ရေးအတွက် ကူညီလမ်းညွှန်သူများ”၊ “တွဲဖက် သင်ယူသူများ” (စာသင်ဖော်) နှင့် “အသိပညာတွဲဖက်ဖန်တီးသူများ” အဖြစ် ထင်မြင် ယူဆချက်များအပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ်တတ်စေရန် ဖြစ်သည်။

၁၅ US Dept of Education, 2017, p. 31.

- “ဆရာတစ်ဦးအနေဖြင့် သင်၏ကိုယ်ပိုင် အနာဂတ် အခန်းကဏ္ဍအား မည်သို့ရှုမြင် သုံးသပ်သနည်း။”

သင်၏ ဒုတိယနှစ်သင်တန်းအတွက် လက်တွေ့တန်းပြဆင်းရမည့်ကျောင်းမှ ကျောင်းအုပ် ဆရာကြီးက သင့်အား အလယ်တန်းကျောင်းအတန်းတစ်ခုမှ ကျောင်းသားမိဘများထံ စာတိုတစ်စောင် ရေးသားပေးပို့ရန် ဖိတ်ခေါ်ထားသည် ဆိုပါစို့။ စာထဲတွင် အောက် ဖော်ပြပါ အကြောင်းအရာများကို ထည့်သွင်းရေးသားစေလိုသည်ဆိုပါစို့

- မိဘများထံ သင့်ကိုယ်သင် မိတ်ဆက်ပေးပြီးနောက် (၂၁) ရာစု ကျောင်းသားများ အတွက် ပညာရေးရလဒ်များနှင့် ပတ်သက်၍ သင့်အနေနှင့် အရေးကြီးသည်ဟု ယုံကြည်ယူဆမှုများ အကြောင်း ဖော်ပြခြင်းနှင့် တစ်ဖန် အပြန်အလှန်အနေဖြင့်
- (၂၁) ရာစု ဆရာတစ်ဦးအနေနှင့် သင်၏ အခန်းကဏ္ဍအပေါ်ထင်မြင်ယူဆချက် ကို ဖော်ပြခြင်း

ပုံ ၁.၁၀။ ဆရာသည် ကျောင်းသားများ၏ ရှေ့ဆောင်လမ်းပြသူ၊ ကူညီလမ်းညွှန်မှုနှင့် တွဲဖက်တီထွင် ဖန်တီးသူအဖြစ်ဆောင်ရွက်ခြင်း

(၂၁) ရာစု ကျောင်းသားများ၏ တတ်ကျွမ်းမှုများ

လေးထောင့်ကွက် (၁.၁) တွင် ဖော်ပြထားချက်အရ ဆရာများသည် ကျောင်းသားများ၏ တတ်ကျွမ်းမှု ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ ဆဋ္ဌမတန်း (၆-တန်း) သင်ရိုးညွှန်းတမ်းအသစ်က “လူငယ်များသည် လုပ်ငန်းခွင်၌ (၂၁) ရာစု ကျွမ်းကျင်မှုများ နှင့် ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများလိုအပ်သည်။ သို့မှသာလျှင် ကျွန်ုပ်တို့၏ ရှုပ်ထွေးဆန်းပြားသောကမ္ဘာကြီးတွင် ချောမွေ့လွယ်ကူစွာ ဝင်ဆံ့လှုပ်ရှား ဆောင်ရွက်နိုင်မည် ဖြစ်သည်” ဟု ဖော်ပြထားသည်။ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းအသစ်က (၂၁) ရာစု ကျွမ်းကျင်မှု (၅) ခုကို ဦးတည်ချက်ထားသည်။ ၎င်းတို့ကို စီ (၅) လုံး ဟုလည်း ဆိုနိုင်သည်။ စီ (၅) လုံးကို ဆဋ္ဌမတန်း အခြေခံပညာသင်ရိုး ဆရာလမ်းညွှန်တွင် အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြ ထားသည်။

- **(Collaboration) ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်တတ်ခြင်း-** ကျောင်းသားများအား အုပ်စုလိုက် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်တတ်စေရန်၊ စိတ်ကူးစိတ်သန်း အတွေးအမြင် များကိုမျှဝေတတ်စေရန် နှင့် ပြဿနာ၏အဖြေရှာခြင်းကို အတူတကွ ပူးပေါင်း ရှာဖွေတတ်စေရန် အားပေးတိုက်တွန်း ပါ။
- **(Communication) အပြန်အလှန်ပြောဆိုဆက်သွယ်တတ်ခြင်း -** နှုတ်တိုက် အားဖြင့်ပြောဆို ဆက်သွယ်ခြင်း၊ နှုတ်ဖြင့်မဟုတ်ဘဲ ကျန်နည်းလမ်းများသုံး၍ အဆက်အသွယ်ပြုခြင်း၊ ဥပမာအားဖြင့် စာဖတ်ခြင်း၊ စာရေးခြင်း၊ နားထောင် ခြင်း/နာကြားခြင်း။
- **(Critical thinking and problem solving) လေးနက်စွာ ဆန်းစစ်ဝေဖန်တတ် ခြင်းနှင့် ပြဿနာဖြေရှင်းတတ်ခြင်း -** ကျောင်းသားများအား ပြဿနာများ၏ အဖြေများကို သူတို့ ကိုယ်တိုင် ရှာဖွေခွင့်ပေးပါ။ အမှားများကိုလည်း သူတို့ ကိုယ်တိုင် ပြင်ဆင်ပါစေ။
- **(Creativity and innovation) စိတ်ကူးဉာဏ် ကွန်မြူးတတ်ခြင်းနှင့် အသစ်အဆန်း တီထွင် ဖန်တီးတတ်ခြင်း -** အနုပညာပစ္စည်း (သို့မဟုတ်) အသိပညာအသစ်အဆန်း တစ်ခုထုတ်လုပ်ရာ၌ စိတ်ကူးဉာဏ်ကွန်မြူးတတ်ခြင်း၊ ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် ရှိရင်းစွဲပစ္စည်း/စိတ်ကူးတို့ကို ထပ်ဆင့်ပြုပြင် နည်းသစ်ထွင် တတ်ခြင်း၊ ရှိရင်းစွဲ ဘောင်အကန့်အသတ်တို့ကို ကျော်လွန်၍ အစဉ်အလာနှင့်

မတူအောင် ထူးခြားကွဲပြား တွေးခေါ်ကြံဆခြင်းအားဖြင့် စိတ်ကူးအတွေးအမြင် အသစ်အဆန်းများကို စူးစမ်းရှာဖွေနိုင်ပြီး ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

- **(Citizenship) နိုင်ငံသားကောင်း/နိုင်ငံကြီးသားပီသခြင်း** - ကျောင်းအသိုက်အဝန်း တွင် တက်ကြွဖျတ်လတ်စွာ ပါဝင်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်တတ်ခြင်းနှင့် တရားမျှတ မှုရှိရေးနှင့် ဝိရောဓိ (ပဋိပက္ခ) ဖြေရှင်းနိုင်ရေးဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်စေခြင်း။

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၃)။ (၂၁) ရာစုကျွမ်းကျင်မှုများကို အညွှန်းဘောင်များ အလိုက် နှိုင်းယှဉ်ပြခြင်း (Comparison of 21st century skills across frameworks)

ဤလုပ်ငန်း၏ရည်ရွယ်ချက်မှာ စီ (၅) လုံး (5 Cs) သဘောတရားနှင့် ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်စေပြီး ပိုမိုနားလည်သဘောပေါက်လာစေရန်ဖြစ်သည်။

ပထမနှစ်သင်တန်းတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြေခံပညာသင်ရိုး အညွှန်းဘောင်ထဲမှ ဗလ (၅) တန် အကြောင်းကို သင်တို့နှင့် မိတ်ဆက်ပေးခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ထိုအညွှန်းဘောင်က (၂၁) ရာစုခေတ် အတွက် လိုအပ်သော တတ်ကျွမ်းမှုများနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများကို ပုံကြမ်းဖော်/အကြမ်းဖျင်း တင်ပြထားပါသည်။

ထို့ကြောင့် (၂၁) ရာစု၏ မရှိမဖြစ်သည့် ကျွမ်းကျင်မှုများကိုလည်း သင်တို့၏ ပြန်လည်သုံးသပ် ခြင်းအလေ့အကျင့်နှင့် မရှိမဖြစ်သည့် ကျွမ်းကျင်မှုများ (Reflective Practice and Essential Skills) [RPES] ဘာသာရပ်အကြောင်းအရာထဲမှ ရှာဖွေစူးစမ်းလေ့လာပါ။

စီ (၅) လုံး (5 Cs) [RPES] မှ မရှိမဖြစ်သည့် ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် ဗလ (၅) တန် စသည့် အညွှန်းဘောင် (၃) ခု တို့အနက် တစ်ခုနှင့်တစ်ခုကြား ညီညွတ်ဆက်စပ်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ မည့်သို့ မှတ်ချက်ချနိုင်သနည်း။

ရွှေ့ပြောင်းအသုံးချနိုင်သော ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် တတ်ကျွမ်းမှုများ

ဇယား ၁.၁။ အညွှန်းဘောင်များရှိ (၂၁) ရာစု ကျွမ်းကျင်မှုများ

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဗလ (၅) တန်သင်ရိုးညွှန်းတမ်း အညွှန်းဘောင်	အခြေခံပညာရေး သင်ရိုးညွှန်းတမ်း အသစ်မှစီ (၅) လုံး (5Cs)	RPES မှ မရှိမဖြစ်သည့် ကျွမ်းကျင်မှုများ
<p>ကျောင်းသားဘာသာရပ် ဆိုင်ရာကျွမ်းကျင်မှုများ</p> <ul style="list-style-type: none"> ဘာသာစကားတတ်မြောက်မှု သင်္ချာပညာရပ် သိပ္ပံ/သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် သတင်းအချက်အလက် နှင့် ဆက်သွယ်ရေး နည်းပညာ ICT ကျန်းမာရေးပညာ ဘဏ္ဍာရေး/စီးပွားရေး/ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း စီမံခန့်ခွဲမှု/စွန့်ခွေးတီထွင်လုပ်ငန်း 	<ul style="list-style-type: none"> Collaboration -ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်တတ်ခြင်း Communication- အပြန်အလှန် ပြောဆို/ ဆက်သွယ်တတ်ခြင်း Critical thinking and problem solving - လေးနက်စွာ ဆန်းစစ် ဝေဖန်တတ်ခြင်း နှင့် ပြဿနာဖြေရှင်းတတ်ခြင်း Creativity and innovation- စိတ်ကူးဉာဏ် ကွန့်မြူးတတ်ခြင်း (တီထွင်ဖန်တီးတတ်ခြင်း) နှင့် အတွေးအသစ်အမြင်သစ် အသုံးပြုတတ်ခြင်း Citizenship - နိုင်ငံသားကောင်း ဝိသခြင်း 	<ul style="list-style-type: none"> အပြန်အလှန် ဆက်သွယ် ပြောဆိုတတ်ခြင်း (Communication) တီထွင်ဆန်းသစ်ခြင်း နှင့် လေးနက်စွာ ဆန်းစစ်ဝေဖန် ခြင်း (Creative and critical thinking) ခေါင်းဆောင်တတ်ခြင်း နှင့် အသင်းအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်း ဆောင် ရွက် တတ်ခြင်း (Leadership and teams building) ဘာသာစကားနွဲ့စပ် တတ်ကျွမ်းမှု (Language Proficiency) သုတေသန ပြုရာတွင် ကျွမ်းကျင်မှုများ (Research skills) သတင်း အချက်အလက် နှင့် နည်းပညာ ကျွမ်းကျင်မှု များ (ICT skills)
<p>ရွှေ့ပြောင်းအသုံးချနိုင်သော ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် တတ်ကျွမ်းမှုများ</p> <ul style="list-style-type: none"> အဆင့်မြင့်တွေးခေါ်မှု တီထွင်ဆန်းသစ်မှုပြုနိုင်သော တွေးခေါ်မှု၊ ပြဿနာဖြေရှင်းတတ်မှုနှင့် အတွေးသစ် အမြင်သစ် အသုံးပြုတတ်မှု ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး ကျွမ်းကျင်မှုများ (လူမှုဆက်ဆံရေး ကျွမ်းကျင်မှုများ၊ ငြိမ်းချမ်းရေးတည်ဆောက်ရာ၌ ကျွမ်းကျင်မှုများ အပါအဝင်) ခေါင်းဆောင်နိုင်မှုစွမ်းရည် မိမိကိုယ်မိမိ ဆန်းစစ် ဝေဖန်တတ်ခြင်း (ကိုယ်တိုင်စေ့ဆော် တိုက်တွန်းမှုဖြင့် သင်ယူခြင်းနှင့်ဘဝတစ်သက်တာ သင်ယူခြင်းများ အပါအဝင်) 		
<p>တန်ဖိုးများ</p> <ul style="list-style-type: none"> ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ဆက်စပ် ဖြစ်ပေါ်မှုများနှင့် ပတ်သက်၍ သတိပြုမှု ပြည်သူ့နီတိ၊ စာရိတ္တ ကျင့်ဝတ်ဆိုင်ရာ တန်ဖိုးများနှင့်အနုသုခုမ၊ ရသဆိုင်ရာတန်ဖိုးများ 		

၁.၁.၄။ စာတတ်မြောက်မှုနှင့် ပညာသင်ကြားရေး

မျှော်မှန်းထားသော သင်ယူမှုရလဒ်များ

ဤသင်ခန်းစာကို သင်ယူပြီးချိန်တွင် သင်သည် -

- ကျောင်းသင်ပညာရေးအောင်မြင်မှုနှင့် ဘဝတစ်သက်တာနှင့် ဘဝတစ်ခွင် သင်ယူမှုတို့ အတွက် စာတတ်မြောက်မှု၏ အရေးပါပုံကို ရှင်းလင်းပြတတ်မည်။
- ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံး စာတတ်မြောက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေရန် ဆောင်ရွက်ထားသည့် အစီအမံများ၊ ပဏာမခြေလှမ်းများ/ကနဦးလုပ်ငန်း အစီအစဉ်များအကြောင်း အကြမ်းဖျင်း ဖော်ပြတတ်မည်။
- စာတတ်မြောက်မှုလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ရာတွင် သင်ပြရာ၌ သုံးမည့် ဘာသာစကား (အသုံးအနှုန်း) နှင့် ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဆီလျော်သော စာအုပ်စာပေတို့၏ အရေးပါပုံကို ဆွေးနွေးတင်ပြတတ်မည်။

စာတတ်မြောက်မှုသည် မရှိမဖြစ်သည့် ကျွမ်းကျင်မှုအဖြစ်တည်ရှိခြင်း

စာတတ်မြောက်မှုကို အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ရာတွင် အချိန်ကာလနှင့် နေရာဒေသအလိုက် အမျိုးမျိုးကွဲပြားခြားနားကြသည်။ အစဉ်အလာသတ်မှတ်ချက်အရမူ စာတတ်မြောက်မှု ဆိုသည်မှာ စာဖတ်တတ်မှု၊ စာရေးသားတတ်မှုနှင့် အရေအတွက် ရေတွက်တတ်မှုဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများကို ဆိုလိုသည်။ ထိုအဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ချက်ထက် ပိုမိုကျယ်ဝန်းသော အခြား သတ်မှတ်ချက်များလည်း ရှိကြသည်။ ယခုအခါတွင် စာတတ်မြောက်မှုဆိုသည်မှာ အစဉ်မပြတ်တိုးပွားများပြားလာနေသော ဒစ်ဂျစ်တယ်ကမ္ဘာလောကအတွင်း နားလည် သဘောပေါက်ခြင်း၊ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူခြင်း၊ တီထွင်ဖန်တီးခြင်းနှင့် အပြန်အလှန် ဆက်သွယ်/ပြောဆိုခြင်းတို့ကို လွယ်ကူချောမွေ့စွာ ဆောင်ရွက် နိုင်စေရန် ပံ့ပိုးပေးသည့် နည်းလမ်းတစ်သွယ်အဖြစ် သိမှတ်နားလည်ထားကြသည်။^{၁၆}

၁၆ UNESCO, 2019, para. 3

စာတတ်မြောက်မှုသည် အခြေခံပညာရေး၏ မရှိမဖြစ်သည့် အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုဖြစ်သည်။ စာတတ်မြောက်မှုက ကလေးငယ်တို့အား ကျောင်းသင်ရိုးညွှန်းတမ်းပါ အသိပညာ ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် တတ်ကျွမ်းမှုများ ရရှိစေသည်။ စာတတ်မြောက်မှု အခွင့်အရေးသည် ပညာရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အရေး၏ တစ်စိတ်တဒေသဖြစ်သည်။^{၁၇}

စာတတ်မြောက်မှုသည် ကျောင်းသားများအား ကျောင်းသင်သင်ရိုးညွှန်းတမ်းပါ အကြောင်း အရာတို့ကို သင်ယူရာ၌ ပေါက်မြောက်စေသည့်အပြင် စာတတ်မြောက်သွားသူအားလုံးတို့အား ဘဝတစ်သက်တာနှင့် ဘဝတစ်ခွင် သင်ယူမှုနှင့် ဆက်စပ်ချိတ်ဆက်၍ သင်ယူနိုင်စေရန် အကျိုးပြုပေးသည်။ ဤသို့ဖြင့် စာတတ်မြောက်သွားသူတို့သည် သူတို့၏ ငုပ်လျှိုးနေသော အစွမ်းအစတို့ကို အစွမ်းကုန်ပွင့်လန်းဖွံ့ဖြိုးလာစေသည်။^{၁၈}

စာမတတ်ခြင်း (စာတတ်မြောက်မှု မရှိခြင်း) က လူတစ်ဦး၏ ဘဝရှုထောင့်အသီးသီးပေါ်တွင် ဆိုးကျိုးများ သက်ရောက်စေနိုင်သည်။ သူတို့၏မိသားစုများ၊ သားသမီးများနှင့် ရပ်ရွာ အသိုက်အဝန်းတွင်လည်း မျိုးဆက်တစ်ခုနှင့် တစ်ခုအကြား ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများရှိလာ ရသည်။^{၁၉} (သက်ကြီးပညာရေး၊ ဩစတြေးလျ၊ ၂၀၁၅) စာမတတ်သူအများအပြားသည် ဆင်းရဲမွဲတေခြင်း သံသရာ၌ ပိတ်မိနေကြသည်။ အခြေခံစာရေး စာဖတ် ကျွမ်းကျင်မှုမရှိ သည့်အတွက် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း နည်းပါးသည်။ သို့မဟုတ် ဝင်ငွေရှာနိုင်မှုနည်းပါး မည်ဖြစ်သည်။

တစ်ကမ္ဘာလုံးအတိုင်းအတာနှင့်ကြည့်လျှင် လူ(၅) ဦးလျှင် တစ်ဦးက လုံးဝစာမတတ်သူဖြစ် ပြီး(၂၀%) နောက်ထပ် လူပေါင်းသန်းသုံးထောင်မှာလည်း အခြေခံအဆင့် စာရေးတတ်ဖတ် တတ်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းရုန်းကန်နေရသူများဖြစ်ကြသည်။^{၂၀} ယူနက်စကို(၂၀၀၉; ၂၀၀၄) အဖွဲ့ကြီးက သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံများမှ အစိုးရအဖွဲ့များနှင့် အသိုက်အဝန်း/လူထုများအား အောက်ပါလုပ်ငန်းတို့တွင် ကူညီပံ့ပိုးပေးရန်ရည်ရွယ်သည် -

၁၇ Adult Learning Australia, 2015, p. 3..
၁၈ UNESCO, 2004.
၁၉ Adult Learning Australia, 2015
၂၀ ကမ္ဘာ့စာတတ်မြောက်ရေး ဖောင်ဒေးရှင်း (၂၀၁၈)

- ခိုင်မာသော စာတတ်မြောက်မှုအုတ်မြစ်ကို ရှေးဦးအရွယ်ကလေးငယ်ပညာရေးမှတစ်ဆင့် တည်ဆောက်နိုင်စေရန်၊
- အခြေခံပညာကို လူတိုင်းလက်လှမ်းမီနိုင်စေမှု (သင်ယူခွင့်ရမှု)၊ နှင့် အခြေခံပညာရေးအား အရည်အသွေးမြင့်မားလာစေရန်၊ (ထိုလုပ်ငန်းတွင် မိခင်ဘာသာစကား အခြေပြု သင်ကြားရေး နှင့် ဘာသာစကားစုံ အခြေပြုသင်ကြားရေးတို့လည်းပါဝင်သည်)။
- အခြေခံ စာရေးစာဖတ်ကျွမ်းကျင်မှုမရှိသေးသော လူငယ်များနှင့် လူကြီးများအတွက် ကျောင်းပြင်ပ စာတတ်မြောက်ရေး စီမံကိန်းများ ပံ့ပိုးဖွင့်လှစ်ပို့ချနိုင်စေရန်၊
- ရပ်ရွာလူထု (အသိုက်အဝန်း) ထဲတွင် ‘အသိပညာကြွယ်ဝသော’ ဝန်းကျင်တစ်ခု ထူထောင်နိုင်စေရန် (‘စာတတ်ပေတတ်အသိုင်းအဝိုင်း’)။

ဤသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် သုံးရမည့် နည်းလမ်းများမှာ-

- ICT နည်းပညာများ၊ သတင်းစာနှင့် ရုပ်မြင်သံကြားအစီအစဉ်တို့ကို လက်လှမ်းမီသုံးစွဲနိုင်ခွင့် တိုးတက်ကောင်းမွန်စေခြင်း၊
- ဒေသခံရပ်ရွာလူထု အဖွဲ့ဝင်များကို ဒေသဆိုင်ရာသင်ရိုးအကြောင်းအရာများ ရေးသားပြုစုစေရာ၌ အထောက်အပံ့ပေးခြင်း၊
- ရပ်ရွာလူထုစာကြည့်တိုက်များ တည်ဆောက်ပေးခြင်း။^{၂၁}

စာတတ်မြောက်ရေးမူဝါဒ

ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံး၌ မူလတန်းပညာရေး ပံ့ပိုးပေးရေး၏ အဓိကအခန်းကဏ္ဍနှင့် ပတ်သက်၍ သဘောတူညီမှုမှာ ကမ္ဘာလုံးကျွတ် စာတတ်မြောက်ရေး ရည်မှန်းချက် ပေါက်မြောက်အောင်မြင်ရန် ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် နိုင်ငံအများအပြားရှိ ကျောင်းသင်ပညာရေးစနစ်များသည် ဤရည်မှန်းချက်ကို အောင်မြင်ပေါက်မြောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း မရှိကြသေးပါ။^{၂၂} သုတေသနပြုမှုများ အရ ဘာသာစကားမျိုးစုံ (multi lingual) အသုံးပြုနိုင်သော နိုင်ငံအများအပြားတို့တွင် ကလေးများအား ပညာသင်ကြားပို့ချပေးသည့် ဘာသာစကားသည် ၎င်းတို့

၂၁ UNESCO, 2019; 2004.
၂၂ UNESCO, 2004..

အိမ်များတွင် သုံးနေသော ဘာသာစကားမဟုတ်ကြောင်း တွေ့ရှိကြသည်။^{၂၃}ထို့ကြောင့် စာသင်ခန်းသုံးဘာသာစကား ကိုယ်တိုင်ကပင်လျှင် ကလေးများ၏ သင်ယူပေါက်မြောက်ရေး တွင် အဟန့်အတားတစ်ခု ဖြစ်နေစေသည်။ သင်ကြားရေးအတွက် အသုံးပြုသော ဘာသာစကား (Language of Instruction) သည် ကျောင်းသားများ၏ မိခင်ဘာသာစကား မဟုတ်သည့်အခါ သင်ယူမှုပေါက်မြောက်ရန် အခက်အခဲများစွာ ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ထို့ပြင် ကျောင်းသားမိဘများသည်လည်း စာမတတ်သူများဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ဤဖြစ်နိုင်ခြေ အယူအဆက ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုရလဒ်များအကြား ကွာဟချက်ကြီးမားခြင်း အကြောင်းကို ရှင်းလင်းပြရာတွင် အထောက်အကူဖြစ်စေသည်။

ခိုင်မာသော သက်သေသာဓကများအရ အထိရောက်ဆုံး စာတတ်မြောက်မှု မူဝါဒတွင် ပါဝင် သည်တို့မှာ-

- ကလေးတစ်ဦး၏ ပထမဘာသာစကား (သို့မဟုတ်) အိမ်သုံးဘာသာစကားကို ကျောင်းနေစဉ် ကာလ အတိုင်းအတာတစ်ခုအတွင်း အနိမ့်ဆုံး/အနည်းဆုံး အားဖြင့် (၆) နှစ်မှ (၈) နှစ်တာ ကာလအတွင်း သင်ကြားရေးအတွက် အသုံးပြု သော စာသင်ခန်းသုံး ဘာသာစကားအဖြစ် အသုံးပြုခြင်း၊
- (ထို့နောက်မှ) ဒုတိယ ဘာသာစကားတစ်ခုကို သင်ရိုးညွှန်းတမ်းတွင် ကျောင်းသင် ဘာသာရပ်အဖြစ် စတင်မိတ်ဆက်အသုံးပြုခြင်းနှင့် နောက်ပိုင်းတွင် ၎င်းဒုတိယ ဘာသာစကားကို နောက်ထပ်စာသင်ခန်းသုံး (သင်ကြားရေးအတွက်) ဘာသာစကားတစ်ခု အဖြစ်အသုံးပြုခြင်း။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် တရားဝင်အသိအမှတ်ပြုသုံးစွဲနေသော သင်ကြား/သင်ပြမှုအတွက် စာသင်ခန်းသုံး ဘာသာစကား (၂) ခုမှာ မြန်မာစာနှင့် အင်္ဂလိပ်စာတို့ ဖြစ်ကြသည်။ ထို့ပြင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အမျိုးသားပညာရေးဥပဒေ (၂၀၁၄) က အကြမ်းဖျင်း ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း အခြေခံ ပညာရေးအဆင့်တွင် တိုင်းရင်းသားဘာသာစကားများကိုလည်း သင်ပြမှုအတွက် စာသင်ခန်းသုံး ဘာသာစကားများအဖြစ် အသုံးပြုနေကြပြီဖြစ်သည်။^{၂၄}

^{၂၃} UNESCO, 2006.
^{၂၄} National Education Law, Chapter 7. 43.b.

မြန်မာနိုင်ငံအမျိုးသားပညာရေး မဟာဗျူဟာစီမံကိန်း (NESP) ပြန်လည်ဆန်းစစ် သုံးသပ်ချက်၂၀၂၀ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပညာရေးရည်မှန်းချက်များ အောင်မြင်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ သင်ပြမှုအတွက် စာသင်ခန်းသုံး ဘာသာစကားများ၏ အဓိကအရေးပါမှုကို မီးမောင်းထိုး အလေးပေးဖော်ပြခဲ့သည်။

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၁)။ သင်၏ ဘာသာစကားသင်ယူမှု အတွေ့အကြုံအပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ သင်တို့ အသုံးပြုနေသော ကိုယ်ပိုင် ဘာသာစကားနှင့် ပညာသင်ကြားမှု အတွေ့အကြုံများအပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ်တတ်စေရန် ဖြစ်သည်။

- ၁။ မြန်မာဘာသာစကားသည် သင်၏ ပထမ/အိမ်သုံး ဘာသာစကား (မိခင် ဘာသာစကား) ဖြစ်ခဲ့ပါသလား။
- ၂။ သင်ပြမှုအတွက် စာသင်ခန်းသုံး ဘာသာစကားသည် မြန်မာဘာသာစကား ဖြစ် ခဲ့ပါ သလား။
- ၃။ အကယ်၍ သင်သည် မြန်မာဘာသာစကားကို စာသင်ခန်းတွင်း အသုံးပြုသည့် ဒုတိယဘာသာစကား အဖြစ် သင်ယူခဲ့ရသည်ဆိုလျှင် မည်သည့်နည်းဗျူဟာများ ကို အသုံးပြု၍ သင်ယူခဲ့ရပါသနည်း။ ဆရာများက သင့်ကိုမည်ကဲ့သို့ ကူညီပံ့ပိုး ပေးခဲ့ပါသနည်း။
- ၄။ သင်တို့စာသင်ခန်းတွင် မြန်မာဘာသာစကားဖြင့် မဟုတ်ဘဲအခြားဘာသာစကား ဖြင့် ရေးသားထားသော စာအုပ်စာတမ်းများ ရှိခဲ့ပါသလား။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုကလေးငယ်များအတွက် ဖွင့်လှစ်ထားသော စာသင်ကျောင်းများမှ သင်ကြားသင်ယူမှု

မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစု ကလေးငယ်များအတွက် ဖွင့်လှစ်ထားသော စာသင်ကျောင်းများမှ သင်ကြားသင်ယူမှုတို့ကို အထူးလေ့လာသည့် ထူးခြားသော သုတေသန

၂၅ Rwehara, 2017

တစ်ခုကို ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ထိုသုတေသနတွေ့ရှိချက်များအရ အောက်ဖော်ပြပါအခြေအနေ (၃) ရပ်တို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းအားဖြင့် တိုင်းရင်းသားကလေးငယ်များပညာရေးအတွက် သင်ကြားပေးမည့် ကျောင်းများ၏ အခန်းကဏ္ဍသည် မြန်မာ့ပညာရေးစနစ်တွင် အရေးပါမှု ရှိခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။

- မိခင်ဘာသာစကား (တိုင်းရင်းသားဘာသာစကား) အခြေပြုပြီး ဘာသာစကားစုံ အသုံးပြုသော ပညာရေးကို ပံ့ပိုးပေးရန် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစု တို့၌ အတွေ့အကြုံရှိခြင်း
- လူဦးရေအလွန်ကြွပါးသည့် ဝေးလံခေါင်သီသောဒေသမှ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစု ငယ်များထံသို့ ခရီးပေါက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အရည်အချင်းရှိခြင်း၊
- ၎င်းတို့ရပ်ရွာလူထုများ၏ မျက်ဝန်းများထဲတွင် တန်ဖိုးထားမှုများကို မြင်ရခြင်း

ရပ်ရွာလူထုမှ သူတို့ဆောင်ရွက်မှုအပေါ် တန်ဖိုးထားမှုဆိုင်ရာအမြင် ထိုသုတေသနက မူလတန်းကျောင်းသားကလေးငယ်ပေါင်း (၁၈၁၁) ဦးကို သုတေသနပြုကာ စစ်ဆေးအကဲဖြတ်မှုပြုခဲ့သည်။

- ကလေးငယ်များ၏ မိခင်များ စုစုပေါင်း အရေအတွက်မှ ၆၃ %သည် စာမတတ်ကြသူများ ဖြစ်ကြသည်။
- ကလေးငယ်များ စုစုပေါင်းအရေအတွက်၏ ၁% ကသာ အိမ်တွင် မြန်မာစကားကို အသုံးပြုပြောဆိုကြသည်။
- ကလေးငယ်များ၏စုစုပေါင်းအရေအတွက်မှ ၈၉% သည် မိဘများနှင့် အတူနေကြသည်။
- ကလေးငယ်များ၏စုစုပေါင်းအရေအတွက်မှ ၇၅% တွင် ပြဋ္ဌာန်းစာအုပ် မရှိကြပါ။
- မိသားစုအရေအတွက် စုစုပေါင်း၏ ၁၉% တွင်သာ မိုဘိုင်းဖုန်းများရှိကြသည်။

ကျောင်းသားများ၏ စာတတ်မြောက်ခြင်းဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ သုတေသနပြုချက်မှ တွေ့ရှိချက်များမှာ အောက်ပါတို့ ဖြစ်ကြသည်။

၂၆ Johnston, Costa & Namit, 2019

- စာတတ်မြောက်သူ မိခင်များမှ ပေါက်ဖွားလာသော ကျောင်းသားများသည် စာမတတ်သူ မိခင်များမှ ပေါက်ဖွားလာသော ကျောင်းသားများထက် စာတတ်မြောက်မှု ပိုမိုကျွမ်းကျင်ကြသည်။
- ကျောင်းသားများသည် မြန်မာအက္ခရာစာလုံးများနှင့် အသုံးများသော မြန်မာစကားလုံး ဝေါဟာရများကို သိရှိသော်လည်း သူတို့၏ မိခင်ဘာသာစကား (တိုင်းရင်းသားဘာသာစကား) ကိုသာ ပိုမိုကျွမ်းကျင်စွာ ပြောဆိုအသုံးပြုတတ်သည်။
- မြန်မာစာမြန်မာစကားတတ်မြောက်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ ကျောင်းသားများကို စစ်ဆေးသည့်အခါ အနာအကြားကျွမ်းကျင်မှုသည် ဖတ်၍ နားလည်သဘောပေါက် ကျွမ်းကျင်မှုထက် ရမှတ်များ ပိုမိုမြင့်မားကြောင်း တွေ့ရသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ကျောင်းသားများသည် သူတို့ ကိုယ်တိုင် မြန်မာစာဖတ်ရသည်ထက် ဆရာက သူတို့ကို ဖတ်ပြသည့်အခါ ပိုမို၍ နားလည်သဘောပေါက်ကြသည်။
- မိခင်ဘာသာစကား (တိုင်းရင်းသားဘာသာစကား) နှင့် မြန်မာဘာသာစကား နှစ်ခုစလုံးတွင် မိန်းကလေးများက ယောက်ျားကလေးများထက် စာတတ်မြောက်မှု ပိုမိုကျွမ်းကျင်ကြသည်။

ပုံ ၁.၁၁။ မြန်မာနိုင်ငံ စာသင်ခန်းတစ်ခုအတွင်းမှ အတန်းငယ် ကျောင်းသားများ။
ရင်းမြစ်- Kabira Namit Photograph in Johnston Costa & Namit, 2019

၂၇ Kabira Namit photograph in Johnston, Costa, & Namit, 2019.

ကျောင်းသားများအတွက် အနာဂတ်ကာလတွင် ဆက်လက်ပံ့ပိုးကူညီရေးနှင့် ပတ်သက်၍ သုတေသီများက အကြံပြုချက်/အကြံပြုထောက်ခံချက်အများအပြားကို မှတ်ချက်ပြုခဲ့ကြပါသည်။

စာသင်ကျောင်းအဆင့်တွင် အကြံပြုထားသည်တို့မှာ -

- မြန်မာဘာသာစကားသင်ယူရေးသို့ အပြည့်အဝ မကူးပြောင်းမီ ကျောင်းသားများအတွက် မိခင်ဘာသာစကား (တိုင်းရင်းသားဘာသာစကား) တတ်မြောက်မှုဆိုင်ရာ အခြေခံ အုတ်မြစ်ချပေးရာတွင် ကျွမ်းကျင်ပိုင်နိုင်မှု ရရှိစေခြင်း၊
- ကျောင်းသားများ၏မိခင်ဘာသာစကား (တိုင်းရင်းသားဘာသာစကား) ဖြင့် ရေးသားထားသော စာအုပ်စာပေများနှင့် မြန်မာဘာသာစကားနှင့် ရေးသားထားသော စာအုပ်စာပေများကို ရေးသားပြုစုထုတ်ဝေခြင်းနှင့် လက်လှမ်းမီ သုံးစွဲနိုင်မှု ရရှိစေခြင်း၊
- ဆရာများနှင့်ကျောင်းသားများ ဒုတိယဘာသာစကားသင်ကြားသင်ယူမှုတွင် ကူညီပံ့ပိုးပေးနိုင်ရေး ရည်ရွယ်ကာ သင်ကြားမှုဆိုင်ရာ ရင်းမြစ်များကို အပိုထပ်ဆောင်း ထုတ်လုပ်ပေးခြင်း

ရပ်ရွာလူထုအဆင့်တွင်အကြံပြုထားသည်တို့မှာ-

- ရပ်ရွာလူထုနှင့်အတူချိတ်ဆက်၍ ပြည့်ဝစုံလင်သောနည်းဗျူဟာ တစ်ခုကို တက်ညီလက်ညီ ချမှတ်ဖော်ဆောင်သင့်သည်။ ထိုနည်းဗျူဟာသည် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများကိုလည်း ထည့်သွင်းသင့်သည်။ ကလေးငယ်များ အိမ်၌ စာရေးစာဖတ်သင်ယူလေ့လာရာတွင် ထောက်ပံ့ပေးနိုင်ရန်အတွက် လိုအပ်သော ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်မှုများ ရရှိလာစေရန်၊ မိဘများကို အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများသို့ ပါဝင်တက်ရောက်ဆောင်ရွက်စေခြင်း၊
- နေ့စဉ်ဘဝ၌လိုအပ်သော အရေး၊ အဖတ်အတွက် အလေ့အကျင့်တို့ကို တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက် တတ်လာစေရန်၊ စာရေးစာဖတ်အသင်းများနှင့် သင်္ချာတွက်အသင်းများ၊ လူထုစာဖတ်ဝိုင်း (စခန်း) များစသည်တို့ကို မိတ်ဆက်ပေးခြင်း။

ကျောင်းသားများ၏စာတတ်မြောက်မှုကို ကူညီပံ့ပိုးပေးခြင်း

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၂)။ စာသင်ခန်းတွင်း၌ စာပေလောက/စာပေဝန်းကျင် တစ်ခု တည်ဆောက် ဖန်တီးပေးခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဘာသာစကားသုံးစွဲမှု မတူကွဲပြားခြားနားသော ကျောင်းသားများအတွက် ဘာသာစကားသင်ယူမှုကို အထောက်အကူပြုရန်ဖြစ်သည်။ သင့်အနေနှင့် စာသင်ခန်းကို စုံလင်ကြွယ်ဝသော လူတိုင်းအကျုံးဝင် စာဖတ်ရရှိနိုင်ခြင်းတင်ရေး ဝန်းကျင် တစ်ခု အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိအောင် မည်သို့ စီစဉ်ရမည်ကို စဉ်းစားရမည် ဖြစ်သည်။ စာဖတ်ရရှိနိုင်ခြင်းတင်ရေး ဝန်းကျင်တစ်ခုက ကျောင်းသားများ သင်ယူလိုစိတ်ကို စေ့ဆော်ပေးသင့်သည်။ ဘာသာစကား ကျွမ်းကျင်မှုများဖြစ်ကြသည့် အနာအကြား၊ အပြောအဆို၊ အဖတ်အရွတ်နှင့် အရေးအသား ကျွမ်းကျင်မှုများ၏ အရေးပါပုံကို အလေးပေး ဖော်ပြသင့်သည်။ စုံလင်ကြွယ်ဝသော လူတိုင်း အကျုံးဝင် စာဖတ်ရရှိနိုင်ခြင်းတင်ရေး ဝန်းကျင်တစ်ခုကိုကျောင်းသားအားလုံးနှင့် ၎င်းတို့မိသားစုများ၏ အကူအညီဖြင့်သင်၏စာသင်ခန်းကို မည်ကဲ့သို့ဖန်တီး တည်ဆောက်ပေးမည်နည်း။

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၃)။ “အားလုံးအတွက် စာကြည့်တိုက်” (Library for All) အစီအစဉ်ကို သုတေသနပြုခြင်း

ဤလုပ်ငန်းစဉ်၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျောင်းသားများ၏ မိခင်ဘာသာစကားဖြင့် ရေးသားထားသော စာအုပ်စာပေများကို ကွန်ပျူတာမှ အချက်အလက်များကိုသုံး၍ ပြုစုရေးသားကာ အားလုံးအတွက် စာကြည့်တိုက်တစ်ခု ဖန်တီးတတ်စေရန်ဖြစ်သည်။ သင့်အနေနှင့် ကျောင်းသားများ၏ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဆီလျော်ကိုက်ညီသော စာအုပ်စာပေများ ပံ့ပိုးပေးနိုင်မည့် စီမံကိန်းသစ်တစ်ခုကို လေ့လာသင်ယူရန်ဖြစ်သည်။

“အားလုံးအတွက်စာကြည့်တိုက်စီမံကိန်း” ကို ဩစတေးလျမှ လူမှုဆက်ဆံရေးဆိုင်ရာ စွန့်ဦးတီထွင် စီးပွားရေးစွမ်းဆောင်ရင် ရီဘက်ကာမက်ဒေါနယ်လ် (Rebecca Mcdonald) က နယူးယောက် တက္ကသိုလ်နှင့် နိုင်ငံတကာဆိုင်ရာ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသူ (၆) ဦးတို့နှင့်အတူ တွဲဖက်ပူးပေါင်းကာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ လေးထောင့်ကွက် (၁.၃) တွင် ဤပဏာမ ခြေလှမ်း/ကနဦးလုပ်ငန်းအစီအစဉ်အကြောင်းကို ဖတ်ရှုလေ့လာပါ။

ကျောင်းသားများ၏ သက်ဆိုင်ရာယဉ်ကျေးမှုနှင့် ကိုက်ညီဆီလျော်သော ၎င်းတို့၏ မိခင် ဘာသာစကားဖြင့် ရေးသားထားသော စာအုပ်စာပေများကို ဖြန့်ဝေပံ့ပိုးပေးနိုင်ခြင်း၏ အရေး ပါပုံကို Rebecca၏ ပြန်လည်ဖော်ပြမှုမှတစ်ဆင့် ဖတ်ရှုပြီး ပြန်လည်သုံးသပ်ကြည့်ပါ။ Rebeccaက ကျောင်းနေမိန်းကလေးငယ်တစ်ဦး (Lovely) ၏ အတွေးအမြင်ကို ပြန်လည် ရေးပြထားပါသည်။

“ကျွန်မ၏ ၂၀၁၉ ခုနှစ်အတွက် ထူးထူးခြားခြားဖော်ပြလိုသောအကြောင်း တစ်ခုမှာ Lovely ဟုခေါ်သော မိန်းကလေးငယ်တစ်ဦးနှင့် တွေ့ဆုံမှု အကြောင်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုမိန်းကလေးက ကျွန်မတို့၏ ဒစ်ဂျစ်တယ် နည်းပညာသုံး စာကြည့်တိုက် ကွန်ပျူတာ ပရိုဂရမ်ကိုသုံးကာ စာဖတ် သင် နေသူဖြစ်ပါသည်။ လွန်ခဲ့သည့်တစ်နှစ်က Lovely သည် လုံးဝစာမဖတ်တတ် ခဲ့ပါ။ သို့ရာတွင် ယခုအခါ သူမသည် စာကိုယုံကြည်ချက်အပြည့်အဝနှင့် အလွယ်တကူ ဖတ်တတ်နေပြီဖြစ်သည်။ သူမ၏ ကျောင်းသင်ပညာရေး ပြီးဆုံးသည့်အခါ သူမအနေနှင့် မည်သည့်အလုပ်အကိုင်မျိုးကို လုပ်ကိုင်လို သနည်းဟု သူမ၏ရည်မှန်းချက်ကို ကျွန်မကမေးသောအခါ Lovely က သူမ သည် ရဟတ်ယာဉ်မောင်းသူ လေယာဉ်မှူးတစ်ဦးဖြစ်လိုကြောင်း သူမ၏ စိတ်ကူးအိမ်မက်ကို ပြောပြလာပါသည်။ Lovely ကဲ့သို့ ဝေးလံခေါင်သီသော Papua New Guinea (PNG) ပေါ့ပူဝါနယူးဂီနီ နိုင်ငံမှ မိန်းကလေးငယ် တစ်ဦး၌ ထိုကဲ့သို့ ထက်သန်သော ရည်မှန်းချက်မျိုး ရှိနေသည်မှာ အလွန် စိတ်လှုပ်ရှားဖွယ် ကောင်းလှပါသည်။ ထိုအခါ ကျွန်မက သူမအား ကျွန်မတို့ ထုတ်ဝေသည့် အမျိုးသမီး လေယာဉ်မှူးတစ်ဦးအကြောင်း စာအုပ်ကို ဖတ် သင့်သည်ဟု အကြံပြုလိုက်ပါသည်။

“အဲဒီစာအုပ်ကိုဖတ်လို့ ကျွန်မဒီစိတ်ကူးရခဲ့တာပါ” ဟု Lovely က ပြန်ပြော ပါသည်။ ၂၈

လေးထောင့်ကွက် ၁.၃။ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ကိုက်ညီဆီလျော်သော စာအုပ်စာပေများ (သရုပ်ဖော်ပုံ)

“အားလုံးအတွက် စာကြည့်တိုက်” စီမံကိန်းသည် cloud-based (အချက်အလက်များအား အွန်လိုင်းပေါ်တွင်သိမ်းဆည်းသည့် နည်းပညာတစ်မျိုး) ဒစ်ဂျစ်တယ် စာကြည့်တိုက်တစ်ခုဖြစ်ပြီး ကျောင်းများနှင့်ကလေးများအတွက် သူတို့ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ကိုက်ညီဆီလျော်သော သင့်လျော်သည့်ဘာသာစကားသုံးပြီး ရေးသားပြုစုထားသော စာအုပ်စာပေများကို (အခမဲ့) အလွယ်တကူ လက်လှမ်းမီနိုင်စေရန် ခွင့်ပြုပေးထားသည်။ ထိုသို့ ရရှိသုံးစွဲခွင့်ပေးရာတွင် (အွန်လိုင်း) ကွန်ပျူတာနှင့် ချိတ်ဆက်၍ဖြစ်စေ၊ မချိတ်ဆက်ဘဲ (offline) ဖြစ်စေ ရရှိသုံးစွဲနိုင်ရန် စီစဉ်ထားရှိသည်။ သို့မှသာ ကလေးတစ်ဦး စာကြည့်တိုက်သို့ လာရောက်သည့် အကြိမ်တစ်ကြိမ်စီ တိုင်းတွင် အတွေ့အကြုံကောင်းတစ်ခုစီ ရရှိနိုင်စေမည်ဖြစ်ပါသည်။

လက်ကိုင် (မိုဘိုင်း) ဖုန်း (သို့မဟုတ်) သင်ပုန်းကွန်ပျူတာ (Tablet) သုံး၍ ကလေးများသည် စာကြည့်တိုက်မှ စာအုပ်အမည်များကို ကောင်းနိုးရာရာ ရှာဖွေနိုင်ပြီး နှစ်သက်ရာ စာအုပ်များကို ရွေးချယ် ဖတ်ရှုနိုင်ကြသည်။ နောင်တစ်ကြိမ် ကွန်ပျူတာနှင့် ချိတ်ဆက်၍ စာအုပ်ရှာဖွေသောအခါ ၎င်းတို့၏ စာဖတ်အလေ့အထဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ (အကြိမ်မည်မျှဖတ်သည်၊ မည်သည့် စာအုပ်များကို ဖတ်နေဆဲဖြစ်သည်) ကို ကွန်ပျူတာက ပြုစုပေးထားပြီး ၎င်းတို့၏ ကျောင်းများသို့ ပြန်လည်ပို့ဆောင်ပေးသည်။ ထိုအချက်အလက်များက စာကြည့်တိုက်တွင် မည်သည့်စာအုပ်မျိုး ရွေးချယ်ထားရှိရမည်ကို သိရှိစေရန် အထောက်အကူပေးသည်။

ယခုအခါ ရဝမ်ဒါ၊ လာအိုနှင့် ပေါ့ပူဝါနယူးဂီနီ နိုင်ငံတို့တွင် အားလုံးအတွက် စာကြည့်တိုက် စီမံကိန်းကို ကျောင်းများ၊ ဆရာများ၊ နိုင်ငံတွင်း စာရေးဆရာများ၊ သရုပ်ဖော်ပန်းချီဆရာများနှင့် အတူတကွ လက်တွဲအကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ (ပုံ ၁.၅ နှင့် ၁.၆) ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ကိုက်ညီဆီလျော်သော စာအုပ်အရေအတွက် (၅၀၀) ကို ပေါ့ပူဝါနယူးဂီနီ (Papua New Guinea) (PNG) နိုင်ငံမှ ကျောင်းသားများအတွက် အထူးသီးသန့်ရေးသား ထုတ်ဝေပြီး ဖြစ်သည်။ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဤစီမံကိန်းကို အနောက် ပေါ့ပူဝါနိုင်ငံ (West Papua) တီမော့လက်စတေနိုင်ငံ (Timor Leste) နှင့် တောင်ပစိဖိတ်ဒေသ ကျွန်းစုများနှင့် ဩစတေးလျ ဒေသခံ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများနေထိုင်ရာ နေရာတို့အထိ တိုးချဲ့ ဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်သည်။၂၉

ရင်းမြစ် - အားလုံးအတွက် စာကြည့်တိုက် <https://libraryforall.org/about-us/>

သင့်အနေနှင့် အားလုံးအတွက် စာကြည့်တိုက်ပရိုဂရမ် (App) ကို သင်၏လက်ကိုင်ဖုန်းတွင် အခမဲ့ကူးယူထည့်သွင်းနိုင်သည်။ ထိုစာကြည့်တိုက်ကို သင်ကိုယ်တိုင်လည်း လက်လှမ်းမီ ရယူသုံးစွဲနိုင်ကြောင်း သိရှိထားပါ။ ဤသို့ ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် Rebecca Mc Donald က ၎င်း၏ စီမံကိန်းသစ်အကြောင်း ဆွေးနွေးမှုကို နာကြားမှတ်သားနိုင်သည်။^{၃၀}

ပုံ ၁.၁၂ (က)။ ယဉ်ကျေးမှုနောက်ခံနှင့် ဆီလျော်ကိုက်ညီသည့် စာအုပ်များ၊ သင်ပုန်းကွန်ပျူတာပေါ်တွင် ဖတ်ရှုနေကြသော ကလေးငယ်များ

ပုံ ၁.၁၂ (ခ) ။ ယဉ်ကျေးမှု (နောက်ခံ) နှင့် ဆီလျော်ကိုက်ညီသည့် စာအုပ်များတွင် ကလေးများသည် သူတို့ ကိုယ်သူတို့နှင့် သူတို့ဘဝအကြောင်းကို သိမြင်လာကြပုံ^{၃၁}

၃၀ International Literacy Association, 2016
၃၁ Library for All, 2019

ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန်မေးခွန်းများ

- ၁။ ဘဝတစ်သက်တာသင်ယူမှုရှုထောင့်နှင့် မြန်မာ့နည်း၊ မြန်မာ့ဟန်ဆိုင်ရာ ပတ်ဝန်းကျင်တွင် (အခြေအနေအကြောင်းအရာအမျိုးမျိုး) ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေးသည် အဘယ်ကြောင့် အရေးပါရသနည်း။
- ၂။ (၂၁) ရာစုခေတ် လုပ်ငန်းခွင်အမျိုးမျိုးတို့တွင် ကိုယ်တိုင်သင်ယူ သက်ကြီး ပညာရေး သည် တစ်နေ့တစ်ခြား ပို၍ပို၍ အရေးပါလာသည်မှာ အဘယ်ကြောင့် နည်း။
- ၃။ (၂၁) ရာစုတွင် ဆရာ၊ ကျောင်းသားနှင့် သင်ရိုးအကြောင်းအရာတို့ အကြား ဆက်စပ်မှုသည် မည်ကဲ့သို့ ပြောင်းလဲလာနေသနည်း။
- ၄။ (၂၁) ရာစုကျောင်းသားများအတွက်လိုအပ်သော ကျွမ်းကျင်မှုများမှာ မည်သည် တို့ဖြစ်ကြ သနည်း။
- ၅။ ကျောင်းသင်ပညာရေးနှင့် ဘဝတစ်သက်တာ သင်ယူမှုပညာရေးတို့တွင် အောင်မြင်မှုရရှိစေရန်အတွက် စာတတ်မြောက်မှုသည် အခြေခံအုတ်မြစ်ဖြစ်နေ ရခြင်းမှာ အဘယ်ကြောင့်နည်း။
- ၆။ ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံးရှိ စာတတ်မြောက်မှုလုပ်ငန်းများကို ကူညီပံ့ပိုးပေးမည့် ယူနက်စကိုအဖွဲ့ (ကုလသမဂ္ဂ ပညာရေး၊ သိပ္ပံနှင့်ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာအဖွဲ့ အစည်း) ၏ ပဏာမခြေလှမ်းများ/ ကနဦး လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို ဖော်ပြပါ။
- ၇။ မြန်မာနည်းမြန်မာ့ဟန်ပတ်ဝန်းကျင်တွင် အခြေခံအရေး၊ အဖတ်၊ အတွက် ပညာသင်ကြားရာ၌ အသုံးပြုသည့် ဘာသာစကားအကြောင်းထည့်သွင်း စဉ်းစားမှုသည် အဘယ်ကြောင့် အရေးပါသနည်း။

၁.၂။ သင်ကြားမှု ထိရောက်အောင်မြင်သော ကျောင်းများ

နှင့် အဓိကကျသော ပညာရရှိရာရင်းမြစ်များ

ဤအခန်းငယ်၏ ပထမသင်ခန်းစာတွင် သင်ကြားမှုထိရောက်အောင်မြင်သော ကျောင်းများကို အလေးပေးဖော်ပြသွားမည်ဖြစ်သည်။ ထိရောက်အောင်မြင်မှုရှိသော ကျောင်းတစ်ခုခုကို သင့်ကိုယ်ပိုင်အတွေးအမြင် ရည်မှန်းချက်တို့ဖြင့် ရှာဖွေစူးစမ်း လေ့လာနိုင်သည်။ နိုင်ငံတကာဆိုင်ရာ ကျောင်းအရည်အသွေး အညွှန်းဘောင်တစ်ခုဖြစ်သည့် ဩစတေးလျနိုင်ငံ အမျိုးသားအဆင့် ကျောင်းအရည်အသွေး တိုးတက်မြှင့်မားရေး ကိရိယာနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ ကျောင်းအရည်အသွေးအာမခံမှု စံသတ်မှတ်ချက် အညွှန်းဘောင်တို့ကို လေ့လာနိုင်သည်။ ကျောင်းနှင့် ဆရာ၏ သင်ကြားရေး လက်တွေ့ဆောင်ရွက်မှုများဆိုင်ရာ ဆက်စပ်ပတ်ဝန်းကျင်တို့တွင် မိမိ၏ စွမ်းဆောင်မှုကို မိမိကိုယ်တိုင် စစ်ဆေးအကဲဖြတ်သည့်အခါ သက်သေခံအထောက်အထားကို ပြန်လှန်သုံးသပ်ခြင်း နှင့် စဉ်ဆက်မပြတ် အရည်အသွေးတိုးမြှင့်မှု အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်း အယူအဆကို မိတ်ဆက်ပေးထားသည်။

ဒုတိယသင်ခန်းစာတွင် သင်သည် အဓိကကျသော ပညာပေးဌာနများအကြောင်းကို စိစစ်လေ့လာရမည်။ အဓိက ပညာပေးဌာနများဖြစ်ကြသည့် မိသားစု၊ ကျောင်း၊ သက်တူရွယ်တူအုပ်စု၊ လူထုဆက်သွယ်ရေးနည်းလမ်းများ (Media) နှင့် ဘာသာရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများကို လေ့လာစိစစ်ပြီး သင်၏ သင်ယူမှုအပေါ် လွှမ်းမိုးမှုအရှိဆုံးသော ပညာပေးဌာနများအကြောင်းကို ပြန်လည်သုံးသပ်ကြည့်မည်ဖြစ်သည်။

တတိယသင်ခန်းစာတွင် ပညာရေးဒီဂရီကောလိပ် ဒုတိယနှစ်သင်တန်း ပညာရေးဘာသာရပ်များကို သင်ယူရခြင်း၏ ရည်မှန်းချက်များနှင့် ဤဘာသာရပ်၏ ရည်မှန်းချက်များကို ပြုစုရေးသားရမည်ဖြစ်သည်။

၁.၂.၁။ မြန်မာနိုင်ငံ ကျောင်းအရည်အသွေး အာမခံပုံစံ သတ်မှတ်အညွှန်းဘောင်

မျှော်မှန်းထားသော သင်ယူမှုရလဒ်များ

ဤသင်ခန်းစာကို သင်ယူပြီးချိန်တွင် သင်သည် -

- ကျောင်းအရည်အသွေးအညွှန်းဘောင်ပါ အချက်အလက်များအရ သင်ကြားရေး ထိရောက်မှုရှိသော ကျောင်းများ၏ ဘုံတူညီသည့် ဝိသေသလက္ခဏာများကို ဆွေးနွေးတတ်မည်။
- မြန်မာနိုင်ငံကျောင်းအရည်အသွေးအာမခံမှု စံသတ်မှတ်ချက်များ အညွှန်းဘောင်၏ ရှုထောင့်များကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်တတ်မည်။
- သက်သေအထောက်အထားကို အခြေပြုထားသော စဉ်ဆက်မပြတ် အရည်အသွေးတိုးမြှင့်မှု လုပ်ငန်းစဉ်များ၏ အရေးပါမှုကို ရှင်းလင်းပြတတ်မည်။

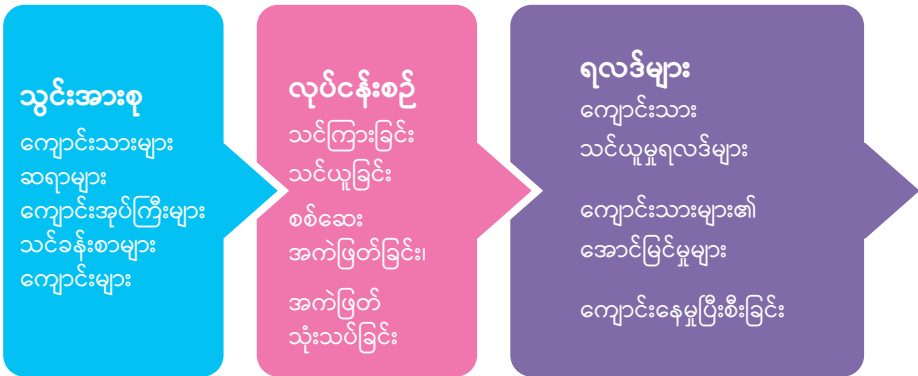
လက်ဦးအသိပညာအပေါ် ထပ်ဆင့်အသိပညာတည်ဆောက်ခြင်း။ ။ ပညာရေးစနစ် တွင်းမှ သွင်းအားစုလုပ်ငန်းစဉ်ရလဒ်စနစ်

ပထမနှစ်သင်တန်းတက်ရောက်ခဲ့စဉ်က ပညာရေးစနစ်ကို “သွင်းအားစုလုပ်ငန်းစဉ်ရလဒ်” ပုံစံမှတစ်ဆင့် သင်တို့လေ့လာခဲ့ကြသည်။

- ပညာရေးစနစ်တစ်ခုအတွင်းသို့ ရောက်ရှိလာသမျှ အကြောင်းအခြင်းအရာ အားလုံးတို့သည် သွင်းအားစုများဖြစ်ကြသည်။ (ဆိုလိုသည်မှာ ကျောင်းသားများ၊ ဆရာများ၊ ကျောင်းအုပ်ကြီးများ၊ စာသင်ခန်းများ၊ ကျောင်းများ၊ အသုံးအဆောင် များနှင့် ရင်းမြစ်များ)
- လုပ်ငန်းစဉ် (Process) ဆိုသည်မှာ ပညာရေးလုပ်ငန်းတစ်လျှောက် ပညာသင် ကြားပေးရာတွင် ပါဝင်နေသောအရာအားလုံး ဖြစ်ကြသည်။ (ဆိုလိုသည်မှာ သင်ကြားခြင်း၊ သင်ယူခြင်း၊ စစ်ဆေးအကဲဖြတ်၊ အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း)

- နောက်ဆုံးရလဒ်များ၊ အရည်အသွေးနှင့် ကျောင်းမှ အောင်မြင်ပေါက်မြောက်သော ကျောင်းသားအရေအတွက်တို့သည် ရလဒ်များဖြစ်ကြသည်။ (ဆိုလိုသည်မှာ ကျောင်းတွင်းသင်ယူမှုရလဒ်များ၊ ကျောင်းသားများ၏ တတ်မြောက်မှု၊ ကျောင်း၌ ပညာသင်ယူမှု ပြီးစီးခြင်း)

“သွင်းအားစုလုပ်ငန်းစဉ်ရလဒ်များ” ပုံစံသည် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ရာတွင် လေ့လာရာတွင် အထောက်အပံ့ပြုပေးနိုင်သည့် အညွှန်းဘောင်တစ်ခုဖြစ်သည်။ အကယ်၍ ပညာရေး၏ ရည်မှန်းချက် ပန်းတိုင်များသို့ မျှော်မှန်းထားသည့်အဆင့်ထိ အောင်မြင်စွာမရောက်ရှိခဲ့လျှင် ဥပမာအားဖြင့် ကျောင်းမှ ပညာသင်ယူမှု ပြီးစီးသွားသူများသည် သင်ယူမှုရလဒ်များကိုသာ ရရှိခဲ့လျှင် အသွင်းအင်အားစုများနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်ကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရမည်။ ပြန်လည်ညှိနှိုင်းနိုင်သည်တို့ကို ရှာဖွေကာ လိုလားသည့်ရလဒ် ရလာသည်အထိ အတိုးအလျှော့ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သည်။

ပုံ ၁.၁၃။ ပညာရေးစနစ်၏ သွင်းအားစု (အရင်းအနှီး ထည့်ဝင်မှု) လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် ရလဒ်များ

 သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၁)။ သင်ကြားရေး ထိရောက်အောင်မြင်မှုရှိသော ကျောင်းများကို စိတ်ကူးဖြင့် မျှော်မှန်းကြည့်ခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ရည်ရွယ်ချက်မှာ သင်ကြားရေးအောင်မြင်ထိရောက်သော ကျောင်းများ၏ ထူးခြားသော ဝိသေသလက္ခဏာများကို သင့်အနေနှင့် ဖော်ထုတ်သတ်မှတ်ပေးတတ်စေရန် ဖြစ်သည်။ ပုံ (၁.၁၃) မှ အမျိုးအစားကြီး (၃) မျိုးထဲတွင် ပါဝင်နေသော အကြောင်းအရာများကို ရည်ညွှန်းကိုးကားပါ။ ဤအကြောင်းအရာများကို သင်ကြားရေးထိရောက်အောင်မြင်သော

ကျောင်းများ၏ ထူးခြားသော ဝိသေသလက္ခဏာများအကြောင်းကို ဆွေးနွေးရာတွင် ပေါင်းကူး ပေးသော စင်္ကြံအဖြစ်သုံးပါ။

ဩစတြေးလျနိုင်ငံ အမျိုးသားအဆင့် ကျောင်းအရည်အသွေးတိုးတက်မြှင့်မားရေး ကိရိယာ (NSIT)

ဩစတြေးလျနိုင်ငံမှ အမျိုးသားအဆင့် ကျောင်းအရည်အသွေး တိုးတက်မြှင့်မားရေး ကိရိယာ သည် သင်ကြားရေးထိရောက်အောင်မြင်မှု မြှင့်မားသောကျောင်းများ၏ အညွှန်းဘောင် တစ်ခုဟု ဆိုနိုင်သည်။ (ဩစတြေးလျနိုင်ငံ ပညာရေးသုတေသနကောင်စီ-၂၀၁၆)

လေးထောင့်ကွက် (၁.၄) ၃၂တွင် ဖော်ပြထားသော စာမူကို ဖတ်ရှုပါ။ (သို့မဟုတ်) သင့်အနေ နှင့်ဗီဒီယို ကြည့်လိုလျှင် ပါမောက္ခ မာစတာ (စ်) ၏ နယ်ပယ်ကြီး (၉) ရပ် (သို့မဟုတ်) သင်ကြားရေးထိရောက်အောင်မြင်မှု မြှင့်မားသော ကျောင်းများ၏ ထူးခြားသော ဝိသေသလက္ခဏာများအကြောင်း ဆွေးနွေးတင်ပြမှုကို www.acer.org/au/school-improvement-improvement-tools/national-school-improvement-tool ဝက်ဘ်ဆိုဒ် တွင် ကြည့်ရှုနိုင်ပါသည်။

လေးထောင့်ကွက် ၁.၄။ ပါမောက္ခ Geoff Masters ၏ သင်ကြားရေးထိရောက်အောင်မြင်မှုမြှင့်မားသော ကျောင်း များ၏ ထူးခြားသော ဝိသေသလက္ခဏာများအကြောင်း ဟောပြောဆွေးနွေးချက်

သင်ကြားရေးထိရောက်အောင်မြင်မှုမြှင့်မားသော ကျောင်းများတွင် **အရည်အသွေး တိုးတက်မြှင့်မားရေးလုပ်ငန်းအစီအစဉ် (agenda)** တစ်ခုထားရှိတတ်ကြသည်။ များသောအားဖြင့် ဤတိုးတက်မြှင့်မားရေးအစီအစဉ်များမှာ ကျောင်းသားများ၏ ရလဒ်များတွင် တိုးတက်စေရေး အစီအစဉ်များ ဖြစ်ကြသည်။ ဤလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များတွင် စာတတ်မြောက်မှု (ရေးတတ် ဖတ်တတ်မှု) နှင့် အခြေခံတွက်ချက်မှုအဆင့်များ ပါဝင်ကြသည်။ ထို့ပြင် ၁၂ တန်း ဒွါဒဿမတန်း အောင်မြင်မှုရလဒ်များ၊ ကျောင်းတက်ရောက်မှုအဆင့်များနှင့် မိဘများ၏ သဘောထားအမြင် များလည်း ပါဝင်နိုင်သည်။ ၎င်းတို့အနက် မည်သည့် အရာကို ထည့်သွင်းထားသည်ဖြစ်စေ ကျောင်းက ဆောင်ရွက်လို တိုးတက်လိုသော အရာတို့ကို ရှင်းလင်းပီပြင်စွာ သိရှိထား ပြီးလျှင် ထိုလုပ်ငန်း အစီအစဉ်ကိုလည်း ကျောင်းမှ တာဝန်ရှိသူများအကြား ဝေမျှပေးထားသည်။

၃၂ Australian Council for Educational Research, 2016.

ဒုတိယအချက်မှာ ဤကျောင်းသားများက **၎င်းတို့မည်သို့လည်ပတ်ဆောင်ရွက်နေကြသည်ကို စောင့်ကြည့်လေ့လာကြသည်။** စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းဆိုသည်မှာ လုပ်ငန်းအစီအစဉ် ချမှတ်ရုံချည်းသာမက လုပ်ဆောင်မှု သက်သေအထောက်အထား များကို စုဆောင်းမှုပြုခြင်း လည်းပါဝင်သည်။ တိုးတက်မှုရရှိလာခြင်းကို မည်သို့သိရှိနိုင်မည်ဆိုသော အချက်ကိုလည်း စီစဉ် ဆောင်ရွက်ထားကြသည်။ စာသင်ခန်းအဆင့်နှင့် ကျောင်းအဆင့်တို့တွင် အချက်အလက်များစုဆောင်းကောက်ယူကြသည်။ ထိုအချက်အလက်တို့ကို သုံးစွဲကြသည်။ ဤသို့ဖြင့် သူတို့သည် လတ်တလော၌ မည်သည့်အဆင့်တွင် ရှိနေပြီးအချိန်နှင့် အမျှ မည်သည့်တိုးတက်မှုများ ရရှိလာကြောင်းကို နားလည်သဘောပေါက်လာစေရန်ဖြစ်သည်။

ဤကျောင်းများ၌ မျှော်မှန်းချက်မြင့်မားသော ယဉ်ကျေးမှုရှိကြသည်။ **ကျောင်းသားတိုင်းသည် အောင်မြင်စွာသင်ယူနိုင်ရမည်ဟု မျှော်မှန်းထားကြသည်။** သက်ဆိုင်ရာအတန်း (အဆင့်) အတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် မျှော်မှန်းချက်များ အပြည့်အဝရရှိနိုင်သည့်တိုင် ကျောင်းသားတစ်ဦးစီ၏ သင်ယူနိုင်စွမ်းနှင့်အညီ သိသာစွာတိုးတက်လာစေရန် မျှော်မှန်း ထားကြသည်။ သင့်အနေနှင့် ကျောင်းသားများကို သင်ယူလိုစိတ် မြင့်မားလာစေရန် စေ့ဆော်နိုင်ခြင်း၊ ၎င်းတို့ကို သင်ယူမှုလုပ်ငန်း များတွင် စိတ်ပါလက်ပါ ဖြစ်လာအောင်နှင့် သူတို့နှင့်ဆီလျော်သော သင်ယူမှု အခွင့်အလမ်းများ ပံ့ပိုးပေးနိုင်ခြင်းတို့ရှိလျှင် ကျောင်းစာသင်နှစ်အတောအတွင်း ကျောင်းသား တစ်ဦးချင်းစီသည် သိသာကောင်းမွန်စွာ တိုးတက်လာသည် ဟူသော မျှော်မှန်းချက် ထားရှိသည်။

ဤကျောင်းများက ၎င်းတို့၏ **ရင်းမြစ်များကို အကောင်းဆုံးအကျိုးအမြတ်ရစေရန်** မည်ကဲ့သို့ အသုံးပြုနိုင်မည်နည်းဟု စဉ်းစားကြဆဲကြသည်။ ထိုရင်းမြစ်များမှ အကောင်းဆုံး အကျိုးအမြတ် ရစေရန် မည်ကဲ့သို့ အသုံးပြုနိုင်မည်နည်းဟု စဉ်းစား ကြဆဲကြသည်။ ထိုရင်းမြစ်များမှာ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာရင်းမြစ်များ၊ အခြေခံအဆောက်အအုံများနှင့် လူသားအရင်းအမြစ်များ/ လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်များတို့ ဖြစ်ကြသည်။ ကျောင်းသားများ၏ လိုအပ်ချက်များကို စဉ်းစားပေးပြီး ထိုလိုအပ်ချက်များ ပြည့်စုံလာစေရန် ကျောင်းမှရင်းမြစ်များကို အထိရောက်ဆုံး နည်းဖြင့် အသုံးချနိုင်ရေးကိုလည်း စဉ်းစားလာကြသည်။

အရေးပါလှသော ဆောင်ရွက်ချက်တစ်ခုမှာ ဤကဲ့သို့သော ကျောင်းမျိုးတွင် **ဆရာများသည် တစ်ဦးကောင်း တစ်ယောက်ကောင်းမဟုတ်ဘဲ အသင်းအဖွဲ့တစ်ခုကဲ့သို့ အတူတကွ လက်တွဲ ဆောင်ရွက်ကြသည်။** တစ်ဦးတည်းသဘောဆန္ဒဖြင့် မိမိ စိတ်ကြိုက်သင်ကြားမှုနှင့် တံခါးပိတ်ဝါဒ ကျင့်သုံးမှု မရှိကြပါ။ ဆရာအားလုံး စည်းလုံးညီညွတ်စွာ တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းမှု ရှိကြသည်။ ၎င်းတို့၏ သင်ကြားရေး အရည်အသွေးအကြောင်း စကားပိုင်းဖွဲ့ကြသည်။ ကျောင်းသားများအကြောင်းနှင့် ၎င်းတို့၏ သင်ယူမှုက မည်သည့်အဆင့် အရည်အသွေးမှာ ရှိကြသည်ကိုလည်း နီးနှောဖလှယ်ကြသည်။ သူတို့၏ သင်ကြားမှု လက်တွေ့ဆောင်ရွက်ချက်များကို ပိုမိုတိုးတက် ကောင်းမွန်လာစေရန် မည်သို့ဆက်လက် ကြိုးပမ်းရမည်ကို ဆွေးနွေး ပြောဆို ကြသည်။

သင်ရိုးညွှန်းတမ်းအကြောင်းကိုလည်း ရှင်းလင်းစွာ နားလည်သဘောပေါက်ကြသည်။ အထူးသဖြင့် သင်ရိုးပါအကြောင်းအရာ များ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ဆက်စပ်ချိတ်ဆက်နေပုံကို ရှင်းလင်းစွာ သိရှိနားလည်ထားကြသည်။ မည်သည့်ပညာသင်နှစ်တွင်မဆို ယခင်နှစ်က သင်ပြီးခဲ့သည်တို့ကို အခြေခံကာ ယခုနှစ်၌ သင်ကြားရကာ ယခုနှစ် သင်ရိုးအကြောင်းအရာများသည်လည်း နောင်လာမည့် ပညာသင်နှစ်အတွက် အခြေခံအုတ်မြစ် ချပေးထားတတ်ပုံကို ကောင်းစွာနားလည်သဘောပေါက်ကြသည်။

ကျောင်းသားများသည် ယူရောတွင် တစ်ဦးချင်းစီ၏ ဉာဏ်စွမ်းညစ်အလိုက် ခြားနားသော နေရာအသီးသီးတွင် ရပ်တည်နေကြလိမ့်မည် ဖြစ်ကြောင်းကို သိရှိကြသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဆရာများသည် သူတို့၏သင်ကြားမှုကို ကျောင်းသား၏ အခြေအနေနှင့် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်အောင် ပြုပြင်ပြောင်းလဲပေးရန် လိုအပ်ကြောင်း ကို အသိအမှတ်ပြုယူထားကြသည်။ လိုအပ်ချက်အလိုက် လုပ်ဆောင်ပေးခြင်း အယူအဆကို လက်ခံကြသည်။ ကျောင်းသားများ၏ ကျောင်းတွင်း လိုအပ်ချက်များကို ကြည့်ရှုဆောင်ရွက်ပေးသည်။ ထိုလိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန် ကျွန်ုပ်တို့အနေနှင့် အတတ်နိုင်ဆုံး အကောင်းဆုံး ဆောင်ရွက်ပေးနေကြပါသလားဟု ဆရာများက မိမိတို့ကိုယ်ကို ပြန်လည်ဆန်းစစ် မေးခွန်းထုတ်ကြသည်။ စာသင်ခန်းများတွင်လည်း ကျောင်းသား တစ်ဦးချင်းစီ၏ လိုအပ်ချက်များကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်နိုင်ရန်နှင့် နားလည်မှုပေးနိုင်ရန် အာရုံစိုက်ဂရုပြုကြသည်။ ဆရာသင်ကြားမှုက ကျောင်းသားတို့ လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးရန် မလွဲမသွေ ဦးတည်ချက်ထားသည်။

ကျောင်းမှသင်ကြားရေးအဖွဲ့ဝင်များ (ဆရာများ) သည် ထိရောက်အောင်မြင်မှု မြင့်မားသော သင်ပြနည်းကို နားလည်သဘောပေါက်ရန် ရည်ရွယ်ချက်ထားကြသည်။ သူတို့သည် သင်ပြနည်းတစ်မျိုးထဲသာရှိခြင်းမဟုတ်ကြောင်း သိရှိကြသည်။ သင်ပြနည်းအမျိုးမျိုးထဲမှ မည်သည့်သင်ပြနည်းက လက်တွေ့ကျကျအောင်မြင်မှုရနိုင်ကြောင်း သိရှိလိုကြသည်။ အခြားကျောင်းများ၌ မည်ကဲ့သို့ သင်ကြားနေကြသနည်းကို သိလိုကြသည်။ နိုင်ငံတကာဆိုင်ရာ သုတေသနတွေ့ရှိချက်အထောက်အထားများက ထိရောက်အောင်မြင်မှု မြင့်မားသော လက်တွေ့သင်ကြားမှုနှင့်ပတ်သက်၍ မည်သို့အသိပညာများ ပံ့ပိုးပေးနိုင်ပါသနည်း။ ခေါင်းဆောင်ဆရာများအဖွဲ့က သင်ပြနည်းနှင့်ပတ်သက်၍ တက်ကြွစွာ၊ စိတ်ပါဝင်စားစွာ ဆောင်ရွက်ပေးကြသည်။ ဆရာတို့၏ သင်ပြမှုအရည်အသွေးကို စောင့်ကြည့်လေ့လာမှု ပြုကြသည်။ ထို့နောက်တို့ပြန် အကြံပြုချက်များပေးကြသည်။ ထိရောက်အောင်မြင်မှု မြင့်မားသော သင်ပြနည်း လက်တွေ့အလေ့အကျင့်တို့ကို နမူနာ လုပ်ဆောင်ပြကြသည်။ သရုပ်ပြသင်ကြားမှု ဆောင်ရွက်ပေးသည်။

နောက်ဆုံးအချက်မှာ ဤကျောင်းများသည် ကျောင်းသားတို့၏ ကျောင်းတွင်းလိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရေးတွင် အလေးပေးစိတ်ဝင်စားခြင်းကြောင့် အောင်မြင်စွာ လည်ပတ် နေနိုင်ကြခြင်းဖြစ်သည်။ အကယ်၍ ထိုကဲ့သို့ ကျောင်းသားများ၏ လိုအပ်ချက်ကို ၎င်းတို့ ကိုယ်တိုင်ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်စွမ်းမရှိလျှင်လည်း အခြားပြင်ပအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုခုနှင့် မိတ်ဖက်အဖြစ် ဖွဲ့စည်းကာ ပူးတွဲဆောင်ရွက်ကြသည့် အခြားကျောင်းတစ်ကျောင်း၊ တက္ကသိုလ်တစ်ခု၊ ဒေသန္တရ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း၊ ဒေသအတွင်းရပ်ရွာလူထုအဖွဲ့အစည်း စသည်တို့နှင့်အတူ ပူးပေါင်းမိတ်ဖက် ဆောင်ရွက်ကြသည်။ သူတို့ကိုယ်တိုင်၌ မရှိသော ကျွမ်းကျင်ပိုင်နိုင်မှု (သို့မဟုတ်) ရင်းမြစ်များကို ရရှိအောင် ကြိုးပမ်းရှာဖွေကြသည်။ သူတို့မေးလေ့ရှိသော မေးခွန်းမှာ “ကျောင်းသားတွေရဲ့ လိုအပ်ချက်တွေ ပြည့်ဝစေဖို့ သင်တို့နှင့် မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းအဖြစ် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လို့ ရနိုင်ပါသလား။” ဟူ၍ဖြစ်သည်။

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၂)။ သင်ကြားရေး ထိရောက်အောင်မြင်မှုရှိသော ကျောင်းများ၏ ဆောင်ရွက်မှု နယ်ပယ် (၉) ခုအကြောင်း ဖော်ပြချက်

ဤလုပ်ငန်း၏ရည်ရွယ်ချက်မှာ သြစတြေးလျနိုင်ငံ၏ အမျိုးသားအဆင့်ကျောင်းအရည်အသွေးတိုးတက်မြှင့်မားရေးကိရိယာ (NSIT) ၏ ဆောင်ရွက်မှု နယ်ပယ်တစ်ခုစီအကြောင်းကို ကျောင်းသားများ၏ ကိုယ်ပိုင်စကားလုံးများဖြင့် ဖော်ပြတတ်စေရန်ဖြစ်သည်။

ဇယား ၁.၂။ သင်ကြားရေးထိရောက်အောင်မြင်မှုမြင့်မားသော ကျောင်းများ၏ နယ်ပယ် (၉) ခု

နယ်ပယ်	အကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြချက်
၁။ ရှင်းလင်းလွယ်ကူစွာ ရေးသားပြုစုထားသော ကျောင်းတိုးတက်ရေး လုပ်ငန်းအစီအစဉ်ထားရှိခြင်း	
၂။ အချက်အလက်များကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ လေ့လာခြင်း နှင့် ဆွေးနွေးခြင်း	
၃။ သင်ယူမှုကို အဆင့်မြှင့်တင်ပေးနိုင်သည့် အလေ့အကျင့်ရှိခြင်း	
၄။ ကျောင်းပိုင်ရင်းမြစ်ပစ္စည်းများကို ဦးတည်ချက် ရည်မှန်းချက်ချကာ အကျိုးရှိစွာအသုံးပြုခြင်း	ကျောင်းပိုင်ရင်းမြစ်ပစ္စည်းများကို ဦးတည်ချက် ရည်မှန်းချက်ချကာ အကျိုးရှိစွာအသုံးပြုခြင်း
၅။ အသင်အပြကောင်းသော နှစ်စပ်ကျွမ်းကျင်သော ဆရာများ ပါဝင်သည့် သင်ပြမှုဆိုင်ရာအသင်း ဖွဲ့စည်းထားခြင်း	
၆။ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းပါ အကြောင်းအရာများကို စနစ်တကျ သင်ကြားပို့ချပေးခြင်း	

နယ်ပယ်	အကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြချက်
၇။ သင်ကြားသင်ယူမှုတို့ကို လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင် ပြင်ဆင် လုပ်ဆောင်ပေးနိုင်ခြင်း	
၈။ ထိရောက်အောင်မြင်သော သင်နည်းဗေဒဆိုင်ရာ လက်တွေ့ဆောင်ရွက်မှုများရှိခြင်း	
၉။ ကျောင်းအချင်းချင်း မိတ်ဖက်အသင်းအဖွဲ့များအဖြစ် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်သော အသိုက်အဝန်းတစ်ခု ဖွဲ့စည်း ထားခြင်း	

မြန်မာနိုင်ငံအမျိုးသား (အဆင့်) ကျောင်းအရည်အသွေးအာမခံမှု စံသတ်မှတ်ချက် အညွှန်းဘောင်

ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနသည် ကျောင်းအရည်အသွေး အာမခံမှု စံသတ်မှတ်ချက် အညွှန်းဘောင် ကို ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် ရေးဆွဲပြုစုခဲ့သည်။ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနက ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် ရေးဆွဲ ပြုစုထားသော အညွှန်းဘောင်ကို ယခုအခါ ကျောင်းများတွင် စတင်အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေကြပြီ ဖြစ်သည်။ ထိုအညွှန်းဘောင်ကို ကျောင်းအရည်အသွေး သတ်မှတ်ပေး နိုင်မည့် ရှုထောင့် (၆) ရပ်နှင့် ထိုရှုထောင့်တစ်ရပ်စီ၌ ရှိသင့်သော အရည်အသွေးကို အကဲဖြတ် သုံးသပ်ပေးနိုင်မည့် စံသတ်မှတ်ချက်များအရ ရေးသားပြုစုထားခြင်းဖြစ်သည်။

လေးထောင့်ကွက် ၁.၅။ ကျောင်းအရည်အသွေးအာမခံမှု စံသတ်မှတ်ချက် အညွှန်းဘောင်မှ ရှုထောင့်များနှင့် စံသတ်မှတ်ချက်များ (SQASF)

သင်ယူမှုနှင့် သင်ကြားမှု

- ၁.၁ ကျောင်းသားများသည် သင်ယူမှုအခွင့်အလမ်းများရရှိကြပြီး သင်ယူမှုရလဒ်များကိုလည်း အောင်မြင်စွာ ရယူနိုင်စွမ်း ရှိကြသည်။
- ၁.၂ ကျောင်းသားများသည် သင်ယူမှုတွင် တက်ကြွစွာ ပါဝင်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကြသည်။
- ၁.၃ ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုရလဒ်များကို အကဲဖြတ်သုံးသပ်ပေးခြင်း၊ သင်ကြားမှုတွင် အသုံးပြုခြင်းနှင့် မိဘများ ထံသို့ အစီရင်ခံစာ သတင်းပို့ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ပေးသည်။
- ၁.၄ ဆရာများသည် ဆရာအတတ်ပညာ တတ်ကျွမ်းသူများဖြစ်ကြပြီး သင်ပြမှုအစီအစဉ်များကို ပုံစံချရေးဆွဲတတ်ကြ သည်။
- ၁.၅ ကျောင်းအုပ်ကြီးများ၊ ဆရာများ၊ ကျောင်းသားများနှင့် ကျောင်း၏ (တခြား) ရုံးအဖွဲ့ဝင် ဝန်ထမ်းအသီးသီးတို့အား ကျောင်းလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာတွင် လူတိုင်းအကျိုးဝင် သဘောထားခံယူချက်များနှင့် အပြုအမူများကို ပြသ ကြသည်။

လုပ်ငန်းတတ်ကျွမ်းမှုဆိုင်ရာစွမ်းရည် - အတတ်ပညာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု

- ၂.၁ ကျောင်းအုပ်ကြီးများ၊ ဆရာများနှင့် ရုံးအဖွဲ့ဝင် ဝန်ထမ်းအသီးသီးတို့တွင် သူတို့၏ ရာထူးအဆင့်အတန်း အနေအထား အလိုက် /သက်ဆိုင်ရာ အတတ်ပညာ/လုပ်ငန်း တတ်ကျွမ်းမှု ဆိုင်ရာ အခြေခံကျွမ်းကျင်မှုများရှိကြသည်။ ၎င်းတို့ ထမ်းဆောင်သည့်တာဝန်နှင့်ကဏ္ဍအလိုက် သတ်မှတ်ထားသော တတ်ကျွမ်းမှုဆိုင်ရာ စံသတ်မှတ်ချက်များကို ပြည့်မီ ကြသည်။
- ၂.၂ ကျောင်းအုပ်ကြီးများ၊ ဆရာများနှင့် ရုံးဝန်ထမ်းများအားလုံးတို့သည် ၎င်းတို့၏ သက်ဆိုင်ရာ အတတ်ပညာ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှု အစီအစဉ်များတွင် ပုံမှန်ပါဝင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကြသည်။

ကျောင်းအုပ်ကြီးများ၏ခေါင်းဆောင်မှုနှင့်စီမံခန့်ခွဲမှု

- ၃.၁ ကျောင်းအုပ်ကြီးအပါအဝင် ကျောင်းအတွက် ခေါင်းဆောင်မှုနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုကို ဆောင်ရွက်ရသော တာဝန်ရှိသူများ အားလုံးသည် တာဝန်ကိုကျေပွန်စွာ ထမ်းဆောင်ကြပြီး တာဝန်ခံယူမှုလည်းရှိကြသည်။
- ၃.၂ ကျောင်းအုပ်ကြီးအပါအဝင် ကျောင်းအတွက် ခေါင်းဆောင်မှုနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုကို ဆောင်ရွက် ရသော တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ် များ အားလုံးသည် ဆရာများ၊ ကျောင်းရှိရုံးဝန်ထမ်းအဖွဲ့ဝင်များ၊ မိဘများနှင့် ကျောင်းသားများကို အထောက်အကူ ပေးသည့်အပြင် တာဝန်ဝတ္တရားများကိုလည်း လွှဲအပ်လုပ်ဆောင်ခွင့်ပေးထားသည်။
- ၃.၃ ကျောင်းအုပ်ကြီးအပါအဝင် ကျောင်းအတွက်ခေါင်းဆောင်မှုနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုကို ဆောင်ရွက် ရသော တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ် များအားလုံးသည် ဆရာများ၊ ရုံးဝန်ထမ်းများနှင့် ကျောင်းသားများ၏ စွမ်းဆောင်မှုဆိုင်ရာ အချက်အလက်များကို စောင့်ကြည့်လေ့လာပြီး အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှု ပြုကြသည်။ အချက်အလက်စုဆောင်းမှုနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုတို့၌ ပိုမိုတိုးတက် လာအောင် စီစဉ် ဆောင်ရွက်ထားရမည်။
- ၃.၄ ကျောင်းအုပ်ကြီးအပါအဝင် ကျောင်းအတွက် ခေါင်းဆောင်မှုနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုကို ဆောင်ရွက် နေရသော တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ် များအားလုံးသည် ကျောင်းသားမိဘများ၊ ရပ်ရွာလူထုအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပညာရေးအရာရှိများနှင့် အခြားကျောင်းများ နှင့်အတူ လက်တွဲပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ကြသည်။

အခြေခံအဆောက်အအုံများနှင့် ရင်းမြစ်များ

- ၄.၁ ကျောင်းအခြေခံအဆောက်အအုံ၊ လိုအပ်သည့်အထောက်အပံ့ပစ္စည်းပစ္စယများ၊ ကျောင်းဝန်းကျင်နှင့် ကျောင်းက အသုံးပြုနေရသော စာအုပ်စာတမ်းစသည်တို့ကို ရယူသုံးစွဲနိုင်မှု အပြည့်အဝရှိသည်။ ကျောင်းသားများနှင့် သင်ကြားရေးဝန်ထမ်းများ၊ အခြားဝန်ထမ်းများ၏ ဘေးကင်းလုံခြုံမှုနှင့် ကျန်းမာမှုအတွက် ထိုအသုံးအဆောင် နေရာထိုင်ခင်းနှင့် စာအုပ်စာတမ်း စသည့် ရင်းမြစ်တို့ကို ရယူသုံးစွဲနိုင်ခွင့်အပြည့်အဝရှိသည်။
- ၄.၂ ကျောင်း၏အခြေခံအဆောက်အအုံများနှင့် ရင်းမြစ်များက ဆရာတို့၏ သင်ကြားမှုကို ထိရောက်စေပြီး ကျောင်းသား တို့၏သင်ယူမှုကို ထက်မြက်စေရန်အထောက်အကူပြုပေးသည်။

အသုံးစရိတ်များနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု

- ၅.၁ ကျောင်းအသုံးစရိတ်များကို ကျခံသုံးစွဲရာတွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိပြီး ဆရာများ၊ ရုံးအဖွဲ့ဝင်များ၊ ဘဏ္ဍာရေး အသင်းအဖွဲ့များနှင့် မိဘဆရာအသင်းတို့က အချိန်မရွေးကြည့်ရှုဆန်းစစ်နိုင်ခွင့် ရှိသည်။
- ၅.၂ ကျောင်း၏ဘဏ္ဍာရေးစီမံခန့်ခွဲမှုက ကျောင်းသားများသင်ယူရာတွင်နှင့် ကျောင်းအရည်အသွေး မြှင့်တင်ရာတွင် ကူညီ ပံ့ပိုးနိုင်သည်။

ကျောင်းသားမိဘများနှင့် ရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်းများ၏ပါဝင်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု

- ၆.၁ ကျောင်းအရည်အသွေးတိုးတက်ရေးအစီအစဉ်နှင့် လုပ်ငန်းများတွင် မိဘဆရာအသင်းဝင်တို့က ပါဝင်ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ပေးကြသည်။
- ၆.၂ ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုပေါက်မြောက်ရေးတွင် မိဘများနှင့်မိသားစုများက တက်ကြွစွာ ကူညီပံ့ပိုးပေးကြသည်။
- ၆.၃ အချို့သောအရေးပေါ်ကိစ္စရပ်များတွင် ဒေသန္တရအဖွဲ့အစည်းများက ကျောင်းနှင့်အတူ လက်တွဲကူညီဆောင်ရွက်ပေး ကြသည်။

ပုံ ၁.၁၄။ SQASF စံနှုန်းများ

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၃)။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကျောင်းအရည်အသွေး အာမခံမှုစံ သတ်မှတ်ချက် အညွှန်းဘောင် (SQASF) နှင့် ဩစတြေးလျနိုင်ငံ၏ အမျိုးသား အဆင့် ကျောင်းများ (အဆင့်အတန်း) ကောင်းမွန် တိုးတက်ရေး (NSIT) တို့ကို နှိုင်းယှဉ်ခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ရည်ရွယ်ချက်မှာ မြန်မာနိုင်ငံ၏ SQASF နှင့် ဩစတြေးလျနိုင်ငံ၏ NSIT တို့ကို ကျယ်ပြန့်စွာနှိုင်းယှဉ်ဖော်ပြတတ်စေရန် ဖြစ်သည်။

SQASF နှင့် NSIT တို့အကြား ဆက်စပ်ညီညွတ်မှုရှိသည့် အချက်များကို ဆက်သွယ်ပေးသည့် မျဉ်းကြောင်းများကို ထောင်လိုက် ကွက် (၂) ခုကို ကန့်လန့်ဖြတ်ကာ ရေးဆွဲပေးပါ။

ဇယား ၁.၃။ ထိရောက်အောင်မြင်မှုရှိသော ကျောင်းများ၏ အဓိကကျသော ထူးခြားလက္ခဏာများ

SQASF ၏ နယ်ပယ် (၆) ခု	NSIT ၏ နယ်ပယ် (၉) ခု
၁။ သင်ယူမှုနှင့်သင်ကြားမှု	၁။ ရှင်းလင်းလွယ်ကူစွာ ရေးသားပြုစုထားသော ကျောင်း
၂။ လုပ်ငန်းတတ်ကျွမ်းမှုဆိုင်ရာ စွမ်းရည်/ အတတ်ပညာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု	တိုးတက်ရေး လုပ်ငန်းအစီအစဉ် ထားရှိခြင်း
၃။ ခေါင်းဆောင်မှုနှင့်စီမံခန့်ခွဲမှု	၂။ အချက်အလက်များကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ လေ့လာခြင်းနှင့် ဆွေးနွေးခြင်း
၄။ အခြေခံအဆောက်အအုံများနှင့်ရင်းမြစ်များ	၃။ သင်ယူမှုကို အဆင့်မြှင့်တင်ပေးနိုင်သည့် အလေ့အထရှိ
၅။ အသုံးစရိတ်များနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု	ခြင်း
၆။ ကျောင်းသားမိဘများနှင့် ရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်းများ၏ ပါဝင်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု	၄။ ကျောင်းပိုင်ရင်းမြစ်ပစ္စည်းများကို ဦးတည်ချက်၊ ရည်မှန်းချက်ချကာ အကျိုးရှိစွာ အသုံးပြုခြင်း
	၅။ အသင်အပြုကောင်းသော နှံ့စပ်ကျွမ်းကျင်သော ဆရာ များပါဝင်သည့် သင်ပြမှုဆိုင်ရာ အသင်းဖွဲ့စည်းထားခြင်း
	၆။ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းပါ အကြောင်းအရာများကို စနစ်တကျ သင်ကြားပို့ချပေးခြင်း
	၇။ သင်ကြားသင်ယူမှုတို့ကို လိုအပ်ချက် အလိုက် ပြုပြင်၊ ပြင်ဆင်လုပ်ဆောင်ပေး နိုင်ခြင်း
	၈။ ထိရောက်အောင်မြင်သော သင်နည်းဗေဒ ဆိုင်ရာ လက်တွေ့ဆောင်ရွက်မှုများရှိခြင်း
	၉။ ကျောင်းအချင်းချင်း မိတ်ဖက်အသင်းအဖွဲ့ များအဖြစ် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်သော အသိုက်အဝန်းတစ်ခု ဖွဲ့စည်းထားခြင်း

မေးခွန်းများ - (SQASF) ကျောင်းအရည်သွေးအာမခံမှုစံသတ်မှတ်ချက် အညွှန်းဘောင်က မည်သည့်အချက်များကို အလေးပေးသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသနည်း။

SQASF ၏ရှုထောင့်များနှင့် NSIT ၏ နယ်ပယ်များသည် ဆက်စပ်ညီညွတ်မှုရှိကြပါသလား။

SQASF အညွှန်းဘောင်အရ မိမိကိုယ်ကို/ကိုယ့်ကိုယ်ကို စစ်ဆေးအကဲဖြတ်မှုပြုရန် သက်သေခံ အထောက်အထားရင်းမြစ်များ

SQASF စံသတ်မှတ်ချက်တစ်ခုစီအတွက် သတ်မှတ်ပေးထားသော အညွှန်းကိန်းများက ကျောင်းများအနေနှင့် ၎င်းတို့၏တိုးတက်မှုကို ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် စစ်ဆေးအကဲဖြတ်မှုပြု ရာတွင် စံသတ်မှတ်ချက်တစ်ခု၏ မည်သည့်အတိုင်းအတာအထိ ပေါက်မြောက်ကြောင်း စစ်ဆေး အကဲဖြတ်နိုင်ရန် အထောက်အကူပြုပေးသည်။^{၃၃}ဆက်စပ် အညွှန်းကိန်းတစ်ခုစီ အတွက် သက်သေခံအထောက်အထား ရင်းမြစ်များ၏ စာရင်းများကိုလည်း ပြုစုထားရှိပေး ထားပြီး ၎င်းတို့သည် ကျောင်းများ၏စွမ်းဆောင်မှု စံသတ်မှတ်ချက်တစ်ခုသို့ ရောက်ရှိပြည့်မီ ကြောင်း သေချာစေရန် ပြန်လည်ဆန်းစစ်နိုင်စေမည့် အချက်အလက်များ ဖြစ်ကြသည်။

ဤအချက်အလက်များ မည်သို့ပါဝင်ဖွဲ့စည်းနေပုံကို (စံသတ်မှတ်ချက် ၁.၄ အတွက်) လေးထောင့်ကွက် (၁.၆) တွင် တင်ပြထားသည်။

လေးထောင့်ကွက် ၁.၆။ SQASF ၏ ရှုထောင့်များ၊ စံသတ်မှတ်ချက်၊ အညွှန်းကိန်းများနှင့် သက်သေခံ အထောက်အထား ရင်းမြစ်များ၏ ဥပမာဖော်ပြချက်

ရှုထောင့်-သင်ယူမှုနှင့်သင်ကြားမှု
<p>စံသတ်မှတ်ချက် ၁.၄ - ဆရာများသည် ဆရာအတတ်ပညာ ကျွမ်းကျင်သူများဖြစ်ကြပြီး သင်ပြမှု အစီအစဉ်များကို ပုံစံချ ရေးဆွဲတတ်ကြသည်။</p>
<p>အညွှန်းကိန်း ၁.၄ (က)- သင်ယူမှုကိုအထောက်အကူပြုရန် ဆရာများက ရင်းမြစ်များ သုံးစွဲသည်။</p> <ul style="list-style-type: none"> • ရရှိသုံးစွဲနိုင်သော သင်ယူမှုဆိုင်ရာ ရင်းမြစ်များအကြောင်း ပြုစုထားသော ကျောင်းမှ မှတ်တမ်းမှတ်ရာများ၊ • ဆရာက အထူးအထောက်အကူပြုပစ္စည်းကိရိယာများ သုံးစွဲကြောင်း မှတ်တမ်းမှတ်ရာများ (အထူး အထောက်အကူပြုပစ္စည်းများတွင် ပါဝင်သည်တို့မှာ - ကျောင်းစာကြည့်တိုက်၊ သိပ္ပံလက်တွေ့ ဓာတ်ခွဲခန်း၊ သတင်း နှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာနှင့် လူထုဆက်သွယ်ရေး ကိရိယာများ၊ နည်းလမ်းများ) • သင်ပြမှုပုံစံငယ်-သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများသုံးစွဲမှု

၃၃ Ministry of Education, 2019.

အညွှန်းကိန်း ၁.၄ (ခ) - ဆရာများက သင်ခန်းစာများကို နိုင်နင်းကျွမ်းကျင်စွာ သင်ပြနိုင်သည်။

- ကျောင်းမူဝါဒများ-ကျောင်းသားအပြုအမူ ထိန်းသိမ်းကွပ်ကဲမှုနှင့် ကျောင်းသားများ၏ ကောင်းကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုဆိုင်ရာ မူဝါဒများ
- ကျောင်းသားအပြုအမူထိန်းသိမ်းကွပ်ကဲမှု/စည်းကမ်းကိုင်တွယ်မှုမှတ်တမ်းများ
- သင်ပြမှုပုံစံများ-အတန်းစီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် ဆရာ၏စီစဉ်ပြင်ဆင်မှု

အညွှန်းကိန်း ၁.၄ (ဂ) ထိရောက်အောင်မြင်သော သင်ကြားရေးအစီအစဉ်များကို ဆရာများက ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း

- သင်ပြမှုပုံစံများ-အဓိကအချက်များကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်ခြင်း (ဥပမာ-သင်ယူမှုရလဒ်များ၊ အောင်မြင်မှုပုံစံများ၊ သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများ)
- ကျောင်းသားလုပ်ငန်း
- ကျောင်းသားများအား စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် သင်ယူမှုရလဒ်များ မှတ်တမ်း

အညွှန်းကိန်း ၁.၄ (ဃ) ဆရာများသည် သူတို့သင်ပြရသည့် သက်ဆိုင်ရာ ဘာသာရပ်များကို တတ်ကျွမ်းကြသည်။

- ဆရာပညာအရည်အချင်းဆိုင်ရာ မှတ်တမ်းများ
- အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများနှင့် ဆရာအတတ်ပညာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အစီအစဉ်များတွင် ပါဝင်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခဲ့မှု မှတ်တမ်းများ

အညွှန်းကိန်း ၁.၄ (င) ဆရာများသည် ကျောင်းသားအသီးသီးတို့၏ ခြားနားသော စွမ်းဆောင်ရည်နှင့် အသိပညာတို့ကို သတိမူ တတ်ကြသည်။

- သင်ပြမှုပုံစံများ-ကျောင်းသားတစ်ဦးချင်းစီ၏ လိုအင်များ/လိုအပ်ချက်များ အတွက် ဆရာ၏ စီစဉ်ပြင်ဆင်မှု
- ကျောင်းသားသင်ယူမှုဆိုင်ရာ အချက်အလက်အကြောင်းအရာများ
- ကျောင်းသားတတ်မြောက်မှုကို စစ်ဆေးအကဲဖြတ်မှုနှင့် သင်ယူမှုရလဒ်များ၊ မှတ်တမ်းများ

စံသတ်မှတ်ချက် ၁.၄ နှင့်ပတ်သက်၍ မိမိကိုယ်ကို/ကိုယ်တိုင်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

- ကိုယ်တိုင်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်မှု-(၁) တိုးတက်မှုမရှိသေး (၂) ကျေနပ်အားရဖွယ်ကောင်း (၃) ကျောင်း၏အားသာချက်

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၄)။ SQASF ပါရှုထောင့် (၆) ခုကို ကျောင်းများက မိမိကိုယ် ကိုစစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း (self assessment) ပြုနိုင်ရန်အတွက် သက်သေခံ အထောက်အထားရင်းမြစ်များကို ဖော်ထုတ်သတ်မှတ်ပေးခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ SQASF အညွှန်းဘောင်ထဲမှ စံသတ်မှတ်ချက်တစ်ရပ်ကို ပြည့်မီကြောင်း၊ မည်သည်တို့က သက်သေခံအထောက်အထားဖြစ်စေနိုင်ကြောင်း နားလည် သဘောပေါက်စေရန်ဖြစ်သည်။

လေးထောင့်ကွက် (၁.၇) ထဲမှ အညွှန်းကိန်းအစုံလိုက်ကို စေ့စပ်စွာ လေ့လာကြည့်ရှုပါ။

စံသတ်မှတ်ချက် (၁.၁) ကျောင်းသားများသည် သင်ယူမှုအခွင့်အလမ်းများရရှိကြပြီး သင်ယူမှုရလဒ်များကိုလည်း အောင်မြင်စွာရယူနိုင်စွမ်းရှိကြသည်။

ကျောင်းများအနေနှင့် သူတို့စွမ်းဆောင်မှုကို ဤစံသတ်မှတ်ချက်နှင့် ကိုက်ညီပြည့်မီကြောင်း ကိုယ်တိုင် စစ်ဆေးအကဲဖြတ်မှုသေချာစေရန် ပြန်လည်ဆန်းစစ်သည့်အခါ မည်သည့် သက်သေခံ အထောက်အထားရင်းမြစ်များကို သုံးလျှင် သင့်လျော်မည်ဟု ထင်မြင်ပါသနည်း။

လေးထောင့်ကွက် ၁.၇။ SQASF အညွှန်းဘောင်မှ ရှုထောင့်များ၊ စံသတ်မှတ်ချက်၊ အညွှန်းကိန်းများနှင့် သက်သေခံအထောက်အထား ရင်းမြစ်များ

ရှုထောင့်-သင်ယူမှုနှင့်သင်ကြားမှု
စံသတ်မှတ်ချက် (၁.၁) ကျောင်းသားများသည် သင်ယူမှုအခွင့်အလမ်းများရရှိကြပြီး သင်ယူမှု ရလဒ်များကိုလည်း အောင်မြင်ပေါက်မြောက်ကြသည်။
<p>သက်သေခံအထောက်အထားရင်းမြစ် (Sources of evidences)</p> <p>အညွှန်းကိန်း ၁.၁ (က) ခြားနားသော ဘဝနောက်ခံအမျိုးမျိုးမှလာကြပြီး ခြားနားသော အရည်အချင်းအမျိုးမျိုးရှိသည့် ကျောင်းနေအရွယ်ကလေးငယ်တို့သည် ကျောင်းသို့အပ်နှံခွင့် ရရှိကြပြီး အခမဲ့ပညာသင်ကြားခွင့် ရရှိကြသည်။</p> <p>အညွှန်းကိန်း ၁.၁ (ခ)-ကျောင်းသားများက ကျောင်းမှန်မှန်တက်ကြသည်။</p> <p>အညွှန်းကိန်း ၁.၁ (ဂ)-ကျောင်းသားများက သင်ယူမှုရလဒ်များကို အောင်မြင်ပေါက်မြောက်ကြသည်။ ဘဝနောက်ခံနှင့် အရည်အချင်းကွဲပြားသော ကလေးများပါ အောင်မြင်ကြကြောင်း သက်သေအထောက်အထားရှိသည်။</p> <p>အညွှန်းကိန်း ၁.၁ (ဃ)- ကျောင်းသားများသည် သူတို့ရောက်ရှိရာအတန်းအဆင့်နှင့် ကိုက်ညီသော သင်ယူမှုရင်းမြစ်များကို ရယူသုံးစွဲနိုင်ကြသည်။</p> <p>အညွှန်းကိန်း ၁.၁ (င)- အတန်းတစ်တန်းမှ အခြားတစ်တန်းသို့ အတန်းကူးပြောင်းသူ၊ အဆင့်တစ်ခုမှ အခြားတစ်ဆင့်သို့ (ဥပမာ မူလတန်းဆင့်မှ အလယ်တန်းဆင့်သို့) နှင့် ကျောင်းတစ်ကျောင်းမှ အခြားကျောင်းတစ်ကျောင်းသို့ ကူးပြောင်းလာသူကျောင်းသား များ၌ အတွေ့အကြုံကောင်းများ ရလာကြသည်။</p>

ကျောင်းအရည်အသွေးတိုးတက်မြှင့်မားရေး

SQASF အညွှန်းဘောင်အရ ကျောင်းတိုင်း ကျောင်းတိုင်းသည် (၃) နှစ်တစ်ကြိမ် အရည်အသွေး တိုးတက်မှု ရှိ/မရှိကို ကိုယ်တိုင်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်မှု ပြုရမည်ဖြစ်ပါသည်။^{၃၄}(ပညာရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ ၂၀၁၉) ကိုယ်တိုင်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်မှုဆောင်ရွက်စေခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျောင်းအရည်အသွေး တိုးတက်မြှင့်မားရေး စီမံကိန်းရေးဆွဲပြုစုရာတွင် အထောက်အကူ ဖြစ်စေရန်နှင့် ကျောင်းအရည်အသွေး စဉ်ဆက်မပြတ် တိုးတက်မြှင့်မားရေးကို အာရုံစိုက်ကာ စိတ်ဝင်စားလာစေရန် ဖြစ်သည်။

^{၃၄} Ministry of Education, 2019.

ကျောင်းအုပ်ကြီးသည် ကျောင်းအရည်အသွေး တိုးတက်မြှင့်မားရေး စီမံကိန်းကော်မတီ၏ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သည်။ ထိုကော်မတီတွင် ကျောင်းမှသင်ကြားရေးဝန်ထမ်းများ၏ (ဆရာ) အရေအတွက်နှင့် ကျောင်းသားမိဘ/ရပ်ရွာလူထုအဖွဲ့အစည်းများ အရေအတွက်တို့ ပါဝင်မှု အချိုးညီစေသင့်သည်။ SQASF ၏ အဓိကရည်ရွယ်ချက်များမှာ ကျောင်းအရည်အသွေး တိုးတက်မြှင့်မားရေးလုပ်ငန်းများတွင် ကျောင်းသားမိဘများနှင့် ရပ်ရွာလူထုအဖွဲ့အစည်းများ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုကို တိုးမြှင့်ပေးရန် ဖြစ်သည်။

ပုံ ၁.၁၅။ ကျောင်းအရည်အသွေးတိုးတက်မြှင့်မားရေးသံသရာလည်ပုံ

SQIP အတွက်လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်များကို SQASF အကဲဖြတ်မှုရလဒ်များ က ပံ့ပိုးပေးသည်။ ထိုအချက်အလက်များထဲတွင် ရ/သုံးခန့်မှန်းခြေ အသုံးစရိတ်နှင့် ဘဏ္ဍာရေး စီမံကိန်း ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းများ၊ လုပ်ငန်းအသီးသီးအတွက် တာဝန်ရှိ ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ပြီးစီးမှုအတွက် အချိန်အညွှန်းဘောင်များ၊ လုပ်ငန်း

ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်သည့် ပစ္စည်းပစ္စယများနှင့် ရင်းမြစ်များနှင့် လုပ်ငန်းရလဒ် စစ်ဆေး တိုင်းတာမှုတို့ ပါဝင်ကြသည်။ သင့်လျော်ရာ အချက်အလက်များကို စောင့်ကြည့်လေ့လာမှု အခြေပြု၍ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ပြန်လည် သုံးသပ် ပြုပြင်မွမ်းမံရမည်ဖြစ်သည်။

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၅)။ စာသင်ခန်းအတွင်းဆွေးနွေးမှု၌ အဆင့်မြင့်တွေးခေါ်မှု ကို အသုံးပြုရသော မေးခွန်းများ၏ အခန်းကဏ္ဍကို ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျောင်းအရည်အသွေး စဉ်ဆက်မပြတ် တိုးတက် မြှင့်မားရေး၏ အရေးပါမှုကို ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားတတ်စေရန်ဖြစ်သည်။

- ၁။ အရည်အသွေး တိုးတက်မြှင့်မားရေးသည် ကျောင်းများအတွက် အဘယ်ကြောင့် အရေးပါရသနည်း။
- ၂။ ကျောင်းအရည်အသွေး စဉ်ဆက်မပြတ် တိုးတက်မြှင့်မားရေးသည် ဆရာများ အတွက် အဘယ်ကြောင့် အရေးပါရသနည်း။
- ၃။ ကျောင်းအရည်အသွေးစဉ်ဆက်မပြတ် တိုးတက်မြှင့်မားရေးကို ဆောင်ရွက် ရာတွင် သက်သေခံအထောက်အထားရှိမှုသည် အဘယ်ကြောင့် အခရာ ဖြစ်ရ သနည်း။

၁.၂.၂။ ပညာရရှိရာရင်းမြစ်များ

မျှော်မှန်းထားသော သင်ယူမှုရလဒ်

ဤသင်ခန်းစာကို သင်ယူပြီးချိန်တွင် သင်သည် -

- ကျောင်းသားတို့၏ သင်ယူမှုကို အဓိကကျသော ပညာရရှိရာရင်းမြစ်များ က မည်သို့ပံ့ပိုးသွင်း ပြုပြင်ပေးနိုင်ခဲ့ကြောင်း ပြန်လည်သုံးသပ်တတ်မည်။

ပညာရရှိရာရင်းမြစ်များ - မိသားစု၊ ကျောင်းနှင့် သက်ရွယ်တူအုပ်စု

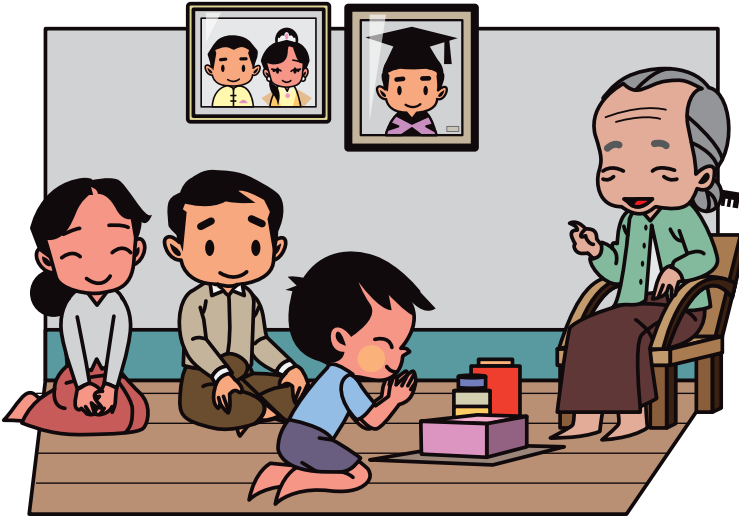
ပညာရရှိရာရင်းမြစ်ဆိုသည်မှာ ကလေးတစ်ဦးအပေါ်၌ တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ၊ သွယ်ဝိုက်၍ ဖြစ်စေ ပညာရေးနှင့်ပတ်သက်၍ သြဇာလွှမ်းမိုးနိုင်စွမ်းရှိသည့်ကျောင်း (သို့မဟုတ်) အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု ဖြစ်သည်။

ပညာရရှိရာရင်းမြစ်တစ်ခုဖြစ်သည့် မိသားစု

မိသားစုဆိုသည်မှာ လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ အခြေခံအကျဆုံး၊ ပဓာနအကျဆုံး အစိတ်အပိုင်း တစ်ခု ဖြစ်ပြီး ကလေးတစ်ဦးအတွက် မူလလက်ဦးပထမ ပညာရရှိရာရင်းမြစ်ဟု ယူဆရပါသည်။ ပုခက်အတွင်းအရွယ် ကလေးငယ်များသည် အသက်ရှင်သန်ရေးအတွက် အခြားသူများအပေါ် လုံးဝ မှီခိုအားထားကြရသည်။

မိဘများနှင့် ကျန်အဘိုးအဘွား၊ ဦးလေးအဒေါ်၊ အစ်ကိုအစ်မ စသည့် မိသားစုကြီးထဲမှ မိသားစုဝင်များကလည်း ပုခက်အတွင်း ကလေးငယ်/ မတ်တပ်သွားကလေးငယ်များတို့ကို အသက်ရှင်သန် နေထိုင်တတ်စေရန်နှင့် သူတို့ကိုယ်သူတို့ စောင့်ရှောက်တတ်အောင် သင်ကြားပေးရာတွင် တာဝန်ယူကြရသည်။ သူတို့အားလုံးက ကလေးငယ်များအား လူအချင်းချင်း အပြန်အလှန် ဆက်သွယ် ပြောဆိုတတ်မှု၊ ပိုင်ဆိုင်သော ပစ္စည်းများကို မျှဝေ သုံးစွဲတတ်မှုနှင့်လူ့အဖွဲ့အစည်းက မျှော်မှန်းထားမှုဆိုင်ရာ အပြုအမူတို့ကို သင်ပြပေးကြ သည်။ မိဘများနှင့်အစဉ်အလာအားဖြင့် သိုက်သိုက်ဝန်းဝန်း စုပေါင်းနေထိုင်တတ်ကြသော မိသားစုကြီး (Extended Family) ထဲမှ မိသားစုဝင်များက ကလေးငယ်များကို တန်ဖိုးထားမှုစနစ်များ မိမိတို့ (ယဉ်ကျေးမှု၊ ဘာသာရေး၊ လူမျိုးရေး ဘဝနောက်ခံတူ) အသိုက်အဝန်းက လက်ခံထားသော စံများ၊ သက်ဝင် ယုံကြည်မှုများကို သိရှိလာစေရန် ပံ့ပိုး ပေးကြသည်။ ထိုကဲ့သို့သော တန်ဖိုးများ၊ စံများနှင့် သက်ဝင် ယုံကြည်မှုများတွင် သက်ဆိုင်ရာ အသိုက်အဝန်း၏ အတွေ့အကြုံများ၊ လူမှုစီးပွားနောက်ခံ အခြေအနေများ၊ ဘာသာရေး ဆိုင်ရာ၊ လူမျိုးစုဆိုင်ရာနှင့် ဘာသာစကားဆိုင်ရာ ဆက်စပ်နှီးနွယ်မှုများ ထင်ဟပ်ပေါ်လွင် နေကြသည်။^{၃၅}

၃၅ Long-Crowell, 2003-2019.25

ပုံ ၁.၁၆။ မူလလက်ဦးပထမ ပညာရရှိရာရင်းမြစ်ဖြစ်သော မိသားစု

ပညာရရှိရာရင်းမြစ်တစ်ခုဖြစ်သည့် စာသင်ကျောင်း

စာသင်ကျောင်းသည် တရားဝင်စနစ်တကျဖွဲ့စည်းထားသော ပညာပေးဌာန (ပညာရရှိရာရင်းမြစ်) တစ်ခုဖြစ်သည်။ ကလေးများသည် ၎င်းတို့အသုံးချသော စုစုပေါင်းအချိန်ပမာဏ၏ အတန်အသင့် အချိုးအစားသည် ကျောင်းမှာပင် ကုန်လွန်ကြရသည်။ သို့ရာတွင် ကလေးများသည် ပညာသင်ယူရာတွင်ကျောင်း၌ စနစ်တကျ တက်ရောက်သင်ယူရသော ကျောင်းသင်ပညာရေးတစ်မျိုးတည်းကိုသာ ရရှိကြသည် မဟုတ်ပါ။ ကျောင်းနေရာထိုင်ခင်းအခင်းအကျင်းအတွင်းမှာပင် နေ့စဉ်ဘဝမှ သင်ယူခြင်း ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည်။ (ကိုယ်တိုင်သင်ယူခြင်း)

ကျောင်း၌ပညာသင်ယူရခြင်းက ကလေးများ၏ လူမှုဆက်ဆံရေးကမ္ဘာကို ကျယ်ပြန့်လာစေသည်။ ကလေးများသည် သူတို့၏ လူမှုဆက်ဆံရေး ပုံစံအမျိုးမျိုးမှတစ်ဆင့် အစစအရာရာကို သင်ယူလေ့လာကြသည်။ ကျောင်းပတ်ဝန်းကျင်၌ ကလေးများသည် ဆရာများ၊ ရွယ်တူအပေါင်းအဖော်များ၊ ကျောင်းအုပ်ကြီးများ၊ အထောက်အကူပြုဝန်ထမ်းများ၊ ကျောင်းအုပ်ချုပ်သူများနှင့် အပြန်အလှန် ဆက်သွယ်ပြောဆိုရသည်။ ထိုသူများထဲမှ အချို့၏ ဘဝနောက်ခံများသည် ကလေးများ၏ ဘဝနောက်ခံများနှင့် ခြားနားကြသည်။ ကလေးများသည် ကျောင်းယဉ်ကျေးမှု၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအဖြစ် ပါဝင်ပြီး ပညာသင်ယူလေ့လာ

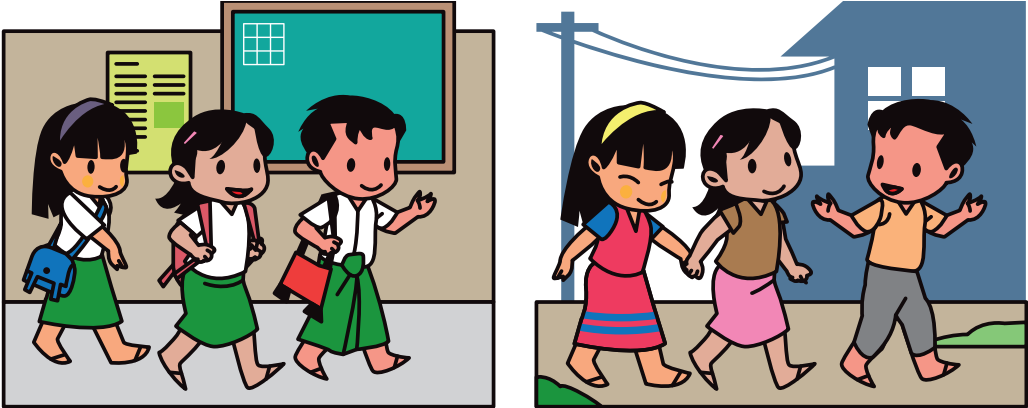
ကြသည်။ ကျောင်း၏ယဉ်ကျေးမှုထဲတွင် ကလေးများကို “စကားဖြင့် ထုတ်ဖော်ပြောပြ ထားခြင်းမရှိသော (သို့မဟုတ်) တိုက်ရိုက်မဖော်ပြသော တန်ဖိုးများ၊ အပြုအမူများနှင့် စံများ”^{၃၆}နှင့် ထိတွေ့ဆက်စပ်စေသည်။ ဤအရာများကို ပညာရပ်ဆိုင်ရာအခေါ်အဝေါ် အားဖြင့် **နောက်ခံသင်ရိုး(Hidden Curriculum)** ဟု ရည်ညွှန်းခေါ်ဆိုသည်။

ပညာရရှိရာရင်းမြစ်တစ်ခုဖြစ်သည့် သက်ရွယ်တူအုပ်စု

သက်ရွယ်တူအုပ်စုက ကလေးများကို သူတို့နှင့် အသက်အရွယ်အခြေအနေ စိတ်ဝင်စားမှုနှင့် တန်ဖိုးထားမှုတို့တွင် နီးစပ်စွာ တူညီကြသော အခြားရွယ်တူကလေးငယ်များနှင့် ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံပြောဆိုခွင့်ပြုထားသည်။ သက်ရွယ်တူအုပ်စုဝန်းကျင်တွင် ကလေးများသည် နေ့စဉ် အတူတကွနေထိုင်ရင်းဖြင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးကျွမ်းကျင်မှု အများအပြားဖွံ့ဖြိုးလာရ သည်။ သူတို့သည် ရွယ်တူအုပ်စုအတွင်း စုပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်၊ စေ့စပ်ညှိနှိုင်းရန်၊ အပေးအယူ ပြုညှိနှိုင်းရန်၊ အတွေးအခေါ်နှင့် စိတ်ခံစားမှုများကို မျှဝေရန်နှင့် အခြားသူတို့ကိုဦးဆောင်ရန် စသည့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး ကျွမ်းကျင်မှုများကို နေ့စဉ်ဘဝမှ သင်ယူတတ်မြောက်လာ ကြသည်။ ပုံမှန်အားဖြင့် လူကြီးများမရှိသည့်အချိန်တွင် သက်ရွယ်တူအုပ်စုအတွင်း အပြန်အလှန်ပြောဆို ဆက်သွယ်မှု ဖြစ်ပေါ်လေ့ရှိသည်။

အလယ်တန်းကျောင်းတွင် သက်ရွယ်တူအုပ်စုများသည် မရှိမဖြစ် အရေးပါလှသည်။ ကလေး များနှင့် ဆယ်ကျော်သက်များအနေနှင့် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးအကြား ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှု ရှိသည်ဟု ခံစားရရေးအတွက် သက်ရွယ်တူအုပ်စုသည် အရေးကြီးပါသည်။ အလယ်တန်း ကျောင်းသားတစ်ဦးသည် သက်ရွယ်တူအုပ်စုပေါင်းများစွာထဲမှ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခု ဖြစ် နိုင်သည်။ သက်ရွယ်တူအုပ်စုများသည် ကျောင်းများ၊ အိမ်နီးချင်းများ နှင့် အပန်းဖြေလုပ်ငန်း များမှ တစ်ဆင့် ပေါ်ပေါက်လာရသည်။ ထို့ပြင် လူမှုကွန်ရက်လမ်းကြောင်းများဖြစ်သော Facebook, Viber စသည် တို့မှတစ်ဆင့် အချင်းချင်းတစ်နေ့ (၂၄) နာရီနှင့် တစ်ပတ် (၇) ရက် အချိန်ပြည့် ဆက်သွယ်နိုင်ကြသည်။

^{၃၆} Alsubaie, 2015, p. 125

ပုံ ၁.၁၇။ သက်ရွယ်တူအုပ်စု

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၁)။ ပညာရရှိရာ ရင်းမြစ်များအပေါ်ပြန်လည်သုံးသပ်ချက်များကို နေ့စဉ်မှတ်တမ်းရေးခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ မိသားစု၊ ကျောင်းနှင့် သက်ရွယ်တူအုပ်စုများက မိမိတို့၏ သင်ယူမှုအပေါ် မည်ကဲ့သို့ ပုံသွင်းပြုပြင်ခဲ့ပုံကို ပြန်လည်သုံးသပ်တတ်စေရန် ဖြစ်သည်။

မိသားစု

- သင့်မိသားစုတွင် မည်သူတို့ပါဝင်သနည်း။
- သင်နှင့်အနီးကပ်ဆုံးမှာ မည်သူဖြစ်သနည်း။

- သင်၏ သင်ယူမှုအပေါ်တွင် သင့်မိသားစုဝင်များထဲမှ မည်သူ၏ဩဇာလွှမ်းမိုးမှု အများဆုံး ရှိခဲ့သနည်း။
- မိသားစုဝင်များ၏ ဩဇာလွှမ်းမိုးမှုသည် အချိန်ကြာလာသည်နှင့်အမျှ မည်ကဲ့သို့ ပြောင်းလဲခဲ့သနည်း။

ကျောင်း

- သင်၏ သင်ယူမှုအပေါ်၌ မည်သည့်ဆရာ၏ ဩဇာလွှမ်းမိုးမှုအများဆုံး သက်ရောက်နေသနည်း။
- သင်၏ ဘဝအပေါ်ရှုမြင်သုံးသပ်ပုံကို ပြောင်းလဲစေသည့် ထူးခြားသော သင်ယူမှု အတွေ့အကြုံ၊ ဘာသာရပ် (သို့မဟုတ်) အတန်းတစ်ခုခု ရှိပါသလား။
- နောက်ခံသင်ရိုး၏ ဩဇာလွှမ်းမိုးမှုများကို ဖော်ပြပါ။

သက်ရွယ်တူအုပ်စု

- သင်၏ အလယ်တန်းကျောင်းနေစဉ် ကာလနှစ်များအတွင်း သင်သည် သက်ရွယ်တူအုပ်စု အများအပြားထဲမှ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခု ဖြစ်ခဲ့ပါသလား။
- သင်၏ အတွေးအခေါ်နှင့် အပြုအမူတို့အပေါ်၌ သင်နှင့် သက်ရွယ်တူအုပ်စုဝင် တို့က မည်မျှအတိုင်းအတာထိ ဩဇာလွှမ်းမိုးမှု ရှိခဲ့သနည်း။
- သင်နှင့် ဤသက်ရွယ်တူအုပ်စုဝင်များသည် ယခုတိုင်အနီးကပ် ဆက်သွယ်နေ ခြင်း ရှိပါသေးသလား။
- ဤနေရာ ပညာရေးဒီဂရီကောလိပ်တွင် သက်ရွယ်တူအုပ်စု အသစ်ဖွဲ့ပြီးပြီ ဖြစ် ပါသလား။

ပညာရရှိရာရင်းမြစ်များ - လူထုဆက်သွယ်ရေး နည်းလမ်းများ (Media) နှင့် ဘာသာရေး ဆိုင်ရာကိုးကွယ်မှု

ပညာရရှိရာရင်းမြစ်တစ်ခုဖြစ်သည့် လူထုဆက်သွယ်ရေးနည်းလမ်းများ (Media)

ကမ္ဘာတစ်ဝန်း အစစအရာရာ ဆက်စပ်နေသည့် ယနေ့ ဂလိုဘယ်ခေတ်တွင် လူတို့၏ သဘောထားအမြင်များနှင့် ပြုမူလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ပုံတို့အပေါ်၌ လူထုဆက်သွယ်ရေး နည်းလမ်းများ (မီဒီယာ) ဖြစ်ကြသည့် အင်တာနက်၊ ရုပ်မြင်သံကြား၊ ရုပ်ရှင်၊ ရေဒီယို၊ မဂ္ဂဇင်း၊ စာနယ်ဇင်း စသည်တို့၏ သြဇာလွှမ်းမိုးသက်ရောက်မှုသည် အလွန်ကြီးမားပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကလေးများအတွက် (ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်သုံး၍) လေးနက်စွာ ဝေဖန်စိစစ်တတ်သော ကျွမ်းကျင်မှု ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် အရေးကြီးပါသည်။ သို့မှသာလျှင် “မီဒီယာနှင့် ပရိတ်သတ်တို့ အကြား ဆက်စပ်နေမှုနှင့် သတင်းအချက်အလက်နှင့် ၎င်းတို့စွမ်းအားအကြား” ဆက်စပ်နေမှုတို့ကို ကောင်းစွာ သဘောပေါက်နားလည်နိုင်လာမည် ဖြစ်သည်။ ဤသို့ နားလည် သဘောပေါက်လာသည့်အခါ မီဒီယာများမှ ရေးသားဖော်ပြထားသော သတင်းစကား အကြောင်းအရာများနှင့် အဖြစ်အပျက် ဇာတ်လမ်းများကို “စိန်ခေါ်ယှဉ်ပြိုင်နိုင်မည့် သူတို့၏ကိုယ်ပိုင် သတင်းစကား အကြောင်းအရာတို့ကို တီထွင်ဖန်တီးတတ်မည် ဖြစ်သည်။”^{၃၇} စာသင်ခန်းတွင်း သင်ယူရန် အကြောင်းအရာတို့ကို ကျောင်းသားတို့ ထိတွေ့ လေ့လာရာတွင် စိတ်ရောကိုယ်ပါနှစ်မြုပ်၍ သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်လာ နိုင်စေရန် သူတို့စိတ်ဝင်စားမည့် နည်းလမ်းများကို အဆင့်မြင့်ဆက်သွယ်ရေး နည်းလမ်း အစုံအလင်သုံး၍ ဆရာများက ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ပါသည်။ ထို့ပြင် ရှုပ်ထွေးခက်ခဲသော အကြောင်းအရာများအားပိုမိုရှင်းလင်းနားလည်လာစေရန် နည်းပညာများကို သုံးစွဲနိုင်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် အင်တာနက်တွင် လွှင့်တင်ထားသော အသံလွှင့်အစီအစဉ်များနှင့် ရုပ်မြင်သံကြား အစီအစဉ်များ၊ ဗီဒီယိုများ၊ လှုပ်ရှားနေသော ရုပ်ပုံများပါသည့် ကာတွန်း ဇာတ်လမ်းများ (Animation)၊ လက်တွေ့ပြင်ပလောကမှ လုပ်ငန်းတစ်ခုကို သဏ္ဍာန်တူ ဆောင်ရွက်သင်ယူမှုပြကွက်များကို ကြည့်ရှုနားထောင် လေ့လာခြင်းအားဖြင့် ခက်ခဲရှုပ်ထွေး သော အရာများကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်းနားလည် လာစေသည်။

အစိုးရများနှင့် အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများက ပရိတ်သတ်ထံ သတင်းအချက် အလက်များ ပေးပို့ရောက်ရှိစေရန်နှင့် ပိုမိုကျယ်ပြန့်သောပရိတ်သတ်ထံ ရောက်ရှိစေရန်

၃၇ Keller & Share, 2005, p. 4.

မီဒီယာများကို အသုံးပြုကြသည်။ လေးထောင့်ကွက် (၁.၈) တွင် မြန်မာနိုင်ငံစိုက်ပျိုးရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်းကဏ္ဍများတွင် လုပ်ကိုင်နေကြသည့် သန်းပေါင်းများစွာသော ပြည်သူတို့ထံ သတင်းအချက်အလက် ပံ့ပိုးပေးနိုင်ရန် ယူနက်စကို ကျေးလက်ဒေသ ပညာရေးစီမံချက်က သုံးစွဲနေသော ရေဒီယိုနှင့် ရုပ်မြင်သံကြား ထုတ်လွှင့်ချက်များအကြောင်း အစီရင်ခံသည့် သတင်းဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ကို တင်ပြထားသည်။ ဤစီမံကိန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်များမှာ လယ်သမားများနှင့် ရေလုပ်သားများအား အသိကြွယ်ဝသော ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်တတ် ရေး ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုလျော့ချရေး၊ လောကဓံကို ကြံ့ကြံ့ခံနိုင်စေရေး၊ အစားအစာဖူလုံအောင် ထုတ်လုပ်နိုင်ရေးတို့တွင် ကူညီပံ့ပိုး ပေးရန်ဖြစ်သည်။

ပုံ ၁.၁၈။ လယ်သမားများအား အသိကြွယ်ဝသော ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်တတ်စေရန် ပညာရရှိရာရင်းမြစ် အဖြစ် ရုပ်တည်နေသော မီဒီယာ

ပုံ ၁.၁၉။ ရေလုပ်သားများအား အသိကြွယ်ဝသော ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်တတ်စေရန် ပညာရရှိရာ ရင်းမြစ်အဖြစ် ရပ်တည်နေသော မီဒီယာ

လေးထောင့်ကွက် ၁.၈ ။ မြန်မာကျေးလက်ဒေသ ရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်းများ၏ စွမ်းအားဖြည့်တင်းရေးကို ယူနက်စကိုအဖွဲ့က မီဒီယာအသုံးပြု ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း (၂၀၁၇)

ရန်ကုန်အခြေစိုက် ယူနက်စကိုရုံးခွဲက “ရုပ်မြင်သံကြားနှင့် ရေဒီယိုအစီအစဉ်များ အကြောင်းနှင့် စိုက်ပျိုးရေးနှင့်ကျေးလက် ဒေသ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ဖွံ့ဖြိုးမှုကိရိယာများ အကြောင်း သိကောင်းစရာ ပညာပေး” စီမံချက် တင်ပြပွဲအခမ်းအနား ကို ရန်ကုန်မြို့၌ ကျင်းပခဲ့သည်။ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ လုပ်သားများ၏ ဘဝနှင့်အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းမူဆိုင်ရာ အခက်အခဲ ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းပေးနိုင်မည့် ရေဒီယိုနှင့်ရုပ်မြင်သံကြားအစီအစဉ်များသည် ဤစီမံချက်၏ အဓိကအလေးထားလို သော ဦးတည်ချက်တစ်ခုဖြစ်သည်။ “ယူနက်စကိုအဖွဲ့ကြီးက နောက်ထပ် တိုးပွားလာသော လုပ်သားများ၊ ပြန်ကြားရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး အရာရှိများနှင့် ဒေသန္တရဆိုင်ရာ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများအား ပညာပေးအစီအစဉ်များ ထည့်သွင်းထားတဲ့ ဒီဗီဒီချပ်များ ဖြန့်ဝေပေးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါမှသာ သူတို့အနေနဲ့ ပညာပေးဗီဒီယိုများကို အုပ်စုလိုက် ကြည့်ရှု လေ့လာခွင့် ချောမွေ့လွယ်ကူစေမှာ ဖြစ်ပါတယ်။” ဟု Mo Aguirre က ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာသီတာတင်က ဤအစီအစဉ်များက ပံ့ပိုးပေးသော အချိန် နှင့် တစ်ပြေးညီ သတင်းအချက်အလက်များသည် အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုရှိပြီး ကိန်းဂဏန်း အရေအတွက်အားဖြင့် သန်းနှင့်ချီ သော လယ်ယာ လုပ်သားများနှင့် ငါးလုပ်ငန်းမှ ရေလုပ်သားများကို စွမ်းအားဖြည့်တင်းပေးနိုင်ပါကြောင်း အထူးအားဖြင့် ပိုမိုဝေးလံခေါင်ဖျားသော ဒေသများမှ လုပ်သားများနှင့် အမျိုးသမီးများအတွက် အကျိုး ဖြစ်ထွန်းစေနိုင်မည့် စီမံကိန်းများ ဖြစ်ကြောင်းကို ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

“(ကျွန်မမျှော်လင့်သည်မှာ) ပြည်သူများအနေနဲ့ သူတို့ဘဝနဲ့ လယ်ယာလုပ်ငန်းများ အကြောင်းကို ဤစီမံကိန်းများမှတစ်ဆင့် သယ်ယူလာနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျေးလက်ဒေသစိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍရှိ မေ့လျော့ခံ/ဘေးဖယ်ခံ အုပ်စုများကလည်း သူတို့ ဘဝ အရည်အသွေး တိုးမြှင့်လာပြီး ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု ကျဆင်းလာစေဖို့ အသိကြွယ်ဝတဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို စဉ်းစားဆုံးဖြတ် လာမယ်လို့ ကျွန်မမျှော်လင့်ပါတယ်။” ဟုပြောကြား သွားခဲ့ပါသည်။

အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းနှင့် အစားအစာလုံလုံဆိုင်ရာ အထူးကျွမ်းကျင်သူ ပညာရှင် Llbera Antelmi က သူမ၏စီမံချက် ဖွင့်ပွဲအခမ်းအနား အမှာစကားတွင် ဤစီမံချက်၏ ချဉ်းကပ်ပုံ ချဉ်းကပ်နည်းအကြောင်း ယခုကဲ့သို့ ထည့်သွင်းပြောကြားခဲ့ သည်။ “ယခု စီမံချက်အသစ်ဟာ လူထုဆက်သွယ်ရေးနည်းလမ်းများ (မီဒီယာ) ဖန်တီးပြီး သတင်းအချက်အလက်များကို တစ်ဖက်နှင့်တစ်ဖက် အပြန်အလှန်ဆက်သွယ်ပြောဆိုနိုင်ရေးကို အလေးထား ဆောင်ရွက်ပေးတဲ့ စီမံချက်အနည်းငယ်ထဲ မှ တစ်ခုအပါအဝင်ဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံ ကျေးလက်ဒေသမှ ပြည်သူများနှင့် သတင်းစကားအပြန်အလှန် ဆက်သွယ် ပြောဆိုနိုင်မှုကို ပြည်သူတို့၏ ကြံ့ကြံခိုင်ခိုင်စွမ်းရည်ကို တည်ဆောက်နိုင်စေရန်နှင့် မြန်မာ့ကျေးလက်ဒေသ အသွင်သဏ္ဍာန် ပြောင်းလဲရေးကို ထောက်အပံ့ အားပေးကူညီပေးနိုင်စေရန် လမ်းစတစ်ခုအဖြစ် အလေးထားဆောင်ရွက်နေပါတယ်။” ဟု ပြောကြားသွားခဲ့သည်။

Mrs Antelmi က တိုးပွားလာသော အစားအစာလုံလောက်မှုလိုမှု လိုအပ်ချက်အတွက် အသိပညာ၏ အရေးပါမှုကို အထူး အလေးပေးဖော်ပြခဲ့ပါသည်။ အသိပညာရှိမှသာ အစားအစာ ပိုမိုတိုးတက်ထုတ်လုပ် နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ “မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ယခုလက်ရှိ လျင်မြန်စွာ ပြောင်းလဲ ဖြစ်ပေါ်နေသည့် အပြောင်းအလဲများ ဥပမာအားဖြင့် ရာသီဥတုပုံစံ ဖောက်ပြန်ပြောင်းလဲခြင်း ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်မှုအတိုင်းအတာ မြင့်မားလာခြင်းနှင့် ကျေးလက်ဒေသ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှု ပိုမို၍အမျိုးစုံ ကွဲပြားခြား နားလာခြင်းတို့အရ ယခုစီမံချက်က ပံ့ပိုးပေးထားသော သတင်းအချက်အလက်များသည် များစွာအရေးပါသည်။”^{၃၈} ဟု သူမက ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

ပညာရရှိရာရင်းမြစ်တစ်ခုဖြစ်သော ဘာသာရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ

ဘာသာရေး (ဝတ်ပြုကိုးကွယ်မှု) ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများသည်လည်း ပညာပေးဌာန တစ်မျိုးပင် ဖြစ်သည်။ ဘာသာရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများထဲတွင် ကလေးများသည် တန်ဖိုးထားမှုများနှင့် သက်ဝင်ယုံကြည်မှုများအကြောင်းကို သင်ယူကြရသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ ပညာရေးသည် လေးထောင့်ကွက် (၁.၉) တွင် ရှင်းလင်းဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်၏ အမွေအနှစ်အဆုံးအမ ဩဝါဒများနှင့် ဆက်စပ်လျက်ရှိသည်။

၃၈ UNESCO, 2017.

လေးထောင့်ကွက် ၁.၉။ မြန်မာ့ပညာရေးနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာအယူဝါဒ^{၃၉}

မြန်မာနိုင်ငံပညာရေးသည် ရှည်လျားသော အစဉ်အလာရှိခဲ့ပြီး ဗုဒ္ဓ၏အမွေအနှစ် အဆုံးအမတို့နှင့် နီးစပ်ချိတ်ဆက်နေပါသည်။ ယနေ့ခေတ် မြန်မာ့နယ်ပယ်တွင် ပညာရေးစနစ်တစ်ခု အခိုင်အမာ တည်ထောင်နိုင်ခဲ့သည်မှာ [အနည်းဆုံး ရာစုနှစ် (၉) ခုကျော်ခန့်] ဆယ့်တစ်ရာစုနှစ် ကတည်းကဖြစ်ပါသည်။ (၁၉) ရာစုအလယ်ပိုင်းတွင် ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့အစိုးရက အမျိုးသား ပညာရေး စနစ်တစ်ခု တည်ထောင်ပေးခဲ့သည်။ (၁၉) ရာစုအလယ်ပိုင်း ဤစနစ် မပေါ်ပေါက်မီကလည်း မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဗုဒ္ဓဘာသာ သံဃာတော်များ (ဘုန်းတော်ကြီးများ) က တည်ထောင်သင်ကြားပေးခဲ့သော မိရိုးဖလာ ပညာရေးစနစ်တစ်ခု တည်ရှိပေါ်ပေါက်ခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် (၁၉) ရာစုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စာတတ်မြောက်မှုရာခိုင်နှုန်းမှာ ခေတ်မီ ဥရောပတိုက်နိုင်ငံများ၏ စာတတ်မြောက်မှုနှုန်းနှင့် အလားတူပင် မြင့်မားပါသည်။ ပို၍မြင့်မားနိုင်ပါသည်။ ကိန်းဂဏန်းများ ဖော်ပြချက်အရ ၁၈၈၆ ခုနှစ်က မြန်မာနိုင်ငံ၏ စာတတ်မြောက်မှု ရာခိုင်နှုန်းမှာ ၈၅% ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရသည်။

မြန်မာ့ရိုးရာ ဘုန်းတော်ကြီးသင် စာသင်ကျောင်းများတွင် ကလေးငယ်အရေအတွက် တော်တော်များများသည် အတန်အသင့်မြင့်မားသော အမျိုးအစားသည် စာဖတ်ခြင်း၊ စာရေးခြင်း၊ ဗုဒ္ဓတရားတော်ကျမ်းဂန်လာ ပိဋကတ်စာပေများကို ရွတ်ဖတ်ခြင်းစသည့် စာတတ်မြောက်မှုဆိုင်ရာ သင်ခန်းစာများကို သင်ယူကြသည်။ ထိုအရေအတွက်သည် မိန်းကလေးထက် ယောက်ျားလေးက ပို၍များသည်။ ဘုန်းတော်ကြီးသင် စာသင်ကျောင်းများက ကျောင်းသားကလေးငယ်များ၏ စားသောက်ရေးကို တာဝန်ယူထားသည့်အပြင် အလုပ်အကိုင်လည်း ရှာဖွေပေးကြသည်။ ဤစနစ်က စာတတ်မြောက်မှု ပျံ့နှံ့ရေးကို သေချာစေသည်။ လူတန်းစား ခွဲခြားမှုကို လျှော့ချပေးသည်။ ဆင်းရဲချမ်းသာမရွေး ကျောင်းသားအားလုံးကို အတူတကွ ပညာသင်ကြားပေးခြင်းဖြစ်သောကြောင့် လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး ဝင်ဆံ့မှု အခွင့်အလမ်းများ ဖန်တီးပေးနိုင်သည်။ အလွန်ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူ ကျောင်းသားများပင်လျှင် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း မခံရချေ။ ဘုန်းတော်ကြီးသင်စာသင်ကျောင်းများ၏ မူလလုပ်ငန်းမှာ လူတို့ကို ဗုဒ္ဓဝါဒ အခြေခံသဘောတရားများကို သင်ကြားပေးရန်ဖြစ်သော်လည်း မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု တည်ငြိမ်အခွန်ရှည်ရေးကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အခြေခံအကြောင်းရင်း တစ်ရပ်အဖြစ် ခံယူကာ ဖွင့်လှစ်ခဲ့ခြင်းလည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

ပုံ ၁.၂၀။ ပညာပေးဌာနများအဖြစ်တည်ရှိနေသော ဘာသာရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ

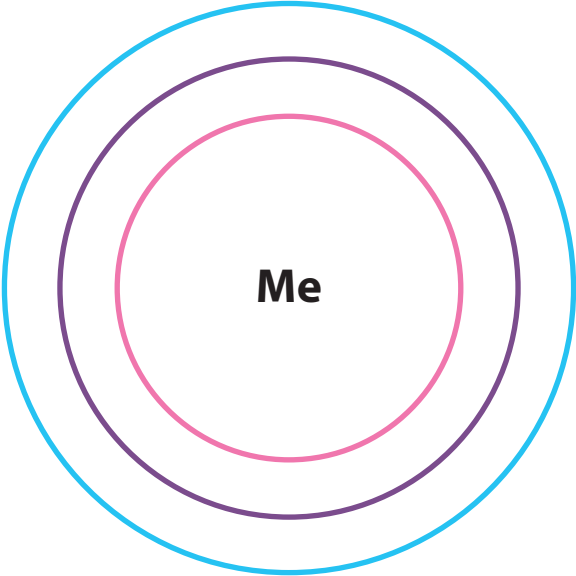
၃၉ Kraas, Spohner, & Myint, 2017.

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၂)။ စာသင်ခန်းတွင်းမှ ပိုစတာပြခန်း (class gallery of position)

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အဓိကအရေးပါသော ပညာပေးဌာနများက သင်၏ သင်ယူမှုကို မည်သို့ ပံ့ပိုးပြုပြင်ပေးခဲ့သည်ကို ပိုစတာတစ်ခုတွင် ရေးဆွဲပြသတတ်စေရန် ဖြစ်သည်။ သင်ရေးဆွဲမည့်ပိုစတာ ပုံစံရွေးချယ်ရာတွင် သင်ဖော်ပြလိုသည်ကို ထင်ရှားပေါ်လွင် စေမည့်အထိရောက်ဆုံး ပုံစံကို ရွေးချယ်ပါ။ ထိုပုံစံများထဲမှ တစ်ခုမှာ ဗဟိုတူ စက်ဝိုင်း အဆင့်ဆင့်ပုံစံ ဖြစ်သည်။ စက်ဝိုင်းအသီးသီးတို့သည် ဩဇာလွှမ်းမိုးမှုအဆင့်၏ အတိုင်းအတာ ကို ရည်ညွှန်းသည်။ ဥပမာ - အတွင်းဖက်ကျသောစက်ဝိုင်းတွင် ဩဇာလွှမ်းမိုးမှုအဆင့် အတိုင်းအတာအရမိသားစုဝင်များကို ကိုယ်စားပြုနိုင်သည်။

မိသားစုစက်ဝိုင်းအပြင်ဘက်တွင် အဆင့်ဆင့်ထပ်ထားသော စက်ဝိုင်း (၃) ခု တို့မှာ ကျောင်း၊ သက်တူရွယ်တူအုပ်စုနှင့် လူထုဆက်သွယ်ရေးနည်းလမ်းများနှင့် ဘာသာရေးတို့ကို ကိုယ်စား ပြုသည်။ သင်ဖန်တီးသော ပိုစတာထဲတွင် ထည့်သွင်းရေးသားရန် အရေးကြီးသည်ဟု သင်ယူဆ ထားသော အခြားပညာပေးဌာနများ ရှိပါသလား။ အဆိုပါ **ပညာရရှိရာရင်းမြစ်** အသီးသီး တို့သည် သင်၏ပညာသင်ကြားမှုတွင် မည်ကဲ့သို့ ပံ့ပိုးပြုပြင်ပေးခဲ့သနည်း။

ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန်မေးခွန်းများ

- ၁။ မြန်မာနိုင်ငံကျောင်းအရည်အသွေးအာမခံမှု စံသတ်မှတ်ချက်အညွှန်းဘောင် အသစ်၏ ရှုထောင့်များသည် မည်သည်တို့ ဖြစ်ကြသနည်း။
- ၂။ ကျောင်းအရည်အသွေးစဉ်ဆက်မပြတ် တိုးတက်မြင့်မားရေးသည် ကျောင်းများ အတွက် အဘယ်ကြောင့် အရေးပါရသနည်း။
- ၃။ အဓိကကျသော ပညာရရှိရာ ရင်းမြစ်/ပညာ ဆည်းပူးရာဌာနများသည် မည်သည် တို့ ဖြစ်ကြသနည်း။

အခန်းဆုံးအနှစ်ချုပ်

အဓိကအချက်များ

- မြန်မာနိုင်ငံတွင် စာတတ်မြောက်ကျွမ်းကျင်မှုတိုးမြှင့်ရေးနှင့် နိုင်ငံသားအားလုံးအတွက် အခြေခံပညာ ပြီးဆုံးပေါက်မြောက်ရေးတို့တွင် ကျောင်းပြင်ပပညာရေး၏ အခန်းကဏ္ဍသည် အရေးပါပြီး ဆက်လက်၍လည်း အရေးပါနေဦးမည် ဖြစ်သည်။
- (၂၁) ရာစုလုပ်ငန်းခွင်တွင် အသိပညာနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ ဆက်လက်ရယူနိုင်စေရန် ကျောင်းပြင်ပတွင် သင်ယူသော ပညာရေး (ဥပမာ-လုပ်ငန်းအတတ်ပညာစဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု) နှင့် နေ့စဉ်ဘဝမှ သင်ယူတတ်မြောက်လာရသော ကိုယ်တိုင်သင်ယူမှု ပညာရေး (Informal Learning) နှစ်မျိုးစလုံးတို့ အရေးပါသည်။
- နေ့စဉ်ဘဝမှသင်ယူမှု (ကိုယ်တိုင်သင်ယူမှု) ပညာရေး၊ ကျောင်းသင်ပညာရေးနှင့် ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေးတို့သည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု အပြန်အလှန်ထောက်ကူပံ့ပိုးကာ ပိုမိုပြည့်စုံသော ပုံစံအဖြစ်သာမက ၎င်းတို့ကို ပေါင်းစပ်ပေးခြင်းအားဖြင့် ဘဝတစ်သက်တာနှင့် ဘဝတစ်ခွင် အညွှန်းဘောင်တစ်ခုကိုရရှိနိုင်သည်။
- ဘဝတစ်သက်တာနှင့် ဘဝတစ်ခွင်သင်ယူမှုသည် ဘက်ပေါင်းစုံမှ ချဉ်းကပ်မှုဖြစ်သည့်အပြင် ကျောင်းသားကို ဗဟိုပြုထားသည်။ လူမှုလူတန်းစား အလွှာတို့နှင့် အကျုံးဝင်မှုလည်းရှိသည်။ ထိုချဉ်းကပ်မှုတွင် အလေးပေးထားသော မူဝါဒမှာ လူတိုင်းအလုံးစုံတို့အတွက် သူတို့ဘဝ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်ရာအဆင့် အသီးသီး တစ်လျှောက် ဆက်လက်သင်ယူမှု ပြုစေနိုင်မည့် အခြေအနေအရပ်ရပ်ကို ဖော်ဆောင်ပေးရေးဖြစ်သည်။
- သတင်းအချက်အလက်တို့ကို အဆင့်မြင့်နည်းပညာများသုံး၍ အလွယ်တကူရယူသုံးစွဲနိုင်သည့် ယနေ့ခေတ်တွင် ဆရာများသည် ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုတွင် ကူညီလမ်းညွှန်မှုများအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ကျောင်းသားများနှင့်အတူ အသိပညာတွဲဖက်ဖန်တီးသူများအဖြစ်လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်လာကြရသည်။ ဆရာ့အခန်းကဏ္ဍများပြောင်းလဲလာသည်။

- (၂၁) ရာစု လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် အသိပညာအသစ် တီထွင်ဖန်တီးတတ်မှု၊ ပြဿနာ ဖြေရှင်းတတ်မှုနှင့် အတွေးအမြင်သစ်တို့ကို အစဉ်အလာမှ ဖောက်ထွက်၍ တွေးခေါ်အသုံးပြုနိုင်မှု တို့အပေါ် အလေးထားမှု တိုးပွားလာသည်နှင့်အညီ ကျောင်းသားများသည် လေးနက်စွာ ဝေဖန်စိစစ် တွေးခေါ်မှုနှင့် တီထွင်ဖန်တီး ရန်တွေးခေါ်မှုတို့တွင် ကျွမ်းကျင်မှုရှိရန် လိုအပ်လာသည်။ ထို့အပြင် အပြန်အလှန် ပြောဆို ဆက်သွယ်တတ်ရေး၊ အချင်းချင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်တတ်ရေး နှင့် တက်ကြွဖျတ်လတ်သော နိုင်ငံသားကောင်း ပီသရေးတို့တွင်လည်း ကျွမ်းကျင်မှု ရှိရပါမည်။
- ကျောင်းသင်ပညာရေးအောင်မြင်မှုနှင့် ဘဝတစ်သက်တာနှင့် ဘဝတစ်ခွင် သင်ယူ မှုတို့အတွက် စာတတ်မြောက်မှုသည် မရှိမဖြစ်အရေးပါသည်။
- ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံးရှိ မူလတန်းပညာရေး၏ အဓိကကျသော အခန်းကဏ္ဍမှာ ကမ္ဘာလုံးကျွတ်စာတတ်မြောက်ရေး ရည်မှန်းချက် ပေါက်မြောက်အောင်မြင်စေ ရန်ဖြစ်သည်။
- ခိုင်မာသော သက်သေသာဓကများအရ ကလေးတစ်ဦး၏ ပထမ ဘာသာစကား(သို့မဟုတ်) အိမ်သုံးဘာသာစကားကို ကျောင်း (သို့မဟုတ်) စာသင်ခန်းသုံး (သင်ယူရန်သုံးခြင်း) ဘာသာစကားအဖြစ်အနည်းဆုံး (၆) နှစ် မှ (၈) နှစ်အထိ အသုံးပြုကာ သင်ကြားပေးသင့်သည်။
- မြန်မာနိုင်ငံမှ ကျောင်းအရည်အသွေးအာမခံမှု စံသတ်မှတ်ချက်အညွှန်းဘောင် တစ်ခုကို ရေးသားပြုစုကာ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ကျောင်းများအနေနှင့် SQASF ၏ လက်တွေ့ကျင့်သုံးရန်ရှုထောင့် (၆) ခုကို အသုံးပြု၍ သက်သေခံ အထောက်အထားအခြေပြု ကိုယ်တိုင်စစ်ဆေး အကဲဖြတ်မှုလုပ်ငန်းတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက် လာနိုင်စေရန် ထိုအညွှန်းဘောင်က အထောက်အပံ့ပြုပေးသည်။
- သင်ယူမှုနှင့် သင်ကြားမှုသည် ကျောင်းအရည်အသွေးအာမခံမှု စံသတ်မှတ်ချက် အညွှန်းဘောင် (SQASF) ၏ ရှုထောင့်တစ်ခုဖြစ်သည်။
- လူတို့၏ သင်ယူမှုကို ပညာရရှိရာရင်းမြစ်များက ပံ့ပိုးပေးနိုင်ပါသည်။ ပညာရရှိရာရင်းမြစ်များတွင် မိသားစု၊ ကျောင်း၊ သက်ရွယ်တူအုပ်စု၊ ဘာသာရေး နှင့် လူထုဆက်သွယ်ရေး နည်းများ (မီဒီယာ) တို့ပါဝင်ကြသည်။

- (၄) နှစ်သင် B.Ed သင်ရိုးအစီအစဉ်အသစ်၏ စံအမှတ်အသားမှာ မကြာသေးမီက ရေးဆွဲပြုစုထားသော ဆရာများအတွက် တတ်ကျွမ်းမှု စံသတ်မှတ်ချက်အညွှန်းဘောင် (TCSF) ပါ စံသတ်မှတ်ချက်များ ပြည့်မီရေးအတွက် အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များ ပါဝင်နေခြင်း ဖြစ်သည်။

အခန်းဆုံးပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားခြင်း

ပြန်လည်သုံးသပ်သော မေးခွန်း - ဤအခန်းမှ အဓိကအချက်များသည် ရေရှည်တည်တံ့သော ဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် အရည်အသွေးပြည့်ဝသော ပညာရေးနှင့် လူတိုင်းအကျိုးဝင်သော ပညာရေးတို့ကို ဖော်ပြထားသော အကြောင်းအရာများနှင့် မည်သို့ ဆက်စပ်နှီးနွယ်နေသနည်း။ ယူနက်စကိုမှ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သော (UNESCO 2015) ။

“ပညာရေးကိုပြန်လည်စဉ်းစားတွေးခေါ်ခြင်း - ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံးဆိုင်ရာ တူညီသော (သို့) ကောင်းကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမှုသို့ ဦးတည်ရှေ့ရှုလျက် ပညာရေးကို ပြန်လည်စဉ်းစားတွေးခေါ်ခြင်း” ဖော်ပြချက်ထဲမှ အောက်ပါကောက်နုတ်ချက်ကို ဖတ်ရှုခြင်းအားဖြင့် အဆင့်မြင့်တွေးခေါ်မှုအား လှုံ့ဆော်ပေးနိုင်ပါသည်။

“ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာစိန်ခေါ်မှု (အခက်အခဲ) များ အားလုံးတို့ကို ပညာရေးတစ်ခုတည်းဖြင့် ဖြေရှင်းနိုင်လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်၍ မရနိုင်ပါ။ သို့ရာတွင် လူသာပဓာနကျသည့်အချက်ကို မူတည်ပြီး ပညာသင်ယူမှုကို ဘက်စုံထောင့်စုံမှ ချဉ်းကပ်မှုသည် ဖွံ့ဖြိုးမှုပုံစံအသစ်တစ်ခု ရရှိနိုင်ရေးအတွက် ပါဝင်ကူညီ ပံ့ပိုးနိုင်စွမ်းရှိသည့်အတွက် ပါဝင်ကူညီပံ့ပိုးပေးသင့်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့သော ဖွံ့ဖြိုးမှုပုံစံသစ်တွင် စီးပွားရေးတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု၊ ငြိမ်းချမ်းရေးရှိမှု၊ လူတိုင်းအကျိုးဝင်မှုနှင့် လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး၌ တရားမျှတမှုတို့ကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုအချက်အလက်တို့ကို ဦးစားပေး၍ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှု ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်သည်။ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုရရှိရေး ဆောင်ရွက်ရာ၌ လူသာပဓာနချဉ်းကပ်မှုမှ လူ့ကျင့်ဝတ်နှင့် စာရိတ္တဆိုင်ရာ သဘောတရားများက အကြမ်းဖက်မှု၊ သည်းခံတရားမရှိမှု၊ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုနှင့် လူ့အသိုင်းအဝန်းမှ ဖယ်ထုတ်ထားမှု စသည့် အနိဋ္ဌာရုံများကို ကြံ့ကြံ့ခံတွန်းလှန်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ပညာရေးနှင့် သင်ယူရေးအပိုင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ လူသာပဓာနချဉ်းကပ်မှုက လူသားတို့၏ ဖြစ်တည်ရှင်သန်မှုဆိုင်ရာ ရှုထောင့်အထွေထွေတို့ကို ပေါင်းစပ်ပေးနိုင်စေရန် အများစု ကောင်းကျိုးချမ်းသာကို ပံ့ပိုးပေးရေးဝါဒနှင့် ခြိုးခြံချွေတာရေးဝါဒ စသည့် ကျဉ်းမြောင်းသော ဝါဒတို့၏ နယ်ပယ်အကန့်အသတ်ထက်မက အခြားအချက်အလက်များကိုပါ ကျယ်ပြန့်စွာ ထည့်သွင်းစဉ်းစားထားသည်။ ဤချဉ်းကပ်မှုက ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းခံရ၍ နစ်နာသူများဖြစ် ကြသော အမျိုးသမီးများနှင့် မိန်းကလေးငယ်များ၊ ဒေသခံတိုင်းရင်းသားများ၊ မသန်စွမ်း ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ၊ သက်ကြီးရွယ်အိုများနှင့် စစ်ရေး၊ လူမျိုးရေးပဋိပက္ခ စသည့် ပဋိပက္ခအမျိုးမျိုးထိခိုက်ခံနေရသော နိုင်ငံများမှ စစ်ဘေးရှောင်၊ ပဋိပက္ခရှောင်နေ ရသူ ပြည်သူများစသည်တို့ပါ အားလုံးအကျုံးဝင် သင်ယူနိုင်စေသည့် ပညာရေးစနစ်တစ်ခု ဖန်တီး ပေးနိုင်ရေးကို အလေးထားသည်။ ထိုချဉ်းကပ်မှုတွင် ပွင့်လင်းမြင်သာပြီး ပြုပြင်ပြောင်းလဲရန် လွယ်ကူသောသင်ယူမှုအစီအစဉ်များ လိုအပ်သည်။ သင်ယူမှုအခွင့်အလမ်းများကို ဘဝ တစ်သက်တာနှင့် ဘဝပတ်ဝန်းကျင်တို့တွင် ဖန်တီးပံ့ပိုး ပေးထားသင့်သည်။ ထိုပညာရေးက ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိပြီး ပြုပြင်ပြောင်းလဲရန် လွယ်ကူသည့် သင်ယူမှုချဉ်းကပ်နည်းလမ်း လိုအပ်သည်။ ၎င်းကလူတိုင်း/ လူအားလုံးတွင် သူတို့၏ဉာဏ်စွမ်း ဉာဏ်စ အလားအလာများ ရှိကြပြီး ရေရှည်တည်တံ့မှုရှိသော အနာဂတ်နှင့် ဂုဏ်သိက္ခာရှိသော ဘဝအတွက် ထိုဉာဏ်စွမ်းရည်များကို အသုံးပြုနိုင်ကြောင်း သိရှိနားလည်စေမည့် အခွင့်အလမ်းများကို ပံ့ပိုး ပေးသည်။ ဤလူသာပဓာနထားသော သင်ယူမှုချဉ်းကပ်မှုက သင်ယူရမည့် အကြောင်းအရာ နှင့် သင်နည်းဗေဒများ၏ အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ချက် ရရှိနိုင်ရေးအတွက် သွယ်ဝိုက်ရည်ညွှန်း ပေးနိုင်သည်။ ထိုနည်းတူ ဆရာများနှင့် ပညာရေးဒီဂရီကောလိပ်မှ ဆရာများ၊ အခြားပညာရှင် များ၏ အခန်းကဏ္ဍကိုလည်း သွယ်ဝိုက်ရည်ညွှန်းပေးနိုင်သည်။ ယခုခေတ်ကဲ့သို့ နည်းပညာ အသစ်များ အထူးသဖြင့် ဒစ်ဂျစ်တယ်နည်းပညာများ လျင်မြန်စွာ ပေါ်ပေါက်ဖွံ့ဖြိုးလာချိန် တွင် လူတိုင်းအကျုံးဝင်စေမည့် ပညာရေးချဉ်းကပ်မှုသည် အသုံးပြုရန် ပိုမို၍ပင် ဆီလျော် မှုရှိလာပါသည်။”^{၄၀}

၄၀ UNESCO 2015, p. 10.

ဆက်လက်ဖတ်မှတ်စရာများ

၁.၁။ (၂၁) ရာစုပညာရေး

Johnston, C., Costa, A., & Namit, K. (2019). Educating Indigenous children in Myanmar. 2018 CASE+ Education Study: Baseline report on teaching and learning. European Union, ADRA and RISE.

Reischmann, J. (2014): Lifelong and lifewide learning: A perspective. In S. Charungkattikul (Ed.), Lifelong education and lifelong learning in Thailand. pp. 286-309.

UNESCO. (2015). Rethinking education: Towards a global common good. Retrieved from <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000232555>

US Department of Education. (2017). Reimagining the role of technology in education: 2017 National Technology Plan Update. Office of Educational Technology. Retrieved from <https://tech.ed.gov/files/2017/01/NETP17.pdf>

၁.၂။ သင်ကြားမှု ထိရောက်အောင်မြင်သော ကျောင်းများနှင့် အဓိကကျသော ပညာရရှိရာ ရင်းမြစ်များ

Australian Council of Educational Research. (2016). National School Improvement Tool. Retrieved from <https://www.acer.org/au/school-improvement/improvement-tools/national-school-improvement-tool>

အခန်း

၂

သင်နည်းဗေဒဆိုင်ရာ သဘောတရားနှင့် လက်တွေ့

သင်နည်းဗေဒ (Pedagogy) အကြောင်း လေ့လာသင်ယူမှုသည် ဆရာအတတ်ပညာရေး၏ အရေးပါဆုံး ဗဟိုအချက်အချာဖြစ်သည်။ ဤအခန်းတွင် သင်ကြားသင်ယူမှု၌ နည်းပညာ ထည့်သွင်းပေါင်းစပ်ထားခြင်းအကြောင်းကို လေ့လာစူးစမ်းမည်ဖြစ်ပါသည်။ သင်ကြား သင်ယူမှုများ၊ သင်ကြားသင်ယူမှုပုံစံများ၊ ကျောင်းသားဗဟိုပြုနည်းလမ်းများ (နည်းဗျူဟာ များ၊ ဆရာဗဟိုပြုချဉ်းကပ်မှုများ၊ ကျောင်းသားများ၏ သိမှုဆိုင်ရာ၊ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးနှင့် စိတ်ခံစားမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုများနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအားဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ဘာသာစကားအားဖြင့်ဖြစ်စေ မတူကွဲပြားခြားနားကြသော ကျောင်းသားများအတွက် သင်နည်းဗေဒများတွင် နည်းပညာကို ပေါင်းစပ်အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။

မျှော်မှန်းထားသော သင်ယူမှုရလဒ်များ

ဤအခန်းကို သင်ယူပြီးချိန်တွင် သင်သည် -

- သင်နည်းဗေဒဆိုင်ရာ အသိပညာ (PCK) ကို နားလည်သဘောပေါက် ကြောင်း ပြသတတ်မည်။
- နည်းပညာသုံး သင်နည်းဗေဒ ဆိုင်ရာအသိပညာ (TPCK) သို့မဟုတ် (TPACK) အညွှန်းဘောင်၏ အခြေခံအချက်များ၊ အရေးပါသောအချက်များ ကို ဆွေးနွေးတတ်မည်။
- နည်းပညာပေါင်းစပ်သုံးစွဲမှုအတွက် စီမံဆောင်ရွက်ရာတွင် TPACK အညွှန်းဘောင် နှင့် SAMR သင်ယူမှုပုံစံတို့ကို ဖက်စပ်ဆက်သွယ်ပေးနိုင် မည့် နည်းလမ်းတစ်ခုကို အသုံးပြုတတ်မည်။

- TPACK အညွှန်းဘောင် နှင့် SAMR သင်ယူမှုပုံစံတို့ကို နည်းပညာပေါင်းစပ် သုံးစွဲမှုအတွက် စီစဉ်ရာတွင် ပေါင်းစပ်ပေးမည့် ကိရိယာတစ်ခုကို အကဲဖြတ် တတ်မည်။
- ကျောင်းသားဗဟိုပြုသင်ယူမှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သင်ယူမှုသဘောတရားများ၊ ဆရာ၏အခန်းကဏ္ဍနှင့် ကျောင်းသား၏ အခန်းကဏ္ဍတို့ကို ရှင်းပြတတ် မည်။
- စူးစမ်းလေ့လာမှုအခြေပြု သင်ယူမှုကို ဦးတည်စေမည့် မေးခွန်းများ မေး တတ်မည်။
- စူးစမ်းလေ့လာမှုအခြေပြု သင်ယူမှုပုံစံအမျိုးမျိုးတို့ကို နှိုင်းယှဉ်ဖော်ပြတတ် မည်။
- စူးစမ်းလေ့လာမှုတစ်ခု၏ အစပျိုးအဆင့်အတွက် ထည့်သွင်းစဉ်းစားဖွယ် အချက်များနှင့် သင်ပြနည်းများ စီစဉ်ထားရှိမှုကို အတိုချုပ် ဖော်ပြတတ် မည်။
- ရှင်းလင်းလွယ်ကူသည့် သင်ကြားမှုပုံစံဖြင့်ပြင်ဆင်ထားသော သင်ခန်းစာ တစ်ခု သင်ကြားရန်အတွက် အဆင့် အသီးသီးအကြောင်းကို ရှင်းပြတတ် မည်။
- ရှင်းလင်းလွယ်ကူသည့် သင်ကြားမှုပုံစံကို သုံး၍ သင်ခန်းစာတစ်ခုကို သင်ကြားရာတွင် ဆရာ၏လမ်းညွှန်မှုဖြင့် လေ့ကျင့်မှုအဆင့်အတွက် ညွှန်ကြားချက်များကို ရေးသားတတ်မည်။
- သင်ယူမှုပြုရာတွင် မကျွမ်းကျင်သူများနှင့် ကျွမ်းကျင်သူများ၏ အချက်အလက်သစ်များ မှတ်သားပုံကို နှိုင်းယှဉ်ပြတတ်မည်။
- ကျောင်းသားများအား အချက်အလက်အသစ်များကို စုစည်းပုံနှင့် နားလည် အောင် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ပုံတို့၌ ပံ့ပိုးပေးနိုင်မည့် နည်းလမ်းများကို အကျဉ်းချုံး ဖော်ပြတတ်မည်။
- ကျောင်းသားများ၏ (အသိသညာ) အယူအဆ ခိုင်မာသည့် နားလည် သဘောပေါက်မှုကို ပံ့ပိုးပေးရာ၌ Frayer သင်ပြမှုပုံစံကို ဘာသာရပ်တိုင်း အတွက် မည်သို့ အသုံးပြုနိုင်ပုံကို ရှင်းပြတတ်မည်။

- ကလေးများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် ဘဝသက်တမ်း တစ်လျှောက်ဖွံ့ဖြိုးမှုတို့ကို နှိုင်းယှဉ်တတ်မည်။
- အလယ်တန်းကျောင်းသားများ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုက သင်ယူမှုအပေါ် မည်သို့သက်ရောက်စေကြောင်း ရှင်းလင်းပြနိုင်ပြီး သင်ကြားမှုအတွက် သွယ်ဝိုက်အသုံးပြုနိုင်မှုများကို သတ်မှတ် ဖော်ထုတ်တတ်မည်။
- ကလေးများ၏ ဉာဏ်ရည်အထွေထွေနှင့်အညီ သူတို့၏ သင်ယူမှုတွင် ထင်ဟပ်ပေါ်လွင်စွာ ဖော်ပြနိုင်မည့်နည်းလမ်းများကို အတိုချုပ်ဖော်ပြ တတ်မည်။
- အလယ်တန်းကျောင်းသားများနှင့် မူလတန်းကျောင်းသားများအတွက် ဖွံ့ဖြိုးမှုနယ်ပယ်ကြီး (၅) ခု ဖြစ်သော၊ သိမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ဘာသာစကား ဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံရေး ဖွံ့ဖြိုးမှု၊ စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှု ဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှု နှင့် ကာယဖွံ့ဖြိုးမှုနယ်ပယ်များ၏ ထူးခြားသော လက္ခဏာ များကို ခွဲခြားသတ်မှတ် ဖော်ထုတ်တတ်မည်။
- ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ ထူးခြားသော လက္ခဏာများအကြောင်း နားလည် သဘောပေါက်မှုကို အလယ်တန်းကျောင်းသားများအား သင်ကြားပေးရာ၌ လက်တွေ့အသုံးပြုတတ်မည်။
- ယဉ်ကျေးမှုနှင့်ယဉ်ကျေးမှု ဆိုင်ရာ မူဘောင်များကို အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ် တတ်မည်။
- ယဉ်ကျေးမှုအသီးသီးတို့ကို လိုက်လျောညီထွေ လက်ခံပေးတတ်သော ဆရာများ၏ အဓိကကျသော ထူးခြားလက္ခဏာများကို ဆွေးနွေးတတ်မည်။
- ယဉ်ကျေးမှုအသီးသီးတို့ကို လိုက်လျောညီထွေလက်ခံပေးတတ်သော ဆရာ များ၏ အဓိကကျသော လက်တွေ့ကျင့်သုံးမှုများကို အကြမ်းဖျင်းဖော်ပြ တတ်မည်။

ရရှိသွားမည့် တတ်ကျွမ်းမှုများ

(က) (၁.၂) ကျောင်းသားများ၏ တစ်ဦးချင်း သင်ယူမှု လိုအပ်ချက်နှင့် ကိုက်ညီမည့် သင်ကြားနည်းအမျိုးမျိုးကို နားလည် သဘောပေါက်ကြောင်းပြသသည်။

(က) (၂.၁) သင်ကြားသင်ယူမှုဆိုင်ရာ နည်းဗျူဟာအမျိုးမျိုးနှင့် ရင်းမြစ်အမျိုးမျိုးကို ဆီလျော်စွာ အသုံးပြုနိုင်မှုအား နားလည်သဘောပေါက်ကြောင်း ပြသသည်။

(က) (၂.၂) သတင်းအချက်အလက်နှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာ (ICT) ကို သင်ကြား သင်ယူမှုတွင်သင့်လျော်စွာ အသုံးပြုနိုင်မှုကို နားလည်သဘောပေါက်ကြောင်း ပြသသည်။

(က) (၃.၂) ကျောင်းသားများနှင့် ၎င်းတို့ရပ်ရွာဒေသ၏ လူမှုရေး၊ ဘာသာစကား၊ ယဉ်ကျေးမှု မတူကွဲပြားခြားနားမှုများကို လေးစားတန်ဖိုးထားကြောင်းပြသသည်။

(က) (၅.၁) အတန်း (အဆင့်) တစ်ခုခုတွင် သင်ကြားရန် တာဝန်ပေးအပ်ထားသော ဘာသာရပ်အကြောင်းအရာကို နားလည်သဘောပေါက်ကြောင်း ပြသသည်။

(က) (၅.၂) ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုလိုအပ်ချက်နှင့် ဆက်နွှယ်နေသော သင်ယူမှု အခြေအနေပေါ် မူတည်၍ ကျောင်းသားများသင်ယူတတ်မြောက်အောင် ဘာသာရပ် အကြောင်းအရာများအား မည်သို့ပို့ချရမည်ကို နားလည်သဘောပေါက်ကြောင်း ပြသ သည်။

(ခ) (၁.၁) ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ အသိပညာများနှင့် အကြောင်းအရာများကို ရှင်းလင်းစွာ နှင့် ကလေးများအား ကိုယ်ရောစိတ်ပါ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုရှိအောင် သင်ကြားနိုင်စွမ်းရှိ ကြောင်းပြသသည်။

(ခ) (၄.၁) ကျောင်းသားများအတွက် သင်ယူမှု ပတ်ဝန်းကျင်ကောင်း တိုးတက်ဖြစ် ပေါ်လာစေရန် အခြားဆရာများ၊ မိဘများ၊ ဒေသန္တရ ရပ်ရွာလူထုအဖွဲ့ဝင်များနှင့် အတူတကွ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန် နည်းဗျူဟာများကို အသုံးပြုနိုင်စွမ်းရှိကြောင်း ပြသည်။

- (ဂ) (၁.၃) ဒေသန္တရယဉ်ကျေးမှု၊ ဓလေ့ထုံးတမ်းစဉ်လာများနှင့် ဆက်စပ်အခြေအနေများသည် ကျောင်းသားများ၏ ပူးပေါင်းပါဝင် ဆောင်ရွက်ခြင်းအပေါ်တွင် အကျိုးသက်ရောက်နိုင်ဖွယ်ရှိ ကြောင်းကို နားလည်သဘောပေါက်ကြောင်း ပြသသည်။
- (ဂ) (၃.၁) ကျောင်းသားတစ်ဦးချင်းစီ၏ ပညာရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများကို အလေးအနက် ထားပြီး ကျောင်းသားများအား ဘက်လိုက်မှုကင်းစွာ၊ မျှတစွာ ပံ့ပိုးကူညီကြောင်း ပြသသည်။
- (ဂ) (၃.၂) ကျောင်းသားများ၏ မတူကွဲပြားသော ခြားနားချက်များကို လေးစားပြီး ကျောင်းသား အားလုံး မိမိတို့၏ စွမ်းရည်အလိုက် သင်ယူနိုင်သည်ဟူသော ယုံကြည်မှု သဘောထားကို ဖော်ပြသည်။

အဓိက အသုံးအနှုန်းများ

လုပ်ဆောင်မှုဖြင့် သင်ယူခြင်း၊ သင်ခန်းစာ (သို့မဟုတ်) သင်ယူမှုလုပ်ငန်း တစ်ခု၏ အစတွင် တွေ့ရသည့် ဂရပ်ဖစ်ပုံများ ကြိုတင်အချက်ပြ သရုပ်ဖော်ပုံ၊ ဦးခေါင်းမှ ခြေဖျားထိ၊ သိမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ဘာသာရပ် အကြောင်းအရာ(Content Knowledge)၊ စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ယဉ်ကျေးမှုအသီးသီးတို့နှင့် ကိုက်ညီဆီလျော်သော သင်နည်းဗေဒ/ယဉ်ကျေးမှုအသီးသီး တို့ကို လိုက်လျောညီထွေစွာလက်ခံပေးသော သင်နည်းဗေဒ (Culturally relevant pedagogy)၊ ဝေဖန်စိစစ်တတ်သောအသိရှိမှု၊ ဆရာကဦးဆောင် သင်ကြားမှု (Direct instruction)၊ အချိန်ခြား၍ ဖွံ့ဖြိုးမှု၊ စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ဆောင်ရွက်ရန် ရှင်းလင်းလွယ်ကူသော သင်ကြားမှု (Explicit instruction)၊ အနုစိတ်လှုပ်ရှားရာ၌ ကျွမ်းကျင်မှုများ၊ သရုပ်ဖော် ဂရပ်ဖစ်ပုံများ (Graphic organiser)၊ ကိုယ်ခန္ဓာတစ်ခုလုံးလှုပ်ရှားရာ၌ ကျွမ်းကျင်မှုများ၊ စူးစမ်းလေ့လာမှု အခြေပြုသင်ယူမှု (Inquiry-based learning)၊ သင်ယူမှုဆိုင်ရာ ချဉ်းကပ်မှု (Learning approach)။

ဘဝတစ်လျှောက်ဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ ဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ဉာဏ်ရည်အထွေထွေ၊ ပြုစု ပျိုးထောင်မှု၊ သင်နည်းဗေဒဆိုင်ရာ အသိပညာ (Pedagogical Content Knowledge) (PCK)၊ သင်နည်းဗေဒ(Pedagogical Knowledge) (PK)၊ သတိမူသိမြင်နားလည်ခြင်း များ (Perception)၊ သတိမူတတ်အောင်သင်ယူခြင်း/အာရုံခံသင်ယူခြင်း (Perceptual learning)၊ ကြိုတင်စိတ်ကူး ကြံဆခြင်းများ (Preconceptions)၊ နီးရာမှဝေးရာသို့ (ဆန့် ထွက်) ကြီးထွားနည်း၊ ကိုယ်တိုင်ဆင်ခြင်ကိုယ့်သွင်ပြင်အယူအဆ၊ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံ ရေးဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ဝါကျဖွဲ့ထုံး၊ နည်းပညာသုံး ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ အသိပညာ (Technological Content Knowledge) (TCK)၊ နည်းပညာဆိုင်ရာအသိပညာ (Technological Knowledge) (TK)၊ နည်းပညာဆိုင်ရာ သင်/ထောက်ကူများ (Technological tools)၊ ဘာသာရပ်သင်ကြားရေး၌ အသုံးပြုသော နည်းပညာသုံးသင်နည်းဗေဒဆိုင်ရာ အသိပညာ (Technological Pedagogical Content Knowledge) (TPCK) or (TPACK)၊ နည်းပညာသုံးသင်နည်းဗေဒဆိုင်ရာအသိပညာ (Technological Pedagogical Knowledge) (TPK)၊ ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံးကအသုံးပြုနိုင်သော သင်ယူမှု ပုံစံ (UDL) ၊ ဖွံ့ဖြိုးမှုဗဟိုချက်မရပ်ဝန်း (Zone of proximal development) (ZPD)

၂.၁။ နည်းပညာသုံး သင်နည်းဗေဒဆိုင်ရာအသိပညာ

ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံးမှ ဆရာအားလုံးတို့သည် ၎င်းတို့စာသင်ခန်းများတွင် နည်းပညာသုံးစွဲမှုကိုပါ ပေါင်းစပ်ထည့်သွင်းရန် အားပေးသင့်ပါသည်။ နည်းပညာသည် ကျောင်းသားတို့နေ့စဉ်ဘဝ၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ နည်းပညာက သင်ကြားမှုနှင့် သင်ယူမှုနှစ်မျိုးစလုံးအတွက် အထောက်အပံ့ပြုပေးနိုင်သည်။ သို့သော် ဆရာအများအပြားတို့အတွက် အောက်ပါအချက်အချို့ကြောင့် နည်းပညာသုံးစွဲနိုင်မှု အကန့်အသတ်တို့နှင့် တွေ့ကြုံနေကြရသည်။

- နည်းပညာရရှိသုံးစွဲမှုနည်းပါးခြင်းနှင့် နည်းပညာသုံးစွဲမှုအတွက် ကုန်ကျစရိတ်မြင့်မားမှု
- နည်းပညာသုံးစွဲတတ်စေရန် သင်ယူလေ့လာရသောအချိန်နှင့်
- သက်ဆိုင်ရာဘာသာရပ်များကို သင်ယူရာတွင် ထိရောက်မှုရှိစေရန် ပံ့ပိုးပေးနိုင်မည့် နည်းပညာသုံးစွဲမှုဆိုင်ရာလိုအပ်သောအသိပညာ^{၄၁}
- ဤအခန်းငယ်တွင်ကျောင်းသားများသည် TPACK (နည်းပညာသုံးသင်နည်းဗေဒဆိုင်ရာ အသိပညာ) အညွှန်းဘောင်^{၄၂}နှင့် SAMR သင်ယူမှုပုံစံ^{၄၃}(အစားထိုး၊ ပွားတိုး၊ ပြုပြင်၊ အဓိပ္ပာယ်ပြင်ဆင်) သင်ယူမှုပုံစံတို့ကို လေ့လာသင်ယူရမည်ဖြစ်သည်။

^{၄၁} Kurt, 2018.
^{၄၂} Mishra & Koehler, 2006.
^{၄၃} Puentedura, 2014.

၂.၁.၁။ TPACK အား နားလည်သဘောပေါက်မှုကို ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်စေခြင်း

မျှော်မှန်းထားသည့် သင်ယူမှုရလဒ်များ

ဤသင်ခန်းစာကို သင်ယူပြီးချိန်တွင် သင်သည် -

- သင်နည်းဗေဒဆိုင်ရာ အသိပညာ(PCK)ကို နားလည်သဘောပေါက်ကြောင်း ပြသတတ်မည်။
- နည်းပညာသုံး သင်နည်းဗေဒဆိုင်ရာအသိပညာ (TPCK) သို့မဟုတ် (TPACK) အညွှန်းဘောင် ၏ အခြေခံအချက်များ၊ အရေးပါသောအချက်များကို ဆွေးနွေးတတ်မည်။
- နည်းပညာပေါင်းစပ်သုံးစွဲမှုအတွက် စီမံဆောင်ရွက်ရာတွင် TPACK အညွှန်းဘောင် နှင့် SAMR သင်ယူမှုပုံစံတို့ကို ဖက်စပ်ဆက်သွယ်ပေးနိုင်မည့် နည်းလမ်းတစ်ခုကို အသုံးပြုတတ်မည်။
- TPACK အညွှန်းဘောင် နှင့် SAMR သင်ယူမှုပုံစံတို့ကို နည်းပညာပေါင်းစပ်သုံးစွဲမှုအတွက် စီစဉ်ရာတွင် ပေါင်းစပ်ပေးမည့် ကိရိယာတစ်ခုကို အကဲဖြတ်တတ်မည်။

သင်နည်းဗေဒဆိုင်ရာအသိပညာ(PCK)ကို နားလည်သဘောပေါက်လာစေခြင်း

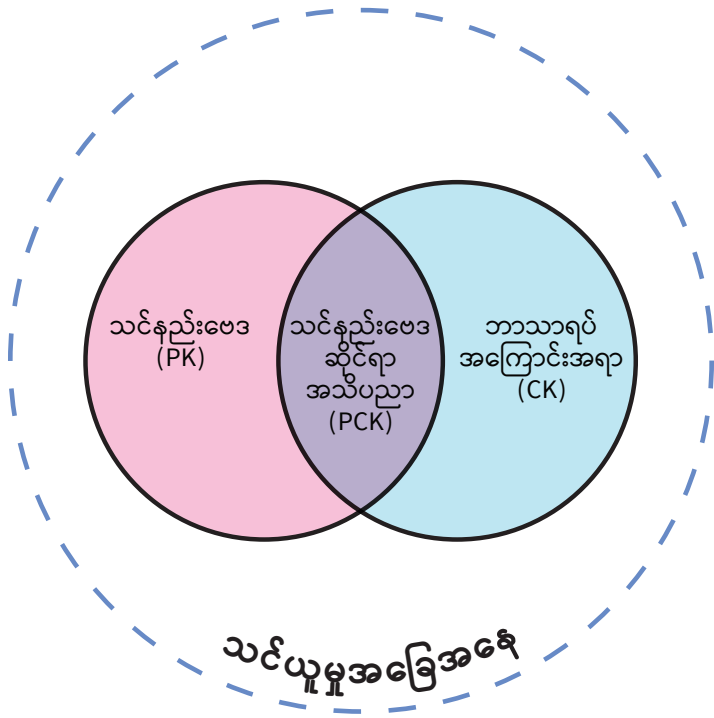
ကျောင်းသားများသည် ပညာရေးဒီဂရီကောလိပ်ပထမနှစ်သင်တန်းတွင် ပညာရှင် Shulman ကြံဆတီထွင်ဖော်ထုတ်ခဲ့သော “သင်နည်းဗေဒဆိုင်ရာအသိပညာ” (PCK) ဆိုသည့် အယူအဆနှင့် မိတ်ဆက်ကျွမ်းဝင်ပြီးဖြစ်ကြသည်။^{၄၄} ပုံ (၂.၁) တွင် တွေ့မြင်ရသည့်အတိုင်း PCK သည် PK နှင့် CK တို့ပေါင်းစပ်ထားမှုဖြစ်သည်။

- PKသည် သင်နည်းဗေဒ (Pedagogical Knowledge) ကိုခေါ်ဆိုခြင်း ဖြစ်သည်။ သင်ကြားမှု သင်ယူမှုဆိုင်ရာ ချဉ်းကပ်မှုများ၊ နည်းဗျူဟာများနှင့် နည်းလမ်းများကို သိရှိခြင်းကို ဆိုလိုပါသည်။ (မည်သို့သင်ကြားရမည်ကိုသိသောအသိပညာ) နှင့်

၄၄ Shulman, 1986.

- CK သည်ဘာသာရပ်အကြောင်းအရာ (Content Knowledge) ကိုခေါ်ဆိုသည်။ သက်ဆိုင်ရာ ဘာသာရပ် နယ်ပယ်တစ်ခု၏ အသိပညာနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများကို content knowledge (CK) ဟုခေါ်ဆိုသည်။ (မည်သည့်အရာကိုသင်ကြားမည် နည်း။ သင်ကြားရန် ဘာသာရပ်အကြောင်း အရာကိုဆိုလိုသည်။)

အမေရိကန်လူမျိုးပညာရေးစိတ်ပညာရှင် Shulmanက ထိုအသိပညာနှစ်မျိုးနှစ်စားကို တစ်မျိုးချင်းစီ ခွဲခြားလေ့လာစေသည်ထက် နှစ်ခုလုံးကိုပေါင်းစည်းဆက်စပ်ပေးရန် လိုအပ်သည်ဟု သိမြင်သဘောပေါက်ခဲ့သည်။ ဆရာအတတ်သင်ပညာရေးစီမံကိန်းများတွင် ဤအသိပညာနှစ်ခုကို ပေါင်းစည်းပေးရန် လိုအပ်သည်ဟု ဆိုပါသည်။

ပုံ ၂.၁။ သင်နည်းဗေဒဆိုင်ရာ အသိပညာ(PCK)

ပညာရေးဒီဂရီကောလိပ် ပထမနှစ် သင်တန်းတွင် လေ့လာသင်ယူခဲ့ရသည့်အတိုင်း ဘာသာရပ် အလိုက် သင်နည်းဗေဒဆိုင်ရာအသိပညာ (PCK) တွင် ပါဝင်သည်တို့မှာ သက်ဆိုင်ရာ ဘာသာရပ်တစ်ခုမှ သင်ရမည့်အကြောင်းအရာတို့ကို မည်သို့ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်စီစဉ်ရန်၊

မည်သို့ သရုပ်ဖော်ထင်ဟပ်စေရန်၊ ကျောင်းသားအသီးသီးတို့၏ အမျိုးမျိုးအထွေထွေ စိတ်ဝင်စားမှုနှင့် လိုအပ်ချက်အသီးသီးအလိုက် သင်ယူရန်အကြောင်းအရာတို့ကို လိုက်လျောညီထွေဖြစ်စေရေးအတွက် မည်သို့စီစဉ်ပြင်ဆင်ရန် စသည့်အသိပညာအမျိုးမျိုးတို့ ပါဝင်သည်။ PCK တွင် သင်ယူရန် သတ်မှတ်ထားသည့် အကြောင်းအရာကို မည်သည့်အခြင်းအရာတို့က လွယ်ကူစေမည် (သို့မဟုတ်) ခက်ခဲစေမည်ကို ခွဲခြားသိတတ်သော အသိပညာ၊ အသက်အရွယ် အမျိုးမျိုးနှင့် နောက်ခံ ပတ်ဝန်းကျင်အမျိုးမျိုးမှ ကြီးပြင်းလာကြသော ကျောင်းသား အမျိုးမျိုးတို့ သယ်ဆောင်လာကြသော ၎င်းတို့၏ ယခင်ကသိရှိပြီးအယူအဆများနှင့် ၎င်းတို့၏လွဲမှားသော အယူအဆများကို သိရှိသော အသိပညာတို့လည်း ပါဝင်သည်။

ပညာရေးဒီဂရီကောလိပ်ကျောင်းသားများအနေဖြင့် သင်တန်းကာလတစ်လျှောက် သင်ယူလေ့လာရင်း အခြေခံပညာရေးသင်ရိုးညွှန်းတမ်းမှ ဘာသာရပ်နယ်ပယ်တစ်ခုစီတွင် ၎င်းတို့၏ သင်နည်းဗေဒဆိုင်ရာ အသိပညာများကို စတင်တည်ဆောက်လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ထိုအသိပညာသည် ယင်းတို့၏ သင်ယူမှုအချိန်ကာလကြာမြင့်လာသည်နှင့်အမျှ အတွေ့အကြုံ ရင့်ကျက်ကာ သင်တို့ထံ၌ ပေါ်ထွန်းလာမည်ဖြစ်သည်။

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၁)။ ဆရာတစ်ဦး၏ သင်နည်းဗေဒဆိုင်ရာ အသိပညာ (PCK) ကို ဆရာများအတွက် တတ်ကျွမ်းမှုစံသတ်မှတ်ချက်အညွှန်းဘောင် (TCSF) နှင့် ချိတ်ဆက် ဆက်သွယ်ပေးခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ PCK နှင့် TCSF အကြားဆက်သွယ်ပေါင်းစပ်ပေးရန်ဖြစ်သည်။ ပုံ (၂.၂) တွင် အတွေ့အကြုံ ဝါရင့်ကျွမ်းကျင်သော ဆရာတစ်ဦးဖြစ်သည့် Dr JoBalatti က သင်္ချာဘာသာရပ် သင်ကြားရေး၌ အသုံးပြုထားသော သူမ၏ သင်နည်းဗေဒဆိုင်ရာ အသိပညာ (PCK) အကြောင်း မည်သို့ ရှုမြင်သုံးသပ်ပုံကို သရုပ်ဖော်ပုံတစ်ခု ဆွဲသားထားသည်။ သင်တို့အား ထိုပုံကို ပံ့ပိုးပေးထားသည်။ Dr Jo ၏ ထင်မြင်ချက်အရ သင်္ချာဘာသာ အသင်အပြုကောင်းသော ဆရာများသည် အသိပညာအမျိုးမျိုးတို့ကို ရယူအသုံးပြုကြသည်။

မေးခွန်း။ ဤအသိပညာအမျိုးမျိုးတို့သည် ဆရာများအတွက် တတ်ကျွမ်းမှုစံသတ်မှတ်ချက်များနှင့် မည်ကဲ့သို့ ဆက်စပ်နေသနည်း။ အောက်ဖော်ပြပါ ဆရာများအတွက် တတ်ကျွမ်းမှုစံသတ်မှတ်ချက်များနှင့် Jo ၏ သရုပ်ဖော်ပုံတို့ကို ချိတ်ဆက်ပေါင်းစပ်ပေးပါ။

- (က) (၅) ဘာသာရပ်အကြောင်းအရာကိုသိသည်။ (ပေးထားသောဥပမာကို ကြည့်ပါ။)
- (က) (၄) သင်ရိုးညွှန်းတမ်းအကြောင်း သိသည်။
- (က) (၁) ကျောင်းသားများမည်သို့သင်ယူသည်ကိုသိသည်။
- (ခ) (၁) သင်ကြားမှုနည်းဗျူဟာအမျိုးမျိုးကို အသုံးပြု၍ သင်ရိုးညွှန်းတမ်း အကြောင်းအရာကို သင်ကြားသည်။

(က)(၅) ဘာသာရပ် အကြောင်းအရာကိုသိသည်။

ပုံ ၂.၂။ သင်္ချာဘာသာပြဆရာတစ်ဦး၏ PCK ကို ဖော်ပြထားသော သရုပ်ဖော်ပုံပေါ်

TPCK (သို့မဟုတ်) TPACK ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သဘောပေါက်နားလည်လာစေခြင်း

မိချီဂန်ပြည်နယ် တက္ကသိုလ်မှ သုတေသီနှစ်ဦးဖြစ်ကြသည့် Mishra နှင့် Koehler^{၄၆} တို့က Shulman ၏ PCK ဆိုင်ရာအယူအဆအပေါ် အခြေခံ၍ ထပ်ဆင့်တည်ဆောက်ပေးခဲ့သော အယူအဆမှာ “နည်းပညာသုံး သင်နည်းဗေဒဆိုင်ရာ အသိပညာအညွှန်းဘောင်” (Technological Pedagogical Content Knowledge) (TPCK) ဖြစ်သည်။ TPCK (သို့မဟုတ်) TPACK ဟု ပိုမို လွယ်ကူစွာ ရည်ညွှန်းလေ့ရှိကြသည်။ (အင်္ဂလိပ်ဘာသာမှ စကားလုံးတစ်လုံး အဖြစ် အသံထွက်သည့်အခါ) ထိုအညွှန်းဘောင်ကို ပုံ (၂.၃) တွင် ဖော်ပြထားသည်။

၄၅ Source: Personal artefact, Dr Jo Balatti, Australian Mathematics teacher and teacher educator. Used with permission.
 ၄၆ Mishra & Koehler, 2006.

မေးခွန်း။ ။TPACK အညွှန်းဘောင် ပုံ (၂.၃) ၏ အခြေခံအုတ်မြစ်ကို မည်သည်က တည်ဆောက်ပေးသနည်း။

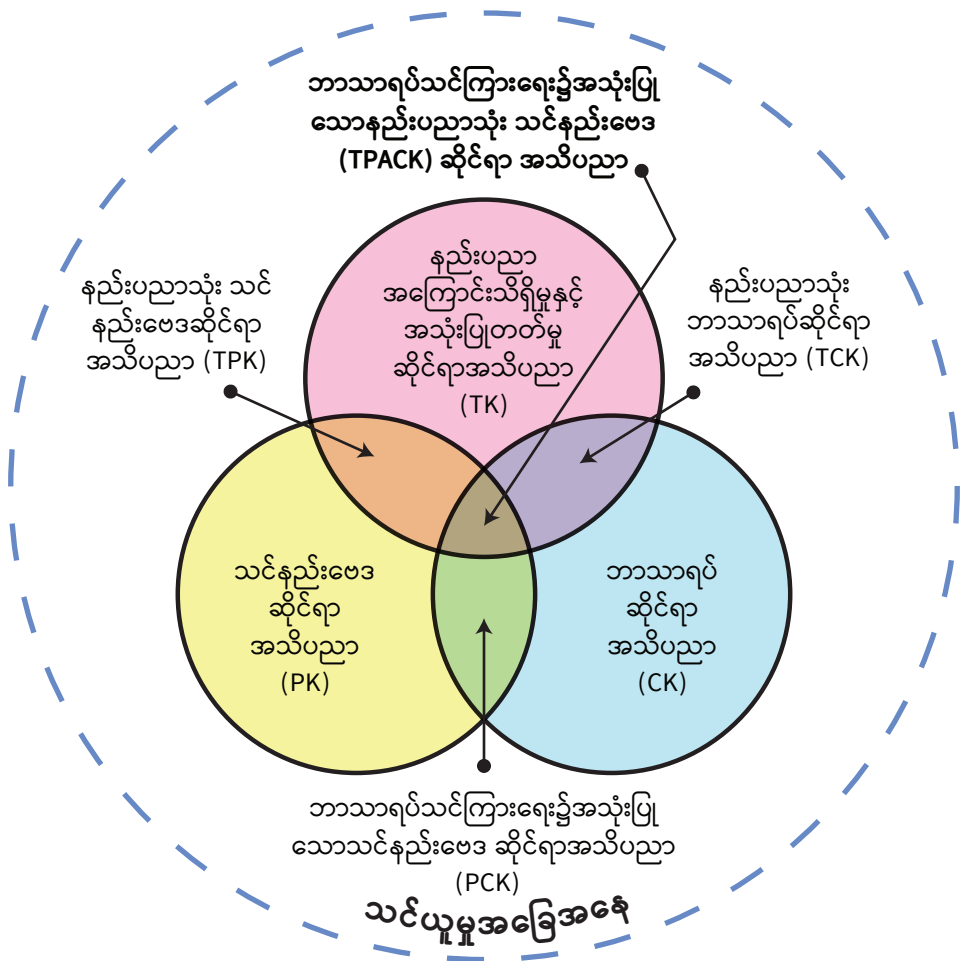
အဖြေ ။ ။ပုံ (၂.၁) တွင် မြင်ရသည့်အတိုင်း PCK က TPACK အညွှန်းဘောင်၏ အခြေခံ အုတ်မြစ်ကို တည်ဆောက်ပေးထားသည်။

(၂၁) ရာစုခေတ် ထိရောက်သော စာသင်ခန်း လက်တွေ့သင်ကြားမှုတွင် အရေးပါသော အခြား အချက်တစ်ခုမှာ PCK အပြင် TK ခေါ် ဆရာတစ်ဦး၏ နည်းပညာသုံးစွဲမှုအကြောင်းနှင့် နည်းပညာအကြောင်း သိရှိသည့် အသိပညာဖြစ်ကြောင်းကို Mishra နှင့် Kochler တို့က အသိအမှတ်ပြုခဲ့ကြသည်။ TPACK အညွှန်းဘောင်အကြောင်းကို ရှင်းပြရာတွင် နှင့် စာသင်ခန်း ထဲသို့နည်းပညာကို ထည့်သွင်းပေါင်းစပ်ပေးရန် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ရာတွင် မည်သည့် အချက် တို့ကို အခြားအချက်တို့ထက် ဦးစွာဆောင်ရွက်သင့်သည်ဆိုသည့် ရှေ့နောက်စီစဉ်ဦးစားပေးမှု မှန်ကန်ရန်အရေးကြီးသည်။ နည်းပညာကို ပေါင်းစပ်ထည့်သွင်းသည့်အခါ နည်းပညာ ထွန်းကားရေး သက်သက်အတွက်သာ ရည်ရွယ်သုံးစွဲခြင်းမပြုသင့်ပါ။ နည်းပညာကို သင်ကြားမှုသင်ယူမှု တို့အတွက် အထောက်အပံ့ဖြစ်စေရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့်သာ သုံးစွဲရမည် ဖြစ်ပြီး သီးသန့်အသုံးပြုခြင်း မဖြစ်စေရပါ။

နည်းပညာဆိုင်ရာ အသိပညာ (Technological Knowledge) (TK) - ပုံ (၂.၃) ထဲမှ ထိပ်ဆုံး စက်ဝိုင်းတွင် ဆရာတစ်ဦး၏ နည်းပညာသိရှိမှုကို ဖော်ပြထားသည်။ ဆရာတစ်ဦးသည် စာသင်ခန်းအတွက် သင့်လျော်သောနည်းပညာဆိုင်ရာ ပစ္စည်းကိရိယာအမျိုးမျိုးနှင့် ရင်းမြစ် အမျိုးမျိုးတို့အကြောင်း အသိပညာရှိရမည့်အပြင် ထိုကိရိယာများနှင့် ရင်းမြစ်ပစ္စည်းများကို သုံးစွဲရာတွင်လည်း နှံ့စပ်တတ်ကျွမ်းရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ဤနည်းပညာဆိုင်ရာ ကိရိယာများ နှင့် ရင်းမြစ်များတွင် ကွန်ပျူတာများ၊ လက်ပံတော့ကွန်ပျူတာများ၊ သင်ပုန်းကွန်ပျူတာ (TABLET) များနှင့် မိုဘိုင်းလ်ဖုန်းများ ပါဝင်ကြသည်။

ထိုစာသင်ခန်းတွင် ဆရာများသည် လူထု ဆက်သွယ်ရေးကိရိယာများ (ဥပမာ - ဗီဒီယိုများ နှင့် ဓာတ်ပုံရုပ်ပုံ ဆလိုက်များ) အတူတကွ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအတွက် အွန်လိုင်း ကိရိယာများ (ဥပမာ - ဝီကီနှင့် ဂူးဂဲလ် စသည်များ)၊ အင်တာနက် ကိုယ်ပိုင်စာမျက်နှာတွင် မိမိအတွေးအမြင်တို့ကို မှတ်တမ်းရေးမှု (Blog)၊ သတင်းအချက်အလက် အစုစုမှတ်တမ်းများ ကို ကြည့်ရှုနိုင်သော အင်တာနက် စာမျက်နှာ (e-portfolio site) နှင့် မိုဘိုင်းလ်ဖုန်းများနှင့်

အခြားသော ခေတ်မီနည်းပညာသုံးပစ္စည်းများတွင် ထည့်သွင်းအသုံးပြုရသည့် ပရိုဂရမ်များ (Software applications) စသည့် Web 2.0 tools များကိုအသုံးပြုခွင့်ရှိကြပါသည်။

ပုံ ၂.၃။ ဘာသာရပ်သင်ကြားရေး၌ အသုံးပြုသော နည်းပညာသုံး သင်နည်းဗေဒဆိုင်ရာ အသိပညာ TPACK အညွှန်းဘောင် ၄၇

၄၇ Source: Koehler, 2011. Image reproduced by permission of the publisher, © 2012 by tpack.org

စာညွှန်းများ - TK =နည်းပညာအကြောင်းသိရှိမှုနှင့် အသုံးပြုတတ်မှုဆိုင်ရာ အသိပညာ

- PK = သင်နည်းဗေဒဆိုင်ရာ အသိပညာ
- CK = ဘာသာရပ်အကြောင်းအရာ/ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ အသိပညာ
- PCK = ဘာသာရပ်သင်ကြားရေး၌ အသုံးပြုသော သင်နည်းဗေဒဆိုင်ရာ အသိပညာ
- TPK = နည်းပညာသုံး သင်နည်းဗေဒဆိုင်ရာ အသိပညာ
- TCK = နည်းပညာသုံး ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ အသိပညာ
- TPACK = ဘာသာရပ်သင်ကြားရေး၌ အသုံးပြုသော နည်းပညာသုံး သင်နည်းဗေဒဆိုင်ရာ အသိပညာ

TPACK အညွှန်းဘောင်တွင် သင်နည်းဗေဒဆိုင်ရာအသိပညာ PCK သည် သာမက အခြား စက်ဝိုင်းတို့ အချင်းချင်းတွေ့ဆုံဖြတ်သန်းသည့် နေရာများမှာလည်း အရေးပါသည်။

နည်းပညာသုံးဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ အသိပညာ (TCK) တွင် ဆရာတစ်ဦးက နည်းပညာကို ဘာသာရပ် တစ်ခုသင်ကြားရာတွင် မည်ကဲ့သို့ သုံးစွဲနိုင်ပုံကို သိရှိသော အသိပညာပါဝင်သည်။ နည်းပညာကို အသုံးပြုနိုင်လာမည်ဖြစ်သည်။ နည်းပညာကို အသုံးပြု၍ ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာများကို စိတ်ဝင်စားဖွယ် စီစဉ်ပြင်ဆင်ပေးနိုင်သည့်အပြင် ရှုပ်ထွေးသော အကြောင်းအရာများကို ကျောင်းသားများ နားလည်သဘောပေါက်လာစေရန် အထောက်အပံ့ ပြုသည်။

ဥပမာ -

- သမိုင်းဘာသာရပ်သင်ကြားရာတွင် ကျောင်းသားများသည် အင်တာနက်တွင် ထည့်သွင်းထားသည့် ဒစ်ဂျစ်တယ်နည်းပညာသုံး အသံလွှင့်မှု (digital audio file) ကို နားထောင်နိုင်သည်။ ထိုအသံဖိုင်ကို သုံး၍ သမိုင်းကြောင်းဆိုင်ရာအတိတ် ခေတ်ကာလ တစ်ခုဆီက မျိုးနွယ်စု (သို့မဟုတ်) လူမျိုးစု အသိုက်အဝန်းတစ်ခု မှ ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးက သူတို့၏ ဘဝနေထိုင်မှု ပုံစံအကြောင်း ဟောပြော ဖော်ပြချက်ကို နားထောင်နိုင်ကြသည်။

- ပထဝီဘာသာရပ်ကို သင်ကြားရာတွင် ကျောင်းသားများသည် ပုံရိပ်လှုပ်ရှားမှု (Animation) ပါဝင်သော ဗီဒီယိုတစ်ခုကိုကြည့်ရှုနိုင်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ရုပ်ပုံကားချပ်များကို လှုပ်ရှားနေ သောပုံရိပ်များအဖြစ်ဗီဒီယိုတွင် တွေ့မြင်နိုင်သည်။ ထို့သို့ကြည့်ရှုနိုင်ခြင်းကြောင့် ရေသံသရာ လည်ပုံအကြောင်းကို ကျောင်းသားတို့ အလွယ်တကူ နားလည်သဘောပေါက်မှု ရရှိလာမည်။

ပုံ ၂.၄။ မီဒီယာမျိုးစုံသုံး၍ ကျောင်းသားများ၏ သိမြင်ယူဆမှုကို တည်ဆောက်ခြင်း

နည်းပညာသုံးသင်နည်းဗေဒဆိုင်ရာ အသိပညာ (TPK) ဆိုသည်မှာ နည်းပညာကို သင်ကြားသင်ယူမှုပြုရာတွင်နှင့် တတ်မြောက်မှုကို စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ရာတွင် မည်ကဲ့သို့ ထိရောက်စွာ သုံးစွဲနိုင်ကြောင်းသိရှိသည့် ဆရာတစ်ဦး၏ အသိပညာပင်ဖြစ်သည်။

နည်းပညာပေါ်ပေါက်လာသည်မှာလည်း အခြားရည်ရွယ်ချက် အမျိုးမျိုးအတွက်ပင် ဖြစ်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် စီးပွားရေး၊ ဖျော်ဖြေရေး၊ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် လူမှုကွန်ရက်ဖွဲ့စည်းရေးစသည့် ရည်ရွယ်ချက်များအတွက် နည်းပညာကို အသုံးပြုလာကြသည်။ ထိုနည်းပညာကို သင်ကြားမှုသင်ယူမှုတွင်လည်း ထိရောက်စွာ အသုံးပြုနိုင်သည်။ ဥပမာအားဖြင့်

- အွန်လိုင်း ဖက်စပ်ဆောင်ရွက်မှု ကိရိယာများဖြစ်ကြသည့် လူမှုကွန်ရက်စာမျက်နှာ နှင့် FB (သို့မဟုတ်) Viber ကို အသုံးပြုခြင်းအားဖြင့် ပန်းချီပညာရပ်ကို

သင်ကြားပေးနိုင်သည်။ ၎င်းအွန်လိုင်းအသုံးပြု ကိရိယာများနှင့် သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းကို ပူးပေါင်းကာ နံရံစသည်တို့တွင် အလွယ်ရေးဆွဲသော ဒေသန္တရ လမ်းအလှဆင် ပန်းချီစီမံချက် ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

- သိပ္ပံဘာသာရပ်သင်ကြားရာတွင် ဒီလွှမ်းတော/ဒီရေတော/လတာပြင်သို့ ကွင်းဆင်း လေ့လာရေးခရီး ထွက်ကြသည့်အခါ ကျောင်းသားများက ခရီးစဉ်ကို ရှုထောင့် အမျိုးမျိုးမှ မှတ်တမ်းတင်လိုသည်ဆိုပါစို့။ ထိုနယ်မြေတွင် တွေ့ရှိခဲ့ရသော ငှက်များနှင့် တိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များစသည်တို့၏ ဓာတ်ပုံများရိုက်ယူကြရာတွင် မိုဘိုင်းဖုန်းကို သုံး၍ ရိုက်ထားသော ဒစ်ဂျစ်တယ်ဓာတ်ပုံများကို ကွင်းဆင်း လေ့လာမှု အစီရင်ခံစာရေးသားပြုစုရာတွင် ပေါင်းစပ်ထည့်သွင်း နိုင်သည်။

TPACK အညွှန်းဘောင်သရုပ်ဖော်ပုံ၏ အလယ်ဗဟိုတွင် **နည်းပညာသုံးသင်နည်းဗေဒ** ကိုတွေ့ရှိနိုင်သည်။ သက်ဆိုင်ရာ ဘာသာရပ်၊ သင်နည်းဗေဒနှင့် နည်းပညာတို့ အချင်းချင်း တစ်ခုနှင့်တစ်ခု အကြားဆက်စပ်မှုကိုလိမ္မာပါးနပ်စွာ ကိုင်တွယ်အသုံးပြုရာမှပေါ်ပေါက် လာ ရခြင်းဖြစ်သည့် ဆရာများသိရှိထားသင့်သည့် အသိပညာအမျိုးအစားအစုံအလင်ကို TPACK က ကိုယ်စားပြုထားပါသည်။^{၄၈} ထိုအသိပညာအားလုံးတို့သည် အမျိုးမျိုးအပြားပြားခြားနားသော စာသင်ခန်းများ၊ စာသင်ကျောင်းများနှင့် ယဉ်ကျေးမှုများတို့၏ တစ်မျိုးစီထူးခြားမှုရှိသည့် အခြေအနေအရပ်ရပ် ဘောင်အတွင်း၌ ပေါ်ပေါက်လာရသည်။ အခြေအနေအကြောင်းအရာ တစ်ခုစီအလိုက် နည်းပညာ ပေါင်းစပ်ထည့်သွင်းရန် ချဉ်းကပ်ပုံချဉ်းကပ်နည်းအမျိုးမျိုး လိုအပ် မည်ဖြစ်သည်။ တိကျစွာ သတ်မှတ်ထားသော တစ်ခုတည်းသောနည်းလမ်း ဟူ၍မရှိနိုင်ပါ။

၄၈ Kurt, S. (2018).

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၂)။ TPACK အယူအဆများနှင့် ၎င်းတို့၏ အဓိပ္ပာယ် သတ်မှတ်ချက် များကို မှန်ကန်အောင်ယှဉ်တွဲပေးစေခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ TPACK အညွှန်းဘောင်တွင် တင်ပြထားသော အဓိ ကျသည့် အယူအဆ (၇) မျိုးတို့အကြောင်းကို ကျောင်းသားများ မည်သို့နားလည်သည်ကို ပြန်လည် ဆန်းစစ်ရန် ဖြစ်သည်။

ဇယား (၂.၁) တွင်ပါဝင်သော အယူအဆတစ်ခုစီအတွက် သင့်လျော်သော အဓိပ္ပာယ် သတ်မှတ်ချက် တစ်ခုစီကို ရွေးချယ်ပေးပါ။ အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ချက် အသီးသီးတို့ကို ဇယား အောက်ဘက်တွင် ပေးထားသည်။

ဇယား ၂.၁။ ဆရာများသိမှတ်ဖွယ် အသိပညာအမျိုးမျိုးတို့၏ အဓိပ္ပာယ် သတ်မှတ်ချက်များ

အယူအဆ	အဓိပ္ပာယ် သတ်မှတ်ချက်
သင်နည်းဗေဒဆိုင်ရာ အသိပညာ (Pedagogical Knowledge) (PK)	
ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ အသိပညာ၊ ဘာသာရပ် အကြောင်းအရာ (Content Knowledge) (CK)	
နည်းပညာဆိုင်ရာ အသိပညာ(Technological Knowledge) (TK)	
ဘာသာရပ်သင်ကြားရေး၌ အသုံးပြုသော သင်နည်းဗေဒ ဆိုင်ရာ အသိပညာ (Pedagogical Content Knowledge) (PCK)	
နည်းပညာသုံး ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ အသိပညာ (Technological Content Knowledge) (TCK)	
နည်းပညာသုံး သင်နည်းဗေဒဆိုင်ရာ အသိပညာ (Technological Pedagogical Knowledge) (TPK)	
ဘာသာရပ်သင်ကြားရေး၌အသုံးပြုသောနည်းပညာသုံးသင် နည်းဗေဒဆိုင်ရာ အသိပညာ (Technological Pedagogical Content Knowledge) (TPACK)	

အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ချက်များ

- စာသင်ခန်းနှင့် ဆီလျော်သော နည်းပညာသုံး ကိရိယာအမျိုးမျိုးနှင့် ရင်းမြစ် အမျိုးမျိုးတို့ကို သိရှိပြီး ထိုနည်းပညာတို့ကို အသုံးပြုရာ၌ နှစ်စဉ်တတ်ကျွမ်းသော အသိပညာ
- စာသင်ခန်းတွင်း သင်ကြားမှု သင်ယူမှုတို့ကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေရန် နည်းပညာများကို အသုံးပြုရာ၌ အထိရောက်ဆုံး ဖြစ်အောင် မည်သို့ ဆောင်ရွက် နိုင်ကြောင်းသိရှိသောအသိပညာ
- သင်ကြားမှုနှင့် သင်ယူမှုဆိုင်ရာ ချဉ်းကပ်မှုများ၊ နည်းဗျူဟာများနှင့် နည်းလမ်းများအကြောင်းကို သိရှိသော အသိပညာ
- သင်ကြားမှုနှင့်သင်ယူမှုဆိုင်ရာ ဆက်စပ်အခြေအနေများတွင် ပါဝင်နေသော အကြောင်းအရာ၊ သင်နည်းဗေဒနှင့် နည်းပညာတို့အကြား ဆက်စပ်မှုကို အကျိုးရှိစွာနှင့် ကျွမ်းကျင်လေ့လာစွာ မည်သို့ ကိုင်တွယ်အသုံးပြုရမည်ကို သိရှိ သော အသိပညာ
- ဘာသာရပ်နယ်ပယ်တစ်ခု၏ အသိပညာနှင့်ကျွမ်းကျင်မှုများ ပါဝင်နေသည့် ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာတို့ကို သိရှိသော အသိပညာ
- ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာများကို သင်ကြားပေးရာ၌ အသစ်အဆန်း ဖြစ်အောင် စိတ်ဝင်စားဖွယ်ဖြစ်အောင် နည်းပညာကို အသုံးပြုပြီး မည်သို့ စီစဉ် ပြုပြင်နိုင်ပြီး ရှုပ်ထွေးနေသော အကြောင်းအရာများကို ကျောင်းသားများ ရှင်းလင်းစွာ နားလည်သဘောပေါက်အောင် မည်သို့ အထောက်အပံ့ပြုနိုင် ကြောင်းကို သိရှိသော အသိပညာ
- ဘာသာရပ် အကြောင်းအရာများကို သင်ကြားပေးရာ၌ ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှု တိုးမြှင့်ပေးနိုင်ရန်အတွက် ချဉ်းကပ်မှုများ၊ နည်းဗျူဟာများနှင့် နည်းလမ်းများကို အသုံးပြုကာ မည်သို့ သင်ကြားပေးနိုင်ကြောင်းကို သိရှိသော အသိပညာ

SAMR သင်ယူမှုပုံစံအကြောင်းနားလည် သဘောပေါက်စေခြင်း

ပညာရေးဒီဂရီကောလိပ် ပထမနှစ်သင်တန်းတွင် ဒေါက်တာ ရူဘင်ပူရ်တက်ဒူရာ (Dr Ruben Puentedura) တည်ဆောက်ဖော်ထုတ်ခဲ့သော SAMR သင်ယူမှု ပုံစံအကြောင်းကို

ကျောင်းသားများ လေ့လာခဲ့ကြပြီးဖြစ်သည်။ SAMR ပုံစံက စာသင်ခန်းတွင်းသို့ နည်းပညာကို ပေါင်းစပ်ထည့်သွင်းရာတွင် မည်သည့်အဆင့်၌ ထည့်သွင်းသင့်ကြောင်း စဉ်းစားကြံဆနိုင်စေရန် ဆရာများအား အထောက်အပံ့ပြုပေးနိုင်သည်။

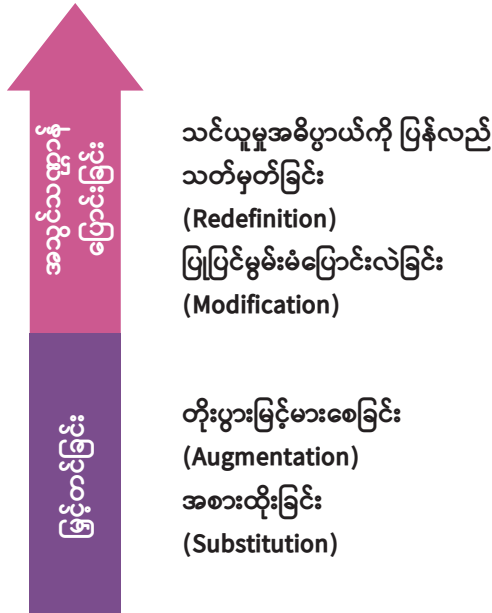
SAMR ပုံစံတွင် ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှု အပိုင်း (၂) ပိုင်းရှိသည်။ ၎င်းတို့မှာ မြှင့်တင်ခြင်းအပိုင်းနှင့် အသွင်သဏ္ဍာန်ပြောင်းခြင်းအပိုင်းတို့ဖြစ်သည်။ အပိုင်းတစ်ခုစီကို အဆင့် (၂) ခုစီ ထပ်မံခွဲခြားနိုင်သည်။

မြှင့်တင်ခြင်းအပိုင်း (Enhancement)

- အစားထိုးအသုံးပြုခြင်းအဆင့်တွင် နည်းပညာက အစဉ်အလာသုံးစွဲနေကျ သင်ကြား သင်ယူမှု ဆိုင်ရာကိရိယာတို့နေရာတွင် အစားထိုးဝင်ရောက်လာမည်။ သို့ရာတွင် သင်ယူမှုလုပ်ငန်းတွင် လုပ်ဆောင်ပုံ အပြောင်းအလဲ လုံးဝမဖြစ်ပေါ်ပါ။ သို့မဟုတ် အနည်းငယ်မျှသာ ပြောင်းလဲစေမည်။
- တိုးပွား မြှင့်မားစေခြင်းအဆင့်တွင် နည်းပညာက အစဉ်အလာသုံးစွဲနေကျ သင်ကြား သင်ယူမှုဆိုင်ရာ ကိရိယာတို့အား ဖယ်ထုတ်အစားထိုးပြီးနောက် သင်ယူမှုလုပ်ငန်းတွင် အကျိုးကျေးဇူးများသော အပြောင်းအလဲအချို့ကို ပေါ်ပေါက်စေသည်။

အသွင်သဏ္ဍာန် ပြောင်းလဲခြင်းအပိုင်း (Transformation)

- ပြုပြင်မွမ်းမံ ပြောင်းလဲခြင်းအဆင့်တွင် နည်းပညာက သင်ယူမှုလုပ်ငန်းကို ပြန်လည်ပုံစံချ၍ ပြုပြင်တည်ဆောက်ပေးသည်။
- သင်ယူမှု အသွင်သဏ္ဍာန်ကို ပြန်လည်သတ်မှတ်ပေးခြင်းအဆင့်တွင် ယခင်က စိတ်ကူးရန်ပင် မဖြစ်နိုင်ခဲ့သော သင်ယူမှုလုပ်ငန်း အသစ်အဆန်းတို့ကို တီထွင်ဖန်တီးတည်ဆောက်နိုင်စေရန် နည်းပညာက ဆောင်ရွက်ပေးသည်။

ပုံ ၂.၅။ SAMR သင်ယူမှုပုံစံ

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၃)။ SAMR အဆင့်အသီးသီးတို့တွင် နည်းပညာပေါင်းစပ် ထည့်သွင်းမှုအတွက် သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ SAMR အဆင့်များနှင့် ထိုအဆင့်များကို ကျင့်သုံးနေသည့် နည်းပညာသုံး ဥပမာများအကြား ချိတ်ဆက်ပေါင်းစပ်ပြတတ်ရန်ဖြစ်သည်။

ဇယား (၂.၂) တွင် ပြထားသော ပေါင်းစပ်မှု ချိတ်ဆက်မှုအဆင့် အသီးသီးတို့အတွက် ဥပမာပြစာသင်ခန်းတစ်ခုစီ ထည့်သွင်းပေးရန်ဖြစ်သည်။ ဇယားကွက်၏ ပထမအလျားလိုက် အကွက်တွင် ဥပမာတစ်ခု ဖော်ပြထားသည်။ ပေးထားသော ဝေါဟာရအသုံးအနှုန်းများကို အထူးဂရုစိုက် မှတ်သားပါ။

မိခင်ဘာသာစကားအဖြစ်သုံးစွဲသည့် အင်္ဂလိပ်လူမျိုးတို့ပင်လျှင် ဤပုံစံမှ ဝေါဟာရတို့ကို နားလည်ရန် ရှုပ်ထွေးခက်ခဲတတ်သည့်အတွက် ကျောင်းသားများနားလည်စေရန် အထူး ဂရုပြု၍ သုံးစွဲထားသော ဝေါဟာရများဖြစ်ကြသည်။

ဇယား ၂.၂။ SAMR သင်ယူမှုပုံစံ

အဆင့်	ပိုမိုရှင်းလင်းလွယ်ကူ သော အခေါ်အဝေါ်	ဖော်ပြချက်	စာသင်ခန်းတွင်းသို့ နည်းပညာပေါင်းစပ် ထည့်သွင်းပုံ ဥပမာ
အစားထိုးခြင်း (Substitution)	အစားထိုးသည် (သို့မဟုတ်) အသစ်လဲလှယ်သည်	အစဉ်အလာအားဖြင့် သုံးစွဲခဲ့ သော ကိရိယာများ ကို လုံးဝ မပြောင်းလဲဘဲ ဆက်လက် ထားရှိခြင်း (သို့မဟုတ်) အနည်း ငယ်မျှ သာ ပြောင်းလဲသုံးစွဲခြင်း၊ သင်ယူမှု လုပ်ငန်းများကို အနည်းငယ် ပြောင်းလဲ ခြင်း။	ကွင်းဆင်းလေ့လာမှု အစီရင်ခံစာတစ်ခု (Field report) ရေးသားရာတွင် မင်တိုနှင့် စာရွက်မသုံးဘဲ ကွန်ပျူတာ အသုံးပြု၍ ရေးသားခြင်း
တိုးပွားမြှင့်မားစေခြင်း (Augmentation)	တိုးပွားစေသည် (သို့မဟုတ်) ထပ်မံပေါင်းထည့်သည်	နည်းပညာက အစဉ်အလာ အားဖြင့် အသုံးပြုခဲ့သော ကိရိယာများကို အသစ် ဖလှယ်ပြီး အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေသော အပြောင်းအလဲ အချို့ကို ထပ်မံပေါင်းထည့်ပေး ခြင်း။	
ပြုပြင်မွမ်းမံပြောင်းလဲခြင်း (Modification)	ပြုပြင်မွမ်းမံသည် (သို့မဟုတ်) အပြောင်းအလဲများ ပြုလုပ်သည်။	သင်ယူမှုလုပ်ငန်းကို ရေရှည် တည်တံ့သော ပုံစံ အဖြစ် ပြန်လည် ပုံစံတကျ တည်ဆောက်နိုင်ရန် နည်းပညာက ခွင့်ပြု ပေးသည်။	
အဓိပ္ပာယ်ပြန်လည် သတ်မှတ်ခြင်း (Redefinition)	အဓိပ္ပာယ် ပြန်လည် သတ်မှတ်သည် (သို့မဟုတ်) အဓိပ္ပာယ် အသစ်တစ်ခု ပေးသည်	ယခင်က စိတ်ကူးရန်ပင် မဖြစ်နိုင်သော သင်ယူမှု လုပ်ငန်း အသစ်အဆန်း များကို ဖန်တီး တည် ဆောက်နိုင်စေရန် နည်းပညာက ခွင့်ပြု ပေးသည်။	

အိမ်စာလုပ်ငန်း ။ SAMR ပုံစံအကြောင်းကို ဗီဒီယိုကြည့်ရှုစေခြင်း

ဤသင်ယူလေ့လာမှုအဆင့်တွင် SAMR ပုံစံတည်ဆောက်သူ DR. Rubew Puentedura ဆွေးနွေးတင်ဆက်ထားသည့် SAMR အကြောင်း ဗီဒီယိုတစ်ခုကို ကြည့်ရှုနားထောင် လေ့လာ နိုင်သည်။

အောက်ပါအချက် (၂) ခုကို ဆွေးနွေးထားသည်။

- SAMR ပုံစံကို မည်ကဲ့သို့ တီထွင်တည်ဆောက်ခဲ့ပုံ
- SAMR ပုံစံကို စာသင်ခန်းတွင်းသို့ နည်းပညာပေါင်းစပ်ထည့်သွင်းနိုင်စေရန် ဆရာ တို့အား မည်ကဲ့သို့ အထောက်အပံ့ပြုပေးပုံ

ထိုဗီဒီယိုကို မကြည့်ရှုလိုက်ရသူ ကျောင်းသားများအတွက် ၎င်း၏ဆွေးနွေးချက် အနှစ်ချုပ်/ အကျဉ်းကို လေးထောင့်ကွက် (၂.၁) တွင် ဖော်ပြထားသည်။

လေးထောင့်ကွက် ၂.၁။ SAMR ပုံစံကိုအသုံးပြုခြင်း၆၉

ဗီဒီယိုကို ဤဝက်ဘ်ဆိုဒ်တွင် ကြည့်ပါ။ ဤ <https://www.common sense.org/education/Videos/ruben-puentedura-on-applying-the-samr-model>

ဤပုံကိုမည်သို့တီထွင်တည်ဆောက်ခဲ့သနည်း။

Puentedura သည် SAMR ပုံစံကို ၁၉၈၀ ခုနှစ် အလယ်ပိုင်းက တီထွင်တည်ဆောက်ခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်က၎င်းသည် ဟားဗတ်တက္ကသိုလ်တွင် ဘွဲ့လွန်သင်တန်းတက်ရောက်နေသူ တစ်ဦးဖြစ်ပြီး သင်တန်းမှတစ်ဆင့်ပေးသည့် စီမံချက်တစ်ခုကို ဆောင်ရွက်ရင်းမှစ၍ SAMR ပုံစံကို တီထွင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုစဉ်က သူသည် ဘွဲ့ကြိုသင်တန်း သိပ္ပံသင်ရိုးညွှန်းတမ်း မိတ်ဆက်စာတမ်းတစ်ခု၏ ရှုထောင့်အသီးသီးတို့ကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်နေချိန် ဖြစ်သည်။ နည်းပညာဆိုင်ရာ အထောက်အကူတို့ကို သင်ယူမှု၌ ပေါင်းစပ်သုံးစွဲခြင်းဖြင့် ကျောင်းသားတို့အတွက် အကျိုးရှိပုံကို သိမြင်လာခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် နည်းပညာကိရိယာများကို အာရုံစိုက်လေ့လာသည့် လုပ်ငန်းထက် စာသင်ခန်းတွင်း၌ နည်းပညာနှင့်ပေါင်းစပ် ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် ဆရာတို့၏ လုပ်ငန်းအလေ့အကျင့် အမျိုးမျိုးတို့ကို ဆန်းစစ်လေ့လာသည့်ဘက်သို့ ပိုမိုဦးစားပေးဆောင်ရွက်ခဲ့ရသည်။

ဤပုံစံကို မည်ကဲ့သို့ အသုံးပြုသင့်သနည်း။

နည်းပညာကို သုံးစွဲရာတွင်ဆရာများအနေနှင့် စိတ်လက်ပေါ့ပါးလွတ်လပ်စွာ ဆောင်ရွက်ရန်နှင့် သူတို့၏ နည်းပညာသုံးစွဲမှုအလေ့အကျင့်ကို အချိန်ယူ၍ ပျိုးထောင်ရန် အရေးကြီးကြောင်း Puenteduraကအသိအမှတ်ပြုထားခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့်၎င်းက ဆရာများအား နည်းပညာကို အစားထိုးခြင်းအဆင့်နှင့် တိုးပွားမြှင့်တင်ခြင်းတို့တွင် စတင်သုံးစွဲကြရန် အားပေးတိုက်တွန်းခဲ့သည်။ သို့မှသာလျှင် ယခုလက်ရှိလုပ်ငန်း အလေ့အကျင့်ကို မြှင့်တင်မှုပြုနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ တိုးပွားမြှင့်မားခြင်းအဆင့် (Augmentation) နှင့် ပြုပြင်မွမ်းမံပြောင်းလဲခြင်းအဆင့် (Modification) တို့အကြား ခြားနားချက်ကို Dr Puentedura ကအလေးထားဖော်ပြသည်။ ထိုအဆင့် (၂) ခုအကြား ခြားနားချက်ကို (ဆိုလိုသည်မှာ နည်းပညာသုံးစွဲသူ၏အလေ့အကျင့်များကို မြှင့်တင်ခြင်း အပိုင်းမှ အသွင်သဏ္ဍာန်ပြောင်းခြင်းအပိုင်းသို့ ရွေ့လျားခြင်း) သိရှိနိုင်ရန် ဆရာသည် ယခင်က ၎င်းလုပ်ဆောင် ခဲ့သည့် အလေ့အကျင့်များကို အနှစ်သာရပြည့်ဝစွာပြန်လည်ထုတ်လုပ် သုံးစွဲနေခြင်းဖြစ်သလား။ (သို့မဟုတ်) သင်ယူမှုအတွေ့အကြုံတို့ကို ပီပြင်ခိုင်မာသော အသွင်သဏ္ဍာန်အသစ် ပုံစံအဖြစ် ပြန်လည်ပုံစံချတည်ဆောက်လာတတ်စေရန် နည်းပညာက ပံ့ပိုးခွင့်ပြုပါသလား စသည့်အချက်များ ကို ကြည့်ရမည်ဟု ဆိုပါသည်။

၄၉ Puentedura, 2014.

ပိုမိုမြင့်မားသည့် အဆင့်တို့၌ နည်းပညာကို ထည့်သွင်းအကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအားဖြင့် ရရှိလာမည့် အကျိုးကျေးဇူးများ မှာ အဘယ်နည်း။

Puentedura ၏ အဆိုအရ အသွင်သဏ္ဍာန်ပြောင်းခြင်းအပိုင်းမှ ပြုပြင်မွမ်းမံ ပြောင်းလဲခြင်း အဆင့်နှင့် သင်ယူမှု အဓိပ္ပာယ်ကို ပြန်လည်သတ်မှတ်ခြင်းအဆင့်တို့တွင် ဆရာက နည်းပညာကို အောင်မြင်စွာ ပေါင်းစပ်ထည့်သွင်းပေးလိုက်နိုင်သောအခါ ကျောင်းသားများသည်လည်း သူတို့၏ သင်ယူမှုလုပ်ငန်းကို သူတို့ကိုယ်တိုင် တာဝန်ယူ ကြီးကြပ်ဆောင်ရွက်နိုင်ကြသည်ဟု ဆိုပါသည်။ ထိုကျောင်းသားတို့သည် သင်ယူမှုလုပ်ငန်းအဖြစ် ဘာလုပ်ရမည်၊ ဘာဖြစ်လာမည်တို့ကို ညွှန်ကြားချက် စောင့်ရှောက်မှုမလိုအပ်ပါ။ ကျောင်းသားတို့ကိုယ်တိုင် ထိုထွင်းကြံဆကာ စတင် ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် စွမ်းရည်ရှိကြပြီး ၎င်းတို့ ကိုယ်တိုင် ပိုင်နိုင်မှု ပိုင်စိုးမှုရှိကြသည်။ ဤကဲ့သို့သော စာသင်ခန်းမျိုးတွင် ဆရာသည် မိမိ၏ လုပ်ငန်းအလေ့အကျင့်ကို အစဉ်မပြတ် ပြန်လည်သုံးသပ်မှုပြု နေသူဖြစ်ရမည်။ သင်ကြားမှုသင်ယူမှုဆိုင်ရာ အသေးစိတ်ရည်ရွယ်ချက်များ ရရှိလာစေရေးတွင် နည်းပညာသုံးစွဲကာ အကောင်းဆုံးပံ့ပိုးပေးနိုင်ရန်အတွက် ဆရာက မိမိလုပ်ငန်း အလေ့အထ/ အကျင့်ကို စဉ်ဆက်မပြတ် ပြန်လည် သုံးသပ်နေရမည်ဖြစ်သည်။

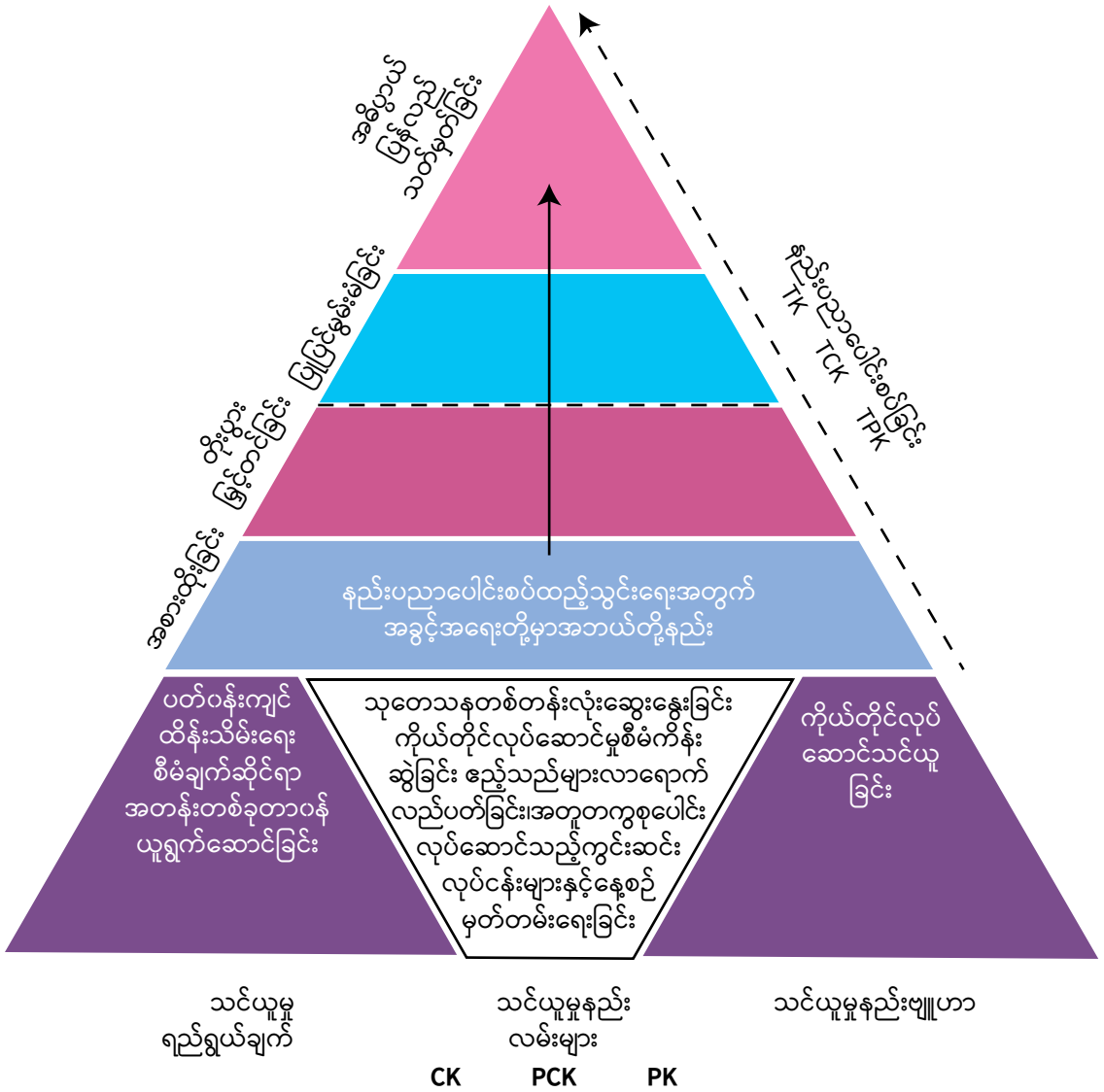
SAMR ပုံစံ နှင့် TPACK အညွှန်းဘောင်တို့ ပေါင်းစပ်ဖွဲ့စည်းခြင်း

Shulman က ၂၀၀၆ ခုနှစ်က စတင်ဖော်ထုတ်ခဲ့သည်။ စတင်ထုတ်ဝေခဲ့သည့် ၂၀၀၆ ခုနှစ်မှ စတင်ကာ TPACK အညွှန်းဘောင်သည် သင်ကြားမှု၊ သင်ယူမှုတို့တွင် နည်းပညာပေါင်းစပ် ထည့်သွင်းမှုဆိုင်ရာ သဘောတရားရေးရာ အညွှန်းဘောင်များအနက် ရှေ့ဆောင်/ဦးဆောင် အညွှန်းဘောင်များထဲတွင် တစ်ခုအပါအဝင်ဖြစ်ခဲ့သည်။ SAMR ပုံစံအတွက် ဝေဖန်ဖွယ်ရှိသည်မှာ ၎င်းကို TPACK အညွှန်းဘောင်ကဲ့သို့ သုတေသနစာပေများတွင် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခြင်းနှင့် သုတေသီအချင်းချင်း၏ ပြန်လည်ဆန်းစစ်မှုကို ခံယူခဲ့ခြင်းတို့မရှိခဲ့ချေ။ သို့ရာတွင် SAMR သင်ယူမှုပုံစံသည် ဆရာအစီအစဉ်များကို ပံ့ပိုးနိုင်မှု၌ အတန်အသင့် အောင်မြင်ခဲ့သည်။

ပုံ (၂.၆) တွင် TPACK အညွှန်းဘောင်နှင့် SAMR ပုံစံတို့ကို ပေါင်းစပ်ပေးနိုင်မည့် စီစဉ်ဆောင်ရွက်မှုနည်းလမ်း/ကိရိယာတစ်ခုကို တင်ပြထားသည်။

- ထိုနည်းလမ်း (ကိရိယာ) ထဲတွင် TPACK အညွှန်းဘောင်ကို မြင်ရပါသလား။
- SAMR ပုံစံကို မြင်ရပါသလား။

ထိုစီစဉ်ဆောင်ရွက်မှုနည်းလမ်းက သင်ယူမှုလုပ်ငန်း အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုတွင်ဖြစ်စေ၊ ရှေ့နောက် အစဉ်လိုက် ဆက်စပ်နေသော သင်ခန်းစာအတွဲတစ်ခုတွင်ဖြစ်စေ နည်းပညာကို ပေါင်းစပ်သုံးစွဲပေးနိုင်ရေး စဉ်းစားရာ၌ ကူညီပံ့ပိုးပေးနိုင်သည်။

ပုံ ၂.၆။ TPACK အညွှန်းဘောင် နှင့် SAMR ပုံစံကို ပေါင်းစပ်ပေးမည့် အစီအစဉ်နည်းလမ်း အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်း ၅၀

၅၀ Adapted from Technology Integration Ladder Activity (Gravel, Mika, & Soger, 2014).

သင်ယူမှုရည်ရွယ်ချက်၊ နည်းဗျူဟာနှင့်နည်းလမ်းများ

ပုံ (၂.၆) တွင်ပြထားသည့် တြိဂံ၏ အောက်ခြေထောင့်ကွေးများ၌ (အရိပ်ဖြင့်ခြယ်ထားသော/ အရိပ်ပြထားသော) နေရာများတွင် ဆရာက သင်ယူမှုရည်ရွယ်ချက်နှင့် သင်ယူမှုနည်းဗျူဟာ များကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ထားသည်။ ၎င်းတြာပီဇီယမ်/တြိဂံ (၂) ခုသည် ဆရာက သတ်မှတ် ပေးထားသည့် သင်ယူမှုရည်ရွယ်ချက်နှင့် သင်ယူမှုနည်းလမ်းများကိုပြသသည်။ ဥပမာ အားဖြင့် သင်ခန်းစာ အစီအစဉ်တွဲတစ်ခု၏ သင်ယူမှုရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျောင်းသားများအား ရေရှည်တည်တံ့မှု စီမံချက်တစ်ရပ်ကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရန် ဆိုပါစို့။ ကျောင်းသား များသည် ရေရှည်တည်တံ့သည့် ဥယျာဉ်တစ်ခုကို စိုက်ပျိုးကြလိမ့်မည်။ ပုံ (၂.၇) ပါ ဥယျာဉ် ကဲ့သို့သော ဥယျာဉ်မျိုး

ထိုသင်ယူမှု ရည်ရွယ်ချက် ပြည့်စုံစေရန် အသုံးပြုမည့် သင့်လျော်သော သင်ယူမှုနည်းဗျူဟာ တစ်ခုခု ကိုယ်တိုင်လုပ်ဆောင်ခြင်းဖြင့် သင်ယူခြင်း ဖြစ်သည်။ ဆရာက စနစ်တကျ စီမံ တည်ဆောက်ထားသော သင်ယူမှုပုံစံတစ်ခုကို အသုံးပြုပြီး ကျောင်းသားများအား လိုအပ် သော ပံ့ပိုးမှုများပေးရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် ပြဿနာတစ်ရပ်ကို စူးစမ်း လေ့လာအဖြေရှာရန် (ဆိုလိုသည်မှာ ကျောင်းဝင်းအတွင်း ရေရှည်တည်တံ့သော ဥယျာဉ် တစ်ခုကို မည်သို့ ဖန်တီးမည်နည်း။) လုပ်ဆောင်ရမည့်လုပ်ငန်း အဆိုပြုချက်ကို ပြုစုတင်ပြ ရန်၊ အကောင်အထည်ဖော်ရန်နှင့် သင်ယူမှုကို ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားရန် ကျောင်းသား များကို ဆရာက ကူညီပံ့ပိုးပေးရမည်။

သင်ယူမှုနည်းလမ်းများထဲတွင် ဥယျာဉ်များသို့ သွားရောက်ကာ သုတေသနပြုလေ့လာခြင်း တစ်တန်းလုံး စုပေါင်းပါဝင်ဆွေးနွေးခြင်းနှင့် ကိုယ်တိုင်လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းကို အစီအစဉ် ဆွဲခြင်းတို့ ပါဝင်သည်။ ထို့ပြင် ဥယျာဉ်သို့ လာရောက်လည်ပတ် လေ့လာသော ဧည့်သည်များ လည်ပတ်မှုခရီးစဉ်လည်း ပါဝင်မည်။ (ဥပမာ - ကျောင်းသားမိဘများနှင့် ဆရာ များ လာရောက် ကြည့်ရှုလေ့လာရင်း ၎င်းတို့က ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် ပံ့ပိုးမှုပေးသွားကြမည်။)

ကျောင်းသားတို့၏ စီမံချက်ရေးဆွဲမှု၊ တည်ဆောက်မှုနှင့် စိုက်ပျိုးမှုတို့တွင် မိဘများက ပံ့ပိုး ပေးနိုင်သည်။ ဥယျာဉ်ခြံစိုက်ပျိုးရေးကို အတူတကွ စုပေါင်းလုပ်ဆောင်ကြရသည်။ ထို့နောက်၎င်းတို့၏ ကိုယ်တိုင်လုပ်ဆောင်မှုမှ အတွေ့အကြုံများကို ပြန်လည်သုံးသပ်မှုပြု သော မှတ်တမ်းကိုလည်း ရေးသားကြရမည်ဖြစ်သည်။

ပုံ ၂.၇။ နေပြည်တော် အလယ်တန်းကျောင်းဝင်းတစ်ခုထဲမှ ကျောင်းဥယျာဉ် ရင်းမြစ် - Myanmar Digital News, 2019

နည်းပညာပေါင်းစပ်ပေးခြင်း

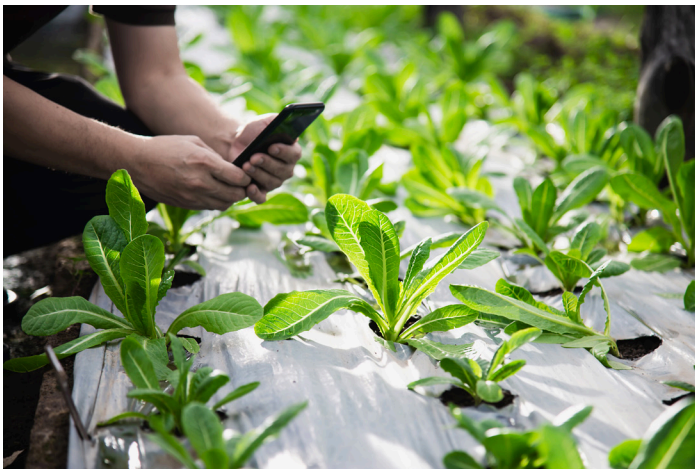
ပုံ (၂.၈) တွင် တွေ့မြင်ရသည့်အတိုင်းဆရာက SAMR အဆင့်ဆင့်တို့အနက် သင့်လျော်ရာ အဆင့်တို့တွင် သင့်လျော်ရာနည်းပညာများ ပေါင်းစပ်ထည့်သွင်းနိုင်မည့် အခွင့်အလမ်းများ ကို ရှာဖွေရမည် ဖြစ်သည်။ သင်ကြားမှုသင်ယူမှု ပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေတစ်ခု၌ မည်သို့ သော နည်းပညာကို ပေါင်းစပ် သုံးစွဲနိုင်မည်ကို စဉ်းစားကြံဆ၍ ရှာဖွေရမည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် လူအများစုကျယ်ပြန့်စွာ သုံးစွဲကြသော နည်းပညာမှာ မိုဘိုင်းဖုန်း နည်းပညာ ပင်ဖြစ်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် ကျောင်းသားများက ၎င်းတို့လုပ်ဆောင်နေသော စီမံချက်၏ တိုးတက်ဖြစ်ပေါ်မှုအဆင့်ဆင့်ကို ဓာတ်ပုံရိုက်မှတ်တမ်းတင်ထားရန်အတွက် ဆရာ၏ မိုဘိုင်းဖုန်းကို အသုံးပြုနိုင်သည်။ (ဥပမာ-ဥယျာဉ်စိုက်ပျိုးရန် မြေတူးဆွခြင်း၊ မြေဩဇာကျွေးခြင်း၊ အစေ့များကို ကြံ၍ စိုက်ပျိုးခြင်း၊ အပင်များကြီးထွားလာခြင်း စသည်တို့ကို အဆင့်ဆင့် မှတ်တမ်းတင် ဓာတ်ပုံရိုက် ယူထားနိုင်သည်။)

နည်းပညာပြည့်စုံစွာ အသုံးပြုနိုင်သော ကျောင်းတစ်ကျောင်းဖြစ်လျှင် နည်းပညာပေါင်းစပ် သုံးစွဲနိုင်မည့် အခွင့်အလမ်းများ ပို၍ ရရှိနိုင်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် ကျောင်း၌ ဘက်စုံသုံး

မီဒီယာခန်းမတစ်ခုရှိလျှင် ကျောင်းသားများသည် ကွန်ပျူတာနှင့် အင်တာနက်တို့ကို အသုံးပြုပြီး ရေရှည်တည်တံ့နိုင်သော ဥယျာဉ်စိုက်ပျိုးမှု အကြောင်းကို သုတေသနပြုနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

အတန်းအနေဖြင့် သူတို့အဆိုပြုထားသော ဥယျာဉ်စိုက်ပျိုးရေး လက်တွေ့လုပ်ဆောင်မှု အစီအစဉ်ကို ဒစ်ဂျစ်တယ်နည်းပညာသုံး၍ တင်ပြနိုင်သည်။ ထိုတင်ပြချက်ကို ကျောင်းအုပ်ကြီး၊ ကျောင်းအရည်အသွေး တိုးတက်ရေးကော်မတီ (သို့မဟုတ်) မိဘဆရာ အသင်းတို့ထံသို့ ပေးပို့နိုင်သည်။ ဒစ်ဂျစ်တယ်ဓာတ်ပုံများကို လူမှုကွန်ရက် စာမျက်နှာ (FB) တွင်မျှဝေနိုင်ခြင်းအားဖြင့် ကျောင်းဥယျာဉ် တိုးတက်မှုကို မိသားစုများနှင့် ပို၍ ကျယ်ပြန့်သော အသိုက်အဝန်းကို သိရှိစေသည်။

ပုံ ၂.၈။ ရေရှည်တည်တံ့မှုရှိသော ဥယျာဉ်စိုက်ပျိုးရေးစီမံချက်တွင် နည်းပညာကို ပေါင်းစပ် အသုံးပြုခြင်း

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၄)။ TPACK - SAMR ကိရိယာများကို ဆက်သွယ်အသုံးပြုခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ TPACK-SAMR ကိရိယာကိုသေချာစွာ လေ့လာတတ်စေရန် ဖြစ်သည်။

ပုံ (၂.၈) မှ အသေးစိတ်အချက်အလက်များကို ကားချပ်ကြီးတစ်ခုပေါ်တွင် ပြန်လည်၍ ရေးဆွဲပါ။ ထည့်သွင်းပါ။

ကျောင်းသားများနှင့် ကိုက်ညီသည်ဟု ယူဆရသော SAMR အဆင့်များတွင် အောက်ဖော်ပြပါ သင်ပြမှုလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်စေသင့်သည်။

- ဥယျာဉ်များအကြောင်း သုတေသနပြုရန်နှင့်အစီရင်ခံစာများ ရေးသားပြုစုရန်အတွက် ကွန်ပျူတာများ အင်တာနက်ဆက်သွယ်မှုနှင့် ကွန်ပျူတာ စာစီစာရိုက်မှု ဆိုင်ရာ ပရိုဂရမ်များကို အသုံးပြုခြင်း။
- အတန်း၏ ဧည့်သည်တော်များအဖြစ် ဖိတ်ကြားထားသော မိဘဆရာအသင်းဝင်များနှင့် ကျောင်းအုပ်ကြီးစသည့် ပညာရေးလုပ်ငန်း၌ ပတ်သက်နေသူများကို ကျောင်းဥယျာဉ်တစ်ခု စိုက်ပျိုးတည်ဆောက်ထားမှုအတွက် ကိုယ်တိုင်လုပ်ဆောင်ခြင်း အစီအစဉ် (action plan) အကြောင်းအကြမ်းဖျင်းတင်ပြနိုင်ရန်အတွက် ဆွေးနွေးတင်ပြမှုတစ်ခု ဆောင်ရွက်ရာတွင် ကွန်ပျူတာများနှင့် ကွန်ပျူတာပရိုဂရမ်များကို အသုံးပြုခြင်း။
- စီမံချက် အဆင့်အသီးသီး၌ ဆောင်ရွက်ထားမှုများကို မှီတိုင်းဖုန်းဖြင့် ဓာတ်ပုံရိုက်ပြီး ပြန်လည်သုံးသပ်မှုမှတ်တမ်းတွင် အထောက်အကူပြုစေမည်။ လူမှုကွန်ရက်ပို့စာများတွင် ရပ်ရွာလူထု အဖွဲ့အစည်းအတွင်း လက်ရှိဆောင်ရွက်နေမှုမှတ်တမ်းတစ်ခုအဖြစ်သုံးနိုင်သည်။

ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန် မေးခွန်းများ

- ၁။ PCK အယူအဆနှင့် ဆရာများအတွက်တတ်ကျွမ်းမှုစံသတ်မှတ်ချက်အညွှန်းဘောင် (TCSF) တို့သည် မည်သို့ ညီညွတ်ဆက်စပ်နေသနည်း။
- ၂။ TPACK အညွှန်းဘောင်၏ အခြေခံအုတ်မြစ်ကို မည်သည့်အရာက တည်ဆောက်ပေးသနည်း။
- ၃။ SAMR ပုံစံ၏ အမြင့်ဆုံးအဆင့်ကို ဖော်ပြပါ။
- ၄။ TPACK အညွှန်းဘောင်နှင့် SAMR ပုံစံတို့သည် အချင်းချင်းအပြန်အလှန် မည်သို့ ဖြည့်ဆည်းပံ့ပိုးပေးသနည်း။
- ၅။ သင်ကြားရေးတွင် နည်းပညာပေါင်းစပ်သုံးစွဲရေးအတွက် ဆရာများက စဉ်းစားကြံဆရာတွင် TPACK အညွှန်းဘောင်နှင့် SAMR ပုံစံ (၂) မျိုးစလုံးတို့သည် အဘယ်ကြောင့် အသုံးဝင်သနည်း။

၂.၂။ ကျောင်းသားဗဟိုပြု ချဉ်းကပ်နည်းများနှင့်

ဆရာဗဟိုပြုချဉ်းကပ်မှုများ

ဘာသာရပ်နယ်ပယ်အသီးသီးတွင် ကျောင်းသားများသင်ယူမှုကို အစွမ်းကုန် ထက်မြက်စေရန်အတွက် အလယ်တန်းပြဆရာတစ်ဦး၌ သင်ကြားမှုနှင့် သင်ယူမှုနည်းလမ်းများ စုံလင်ကြွယ်ဝစွာ ရှိရန်လိုအပ်ပါသည်။ ဤအခန်းငယ်တွင် ကျောင်းသားဗဟိုပြု ချဉ်းကပ်မှုနှင့် ဆရာဗဟိုပြုချဉ်းကပ်မှုတို့၏ အခြေခံဖြစ်သော သဘောတရားများကို အသေးစိတ်ဆန်းစစ် လေ့လာခြင်း၊ စူးစမ်းလေ့လာမှုအခြေပြု သင်ယူမှုနှင့် ဆရာက ဦးဆောင်သောသင်ကြားမှု (Direct instruction) တို့အတွက် သက်သေအထောက်အထားအခြေပြု နှင့် ဆီလျော်သောသင်ယူမှုပုံစံများကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်ခြင်း၊ စာသင်ခန်းနမူနာများ၊ သင်ကြားမှု စီစဉ်ရာ၌ ထည့်သွင်းစဉ်းစားဖွယ်အချက်များနှင့် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ဆက်စပ်နေသော သင်ကြားမှုသင်ယူမှုဆိုင်ရာနည်းဗျူဟာများကို တင်ပြခြင်းတို့ ပါဝင်ကြသည်။

၂.၂.၁။ ကျောင်းသားဗဟိုပြု သင်ယူမှု အသိပညာတည်ဆောက်မှု ပဓာနထားသော ချဉ်းကပ်မှု

မျှော်မှန်းထားသော သင်ယူမှုရလဒ်များ

ဤသင်ခန်းစာကို သင်ယူပြီးချိန်တွင် သင်သည် -

- ကျောင်းသားဗဟိုပြုသင်ယူမှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သင်ယူမှုသဘောတရားများ၊ ဆရာ၏အခန်းကဏ္ဍနှင့် ကျောင်းသား၏ အခန်းကဏ္ဍတို့ကို ရှင်းပြတတ်မည်။
- စူးစမ်းလေ့လာမှုအခြေပြု သင်ယူမှုကိုဦးတည်စေမည့် မေးခွန်းများမေးတတ်မည်။

- စူးစမ်းလေ့လာမှု အခြေပြု သင်ယူမှုပုံစံအမျိုးမျိုးတို့ကို နှိုင်းယှဉ်ဖော်ပြတတ်မည်။
- စူးစမ်းလေ့လာမှု တစ်ခု၏အစပျိုးအဆင့်အတွက် ထည့်သွင်းစဉ်းစားဖွယ် အချက်များနှင့် သင်ပြနည်းများ စီစဉ်ထားရှိမှုကို အတိုချုပ် ဖော်ပြတတ်မည်။

ကျောင်းသားဗဟိုပြု သင်ယူမှုဆိုင်ရာ ချဉ်းကပ်မှုများ

အိမ်စာလုပ်ငန်း - ကျောင်းသားဗဟိုပြု သင်ယူမှုဆိုင်ရာ သဘောတရားများကို ဖော်ထုတ်သတ်မှတ်ပေးခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျောင်းသားဗဟိုပြု သင်ယူမှုသဘောတရားများကို ခွဲခြားသတ်မှတ် ဖော်ထုတ်တတ်စေရန် ဖြစ်သည်။

ပထမနှစ်သင်ရိုးတွင် ကျောင်းသားဗဟိုပြု သင်နည်းဗေဒဆိုင်ရာ ချဉ်းကပ်မှုနှင့် ဆရာဗဟိုပြု သင်နည်းဗေဒဆိုင်ရာ ချဉ်းကပ်မှုတို့အကြား ကြီးမားသော ကွာဟခြားနားချက်ကို ဖော်ပြခဲ့သည်။ လေးထောင့်ကွက် (၂.၂) တွင် ကျောင်းသားဗဟိုပြုသင်ယူမှု၏ အဓိကသဘောတရားများအကြောင်း အနှစ်ချုပ်ဖော်ပြထားသည်။ ၎င်းတို့ထဲမှ အများစုသည် ပထမနှစ်သင်ရိုးထဲမှ အကြောင်းအရာများ ဖြစ်ကြသည်။

ထိုလေးထောင့်ကွက် (၂.၂) ပါ အကြောင်းအရာများ ဖတ်ရှုလေ့လာနေစဉ်မှာပင် အဓိကကျသော သဘောတရားများကို ဆယ်ခုထက်မပိုစေဘဲ ရှာဖွေမှတ်သားပါ။ ဥပမာအားဖြင့် ပထမစာပိုဒ် (၂) ခုတွင် အောက်ပါသဘောတရားတို့ကို အလေးပေးကာ မင်နှင့်တားမည်ဖြစ်သည်။ (လေးထောင့်ကွက် (၂.၂) ကို ကြည့်ရှုလေ့လာပါ) ။

- ၁။ ကလေးများက၎င်းတို့ ကိုယ်တိုင်ကြုံတွေ့ရသည့် အတွေ့အကြုံများမှတစ်ဆင့် တက်ကြွစွာ သင်ယူတတ်ကြသည်။
- ၂။ ကလေးများသည် သူတို့၏အတွေ့အကြုံများကို သူတို့ယခင်သိနှင့်ပြီး အသိပညာ

လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးလုပ်ငန်းနှင့် ဆွေးနွေး (မေးမြန်း) မှုတို့မှတစ်ဆင့် အဓိပ္ပာယ် ဖော်ယူတတ်ကြသည်။

လေးထောင့်ကွက် ၂.၂။ ကျောင်းသားဗဟိုပြု သင်ယူမှုသဘောတရားများ

ကလေးများက ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင်ကြိုတွေ့ရသည့် အတွေ့အကြုံများမှတစ်ဆင့် တက်ကြွစွာ သင်ယူတတ်ကြသည်။ ထိုသဘောတရားအပေါ်အခြေခံ၍ အသိပညာ တည်ဆောက်မှုဆိုင်ရာ သင်ယူမှုသီအိုရီများ ပေါ်ပေါက်လာခြင်းဖြစ်သည်။ ၎င်းအချက်ကို ရေရှည်တည်တံ့သော ကျောင်းဥယျာဉ် စီမံချက်တွင် တွေ့ရှိနိုင်သည်။ ထိုစီမံချက်တွင် ရေရှည်တည်တံ့သော ဥယျာဉ်တစ်ခု စိုက်ပျိုးရန် လိုအပ်သော အသိပညာကို တက်တက်ကြွကြွ ကိုယ်တိုင်တည်ဆောက်နိုင်မည့် အခွင့်အလမ်း ပံ့ပိုးပေးထားသည်။ ဥယျာဉ်စိုက်ပျိုးဖြစ်ထွန်းမှုအတွက် ကလေးများသည် သုတေသနပြုခြင်း၊ ကျောင်းအုပ်ကြီး၊ မိဘများ နှင့် ပြောဆိုမေးမြန်း ဆက်သွယ်ခြင်း၊ အတန်းထဲတွင် အချင်းချင်း ဆွေးနွေးခြင်းနှင့် ကိုယ်တိုင်လုပ်ဆောင်မှု အစီအစဉ်များ စီစဉ်ရေးဆွဲခြင်း၊ စုပေါင်းတာဝန်ယူရသော ကွင်းဆင်းလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်ကို ပြန်လည်သုံးသပ် သည့် မှတ်တမ်းရေးခြင်းတို့ကို အဆင့်ဆင့်ဆောင်ရွက်သွားနိုင်ကြသည်။

(ကိုယ်တိုင်) အသိပညာတည်ဆောက်မှုကို ပဓာနထားသည့် သင်ယူမှုဆိုင်ရာ သီအိုရီများတွင် ကလေးများသည် သူတို့၏ အတွေ့အကြုံများကို သူတို့ယခင်သိနှင့်ပြီး အသိပညာ၊ လူမှုပေါင်းသင်း ဆက်ဆံရေးလုပ်ငန်းနှင့် ဆွေးနွေး (မေးမြန်း) မှုတို့ မှတစ်ဆင့် အဓိပ္ပာယ်ဖော်ယူတတ်ကြောင်းကို အဆိုပြုတင်ပြထားကြသည်။ ဤနည်းအားဖြင့် (သင်ယူမှုပြုကြသည့်အတွက်) သင်ယူမှုဆိုသည်မှာ လူအများတို့ အတူတကွ ဆုံစည်းရာ အတွေ့အကြုံနှင့် သိရှိနားလည်မှုတို့ကို မျှဝေပြီး စိတ်ကူးသစ် အတွေးသစ်တို့ကို စူးစမ်းလေ့လာရာ လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှုဖြစ်စဉ်တစ်ခုဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ သင်ယူမှုကို ဤသို့ရှုမြင် သုံးသပ်ခြင်းက အပြုအမူပုံသွင်းမှု သီအိုရီများနှင့် လုံးဝဆန့်ကျင်ပါသည်။ အပြုအမူဝါဒီတို့ကမူ သင်ယူမှုကို လူတစ်ဦးထံမှ အခြားတစ်ဦးထံသို့ သတင်းအချက်အလက်များကို တစ်ဆင့်ပို့ပေးခြင်း၊ လက်ဆင့်ကမ်းခြင်းဟု ရှုမြင်ကြသည်။^{၅၁}

အကြောင်းအရာတစ်ခုကို လက်ခံယူပြီးနောက် ပြန်လည်တွေးခေါ်နိုင်မှု (သို့မဟုတ်) မှတ်မိနိုင်စွမ်းရှိမှု အရည်အချင်းကို အလေးထားခြင်းထက် ကျောင်းသား၏ စိတ်တွင်းစေ့ဆော်မှုနှင့် အနှစ်သာရ (အဓိပ္ပာယ်) ပြည့်ဝသော သင်ယူမှုလုပ်ငန်း များတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုသည်သာ အရေးပါသည်ဟု ကျောင်းသားဗဟိုပြု သင်ယူမှုက အသိအမှတ်ပြု ပါသည်။^{၅၂} ကျောင်းသားများ သင်ယူရာတွင်စစ်မှန်သော အမှန်တကယ်ဖြစ်ပျက် တည်ရှိနေသော ကမ္ဘာလောက၏ ဆက်စပ် ပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေများတွင်သာ သင်ယူစေသည်။ သိလိုသည်တို့ကို စူးစမ်းမေးမြန်း တတ်စေရန် သူတို့စိတ်ဝင်စား သည့်အရာများကို တစိုက်မတ်မတ်လေ့လာလိုက်စား တတ်စေရန်နှင့် သူတို့၏ပတ်ဝန်းကျင်ကို စူးစမ်းသိရှိလိုစိတ်များ သဘာဝကျကျ ပေါ်ပေါက်လာစေရန် ကျောင်းသားတို့ကို ကူညီပံ့ပိုးပေးရမည်။ ဤသို့ဖြင့် စူးစမ်းလေ့လာမှုများ ပြဿနာ ဖြေရှင်းမှုများနှင့် ကိုယ်တိုင်လုပ်ဆောင်ရသော လုပ်ငန်းများမှတစ်ဆင့် ကလေးများထဲတွင် ကျိုးကြောင်းဝေဖန် ဆင်ခြင် တွေးတောမှု (critical thinking)၊ အသစ်အဆန်းတီထွင် တွေးတောမှု (creative thinking) နှင့် အပြန်အလှန်ဆက်သွယ် ပြောဆိုရာ၌ ကျွမ်းကျင်မှုတို့ ဖွံ့ဖြိုးလာမည်ဖြစ်သည်။

၅၁ Bada, 2015.
၅၂ Friesen & Scott, 2013.

ဤလုပ်ငန်းများတွင် ကျောင်းသားများက သူတို့၏ လက်ဦးအတွေ့အကြုံများမှတစ်ဆင့် သူတို့ထံ၌ အသိပညာအသစ် ကျွမ်းကျင်မှုအသစ်များဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် ရှေ့နောက် အဓိပ္ပာယ် ပြည့်ဝစွာ/အကျိုးရှိရှိ ဆက်စပ်ချိတ်ဆက်တတ်မည်။ ဆရာ များကလည်း သင့်လျော်သော ငြိမ်းဆင်မှုနှင့် တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်ပေးမှုတို့ကို ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သည်။ ဤသို့ဖြင့် ဆရာ များက ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုပေါက်မြောက်စေရန် ရှေ့ဆောင်လမ်းပြသူနှင့် ကူညီလမ်းညွှန်သူအဖြစ် ဆောင်ရွက် ရမည်ဖြစ်သည်။ ‘ငြိမ်းဆင်ခြင်း’ (scaffolding) ဆိုသော ဝေါဟာရအဓိပ္ပာယ်မှာ ကျွမ်းကျင်သူတို့က ဖန်တီးပံ့ပိုးပေးထား သော အထောက်အကူပြု အဆောက်အအုံဖြစ်ပြီး ထိုသဘောတရားသည် ပညာရှင် Vygotsky ၏ “ဖွံ့ဖြိုးမှု ဗဟိုချက်မ ရပ်ဝန်း” (Zone of Proximal Development) (ZPD) အယူအဆအပေါ်တွင် မူတည် တည်ဆောက်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ ZPD ဆိုသည်မှာ ကျောင်းသားတစ်ဦး၏ “အခြားသူ၏ အထောက်အပံ့ အကူအညီဖြင့် စွမ်းဆောင်နိုင်မှု နှင့် အထောက်အပံ့ အကူအညီမဲ့ ကိုယ်တိုင်စွမ်းဆောင်နိုင်မှု” တို့ကြား အကွာအဝေး၊ ကွာဟချက်ကို ဆိုလိုသည်။ ၁၃

ဥပမာအားဖြင့် ရေရှည်တည်တံ့သော ဥယျာဉ်များဖြစ်ပေါ်လာရေးကို သုတေသနပြုသည့်အခါ ဆရာက သူတို့အား စာကြည့်တိုက် (သို့မဟုတ်) အွန်လိုင်း (အင်တာနက်) မှ အချက်အလက်များကို လွတ်လပ်စွာ ရှာဖွေကြည့်ရှုခွင့်ပေးခြင်း (သို့မဟုတ်) သူတို့ နှင့်သင့်လျော်မည့်ရင်းမြစ်များနှင့် ဝက်ဘ်ဆိုဒ်များကို ဆရာကရှာဖွေပေးခြင်း စသည်တို့သည် သူတို့၏ ZPD ပေါ်မူတည်၍ ကွာခြားလိမ့်မည်။ အကူအညီမပါဘဲ ကိုယ်တိုင်ဆောင်ရွက်နိုင်သူများအတွက် သတင်းအချက် အလက်တို့ကို လွတ်လပ်စွာ ကိုယ်တိုင်ရှာဖွေ ကြည့်ရှုနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး အကူအညီမရှိ ဆောင်ရွက်တတ် သူများအတွက်မူ ဆရာကရှာဖွေပေးရမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အလယ်တန်းကျောင်းသားများ အနေနှင့် ဥယျာဉ်တစ်ခု ဖန်တီးရာတွင် စီစဉ်ခြင်း၊ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း၊ စိုက်ပျိုးခြင်း အဆင့်ဆင့်ကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ အရေးပါသော ငြိမ်းဆင်မှု (အထောက်အကူ) တို့လိုအပ်မည်ဖြစ်သည်။ အမှန် အားဖြင့် ကိုယ်တိုင်လုပ်ဆောင်ခြင်းဖြင့် သင်ယူမှုသည် ရေရှည်တည်တံ့သော ဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက်ပညာရေးတွင် အသုံးပြုသော နည်းဗျူဟာတစ်ခု ဖြစ်သည်။ ကိုယ်တိုင်လုပ်ဆောင် သင်ယူမှု၏ ထူးခြားသော ဝိသေသလက္ခဏာမှာ ကျောင်းသား များ၏ကိုယ်တိုင်လုပ်ဆောင်သင်ယူမှု အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်း၊ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်း နှင့် အတွေ့အကြုံများ အပေါ်ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်ဆင့် တို့တွင် အထောက်အကူပြု လမ်းညွှန်ပေးသည့် ကူညီလမ်းညွှန် သူ သို့မဟုတ် လူသစ်များကို အနီးကပ်ကူညီပေးနိုင်သည့် အတွေ့အကြုံပါရင့်သူ (mentor) တစ်ဦးရှိခြင်းဖြစ်သည်။ ၁၄ ထို သင်ယူမှုတွင် ကူညီလမ်းညွှန်သူနေရာတွင် ဆရာက ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သည်။

သင်ယူမှု၌ လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးရှုထောင့်နှင့် ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားတတ်ခြင်း ရှုထောင့်တို့ကို ထိမိစွာအလေးထား ခြင်းအားဖြင့် ကျောင်းသားဗဟိုပြု သင်ယူမှုသည် ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံရေး ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် မိမိကိုယ်ကိုမိမိ ဆန်းစစ်ဝေဖန် ရာတွင် ကျွမ်းကျင်မှုတို့ကို တိုးမြှင့် ပေးနိုင်သည်။ ကျောင်းသားများကို ရွယ်တူဖော်အချင်းချင်း ပြောဆိုဆက်ဆံတတ်စေရန်၊ အတူတကွလက်တွဲလုပ်ဆောင်တတ်စေရန်နှင့် အတူစုပေါင်း လုပ်ရသော လုပ်ငန်းများတွင် စေ့စပ် ညှိနှိုင်းတတ်စေရန် အတွက် ကူညီပံ့ပိုးမှုပေးသည်။ သူတို့အား သူတို့၏ နားလည်သဘောပေါက်မှု ပြောင်းလဲမှုအပေါ်တွင်လည်းကောင်း၊ ကိုယ်တိုင်သင်ယူမှုလုပ်ငန်းစဉ်ကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ ပေါ်ပေါက်လာသော အပြောင်းအလဲများအပေါ်တွင် လည်းကောင်း ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားနိုင်မည့် အခွင့်အလမ်းများ ပံ့ပိုးပေးထားသည်။ ကျောင်းသားဗဟိုပြု သင်ယူမှု၏ ရည်မှန်းချက် (ပန်းတိုင်) မှာ သင်ယူသူ ကျောင်းသားတို့အား သိမှုဆိုင်ရာနှင့် အဆင့်မြင့်သိမှုဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများရှိပြီး ကိုယ်ပိုင်ကိုယ်စိုး ဩဇာပြည့်ဝသော သင်ယူသူများဖြစ်လာစေရန်အတွက် သင်ယူမှုလုပ်ငန်းကို မိမိကိုယ်တိုင် စည်းကမ်း စနစ်တကျကြီးကြပ်စီမံခန့်ခွဲနိုင်သူများ၊ မိမိကိုယ်တိုင် မိမိအကြောင်းအားသာချက် အားနည်းချက်များကို စိစစ်သုံးသပ်သတ်မှတ် တတ်သူများအဖြစ်သို့ ပြုပြင်ပုံသွင်းပေးရန်ဖြစ်ပါသည်။

၅၃ Vygotsky, 1978.
၅၄ Tilbury & Cooke, 2005.

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၁)။ ကျောင်းသားဗဟိုပြုသင်ယူမှုတွင် ဆရာနှင့်ကျောင်းသားများအဖြစ် သရုပ်ဆောင် သင်ယူခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ သင်တို့အား ကျောင်းသားဗဟိုပြုစာသင်ခန်းတစ်ခုအတွင်းမှ ဆရာနှင့်ကျောင်းသားများအဖြစ် သရုပ်ဆောင်ကာသင်ယူရန်ဖြစ်သည်။

လေးထောင့်ကွက် (၂.၂) ထဲမှ သင် မင်ရောင်စုံနှင့်မျဉ်းသားထားသော သဘောတရားများကို ရည်ညွှန်းလေ့လာပါ။ ကျောင်းသားဗဟိုပြုသင်ယူမှုတစ်ခုမှ ဆရာနှင့် ကျောင်းသားတို့ ဆက်ဆံပြောဆိုရမည့် သရုပ်ဖော်ပြကွက်တစ်ခုကို ဖန်တီးပါ။

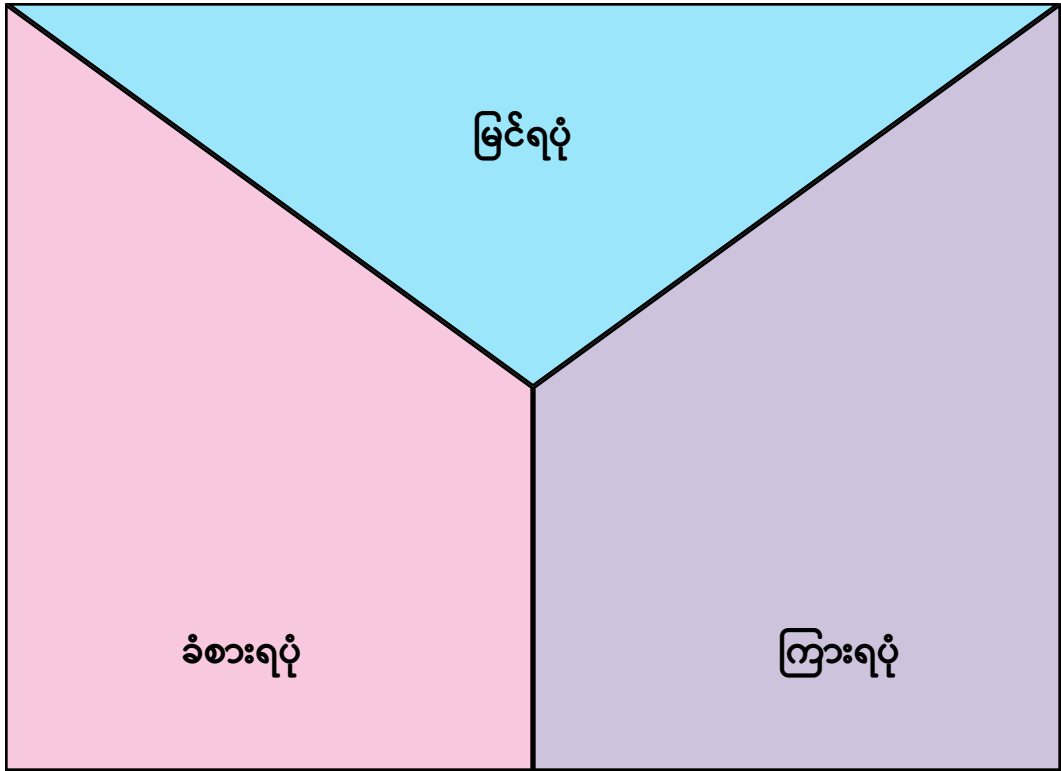

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၂)။ ကျောင်းသားဗဟိုပြုသင်ယူမှု အကြောင်း Y ပုံသဏ္ဍာန် ဇယားကွက်ကို တည်ဆောက်ခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျောင်းသားဗဟိုပြုသင်ယူမှုကို မည်သည့်ပုံစံဖြင့် ရှုမြင်ရပုံ၊ မည်သို့ဝေဖန်ကြားသိရပုံနှင့် မည်သို့ခံစားရပုံတို့ကို ဖော်ပြတတ်စေရန်ဖြစ်သည်။

ကျောင်းသားဗဟိုပြု သင်ယူမှု၏ Y ပုံဇယားကွက်ကို ရေးဆွဲတည်ဆောက်ပါ။ ကျောင်းသားဗဟိုပြုသင်ယူမှုကျင့်သုံးနေသော စာသင်ခန်းတစ်ခုသည် မည်သို့သောပုံစံရှိမည်နည်း။ မည်သို့သောပုံစံဟု ကြားဖူးသနည်း။ မည်သည့်ပုံစံမျိုး ခံစားချက်မျိုးရှိနိုင်မည်နည်း။ မည်သည့်ပုံစံမည်သည့်အမျိုးအစားဟု ထင်ရသနည်း။ မည်သို့သောအခြေအနေမျိုးခံစားရနိုင်သနည်း။

ဤ Y ပုံ ဇယားကွက်ကိုဖြည့်ပြီးလျှင် ဇယားကွက်တစ်ခွင်တစ်ပြင်လုံးကို ကြည့်ရှုလေ့လာပါ။ ဤစာသင်ခန်းသည် အားလုံးအကျုံးဝင်သည့် စာသင်ခန်းအဖြစ်ရှိပါသလား။ ဆိုလိုသည်မှာ ကျောင်းသားအားလုံးသည် သင်ယူမှုလုပ်ငန်းတွင် ပါဝင်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကြပါသလား။ သင်၏ အဖြေအတွက် အကြောင်းပြချက်များပေးပါ။

ပုံ ၂.၉။ ကျောင်းသားဗဟိုပြုသင်ယူမှု - မြင်ရပုံ၊ ကြားရပုံ နှင့် ခံစားရပုံ

စူးစမ်းလေ့လာမှု အခြေပြုသင်ယူမှုနှင့် လိုရင်းကို ထိမိသောမေးခွန်းများ

စူးစမ်းလေ့လာမှုအခြေပြုသင်ယူမှုသည် ကျောင်းသားဗဟိုပြု နည်းဗျူဟာတစ်ခုဖြစ်ပြီး ကျောင်းသားများက သိလိုသော မေးခွန်းများကို မေးမြန်းကြသည်။ သို့မဟုတ် ပြဿနာများကို ဖော်ထုတ်သတ်မှတ်ကြသည်။ လိုအပ်သော အကြောင်းအရာများကို စူးစမ်းရှာဖွေ လေ့လာပြီး သိရှိလာရသော အကြောင်းအရာများနှင့်ရရှိလာသော အချက်အလက်များကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ လေ့လာကြသည်။ ရလဒ်များကို အနက် အဓိပ္ပာယ်ကောက်ကာတွေ့ရှိချက်များ ထောက်ခံ အကြံပြုချက်များနှင့် အဖြေများကို စေ့စပ်သေချာစွာ လေ့လာပြီး ပြန်လည်သုံးသပ်မှုပြုကြရမည်။

စူးစမ်းလေ့လာ၍ သင်ယူမှုပြုရာတွင် လိုအပ်ချက်များကို ပြည့်စုံစွာ မထောက်ပံ့နိုင်လျှင် ထို စူးစမ်းမှုမျိုးမှ ကျောင်းသားများအတွက် အကျိုးထူးရရှိနိုင်မည်မဟုတ်ဟု သုတေသနစာပေ များက ဆိုထားကြသည်။^{၅၅}

စူးစမ်းလေ့လာမှု အခြေပြုသင်ယူမှုသည် နက်ရှိုင်းသော သင်ယူမှုကိုဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။^{၅၆}

- စူးစမ်းလေ့လာမှုအဆင့်တစ်ခုစီတို့၌ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်သောကျွမ်းကျင်မှုများသည် ကျောင်းသားများထံ၌ ဖွံ့ဖြိုးပြီးဖြစ်ရမည်။ သို့မဟုတ် လျှင်လည်း ထိုကျွမ်းကျင်မှုများ ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် ဆရာက ငြိမ်းဆင်ပံ့ပိုးပေးရမည်။
- ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုကို လမ်းပြပေးရန် ဆရာများက သူတို့အား တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များပေးရန်နှင့် အချင်းချင်းစစ်ဆေးအကဲဖြတ်နိုင်မည့် အခွင့်အလမ်းများကိုလည်း ပံ့ပိုးပေးရမည်။
- စူးစမ်းလေ့လာမှုကို တွန်းအားပေးရန်အတွက် ထိမိအားကောင်းသော မေးခွန်းတစ်ခု လိုအပ်သည်။ ထိုမေးခွန်းမျိုးသည် ကျောင်းပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ဘာသာရပ်နယ်ပယ်အတွင်းမှ အရေးပါသောယူဆချက်များနှင့် သာမကဘဲ ထိုထက်မက ကျယ်ဝန်းသည့် ပြင်ပမှ လက်တွေ့ကမ္ဘာလောကနှင့် ကျောင်းသားများကို ဆက်စပ်ပေးနိုင်သော မေးခွန်းမျိုး ဖြစ်ရမည်။

ဥပမာအားဖြင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုနှင့် ပတ်သက်သည့် စူးစမ်းမေးမြန်းမှုတွင် မေးခွန်းများသည် သိပ္ပံနည်းကျ အခြေအမြစ်ရှိရမည်။

- ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ်ဓာတ်ငွေ့နှင့်ရာသီဥတုအပြောင်းအလဲအကြား ချိတ်ဆက်မှု/ ဆက်သွယ်မှုမှာအဘယ်နည်း။
- ကျွန်ုပ်တို့အနေနှင့် ရုပ်ကြွင်းလောင်စာများ (ထင်း၊ မီးသွေးစာတုံး)ကို အသုံးမပြုဘဲ အခြားအမျိုးအစား လောင်စာများ (နေစွမ်းအင်)ကို ပြောင်းလဲသုံးစွဲရန် အဘယ်ကြောင့် လိုအပ်သနည်း။

၅၅ Lazonder & Harmsen, 2016; Alfieri et al., 2011.
၅၆ Friesen and Scott, 2013.

ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုအပေါ် စူးစမ်းလေ့လာမှုတစ်ခုတွင် လူမှုရေးဆိုင်ရာ အလေးပေးမှု အကြောင်းအရာများကိုလည်း ထည့်သွင်းမေးမြန်းလိုက မေးမြန်းနိုင်သည်။

- ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းက မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ကျွန်ုပ်တို့ဒေသခံ ရပ်ရွာလူထုတို့ အပေါ်တွင် မည်ကဲ့သို့သက်ရောက်မှုရှိနိုင်သနည်း။
- ပိုမိုပူနွေးလာနေသော ကျွန်ုပ်တို့ ကမ္ဘာဂြိုဟ် (Planet) နှင့် ဆက်စပ်နေသော အန္တရာယ်များကိုလျှော့ချနိုင်စေရန်နှင့် ပူနွေးလာမှုနှင့် သဟဇာတဖြစ်အောင် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ကြရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့အနေနှင့် ဒေသန္တရအဆင့် နိုင်ငံအဆင့် နှင့် ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံးအဆင့် စသည့် အဆင့် အသီးသီးတို့တွင် မည်သည်တို့ကို ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သနည်း။

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၃)။ ထိမိအားကောင်းသော မေးခွန်းများကို ရေးသားပြုစုခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ထိမိအားကောင်းသောမေးခွန်းများ ရေးသားတတ်စေရန် ဖြစ်သည်။

အခြေခံပညာသင်ရိုးသစ် ဆဋ္ဌမတန်းအတွက် ပြဋ္ဌာန်းထားသော ဘာသာရပ်နယ်ပယ်တစ်ခုခု ထဲမှ ကျယ်ပြန့်သောခေါင်းစဉ် (သို့မဟုတ်) အကြောင်းအရာတစ်ခုကို ရွေးချယ်ပါ။ သင့်အနေ နှင့် ပုံ (၂.၁၀) တွင် တင်ပြထားသော ခေါင်းစဉ်များထဲမှ တစ်ခုခုကို ရွေးချယ်နိုင်သည်။

စူးစမ်းမေးမြန်းရန် အကုန်လွှမ်းခြုံမိစေမည့်မေးခွန်းတစ်ခုအား ထိုမေးခွန်းကို အထောက်အကူ ပြုသည့် အခြားမေးခွန်းများနှင့်အတူ ရေးသားပြုစုပါ။ သို့မဟုတ် စူးစမ်းလေ့လာရန် တစ်ခု နှင့်တစ်ခု အကြောင်းအရာ ဆက်စပ်နေသော မေးခွန်းအစဉ်အတွဲ တစ်ခုပြုစုရေးသားပါ။

စူးစမ်းမေးမြန်းမှုမှ မေးခွန်းများကို ဖြေဆိုရာတွင် ပါဝင်မည့် ကျောင်းသားအမျိုးအစား၊ အချက်အလက် ရင်းမြစ်အမျိုးအစားနှင့် သင်ယူမှုလုပ်ငန်းအမျိုးအစားတို့ကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားပါ။

<p>ရာသီဥတုအပြောင်းအလဲ-ဘဝတွက်တာ ကျွမ်းကျင်စရာ</p>	<p>ရေသံသရာလည်ပုံ-ပထဝီဝင်ဘာသာ</p>
	
<p>အစေ့မှအပင်ပေါက်ခြင်း-သိပ္ပံဘာသာ</p>	<p>နေစကြာဝဠာအဖွဲ့အစည်း-ပထဝီဝင်ဘာသာ</p>
	

ပုံ ၂.၁၀။ ဆဋ္ဌမတန်း၊ အခြေခံပညာသင်ရိုးသစ်

စူးစမ်းလေ့လာမှုပုံစံများ - သိပ္ပံသင်ယူရန် 5 Es (E- ၅ ဆင့်) ပုံစံ

စူးစမ်းလေ့လာမှု အခြေပြု သင်ယူမှုတွင် ကျောင်းသားများ စိတ်ပါလက်ပါ ပါဝင်ဆောင်ရွက်လိုစိတ်ရှိလာအောင် သင်ခန်းစာဖွဲ့စည်းပုံနှင့် ငြိမ်းဆင်မှုတို့ ပံ့ပိုးနိုင်သည့် ပုံစံအများအပြား ရှိကြသည်။

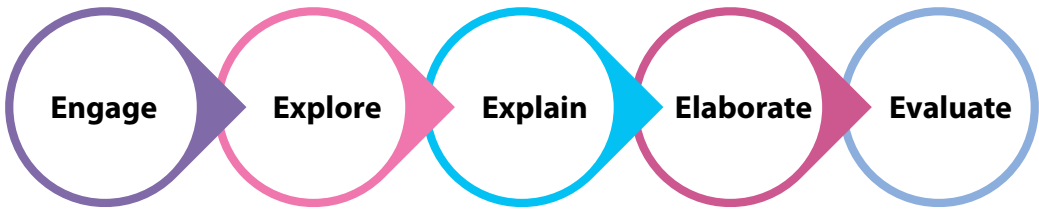
ခြားနားသော ဘာသာရပ်နယ်ပယ်အမျိုးမျိုးအတွက် ခြားနားသော ပုံစံအမျိုးမျိုးကို အသုံးပြုကြသည်။ နိုင်ငံတကာက အသိအမှတ်ပြုလက်ခံထားသော သိပ္ပံဘာသာရပ်အတွက် စူးစမ်းလေ့လာမှု အခြေပြုသင်ယူမှုပုံစံများ 5 Es (E) ၅ ဆင့် ပုံစံဖြစ်သည်။^{၁၇} ဇယား (၂.၃) တွင် ထိုအဆင့် (၅) ဆင့်ထဲမှ တစ်ဆင့်စီ၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို အကျဉ်းချုံး ဖော်ပြထားသည်။ ထို (E) ၅ ဆင့် ပုံစံက ပြဋ္ဌာန်းစာအုပ်ကို သင်ယူရန် အကြောင်းအရာများ၏ ပင်မအားထားရာ ရင်းမြစ်အဖြစ် အသုံးပြုခြင်းမှ လက်တွေ့ကျသော အတွေ့အကြုံများနှင့် စူးစမ်းလေ့လာစုံစမ်းဖော်ထုတ်ခြင်းကို အလေးပေးသည့် ချဉ်းကပ်မှုသို့ ရွှေ့လျားပြောင်းလဲစေသည်။

ဇယား ၂.၃။ (E) ၅ ဆင့် သင်ယူမှုပုံစံ^{၁၈}

အဆင့်	အဆင့်တစ်ခုစီ၏ရည်ရွယ်ချက်
ကျောင်းသားများကို စိတ်ပါလက်ပါ အားတက်သရော ပါဝင်ဆောင်ရွက်စေခြင်း (Engagement)	သင်ခန်းစာ၏ရည်ရွယ်ချက်နှင့်တိုက်ရိုက်ဆက်စပ်နေသော ကျောင်းသားများ၏ အတွေးအခေါ်များ (သို့မဟုတ်) လုပ်ဆောင်မှုများကို အမိအရ ဆွဲထုတ်နိုင်စေရန်အတွက် ပုံဖော် ဖန်တီးတည်ဆောက်ထားသည့် နည်းဗျူဟာများနှင့် လုပ်ငန်းများ
စူးစမ်းရှာဖွေလေ့လာခြင်း (Exploration)	သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများ၊ ဆွေးနွေးမှုများနှင့် လက်ရှိစွဲကိုင် ထားသည့် အယူအဆများက ကျောင်းသားများအား စိန်ခေါ်နေကြသည်။ အဆိုပါအကြောင်းအရာများက ကျောင်းသား များ၏ အတွေ့အကြုံကိုရှင်းလင်းကြရန် စိန်ခေါ်နေကြသည်။ ထိုသို့ စိန်ခေါ်မှုများနှင့် ရင်ဆိုင်နေရသော အတွေ့အကြုံများ
ရှင်းလင်းပြခြင်း (Explanation)	ကျောင်းသားများ၏ ရှင်းလင်းချက်များကို သိပ္ပံနည်းကျရှင်းလင်းချက်များနှင့် ညီညွတ်ဆက်စပ်အောင် ပြောင်းလဲ ပေးနိုင်သည့် သိပ္ပံနည်းကျ အယူအဆများကို ရှင်းလင်း တင်ပြခြင်း

၅၇ Bybee & Landes, 1990.
 ၅၈ Bybee, 2006, p. 15.

အဆင့်	အဆင့်တစ်ခုစီ၏ရည်ရွယ်ချက်
အသေးစိတ်ချဲ့ထွင်ခြင်း (Elaboration)	သိပ္ပံနည်းကျ အယူအဆများနှင့် ဝေါဟာရများကို အခြေအနေသစ်များထဲ၌ အသုံးပြုရန် လက်တွေ့အသုံးချရန် လိုအပ်မည့် သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများ
အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း (Evaluation)	ကျောင်းသားများ၏သိပ္ပံနည်းကျ နားလည်သဘောပေါက်မှု နှင့် အသိဉာဏ်စွမ်းရည်များကို စစ်ဆေးအကဲဖြတ်နိုင်ရန် အခွင့်အလမ်းပံ့ပိုးပေးသည့် အဆုံးသတ်လုပ်ငန်း

ပုံ ၂.၁၁။ 5 Es (E ၅ ဆင့်) ပုံစံ

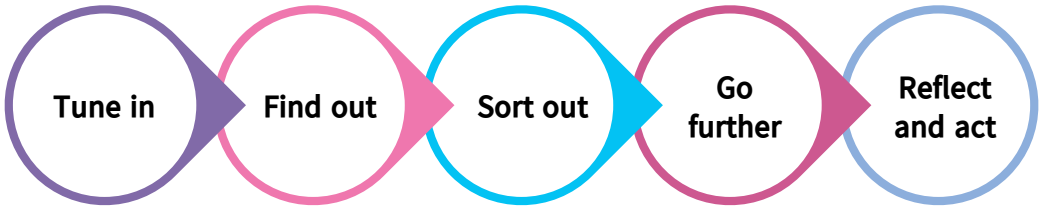
ဥပမာအားဖြင့် သင်ခန်းစာ (၈) ချိန်စာရှိသော ပထဝီဘာသာရပ်မှ အခန်းတစ်ခုကို လေ့လာသင်ယူမည်ဆိုပါစို့။ သင်ခန်းစာ၏ ခေါင်းစဉ်မှာ မြေယာရှုခင်း (တောတောင်ရေမြေပုံစံ) များ ဖြစ်ပေါ်လာပုံနှင့် အချိန်နှင့်အမျှ ပြောင်းလဲတတ်ပုံတို့ အကြောင်း ဖြစ်သည်။ ထိုသင်ခန်းစာကို လေ့လာသင်ယူရန် ကျောင်းသားများသည် ကွင်းဆင်းလေ့လာမှု ခရီးစဉ်တစ်ခု ထွက်နိုင်သည်။ ထိုခရီးစဉ်တွင် မြေမျက်နှာပြင်ပုံသဏ္ဍာန်အမျိုးမျိုးကို ကြည့်ရှုလေ့လာပြီး မြေဆီလွှာအမျိုးမျိုးနှင့် ကျောက်အမျိုးမျိုးတို့အကြောင်း လေ့လာမှုလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ကြမည်။ (Explore စူးစမ်းရှာဖွေ လေ့လာခြင်း)၊ ပြဋ္ဌာန်းစာအုပ်မှ ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်နှင့် တွေ့ရှိမှုတို့ကို ချိတ်ဆက်ကာ နားလည်သဘောပေါက်မှု ရရှိလာခြင်း (Explain ရှင်းလင်းပြခြင်း) အဆင့်တို့ကို ဆောင်ရွက်ကြသည်။ ထို့နောက် မြေဆီလွှာများ ရေတိုက်စားမှုကို လွှမ်းမိုးနေသည့် အချက် အလက်များကို ဆန်းစစ်နိုင်မည့် အသေးစိတ်စူးစမ်းရှာဖွေမှုပြုရန် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ကြမည်။ (Elaborate)

လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးဆိုင်ရာ စူးစမ်းလေ့လာမှုအတွက် သင်ကြားသင်ယူမှုပုံစံ

Kath Murdoch^{၁၆}သည် စူးစမ်းခြင်းအခြေပြု သင်ယူမှုဆိုင်ရာ ကမ္ဘာကျော်ကျွမ်းကျင်ပညာရှင် တစ်ဦးဖြစ်သည်။ ၎င်းကအဆင့် (၅) ဆင့်ပါဝင်သော လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးဆိုင်ရာ

၅၉ Murdoch, 2019.

စူးစမ်း လေ့လာမှု ပုံစံတစ်ခုကို တည်ဆောက်ခဲ့သည်။ 5 Es (E ၅ ဆင့်) ပုံစံနှင့်အလားတူပင် ထိုပုံစံကလည်း သင်ခန်းစာ အစဉ်အတွဲတစ်ခုကို အသုံးပြုထားသည်။ ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုနှင့် ပြန်လည် သုံးသပ်မှုကို လမ်းညွှန်ရန်အတွက် စာသင်ခန်းနံရံ၌ နံရံကားချပ်ကြီး တစ်ခုကပ်ပြီး ဆရာက ထိုပုံစံကို ထင်ရှားစွာ ပြသထားနိုင်သည်။

ပုံ ၂.၁၂။ လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး စူးစမ်းလေ့လာမှုပုံစံ

ဇယား ၂.၄။ လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး စူးစမ်းလေ့လာမှုပုံစံ

ပုံစံထဲမှ ဖြစ်ပေါ် တိုးတက်မှု အဆင့်	အဆင့်၏ရည်ရွယ်ချက်
အစပျိုးခြင်းအဆင့် (Tune in)	<ul style="list-style-type: none"> ကျောင်းသားများ၏ သိချင်စိတ်ပြင်းပြမှုကို တိုးမြှင့်ပေးရန်နှင့် သူတို့နှင့် သင့်လျော်သော စူးစမ်းမှုလုပ်ငန်းကို ချမှတ်ပေးရန် ကျောင်းသားများ၏ သိရှိပြီး အသိပညာကို မှတ်တမ်းတင်ရန် လိုရင်းအချက်ထိမိသော မေးခွန်းများကို ပြုစုရေးသား တတ်ရန် စူးစမ်းရမည့် အကြောင်းအရာကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်နိုင်မည့် နည်းလမ်းများကို စဉ်းစားကြံဆတတ်ရန်
နည်းလမ်းများ ရှာဖွေဖော်ထုတ်ခြင်း အဆင့် (Find out)	<ul style="list-style-type: none"> အချက်အလက်များ စုဆောင်းရာတွင် ရင်းမြစ်အစုံအလင် နည်းလမ်း အစုံအလင် အသုံးပြုနိုင်စေရန် (ဆိုလိုသည်မှာ ဖတ်ရှုလေ့လာခြင်း၊ ရုပ်/သံ လွှင့်ချက်များကို ကြည့်ရှုခြင်း၊ တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း၊ ကွင်းဆင်းလေ့လာခြင်း (Survey)၊ လက်တွေ့စမ်းသပ်လုပ်ဆောင်ခြင်း၊ ကြည့်ရှုလေ့လာခြင်း နည်းများ) သတင်းအချက်အလက်တို့၏တန်ဖိုးကို လေးနက်စွာ ဝေဖန်ဆန်းစစ်ကာ အကဲဖြတ်စစ်ဆေးနိုင်ရန် ရရှိလာသော သတင်းအချက်အလက်တို့ကို နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် မှတ်တမ်းတင် နိုင်စေရန်

ပုံစံထဲမှ ဖြစ်ပေါ် တိုးတက်မှု အဆင့်	အဆင့်၏ရည်ရွယ်ချက်
အမျိုးအစား ခွဲခြားခြင်းအဆင့် (Sort out)	<ul style="list-style-type: none"> • အချက်အလက်များကို စုစည်းတတ်စေရန်နှင့် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ လေ့လာတတ်စေရန် (ဆိုလိုသည်မှာ - အမျိုးအစားခွဲခြားခြင်း၊ တူညီမှုတို့ကို နှိုင်းယှဉ်လေ့လာခြင်း၊ ခြားနားမှုတို့ကို နှိုင်းယှဉ် လေ့လာခြင်း) • အချက်အလက်များကို ဆွေးနွေးတတ်စေရန်နှင့် နားလည်စေရန်၊ အကယ်၍ မူလအချက်အလက်များ ကောက်ယူ စုဆောင်းပြီးဖြစ်ခဲ့လျှင် ယခုနားလည်လာသော အချက် အလက်များသည် အသစ်ဖြစ်နိုင်သည်။ (ဥပမာ-ဆဋ္ဌမတန်းကျောင်းသားတို့၏ ကွင်းဆင်းလေ့လာမှုမှ သိရှိနားလည်လာရသော ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာ အချက်အလက်များ) • ကွင်းဆင်းလေ့လာမှုကို ထပ်မံဆောင်ရွက်ပြီး မေးခွန်းများကို မွမ်းမံပြင်ဆင်ရန်
ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန်အဆင့် (Go Further)	<ul style="list-style-type: none"> • စူးစမ်းလေ့လာမှု တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် အခြေခံ အဖြစ် စစ်တမ်းထုတ်မေးခွန်းလွှာ အသစ်များကို အသုံးပြု တတ်စေရန် • တစ်ဦးချင်းစီ၏ တစ်ကိုယ်ရေ စိတ်ဝင်စားမှု လမ်းစာ၊ လမ်းသွယ်များကို (path way of interest) ချမှတ်ပေးတတ် စေရန်
ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့် အဆင့် (Reflect and act)	<ul style="list-style-type: none"> • လေးနက်သော စိတ်ကူးအတွေးအခေါ်များနှင့် ဆက်စပ်သိမြင် လာတတ်စေရန် • သင်ယူမှုကို လက်တွေ့ကျကျ အသုံးပြုတတ်စေရန်၊ အသုံးပြုရန်နှင့် မျှဝေရန် နည်းလမ်းများကို စဉ်းစားကြံဆ တတ်စေရန် • သင်ယူမှုဖြစ်စဉ်ကို ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားတတ်စေရန်

 သင်ယူမှုလုပ်ငန်း(၄)။ စူးစမ်းလေ့လာမှုပုံစံများကိုနှိုင်းယှဉ်ပြခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ရည်ရွယ်ချက်မှာ စူးစမ်းလေ့လာမှုပုံစံများကို နှိုင်းယှဉ်လေ့လာတတ်စေရန်ဖြစ်သည်။ E (၅) ဆင့် (5 Es) နှင့် လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးဆိုင်ရာ စူးစမ်းလေ့လာမှုပုံစံတို့ထဲမှ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှု တစ်ဆင့်ချင်းစီ၏ ရည်ရွယ်ချက်များကို ဇယား (၂.၅) တွင် ယှဉ်တွဲဖော်ပြထားသည်။

စူးစမ်းလေ့လာမှုပုံစံများ၏ အဆင့် (၂) တွင် ဘုံတူညီသော ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျောင်းသားများအား သုတေသနပြုတတ်စေရန်ဖြစ်သည်။ အဆင့် (၃) ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျောင်းသားများအား သူတို့ထံ ရရှိလာသော တွေ့ရှိချက်များကို အနက်အဓိပ္ပာယ်ဖော်ယူတတ်စေရန်ဖြစ်ပြီး အဆင့် (၄) ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျောင်းသားများ၏နားလည်မှုကို ပိုမိုနက်ရှိုင်းအောင် ချဲ့ထွင်ပေးရန်ဖြစ်သည်။

သို့ရာတွင် ထိုပုံစံနှစ်ခုကြားတွင် ခြားနားချက်များရော ရှိနိုင်ပါသလား။ အဆင့် (၂) ၊ အဆင့် (၃) နှင့် အဆင့် (၄) အသီးသီးတို့၌ ပုံစံတစ်ခုစီက အသားပေးမှု/ဦးစားပေးမှုများကြား ကွာခြားချက်အသီးသီးကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ပေးပါ။ အဆင့် (၁) နှင့် အဆင့် (၅) တို့တွင် ပုံစံနှစ်ခု၏ တူညီမှုများနှင့် ခြားနားမှုများကို ပုံပိုးပေးထားသည်။

ဇယား ၂.၅။ E (၅) ဆင့် နှင့် လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး စူးစမ်းလေ့လာမှု ပုံစံတို့ကို နှိုင်းယှဉ်ခြင်း

E (၅) ဆင့်ပုံစံ	လူမှုပေါင်းသင်း ဆက်ဆံရေး စူးစမ်း လေ့လာမှုပုံစံ	တူညီမှုများ နှင့် ခြားနားမှုများ
အဆင့် (၁)		
<p>ကျောင်းသားများကို စိတ်ပါလက်ပါ အားတက်သရော ပါဝင်ဆောင်ရွက်သည် (Engage)</p> <p>သင်ခန်းစာ၏ရည်ရွယ်ချက်နှင့် တိုက်ရိုက်ဆက်စပ်နေသော ကျောင်းသားများ၏ အတွေးအခေါ်များ (သို့မဟုတ်) လုပ်ဆောင် မှုများကို အမိအရ ဆွဲထုတ်နိုင်စေရန်အတွက် ပုံဖော် ဖန်တီးတည်ဆောက်ထားသည့် နည်းဗျူဟာများနှင့် လုပ်ငန်းများ</p>	<p>အစပျိုးသည်။</p> <ul style="list-style-type: none"> ကျောင်းသားများ၏ သိချင်စိတ် ပြင်းပြမှုကို မြှင့်တင်ပေးရန်နှင့် သင့်လျော်သော စူးစမ်းမှုလုပ်ငန်းကို ချမှတ်ပေးရန် ကျောင်းသားများ၏ သိရှိပြီးအသိပညာကို မှတ်တမ်းတင်ရန် ထိမိသောမေးခွန်းများကို ပြုစုတတ်စေရန် စူးစမ်းရမည့် အကြောင်းအရာကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်နိုင်မည့် နည်းလမ်းများကို စဉ်းစားကြံဆရန် 	<p>တူညီသောရည်ရွယ်ချက် - ကျောင်းသားများ၏ စိတ်ဝင်စားမှုကို အမိအရ ဆွဲဆောင်ရန်၊ သိရှိထားပြီး အသိပညာကို ရှာဖွေတွေ့ရှိရန်နှင့် မေးခွန်းများ ပြုစုတတ်စေရန်</p> <p>အဓိကထားမှု/အလေးထား ဦးစားပေးမှု တွင် ခြားနားချက်</p> <p>လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံ ရေးစူးစမ်းလေ့လာမှုပုံစံတွင်ကျောင်းသားများက စူးစမ်းရှာဖွေ ဖော်ထုတ်နိုင်မည့် နည်းလမ်းများကိုလည်း စဉ်းစားကြရသည်။ (ဆိုလိုသည်မှာ-ဆီလျော်သော အကြောင်းအရာများနှင့် လိုအပ်သည့် အချက်အလက်၊ ရရှိနိုင်မည့် ရင်းမြစ်များကို ဖော်ထုတ်သတ်မှတ်ခြင်း)</p>

E (၅) ဆင့်ပုံစံ	လူမှုပေါင်းသင်း ဆက်ဆံရေး စူးစမ်း လေ့လာမှုပုံစံ	တူညီမှုများ နှင့် ခြားနားမှုများ
အဆင့် (၂)		
<p>စူးစမ်းရှာဖွေလေ့လာသည် (Explore)</p> <p>စူးစမ်းလေ့လာမှုများ လက်တွေ့ကျကျ ဆောင်ရွက်ရသော အတွေ့အကြုံများနှင့် သုတေသနလုပ်ငန်းများတွင် ချိတ်ဆက်ပါဝင်နေကြသော ကျောင်းသားများမှ တစ်ဆင့် မျှဝေသင်ယူမှုကို ကူညီလမ်းညွှန်ပေးသည်။</p>	<p>နည်းလမ်းများရှာဖွေဖော်ထုတ်သည်။</p> <ul style="list-style-type: none"> • သတင်းအချက်အလက်များ စုဆောင်းရာတွင် ရင်းမြစ်အစုံအလင်၊ နည်းလမ်းအစုံ အလင် အသုံးပြုနိုင်စေရန် (ဆိုလိုသည်မှာ ဖတ်ရှုလေ့လာခြင်း၊ ရုပ်/သံ လွှင့် ချက်များကို ကြည့်ရှုခြင်း၊ တွေ့ဆုံ မေးမြန်းခြင်း၊ ကွင်းဆင်းလေ့လာခြင်း (Survey)၊ လက်တွေ့စမ်းသပ် လုပ် ဆောင်ခြင်း၊ ကြည့်ရှုလေ့လာခြင်း) • သတင်းအချက်အလက်တို့၏တန်ဖိုးကို လေးနက်စွာ ဝေဖန်ဆန်းစစ်ကာ အကဲဖြတ်စစ်ဆေးနိုင်ရန် • ရရှိလာသောသတင်းအချက်အလက်တို့ကို နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် မှတ်တမ်းတင်နိုင်စေရန် 	<p>တူညီသောရည်ရွယ်ချက် -သုတေသနပြုဆောင်ရွက်တတ် စေရန်</p> <hr/> <p>အဓိကထားမှု/အလေးထား ဦးစားပေးမှု တွင် ခြားနားချက်</p>
အဆင့် (၃)		
<p>ရှင်းလင်းပြသည် (Explain)</p> <ul style="list-style-type: none"> • ကျောင်းသားများက သူတို့၏ အတွေ့အကြုံများနှင့် ကြည့်ရှု လေ့လာမှုများကို အသုံးပြုပြီး နားလည်မှု ဖွံ့ဖြိုးလာကြောင်းကို ဖော်ပြတတ်စေရန် အတွက် ကူညီပံ့ပိုးပေးသည်။ • ကျောင်းသားများအား အယူအဆ သဘောတရားများနှင့် မိတ်ဆက် ပေးခြင်း၊ သုတေသန တွေ့ရှိ ချက်များကို လက်ရှိအသုံးပြု နေသောသိပ္ပံနည်းကျ ရှင်းလင်းပြ မှုများနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးခြင်းတို့ အားဖြင့် အယူအဆပိုင်း ဆိုင်ရာ သဘောတရား ပြည့်ဝခိုင်မာသည့် နားလည်သဘောပေါက်မှုကို တည်ဆောက်ပေးသည်။ 	<p>အမျိုးအစားခွဲခြားသည်။</p> <ul style="list-style-type: none"> • သတင်းအချက်အလက်များကို စုစည်းတတ်စေရန်နှင့် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ လေ့လာတတ်စေရန် (ဆိုလိုသည်မှာ - အမျိုးအစားခွဲခြားခြင်း၊ တူညီမှုတို့ကိုနှိုင်းယှဉ်လေ့လာခြင်း၊ ခြားနားမှုတို့ကို နှိုင်းယှဉ်လေ့လာခြင်း) • အချက်အလက်များကို ဆွေးနွေးတတ်စေရန်နှင့် နားလည်စေရန်၊ အကယ်၍ မူလအချက်အလက်များ ကောက်ယူစုဆောင်းပြီးဖြစ်ခဲ့လျှင် ယခုနားလည်လာသော အချက် အလက်များသည် အသစ်ဖြစ်နိုင်သည်။ (ဥပမာ-ဆဋ္ဌမတန်းကျောင်းသားတို့၏ ကွင်းဆင်းလေ့လာမှုမှ သိရှိနားလည်လာရသော ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာ အချက်အလက်များ) • ကွင်းဆင်းလေ့လာမှုကို ထပ်မံဆောင်ရွက်ပြီး မေးခွန်းများကို မွမ်းမံပြင်ဆင်ရန် 	<p>ဆင်တူသော ရည်ရွယ်ချက် သုတေသနပြုမှုမှ တွေ့ရှိချက် များ ကို အနက် အဓိပ္ပာယ် ကောက်ယူ တတ် စေရန်</p> <hr/> <p>အဓိကထားမှု/အလေးထား ဦးစားပေးမှု တွင် ခြားနားချက်</p>

E (၅) ဆင့်ပုံစံ	လူမှုပေါင်းသင်း ဆက်ဆံရေး စူးစမ်း လေ့လာမှုပုံစံ	တူညီမှုများ နှင့် ခြားနားမှုများ
အဆင့် (၄)		
<p>အသေးစိတ်ချဲ့ထွင်သည် (Elaborate)</p> <p>အခြေအနေအသစ်များတွေ့ကြုံရာတွင် နှင့် စူးစမ်းလေ့လာမှုများ ပြုရာတွင် သူတို့ သင်ယူတတ်မြောက်ထားပြီးသည် တို့ကို လက် တွေ့အသုံးချနိုင်အောင် ကျောင်း သားများအား ခွင့်ပြုပေးထား သည်။ ဤသို့အားဖြင့် သူတို့၏ သင်ယူမှုကို တိုးချဲ့ပေးနိုင်ပြီး အချက်အလက်အသစ် များကို သင်ယူမှုကဲ့သို့ ထပ်မံပေါင်းစပ် ထည့်သွင်းပေးနိုင်သည်။</p>	<p>ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သည်။</p> <ul style="list-style-type: none"> စူးစမ်းလေ့လာမှု တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် အခြေခံအဖြစ် စစ်တမ်းထုတ် မေးခွန်းလွှာအသစ်များကို အသုံးပြုတတ်စေရန် တစ်ဦးချင်းစီ၏ တစ်ကိုယ်ရေ စိတ်ဝင်စားမှု လမ်းစ၊ လမ်းသွယ်များကို (path way of interest) ချမှတ်ပေးတတ် စေရန် 	<p>ဆင်တူသောရည်ရွယ်ချက် နားလည်မှုနက်ရှိုင်းလာစေရန် ပိုမိုနားလည် သဘောပေါက်လာ စေရန်</p> <hr/> <p>အဓိကထားမှု/အလေးထား ဦးစားပေးမှု တွင် ခြားနားချက်</p>
အဆင့် (၅)		
<p>အကဲဖြတ်သုံးသပ်သည် (Evaluate)</p> <ul style="list-style-type: none"> နားလည်သဘောပေါက်မှု အသစ် များနှင့် ကျွမ်းကျင်မှု အသစ်များ အပေါ် ပြန်လည် ဆန်းစစ်တတ်စေရန် ကျောင်းသားများကို ခွင့်ပြုပေးသည်။ 	<p>ပြန်လည်သုံးသပ်ပြီး ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ ပြုပြင်လုပ်ဆောင်သည်။</p> <ul style="list-style-type: none"> လေးနက်သော စိတ်ကူးအတွေးအခေါ်များနှင့် ဆက်စပ်သိမြင်လာတတ်စေရန် သင်ယူမှုကို လက်တွေ့ကျကျ အသုံးချရန်၊ အသုံးပြုရန် နှင့် မျှဝေရန်နည်းလမ်းများကို စဉ်းစားကြံဆတတ်စေရန် သင်ယူမှုဖြစ်စဉ်ကို ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားတတ်စေရန် 	<p>ဆင်တူသောရည်ရွယ်ချက် နားလည်သဘောပေါက်မှု အသစ်/အရေးပါသော စိတ်ကူး အတွေးအခေါ်များနှင့် ကျွမ်းကျင်မှု များ/နှင့် စူးစမ်းလေ့လာမှု ဖြစ်စဉ် အပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားတတ်စေရန်</p> <hr/> <p>အဓိကထားမှု/အလေးထား ဦးစားပေးမှု တွင် ခြားနားချက်</p> <p>လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး စူးစမ်းလေ့လာမှုပုံစံတွင် အသစ်လေ့လာ သင်ယူထားမှုများကို လက်တွေ့အသုံးချရန်နှင့် ဆောင်ရွက်ရန် နည်းလမ်းများကို ကျောင်းသားများက စဉ်းစားကြံဆကြသည်။</p>

လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးဆိုင်ရာ စူးစမ်းလေ့လာမှုပုံစံအတွက် ထည့်သွင်းစဉ်းစားဖွယ် အချက်များကို စီစဉ်ပြင်ဆင်ခြင်း

Murdochက စူးစမ်းခြင်း အခြေပြုသင်ယူမှုတစ်ခုကို စီစဉ်ပြင်ဆင်ရာတွင် ဆရာတစ်ဦး အနေနှင့် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် လိုအပ်သည့် မေးခွန်းများကို အောက်ပါအတိုင်း စာရင်းပြုစု ပေးထားသည်။^{၆၀}

- ဤစူးစမ်းလေ့လာမှုအတွက် စစ်မှန်သော အခြေအနေ (သို့မဟုတ်) စစ်မှန်သော ရည်ရွယ်ချက် ရရှိစေရန် မည်သည့် ပြဿနာများ (သို့မဟုတ်) ပြဿနာအသွင်ဆောင် အခက်အခဲများက ပေးစွမ်းနိုင်မည်နည်း။ (လက်တွေ့ ပတ်ဝန်းကျင်အစစ် (သို့မဟုတ်) အမှန်လိုအပ်သော ရည်ရွယ်ချက်အစစ်တို့ ရရှိ စေ နိုင်သည့် ပြဿနာများ/စိုးရိမ်ဖွယ် အခြေအနေအခက်အခဲများကို ဖော်ပြပါ။)
- ဤစူးစမ်းလေ့လာမှုနှင့် ဆက်စပ်နေသော ခိုင်မာသည့် စိတ်ကူးစိတ်သန်းများ (big ideas) မှာ မည်သည်တို့ဖြစ်ကြသနည်း။
- ထိမိအားကောင်းသော မည်သည့် မေးခွန်းများက ဤစူးစမ်းလေ့လာမှုကို တွန်းအားပေးနိုင်မည်နည်း။
- ဤစူးစမ်းလေ့လာမှုကို သင်ရိုးညွှန်းတမ်းနှင့်ချိတ်ဆက်ရန် သင်မည်သို့ အသုံးပြု မည်နည်း။
- မည်သည့်ဘာသာရပ်နယ်ပယ်များကို သင် အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝစွာ ပေါင်းစပ်မည် နည်း။
- မည်သည့် သဘောတရား/အယူအဆဆိုင်ရာ နားလည်မှုများနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ ကို သင့်ကျောင်းသားများအား ဖွံ့ဖြိုးစေလိုသနည်း။
- ကျောင်းသားများအား ရွေးချယ်ခွင့်ကို မည်သို့ပံ့ပိုးပေးရမည်နည်း။ သူတို့၌ ဆန္ဒ နှင့် စိတ်ဝင်စားမှုများကို ပြောပြခွင့်ရှိကြောင်း မည်သို့ သိရှိစေမည်နည်း။
- ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုကို မည်သို့ စစ်ဆေးအကဲဖြတ်မည်နည်း။

^{၆၀} Murdoch, 2019.

- ဤစူးစမ်းလေ့လာမှုထဲသို့ မည်သည့်နည်းပညာဆိုင်ရာ ကိရိယာမှာ သင်ကြားမှု နှင့် သင်ယူမှု နည်းလမ်းများ နည်းစနစ်များကို ပေါင်းစပ်ထည့်သွင်းအသုံးပြုမည် နည်း။
- ဤစူးစမ်းလေ့လာမှုကို ပုံစံချရေးဆွဲစီစဉ်ရန် (ဒီဇိုင်းလုပ်ရန်) မည်သူ/တို့နှင့်အတူ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရမည်နည်း။
- ဤစူးစမ်းလေ့လာမှုအကြောင်းမှ မည်သည်တို့ကို ဆရာက နားလည်သိရှိ ထား သနည်း။
- ဤသိရှိမှုများအကြောင်းကို မိမိကိုယ်ကို အသိပေးရန် မည်သည်တို့ကို လုပ်ဆောင် ရန် လိုအပ်မည်နည်း။
- ဤစူးစမ်းလေ့လာမှုထဲသို့ မည်သို့သော ဘက်လိုက်သည့်အယူအဆများ ယူဆောင် လာနိုင်သနည်း။

စူးစမ်းလေ့လာမှု၏ အစပျိုးအဆင့်အတွက်စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခြင်း

“အစပျိုးခြင်း” အဆင့်သည် စာသင်ခန်းစူးစမ်းလေ့လာမှုတိုင်းအတွက် အရေးပါသော အဆင့် ဖြစ်သည်။ ဤအဆင့်၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျောင်းသားများ စူးစမ်းလေ့လာမှုပြုမည့် ထိမိ အားကောင်းသော စစ်တမ်းကောက် မေးခွန်းများ စဉ်းစားဖော်ထုတ်ရရှိနိုင်ရန်ဖြစ်သည်။ ဤ အဆင့်တွင် ကျောင်းသားများ၏ စိတ်ဝင်စားမှုများ၊ အတွေ့အကြုံများနှင့် ဘဝနောက်ခံများ ကို စူးစမ်းလေ့လာမည့် ခေါင်းစဉ်၊ အကြောင်းအရာ၊ ပြဿနာအသွင်ဆောင် အခက်အခဲ (Issue) (သို့မဟုတ်) ဆက်စပ်ဝန်းကျင် အခြေအနေ အကြောင်းအရပ်ရပ် စသည်တို့နှင့် မည်ကဲ့သို့ ဆက်သွယ်ပေးရမည်ကို ဆရာအနေနှင့် စဉ်းစားကြံဆရန် လိုအပ်သည်။ Murdoch^{၆၁} ရှင်းပြသကဲ့သို့ ကျောင်းသားများ၏ စိတ်ကူးဉာဏ်သုံးမှု (သို့မဟုတ်) ဉာဏ်ကွန့်မြူးနိုင်မှုကို နှိုးဆွပေးရန် (သို့မဟုတ်) လျှပ်တပြက် ဝင်းလက်လာစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးသင့်သည်။

^{၆၁} Murdoch 2014

သိချင်စိတ်ပြင်းပြမှုသည် စူးစမ်းလိုမှု မီးပွားကို ထွန်းညှိလင်းလက်စေပြီး မီးတောက် မီးလှုံ များပေါ်ပေါက်လောင်ကျွမ်းစေသည်။ သိချင်စိတ်ပြင်းပြမှုက မေးခွန်းများကို ပေါ်ပေါက် စေသည်။ “ဘာလုပ်လျှင် ဘာဖြစ်မည်နည်း” နှင့် “ဒီလိုထင်တယ်..... ဟုတ်နိုင်မလား။” စသည့် မေးခွန်းမျိုးကို ပေါ်ပေါက်စေသည်။

Murdoch ၏ ဆွေးနွေးမှုတွင် ထူးဆန်းသော အရာဝတ္ထုအချို့ကို အသုံးပြုခြင်းအားဖြင့် သိချင်စိတ် ပြင်းပြလာအောင် နှိုးဆွနိုင်သည်ဟု ဆိုပါသည်။ ဥပမာ - ကြီးမားသော အစေ့ပါ အသီးတောင့် (သို့မဟုတ်) ကြီးမားသော ခရုခွံ၊ မြေရေခွံတစ်ပိုင်းတစ်စ (သို့မဟုတ်) ရုပ်ကြွင်း (သို့မဟုတ်) ကျောက်တုံး ကျောက်ခဲ စသည်တို့ကို ကလေးများ၏ သိချင်စိတ် ပြင်းပြလာ အောင်နှိုးဆွပေးရာတွင် အသုံးပြုနိုင်သည်။ အတန်းသားများအား ကျောင်းဝင်းအတွင်း လမ်းလျှောက်လေ့လာစေခြင်း၊ လေ့လာရေးခရီးသွားစေခြင်း (သို့မဟုတ်) ရုပ်ရွာလူထု အဖွဲ့ဝင်များနှင့်တွေ့ဆုံစေခြင်းအားဖြင့် ၎င်းတို့၏ စိတ်ဝင်စားမှုကို လှုံ့ဆော်ပေးနိုင်သည်။

အစပျိုးခြင်းအဆင့် ဆောင်ရွက်နေစဉ်၌ ကျောင်းသားများက သူတို့ယခင်ကသိရှိခဲ့သည့် အသိပညာနှင့် ယခုလက်ရှိသူတို့၏ ယုံကြည်မှုတို့ကို မျှဝေလာစေရန် ဆရာက ပံ့ပိုးပေးရမည်။ ဤအဆင့်တွင် မှတ်သားထားသော/မှတ်တမ်းတင်ထားသော ကျောင်းသားတို့၏ စိတ်ကူး များသည် စူးစမ်းမှု၏ နောက်ပိုင်းအဆင့်များဖြစ်သည့် ကျောင်းသားများ၏ ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားတတ်သော တွေးခေါ်မှုကို အထောက်အကူပြုပေးနိုင်သည်။

ဤဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုအဆင့်အတွက် သင့်လျော်သော သင်ကြားမှု သင်ယူမှုနည်းလမ်းများ မှာ -

- တစ်တန်းလုံးဆွေးနွေးခြင်း၊ အုပ်စုလိုက် ဉာဏ်ဖွင့်ဆွေးနွေးခြင်း (စိတ်ဝင်စားမှု ရစေမည့် မေးခွန်းများကို ဉာဏ်ဖွင့်ဆွေးနွေးခြင်း)၊ ငြိမ်းဆင်မှုအဖြစ်မေးခွန်း အဆင့်ဆင့်မေးခြင်း (မေးခွန်းများအဆင့်ဆင့်မေး၍ ထောက်ကူချိတ်ဆက်ပေးမှု) (ဥပမာ- ဘယ်သူကလဲ? ဘာကလဲ? ဘယ်မှာလဲ? ဘယ်အခါကလဲ? ဘယ်အချက် ကလဲ? ဘယ်လိုလဲ?) (ဘ - (၅) လုံး မေးခွန်းများ)

- ကျောင်းသားတစ်ဦးချင်းစီ၏ KWL ဇယားကွက်များ (ကျောင်းသားတစ်ဦးစီ၏ သိပြီး အချက်များ၊ သိလိုသော အချက်များနှင့် သိနားလည်သွားသော အချက်များကို ဖော်ပြပေးသောဇယားကွက်)
- စာသင်ခန်းတွင်းပြသထားသည့် “အံ့ဩဖွယ်ရာ သို့မဟုတ် အပျော်ရေးခြစ်ပန်းချီကား” များ ပါဝင်သည့် စာသင်ခန်းနံရံများ (ဆိုလိုသည်မှာ ပန်းချီကားချပ်ထဲက ရုပ်ပုံများက ကျောင်းသားများ သိထားသောအရာများနှင့် သူတို့သိလိုသောအရာများကို မှတ်တမ်းတင်ထားသည်။)
- အယူအဆ၊ အကြောင်းအရာဆက်သွယ်ပုံပြ ဂရပ်ဖစ်များ
- ဓာတ်ပုံ အက်ဆေးများပြသခြင်းနှင့် မှတ်တမ်းရေးခြင်း

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၅)။ စူးစမ်းလေ့လာမှု အစပျိုးခြင်းအဆင့်အတွက် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ရည်ရွယ်ချက်မှာ စူးစမ်းလေ့လာမှု အစပျိုးခြင်းအဆင့်အတွက် စီစဉ်ဆောင်ရွက်မှုကို စတင်လုပ်ဆောင်တတ်စေရန်ဖြစ်သည်။

ဆဋ္ဌမတန်းသင်ရိုးသစ်နှင့်ဆက်စပ်မှုရှိပြီး ကျယ်ပြန့်စွာ စူးစမ်းလေ့လာမှုပြုနိုင်သော ခေါင်းစဉ်၊ အကြောင်းအရာ၊ ပြဿနာအသွင်ဆောင် အခက်အခဲ (သို့မဟုတ်) သက်ဆိုင်ရာ ဆက်စပ်မှု ဝန်းကျင် အခြေအနေ အကြောင်းအရာများတို့ကို ရှာဖွေ သတ်မှတ်ဖော်ပြပေးပါ။ လေးထောင့်ကွက် ၂.၃ (ခ) တွင်ပါရှိသော မေးခွန်းများကို ဖြေဆိုပါ။ လေးထောင့်ကွက် ၂.၃ (က) ကို ဥပမာအနေဖြင့် ဖော်ပြထားပါသည်။

ဆဋ္ဌမတန်းသင်ရိုးဝင်အကြောင်းရာများအပြင် ရွေးချယ်ထားသော အကြောင်းအရာ၊ ခေါင်းစဉ်နှင့် ပတ်သက်၍ မိုဘိုင်းဖုန်း (သို့မဟုတ်) ကွန်ပျူတာ (ရှိပါက) အသုံးပြု၍ အင်တာနက်တွင် စူးစမ်းရှာဖွေရန် ဆန္ဒရှိပါက လုပ်ဆောင်နိုင်ပါသည်။

လေးထောင့်ကွက် ၂.၃ (က)။ အစပျိုးခြင်းအဆင့် စီစဉ်ဆောင်ရွက်မှုအတွက် စဉ်းစားရန်အချက်များ

စူးစမ်းလေ့လာမှုပြုနိုင်သော အခြေအနေအကြောင်းအရာ

စူးစမ်းလေ့လာမှုသည် မည်သည့် ဘာသာရပ်နယ်ပယ်တွင်ရှိသနည်း။ ပထဝီ - မည်သည့်အရာသည် ကျယ်ပြန့်စွာ စူးစမ်းလေ့လာရမည့် ခေါင်းစဉ်၊ အကြောင်းအရာ၊ အရေးကိစ္စ (သို့မဟုတ်) နောက်ခံအကြောင်းအရာတစ်ခု ဖြစ်သနည်း။

သဘာဝဘေးအန္တရာယ် နောက်ခံအကြောင်းအရာတစ်ခု (Context) - ကမ္ဘာပေါ်တွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်တို့နှင့်တွေ့ကြုံတတ်မှု အလားအလာအမြင့်ဆုံးနှင့် သဘာဝဘေး အန္တရာယ်ကျရောက်မှုဒဏ်ခံရနိုင်မှု အလားအလာအများဆုံး တိုင်းပြည်များထဲတွင် တစ်ခုအပါအဝင်ဖြစ်သည့် မြန်မာနိုင်ငံသည် ပြင်းထန်သော လေမုန်တိုင်းများ၊ မုန်တိုင်း၏အရှိန်ကြောင့် လှိုင်းကြီးခြင်းများ၊ ရေလွှမ်းမိုးခြင်းများ၊ မြေပြိုခြင်း/တောင်ပြိုခြင်းများ၊ မြေငလျင်များ၊ မိုးခေါင်ခြင်းများ၊ တောမီးလောင်ခြင်းများတို့နှင့် လည်းပုံမှန် တွေ့ကြုံတတ်သည်။

ဤကျောင်းသည် ရန်ကုန်မြို့ အနောက်တောင်ဘက်ရှိ ဧရာဝတီမြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသတွင် တည်ရှိသည်။ ဤဒေသသည် မြန်မာနိုင်ငံသမိုင်းတွင် အပြင်းထန်ဆုံး သဘာဝဘေးအန္တရာယ် အဖြစ်သို့ နာဂစ်မုန်တိုင်း၏ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ၂၀၀၈ခုနှစ် ကကြုံခဲ့ရသည်။ နာဂစ်မုန်တိုင်း၏ ဒဏ်ကြောင့် လူပေါင်း ၁၄၀၀၀၀ (တစ်သိန်းလေးသောင်း) ခန့်က အသက်ဆုံးရှုံးခဲ့ကြရသည်။

ဤစူးစမ်းလေ့လာမှုတွင် ကျောင်းသားအုပ်စုတစ်စုစီက သဘာဝဘေးအန္တရာယ်တစ်မျိုးစီကို ရွေးချယ်ပြီး စူးစမ်းလေ့လာမှု ပြုရမည်။

သဘာဝဘေးအန္တရာယ်၏ အကြောင်းရင်းများနှင့် ၎င်း၏အကျိုးသက်ရောက်မှု(ဆိုးကျိုး)

- ထိုဒေသမှ လူများနှင့် ရပ်ရွာလူ့အဖွဲ့အစည်းများ မူလပုံစံပြန်လည် ထူထောင်ရေး (recover) အတွက် လိုအပ်မည့် အထောက်အပံ့ အကူအညီအမျိုးအစားများ

သဘာဝဘေးအန္တရာယ်အတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုရှိခြင်းက ထိုအန္တရာယ်ဆိုးကျိုးများကို လျော့ချရန် မည်သို့အထောက်အကူဖြစ်စေပြီး ရပ်ရွာလူထုအဖွဲ့အစည်းများ၏ ကြံ့ကြံ့ခံနိုင်ရည်ကို မည်သို့ တည်ထောင်ပေးနိုင်သည်ဆိုသည့် အချက်များ

အစပျိုးခြင်းအဆင့် (သို့မဟုတ်) စူးစမ်းလေ့လာမှုအကြောင်းမိတ်ဆက်ခြင်းအဆင့်

ကျောင်းသားများအား သက်ဆိုင်ရာခေါင်းစဉ်အကြောင်းအရာ ပြဿနာအသွင်ဆောင် အခက်အခဲ (issue) (သို့မဟုတ်) ဆက်စပ်မှု ရှိသော အခြေအနေတစ်ရပ်ကို စိတ်ဝင်စားလာစေရန် သင်မည်ကဲ့သို့ နှိုးဆွလှုံ့ဆော်ပေးမည်နည်း။

ဆရာက အလယ်တန်းကျောင်းသားများ၏ စိတ်ဝင်စားမှု နိုးကြားလာအောင် ရပ်ရွာမှလူကြီးတစ်ဦး၊ (ရပ်မိရပ်ဖတစ်ဦး) ကို ကျောင်းသို့ ဖိတ်ခေါ်၍ ကျောင်းသားများအား ၎င်း၏အတွေ့အကြုံကို မျှဝေ/ဟောပြော ပေးရန် စီစဉ်နိုင်သည်။ လာရောက်ပြောပြသူ ရပ်မိရပ်ဖတစ်ဦးက ကျောင်းသားများကို အောက်ပါအချက်များပြောပြလိမ့်မည်။

- သူတို့ရပ်ရွာလူထုအဖွဲ့အစည်းအပေါ် နာဂစ်မုန်တိုင်းက မည်သို့ ပြင်းထန်စွာ ထိခိုက်စေခဲ့ပုံ
- နာဂစ်ဆိုင်ကလုန်းမုန်တိုင်း ဒဏ်ခံရပြီးနောက် သူတို့ဘဝများနှင့် သူတို့၏ အသက်မွေးမှု လုပ်ငန်းတို့ကို မည်ကဲ့သို့ ပြန်လည်ထူထောင်ခဲ့ရပုံနှင့်
- နောင်အနာဂတ် ဆိုင်ကလုန်းများအတွက် ရပ်ရွာလူထုက အစီအစဉ်များရေးဆွဲကာ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုတွင် အားလုံး တက်ညီလက်ညီ ဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင်ထားကြပုံတို့ကို ပြောပြစေမည်။

ကျောင်းသားများသည် အခြားမည်သည့်လုပ်ငန်းမျိုးကိုလည်း စိတ်ပါဝင်စားမှုရှိနိုင်မည်နည်း။ မည်သည့် သင်ကြားမှု အထောက်အကူပြုပစ္စည်းများ/စိတ်ဝင်စားမှုကို ဆွဲဆောင်နိုင်သည့် ပစ္စည်းများကို အသုံးပြုနိုင်သနည်း။

ရပ်ရွာလူကြီး/ရပ်မိရပ်ဖတစ်ဦး ပြောပြသည်တို့ကို နားထောင်ခြင်းဖြင့် ကျောင်းသားများသည် အောက်ဖော်ပြပါ အခြား လုပ်ငန်းများကိုလည်း လုပ်ဆောင်နိုင်ကြသည်။

- လူထုဆက်သွယ်ရေးနည်းလမ်းမှ ဆောင်းပါးတစ်စောင်ကိုဖတ်ခြင်း (ဥပမာ - သတင်းစာအဟောင်းတစ်စောင် မှ မုန်တိုင်းအကြောင်း သတင်းဆောင်းပါး တစ်ပုဒ်ကိုဖတ်ခြင်း) ထိုသတင်းစာပါ ဆောင်းပါးကို ဆရာက မိတ္တူ ကူးယူလာခဲ့နိုင်သည်။ သို့မဟုတ် နည်းပညာအရ ယူအသုံးပြုနိုင်မှုရှိပါက နာဂစ်ဆိုင်ကလုန်းမုန်တိုင်းနှင့် ပတ်သက်သည့် လူထုဆက်သွယ်ရေး နည်းလမ်းစုံ (မီဒီယာ) မှ အကြောင်းအရာများကို ကြည့်ရှုလေ့လာမှတ်သား နိုင်သည်။(ဥပမာ - မိုးလေဝသပြုဟ်တုမှ ရိုက်ပြသော မုန်တိုင်းဓာတ်ပုံများ၊ ဗီဒီယိုများ၊ မီဒီယာ သတင်းအစီရင်ခံ ချက်များစသည်)

နာဂစ်ဆိုင်ကလုန်းမုန်တိုင်းအကြောင်း အစီရင်ခံချက်တစ်စောင်မှ ကောက်နုတ်ချက်တစ်ခုကို ဖတ်ခြင်း၊ ဥပမာအားဖြင့် နာဂစ်ဆိုင်ကလုန်းမှ သင်ယူမှု/သင်ခန်းစာ - အသက်မွေးမှု လုပ်ငန်းများနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေးအတွက် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်း^{၆၂}

ထိုအကြောင်းအရာနှင့်ပတ်သက်၍ ကျောင်းသားများက မည်သည့်အရာတို့ကိုသိမြင်ဖြစ်သည်နှင့် မည်သည့်အရာတို့ကို သိလို သည်တို့ကို မည်သို့ မှတ်တမ်းပြုထားလိမ့်မည်နည်း။

ကျောင်းသားများက K-W-L ဇယားကွက်ကို ဖြည့်သွင်းရေးသားနိုင်ကြသည်။

သိသည် (သိပြီးအချက်များ)	သိလိုသည် (သိလိုသောအချက်များ)	သင်ယူခဲ့သည် (သိနားလည် သွားသောအချက်များ)
<p>မြန်မာနိုင်ငံတွင် မကြာသေးမီက ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော သဘာဝဘေး အန္တရာယ်တစ်ခုအကြောင်း သူတို့ သိရှိထားသည်တို့ကို မှတ်တမ်း တင်စေမည်။</p>	<p>ကျောင်းသားများက သူတို့သိလိုသော သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ် အမျိုးအစားတို့ကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ် ကြမည်။ ဥပမာ - တောင်ပြိုခြင်းများ စူးစမ်းလေ့လာမှု ပြုရန် မေးခွန်းအချို့ကို တည်ဆောက်မည်။ ဥပမာ အားဖြင့်</p> <ul style="list-style-type: none"> • မြေပြိုခြင်း/တောင်ပြိုခြင်းတို့ကို မည်သည့် ကဖြစ်ပေါ်စေသနည်း။ အဘယ်ကြောင့် တောင်ပြိုရသနည်း။ • မြန်မာနိုင်ငံ၏ မည်သည့်ဒေသများတွင် တောင်ပြိုမှု ဖြစ်ပွားတတ်သနည်း။ • ရပ်ရွာလူထုအဖွဲ့အစည်းက တောင်ပြိုမှု အတွက် တောင်ပြိုမှု မဖြစ်ပွားအောင် မည် ကဲ့သို့ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ကာ မည်သို့ ကြိုတင် ပြင်ဆင်မှုများ ပြုထားနိုင်သနည်း။ 	<p>စူးစမ်းလေ့လာမှုအပြီးတွင် ကျောင်းသားများက သူတို့ရရှိ လာသော အဓိကသင်ယူမှု များကို ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားကြရမည်။</p>

၆၂ ကုလသမဂ္ဂသဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးအစီအစဉ်၊ ၂၀၀၉။

စူးစမ်းလေ့လာမှုပြုရန်မေးခွန်း

စူးစမ်းလေ့လာမှုပြုလိုစိတ် ပေါ်ပေါက်လာအောင် လှုံ့ဆော်ပေးနိုင်မည့် ထိမိအားကောင်းသော မေးခွန်းတစ်ခုမှာ မည်သည့် မေးခွန်းဖြစ်သနည်း။

မြန်မာနိုင်ငံက သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များအတွက် မည်သို့ကြိုတင်ပြင်ဆင်ပြီး မည်သို့တုံ့ပြန်မှု/ ကာကွယ်တားဆီးမှုပြုထား သနည်း။

ပုံ ၂.၁၃။ မြန်မာနိုင်ငံ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များအတွက် မည်သို့ကြိုတင်ပြင်ဆင်ပြီး မည်သို့ တုံ့ပြန်/ကာကွယ်တားဆီးမှု ပြုထားသနည်း။

လေးထောင့်ကွက် ၂.၃ (ခ) ။ အစပျိုးခြင်းအဆင့် စီစဉ်ဆောင်ရွက်မှုအတွက် စဉ်းစားရန်အချက်များ

စူးစမ်းလေ့လာမှုပြုနိုင်သော အခြေအနေ အကြောင်းအရာ (ဆက်စပ်ဝန်းကျင်)

စူးစမ်းလေ့လာမှုသည် မည်သည့် ဘာသာရပ်နယ်ပယ်တွင် တည်ရှိသနည်း။

မည်သည့်အရာသည် ကျယ်ပြန့်စွာ စူးစမ်းလေ့လာမှုပြုနိုင်သော ခေါင်းစဉ်၊ အကြောင်းအရာ ပြဿနာအသွင်ဆောင် အခက်အခဲ (သို့မဟုတ်) ဆက်စပ်မှုရှိသော အခြေအနေ၊ အကြောင်းအရာ တစ်ခုဖြစ်နေသနည်း။

အစပျိုးခြင်း (သို့မဟုတ်) စူးစမ်းလေ့လာမှု၏ မိတ်ဆက်ခြင်း/နိဒါန်းပျိုးခြင်းအဆင့်

ကျောင်းသားများအား သက်ဆိုင်ရာ ခေါင်းစဉ်အကြောင်းအရာ၊ ပြဿနာအသွင်ဆောင် အခက်အခဲ (သို့မဟုတ်) ဆက်စပ်မှုရှိသော အခြေအနေအကြောင်းအရာတစ်ရပ်ကို စိတ်ဝင်စားလာစေရန် မည်သို့ နှိုးဆွလှုံ့ဆော်ပေးမည်နည်း။

အခြားမည်သည့်လုပ်ငန်းများကို ကျောင်းသားများ စိတ်ပါဝင်စားစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်လာအောင် သင်က ချိတ်ဆက်ပေး နိုင်မည်နည်း။

ကျောင်းသားများက ခေါင်းစဉ်နှင့် ပတ်သက်၍ သူတို့သိရှိပြီးသောအရာများနှင့် သူတို့သိရှိလိုသော အရာတို့ကို မည်သို့ မှတ်တမ်းတင်ထားမည်နည်း။

စူးစမ်းလေ့လာမှုအတွက် မေးခွန်း

စူးစမ်းလေ့လာမှုပြုလိုသော စိတ်ပေါ်ပေါက်လာအောင် လှုံ့ဆော်ပေးနိုင်မည့် အားကောင်းထိရောက်သော မေးခွန်းတစ်ခုမှာ မည်သည့်မေးခွန်းနည်း။

၂.၂.၂။ ဆရာဗဟိုပြုသင်ကြားမှု - အပြုအမူဆိုင်ရာချဉ်းကပ်မှု

မျှော်မှန်းထားသော သင်ယူမှုရလဒ်များ

ဤသင်ခန်းစာကို သင်ယူပြီးချိန်တွင် သင်သည် -

- ရှင်းလင်းလွယ်ကူသည့် သင်ကြားမှုပုံစံဖြင့်ပြင်ဆင်ထားသော သင်ခန်းစာ တစ်ခု သင်ကြားရန် အတွက် အဆင့်အသီးသီးအကြောင်းကို ရှင်းပြတတ်မည်။
- ရှင်းလင်းလွယ်ကူသည့် သင်ကြားမှုပုံစံကိုသုံး၍ သင်ခန်းစာတစ်ခုကို သင်ကြားရာတွင် ဆရာ၏လမ်းညွှန်မှုဖြင့် လေ့ကျင့်မှုအဆင့်အတွက် ညွှန်ကြားချက်များကို ရေးသားတတ်မည်။

ရှင်းလင်းလွယ်ကူသည့်သင်ကြားမှုပုံစံ - ယခင်ရှိပြီးသောအသိပညာ (အဟောင်း) ကို အခြေခံ၍ အသိပညာ (အသစ်ထပ်ဆင့်) တည်ဆောက်ခြင်း

ပထမနှစ်က သင်ယူခဲ့သော ဆရာဗဟိုပြု နည်းဗျူဟာတစ်ရပ်မှာ တိုက်ရိုက်သင်ကြားမှု (သို့မဟုတ်) ရှင်းလင်းလွယ်ကူသည့် သင်ကြားမှုဖြစ်သည်။ အထူးပြု ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း Hattie^{၆၃} ပြုစုခဲ့သော ကျောင်းသားတတ်မြောက်မှုကို အဆင့်မြင့် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ လေ့လာခြင်းသုတေသနတွင် ရှင်းလင်းလွယ်ကူသည့် သင်ကြားမှု (Explicit Instruction) ကို အလွန်ထိရောက်သော သင်ယူမှုနည်းဗျူဟာ တစ်ခုအဖြစ် တွေ့ရှိရကြောင်း ရေးသားဖော်ပြခဲ့သည်။ ရှင်းလင်းလွယ်ကူသည့် သင်ကြားမှုသည် အခြေခံစာရေးစာဖတ်နှင့် အတွက်အချက်သင်ပေးသည့် ပညာရေးတွင် စနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ထားသော ကျွမ်းကျင်မှုများ ဖွံ့ဖြိုးရန် စီစဉ်ဆောင်ရွက်မှုနှင့် ဆက်စပ်သည်။^{၆၄} သို့ရာတွင် ရှင်းလင်းလွယ်ကူသော သင်ကြားမှုသည် ထိုအခြေခံစာတတ်မြောက်ရေး လုပ်ငန်းအတွက်သာ ဆက်စပ်သည်မဟုတ်ပါ။

၆၃ Hattie, 2009.

၆၄ Luke, 2014.

ရှင်းလင်းလွယ်ကူသည့် ညွှန်ကြားချက်များအတိုင်း သင်ကြားမှုပုံစံဆိုသည်မှာ ဆရာဗဟိုပြု သင်ကြားမှုပုံစံကို ရည်ညွှန်းခြင်းဖြစ်သည်။ ဆရာဗဟိုပြုသင်ကြားမှုက သင်ယူသူ ကျောင်းသားများအတွက် ရှင်းလင်းလွယ်ကူအောင် ဖန်တီးထားသော ရှင်းလင်းပြတ်သား သည့် သင်ယူမှုရည်မှန်းချက် (ပန်းတိုင်) များ ရရှိရေးကို ထိမိစွာ အလေးထားသည်။ ဆရာ က ကျောင်းသားများကို ကျွမ်းကျင်မှုအသစ်များ (သို့မဟုတ်) အကြောင်းအရာများကို သင်ကြားပေးခြင်း၊ သင်ခန်းစာအတွက် အောင်မြင်မှုစံသတ်မှတ်ချက် (Success Criteria) နှင့် ရည်ရွယ်ထားသော သင်ယူမှုရလဒ်များကို သေချာစွာ နားလည်သိရှိစေရန် ကျောင်းသား များအား စေ့ဆော်ပေးခြင်း၊ ဆရာ လမ်းညွှန်မှုဖြင့်သာ ဆောင်ရွက်ရသော အလေ့အကျင့်နှင့် လွတ်လပ်စွာ ကိုယ်တိုင်ဆောင်ရွက်ရသော အလေ့အကျင့်တို့ကို ရရှိစေမည့် အခွင့်အလမ်း များကို ပံ့ပိုးပေးခြင်း စသည့်လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ပေးသည်။

ပုံ ၂.၁၄။ မြန်မာနိုင်ငံ သတ္တမတန်းစာသင်ခန်းတစ်ခုထဲမှ ဆရာဗဟိုပြုချဉ်းကပ်မှု

ပညာရပ်ဝေါဟာရ (Terminology) နှင့် ကျောထောက်နောက်ခံပြု သဘောတရားများကို နားလည် သဘောပေါက်စေခြင်း

ဆောင်ရွက်ရန် ရှင်းလင်းလွယ်ကူသော သင်ကြားမှု (Explicit Instruction) နှင့် ဆရာက ဦးဆောင် သင်ကြားမှု (Direct Instruction) ဆိုသည့် ဝေါဟာရနှစ်ခုကို အဓိပ္ပာယ်တူအဖြစ် မကြာခဏသတ်မှတ်ကာ သုံးစွဲကြပါသည်။ သို့ရာတွင် ပညာရှင် Luke (2014) က အခြား သင်ပြမှုပုံစံတစ်မျိုးကို တင်ပြခဲ့ပါသည်။ ဆရာကဦးဆောင်သင်ကြားမှုကို (direct) ဟု အင်္ဂလိပ် စကားလုံးအသေးနှင့် ရေးထားပါက ရှင်းလင်းလွယ်ကူသော သင်ကြားမှုကို ဆိုလို ပြီး (Direct) ဟူ၍ အင်္ဂလိပ် စကားလုံးအကြီးနှင့် ရေးထားသော အသုံးအနှုန်းဖြစ်ပါက ဆရာ ဦးဆောင် သင်ကြားမှု အထူးပုံစံကို ဆိုလိုသည်။

ကမ္ဘာကျော် ပညာရေးသဘောတရားဆိုင်ရာ ပညာရှင် Luke ၏ အဆိုအရ တိကျသော ညွှန်ကြားချက်များဖြင့် သင်ကြားမှု (Direct Instruction- DI) ဆိုသည်မှာ ဆောင်ရွက်ရန် ရှင်းလင်းလွယ်ကူသော သင်ကြားမှု၏ အထူးပုံစံတစ်မျိုးဖြစ်သည်။ ဤသင်ကြားမှု၏ အမည် ကို ရေးသားရာတွင် အင်္ဂလိပ်စာလုံးပေါင်းရာ၌ စာလုံးအကြီး (D) နှင့်ရေးထားသည်ကို သတိပြုပါ။ ထိုသင်ကြားမှုသည် ၁၉၆၀ အနှောင်းပိုင်းကာလ ပညာရှင် Siegfried Englemann နှင့် Carl Bereiter တို့က တီထွင်ရေးသား ပြုစုခဲ့ကြသော သင်ကြားမှု ဆိုင်ရာနည်းဗျူဟာ များ၊ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းဆိုင်ရာ စာအုပ် စာတမ်းများနှင့် ဆက်စပ်မှု ရှိပါသည်။

DI စီမံကိန်းများက ဆရာများနှင့် ကျောင်းသားများအား Skinner တီထွင် ဖန်တီး တည်ဆောက် ခဲ့သော ဖြစ်နေကျ ပြုပြင် တုံ့ပြန်မှု/အပြုအမူဆိုင်ရာ လှုံ့ဆော်မှု/တုံ့ပြန်မှု/ ပြုပြင်ပုံသွင်းမှု ပုံစံများအပေါ် အခြေခံကာ တည်ဆောက်ထားသည့် သင်ကြားမှုဆိုင်ရာ ပုံစံများကို အစုံလိုက် အတွဲလိုက် ပံ့ပိုးပေးထားသည်။

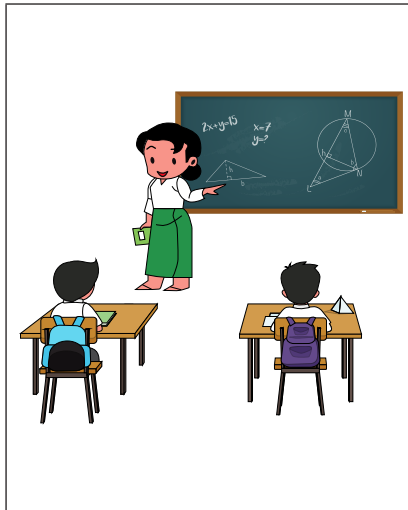
သင်ခန်းစာတစ်ခုကို သင်ကြားရာတွင် ဆရာများသည် သတ်မှတ်ပေးထားသည့် အစီအစဉ် အတိုင်း တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် လိုက်နာဆောင်ရွက်ကြရသည်။ ထို့အတူ သင်ခန်းစာများကို သင်ကြားသည့်အခါတွင်လည်း ရှေ့နောက်စီစဉ်တကျ ထားရှိသည့် ပုံစံအတိုင်း သင်ခန်းစာ တစ်ခုပြီးတစ်ခုကို သင်ကြားကြရသည်။ ကျောင်းသားများက လိုအပ်သော အသိပညာနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုတို့ကို ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ထားသော ရှေ့နောက်အစီအစဉ်အတိုင်း လေ့လာသင်ယူ

ရရှိသွားကြသည်။ ဤသင်ကြားမှုပုံစံ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အချိန်ကိုက်လုပ်ဆောင်ရန် လုပ်ငန်းများနှင့် ကျောင်းသားများ၏ အပြုအမူကို အပြုသဘောဆောင်သော အားပြည့်တွန်းအားပေးမှု (positive reinforcement) လုပ်ငန်းများကို အမြင့်မားဆုံး ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် ဖြစ်သည်။

သင်ကြားမှုအဆင့်နောက်တွင် စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်းများနှင့် ရည်မှန်းချက်များ နှင့် ကိုက်ညီအောင် စီစဉ်ထားသော ပညာရည်စစ်ဆေးမှုတို့ကို ရှေ့နောက်စီစဉ်တကျအတိုင်း ဆောင်ရွက်သွားရမည်ဖြစ်သည်။ သင်ယူမှုရလဒ်များက ဆရာထံသို့ တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များ ပံ့ပိုးပေးသည်။ ထိုအခါ ဆရာက သင်ခန်းစာသင်ကြားမှု နှေးလွန်းခြင်း၊ မြန်လွန်းခြင်း မရှိအောင် ပြန်လည်ပြုပြင်ခြင်း၊ ကျောင်းသားများစုဖွဲ့မှုနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာ အလေးပေးမှုတို့တွင် ပြန်လည် ဆန်းစစ်ခြင်း၊ ပြုပြင်ပေးခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။^{၆၅}

လေးထောင့်ကွက် (၂.၄) တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း အပြုအမူ (ဦးစားပေး) စိတ်ပညာရှုထောင့်မှ သင်ယူမှုဆိုင်ရာ သဘောတရားများ ထင်ဟပ်ပေါ်လွင်နေသည့် စာသင်ခန်းတွင်း လက်တွေ့သင်ကြားမှုများကို ပထမနှစ် ပညာရေး ဘာသာရပ်သင်ရိုးတွင် လေ့လာခဲ့သည်ကို ပြန်လည်မှတ်သားပါ။

လေးထောင့်ကွက် ၂.၄။ စာသင်ခန်းတွင်း အပြုအမူ (ဦးစားပေး) စိတ်ပညာရှုထောင့်မှ သင်ယူမှုဆိုင်ရာ သဘောတရားများ

- ကျောင်းသားများသည် ပုံစံတူသည်အထိ လေ့ကျင့်မှု (drill) သို့မဟုတ် ထပ်တလဲလဲလေ့ကျင့်မှုများကို လိုက်နာကျင့်သုံး ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ခြင်း၊
- သင်ယူမှုလုပ်ငန်းတစ်ခု၏ အဆင့်တစ်ဆင့်စီ၌ အချိန်နှင့် တစ်ပြေးညီ တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များ ပေးခြင်းဖြင့် ကျောင်းသားများ၏ အပြုအမူကို ပံ့ပိုးပြုပြင်ခြင်း၊
- နှုတ်ဖြင့် အားပေးခြင်း၊ ဥပမာအားဖြင့် “မင်းရေးတာ၊ လုပ်ထားတာ ကောင်းလိုက်တာ၊ တော်တယ်” စသည့် ချီးကျူးစကားဆိုခြင်း၊ အပြုအမူကောင်းကို ဆုချီးမြှင့်ရန် နှုတ်မှ ချီးကျူးစကားဆိုခြင်း၊
- အပိုဆုချီးမြှင့်ခြင်း (သို့မဟုတ်) သင်ယူမှုတွင် တက်ကြွစွာ ပါဝင် ဆောင်ရွက်မှုအတွက် အမှတ်ပေးခြင်း၊ ကျောင်းသား များအနေနှင့် သင်ယူမှုအဆင့်တိုင်းတွင် ကောင်းမွန်စွာ ပြုမူ ဆောင်ရွက်နေထိုင်မှု အတွက် ပြင်ပလှုံ့ဆော်မှုအနေဖြင့် ဆုချီးမြှင့်ပေးခြင်းဖြစ်သည်။

၆၅ Luke, 2014, p. 1

ဤသင်ခန်းစာသည် DI သင်ကြားမှုဆိုင်ရာ စီမံကိန်းအပေါ်၌ အလေးထားဆောင်ရွက်မည် မဟုတ်ပါ။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်မည့်အစား ဆောင်ရွက်ရန်ရှင်းလင်းလွယ်ကူသော သင်ကြားမှု အပေါ်၌သာ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် အလေးထားဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်သည်။ ဆောင်ရွက်ရန် ရှင်းလင်းလွယ်ကူသော သင်ကြားမှုကို အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုတစ်ခွင်၊ ကနေဒါ၊ ဩစတြေးလျ နှင့် ဗြိတိန် နိုင်ငံတို့တွင် ကျယ်ပြန့်စွာ အသုံးပြုနေကြပြီဖြစ်ပါသည်။

ဆောင်ရွက်ရန် ရှင်းလင်းလွယ်ကူသော သင်ကြားမှုပုံစံ (Explicit Instruction Teaching Model)

ဆောင်ရွက်ရန်ရှင်းလင်းလွယ်ကူသော သင်ကြားမှုပုံစံသုံးထားသော သင်ခန်းစာတစ်ခုကို ဇယား (၂.၆) တွင် ပြထားသည့်အတိုင်းဖွဲ့စည်းဘောင်ခတ်ပြထားသည်။

ဇယား ၂.၆။ သင်ခန်းစာတစ်ခု သင်ကြားရာတွင်သုံးသော ဆောင်ရွက်ရန် ရှင်းလင်းလွယ်ကူသည့် သင်ကြားမှု ပုံစံ

သင်ခန်းစာအဆင့်	အဆင့်၏ရည်ရွယ်ချက်- ဆရာ့အခန်းကဏ္ဍ
မိတ်ဆက်ခြင်း/အစပျိုးခြင်း	<ul style="list-style-type: none"> ကျောင်းသားများ၏ အာရုံစိုက်မှုကို ရရှိစေရန် ယခင်ကသင်ယူပြီးမှု (မသင်ပြမီ အခြေအနေ)ကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန် သင်ခန်းစာအတွက် ရည်ရွယ်ထားသော သင်ယူမှုရလဒ် များနှင့် အောင်မြင်မှုစံသတ်မှတ်ချက် (Success Criteria) များကို သိရှိစေရန် (ပြောပြရန်)
ရှင်းလင်းလွယ်ကူစွာသင်ကြားခြင်း “ကျွန်ုပ် ဆောင်ရွက်သည်”	<ul style="list-style-type: none"> ကျွမ်းကျင်မှုအသစ်များကို တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် ပြသ သင်ကြားပေးသည်။ သို့မဟုတ် အကြောင်းအရာအသစ် တစ်ခုကို ရှေ့နောက် စီစဉ်တကျ ပြင်ဆင်ထားသော တစ်ခုပေါ်တစ်ခုထပ်ဆင့်ကာ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု အပြန်အလှန် ချိတ်ဆက်ထားသည့် စိတ်ကူးစိတ်သန်း အတွေး အခေါ်များကို ကျောင်းသားများအား သိမြင်နားလည်စေခြင်းဖြင့် သင်ကြားပေးရန် ကျောင်းသားများ၏ နားလည်သဘောပေါက်မှုကို စစ်ဆေးရန်
ဆရာ့ညွှန်ကြားမှု၊ လမ်းညွှန်မှုဖြင့် လေ့ကျင့်ခြင်း “ကျွန်ုပ်တို့ ဆောင်ရွက်ကြသည်”	<ul style="list-style-type: none"> ကျွမ်းကျင်မှုများကိုပြသရန် ကနဦးကြိုးပမ်းမှုတွင် ဖြစ်စေ၊ (သို့မဟုတ်) နားလည်သဘောပေါက်မှုကို ပြောပြ တတ်ရန် ကနဦးကြိုးပမ်းမှုတွင်ဖြစ်စေ ကျောင်းသားများအား မည်သို့ပြုရမည်ကို ညွှန်ကြားမှု/ လမ်းညွှန်မှုပေးရန် ကျောင်းသားများ၏ ဆက်လက်လေ့ကျင့်မှုကို စောင့်ကြည့်လေ့လာရန် တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များ ပံ့ပိုးရန်နှင့် လိုအပ်လျှင် ကျွမ်းကျင်မှုများ သို့မဟုတ် အကြောင်းအရာကို ပြန်လည် သင်ကြားပေးရန်

သင်ခန်းစာအဆင့်	အဆင့်၏ရည်ရွယ်ချက်- ဆရာအခန်းကဏ္ဍ
ဆရာအထောက်အကူလွတ်/ ကိုယ်ထူကိုယ်ထ လေ့ကျင့်ခြင်း (Independent Practice) “သင်တို့ဆောင်ရွက်ကြသည်”	<ul style="list-style-type: none"> ကျောင်းသားများသည် ကျွမ်းကျင်မှုများကို ဆရာအထောက်အကူ မပါဘဲ ကိုယ်ထူကိုယ်ထ လေ့ကျင့်တတ်ကြစေရန် သို့မဟုတ် သိရှိ လာရသော အသိပညာကို အခြေအနေသစ်တစ်ရပ်ထဲသို့ ထည့်သွင်း ကာ လက်တွေ့အသုံးချတတ်စေရန်
ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားခြင်း	<ul style="list-style-type: none"> ကျောင်းသားများအနေနှင့် သင်ယူမှုရလဒ်များကို တတ်မြောက်ရရှိ သွားမှု ရှိ/မရှိ နှင့် အောင်မြင်မှု စံ သတ်မှတ်ချက်များကို ပြည့်မီခြင်း ရှိ/မရှိကို စစ်ဆေး အကဲဖြတ်နိုင်ရန်

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၁)။ ဆဋ္ဌမတန်း ဆရာလမ်းညွှန်များကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်ခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ရည်ရွယ်ချက်မှာ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းပါ ရှင်းလင်းလွယ်ကူစွာ ဆောင်ရွက်စေသော သင်ကြားမှု၏ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံကို သိရှိမှတ်သားနိုင်စေရန်ဖြစ်သည်။ အခြေခံပညာ ဆဋ္ဌမတန်းဆရာလမ်းညွှန်များကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်ပါ။ ဤဖော်ပြထားသော သင်ခန်းစာ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်မှုအတိုင်း လိုက်နာတည်ဆောက်ထားသော သင်ခန်းစာများကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ် (identify) ပေးပါ။

- ၁။ ရှင်းလင်းလွယ်ကူသော သင်ကြားမှုကို မည်သည့်ဘာသာရပ် သင်ရိုးများတွင် အသုံးပြုထားသနည်း။
- ၂။ ရှင်းလင်းလွယ်ကူသော သင်ကြားမှု ပုံစံကို အသုံးပြုထားသော သင်ခန်းစာ များသည် မည်သို့သော သဘောတရား ရှိကြသနည်း။ ရည်မှန်းဦးတည်ချက် ထားသော သင်ယူမှု ရလဒ်များ၏ သဘောသဘာဝမှာ မည်သို့ရှိသနည်း။
- ၃။ ရှင်းလင်းလွယ်ကူသော သင်ကြားမှု ပုံစံသည် ကျောင်းသားများ၏ အဆင့်မြင့် စဉ်းစားတွေးခေါ်မှု ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် ထိရောက်သော နည်းဗျူဟာ တစ်ခု ဖြစ်ပါသလား။

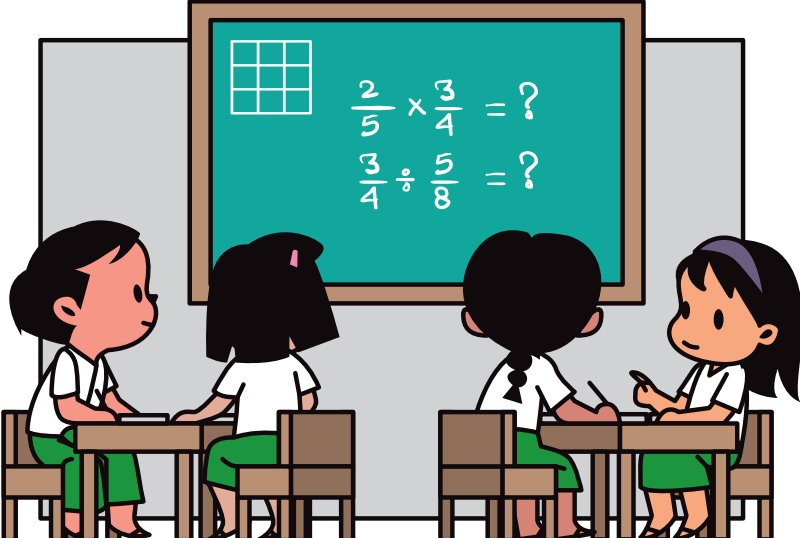
ဆရာညွှန်ကြားမှု/လမ်းညွှန်မှုဖြင့် လေ့ကျင့်ခြင်း၏ အရေးပါပုံ

ဆရာလမ်းညွှန်မှုဖြင့်လေ့ကျင့်ခြင်း (guided practice) အဆင့်သည် ရှင်းလင်းလွယ်ကူစွာ သင်ကြားသည်။ သင်ခန်းစာတစ်ခုတွင်ဖြစ်စေ သင်ခန်းစာ အစဉ်/အတွဲ (Consequence) တစ်ခုတွင်ဖြစ်စေ အလွန်အရေးပါသည်။ ထိုသင်ခန်းစာမျိုးကို သင်ကြားနေချိန်တွင် ဆရာသည် ကျောင်းသားများအား ညွှန်ကြားမှု/လမ်းညွှန်မှုဖြင့် လေ့ကျင့်ခြင်းနှင့် တုံ့ပြန်အကြံပြုချက် ပေးနိုင်သည့် အခွင့်အလမ်းပံ့ပိုးခြင်းတို့ မပြုမိဘဲ အဆင့်ကျော်ကာ ကျောင်းသားများကို ယုံအားကိုယ်ကိုး (အထောက်အကူလွတ်) လေ့ကျင့်သည့်အဆင့်သို့ စောလျင်စွာ ရောက်သွားတတ်လေ့ရှိသည်။ ဆရာ၏ထပ်တိုးအထောက်အကူပြုမှု လိုအပ်နေသော ကျောင်းသားများ ရှိတတ်သဖြင့် ထိုကျောင်းသားမျိုးကို ဆရာက ဆက်လက်ကူညီဖေးမပေးရန်လည်း အရေးကြီးပါသည်။ အချို့ကျောင်းသားများက အထောက်အကူလွတ် ကိုယ်တိုင် လေ့ကျင့်မှု အဆင့်တွင် အောင်မြင်စွာ လေ့ကျင့်နေကြ ချိန်၌ အချို့မှာ ဆရာကူညီမှု ဆက်လက်လိုအပ်နေဆဲ ဖြစ်တတ်ကြပါသည်။

သင်သည် သင်္ချာဘာသာရပ် သင်ခန်းစာတစ်ခုတွင် ပိုင်းခြေမတူသော အပိုင်းကိန်းများ ပေါင်းခြင်းအကြောင်းကို သင်ကြားပေးသည် ဆိုပါစို့၊ ဥပမာအားဖြင့် $\frac{1}{2} + \frac{3}{4} = x$ အဖြေရှာရန် သင်ကြားပေးသည် ဆိုပါစို့။ ဆရာညွှန်ကြားမှု/လမ်းညွှန်မှုဖြင့် လေ့ကျင့်သော အဆင့်သည် ဇယား (၂.၇) တွင် တင်ပြထားသကဲ့သို့ ဖြစ်နိုင်မည်။

ဇယား ၂.၇။ ဆရာညွှန်ကြား/ လမ်းညွှန်မှုဖြင့် လေ့ကျင့်ပေးသော အဆင့်တွင် ဆရာကပေးရမည့် ညွှန်ကြားချက် များ

ရှင်းလင်းစွာသင်ကြားခြင်း “ကျွန်ုပ် ဆောင်ရွက်သည်”	ပိုင်းခြေမတူသော အပိုင်းကိန်းများကို ပေါင်းရာတွင် ပထမဆုံး အဆင့်မှာ ပိုင်းခြေ (၂) ခုတို့ကို ဘုံတူညီအောင် ပြုလုပ်မည်ဖြစ်သည်။
ဆရာညွှန်ကြား/လမ်းညွှန်မှု ဖြင့် လေ့ကျင့်ခြင်း (Guided Practice) “ကျွန်ုပ်တို့ ဆောင်ရွက်ကြသည်”	<ul style="list-style-type: none"> ကဲ ...ဒီပုစ္ဆာကို အတူတူတွက်ကြမယ်။ မင်းတို့ကလည်း ဆရာ့ကို ကူညီပြောပြပါ။ ပိုင်းခြေမတူအောင် လုပ်တော့မယ်ဆိုရင် ဘယ်လိုပြောကြသလဲ၊ ဖြူဖြူပြောပြပေးပါ။ ဟုတ်ပြီ။ ကဲအခု နောက်တစ်ပုဒ် ကြိုးစားတွက်ကြည့်ကြစို့။ စိုးရေ မင်းက တွက်ပုံအဆင့်ဆင့်ကို ပြောပြပေးပါ။ ဆရာတို့က မင်းကို ကူညီပေးမယ်။ မင်းအခုပြီးလုပ်ရမှာ ဘာလဲ။ အခုဆိုရင် ဆရာတို့တွေ ဒီနမူနာ ပုစ္ဆာတွေအားလုံးကို အတူတူ တွက်ကြည့်ပြီးပြီနော်။ သင်ပုန်းပေါ်ရေးပြထားတဲ့ ပုစ္ဆာကို သူငယ်ချင်းတစ်ယောက်နဲ့ တွဲပြီး အတူတူတွက်ပြပါ။ မင်းတို့ အချင်းချင်း တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် ပြောပြကူညီပေး လို့ရတယ်။ မင်းတို့ ဘယ်လိုပုစ္ဆာ တွက်သလဲဆိုတာ ကြည့်ကြရအောင်။ တင်တင် - မင်းနဲ့ရည်မွန်တို့ အဖြေ ဘာရသလဲပြောပါ။ ဟုတ်ပြီ။ တော်တယ်နော်။ အဲဒါကို ဆရာတို့ ရခါနီးပါပြီ။ သင်ပုန်းပေါ်မှာ နောက်ထပ် (၂) ပုဒ်ရှိသေးတယ်။ အဲဒီနှစ်ပုဒ်ကို မင်းတို့ ကိုယ်ဘာသာ ကို တစ်ယောက်ချင်းစီ တွက်တတ်ကြမယ် မဟုတ်လား ကြည့်ကြစို့။ တွက်ကြည့်ပါဦး။ ပြီးတော့ မင်းတို့တစ်ယောက်ချင်း ဘယ်လိုတွက်ထားသလဲ ဆိုတာ စစ်ကြည့်ရအောင်

ပုံ ၂.၁၅။ ဆရာလမ်းညွှန်/ညွှန်ကြားမှုဖြင့် လေ့ကျင့်သောအဆင့်တွင် ရွယ်တူသူငယ်ချင်းနှင့်အတူ ပူးတွဲ လေ့ကျင့်ခြင်း

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၂)။ ဆရာလမ်းညွှန်မှုဖြင့်လေ့ကျင့်ရသောအဆင့်အတွက် ဆရာ၏ လမ်းညွှန်မှုများကို ရေးသားခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ရည်ရွယ်ချက်မှာ သင်ခန်းစာတစ်ခုကို ရှင်းလင်းလွယ်ကူသော ညွှန်ကြားချက် များအတိုင်း သင်ကြားရာတွင် ဆရာညွှန်ကြားမှု/လမ်းညွှန်မှုဖြင့် လေ့ကျင့်ရသော အဆင့် အတွက် ညွှန်ကြားချက်များရေးတတ်စေရန်ဖြစ်သည်။

အပိုင်း(က) တိုက်ရိုက်ညွှန်ကြား/သင်ကြားရသော သင်ခန်းစာတစ်ခုအတွက် မည်သည့် အချက်ကို အလေးပေးရမည်ကို ဆုံးဖြတ်ပါ။ (ဥပမာ - သင်္ချာသင်ခန်းစာမှ ပိုင်းခြေမတူသော အပိုင်းကိန်းများကို ပေါင်းခြင်း) သင်ခန်းစာမှ ဆရာညွှန်ကြားမှုဖြင့် လေ့ကျင့်ရသော အဆင့် အတွက် ညွှန်ကြားမှုများ ရေးသားပါ။ ဇယား (၂) အတွင်း သင်၏ ညွှန်ကြားချက်များကို နမူနာ ထည့်သွင်းရေးပြပါ။

အပိုင်း(ခ) ရှင်းလင်းလွယ်ကူစွာ သင်ကြားနိုင်သော သင်ခန်းစာတစ်ခုတွင် ဆရာက အလွန် ရှင်းလင်း ပြတ်သားသော သင်ကြားမှု/ ညွှန်ကြားမှုကို ပေးနိုင်ရန် များစွာအာရုံစိုက်လေ့ရှိသည်။ ထိုညွှန်ကြားချက်များကို ရှေ့နောက်စီစဉ်တကျနှင့် တသမတ်ညီညွတ်စွာ ပေးနိုင်ရန် အလေးထား အာရုံစိုက်လေ့ရှိသည်။ ဤသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် ကျောင်းသင်ဘာသာစကား ဖြစ်သော မြန်မာစာ မြန်မာစကားသည် မိမိတို့၏ ပထမဘာသာစကား/အိမ်သုံးမိခင်ဘာသာ စကား မဟုတ်သော ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုအပေါ်တွင် မည်သည့် သက်ရောက်မှုမျိုးရှိ လာနိုင်သနည်း။

ဇယား ၂.၈။ ဆရာဦးဆောင်မှုဖြင့် သင်ကြားမှု (သို့မဟုတ်) ရှင်းလင်းလွယ်ကူသော သင်ကြားမှု စီစဉ်ရေးအတွက် တည်ဆောက်ခြင်း

<p>ရွေးချယ်ထားသော သင်ခန်းစာ ခေါင်းစဉ်</p>	
<p>ရွေးချယ်ထားသော သင်ခန်းစာအတွက် - လုပ်ဆောင်ရန်အစီအစဉ် (ဇာတ်ညွှန်း) ဆရာလမ်းညွှန်/ညွှန်ကြားမှုဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့ ဆောင်ရွက်ကြသည်။</p>	

၂.၂.၃။ စာသင်ခန်းအတွင်း သိမှုဆိုင်ရာသင်ယူမှုသဘောတရားများ၏ ဩဇာလွှမ်းမိုးမှု

မျှော်မှန်းထားသော သင်ယူမှုရလဒ်များ

ဤသင်ခန်းစာကို သင်ယူပြီးချိန်တွင် သင်သည် -

- သင်ယူမှုပြုရာတွင် မကျွမ်းကျင်သူများနှင့် ကျွမ်းကျင်သူများ၏ အချက်အလက်သစ်များ မှတ်သားပုံကို နှိုင်းယှဉ်ပြတတ်မည်။
- ကျောင်းသားများအား အချက်အလက်အသစ်များကို စုစည်းပုံနှင့် နားလည်အောင် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ပုံတို့၌ ပံ့ပိုးပေးနိုင်မည့် နည်းလမ်းများကို အကျဉ်းချုံး ဖော်ပြတတ်မည်။
- ကျောင်းသားများ၏ (အသိသညာ) အယူအဆခိုင်မာသည့် နားလည်သဘောပေါက်မှုကို ပံ့ပိုးပေးရာ၌ Frayer သင်ပြမှုပုံစံကို ဘာသာရပ်တိုင်းအတွက် မည်သို့ အသုံးပြုနိုင်ပုံကို ရှင်းပြတတ်မည်။

ယခင်ကသိရှိပြီး သင်ယူမှုအပေါ်တွင် တည်ဆောက်ခြင်း - သိမှုဆိုင်ရာသဘောတရားများ၏ ဩဇာလွှမ်းမိုးမှုများ

“သင်ယူသည်” ၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ အဘယ်နည်း။ အဘယ်ကြောင့် သင်ယူရသနည်း။ နားလည်သဘောပေါက်စေရန်လား၊ ဘာသာရပ်နယ်ပယ်တစ်ခုတွင် ကျွမ်းကျင်သူဖြစ်လာစေရန်လား။

ပညာရေးဒီဂရီကောလိပ် ပထမနှစ် ပညာရေးဘာသာရပ်တွင် သိမှုဆိုင်ရာသင်ယူမှုသီအိုရီများကို မိတ်ဆက်ပေးခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။

သင်ယူမှုသည် လူတို့၏ (အတွင်းပိုင်းဆိုင်ရာ) ဦးနှောက်အတွင်း၌ အချက်အလက်သစ်များ အဆင့်ဆင့် ချိတ်ဆက်ပေါင်းစည်းရာမှ ဖြစ်ပေါ်လာသည်ဆိုသောအချက်ကို သိမှုဆိုင်ရာသင်ယူမှု စိတ်ပညာက အလေးပေးထားသည်။ အချက်အလက်သစ်များကို လူတို့သိမြင်ပုံ၊ တွေးခေါ်စဉ်းစားပုံ၊ မှတ်မိပုံနှင့် ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းတတ်ပုံတို့အပေါ်၌ အာရုံစူးစိုက်လေ့လာသည်။ (ဆိုလိုသည်မှာ - သင်ယူမှုကို ဦးတည်သော စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖြစ်စဉ်)

ကျောင်းသားများသည် ယူမှုနှင့် အထောက်အကူဖြစ်စေရန် အကြောင်းအရာများကို မည်သို့ စုစည်းတင်ပြရမည်ကို ဆရာများစဉ်းစားရမည်။ ပထမနှစ်သင်ရိုးတွင် သိမှုဆိုင်ရာ သင်ယူမှု သီအိုရီများကို စာသင်ခန်း၌ လက်တွေ့အသုံးချပုံ ဥပမာများ ပေးထားသည်။

လေးထောင့်ကွက် ၂.၅။ သိမှုဆိုင်ရာသင်ယူမှုသီအိုရီများ

	<ul style="list-style-type: none"> • မှတ်ဉာဏ်ကူကိရိယာများသုံးခြင်း (ဥပမာ - အက္ခရာစကားလုံး အတိုကောက်ပုံစံ (Letter patterns)) • အမျိုးအစားခွဲခြားခြင်း (သို့မဟုတ်) အချက်အလက်တို့ကို တူရာစု၍ အပိုင်းလိုက်ခွဲခြားခြင်း • အသိသညာ (အယူအဆ) များကို ချိတ်ဆက်ပေးခြင်း (အယူအဆ အသစ်ကို မူလသိရှိပြီး အယူအဆနှင့်ချိတ်ပေးခြင်း) • ဖွဲ့စည်းပုံ ဘောင်သတ်မှတ်ပေးပြီး အချက်အလက်များကို အဓိပ္ပာယ် ပြည့်စုံစွာ စုစည်းစေခြင်း • လက်တွေ့ဘဝမှ ဥပမာများပေးခြင်း၊ ရုပ်ပုံကားချပ်များပေးထားခြင်း • ဆွေးနွေးခြင်း • ပြဿနာဖြေရှင်းခြင်း
---	--

ဦးနှောက်ထဲ၌ အချက်အလက်များကို အဆင့်ဆင့်ချိတ်ဆက် ပြုပြင်စီစဉ်ခြင်း

လူတို့ဦးနှောက်ထဲ၌ အချက်အလက်များကို အဆင့်ဆင့်ချိတ်ဆက်ပြုပြင်စီစဉ်မှုတွင် ရှုပ်ထွေးသော ဖြစ်စဉ်များပါဝင်ကြသည်။ ထိုဖြစ်စဉ်တို့က အချက်အလက်သစ်တို့ကို ကျွန်ုပ်တို့၏ ရေတိုမှတ်ဉာဏ် (working memory) မှ ရေရှည်မှတ်ဉာဏ် (Longterm memory) ဆီသို့ ရွှေ့လျားသွားစေသည်။ ရေတိုမှတ်ဉာဏ် (working memory) ထဲတွင် သို့လှောင်နိုင်သော အချက်အလက်များ အလွန်နည်းပြီး အချိန်တိုအတွက်သာ မှတ်သားနိုင်စွမ်းရှိသည်။ ရေရှည်မှတ်ဉာဏ်တွင် သို့မိ သိမ်းဆည်းထားသော အချက်အလက်တို့ကိုမူ လိုအပ်သည့်အခါ ထုတ်ယူသုံးစွဲနိုင်သည်။ သင်ကြားမှုအတွက် ကျောင်းသားများ (နှင့်လူသားများ) မည်သို့သင်ယူသည်ကို သိရှိသည့် အခြေခံနားလည် သဘောပေါက်မှု လိုအပ်ပါသည်။

(သိမြင်သတိမူခြင်း) - အာရုံခံခြင်းသည် ဦးနှောက်ထဲ၌ အချက်အလက်များကို အဆင့်ဆင့်ချိတ်ဆက် ပြုပြင်စီစဉ်ခြင်း၏ ရှေးဦးပိုင်းအဆင့်များ၌ ပါဝင်သည်။^{၆၆} ကျွန်ုပ်တို့ပတ်ဝန်းကျင်

၆၆ Goldstone, 1998.

မှ လှုံ့ဆော်မှုအလုံးစုံတို့ကို တစ်ခုမကျန် အာရုံစိုက် အလေးထားနိုင်မည့် လုံလောက်သော ရင်းမြစ်များ ကျွန်ုပ်တို့ထံ၌ မရှိကြပါ။ အာရုံခံသိမှတ်ခြင်း၏ ပထမဆုံးအဆင့်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ အာရုံစိုက်မည့်အရာကို ရွေးချယ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဤရွေးချယ်မှုက ကျွန်ုပ်တို့ဦးနှောက်ထဲတွင် တုံ့ပြန်သက်ရောက်မှု အစီအရီ ပေါ်ပေါက်စေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့က ထိုလှုံ့ဆော်မှုများကို အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝသော အဆင့်များ ပုံစံများ အဖြစ်သို့စုစည်းခြင်း၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာတင်ပြမှုပုံစံ များတည်ဆောက်ခြင်းနှင့် အနက်အဓိပ္ပာယ် ကောက်ယူခြင်း (ဆိုလိုသည်မှာ - အဓိပ္ပာယ်ဖော် ခြင်း) တို့ကို စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အညွှန်းဘောင်များ အသုံးပြု၍ ဆောင်ရွက်ကြသည်။ ကျွန်ုပ် တို့၏ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာအညွှန်းဘောင်များသည် ကမ္ဘာလောက အကြောင်း သိရှိလာရသည့် ကျွန်ုပ်တို့အတွေ့အကြုံများနှင့် ဆက်စပ်ပတ်ဝန်းကျင်အမျိုးမျိုးတို့တွင် အပြန်အလှန် ဆက် သွယ်မှုတို့မှတစ်ဆင့် ဖွံ့ဖြိုး လာကြရသည်။

ရွေးချယ်ခြင်း → စုစည်းခြင်း → အနက်အဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူခြင်း

အာရုံခံသင်ယူမှု (perceptual learning) သည် ကျွန်ုပ်တို့၏ သတင်းအချက် အလက်သစ် တို့ကို ရွေးချယ်ပြီး အဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူတတ်သော အရည်အချင်းကို တိုးတက်လာစေသည်။ အာရုံခံ သင်ယူမှုသည် ဆက်စပ်အခြေအနေအမျိုးမျိုးတို့တွင် လုပ်ငန်းအမျိုးမျိုး ဆောင်ရွက် ခဲ့ရာမှ ရရှိလာခဲ့သော ကျွန်ုပ်တို့၏ အတွေ့အကြုံပေါ်တွင် အခြေခံ၍ ပေါ်ပေါက် လာသည်။^{၆၇} အာရုံခံ သင်ယူမှုက အောက်ပါတို့ကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။

- မည်သည့် အချက်အလက်သစ်များကို သင်ယူရန် သင့်လျော်သည်ဟု ဆုံးဖြတ် နိုင်မှု
- အချက်အလက်သစ်များကို အဆင့်ဆင့် ချိတ်ဆက်ဖွဲ့စည်းရာတွင် လျင်မြန်မှုနှင့် ကျွမ်းကျင်မှု^{၆၈}

ကျွမ်းကျင်သူများ (ဉာဏ်သွက်သူများ) က သူတို့အာရုံစိုက်ရမည့်အချက်အလက်သစ်တို့ကို ရွေးချယ်ရာတွင် အထူးကျွမ်းကျင်စွာ ရွေးချယ်တတ်ကြသည်။ အချက်အလက်သစ်တို့ထဲမှ စုစည်းနေမှုပုံစံနှင့်အချင်းချင်းဆက်သွယ် ချိတ်ဆက်နေပုံတို့ကို သိမြင်ကြသည်။ အသွင်အပြင်

၆၇ Gold & Watanabe, 2010.

၆၈ Geller, 2011.

အမျိုးမျိုးရှိသောအချက်အလက်အသစ် အမျိုးမျိုးတို့ကို တစ်ချိန်တည်းမှာပင် အဆင့်ဆင့် စုစည်းချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သည်။ အချက်အလက်သစ်များကို အဆင့်ဆင့် စုစည်း ချိတ်ဆက် ဖွဲ့စည်းရန် အာရုံစိုက်သည့်အခါတွင်လည်း လွယ်ကူပေါ့ပါးစွာဆောင်ရွက်နိုင်ကြ သည်။ တုံ့ပြန်နိုင်ချိန်မှာလည်း ပိုမို မြန်ဆန်သည်။

မကျွမ်းကျင်သူ (ဉာဏ်လေးသူ) များကမူ သူတို့အာရုံစိုက်ရမည့် အချက်အလက်သစ်တို့ကို ရွေးချယ်ရာတွင်ရွေးချယ်နိုင်စွမ်း နည်းပါးကြသည်။ အချက်အလက်အသစ်တို့ တစ်ခုနှင့် တစ်ခု ချိတ်ဆက် ဆက်သွယ်နေမှု ပေါင်းစည်းနေမှုများကို မတွေ့မြင်တတ်ဘဲ ရိုးစင်းသော အသွင်အပြင်များကိုသာ တွေ့မြင်အာရုံစိုက်တတ်ပြီး အသွင်အပြင်တစ်ခုချင်းစီကို တစ်ကြိမ် ချင်းစီသာ ချိတ်ဆက်ဖွဲ့စည်းတတ်ကြသည်။ ထိုသို့ အကြိမ်ကြိမ်အလီလီ ဆောင်ရွက်ကြရ သောကြောင့်အာရုံစိုက်မှုကို ပင်ပန်းကြီးစွာ ဆောင်ရွက်ကြရသည်။ တုံ့ပြန်ချိန်မှာလည်း ပိုမို ကြာမြင့်လေ့ရှိသည်။

ဇယား ၂.၉။ သင်ယူမှုပြုရာတွင် မကျွမ်းကျင်သူများနှင့် ကျွမ်းကျင်သူများ၏ အချက်အလက်သစ်များကို မှတ်သားမှုတွင် တွေ့ရှိရသည့် ဝိသေသလက္ခဏာများ^{၆၉}

ကျွမ်းကျင်သူများ	မကျွမ်းကျင်သူများ
အာရုံစိုက်ရန်အချက်အလက်များ ကိုက်ညီဆီလျော်မှုကို ဆုံးဖြတ်နိုင်စွမ်း	
<ul style="list-style-type: none"> မိမိနှင့်ကိုက်ညီ ဆီလျော်မှုရှိသော အချက်အလက်သစ် များကိုသာ အာရုံစိုက်သည်။ 	<ul style="list-style-type: none"> ဆီလျော်သော အချက်အလက်သစ်များနှင့် မဆီလျော် သော အချက်အလက်သစ်များ (၂) မျိုးစလုံးကို အာရုံစိုက်သည်။
<ul style="list-style-type: none"> အချက်အလက်များအချင်းချင်း မညီညွှတ် ဆက်စပ် နေသည်ကို သိသဖြင့် တူညီရာ အကန့်/အခန်းများ အဖြစ်သို့ ခွဲခြားသိမြင် နိုင်သည်။ 	<ul style="list-style-type: none"> အချက်အလက်များထဲမှ သာမန်အသေးစိတ် အသွင်အပြင်များကိုသာ သိမြင်နိုင်ပြီး ဆက်စပ်မှုကို မသိသဖြင့် တစ်ခုချင်းကို အာရုံစိုက် အလေးထားသည်။

^{၆၉} Adapted from Kellman et al., 2008.

ဆီလျော်ကိုက်ညီသော အချက်အလက်များ ရှာဖွေရာတွင် လျင်မြန်မှုနှင့် ကျွမ်းကျင်မှု	
<ul style="list-style-type: none"> • အချက်အလက်တို့၏ အသွင်အပြင် အများ အပြားကို တစ်ချိန်တည်း/တစ်ပြိုင်နက်တည်း ချိတ်ဆက်ဖွဲ့စည်းမှတ်သားနိုင်သည်။ 	<ul style="list-style-type: none"> • အချက်အလက်တို့၏ အသွင်အပြင်များစွာ တို့ကို တစ်ကြိမ်လျှင် တစ်ချက်ချင်း အကြိမ်ကြိမ်အလီလီ အာရုံစိုက်မှတ်သားသည်။
<ul style="list-style-type: none"> • ပေါ့ပါးသက်သာစွာ အာရုံစိုက် လုပ်ဆောင် နိုင်သည်။ 	<ul style="list-style-type: none"> • ပင်ပန်းကြီးစွာ အာရုံစိုက် လုပ်ဆောင်ရသည်။
<ul style="list-style-type: none"> • တုံ့ပြန်ချိန် ပိုမိုမြန်ဆန်သည်။ 	<ul style="list-style-type: none"> • တုံ့ပြန်ချိန် နှေးကွေးလေးလံသည်။

ကျွန်ုပ်တို့သည် ဆရာများဖြစ်သည်နှင့်အညီ ကျောင်းသားများကို အမျိုးအစား ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း (တော်သည်/ညံ့သည် စသည်အားဖြင့်) မပြုမိအောင် သတိထားရှောင်ရှား လိုတတ်ကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် သတိမူသိမြင်တတ်ခြင်းဆိုင်ရာ သင်ယူမှု ပညာရပ် ဝေါဟာရအနေအားဖြင့် ကျောင်းသားများကို မကျွမ်းကျင်သူများ (novice) အဖြစ် ရှုမြင်ယူဆပါသည်။ သို့ရာတွင် သူတို့၏ ကျောင်းနေမှုသက်တမ်း ရင့်လာသည်နှင့်အမျှ (ဆိုလိုချက်-အတွေ့အကြုံရမှု) သက်ဆိုင်ရာ ဘာသာရပ်နယ်ပယ်အသီးသီးတွင် ကျွမ်းကျင်/တတ်ကျွမ်း နှံ့စပ်မှု တိုးပွားမြင့်မား ဖွံ့ဖြိုးလာမည်ဖြစ်သည်။ ဤနည်းအားဖြင့် သိမြင်တတ်ခြင်းဆိုင်ရာ/အာရုံလက်ခံခြင်းဆိုင်ရာသင်ယူမှုမှ ကျောင်းသားတို့အတွက် အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိလာနိုင်ပါသည်။

အချက်အလက်သစ်များကို စုစည်းတတ်စေရန်နှင့် မှတ်သားနားလည်တတ်စေရန် ကျောင်းသားများအား ပံ့ပိုးပေးနိုင်မည့်နည်းလမ်းများ

မကျွမ်းကျင်သူများ (သို့မဟုတ်) ကျောင်းသားများအား အချက်အလက်သစ်/ အကြောင်းအရာသစ်တို့ကို စုစည်းတတ်စေရန်နှင့် နားလည်လာစေရန် ကူညီပေးရာတွင် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံ (Structure) နှင့် လမ်းညွှန်မှုတို့ လိုအပ်ပါသည်။ စာသင်ခန်း၌ ဆရာများ အသုံးပြုတတ်ကြသည့် နည်းလမ်းများတွင် ပါဝင်သည်တို့မှာ

- ကျောင်းသားများ၏ ရရှိပြီးသားအသိပညာကို ပြန်လည်ရည်ညွှန်းခြင်း
- အကြောင်းအရာများကို ရှေ့နောက်စီစဉ်တကျ ပြင်ဆင်ကာ (ဆိုလိုသည်မှာ- လွယ်ရာမှ ခက်ရာသို့၊ ရိုးရှင်းရာမှ ရှုပ်ထွေးရာသို့) ကျိုးကြောင်းဆီလျော်ညီညွတ်စွာ အဆင့်အဆင့် တရွေ့ရွေ့ လေ့လာစေခြင်း၊ ဤအစီအစဉ်တွင် ရှေ့ကသင်ယူ

ခွဲသော စာအုပ်စာတမ်းပါ အသိပညာပေါ်တွင် မူတည်ကာ နောက်ထပ်အသစ် တို့ကို ထပ်ဆင့်တည်ဆောက်ထားခြင်း

- အကြောင်းအရာများကို ကျောင်းသားများအတွက် တစ်ပိုင်တစ်နိုင်အခန်းများ အဖြစ်သို့ စုစည်းပေးခြင်း
- အဓိကကျသောအယူအဆ (အသိပညာ) (concept) များကို သိသာထင်ရှားစွာ မီးမောင်းထိုး ဖော်ပြခြင်းနှင့် ခက်ဆစ်အဘိဓာန်(glossaries) များတွင် ရှင်းလင်း လွယ်ကူသော အဓိပ္ပာယ် သတ်မှတ်ချက်များ ပေးထားခြင်း
- စိတ်ကူးစိတ်သန်းတစ်ခုနှင့် တစ်ခုအကြား ဆက်စပ်နေမှုကို ပေါ်လွင်အောင် မီး မောင်ထိုး ဖော်ပြခြင်း/အလေးပေးဖော်ပြခြင်း နှင့်
- အချက်အလက်တို့ကို ပုံစံအမျိုးမျိုးဖြင့် တင်ပြခြင်း၊ ဥပမာ စာရေးသားတင်ပြခြင်း နှင့် အကြောင်းအရာပြ သရုပ်ဖော်ပုံ (diagram) များသုံး၍ တင်ပြခြင်း

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၁)။ ဉာဏ်စမ်းမေးခွန်းတစ်ခု ဖြေဆိုခြင်းဖြင့် နားလည် သဘောပေါက်မှုကို စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဉာဏ်စမ်းမေးခွန်းတို့ကို ဖြေဆိုခြင်းဖြင့် သင်၏နားလည် သဘောပေါက်မှုကို စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ရန် ဖြစ်သည်။

လေးထောင့်ကွက် ၂.၆။ ဉာဏ်စမ်းမေးခွန်းတို့ကို ဖြေဆိုခြင်းဖြင့် နားလည်သဘောပေါက်မှုကို စစ်ဆေးအကဲဖြတ် ခြင်း

၁။ သိမှုဆိုင်ရာသင်ယူမှု (အယူအဆ) က အလေးပေးဖော်ပြသည်မှာ

(က) အတွေ့အကြုံများနှင့် စကားအပြန်အလှန်ပြောခြင်းတို့မှတစ်ဆင့် ကလေးများသည် အသိပညာကို တက်ကြွ ဖျတ်လတ်စွာ တည်ဆောက်လာတတ်ပုံ

(ခ) အချက်အလက်များကို သတိမူသိမြင်မှု (အာရုံခံရယူမှု)၊ တွေးခေါ်မှု၊ မှတ်မိမှု နှင့် ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းမှု တို့၌ ကလေးများသည် မည်သို့ဆောင်ရွက်ပုံ

(ဂ) ထပ်ကြိမ်များစွာလေ့ကျင့်ခြင်းနှင့် တုံ့ပြန် အကြံပြုချက်တို့ကို သုံးခြင်းတို့မှတစ်ဆင့် ကလေး၏ အပြုအမူ ကို မည်သို့ ပုံသွင်းပြုပြင်ပေးနိုင်ပုံ

(ဃ) အထက်ပါအချက်အလက်များအားလုံး

အဖြေ.....

၂။ ကျွန်ုပ်တို့၏ လက်တွေ့ဆောင်ရွက်နေသော (ရေတို) မှတ်ဉာဏ်ထဲတွင် ကျွန်ုပ်တို့ ထည့်သွင်း သိမ်းဆည်းထားနိုင်သော အချက်အလက်တို့၏ အရေအတွက်မှာ အကန့်အသတ်မရှိ များပြား လှသည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ ရေတိုမှတ်ဉာဏ်ထဲတွင် အချက်အလက်ပေါင်းများစွာ အကန့်အသတ် မရှိ ထည့်သွင်းသိမ်းဆည်းထားနိုင်သည်။ (မှန်/မှား)

အဖြေ

၃။ အာရုံခံသိမြင်ခြင်း/ သတိမူသိမြင်လာခြင်းကို အချက်အလက်သစ်များကို အဆင့်ဆင့် ချိတ်ဆက်ဖွဲ့စည်း မှတ်သားမှု ဖြစ်စဉ်၏ နောက်ဆုံးအဆင့်ဟု အဓိပ္ပာယ် သတ်မှတ်ပေးနိုင်သည်။ (မှန်/မှား)

အဖြေ.....

၄။ ဦးနှောက်ထဲ၌ အချက်အလက်များကို အဆင့်ဆင့်ချိတ်ဆက် ပြုပြင်စီစဉ်ခြင်း (Information processing) နှင့် ဆက်စပ်နေသည့် အောက်ဖော်ပြပါ ဖြစ်စဉ်တို့ ပေါ်ပေါက်လာသည်။ ရှေ့နောက်အစီအစဉ် အဆင့်သတ်မှတ်ပြပါ။ (၁၊ ၂၊ ၃ စသည်ဖြင့်)

- အချက်အလက်များကို အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝသော ဖွဲ့စည်းမှုပုံစံများအဖြစ်သို့ စုစည်းပေးပြီး ရုပ်ပုံလွှာများဖော်ပေးခြင်း
- ပတ်ဝန်းကျင်ရှိလှုံ့ဆော်မှုအမြောက်အများထဲမှ မည်သည့်လှုံ့ဆော်မှုများကို အာရုံစိုက် သင့်ကြောင်း ရွေးချယ်ခြင်း
- စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာအညွှန်းဘောင်များကို အသုံးပြု၍ စိတ်တွင်းမှ ပုံရိပ်လွှာများကို အနက် အဓိပ္ပာယ် ကောက်ယူခြင်း

၅။ အာရုံခံသိမြင်မှုဆိုင်ရာ/သတိမူသိမြင်မှုဆိုင်ရာ သင်ယူမှုတွင် ပါဝင်သော အချက်အလက် (သစ်) များကို ရွေးချယ် တတ်ခြင်းနှင့် အနက်အဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်တတ်သော ကျွန်ုပ်တို့၏ အရည်အချင်းသည် အောက်ပါအချက်များအပေါ် အခြေခံမူတည်ပါသည်။

- (က) ဉာဏ်ရည်
- (ခ) အတွေ့အကြုံ
- (ဂ) စေ့ဆော်မှု
- (ဃ) စိတ်လှုပ်ရှား/ ခံစားမှုဆိုင်ရာအခြေအနေ

အဖြေ.....

၆။ အချက်အလက်သစ်များကို အဆင့်ဆင့် ချိတ်ဆက်ဖွဲ့စည်း မှတ်သားဆောင်ရွက်ရာတွင် မကျွမ်းကျင်သူများနှင့် ကျွမ်းကျင်သူများအကြား ဆောင်ရွက်ပုံ ဆောင်ရွက်နည်း ခြားနားကြသည်။ (မှန်/မှား)

အဖြေ.....

၇။ သတိမူ သိမြင်မှု/ အာရုံခံသိမြင်မှုဆိုင်ရာ သင်ယူမှုက အောက်ပါတို့ကို တိုးပွားစေသည်။

(က) ဆီလျော်ရာအချက်အလက်သစ်များကို သိရှိဆုံးဖြတ်နိုင်သည့် ကျွန်ုပ်တို့၏ အရည်အချင်း (မှန်/မှား)

အဖြေ.....

(ခ) အချက်အလက်တို့သည် ဆက်စပ်ညီညွတ်စွာပုံစံတစ်ခုအဖြစ်တည်ရှိနေပုံနှင့် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ဆက်စပ်နေပုံ တို့ကို သိမြင်တတ်သော ကျွန်ုပ်တို့၏ အရည်အချင်း (မှန်/မှား)

အဖြေ.....

(ဂ) ဆီလျော်သောအချက်အလက်များကို ရှာဖွေရာ၌ (ကျွန်ုပ်တို့၏) လျင်မြန်မှု (မှန်/မှား)

အဖြေ.....

(ဃ) အချက်အလက်သစ်များကို အဆင့်ဆင့် ချိတ်ဆက်ဖွဲ့စည်း မှတ်သားရာတွင် အာရုံစူးစိုက်မှု ပြင်းထန်ခြင်း / ဝန်ပိသော အာရုံစူးစိုက်မှုရှိခြင်း (မှန်/မှား)

အဖြေ.....

၈။ စာသင်ခန်းတွင် အချက်အလက်သစ်များစုစည်းတတ်စေရန်နှင့် မှတ်သားနားလည်တတ်စေရန် ကျောင်းသားများ အား ပံ့ပိုးပေးနိုင်မည့် နည်းလမ်းများရှိကြသည်။ (မှန်/မှား)

အဖြေ.....

သင်ခန်းစာအစတွင်ပေးထားတတ်သော အချက်အလက်များကို စုစည်းဖော်ပြထားသည့် ဂရပ်ဖစ်ပုံ များ (Advance and Graphic Organisers)

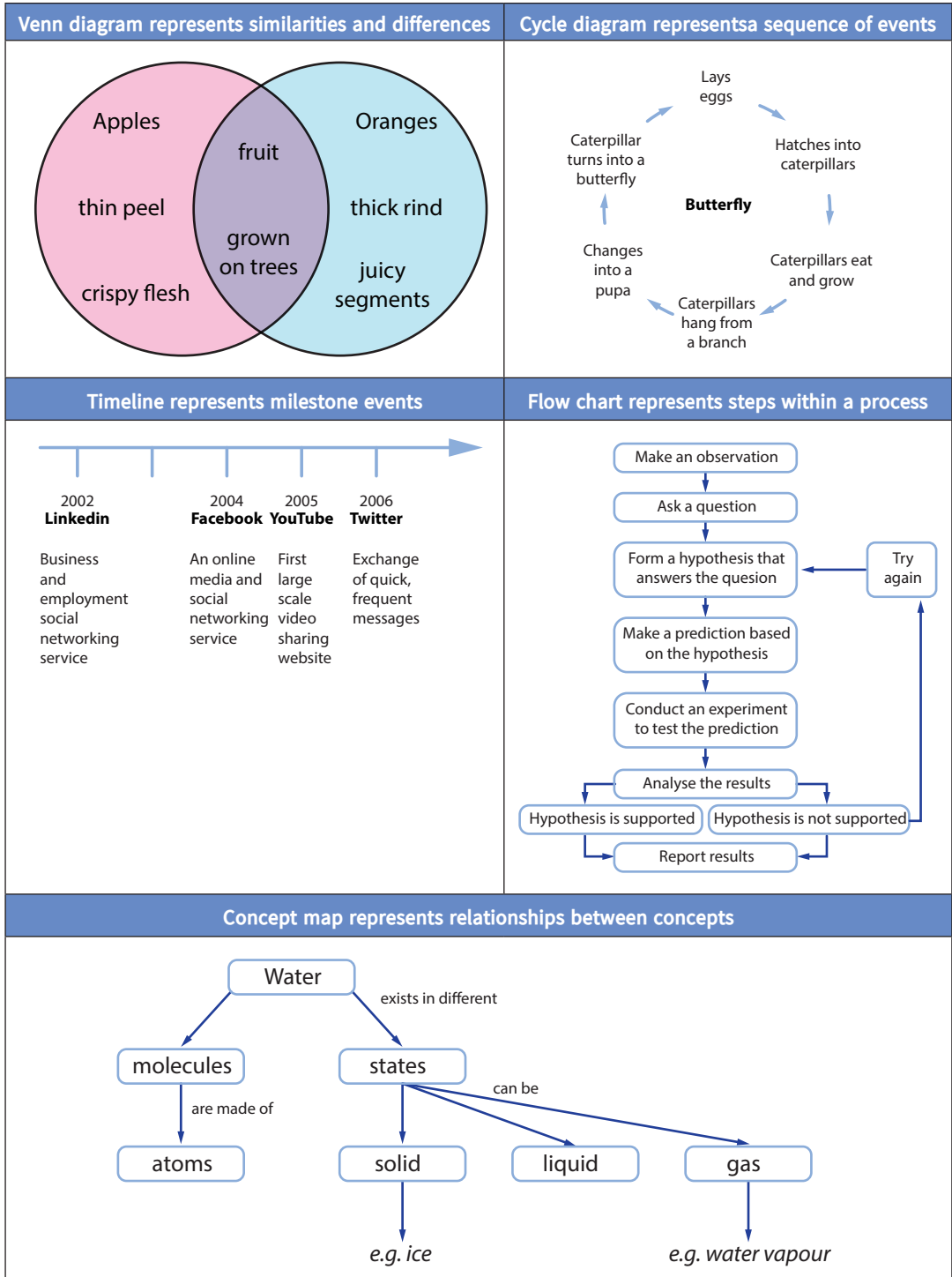
ကြိုတင်အဆင့်၌ အချက်အလက်စုစည်းမှုကိရိယာ (Advance organiser) ဆိုသည်မှာ သင်ခန်းစာတစ်ခု (သို့မဟုတ်) သင်ယူမှုလုပ်ငန်းတစ်ခုအစပိုင်းတွင် ကျောင်းသားများအား ပေးထားလေ့ရှိသော သူတို့သင်ယူရတော့မည့် အကြောင်းအရာတစ်ခုအတွက် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်မှုပုံစံနှင့် ထင်သာမြင်သာရှိသော ဂရပ်ဖစ်ပုံများဖြင့် ပံ့ပိုးပေးခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ကြိုတင်အဆင့်၌ အချက်အလက် စုစည်းမှုကိရိယာတစ်ခုက ကျောင်းသားတို့အား အောက်ပါတို့ကို လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် ထောက်ပံ့ ကူညီပေးသည်။

- ယခင်ရရှိပြီးသား အသိပညာနှင့် အကြောင်းအရာသစ်တို့ကို ဆက်သွယ်ပေးရန်
- အရေးကြီးသောအချက်တို့ကို ဖော်ထုတ်သတ်မှတ်တတ်စေရန်
- အကြောင်းအရာများကို စုစည်းပေးပြီးနောက် အဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူတတ်စေရန်

- စိတ်ကူးစိတ်သန်း/အတွေးအမြင်များ တစ်ခုနှင့်တစ်ခုအကြား ဆက်စပ်နေမှုများကို စစ်ဆေး ကြည့်ရှုတတ်ရန် နှင့် နားလည်သဘောပေါက်တတ်စေရန်

ကြိုတင်အဆင့်၌ အချက်အလက်စုစည်းမှု ကိရိယာများအနက် တစ်ခုမှာ ဂရပ်ဖစ်ပုံများ ဖြစ်ကြသည်။ မျက်စိဖြင့်မြင်ရသော ပုံသဏ္ဍာန်တစ်ခုမှ တစ်ဆင့် အချက်အလက်များ ဆက်စပ်ပုံကို သိမြင်စေသည်။ ပုံ (၂.၁၆) တွင် ဂရပ်ဖစ်ပုံများကို တင်ပြထားသည်။

- ၁။ **ဗင်းပုံ (Venn diagram)** - ဗင်းပုံဂရပ်ဖစ်များက အရာဝတ္ထု/အကြောင်းအရာ နှစ်ခုတို့၌ ရှိသော တူညီမှုနှင့် ခြားနားမှုတို့ကို နှိုင်းယှဉ်တင်ပြသည်။ (ဥပမာ - ပန်းသီးနှင့် လိမ္မော်သီးနှိုင်းယှဉ်ချက်များ)
- ၂။ **သံသရာစက်ဝန်းပြပုံ (Cycle diagram)** - ဖြစ်စဉ်တစ်ခု၏ အစပြုနေရာနှင့် အဆုံးသတ်နေရာတို့ကို တိကျစွာသတ်မှတ်ပြထားခြင်းမပြုသည့် ဘဝစက်ဝန်းလည်ပတ်ပုံကို ပြသည်။ သရုပ်ဖော်ပုံ (diagram) တို့၌ ဖြစ်စဉ်၏ အဆင့်အသီးသီးတို့ကို သရုပ်ဖော် ထားသည်။ (ဥပမာ - လိပ်ပြာသံသရာလည်ပုံ)
- ၃။ **အချိန်ပြမျဉ်းကြောင်း(Timeline)** - အချိန်ပြမျဉ်းကြောင်းက သမိုင်းဝင်ထင်ရှားသော အဖြစ်အပျက်များ၏ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုတို့ကို (အလျားလိုက်အစီအစဉ်ဖြင့်) သရုပ်ဖော်ပြနိုင်သည်။ (ဥပမာ - လူမှုကွန်ရက်စင်္ကြံများ (Social media platform) ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်လာပုံအဆင့်ဆင့်ကို သရုပ်ဖော်ခြင်း)
- ၄။ **လုပ်ငန်းစဉ် တစ်ခုအတွင်းရှိ အဆင့်အသီးသီးတို့ ဆက်သွယ်မှု ရှေ့နောက်အစီအစဉ်ကို ဖော်ပြသည့်ပုံ (Flow chart)** - ဖြစ်စဉ်တစ်ခုအတွင်းမှ ဖြစ်စဉ်အဆင့်ဆင့်တို့ကို သရုပ်ဖော်ပြထားသည်။ (ဥပမာ -သိပ္ပံနည်းကျနည်း)
- ၅။ **အကြောင်းအရာဆက်သွယ်မှုပြဂရပ်ဖစ်ပုံ (concept map)** - အကြောင်းအရာများ တစ်ခုနှင့် တစ်ခု အကြား ဆက်သွယ်မှုကို ဖြန့်ပြသရုပ်ဖော်သော ဂရပ်ပုံဖြစ်သည်။ (ဥပမာ - ရေနှင့် ဆက်သွယ်နေသော အကြောင်းအရာများ)

ပုံ ၂.၁၆။ ဂရပ်ဖစ်ပုံများ အသုံးပြုသင်ယူခြင်း

ဖရေရာပုံစံ (Frayer Model)

Frayer Model သည် ဂရပ်ဖစ်ပုံတစ်မျိုးဖြစ်ပြီး ၎င်းကို Wisconsin တက္ကသိုလ်မှ Dorothy Frayer^{၇၀}နှင့် လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်ပညာရှင်များက တီထွင်တည်ဆောက်ခဲ့သည်။ ဖရေရာ ပုံစံကို အပိုင်း (၄) ပိုင်း ခွဲခြားထားသည်။

- ၁။ **အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ချက် (Definition)** - ကျောင်းသားများက အယူအဆ (စိတ်ကူးစိတ်သန်း) အကြောင်းအရာများကို အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ဖော်ပြကြပါသည်။
- ၂။ **မရှိမဖြစ်အရေးပါလှသည့်ဝိသေသလက္ခဏာများ (Essential characteristics)**- ကျောင်းသားများက အကြောင်းအရာ အယူအဆတစ်ခု၏ အရေးပါသော သွင်ပြင်လက္ခဏာများ (features) သို့မဟုတ် ဂုဏ်သတ္တိ/ မူလစရိုက်လက္ခဏာများ (attributes) ကို စာရင်းပြုစုကြသည်။
- ၃။ **ဥပမာ/နမူနာများ (Examples)** - ဥပမာ/နမူနာများကို စာရင်းပြုစုဖော်ပြနိုင်ရန် ကျောင်းသား များက အကြောင်းအရာ/အယူအဆတစ်ခု၏ မရှိမဖြစ် အရေးပါသည့် ဝိသေသလက္ခဏာများကို အာရုံစိုက်လေ့လာကြသည်။
- ၄။ **ဆင်တူရိုးမား ဥပမာများ (Non examples)** ဥပမာ/နမူနာများနှင့် ဆင်တူသော လက္ခဏာများ ရှိသော်လည်း အဆိုပါဥပမာ/နမူနာများ၏ ဝိသေသ လက္ခဏာများနှင့် အတိအကျ မကိုက်ညီသည့် ခြားနားသော အယူအဆ/ အကြောင်းအရာများကို အာရုံစိုက်လေ့လာသည်။

မှတ်သားရန် - ဥပမာ/နမူနာ နှင့် မကိုက်ညီသောအယူအဆ/ အကြောင်းအရာများ သို့မဟုတ် ဆင်တူယိုးမှား ဥပမာ/နမူနာများ (Non examples) သည် အရေးပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် စာသင်ခန်းထဲတွင် ကျောင်းသားများ မှားတတ်သောအမှားများ၊ လွဲမှားနေသော အယူအဆများကို ရှင်းပြနိုင်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ အယူအဆအမှားများ/လွဲမှားနေသော အယူအဆများ(misconception) ဆိုသည်မှာ မှားယွင်းနေသော နားလည်မှုများဖြစ်ကြသည်။ ဥပမာ - “ပင့်ကူသည် အင်းဆက်ပိုးမွှားတစ်ကောင် ဖြစ်သည်” ဆိုသော အယူအဆမှာ လွဲမှားနေသော အယူအဆဖြစ်သည်။

၇၀ Frayer, D., Frederick, W., & Klausmeier, H. (1969).

ပုံ ၂.၁၇။ ဖရေရာပုံစံ (Frayer Model) ၏ အစိတ်အပိုင်း (၄) ခု အကြောင်းဖော်ပြချက်

ဥပမာအားဖြင့် အင်းဆက်များအကြောင်း သိပ္ပံသင်ခန်းစာတစ်ခု မသင်ကြားမီ ဆရာက ကျောင်းသားများအား ဖရေရာပုံစံပြားဘောင် (၂ ဘက်မြင်ပုံ) (Frayer template) တစ်ခုစီ ကို ကြိုတင်ပေးထားခဲ့သည်။ သင်ခန်းစာသင်ကြားနေစဉ် ကျောင်းသားများကို ထိုပုံစံပြား ဘောင်ထဲရှိ အကန့် (၄) ခု / အစိတ်အပိုင်း (၄) ခု နေရာ၌ အချက်အလက်များ ဖြည့်သွင်းစေ ရမည်။ သင်ခန်းစာ သင်ကြားပြီးချိန်တွင် ကျောင်းသားများသည် သူတို့ဖြည့်သွင်းရေးသား ထားပြီးသည့် ဖရေရာပုံစံများ အချင်းချင်း နှိုင်းယှဉ်ကာ ဆွေးနွေးကြရမည်ဖြစ်သည်။ ထို့နောက်မှ ဆရာက စံတိုက်ရန် ပေးထားသော အပြည့်အစုံ ဖြည့်သွင်းရေးသားထားသည့် ပုံစံနှင့် တိုက်ဆိုင် စစ်ဆေးအကဲဖြတ်စေမည်။ အချင်းချင်းစစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းနည်း (peer assessment) ကို သုံး၍ဖြစ်စေ၊ မိမိကိုယ်ကို စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းနည်း (self-assessment) ကို သုံး၍ဖြစ်စေ မိမိရေးသားဖြည့်သွင်းထားသည့် ပုံစံ၏ မှန်ကန်မှုကို စစ်ဆေးအကဲဖြတ်နိုင်သည်။

<p>အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ချက် (Definition)</p> <p>အင်းဆက်ဆိုသည်မှာ ကျောရိုးမရှိသည့် သေးငယ်သော သက်ရှိသတ္တဝါတစ်မျိုးကို ခေါ်ဆိုသည်။ ကျောရိုးမဲ့သတ္တဝါတစ်မျိုး</p>	<p>အရေးပါသည့် ဝိသေသ လက္ခဏာများ (Essential Character)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ခန္ဓာကိုယ်ပြင်ပ၌ရှိသော အရိုးစု (exoskeleton) - ခန္ဓာကိုယ် အစိတ်အပိုင်း (၃) ခု (ဦးခေါင်း၊ ရင်ဘတ်၊ ဝမ်းဗိုက်) - ဦးခေါင်း၌ဦးခေါင်းရှိသော ဥမင်မွှေးတစ်စုံ (antennae) - ခြေထောက် ၃ စုံ (၆ ချောင်း)
<p>ဥပမာ/နမူနာများ (Examples)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ပိုးတောင်မာ - လိပ်ပြာ - ယင် - ပုရွက်ဆိတ် - ပျား - နံ့ကောင် - ခြင် 	<p>(Non-example)</p> <p>ဥပမာမဟုတ်သော ဥပမာ၊ ဆင်တူရိုးမှား ဥပမာများ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ပင့်ကူ - သွေးစုပ်မွှား (ကျွတ်) - ကမျဉ်းနီ (Mite) - ကင်းခြီးကောက် (Scorpion)

အယူအဆ/အင်းဆက်ပိုးမွှား

ပုံ ၂.၁၈။ ပြည့်စုံစွာရေးသားဖြည့်သွင်းထားသော ဖရေရာပုံစံ - သိပ္ပံဘာသာရပ် အင်းဆက် ပိုးမွှားအကြောင်း သင်ခန်းစာ

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၂)။ ဖရေရာပုံစံတစ်ခုကို ရေးဆွဲပြုစုခြင်း (Developing a Frayer Model)

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ သင်၏ရွယ်တူဖော်ကျောင်းသားများနှင့် အချင်းချင်းစုပေါင်းလက်တွဲကာ သင်တို့ကိုယ်တိုင် ဖရေရာ ပုံစံတစ်ခု ရေးဆွဲပြုစုတတ်စေရန် ဖြစ်သည်။

ဆဋ္ဌမတန်းသင်ရိုးသစ်ဘာသာရပ်တစ်ခုခုထဲမှ ရိုးရှင်းလွယ်ကူသောအယူအဆ/ အကြောင်းအရာတစ်ခုကို ရွေးချယ်ပါ။ ဖရေရာပုံစံအကြောင်း နားလည်သဘောပေါက်ပြီးနောက် ထိုပုံစံ၏အစိတ်အပိုင်းများကို ဖြည့်သွင်းရေးသားပါ။ ပုံ (၂.၁၉) သင်္ချာဘာသာရပ်ထဲမှ ညီမျှခြင်းဆိုသည့် အယူအဆတစ်ရပ်အကြောင်းကို နောက်ထပ်ဥပမာ တစ်ခုအဖြစ် ဖော်ပြထားပါသည်။

<p>အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ချက် (Definition)</p> <p>ညီမျှခြင်းဆိုသည်မှာ-ဖော်ပြချက် (၂) ရပ်တို့သည် ညီမျှကြောင်းကို ဖော်ပြထားသည်။ သင်္ချာပညာရပ်ဆိုင်ရာ ဖော်ပြချက်တစ်ခုဖြစ်သည်။</p>	<p>အရေးပါသည့် ဝိသေသလက္ခဏာများ (Essential Character)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ညီမျှကြောင်းပြသည့် အမှတ် လက္ခဏာ (x) တစ်ခုအမြဲပါဝင်သည်။ - လက်ဝဲဘက်ခြမ်းမှ ဖော်ပြချက်နှင့် လက်ယာ ဘက်ခြမ်းမှ ဖော်ပြချက်တို့သည်တူညီကြသည်။
<p>ဥပမာ/နမူနာများ (Examples)</p> <ul style="list-style-type: none"> • $5 + 6 = 11$ • $P - 2L + 2W$ (ပုံသေနည်း) • $3x - 2 = 4x + 7$ (အစဉ်/အလျားလိုက်) ဖော်ပြသောညီမျှခြင်း • $X = 8$ (တန်ဖိုးညီမျှမှုကို ဖော်ပြခြင်း) 	<p>(Non-example) ဥပမာမဟုတ်သော ဥပမာများ၊ ဆင်တူရိုးမှား ဥပမာများ/</p> <ul style="list-style-type: none"> • 3 (ကိန်းဂဏန်း) • ပတ်လည်အနား၊ အဝန်း(စကားလုံး) • $3x - 2y$ (ဖော်ပြချက်) • $x < y$ (မတူညီခြင်း၊ မညီမျှခြင်း)

အယူအဆ

“ညီမျှကြောင်းပြသည့် သင်္ချာဘာသာရပ်သုံးသင်္ကေတ”

ပုံ ၂.၁၉။ ပြည့်စုံစွာရေးသားဖြည့်သွင်းထားသော ဖရောပုံစံ - သင်္ချာဘာသာရပ်မှ ညီမျှခြင်း အယူအဆ

ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန်မေးခွန်းများ

- ၁။ ကျောင်းသားဗဟိုပြု သင်ယူမှု၏ သဘောတရားများသည် မည်သည်တို့ဖြစ်ကြသနည်း။ (ကျောင်းသားဗဟိုပြုသင်ယူမှု သဘောတရားများကို ဖော်ပြပါ။)
- ၂။ ကျောင်းသားဗဟိုပြုချဉ်းကပ်နည်းဖြင့် သင်ကြားသင်ယူမှုပြုရာတွင် ဆရာ၏ အခန်းကဏ္ဍနှင့် ကျောင်းသား၏ အခန်းကဏ္ဍတို့ကို ဖော်ပြပါ။
- ၃။ သုတေသနစာပေတွင် ထင်ရှားစွာပြသထားသည့် အချက်များနှင့်အညီ ထိရောက်အောင်မြင်သည့် စူးစမ်းလေ့လာမှုအခြေပြုသင်ယူခြင်း၏ ထူးခြားသော လက္ခဏာအချို့တို့မှာ မည်သည်တို့ဖြစ်ကြသနည်း။
- ၄။ စူးစမ်းလေ့လာမှု အခြေပြု သင်ယူမှုပုံစံများ၏ အဆင့်အသီးသီးတို့တွင် ဘုံတူညီသော အချက်များမှာ မည်သည်တို့ဖြစ်ကြသနည်း။
- ၅။ စူးစမ်းလေ့လာမှုတစ်ခု၏ အစပျိုးခြင်းအဆင့်တွင် အသုံးပြုနိုင်သော သင်ကြားမှု သင်ယူမှု နည်းလမ်းများ (သို့မဟုတ်) သင်ကြားသင်ယူမှု လုပ်ငန်းများအကြောင်းကို အတိုချုပ်/အကြမ်းဖျင်း ဖော်ပြပါ။

- ၆။ သင်ခန်းစာတစ်ခုကို ရှင်းလင်းလွယ်ကူသော သင်ကြားမှုပုံစံ အသုံးပြု၍ သင်ကြားရာတွင် ပါဝင်နေသော အဆင့်များကို ဖော်ပြပါ။ ဤအဆင့်များက မည်သည့် ရည်ရွယ်ချက်များကို ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်ပေးသနည်း။
- ၇။ သတိမူသိမြင်တတ်လာခြင်း/အာရုံခံတတ်ခြင်း (perception) ဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။ သတိမူသိမြင်တတ်လာခြင်း ဆိုင်ရာ သင်ယူမှု (perceptual learning) ဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။
- ၈။ မကျွမ်းကျင်သူများ (ကျောင်းသားများ) က အချက်အလက်သစ်များကို အဆင့်ဆင့်စုစည်း ချိတ်ဆက်မှတ်သားပုံနည်းလမ်းနှင့် သင် (ဆရာ) က အကြောင်းအရာသစ်များ၊ သင်ယူမှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများနှင့် ညွှန်ကြားချက်များကို ကျောင်းသားများအား ပံ့ပိုးပေးပုံနည်းလမ်းတို့သည် မည်သို့ခြားနားကြသနည်း။
- ၉။ ဖရောပုံစံ (Frayer Model) တစ်ခုတွင် ပါဝင်သော အစိတ်အပိုင်း (၄) ခု အကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြပါ။

၂.၃။ ဘဝသက်တမ်းတစ်လျှောက်ဖွံ့ဖြိုးမှု

သင်ယူသူတစ်ဦးစီသည် ထူခြားချက်တစ်ခုရှိသူများဖြစ်သော်လည်း အားလုံးတို့တွင် အချို့သော ဘုံတူညီမှုများရှိကြသည်။ ဤအခန်းငယ်သည် ဘဝသက်တမ်းတစ်လျှောက် ဖွံ့ဖြိုးမှုပိုင်းဆိုင်ရာရှုထောင့်ကို ဖော်ပြထားသည်။ အဆိုပါရှုထောင့်က လူတစ်ဦး၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် အမိဝမ်းတွင်း ပဋိသန္ဓေနေသည်မှ သေသည်အထိ ဖြစ်ပေါ်နေသည်ဟု ရှုမြင်သုံးသပ်ပါသည်။ ဤအခန်းငယ်က အလယ်တန်းကျောင်းသား (သင်ယူသူ) များအကြောင်းနှင့် သင်ယူမှု၊ သင်ကြားမှုအပေါ် သူတို့၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုက မည်သို့သက်ရောက်နေပုံကို ဖော်ပြထားသည်။ ထိုအချက်ကို ဖော်ပြပြီးနောက် ဉာဏ်ရည် အထွေထွေ အကြောင်းကို ဆက်လက်ဖော်ပြထားသည်။ ဉာဏ်ရည်အထွေထွေအကြောင်းကို ပထမနှစ်က မိတ်ဆက်သိရှိခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။

ဒုတိယနှစ်တွင် ဉာဏ်ရည်အထွေထွေအကြောင်း ဆက်လက်စိစစ်လေ့လာသည် ဖြစ်သည်။ ဉာဏ်ရည် (၉) မျိုးထဲမှ တစ်မျိုးစီအကြောင်း အကြမ်းဖျင်းဖော်ပြပြီးနောက် ၎င်းတို့ကို သင်ယူမှု သင်ကြားမှုတွင် မည်ကဲ့သို့ ထည့်သွင်းစဉ်းစားနိုင်ကြောင်းကို ဆွေးနွေးမည်ဖြစ်ပါသည်။ မူလတန်းနှင့် အလယ်တန်းကျောင်း စာသင်နှစ်များနှင့်ပတ်သက်၍ ဖွံ့ဖြိုးမှုနယ်ပယ် (၅)ခုတို့ကို စိစစ်လေ့လာမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဖွံ့ဖြိုးမှုနယ်ပယ် (၅) ခုမှ သိမှုဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ဘာသာစကားဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ကာယဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးဖွံ့ဖြိုးမှု၊ စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုနယ်ပယ်တို့ဖြစ်ကြသည်။ ထိုဖွံ့ဖြိုးမှုနယ်ပယ်တစ်ခုစီကို အလယ်တန်းကျောင်း စာသင်နှစ်များအတွင်း ထောက်ပံ့ပေးနိုင်မည့် နည်းလမ်းများကိုလည်း ဖော်ပြထားသည်။

၂.၃.၁။ ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် အလယ်တန်းကျောင်းသား

မျှော်မှန်းထားသော သင်ယူမှုရလဒ်များ

ဤသင်ခန်းစာကို သင်ယူပြီးချိန်တွင် သင်သည် -

- ကလေးများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် ဘဝသက်တမ်း တစ်လျှောက်ဖွံ့ဖြိုးမှုတို့ကို နှိုင်းယှဉ်တတ်မည်။
- အလယ်တန်းကျောင်းသားများ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုက သင်ယူမှုအပေါ် မည်သို့သက်ရောက်စေကြောင်း ရှင်းလင်းပြနိုင်ပြီး သင်ကြားမှုအတွက် သွယ်ဝိုက်အသုံးပြုနိုင်မှုများကို သတ်မှတ် ဖော်ထုတ်တတ်မည်။
- ကလေးများ၏ ဉာဏ်ရည်အထွေထွေနှင့်အညီ သူတို့၏ သင်ယူမှုတွင် ထင်ဟပ်ပေါ်လွင်စွာ ဖော်ပြနိုင်မည့်နည်းလမ်းများကို အတိုချုပ်ဖော်ပြ တတ်မည်။

စာသင်ချိန် (၁)

ဖွံ့ဖြိုးမှုအကြောင်း ပြန်လည်လေ့လာဖတ်ရှုခြင်း

ပထမနှစ်သင်တန်းတွင် သင်တို့အား ကလေးများဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဟူသော ဝေါဟာရနှင့် မိတ်ဆက်ပေးခဲ့သည်။ “ကလေးများဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု” ဆိုသည့် ဝေါဟာရကို ကလေးများ ဘဝတစ်လျှောက် ကြီးထွားမှုနှင့် ပြောင်းလဲမှုဖြစ်စဉ်ဟု အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ပေးပါသည်။ သူတို့ကြီးပြင်းလာရာ ဘဝတစ်လျှောက်တွင် ကလေးများသည် ကျွမ်းကျင်မှုအသစ်များကို သင်ယူခြင်း၊ စွမ်းရည်အမျိုးမျိုးတို့ ဖွံ့ဖြိုးလာစေခြင်းနှင့် သူတို့၏ တွေးခေါ်မှုနှင့် ဘာသာစကားသင်ယူမှုတို့ကို ပိုမိုတိုးချဲ့ခြင်းတို့ ပြုကြသည်။ ဤပြောင်းလဲမှုများသည် အမြဲတမ်းဖြစ်ပေါ်နေပြီး ၎င်းတို့က လူတစ်ဦးချင်းစီကို ဘဝသက်တမ်းတစ်လျှောက် တရွေ့ရွေ့ခရီးဆက် ရွေ့လျားသွားစေသည်။ ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် ချိတ်ဆက်နေကြသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် လူတို့သည် တဖြည်းဖြည်းချင်းပြောင်းလဲကာ ဖွံ့ဖြိုးလာကြခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ ကြီးထွားမှုက လူဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် မတူပါ။ (ကိုယ်ကာယ) ကြီးထွားမှုအားဖြင့် ခန္ဓာကိုယ်မှ ဆဲလ်များထပ်မံ

ကွဲထွက်သွားကြသည်။ အကြောင်းမှာ ခန္ဓာကိုယ်၏ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အသွင်အပြင်များ ဥပမာ အားဖြင့် ဦးနှောက်၊ သွားများနှင့် အရိုးများသည် ဘဝတလျှောက် ပိုမိုကြီးမားသန်မာလာကြ၍ ဖြစ်ပါသည်။

ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် နယ်ပယ် အမြောက်အမြားတွင် ပေါ်ပေါက်လာတတ်ပါသည်။

- အသိဉာဏ်ဆိုင်ရာ (သို့မဟုတ်) သိမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုနယ်ပယ် - ဤနယ်ပယ်တွင် ဘာသာ စကားဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုလည်း ပါဝင်သည်။
- ကာယဖွံ့ဖြိုးမှု
- ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးဖွံ့ဖြိုးမှု
- စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှု

ပထမနှစ်သင်ရိုးတွင် ဖော်ပြထားသည့် “ဘက်စုံပြည့်ဝသော ကလေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ဆိုင်ရာ ချဉ်းကပ်မှု” (Whole Child approach) ၌ ဖွံ့ဖြိုးမှုနယ်ပယ်အားလုံးတို့သည် တစ်ခုနှင့် တစ်ခု ရောနှောလိမ်ယုက် ပေါင်းစပ်စေခြင်းအားဖြင့် ကလေးများကို နိုင်ငံ့သားကောင်းများ ဖြစ်လာစေသည်။ ထို့ပြင် တီထွင်ဖန်တီးတတ်သူများဖြစ်လာပြီး ရပ်ရွာလူထုအဖွဲ့အစည်း၏ ကောင်းကျိုးချမ်းသာရရှိရေး အတွက် ပါဝင်ဆောင်ရွက်တတ်မည် ဖြစ်သည်။

သို့ရာတွင် ဤမေးခွန်းများသည် စဉ်းစားဖွယ်ဖြစ်ပါသည်။

- လူတစ်ဦးအရွယ်ရောက်လာသည့်အခါ ခန္ဓာကိုယ်ပြောင်းလဲမှု ရပ်တန့်သွားပါ သလား။
- ကျွန်ုပ်တို့၏ တွေးခေါ်စဉ်းစားခြင်းဖြစ်စဉ်များသည် ကျွန်ုပ်တို့ဘဝတစ်လျှောက်လုံး၌ အစဉ်အမြဲတူညီမှုရှိပါသလား။
- လူတို့အနေနှင့် ၎င်းတို့ အသက် (၂၀) ဝန်းကျင်အရွယ်က အခြားသူများနှင့် ပြောဆိုဆက်ဆံခဲ့သည့် နည်းတူ အသက် (၅၀) အရွယ်၊ (၆၀) အရွယ်တို့တွင် လည်း ပြောဆိုဆက်ဆံမှု နှင့်ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှုတို့သည် မပြောင်းလဲဘဲရှိ ပါသလား။
- ကလေးတစ်ဦးအရွယ်ရောက်ကြီးပြင်းလာသည့်အခါ ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် ကြီးထွားမှု ရပ်တန့်သွားပါသလား။

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၁)။ ဘဝသက်တမ်းတစ်လျှောက်ဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုအကြောင်း တွေ့ဆုံ မေးမြန်းမှုများကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာလေ့လာခြင်း

ဤသင်ယူမှုလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် ကလေးများနှင့်သက်ဆိုင်သောဖွံ့ဖြိုးမှုဖြစ်စဉ် (သို့မဟုတ်) ဘဝတစ်သက်တာ ဖွံ့ဖြိုးမှုဖြစ်စဉ်တစ်ခုဖြစ်သည်ကို ဆွေးနွေးတတ်လာစေရန်ဖြစ်သည်။ ဤသင်ယူမှုလုပ်ငန်းကို လုပ်ဆောင်ရန် အောက်တွင်ဖော်ပြထားသော တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းတို့ကို အသုံးပြုနိုင်သည်။ သို့မဟုတ်လျှင် အောက်ပါမေးခွန်းတို့ကို အသုံးပြု၍ အသက် (၅၀) နှင့် (၆၀) အရွယ်ရှိသူ တစ်ဦးဦးကို အတန်းမစီ တွေ့ဆုံမေးမြန်းပါ။

- လူငယ်ဘဝမှစ၍ သင်သည်ကာယပိုင်းဆိုင်ရာ၌ မည်ကဲ့သို့ ပြောင်းလဲလာခဲ့ပါသနည်း။
- လူငယ်ဘဝမှစ၍ သင်၏ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှုများ မည်ကဲ့သို့ပြောင်းလဲလာခဲ့ပါသနည်း။
- လူငယ်ဘဝမှစ၍ သင့်အတွေးအခေါ်များ၊ စိတ်ကူးစိတ်သန်းများနှင့် ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်များ မည်ကဲ့သို့ ပြောင်းလဲလာခဲ့ပါသနည်း။

တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း (၁)

ဦးကျော်ကျော်

ကျား၊ (၆၂)နှစ်

မေး - လူငယ်ဘဝကစပြီး ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဘယ်လိုအပြောင်းအလဲတွေနဲ့ တွေ့ကြုံခဲ့ရပါသလဲ။ မိမိရဲ့ ကိုယ်ခန္ဓာမှာ ဘာတွေပြောင်းလဲလာခဲ့ပါသလဲ။

ဖြေ - အရွယ်ရောက်လို့လူငယ်တစ်ဦးဘဝရောက်ကတည်းကပိုပြီးလဲ လွတ်လပ်လာတယ်။ သူတစ်ပါးကို မှီခိုစရာမလိုဘူး။ ကိုယ်အားကိုယ်ကိုးနိုင်လာတယ်။ ကိုယ်ကာယစွမ်းအားတွေ ပိုပြည့်ဝလာတာပေါ့။ ဇီဝကမ္မဆိုင်ရာ(ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ) ဖွံ့ဖြိုးမှုတွေကလည်း အထွတ်အထိပ်

ထိရောက်ခဲ့တာပေါ့။ သန်စွမ်းခဲ့တာပေါ့။ ဒါပေမဲ့ အသက်အရွယ်ရလာတဲ့အခါမှာ ကျွန်တော် ရဲ့ ကိုယ်စွမ်းဉာဏ်စွမ်းတွေလည်း တဖြည်းဖြည်းကျဆင်းလာပါတယ်။ မှတ်ဉာဏ်ကလဲ တစ်ခါ တစ်ခါပျောက်ပြီး မေ့တတ် လျော့တတ်လာတယ်လေ။ တစ်ခါတစ်လေ မေ့တတ်တာတွေ ဖြစ်တာပေါ့။ အာရုံကြောတွေကလည်း အားနည်းယုတ်လျော့လာပြီး မျက်စိကလည်း အရင်လို မသန်တော့ဘူး ပိုမိုပြီး မှုန်ဝါးလာတော့တာပေါ့။ အာရုံကြောတွေကလဲ အားနည်း ယုတ်လျော့တတ်လာတယ်။ တစ်ခါတစ်လေ မေ့တတ်တာ တွေဖြစ်တာပေါ့။ သွားတွေက လည်း ကျိုးကုန်စပြုပြီး အထွေထွေခြုံငုံပြောရရင်တော့ ဒီအသက်အရွယ်မှာ ကျွန်တော်က ဉာဏ်အားလည်း နံ့ပြီးကိုယ်ကာယ စွမ်းအားတွေလည်း အရင်လို မသန်မြန်တော့ပါဘူး။

မေး - လူငယ်ဘဝကစပြီး ခုအသက်အရွယ်အထိ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးတွေရော ဘယ်လို ပြောင်းလဲခဲ့ပါသလဲ။

ဖြေ - ကျွန်တော့်ဘဝရဲ့-ခုအချိန်အပိုင်းအခြားမှာတော့ လုပ်ငန်းခွင်မှာ ခေါင်းဆောင်မှုပေး ရတဲ့ ကဏ္ဍပေါ့လေ။ လုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံပါရင့်ပြီးထူးချွန်တဲ့ တော်တဲ့လူတွေနဲ့ အတူ လက်တွဲပြီး အလုပ်လုပ်ရတာကို နှစ်သက်ပါတယ်။ သူတို့ကကျွမ်းကျင်ပညာရှင်အဆင့်တွေ လေ ကိုယ့်အတွေ့အကြုံတွေကို ပြန်ပြီးမျှဝေလို့ရတဲ့ လူတွေနဲ့ အတူလက်တွဲလုပ်ကိုင်ရတာ ကို ပိုပြီးနှစ်သက် သဘောတူပါတယ်။

နောက်လိုက်ကောင်းတစ်ဦးဖြစ်ဖို့လည်းကြိုးစားပါတယ်။ ကျွန်တော်က သင်ယူနေရတာကို နှစ်သက်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်လည်း အလုပ်ခွင်မှာ ကိုယ်ထက်ရာထူးကြီးသူတွေ ခေါင်းဆောင် တွေ၊ စီမံအုပ်ချုပ်သူတွေ ညွှန်ကြားသူတွေ (ညွှန်ကြားရေးမှူး) ကိုလည်း လေးစားမှုရှိပါတယ် လေးစားပါတယ်။

ငယ်ငယ်တုန်းကလူငယ်ဘဝတုန်းကထက်လည်း ခုဒီအသက်အရွယ်မှာ စည်းကမ်းကို ပိုပြီး ရိုသေလိုက်နာပါတယ်။ ကိုယ်ကျင့်စာရိတ္တအရဆိုရင်လည်း ကျွန်တော်က တရားမျှတစွာ ကျင့်သုံးပါတယ်။ တရားမျှတမှုကို လိုလားပါတယ်။ ကျွန်တော်ထားတဲ့ တန်ဖိုးတွေရယ် ကိုယ့် ကိုယ်ကို တန်ဖိုးထားတာတွေ ပြန်လည်သုံးသပ်ဆန်းစစ်တဲ့ အမြင်တွေအားလုံး အားလုံးကို ကျွန်တော်အရွယ်ရောက်ပြီးစ လူငယ်ဘဝ အတောအတွင်း တစ်လျှောက်လုံး ကျွန်တော်က ပျိုးထောင်လေ့ကျင့်လာတာပါ။ ဒီစိတ်ဓာတ်တွေ ခံယူချက်တွေ တန်ဖိုးထားတတ်မှုတွေကို ရိုက်သွင်းလာခဲ့တာ။

ကျွန်တော်က မြတ်ဗုဒ္ဓရဲ့ အဘိဓမ္မာအတွေးအခေါ်နဲ့ အဆုံးအမ (သင်ကြားမှု) တွေကို သက်ဝင် ယုံကြည်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်လည်း လူသားအားလုံးအတွက် ငြိမ်းချမ်းတဲ့ ဘဝဆိုတာ အလွန် အရေးပါတယ်လို့လည်းယုံကြည်ပါတယ်။ နံနက်တိုင်း နံနက်တိုင်း (အိပ်ရာစောစောထပြီး) ဘုရားရှိခိုးပြီး လူသားအားလုံးအတွက် ဆုတောင်းမေတ္တာပို့သပါတယ်။ လူသားအားလုံးကို ဘေးရန် အန္တရာယ် ကင်းရှင်းကြပါစေ။ ဆင်းရဲနွမ်းပါးခြင်းကင်းရှင်းကြပါစေ။ အစားအစာ ရှားပါး ခေါင်းပါးခြင်း ကင်းရှင်းကြပါစေ။ ရောဂါဘယများလဲကင်းရှင်းကြပါစေလို့ မေတ္တာပို့ ဆုတောင်းပေးပါတယ်။

မေး - ဦးရဲ့အတွေးအခေါ် စိတ်ကူးစိတ်သန်းနဲ့ ရည်မှန်းချက်တွေရောလူငယ်ဘဝကစလို့ ခု အရွယ်ထိ ဘယ်လိုများ ပြောင်းလဲခဲ့ပါသလဲ။

ဖြေ - အသက်အရွယ်ထောက်ပြီး အသက်ကလေးရလာတော့ ကိုယ့်စိတ်ကူးအိပ်မက်တွေ လည်း မှန်လာခဲ့တာပေါ့။ ငယ်ရွယ်စဉ်တုန်းကလည်း ထားခဲ့ဖူးတဲ့ ရည်မှန်းချက်တွေထက် ပိုပြီး သဘာဝကျတဲ့ ဖြစ်နိုင်ရနိုင်တဲ့ရည်မှန်းချက်တွေဖြစ်လာခဲ့တာပေါ့ (ငယ်ငယ်ကတော့ စိတ်ကူးယဉ်တာပေါ့) ကျွန်တော့်အတွေးအခေါ်နဲ့ စိတ်ကူးတွေကလဲ (ဝေလေလေ မဟုတ် တော့) ပိုပြီးခိုင်ခိုင်မာမာနဲ့ အကျိုးပြုတဲ့ အတွေးအခေါ်တွေဖြစ်လာတယ်။ အဲဒီအတွေးအခေါ် တွေကအကျိုးရှိတဲ့ မှတ်ချက်တွေ အကြံပြုချက်တွေအဖြစ်ပြောင်းလဲပြီးတော့ ကိုယ်ရဲ့ ရပ်ရွာ လူထုနဲ့ ကိုယ့်ရဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်း အတွက်လည်း ပိုကောင်းတဲ့ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု (အကြံဉာဏ်) တွေပံ့ပိုးနိုင်လာပါတယ်။

တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း/ခန်း(၂)

ဒေါ်သူဇာစော

မ/အသက်(၆၀)

မေး - လူငယ်ဘဝကစပြီး ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဘယ်လိုအပြောင်းအလဲတွေနဲ့ တွေ့ကြုံခဲ့ရပါ သလဲ။ မိမိရဲ့ ကိုယ်ခန္ဓာမှာ ဘာတွေပြောင်းလဲလာခဲ့ပါသလဲ။

ဖြေ - လူငယ်ဘဝကတည်းကစပြီး ကိုယ်ခန္ဓာက (တဖြည်းဖြည်း) ပြောင်းလာခဲ့တာပါဘဲ ကွယ်။ လူ့ခန္ဓာကိုယ်ပိုဝလာပြီး၊ အလေးချိန်တိုးလာတာပေါ့။ ဆံပင်တွေလည်းအနက်ရောင်

ကနေဖြူဖွေးကုန်တော့တာပါဘဲ။ မျက်စိတွေနားတွေလည်း တဖြည်းဖြည်းချင်း အားနည်း ယုတ်လျော့လာတော့ မျက်စိတွေမှုန် နားတွေလည်း လေးလာတာပေါ့။ အင်တိုက်အားတိုက် လုပ်နိုင်တဲ့ကျွမ်းကျင်မှုတွေလည်း ယုတ်လျော့ကုန်ပါပြီ။ သွက်သွက်လက်မြန်မြန်ဆန်ဆန် မလုပ်နိုင်မကိုင်နိုင်တော့ဘူး။

မေး - လူငယ်ဘဝကစပြီး ခုအသက်အရွယ်အထိ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးတွေရော ဘယ်လို ပြောင်းလဲခဲ့ပါသလဲ။

ဖြေ - တခြားသူတွေနဲ့ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရတာကလည်း အခြေအနေအရ ပြောင်းလဲခဲ့ရ တာပေါ့။ မိသားစုထဲမှာ မိသားစုတွေနဲ့လည်း သင့်မြတ်အောင်နေ့စဉ် ညှိနှိုင်းနေရပါတယ်။ အသက်ကကြီးပြီး အိုမင်းလာတဲ့ အခါကျတော့ ခုဆိုရင် အဘွားအရွယ်ဖြစ်နေပြီး လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်တွေ အပေါင်းအသင်းတွေရဲ့ ခံစားချက်တွေကိုလည်း နားလည်အောင် ကြိုးစားပေးခဲ့ပါတယ်။

ပြီးတော့ သူတို့က ကိုယ့်အပေါ် ပြောဆိုဆက်ဆံတဲ့နေရာမှာ အမှားအယွင်းတွေရှိနေရင်လည်း ခွင့်လွှတ်ပေးဖို့ကြိုးစားခဲ့ပါတယ်။ သည်းခံခဲ့ပါတယ်။ ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်း ပြောဆို လုပ်ကိုင် တာတွေ စရိုက်ကြမ်းတာတွေကို မနှစ်သက်ပါဘူး။ ရပ်ရွာလူထု လူမှုရေး ဘာသာရေး လုပ်ငန်း တွေမှာလည်း တတ်အားသလောက်ပါဝင်ကူညီပါတယ်။

မေး - လူငယ်ဘဝကတည်းက ခုချိန်ထိပေါ့လေ အတွေးအခေါ်တွေ စိတ်ကူးစိတ်သန်းတွေ နဲ့ ရည်မှန်းချက်တွေကရော ဘယ်လိုပြောင်းလဲလာခဲ့ပါသလဲ။

ဖြေ - တစ်နေ့ပြီးတစ်နေ့ နေ့စဉ်လုပ်ရကိုင်ရတာတွေကို ပြန်ပြီး စဉ်းစားကြည့်ပါတယ် နိစ္စဓူဝ (အမြဲ) လုပ်ကိုင်နေရတဲ့ အထဲက အကြပ်အတည်းတွေ အခက်အခဲ တွေကို နားလည် အောင် ကြိုးစားတယ်။ ပြီးတော့ နောက်ထပ်ဘာတွေဖြစ်လာနိုင်သေးသလဲလို့ ကြိုတင် တွေးတောပြီး ပူပန်တာလည်း ရှိတာပေါ့။ ဒါပေမဲ့လည်း ကျွန်မရဲ့မှတ်ဉာဏ်စွမ်းအားတွေက အရင်လို မကောင်းတော့ဘူးလေ။ အတော်ကိုမှတ်ဉာဏ်အားကနည်းလာပြီး အချို့သူငယ်ချင်း တွေမိတ်ဆွေတွေရဲ့ နာမည်တွေကိုလည်း မေ့ကုန်ပါပြီ။ ဘာသာရေးအကြောင်းဘုရားတရား အကြောင်းကို စိတ်ကူးလေးတွေကို အခြား သူတွေနဲ့လည်း မျှဝေချင်တယ်။ ဆွေးနွေးချင်တယ်

အတွေးအခေါ်ချင်း ဖလှယ်ပြီး သူတို့အတွေးတွေကိုလည်း အကျိုးအကြောင်းအကောင်းအဆိုး သုံးသပ်ချင်တာပေါ့။ ဘဝကို တည်တည်ငြိမ်ငြိမ် အခြေချ နေထိုင်နိုင်ဖို့ ငွေကြေးရှိမှဖြစ်မယ် လေ။ ငွေကြေးစုဆောင်းဖို့ကိစ္စကို စိတ်ဝင်စားလာရတော့တာပေါ့။ အခုလက်ရှိအဓိက စိတ်ပူပန်ရတဲ့ အချက်ကတော့ အငြိမ်းစားယူပြီးရင် ဘယ်လိုနေထိုင်ရပါ့မလဲ စားသောက်နေ ရေး အဆင်ပြေနိုင်ပါ့မလားဆိုတာပါဘဲ။

ဤလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် တစ်အုပ်စုလျှင် ကျောင်းသား (၄) ဦးစီ ပါဝင်ဖွဲ့စည်း ထားသော အုပ်စုများက အုပ်စုလုပ်ငန်းအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရမည်။

အထက်ဖော်ပြပါ ဦးကျော်ကျော်နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခန်း။ ဒေါ်သူဇာစောနှင့် တွေ့ဆုံ မေးမြန်းခန်း နှစ်ခုတို့ကို အစအဆုံးပြီးအောင် ဖတ်ရှုလေ့လာပါ။ သို့မဟုတ် အခြားတွေ့ဆုံ မေးမြန်းခန်းများကိုလည်းအသုံးပြုနိုင်သည်။ သင်တွေ့ဆုံမေးမြန်းရမည့် လူများသည် အသက် (၅၀) နှင့် (၆၀) ကြားဖြစ်စေ (၆၀) နှင့် (၇၀) ကြားဖြစ်စေ ထိုသက်ရွယ်အုပ်စု (၂) ခု မှ လူ များဖြစ်ရမည်။

တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှု အကြောင်းကို အုပ်စုနှင့်ဆွေးနွေးပါ။

ထိုနောက် ဇယား (၂.၁၀) ဘဝ သက်တမ်းတစ်လျှောက် (ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ) တွေ့ဆုံမေးမြန်း ခြင်းနှင့် အနှစ်ချုပ်ပြ ဇယားထဲမှ မေးခွန်းများကို အုပ်စုလုပ်ငန်းအဖြစ် ဖြေဆိုပါ။ ဤမေးခွန်း များ အကြောင်း ဆွေးနွေးရန် ဆရာက အတန်းကို မူလပုံစံပြန်ဖွဲ့စည်းပေးမည်။

ဇယား ၂.၁၀။ ဘဝသက်တမ်းတစ်လျှောက် (ဖွံ့ဖြိုးမှု) ဆိုင်ရာ တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းများ၏ အနှစ်ချုပ်

မေးခွန်း	အဖြေ
လူတစ်ဦးအရွယ်ရောက်လာသည့်အခါ ခန္ဓာကိုယ် ပြောင်းလဲ မှုရပ်တန့်သွားပါသလား။	
ဘဝသက်တမ်းတစ်လျှောက် သင်၏တွေးခေါ်မှု ဖြစ်စဉ် များသည် တစ်သမတ်တည်း တူညီနေပါသလား။	
အသက် (၅၀) ကျော်နှင့် (၆၀) ကျော် လူကြီးပိုင်း/ အရွယ် ပိုင်း လူတို့သည် သူတို့ အသက် (၂၀) ဝန်းကျင်တုန်းကကဲ့သို့ ပင် အခြားလူများနှင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှု အခြေအနေ မပြောင်းလဲဘဲ ရှိပါသလား။	

မေးခွန်း	အဖြေ
ကလေးတစ်ဦးအရွယ်ရောက်လာသောအခါတွင် ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် ကြီးထွားမှုတို့ ပြီးဆုံးသွားပါသလား/ ရပ်တန့်သွားပါသလား။	

ဘဝသက်တမ်းတစ်လျှောက်လုံး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု

ဖွံ့ဖြိုးမှုကို လေ့လာဆန်းစစ်နိုင်သော အခြားနည်းလမ်းတစ်ခုမှာ ဘဝသက်တမ်း တစ်လျှောက်လုံး ဖွံ့ဖြိုးမှုအဖြစ် လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤဝေါဟာရသည် ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုဆိုင်ရာ သိပ္ပံပညာရပ်နယ်ပယ်မှ ပေါ်ပေါက်လာခြင်းဖြစ်သည်။ ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ သိပ္ပံပညာရပ်က စိတ်ပညာဘာသာရပ်၊ လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး ဘာသာရပ်၊ မနုဿဗေဒ၊ ဇီဝဗေဒနှင့် ဦးနှောက်နှင့် အာရုံကြောဆိုင်ရာ သိပ္ပံပညာရပ် (neuroscience) တို့ကို ရောနှော ပေါင်းစပ်ထားပြီး လူတို့၏ဘဝသက်တမ်းတစ်လျှောက်လုံး၌ ဖြစ်ပေါ်နေသော အပြောင်းအလဲ များနှင့် မပြောင်းမလဲ တစ်သမတ်တည်း တည်မြဲနေသောအရာများတို့ကို နားလည် သဘောပေါက်နိုင်စေရန် လေ့လာစူးစမ်းမှုပြုသည်။^{၇၁}

ဘဝသက်တမ်းတစ်လျှောက်လုံး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု (အယူအဆ/သဘောတရား) တွင် သိမှု ဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ကာယဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှု ဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုတို့သည် လူတို့ဘဝသက်တမ်း တစ်လျှောက်လုံးဟု ဆိုအပ်သည်။ မွေးဖွား မလာမီ ပဋိသန္ဓေနေစဉ်နှင့် မွေးကင်းစကလေးငယ် အရွယ်မှသည် အသက်အရွယ်ကြီးရင့် အိုမင်းလာပြီး သေဆုံးသည်ထိ တိုင်အောင်ပင် စဉ်ဆက်တိုက် ဖြစ်ပေါ်နေကြသည်ဟု ဆို ပါသည်။

အောက်ပါဖော်ပြချက်သည် လူသားတို့နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ဖွံ့ဖြိုးမှုကို သိသာပေါ်လွင်စေသည့် အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ချက်တစ်ခုဖြစ်သည်။ ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် စနစ်တကျဖွဲ့စည်းထားသော စိတ် အတွင်း ပိုင်းဆိုင်ရာ အပြောင်းအလဲတစ်ခုဖြစ်ပြီး အသက်အရွယ်အလိုက် တိုးတက်မှုဆိုင်ရာ ယေဘုယျ မျှော်မှန်းထားချက်များနှင့်လည်း ပီပြင်စွာဆက်စပ်နေသည်။ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ဆိုသည်မှာ လူတစ်ဦးစီ၏ အတွင်းပိုင်းဆိုင်ရာ အပြောင်းအလဲတစ်မျိုးဖြစ်သည်။ မိမိကိုယ်ကို ပြန်လည် သိမြင်သုံးသပ်မှုမှ ပေါ်ပေါက်လာသော အတွင်းပိုင်း (စိတ်တွင်း) အပြောင်းအလဲ

၇၁ Berk, 2018.

တစ်ခုဖြစ်သည်။ ထိုအပြောင်းအလဲသည် လူတစ်ဦးစိတ်မှ သာမန်အားဖြင့် မျှော်လင့်ထားနိုင်သော အသက်အရွယ်အလိုက် ဖြစ်ပေါ်တိုးတက် လာမှုများ (ရင့်ကျက်မှုများ) နှင့် ဆက်စပ်မှုမှာ ပီပြင်ထင်ရှားပါသည်။ လူတစ်ဦးသည် အသက်အရွယ်အလိုက် (အသိပညာ) ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်လာမှုတို့ကို သူ့သက်တမ်းတစ်လျှောက်လုံး တောက်လျှောက်အစဉ်မပြတ် သယ်ဆောင်သွားရာမှ ထိုအရာတို့ကလည်း သူ့ဘဝနောက်ပိုင်း တစ်ချိန်ချိန်တွင် ထိုသူ၏ တစ်ကိုယ်ရေ ထူးခြားမှုဖြစ်သည့် သီးသန့်ပုံစံအပြုအမူ (Pattern) (ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေး) (သို့မဟုတ်) လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နိုင်မှုအဆင့် (လုပ်ရည်ကိုင်ရည်) (Level of functioning) အတိုင်းအတာတို့အတွက် တစ်နည်းမဟုတ် တစ်နည်းအားဖြင့် သွယ်ဝိုက်သက်ရောက်မှုများ (သို့မဟုတ်) ဂယက်ရိုက်မှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သည်။^{၇၂}

ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ သိပ္ပံပညာရပ်၌ အဓိကကျသော အရေးကြီးသည့် ဆွေးနွေးချက် ခေါင်းစဉ် (၃) ခုရှိသည်။ ၎င်းတို့မှာ

- သဘာဝ (သို့မဟုတ်) ပြုစုပျိုးထောင်မှု (nature or nurture)
- စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးမှု (သို့မဟုတ်) အချိန်ခြား၍ဖွံ့ဖြိုးမှု (continuous or discontinuous)
- တစ်ပွဲတိုးဖြစ်ပေါ်မှု (သို့မဟုတ်) ကြိမ်ဖန်များစွာ ဖြစ်ပေါ်မှု (one course or many)

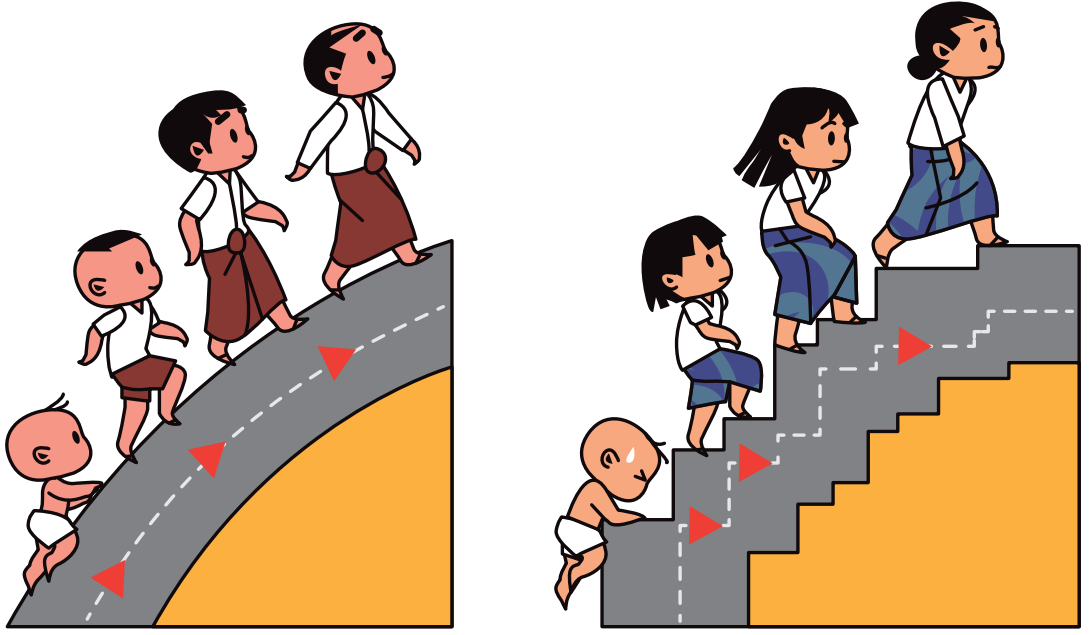
ပထမနှစ်သင်ရိုးတွင် သဘာဝ (သို့မဟုတ်) ပြုစုပျိုးထောင်မှု အကြောင်းကို လေ့လာခဲ့ကြပြီးဖြစ်သည်။ သဘာဝ (nature) ဆိုသည်မှာ ကြိုတင်သတ်မှတ်ချက်ချထားပြီးသော ဇီဝကမ္မဆိုင်ရာ ဗီဇ (ဓလေ့စရိုက်) ဖြစ်သည်။ သဘာဝဗီဇဆိုသည်မှာ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာလောကနှင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး လောကတို့၏ရှုပ်ထွေးသော အင်အားစုများက ကျွန်ုပ်တို့၏ ဇီဝဆိုင်ရာ ပင်ကိုသဘောသဘာဝ ဖွဲ့စည်းပုံ (biological makeup) အပေါ်နှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အတွေ့အကြုံများအပေါ် သက်ရောက်မှုကို ဆိုလိုသည်။ အဆိုပါအင်အားစုများက မွေးဖွားမလာမီကပင် ကျွန်ုပ်တို့အပေါ်၌ သက်ရောက် ဩဇာလွှမ်းမိုးခဲ့သည့်အပြင် မွေးဖွားပြီးနောက် ရှင်သန်ရာကာလ တစ်လျှောက်လုံးတွင်လည်း အစဉ်အမြဲ ဩဇာသက်ရောက်နေကြသည်။^{၇၃}

၇၂ Rutter and Rutter, 1992, p.64
၇၃ Berk, 2018, p.7.

ဤယုံကြည်မှု အယူအဆ (ဗီဇလွှမ်းမိုးမှု) အရ လူတို့မျိုးရိုးအရ အမွေဆက်ခံရရှိလာခဲ့သော ဘာသာစကားဆိုင်ရာစွမ်းရည်/အရည်အချင်း နှင့် စိုးရိမ်ပူပန်တတ်မှု စသည့် စရိုက်လက္ခဏာ များသည် တည်တံ့ခိုင်မြဲမှုရှိသဖြင့် သူတို့နှင့်အတူ ဘဝတစ်လျှောက်လုံး မပြောင်းမလဲဘဲ တည်ရှိနေမည်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုပါသည်။ ပြုစုပျိုးထောင်မှု ရှုထောင့်အရမူ လူတစ်ဦး၏ ရှေးဦး အတွေ့အကြုံများကို ထိုသူ၏ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် အပြုအမူများကို ဆုံးဖြတ်သတ်မှတ်ပေး နိုင်သည့် အရာများအဖြစ် ရှုမြင်သုံးသပ်ပါသည်။ အနိဋ္ဌာရုံအတွေ့အကြုံများ (အပျက်သဘော ဆောင်သော/ကောင်းကျိုးမပြုသော အတွေ့အကြုံများ) သည် လူတို့အပေါ်၌ ဘဝ တစ်လျှောက်လုံး ကြာရှည်စွာသက်ရောက် ဩဇာလွှမ်းမိုးလေ့ရှိသည်ကို မကြာခဏတွေ့ရှိရ တတ်သည်ဟုဆိုပါသည်။ သို့ရာတွင် ယခုအချိန်၌ ဒဿနပညာရှင် (အတွေးအခေါ်/ သဘောတရား ပညာရှင်) များစွာတို့က လူ့ဘဝကာလတစ်လျှောက်အတွင်း ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ အပြောင်းအလဲများကို အခွင့်သာအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အခြေအနေများ၌ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုကို အလွယ်တကူ ပုံသွင်းရယူနိုင်ကြောင်းကို အသိအမှတ်ပြုလက်ခံလာကြသည်။

ဒုတိယဆွေးနွေးဖွယ်အကြောင်းအရာမှာ ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် **စဉ်ဆက်မပြတ်ဖြစ်ပေါ်နေသော ဖွံ့ဖြိုးမှု** (continuous development) အယူအဆသည် ကျွန်ုပ်တို့၌ မွေးရာပါအရည်အချင်း များ တစ်ပါတည်း ပါရှိလာသည်ဆိုသည့် စိတ်ကူး/အတွေးအခေါ်/အယူအဆပေါ်တွင် အခြေခံ သည်။ ထိုအယူအဆအရ ကျွန်ုပ်တို့သည် ဘဝတွင်လိုအပ်မည့် ကျွမ်းကျင်မှုများဖြစ်ကြသည့် သိမှုဆိုင်ရာ၊ ကာယဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ၊ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှုဆိုင်ရာနှင့် စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှု ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှု များနှင့် အတူတကွမွေးဖွားလာကြသည်။ ထိုကျွမ်းကျင်မှုတို့သည် ကျွန်ုပ် တို့၏မွေးရာပါ (အမွေဆက်ခံရရှိလာမှု) ကျွမ်းကျင်မှုများဖြစ်ကြသည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ သို့သော် ကျွန်ုပ်တို့ တဖြည်းဖြည်းကြီးပြင်းဖွံ့ဖြိုးလာသောအခါ၌ ထိုကျွမ်းကျင်မှုများကို မူလကထက် တဖြည်းဖြည်း ပိုမိုရင့်ကျက်လာစေကာ ပိုမိုထက်မြက်အောင် မွမ်းမံလာနိုင်ကြသည်။ ရောင်စုံခဲတံတစ်ချောင်းကို ကိုင်တတ်ရန် ပင်ပန်းတကြီး အားထုတ်ကြိုးစားနေရသော ကလေးငယ်တစ်ဦးကို ဥပမာထား၍ လေ့လာနိုင်သည်။ ခဲတံကို နေသားတကျ ကိုင်တွယ် တတ်လာသည့် ကလေးငယ်၏ အရည်အချင်းသည် တဖြည်းဖြည်းချင်း တိုးပွားမြင့်တက်လာ ပြီး နောက်ဆုံးတွင် ထိုကလေးငယ်သည် ခဲတံကို အသုံးပြု၍ ကျင်လည်စွာ ရေးတတ်သွား သည်။ ကလေးဘဝမှ အရွယ်ရောက်ကြီးပြင်းလာသည့် လူကြီးဘဝဆီသို့ ရွေ့လျားခရီးဆက် ရာတွင် ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် အထက်သို့ စဉ်ဆက်မပြတ် တစ်ရိပ်ရိပ် တက်နေသော ကျွမ်းကျင်မှု

များ၏ တက်ရိပ်လမ်းကြောင်းအတိုင်း ဖြစ်ပေါ်နေသည်။ **အချိန်ခြား၍ ဖြစ်ပေါ်သော ဖွံ့ဖြိုးမှု** (Discontinuous development) အယူအဆကမူ ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် အဆင့်လိုက်ဖြစ်ပေါ်သည် ဟု ဆိုပါသည်။ ဤရှုထောင့်အရ ကလေးဘဝနှင့် လူကြီးဘဝတို့၌ စဉ်းစားတွေးခေါ်ပုံ၊ စိတ်လှုပ်ရှားခံစားပုံ နှင့် ပြုမူဆောင်ရွက်ပုံတို့သည် များစွာခြားနားကြသည်။ ကလေးတို့၏ တွေးခေါ်ပုံနှင့် လူကြီးတို့၏ တွေးခေါ်ပုံ၊ ပြုမူဆောင်ရွက်ပုံတို့သည် အလွန်ကွာခြားကြပါသည်။ ကလေးတစ်ဦးသည် လူကြီးဘဝအတွက် လိုအပ်သော ကျွမ်းကျင်မှုများကို ရရှိလာစေရန်အတွက် အထူးသတ်မှတ်ချက်နှင့် အချိန်အပိုင်းအခြား အလိုက် သတ်မှတ်ချက်တို့ ပါဝင်သော အဆင့်အသီးသီးတို့ကို စဉ်တိုက်ဖြတ်ကျော်ကာ လူကြီးဘဝသို့ကူးပြောင်းလာရသည်။ အဆင့်တစ်ခုစီသည် လူကြီးဘဝသို့ တက်လှမ်းရာ လှေကားထစ် တစ်ထစ်စီနှင့် အလားသဏ္ဍာန်တူပြီး လူကြီးဘဝသို့ တက်လှမ်းရာ လမ်းသည်လည်း ရှေ့နောက်စနစ်တကျ စီစဉ်ထားသော အဆင့်များဖြင့် အမှတ်အသား ပြုထားသည်။

ပုံ ၂.၂၀။ စဉ်ဆက်မပြတ်ဖြစ်ပေါ်သော ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် အချိန်ခြား၍ ဖြစ်ပေါ်သောဖွံ့ဖြိုးမှု

တတိယဆွေးနွေးဖွယ်အချက်မှာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုသည် တစ်ပွဲတိုး/တစ်ကြိမ်တည်းသာ ဖြစ်ပေါ်မှုဟူသော အယူအဆနှင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ဖြစ်ပေါ်မှုဟူသော အယူအဆ (၂) ခုကြား အငြင်းပွားမှု ဖြစ်သည်။ အချို့က လူအားလုံးအတွက် ဖွံ့ဖြိုးမှုအစဉ်သည် တစ်ကြိမ်တည်းသာ ဖြစ်ပေါ်သည်ဟု ယူဆကြသည်။ အချို့ကမူ ဖွံ့ဖြိုးမှုအစဉ်များသည် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပေါ်ပေါက်သည်ဟု ယူဆကြသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် လူ့ဘဝခရီးတွင် လူတို့၌ ခြားနားသော အခြေအနေနှင့် အတွေ့အကြုံများစွာ ရရှိပိုင်ဆိုင်ထားကြသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ထိုအခြေအနေများ၊ အတွေ့အကြုံများက သူတို့၏ သိမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ကာယ ဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးဖွံ့ဖြိုးမှု နှင့် စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုတို့အပေါ်၌ သက်ရောက်မှုများရှိကြသည်။ ဖွံ့ဖြိုးမှု၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းသည် မျိုးရိုး (သို့မဟုတ်) ဗီဇရိုက် လက္ခဏာများကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာကြပြီး တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းမှာမူ သူတို့ပတ်ဝန်းကျင်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာကြသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာတွင် သူတို့၏နေအိမ်၊ ကျောင်းနှင့် အနီးပတ်ဝန်းကျင် တို့ အပါအဝင် ဖြစ်သကဲ့သို့ သူတို့၏ လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးဆိုင်ရာ တန်ဖိုးများနှင့် ယုံကြည်ချက်များအပြင် သူတို့နေထိုင်ရှင်သန် ခဲ့ကြသော သမိုင်းကြောင်းဆိုင်ရာ ခေတ်ကာလ အပိုင်းအခြားတို့လည်း ပါဝင်နိုင်သည်။

ဖွံ့ဖြိုးမှုအယူအဆအပေါ် ဘဝသက်တမ်းတစ်လျှောက်လုံးရှုထောင့်မှ ရှုမြင်သုံးသပ်ရလျှင် ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် ဟန်ချက်ညီမျှတ ညီညွတ်သော အမြင်ဖြစ်သည်။ သဘာဝ (ဗီဇ) နှင့် ပြုစု ပျိုးထောင်မှု (ပတ်ဝန်းကျင်) နှစ်မျိုးစလုံးတို့သည် ဖွံ့ဖြိုးမှု ဖြစ်ပေါ်လာစေရေး၌ အရေးပါသော အချက်များ ဖြစ်ကြသည်။ သဘောတရားရေးရာ ပညာရှင်အများစုတို့က စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးမှုအမျိုးအစားနှင့် အချိန်ခြား၍ဖြစ်ပေါ်လာသော ဖွံ့ဖြိုးမှုအမျိုးအစား နှစ်မျိုးစလုံးသည် လူတို့ဘဝသက်တမ်း တစ်လျှောက်၌ ပေါ်ပေါက်လာကြစမြဲဖြစ်သည်ဆိုသည့် အချက်နှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုကို သုံးသပ်ရှုမြင်ရာတွင် ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံးရှုထောင့်နှင့် ထူးခြားသော ရှုထောင့် နှစ်မျိုးစလုံးမှ သုံးသပ်နိုင်ကြောင်း ယုံကြည် ကြသည်။ ဤသို့ မျှမျှတတ ကြည့်မြင်တတ် မှုသည်ဖွံ့ဖြိုးမှုကို ရှုထောင့်သစ်မှ ပြောင်းလဲရှုမြင်ခြင်း အချက်ပေါ်မူတည်၍ ပေါ်ပေါက်လာရ သည်။ ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် မွေးကင်းစအရွယ်နှင့် လူကြီးအရွယ် အကြားတွင် ဖြစ်ပေါ်လာရသည် ဟု ရှေးယခင်ကရှုမြင်သုံးသပ်ခဲ့ကြသော်လည်း ယခုအခါ အမြင် ပြောင်းလဲလာကြသည်။ ယခုမျက်မှောက်ခေတ်တွင် ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် အမိဝမ်းတွင်း ပဋိသန္ဓေနေစဉ်မှ သက်ကြီးရွယ်အို ပိုင်းတိုင်အောင်နှင့် သေဆုံးသည့်အချိန်တိုင်အောင် ဖြစ်ပေါ်သည်ဟု ယူဆရှုမြင်ကြသည်။

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၂)။ အချေအတင်ဆွေးနွေးခြင်း (စကားရည်လှပဲ့/စကားစစ်ထိုးပွဲကျင်းပခြင်း) - သဘာဝ (သို့မဟုတ်) ပြုစုပျိုးထောင်မှု၊ စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးမှု (သို့မဟုတ်) အချိန်ခြား၍ ဖွံ့ဖြိုးမှု၊ တစ်ပွဲတိုး/တစ်ကြိမ်တည်း ဖွံ့ဖြိုးစေမှု (သို့မဟုတ်) ကြိမ်ဖန်များစွာ ဖွံ့ဖြိုးစေမှု

ဤသင်ယူမှုလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ အမြင်များနှင့် ပတ်သက်၍ သင်တို့၏ နားလည်မှုကို ပိုမို နက်ရှိုင်းစေရန်ဖြစ်သည်။ ဤလုပ်ငန်းအတွက် အတန်းကို အုပ်စု (၆) ခု အဖြစ်သို့ ဖွဲ့စည်းရမည်။ အုပ်စုတစ်ခုစီသို့ ပိုစတာရေးရန်စာရွက်ကြီး တစ်ရွက်နှင့် မင်တံများ ပေးထားရမည်။ ထို့နောက် အုပ်စုတစ်ခုစီအား အောက်ပါဖွံ့ဖြိုးမှု ရှုထောင့်တစ်ခုစီကို ပေးထားမည်။

- သဘာဝအလျောက်ဖွံ့ဖြိုးမှု
- ပြုစုပျိုးထောင်မှုဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးမှု
- စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးမှု
- အချိန်ခြား၍ ဖွံ့ဖြိုးမှု
- တစ်ပွဲတိုး/တစ်ကြိမ်တည်းနှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှု
- ကြိမ်ဖန်များစွာ ဖွံ့ဖြိုးမှု

အုပ်စုတစ်ခုစီက သူတို့ထုတ်ထားသော မှတ်စုများကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်ခြင်း၊ သူတို့ ရှုထောင့်ကို သုတေသနပြုခြင်းနှင့် သူတို့ရှုထောင့် အဘယ်ကြောင့်မှန်ကန်ကြောင်း အဓိက အချက်များကို ရေးသားခြင်းတို့ပြုကြရမည်။ ဤနည်းဖြင့် ပိုစတာများကို ပြင်ဆင်ကြရန်ဖြစ်သည်။ ထို့နောက်အုပ်စု အသီးသီးတို့က စာသင်ခန်းနံရံများပေါ်တွင် သူတို့ အချေအတင် ဆွေးနွေးရမည့် ခေါင်းစဉ် (၂) ခုစီ ပါသော ပိုစတာ (၂) ခုစီကို ဘေးချင်းယှဉ်လျက် ကပ်ထားရမည်။

ဥပမာ - သဘာဝဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် ပိုစတာကို ပြုစုပျိုးထောင်မှုပိုစတာနှင့် ဘေးချင်းယှဉ်ကပ်ကာ ပြသထားမည်။ ထိုနည်းတူပင် နှစ်ခုဘေးချင်းယှဉ်ကပ်ရမည့် ပိုစတာအတွဲများမှာ စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးမှုပြ ပိုစတာနှင့် အချိန်ခြား၍ဖွံ့ဖြိုးမှုပြ ပိုစတာတို့ ဖြစ်ကြသည်။

သင်တို့ဆရာက တစ်တန်းလုံး ပြန်လည်ပေါင်းစည်းစေပြီးနောက် တစ်ကြိမ်လျှင် အုပ်စု (၂) ခုစီ ကို ခေါ်ယူကာ ၎င်းတို့အသီးသီးရရှိသော ရှုထောင့်ကို ကာကွယ်ပြီးစကားစစ်ထိုးစေမည်။ (စကားအချေအတင် ဆွေးနွေးစေမည်) ဖြစ်သည်။ (သဘာဝနှင့်ပြုစုပျိုးထောင်မှု၊ စဉ်ဆက် မပြတ်မှုနှင့် အချိန်ခြားမှု၊ တစ်ကြိမ်တည်းဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် ကြိမ်ဖန်များစွာဖွံ့ဖြိုးမှု) တစ်တန်းလုံး မှ ကျောင်းသားများက မည်သည့်ရှုထောင့်က ယုံကြည်စိတ်ချဖွယ် အကောင်းဆုံးဖြစ်သည် ကို အဆုံးအဖြတ်ပေးရမည်။

စာသင်ချိန် (၂)

ဘဝသက်တမ်းတစ်လျှောက် ဖွံ့ဖြိုးမှုရှုထောင့်၏ အသွင်အပြင်များ

ဘဝသက်တမ်းတစ်လျှောက် ရှုထောင့်၏ အဓိကကျသော အသွင်အပြင် (၄)ခုမှာ

- ၁။ **ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် ဘဝတစ်သက်တာလုံး၌ ဖြစ်ပေါ်သည်**-သိမှုဆိုင်ရာ၊ ကိုယ်ကာယ၊ လူမှုပေါင်းသင်း ဆက်ဆံရေး နှင့် စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုဆိုင်ရာ အပြောင်းအလဲများ။
- ၂။ **ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် ဘက်ပေါင်းစုံ (multi dimensional) နှင့် ထောင့်ပေါင်းစုံ (multi directional) ၌ ဖြစ်ပေါ်သည်** - ဖွံ့ဖြိုးမှုဘက်ပေါင်းစုံဆိုသည်မှာ ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး ဆိုင်ရာ၊ စိတ်ပညာပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ဇီဝဗေဒဆိုင်ရာ လွှမ်းမိုးမှုတို့၏ စုပေါင်းစပ်ပေါင်း အစုအဝေး ဖြစ်သည်။ ထောင့်ပေါင်းစုံဟုဆိုရခြင်းမှာ ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် တိုးတက်ကောင်းမွန်မှုနှင့် ကြီးထွားမှုတို့ နှင့်သာ သက်ဆိုင်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ အားနည်းဆုတ်ယုတ်မှုနှင့် ကျဆင်း (ဆုံးရှုံး) မှုတို့ နှင့်လည်း သက်ဆိုင်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ လူတို့က အသက်အရွယ်ကြီးရင့် လာကြသောအခါ သူတို့သည်အချို့သော (ကျွမ်းကျင်မှု) နယ်ပယ်များတွင်ဆက်လက်ကျဆင်းလာနိုင်ဖွယ် ရှိသော်လည်း အခြား (ကျွမ်းကျင်မှု) နယ်ပယ်များတွင်မူ တိုးတက်မြင့်မားလာနိုင်မည်။ ဥပမာ - သက်လတ်ပိုင်း (late adult stage) မှ သက်ကြီးပိုင်းလူကြီးတစ်ဦးသည် ကာယစွမ်းရည်များ ကျဆင်းဆုတ်ယုတ်လာနိုင်သော်လည်း ဘာသာစကားစွမ်းရည်ဖြစ်သည့် ဘာသာစကားအများအပြားတို့ကို ပြောတတ်မှုစွမ်းရည်နှင့် ဘာသာစကားအသစ်တို့ကို သင်ယူတတ်မြောက်ခြင်းစွမ်းရည်တို့ တိုးတက်လာနိုင်သည်။

- ၃။ **ဖွံ့ဖြိုးမှုကို အလွယ်တကူပုံသွင်း ပြုပြင်နိုင်သည်** - ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် အရွယ်အားလုံး ဌာနပြုပြင်ရန်နှင့် ပြောင်းလဲရန်လွယ်ကူသည်။ သို့သော်လည်း လူတို့ အသက်အရွယ် ကြီးရင့်လာသည့်အခါ “ပြောင်းလဲရန်စွမ်းရည် နှင့် ပြောင်းလဲရန်အခွင့်အလမ်း” (၂) မျိုးစလုံး လျော့ပါးလာသည်။^{၇၄}
- ၄။ **ဖွံ့ဖြိုးမှုကို လွှမ်းမိုးထားသည့် တစ်ခုနှင့် တစ်ခုဆက်စပ် နှီးနှယ်နေကြသော အင်အားစုများ** - ဤအင်အားစုတို့မှာ ဇီဝဗေဒဆိုင်ရာလွှမ်းမိုးမှု၊ သမိုင်းကြောင်း ဆိုင်ရာလွှမ်းမိုးမှု၊ ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံရေးဆိုင်ရာလွှမ်းမိုးမှုနှင့် ယဉ်ကျေးမှု ဆိုင်ရာလွှမ်းမိုးမှုတို့ဖြစ်ကြသည်။ အချို့အင်အားစုများ သည် အသက်အရွယ်နှင့် သက်ဆိုင်သည့်လွှမ်းမိုးမှုများ (age graded) ဖြစ်ရာ ၎င်းတို့သည် လူတစ်ဦး၏ အသက်အန္တရာယ်နှင့် သက်ဆိုင်သောကြောင့် ခန့်မှန်းရန် အတန်အသင့် လွယ်ကူ သည်။ အချို့/အခြား အင်အားစုများသည် သမိုင်းကြောင်းနှင့် ဆက်စပ်သည် (history graded) - ၎င်းတို့သည် ထိုစဉ်အချိန်အခါက ဖြစ်ပျက်နေသည့် အကြောင်းအချင်းအရာတို့၏ လွှမ်းမိုးသက်ရောက်မှုကို ခံရသည်။ အချို့မှာမူ စံနှုန်းသတ်မှတ်ချက် မရှိသော ထူးခြားအင်အားစုများ ဖြစ်ကြသည်။ ဖြစ်တောင့် ဖြစ်ခဲ တစ်သက်တစ်ခါမှသာ ကြုံရသောအဖြစ်အပျက်တို့က လူတစ်ဦး၏ ဖွံ့ဖြိုးမှု အပေါ်ကြီးမားသော သက်ရောက်မှုလည်းရှိတတ်ပါသည်။

ဘဝသက်တမ်းတစ်လျှောက်လုံးဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့်များ

ဘဝသက်တမ်းကို အဆင့် (၈) ဆင့်ပါဝင်သော အစဉ်တစ်ခု (series) ဟု ယူဆရှုမြင်နိုင်သည်။ ဇယား (၂.၁၁)၇^၅တွင်တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ပညာရှင်အမျိုးမျိုးတို့က အဆင့် တစ်ဆင့်စီအတွက် အကြံပြုထားသော သတ်မှတ်ချက် ဘောင် အမျိုးမျိုးရှိကြသည်။ ဇယား (၂.၁၂)၇^၆တွင်သရုပ်ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း အဆင့်အသီးသီးတို့ အတွက် ပညာရှင်အသီးသီး က သတ်မှတ်ချက်အသီးသီးထားကြကြောင်း တွေ့ရှိနိုင်သည်။ ထိုအဆင့် (၈) ဆင့်ကို အသက်အရွယ်သတ်မှတ်ရန် လမ်းညွှန်ချက်အချို့နှင့်အတူ အောက်တွင် စာရင်းပြုစု ဖော်ပြ ပေးထားသည်။

၇၄ Berk, 2018, p. 9.
၇၅ Berk, 2018, p. 9.
၇၆ Berk, 2018..

ဇယား ၂.၁၁။ ဘဝသက်တမ်းတစ်လျှောက်လုံး ဖွံ့ဖြိုးမှု

အဆင့်	အသက်အရွယ်
အမိဝမ်းမှမကျွတ်မီ (မမွေးဖွားမီ)	ပဋိသန္ဓေတည်သည်မှ မွေးဖွားလာသည်အထိ
မွေးကင်းစနှင့် လမ်းလျှောက်တတ်ခါစ	မွေးကင်းစမှသည် အသက် (၁) နှစ် (၂) နှစ်ထိ
ရှေးဦးအရွယ်ကလေးသူငယ်	အသက် (၂) နှစ်မှ (၆) နှစ်ထိ
အလယ်အလတ်ပိုင်း ကလေးသူငယ် (မူလတန်းအရွယ်)	အသက် (၆) နှစ်မှ (၁၁) နှစ်ထိ
ဆယ်ကျော်သက်/ပျိုဖော်ဝင်အရွယ်	အသက် (၁၁) နှစ်မှ (၁၈) နှစ် သို့မဟုတ် (၂၀) နှစ် ထိ
လူငယ်	အသက် (၁၈) နှစ်မှ (၄၀) ထိ
လူရွယ်/လူလတ်	အသက် (၄၀) မှ (၆၅) နှစ်ထိ
သက်ကြီးရွယ်အို	အသက် (၆၅) နှစ်နှင့် အထက်မှ သေဆုံးသည်ထိ

Berk ၏ဇယားက အဆင့်တစ်ခုစီ၏ ထူးခြားသောဝိသေသလက္ခဏာများကို အောက်ပါအတိုင်းဖော်ပြထားသည်။

ဇယား ၂.၁၂။ လူ့ဖွံ့ဖြိုးမှု၏ အရေးပါသော ကာလအပိုင်းအခြားများ

အဆင့်	အသက်အရွယ်	ဖော်ပြချက်အကျဉ်းချုပ်
အမိဝမ်းမှမကျွတ်မီ (မမွေးဖွားမီ) (Prenatal)	ပဋိသန္ဓေတည်သည်မှ မွေးဖွားလာသည် အထိ	ကလပ်စည်းဆဲလ် တစ်ခုသာ ပါသော သက်ရှိဇီဝရုပ် (ကလေးရေကြည်မြှုပ်)မှ လူသားကလေးငယ် အဖြစ်သို့ ပုံသဏ္ဍာန်ပြောင်းလဲခြင်း၊ ပတ်ဝန်းကျင် ကမ္ဘာလောက၌ ရှင်သန်စေနိုင်မည့် မှတ်သားလောက်ဖွယ်ရာ စွမ်းရည်များရှိသော ကလေးငယ်အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲလာခြင်း
မွေးကင်းစနှင့် လမ်းလျှောက်တတ်ခါစ (Infancy & Toddlerhood)	မွေးကင်းစမှသည် (၁) နှစ် (၂) နှစ်ထိ	ခန္ဓာကိုယ်၌ သိသာထင်ရှားသော အပြောင်း အလဲများ ပေါ်ပေါက်လာသည်။ နာမ့်ကြော ကြွက်သားများ လှုပ်ရှားမှု၊ အာရုံခံမှု နှင့်အသိဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာစွမ်းရည်များ စသည် တို့ ကျယ်ပြန့်စွာ အစီအရီခင်းကျင်း ပေါ်ပေါက်လာစေရန် ဦးနှောက်က ပံ့ပိုးပေးသည်။ ထို့ပြင် အခြားသူများနှင့် ရင်းနှီးသော ဆက်ဆံမှု ပထမဦးဆုံး ပေါ်ပေါက်လာသည်။

အဆင့်	အသက်အရွယ်	ဖော်ပြချက်အကျဉ်းချုပ်
<p>ရှေးဦးအရွယ် ကလေးသူငယ် (Early childhood)</p>	<p>(၂) နှစ် မှ (၆) နှစ်အထိ</p>	<p>“ကစားတတ်သောနှစ်များ” (play game)/ “ကစားအရွယ်” တွင် ကြွက်သားလှုပ်ရှားမှု ပိုမိုညင်သာ ချောမွေ့လာခြင်း၊ အတွေးအခေါ်နှင့် ဘာသာစကား အသုံးပြုမှုတို့သည် အံ့ဩဖွယ် နှုန်းဖြင့် ကျယ်ပြန့် တိုးပွားလာခြင်း၊ ကိုယ်ကျင့်တရား(စာရိတ္တ) ဆိုင်ရာ အသိစိတ် ပေါ်ပေါက်ထင်ရှားလာခြင်း၊ ဤအဆင့်တွင် သက်ရွယ်တူ အပေါင်းအသင်းများနှင့် အချင်းချင်းခင်မင် ဆက်ဆံမှုများ ပေါ်ပေါက်လာသည်။</p>
<p>အလယ်အလတ်ပိုင်း ကလေးသူငယ် (မူလတန်း အရွယ်) (Middle childhood)</p>	<p>(၆) နှစ်မှ (၁၁) နှစ်အထိ</p>	<p>ကျောင်းစာသင်နှစ် အသီးသီးတို့ကို ကလေး များ၏ တိုးတက် လာသော အားကစား စွမ်းရည်များ၊ ပိုမို ကျိုးကြောင်းဆီလျော် စွာ တွေးတောတတ်လာသော ဖြစ်စဉ်များ၊ အခြေခံအရေး အဖတ်အတွက် ကျွမ်းကျင်မှုများ၊ အခြားကျောင်းသင် ဘာသာရပ် အသိပညာများနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများတို့ဖြင့် အမှတ် အသားပြုနိုင်သည်။ မိမိကိုယ်ကို နားလည်သဘောပေါက်ခြင်း နှင့် ကိုယ်ကျင့် စာရိတ္တနှင့် မိတ်ဖွဲ့ခင်မင်မှုများ တိုးတက် လာ ခြင်း၊ သက်တူရွယ်တူအုပ်စု တစ်ခု၏ အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ပါဝင် ဆောင်ရွက်မှု စတင်သည်။</p>
<p>ပျိုဖော်ဝင်အရွယ်/ ဆယ်ကျော်သက် (Adolescence)</p>	<p>(၁၁)နှစ် မှ (၁၈) နှစ်ထိ</p>	<p>အပျိုပေါက် လူပျိုပေါက်ဘဝရောက်ချိန်/ လူလားမြောက်သည့် အချိန်တွင် ခန္ဓာကိုယ် သည် လူကြီး အရွယ်အစားသို့ ပြောင်းလဲ လာပြီး ဖိုမလက္ခဏာများ ပီပြင်ကျပြားစွာ ဖွံ့ဖြိုး ရင့်ကျက်လာ သည်။ အတွေးများမှာ သိမ်မွေ့နက်နဲလာပြီး စိတ်ကူးခံစားသည့် သို့ ယိမ်းယိုင်လာသည်။ ကျောင်းစာများ တတ် မြောက်မှုကို ပို၍ အလေးဂရုပြုလာသည်။ ဆယ်ကျော်သက်/အပျိုဖော်ဝင်ရွယ် တို့သည် မိသားစုထံမှ ကိုယ်ပိုင်လုပ်ပိုင်ခွင့်တို့ကို တောင်းဆို ရယူ ချမှတ်စ ပြုလာကြသည်။ တစ်ကိုယ်ရေဆိုင်ရာ တန်ဖိုး ထားမှုများနှင့် ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်များကို ခွဲခြား သတ်မှတ် ဖော်ထုတ်တတ်လာကြသည်။</p>
<p>လူငယ် (Early Adulthood)</p>	<p>(၁၈)နှစ်မှ (၄၀) ထိ</p>	<p>လူငယ်အများစုတို့သည် မိဘအိမ်မှ ထွက်ခွာ ကာ ပညာရေးကို အဆုံးတိုင် ဆက်လက် သင်ယူကြသည်။ ထို့နောက်မှ အချိန်ပြည့် အလုပ်များ စတင်လုပ်ကိုင်ကြသည်။ သူတို့ အတွက် အဓိက စိုးရိမ်ပူပန်မှုများမှာ အသက်မွေးမှု အလုပ်အကိုင် တစ်ခုရရှိနိုင်မှု၊ ရင်းနှီးသော ဘဝကြင်ဖော် ရှာဖွေ ပေါင်းဖက်မှု၊ လက်ဆက်ထိမ်းမြားမှု၊ သားသမီး/ကလေး ကျွေးမွေး ပြုစုစောင့်ရှောက်မှု (သို့မဟုတ်) အခြားဘဝနေထိုင် ပုံနေထိုင်နည်းအမျိုးမျိုး တို့ကို လက်ခံကျင့်သုံးနိုင်မှု တို့ဖြစ်ကြ သည်။</p>

အဆင့်	အသက်အရွယ်	ဖော်ပြချက်အကျဉ်းချုပ်
လူရွယ်/လူလတ် (Middle Adulthood)	အသက် (၄၀) မှ (၆၅) အထိ	လူလတ်ပိုင်းအများစုသည် အသက်မွေးမှု အလုပ်အကိုင်များ၏ အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်ရှိနေပြီး ခေါင်းဆောင်ပိုင်းရေးရာ/ ရာထူးများကိုလည်း ရရှိလာကြသည်။ သူတို့က သားသမီးများ၏ လွတ်လပ်စွာ ကိုယ်အားကိုးကိုး နေထိုင်လိုသည့် ဘဝ အစပျိုးမှု အဆင်ပြေရေး အတွက် ကူညီပေးရသည်။ သူတို့မိဘများ အိုမင်းလာသည့် အတွက်လည်း သက်ကြီးပိုင်း ဘဝ အဆင်ပြေစွာ နေထိုင်နိုင်ရေး ကိုလည်း ကူညီထောက်ပံ့ပေးရသည်။ ဤအရွယ်တွင် လူတို့သည် သူတို့ကိုယ်တိုင်၌ မမြဲသော သဘောတရားကို ပို၍ သတိချပ်လာကြသည်။ သေခြင်းတရား အကြောင်းကို ပို၍ သိရှိသတိမူမိ လာကြသည်။
သက်ကြီးရွယ်အိုပိုင်း (Late Adulthood)	(၆၅) နှစ်မှ သေဆုံးသည် အထိ	သက်ကြီးရွယ်အိုတို့သည် အငြိမ်းစားယူရခြင်း၊ ရုပ်ပိုင်း၊ ခွန်အားနှင့် ကျန်းမာရေး ယုတ်လျော့ ချည့်နဲ့လာခြင်းနှင့် မကြာခဏ တွေ့ကြုံရတတ်သော ဘဝကြင်ဖော် ဆုံးရှုံး ရခြင်းစသည့် စိတ်ဓာတ်ကျဖွယ် စိတ်အားငယ်ဖွယ် အမျိုးမျိုးတို့နှင့် သဟဇာတ ဖြစ်အောင် စိတ်ကိုညှိနှိုင်း ပြုပြင်နေကြရ သည်။ သူတို့ဘဝ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ပြန်လည် သုံးသပ်စဉ်းစားတတ်ကြသည်။

အမိဝမ်းမှ မကျွတ်မီကာလ - ပဋိသန္ဓေနေခြင်း - မွေးဖွားလာခြင်း

အွန်လိုင်းစာကြည့်တိုက်တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုလေ့လာခြင်းဖြင့် အမိဝမ်းမှ မကျွတ်မီကာလ အတွင်း သန္ဓေသား၏ ဖွံ့ဖြိုးမှု အဆင့်ဆင့်ကို ရှင်းလင်းပြသထားသည့် ဆလိုက်ပြကွက် တစ်ခုကို တွေ့မြင်နိုင်သည်။??

ပဋိသန္ဓေနေခြင်း (Conception) - အဆင့်တွင် ကြီးထွားမှုနှုန်းနှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုတို့ စတင်ပေါ်ပေါက် လာသည်။ ဆဲလ်များ ကွဲထွက်ကာ လူခန္ဓာကိုယ် ပုံပန်းသဏ္ဍာန် ပီပြင်စွာပေါ်လွင်လာသည်။ ကိုယ်တွင်းပိုင်း အင်္ဂါများဖြစ်ကြသော ဥပမာအားဖြင့် နှလုံး ၊ အဆုတ်များ၊ ဝမ်းဗိုက်၊ အသည်း နှင့် ကျောက်ကပ်တို့ စတင်ပေါ်ပေါက်လာသည်။ မျက်လုံးများ၊ နားများ၊ လက်မောင်းများနှင့် ခြေထောက်များလည်း ထွက်ပေါ်လာသည်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ချိန် သီတင်းပတ် (၄၀) ခန့်နီးပါး ကြာမြင့်လာသောအခါ ကလေးငယ်သည် အမိဝမ်းမှ ကျွတ်ကာ မွေးဖွားလာရသည်။

၇၇ Slideshow: Foetal development month by month, n.d..

မွေးကင်းစအရွယ် (Infancy) - မွေးစမှ ၂ နှစ်အတွင်း အရွယ်ဖြစ်သည်။ ဘဝ၏ အစပိုင်း (၂) နှစ်တာ ကာလအတွင်း ကလေးငယ်ထံ၌ ထင်ရှားသိသာသော ကြီးထွားမှု ပေါ်ပေါက်လာသည်။ ထိုအရွယ်တွင် ကလေးများစတင်၍ ရွှေ့လျားခြင်း၊ လေးဖက်တွားသွားခြင်း၊ လမ်းလျှောက်ခြင်းနှင့် စကားပြောခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်နိုင်လာသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် သူတို့အား စောင့်ရှောက် ထိန်းသိမ်းပေးသူ ကလေးထိန်း/လူကြီးနှင့်လည်း ဆက်သွယ် ပြောဆိုဆက်ဆံတတ်လာသည်။

ရှေးဦးအရွယ် ကလေးသူငယ်ဘဝ (Early Adulthood) - အသက် (၂) နှစ် မှ (၆) နှစ် အတွင်း ဖြစ်သည်။ ရှေးဦးအရွယ်ကလေးသူငယ် အချိန်ကာလပိုင်းတွင် ကာယဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် ဘာသာစကား ကျွမ်းကျင်မှုများ လျင်မြန်စွာဖွံ့ဖြိုးလာပြီး ကလေးများသည် တစ်စထက် တစ်စတိုး၍ အမှီအခို ကင်းစွာ ပြုမူဆောင်ရွက်တတ်လာကြသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် သူတို့၏ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ လောကပတ်ဝန်းကျင်တွင် လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်ရင်း လုပ်တတ်ကိုင်တတ်လာကြသည်။ အာရုံခံအင်္ဂါများကို အသုံးပြု၍ ပတ်ဝန်းကျင်ကို စူးစမ်းလေ့လာ တတ်လာကြသည်။ အာရုံ (၅) ပါးကို သိမှတ်လာကြသည်။ (အမြင်၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အထိအတွေ့နှင့် အကြား) သက်ရွယ်တူအချင်းချင်းနှင့် စတင်ပြောဆိုဆက်ဆံခြင်းအားဖြင့် အရွယ်အစားအချိန်နှင့် အကွာအဝေး စသည့်သဘောတရား (အသိပညာ) များကို အကြိတ်အနယ် အားထုတ်လေ့လာခြင်းအားဖြင့် အာရုံ (၅) ပါး တို့ကို အသေးစိတ် ဖော်ထုတ်သိရှိလာတတ်ကြသည်။

အလယ်အလတ်ပိုင်းအရွယ် ကလေးသူငယ် (မူလတန်းကျောင်းသားအရွယ်) (Middle childhood) - အသက် (၆) နှစ်မှ (၁၁) နှစ်အတွင်း ဖြစ်သည်။ ဤအရွယ်တွင် ကလေးများသည်စာပေဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး ကျွမ်းကျင်မှုများကို ပိုမိုလေ့လာသင်ယူလာရသောကြောင့် သူတို့၏ အတွေးအခေါ်များသည်လည်း ပို၍ ကျိုး/ကြောင်းဆီလျော်မှု ရှိလာပါသည်။ လူမှုပေါင်းသင်း ဆက်ဆံမှု၌ ပိုမိုကျွမ်းကျင်လာကာ အားကစား လှုပ်ရှားမှုပြုရာတွင်နှင့် ကျောင်းလှုပ်ရှားမှုများတွင် အသင်းအဖွဲ့လုပ်ငန်းများ၌ ပို၍ပါဝင်ဆောင်ရွက်တတ်လာသည်။ ကိုယ်ကာယဖွံ့ဖြိုးမှု တို့နှေးသွားပြီး နာမ့်ကြော ကြွက်သားများကို ညင်သာစွာလိုအပ်သလိုလှုပ်ရှားနိုင်လာသော ကျွမ်းကျင်မှု ပိုမိုရရှိလာသည်။ ခန္ဓာကိုယ် လှုပ်ရှားမှု၌ ကျွမ်းကျင်လာသည်။ (မှတ်ရန် - ဤကျောင်းသားကိုင်စာအုပ်တွင် အလယ်အလတ်ပိုင်း ကလေးဘဝအဆင့် (Middle childhood stage) ဆိုသည်မှာ မူလတန်းကျောင်းသားအရွယ်ကို ရည်ညွှန်းပါသည်။)

ပျိုဖော်ဝင်ချိန်အရွယ် (Adolescence) - အသက် (၁၁) နှစ်မှ (၁၈) နှစ်ကြားအရွယ်ဖြစ်သည်။ လူလားမြောက်ချိန် အပြောင်းအလဲများ (Puberty) ကို ကြုံတွေ့ဖြတ်သန်းလာရပြီး ကိုယ်ကာယကြီးထွား ပြည့်ဖြိုးလာမှုနှင့် ဖိုမ လက္ခဏာများ ပီပြင်ပြည့်ဝစွာ ဖွံ့ဖြိုးရင့်ကျက်လာသည်။ ဆယ်ကျော်သက်များ အနေနှင့် လွတ်လပ်မှုနှင့် ချစ်ခြင်းမေတ္တာစသည့် သဘောတရားအယူအဆများကို စဉ်းစားမိလာပြီး အချုပ်အချယ်ကင်းမှုနှင့် တစ်ကိုယ်ရေတန်ဖိုးထားမှုများကို စတင်ဖော်ထုတ် လုပ်ကိုင်ခံယူတတ် လာသည့်အတွက် သူတို့၏အတွေးအခေါ်သည် ပိုမိုနက်နဲလာပါသည်။

လူငယ် (Early Adulthood) - အသက် (၁၈) နှစ်မှ (၄၀) အတွင်းဖြစ်သည်။ ဤကာလအပိုင်းအခြားတွင် လူငယ်တို့သည် အချုပ်အချယ်ကင်းရှင်းစွာ ဆောင်ရွက်နိုင်လာကြသည့်အပြင် သူတို့သည် ဇီဝကမ္မဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှု အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်ကြသည်။ (ဆိုလိုသည်မှာ - ကာယခွန်အား အပြည့်ဝဆုံးအရွယ်ဖြစ်သည်) ဤကာလအပိုင်းအခြား၏ အာရုံစူးစိုက်ရာ အချက်များသည် ချစ်ခြင်းမေတ္တာနှင့် သံယောဇဉ်ဖွဲ့မှု၊ အလုပ်အကိုင်ရရှိမှုတို့ဖြစ်ကြသည်။

လူရွယ်၊ လူလတ်ပိုင်း (Middle Adulthood) - အသက် (၄၀) မှ (၆၅) နှစ်အတွင်း အရွယ်ဖြစ်သည်။ လူရွယ်၊ လူလတ်ပိုင်းတို့၏ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်မှု မှန်သမျှသည် အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှု အမြင့်မားဆုံး ရရှိတတ်ကြသည်။ မကြာခဏပင် သက်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းနယ်ပယ်အသီးသီးတွင် ခေါင်းဆောင်မှု အခန်းကဏ္ဍများ၌ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြရသည်။ အိုမင်းလာမှုသည် ပို၍ ပေါ်လွင်ထင်ရှားလာသည်။ ဘဝရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်များ ပိုမိုပီပြင်အသက်ဝင်လာပြီး လူရွယ်၊ လူလတ်ပိုင်းတို့သည် သူတို့၏ သေခြင်းတရားအကြောင်းကို ပိုမိုသတိမူတတ်လာကြသည်။

သက်ကြီးရွယ်အို (Late adulthood) အသက် (၆၅) နှစ်အရွယ်မှ သေသည်အထိ ကာလအပိုင်းအခြားဖြစ်သည်။ လူရွယ်၊ လူလတ်ပိုင်းနှင့် သက်ကြီးရွယ်အိုပိုင်းတို့သည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ဆင်တူသည့်နေရာများစွာရှိသော်လည်း အသက်အရွယ်ပိုမိုကြီးရင့်လာသည်နှင့်အမျှ ကိုယ်ကာယ ကျန်းမာရေးနှင့် ကာယစွမ်းရည်တို့တွင် အားနည်းကျဆင်း ဆုတ်ယုတ်လာတတ်ကြသည်။ အမှီအခို ကင်းစွာ ဆောင်ရွက်နိုင်စွမ်းနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာစွမ်းရည် (မှတ်ဉာဏ်စသည်) တို့သည်လည်း ကျဆင်းဆုတ်ယုတ်လာတတ်ကြသည်။

အသက်ကြီးရင့် အိုမင်းလာပုံအမျိုးအစား ကွဲပြားမှုအလိုက် ဆက်လက် လေ့လာတွေ့ရှိနိုင်သော အိုမင်းခြင်းအမျိုးအစားတို့မှာ ကျန်းမာစွာအိုမင်းလာခြင်း၊ ပုံမှန်အိုမင်းလာခြင်းနှင့် အိုမင်းမစွမ်းဖြစ်လာခြင်းတို့ ဖြစ်ကြသည်။ ကျန်းမာစွာအိုမင်းလာခြင်း (optimal aging) ဆိုသည်မှာ သက်ကြီးပိုင်းရွယ် လူတစ်ဦးသည် ကိုယ်ခန္ဓာ ကျန်းမာသန်စွမ်းပြီး လူငယ်လူရွယ်များနှင့်မခြား သွက်လက်ဖျတ်လတ်နေသေးခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ပုံမှန် အိုမင်းခြင်း (Normal aging) ဆိုသည်မှာ သက်ကြီးပိုင်းအရွယ် လူတစ်ဦးသည် အလားတူ သက်ရွယ်တူ အုပ်စုဝင် လူကြီးများအများတို့နည်းတူ တွေ့ရတတ်သော အားနည်းချို့ယွင်းချက်များရှိနေခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ အိုမင်းမစွမ်းဖြစ်ခြင်း (impaired aging) ဆိုသည်မှာ သက်ကြီးပိုင်းအရွယ် လူတစ်ဦးသည် သက်ရွယ်တူ အခြားအိုမင်း သူများထက်ပို၍ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာအခက်အခဲများ ကျန်းမာရေးချို့ယွင်းမှုများ ပိုမိုခံစားရခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၃)။ ဘဝသက်တမ်းတစ်လျှောက်လုံး ဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့်များကို သရုပ်ဆောင်ခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ လူတို့ ဘဝသက်တမ်းတစ်လျှောက်လုံးမှ ဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့်များ အကြောင်း နားလည်မှုကို ပိုမို ကျစ်လစ်ခိုင်မာလာစေရန်ဖြစ်သည်။ ဤလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရန် သင်တို့၏ဆရာက အတန်းကို အုပ်စု (၈) စု ခွဲပေးလျှင် အုပ်စုတစ်ခုစီက ဘဝသက်တမ်းမှ အဆင့်တစ်ဆင့်တို့ကို ကိုယ်စားပြုကာ သရုပ်ဆောင်သင်ယူမည်ဖြစ်သည်။

- အမိဝမ်းမှ မကျွတ်မီသန္ဓေသားဘဝ (Prenatal)
- မွေးကင်းစနှင့် လမ်းလျှောက်တတ်ခါစဘဝ (Infancy and toddlerhood)
- ရှေးဦးအရွယ်ကလေးသူငယ်ဘဝ (Early childhood)
- အလယ်အလတ်ပိုင်း ကလေးသူငယ်ဘဝ (မူလတန်းအရွယ်) (Middle childhood)
- ပျိုဖော်ဝင်ဝင်ရွယ်ဘဝ/ဆယ်ကျော်သက်ဘဝ (Adolescence)
- လူငယ် ဘဝ (Early Adulthood)
- လူရွယ်/လူလတ်ဘဝ (Middle Adulthood)
- သက်ကြီးရွယ်အိုဘဝ (Late Adulthood)

ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ အရေးပါသောမှတ်တိုင်များ (Developmental Milestones)

လူ့ဘဝကာလ အပိုင်းအခြားတစ်ခု၌ ရှိနေနိုင်မည့် လူတို့၏စွမ်းရည်များနှင့် ကျွမ်းကျင်မှု အကြောင်း ဖော်ပြချက်များသည် ယေဘုယျဖော်ပြချက်များသာ ဖြစ်ကြပြီး လူတစ်ဦးချင်းစီ ၏ မျိုးရိုးဗီဇဆိုင်ရာ ခြားနားချက်များနှင့် အတွေ့အကြုံ ခြားနားချက်များအတွက် ရှင်းလင်းချက် အကြောင်းပြချက်များ ပေးမထားကြပါ။ သို့ရာတွင် ဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့်တစ်ခုတွင် ယေဘုယျ တွေ့မြင်ရတတ်သော ကလေးငယ်တို့ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုအချို့ကို စာရင်းပြုစုထားသည်။ ယေဘုယျဆန်သည့် အလွတ်သဘောမှတ်သားထားသည့် “ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ အရေးပါသော မှတ်တိုင်များကို ပြသည့် ကိရိယာများ” (Developmental milestone tools) ရှိကြပါသည်။ ထိုမှတ်သားပြုစုထား မှုသည် ရှင်းလင်းတိကျမှု မရှိသော်လည်း လူကြီးများ (မိဘဆရာများ) ကို လမ်းညွှန်မှုပေးရန် ရည်ရွယ်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤလမ်းညွှန်ချက်များကို အသုံးပြု၍ လူကြီးများသည် မိမိ၏ကလေးများ (သားသမီးများ) အနေနှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုအပိုင်းတွင် ပုံမှန်လမ်းကြောင်းမှန်ပေါ် ရောက်နေခြင်း ရှိ/မရှိကို ဆုံးဖြတ်ပေးနိုင်သည်။ ဤသို့ သတ်မှတ်ပေးချက်များအပေါ်တွင် မူတည်ကာ လိုအပ်ပါက ကလေးသူငယ်များနှင့် မိသားစုများကို ကူညီထောက်ပံ့မှုပေးရန် တတ်ကျွမ်းနားလည်သော ပညာရှင်တို့က ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သည်။ ပညာရှင်တို့၏ ထပ်မံ ကူညီပံ့ပိုးမှု (intervention) ဆိုသည်မှာ လမ်းညွှန်ကူညီသူ အရာရှိများ၊ လူမှုဆက်ဆံရေး လုပ်သားများ၊ စိတ်ပညာရှင်များ၊ အထွေထွေရောဂါကု သမားတော်များနှင့် အခြားကျွမ်းကျင် သူများက သက်ဆိုင်ရာကလေးနှင့် မိသားစုဝင်များအား အထောက်အပံ့ပြုမှု၊ လမ်းညွှန်မှု၊ အကြံပြုမှုတို့ပေးခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ကလေးတစ်ဦး၏ ကြုံတွေ့နေရသော ပြဿနာများကို ခွဲခြားသတ်မှတ် ဖော်ထုတ်၍ အားနည်းချက် ဆန်းစစ်ရှာဖွေမှုကို စောစီးစွာ ပြုနိုင်သည်နှင့် အမျှ ကူညီပံ့ပိုးမှုပေးခြင်း၊ ကျွမ်းကျင်မှုများ ဖွံ့ဖြိုးစေခြင်းနှင့် မိမိကိုယ်မိမိ ယုံကြည်မှု တည်ဆောက်ခြင်းတို့ကို ပိုမိုကောင်းမွန်စွာဆောင်ရွက်နိုင်လာမည်။

မူလတန်းကျောင်းသားအရွယ် (၆) နှစ်မှ အသက် (၁၈) နှစ်အထိ ကလေးတစ်ဦး၏ ဖွံ့ဖြိုးမှု ဆိုင်ရာ အရေးပါသော မှတ်တိုင်များကို ပြသည့် ဥပမာတစ်ခု

မူလတန်းကျောင်းနေအရွယ်ကလေးများ (အသက် ၆ နှစ်မှ ၁၂ နှစ်အထိ) အသက်အရွယ်ရှိ ကလေးတစ်ဦးတွင် အောက်ပါအချက်များတွေ့ရှိနိုင်သည်။

- ဘောလုံးကစားနည်း (သို့မဟုတ်) အခြားအသင်းအဖွဲ့များနှင့် ကစားနည်းများကို ကစားရာတွင် လိုအပ်သည့်ကျွမ်းကျင်မှုများကို စတင် ရရှိလာခြင်း
- ကလေးဘဝမှ ပေါက်ခဲ့သော “ငယ်သွား” များ ကျိုးပြီး “ကြီးသွား” များပေါက်လာခြင်း
- မိန်းကလေးငယ်များတွင် ချိုင်းကြားများနှင့် လိင်အင်္ဂါများတွင် အမွှေးအမျှင်များ ပေါက်လာခြင်းနှင့် ရင်သားများဖွံ့ဖြိုးလာခြင်း
- မိန်းကလေးများတွင် ဓမ္မတာပေါ်လာခြင်း (ရာသီပန်းပွင့်ခြင်း)
- သက်ရွယ်တူ အပေါင်းအသင်းအချင်းချင်း အသိအမှတ်ပြုမှုသည် အရေးပါလာခြင်း
- စာဖတ်ကျွမ်းကျင်မှု ပိုမိုတိုးတက်လာခြင်း
- နေ့ခင်းပိုင်း ပုံမှန်ဆောင်ရွက်ရန်လုပ်ငန်းများ အရေးပါလာခြင်း
- လမ်းညွှန်မှုအမြောက်အမြားကို တစ်ဆက်တည်း နားလည်ခြင်းနှင့် လိုက်နာဆောင်ရွက်တတ်ခြင်း

ပျိုဖော်ဝင်ရွယ် (ဆယ်ကျော်သက်) များ (၁၂ နှစ်မှ ၁၈ နှစ်အထိ) အရွယ်ကလေးတစ်ဦးတွင် အောက်ပါဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ အရေးပါသော အချက်များကို တွေ့ရှိရသည်။

- လူလားမြောက်ပြီးသူ လူကြီးတစ်ဦး၌ ရှိသင့်သည့် အရပ်အမြင့်၊ ကိုယ်အလေးချိန်နှင့် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးရင့်ကျက်လာမှု
- ယောက်ျားလေးများ၌ ချိုင်းကြား၊ ရင်ဘတ်နှင့် လိင်အင်္ဂါတို့တွင် အမွှေးအမှင်များ ပေါက်ရောက်မှုရှိလာခြင်း၊ အသံပြောင်းလဲခြင်းနှင့် ယောက်ျားလိင်အင်္ဂါများ ကြီးထွားလာခြင်း
- မိန်းကလေးများ၌ ချိုင်းကြားနှင့် လိင်အင်္ဂါများတွင် အမွှေးအမျှင်များ ပေါက်ရောက်မှု ရှိလာခြင်း၊ ရင်သားများဖွံ့ဖြိုးလာခြင်းနှင့် ရာသီပန်းစ၍ ပွင့်ခြင်း (ဓမ္မတာပေါ်ခြင်း)
- သက်ရွယ်တူအပေါင်းအသင်းအချင်းချင်း၏ အသိအမှတ်ပြုမှုသည် အလွန်အရေးပါလာခြင်း

- ခက်ခဲနက်နဲသော အယူအဆအတွေးအခေါ်များ (abstract concepts) ကို နားလည် သဘောပေါက်လာခြင်း^{၇၈}

အခြားဥပမာတစ်ခုအနေနှင့် အသက် (၇) နှစ်မှ (၁၆) နှစ်ထိ အရွယ်မှ ကလေးများ၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ အရေးပါသော အချက်များကို ဇယား (၂.၁၃) တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ဇယား ၂.၁၃။ အသက် (၇) နှစ်မှ (၁၆) နှစ်အထိ ကလေးများ၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုများ

အသက် အရွယ်	ကာယ ဖွံ့ဖြိုးမှု	နာဗ်ကြော ကြွက်သား များကို ညင်သာ ချောမွေ့စွာ လှုပ်ရှား နိုင်သော ဖွံ့ဖြိုးမှု	ဘာသာစကား ဖွံ့ဖြိုးမှု	စိတ်ပိုင်း (သိမှု ဆိုင်ရာ) ဖွံ့ဖြိုးမှု	လူမှုပေါင်းသင်း ဆက်ဆံရေး ဖွံ့ဖြိုးမှု
(၇)နှစ်မှ (၁၂) နှစ် အထိ	လက်အချိန် အဆ ကျွမ်းကျင်မှု တိုးတက် လာခြင်း စက်တံစီးခြင်း၊ စက်ဘီးစီးခြင်း လွယ်ကူ သွက်လက် လျင်မြန်စွာ ရွေ့လျား ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း နှင့် ပူးတွဲ ညှိနှိုင်း တတ်မှု တိုးတက်လာ ခြင်း နာဗ်ကြော ဆိုင်ရာ ကြွက် သားလှုပ်ရှားမှု ပိုမိုကျွမ်းကျင် လာ ခြင်း မိန်းကလေးများ၌ ရုတ် ခြည်း ဖွံ့ဖြိုး ထွားကျိုင်း လာခြင်း	လက်ကိုအသုံးပြု ဆောင်ရွက်မှု၌ ပိုမို ကျွမ်းကျင်လာခြင်း အရာဝတ္ထုများကို တည်ဆောက်ရန် ကြိုက်နှစ်သက်ခြင်း ညာဏ်စမ်းဖြေခြင်း စစ်တုရင်၊ ကျား ကစား နည်းစသည့် (Eoord Games) များနှင့် ဖဲချပ် များ ကစားခြင်းကို နှစ်သက်ခြင်း လက်ရေးဆက် စကားလုံးပါသော ပုံနှိပ်စာလုံးများကို ရေးသားတတ်ရန် လေ့လာသင်ယူခြင်း	ဒြပ်ရှိဝတ္ထု ပစ္စည်း များနှင့် ဒြပ်ရှိ အခေါ် အဝေါ်များ အပေါ် အခြေခံ ကာ တွေးခေါ်စဉ်း စားတတ်ခြင်း စာဖတ်တတ် ခြင်း၊ စာရေး တတ်ခြင်း	အရာဝတ္ထုတို့၏ ဆောင်ရွက်မှု နှင့်၎င်းတို့အား အသုံးပြုပုံတို့ကို သိလိုစိတ် ပြင်းပြခြင်း ဒြပ်ရှိလုပ် ဆောင်မှု ပြုနိုင် သောအဆင့် (ဆက်စပ်စဉ်း စားခြင်းဖြင့် ဒြပ် ရှိ အယူ အဆ တို့ကိုသာ တွေးတောနိုင် သေးသောအ ဆင့်)	အနှောင့်အယှက် ကင်းမှု အရေးပါ ခြင်း သူရဲကောင်းကိုး ကွယ်မှုအစပြုခြင်း အသင်းအဖွဲ့များ တွင် ပါဝင်ဆောင် ရွက်လိုခြင်း

^{၇၈} Developmental milestones record, 2019.

အသက်အရွယ်	ကာယ ဖွံ့ဖြိုးမှု	နှုပ်ကြော ကြွက်သားများကို ညင်သာချောမွေ့စွာ လှုပ်ရှားနိုင်သော ဖွံ့ဖြိုးမှု	ဘာသာစကား ဖွံ့ဖြိုးမှု	စိတ်ပိုင်း (သိမှုဆိုင်ရာ) ဖွံ့ဖြိုးမှု	လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး ဖွံ့ဖြိုးမှု
(၁၃)နှစ်မှ (၁၆)နှစ်ထိ	ခန္ဓာကိုယ် ကြီးထွားပြောင်းလဲမှု များသည် လူလား ဖြောက်ချိန် (puberty) အပြောင်းအလဲများနှင့် ဆက်စပ်နေခြင်း၊ အရပ်ပိုမြင့်လာခြင်း၊ ကိုယ်အလေးချိန်တိုးလာခြင်း	ကွန်ပျူတာခလုတ် ခုံကို သုံးတတ်ရန် သင်ယူခြင်း၊ ကွန်ပျူတာသုံး၍ ပုံပြင်များ၊ ဇာတ်လမ်းများ ရေးသား တတ်လာခြင်း၊ လူတစ်ဦး၏ပုံကို သဘာဝကျကျ ခန္ဓာကိုယ်အစိတ်အပိုင်းများ ပါဝင်စေလျက် ရုပ်ပုံဆွဲတတ်ခြင်း	အဆင့်မြင့် ဆက်သွယ်မှုများကို နားလည်သဘောပေါက်ခြင်း၊ အဖြေပေးရာတွင် သရသံ တစ်ခုသာ ပါ သည့်အဖြေတိုများ (monosyllabus) ပေးတတ်ခြင်း၊ ဖတ်၍နားလည်နိုင်စွမ်းနှင့် ဝေါဟာရသိနိုင်စွမ်းတို့တွင် အဆင့်မြင့်ခြင်း	ခန္ဓာကိုယ် ပုံပန်းသဏ္ဍာန် စိုးရိမ် ပူပန်တတ်ခြင်း၊ ခန္ဓာကိုယ် ဆောင်ရွက်မှု များနှင့်ပတ်သက်၍ ခန္ဓာကိုယ်အလှအပ ထိန်းသိမ်းမှု ပျက်မည်ကို စိုးရိမ်ပူပန်တတ်ခြင်း၊ ခြပ်မဲ့အကြောင်းအရာ အယူအဆများနှင့် ကြောင်းကျိုးဆီလျော်မှု တို့ကိုစဉ်းစားတတ်လာခြင်း၊ အသိဉာဏ် စွမ်းအားဖွံ့ဖြိုးလာမှုကို နှစ်သက်ခြင်း	အနှောင့်အယှက်ကင်းကင်းနေထိုင်နိုင်မှုမရှိမည်ကို စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်း၊ ဆန့်ကျင်ဖက်လိင်ကို စတင်စိတ်ဝင်စားလာခြင်း၊ လူငယ်ချင်း အချင်းချင်း ခင်မင်ရင်းနှီးမှုက မိသားစုထက်ပို၍ အရေးပါခြင်း၊ စိတ်နေစိတ်ထား မတည်ငြိမ်ဘဲ စိတ်အပြောင်းအလဲများ တတ်ခြင်း၊ မိဘများနှင့် အတိုက်အခံဖြစ်တတ်ခြင်း၊ အစွန်းရောက် အရာများကို နှစ်သက်ကာလက်ခံကျင့်သုံးခြင်း (ဥပမာ - ဝတ်စားပုံနှင့် တေးဂီတ အမျိုးအစားစသည်)

စာသင်ချိန် (၃)

ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် အလယ်တန်းကျောင်းသား

အလယ်တန်းကျောင်း၏ မူလစစ်မြစ်

၁၉၆၀ ဆယ်စုနှစ်အလယ်ပိုင်းခန့်အထိ အလယ်တန်းဆင့်စာသင်ကျောင်းကို အထက်တန်းကျောင်း၏ အတန်းငယ်များသာပါဝင်သော အထက်တန်းကျောင်းမူကွဲတစ်မျိုးအဖြစ်သာ သတ်မှတ်ထားခဲ့ကြသည်။ ထိုအတန်းငယ်များပါဝင်သည့်အထက်တန်းကျောင်း (Junior version of High School) ပုံစံတွင် အသုံးပြုခဲ့သော သင်ရိုးညွှန်းတမ်းများ၊ ကျောင်းနေ့စဉ်လုပ်ငန်းများ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့် စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းတို့မှာလည်း အထက်တန်းကျောင်းမှ သတ်မှတ်ချက်ပုံစံများနှင့် အားလုံး ဆင်တူကြသည်။

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတွင် ၁၉၆၃ ခုနှစ်နောက်ပိုင်း၌ အလယ်တန်းအဆင့်ကျောင်းများ အပေါ်ရှုမြင်သုံးသပ်ပုံ ပြောင်းလဲလာခဲ့သည်။ ၁၉၆၃ ခုနှစ်တွင် George Peabody ကောလိပ် ပညာရေးဌာန အဓိပတိ/ဥက္ကဋ္ဌ (education department chair) Willion Alexander က Cornell တက္ကသိုလ်၌ ပြောကြားခဲ့သော မိန့်ခွန်းတစ်ခုတွင် အလယ်တန်းကျောင်းများနှင့် ပတ်သက်၍ ရှုမြင်သုံးသပ်ပုံ အသစ်တစ်ခုကို ဖော်ထုတ်ခဲ့သည်။ ထိုမိန့်ခွန်းတွင် Alexander က အလယ်တန်းဆင့် ကျောင်းသားများ၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ အထူးလိုအပ်ချက်တို့ကို အထူးအလေးထားဖော်ပြခဲ့ပါသည်။ ဤမိန့်ခွန်းမှတစ်ဆင့် အလယ်တန်းကျောင်းများအပေါ် သစ်လွင်ခြားနားသော အလေးထားမှုများ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ရသည်။ Alexander က အလယ်တန်းကျောင်းသားများ၌ မူလတန်းကျောင်းသားများနှင့် လည်းကောင်း၊ အထက်တန်းကျောင်းသားများနှင့်လည်းကောင်း မတူညီသည့် ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ အထူးလိုအပ်ချက်များရှိနေသည်ဟု အခိုင်အမာ အဆိုပြုခဲ့ပါသည်။

ဤအတွေးအခေါ်/အယူအဆကို ကျယ်ပြန့်စွာ သဘောတူ လက်ခံခဲ့ကြပြီးနောက် ၁၉၆၀ ဆယ်စုနှစ် အလယ်ပိုင်းကာလတွင် အလယ်တန်းကျောင်း (အထူးပြုဆောင်ရွက်ရေး) လှုပ်ရှားမှု (Middle school movement) ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပါသည်။ ထိုမိန့်ခွန်းကိုလည်း လူသား

ဖွံ့ဖြိုး (တိုးတက်မှု) အတွက် အကျယ်တဝင့် ရှင်းလင်းဟောပြောချက်များ၏ သမိုင်းတွင် ထင်ရှားသော သမိုင်းဝင်မှတ်တိုင်တစ်ခုအဖြစ် ယူဆခဲ့ ကြပါသည်။^{၇၉}

အလယ်တန်းကျောင်းအထူးပြုဆောင်ရွက်ရေးလှုပ်ရှားမှုက အသိအမှတ်ပြု လက်ခံထားသော အချက်များမှာ

- အသက် (၁၁) နှစ်မှ (၁၅) နှစ်ထိ သက်ရွယ်အုပ်စုအတွင်းမှ ကျောင်းသားများသည် မူလတန်းကျောင်းသားများထက် အသက်အရွယ်ကြီးပြီး အထက်တန်း ကျောင်းသားများထက် အသက်အရွယ်ငယ်ကြသည်။
- အသက် (၁၁) နှစ်မှ (၁၅) နှစ်အတွင်း အသက်အရွယ်အုပ်စုမှ ကလေးများတွင် သိသာထင်ရှားသော အပြောင်းအလဲများပေါ်ပေါက်လာကြသည်။
- လူလားမြောက်ချိန်/ အပျိုပေါက် လူပျိုပေါက် ဖြစ်လာချိန် (Puberty) သို့ ရောက် သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ထိုကလေးတို့ထဲ၌ ဇီဝကမ္မဆိုင်ရာ ဖြစ်ပျက်မှုများနှင့်အတူ သူတို့၏ သိမှုဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် စိတ်လှုပ်ရှား ခံစားမှုဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှု တို့သည် သိသာထင်ရှားစွာပြောင်းလဲလာကြသည့်အတွက် ကျောင်းတွင် အသုံးပြုနေသော (စီမံအုပ်ချုပ်ရေး၊ သင်ကြားရေးစနစ် စသည်) စနစ်က ထိုလိုအပ်ချက်များကို ကိုင်တွယ် ဖြေရှင်း ဖြည့်ဆည်းပေးရန်လိုအပ် သည်။
- ဆရာနှင့် ကျောင်းသားကြားဆက်ဆံရေးသည် (အချင်းချင်း အကြီးနှင့် အငယ် ပမာ) အတွေ့ အကြုံမျှဝေသူ၊ အကြံပြုလမ်းညွှန်သူနှင့် အတွေ့အကြုံသစ် သိလိုသူ၊ အကြံဉာဏ်တောင်းခံလိုသူကဲ့သို့သော ပုံစံမျိုးဖြစ်ရန်လိုအပ်သည်။
- ကျောင်းသားအုပ်စုဝင်များ (small community of learners) ဖွဲ့စည်းသင်ကြား ပေးရန် လိုအပ်သည်။
- သင်ရိုးတွင် ဘာသာရပ်အကြောင်းအရာများကို တစ်ခုချင်း ကန့်သတ်ခွဲခြားထား ခြင်းမပြုဘဲ ဘာသာရပ်အကြောင်းအရာမျိုးစုံတို့ကို ပါဝင်ထည့်သွင်းထားသင့် ပါသည်။ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရာတွင်လည်း လွယ်ကူစေမည့် သင်ရိုး (Flexible) ဖြစ် သင့်ပါသည်။ သို့မှသာလျှင် ကျောင်းသားများသည် သင်ယူမှု၌ စိတ်ရောကိုယ်ပါ

၇၉ Armstrong, 2006.

တက်တက်ကြွကြွ ဆောင်ရွက်လာပြီးလျှင် သူတို့နည်းသူတို့ဟန် သူတို့ပုံစံဖြင့် ထိရောက်စွာသင်ယူမှုပြုနိုင်မည်ဖြစ်သည်။^{၈၀}

အလယ်တန်းကျောင်းသား (The Middle School Learner)

ပျိုဖော်ဝင်ရွယ်ရောက်စကလေးများနှင့် ပတ်သက်သည့်ပြဿနာတို့ကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရာတွင် ထိုပြဿနာများပေါ်ပေါက်နေခြင်းသည် ထိုအရွယ်အပိုင်းအခြားရှိကလေးများတွင် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာတို့၌ တွေ့ကြုံနေရသော ဇီဝဆိုင်ရာ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှု လုပ်ငန်း၏ ဂယက်ရိုက်သက်ရောက်မှုကြောင့်ဖြစ်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့စိတ်တွင် စွဲမြဲစွာ မှတ်သားထားရမည်။ ပျိုဖော်ဝင်ရွယ်ရောက်စ (သို့မဟုတ်) လူလားမြောက်စအရွယ် ကလေးများထဲတွင် စိတ်အပြောင်းအလဲ မြန်ဆန်ခြင်း (Mood swings)၊ စိတ်လိုက်မာန်ပါ ကမူးရှူးထိုးပြုလိုခြင်း (impulsivity)၊ ကလန်ကဆန် အတိုက်အခံပြုလိုခြင်း (rebelliousness)၊ စိတ်ဆတ်ခြင်း (စိတ်တိုလွယ်ခြင်း၊ ဆတ်ဆတ်ထိမခံ နိုင်ခြင်း) (irritability) နှင့် အခြားပြဿနာများ အနှောင့်အယှက်များပေါ်ပေါက်နေတတ်ကြသည်။

ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းမှာ ဟော်မုန်းဓာတ် (Hormone) အပြောင်းအလဲ၊ ဦးနှောက်နှင့် အာရုံကြောဆိုင်ရာ အပြောင်းအလဲနှင့် ကိုယ်ကာယ/ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အပြောင်းအလဲတို့ကြောင့် ဖြစ်သည်။ ထိုအပြောင်းအလဲများပေါ်ပေါက်လာခြင်းမှာလည်း လူ့ခန္ဓာကိုယ်၊ လူ့စိတ် နှင့် စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုများသည် ဇီဝဖြစ်စဉ်တစ်ခုနှင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှု ခံယူနေရသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုဆိုသည်မှာ မယုံနိုင်ဖွယ် ရှုပ်ထွေးဆန်းပြား၍ လက်တွေ့နက်နဲသည့်အပြင် အလွန်အရေးပါသည့် တရွေ့ရွေ့နှင့် အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲမှု လုပ်ငန်းဖြစ်အောင် မျိုးပွားမှု လုပ်ငန်းအတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ပေးခြင်းဖြစ်သည်။^{၈၁}

ပျိုဖော်ဝင်ချိန် စတင်သောအခါ လူ့ခန္ဓာကိုယ်မှ အဖိုဟော်မုန်းဓာတ် (သို့မဟုတ်) အမဟော်မုန်းဓာတ်များကို စတင်ထုတ်လုပ်ပေးသည်။ ဤဟော်မုန်းဓာတ်များက ဦးနှောက်၏ စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုဆိုင်ရာဘက်ခြမ်းပေါ်သို့ အကျိုးသက်ရောက်စေသည်။ ဟော်မုန်းဓာတ်များ၏ ဦးနှောက်အပေါ် သက်ရောက်မှုကြောင့် အဖျက်သဘောဆောင်သည့် စိတ်လှုပ်ရှား

၈၀ Armstrong, 2006.
၈၁ Armstrong, 2006.

ခံစားမှုများ ပေါ်ပေါက်လာရသည်။ ယင်းခံစားချက်များမှာ ကြောက်ရွံ့ခြင်း (Fear)၊ ဒေါသထွက်ခြင်း(Anger) နှင့် စိတ်ဓာတ်ကျခြင်း (Depression) တို့ဖြစ်ကြသည်။ ထိုလက္ခဏာဆောင်သော ခံစားချက်များကို ထိန်းချုပ်ပေးနိုင်မည့် ဦးနှောက်အပြင်လွှာ အစိတ်အပိုင်းကလည်း ဖွံ့ဖြိုးမှုမရှိသေးသဖြင့် စိတ်ခံစားချက်များမှာ ပရမ်းပတာ ဖြစ်နေကြသည်။ Prefrontal ခေါ်နဖူးရှေ့ဖက်ပိုင်း၌ တည်ရှိသော ဦးနှောက်၏ အပြင်လွှာအစိတ်အပိုင်းက အရေးပါသည့် လုပ်ငန်းများဖြစ်ကြသည့် စိတ်လိုက်မာန်ပါ ပြုမူမှုကိုဟန့်တားခြင်း၊ ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားခြင်းနှင့် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခြင်းစသည်တို့ကို ထိန်းချုပ်ပေးနိုင်သည်။ ပျိုဖော်ဝင်စအရွယ်ကလေးတို့၏ ဦးနှောက်တွင် ထိုအစိတ်အပိုင်း ဖွံ့ဖြိုးခြင်း မရှိသေးပါ။ သို့ဖြစ်၍ သူတို့ထံ၌ စိတ်လှုပ်ရှားမှုများသည် အထိန်းအကွပ်မဲ့ ထကြွသောင်းကျန်းနေကြခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုစိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုများကို အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမည့် နည်းများဖြင့် ပြန်လည် တည့်မတ်ပေးကာ ဦးတည်ချက်ပြောင်းလဲပေးနိုင်သည့်အတွက် လမ်းညွှန်မှု လိုအပ်ပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ကျောင်းသားများသည် ဤအရွယ်အပိုင်းအခြားတွင် သူတို့၏ တစ်ကိုယ်ရည်ထူးခြားသော စရိုက်လက္ခဏာများ (Identities) နှင့် ရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်းဝင်တစ်ဦးဖြစ်လိုသော အသိတရား/သဘောထားတို့ ဖွံ့ဖြိုးလာကြခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။

အလယ်တန်းကျောင်းသားများအနေနှင့် စိတ်ကူးဉာဏ်ကွန့်မြူးရန်လိုအပ်သော အနုပညာလုပ်ငန်းတို့တွင် ပါဝင်နိုင်သည့် အခွင့်အရေး နေ့စဉ်ရသင့်သည်။ (ပန်းချီဆွဲခြင်း၊ စာရေးသားခြင်း၊ ဂီတဖန်တီးခြင်း၊ ပြဇာတ်ကခြင်း၊ အကလေ့ကျင့်ခြင်း၊ သတင်းစာနယ်ဇင်းစသည့် လူထုဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်း စသည်) ဤသို့အခွင့်အရေးများ ရရှိလာခြင်းဖြင့် ကလေးများအား လူတစ်လုံးသူတစ်လုံးဖြစ်လာစေရန် အထောက်အကူဖြစ်သည်။ လူ့အသိုက်အဝန်းတွင် အသိအမှတ်ပြုခြင်းရရှိလာစေသည်။

ပျိုဖော်ဝင်စအရွယ်လူငယ်များ စိတ်ကူးဉာဏ်ကြွယ်ဝပြီး တက်တက်ကြွကြွ ဆောင်ရွက်လိုကြသည်။ သူတို့၏ ဤအရွယ်အပိုင်းအခြားမှ ဘဝသည် ကိုယ်ရော စိတ်ပါ အားအင်ပြည့်ဖြိုးကြွယ်ဝနေကြသည်။ စာသင်ကျောင်း နယ်နိမိတ်ပြင်ပရှိ ဤဘဝမျိုးကို စွန့်ခွာစေခြင်း၊ ကျင်လည်လှုပ်ရှားမှု မပြုစေခြင်းသည် သူတို့အတွက် တရားမျှတမှု မရှိရာ ရောက်စေသည်။ ထို့အပြင် ဤသို့ တားမြစ်ခြင်းက ဤကလေးများထံမှ လူ့အဖွဲ့အစည်းသို့ ပေးရမည့် လက်ဆောင်မွန်များကို ပိတ်ပင်လိုက်နာရလည်း ရောက်သည်။ ပျိုဖော်ဝင်စအရွယ်ကျောင်းသားများ၏ စိတ်အားထက်သန်မှု၊ ဝါသနာကြီးမှု (အရူးအမူးဖြစ်မှု) ကို လှိုက်လှဲစွာ

ကြိုဆိုလက်ခံပေးပြီး ထိုစွမ်းအင်ကို စာသင်ခန်း ပြန်လည် သက်ဝင် လှုပ်ရှားရေးအတွက် အသုံးပြုနိုင်သည်။ ဤသို့ ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ဆရာများက တက်ကြွသောလူငယ်များ၏ ဖွင့်ဟသံများကို ကြားသိလာရနိုင်သည်။ သူတို့၏ မျှော်လင့်ချက်များ၊ ကြောက်ရွံ့မှုများ၊ ပျော်ရွှင်မှုများ၊ ဝမ်းနည်းမှုများ စသည်တို့ကို ဖော်ထုတ်ဖွင့်ဟခွင့်များ ရလာသည်။ ထိုအချက်သည် သူတို့ကိုယ်တိုင်အတွက်ရော လူ့အဖွဲ့အစည်း အတွက်ပါ အကျိုးရှိစေမည်ဖြစ်သည်။^{၈၂}

သင်ကြားမှုအတွက် သွယ်ဝိုက်အသုံးပြုနိုင်မှုများ။ ကလေးများတွင် အဆုံးမသတ်နိုင်သော ဆောင်ရွက်ရန် (ပြုပြင်ရန်) အချက်များနှင့် ထင်ရှားသောစရိုက်လက္ခဏာများ ရှိကြသော်လည်း ကလေးတစ်ဦးချင်းစီသည် ထူးခြားမှုတစ်ခုစီရှိကြသည်။ သူတို့ကိုယ်ပိုင် (ရည်မှန်းချက်) လမ်းကြောင်းတစ်လျှောက်သာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ရရှိသွားကြသည်။ သိမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့်များကို ပီယာဂျေး (Piaget) က သတ်မှတ်အမည်ပေးခဲ့သော်လည်း ထိုအဆင့်များကို အစဉ်အတိုင်း ဖြတ်ကျော်မှုတွင် ကလေးတစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး မတူညီကြပါ။ တူညီသောအဆက်အသွယ်ရှိ ကလေး အားလုံး တစ်ဦးမကျန် ဤအစဉ်အတိုင်း ပုံသေကားကျ ဖြတ်ကျော်မှုမရှိပါ။ ကလေးတစ်ဦး၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုတွင် သဘာဝနှင့် ပြုစုပျိုးထောင်မှုတို့ နှစ်မျိုးစလုံး၏ အခန်းကဏ္ဍများမှာ အရေးပါသည်။ ကလေးများ၏ သင်ယူမှုကို အရှိန်မြှင့်တင်ရန် ကြိုးစားခြင်းသည် လက်တွေ့၌ အောင်မြင်နိုင်ရန် ခက်ခဲပါသည်။^{၈၃}

အလယ်တန်းကျောင်းသားများ၏လိုအပ်ချက်များကိုဖြည့်ဆည်းပေးခြင်း

အလယ်တန်းကျောင်းက ကျောင်းသားများအား လွယ်ကူချောမွေ့စွာ သင်ယူနိုင်စေမည့် သင်ယူမှုဝန်းကျင်ကို ပံ့ပိုးပေးသင့်သည်။ ထိုပတ်ဝန်းကျင်တွင် သူတို့၏သိမှုဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ကာယ ဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုဖွံ့ဖြိုးမှုတို့ ပေါ်ပေါက်လာစေရန် သူတို့လိုအပ်ချက်များကို သိရှိနားလည်ပြီး ပံ့ပိုးထောက်ပံ့ပေးနိုင်မည့် အရာများ ရှိရမည်။ ဤသင်ယူမှု ပတ်ဝန်းကျင်မျိုး ရရှိစေနိုင်မည့် နည်းလမ်းများတွင် အောက်ပါတို့ပါဝင်သည်။^{၈၄}

၈၂ Armstrong, 2006.
၈၃ Based on Nagel and Scholes, 2016.
၈၄ List based on Armstrong, 2006.

- ဘေးကင်းလုံခြုံစိတ်ချရမှုရှိသော ပတ်ဝန်းကျင် ဖန်တီးခြင်း - ဤပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ကလေးအချင်းချင်း ဗိုလ်ကျအနိုင်ကျင့်မှု ဆန့်ကျင်ရေးအစီအစဉ်/စီမံကိန်းများ၊ ပဋိပက္ခ/ဝိရောဓိ ဖြေရှင်းမှု၊ နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေးအကြံပေးမှုနှင့် ဒေါသချုပ်တည်းရန် လေ့ကျင့်ပေးမှုတို့ ပါဝင်စေသင့်သည်။
- ကျောင်းသားကမကထပြုသော/ကျောင်းသားက ရှေ့ဆောင်စတင်သော သင်ယူမှုရှိခြင်း (ကျောင်းသား ဗဟိုပြုသင်ယူမှုနှင့် ဆင်တူသည်)
- ကျောင်းသားများ၏ သဘောထားအမြင်များကို ဆုံးဖြတ်ချမှတ်ရာတွင် ပါဝင်စေသင့်ခြင်း၊ လေ့လာရမည့်အကြောင်းအရာ၊ လေ့လာပုံ လေ့လာနည်း၊ ကျောင်းစည်းကမ်းများချမှတ်ခြင်း၊ အထူးအခမ်းအနားများ၊ ဘေးကင်းလုံခြုံစိတ်ချရမှု နှင့် ကျောင်းပတ်ဝန်းကျင်စသည့် ကဏ္ဍ အသီးသီးတို့တွင် ကျောင်းသားများ၏ သဘောထားအမြင်များပါဝင်စေသင့်သည်။ ဆရာများက ကျောင်းသားများ၏ သဘောထားအမြင်များ ဖော်ထုတ်မှု ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် ကူညီပေးရာတွင် တကယ့်ဖြစ်ရပ်မှန်အချက်အလက်ပေါ် အခြေခံသော ရေးသားမှုလုပ်ငန်းများနှင့် ပြန်လည်သုံးသပ်မှုပြုသော မှတ်တမ်းများ စသည်တို့ကို ရေးသားစေသင့်သည်။ ငယ်ရွယ်သူ ဆယ်ကျော်သက်လူငယ်တို့သည် သူတို့၏ ပိုမိုလေးနက်သော သဘောထား အမြင်တို့ကို (ဆရာများက) နားထောင်ပေးခြင်းနှင့် အသိအမှတ်ပြုပေးခြင်းတို့ကို သတိပြု သိရှိလာသည့်အခါ သူတို့အနေနှင့် ယုံကြည်မှုနှင့် ကိုယ့်အားကိုးကိုး/ကိုယ်ထူကိုယ်ထ အသိတရားတစ်ခု ရရှိလာနိုင်သည်။ မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်မှုနှင့် ကိုယ်ထူကိုယ်ထ အသိတရားတို့က အနာဂတ်၌ ရင်ဆိုင်ရမည့် စိန်ခေါ်မှုများကို ရင်ဆိုင်ရသောအခါ သူတို့ အတွက် အသုံးဝင်ပြီး အထောက်အကူဖြစ်စေနိုင်သည်။^{၈၅}
- ကျောင်းတွင်ဆရာများနှင့် ကျောင်းအုပ်ချုပ်သူများထဲမှ ကြံ့ကြံ့ခံနိုင်မှု၊ အကောင်းမြင်တတ်မှု တို့တွင် စံနမူနာပြုပုဂ္ဂိုလ်များအဖြစ်ရှိခြင်း၊ ကျောင်းလုပ်ငန်းများတွင် လာရောက်ကူညီပါဝင်ကြသော မိဘများနှင့် ပြင်ပမှ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ တို့သည်လည်း စံပြုပုဂ္ဂိုလ်များအဖြစ် ကျောင်းသားများက အားကျအတုယူစေခြင်း
- ပိုမိုအရွယ်အစားသေးငယ်သော ကျောင်းသားအုပ်စုများဖွဲ့နိုင်ခြင်း - ကြီးမားသော အတန်းများထဲတွင် ကျောင်းသားများကို အုပ်စုငယ်လေးများအဖြစ် ဖွဲ့စည်းပေး

၈၅ Armstrong, 2006.

ပြီး သင်ယူလေ့လာ စေခြင်း (သို့မဟုတ်) လူဦးရေများသောအတန်းတစ်ခုတွင် ဆရာ(့) ဦး ထားရှိစေခြင်း၊

- ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဆိုင်ရာ ကူညီလမ်းပြမည့် လူကြီးတစ်ဦးရှိနေခြင်း - ကူညီလမ်းပြမည့် သူ ဆရာသည် ကျောင်းသားတို့အပေါ်၌ စစ်မှန်သော စိတ်ဝင်စားမှု (ဝတ္တရားကျေ ရုံမျှမကဘဲ)နှင့် ရိုးသားမှုရှိရမည်။ ကျောင်းသားများကို စာသင်ချိန်အလိုက် သက်ဆိုင်ရာဆရာများထံ သွားရောက်သင်ယူစေမည့်အစား ကျောင်းသားအုပ်စု တစ်ခုကို တာဝန်ယူ၍ အကြီးအငယ် ပုံစံ/အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်ပုံစံ/လမ်းညွှန်မှုပုံစံဖြင့် ဆက်ဆံဆောင်ရွက်စေမည့် ဆရာတစ်ဦး ထားရှိသင့်ကြောင်း Armstrong (2006) က အကြံပြုခဲ့ပါသည်။^{၈၆} ဤစနစ် ကျင့်သုံးမှုကို တစ်နှစ် (သို့မဟုတ်) အလယ်တန်းကျောင်း စာသင်နှစ်များကုန်သည်အထိ ဆောင်ရွက်နိုင်လျှင် ကောင်းပါသည်။
- သင်ယူရန်ဘာသာရပ် အကြောင်းအရာများသည် အလယ်တန်းကျောင်းသား များ၏ စိတ်လှုပ်ရှား ခံစားမှုဘဝများအပေါ် သက်ရောက်မှုရှိနိုင်သည့် ခေါင်းစဉ် များဖြစ်သင့်ခြင်း၊ ဥပမာအားဖြင့် လူမှုဘဝတရားမျှတခြင်းကင်းမဲ့မှု၊ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းမှုနှင့် တိရစ္ဆာန်များ ရှင်သန်နေထိုင်မှု(အခွင့်အရေး) စသည့်ခေါင်းစဉ် များကိုသုံးသင့်သည်။
- စိတ်ရောကိုယ်ပါ တက်ကြွစွာ သင်ယူနိုင်စေမည့် သင်ယူမှုဖြစ်ခြင်း - ဤသင်ယူမှု ဖြစ်ပေါ်စေရန် ဖန်တီးပေးရမည့် သင်ယူမှုအတွေ့အကြုံများသည် ကျောင်းသား များနှင့်သင့်တော်၍ အဓိပ္ပာယ်လည်း ပြည့်ဝသော ဘာသာရပ်စုံမှ အကြောင်းအရာ များ ပေါင်းစပ်ထားမှုဖြစ်ရမည်။ သင်ယူမှုပတ်ဝန်းကျင်များကို နှစ်သက်လိုလား ဖွယ် (welcomimg)၊ စိတ်ဝင်စားဖွယ်နှင့် ကျောင်းသားများ ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ ပါဝင်ဆောင်ရွက် ချင်စဖွယ် ဖန်တီးပေးသင့်သည်။
- ဘာသာရပ်အားလုံးတို့တွင် အဆင့်မြင့် သိမှုဆိုင်ရာနည်းဗျူဟာများ၊ နည်းလမ်းများကို အသုံးပြုခြင်း - ဘာသာရပ်တစ်ခုစီကို သင်ယူရာတွင် ကျောင်းသားများအား သူတို့၏ တွေးခေါ်စဉ်းစားမှုဖြစ်စဉ်များကို စူးစမ်းရှာဖွေ တတ်စေရန်နှင့် နားလည်သဘောပေါက် တတ်စေရန် ခွင့်ပြုပေးရမည်။ ဤ အရွယ်ကျောင်းသားများသည် သိမှုပုံမှန်ဖွံ့ဖြိုးလာသော အဆင့်/ပုံစံတူ

၈၆ Armstrong, 2006.

လုပ်ဆောင်မှုပြုနိုင်သောအဆင့် (Formal operational stage) သို့ ဝင်ရောက်လာပြီဖြစ်သောကြောင့် အဆင့်မြင့်သိမှုဆိုင်ရာနည်းဗျူဟာများကို သင်ယူရန် သင့်လျော်ပါသည်။^{၈၇} ၎င်းနည်းဗျူဟာများတွင် သူတို့၏စဉ်းစားတွေးခေါ်မှု၊ သင်ယူမှုလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု၊ သင်ရိုး၊ ပဋိပက္ခ/ဝိရောဓိများနှင့် ပြောင်းလဲရန်အတွက် ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်များ၊ ချမှတ်ခြင်း၊ စသည်တို့ အပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားခြင်း တို့ပါဝင်နိုင်ပါသည်။

- အရေးပါသော အနုသုခုမ ပညာရပ်/ပန်းချီဆိုင်ရာ အစီအစဉ်တစ်ခုထားရှိပေးခြင်း
 - ဤအစီအစဉ်က ကျောင်းသားများအား သူတို့ကိုယ်ကိုသူတို့ ဖော်ပြတတ်စေရန်အတွက် ခွင့်ပြုပေးသည်။ သူတို့အမြင်/သဘောထားများ ထင်ဟပ်နေသည့် အနုပညာပစ္စည်းတစ်ခု ဖန်တီးစေရာတွင် အရည်အသွေးအကဲဖြတ်ရန် မလိုပါ။
- အလယ်တန်းကျောင်းသားများအကျိုးဖြစ်ထွန်းစေရန် အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝသော ကျန်းမာ ကြံ့ခိုင်ရေး အစီအစဉ်များ ရေးဆွဲဆောင်ရွက်ခြင်း - ဤအစီအစဉ်တွင် လိုင်ပညာပေး အစီအစဉ်များ၊ အရာဝတ္ထုများ (မူးယစ်ဆေးဝါး စသည်) အလွဲသုံးမှု၊ စိတ်ဓာတ်ကျခြင်း၊ အစားအသောက်မမှန်သော ဝေဒနာများ၊ စိတ်ကျန်းမာရေးနှင့် ကိုယ်ကာယ ကျန်းမာရေး စသည့် ခေါင်းစဉ်များ ပါဝင်စေသင့်သည်။
- ကျောင်းသားများနှင့် ပြောဆိုဆက်သွယ်မှုပြုရာတွင် သူတို့ကို လေးစားမှု၊ အလေးထားမှုရှိသော ဆက်ဆံရေးဖြစ်စေခြင်း - ကျောင်းသားများ၏ အတွေးအခေါ်များနှင့် အယူအဆ/ စိတ်ကူးများကို ဂရုတစိုက်နားထောင်ပေးခြင်း အားဖြင့် သူတို့ကိုအသိအမှတ်ပြုပေးကြောင်း လေးစားမှု ထားကြောင်းကို ပြသပေးရမည်။
- သင်ရိုး၏အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအဖြစ် လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှုနှင့် စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုဆိုင်ရာ သင်ယူမှုခေါင်းစဉ်များကို ထည့်သွင်းထားခြင်း၊ အတူတကွစုပေါင်းသင်ယူခြင်း၊ နှစ်သိမ့် ဆွေးနွေးအကြံပေးခြင်းနှင့် သင်ရိုးပါ သင်ယူမှုလုပ်ငန်းတို့မှတစ်ဆင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး နှင့် စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှု ထိန်းချုပ်တတ်ရေးတို့ကို သင်ယူစေနိုင်သည်။ ဤနည်းအားဖြင့် ကျောင်းသားများ၏ လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးနှင့် စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုဆိုင်ရာ ဉာဏ်ရည် များကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေသည်။

၈၇ Armstrong, 2006.

အလယ်တန်းကျောင်းတွင် လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးနှင့် စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုဆိုင်ရာ သင်ယူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရေးကို အဓိကထား အာရုံစိုက် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းအားဖြင့် ပညာပေးသူ (ဆရာ) များက ကျောင်းသားများ အတွက် လိုအပ်သော ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ ဆိုင်ရာ ကိရိယာများ (personal tools) သေချာပေါက်ရရှိသွားစေနိုင်စေမည်။ ပိုမိုကျယ်ပြန့် လာသောသူတို့၏အနီးပတ်ဝန်းကျင်မှ လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် နေသားတကျ ကောင်းမွန်စွာ ဝင်ဆံ့နိုင်စေရန်အတွက်ဖြစ်ပါသည်။^{၈၈}

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၄)။ အလယ်တန်းကျောင်းသားများကို သင်ကြားရာ၌ ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ သွယ်ဝိုက်အသုံးပြုနိုင်မှုများကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်း

ဤသင်ယူမှုလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အလယ်တန်းကျောင်းသားများ၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် ၎င်းတို့၏ သင်ယူမှုနှင့် စရိုက်လက္ခဏာများကို မည်သို့သက်ရောက်မှုရှိကြောင်း ရှင်းပြတတ် ရန်နှင့် သင်ကြားရေးအတွက် သွယ်ဝိုက်အသုံးပြုနိုင်မှုများကို အကြမ်းဖျင်းဖော်ပြတတ်ရန် ဖြစ်သည်။ လူ့ဘဝသက်တမ်းတစ်လျှောက်လုံးရှိ ဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့်အသီးသီးတွင် သက်ဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုတစ်စုံ တစ်ခုသည် ထိုအဆင့်မှ သင်ကြားမှု/သင်ယူမှုများအပေါ် သက်ရောက်မှုရှိ သည်။ ဤလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ရန် သင်၏ဆရာက သင်တို့အား အုပ်စုတစ်စုလျှင် ကျောင်းသား (၅) ဦးစီပါဝင်စေလျက် အုပ်စုငယ်လေးများအဖြစ်သို့ ဖွဲ့စည်းပေးလိမ့်မည်။

ထူးခြားသော ဝိသေသလက္ခဏာများအကြောင်း မှတ်သားထားသည့် သင့်မှတ်စုများကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်၍ ထပ်မံလေ့လာမှုပြုပါ။ ပုံ (၂.၂၁) ရှိ သိမှုဆိုင်ရာ/ဘာသာစကားဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ကာယဖွံ့ဖြိုးမှု၊ လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးဖွံ့ဖြိုးမှု၊ စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုး မှုများအတွက် ထူးခြားသော ဝိသေသလက္ခဏာများ ဖြည့်ပါ။ ထို့နောက် သင်ကြားမှုနှင့် အလယ်တန်း ကျောင်းသားများအကြောင်း ဖော်ပြထားသည့် ဇယား (၂.၁၄) ကို ဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့် တစ်ခုစီ၌ အသုံးပြုနိုင်သော သင်ကြားမှုအတွက် သွယ်ဝိုက်အကျိုးပြုနိုင်မှုများကို ပြည့်စုံစွာ ဖြည့်စွက်ပေးရန် ဖြစ်သည်။ ဥပမာ - ကာယဖွံ့ဖြိုးမှုအရဆိုလျှင် ကျောင်းသားများသည် အသင်းလိုက် ကစားသည့် အားကစားများတွင် ကျွမ်းကျင်မှုများ တိုးလာကြသည်ဟု သင်က ရေးလျှင် သင်ကြားရေးအတွက် အကျိုးသက်ရောက်မှု ကော်လံတွင် သင့်အတန်းနှင့် အခြား အလယ်တန်းစာသင်ခန်းတို့ ကစားသည့် အသင်းလိုက် အားကစားပြိုင်ပွဲများပြုလုပ်ရန်ဟု သည့် အချက်ကို ထည့်သွင်းနိုင်သည်။

၈၈ Armstrong, 2006.

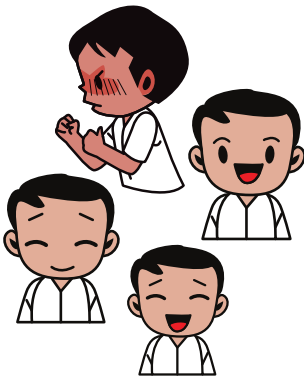
သိမှုဆိုင်ရာ/ဘာသာစကားဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှု

ကာယဖွံ့ဖြိုးမှု

စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှု

လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးဖွံ့ဖြိုးမှု

ပုံ ၂.၂၁။ သင်ကြားမှုနှင့်အလယ်တန်းကျောင်းသား

ဖော်ပြပါဖွံ့ဖြိုးမှုနယ်ပယ်တစ်ခုစီအတွက် ထူးခြားသော လက္ခဏာအနည်းဆုံး (၃) ခုနှင့် သွယ်ဝိုက် ရည်ညွှန်းမှု (အသုံးဝင်မှု) အနည်းဆုံး (၃) ခုတို့ကို သင်တို့အုပ်စုများကရေးသား ပြီးသည့်အခါတွင် ထိုသင်ယူမှုလုပ်ငန်းကို ဆွေးနွေးရန်အတွက် ဆရာကအတန်းကို မူလပုံစံ ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းပေးမည်။

ဇယား ၂.၁၄။ သင်ကြားမှုနှင့် အလယ်တန်း

ဖွံ့ဖြိုးမှုနယ်ပယ်	စရိုက်လက္ခဏာများ	သင်ကြားရေးအတွက် အကျိုး သက်ရောက်ပုံ
သိမှုဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှု		
ကာယဖွံ့ဖြိုးမှု		
လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးဖွံ့ဖြိုးမှု		
စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှု		

 သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၅)။ မိမိ၏ကိုယ်တိုင်ကြုံတွေ့ခဲ့ရသော အလယ်တန်းကျောင်း နေ့စဉ်နှစ်များ အကြောင်းကို ပြန်လည်သုံးသပ်မှု အကြောင်းအရာ ဆက်သွယ်မှု ပြပုံ

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ မိမိတို့ကိုယ်တွေ့ အလယ်တန်းကျောင်းသားဘဝက ဖွံ့ဖြိုးမှုကို ပြန်လည် သုံးသပ်ပြီး သင်ကြားမှုသင်ယူမှု နှင့် ထိုဖွံ့ဖြိုးမှုတို့ ချိတ်ဆက်နေပုံကို လည်း သုံးသပ်ခြင်း ပြုတတ်စေရန်ဖြစ်သည်။ ဤလုပ်ငန်းကို တွေး-တွဲ-မျှဝေသင်ယူနည်းဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမည်။ ပထမတစ်ဦးချင်း၊ ထို့နောက် အတွဲလိုက်ပြီးမှ (၆) ဦးပါသော အုပ်စု၊ ထို့နောက် တစ်တန်းလုံး လုပ်ငန်းအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရမည် စစချင်း မိမိတစ်ဦးတည်းလုပ်ငန်း အဖြစ်ပြန်လည်သုံးသပ်ပါ။ ဇယား (၂.၁၅) တွင် မှတ်စုများကို ထည့်သွင်းရေးသားပါ။ သင် ကိုယ်တိုင်ကြုံခဲ့ရသော အလယ်တန်းကျောင်းနေ့စဉ်ဘဝမှ စိတ်ကူးများကို ပြန်လည် သုံးသပ် စဉ်းစားပါ။

ဇယား ၂.၁၅။ အလယ်တန်းကျောင်းနေ့စဉ်နှစ်များ အကြောင်းကို ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

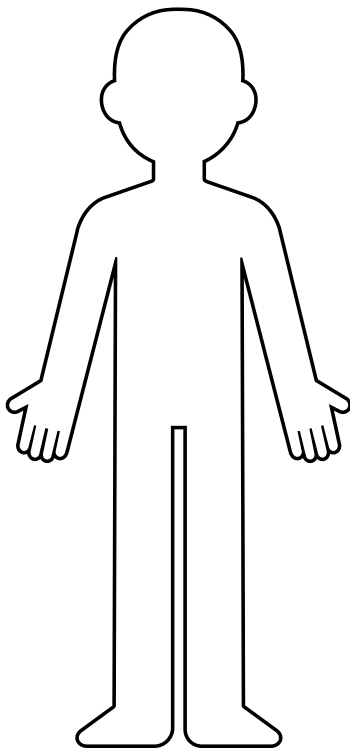
ဖွံ့ဖြိုးမှုနယ်ပယ်	လမ်းညွှန်မေးခွန်း	ပြန်လည်သုံးသပ်ချက်
ကာယဖွံ့ဖြိုးမှု	သင်၏ရုပ်ရည်ပုံပန်းသဏ္ဍာန်မှာ မည်ကဲ့သို့ ရှိခဲ့ သနည်း။ သင်၏ကိုယ်ကာယဆိုင်ရာ အားသာချက် မှာ အဘယ်နည်း။	
စိတ်လှုပ်ရှား/ခံစားမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှု	သင်၏အချို့သော မျှော်လင့်ချက်များ/ ကြောက်ရွံ့ မှုများ၊ ဖျော်ရွှင်မှုများနှင့် (စိတ်ကူး) အိပ်မက် များသည် မည်သည်တို့ ဖြစ်ကြသနည်း။ သင့်ထံ၌ မည်သည့် စိုးရိမ် မကင်းဖြစ်မှုများ ပူပန် သောကများ ရှိခဲ့သနည်း။	

ဖွံ့ဖြိုးမှုနယ်ပယ်	လမ်းညွှန်မေးခွန်း	ပြန်လည်သုံးသပ်ချက်
လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး ဖွံ့ဖြိုးမှု	ထိုစဉ်က သင်၏သူငယ်ချင်းများ အသင်းအဖွဲ့ဝင်များနှင့် အပေါင်းအသင်း အဖွဲ့အစည်းဝင်များသည် မည်သူတို့ ဖြစ်ကြသနည်း။ ကျောင်းသားများ အားလုံး ပါဝင်မှု သို့မဟုတ် အားလုံးမပါဝင်နိုင်အောင် တားဆီးထားသော အတားအဆီးများနှင့် ပတ်သက်၍ မည်သည်တို့ကို သင်မှတ်မိနေသေးသနည်း။	
သိမှုဆိုင်ရာ/ပညာရေး ဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှု	မည်သည့်ဘာသာရပ်များ လုပ်ငန်းများနှင့် အတွေ့အကြုံများကို သင်နှစ်သက်ခဲ့သနည်း။ မနှစ်သက်သည်တို့မှာ မည်သည်တို့ဖြစ်ကြသနည်း။ မည်သည့်အရာများ၌ သင်ကျွမ်းကျင် တတ်မြောက်သနည်း။ ကျောင်းနှင့် ပတ်သက်၍ သင်၏ ခံစားချက် သဘောထားမှာ အဘယ်နည်း။	

ထို့နောက် တွဲဖက် ကျောင်းသား တစ်ဦးနှင့် အတူသင်၏ သုံးသပ်ချက်များကို ဆွေးနွေးပါ။ မည်သည့်အချက်များ ဘုံတူညီကြသနည်း။ မည်သည့်အချက်များတွင် ခြားနားကြသနည်း။ ဆွေးနွေးနေစဉ် သင်၏အတွေးအခေါ်များ (စိတ်ကူးများ) ကို “ကျွန်ုပ်၏ အလယ်တန်းကျောင်းတက်စဉ် နှစ်ကာလများအကြောင်း” ဖော်ပြသည့် အကြောင်းအရာဆက်သွယ်ပြပုံ (၂.၂၂) တွင် ဖြည့်သွင်း ရေးသားပါ။

သင်နှင့် တွဲဖက်ကျောင်းသားတို့ အကြောင်း အရာဆက်သွယ်မှုပြပုံတွင် ဖြည့်သွင်းပြီးသောအခါ (၆) ဦးပါသော အုပ်စုများတွင် ပြန်လည်ဝေမျှရမည်ရမည်။ ထို့နောက်တွင် ဆရာက ဤသင်ယူမှုလုပ်ငန်းကို တစ်တန်းလုံးနှင့် ဆွေးနွေးလိမ့်မည်။

ကျောင်းသားကိုင်စာအုပ်

ပုံ ၂.၂၂။ ကျွန်ုပ်၏ အလယ်တန်းကျောင်းတက်စဉ် နှစ်ကာလများအကြောင်း ဖော်ပြသည့် အကြောင်းအရာဆက်သွယ်ပြပုံ

ဉာဏ်ရည်အထွေထွေ

သမားရိုးကျ/အစဉ်အလာလက်ခံထားသော ဉာဏ်ရည်များနှင့် ဉာဏ်ရည်အထွေထွေ (ဉာဏ်မျိုးစုံလင်မှု)

ပထမနှစ်သင်ရိုးတွင် သင်တို့အားပညာရှင် Howard Gardner ၏ ဉာဏ်ရည်အထွေထွေ အယူအဆနှင့်မိတ်ဆက်ပေးခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ Gardner က အစဉ်အလာလက်ခံခဲ့သော ဉာဏ်ရည် စစ်ဆေးလွှာများသည် ဉာဏ်ရည်ကို အလွန်ကျဉ်းမြောင်းသည့် ရှုထောင့်မှသာ ရှုမြင်သုံးသပ်ထားသည်ဟု ဝေဖန်တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ ထိုဉာဏ်ရည်စစ်ဆေးလွှာများသည် အနောက်တိုင်းအတွေး အခေါ်တို့ လွှမ်းမိုးထားခြင်းခံရသော ရှုမြင်သုံးသပ်ချက်/အယူအဆ တစ်ရပ်သာ ဖြစ်သည်။ Gardner ၏ အဆိုအရ ဉာဏ်ရည်အထွေထွေ (ဉာဏ်မျိုးစုံလင်မှု) ဆိုသည်မှာ ကျွမ်းကျင်မှုတစ်ခုဖြစ်ပြီး လူတစ်ဦး၏ အချက်အလက်သစ် အကြောင်းအရာသစ် များကို စုဆောင်းခြင်း၊ ပြဿနာအတွက် အဖြေများရှာဖွေခြင်း၊ အဖြေများဖန်တီးခြင်းတို့ အားဖြင့် ဘဝပြဿနာတို့ကို ဖြေရှင်းရာတွင် ထိုကျွမ်းကျင်မှုအမျိုးမျိုးတို့ကို အသုံးပြု၍ ဖြေရှင်းနိုင်လာသည်။ အဖြေများကို လူတို့ကျင့်လည် နေထိုင်ရာ ယဉ်ကျေးမှုပတ်ဝန်းကျင် အလိုက် တန်ဖိုးထားကြသည်။ ဤဉာဏ်ရည်အထွေထွေ စစ်ဆေးမှုနှင့် အစဉ်အလာ သမားရိုးကျ သုံးစွဲခဲ့သော ဉာဏ်ရည်စစ်ဆေးလွှာတို့အကြား ခြားနားချက်မှာ တစ်ကမ္ဘာလုံး အတိုင်းအတာဖြင့် လက်ခံထားသော စစ်ဆေးမှုဟုတ်/မဟုတ် သတ်မှတ်ချက် ဖြစ်သည်။

ဥပမာ - ဉာဏ်ရည်ပြကိန်း စစ်ဆေးလွှာ (IQ) test (သို့မဟုတ်) Wechsler ၏ကလေးများ အတွက် ဉာဏ်ရည်စကေး စစ်ဆေးလွှာများနှင့် ဉာဏ်ရည်အထွေထွေစစ်ဆေးလွှာမှာ များစွာ ခြားနားပါသည်။ အဆိုပါ သမားရိုးကျ သုံးစွဲခဲ့သော ဉာဏ်ရည် စစ်ဆေးလွှာများသည် တစ်ကမ္ဘာလုံးမှ ကလေးအားလုံးတို့ကို စစ်ဆေးနိုင်သော စစ်ဆေးလွှာများဖြစ်ကြပြီး ကလေး အားလုံးတို့ကို မေးသော မေးခွန်းများမှာ တူညီကြသကဲ့သို့တိုင်းတာ စစ်ဆေးမှုနည်းလမ်းများ မှာလည်း တူညီကြသည်။ သမားရိုးကျ/အစဉ်အလာအားဖြင့် လက်ခံခဲ့ကြသော ဉာဏ်ရည် ကို ရှုမြင်သုံးသပ်မှုများနှင့် ဉာဏ်ရည် အထွေထွေသီအိုရီတို့ကို အောက်ပါအတိုင်း နှိုင်းယှဉ် ပြနိုင်သည်။

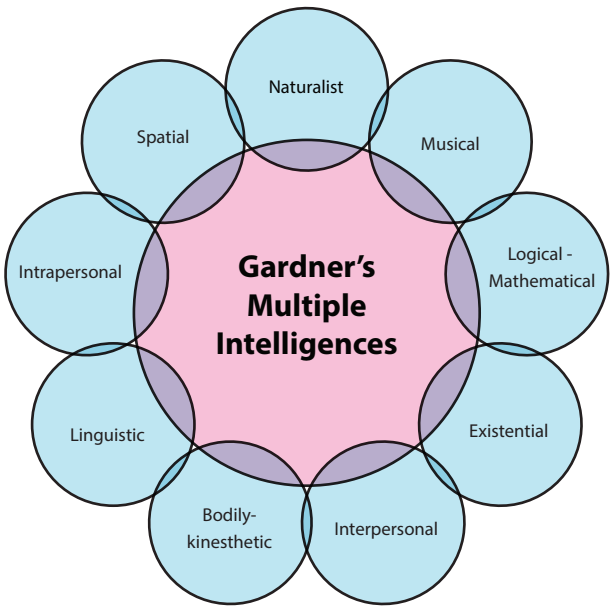
ဇယား ၂.၁၆။ ဉာဏ်ရည်ဆိုင်ရာ သမားရိုးကျ/အစဉ်အလာ ယူဆချက်များနှင့် ဉာဏ်ရည်အထွေထွေ ယူဆချက်များ^{၈၉}

သမားရိုးကျ/အစဉ်အလာရှုထောင့်/ ယူဆချက်များ	ဉာဏ်ရည်အထွေထွေဆိုင်ရာရှုထောင့် /ယူဆချက်များ
IQ test (သို့မဟုတ်) WISC test ကဲ့သို့ စစ်ဆေးလွှာများက အဖြေတိုပေးရသော မေးခွန်းများ ထည့်သွင်းထားသည်။ ဉာဏ်ရည်ကို ထိုအဖြေတိုများ ဖြေဆိုနိုင်မှုအပေါ် မူတည်၍ သတ်မှတ်သည်။	အဖြေတိုပေးရသော စစ်ဆေးလွှာများသည် အသုံးပြုရန် မဆီလျော်ပါ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုမေးခွန်းများသည် ကျောင်းသားများ၏ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ တတ်ကျွမ်းမှု သို့မဟုတ် နက်ရှိုင်းစွာ နားလည်သဘောပေါက်မှုကို တိုင်းတာနိုင်စွမ်းမရှိကြပါ။ ၎င်းစစ်ဆေးလွှာများသည် မှတ်ဉာဏ်/အလွတ်ကျက်မှတ်နိုင်စွမ်းကိုသာ တိုင်းတာ စစ်ဆေးနိုင်သည်။
လူတို့၌ မွေးရာပါ ဉာဏ်ရည် အတိုင်း အတာတစ်ခုပါလာကြသည်။ ဉာဏ်ရည်အတိုင်းအတာသည် ပုံသေဖြစ်သည်။	လူတို့၌ ဉာဏ်ရည်မျိုးစုံ၊ ဉာဏ်ရည်အထွေထွေရှိကြသည်။ သို့ရာတွင် ထိုဉာဏ်ရည်တစ်မျိုးစီတိုင်း၌လည်း အခြား ဉာဏ်ရည်များနှင့် ချိတ်ဆက်ပေါင်းစပ်ရာတွင် ပေါင်းစပ်မှု အချိုးအစားမှာ တစ်သမတ်တည်း တူညီမှုမရှိပါ။ ထူးခြားသော ပေါင်းစပ်မှုတစ်ခုစီရှိကြသည်။
ဉာဏ်ရည်အဆင့်များသည် ၁၀ တစ် သက်တာလုံးအတွက် ကိန်းသေ ဖြစ်သည်။ (အတိုး/အလျော့မရှိ)မပြောင်းမလဲ တစ်သမတ်တည်း တည်ရှိသည်။	ဉာဏ်ရည်တစ်မျိုးစီကို တိုးတက်မြင့်မားအောင် ဆောင်ရွက်ရန် ရနိုင်သည်။ မည်သည့်ဉာဏ်ရည်ကိုမဆို တိုးတက်မြင့်မားလာစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သည်။
ဉာဏ်ရည်ဆိုသည်မှာ ယုတ္တိဗေဒ (သင်္ချာ) နှင့် ဘာသာစကား စွမ်းရည် တို့ကို ဆိုလိုသည်။	ဉာဏ်ရည်အမျိုးအစားများစွာရှိကြသည်။ ထိုဉာဏ်ရည် အထွေထွေတို့သည် လူတို့ကမ္ဘာလောကနှင့် ထိတွေ့ဆက်ဆံသောအခါ ဆက်ဆံပုံဆက်ဆံနည်း အမျိုးမျိုးတို့တွင် ထင်ဟပ်ပေါ်လွင်နေသည်။
သင်ကြားရာတွင် ဆရာများက သတ်မှတ်ထားသော ဘာသာရပ်/ ပညာရပ် အကြောင်းအရာများကိုသာ သင်ကြားပေးကြသည်။	သင်ကြားရာတွင် ဆရာများက ပြဿနာ တစ်စုံတစ်ခု (သို့မဟုတ်) မေးခွန်း တွဲတစ်စုံတစ်ခုကို မူတည်ကာ သင်ကြားပေးကြသည်။ ကျောင်းသားများ၏ နားလည်သဘောပေါက်မှုကို နည်းမျိုးစုံသုံး၍ ပြသနိုင်ခွင့် ပြုပေးနိုင်သော နည်းဗျူဟာများ ရေးဆွဲ ပြုစုထားကြသည်။

^{၈၉} Based on WNET Education, 2004..

Gardner ၏ ကိုးပွင့်ဆိုင် ဉာဏ်ရည်အထွေထွေ

သိမှုဆိုင်ရာ နယ်ပယ်အသီးသီးတို့တွင် အသိပညာရရှိမှုနှင့် ပြဿနာဖြေရှင်းမှုတို့အတွက် အထူးတလည်အသုံးပြုနိုင်သည့် နည်းလမ်းများဖြစ်ကြသည့် သီးခြားဉာဏ်ရည် ကိုးမျိုးကို Gardner က ဖော်ထုတ် သတ်မှတ်ပေးခဲ့သည်။ ဤဉာဏ်ရည်အထွေထွေတို့သည် အသိပညာ ရရှိရန်နှင့် ပြဿနာဖြေရှင်းရန် နည်းလမ်းကောင်းများဖြစ်ကြသည်။ ပုံ (၂.၁၀) ကိုကြည့်ပါ။

ပုံ ၂.၂၃။ Gardner ၏ ဉာဏ်ရည်အထွေထွေ

ဉာဏ်ရည်အထွေထွေတို့ကို အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ပေးခြင်း

- နှုတ်မှုပညာဆိုင်ရာနှင့် ဘာသာစကားဆိုင်ရာဉာဏ်ရည် (Verbal Linguistic Intelligence) - ကောင်းစွာဖွံ့ဖြိုးပြီးသော နှုတ်မှုစွမ်းရည်ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများ၊ အသံများ၊ စည်းချက်ဝါးချက် နှင့် စကားလုံးများ၏ အဓိပ္ပာယ်ကျယ်ဝန်းမှုအကြောင်းတို့ကို သိရှိနားလည်ပြီး ကျွမ်းကျင်စွာ အသုံးပြုတတ်သော အရည်အချင်း၊
- ကြောင်းကျိုး ဆက်စပ်မှုနှင့် သင်္ချာပညာရပ်ဆိုင်ရာ ဉာဏ်ရည် (Logical-mathematical) - တွေးခေါ်ရာတွင် အယူအဆသဘောတရားပေါ်အခြေခံ၍

တွေးခေါ်တတ်ခြင်း၊ စိတ်ကူးဖြင့်သာ မှန်းဆသိရသော အတွေးများကို တွေးခေါ်တတ်မှု၊ ယုတ္တိဗေဒဆိုင်ရာနှင့် ကိန်းဂဏန်းဆိုင်ရာ ပုံစံများကို စူးစမ်းလေ့လာဖော်ထုတ်တတ်မှု၊ ယုတ္တိဗေဒဆိုင်ရာ ရှုပ်ထွေးသော ဆင်ခြင်မှုများကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းနိုင်မှု၊ ယုတ္တိတန်မှုကို ဆန်းစစ်ရာ၌ ကျွမ်းကျင်သော အရည်အချင်း၊

- ဂီတနှင့်သက်ဆိုင်သော ဉာဏ်ရည် (Musical) - အသံအနိမ့်အမြင့်၊ တေးသွား၊ တီးလုံး နှင့် ဂီတ ဆိုင်ရာ တေးသွားတစ်ခု၏ အနုသုခုမ ပညာအရည်အသွေးများကို တန်ဖိုးထားခံစားတတ်ခြင်းနှင့် ထိုဂီတအနုပညာ တေးသွားတီးလုံး စသည်ကို ဖန်တီးထုတ်လုပ်တတ်သော အရည်အချင်း၊
- ပုံဖော်မှုဉာဏ်ရည် (Visual Spatial) - ဓာတ်ပုံ၊ ရုပ်ပုံ၊ ပန်းချီကားစသည်တို့ကို ကျွမ်းကျင်စွာ ပုံဖော်နိုင်သည့် အရည်အချင်း၊ ရုပ်ပုံများကို စေ့စပ်တိကျစွာ ကြည့်ရှုသိမြင်ပြီး ထိုရုပ်ပုံ၊ ပန်းချီကား၊ စိတ်ကူးပုံရိပ်သည် အမြင်အာရုံတို့ကို ပုံသဏ္ဍာန်ပြောင်းလဲကာ ၎င်းတို့ကို မမြင်ရဘဲနှင့် ၎င်းတို့မူလပုံစံမျိုး အလားတူ ရုပ်ပုံ၊ ပန်းချီစသည်တို့ကို ပြန်လည်ပုံဖော်နိုင်သော အရည်အချင်း၊
- ကိုယ်ခန္ဓာလှုပ်ရှားမှုဆိုင်ရာဉာဏ်ရည် (Bodily-Kinesthetic) - ကိုယ်ခန္ဓာကို လှုပ်ရှားရာ၌ ကျွမ်းကျင်စွာ ဆောင်ရွက်တတ်သော အရည်အချင်း၊ မိမိဖော်ပြလိုသော အကြောင်းအရာတို့ကို ပေါ်လွင်စေရန် ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ရည်မှန်းချက်ကို ဦးတည်မှုပြသော ရည်ရွယ်ချက်တို့အတွက် ကိုယ်ခန္ဓာကို ကျွမ်းကျင်ကျင်လည်စွာ လှုပ်ရှားနိုင်သော အရည်အချင်း၊
- လူအချင်းချင်းပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှုဉာဏ်ရည် (Interpersonal)- အခြားသူတို့၏ ရည်ရွယ်ချက်များ၊ သူတို့အား တိုက်တွန်းလှုံ့ဆော်ပေးနိုင်သည့် အရာများ၊ စိတ်နေစိတ်ထားများတို့ကို စူးစမ်း သိမြင်တတ်ပြီး ဆီလျော်စွာ တုံ့ပြန်ဆက်ဆံတတ်သော အရည်အချင်း (လူကဲခတ်တော်သော၊ အရိပ်အကဲနားလည်သော၊ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး၌ ပါးနပ်လိမ္မာသော အရည်အချင်း)၊
- မိမိကိုယ်မိမိ ဆန်းစစ်ဝေဖန်တတ်သော ဉာဏ်ရည် (Intrapersonal)- မိမိကိုယ်မိမိ သတိမူ ဝေဖန်ဆန်းစစ်တတ်ပြီး မိမိ၏စိတ်တွင်းပိုင်းဆိုင်ရာ ရှုပ်ထွေးသော ခံစားမှုများ၊ တန်ဖိုးထားမှုများ၊ သက်ဝင်ယုံကြည်မှုများ၊ တွေးခေါ်စဉ်းစားမှုဖြစ်စဉ်များနှင့် သဟဇာတဖြစ်အောင် ညှိနှိုင်းပြုပြင်တတ်သော အရည်အချင်း၊ မိမိစိတ်တွင်းပိုင်းဆိုင်ရာ ဖြစ်ပျက်ခံစားမှုများကို အသုံးပြု၍ မိမိ၏ အပြုအမူကိုပြုပြင်လမ်းညွှန်မှုပြုရန်နှင့် မိမိ၏ ကိုယ်ပိုင်အားသာချက်များ၊ အားနည်းချက်များ၊

- လိုအင်ဆန္ဒများနှင့် မိမိ၌ရှိသော ဉာဏ်ရည်များတို့ကို သိရှိနိုင်သော အရည်အချင်း၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို လေးစားချစ်ခင် တန်ဖိုးထားတတ်သော ဉာဏ်ရည် (Naturalist)- သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထဲရှိ အရာအသီးသီးတို့၏ ရှင်သန်ဖြစ်ထွန်းမှုကို အသိအမှတ်ပြု လေးစားတတ်သော အရည်အချင်း၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ရှိ သက်ရှိသတ္တဝါများ၊ သတ္တုသယံဇာတများ၊ အပင်များနှင့် အခြားသဘာဝသယံဇာတ ရေမြေတောတောင်တို့ကို အသိအမှတ်ပြု လေးစားတတ်သော အမျိုးအမည် ခွဲခြားတတ်သော အရည်အချင်း၊
- ဖြစ်တည်မှုဆိုင်ရာတွေးခေါ်တတ်သော ဉာဏ်ရည် (Existential) - လူသားတို့ ဖြစ်တည်ပေါ်ပေါက်လာမှုနှင့် ပတ်သက်သောမေးခွန်းများ - ဥပမာအားဖြင့် “ဘဝ၏အဓိပ္ပာယ်ဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။” “ကျွန်ုပ်တို့အဘယ်ကြောင့် သေကြရသနည်း။” နှင့် “ကျွန်ုပ်တို့သည် ဤနေရာ (ကမ္ဘာ မြေပေါ်) သို့ မည်သို့ ရောက်ရှိလာခဲ့သနည်း။” စသည့်မေးခွန်းများကို သိရှိနားလည်တတ်သော၊ ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းနိုင်သော/အဖြေပေးနိုင်သော အရည်အချင်း။

လူတို့သည် ဉာဏ်ရည်အထွေထွေ ခြားနားချက်အလိုက် အသက်မွေးမှုလုပ်ငန်းအမျိုးမျိုးကို ဆောင်ရွက်ကြသည်။ ကိုးပွင့်ဆိုင်ဉာဏ်ရည်များထဲမှ ဉာဏ်ရည်တစ်ခုစီနှင့် စပ်ဟပ်ညီညွတ်မှုရှိသော အသက်မွေးမှုလုပ်ငန်းများကို ဥပမာအချို့ပေးထားသည်။

ဇယား ၂.၁၇။ ဉာဏ်ရည်နှင့် အသက်မွေးမှုလုပ်ငန်းများ

ဉာဏ်ရည်အမျိုးအစား	အသက်မွေးမှုလုပ်ငန်းများ
နှုတ်မှုစွမ်းရည်ဆိုင်ရာနှင့် ဘာသာ စကားဆိုင်ရာ ဉာဏ်ရည် (Verbal-linguistic)	စာရေးဆရာ၊ ကြော်ငြာရေးသူ၊ တည်းဖြတ်သူ (editor) ၊ ရေးနေ၊ သမိုင်းပညာရှင်၊ ကဗျာဆရာ၊ ဘာသာပြန်သူ၊ ဘာသာဗေဒ ပညာရှင်၊ သတင်းစာဆရာ(သတင်းရေးသူ) (Journalist)
ကြောင်းကျိုးဆက်စပ်မှုနှင့် သင်္ချာပညာဆိုင်ရာ ဉာဏ်ရည် (Logical-mathematical)	ဘဏ်လုပ်ငန်းရှင်၊ စာရင်းကိုင်၊ သရုပ်ခွဲလေ့လာသူ၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ ကွန်ပျူတာပရိုဂရမ်ရေးဆွဲသူ၊ သိပ္ပံပညာရှင်၊ စာရင်းအင်း ပညာရှင်
ဂီတနှင့်သက်ဆိုင်သောဉာဏ်ရည် (Musical)	ဂီတပညာရှင်၊ အဆိုတော်၊ လျှပ်စစ်တူရိယာမဟုတ်သော တူရိယာဆိုင်ရာ အင်ဂျင်နီယာ၊ ဂီတစာဆို (သီချင်းရေးသူ)၊ ခေတ်ပေါ်တေးဂီတ/သီချင်းဖွင့်ပေးသူ (Disc jockey/DJ)၊ ဖျော်ဖြေတင်ဆက်သူ၊ အသံ/အဆိုလေ့ကျင့်ပေးသူ၊ ဂီတထုတ်လုပ်သူ

ဉာဏ်ရည်အမျိုးအစား	အသက်မွေးမှုလုပ်ငန်းများ
ပုံဖော်မှုဉာဏ်ရည် (Visual-spatial)	ပန်းချီဆရာ၊ ဗိသုကာပညာရှင်၊ မြေပုံဆွဲသူ၊ မြို့ပြစီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်သူ၊ ဓာတ်ပုံဆရာ၊ ပညာရှင်၊ ပန်းပုဆရာ၊ ဂရပ်ဖစ် ဒီဇိုင်းဆွဲသူ
ကိုယ်ခန္ဓာ လှုပ်ရှားမှုဆိုင်ရာ ဉာဏ်ရည် (Bodily-kinaesthetic)	ကချေသည်၊ ကျွမ်းဘားအားကစားသမား၊ အားကစားသမား၊ ဘူမိဗေဒ ပညာရှင်၊ အကြောအဆစ်လှုပ်ရှားမှု ကုထုံးပညာရှင် (Physiotherapist)၊ မနုဿဗေဒပညာရှင်၊ ကာယနည်းပြဆရာ
လူအချင်းချင်းပေါင်းသင်း ဆက်ဆံမှု ဉာဏ်ရည် (Interpersonal)	ပညာသင်ကြားပေးသူဆရာ၊ အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်၊ လူမှုဖူလုံရေး ဝန်ထမ်း၊ ကုထုံးပညာရှင် (therapist)၊ အားကစားနည်းပြ၊ ကြားဝင်ဖျန်ဖြေပေးသူ၊ စိတ်ပညာရှင်၊ သင်တန်းဆရာ
မိမိကိုယ်မိမိ ဆန်းစစ်ဝေဖန်တတ်မှု ဉာဏ်ရည် (Intrapersonal)	ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်းပြဆရာ (Meditation coach)၊ ကိုယ်ရည် ကိုယ်သွေးတိုး တတ်မှုနည်းပြ (Personal coach)
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို လေးစား ချစ်ခင်တန်ဖိုး ထားတတ်မှုဉာဏ်ရည် (Naturalist)	ဇီဝဗေဒပညာရှင်၊ ရုက္ခဗေဒပညာရှင်၊ တိရစ္ဆာန်မွေးမြူ ဆေးကုဆရာဝန်၊ ဥယျာဉ်မှူး၊ မြေယာရှုခင်းအလှဆင်သူ
ဖြစ်တည်မှုဆိုင်ရာ တွေးခေါ်တတ်မှု ဉာဏ်ရည် (Existential)	ဒဿနိကဗေဒပညာရှင်၊ စာရေးဆရာ

လူတို့ထံ၌ ဉာဏ်ရည်အမျိုးမျိုး အထွေထွေတို့သည် အချိုးအစားအမျိုးမျိုး၊ ပုံသဏ္ဍာန် အမျိုးမျိုးနှင့် ပေါင်းစပ်နေကြသည်။^{၉၀} ပေါင်းစပ်ပုံပေါင်းစပ်နည်းမှာ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး မတူကြပါ။ တစ်ဦးစီတွင် ထူးခြားသောပေါင်းစပ်မှုပုံစံ တစ်မျိုးမျိုးစီရှိကြသည်။ ထိုသို့တစ်ဦးစီ၏ ထူးခြားသော ပေါင်းစပ်မှုပုံစံသည် ထိုသူ၏ သင်ယူမှုဆိုင်ရာ ပိုမိုနှစ်သက်မှုနှင့်လည်း ဆက်စပ်နေပါသည်။ ဤအချက်က ဟန်ချက်ကောင်းစွာညီသော ကမ္ဘာကြီးအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိစေသည်။ ဟန်ချက်ညီမျှတသော ကမ္ဘာလောကတွင် ပေါင်းစည်းနေကြသော လူတို့သည် အမျိုးမျိုးသော အကြောင်းအရာ၊ အတတ်ပညာတို့၌ အသီးသီးထူးချွန်ကြသည်။

ထို့ကြောင့် အဖွဲ့အစည်းများက လုပ်ငန်းဆောင်တာများကို ကောင်းမွန်စွာ လည်ပတ်ဆောင်ရွက်နိုင်လာကြသည်။ ပြဿနာစုံကိုလည်းဖြေရှင်းနိုင်လာကြသည်။ သို့ရာတွင် ဤသမားရိုးကျနည်းအားဖြင့်/အစဉ်အလာအားဖြင့် စာသင်ခန်းများသည် အချို့သောအသိဉာဏ်အမျိုးအစားများကိုသာ အသိအမှတ်ပြုထားကြသည်။ အများဆုံး အသိအမှတ်ပြုထားသော

၉၀ WNET Education. (2004). *Concept to Classroom – Tapping into Multiple Intelligences.*

ဉာဏ်ရည် အမျိုးအစားများမှာ နှုတ်မှုစွမ်းရည်ဆိုင်ရာနှင့် ဘာသာစကားဆိုင်ရာ ဉာဏ်ရည် (Verbal Linguistic) နှင့် သင်္ချာပညာရပ်ဆိုင်ရာ ဉာဏ်ရည်တို့ဖြစ်ကြသည်။ စံပြု ထားသောဉာဏ်ရည် စစ်ဆေးလွှာများက ထိုပညာရပ်နယ်ပယ် (၂) ခုကိုသာ စစ်ဆေးခြင်း ဖြစ်သည်။ အခြားအမျိုးအစား ဉာဏ်ရည်ထက်သန်သော ကျောင်းသားများကိုမူ ဉာဏ်လေး သူ၊ စာသင်ယူရာ၌ နှေးကွေးသူများအဖြစ် လွဲမှားစွာ အမျိုးအမည်သတ်မှတ်ခံခဲ့ကြရသည်။

ဉာဏ်ရည်အထွေထွေအယူအဆကို အသိအမှတ်ပြုလာကြသည့်အခါ ကျောင်းသားများ၏ နားလည်သဘောပေါက်မှုကို ပြသနိုင်မည့် နည်းလမ်းအထွေထွေ သုံးစွဲတတ်စေရန်မှာ ဆရာ လုပ်ငန်း ဖြစ်လာသည်။ ဉာဏ်ရည်၏ နယ်ပယ်စုံတို့တွင် အားသာချက်များ ဖွံ့ဖြိုးလာစေမည့် သင်ယူမှုလုပ်ငန်း အသီးသီးတို့ကို ပုံဖော်တည်ဆောက်ပေးရမည်မှာ ဆရာ၏တာဝန်ဖြစ်လာ သည်။

ဉာဏ်ရည်အထွေထွေ သီအိုရီအရ ရေးဆွဲထားသော သင်ယူမှုဆိုင်ရာ ဒီဇိုင်းမှာ တစ်ကမ္ဘာလုံး အသုံးပြုနိုင်သော ပုံစံဖြစ်သည်။ ထိုပုံစံအရ ကျောင်းသားများက သင်ယူမှုနည်းလမ်း အသွယ်သွယ်တို့ကို လစ်လှမ်းမီရယူ သုံးစွဲပြီး အချက်အလက်တို့ကို ရယူမှတ်သားနိုင်သည်။ ထို အချက်အလက်များကို နားလည်သဘောပေါက်ကြောင်း ပြသနိုင်သည်။ ဤကဲ့သို့ စီစဉ်ထား ရှိသော ဉာဏ်ရည် အထွေထွေသီအိုရီနှင့် အလှည့်အပြောင်း သုံးနိုင်သောသင်ယူမှု ပုံစံအမျိုး မျိုးတို့သည် ခိုင်မာသော ကျောင်းသားဗဟိုပြု ချဉ်းကပ်နည်းများဖြစ်ကြပြီး ကျောင်းသား အားလုံးအတွက် အောင်မြင်မှု ရရှိစေရန် ကူညီထောက်ပံ့ပေးသည်။

ဉာဏ်ရည်အထွေထွေတို့ကို သင်ကြားမှုလုပ်ငန်းတွင် လက်တွေ့အသုံးချခြင်း

ဉာဏ်ရည်အထွေထွေသီအိုရီကို သင်ကြားခြင်းနှင့် တတ်မြောက်မှုကို စစ်ဆေးအကဲ ဖြတ်ခြင်း တို့အတွက် စာသင်ခန်းများတွင် ပိုမိုတွင်ကျယ်စွာ သုံးစွဲလာကြသည်။ ဥပမာအားဖြင့်

- သမိုင်းဘာသာရပ် - သင်ကြားမှုတွင် ပန်းချီ၊ ပန်းပု အနုပညာများ ပေါ်ပေါက်လာ ပုံ သမိုင်းကြောင်းနှင့် ဂီတသမိုင်းကြောင်းတို့ပါဝင်ပြီး သမိုင်းထဲမှ ထင်ရှားသော ဖြစ်ရပ်များကို ပြဇာတ်အသွင် ခင်းကျင်းပြသသင်ယူနိုင်စေခြင်း။

- သိပ္ပံဘာသာရပ် သင်ကြားရာတွင် ရုပ်ပုံကားချပ်များသုံးခြင်း၊ ဂီတဆိုင်ရာနှင့် ကိုယ်ကာယ လှုပ်ရှားမှု အတွေ့အကြုံများကို ထည့်သွင်းထားခြင်း။
- ဘာသာစကားနှင့် ပန်းချီပညာသင်ကြားမှုတွင် သမိုင်းဝင်စာပေများကို ဖတ်ရှု လေ့လာခြင်း၊ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်ပြ မြေပုံများဆွဲသားစေခြင်း။
- အလယ်တန်းကျောင်းသားများက သင်ယူထားပြီးသော အခန်းတစ်ခုအကြောင်း သူတို့၏ နားလည်မှုကို ပြသသည့်နည်းလမ်းများအဖြစ်ဖြင့် မီဒီယာစုံအသုံးပြုကာ ရှင်းလင်းတင်ပြခြင်း၊ ရှင်းလင်းတင်ပြမှုကို ရေးသားတတ်ခြင်း။
- သင်္ချာပညာရပ်ဆိုင်ရာ အယူအဆများကို နားလည်ကြောင်းပြသနိုင်ရန်အတွက် မူလတန်းကျောင်းသားများက တေးသီချင်းများ သီကုံးရေးဖွဲ့ကာ သရုပ်ဖော် တင်ဆက်ခြင်း။^{၉၁}

အထွေထွေဉာဏ်ရည်များနှင့် စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

အစဉ်အလာ/သမားရိုးကျစာသင်ခန်းများ၌ သင်ယူမှုကို စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ရာတွင် များသော အားဖြင့် ရေးဖြေစာမေးပွဲများ ဖြေဆိုစေခြင်းနည်းနှင့် လုပ်ငန်းပေးခြင်းနည်းတို့ကို အသုံးပြု ခဲ့ကြသည်။ ဉာဏ်ရည်အထွေထွေအယူအဆကို အသုံးပြုခြင်းအားဖြင့် သူတို့သင်ယူ တတ်မြောက်သွားမှုကို ပြသရန် နည်းလမ်းအစုံအလင် ရရှိစေသည်။ သို့ရာတွင် ကျောင်းသား တစ်ဦးက ကျိုးကြောင်း ဆက်စပ်မှုနှင့် သင်္ချာပညာဆိုင်ရာအဆင့်မြင့် ဉာဏ်ရည်ကိုပြရမည် ဖြစ်သော်လည်း သူ့အနေနှင့် ရုပ်သေးပြပွဲကို အသုံးပြုကာ တတ်မြောက်မှုကို ပြသလိုနေသည် ဆိုပါစို့။

ဤနေရာမျိုး၌ ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံးက အသုံးပြုနိုင်သော သင်ယူမှုပုံစံ (UDL) အယူအဆကို သုံးခြင်းက ပိုမိုဆီလျော်မှုရှိနိုင်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုအယူအဆက ကျောင်းသား များအတွက် နည်းလမ်းစုံသော ရင်းမြစ်တစ်ခု ပံ့ပိုးပေးထားခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ ထိုရင်းမြစ် ထဲမှ သူတို့၏ သင်ယူဟန် (Learning Style) နှင့် သင့်တော်သော နည်းလမ်းများကို ရွေးချယ်ကာ သူတို့၏ သင်ယူတတ်မြောက်မှုကို ပြသနိုင်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။

^{၉၁} WNET Education. (2004). *Concept to Classroom – Tapping into Multiple Intelligences*.

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၆)။ စာသင်ခန်းတွင်း၌ ဉာဏ်ရည်အထွေထွေကိုအသုံးပြုခြင်း

ဤသင်ယူမှုလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဉာဏ်ရည်အထွေထွေ သီအိုရီကို စာသင်ခန်းတွင်း လက်တွေ့ကျင့်သုံးတတ်စေရန် ဖြစ်သည်။ ဤလုပ်ငန်းကို ကျောင်းသား (၅) ဦးလျှင် တစ်အုပ်စုအဖြစ် အုပ်စုဖွဲ့လျက် ဆောင်ရွက်ရန် ဖြစ်သည်။ ကိုးပွင့်ဆိုင် ဉာဏ်ရည်အထွေထွေ မှ ဉာဏ်ရည်အမျိုးအစားတစ်ခုစီကို စာသင်ခန်း၌ ပေါင်းစပ်ထည့်သွင်းပေးနိုင်မည့် သင်ယူမှု လုပ်ငန်းများကို ဉာဏ်ဖွင့်ဆွေးနွေးပါ။ ရရှိလာသော သင်တို့၏ အတွေးအခေါ်များနှင့် စိတ်ကူး များကို ဇယား (၂.၁၈) အတွင်းရေးသားပါ။ ထို့နောက် သင်တို့ဆရာက ဤလုပ်ငန်းကို တစ်တန်းလုံးနှင့် ဆွေးနွေးစေလိမ့်မည်။

ဇယား ၂.၁၈။ စာသင်ခန်းအတွင်းမှ ဉာဏ်ရည်အထွေထွေ

ဉာဏ်ရည်အထွေထွေ	စာသင်ခန်းကဲ့သို့ပေါင်းစပ်ထည့်သွင်းထားသော (ဥပမာများ)
နှုတ်မှုစွမ်းရည်ဆိုင်ရာနှင့် ဘာသာ စကားဆိုင်ရာ ဉာဏ်ရည်	ဟိုင်ကုကဗျာများ ရေးဖွဲ့စေခြင်း
ကြောင်းကျိုးဆက်စပ်မှုနှင့် သင်္ချာပညာဆိုင်ရာ ဉာဏ်ရည်	(လေထု) ညစ်ညမ်းမှု ဖြစ်ပေါ်စေသော ကိန်းဂဏန်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ စုဆောင်းကောက်ယူစေခြင်း
ဂီတနှင့် သက်ဆိုင်သော ဉာဏ်ရည်	သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အကြောင်းကို ရက်ပ် သီချင်းတစ်ပုဒ် စပ်ဆိုခြင်း

ဉာဏ်ရည်အထွေထွေ	စာသင်ခန်းကဲ့သို့ပေါင်းစပ်ထည့်သွင်းထားသော (ဥပမာများ)
ပုံဖော်မှုဉာဏ်ရည်	မျိုးသုဉ်းပျောက်ကွယ်လုနီးပါးဖြစ်နေသော ရှားပါးတိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များ အကြောင်းကို စုစည်းပုံဖော်ထားသော ကာတွန်း
ကိုယ်ခန္ဓာလှုပ်ရှားမှုဆိုင်ရာဉာဏ်ရည်	တေးသရုပ်ဖော်ကဏ္ဍများ၊ လှုပ်ရှားမှုများ သရုပ်ဖော်အကများ
လူအချင်းချင်း ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှု ဉာဏ်ရည်	အတန်းဖော် ကျောင်းသားတစ်ဦးကို တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း
မိမိကိုယ်မိမိ ဆန်းစစ်ဝေဖန်တတ်မှု ဉာဏ်ရည်	နေ့စဉ်မှတ်တမ်း ရေးသားခြင်း
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို လေးစားချစ်ခင် တန်ဖိုးထားတတ်မှု ဉာဏ်ရည်	သဘာဝလျှောက်လမ်း

ဉာဏ်ရည်အထွေထွေ	စာသင်ခန်းကဲ့သို့ပေါင်းစပ်ထည့်သွင်းထားသော (ဥပမာများ)
ဖြစ်တည်မှုဆိုင်ရာ တွေးခေါ်တတ်မှုဉာဏ်ရည်	ပရဟိတအဖွဲ့များအတွက် အလှူငွေရန်ပုံငွေ ထူထောင်ခြင်း

ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံးက အသုံးပြုနိုင်သော သင်ယူမှုပုံစံ (Universal Design for Learning)

ဉာဏ်ရည်အထွေထွေ သီအိုရီသည် ၎င်းနှင့် ခေတ်ပြိုင်ပေါ်ပေါက်လာသော သင်ကြားမှု သင်ယူမှုဆိုင်ရာ အခြားချဉ်းကပ်မှုတစ်ခုနှင့်လည်း ချိတ်ဆက်နေပါသည်။ ထိုချဉ်းကပ်မှုမှာ ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံး အသုံးပြုနိုင်သော သင်ယူမှုပုံစံဖြစ်သည်။ “ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံးက အသုံးပြုနိုင်သော သင်ယူမှုပုံစံဆိုသည်မှာ လူတို့မည်သို့သင်ယူကြသည်ကို သိပုံနည်းကျ ထိုးထွင်းသိမြင်လာမှုအပေါ် အခြေခံပြီး သင်ကြားမှုသင်ယူမှုကို လူတိုင်းအတွက် တိုးတက်ကောင်းမွန်လာစေရန်နှင့် အတတ်နိုင်ဆုံး အကောင်းဆုံးဖြစ်စေရန် တည်ဆောက်ထားသော အညွှန်းဘောင်တစ်ခုဖြစ်သည်။”^{၉၂}

ထို့ပြင် ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံးက အသုံးပြုနိုင်သော သင်ယူမှုပုံစံသည် သင်ကြားမှု သင်ယူမှုဆိုင်ရာ နည်းလမ်းတစ်ခုလည်းဖြစ်သည်။ ထိုနည်းလမ်းက သင်ယူသူအားလုံးတို့ကို အောင်မြင်မှုအတွေ့အကြုံ ရရှိနိုင်စေရန် တူညီသော အခွင့်အလမ်းများ ပံ့ပိုးပေးသည်။ သင်ယူရန် အကြောင်းအရာတို့ကို မည်သို့အသုံးပြုသည်၊ မည်သို့ပါဝင်ချိတ်ဆက်သည်နှင့် သင်ယူတတ်မြောက်သွားမှုကို မည်သို့ပြသည်တို့နှင့် ပတ်သက်၍ အလွယ်တကူ ပြုပြင်ပြောင်းလဲနိုင်မှု ရှိခြင်းမှတစ်ဆင့် လူတိုင်းအတွက် အောင်မြင်မှုရရန် အခွင့်အလမ်းများကို တန်းတူညီတူ ပံ့ပိုးပေးနိုင်သည်။^{၉၃}

ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံးက အသုံးပြုနိုင်သော သင်ယူမှုပုံစံ (UDL) ဦးနှောက်ဆောင်ရွက်မှု အခြေခံသော ကွန်ရက် (၃) ခု တွင် အလုပ်လုပ်သည်။

^{၉၂} CAST, n.d
^{၉၃} Morin, n.d..

- စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှု ဆိုင်ရာကွန်ရက် - ထိုကွန်ရက်က စိတ်ပါလက်ပါ လုပ်ကိုင်ခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်သည်။ သင်ယူသူများကို စေ့ဆော်ပေးခြင်းနှင့် စိတ်ပါလက်ပါ ဆောင်ရွက်မှု ရရှိလာစေရန် လှုံ့ဆော်ပေးခြင်းတို့နှင့် သက်ဆိုင်သည်။ ကျောင်းသားများ၊ စိတ်ရောကိုယ်ပါ တက်ကြွစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်လာစေရန် လှုံ့ဆော်ပေးခြင်းတို့နှင့် သက်ဆိုင်သည်။ ကျောင်းသားများ၊ စိတ်ရောကိုယ်ပါ တက်ကြွစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်လာစေရန်အတွက် ဆရာများက သင်ကြားမှု နည်းလမ်းစုံလင်ဝေဆာစွာ အသုံးပြုသင့်သည်။ ကျောင်းသားများ သင်ခန်းစာ၌ စိတ်ပါဝင်စားလာသည့်အခါတွင်လည်း ထိုစိတ်ဝင်စားမှုကို စွဲမြဲစွာ ထိန်းသိမ်းထားနိုင်ရန် နည်းလမ်းအစုံအလင် အသုံးပြုသင့်သည်။
- အသိအမှတ်ပြုခြင်းကွန်ရက် - ဤကွန်ရက်က အကြောင်းအရာတင်ပြမှုနှင့် သက်ဆိုင်သည်။ အကြောင်းအရာ (သို့မဟုတ်) အချက်အလက်တို့ကို သင်ယူသူတို့ထံ ရောက်ရှိ/ သိရှိသွားအောင် မည်သို့တင်ပြသည်နှင့် ပတ်သက်သည်။ အကြောင်းအရာတင်ပြပုံ တင်ပြနည်း အမျိုးမျိုးရှိ ကြသည်။ အကြောင်းအရာတစ်ခုကို ရေးသားထားသော စာပိုဒ်၊ စာအုပ်၊ အသံသွင်းခွေများ ဗီဒီယိုများနှင့် လက်တွေ့လုပ်ဆောင်သင်ယူခြင်းတို့မှတစ်ဆင့် တင်ပြနိုင်သည်။ ကျောင်းသားများက အချက်အလက်များကို မည်ကဲ့သို့ ရယူလေ့လာမည်ကို ရွေးချယ်ခွင့်ပေးထားသည်။ ၎င်းတို့ ကြိုက်နှစ်သက်ရာ နည်းလမ်းများကို အသုံးပြု၍ သင်ယူလေ့လာနိုင်ခွင့် ရှိသည်။
- ဗျူဟာကျသော ကွန်ရက် - ဤကွန်ရက်သည် လုပ်ဆောင်မှု ဖော်ပြမှုတို့နှင့် သက်ဆိုင်သည်။ ကျောင်းသားများက မိမိတို့ သိရှိမှုကို ဖော်ပြရန်သုံးသော နည်းလမ်းများ ဖြစ်ကြသည်။ ဤနေရာတွင်လည်း သူတို့အတွက် သင်ယူရန် အကြောင်းအရာများနှင့် ချိတ်ဆက်ရာတွင်နှင့် သူတို့တတ်မြောက်မှုသင်ယူမှုကို ဖော်ပြရာတွင် အဆိုပြုနိုင်ရန်အတွက် နည်းလမ်းအစုံကို ပံ့ပိုးပေးထားသင့်သည်။
(CAST, n.d., Morin, n.d.)

UDL ပုံစံ၌ သင်ကြားမှုသင်ယူမှုဆိုင်ရာ ချဉ်းကပ်မှုများ လွယ်ကူစွာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲပေးနိုင်ပြီး ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူတတ်မြောက်မှုကို ပြသနိုင်သော အခွင့်အလမ်းအမျိုးမျိုးတို့

ကိုလည်း ပံ့ပိုးပေးထားသောကြောင့် မတူကွဲပြားသော အားသာချက်အသီးသီးနှင့် လိုအပ်ချက် အသီးသီးရှိကြသည့် ကျောင်းသားအသီးသီးတို့ကို သင်ယူရာ၌ အောင်မြင်စေသည်။ အောင်မြင်မှုတွေ့ကြုံရသည့် ကျောင်းသားအရေအတွက်ကိုလည်း တိုးပွားစေနိုင်သည်။။၉၄

ဇယား ၂.၁၉။ UDL လမ်းညွှန်ချက်များ

	စိတ်ပါဝင်စားလာစေရန် ဆွဲဆောင်သိမ်းသွင်းခိုလှုံ့မှု ဆိုင်ရာ သဘောတရား	တင်ပြမှုဆိုင်ရာ သဘောတရား	လုပ်ဆောင်မှုနှင့် ဖော်ပြမှု ဆိုင်ရာ သဘောတရား
အသုံးပြုပုံ (Access)	<p>ကျောင်းသားများ စိတ်ဝင်စားမှု ရရှိလာမှုအတွက် ရွေးချယ်စရာ နည်းလမ်းအမျိုးမျိုးတို့ကို ပံ့ပိုး ပေးခြင်း၊ စိတ်ဝင်စားလာအောင် လေ့ကျင့်ပျိုးထောင်ခြင်း</p> <p>တစ်ဦးစီ၏ ရွေးချယ်မှုနှင့် လွတ်လပ်စွာ သင်ယူနိုင်မှုကို အတတ်နိုင်ဆုံး အကောင်းဆုံး ဖြစ်အောင် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေး ခြင်း</p> <p>ဆီလျော်မှု၊ တန်ဖိုးနှင့် စစ်မှန် ခိုင်မာမှုတို့ကို အတတ်နိုင်ဆုံး အကောင်း ဆုံးဖြစ်အောင် စီစဉ် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ခြိမ်းခြောက်မှု (အနှောင့် အယှက်များ) နှင့် စိတ် အာရုံပျံ့လွင့်မှုတို့ကို အနိမ့်ဆုံး ဖြစ်အောင် စီစဉ်ထားခြင်း</p>	<p>အာရုံခံ/မှတ်သားမှုအတွက် ရွေးချယ်စရာ အမျိုးမျိုးကို ပံ့ပိုး ပေးခြင်း</p> <p>သတင်းအချက်အလက်တို့ကို ပြသ (ဖြန့်ဝေ) ရာတွင် ကျောင်းသားများ၏ လိုအပ်ချက် များနှင့်အညီ လိုက်လျောညီထွေ စွာ ပြုပြင်ပေးနိုင်မည့် နည်း လမ်းများကို ပံ့ပိုးပေးခြင်း</p> <p>နားထောင်လေ့လာမှတ်သားရ သည့် အချက်အလက်များ အတွက် အခြားနည်းလမ်းများ ပံ့ပိုးပေးခြင်း</p> <p>ရပ်ပုံကားချပ်ကို ကြည့်ရှု လေ့လာမှတ်သားရသည့် အချက်အလက်များအတွက် အခြားနည်းလမ်းများ ပံ့ပိုးပေး ခြင်း</p>	<p>ကိုယ်ကာယလှုပ်ရှားမှုဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်မှုများအတွက် ရွေးချယ်စရာများ ပံ့ပိုးပေးခြင်း</p> <p>တုံ့ပြန်မှုနှင့် လမ်းညွှန်မှုအတိုင်း ဆောင်ရွက်တတ်မှုတို့တွင် တုံ့ပြန်နည်း ဆောင်ရွက်နည်းတို့ ကို အမျိုးမျိုး လှည့်ပြောင်း ပံ့ပိုး ပေးခြင်း</p> <p>ကိရိယာပစ္စည်းအသုံးပြု နိုင်မှုနှင့် အထောက်အကူ ပြု နည်းပညာ များကို အတတ်နိုင်ဆုံး အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် စီစဉ် ပေးခြင်း</p>

	စိတ်ပါဝင်စားလာစေရန် ဆွဲဆောင်သိမ်းသွင်းခိုလှုံမှု ဆိုင်ရာ သဘောတရား	တင်ပြမှုဆိုင်ရာ သဘောတရား	လုပ်ဆောင်မှုနှင့် ဖော်ပြမှု ဆိုင်ရာ သဘောတရား
<p>တည်ဆောက်ခြင်း (Build)</p>	<p>ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုနှင့် စွဲမြဲမှုတို့ ရေရှည်တည်တံ့ ခိုင်မာစေရေးအတွက် ရွေးချယ်စရာများ ပံ့ပိုးပေးခြင်း</p> <p>ရည်မှန်းချက်များနှင့် ရည်ရွယ်ချက်များ၏ အဓိကကျမှု အရေးပါမှုကို ပိုမိုမြှင့်တင်ပေးထားခြင်း</p> <p>စိန်ခေါ်မှုများ (အခက်အခဲများ) ကို အတတ်နိုင်ဆုံး လျော့နည်းအောင် တောင်းဆိုမှုများ (လိုအပ်ချက်များ) နှင့်ရင်းမြစ်များကို အမျိုးမျိုး လှည့်ပြောင်းပြုပြင်ပေးခြင်း</p> <p>ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်မှုနှင့် ရပ်ရွာလူထု ပါဝင်မှု တို့ကို ကျင့်သုံးဆောင်ရွက် ခြင်း</p> <p>ကျွမ်းကျင်မှုသို့ ဦးတည်သော တုံ့ပြန် အကြံပြုချက်များကို များများပံ့ပိုးပေးခြင်း (ကျွမ်းကျင်စေရန်အတွက် တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များကို အရေအတွက်များများ ပေးခြင်း)</p>	<p>အသုံးပြုထားသော ဘာသာစကားနှင့် အမှတ်သင်္ကေတများအတွက် ရွေးချယ်စရာများ ပံ့ပိုးပေးထားခြင်း</p> <p>ဝေါဟာရအသုံးအနှုန်းများနှင့် သင်္ကေတများကို ရှင်းလင်းပြတ်သားအောင် အသုံးပြုထားခြင်း</p> <p>ဝါကျဖွဲ့ထုံးနှင့် ဝါကျ တည်ဆောက်မှုတို့ ရှင်းလင်းပြတ်သားအောင် ရေးသားခြင်း</p> <p>ရေးသားထားသော အကြောင်းအရာ သင်္ချာပညာရပ်ဆိုင်ရာ သင်္ကေတစနစ်နှင့် သင်္ကေတများကို အဓိပ္ပာယ်ဖော်ရာတွင် အထောက်အပံ့ပြုခြင်း</p> <p>ဘာသာစကားအမျိုးမျိုးတို့ကို နားလည်မှု မြှင့်တင်ပေးခြင်း</p> <p>မီဒီယာမျိုးစုံကို အသုံးပြုပြီး သရုပ်ဖော်ပြခြင်း</p>	<p>အကြောင်းအရာများကို ဖော်ပြတတ်ရန်နှင့် အပြန်အလှန် ဆက်သွယ်ပြောဆိုတတ်စေရန် ရွေးချယ်စရာ နည်းလမ်းများကို ပံ့ပိုးပေးထားခြင်း</p> <p>ဆက်သွယ်မှုအတွက် လူထုဆက်သွယ်ရေးနည်းလမ်းအမျိုးမျိုး (မီဒီယာများ) ကိုအသုံးပြုခြင်း</p> <p>ပစ္စည်းကိရိယာအမျိုးမျိုးကို တည်ဆောက်ဖန်တီးမှုနှင့် စီကုံးရေးသားမှုတို့အတွက် အသုံးပြုခြင်း</p> <p>လေ့ကျင့်မှုနှင့် စွမ်းဆောင်နိုင်မှု တို့အတွက် ပံ့ပိုးကူညီမှုကို တဖြည်းဖြည်းချင်း တိုးစေလျက် ကျွမ်းကျင်မှုကို တည်ဆောက်ပေးခြင်း</p>

	စိတ်ပါဝင်စားလာစေရန် ဆွဲဆောင်သိမ်းသွင်းခိုလှုံမှု ဆိုင်ရာ သဘောတရား	တင်ပြမှုဆိုင်ရာ သဘောတရား	လုပ်ဆောင်မှုနှင့် ဖော်ပြမှု ဆိုင်ရာ သဘောတရား
<p>ကိုယ်ပိုင်ပုံစံ အဖြစ် စွဲမြဲ တည်တံ့ စေခြင်း (Internalise)</p>	<p>မိမိကိုယ်တိုင် စီစဉ်လည်ပတ် လုပ်ဆောင်တတ်မှုအတွက် ပံ့ပိုးပေးခြင်း</p> <p>စေ့ဆော်မှုကို အတတ်နိုင်ဆုံးဖြင့် တင်ပေးနိုင်မည့် မျှော်မှန်းချက်များနှင့် ယုံကြည်ချက်များကို မြှင့်တင်ပေးထားခြင်း၊ တစ်ဦးချင်းစီ၏ ပြဿနာအခြေအနေများကို ဖြေရှင်းရာ၌ ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် ဖြေရှင်းမှုနည်းဗျူဟာများကို ရရှိလာနိုင်စေရန် ကူညီလမ်းညွှန်ခြင်း</p> <p>စိတ်ပါဝင်စားလာရန် ဆွဲဆောင် သိမ်းသွင်းနိုင်မှု သဘောတရား</p> <p>မိမိကိုယ်ကို စစ်ဆေးအကဲဖြတ်မှုနှင့် ပြန်လည်သုံးသပ်မှုတို့ကို ဖွံ့ဖြိုး လာစေခြင်း</p>	<p>နားလည်သဘောပေါက်မှု အတွက် ရွေးချယ်စရာ နည်းလမ်းများ ပံ့ပိုးပေးထားခြင်း</p> <p>စိတ်ဝင်စားလာအောင် နှိုးဆော်ပေးခြင်း (သို့မဟုတ်) နောက်ခံအသိပညာ အကြောင်းအရာကို ထောက်ပံ့ပေးထားခြင်း</p> <p>ပုံစံများအရေးပါသော သွင်ပြင်လက္ခဏာများ ထင်ရှားသော အတွေးအခေါ်များနှင့် အချက်အလက်များ ဆက်စပ်နေမှုကို မီးမောင်း ထိုးဖော်ပြခြင်း (ထင်ရှားစေခြင်း)</p> <p>တင်ပြမှုဆိုင်ရာ သဘောတရား</p> <p>အချက်အလက်များကို ဦးနှောက်တွင်း၌ အဆင့်ဆင့် ချိတ်ဆက် ပြုပြင် စီစဉ်ရာတွင်နှင့် စိတ်ကူးထဲတွင် ပုံဖော်မှန်းဆမှုပြုရာတွင် လမ်းညွှန်မှုပေးခြင်း</p> <p>(ကျွမ်းကျင်မှုတစ်ခုမှ တစ်ခုသို့) ပြောင်းရွှေ့ သင်ယူတတ်မှုနှင့် ယေဘု ယျပြု/ ကောက်ချက်ချမှုတို့ကို အမြင့်မားဆုံးထိ ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် စီစဉ်ထားခြင်း</p>	<p>စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်တတ်ရေးအတွက် ရွေးချယ်စရာများ ပံ့ပိုးပေးခြင်း</p> <p>သင့်လျော်သည့် ရည်မှန်းချက်ချမှတ် တတ်စေရန် လမ်းညွှန်ခြင်း</p> <p>အစီအစဉ်ရေးဆွဲမှုနှင့် နည်းဗျူဟာ ဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် အထောက်အပံ့ပြုခြင်း</p> <p>အချက်အလက်များနှင့် ရင်းမြစ်များကို စီမံခန့်ခွဲရာ၌ ကူညီလမ်းညွှန်ပေးခြင်း</p> <p>လုပ်ဆောင်မှုနှင့် ဖော်ပြမှု ဆိုင်ရာ သဘောတရား</p> <p>တိုးတက်မှုကို စောင့်ကြည့်လေ့လာ ကြီးကြပ်မှု ပြုတတ်သော စွမ်းရည်ကို မြှင့်တင်ပေးခြင်း</p>
<p>ရည်မှန်းချက် (Goal)</p>	<p>သင်ယူသူများသည် ရည်ရွယ်ချက်ပြည့်ဝပြီး သင်ယူလိုစိတ် ပြင်းပြသူများဖြစ်လာစေရန် (အထူးနှိုးဆော်ရန် မလိုသော စေ့ဆော်မှုအပြည့်ရှိသူများ ဖြစ်လာစေရန်)</p>	<p>သင်ယူသူများသည် အရင်းအမြစ်အစုံအလင် သုံးစွဲနိုင်ပြီး အသိပညာ ကြွယ်ဝပြည့်စုံသူများ ဖြစ်လာကြစေရန်</p>	<p>သင်ယူသူများသည် ဗျူဟာမြောက်စွာ ဆောင်ရွက်တတ်ကြသူ များ ရည်မှန်းချက်တစ်ခု သို့ ဦးတည်ချက်ထားတတ်သူများ ဖြစ်လာကြစေရန်</p>

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၇)။ ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံးကအသုံးပြုနိုင်သော သင်ယူမှုပုံစံနှင့် ဉာဏ်ရည်အထွေထွေသဘောတရားတို့မှတစ်ဆင့် ကျောင်းသားများ၏ နားလည် သဘောပေါက်မှုကို ပြသနိုင်သည့် နည်းလမ်းများကို စားပွဲဝိုင်း ဉာဏ်ဖွင့်ဆွေးနွေးနည်းသုံး၍ ရှာဖွေခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ စာသင်ခန်းတစ်ခုတွင် အသုံးပြုနိုင်သည့် စစ်ဆေးအကဲဖြတ် မှုနည်းလမ်းများ စုစည်းထားသည့် အချက်အလက်ဘဏ်တစ်ခု ဖန်တီးနိုင်ရန် ဖြစ်သည်။ ဤ လုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် တစ်အုပ်စုလျှင် ကျောင်းသား (၅) ဦးစီပါဝင်သော ကျောင်းသားအုပ်စုများ ဖွဲ့စည်းပြီးအုပ်စုလိုက် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရမည့် အောက်ဖော်ပြပါ ဇာတ်ညွှန်းကိုစဉ်းစားပါ။

- ဆဋ္ဌမတန်းသင်ခန်းစာတစ်ခုမှာ အသုံးပြုပြီး ပစ္စည်းဟောင်းများကို ပြန်လည် ပြုပြင် ပြောင်းလဲသုံးစွဲခြင်း (recycling) အကြောင်း ဖြစ်သည်။
- လိုအပ်သော အချက်အလက်များကို ကျောင်းသားများက အင်တာနက် ဝက်ဘ်ဆိုဒ်များ ကျောင်းစာကြည့်တိုက်မှ စာအုပ်များ၊ မဂ္ဂဇင်းများ မှ ရှာဖွေ စုဆောင်းရယူနိုင်သည့်အပြင်
- အခြား ကျောင်းတစ်ကျောင်းမှ ဆဋ္ဌမတန်းကျောင်းသားများနှင့် ဤစီမံချက် အကြောင်း ဆက်သွယ်ပြောဆို ဆွေးနွေးခြင်း
- မိဘများနှင့် ဆရာများကို တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း
- ကျောင်းဥယျာဉ်အတွက် စက္ကူဟောင်းများ စွန့်ပစ်စက္ကူများကို မြေဆွေးအဖြစ် အသုံးပြုခြင်း
- ယခုအခါ သူတို့၏ သင်ယူတတ်မြောက်မှုနှင့် ပစ္စည်းဟောင်းများကို ပြန်လည် ပြုပြင် သုံးစွဲမှုအကြောင်း နားလည်မှုတို့ကို ပြသရမည်ဖြစ်သည်။

အရည်အချင်းအမျိုးမျိုး ကွဲပြားခြားနားကြသော အလယ်တန်းကျောင်းသားများအားလုံးက “ပစ္စည်းဟောင်းများကို ပြန်လည်ပြုပြင်သုံးစွဲခြင်း” အကြောင်းသင်ခန်းစာကို သူတို့နားလည် သဘောပေါက်ကြောင်းကို အောင်မြင်စွာ ပြသတတ်စေရန်အတွက် ဉာဏ်ရည်အထွေထွေ နှင့် ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံးက အသုံးပြုနိုင်သော သင်ယူမှုဒီဇိုင်းဆိုင်ရာ သဘောတရားများ

(သီအိုရီများ) ကို အသုံးပြုလျက် သင်ခန်းစာအကြောင်းအရာကို နားလည်ကြောင်း ပြသနိုင်မည့် နည်းလမ်းများ ရရှိလာစေရန် ကျောင်းသားအုပ်စုများက ဉာဏ်ဖွင့် ဆွေးနွေးကြရမည်။

ဥပမာအားဖြင့် စားကြွင်းစားကျန်များကို ပြန်လည်အသုံးချခြင်းအကြောင်း သူတို့နားလည်သဘောပေါက်လာမှုကို ရက်ပ်သီချင်းတစ်ပုဒ်အဖြစ် ရေးစပ်နိုင်သည်။

သင်တို့ဆရာက ကျောင်းသားအုပ်စုတစ်ခုစီအား စာရွက်ချပ်ကြီးတစ်ချပ်စီနှင့် ရောင်စုံမင်တံများ (coloured marker) များ ပေးထားလိမ့်မည် ဆရာက “စရေးတော့” ဟု ပြောပြလိုက်သည့်အခါ တစ်ကြိမ်လျှင် ကျောင်းသားတစ်ဦးစီက သင်ခန်းစာအကြောင်း နားလည်မှုကို ထင်ရှားစွာ ပြသနိုင်စေမည့် နည်းလမ်းအတွက် အကြံပြုချက် တစ်ခုစီကို ရေးသားရမည်။ တစ်ဦးကရေးပြီးလျှင် နောက်တစ်ဦးထံ လက်ဆင့်ကမ်းရမည်။ ဤသို့ တစ်ကြိမ်ပြီးတစ်ကြိမ် ရေးသားမှုကို အဆက်မပြတ် ဆောင်ရွက်ကြရမည်။ ဆရာက “ရပ်တော့” ဟုပြောချိန်တွင် အားလုံးက ရေးသားခြင်းကို ရပ်တန့်ရမည်။

ထို့နောက် ဆရာက အတန်းပုံစံကို မူလအတိုင်းပြန်လည် ဖွဲ့စည်းပေးမည်။ ဤလုပ်ငန်းကို ဆွေးနွေးမည်။

ဉာဏ်ရည်အထွေထွေနှင့် ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံးအသုံးပြုနိုင်သည့် သင်ယူမှု ဒီဇိုင်းကို ဖော်ဆောင်နိုင်မည့် စာသင်ခန်း သုံးနည်းဗျူဟာများ

ဉာဏ်ရည်အထွေထွေသဘောတရားကို အသုံးပြုသည့် စာသင်ခန်းတွင်း နည်းဗျူဟာများ တွင်

- သင်ယူမှုဌာနများ (Learning center)
- သဏ္ဍာန်တူသရုပ်ဆောင်သင်ယူခြင်းများ (Simulations)
- ရှင်းလင်းတင်ပြမှုများ (Presentations) တို့ ပါဝင်သည်။

သင်ယူမှုဌာနများ (Learning center)

ပုံ ၂.၂၄။ သင်ယူမှုဌာနတစ်ခုရှိ ကလေးများ

သင်ယူမှုဌာနများ (သို့မဟုတ်) သင်ယူမှုစခန်းများဆိုသည်မှာ စာသင်ခန်းတစ်ခုတည်းမှာပင် တည်ရှိနေသော စာသင်ခန်း၏ အစိတ်အပိုင်းနေရာများဖြစ်ပြီး ကျောင်းသားများ သင်ယူမှု ပြုရန် သတ်မှတ်ပေးထားသော နေရာများဖြစ်ကြသည်။ ဤနေရာများတွင် သတ်မှတ်ထားသော အတွေးအခေါ်များ (သို့မဟုတ်) အယူအဆများကို ကျောင်းသားတစ်ဦးချင်းစီကဖြစ်စေ၊ ကျောင်းသား အုပ်စုငယ်များကဖြစ်စေ ရှာဖွေစူးစမ်းလေ့လာသင်ယူနိုင်စေရန် အသင့်ပြင်ဆင်စီမံထားသည်။ ထိုဌာနတစ်ခုစီတွင် သင်ယူမှုလုပ်ငန်း ပြီးမြောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် လိုအပ်သော အထောက်အကူပြု ကိရိယာများကို ဖြည့်တင်းစီစဉ်ပေးထားသည်။ ဥပမာ အားဖြင့် နှုတ်မှုစွမ်းရည်နှင့် ဘာသာစကားဆိုင်ရာ ဉာဏ်ရည်ဌာနကို ကျောင်းသားများ၏ အရေးအဖတ် ကျွမ်းကျင်မှု ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန်အတွက် ပုံစံချ တည်ဆောက်ပေးထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုဌာနတွင် -

- စိတ်ကူးယဉ်ဇာတ်လမ်း၊ ပုံပြင်စသည့် ရသစာပေဆိုင်ရာ စာအုပ်များနှင့် သုတစာပေစာအုပ်များကို ခေါင်းစဉ်အမျိုးအစုံအလင်နှင့် အနုပညာအမျိုးအစား အစုံအလင် (စကားပြော၊ ကဗျာ၊ ဝတ္ထု၊ ပုံပြင်ရုပ်ပြဇာတ်လမ်း စသည့်ပုံစံအမျိုးမျိုး) ထားရှိပေးခြင်း၊

- သရုပ်ဖော်ပန်းချီများ ဝေဝေဆာဆာ ထည့်သွင်းထားသော စာအုပ်များ၊
- အသံသွင်းထားသည့် စာအုပ်များနှင့် ၎င်းနှင့်ဆက်စပ်နေသော ပုံနှိပ်ထားသော စာအုပ်များ
- ကျောင်းသားများကိုယ်တိုင် ရေးသားထားကြသည့် စာအုပ်များ၊ ဆောင်းပါးများ နှင့် စာတမ်းများ၊
- အသံတိတ် အာရုံစူးစိုက်ဖတ်ရှုရသော စာဖတ်ခြင်းလုပ်ငန်းအတွက် (သို့မဟုတ်) အုပ်စုလိုက်ဆွေးနွေးမှုများအတွက် သက်တောင့်သက်သာထိုင်နိုင်ရန် ကူရှင်များ (ပုံများ)၊
- စကားလုံးကြွယ်ဝမှုအတွက် ကစားနည်းများ ဥပမာ စာလုံးဆက်ကစားနည်း၊
- စိတ်ကူးဉာဏ်ကွန့်မြူး၍ ဖန်တီးရေးသားမှု (creative writing) အတွက် လိုအပ်သော ပစ္စည်းကိရိယာများ (မင်တံအမျိုးမျိုး၊ စက္ကူချပ်အလွတ်များ စသည်)၊ အသံဖမ်းစက် (recorder)၊ မဂ္ဂဇင်းဟောင်းများ (လိုအပ်သောရုပ်ပုံများ ဖြတ်ထုတ်ရန်)၊ ပုံပြင်အစပျိုးတတ်ရေး၊ ပုံပြင်ရေးနည်း စာအုပ်များနှင့် ကတ်ထူပြားများ၊
- သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ၏လိပ်စာများနှင့် ဆက်သွယ်ရန်ဖုန်းနံပါတ်များ စာရင်း၊
- ရောင်စုံပုံနှိပ်စက် (colour printer)၊ အကြောင်းအရာပြမြေပုံများ ဆွဲသားပေးနိုင်သော ကွန်ပျူတာတွင် ထည့်သွင်းထားသော ပရိုဂရမ် (computer mapping software)၊ စာစီစာရိုက်ရန်သုံးသော ကွန်ပျူတာပရိုဂရမ် (word processor)၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအင်သုံးစာပို့မှု (e-mail)၊ အင်တာနက်ချိတ်ဆက်မှုများ ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် ကွန်ပျူတာထားရှိပေးခြင်း၊
- ရှင်းလင်းတင်ပြမှု အထောက်အကူပြု ဘက်စုံမီဒီယာကိရိယာများ (Multimedia presentation tools)ဇာ

၉၅ WNET Education. (2004). *Concept to Classroom – Tapping into Multiple Intelligences.*

သဏ္ဍာန်တူသရုပ်ဆောင်သင်ယူမှုများ (Simulations)

သဏ္ဍာန်တူသရုပ်ဆောင် သင်ယူမှုဆိုသည်မှာ လက်တွေ့ဘဝအခြေအနေတစ်ခုကို ပုံတူပြုကာ သင်ယူခြင်းဖြစ်သည်။ ပြင်ပလောကမှ အမှန်တကယ်အခြေအနေတစ်ခု ဖြစ်ရပ်တစ်ခုကို အလားသဏ္ဍာန်တူ ပုံပြုကာ ထိုအခြေအနေ၌ လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းများကို လေ့ကျင့်သင်ယူခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုသို့သော သင်ယူမှုပုံစံက ကျောင်းသားများအား လောက၌ အမှန်တကယ်ဖြစ်ပေါ်နေသော လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုများကို စမ်းသပ်လုပ်ဆောင်ခွင့် ပြုထားပြီး ထိုအရာများကို လက်တွေ့ကျင့်သုံးစေသည်။ စမ်းသပ်လုပ်ဆောင်မှု ဆောင်ရွက်စေသည့် နည်းများတွင် သရုပ်ဆောင်သင်ယူခြင်း၊ ပြဇာတ်အသွင် ခင်းကျင်းသရုပ်ဆောင်ခြင်း၊ စကားစစ်ထိုးခြင်း (စကားရည်လှပွဲ ကျင်းပခြင်း) နှင့် သဏ္ဍာန်တူ သရုပ်ဆောင်မှု ကွန်ပျူတာပရိုဂရမ်များ ပါဝင်ကြသည်။ မူလတန်း (သို့မဟုတ်) အလယ်တန်းကျောင်းများတွင် ကျောင်းသားများအား အပြုအမူသစ်များ သင်ကြားပေးရာတွင် ဟောပြောပို့ချ သင်ပေးခြင်းထက် သဏ္ဍာန်တူ သရုပ်ဆောင်မှုဖြင့် သင်ကြားပေးခြင်းက ပို၍ထိရောက်ပါသည်။

ရှင်းလင်းတင်ပြခြင်းများ (Presentations)

အောင်မြင်သော ရှင်းလင်းတင်ပြမှုတစ်ခုဖြစ်စေရန် တင်ပြသူကျောင်းသားသည် ဘာသာရပ်အကြောင်းအရာကို ကောင်းစွာနားလည်သဘောပေါက်ရမည်။ ထို့ပြင် ရည်ရွယ်ထားသော ပရိတ်သတ်၏ စိတ်နေစိတ်သဘောထား၊ ရှင်းလင်းတင်ပြမှု နည်းဗျူဟာအမျိုးမျိုးနှင့် အချက်အလက် များကို ထိရောက်ကျွမ်းကျင်စွာ စုစည်းတင်ပြနိုင်မှု စသည်တို့ကိုလည်း နားလည်သဘောပေါက်ရမည်ဖြစ်သည်။^{၉၆}

ရှင်းလင်းတင်ပြပွဲများတွင် အတန်းထဲတွင် အကြောင်းအရာတစ်ခုကို ရှင်းလင်း ပြောပြခြင်း၊ ကျောင်းတွင်ရှင်းလင်းတင်ပြခြင်း (သို့မဟုတ်) အွန်လိုင်းမှ မီဒီယာမျိုးစုံသုံးပြီး ရှင်းလင်းတင်ပြခြင်း တို့ပါဝင်ကြသည်။

^{၉၆} WNET, 2004.

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၈)။ ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံးကအသုံးပြုနိုင်သော သင်ယူမှုပုံစံ တစ်ခုကို ပုံဖော်တည်ဆောက်ခြင်းလုပ်ငန်း (Designing a Universal Design for Learning - UDL)

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ UDL ချဉ်းကပ်မှုကို အလယ်တန်းသင်ယူမှုလုပ်ငန်းများ စီစဉ် ရေးဆွဲခြင်း၊ ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူလိုစိတ်ထက်သန်လာစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းနှင့် စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းတို့အတွက် အသုံးပြုရန် ဖြစ်သည်။ ဤလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ရန် (၅) ဦးတစ်စု ဖွဲ့ထားသော ကျောင်းသားအုပ်စုငယ်များ၏ အုပ်စုလုပ်ငန်းအဖြစ် ဆက်လက် ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ သင်တို့၏ဆရာက အုပ်စုတစ်ခုစီအတွက် ပိုစတာရေးရန် စက္ကူကြီး တစ်ချပ်နှင့် ရောင်စုံမင်တံများ ပေးထားမည်။

အုပ်စုတစ်ခုစီက အလယ်တန်းကျောင်းသားများအတွက် “ပွဲတော်များ” သင်ခန်းစာကို သင်ယူ ရန် သင်ယူမှုဒီဇိုင်းတစ်ခု ရေးဆွဲရမည်။ ထိုသင်ယူမှုပုံစံကို တည်ဆောက်ရာတွင် ကမ္ဘာ တစ်ဝန်းလုံးက အသုံးပြုနိုင်သော သင်ယူမှုပုံစံ၏ သဘောတရားများ/အခြေခံဥပဒေများ ကို အသုံးပြု၍ ရေးဆွဲတည်ဆောက်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

- **ကျောင်းသားများ သင်ယူလိုစိတ်ထက်သန်လာစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးမှု (Engagement)** - ဆရာများက ကျောင်းသားများအား စေ့ဆော်မှုပေးရန်နှင့် သူတို့ထံ၌ အားတက်သရော စိတ်ပါလက်ပါ သင်ယူလိုစိတ် ပေါ်ပေါက်လာစေ ရန် နည်းလမ်းအစုံအလင် အသုံးပြုသင့်သည်။ ဤနည်းအားဖြင့် ကျောင်းသား များ၏ စိတ်ဝင်စားမှုကို ရေရှည်တည်တံ့စေနိုင်သည်။
- **အချက်အလက်များကိုဖော်ပြမှု (Representation)** - အချက်အလက်များကို နည်းလမ်းမျိုးစုံသုံး၍ ပံ့ပိုးပေးရမည်။ နည်းလမ်းမျိုးစုံတို့တွင် ပြဋ္ဌာန်းစာအုပ်များ၊ သင်ခန်းစာများကို အသံသွင်းထားသော အခွေများ၊ ဗီဒီယိုပြကွက်များနှင့် လက်တွေ့လုပ်ဆောင် သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများစသည့် နည်းလမ်းပေါင်း အစုံအလင် ပါဝင်သည်။ ကျောင်းသားများအား သူတို့သင်ယူလိုသည့် နည်းလမ်းကို ရွေးချယ် ခွင့်ပြုပေးထားပြီး သူတို့၏ သက်ဆိုင်ရာ အားသာချက်နှင့် ကိုက်ညီသော နည်းလမ်းများကိုလည်း ရွေးချယ်နိုင်ခွင့်ပြုပေးသည်။

- **ကျောင်းသားများ၏ လုပ်ဆောင်မှုနှင့် နားလည်ကြောင်းဖော်ပြမှု (Action and expression) -** သင်ယူရမည့်အကြောင်းအရာများကို မည်သို့ဆောင်ရွက် သင်ယူလိုသည်ဆိုသော ကျောင်းသားများ၏ ရွေးချယ်မှုများကို ခွင့်ပြုပေးသင့်သည်။ သူတို့သင်ယူတတ်မြောက်သွားမှုကို မည်သို့ပြသလိုသည်ကိုလည်း ခွင့်ပြုပေးသင့်သည်။ (ကျောင်းသားများ ကြိုက်နှစ်သက်ရာ သင်ယူမှုနည်းလမ်းကို ရွေးချယ်ခွင့်ပြုပေးပြီး သူတို့နားလည်မှုကိုလည်း ကြိုက်နှစ်သက်ရာ နည်းလမ်းသုံး၍ ပြသခွင့်ပြုသင့်သည်။^{၉၇}

သင်၏ သင်ယူမှုလုပ်ငန်းကို ခေါင်းစဉ်တစ်ခုတပ်ပေးပါ။ ထို့နောက် အောက်ပါအချက်များအတွက် သင်၏ဆောင်ရွက်ချက်ကို ရေးသားပါ။

- ကျောင်းသားများ သင်ယူလိုစိတ်ထက်သန်လာစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးမှု
- အချက်အလက်များကို ဖော်ပြမှု
- ကျောင်းသားများ၏လုပ်ဆောင်မှုနှင့် နားလည်ကြောင်းဖော်ပြမှု

သင်တို့၏ သင်ယူမှုလုပ်ငန်းကို ဒီဇိုင်းဆွဲပြီးမှ ပိုစတာစာရွက်ပေါ်တွင် ထည့်သွင်းရေးသားပါ။ ထို့နောက် ထိုပိုစတာများကို နံရံပေါ်တွင် ကပ်ရမည်။ တစ်တန်းလုံးက ပိုစတာများကို ကြည့်ရှုလေ့လာရန် လှည့်လည်ကြည့်ရှုမှု ပြုကြလိမ့်မည်။

တိုးချဲ့ထပ်ဆောင်းသင်ယူမှု (Extension)

သင်၏ ဉာဏ်ရည်အထွေထွေတို့ကို ဖော်ပြပါ။ အောက်ဖော်ပြပါ website မှ ဉာဏ်ရည်စစ်ဆေးလွှာတစ်ခုကို ဖြေဆိုပါ။

<https://www.literacynet.org/mi/assessment/findyourstrengths.html>^{၉၈}

^{၉၇} CAST, n.d; Morin, n.d..
^{၉၈} LiteracyNet, n.d

၂.၃.၂။ သိမှုဆိုင်ရာ၊ ဘာသာစကားဆိုင်ရာ၊ ကာယ၊ ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံရေးနှင့် စိတ်လှုပ်ရှား ခံစားမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုများ

ဤသင်ခန်းစာတွင် ဖွံ့ဖြိုးမှုနယ်ပယ် (၅) ခုအကြောင်းကို လေ့လာကြမည်။ သိမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ဘာသာစကားဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ကာယဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုနယ်ပယ် (၅) ခုကို လေ့လာမည်။ နယ်ပယ်တစ်ခုစီမှ ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ ထူးခြားသော ဝိသေသလက္ခဏာများကို နားလည်သဘောပေါက်သင့်ပါသည်။ ထိုဝိသေသလက္ခဏာများအကြောင်း သင်၏နားလည်သဘောပေါက်မှုကို အလယ်တန်း ကျောင်း သင်ကြားမှု၊ သင်ယူမှုတို့၌ လက်တွေ့အသုံးပြုနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

မျှော်မှန်းထားသော သင်ယူမှုရလဒ်များ

ဤသင်ခန်းစာကို သင်ယူပြီးချိန်တွင် သင်သည် -

- အလယ်တန်းကျောင်းသားများနှင့် မူလတန်းကျောင်းသားများအတွက် ဖွံ့ဖြိုးမှုနယ်ပယ်ကြီး (၅) ခု ဖြစ်သော၊ သိမှုဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ဘာသာစကားဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးဖွံ့ဖြိုးမှု၊ စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှု နှင့် ကာယဖွံ့ဖြိုးမှု နယ်ပယ်များ၏ ထူးခြားသော လက္ခဏာများကို ခွဲခြားသတ်မှတ် ဖော်ထုတ်တတ်မည်။
- ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ ထူးခြားသော လက္ခဏာများအကြောင်း နားလည်သဘောပေါက်မှုကို အလယ်တန်းကျောင်းသားများအား သင်ကြားပေးရာ၌ လက်တွေ့အသုံးပြုတတ်မည်။

စာသင်ချိန် (၁)

သိမှုဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှု

သိမှုဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။

သိမှုဆိုင်ရာ (အသိဉာဏ်) ဖွံ့ဖြိုးမှုတွင် စဉ်းစားတွေးခေါ်ခြင်း၊ သင်ယူခြင်းနှင့် ဆင်ခြင်ခြင်း(ကြောင်း/ကျိုးဆီလျော်စွာ တွေးခေါ်ခြင်း) တို့ ပါဝင်သည်ဟု ပထမနှစ်တွင် သင်တို့ သိရှိခဲ့ကြသည်။ “သိမှုဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှု (cognitive development) ဆိုသည်မှာ တွေးခေါ်မှုဖြစ်စဉ်များကို တည်ဆောက်ခြင်းကို ခေါ်သည်။” ကလေးဘဝမှအစပြုသည်။ ပျိုဖော်ဝင်ရွယ်ကို ဖြတ်သန်းကာ လူကြီးဘဝသို့ ရောက်သည်အထိ အချိန်ကာလတစ်လျှောက်လုံးတွင် မပြတ်တည်ဆောက်ခဲ့သော တွေးခေါ်မှုဖြစ်စဉ်များ၌ မှတ်မိခြင်းများ၊ ပြဿနာဖြေရှင်းခြင်းများနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်းများ ပါဝင်နေကြသည်။

“သိမှုဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှု (cognitive development) ဆိုသည်မှာ လူတစ်စုံတစ်ဦး၌ မွေးရာပါ မျိုးရိုးဗီဇဆိုင်ရာ အချက်အလက်များနှင့် သင်ယူတတ်မြောက်လာသော အချက်အလက်များ တို့ ထိတွေ့ဆက်သွယ်ကြရာမှတစ်ဆင့် သူ/သူမ၏ ကမ္ဘာလောကအကြောင်း သိမြင်ပုံ၊ တွေးခေါ်ပုံနှင့် နားလည်သဘောပေါက်မှု ရရှိလာပုံတို့ကို ရည်ညွှန်းသည်။”^{၉၉}

“သိမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုနယ်ပယ်များအကြား၌ တည်ရှိနေကြသည့် အရာများမှာ အချက်အလက်သစ်များကို ဦးနှောက်တွင်း၌ အဆင့်ဆင့် ချိတ်ဆက်ပေါင်းစည်းစေခြင်း (Information Processing) ဖြစ်စဉ်၊ ဉာဏ်ရည်သုံး၍ ကြောင်းကျိုး ဆီလျော်စွာ စဉ်းစားတတ်ခြင်း (ဆင်ခြင်ခြင်း)၊ ဘာသာစကားဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် မှတ်ဉာဏ်တို့ဖြစ်သည်။”^{၁၀၀}

“သိမှုဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှု (cognitive development) ဆိုသည်မှာ ကလေးဘဝတွင်တွေ့ရသော ဦးနှောက်နှင့် အာရုံကြောဆိုင်ရာနှင့် စိတ်ပညာဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုတို့ကို လေ့လာသော ဘာသာရပ်ဖြစ်သည်။ ကလေးတစ်ဦး၏ စိတ်ကူးနိုင်စွမ်း၊ သိမြင်နားလည်နိုင်စွမ်း၊ အချက်အလက်သစ်

၉၉ Wells, n.d.
၁၀၀ Wells, n.d.

များကို အဆင့်ဆင့်ချိတ်ဆက်ပေါင်းစည်း (သိမှတ်) နိုင်စွမ်း နှင့် ဘာသာစကားအသုံးပြုနိုင်စွမ်း အတိုင်းအတာ/အဆင့်တို့ပေါ် အခြေခံ၍ ၎င်း၏သိမှုဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုကို စစ်ဆေးအကဲဖြတ် နိုင်သည်။ ထိုအချက်တို့သည် ဦးနှောက် ဖွံ့ဖြိုးလာမှု၏ အညွှန်းကိန်းများဖြစ်ကြသည်။ သိမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် အသက်အရွယ်အလိုက် ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးလာသည်။ အသက်အရွယ်ကြီး လာလေ သိမှုဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှု တိုးတက်လာလေဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ကမ္ဘာ လောကအကြောင်း လူတို့သိမြင်လာမှုနှင့် နားလည်သဘောပေါက်လာမှုတို့သည် မွေးကင်းစ အရွယ်မှ (ကလေးသူငယ်အရွယ်တို့မှ) တစ်ဆင့် ပျိုဖော်ဝင်ရွယ်သို့ တဖြည်းဖြည်းကြီးပြင်း လာသည်နှင့်အမျှ တစ်စတစ်စနှင့် ပိုမိုတိုးပွားလာသောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။”^{၁၀၁}

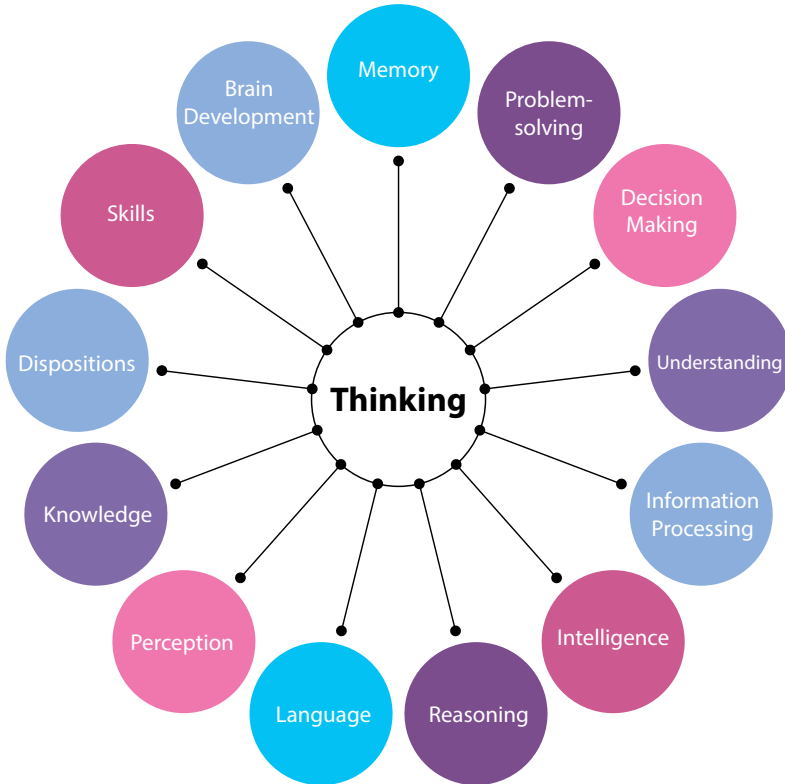
“သိမှုဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှု (cognitive development) ဆိုသည်မှာ ကလေးများ၏ စဉ်းစားပုံ၊ စူးစမ်း လေ့လာပုံနှင့် ပြဿနာဖြေရှင်းတတ်ပုံတို့ကို ဆိုလိုသည်။ ကလေးများအား ၎င်းတို့ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ကမ္ဘာလောကအကြောင်း စဉ်းစားတတ်ရန်နှင့် နားလည်သဘောပေါက်လာ တတ်စေရန် အထောက်အကူပြုမည့် အသိပညာကျွမ်းကျင်မှု၊ ပြဿနာဖြေရှင်းတတ်မှုနှင့် ပင်ကိုစရိုက် (ကိုင်းညွတ်မှု) တို့ ဖွံ့ဖြိုးလာမှုကို ဆိုလိုသည်။ ဦးနှောက်ဖွံ့ဖြိုးလာမှုသည်လည်း သိမှုဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှု၏ တစ်စိတ်တစ်ဒေသဖြစ်သည်။”^{၁၀၂}

“သိမှုဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှု (cognitive development) သည် ဦးနှောက်နှင့်အာရုံကြောဆိုင်ရာ သိပ္ပံပညာရပ် (Neuroscience) နှင့် စိတ်ပညာဘာသာရပ်တို့၏ ပညာရပ်နယ်ပယ်တစ်ခုဖြစ်ပြီး ကလေးတစ်ဦး၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုကို လေ့လာသည့်အခါ ဦးနှောက်ထဲ၌ အချက်အလက်များကို အဆင့်ဆင့်ချိတ်ဆက် ပြုပြင်စီစဉ်ခြင်း (Information processing)၊ အယူအဆ/စိတ်ကူး တစ်ခုပေါ် အခြေခံကာ စဉ်းစားနိုင်မှုအတွက် ရင်းမြစ်ပြည့်စုံမှု၊ အာရုံခံသိမှတ်ရာ၌ ကျွမ်းကျင် မှု၊ ဘာသာစကားသင်ယူမှုနှင့် အခြားအချက်များတို့ကိုသုံး၍ လေ့လာသည်။ အခြားအချက် များဆိုသည်မှာ ဖွံ့ဖြိုးပြီး လူကြီးတစ်ဦး ၏ ဦးနှောက်၌ရှိသော ဆောင်ရွက်နိုင်မှုများနှင့် သိမှု ဆိုင်ရာစိတ်ပညာမှ ရှုထောင့်တို့ကို အသုံးပြု၍ ကလေးဖွံ့ဖြိုးမှုကို လေ့လာခြင်းဖြစ်သည်။”

၁၀၁ Biology Dictionary, n.d.

၁၀၂ Help Me Grow, n.d.

အထက်ဖော်ပြပါ အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ချက်များမှ အဓိကကျသောအချက်များကို စုစည်း၍ သရုပ်ဖော်ပုံတစ်ခုဆွဲမည်ဆိုလျှင် သိမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် အောက်ဖော်ပြပါပုံအတိုင်း တွေ့မြင်ရမည်ဖြစ်သည်။

ပုံ ၂.၂၅။ သိမှုဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှု၏ အဓိကရှုထောင့်များ

“သိမှုဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှု (cognitive development) ဆိုသည်မှာ စဉ်းစားတွေးခေါ်မှု တိုးတက်လာခြင်းနှင့် ပြောင်းလဲလာခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ထိုဖွံ့ဖြိုးမှုတွင် အသိဉာဏ်အသုံးပြုရသော ဖြစ်စဉ်များအမြောက်အများ ပါဝင်နေပြီး ဦးနှောက်ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့်လည်း ချိတ်ဆက်မှု အများအပြား ရှိသည်။”

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း(၁)။ သိမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုကို ရှုထောင့်မျိုးစုံမှ အဓိပ္ပာယ် သတ်မှတ်ပေးခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ သိမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုအကြောင်းနားလည်မှုကို ရှုထောင့် ပေါင်းစုံမှ ဖော်ပြတတ်စေရန်ဖြစ်သည်။ ဤလုပ်ငန်းကိုဆောင်ရွက်ရန် အတန်းကို အုပ်စု (၉) ခုဖွဲ့ကာ အုပ်စုတစ်ခုစီက ဉာဏ်ရည်အထွေထွေတွင်ပါဝင်သော ဉာဏ်ရည်တစ်မျိုးစီကို ကိုယ်စားပြုသည်။ နှုတ်မှုစွမ်းရည်ဆိုင်ရာနှင့် ဘာသာစကားဆိုင်ရာဉာဏ်ရည်၊ ကြောင်းကျိုး ဆက်စပ်မှုနှင့် သင်္ချာပညာရပ်ဆိုင်ရာဉာဏ်ရည်၊ ဂီတဉာဏ်ရည်၊ ပုံဖော်မှုဉာဏ်ရည်၊ ကိုယ်ခန္ဓာလှုပ်ရှားရာ၌ ကျွမ်းကျင်မှုဉာဏ်ရည်၊ လူအချင်းချင်း ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးဉာဏ် ရည်၊ မိမိကိုယ်မိမိ ဆန်းစစ်ဝေဖန်တတ်မှုဉာဏ်ရည်၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို လေးစားတန်ဖိုး ထားတတ်မှုဉာဏ်ရည် နှင့် ဖြစ်တည်မှုကို တွေးခေါ်တတ်မှုဉာဏ်ရည် တို့ထဲမှ တစ်ခုခုကို ကိုယ်စားပြုရမည်ဖြစ်သည်။

အုပ်စုတစ်ခုစီကို သိမှုဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုအား ၎င်းတို့ရရှိထားသော ဉာဏ်ရည်ရှုထောင့်မှနေ၍ အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ရန် စဉ်းစားကြံဆရမည် ဖြစ်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံ ရေး ဉာဏ်ရည်ကို လေ့လာရန် ရရှိထားသောအုပ်စုက သိမှုဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှု၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဝိုင်းဝန်းဆွေးနွေးကြပုံ သရုပ်ဆောင်သင်ယူမှုတစ်ခုကို ဆောင်ရွက်ကြမည်။ ဂီတဉာဏ်ရည် လေ့လာရန် အုပ်စုက သူတို့၏ အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ချက်ကို သီချင်းတီးလုံးအသွင်တစ်ခုအဖြစ် ဖန်တီးနိုင်သည်။ အုပ်စုတစ်ခုစီက ၎င်းတို့ရှာဖွေကြံဆထားသော သိမှုဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ချက်ကို တစ်တန်းလုံးနှင့် မျှဝေကြရမည်ဖြစ်သည်။

သိမှုဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုသီအိုရီများ (Theories of Cognitive development)

သိမှုဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုကို ဖော်ပြသော အဓိကသီအိုရီ (၄) ခု ရှိပါသည်။ ဤသီအိုရီများတွင် ဖွံ့ဖြိုးမှု အဆင့်တစ်ခုစီအတွက် သင်ယူမှု၊ သင်ကြားမှုဆိုင်ရာ သွယ်ဝိုက်အသုံးပြုနိုင်မှု (အကျိုးပြု နိုင်မှု) များကို ဖော်ပြထားသည်။ ဤအခန်းတွင် မူလတန်းကျောင်းသားနှင့် အလယ်တန်း ကျောင်းသားအရွယ် ကျောင်းသားတို့၏ သိမှုဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုကို အထူးလေ့လာမည်ဖြစ်ပြီး အလယ်တန်းကျောင်းသားများ၏ သင်ကြားသင်ယူမှုအတွက် သိမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုသဘော တရားကို မည်သို့ သွယ်ဝိုက်အသုံးပြုနိုင်ပုံကိုလည်း လေ့လာမည်။

ပီယာဂျေး၏သိမှုဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုသီအိုရီ (Cognitive Developmental Theory)

ပီယာဂျေး (Piaget) က ကလေးများသည် စိတ်အားတက်ကြွစွာ သင်ယူသူများဖြစ်ကြသည်။ သူတို့၏ တွေးခေါ်စဉ်းစားမှုမှာလည်း အသက်အရွယ်နှင့် ဆက်စပ်နေသော ဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့်ကြီး (၄) ဆင့်အလိုက် ဖွံ့ဖြိုးလာသည်ဟု ဆိုပါသည်။ ထိုအဆင့် (၄) ဆင့်မှာ

- (၁) အာရုံလှုပ်ရှားမှုဉာဏ်ရည်ရှိသောအဆင့် (Sensorimotor Stage) - ကလေးငယ်များသည် မွေးကင်းစအရွယ်မှ အသက် (၂) နှစ်အထိအရွယ်သို့ ရောက်ရှိလာသောအခါ ကမ္ဘာလောက အကြောင်းကို အာရုံ (၅) ပါးဖြင့် ထိတွေ့ခံစားကာ သိရှိလာကြသည်။ အာရုံ (၅) ပါးမှာ အမြင်၊ အကြား၊ ထိတွေ့မှုကိုသိသောအာရုံ၊ အရသာကိုသိသောအာရုံနှင့် အနံ့ကိုသိသော အာရုံတို့ဖြစ်ကြသည်။ (အာရုံကြောကြွက်သားများ၏ ထိန်းချုပ်မှုဖြင့် ခန္ဓာကိုယ်လှုပ်ရှားနိုင်လာပြီး မြင်၊ ကြား၊ တွေ့ထိမှု စသည်တို့မှတစ်ဆင့် အသိရရှိလာသော အဆင့်)
- (၂) ရှေ့ပြေးသိမှုဉာဏ်ရည် ဖွံ့ဖြိုးစအဆင့်(Preoperational Stage) - အသက် (၂) နှစ်မှ (၆) နှစ် သို့မဟုတ် (၇) နှစ်အထိ အသက်အပိုင်းအခြားသို့ ရောက်ရှိလာသော ကလေးငယ်များသည် သိမှုဖွံ့ဖြိုးရန် အားယူနေဆဲ အဆင့်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ ထိုအရွယ် ကလေးများသည် အတွေးအခေါ် ဆန်းသစ်သော သင်္ကေတသဘောဆန်သော (Symbolic) လုပ်ဆောင်မှုများတွင် ပါဝင်ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်တတ်လာသည်။ (ပိုင်ဆိုင်မှု၊ အကျင့်၊ လက်ယပ်ခေါ်ခြင်း၊ ခေါင်းငြိမ်/ခေါင်းခါခြင်း အဓိပ္ပာယ်များစသည်) သူတို့၏ ဘာသာစကားလည်း တဖြည်းဖြည်း ရင့်ကျက်လာနေသည်။ အတိတ်နှင့်အနာဂတ်အကြား ခြားနားချက်ကို စတင်နားလည်သဘောပေါက်လာကြသည်။ သူတို့၏ မှတ်ဉာဏ် (မှတ်သားထားမှု အရေအတွက်များ) မှာလည်း တိုးပွားလာသည်။
- (၃) ခြိပ်ရိုလုပ်ဆောင်မှုပြုနိုင်သောအဆင့် (Concrete operational stage) - သိမှုခိုင်မာလာသော အဆင့်ဖြစ်သည်။ အသက် (၆) နှစ် သို့မဟုတ် (၇)နှစ်မှ အသက် (၁၁) နှစ် သို့မဟုတ် (၁၂) နှစ်အရွယ် အသက်အုပ်စုအတွင်းမှာ ကလေးများ၏ တွေးခေါ်စဉ်းစားမှုသည် ပိုမိုကြောင်းကျိုး ညီညွတ်မှုရှိလာပြီး ပိုမို၍ စုစည်းစနစ်

ကျလာသည်။ ၎င်းတို့သည် ဒြပ်ရိုက်အချက်အလက်တို့ကို စူးစမ်းလေ့လာသောအခါ ပိုမိုကြောင်းကျိုးညီညွတ်စွာ တွေးခေါ်နိုင်စွမ်း ရှိလာကြသည်။ သူတို့၏ အတွေးအခေါ်များသည် အခြားသူတို့၏ အတွေးအခေါ်များနှင့် မတူညီရှိနိုင်ကြောင်းကိုလည်း သိရှိနားလည်လာကြသည်။

- (၄) ပုံစံတကျလုပ်ဆောင်မှုပြုနိုင်သောအဆင့် (Formal operational stage) - လူတစ်ဦး၏ အသက် (၁၁) နှစ် သို့မဟုတ် (၁၂) နှစ်မှ နောက်ပိုင်းတောက်လျှောက် နှစ်အပိုင်းအခြား တို့ကို ပီယာဂျေး က သိမှုဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှု၏ နောက်ဆုံးအဆင့် ဟု သတ်မှတ်ရှုမြင်ခဲ့သည်။ ဤအဆင့်၌ ကလေးများသည် စိတ်ဖြင့်သာ ဆင်ခြင်သိနိုင်သော သိမ်မွေ့နက်နဲသည့် အတွေးအခေါ်များ (Abstract thought) ကို သိမြင်နားလည်လာကာ လက်တွေ့ အသုံးချလာနိုင်သည်။ အကြောင်းအရာတစ်ခု ကိုင်တွယ်ရာတွင်နှင့် ပြဿနာတစ်ခုကို ဖြေရှင်းရာတွင် ဖြစ်နိုင်ခြေအမျိုးမျိုးနှင့်ကြိုတင်မှန်းဆနိုင်မှု အမျိုးမျိုးတို့ကို ချမှတ် တည်ဆောက်လာတတ်ကြသည်။ လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး တရားမျှတမှု (Social Justice) နှင့် “ရာသီဥတုအပြောင်းအလဲ” စသည့်အယူအဆ/အတွေးအမြင်တို့ကို နားလည်စပြုကာ ကောက်ချက်ချနိုင်လာကြသည်။ အခန်းငယ် (၅.၁) “ပညာရေးစိတ်ပညာ အကြောင်း နားလည်သဘောပေါက်မှု ဖွံ့ဖြိုးစေခြင်း” သင်ခန်းစာတွင် “ပီယာဂျေးအကြောင်း အပြည့်အစုံကို လေ့လာသင်ယူနိုင်ပါသည်။”^{၁၀၃}

ဗီဂေါ့စကီး (Lev Vygotsky) ၏ လူမှုရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ သီအိုရီ (Sociocultural Theory)

ဗီဂေါ့စကီး က ပီယာဂျေး၏ သီအိုရီကို ဆက်လက်ချဲ့ထွင်ကာ စဉ်းစားကြံဆထားခြင်းဖြစ်သည်။ ကလေးများသည် သိလိုစိတ်ပြင်းပြစွာနှင့် တက်ကြွစွာသင်ယူလိုသော ကျောင်းသားများဖြစ်ကြသည် ဆိုသောအချက်ကို လက်ခံယုံကြည်ထားလျက် သူတို့ ဤသို့ပြုကြရာတွင် လူကြီးများနှင့် (သို့မဟုတ်) ပို၍တတ်သိနားလည်သောသူများ (ကလေးအချင်းချင်းဖြစ်စေ) နှင့်အပြန်အလှန်ဆက်သွယ် ပြောဆိုကြရင်းဖြင့် သိရှိနားလည်လာကြရသည်ဟု ဗီဂေါ့စကီးက ယူဆပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် သူတို့ထက် အတွေးအကြံ၊ အသိပညာ ပိုကြွယ်ဝသော

၁၀၃ McLeod, 2018, n.p.

အသက်အရွယ်ကြီးသည့် ကလေးများ အချင်းချင်းနှင့်ဖြစ်စေ၊ လူကြီးများနှင့်ဖြစ်စေ စကား အပြန်အလှန် ပြောဆိုခြင်းနှင့် အတွေ့အကြုံ မျှဝေခြင်းတို့မှတစ်ဆင့် သင်ယူတတ်မြောက် လာကြသည်ဟု ယူဆပါသည်။ ဤနည်းအားဖြင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ တန်ဖိုးထားမှုများ သက်ဝင်ယုံကြည်မှုများ၊ ဓလေ့ထုံးစံများ နှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများကို သိရှိလာကြရသည်။ (ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှု အပြန်အလှန် ဆက်သွယ်ပြောဆိုမှုမှတစ်ဆင့်) ထိုမှတစ်ဆင့် ထိုအရာ တို့သည် ကလေးများ၏ ကိုယ်ပိုင်ပုံစံအဖြစ် စွဲမြဲတည်တံ့သွားကြသည်။ ကလေးများ၏ တွေးခေါ်မှုနှင့် သိမှုဆိုင်ရာဖြစ်စဉ်များ တစ်စတစ်စ ဖွံ့ဖြိုးလာသည့်အခါ လူကြီးများနှင့် ဆက်သွယ်ပြောဆိုလာရာမှတစ်ဆင့် သိရှိလာရသော ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ တန်ဖိုးများ၊ ယုံကြည်မှုများ၊ ဓလေ့ထုံးစံများနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများသည် ကလေးများထံ၌ ကိုယ်ပိုင်စရိုက် လက္ခဏာများအဖြစ် အခိုင်အမာ စွဲမြဲသွားတော့သည်။ အခန်းငယ် (၅.၁) “ပညာရေးစိတ်ပညာ အကြောင်း နားလည် သဘောပေါက်မှု ဖွံ့ဖြိုးစေခြင်း” သင်ခန်းစာတွင်ဗီဂျေစကီး၏ လူမှုရေး နှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ သီအိုရီကို အကျယ်တဝင့် လေ့လာနိုင်ပါသည်။

ဦးနှောက်ထဲ၌ အချက်အလက်များကို အဆင့်ဆင့် ချိတ်ဆက်ပြုပြင်စီစဉ်ခြင်းပုံစံ (Information Processing Model)

ဤသီအိုရီက လူတို့၏ဦးနှောက်အတွင်းမှ စိတ်ပိုင်းဖြစ်စဉ်များကို ကွန်ပျူတာတစ်လုံး၏ အလုပ်လုပ်ပုံနှင့် နှိုင်းယှဉ်ထားသည်။ အချက်အလက်အသစ်များသည် ဦးနှောက်ထဲသို့ ဝင် ရောက်လာပြီးနောက် အသွင်းအင်အားစုများအဖြစ် စုစည်းခြင်း ခံရသည်။ (Input) ထို့နောက် ဦးနှောက်က ၎င်းတို့ကိုသင်္ကေတဖြင့် စကားဂုဏ် သတ်မှတ်ပေးလိုက်သည်။ နောက်တစ်ဆင့်၌ ပုံသဏ္ဍာန်ပြောင်းလိုက်ပြန်သည်။ (Process) နောက်ဆုံးအဆင့်၌ ရလဒ်(Output) အဖြစ် အပြုအမူသစ်တစ်ခု ပေါ်ပေါက်လာရသည်။ သတင်းအချက်အလက်များသည် အာရုံခံအင်္ဂါ များကို အသုံးပြုပြီး သတိမူခံစားရာမှတစ်ဆင့် ဦးနှောက်ထဲသို့ဝင်ရောက်လာကြသည်။ (အာရုံခံ မှတ်ဉာဏ်) (Sensory Memory) ပထမဦးစွာ သတင်းအချက်အလက်များကို ချက်ခြင်း လက်ငင်းလက်ခံနိုင်သော ရေတိုမှတ်ဉာဏ် (Working memory) ထဲတွင် ထည့်သွင်း၍ ဦးနှောက်က နားလည်သဘောပေါက်လာအောင် ဆောင်ရွက်လိုက်သည်။ ထိုအချက်အလက် များ/ စိတ်ကူး အတွေးများကို လိုအပ်သလိုရှင်းလင်းချေဖျက် ပေါင်းစပ်မှုများပြုပြီး၍ ဦးနှောက်က နားလည်မှုရှိသွားသောအခါ ယခင်က ရှိနှင့်ပြီးအသိပညာနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးသည်။

နောက်ဆုံးအဆင့်တွင် ရေတိုမှတ်ဉာဏ်ထဲမှ သေချာကျနစွာ အဆင့်အဆင့် ချိတ်ဆက် ပေါင်းစပ်ထားပေးသော အချက်အလက်/စိတ်ကူးစိတ်သန်းတို့သည် ရေရှည်မှတ်ဉာဏ် (Long-term Memory) ထဲသို့ ရောက်ရှိသွားကာ ၎င်းတို့အား အချိန်အကန့်အသတ်မဲ့ ကြာရှည်စွာ သိုလှောင်သိမ်းဆည်းထားလိုက်တော့သည်။^{၁၀၄}

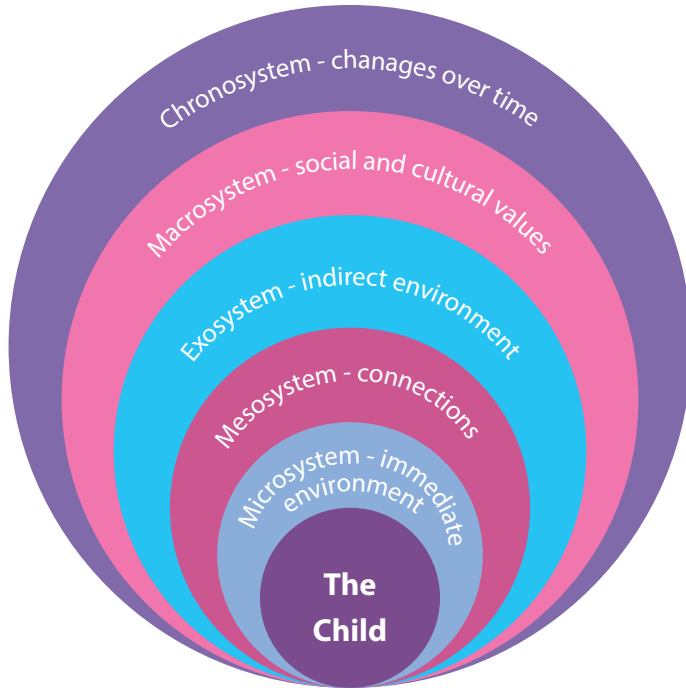

ပုံ ၂.၂၆။ ဦးနှောက်ထဲ၌ အချက်အလက်များကို အဆင့်ဆင့် ချိတ်ဆက်ပြုပြင်စီစဉ်ခြင်းပုံစံ^{၁၀၅}

အခန်းငယ် (၅.၂) တွင် ဦးနှောက်ထဲ၌ အချက်အလက်များကို အဆင့်ဆင့် ချိတ်ဆက်ပြုပြင် စီစဉ်ခြင်းပုံစံကို အသေးစိတ် လေ့လာရမည်ဖြစ်သည်။

Bronfenbrenner ၏ ဇီဝဂေဟဗေဒဆိုင်ရာ သီအိုရီ (Bronfenbrenner’s Bioecological Theory) - ကလေးများ၏ ဇီဝဆိုင်ရာအမွေဆက်ခံမှု (ဗီဇ/သဘာဝ) နှင့် သူတို့ ဖြစ်တည် ကျင်လည်နေရသော ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေ အမြောက်အများ (ပြုစုပျိုးထောင်မှု) တို့သည် သူတို့၏ဖွံ့ဖြိုးမှုကို လွှမ်းမိုးချုပ်ကိုင်ထားသည်ဟု Bronfenbrenner^{၁၀၆}က လက်ခံယုံကြည် ထားခဲ့သည်။ ဤအချက်ကို သူက စက်ဝိုင်းအဆင့်ဆင့်တို့ဖြင့် အောက်ပါအတိုင်းသရုပ်ဖော် ထားသည်။

^{၁၀၄} Beitzel, 2012.
^{၁၀၅} Based on Atkinson and Schiffrin (1968) information processing model.
^{၁၀၆} The Psychology Notes HQ – Online resources for Psychology Students.

ပုံ ၂.၂၇။ Bronfenbrenner ၏ ဇီဝဂေဟဗေဒဆိုင်ရာ သီအိုရီ (Bronfenbrenner's Bioecological Theory)

ဤသရုပ်ဖော်ပုံတွင် အလယ်ဗဟို၌ တည်ရှိနေသော စက်ဝိုင်းငယ်မှာ တဖြည်းဖြည်း ဖွံ့ဖြိုးလာနေသော ကလေးကို ကိုယ်စားပြုသည်။ ဤသီအိုရီအရ ပြင်ပပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခုစီအတွင်းမှ ကလေးနှင့် အခြားသူများ အပြန်အလှန် ဆက်သွယ်ပြောဆိုခြင်း (interaction) များမှတစ်ဆင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုပေါ်ပေါက်လာသည်။ သို့မဟုတ် ကလေးဘဝထဲမှ ဂေဟစနစ်များမှ တစ်ဆင့် ဖွံ့ဖြိုးလာသည်ဟု ဆိုပါသည်။ ကလေးနှင့် အနီးကပ်ဆုံးနေထိုင်ပြီး ကလေး၏ ဖြစ်ပျက်ပြောင်းလဲပုံ ဘဝနှင့် ကပ်လျက် တိုက်ရိုက်အကျဆုံး ထိတွေ့ဆက်စပ် အကျိုးသက်ရောက်မှုပြုနိုင်သော ပတ်ဝန်းကျင် (သို့မဟုတ်) ဂေဟစနစ်တစ်ခုကို **အသေးစားစနစ် (Microsystem)** ဟုခေါ်သည်။ ကလေးတစ်ဦးနှင့် အနီးကပ်ဆုံးနေပြီး ကလေးအပေါ်၌ တိုက်ရိုက် သြဇာအညောင်းဆုံး ပတ်ဝန်းကျင်များကို ဆိုလိုသည်။ အိမ်၊ မိသားစု၊ ကျောင်းများ၊ နေ့ကလေးထိန်းကျောင်းများ၊ (မူကြိုကျောင်းများ) နှင့် ရပ်ရွာလူထုအဖွဲ့အစည်းများတို့ ဖြစ်ကြသည်။

နောက်ထပ်စက်ဝိုင်းတစ်ခုဖြင့် သရုပ်ဖော်ထားသော နောက်ထပ်ပတ်ဝန်းကျင် အမျိုးအစားတစ်ခုမှာ **ထိစပ်နီးစပ်မှုစနစ် (Mesosystem)** ဖြစ်သည်။ ဤအဆင့်တွင် အသေးစားစနစ်

(Microsystem) နှစ်ခုဖြစ်ကြသော အိမ်နှင့်ကျောင်းတို့ ထိစပ်မိကြသည်။ သို့မဟုတ် ဆက်သွယ် ချိတ်ဆက်မိသွားကြသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ကလေးမိဘများက ကလေး၏ ကျောင်းတွင်းဘဝ၌ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ပေးလိုသည့် သဘောထားက ကလေး၏ ကျောင်းတွင်း သင်ယူမှု ပေါက်မြောက်ရေးအပေါ် လွှမ်းမိုးမှုရှိနိုင်သည်။ အကယ်၍ ကလေးမိဘများက ကျောင်း အပေါ်၌အပြုသဘောဆောင်သည့် သဘောထားရှိပြီး ဆရာများ၊ ကလေး၏ အတန်းဖော် မိသားစုများနှင့် ဆက်ဆံရေး ပြေလည်ကောင်းမွန်မှုရှိလျှင် ထိုကလေးများ၏ ပညာရေးမှာ တိုးတက်မည့်အလားအလာ ပိုများမည်။ ထိုသို့ဖြစ်ခဲ့လျှင် ကလေးများ၏ ကျောင်းတွင်းဘဝ တွင်လည်း သာယာပျော်ရွှင်မှုကို ရရှိနိုင်မည်။

နောက်ထပ်ဖွံ့ဖြိုးမှုဝန်းကျင်တစ်ဆင့်မှာ **ပြင်ပစနစ် (Exosystem)** ဖြစ်သည်။ ပြင်ပစနစ် တစ်ခုတွင် နောက်ခံအခင်းအကျင်း (setting) အစီအရီတို့ ပါဝင်နေသော အခင်းအကျင်းတို့ (Series of Settings) ပါဝင်နေကြသည်။ ကလေးများနှင့် အနီးကပ်တည်ရှိနေသော အခင်းအကျင်းက သူတို့၏ အတွေ့အကြုံများပေါ်တွင် သက်ရောက်မှုရှိစေသည်။ ဤ အခင်းအကျင်း (ပတ်ဝန်းကျင်) များထဲတွင် ကလေးများနေထိုင်သည့်နေရာ၏ အနီး ပတ်ဝန်းကျင်အရပ်ဒေသများ၊ မိဘများ၏ လုပ်ငန်းခွင်နေရာများ၊ ရှေးရိုးရာ တစ်အိမ်တည်း အတူ စုပေါင်းနေကြသည့် မိသားစုကြီးများ (အဘိုး၊ အဘွား၊ ဦးလေး၊ အဒေါ်၊ ညီအစ်ကိုမောင်နှမ ဝမ်းကွဲများအပါအဝင်) မှ မိသားစုဝင်များ၊ မိဘများ၏ မိတ်ဆွေသူငယ်ချင်း များနှင့် လူမှုဝန်ထမ်းဝန်ဆောင်မှုများပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ စသည်တို့ ဖြစ်ကြသည်။ ဤနယ်ပယ်အလုံးစုံတို့မှ အတွေ့အကြုံများနှင့် အဖြစ်အပျက်များသည် ကလေးများ၏ ဖွံ့ဖြိုး မှုအပေါ် ကောင်းကျိုးများ (သို့မဟုတ်) ဆိုးကျိုးများဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ပါသည်။

စတုတ္ထဖွံ့ဖြိုးမှုဝန်းကျင် အဆင့်မှာ **အကြီးစားစနစ် (Macrosystem)** ဖြစ်သည်။ ဤအဆင့် တွင် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ယုံကြည်မှုများနှင့် တန်ဖိုးထားမှုများနှင့်အတူ ကလေးများ နေထိုင် ကြီးပြင်းလာရာ တရားဥပဒေဘောင်နှင့် ရင်းမြစ်အခြေခံများတို့ ပါဝင်ကြသည်။ ထို့ပြင် ဤ ယုံကြည်မှုများနှင့် တန်ဖိုးထားမှုများက ကလေးများ၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုဖြစ်စဉ်အပေါ် သက်ရောက်မှု မည်သို့ရှိသည်ကိုလည်း ဤစနစ်က ဖော်ပြသည်။ ဥပမာ - စစ်ပွဲများဖြစ်ပွားရာဒေသများ (War Zone) တွင် နေထိုင်ကြရသော ကလေးများ၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် ငြိမ်းချမ်းသောဒေသများတွင် နေထိုင်ကြရသော ကလေးများ၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် ခြားနားမည်ဖြစ်သည်။

နောက်ဆုံး ဖွံ့ဖြိုးမှုဝန်းကျင်အဆင့်မှာ **အချိန်အခါအလိုက် အပြောင်းအလဲများပါဝင်သော စနစ် (Chronosystem)** ဖြစ်သည်။ ထိုစနစ်တွင် လူတစ်စုံတစ်ဦးနှင့်ပတ်သက်၍ အချိန်အခါ အလိုက် အပြောင်းအလဲများပါဝင်သကဲ့သို့ တစ်သမတ်တည်းဖြစ်မှုများ (Consistencies) လည်းပါဝင်သည်။ ဤစနစ်တွင် မိသားစုဖွဲ့စည်းပုံ အပြောင်းအလဲများပါဝင်နိုင်သည်။ အကယ်၍ မိဘနှစ်ပါးကွာရှင်းခဲ့လျှင် မိသားစုဖွဲ့စည်းပုံ ပြောင်းသွားနိုင်သည်။ ထို့အပြင် လူ့အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အပြောင်းအလဲများလည်း ပါဝင်နိုင်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် စီးပွားရေး ထိုင်းမှိုင်းကျဆင်းလာခြင်း၊ စီးပွားရေး ချွတ်ခြုံကျခြင်း (သို့မဟုတ်) စစ်ပွဲများ ဖြစ်ပွားခြင်းတို့ လည်း ပါဝင်နိုင်သည်။

ကလေးများသည် ဂေဟစနစ်ပေါင်းများစွာ တီထွင်ဖွံ့ဖြိုးလာရပြီး ထိုဖွံ့ဖြိုးမှုများနှင့် ၎င်းတို့၏ ဇီဝဆိုင်ရာ (သို့မဟုတ်) မျိုးရိုးဗီဇဆိုင်ရာ ထူးခြားသော လက္ခဏာများ ပေါင်းစပ်ကာ ၎င်းတို့ တစ်ဦးချင်းစီ၏ ထူးခြားသော ကိုယ်ပိုင်ဟန်ဖွံ့ဖြိုးမှုများအပေါ် သက်ရောက်မှုများရှိနေကြ သည်ဟု Bronfenbrenner က ယုံကြည်ပါသည်။ ဗီဇနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် အချက်အလက် နှစ်မျိုးစလုံးက ကလေးတစ်ဦးဖွံ့ဖြိုးမှုအပေါ် သက်ရောက်မှုရှိသည်ဟု ဆိုပါသည်။ ဆရာများ နှင့် ကလေးများဘဝတွင် ဆက်စပ်ပါဝင်နေရသူ လူကြီးများသည် ကလေးများ၏ အပြုအမူ ကို နားလည်သင့်ပါသည်။ ကလေးများ၏ ပြုမူလုပ်ကိုင်ပုံနှင့် တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ပုံတို့ကို နားလည်ရပါမည်။ ကလေးများ ရှင်သန်ကြီးပြင်းလာရာ၊ ဖွံ့ဖြိုးလာရာ ဂေဟစနစ်အမျိုးမျိုး တို့အကြောင်း သတိမူ သိရှိလာခြင်းအားဖြင့် ကလေးများ၏ အပြုအမူကို နားလည်လာနိုင် စေသည်။ Bronfenbrenner အကြောင်း အပြည့်အစုံကို တတိယနှစ်သင်ရိုးတွင် လေ့လာရ မည်ဖြစ်သည်။

သိမှုဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှု သီအိုရီ၏ အခြေခံအရေးပါသော အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုမှာ ဦးနှောက်ဖွံ့ဖြိုးမှု ဖြစ်သည်။ လူ့ဦးနှောက်သည် အမိဝမ်းတွင်း ပဋိသန္ဓေတည်ပြီးနောက် သုံးပတ်အကြာမှ စတင် ဖွံ့ဖြိုးလာကာ လူ့ဘဝတစ်လျှောက်လုံးတွင် ဆက်တိုက်ဖွံ့ဖြိုးလာခဲ့သည်။

ကလေးငယ်တစ်ဦး အမိဝမ်းတွင်းမှ ကျွတ်ချိန်တွင် သူ့ဦးနှောက်ထဲ၌ နူရွန်ခေါ် အာရုံကြော လေးများ၏ စုစုပေါင်း အရေအတွက်မှာ သန်းပေါင်းတစ်သိန်း (100 billion neurons) ရှိသည်။ အသက် (၂) နှစ်တွင် ကလေးတစ်ဦး၏ ဦးနှောက်အရွယ်အစားမှာ လူကြီးတစ်ဦး၏ ဦးနှောက် အရွယ်အစား၏ ၈၀ ရာခိုင်နှုန်းထိ ဖွံ့ဖြိုးလာသည်။

မွေးကင်းစမှ အသက် (၅) နှစ်အရွယ်ထိ အချိန်အပိုင်းအခြားသည် အလွန်အရေးကြီးသော ကာလ (critical period) ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန် အပိုင်းအခြားတွင် ဦးနှောက်ဖွံ့ဖြိုးမှု အကြီးမားဆုံး ဖြစ်ပေါ်သည်။ ထိုအချိန်အတောအတွင်း အာရုံကြောများ ကြီးထွားလာကြ သည်။ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု အချင်းချင်းနှင့် ဆက်သွယ်ပေါင်းစည်းပြီး မလိုသည်တို့ကို ဖြတ်တောက်ခြင်းလည်းပြုကြသည်။ ကလေးသူငယ်များ၏ ရှေးဦးအရွယ် နှစ်ကာလများတွင် သူတို့၏ ဦးနှောက်တို့ပုံမှန်နှင့် အကျိုးရှိစွာ ဖွံ့ဖြိုးစေရန် ထောက်ပံ့ကူညီမှု၊ ပြုစုပျိုးထောင်မှု ပေးရမည် ဖြစ်သည်။ ကလေးများနှင့် စကားပြောပေးခြင်း၊ စာဖတ်ပြခြင်း၊ သို့မဟုတ် သီချင်းဆို ပြခြင်း (ချော့သိပ်ခြင်း)၊ ချစ်ခင်ယုယစွာ ချီပိုးခြင်း၊ ပွေ့ဖက်ပေးခြင်း စသည်တို့အား ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် သူတို့ဦးနှောက်များကို ကြီးထွား ဖွံ့ဖြိုးလာစေနိုင်သည်။ ကလေးများကို လျစ်လျူရှုထားခြင်း၊ ပြစ်တင်ဆူပူဆဲဆိုခြင်းတို့ ပြုခဲ့လျှင် သူတို့၏ ဦးနှောက်ဖွံ့ဖြိုးမှုကို အဟန့်အတားဖြစ်စေပြီး ဆိုးကျိုးများ သက်ရောက်စေသည်။ Bronfenbrenner အကြောင်း အပြည့်အစုံကို တတိယနှစ်သင်ရိုးတွင် သင်ယူရမည်ဖြစ်သည်။

မူလတန်းကျောင်းနှင့် အလယ်တန်းကျောင်းများတွင် တွေ့ရသော ကလေးတို့၏ ဦးနှောက် ဖွံ့ဖြိုးမှု

မူလတန်းကျောင်းတွင် ကလေးများသည် ကိုယ်ခန္ဓာ ကြီးထွားဖွံ့ဖြိုးလာသည်နှင့်အမျှ သူတို့ ၏ စိတ်အကြောင်းတွေးတောသည့် စိတ်နှင့်ဆိုင်ရာ သဘောတရား (သီအိုရီ) တစ်ခုကို စတင် ရှိချမှတ်တည်ဆောက်လာကြသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ စဉ်းစားခြင်းနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်း များအကြောင်း အတွေးများပေါ်ပေါက်လာကြသည်။ ဥပမာအားဖြင့် -

- သူတို့ကိုယ်ကို သူတို့ ကမ္ဘာလောကကြီးတစ်ခုထဲမှ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုမျှသာ ဖြစ်ကြောင်း စတင်သိမြင်လာကြသောကြောင့် သူတို့အတွေးများသည်လည်း မိမိ ကိုယ်ကိုမိမိ အဓိကထား ဗဟိုပြုသည့် အတ္တဆန်လွန်းသော မိမိအကျိုးကျေးဇူး တစ်ခုတည်းကိုသာ ကြည့်တတ်သော အတွေးအခေါ်များ နည်းပါးလျော့ကျလာ သည်။
- ကြောင်းကျိုးဆီလျော်စွာ တွေးခေါ်တတ်လာပြီး ထိုသဘောတရားကို ခြိပ်ရိုဝတ္ထု များနှင့် ပတ်သက်သောအတွေးအကြံများနှင့် ပြဿနာများတွင် လက်တွေ့ အသုံးချတတ်လာကြသည်။

- လုပ်ငန်းဆောင်တာများနှင့် ကစားနည်းများ၏ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ သိရှိလာကြပြီး ၎င်းတို့ကို မလွဲမသွေ တစ်သမတ်တည်း ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်တတ်ကြသည်။ (ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ နှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖြစ်စဉ်များကို ပြောင်းပြန်လှန်ခြင်း မရှိ)
- အပေါ်ယံအမြင် ပုံပန်းသဏ္ဍာန်နှင့် အစစ်အမှန် သရုပ်တို့ကို ခွဲခြားသိမြင်တတ်သော အရည်အချင်း ဖွံ့ဖြိုးလာကြသည်။
- သူတို့၏ လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာ ကျင့်ဝတ်များ ပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန်လာပြီး သူတို့ အပြုအမူသည် ရည်မှန်းချက်တစ်ခုခုသို့ ဦးတည်လာသည်။ (စိတ်ထင်ရာ ပြုမူခြင်း မရှိတော့ဘဲ စည်းကမ်းသေဝပ်မှု ရှိလာသည်။ ပရမ်းပတာ အပြုအမူများ ပျောက်ကွယ်စ ပြုလာမည်။)
- ပိုမိုထိရောက်ကောင်းမွန်သော မှတ်ဉာဏ်အထောက်အကူပြု နည်းဗျူဟာများကို သင်ယူလာကြသည်။
- အခြားသူတို့နှင့် အပြန်အလှန် ဆက်သွယ်ပြောဆိုခြင်းမှ တစ်ဆင့် အသိပညာများ တိုးပွား ကျယ်ပြန့်လာနိုင်ပုံကို သိရှိလာကြသည်။
- မူလတန်းကျောင်းများတွင် ကလေးများသည် သူတို့၏ တွေးခေါ်စဉ်းစားမှုနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများအပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားတတ်အောင် သင်ယူလာကြသည်။

အလယ်တန်းကျောင်းသို့ ရောက်ရှိလာသောအခါ ကလေးများသည် သိမ်မွေ့နက်နဲစွာ (abstractly) နှင့် ပိုမိုရှုပ်ထွေးဆန်းပြားစွာ (with more sophistication) တွေးခေါ်တတ်လာကြသည်။

- သူတို့သည် ပြဿနာတစ်ရပ်အတွက် ခန့်မှန်းဖြစ်နိုင်ခြေများတို့ စဉ်းစားကြံဆ (hypothesis) နိုင်လာကြသည်။ ထို့အပြင် အကြောင်းအရာတစ်ခုကို ဆင်ခြင်စဉ်းစားရာတွင် ယေဘုယျမှ ဝိသေသသို့ ကြံဆခြင်းနည်း (deduction) (ဖြစ်တတ်သော သဘောတရားမှ လက်တွေ့ဖြစ်ရပ်တစ်ခုစီသို့) ကို ကျင့်သုံးတတ်လာကြသည်။ (စွဲမြဲစဉ်းစားခြင်းနည်း)
- အလယ်တန်းကျောင်းသားအရွယ် ကလေးများသည် ပို၍နက်နဲစွာ တွေးခေါ်စဉ်းစားမှု ပိုမိုလိုအပ်သော ပြဿနာအသွင်ဆောင် ကိစ္စရပ်များ၊ (issues) ဥပမာ

အားဖြင့် (လူမျိုးရေး၊ ဘာသာရေး ဆိုင်ရာ) ကွဲပြားမှုပြု စရိုက်လက္ခဏာများ (identity)၊ လူမှုကောင်းကျိုးပြု လုပ်ငန်း နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး စသည်တို့နှင့် စပ်လျဉ်းသော ကိစ္စရပ်များကို ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရာတွင် သူတို့ထံ၌ သိပ္ပံနည်းကျ တွေးခေါ်မှုနှင့် ကြောင်း/ကျိုးဆီလျော်စွာ တွေးခေါ်မှုတို့ ဖွံ့ဖြိုးလာပြီဖြစ်၍ အဆင့်မြင့်တွေးခေါ်ထင်မြင်မှု ကျွမ်းကျင်ကျင်လာသည်။ အဆင့်မြင့်မြင့်တွေးခေါ်မှုကို ပို၍ အဆိုပြုလာကြသည်။

- သူတို့သည် တွေးခေါ်စဉ်းစားမှုများကို ပြန်လည်သုံးသပ်မှုပြုရာတွင် ခြပ်ရို လုပ်ဆောင်မှု နည်းလမ်းနှင့် နက်နဲစွာဆင်ခြင်မှု နည်းလမ်းနှစ်မျိုးစလုံးကို အသုံးပြုတတ်လာကြသည်။ (တိုက်ရိုက်သက်ရောက်နည်းနှင့် သွယ်ဝိုက်သက်ရောက်နည်း နှစ်မျိုးစလုံးကို သုံးတတ်လာကြသည်။) အကျိုးသင့်အကြောင်းသင့် ဆင်ခြင်စဉ်းစားမှုနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချတတ်မှုတို့တွင် ကျွမ်းကျင်မှုများ ပိုမိုတိုးတက်လာကြသည်။ သို့ရာတွင် သိပ္ပံဆိုင်ရာ ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးမှု^{၁၀၇} ရှိပြီးသူ (လူကြီး) များထံသို့ လျင်မြန်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းမရှိကြသေးပါ။ လူကြီးများက ဖြတ်ထိုးဉာဏ်ဖြင့် ပိုမိုလျင်မြန်စွာ စဉ်းစားဆုံးဖြတ်တတ်ကြသည်။

တစ်ဖန် ဆိုးကျိုးဖြစ်စေသော ရှုထောင့်မှ သုံးသပ်နိုင်ပါသည်။ ထိုအလယ်တန်းကျောင်းသားအရွယ် ကလေးများသည် အန္တရာယ်များသော အပြုအမူများ၊ အကျင့်စရိုက်ဆိုးများနှင့် ဆက်စပ်မိကာ စွဲမြဲသွားတတ်ပါသည်။ အကျင့်ဆိုး၊ စရိုက်ဆိုးများကို အသစ်အဆန်း ရှာဖွေလိုစိတ်ဖြင့် လက်တည့်စမ်းရင်း အကျင့်ပါသွားတတ်သည်။ ဤသို့ဖြစ်ခြင်းမှာ ထိုအရွယ်တွင် အရေးပါသော ဆောင်ရွက်မှုများကို ကန့်သတ်ထိန်းချုပ်ပေးနိုင်သည့် ဦးနှောက်၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သော နဖူးရှေ့တွင်တည်ရှိသော ဦးနှောက်အမြင်လွှာ (Prefrontal cortex) မဖွံ့ဖြိုးသေးသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအလွှာသည် ဆယ်ကျော်သက် အနှောင်းပိုင်းတိုင်သည်အထိ အပြည့်အဝ မဖွံ့ဖြိုးသေးပါ။ မရင့်ကျက်သေးပါ။

ပီယာဂျေးအဆိုအရမူ လူတန်းကျောင်းသားများသည် “ခြပ်ရိုလုပ်ဆောင်မှု ဉာဏ်ရည်ရှိသော ဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့်” (Concrete Operational Stage) ၌ တည်ရှိပြီး အလယ်တန်း ကျောင်းသားများသည် “ပုံစံကျလုပ်ဆောင်မှုပြုနိုင်သော ဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့်” (Formal Operational Stage) ၌ တည်ရှိကြသည်။

၁၀၇ Wingfield, Lutz and Wagner, 2005.

သိမှုဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် အလယ်တန်းကျောင်းသင်ယူမှုသင်ကြားမှု

ပီယာဂျေး၏ အလယ်တန်းကျောင်း၌ သိမှုဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့်သည် ပုံစံကျလုပ်ဆောင်မှုကို ပြုနိုင်သောအဆင့် ဖြစ်သည်ဆိုသော အယူအဆကို မှုတည်စဉ်းစားပါ။ ထိုသီအိုရီအရ ဆရာများသည် အလယ်တန်းကျောင်းသားများ၏ ထူးခြားသော လက္ခဏာများကို စဉ်းစားဆင်ခြင်ရမည့်အပြင် သင်ယူမှုသင်ကြားမှုတွင် အကျိုးပြုနိုင်မည့် ထိုသီအိုရီကို သွယ်ဝိုက်အသုံးပြုနိုင်မည့် အချက်များကိုပါ စဉ်းစားရပါမည်။

အလယ်တန်းကျောင်းသားများ၏ သိမှုဆိုင်ရာ ထူးခြားသော လက္ခဏာများမှာ

- “စွမ်းအား” (Power) နှင့် “ဩဇာလွှမ်းမိုးမှု” (Influence) စသည့် အယူအဆများကိုစတင် နားလည် သဘောပေါက်လာကြသည်။
- အရာရာတို့ကို အပေါ်ယံမြင်ရသောတန်ဖိုး (Face Value) (သို့မဟုတ်) အသွင်သဏ္ဍာန် မြင်ရသည့်အတိုင်း လက်ခံယုံကြည်ခြင်းထက် ထိုအရာတို့၏ အဓိပ္ပာယ်အစစ်အမှန်ကို စတင်၍ မေးခွန်းထုတ်တတ်လာကြသည်။ ကြောင်းကျိုးဆီလျော်စွာ တွေးခေါ်တတ်စပြု လာသည်။
- သူတို့ပြုမူဆောင်ရွက်ချက်များ၏ နောက်ဆက်တွဲရလဒ်များ (အကျိုး/အပြစ်များ) အကြောင်းကို စတင်နားလည် သဘောပေါက်လာကြသည်။
- ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ပြောင်းလဲမှုနှင့် စစ်မက်ဖြစ်ပွားမှုစသည့် ပြဿနာအသွင်ဆောင် ဖြစ်ရပ်များ/ အကြောင်းအရာများအကြောင်း စတင်၍ စိတ်ပူပန်စိုးရိမ်လာတတ်ကြသည်။ (ကြောက်ရမှန်းသိလာကြသည်။)
- ပိုမိုကောင်းမွန်သည့် မှတ်ဉာဏ်အထောက်အကူပြု ကျွမ်းကျင်မှုများရရှိလာကြသည်။
- လှေကမ်းထစ် ပုံသေစဉ်းစားမှုထက် လိုအပ်သလို လှည့်ပြောင်း စဉ်းစားတတ်မှု ပြုတတ်လာပြီး အတွေးအမြင်များ စိတ်ကူးစိတ်သန်းများကို အပြောင်းအလဲ လုပ်တတ်လာသည်။
- သူတို့တန်ဖိုးထားတတ်သော အရာများနှင့် သူတို့၏ လောကအပေါ် ရှုမြင်သုံးသပ်မှု (ထင်မြင်ချက်) များကို စတင်စဉ်းစားတွေးဆတတ်လာပြီး လောကအတွက်

သူတို့ မည်သို့ ပါဝင်ဆောင်ရွက် အကျိုးပြုရမည်ကိုလည်း စဉ်းစားတတ်လာကြသည်။

- ဝင်ငွေရှာမှုတွင် စိတ်ဝင်စားလာကြသည်။^{၁၀၈}

ဤအချက်များပေါ်အခြေခံ၍ အလယ်တန်းကျောင်း သင်ယူမှု သင်ကြားမှုလုပ်ငန်းများ၌ သွယ်ဝိုက်အသုံးပြုနိုင်မှုများတွင် အောက်ပါအချက်တို့ပါဝင်ကြသည်။

- ကျောင်းသားများအား ထိုနည်းစဉ်တစ်ခုထဲမှ အဆင့်များကို မှတ်သားထားစေခြင်း၊ အခြားသူများနှင့် စိတ်ကူး/အတွေးအမြင်များ မျှဝေစေခြင်း၊ မိမိတို့ကိုယ်ပိုင်ဆင်ခြင်စဉ်းစားမှုနှင့် အခြားသူတို့၏ ဆင်ခြင်စဉ်းစားမှုများကို အကဲဖြတ် သုံးသပ်စေခြင်းတို့အားဖြင့် သူတို့၏ မှတ်ဉာဏ်ထက်မြက်လာမှုရှိစေရန် အကူအညီပေးနိုင်သည်။ မှတ်ဉာဏ်နှင့် ထပ်ကြိမ် များစွာဖြစ်ပေါ်သော တွေးခေါ်မှု (သိမြင်နားလည်လာမှု)တို့ကို ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် ဆရာက ကူညီဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သည်။
- ထိရောက်သော သင်ယူမှုအပြုအမူတို့ကို နမူနာ ဆောင်ရွက်ပြပါ။ သိမှုဆိုင်ရာလုပ်ငန်းစဉ် များကို ထင်ရှားစွာ ပြသနိုင်မည့် လုပ်ငန်းများကို သင်တွေးမိသည့်အတိုင်း ပြောပြပါ။
- ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုအကြောင်းဆွေးနွေးမှုကို အားပေးပါ။
- ဘာသာရပ်သင်ယူမှု၌ အားသာချက်ရှိသော ကျောင်းသားများက အားနည်းချက်ရှိသော ကျောင်းသားများကို အချင်းချင်း စာပြပေးခြင်းနှင့် အတူလက်တွဲစာလေ့လာခြင်း စသည့် အကျိုးကျေးဇူးဖြစ်ထွန်းစေသော အပြုအမူများကို သင်ယူမှု နမူနာများအဖြစ် အထူး အလေးထား ဖော်ပြပါ။
- ရည်မှန်းချက်တစ်ခုသို့ရောက်အောင် ဦးတည်ဆောင်ရွက်ရာ၌ တိုးတက်မှုကို စောင့်ကြည့် လေ့လာနိုင်စေရန် ကျောင်းသားများအား ကိုယ်တိုင်စောင့်ကြည့်လေ့လာမှု/ ကိုယ်တိုင်ပုံမှန် လည်ပတ်ဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ အထောက်အကူပြုကိရိယာများ အသုံးပြုတတ်စေရေးကို ဆရာက သင်ကြားပေးနိုင်သည်။ ဥပမာ အားဖြင့် တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးကြည့်ရန် စာရင်း (စစ်ဆေးရမည့်စာရင်း)နှင့် ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားရန်မေးခွန်း စသည်တို့ကို ပံ့ပိုးပေးရမည်။ ဤလုပ်ငန်းသည် ရည်မှန်းချက် (ပန်းတိုင်) တစ်ခုစီသို့ ဦးတည်ဆောင်ရွက် ရာတွင် သိမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် ကိုယ်တိုင်ပုံမှန် လည်ပတ်ဆောင်ရွက်မှု (သို့မဟုတ်)

၁၀၈ Morin, n.d.

တိုးတက်မှုကို ကိုယ်တိုင်စောင့်ကြည့်လေ့လာမှုပြုသော ပုံစံတစ်မျိုးဖြစ်သည်။ “ကလေးများသည် ထိရောက်သော ကိုယ်ပိုင်ပုံမှန်လည်ပတ်ဆောင်ရွက်မှု (မိမိအသိစိတ်ဖြင့် သင်ယူတတ်မှု) (Self regulatory) တွင် ကျွမ်းကျင်လာသောအခါ ပညာရေးဆိုင်ရာလေ့လာမှု၌ ကိုယ်တိုင်ထက်မြက်စွာ ဆောင်ရွက်တတ်သော အသိတရား ကြွယ်ဝလာမည်ဖြစ်သည်။ တစ်နည်းဆိုသော် သူတို့၏အနာဂတ်ကာလ သင်ယူမှုလုပ်ငန်းကို သူတို့ ကိုယ်ပိုင်အရည်အချင်းကို စိတ်ချယုံကြည်မှုအပြည့်ရှိလာခြင်းဖြင့် ကိုယ်တိုင်ပုံမှန်လည်ပတ် ဆောင်ရွက်ရာတွင် များစွာ အထောက်အပံ့ဖြစ်စေနိုင်သည်။”^{၁၀၉}

- ကျွမ်းကျင်မှုများကို ရှင်းလင်းပီပြင်စွာ သတ်မှတ်ပေးပါ။ အောင်မြင်မှုကို ပြသနိုင်မည့် ပီပြင်ပြတ်သားသော အညွှန်းကိန်းများ ပံ့ပိုးပေးပါ။
- သင်ယူမှုသည် အဆင့်မြင့်တွေးခေါ်ရာ၌ ကျွမ်းကျင်မှုများ ရရှိလာရေးကို အလေးထား သင့်သည်။
- ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ရာ၌ ကျွမ်းကျင်မှုများကို သင်ကြားပေးသင့်သည်။

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၂)။ အလယ်တန်းအဆင့် သင်ကြား၊ သင်ယူမှုအတွက် ဉာဏ်ဖွင့်ဆွေးနွေး ရမည့်လုပ်ငန်းများ

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်သည် အလယ်တန်းကျောင်းသားများ၏ သိမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုအကြောင်း နားလည်မှုကို အလယ်တန်းကျောင်းသားများအတွက် သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများ ရေးဆွဲပြင်ဆင်ရာတွင် အသုံးပြုတတ်ရန် ဖြစ်သည်။ အလယ်တန်းကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုသင်ကြားမှုတွင် အသုံးပြုနိုင်သော အချက်များကို အထက်တွင် သင်တို့အား ပေးထားပြီးဖြစ်သည်။ သင်တို့ကျောင်းသားများအနေနှင့် (၅) ဦး တစ်စုစီ အုပ်စုဖွဲ့ပါ။ အလယ်တန်းကျောင်းသားများ၏ သိမှုဆိုင်ရာ ထူးခြားသောလက္ခဏာများကို အခြေခံလျက် အသုံးပြုနိုင်မည့် သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများကို ဉာဏ်ဖွင့်ဆွေးနွေးပါ။ ဥပမာအားဖြင့် ကလေးများသည် ဝင်ငွေရှာရန် စိတ်ဝင်စားကြသည်ဆိုလျှင် သင်က သူတို့အတွက် ဝင်ငွေရနိုင်မည့် စီမံချက်တစ်ခုကို သင်ယူမှုလုပ်ငန်းအဖြစ် ပေးနိုင်သည်။ သူတို့အား ကျောင်းဥယျာဉ် စိုက်ပျိုးစေခြင်းအားဖြင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက်များနှင့် သစ်သီးဝလံများကို ကျောင်းအဖွဲ့အစည်းဝင်များသို့ ရောင်းချကာ

၁၀၉ Berk, 2018, p.313

ပရဟိတအဖွဲ့အစည်းများအတွက် ရန်ပုံငွေရှာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ ဇယား (၂.၂၀) ကို အသုံးပြု၍ ကျောင်းသားများ၏ ထူးခြားသောလက္ခဏာတစ်ခုစီအတွက် သင်ယူမှုလုပ်ငန်းတစ်ခုစီကို ဖော်ပြပါ။

သင်တို့ဆရာက သင်တို့၏စိတ်ကူးများကို တစ်တန်းလုံးနှင့် ဆွေးနွေးစေလိမ့်မည်။

ဇယား ၂.၂၀။ အလယ်တန်းကျောင်းမှသင်ယူမှု သင်ကြားမှုအတွက် လုပ်ငန်းများ

ကျောင်းသားများ၏ထူးခြားသောလက္ခဏာများ	လုပ်ငန်း
“စွမ်းအား” နှင့် “ဩဇာလွှမ်းမိုးမှု” စသည့်အယူအဆများကို စတင်နားလည်သဘောပေါက်လာကြသည်။	အတန်းတွင်းရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပခြင်း၊
အရာရာတို့ကို အပေါ်ယံမြင်ရသော တန်ဖိုးအတိုင်း လက်ခံ ယုံကြည်ခြင်းထက် ထိုအရာတို့၏ အဓိပ္ပာယ် အစစ်အမှန်ကို စတင်၍ မေးခွန်းထုတ်လာကြသည်။	မြန်မာနိုင်ငံရှိပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ပြဿနာများကို စူးစမ်းခြင်း
သူတို့ပြုမူဆောင်ရွက်ချက်များ၏ နောက်ဆက်တွဲရလဒ်များ (အကျိုး/အပြစ်များ) အကြောင်းကို စတင်သဘောပေါက် နားလည်လာကြသည်။	စာသင်ခန်းစည်းမျဉ်းများနှင့် စည်းမျဉ်းတစ်ခုကို ချိုးဖောက်ခြင်း၏ အကျိုးဆက်များ
ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ပြောင်းလဲမှုနှင့် စစ်မက်ဖြစ်ပွားမှု စသည့် အရာများအကြောင်း စတင်၍ စိတ်ပူပန် စိုးရိမ်လာတတ်ကြသည်။	
ပိုမိုကောင်းမွန်သည့်မှတ်ဉာဏ် အထောက်အကူပြု ကျွမ်းကျင်မှုများ ရရှိလာကြသည်။	
လိုအပ်သလို လှည့်ပြောင်းစဉ်းစားတတ်ပြီး သူတို့၏ စိတ်ကူး စိတ်သန်းများကို အပြောင်းအလဲ လုပ်တတ်လာသည်။	
သူတို့တန်ဖိုးထားတတ်သော အရာများနှင့် သူတို့၏ လောကအမြင်တို့ကို စဉ်းစားတွေးဆတတ်လာပြီး လောကအတွက် မည်သို့ ပါဝင်ဆောင်ရွက် အကျိုးပြုရမည်ကိုလည်း စဉ်းစားတတ်လာသည်။	
ဝင်ငွေရှာမှုတွင် စိတ်ဝင်စားလာကြသည်။	

စာသင်ချိန် (၂)

မူလတန်းကျောင်းနှင့်အလယ်တန်းကျောင်းများတွင် ဘာသာစကားဖွံ့ဖြိုးမှု

ဘာသာစကားဖွံ့ဖြိုးမှုကိုအဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုခြင်း

ဘာသာစကားဖွံ့ဖြိုးမှုသည် သိမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုအမျိုးအစားတစ်ခုဖြစ်သည်။ ဖွံ့ဖြိုးမှု၏ အခြားနယ်ပယ်များကဲ့သို့ပင် ဘာသာစကားဖွံ့ဖြိုးမှုတွင် မျိုးရိုးဗီဇအရ အမွေဆက်ခံရရှိလာ ခဲ့သော မွေးရာပါကျွမ်းကျင်မှုနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်မှ သက်ရောက်မှုတို့ ပါဝင်သည်။ ဘာသာစကား တစ်ခုတွင် အသုံးပြုဖွဲ့စည်းထားသော အသံများ (Phonics) ဆိုသည်မှာ သက်ဆိုင်ရာ ဘာသာစကားတစ်ခုတွင် သုံးစွဲသောအသံများ (ဗျည်း၊ သရ) စသည်တို့ကိုခေါ်ဆိုပြီး ဝေါဟာရ ဗေဒ (Semantics) ဆိုသည်မှာ စကားလုံးများ၏ အဓိပ္ပာယ်၊ ဝေါဟာရများ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို လေ့လာမှုဖြစ်သည်။ ဝါကျဖွဲ့ထုံး (Syntax) ဆိုသည်မှာ ဝါကျများ၏ သဒ္ဒါနည်းကျ ဖွဲ့စည်း တည်ဆောက်မှုကို လေ့လာခြင်းဖြစ်သည်။^{၁၁၀}

ဘာသာစကားဖွံ့ဖြိုးမှု ဆိုသည်မှာ ကလေးများ ဘာသာစကားတစ်ခုကို ရရှိတတ်မြောက်လာ စေသည့် ဖြစ်စဉ်ကို ခေါ်သည်။ ဘာသာစကားဖွံ့ဖြိုးမှုတွင် အတွေးအခေါ်များနှင့် စိတ်ခံစားမှု များကို နားလည်သဘောပေါက်နိုင်ခြင်းနှင့် ဆက်သွယ်ပြောဆို/ရေးသားနိုင်ခြင်းတို့ ပါဝင် သည်။ ဘာသာစကား ရရှိတတ်မြောက်လာမှုတွင် ကျွမ်းကျင်မှု (၄) မျိုးပါဝင်ကြသည်။

- အနာအကြားကျွမ်းကျင်မှု (အကြားစွမ်းရည်) (Listening Skill) - လက်ခံရယူမှု ပြုရသော ဘာသာစကားကျွမ်းကျင်မှု တစ်မျိုးဖြစ်ပြီး နားနှင့် ဦးနှောက်တို့ကို အသုံးပြုရန် လိုအပ်သည်။
- အပြောအဆိုကျွမ်းကျင်မှု (အပြောစွမ်းရည်) (Speaking Skill) - ထုတ်လုပ်မှုပြု ရသော ဘာသာစကားကျွမ်းကျင်မှု တစ်မျိုးဖြစ်ပြီး အသံပြန် (လမ်းကြောင်း) (Vocal Track) နှင့် ဦးနှောက်တို့ကို အသုံးပြုရန်လိုအပ်သည်။
- အဖတ်အရွတ်ကျွမ်းကျင်မှု (Reading Skill) - လက်ခံရယူမှုပြုရသော ဘာသာစကား ကျွမ်းကျင်မှု နောက်ထပ်တစ်မျိုးဖြစ်သည်။ မျက်စေ့နှင့် ဦးနှောက်

၁၁၀ Biology Dictionary. (n.d.). *Cognitive Development*.

ကို အသုံးပြု၍ ရေးသားထားသော ဘာသာစကားကို နားလည်သဘောပေါက် အောင်ဆောင်ရွက်ရသည့် ကျွမ်းကျင်မှုဖြစ်သည်။

- အရေးအသားကျွမ်းကျင်မှု (Writing Skill) - ဖန်တီးထုတ်လုပ်မှုပြုရသော ဘာသာစကား ကျွမ်းကျင်မှု နောက်ထပ်တစ်မျိုးဖြစ်သည်။ လက်များနှင့် ဦးနှောက်ကို အသုံးပြုရန် လိုအပ်သည်။

ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ သတိမူသိရှိမှုသည် ဘာသာစကားရယူတတ်မြောက်မှုနှင့် နီးကပ်စွာ ဆက်စပ်နေပါသည်။ ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံး ဆက်စပ်ဖြစ်ပေါ်နေသော ကျွန်တို့၏ အဖွဲ့အစည်း (အသိုက်အဝန်း) တွင် အခြားသူများ အခြားနိုင်ငံများနှင့် ဆက်သွယ် (ဆက်ဆံ) ရေးအတွက် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ နားလည်မှု သတိမူမှုရှိရန် အရေးကြီးပါသည်။

လူတို့ပတ်ဝန်းကျင်၌ အချင်းချင်း ပြောဆိုဆက်ဆံရာတွင် နှင့် အချက်အလက်များကို မျှဝေ ရာတွင် အသုံးပြုသည့် နည်းလမ်းဖြစ်သောကြောင့် ဘာသာစကားဖွံ့ဖြိုးမှုသည် အရေးကြီး ပါသည်။ ဘာသာစကားဖွံ့ဖြိုးမှုကို ဩဇာလွှမ်းမိုးထားသည့် အကြောင်းရင်းများစွာ ရှိကြ ပါသည်။ ထိုအကြောင်းရင်းများမှာ^{၁၁၁}

- **ကျန်းမာရေးနှင့်ကာယဖွံ့ဖြိုးမှု** - အကြားအာရုံအားနည်းသော ကလေးများ (နားကြားရန် အခက်အခဲရှိသူ၊ နားလေးသူများ) သို့မဟုတ် နားမကြားသူကလေး များတွင် ပြောလိုက်သော ဘာသာစကား/စကားလုံးများကို နားလည် သဘောပေါက်ရန်နှင့် စကားပြောဆိုနိုင်မှု ဖွံ့ဖြိုးရန် အခက်အခဲပြဿနာ ရှိကြ သည်။ ကာယဖွံ့ဖြိုးမှုချွတ်ယွင်းခြင်း - ဥပမာ - စကားပြောရာတွင် ပီသစွာပြောဆို တတ်စေရန် လိုအပ်သည့် မျက်နှာအစိတ်အပိုင်းများမှ ကြွက်သားများ ချွတ်ယွင်း နေခဲ့လျှင် စကားပြောရာ၌ အခက်အခဲရှိနိုင်သည်။ လှုပ်ရှားမှုများကို ကျင်လည် ချောမောစွာ လုပ်ဆောင်နိုင်သည်မှာ အရည်အချင်းများရှိခြင်း/ ချွတ်ယွင်းခြင်း တို့က ဘာသာစကားဖွံ့ဖြိုးမှုအပေါ် ဩဇာသက်ရောက်မှုများ ရှိနိုင်ပါသည်။
- **ပတ်ဝန်းကျင်** - ဘာသာစကားအသုံးပြုမှု ကြွယ်ဝသော ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ကြီးပြင်းလာကြသော ကလေးများ ဥပမာ - ဘာသာစကားတစ်ခုကို ထိတွေ့မှု

၁၁၁ Study.com. (n.d.). *Factors Influencing Language & Literacy Development in Early Childhood.*

အသားကျနေသော ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ထိုဘာသာစကားကို အသုံးပြု၍ လူကြီးများက ကလေးများကို ဆက်သွယ်ပြောဆိုခြင်း၊ စာဖတ်ပြခြင်းကို မပြတ်ဆောင်ရွက်နေလျှင် ထိုပတ်ဝန်းကျင်မှ ကြီးပြင်းလာသော ကလေးများသည် ထိုဘာသာစကားကို ပြောဆိုရန်နှင့် သင်ယူရန်အလွန်စိတ်ပါဝင်စားကြသည်။

- **သိမှုဆိုင်ရာအရည်အချင်း** (cognitive ability) သိမှုဆိုင်ရာအရည်အချင်း မြင့်မားသော (ဉာဏ်ထက်သော) ကလေးများသည် ဘာသာစကားဖွံ့ဖြိုးမှုကို လျင်မြန်စေစီးစွာ ရရှိကြသည်။ သို့ရာတွင် သတိပြုသင့်သည်မှာ ဘာသာစကားဖွံ့ဖြိုးမှု နှေးကွေးသော ကလေးများကို သိမှုဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှု နှေးကွေးသည်ဟု မဆိုနိုင်ချေ။ ဘာသာစကားဖွံ့ဖြိုးမှု နှေးကွေးသော်လည်း ဉာဏ်လေးသည်ဟု မဆိုနိုင်ပါ။
- **ကျား/မ ရေးရာ** (ဆိုင်ရာအချက်အလက်များ) - ကလေးသူငယ်တို့၏ ရှေးဦးအရွယ်၌ မိန်းကလေးများက ဘာသာစကားဖွံ့ဖြိုးမှုတွင် ယောက်ျားလေးများထက် ပို၍မြန်သည်။ ပို၍ကျင်လည်စွာ ပြောတတ်ပြီး ပို၍လည်း မြန်ဆန်စွာ ပြောဆိုနိုင်ကြသည်။
- **ညီအစ်ကိုမောင်နှမအရေအတွက်** (မွေးချင်းအရေအတွက်) - မွေးချင်းမရှိသည့် တစ်ဦးတည်းသောကလေး (Only child) များက ဘာသာစကားနားလည်မှု၌ ပိုတော်ပြီး ဘာသာစကားသုံးစွဲတတ်မှုတွင်လည်း ပို၍တော်သည်ဟု အချို့သုတေသီတို့က ယုံကြည် လက်ခံထားကြသည်။ အကြောင်းမှာ ထိုတစ်ဦးတည်းကလေးများသည် မိဘတို့၏ အာရုံစိုက်ဂရုပြုမှုကို အပြည့်အဝရရှိထားသောကြောင့်ဖြစ်သည်ဟုဆိုပါသည်။ အခြားသုတေသီတို့ကမူ ဘာသာစကားဖွံ့ဖြိုးမှု ကြွယ်ဝမြင့်မားစေရန် မွေးချင်းအရေအတွက်များများ လိုအပ်သည်ဟု ဆိုကြပါသည်။
- **လုပ်ချင်ကိုင်ချင်စိတ်ရှိခြင်း** - ကလေးများ၏ဖွံ့ဖြိုးမှု (ဖြစ်စဉ်) တွင် သူတို့၏ လိုချင်စိတ် (လိုအင်) (Need) နှင့် သင်ယူလိုသောဆန္ဒ (Desire) (အပင်ပန်းခံနိုင်မှု) သင်ယူလိုစိတ်ရှိခြင်း တို့လိုအပ်သည်။
- **ဘာသာစကား (၂) မျိုးတတ်ခြင်း** - ဘာသာစကား (၂) မျိုးကို တစ်ပြိုင်နက်တည်း ရရှိ တတ်မြောက် သုံးစွဲနေသော ကလေးများ (သို့မဟုတ်) ဒုတိယဘာသာစကား (ရုံးသုံး/ကျောင်းသုံးဘာသာစကား) တစ်ခုကိုသာ တတ်မြောက်ထားသော ကလေးများသည် ဘာသာစကားဖွံ့ဖြိုးမှု၌ နှေးကွေးသည်။ ကျွမ်းကျင်သူပညာရှင်

များကဒုတိယဘာသာစကားသင်ကြားမှုကို ကလေးများ အသက် ၅ နှစ် (သို့မဟုတ်) ၆ နှစ်ခန့် အရွယ်မှသာ စသင့်သည်ဟု အကြံပြုထားကြသည်။

အရွယ်အလိုက်ဖွံ့ဖြိုးသော ဘာသာစကားဖွံ့ဖြိုးမှု

အသက် (၃) နှစ်မှ (၄) နှစ်အရွယ်ကလေးများတွင် မူရင်းဒေသဘာသာစကား (Native Language) ၏ အဓိကကျသော ထူးခြားလက္ခဏာများ (Feature) များ ဖွံ့ဖြိုးလာကြသည်။ စကားပြောသည့်အခါ စာကြောင်းတိုလေးများကို တိုတိုပြတ်ပြတ် ပြောတတ်လာကြသည်။ သူတို့၏ သဒ္ဒါ(ရေးထုံးဥပဒေများ) စသည်ဖွံ့ဖြိုးလာသည်။ စကားပြောရာတွင် ပိုလွန်ပြော တတ်ခြင်း (Over extend) (ဥပမာ - “ဘဲ” ဆိုသောစကားလုံးကို ငှက်အားလုံးအတွက် သုံးခြင်း (သို့မဟုတ်) ပြောတတ်သင့်သလောက် မပြောတတ်ခြင်း(Under-extend) (ဥပမာ “ငှက်” ဆိုသောစကားလုံးကို “ဘဲ” တစ်ကောင်ကို ညွှန်ပြရာတွင် သုံးခြင်း)

ကလေးများ မူလတန်းကျောင်းသို့ ရောက်လာသောအချိန်တွင် သူတို့၏ ဘာသာစကား ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် ပြီးပြည့်စုံရန် တစ်စိတ်တစ်ဒေသမျှသာ လိုတော့သည်။^{၁၁၂}ဘာသာစကားဖွံ့ဖြိုးမှု၏ အစိတ်အပိုင်း အများစုသည် ပြည့်စုံပြီးဖြစ်နေသည့်အဆင့်၌ မူလတန်းကျောင်းသို့ ရောက်လာ ကြခြင်းဖြစ်သည်။

- ကလေးများ၏ဝေါဟာရများသည် ၄၀၀% တိုးပွားလာပြီး သူတို့သည် တစ်နေ့လျှင် စကားလုံး ၂၀ နှုန်းဖြင့် လေ့လာသိရှိလာကြသည်။ စကားလုံးအရေအတွက်ပေါင်း (၄၀၀၀၀) ကို နားလည်သဘောပေါက်လာကြသည်။^{၁၁၃}
- ဝါကျ၏ အနေအထားပုံစံမှတစ်ဆင့် ကလေးများသည် ဝါကျ၏အဓိပ္ပာယ်ကို နားလည်လာကြရသည်။
- ခြပ်မဲ့ စကားလုံးများ (Abstract words) ကို စတင်အသုံးပြုတတ်လာပြီး အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်း နားလည်သဘောပေါက်လာကြသည်။
- သူတို့သိသောဝေါဟာရများသည် (၁၈) လအတွင်းတွင် စကားလုံးအရေအတွက် (၅၀) ကို သိရှိလာကြသည်။ မူလတန်းကျောင်းရောက်စ ပထမနှစ်တွင် စကားလုံး

၁၁၂ Duchene & McMaugh, 2016.
၁၁၃ Berk, 2018.

အရေအတွက်ပေါင်း (၁၀၀၀၀) ကို သိလာကြသည်။ မူလတန်းကျောင်းရောက်၍ (၃) နှစ်အကြာတွင် စကားလုံး အရေအတွက်ပေါင်း (၂၀၀၀၀) ကိုသိလာကြသည်။

- ကလေးများသည် စာဖတ်တတ်ရန် သင်ယူကြရသည်။ စာဖတ်ခြင်းက သူတို့၏ ဘာသာစကားဖွံ့ဖြိုးမှုကို အထောက်အကူဖြစ်စေသည်။
- ကလေးများ၌ ဘာသာစကားနှင့် ပတ်သက်သော သီးသန့်အကြောင်းအရာများကို နားလည်မှု စတင်ဖွံ့ဖြိုးလာသည်။ ဘာသာစကားဆိုင်ရာ အဆင့်မြင့် သတိမူနားလည်လာမှု ဖွံ့ဖြိုးစပြုလာသည်။
- စာဖတ်ခြင်းနှင့် ကျောင်းသုံး/သင်ကြားရာတွင် အသုံးပြုသည့် ဘာသာစကားတို့က ကလေးများ၏ ဘာသာစကားကျွမ်းကျင်မှုများ ဖွံ့ဖြိုးမှုကို အကူအညီပေးနိုင်သည်။
- ရှေးဦးအရွယ် ကလေးသူငယ်ဘဝတွင် ကလေးများသည် ဘာသာစကားတစ်ခုမှ အသံများပေါ်တွင်သာ အထူးအာရုံစိုက် အလေးထားတတ်ကြသည်။ မူလတန်းကျောင်းသို့ ရောက်လာသောအခါ သူတို့သည် ဝေါဟာရလေ့လာမှုနှင့် ဝါကျဖွဲ့ထုံးတို့အပေါ် တစ်စထက်တစ်စ ပို၍ စိတ်ဝင်စားလာကြသည်။ မူလတန်းကျောင်းသားများသည် နားလည်မှုနှင့် အနက်အဓိပ္ပာယ် ဖော်မှုစသည့် ဘာသာစကားဆိုင်ရာ အဆင့်မြင့်ကျွမ်းကျင်မှုများ (Metalinguistic Skill) ဖွံ့ဖြိုးလာပြီဖြစ်သောကြောင့် စကားထာများနှင့် ဟာသပြက်လုံး (ရယ်ရွှင်ဖွယ်) များသည် သူတို့အတွက် အရေးပါလာသည်။
- ဘာသာစကားဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းများသည် သူတို့စိတ်၌ စွဲမြဲတည်တံ့သွားသည်။ အလယ်တန်း ကျောင်းများတွင် သင်ကြားရသော ဘာသာစကားနှင့် သဒ္ဒါ (Grammar)တို့သည် ပို၍ အသေးစိတ်ချဲ့ထွင်မှုများ ပါဝင်လာသည်။ မွမ်းမံပြုပြင်မှုများ ပိုမိုပါရှိလာသည်။ ကျောင်းမှတစ်ဆင့်ဖြစ်စေ၊ ကျောင်းပြင်ပ အတွေ့အကြုံများမှတစ်ဆင့်ဖြစ်စေ၊ အိမ်မှ တစ်ဆင့်ဖြစ်စေ ဘာသာစကားအသုံးပြုမှုနှင့် သဒ္ဒါရေးထုံးတို့သည် ပိုမိုအသေးစိတ် လာသည်။
- အသုံးပြုသော ဘာသာစကားသည် သက်ဆိုင်ရာပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေအကြောင်းအရာ အမျိုးမျိုး (ဥပမာ - လုပ်ငန်းခွင်၊ သူငယ်ချင်းအုပ်စုများနှင့် ပြောဆိုမှု၊ အိမ်၌ပြောဆိုမှု) တို့နှင့်အညီ ပြုပြင်ပုံသွင်းခြင်း ခံရနိုင်သည်။
- ကျောင်းသားများသည် မှန်ကန်သော အချက်အလက်များနှင့် ခန့်မှန်းချက်ထင်မြင်ချက်တို့အကြား ခြားနားမှုကို ခွဲခြားသိမြင်တတ်ကြသဖြင့် စကား

အလင်္ကာများ (တင်စားမှုများ) နှင့် ထွေလုံးငေါ့လုံးများ (sarcasm) မှတစ်ဆင့် နက်နဲစွာစဉ်းစားမှု (ဒြပ်မဲ့အရာများကို စဉ်းစားတတ်မှု) (Abstract thinking) သည် ဘာသာစကားသင်ကြားမှုထံသို့ ဝင်ရောက်လာရသည်။

- ဘာသာစကားဆိုင်ရာ အဆင့်မြင့်သိရှိလာမှုဖြင့် ကျောင်းသားများသည် စကားစစ်ထိုးပွဲ (စကားရည်လှပွဲ)များတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် အချေအတင်အဆိုပြုမှုများနှင့် ချေဖျက်သုံးသပ်မှုဆိုင်ရာ စိတ်ကူးအယူအဆများ တင်ပြခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်နိုင်လာကြသည်။

အလယ်တန်းကျောင်း ဘာသာစကားသင် ကျောင်းသားများ၏ အရည်အသွေးများ/ ထူးခြားသော လက္ခဏာများ (attributes) မှာ^{၁၁၄}

- စကားပြောရာတွင် တူညီသော အရည်အချင်းတို့ကို ထပ်တူပြု တင်စားမှုများ (metaphor)၊ ဗန်းစကားများ (Slang) နှင့် စာသားဆန်သော စကားများကို အသုံးပြုကြခြင်း
- စိတ်ပူပန်ဖွယ် အကြောင်းအရာများ (ပြဿနာများ) ကို ဆွေးနွေးလိုခြင်း၊ စကားစစ်ထိုးလိုခြင်း နှင့် ငြင်းခုံလိုခြင်း
- နှုတ်အားဖြင့် ပြောလိုက်သော အရိပ်အမြွက်/အချက်ပြစကားလုံးများ (verbal cues) နှင့် နှုတ်ဖြင့်ပြောထားခြင်းမရှိသော အရိပ်အမြွက်/အချက်ပြစကားလုံးများ (non-verbal cues) (ရေးထားသော အရိပ်အမြွက်များ) ကို စတင်၍ အာရုံပိုစိုက်တတ်လာခြင်း
- ဖြစ်နိုင်ခြေအမျိုးမျိုးတို့ကို ပြောဆို(ဆွေးနွေး)ကြခြင်းအားဖြင့် ပြဿနာများကို ဖြေရှင်း တတ်လာခြင်း
- ဝေါဟာရတည်ဆောက်မှုနှင့် သဒ္ဒါနည်းလေ့လာမှုတို့ကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ခြင်း
- သူတို့၏ ကိုယ်တွေ့/ကိုယ်ပိုင်အတွေ့အကြုံများကို စတင်ရေးသားခြင်း

၁၁၄ Morin (n.d)

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၃)။ မိမိ၏ကိုယ်ပိုင် ဘာသာစကားသင်ယူမှုအပေါ် ပြန်လည် သုံးသပ်စဉ်းစားခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ မိမိ၏ကိုယ်ပိုင်ဘာသာစကားနှင့် အတန်းဖော်များ၏ ဘာသာစကား သင်ယူမှုကို နားလည်စေရန် ဖြစ်သည်။ ဤလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ရန် သင်တို့ဆရာက သင်တို့အား (၄) ဦး တစ်အုပ်စုအဖြစ် အုပ်စုငယ်များ ဖွဲ့ပေးမည်ဖြစ်သည်။ အောက်ဖော်ပြပါ လမ်းညွှန်မေးခွန်းများကို အသုံးပြု၍ သင်၏ ကိုယ်ပိုင်/ကိုယ်တွေ့ ဘာသာစကားသင်ယူမှုအပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားပါ။

- သင်၏ အိမ်သုံး (ပင်ရင်းဒေသသုံး) ဘာသာစကားကို ဖော်ပြပါ။
- ကျောင်း၌ မည်သည့်ဘာသာစကားကို သင်ယူလေ့လာခဲ့ပါသနည်း။
- အိမ်သုံးဘာသာစကားနှင့် ကျောင်းသုံးဘာသာစကားတို့ တူညီမှုရှိခဲ့ပါသလား။
- သင်၏ ဘာသာစကားဖွံ့ဖြိုးမှုကို ကျောင်း၌ မည်သို့ ပံ့ပိုးပေးထားသနည်း။
- သင်၏ ဘာသာစကားဖွံ့ဖြိုးမှုကို ကျောင်းပြင်ပ၌ မည်သို့ ပံ့ပိုးပေးထားသနည်း။

အုပ်စုတွင်းမှ ကျောင်းသားများနှင့် အထက်ပါမေးခွန်းများ၏ အဖြေများကို ဆွေးနွေးပြီးနောက် ဇယား (၂.၂၁) ဘာသာစကားဖွံ့ဖြိုးမှု (အောက်ပါဇယား)တွင် ဖြည့်သွင်းရေးသားပါ။ သင်တို့ အဖြေများကို တစ်တန်းလုံးနှင့် ဆွေးနွေးရန် ဆရာက တစ်တန်းလုံးကို ပြန်လည်ပေါင်းစည်း ပေးလိမ့်မည်။

ဇယား ၂.၂၁။ ဘာသာစကား ဖွံ့ဖြိုးမှု

အုပ်စု၏ အိမ်သုံးဘာသာစကား	အုပ်စု၏ ကျောင်းသုံးဘာသာစကား

ကျောင်း၌ ဘာသာစကားကို ထောက်ပံ့ပေးမှု	ကျောင်းပြင်ပ၌ ဘာသာစကားကို ထောက်ပံ့ပေးမှု

အလယ်တန်းကျောင်း ဘာသာစကား သင်ကြားမှုအတွက် သွယ်ဝိုက်အသုံးပြုနိုင်မှုများ

အလယ်တန်းကျောင်းဘာသာစကား သင်ကြားမှုအတွက် ဘာသာစကားသင်ကြားမှုဆိုင်ရာ သဘောတရား (၄) ခု ရှိသင့်ကြောင်း အောက်တွင်ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း ပညာရှင်တို့က အကြံပြုထား ကြပါသည်။^{၁၁၅}

- ၁။ လေးနက်စွာ ဝေဖန်စိစစ်မှုသုံးပြီး စဉ်းစားတတ်ရန်နှင့် ဖော်ပြတတ်စေရန် ကျောင်းသားများကို ကူညီပေးပါ။ ကျောင်းသားများ၌ သူတို့စိတ်ကူး အတွေးအမြင်များကို ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန်နှင့် အခြားသူတို့အား ပြောပြတတ်စေရန်နှင့် အခွင့်အလမ်းများလိုအပ်သည်။ ကျောင်းသားများ၏ တွေးခေါ်မှုကို ပိုမိုအဆင့်မြင့်လာအောင် မွမ်းမံနိုင်စေရန်အတွက် ရေးသားထားသော စာပိုဒ်များနှင့် နှုတ်ဖြင့်ပြောကြားလိုက်သော အကြောင်းအရာများကို ဆွေးနွေးခြင်း၊ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူခြင်းတို့ ပြုနိုင်သည်။ အခွင့်အလမ်းများကို ဆရာကပေးထားရမည်။ ဤနည်းအားဖြင့် သူတို့သည် အမှီအခိုကင်းစွာ တွေးခေါ်တတ်သော လေးနက်စွာ ဝေဖန်ဆန်းစစ်တတ်သော ကျောင်းသားများ ဖြစ်လာကြသည်။
- သူတို့အား ဤကဲ့သို့သော မေးခွန်းမျိုးမေးပါ။ ဤစိတ်ကူးအတွေးအမြင်ကို မည်ကဲ့သို့ ရရှိခဲ့သနည်း။ အခြား မည်သည့်နည်းလမ်းတစ်မျိုးဖြင့် ရှုမြင်သုံးသပ်နိုင်သေးသနည်း။ သင်၏ အတွေးအမြင်စိတ်ကူးများကို အခြားသောစကားလုံးများသုံး၍ ရှင်းပြနိုင်ပါသလား။ သင်၏ စိတ်ကူး အတွေးအမြင်များသည် ကျိုးကြောင်းဆီလျော်မှုရှိကြောင်း ဖော်ပြနိုင်ပါသလား။

၁၁၅ Sabin, 2018..

- သူတို့စိတ်ကူး အတွေးအမြင်များသည် ပုံသေသတ်မှတ်ချက် မရှိကြောင်း ကျောင်းသားများကို သင်ကြားပေးပါ။ ထိုစိတ်ကူးများသည် အချိန်နှင့် လိုက်၍ ပြောင်းလဲနိုင်ကြောင်းနှင့် ဆက်လက်တွေးခေါ်ခြင်းဖြင့် စိတ်ကူးသစ် ပေါ်လာသောအခါတွင်လည်း ပြောင်းလဲနိုင်ကြောင်းတို့ကို သင်ကြားပေးပါ။
- ၂။ ကျောင်းသားများ၏ အဆင့်မြင့်တွေးခေါ်တတ်မှုကို ပံ့ပိုးကူညီပေးပါ။ သူတို့ အတွက် အခွင့်အလမ်းများ ပံ့ပိုးပေးပါ။ ကျောင်းသားများအား အောက်ဖော်ပြပါ ဆောင်ရွက်မှုများအားလုံးနှင့် လေးနက်စွာ ချိတ်ဆက်ပေးပါ။
- ကျောင်းသားများ စာဖတ်ချိန်၊ သင်ကြားရာတွင် နားလည်မှုအတွက် အထောက်အကူပြုနိုင်ရန် မီဒီယာအစုံသုံးပါ။ ပြဇာတ်၊ အသံသွင်းခွေ စသည်တို့ကိုလည်း သုံးနိုင်သည်။
 - အရေးအသားသင်ကြားရာတွင် ရေးသားပုံရေးသားနည်း နမူနာပြပုံစံများ အဖြစ် အစဖော် စကားလုံးများ (Prompts)နှင့် ဝါကျပုံစံချဘောင်များ (ဝါကျတည်ဆောက်ပုံ ပုံစံများ) (Frame) ကို ပံ့ပိုးပေးပါ။
 - ဝေါဟာရ တိုးပွားရေးအတွက် နေ့စဉ်လေ့ကျင့်မှုပေးပါ။
- ၃။ ကျောင်းသားများအတွက် အကူအညီပေးသော အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော တုံ့ပြန်အကြံပြုချက် (feedback) ပေးပါ။
- စာသင်ချိန်အတွင်း ကျောင်းသားများကို အထောက်အကူဖြစ်စေပြီး အားပေးမှုရစေရန် တရင်းတနှီး ပေါ့ပါးသော ပုံစံဖြင့် တုံ့ပြန်အကြံပြုချက် ပေးပါ။
 - ကျောင်းသားအချင်းချင်း တစ်ဦးကိုတစ်ဦး အပြန်အလှန် အထောက်အကူ ဖြစ်စေသော တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များပေးကြရန် အားပေးပါ။
 - တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များကို ရေးသားဖော်ပြလိုလျှင် တိုတိုနှင့်ထိမိစွာ ရေးပါ။
မှတ်ချက်တစ်ခု (သို့မဟုတ်) နှစ်ခုမျှ ပေးပါ။ သင်၏တုံ့ပြန်အကြံပြုချက် ကို ရှင်းလင်းပြနိုင်ရန် ဥပမာများပေးပါ။
- ၄။ နည်းအမျိုးမျိုး ပုံစံအမျိုးမျိုးဖြင့် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ထားသော အကြောင်း အရာများ (ပြဋ္ဌာန်း သင်ခန်းစာများ) ကို အသုံးပြုနိုင်သည့် အခွင့်အလမ်းများ ဖော် ဆောင်ပံ့ပိုးပေးပါ - နားကြားခြင်း၊ ပြောဆိုခြင်း၊ ရေးသားခြင်း၊ သိမြင်ခြင်းနှင့်

ဖျော်ဖြေတင်ဆက်ခြင်း(သရုပ်ဆောင်ခြင်း)တို့မှ တစ်ဆင့်သင်ယူနိုင်သည်။

- ပြဇာတ်ဆန်ဆန် ဟန်ပန်လေသံနှင့် ဖတ်ပြခြင်းနည်းကို သုံးပါ။ သို့မှသာ ကျောင်းသားများ၏ အပြောအဆို ကျွမ်းကျင်မှု၊ အနာအကြားကျွမ်းကျင်မှုနှင့် နှုတ်ပြောစကားဖွံ့ဖြိုးမှုတို့ကို အထောက်အကူဖြစ်စေသည်။
- စကားရည်လှပွဲများ ကျင်းပပေးပါ။ စကားရည်လှပွဲများက ကျောင်းသားတို့အား လှုံ့ဆော်တိုက်တွန်းမှု (စေ့ဆော်မှု) များစွာ ပေးနိုင်သည်။ သူတို့အား အပြောအဆို၊ အနာအကြားလုပ်ငန်းတို့တွင် စိတ်ရောကိုယ်ပါ တက်တက်ကြွကြွ ပါဝင်လာအောင် ဆွဲဆောင်နိုင်မှုရှိသည်။
- ပြဇာတ်အသွင် ခင်းကျင်းပြသခြင်း၊ တင်ဆက်ခြင်းတို့ကို အားပေးပါ။ ကျောင်းသားများက အသုံးပြုရန် စကားလုံးများနှင့် အသုံးအနှုန်းများကို ရွေးချယ်ရမည်။ သူတို့တင်ဆက်မှုတွင် သုံးထားသော စကားလုံးတိုင်း၏ အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်း နားလည်ထားရမည်ဖြစ်သည်။
- ဘာသာစကားလေ့လာရာတွင် အမြင်အာရုံကို အားပြု၍ မြင်ထောက်မှု ဖြစ်စေသော ဓာတ်ပုံများ၊ ရုပ်ပုံကားချပ်များ၊ ပန်ချီများသုံး၍ လေ့လာစေရန်အားပေးပါ။ ဥပမာ ရုပ်ပုံဖြင့် သရုပ်ဖော်ထားသော ကဗျာကို လေ့လာခြင်း (သို့မဟုတ်) ခံစားချက်များကို ပေါ်လွင်အောင် အရောင်ခြယ်ခြင်း၊ ပုံသဏ္ဍာန်အမျိုးမျိုး ဆွဲသားထားခြင်းနှင့် ဓာတ်ပုံ၊ ပန်းချီစသည်တို့ကို သုံးခြင်း။

ကျောင်းသားများကို စိတ်ပါလက်ပါ သင်ယူလိုစိတ် ပေါ်ပေါက်လာနိုင်စေရန် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မည့် ဤသဘောတရား (၄) ရပ် ပါဝင်နေသည့် သင်ရိုးတစ်ခု သင်၏တပည့် အလယ်တန်းကျောင်းသားများအတွက် အကောင်းဆုံး အကျိုးအမြတ်များကို ယူဆောင်လာနိုင်ပြီး သင့်စာသင်ခန်းကိုလည်း ရင်ခုန်ဖွယ် စိန်ခေါ်မှုများနှင့် ပြည့်နှက်နေသည်။ သက်ဝင်လှုပ်ရှားနေသော နေချင့်စဖွယ် နေရာတစ်ခုအဖြစ်သို့ ဖန်တီးပေးလိမ့်မည်။^{၁၆}

၁၁၆ Sabin, 2018. Error! Hyperlink reference not valid.

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၄)။ အလယ်တန်းကျောင်းအတွက် အနုသုခုမပညာ အခြေပြု သော ဘာသာစကား သင်ယူမှုလုပ်ငန်းတစ်ခု တည်ဆောက်ခြင်း

ဤလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ရန် ကျောင်းသား (၅) ဦးကို အုပ်စုတစ်ခု ဖွဲ့ပါ။ သင်ခန်းစာ (၂.၃.၂) မှ “အလယ်တန်းကျောင်း၌ ဘာသာစကားသင်ကြားမှုအတွက် သွယ်ဝိုက်အသုံးချနိုင်မှု/အကျိုး သက်ရောက်မှု” ကို ပြန်လည်စိစစ် သုံးသပ်ပါ။ ထို့နောက် အချိန် (၃) မိနစ်ခန့်သာ ကြာမြင့် မည့် သင်ယူမှုလုပ်ငန်းတစ်ခုကို ဖန်တီးတည်ဆောက်ပေးပါ။ အလယ်တန်းကျောင်းသားများ ဘာသာစကားသင်ယူမှုအတွက် အထောက်အကူဖြစ်စေမည့် ပြဇာတ်၊ ပန်းချီ၊ ဂီတ၊ အက စသည့်အနုသုခုမ ပညာရပ်တစ်ခုခုကို အသုံးပြု၍ တည်ဆောက်ပါ။ ပေးထားသောရင်းမြစ် များကိုလည်း သင်တို့သုံးစွဲနိုင်ပါသည်။ သင်တို့ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ပြီးစီးသောအခါ ဆရာက တစ်တန်းလုံးနှင့်ဆွေးနွေးရန် အုပ်စုငယ်များကို အတန်းအဖြစ်သို့ ပြန်လည်ပေါင်းစည်းစေ မည် ဖြစ်သည်။

စာသင်ချိန် (၃)

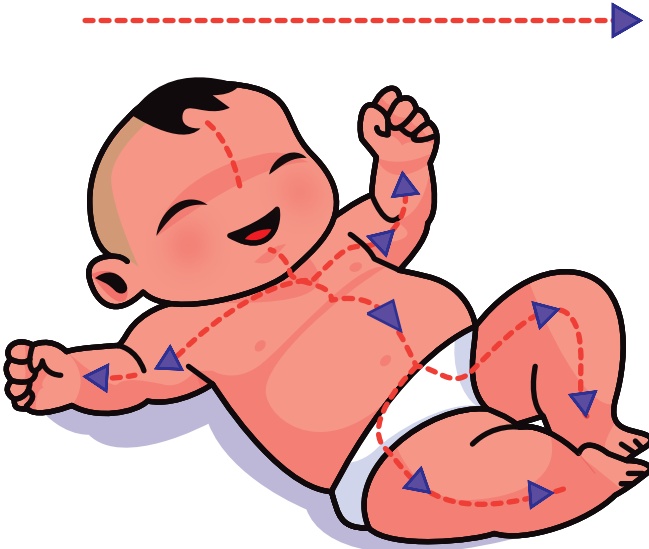
ကာယဖွံ့ဖြိုးမှု

ကာယဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ခန္ဓာများသည် ပဋိသန္ဓေတည်စဉ်ကတည်းကပင် စတင်ကြီးထွားလာကြသည်။ ဤသို့ ကိုယ်ခန္ဓာကြီးထွားလာခြင်းကို ကာယဖွံ့ဖြိုးမှုဟု ခေါ်သည်။ အခြား ဖွံ့ဖြိုးမှုနယ်ပယ် များကဲ့သို့ပင် ဗီဇနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အကြောင်းအရင်းများမှတစ်ဆင့် ကာယဖွံ့ဖြိုးမှု ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ လူတစ်ဦး၏ ရုပ်ရည်သွင်ပြင်များကို မျိုးရိုးဗီဇဆိုင်ရာ အကြောင်းရင်းတို့ က ဩဇာလွှမ်းမိုးနေသည့်နည်းတူ ကာယဖွံ့ဖြိုးမှုကို အာဟာရနှင့် စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှု ကောင်းမွန်ခြင်းတို့က ဩဇာသက်ရောက်နေကြသည်။

လူ့ခန္ဓာသည် နည်းလမ်း (၂) မျိုးနှင့် ကြီးထွားလာရသည်။ ဦးခေါင်းမှခြေဖျားဆီသို့ ဆန့်ထွက် ကြီးထွားနည်း (cephalocaudal) နှင့် နီးရာမှဝေးရာသို့ (ဗဟိုချက်မှ ဘေးစွန်းဆီသို့) ဆန့်ထွက် ကြီးထွားနည်း (proximodistal) တို့ ဖြစ်ကြသည်။

‘Cephalocaudal’ ဆိုသော စကားလုံးသည် လက်တင်ဘာသာဝေါဟာရ တစ်ခုဖြစ်ပြီး “ဦးခေါင်းမှ ခြေဖျားထိ” ဟူ၍ အဓိပ္ပာယ်ရပါသည်။ အမိဝမ်းတွင်း သန္ဓေသားဘဝတွင် သန္ဓေသားလောင်း၏ ဦးခေါင်းသည် ကျန်ကိုယ်ခန္ဓာအစိတ်အပိုင်းများထက် ပို၍ မြန်ဆန်စွာ ကြီးထွားလာသည်။ မွေးကင်းစအရွယ်တွင် မွေးကင်းစကလေးငယ်၏ ဦးခေါင်းအလျားသည် ကိုယ်ခန္ဓာတစ်ခုလုံး အရှည်အလျား၏ လေးပုံတစ်ပုံခန့်ရှိပြီး ခြေထောက်များသည် ကိုယ်ခန္ဓာ တစ်ခုလုံးအလျား၏ သုံးပုံတစ်ပုံခန့်ရှိပါသည်။ အသက် (၂) နှစ် အရွယ်သို့ ရောက်ရှိလာ သောအခါ ဦးခေါင်းအလျားသည် ကိုယ်ခန္ဓာတစ်ခုလုံးအလျား၏ ငါးပုံတစ်ပုံခန့် ရှည်လျားပြီး ခြေထောက်များမှာမူ ကိုယ်ခန္ဓာတစ်ခုလုံး၏ ထက်ဝက်ခန့် ရှည်လျားသည်။

ပုံ ၂.၂၈။ ဦးခေါင်းမှ ခြေဖျားဆီသို့ ဆန့်ထွက်ကြီးထွားနည်း

နီးရာမှဝေးရာသို့ (ဆန့်ထွက်) ကြီးထွားနည်း (proximodistals) ဆိုသည်မှာ လူ့ခန္ဓာကိုယ် ကြီးထွားလာပုံလာနည်း ပုံစံတစ်ခုဖြစ်သည်။ ထိုပုံစံကြီးထွားမှုသည် ကိုယ်ခန္ဓာ၏ အလယ်ဗဟို ချက်မှ စတင်ဖြစ်ပေါ်လာကာ ဘေးတက်များ (ခြေ၊ လက်များ) ဆီသို့ ရွေ့လျားပြန့်ကားသွား သည်။ အမိဝမ်းတွင်း သန္ဓေသားလောင်း ဘဝတွင် ဦးခေါင်းပိုင်း၊ ရင်ဘတ်ပိုင်း နှင့် ပင်မ ကိုယ်ထည်ပိုင်း (ခြေ/လက် မပါသော ဗဟိုပိုင်း) တို့ ပထမဦးစွာ ဖွံ့ဖြိုးလာသည်။ ထို့နောက် တွင်မှ လက်များနှင့် ခြေထောက်အောက်ပိုင်း (ခြေဖမိုး၊ ခြေဖဝါး၊ ခြေမျက်စိများ ပါဝင်သည့် အပိုင်း) တို့ ပေါ်ထွက် ဖွံ့ဖြိုးလာကြသည်။

ကာယဖွံ့ဖြိုးမှုတွင် ကြွက်သားများနှင့်ဆိုင်သော (သို့မဟုတ်) အာရုံကြောလှုပ်ရှားရာ၌ ကျွမ်းကျင်မှုကို ကိုင်တွယ်ထိန်းချုပ်ပေးနိုင်သော ဖြစ်စဉ်တစ်ခုပါဝင်သည်။ အာရုံကြောများ လှုပ်ရှားရာ၌ ကျွမ်းကျင်မှုကို အမျိုးအစားနှစ်ခုခွဲခြားထားနိုင်သည်။ ကိုယ်ခန္ဓာတစ်ခုလုံးကို လှုပ်ရှားရာ၌ ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် လက်များနှင့်မျက်လုံးများကို လှုပ်ရှားရာ၌ ကျွမ်းကျင်မှုတို့ဖြစ်ကြသည်။

ကိုယ်ခန္ဓာတစ်ခုလုံးလှုပ်ရှားရာ၌ ကျွမ်းကျင်မှုများ (Gross motor skills) တွင် ကိုယ်ခန္ဓာ၏အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုစီနှင့် မသက်ဆိုင်ဘဲ တစ်ကိုယ်လုံး တစ်ပြိုင်နက် လှုပ်ရှားမှုများ ပါဝင်သည်။ ကလေးများသည် ရှေးဦးမွေးကင်းစအရွယ်မှာပင် ဤလှုပ်ရှားမှုမျိုးကို ဆောင်ရွက်နိုင်ကြသည်။ ဤအမျိုးအစား လှုပ်ရှားမှုများတွင် ထိုင်ခြင်း၊ လေးဖက်တွားသွားခြင်း၊ မတ်တပ်ရပ်ခြင်း၊ လမ်းလျှောက်ခြင်း နှင့် ပြေးခြင်းတို့ပါဝင်ကြသည်။ ကိုယ်ခန္ဓာ အစိတ်အပိုင်းများကိုဟန်ချက်ညီစွာ လှုပ်ရှားတတ်မှုနှင့် ကိုယ်ခန္ဓာ ဟန်ချက်ထိန်းသိမ်းမှုတို့၌ ကျွမ်းကျင်မှု တိုးတက်လာသည့်အခါ ကလေးများသည် ပြေးလွှားခြင်း၊ ခုန်ပေါက်ကျော်လွှားခြင်း၊ ခြေတစ်ပေါင်ကျိုး သွားတတ်ခြင်း (ခုန်ဆွခုန်ဆွပြုခြင်း) နှင့် ခြေတစ်လှမ်းချင်း စုံခုန်ခြင်း (ကြိုးခုန်ခြင်းကဲ့သို့) တို့ကို သင်ယူတတ်မြောက် လာကြသည်။

အနုစိတ်လှုပ်ရှားရာ၌ ကျွမ်းကျင်မှုများ (Fine motor skills) တို့ ကျွမ်းကျင်မှုများတွင် လက်များနှင့် မျက်လုံးများကို အသုံးပြုမှုပါဝင်သည်။ ဤကျွမ်းကျင်မှုအမျိုးအစားတွင် ပစ္စည်းတစ်ခုကို မြဲမြံစွာဆုပ်ကိုင်ထားနိုင်ခြင်း၊ ဘောလုံးတစ်လုံးကို မိအောင်ဖမ်းနိုင်ခြင်း၊ ခဲတံတစ်ချောင်းကို မြဲအောင်ကိုင်နိုင်ခြင်း၊ စာရွက်ပေါ်၌ အမှတ်အသားပြုနိုင်ခြင်း၊ ခြစ်ဆွဲနိုင်ခြင်း၊ ရုပ်ပုံများရေးဆွဲနိုင်ခြင်းနှင့် စာရေးသားနိုင်ခြင်း တို့ပါဝင်သည်။

မွေးကင်းစအရွယ်မှ ပထမဆုံး (၂) နှစ်တာကာလအတွင်း၌ ကလေးငယ်တစ်ဦး၏ အရပ်အမောင်းနှင့် ကိုယ်အလေးချိန်တို့ လျင်မြန်စွာ ဖွံ့ဖြိုးလာသော်လည်း ရှေးဦးအရွယ် ကလေးသူငယ်ဘဝ (မူကြိုအရွယ်) နှင့် မူလတန်းကျောင်းသားဘဝတို့တွင် ကြီးထွားမှု ပိုမို နှေးကွေးသွားသည်။ ထိုနည်းတူစွာပင် ကိုယ်ခန္ဓာအတွင်းမှ အဆီပမာဏသည် ပထမ (၉) လပိုင်းအရွယ်တွင် လျင်မြန်စွာ တိုးပွားလာခဲ့သော်လည်း နောက်ပိုင်း၌ ကြွက်သားဖွံ့ဖြိုးမှု ပိုမိုနှေးကွေးလာပြီး တဖြည်းဖြည်းချင်းသာ ဖွံ့ဖြိုးလာတော့သည်။

ကလေးများ မူလတန်းကျောင်းသားအရွယ်ရောက်ရှိသည့်အခါ သူတို့ဆောင်ရွက်လာနိုင်မှုများ မှာ အောက်ပါတို့ဖြစ်ကြသည်။

- အာရုံကြော/နာဗ်ကြော ကြွက်သားများကို အချိန်အဆမှန်စွာ လှုပ်ရှားနိုင်လာခြင်း ဟန်ချက်ညီစွာ သွားလာလှုပ်ရှားနိုင်ခြင်း
- စက်ဘီးစီးတတ်ခြင်း၊ ဘောလုံးကန်နိုင်ခြင်း၊ ဘောလုံးဖမ်းနိုင်ခြင်း၊ ကိရိယာ တစ်ခုခုပေါ်သို့ တက်ရန် ဟန်ချက်ညီ ရပ်တည်နိုင်ခြင်း၊ ခြေတစ်ပေါင်ကျိုး ခုန်နိုင်ခြင်း
- အရေးအသား (လက်အနေအထား၊ အချိန်အဆ) တဖြည်းဖြည်း ကျွမ်းကျင်လာခြင်း၊ အပ်ပေါက်ထိုးတတ်ခြင်း၊ ရက်ကန်းရက်တတ်ခြင်း၊ အပ်ချုပ်တတ်ခြင်း နှင့် ရုပ်ပုံကားများကို သရုပ်ပေါ်လွင်အောင် ရေးဆွဲတတ်ခြင်း
- ကိုယ်ခန္ဓာအရိုးအဆစ်များ အလျားရှည်လာပြီး အနံကျယ်ဝန်းလာခြင်း၊ ကြွက်သားများ ပိုမိုသန်မာလာခြင်း၊ လွယ်ကူစွာ လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း၊ ငယ်သွား (သို့မဟုတ်) ကလေးဘဝမှသွားများ ကျိုးပြီး သွားအသစ်များ ပေါက်လာခြင်း။
- မျက်နှာပေါ်မှ အရိုးများ (မေးရိုး၊ ပါးရိုး စသည်) ကြီးထွားလာခြင်း၊ မျက်နှာအလျား ပိုမိုရှည်ထွက်လာကာ လူကြီးတစ်ဦး၏ မျက်နှာပုံစံဖြစ်လာခြင်း

မူလတန်းကျောင်းသားများ/မူလတန်းကျောင်းနေအရွယ် ကလေးများ၏ ကာယဖွံ့ဖြိုးမှုကို ဖော်ပြသော ထူးခြားလက္ခဏာများ

၁။ ကလေးများသည် ကျွမ်းကျင်မှုအသစ်များကို သင်ယူမှုထက် အာရုံကြောထိန်းချုပ်မှုဖြင့် လှုပ်ရှားရာ၌ သူတို့ရရှိထားသော ကျွမ်းကျင်မှုများ (motor skills) ကို ဆက်လက်မွမ်းမံ တိုးတက်စေသည်။ ကာယဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်တတ်ကြခြင်း၊ ဥပမာအားဖြင့် ဘောလုံးကစားနည်းများတွင် ပါဝင်ကစားခြင်း၊ ထိုသို့ကစားရာတွင် ဘောလုံးပစ်ခြင်း၊ ဘောလုံးဖမ်းခြင်း၊ ဘောလုံးကန်ခြင်းနှင့် ဘောလုံးနောက်သို့ ပြေးလိုက်ခြင်း ပါဝင်သည့် လှုပ်ရှားမှုများကို ဆောင်ရွက်ခြင်း။

- ၂။ လှုပ်ရှားရာ၌ ကျွမ်းကျင်မှုများ (motor skills) သည် ကြိုးခုန်ခြင်း(စုံခုန်ခြင်း)၊ အရာဝတ္ထုများ (ဥပမာ-တန်းများ၊ နံရံများ) ပေါ်သို့ ခုန်ကျော်ခြင်း၊ ဒလိမ့်ခေါက်ကွေး/ကျွမ်းထိုးမှောက်ခုံ ပြုခြင်း၊ တစ်ခုခုနောက်မှ အကြမ်းကပ်ပြေးလိုက်ခြင်း၊ စက်ဘီးစီးခြင်း နှင့် ကာယလှုပ်ရှားမှုဆိုင်ရာ ကစားနည်းများတွင် ပါဝင်ကစားခြင်း၊
- ၃။ ကာယလှုပ်ရှားမှု၊ ကာယလေ့ကျင့်ခန်းများက လူ့အချင်းချင်း ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး ကျွမ်းကျင်မှုများတို့ ရရှိစေရန် အထောက်အကူပြုခြင်း၊ ဥပမာ-အသင်းအဖွဲ့လိုက် ဆောင်ရွက်ရသော လုပ်ငန်းများ (team work) တွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်တတ်လာခြင်း၊ စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများ ရရှိစေရန် အထောက်အကူဖြစ်ခြင်း - ဥပမာအားဖြင့် စိတ်ဖိစီးမှုလျှော့ချခြင်း နှင့် မိမိကိုယ်မိမိ လေးစားမှုတည်ဆောက်ခြင်း နှင့် သိမှုဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများ ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် ကူညီပေးခြင်း-ဥပမာအားဖြင့် အာရုံစူးစိုက်မှု၊ မှတ်ဉာဏ်ထောက်ကူမှု နှင့် သင်ယူရာ၌ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှု စသည်တို့ကိုလည်း ထောက်ကူမှု ပြုနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့်ကလေးများ၏ ကာယလှုပ်ရှားမှုလုပ်ငန်းက ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး ကျွမ်းကျင်မှု၊ စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် သိမှုဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုတို့အတွက် အထောက်အကူဖြစ်စေခြင်း၊^{၁၁၇}
- ၄။ ကိုယ်ခန္ဓာလှုပ်ရှားရာ၌ ကျွမ်းကျင်မှု (Gross motor development) ဖွံ့ဖြိုးလာခြင်း၊ မူလတန်းကျောင်းသားအရွယ် ကလေးများသည် ကိုယ်ခန္ဓာလှုပ်ရှားမှုကို ထိန်းချုပ်ရာ၌ ရှေးဦးအရွယ် ကလေးသူငယ်များ (မူ/ကြိုအရွယ်) ထက် လွယ်ကူချောမောစွာ လှုပ်ရှား ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ မူလတန်းကျောင်းသားများသည် ဟန်ချက်ညီလှုပ်ရှားမှု တိုးတက်လာပြီး ပြေးခုန်ပစ်အားကစား လှုပ်ရှားမှုများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်လာကြခြင်း၊ သူတို့ကိုယ်ခန္ဓာ လှုပ်ရှားကြရာတွင် ပိုမိုလွယ်ကူစွာ လှုပ်ရှားနိုင်ကြခြင်းနှင့် အကလေ့ကျင့်ခန်း ရှေ့တိုးနောက်ငင်လှုပ်ရှားနိုင်ခြင်း၊ ဘေးဘက်သို့လည်း လွယ်ကူစွာ ရွေ့လျားနိုင်ခြင်းတို့နှင့် အခြားရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ နိစ္စဓူဝ ဆောင်ရွက်မှုများကို လိုက်နာလုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်း၊ ကာယအား ပိုမိုသန်စွမ်းလာခြင်းနှင့် ကာယလှုပ်ရှားမှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများတွင် ပိုမိုအားစိုက်ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း၊

၁၁၇ Duchene and McMaugh, 2016.

- ၅။ အနုစိတ်လှုပ်ရှားရာ၌ ကျွမ်းကျင်မှုဖွံ့ဖြိုးလာခြင်း - မူလတန်းကျောင်း စာသင်နှစ်များအတွင်း ကလေးများသည် ကွန်ပျူတာသုံးလာကြသည့်အတွက် အရေးအသား ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် ပုံဆွဲကျွမ်းကျင်မှုများ ဖွံ့ဖြိုးလာခြင်း၊ သူတို့ ရေးဆွဲထားသော ရုပ်ပုံများသည် သူတို့ဖော်ပြလိုသော အတွေးအခေါ်များကို စုစည်းတတ်လာပြီး ပို၍ အသေးစိတ် ခြယ်မှုန်းတတ်လာကြခြင်း နှင့် နက်နဲမှု များပါဝင်လာခြင်း၊ အစဦးပိုင်းတွင် နှစ်ဖက်မြင်ပုံများကိုသာ ရေးဆွဲတတ်ပြီး နောက်ပိုင်းတွင် သုံးဖက်မြင်ပုံများကိုပါ ရေးဆွဲတတ်လာခြင်း၊ ကလေးအများ အပြားသည်တူရိယာပစ္စည်းများ တီးမှုတ်တတ်ရန် သင်ယူကြခြင်း၊
- ၆။ သုတေသနတွေ့ရှိချက်များအရ မူလတန်းကျောင်းသားအရွယ်တွင် ယောက်ျား လေးများ၏ ကာယဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် မိန်းကလေးများ၏ ကာယဖွံ့ဖြိုးမှုအကြား ခြားနားချက်များရှိကြောင်း သိရှိရသည်။ ယောက်ျားလေးများက ကိုယ်ခန္ဓာ တစ်ခုလုံး လှုပ်ရှားရာတွင် ကျွမ်းကျင်မှုများ ပိုရှိသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ဘောလုံးကန် ခြင်း၊ ဘောလုံးပစ်ခြင်း စသည့်လှုပ်ရှားမှုများကို ပိုမိုလုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်း၊ ထို လုပ်ငန်းများတွင် ချိန်ဆမှုနှင့် လွယ်ကူချောမောစွာ လှုပ်ရှားနိုင်မှုတို့ မပါဝင်ချေ။ မိန်းကလေးများကမူ အနုစိတ် လှုပ်ရှားရာ၌ ကျွမ်းကျင်မှု ပိုများသည်။ သူတို့က အနုစိတ်ဆောင်ရွက်ရာ၌ ယောက်ျားလေးများထက် ပိုမိုကျွမ်းကျင် ကြသည်။ ထို့အပြင် ကိုယ်ခန္ဓာတစ်ခုလုံး လှုပ်ရှားနိုင်မှုတွင်လည်း အချိန်အဆလိုအပ်သော လွယ်ကူစွာလှုပ်ရှားမှုပါသော လုပ်ငန်းများတွင် ယောက်ျားလေးများထက် ပို၍တော် ကြခြင်း။^{၁၁၈}
- ၇။ ရှေးဦးအရွယ် ကလေးသူငယ်ဘဝတွင် ကလေးများသည် တစ်ဦးတည်းကစားရ သော ကစားနည်းများကို ကစားနေရာမှ အတူပူးပေါင်းကစားရသော ကစားနည်း များကို ပြောင်း၍ကစားလာခြင်း၊ မူလတန်းကျောင်းတွင် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ နှင့် ကစားရသော ကစားနည်းများတွင် ပါဝင်ကစားလာတတ်ခြင်း၊ စနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ထားသော ကစားနည်းများဖြစ်ကြသော ဥပမာ - ဘောလုံး၊ ဘော့စ်ဘော၊ ဘော်လီဘော၊ ဘတ်စကက်ဘော၊ ရုပ်ထိုးတမ်းကစားနည်း၊ ကျောက်ရုပ်နဲ့ ဖန်ခုန်ကစားနည်း၊ စသည်တို့သည် မူလတန်းကျောင်းများ၌ ခေတ် စား၍ လူကြိုက်များသည်။ ကလေးများသည် အခြားသူများ၏ ရှုထောင့်မှ ကြည့်ရှု

၁၁၈ Berk, 2018..

သုံးသပ်မှုကို ပို၍ဆောင်ရွက်တတ်လာခြင်း (ကိုယ်ချင်းစာတတ်လာခြင်း)၊ အခြားသူများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်တတ်လာခြင်း၊ ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ တန်ဖိုးထားမှုများအပေါ် အခြေခံကာ သူတို့ကိုယ်ပိုင် တီထွင်ဖန်တီးထားသော ကစားနည်းများကို ယှဉ်ပြိုင်တတ်ခြင်း၊ အနိုင်ယူခြင်း၊ အရှုံးပေးခြင်း၊

၈။ ကြမ်းတမ်းစွာ ပြေးလွှားကစားရသော ကာယလေ့ကျင့်ခန်းများ၊ ကာယဖွံ့ဖြိုးမှုလုပ်ငန်းများ ဥပမာ - တစ်ဦးနောက်သို့ တစ်ဦးက ပြေးလိုက်ရခြင်း၊ နပန်းကိုင်ခြင်း၊ ရှေ့ကျွမ်းနောက်ကျွမ်း ထိုးခြင်း/လူးလိမ့်ခြင်း နှင့် သတ်ပုတ်ကစားခြင်း စသည့် ကစားနည်းများသည် မူလတန်းကျောင်းတွင် အသုံးပြုမှုအများဆုံး ကစားနည်းများဖြစ်ကြသည်။

အလယ်တန်းကျောင်းသားများ၏ ကာယဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ ထူးခြားသော လက္ခဏာများ

အလယ်တန်းကျောင်းစာသင်နှစ်များတွင် ကျောင်းသားများ၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုကို ပုံသွင်းပေးသည့် အရာများမှာ ဇီဝဆိုင်ရာ၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးဆိုင်ရာ သြဇာလွှမ်းမိုးမှုတို့ ဖြစ်ကြသည်။ ထိုအချိန်အပိုင်းအခြားသည် ပျိုဖော်ဝင်အရွယ်လည်း ဖြစ်ပါသည်။ ကလေးများသည် ပိုမိုတာဝန်ယူတတ်စပြုပြီး ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှုတွင်လည်း ပိုမိုရင့်ကျက်လာကြပြီဟု ယူဆနိုင်ပါသည်။

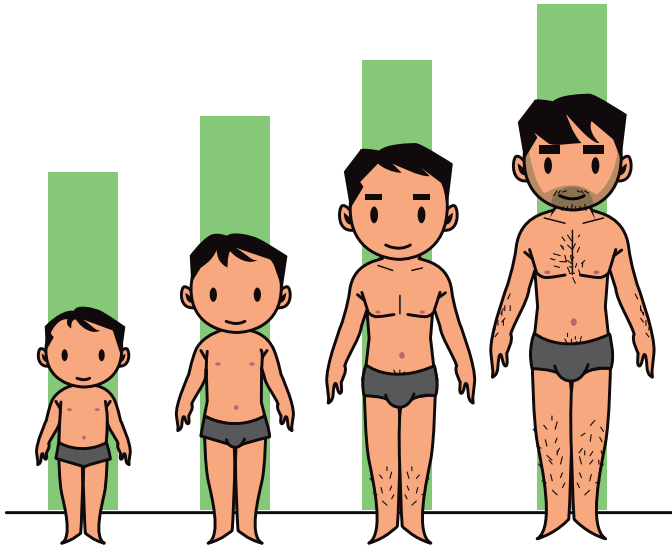
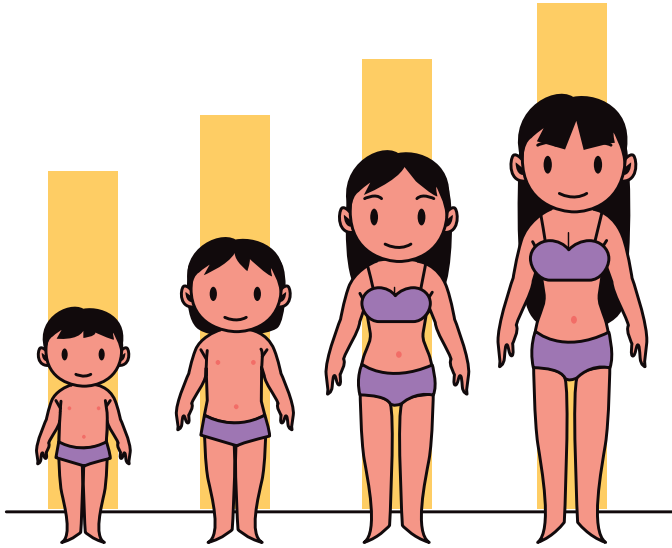
- ဤအရွယ်သည် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာအနေနှင့် လူလားမြောက်ကာစ (ပျိုဖော်ဝင်စအရွယ်) အရွယ် ဖြစ်သောကြောင့် ကိုယ်ခန္ဓာအရွယ်အစားကြီးထွားလာပြီး သိသာထင်ရှားသော အပြောင်းအလဲများ ဖြစ်ပေါ်လာကြသည်။
- ဟော်မုန်းဓာတ်များ တိုးပွားလာခြင်းကြောင့် ကိုယ်ခန္ဓာအရွယ်အစားကြီးထွားပြီး ကိုယ်ခန္ဓာမှ အရိုးများသည်လည်း အရွယ်ရောက်ပြီးသူ လူကြီးများ၏ပုံစံအမျိုးအစားသို့ ရောက်ရှိလာသည်။
- ဆယ်ကျော်သက်အရွယ်များ၌ များသောအားဖြင့် ဖြတ်ခနဲကြီးထွားမှု ပေါ်ပေါက်သော အချိန်ကာလတစ်ခုရှိတတ်ကြသည်။ ထိုအချိန်အပိုင်းအခြားမှာ (၂) နှစ်မှ (၃) နှစ်အထိ ကြာတတ်သည်။
- ထိုအတောအတွင်း၌ ကလေးများ၏ ကိုယ်ခန္ဓာအလေးချိန်သည် အရွယ်ရောက်ပြီးသူ လူကြီးတစ်ဦး၏ စံပြည့်အလေးချိန်ထိရောက်အောင် တိုးလာခဲ့သည့်အပြင်

သူတို့၏ကိုယ်ခန္ဓာ ပုံပန်းသဏ္ဍာန်နှင့် အရွယ်အစားမှာလည်း ပြောင်းလဲလာသည်။

- ကိုယ်ကာယလှုပ်ရှားမှုဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများ ဖွံ့ဖြိုးလာမည်။ ဥပမာ-သွက်လက် လျင်မြန်စွာလှုပ်ရှားနိုင်မှု၊ အချိန်အဆကိုက်ညီမှုနှင့် ကြွက်သားကွေးနိုင်ဆန့် နိုင်မှု၊ ကိုယ်ခန္ဓာပျောင်းညွတ်မှုတို့ ပေါ်ပေါက်လာသည်။ သို့ရာတွင် တစ်ခုစီ၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် တညီတညွတ်တည်း ပေါ်ပေါက်သည်ဟု မဆိုနိုင်ပါ။
- အလယ်တန်းကျောင်းသားများသည် လျင်မြန်စွာကြီးထွားလာကြသည်နှင့်အညီ စွမ်းအင် အမြောက်အမြားကို အသုံးပြုလာကြသည်။ ထို့ကြောင့် သူတို့သည် အနားယူမှု ပိုမိုလိုအပ်သည်။
- အလယ်တန်းကျောင်း စာသင်နှစ်များ၌ နေ့စဉ် ကျောင်းသားများ၏ ကာယ ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် သိမှုဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုထက်ပို၍ လျင်မြန်စွာဖြစ်ပေါ်သည်။ ကိုယ်ခန္ဓာ ကြီးထွားမှုနှင့် ဦးနှောက်ကြီးထွားမှုတို့သည် များစွာခြားနားသည့်အတွက် ကျောင်းသားတစ်ဦးချင်းစီ၏ ကိုယ်ခန္ဓာကြီးထွားမှုနှင့် နှိုင်းစာလျှင် သိမှုဆိုင်ရာ နှင့် စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုဆိုင်ရာတို့၌ ရင့်ကျက်မှုမှာ နည်းပါးနေသေးသည်။
- မျိုးပွားမှုဆိုင်ရာ ဟော်မုန်းဓာတ်များဖြစ်ကြသည့် အီစထရိုဂျင် (Estrogen) ဓာတ် နှင့် အန်ဒရိုဂျင် (Androgen) ဓာတ်တို့သည် မူလတန်း အစောပိုင်းအရွယ်မှပင် စတင်၍ ဖြစ်ပေါ်နေခဲ့ကြသော်လည်း အလယ်တန်းကျောင်းသားအရွယ် ရောက်လာသည့်အခါ သိသာထင်ရှားစွာ တိုးပွားများပြားလာသည်။
- ကျား/မ နှစ်မျိုးစလုံး၌ပင် အီစထရိုဂျင် (Estrogen) ဓာတ်နှင့် အန်ဒရိုဂျင် (Androgen) ဟော်မုန်း (J) မျိုးစလုံး ရှိကြသော်လည်း အီစထရိုဂျင်ဟော်မုန်း ဓာတ်သည် မိန်းကလေးများ ထံတွင် ယောက်ျားလေးများထက် ပမာဏပိုမို များပြားစွာ တည်ရှိပြီး အန်ထရိုဂျင်ဟော်မုန်းဓာတ်သည် ယောက်ျားလေးများထံ တွင် မိန်းကလေးများထက် ပမာဏ ပိုမိုများပြားစွာ တည်ရှိသည်။
- မိန်းကလေးများတွင်ရှိသည့် အန်ထရိုဂျင်ဟော်မုန်းဓာတ်က အရပ်အမောင်း ထွားကျိုင်းမှုကို လှုံ့ဆော်ပေးနိုင်ပြီး ချိုင်းကြားနှင့်မအင်္ဂါတို့တွင် အမွှေးအမျှင်များ ပေါက်ရောက်စေသည်။
- မိန်းကလေးများတွင်ရှိသည့် အီစထရိုဂျင်(Estrogen) နှင့် ပရိုဂျက်စတီရုံး (Progesterone) ဟော်မုန်းဓာတ်များက သူတို့အား အရပ်အမောင်းကို မြင့်မား စေရန် အထောက်အကူပြု သည်သာမကဘဲ ရင်သားများ (breast)၊ တင်ပါးများ (hips)၊ သားအိမ်(the uterus)၊ မွေးလမ်းကြောင်း (မအင်္ဂါနှင့်သားအိမ်ကို ဆက်

ပေးသောလမ်းကြောင်း (vagina) နှင့် ဥပြွန်များ (ovaries) စသည့် မမျိုးပွားအင်္ဂါများကိုပါ ဖွံ့ဖြိုးစေသည်။ ကိုယ်ခန္ဓာတွင်း အဆီပြင် (accumulation of fat) ကိုလည်း ဖြစ်ပေါ်စေသည်။

- မိန်းကလေးများတွင် စတင်၍ ရာသီပန်းပွင့်လာပြီးလျှင် မျိုးပွားနိုင်ခြင်းမရှိသေးသော အခြေအနေမှ မျိုးပွားနိုင်သောအခြေအနေ (ကလေးမွေးဖွားနိုင်သော) သို့ ရောက်ရှိလာသည်။ အီစထရိုဂျင်ဟော်မုန်းဓာတ်က လစဉ် ဓမ္မတာလာမှုကို ပုံမှန်လည်ပတ်စေသည်။
- ယောက်ျားလေးများတွင် ဖိုအင်္ဂါများမှ ထုတ်လွှတ်ပေးသော အန်ထရိုဂျင် တက်စတိုစင်တီရုံး (Androgen testosterone) ဟော်မုန်းဓာတ်က ကိုယ်ခန္ဓာအမွှေးအမျှင်များနှင့် မျက်နှာပေါ်မှ အမွှေးအမျှင်များကို ပေါက်ရောက်စေသည်။ ကြွက်သားမျှင်များ ကြီးထွားမှုနှင့် ဖိုအင်္ဂါ ဆိုင်ရာ ထူးခြားလက္ခဏာများကို ပေါ်ပေါက်စေသည်။ လိင်တံနှင့် ဖိုအင်္ဂါများသည် အရွယ်အစားကြီးထွားလာပြီး သူတို့အသံသည်လည်း အောလာကြသည်။ လေးပင်သော အသံဖြစ်လာသည်။ လည်ပင်းမှ ဇလုပ်ထွက်လာပြီး ပိုမိုထင်ရှားလာသည်။ သူတို့ထံရှိ အီစထရိုဂျင်ဟော်မုန်းဓာတ်က အရပ်ကိုပိုမြင့်စေသည်။
- မိန်းကလေးများ၌ရော ယောက်ျားလေးများ၌ပါ အီစထရိုဂျင် နှင့် အန်ဒရိုဂျင်ဟော်မုန်းဓာတ်များ ပေါင်းစပ်ပါဝင်နေကြပြီး အရိုးများကို သိပ်သည်းကျစ်လျစ်စေသည်။

ပုံ ၂.၂၉။ အလယ်တန်းကျောင်းသားဘဝတွင် ကာယဖွံ့ဖြိုးမှု

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၅)။ အလယ်တန်းကျောင်းသားဘဝ၌ ကာယဖွံ့ဖြိုးမှု အကြောင်းကို တွေး-တွဲ-မျှဝေနည်းသုံး၍ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အလယ်တန်းကျောင်းသားဘဝ၌ ကာယဖွံ့ဖြိုးမှုအကြောင်း ပြန်လည်သုံးသပ်တတ်ရန်နှင့် ကျား၊ မ ဆိုင်ရာ ရှုထောင့်အမြင်အမျိုးမျိုးမှ နှိုင်းယှဉ်ပြတတ်ရန် ဖြစ်သည်။ ဤလုပ်ငန်းကို ပထမဦးစွာ တစ်ဦးတည်းလုပ်ငန်းအဖြစ် သင်တစ်ဦးတည်း

ဆောင်ရွက်ရမည်။ ထို့နောက် သူငယ်ချင်းတစ်ဦးနှင့် (ကျားအချင်းချင်း/မအချင်းချင်း) အတူ တွဲ၍ ဆွေးနွေးပါ။ နောက်ထပ်တစ်ဖန် သင်တို့အတွဲနှင့်အတူ အခြားတစ်တွဲ (ဆန့်ကျင်ဘက် ကျား/မအတွဲ) နှင့်အတူ ဆွေးနွေးပါ။ သင်တို့တွေ့ရှိချက်များကို ပြန်လည်သုံးသပ်ပါ။

သင်၏ အလယ်တန်းကျောင်း စာသင်နှစ်များအတွင်း သင်၏ကာယဖွံ့ဖြိုးမှုများအပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားခြင်းအားဖြင့် သင့်လုပ်ငန်းကို စတင်ပါ။

- ၁။ မည်သို့သော ကိုယ်ကာယလှုပ်ရှားမှုလုပ်ငန်းမျိုးတွင်သင်ပါဝင်ခဲ့သနည်း။
- ၂။ ၎င်းလှုပ်ရှားမှုလုပ်ငန်းများသည် အဓိကအားဖြင့် တစ်ကိုယ်လုံးလှုပ်ရှားမှု ပြုရ သော လုပ်ငန်းများ (သို့မဟုတ်) အနုစိတ်လှုပ်ရှားမှုပါဝင်သော လုပ်ငန်း များ ဖြစ် ပါသလား။
- ၃။ မည်သည့်လုပ်ငန်းတွင် သင်ပို၍ ကျွမ်းကျင်သနည်း။ တစ်ကိုယ်လုံး လှုပ်ရှားမှုပြု ရသောလုပ်ငန်းများ (သို့မဟုတ်) အနုစိတ်လှုပ်ရှားမှုပါဝင်သော လုပ်ငန်းများ ဖြစ် ပါသလား။
- ၄။ ကိုယ်ကာယလှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုများ ပြုရာတွင် ထိုလှုပ်ရှားမှုအမျိုးအစား (၂) ခုစလုံး အပေါ်၌ သင်၏ ထင်မြင်ချက် ခံယူချက်မှာ အဘယ်နည်း။

သင်၏ ပြန်လည်သုံးသပ်ချက်များကို သင်နှင့်မျိုးတူ တွဲဖက်သူငယ်ချင်း (ကျားအချင်းချင်း/ မအချင်းချင်း) နှင့်မျှဝေပြီး ဇယားကွက် (၂.၂၂) ကို ဖြည့်စွက်ပေးပါ။ ဇယားကွက် (၂.၂၂) က အလယ်တန်းကျောင်း ကာယဖွံ့ဖြိုးမှုအပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ်ချက်များအကြောင်းကို ဖော်ပြ ထားသည်။ ထိုဇယားပါကွက်လပ်များတွင် စာသားများနှင့် ရုပ်ပုံများသုံးကာ ဖြည့်သွင်းပေး ပါ။

ထို့နောက်အခြားကျောင်းသား/ကျောင်းသူတစ်တွဲနှင့် ဆွေးနွေးပါ။ သင်တို့အတွဲက ယောက်ျားလေး (၂) ဦး ဖြစ်ခဲ့လျှင် သင်တို့နှင့် နောက်ထပ်လက်တွဲဆောင်ရွက်ရမည့်အတွဲ မှာ မိန်းကလေး(၂) ဦးဖြစ်ရမည်။ သင်တို့အတွဲ (၂) တွဲ၏ တွေ့ရှိမှု ဆွေးနွေးမှုများထဲတွင် မည်သည့်အချက်များ၌ တူညီပြီး မည်သည့်အချက်များ၌ ကွဲပြားခြားနားသည်ကို စဉ်းစားပါ။

ဇယား ၂.၂၂။ အလယ်တန်းကျောင်းသားများ၏ ကာယဖွံ့ဖြိုးမှုအပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားခြင်း

ကျွန်ုပ်ပါဝင်ခဲ့သော ကာယလှုပ်ရှားမှုများ	အဓိကအားဖြင့် တစ်ကိုယ်လုံးလှုပ်ရှားခြင်း (သို့မဟုတ်) အသေးစိတ် ချောမွေ့ညင်သာစွာ လှုပ်ရှားခြင်း
ကျွန်ုပ် ပိုမိုတတ်ကျွမ်းသော အမျိုးအစား	ကာယလုပ်ငန်းများအကြောင်း ကျွန်ုပ် မည်သို့ ခံစားခဲ့ပုံ၊ တွေ့မြင်ခဲ့ပုံ

ယောက်ျားလေး၊ မိန်းကလေးတို့ထံ၌ အချိန်ကိုက်ဖြစ်ပေါ်လာသော ပျို့ဖော်ဝင်ချိန်ကာလ အဖြစ်အပျက်များက သူတို့အတွက် အရေးပါသောစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ နောက်ဆက်တွဲ အကျိုးဆက်များကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။^{၁၁၉} ဥပမာအားဖြင့် -

- အခြားသူများထက် ပို၍စောစီးစွာ ဖွံ့ဖြိုးရင့်ကျက်လာသော ယောက်ျားလေးများသည် လူမှုပေါင်းသင်း ဆက်ဆံရေး တစ်ပန်းသာပါသည်။ သူတို့သည် အခြားယောက်ျားလေးများထက် အရပ်ပိုမြင့်ပြီး ပိုမိုကျန်းမာသန်စွမ်း ခန့်ညားသဖြင့် မျက်နှာပွင့်လန်း ရေပန်းစားကြသည်။ လူချစ်လူခင်ပေါများသည်။^{၁၂၀}
- တစ်ချိန်တည်းမှာပင် ထိုအရွယ်ရောက်လွယ်သူ ယောက်ျားလေးများ၌ (ပျို့ဖော်ဝင်ချိန်စောသူ) ဘေးအန္တရာယ်လည်းရှိတတ်ပါသည်။ သူတို့သည် အကျင့်ဆိုး စရိုက်ဆိုးရှိသူများနှင့် အပေါင်းအသင်းမှားတတ်သည်။ သူတို့၌ သက်ငယ်ပေါ့တန်ဆိုးသွမ်းမှု (delinquency) ဖြစ်နိုင်ခြေသည် သူတို့နှင့် သက်ရွယ်တူ အခြားသူငယ်ချင်းများထက် ပို၍များသည်။ လူ့ထုံးတမ်းဥပဒေတို့ကို မထီမဲ့မြင်ပြုသောစည်းပျက်ကမ်းပျက်အပြုအမူများ (anti-social behavior)

၁၁၉ Stangor & Walinga, 2014.
 ၁၂၀ Lynne, Graber, Nichols, Brooks-Gunn, & Botvin, 2007, in Stangor & Walinga, 2014.

ရရှိလာတတ်သည်။ စည်းပျက်ကမ်းပျက်နေထိုင်သူများနှင့် ပတ်သက် ဆက်စပ် မိသွားပြီး မပြုသင့်သည်တို့ကို ပြုတတ်လာကြသည်။ အရက်သေစာ သောက်စား ခြင်း၊ မူးယစ်ဆေးအလွဲသုံးခြင်း၊ ကျောင်းပြေးခြင်းနှင့် အရွယ်နှင့်မသင့်လျော် သော ဖိုမဆက်ဆံရေးကိစ္စများ၌ ပါဝင်ပတ်သက်နေခြင်း (အရွယ်မတိုင်မီ အပျော်ကြူးခြင်း၊ အကျင့်ပျက်ခြင်း) တို့ကို ပြုမူတတ်မည်။

- ပျိုဖော်ဝင်ချိန်စောသော မိန်းကလေးများအနေနှင့် သူတို့ထံသို့ ဤသို့ ဖြစ်ပျက် ပြောင်းလဲလာခြင်း (ရင့်ကျက်လာခြင်း) အပေါ် စိတ်သောကရောက်ခြင်း၊ စိတ် ဖိစီးမှုများပြားခြင်းတို့ ဖြစ်လာမည်။ အထူးသဖြင့် ယောက်ျားလေးများက နောက် ပြောင်ခြင်းခံရသည့်အခါနှင့် လူတို့၏ ကာယိန္ဒြေကို ပျက်ပြားစေသည့်အခါ (sexual harassment) သို့မဟုတ် ဗလက္ကာရပြုလိုမှုများ နှင့်တွေ့ကြုံကြရသည့် အခါ စိတ်ဖိစီးမှုများပြားလာကြရသည်။^{၁၂၁}

အလယ်တန်းကျောင်းသားများအား သင်ကြားမှုအတွက် သွယ်ဝိုက်အသုံးပြုနိုင်မှုများ

အလယ်တန်းကျောင်းတက်နေစဉ် နှစ်များတွင် ကာယဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ အပြောင်းအလဲများ ရှိ လာကြသောကြောင့် ထိုအရွယ်ကလေးများတွင် စိတ်ဖိစီးမှုများစွာ ပေါ်ပေါက်လာသည်။ ထို စိတ်ဖိစီးမှုများ (Stress) က လူတို့၏ မိမိကိုယ်ကိုမိမိ လေးစားမှု (ယုံကြည်ချက်ရှိမှု) နှင့် သင်ယူမှုတို့တွင် အကျိုးသက်ရောက်မှုများဖြစ်ပေါ်စေသည်။

- စာသင်ခန်းဝန်းကျင်များတွင် ကျောင်းသားများသည် အဆင့်မြင့် တွေးခေါ်နိုင်ကြ ပြီး တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးလည်း ချစ်ခင်ရင်နှီးစွာ အပြန်အလှန် ဆက်သွယ်ပြောဆိုမှု ပြုနိုင်စေရမည်။ ဤနည်းအားဖြင့် သူတို့၏ သင်ယူမှုသည် လွယ်ကူချောမွေ့လာ မည်ဖြစ်သည်။
- ကာယလှုပ်ရှားမှုများကို ကျောင်းသားများအတွက် ပံ့ပိုးပေးရမည်။ ထိုလုပ်ငန်း များတွင် လျင်မြန်မှု၊ တိကျမှုနှင့် ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်မှုတို့ ပါဝင်စေသင့်သည်။ သို့မှသာ သူတို့၏ ကာယဖွံ့ဖြိုးမှုကို အထောက်အကူပြုပြီး တစ်ဦးချင်းစီ၏ ထူးခြားမှု၊ ကွာခြားမှုများကိုလည်း လိုက်လျောညီထွေဖြစ်စေနိုင်သည်။

၁၂၁ Mendle, Turkheimer, & Emery, 2007; Pescovitz & Walvoord, 2007, in Stangor and Walinga,2014.

- ပန်းချီ၊ လက်မှုအနုပညာ (craft) နှင့် လက်ကို ကျင်လည်စွာသုံးရသော အတတ်ပညာ (manual work) (ဥပမာ - ပန်းထိုးခြင်း) များက အနုစိတ်လှုပ်ရှားမှုတွင် ကျွမ်းကျင်လာစေရန် အထောက်အပံ့ပြုသည်။ ဥပမာ - သစ်သားအသုံးပြု လက်မှုပညာ (လက်သမားအတတ်)၊ ဥယျာဉ်စိုက်ပျိုးမှုနှင့် ရက်ကန်းခတ်ခြင်း၊ ပန်းထိုးခြင်း စသည်တို့ကို လုပ်ဆောင်စေခြင်းဖြင့် အနုစိတ်လှုပ်ရှားရာ၌ ကျွမ်းကျင်မှုများ ဖွံ့ဖြိုးလာစေသည်။
- ကျောင်းသားများအား သူတို့၏ ကိုယ်ခန္ဓာတွင် ပေါ်ပေါက်လာကြသော အပြောင်းအလဲများ နှင့် ဖိုမဆက်ဆံမျိုးပွားမှုအကြောင်းတို့ကို သိရှိနားလည်လာစေရန်အတွက် ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရအကြောင်းအပြင် ဖိုမဆက်ဆံရေးအကြောင်းအရာများကိုပါ ပညာပေးသင့်သည်။

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၆)။ ကာယလှုပ်ရှားမှုလုပ်ငန်းတစ်ခုကို ပုံစံချရေးဆွဲခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အလယ်တန်းကျောင်းအတွက် ကာယလှုပ်ရှားမှုလုပ်ငန်းတစ်ခုကို ပုံစံရေးဆွဲရာတွင် အလယ်တန်းအဆင့်၏ ကာယဖွံ့ဖြိုးမှုအကြောင်း နားလည်မှုကို အသုံးပြုတတ်ရန် ဖြစ်သည်။ ဤလုပ်ငန်းကိုဆောင်ရွက်ရန် ကျောင်းသား (၅) ဦးလျှင် အုပ်စုတစ်စုစီ ဖွဲ့စည်းပေးရမည်။ သင်တို့၏ပြဋ္ဌာန်းစာအုပ်ပါ အကြောင်းအရာများကို ရည်ညွှန်းကိုးကားပါ။ လိုအပ်လျှင် ဆက်လက် သုတေသနပြုပါ။ အုပ်စုတစ်စုစီတွင် သင်တို့က အလယ်တန်းကျောင်းသားများအတွက် ကစားနည်းတစ်ခု (သို့မဟုတ်) ကိုယ်လက်လှုပ်ရှားမှုလုပ်ငန်းတစ်ခုကို ပုံဖော်တည်ဆောက်ပေးရန် ဖြစ်သည်။ အလယ်တန်းကျောင်းသားများသည်ကိုယ်လက်လှုပ်ရှားမှုလုပ်ငန်း လုပ်ဆောင်ခြင်းကို စိတ်မသက်သာဖြစ်တတ်ခြင်းနှင့် မိန်းကလေးနှင့်ယောက်ျားလေးများအကြား၌ ဖွံ့ဖြိုးမှုခြားနားခြင်းတို့ကို သတိပြုသင့်သည်။

သင်တည်ဆောက်ပေးလိုက်သည့် ကိုယ်လက်လှုပ်ရှားမှုလုပ်ငန်း/ ကစားနည်းသည် သူတို့အတွက် သက်သောင့်သက်သာ ဆောင်ရွက်နိုင်မှုရှိစေရမည်။ ထို့ပြင် ကျား/မ မရွေးတက်ကြပျော်ရွှင်စွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်စေရမည်။ ထိုကစားနည်း/လုပ်ငန်းကို အစမ်းစမ်းသပ်ကစားကြည့်ရမည်။ သင့်အုပ်စုမှကျောင်းသားများနှင့် ထိုကစားနည်းကို စမ်းသပ်လုပ်ဆောင်ပြီးနောက် ထိုလုပ်ငန်းကို ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားပါ။ လိုအပ်လျှင် ပြန်လည်စိစစ်ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ပါ။ ထို့နောက်အုပ်စုအားလုံးက သူတို့လုပ်ငန်းများကို အတန်းသို့တင်ပြလိမ့်မည်။

စာသင်ချိန် (၄)

မူလတန်းကျောင်းနှင့် အလယ်တန်းကျောင်းတွင် လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးဖွံ့ဖြိုးမှု

လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုသည်မှာအဘယ်နည်း။

လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုသည်မှာ “လူအချင်းချင်း အပြန်အလှန် ဆက်သွယ် ပြောဆိုဆက်ဆံမှု ပြုတတ်စေရန်နှင့် လူမှုအသိုက်အဝန်းမှ အခြေအနေအကြောင်းအရာ အမျိုးမျိုးတို့တွင် ပါဝင်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်တတ်စေရန်အတွက် လိုအပ်သော ကျွမ်းကျင်မှု များနှင့် နားလည်သဘောပေါက်မှုများ ဖွံ့ဖြိုးလာမှု”^{၁၂၂}ကို ဆိုလိုပါသည်။ ကလေးဘဝ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးတွင် ကလေးတစ်ဦး၏ လုပ်ဆောင်ပုံ၊ အခြားသူတို့နှင့် အပြန်အလှန် ဆက်သွယ်ပြောဆိုပုံ၊ မိတ်ဆွေဖွဲ့ပုံနှင့် အခက်အခဲဖြေရှင်းတတ်ပုံတို့ ပါဝင်ကြသည်။ ကလေး တစ်ဦးအနေနှင့် ထိုလုပ်ငန်းတို့ကို ကောင်းမွန်စွာ ဆောင်ရွက်တတ်လျှင် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံ ရေးဖွံ့ဖြိုးလာသည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး တတ်ကျွမ်းမှု (social competence) တွင်ကျွမ်းကျင်မှုများ ဖွံ့ဖြိုးလာမှု၊ အခြားသူတို့၏ အသိအမှတ်ပြု လက်ခံပေးမှု နှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ လူအများနှင့် အပြန်အလှန် ဆက်သွယ် ပြောဆိုတတ်မှုတို့ ပါဝင်ကြသည်။

ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးဖွံ့ဖြိုးမှုသည် အဘယ်ကြောင့်အရေးပါသနည်း။

ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးဖွံ့ဖြိုးမှုက အခြားဖွံ့ဖြိုးမှုအမျိုးအစားများအပေါ် သြဇာသက်ရောက် လွှမ်းမိုးမှုရှိသည်။ ဥပမာအားဖြင့် -

- ဘာသာစကားကျွမ်းကျင်မှုများအပေါ် သက်ရောက်မှုရှိခြင်း - အခြားကလေးများ နှင့် ဆီလျော်စွာ အပြန်အလှန်ပြောဆိုတတ်မှု (စကားပြောဆိုတတ်မှု အတတ်ပညာ) နှင့် ဘာသာစကား ကျွမ်းကျင်မှုတို့ကို လေ့ကျင့်သင်ယူနိုင်မည့် အခွင့်အလမ်းများပံ့ပိုးပေးသည်။ ဆက်သွယ်ပြောဆိုဆောင်ရွက်ရာ၌ ကျွမ်းကျင် မှုများ (communication skill) တိုးတက်ကောင်းမွန်လာပြီး ပေါင်းသင်းဆက်ဆံ ရေး ကျွမ်းကျင်မှုများလည်း အလားတူ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာသည်။

^{၁၂၂} Duchesne & McMaugh, 2016, p. 160.

- မိမိကိုယ် မိမိလေးစားတန်ဖိုးထားတတ်မှု (self-esteem) - မိတ်ဆွေဖွဲ့ ပေါင်းသင်း တတ်ခြင်းက လူတစ်စုံတစ်ဦးသည် မိမိ၏တည်ရှိမှု၊ အရာရောက်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ အပြုသဘောဆောင်သော (အကောင်းမြင်တတ်သော) ခံစားချက်များ ဖွံ့ဖြိုးလာ စေရန်နှင့် အတည်ပြုစွဲမြဲသွားစေရန် အထောက်အကူပြုသည်။
- သင်ယူရာ၌ကျွမ်းကျင်မှုများ - အခြားသူများနှင့် အပြန်အလှန် ပြောဆိုဆက်ဆံ ခြင်းနှင့် အချင်းချင်း ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့မှတစ်ဆင့် ကျောင်းသားများ ထံ၌ သင်ယူမှုဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများ ဖွံ့ဖြိုးလာရသည်။ ထိုအခါ ကလေး များသည် ကျောင်းပတ်ဝန်းကျင်မှ အခက်အခဲစိန်ခေါ်မှုများကို ဖြေရှင်းတတ်လာ ပြီး လေ့လာသင်ယူမှုများတွင်လည်း အောင်မြင်မှုရလာကြသည်။
- ပဋိပက္ခဖြေရှင်းတတ်မှု - မိမိကိုယ်မိမိ လေးစားတန်ဖိုးထားတတ်မှု (self-esteem) နှင့်ဘာသာစကားဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုတို့ ဖွံ့ဖြိုးလာသောအခါ ကလေးများသည် ပဋိပက္ခများကို ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ ဖြေရှင်းတတ်လာကြသည်။
- အပြုသဘောဆောင်သော (အကောင်းမြင်တတ်သော) သဘောထားဖွံ့ဖြိုးလာမှု - ဤအချက်က အခြားကျောင်းသားများနှင့် ဆက်ဆံပြောဆိုမှုများ၊ မိမိကိုယ်ကို မိမိယုံကြည်မှုနှင့် ကျောင်း၏ အောင်မြင်မှုများ ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် အထောက်အကူ ပြုသည်။^{၁၂၃}

ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးကျွမ်းကျင်မှု (Social Skills)

ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးတတ်ကျွမ်းမှုတွင် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှု အများအပြားတို့ ပေါင်းစည်းပါဝင်သည်။ ထိုကျွမ်းကျင်မှုများကို အောက်ပါအတိုင်း နယ်ပယ် (၅) ခုသတ်မှတ်ခွဲခြားနိုင်သည်။^{၁၂၄}

- ၁။ သက်တူရွယ်တူ အချင်းချင်းအကြား ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်မှုများ - သက်တူရွယ်တူကျောင်းသားဖော်အချင်းချင်းအကြား အပြန်အလှန် ပြောဆို ဆက်ဆံမှုများက သက်တူရွယ်တူတို့ကို ကူညီပေးခြင်း နှင့် လုပ်ငန်းတစ်စုံတစ်ခု တွင် ပါဝင်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် ဖိတ်ခေါ်ခြင်း

^{၁၂၃} Social development in children. (n.d.).
^{၁၂၄} Caldarella & Merrell, 1997.

- ၂။ မိမိကိုယ်မိမိကောင်းစွာထိန်းကျောင်းပြုပြင်မှု (Self-management) - စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်း၊ မိမိလုပ်သင့်သည် မလုပ်သင့်သည် တို့ကို ကိုယ်တိုင်သိရှိ ဆောင်ရွက်ခြင်း (Self-management) နှင့် ပဋိပက္ခဖြေရှင်းတတ်ခြင်း
- ၃။ ပညာသင်ကြားမှု သင်ယူမှုဆိုင်ရာအပြုအမူများ - ဆရာ့ညွှန်ကြားချက်များကို အာရုံစိုက် ဂရုပြုခြင်း၊ ပေးထားသော သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများကို သတ်မှတ်ထားသော အဆင့်အတန်းနှင့် ညီညွတ်စွာ အဆင့်မီဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အချိန်မီပြီးစီးစေခြင်း
- ၄။ လေးစားလိုက်နာမှု - စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့် ညွှန်ကြားချက်များကို လေးစားလိုက်နာတတ်ခြင်း
- ၅။ အခိုင်အမာယုံကြည်မှု (ပြတ်သားမှု) - အပြန်အလှန် ပြောဆိုဆက်ဆံရာတွင် ထိုးထွင်းကြံဆမှုရှိခြင်း၊ ကမကထဦးဆောင်ပြုမှုခြင်း၊ မေးခွန်းများမေးခြင်း၊ ချီးမွမ်းစကားကို ခံယူခြင်း

မူလတန်းကျောင်းနှင့်အလယ်တန်းကျောင်းစာသင်နှစ်များတွင် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး ဖွံ့ဖြိုးမှု

ရှေးဦးအရွယ် ကလေးသူငယ်ဘဝ အချိန်အပိုင်းအခြား၌ ကလေးများသည် တစ်ဦးချင်းသာ ကစားရာမှ ပြိုင်ဘက်ပါသောကစားခြင်း (နှစ်ဦးပါဝင်မှု) သို့ ပြောင်းလဲလာသည်။ ထို့နောက်မှ ကစားဖော်ကစားဖက်များနှင့် ပေါင်းသင်းကာ နောက်ဆုံးတွင် အများစုပေါင်းပါဝင်ရသောကစားနည်းမျိုးကို ကစားတတ်လာကြသည်။ အများစုပေါင်းပါဝင်ကစားရသော ကစားနည်းများတွင် ပါဝင်ကစားတတ်လာသောအချိန်၌ သူတို့သည် နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်တတ်လာကြသည်။ စိတ်ကူးအသစ်အဆန်းကြံဆရခြင်း၊ ပြဇာတ်သဖွယ် သရုပ်ဆောင်ကစားခြင်း၊ အုပ်စုငယ်များအဖြစ်ကစားခြင်း၊ နှစ်ယောက်တစ်တွဲကစားခြင်း နှင့် အုပ်စုကြီးတစ်ခု(ဥပမာ-တစ်တန်းလုံးပါဝင်သောအုပ်စု) အဖြစ် ကစားခြင်း စသည့်နည်းအမျိုးမျိုးသုံးကာ ကစားတတ်ကြသည်။ မိတ်ဆွေဖွဲ့မှုများ၊ သူငယ်ချင်းအသစ်ရှာခြင်းများတို့ ပေါ်ပေါက်လာသော်လည်း ဤအရွယ်၌ မိတ်ဆွေဖွဲ့မှုများသည် ကြာရှည်ခိုင်မြဲမှု မရှိတတ်ပါ။

မူလတန်းကျောင်းတွင်

- တဖြည်းဖြည်းဖွံ့ဖြိုးလာနေသော ကလေးတစ်ဦးတွင် သက်တူရွယ်တူကလေးများအကြား အချင်းချင်း အပြန်အလှန် ပြောဆိုဆက်ဆံမှုသည် ပို၍အရေးပါလာသည်။ ထပ်ပြန်တလဲလဲ အာရုံခံကာ ပြန်လည်စဉ်းစားတတ်မှုစွမ်းရည် ပိုမိုအဆင့်မြင့်ရှုပ်ထွေးသော မိမိအကြောင်းကို မိမိကိုယ်တိုင် သိရှိနားလည်မှုနှင့် အခြားသူတို့အကြောင်း သိရှိနားလည်မှု စသည်တို့ကို ပေါ်ပေါက်လာစေသည်။ ထိုသို့ သိမြင်နားလည်လာမှုက ပြောဆိုဆက်ဆံမှုတွင် တစ်ဖန်ပြန်လည်အကျိုးပြုစေသည်။^{၂၂၅}
- အပေးအယူအတိုးအလျှော့ပြု၍ ညှိနှိုင်းခြင်း၊ မျှတစွာခွဲဝေသုံးစွဲခြင်း နှင့် အခြားသူတို့အား ကူညီတတ်ခြင်းတို့ကို သင်ယူ၍ ဆောင်ရွက်တတ်လာသောအခါ ကလေးများသည် ပဋိပက္ခကို ဖြေရှင်းတတ်သွားကြသည်။ ပဋိပက္ခများကို ဖြေရှင်းရာတွင် အပေးအယူပြု ညှိနှိုင်းခြင်း၊ မျှဝေသုံးစွဲခြင်းနှင့် သူတစ်ပါးတို့ကို သနားထောက်ထား၍ ကူညီလိုက်ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်လျှင် ပို၍ထိရောက်ပါသည်။
- ကလေးများစကားကောင်းစွာပြောတတ်ချိန်တွင် ဒေါသကြီးခြင်းနှင့် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး သတ်ပုတ်ရန်ဖြစ်ခြင်းတို့ လျော့နည်းသွားသည်။ မတူညီသော သဘောတရားများကို ဖြေရှင်းရန် နှုတ်ဖြင့် ရေလည်စွာပြောတတ်ပါက ရန်မဖြစ်ကြတော့ပါ။ သို့ရာတွင် ရွယ်တူကလေးများ အုပ်စုဖွဲ့သည့်အခါ မကြာခဏပင် ကြမ်းတမ်းရန်ရင်းသော စကားများကို ဒေါသကြီးသည့်အခါ ပြောတတ်ကြသည်။

“သက်တူရွယ်တူအုပ်စု(Peer group)” ဆိုသည်မှာ လူတစ်စု (သို့မဟုတ်) လူအများစုပေါင်းပါဝင် ဖွဲ့စည်းထားသည့် လူထုအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ ထိုအုပ်စုတွင် ပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားသူများသည် အသက်အရွယ်၊ လူနေမှုအဆင့်အတန်း၊ တန်ဖိုးထားမှုများနှင့် စိတ်ဝင်စားမှုများတွင် နီးစပ်စွာ/ခန့်မှန်းခြေအားဖြင့် တူညီမှုရှိကြသည်။

- မူလတန်းကျောင်းတွင် သက်တူရွယ်တူအုပ်စုများ ဖွဲ့စည်းဖြစ်ပေါ်လာကြသည်။• သက်တူရွယ်တူအုပ်စု တစ်ခုအတွင်း၌ အုပ်စုယဉ်ကျေးမှု တစ်စတစ်စ ထွန်းကားလာသည်။ (ဥပမာ - ဝတ်စားဆင်ယင်မှုပုံစံနှင့် အပြုအမူများ) အုပ်စုယဉ်ကျေးမှု

၁၂၅ Berk, 2018, p. 346.

တွင် ပါဝင်သည့် အရာများ၊ အဝတ်အစား၊ အပြောအဆို၊ အနေအထိုင်စသည်များက အုပ်စုတစ်စုထူးခြားသော စရိုက်လက္ခဏာများ (group identity) ကို ပေါ်ပေါက်လာစေသည်။

- သက်တူရွယ်တူအုပ်စုများသည် ဦးဆောင်မှု၊ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုနှင့် သစ္စာရှိစွာ ပြုမူဆောင်ရွက်မှုတို့ကို အားပေးသောကြောင့် ၎င်းတို့သည် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး ဖွံ့ဖြိုးမှုကို အထောက်အပံ့ပြုသည်။
- သို့ရာတွင် အုပ်စု၏သတ်မှတ်ထားချက် (စည်းဘောင်) များနှင့် မကိုက်ညီသူများကို ပထုတ်နိုင်သည်။
- သက်ရွယ်တူအုပ်စုတစ်ခုမှ ပထုတ်ခြင်း (ဖယ်ထားခြင်း) ခံထားရသော ကလေးများသည် အထီးကျန်ဖြစ်နေတတ်ပြီး ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး ညံ့တတ်သည်။^{၁၂၆}

မူလတန်းကျောင်းနေစဉ်ကာလများတွင် ခင်မင်ရင်းနှီးမှုသည် ပိုမိုရှုပ်ထွေးလာပြီး ယုံကြည်မှုသည် အဓိကလက္ခဏာဖြစ်လာသည်။

- လူငယ်များသည် ချစ်ခင်ကြင်နာတတ်ကြပြီး တစ်ဦးကိုတစ်ဦး အပြန်အလှန် ကူညီထောက်ပံ့ပေးမှုတွင် စိတ်ချယုံကြည်စွာ အားကိုးနိုင်သည်ဟု ကျောင်းသားများက ယုံကြည်ကြသည်။
- ယုံကြည်မှုကိုချိုးဖောက်ခြင်း၊ ဥပမာ - ကွယ်ရာ၌ အတင်းအဖျင်းပြောခြင်း၊ ကတိဖျက်ခြင်း စသည်တို့ကို ယုံကြည်မှုချိုးဖောက်ခြင်းဟု ယူဆကြသည်။
- မူလတန်းကျောင်းတွင် သင်ယူနေစဉ် စာသင်နှစ်များ၌ ခင်မင်ရင်းနှီးမှုသည် အနည်းစုနှင့်သာ ဖြစ်သည်။ သူငယ်ချင်းအဖြစ်လူရွေး၍ ပေါင်းသင်းသည်။ မူလတန်းကျောင်းသားများသည် သူငယ်ချင်းအနည်းငယ်ကိုသာ ခင်မင်တတ်ကြသည်။ သူငယ်ချင်းအရေအတွက် များများမရှိကြပါ။ တစ်တန်းလုံးမှ ကျောင်းသားအားလုံးနှင့်လည်း ခင်မင်မှုမရှိတတ်ကြပါ။

၁၂၆ Berk, 2018.

- သူငယ်ချင်းများကို ရွေးချယ်ပေါင်းသင်းရာတွင် အသက်အရွယ်တူညီမှု၊ ကျားအချင်းချင်း/ မအချင်းချင်းဖြစ်မှု၊ လူမျိုးချင်းတူမှု၊ မျိုးနွယ်စုချင်းတူမှု၊ လူမှုစီးပွားအဆင့်အတန်းတူမှု ရှိသူများကိုသာ ရွေးချယ်ပြီး ခင်မင်တတ်ကြသည်။ ထို့ပြင် ပင်ကိုယ်စရိုက်ကောင်းသူ၊ လူချစ်လူခင်များသူ (popular) စာတော်သူ နှင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှုတော်သူတို့ကိုလည်း ခင်မင်ကာ ပေါင်းသင်းတတ်ကြပါသည်။^{၁၂၇}
- မူလတန်းကျောင်းနေစဉ်ကာလများအတွင်း ခင်မင်ရင်းနှီးမှုမှာ စွဲမြဲတည်ငြိမ်မှုရှိသည်။ ကလေးများက အပေးအယူ၊ အလျော့အတင်းလုပ်၍ ညှိနှိုင်းတတ်ရန်၊ အတွေးအခေါ်နှင့် ခံစားမှုများကို မျှဝေရန် (စာနာရန်) တို့ကို သင်ယူပြီး သင့်လျော်သောနည်းများဖြင့် ပေါင်းသင်း ဆက်စပ်ကြသည်။
- အချို့သော ခင်မင်ရင်းနှီးမှု၊ မိတ်ဆွေဖြစ်မှုများသည် အကြောင်းအရာအခြေအနေတစ်ခုခုကို မျှဝေခြင်းဖြင့် ပေါ်ပေါက်လာကြရသည်။ ဥပမာ - စာသင်ခန်းတစ်ခုအတွင်း သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများ မျှဝေခြင်းဖြင့် ခင်မင်လာရသည်။ ထို့အတူ ဘာသာရေးအဖွဲ့အစည်း တစ်ခုတွင် တူညီသော ဓမ္မအဆုံးအမတို့ကို မျှဝေခြင်းဖြင့်လည်း ခင်မင်လာရသည်။ သို့မဟုတ် မိဘများနှင့် ခင်မင်သော မိတ်ဆွေများ၏ သားသမီးများနှင့် ခင်မင်လာရသည်။^{၁၂၈}
- သက်ရွယ်တူအချင်းချင်းက လက်ခံမှု - မူလတန်း ကျောင်းနေစဉ်ကာလများတွင် ကလေးတစ်ဦးကို သူနှင့် ရွယ်တူကလေးများက လက်ခံမှု (သို့မဟုတ်) နှစ်သက်သဘောကျမှု မည်မျှအတိုင်းအတာထိ ရှိကြောင်း သိရှိရန်လည်း အရေးကြီးပါသည်။

သုတေသနဖော်ပြချက်များအရ လူချစ်လူခင်များသူ (လူကြိုက်များ ထင်ပေါ်ကျော်ကြားသူ) ကျောင်းသားများနှင့် အများက ပိုမိုလိုလားလက်ခံပေးသူ ကျောင်းသားများ၌ မိတ်ဆွေသူငယ်ချင်း များစွာရှိပြီး မိတ်ဆွေသူငယ်ချင်းများနှင့် ဆက်ဆံရေးမှာလည်း ပိုမိုကောင်းမွန်သည်ဟု သိရှိရပါသည်။^{၁၂၉} အခြားဆန့်ကျင်ဘက်မှ ကြည့်ပါလျှင် ဝိုင်းဖယ်ထားခြင်းခံရသော ကလေးများသည် စိုးရိမ်ပူပန်မှုများပြီး ပျော်ရွှင်မှုလည်း မရှိကြချေ။ အတန်းထဲတွင်

၁၂၇ Berk, 2018.
 ၁၂၈ Berk, ibid,
 ၁၂၉ Mayeux, Houser & Dyches, 2011, in Berk, 2018.

လည်း ပြဿနာရှာလေ့ရှိကြသည်။ အနှောင့်အယှက်ပေးတတ်ကြသည်။ ဤကလေးမျိုးသည် ကျောင်းစာလိုက်မမီခြင်း၊ တတ်မြောက်မှု စစ်ဆေးရာတွင်လည်း ရမှတ်များနည်းပါးကြသည်။ ကျောင်းတက်မှန်ခြင်းမရှိကြ၊ စိတ်ဓာတ်ကျခြင်း ခံစားနေတတ်ကြသည်။ ထိုကလေးမျိုးထံ၌ စည်းပျက်ကမ်းပျက်အပြုအမူများရှိတတ်ကြသည်။

- မူလတန်းကျောင်းနေစဉ်ကာလတွင် ကလေးများသည် ကျား/မရေးရာနှင့် ပတ်သက်၍ သတိမူသိမြင်လာမှုများ ပေါ်ပေါက်လာကြသည်။ ထိုကျား/မရေးရာ ခွဲခြားသိမြင်မှုသည် လူများစုက သမားရိုးကျ/ပုံသေကားကျ လက်ခံထားသော အယူအဆများမှ ပေါ်ပေါက် လာနိုင်သကဲ့သို့ ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေး ထူးခြားစရိုက် လက္ခဏာများမှလည်း ပေါ်ပေါက်လာနိုင်ပါသည်။ ဤအရွယ်၌ ကျောင်းသား များသည် ကျား/မတို့၏ ထူးခြားကွဲပြားသော အရည်အချင်းများကို သူတို့ နားလည်ထားသည့် အတိုင်းအတာထက် ကျော်လွန်သိရှိလာနိုင်ရန် ချဲ့ထွင် တွေးတော စဉ်းစားတတ်ကြသည်။
- သူတို့သည် ကျား/မတို့၏ ထူးခြားစရိုက်လက္ခဏာများကို ခွဲခြားကာ စဉ်းစား တတ်လာကြသည်။ မိမိကိုယ်မိမိ အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း၊ ကျား/မအမျိုးအစား များနှင့် သူတို့၏ သက်ဆိုင်ရာကဏ္ဍများကို သိရှိလာကြသည်။ လက်ခံသတ်မှတ် ထားသော ကျား/မတို့၏ အခန်းကဏ္ဍအတိုင်း ထုံးတမ်းစဉ်လာ နှင့် ကိုက်ညီစွာ ပြုမူလုပ်ကိုင်ရန် ဖိအားပေးခံရခြင်းတို့မှတစ်ဆင့် ကျားနှင့်မတို့၏ မတူညီမှု၊ အလုပ်ဝတ္တရားခွဲဝေမှု၊ အခန်း ကဏ္ဍခွဲဝေမှုတို့ကို စတင်စဉ်းစားလာ ကြသည်။^{၁၃၀}(ဥပမာ - မိန်းမများသည် အိမ်ထောင် ထိန်းသိမ်းသူများဖြစ်ကြပြီး ယောက်ျားများက စီးပွားရှာသူ အိမ်ထောင်ဦးစီးများဖြစ်သည် ဆိုသည့် လူများ လက်ခံထားသည့် ပုံသေကားကျစိတ်ကူး/အယူအဆများ)
- မိသားစုဩဇာလွှမ်းမိုးမှုများက ကလေးများ၏ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးဖွံ့ဖြိုးမှု အပေါ် သက်ရောက်မှုကြီးမားသည်။ မိသားစုဆိုင်ရာ ဩဇာလွှမ်းမိုးမှုများတွင် မွေးချင်းများအကြား တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ပြိုင်ဆိုင်မှုပြင်းထန်ခြင်း၊ မိသားစုပြိုကွဲရ ခြင်း (ကွာရှင်းပြတ်စဲခြင်း)၊ မိဘနှစ်ပါးတွင် တစ်ဖက်စီမှ ယခင်အိမ်ထောင်မှ ကလေးများရော ယခုကလေးများပါ ရောနှောနေထိုင်ကြသည့် ပေါင်းစပ်မိသားစု

၁၃၀ Berk, ibid

များဖြစ်ခြင်း၊ မိခင်အလုပ်လုပ်ရခြင်းများ စသည့် အကြောင်းရင်းအလုံးစုံတို့ ပါဝင်ကြသည်။ ထိုအချက်အားလုံးက မူလတန်းကျောင်းသားများ၏ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး ဖွံ့ဖြိုးမှုအပေါ် သက်ရောက်မှု ရှိကြသည်။

အလယ်တန်း ကျောင်းစာသင်နှစ်များအတွင်း ကလေးများသည် အမှီအခိုကင်းစွာ ဆောင်ရွက်လိုမှုအတွက် အားသွန်ခွန် စိုက်ကြိုးပမ်းနေကြရသည်။

- ထိုအရွယ်ကလေးများနှင့် သူတို့မိဘများအကြားဆက်သွယ်မှု၊ ပြောဆိုဆက်ဆံမှုသည် တဖြည်းဖြည်းချင်း ဝေးကွာအလှမ်းဝေးလာသည်။ ကလေးများသည် သူတို့ပါဝင်သော လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးအုပ်စုများ၏ စည်းမျဉ်းများနှင့် ညီညွတ်အောင် ကြိုးပမ်းအားထုတ်တတ်ကြသောကြောင့် ရွယ်တူဖော်အချင်းချင်း၏ ဖိအားပေးမှုသည် သူတို့အပေါ် များစွာ သက်ရောက်နိုင်ပါသည်။
- အလယ်တန်း ကျောင်းသားအရွယ်ကလေးများသည် စိတ်ကူးအသစ်အဆန်းများကို လက်တွေ့စမ်းသပ်ဆောင်ရွက်လိုကြသည်။ ကိုးရိုးကားရားအမှုအရာများနှင့် ဆန်းဆန်း ပြားပြား အဝတ်အစား ဝတ်ဆင်ဟန်များကို ကြိုက်နှစ်သက်တတ်ကြသည်။
- သူတို့သည် ရွယ်တူသူငယ်ချင်းများ၏ ထင်မြင်ယူဆချက်များကို တစ်စထက်တစ်စ ပိုမို တန်ဖိုးထားတတ်လာကြသည်။ ထိုထင်မြင်ချက်များ (သို့မဟုတ်) သူတို့ရရှိလာသော ထင်မြင်ချက်များနှင့် ပတ်သက်လျှင် ထိလွယ်ရှလွယ်ရှိကြသည်။
- အလယ်တန်းကျောင်းသားများသည် သင့်လျော်သော ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးဆိုင်ရာ အစဉ်အလာများကို ပိုမိုသိရှိလာကြသည်။ သို့ရာတွင် ဤကာလပိုင်းအတောအတွင်း ဆိုးကျိုးများလည်း ပေါ်ပေါက်လာနိုင်သည်။ အချင်းချင်း ဗိုလ်ကျအနိုင်ကျင့်မှု၊ ဆိုင်ဘာအနိုင်ကျင့်မှု၊ မတရားဖိနှိပ်ညှဉ်းဆဲမှု (သို့မဟုတ်) အကြမ်းဖက်မှုများလည်း ပေါ်ပေါက်လာနိုင်သည်။ ကိုယ်ထိလက်ရောက်သတ်ပုတ်ထိုးကြိတ်ခြင်းများလည်း တိုးပွားလာတတ်သည်။ ဤအကြောင်းရင်းများအားလုံးတို့က အနုတ်လက္ခဏာဆောင်သော ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ ရလဒ်များကို ပေါ်ပေါက်စေသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ဤပြဿနာကလေးများသည် တစ်ဦးတည်းနေခြင်း၊ စိတ်ဓာတ်ကျခြင်း၊ စိုးရိမ်ပူပန်မှုခံစားရခြင်း နှင့် ကျောင်းစာများ တတ်မြောက်မှုတွင် ညံ့ဖျင်းခြင်းတို့ ပေါ်ပေါက်လာသည်။^{၁၃၁}

၁၃၁ Wigfield et al., 2005.

အလယ်တန်း ကျောင်းသားဘဝစာသင်နှစ်များအတွင်း မူလတန်းကျောင်းသားဘဝက တည်ဆောက်ခဲ့ကြသော ခင်မင်ရင်းနှီးမှုများသည် မကြာခဏပင် အပြောင်းအလဲများ ဖြစ်လာ တတ်သည်။ အကြောင်းမှာ အလယ်တန်းကျောင်းတက်သည့်အခါ မူလတန်းကျောင်းမှ သက်ဆိုင်ရာ အလယ်တန်းကျောင်းအသီးသီးသို့ ရွှေ့ပြောင်းတက်ရောက်ကြရသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

- အလယ်တန်းကျောင်းသားများသည် သူတို့နှင့် စိတ်ဝင်စားမှုချင်းတူညီသော သူငယ်ချင်းအသစ်များကို ရှာဖွေပေါင်းသင်းတတ်လေ့ ရှိကြသည်။
- ကျောင်းသားများသည် မိဘများနှင့် ပို၍ ဝေးကွာစပြုလာသောကြောင့် သူတို့ အတွက် အထောက်အပံ့ရင်းမြစ်များအဖြစ် ဆရာများက ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာများနှင့် ကျောင်းသားများအကြား ဆက်ဆံမှုသည် အရေးကြီး ပါသည်။
- ဆရာများနှင့် ကျောင်းသားများအကြား ဆက်ဆံရေးကောင်းမွန်မှုက အကျိုး ကျေးဇူးများစွာရှိသည်။ သင်ယူမှု၌ စိတ်ဝင်စားမှု အားနည်းကျဆင်းနေသော ကျောင်းသားများကို ပြုပြင်၍ သူတို့စိတ်ဝင်စားမှုကို တိုးတက်ကောင်းမွန်လာ အောင် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သည်။ ကျောင်းသား၏ ကောင်းကျိုးအဝဝကို ပိုမို တိုးတက်စေနိုင်သည်။
- သို့ရာတွင် အလယ်တန်းကျောင်းမှ ဆရာများသည် မူလတန်းကျောင်းမှ ဆရာ များလောက် ကျောင်းသားများအတွက် အချိန်မပေးနိုင်ကြချေ။^{၁၃၂}

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၇)။ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးဖွံ့ဖြိုးမှု ဇာတ်ညွှန်းကို သရုပ်ဆောင်သင်ယူခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော စာသင်ခန်းအခြေအနေတစ်ခုတွင် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးဖွံ့ဖြိုးမှုကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်မည့် နည်းဗျူဟာများအကြောင်း သိရှိနားလည်မှု ကို အသုံးပြုတတ်ရန် ဖြစ်သည်။ ဤလုပ်ငန်းကို လုပ်ဆောင်ရန် အုပ်စုတစ်ခုလျှင် ကျောင်းသား(၆) ယောက်စီ ပါဝင်စေလျက် အုပ်စုငယ်လေးများဖွဲ့စည်းရမည်။

၁၃၂ Wigfield et al., 2005.

- သင်စာသင်ရသောအခန်းမှ အသက် (၁၂) အရွယ်ရှိ ကျောင်းသူမလေး မသေးမြာသည် စာသင်ခန်းထောင့်ချိုး တစ်ခုတွင် တစ်ဦးတည်း တိတ်ဆိတ်စွာ နေ့လည်စာ စားနေသည်။ အခြားကလေးများက စားပွဲများတွင် သူငယ်ချင်းများ နှင့် အတူစုပေါင်းကာ နေ့လည်စာကို ပျော်ရွှင်စွာ စားသုံးနေကြသည်။ သူမက စားပွဲများ ဘက်သို့ လှမ်းကြည့်ပြီး သူမထမင်းဗူးကို ယူကာ သူတို့ဆီသို့ လျှောက် သွားရန် ဟန်ပြင်သည်။ သို့ရာတွင် ပြန်လှည့်လာပြီးနောက် သူမထိုင်ခဲ့သော မူလ ထောင့်ချိုးသို့ ပြန်လှည့်လာခဲ့သည်။ သင်က သူမကိုဘာပြန်ပြောပြမည်နည်း။ အခြား ကျောင်းသားများနှင့် အတူသွား၍ နေ့လည်စား အတူတူစားရန် သင် မည်သို့ ပံ့ပိုးပေးမည်နည်း။

စတင်ဆောင်ရွက်ရန်ပေးထားသော အောက်ပါဇာတ်ညွှန်း ဇာတ်လမ်းကို ဖတ်ပြီး ပြန်လည် သုံးသပ်စဉ်းစားပါ။ သင့်အုပ်စုမှ ကျောင်းသားများနှင့်အတူ ဆွေးနွေးပြီး ပြဿနာ၏ အဖြေ များကို ရှာဖွေရန် ဉာဏ်ဖွင့်ဆွေးနွေးပါ။ လက်တွေ့ကျကျ ဖြေရှင်းနိုင်သော အဖြစ်နိုင်ဆုံး အဖြေ (၃) ခုကိုရွေးပါ။

ပေးထားသောဇာတ်ညွှန်းကို တစ်လှည့်စီ သရုပ်ဆောင်သင်ယူပါ။ နှစ်ယောက်တစ်တွဲ ဆောင်ရွက်ရမည်။ တစ်ယောက်က မသေးမြာအဖြစ် နောက်တစ်ယောက်က ဆရာအဖြစ် သရုပ်ဆောင်ရမည်။ သင်တို့ ဉာဏ်ဖွင့်ဆွေးနွေးရာမှ ရလာသော အဖြေများထဲမှ တစ်ခုကို သရုပ်ဆောင်ရမည်။ အုပ်စု (၅) စုရှိမည်ဖြစ်၍ အုပ်စုတစ်စုက သရုပ်ဆောင်နေစဉ် အခြား အုပ်စု (၄) စုက သရုပ်ဆောင်မှုကို ကြည့်ရှုလေ့လာပြီး အဖြေကို ဝေဖန်စိစစ်ကြလိမ့်မည်။ ထိုနည်းတူပင် အခြားမေးခွန်း (၂) ခု အတွက် အဖြေ (၂) ခုကို ရှာပါ။ အဖြေရှာမှုကို သရုပ်ဆောင်သည့်အခါ တစ်ကြိမ်လျှင်ခြားနားသော အုပ်စုတစ်စုစီက တစ်လှည့်စီ သရုပ်ဆောင်ပြီး ကျန်အုပ်စုများက ကြည့်ရှု လေ့လာကြမည်။

သင်တို့အုပ်စုက အဖြေ(၃)ခုလုံးအတွက် သရုပ်ဆောင်သင်ယူပြီးသောအခါ အဖြေတစ်ခုစီ၏ ထိရောက်မှုကို ဆွေးနွေးပါ။ (၃) ခုထဲမှ အထိရောက်ဆုံး ဖြစ်နိုင်သည့် အဖြေကိုရွေးချယ်ပါ။

သင်တို့ဆရာက အုပ်စုငယ်များကို ပြန်ပေါင်းပြီး အုပ်စုတစ်ခုစီအား ရရှိထားသောအဖြေကို တင်ပြစေလိမ့်မည်။ ထို့နောက် အတန်းတစ်တန်းလုံး ဝိုင်းဝန်းဆွေးနွေးကာ အထိရောက်ဆုံး ဖြစ်နိုင်မည့် အဖြေတစ်ခုကို ရွေးချယ်မည်ဖြစ်သည်။

အလယ်တန်းကျောင်းသားများ သင်ကြားရေးအတွက် သွယ်ဝိုက်ကာအသုံးပြုနိုင်မှု

အလယ်တန်းကျောင်းသို့ ရောက်လာသည့်တိုင်အောင် အချို့သောကျောင်းသားများသည် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး ကျွမ်းကျင်မှုတွင် အခက်အခဲတွေ့နေကြသည်လည်း ရှိသည်ဟု လူကြီးများက မကြာခဏ ထင်မြင်တတ်ကြသည်မှာ ကလေးများအရွယ်ရောက် ကြီးပြင်းလာ သည့်အခါ သူတို့၏ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး ကျွမ်းကျင်မှုမှာလည်း သဘာဝအလျောက် အလိုလို ဖွံ့ဖြိုးလာလိမ့်မည်ဟု မြင်သည်။ အမှန်စင်စစ်အားဖြင့် ဤသို့မဟုတ်ပါ။ အချို့ ကလေးများသည် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးဆိုင်ရာ အရိပ်အမြွက်/အချက်ပြမှုများကို နားမလည်ကြပါ။ သို့မဟုတ် လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးဆိုင်ရာ ဥပဒေများကိုလည်း မလိုက်နာကြချေ။

ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးဆိုင်ရာ အရိပ်အမြွက်များသည် အခြားသူများထံမှ လာကြခြင်းဖြစ် ပြီး မျက်နှာရိပ် မျက်နှာကဲများ (Facial expressions) လည်း အပါအဝင်ဖြစ်သည်။ မျက်နှာရိပ် မျက်နှာကဲဆိုရာတွင် မျက်လုံးအဝိုင်းသားဖြစ်ခြင်း (သို့မဟုတ်) မျက်မှောင်ကြုတ်ခြင်းတို့ ပါဝင်သည်။ ကိုယ်အမူအရာ လက်အမူအရာပြခြင်းသည်လည်း ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး အရိပ်အမြွက် တစ်ခု ဖြစ်သည်။ ဥပမာ - ပုခုံးနှစ်ဖက်ကိုတွန့်ပြခြင်း၊ ခေါင်းခါပြခြင်း (သို့မဟုတ်) သင့်ကိုယ်ခန္ဓာပေါ်တွင် လက်မောင်းနှစ်ဖက်ကို ကန့်လန့်ဖြတ်တင်ထားခြင်းတို့ ဖြစ်ကြသည်။ နောက်ထပ် အရိပ်အမြွက် အမှတ်အသားတစ်ခုမှာ အသံ၏ အတိမ်အနက်၊ အနှေး/အမြန်၊ လေယူလေသိမ်း နှင့် အတက်အကျ အနိမ့်အမြင့်တို့ဖြစ်ကြသည်။ ဥပမာအားဖြင့် အရေးကြီး သည့်အရာကို ပြောသည့်အခါ အလွန်လျှင်မြန်စွာ ပြောရသည်။ စိတ်လှုပ်ရှားမှု ဖြစ်ပေါ်လာ လျှင် အသံမြင့်လာခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။ အခြားဆက်ဆံရေးပြ အရိပ်အမြွက်/အရိပ်အခြည် တစ်မျိုးမှာ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးကြား အကွာအဝေးဖြစ်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် စိတ်ဝင်စားလာ သောအခါ အနီးသို့ တိုးကပ်လာခြင်း သို့မဟုတ် (ပုံမှန်အားဖြင့်) တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး လက်တစ်ကမ်းအကွာခန့်တွင် ခပ်ခွာခွာအနေအထားဖြင့် နေခြင်းတို့ဖြစ်ကြသည်။^{၁၃၃}

၁၃၃ Walters Wright, n.d.

ဘေးကင်းလုံခြုံစိတ်ချရမှုရှိသော ကျောင်းပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခု တည်ဆောက်ဖန်တီးပေးရေး မှာ အရေးကြီးပါသည်။ ဘေးကင်းလုံခြုံစိတ်ချရသော ကျောင်းပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခု ဖန်တီး ရာတွင် ပါဝင်သည့်အချက်များကို အောက်တွင်ဖော်ပြထားသည်။

- ကျောင်းတွင်လူတိုင်းအကျုံးဝင်စေမှုကို အလေးထားသည့် ယဉ်ကျေးမှုတစ်ရပ် ဖော်ဆောင် ပေးခြင်း၊ ကျောင်းသားအားလုံးတို့ကို သာတူညီမျှဆက်ဆံပြီး ကြိုဆို တတ်သော နေရာတစ်ခုအဖြစ် ဖန်တီးခြင်း၊ ကောင်းသောအပြုအမူများဖြစ်ကြ သည့် လေးစားမှုနှင့် တွေးခေါ်တတ်မှုတို့ကို အသိအမှတ်ပြုပေးခြင်းနှင့် (သို့မဟုတ်) ဆုချီးမြှင့်ပေးခြင်း (နှုတ်ဖြင့် ချီးကျူးစကားဆိုခြင်း) စသည်
- ကျောင်းကို ကျောင်းသားတို့တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အပြန်အလှန်စိတ်ချယုံကြည်စွာ၊ ဘေးကင်းစွာ ပြောဆိုဆက်ဆံနေထိုင်နိုင်မည့် ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခုအဖြစ် ဖန်တီး ပေးခြင်း၊ ကျောင်းတွင် ကျောင်းသားများအချင်းချင်း အားကြီးသူက အားနည်း သူကို အလွယ်တကူ ဗိုလ်ကျစိုးမိုးပြီး အနိုင်ကျင့်နိုင်သောနေရာအချို့ ရှိကောင်း ရှိနိုင်သည်။ ဆရာများ မျက်ကွယ်ရာတွင် အနိုင်ကျင့်၍ ရသည့်နေရာမျိုး ရှိတတ် ကြသည်။ ထိုနေရာမျိုးကို မပြတ်စောင့်ကြည့် လေ့လာပြီး ကြီးကြပ်မှုပေးရမည်။ ကျောင်းသားတိုင်း အန္တရာယ်ကင်းစွာ၊ စိတ်ချမ်းသာစွာ၊ စိတ်လွတ်လပ်စွာ နေထိုင်ပြုမူဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် သေချာစွာစီမံထားရမည်။
- ကျောင်းမှကျောင်းဝန်ထမ်းအားလုံးကို ဘေးကင်းလုံခြုံမှုရှိသော ကျောင်းဖြစ်လာ စေရေးစီမံဆောင်ရွက်မှု၏ အစိတ်အပိုင်းများအဖြစ် လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးရ မည်။ သင်ကြားရေးဆောင်ရွက်သော ဆရာများ၊ စီမံအုပ်ချုပ်ရေးဝန်ထမ်းများ၊ ဘတ်စ်ကားမောင်းသူများ၊ စာကြည့်တိုက်မှူးများ၊ အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်များ၊ သူနာပြု များ နှင့် လူမှုဖူလုံရေးလုပ်သားများ ပါမကျန် ကျောင်းနှင့်သက်ဆိုင်သည့် ဝန်ထမ်း များအားလုံးကို ကျောင်းပတ်ဝန်းကျင် ဘေးကင်းလုံခြုံမှုအတွက် ဘက်စုံထောင့်စုံမှ တာဝန်ယူစေသင့်သည်။ ဤနည်းအားဖြင့် ကျောင်းသား များသည် ကျောင်းပတ်ဝန်းကျင်ရှိ လူကြီးအားလုံးထံမှ ဘေးကင်းလုံခြုံမှုဆိုင်ရာ အမှာစကားညွှန်ကြားချက် စသည်တို့ကို ခံယူရရှိနိုင်သည်။
- ကောင်းစွာစီမံခန့်ခွဲထားသည့် စာသင်ခန်းများနှင့် ကျောင်းပတ်ဝန်းကျင်ကြီး တစ်ခုလုံးမှတစ်ဆင့် တာဝန်ကို လေးစားတတ်သည့် ခံယူမှုကို ဖော်ထုတ်ပေးပါ။

- ကျောင်းသားများကို အတူပူးပေါင်းပါဝင်စေလျက် စာသင်ခန်းစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို ချမှတ်ရေးဆွဲပါ။ စည်းမျဉ်းများရေးသားပြဋ္ဌာန်းရာတွင် စာအရေးအသားအသုံးအနှုန်းကို ဂရုစိုက်ပါ။ အပြုသဘောဆောင်သည့်ဝေါဟာရများကိုသာ စိစစ်ရွေးချယ် အသုံးပြုသင့်သည်။
- ကျောင်းသားများထံမှ မျှော်လင့်ထားသော အပြုအမူကို ဖော်ပြရာတွင် ပြတ်သားရှင်းလင်းမှုရှိပြီး တိုက်ရိုက်တွေ့မြင်သိသာသော အချက်များဖြစ်ရမည်။
- ကျောင်းစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို ဆရာကိုယ်တိုင်က နမူနာပြု တိကျစွာ လိုက်နာဆောင်ရွက်ပြပါ။ သင်က သင်၏ကျောင်းသားများကို လိုက်နာစေလိုသည့်အတိုင်း စံနမူနာအဖြစ် လုပ်ဆောင်ပြပါ။
- ကျောင်းသားများကို အများရှေ့၌ ဆူပူပြစ်တင်ခြင်း မပြုသင့်ပါ။ ထိုသို့ပြုမည့်အစား ကျောင်းသားတစ်ဦးချင်းစီကို ခေါ်ယူ၍ တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များပေးပါ။ (နည်းလမ်းတကျ သွန်သင်ဆုံးမပြောပြပါ။)
- မသင့်လျော်သော အပြုအမူများကို ပြုပြင်ပေးရာတွင် ကျောင်းသားများကို လမ်းညွှန်မှုပေးပါ။ မတော်သော အပြုအမူတစ်ခုအတွက် ဖြစ်လာနိုင်မည့် နောက်ဆက်တွဲဆိုးကျိုးနှင့် ထိုအပြုအမူကို ဖျောက်ဖျက်ရန် မည်သည့်အပြုအမူကောင်းဖြင့် အစားထိုးနိုင်ကြောင်းတို့ကို ရေလည်စွာ ရှင်းလင်းပြောပြ၍ ဆွေးနွေးပါ။^{၁၃၄}

ဆရာများက ကျောင်းသားများကို စီမံကိန်းများ၊ အစီအစဉ်များ အမျိုးအမျိုးရေးဆွဲကာ ဆက်လက်ထောက်ပံ့ ကူညီနိုင်သည်။ တစ်ကျောင်းလုံးအတွက် ဆောင်ရွက်သော စီမံကိန်း၊ အတန်း အတွက်စီမံကိန်း (သို့မဟုတ်) ဆရာတစ်ဦးတည်းရေးဆွဲသောစီမံကိန်းစသည့် စီမံကိန်းအသီးသီးတို့ကို အကောင်အထည်ဖော်ကာ ကျောင်းသားများကို ထိရောက်စွာ ကူညီပံ့ပိုးနိုင်သည်။ စာသင်ခန်းတွင်း စီမံကိန်းများကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် စာသင်ခန်းတွင် အစည်းအဝေးပုံသဏ္ဍာန်ဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ ကျောင်းသားများအနေနှင့် သင်ယူမှုအတွက်သာမကဘဲ ကျောင်း၏ အခြားစီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ အခက်အခဲပြဿနာများကိုပါ ပြောဆိုတင်ပြတတ်စေရန်၊ ဆွေးနွေးတတ်စေရန် အားပေးရမည်။ ဥပမာအားဖြင့်

၁၃၄ Stopbullying.gov. (n.d.). Build a Safe Environment.

- စာသင်ခန်းတွင်း အစည်းအဝေးများကျင်းပရာတွင် ပုံမှန်ဆောင်ရွက်မှုအဖြစ် ကျင်းပသင့်သည်။ ထိုအစည်းအဝေးများကို မိမိတို့သက်ဆိုင်ရာ စာသင်ခန်း (home room) မှာပင် ကျင်းပသင့်သည်။ အချိန်တိုတိုအတွင်း၌သာ ကျင်းပသင့်သည်။ လိုရင်း တိုရှင်းဖြစ်သင့်သည်။
- ထိုစည်းဝေးပွဲများသည် ကျောင်းသားများအကြားမှ ပဋိပက္ခများနှင့် ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ အတင်းအဖျင်း (gossips) များ မဖြစ်သင့်ပါ။
- ကျောင်းသားများ ပေါ့ပါးလွတ်လပ်စွာ ပါဝင်ဆွေးနွေးနိုင်စေမည့် အခြေခံ စည်းမျဉ်းများ ချမှတ်ပေးပါ။
- အစည်းအဝေးကို ဆရာများက ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသင့်သည်။ ကျောင်းသား အချင်းချင်း အနိုင်အထက်ကျင့်မှု (bullying) (သို့မဟုတ်) လေးစားမှုပြုသော အပြုအမူရရှိစေရေး စသည့်အကြောင်းအရာများကို အလေးပေး ဖော်ပြသင့်သည်။
- အစည်းအဝေးတွင် တစ်တန်းလုံးမှ ကျောင်းသားများအပေါ် ထိခိုက်နိုင်စေသော သက်ရောက်မှုရှိစေနိုင်သော သဘောသဘာဝအားဖြင့် ကျယ်ပြန့်သည့် ပြဿနာ များကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန် ဆွေးနွေးရမည်။
- ကျောင်းသားများ ပါဝင်ဆွေးနွေးပြောဆိုရုံစေရန် ဆရာများက အကန့်အသတ် မထားဘဲ အဖြေအမျိုးမျိုးပေးနိုင်သော မေးခွန်းများကို မေးပါ။ သို့မဟုတ် ကျောင်းသားများကို အစဖော်ပေးသော အရိပ်အမြွက်ပြ မေးခွန်းများမေးပေးပါ။
- အစည်းအဝေးများကို နိဂုံးချုပ်ရာတွင် အဓိကကျသော အမှာစကားဖြင့် ချုပ်ရမည်။ ဥပမာ - ဘေးကင်းလုံခြုံမှုရှိသော နေရာတစ်ခုအဖြစ် ဖန်တီးမှုတွင် ကျောင်းသားများလည်း ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ရှိကြောင်းအသိကို ရရှိသွားစေသင့်သည်။
- အချို့သောအခက်အခဲပြဿနာများကို တင်ပြရာတွင် ဆရာတစ်ဦး ကျောင်းသား တစ်ဦး ဆက်သွယ်မှု (one to one) နည်းလမ်းကိုသုံး၍ ပြောဆိုတတ်စေရန် ကျောင်းသားများကို အားပေးတိုက်တွန်းပါ။

- ဆရာများက ကျောင်းသားများ၏ နှုတ်ဖြင့်ထုတ်ဖော်ပြောဆိုမှုများ နှင့် ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်းမရှိသော်လည်း အမှုအရာအားဖြင့် ပေါ်လွင်နေသော သူတို့၏ လိုအပ်ချက်များ အခက်အခဲများကို ဂရုပြုအလေးထားရန် လိုအပ်သည်။ သို့မှသာလျှင် လိုအပ်လျှင် လိုအပ်သလို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။^{၁၃၅}

အလယ်တန်းကျောင်းမှ ဆရာများသည် လူမျိုးမရွေး ဆင်းရဲချမ်းသာမရွေး ကျောင်းသားအားလုံးတို့၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုတို့အတွက် ကူညီပံ့ပိုးရန် လိုအပ်ပါသည်။

စာသင်ချိန် (၅)

စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှု

စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှု ဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။

ပထမနှစ်သင်တန်းတွင် သင်တို့သင်ယူခဲ့ရသည့် စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှု ဆိုသည်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင်ထံ၌ဖြစ်စေ၊ ပေါ်ပေါက်နေသော စိတ်ခံစားချက်များကို သိရှိ/အသိအမှတ်ပြုနိုင်သော အရည်အချင်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုပါသည်။ ၎င်းတို့အဘယ်ကြောင့် ပေါ်ပေါက်လာရသည် မည်ကဲ့သို့ဖော် ပြခြင်းခွဲရသည်နှင့် ၎င်းတို့ကို ထိရောက်စွာ ကိုင်တွယ်ထိန်းသိမ်းနည်းများနှင့် ထိရောက်စွာ ဖော်ပြနည်းများကို သိရှိသော အရည်အချင်းဖြစ်သည်။

စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုဖြစ်စဉ်သည် တဖြည်းဖြည်းချင်း ပေါ်ပေါက်လာသည်။ မွေးကင်းစကလေးများတွင် အခြေခံကျသော စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုသည် ပထမ(၆) လအတွင်း၌ စတင် ထင်ရှားလာသည်။ အခြားသူများ၏ စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုဆိုင်ရာ ဖော်ပြမှုများ (social referencing) ကို ကျွန်ုပ်တို့က နားလည်လာသည်မှာ အသက်(၁) နှစ်အရွယ်တွင်ဖြစ်သည်။ လမ်းလျှောက်တတ်ခါစ အရွယ်မှာပင် မိမိကိုယ်မိမိ သိရှိသတိထားမိသော ရှိုးတိုးရှုန်တန်ဖြစ်မှုများ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ရသည်။ ဥပမာအားဖြင့် အပြစ်ရှိကြောင်း ခံစားရမှု၊ အားငယ်ဝမ်းနည်းမှု

၁၃၅ Stopbullying.gov (n.d.).

(ရှက်မှု)၊ ရှက်ကိုးရှက်ကန်းဖြစ်မှု၊ ဝန်တိုမှုနှင့် ဂုဏ်ယူဝင့်ကြွားတတ်မှု စသည့် စိတ်လှုပ်ရှား ခံစားမှုများသည် လမ်းလျှောက်တတ်ခါစ အရွယ် (၂) နှစ်ခန့်မှာပင် ဖြစ်ပေါ်နိုင်ကြသည်။ စိတ် လှုပ်ရှားခံစားမှုများကို အောင်မြင်နိုင်နင်းစွာ လည်ပတ်စေနိုင်မှု (emotional regulation) (ဖြေဖျောက်နိုင်မှု) သည်လည်း လမ်းလျှောက်တတ်ခါစအရွယ်တွင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ထိုအရည်အချင်း အပြည့်အဝ ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် အချိန်အတန် ကြာမြင့်တတ်သည်။ အခြား ဖွံ့ဖြိုးမှုနယ်ပယ်များနည်းတူပင် စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုကို လွယ်ကူချောမော စေရန် ပံ့ပိုးမှုများတွင် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များဖြစ်သော အခြားသူများနှင့် အပြန်အလှန် ဆက်သွယ်ပြောဆိုခြင်းတို့ ပါဝင်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် မိဘများ၊ ကလေးထိန်းများ၊ ညီအစ်ကို မောင်နှမများ(မွေးချင်းများ)၊ သူငယ်ချင်းများ နှင့် ဆွေမျိုးသားချင်းများက ကလေး တစ်ဦး၏ စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှု ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် အထောက်အကူ ပြုသည်။”^{၁၃၆}

မူလတန်းကျောင်းနေအရွယ်တွင် ကိုယ့်အကြောင်းကို သိသော စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုများ (self-conscious emotions) ဥပမာအားဖြင့် ဂုဏ်ယူဝင့်ကြွားမှု၊ အပြစ်ကိုသိရှိအားငယ်မှု နှင့် ဝမ်းနည်းမှု၊ အရှက်ရမှု စသည့်ခံစားမှုများ စတင်ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်။ စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှု အမျိုးအစား (၂) ခု သို့မဟုတ် (၂) ခုထက်ပို၍ တစ်ပြိုင်နက်တည်း ဖြစ်ပေါ်တတ်မှုကို ကလေး များ စတင် နားလည် သဘောပေါက်လာကြသည်။ အခြားသူတို့၏ ခံစားချက်များနှင့် အတွေ့အကြုံများကို ပိုမိုသိရှိ သတိပြုမိလာတတ်ကြသည်။ ကလေးများသည် မူလတန်း ကျောင်းနေစဉ်ကာလတစ်လျှောက် ဆက်လက်သင်ယူသွားကြရင်း စိတ်လှုပ်ရှား ခံစားမှုဆိုင်ရာ လည်ပတ်မှု (ထိန်းသိမ်းမှု) ပြုနိုင်သည့် အရည်အချင်းများ တိုးပွားလာကြရသည်။ “စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုဆိုင်ရာ ထိန်းသိမ်းမှုကို ကိုယ်တိုင် ထိန်းချုပ်နိုင်စွမ်း ထက်မြက်သည့် အသိတရားရှိသည့် ကလေးများသည် မြူးထူးပျော်ရွှင်မှုရှိသော သူတစ်ပါးတို့ခံစားချက်ကို ထပ်တူခံစားနားလည်တတ်သော ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးပြေပြစ်သော ကလေးများဖြစ်လာ ကြသည်။”^{၁၃၇}

၁၃၆ Berk, 2018.
၁၃၇ Berk, 2018, p. 362.

မူလတန်းကျောင်းနေစဉ်ကာလအတွင်း ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးနှင့် စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှု ဆိုင်ရာ နားလည်တတ်ကျွမ်းမှုများသည် ပညာရေးဆိုင်ရာ အောင်မြင်မှုမြင့်မားခြင်းနှင့် အဖက်ဖက်တို့တွင် ပိုမိုအကျိုးဖြစ်ထွန်းသည့် ရလဒ်များရရှိခြင်းတို့နှင့် ဆက်စပ်နေသည်။ အပြန်အလှန်အားဖြင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးနှင့် စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုနယ်ပယ် တို့တွင် အခက်အခဲရှိမှုများ၊ ပြဿနာတက်မှုများက အနုတ်လက္ခဏာဆောင်သော ရလဒ်များ နှင့် ပညာရေးဆိုင်ရာ တတ်မြောက်မှု အဆင့်နိမ့်ခြင်းတို့ကို ပေါ်ပေါက်စေနိုင်သည်။^{၁၃၈}

မူလတန်းကျောင်းတွင် ကျောင်းသားများသည် ကျောင်းစည်းကမ်းများ၊ စည်းမျဉ်းများနှင့် အတန်းစည်းကမ်းစည်းမျဉ်းများကို လိုက်နာခြင်း၊ သင်ကြားမှုကို လိုက်နာခြင်း၊ ကိုယ်တိုင် စည်းကမ်းတကျ နေထိုင်တတ်ခြင်း နှင့် ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်ထားတတ်ခြင်း တို့ကို ဆောင်ရွက်တတ်ရန်လိုပါသည်။^{၁၃၉}

မူလတန်းကျောင်းနှင့်အလယ်တန်းကျောင်း၌ “ကိုယ်တိုင်ဆင်ခြင် ကိုယ့်သွင်ပြင်အယူအဆ”

“ကိုယ်တိုင်ဆင်ခြင် ကိုယ့်သွင်ပြင်အယူအဆ” (self-concept) ဆိုသည်မှာ ကျွန်ုပ်တို့၏ အကြောင်း၊ ကျွန်ုပ်တို့၏ အရည်အသွေးများနှင့် ထူးခြားသော ဝိသေသလက္ခဏာများ အကြောင်းကို ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင် သိရှိလာမှုများနှင့် ယုံကြည်မှုများ ဖြစ်ကြသည်။ ထို ယုံကြည်မှုများ၊ သိရှိလာမှုများ အကြောင်း၊ တွေးခေါ်စဉ်းစားထားသည့် အတွေး/စိတ်ကူးရုပ်ပုံ များ (သို့မဟုတ်) ထိုယုံကြည်မှု၊ သိရှိလာမှုများ၏ အစုအပေါင်းကို ခေါ်ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ လူသာပဓာနဝါဒကို လက်ကိုင်ပြုသူ စိတ်ပညာရှင် ရော်ဂျာစ်^{၁၄၀}က “ကိုယ်တိုင်ဆင်ခြင် ကို ယ့်သွင်ပြင်အယူအဆ” တွင် အစိတ်အပိုင်း (၃) ခု ရှိသည်ဟုဆိုပါသည်။

- **ကိုယ်တိုင်မြင်ကိုယ့်ပုံရိပ်လွှာ(self-image) -** ကျွန်ုပ်တို့အကြောင်းကို ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင် ရှုမြင်သုံးသပ်ပုံကို ဆိုလိုပါသည်။ ဤအစိတ်အပိုင်းတွင် ကျွန်ုပ်တို့၏ ထူးခြားသော ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးဆိုင်ရာ စရိုက်လက္ခဏာများနှင့် လူမှုဆက်ဆံ ရေး၌ ကျွန်ုပ်တို့ပါဝင်နေသော အခန်းကဏ္ဍတို့ပါဝင်သည်။

၁၃၈ British Council, n.d.
 ၁၃၉ British Council, n.d.
 ၁၄၀ McLeod, Saul, 2014.

- **မိမိကိုယ်မိမိလေးစားတန်ဖိုးထားမှု (self-esteem) (self worth) -** ဆိုသည်မှာ ကျွန်ုပ်တို့၏ တန်ဖိုးကို ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင်သတ်မှတ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ မိမိသည် မည်မျှအသုံးဝင်သနည်း။ မည်မျှလောက်အဖိုးတန်သနည်း။ မည်သို့တန်ဖိုးရှိ သနည်း စသည့်တွေးတောစဉ်းစားမှု ဖြစ်သည်။ မိမိကိုယ်မိမိလေးစားတန်ဖိုးထား မှု (self esteem) မြင့်မားမှုက မိမိကိုယ်ကိုမိမိ ယုံကြည်မှုနှင့် အကောင်းမြင်ဝါဒ (optimism) တို့ကို ဖြစ်ထွန်းစေသည်။ မိမိကိုယ်ကိုမိမိ လေးစားတန်ဖိုးထား နိမ့်ပါးမှု (သိမ်ငယ်စိတ်ရှိခြင်း) က စိတ်ပူပန်ခြင်း၊ မိမိကိုယ်ကိုမိမိ ယုံကြည်မှုကင်း မဲ့ခြင်း၊ ခေါင်းမာခြင်း နှင့် အဆိုးမြင်ဝါဒတို့ကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။
- **ကိုယ်တိုင်စံထားကိုယ့်ဘဝ (Ideal-self) -** ကျွန်ုပ်တို့ဖြစ်စေချင်ခဲ့သောအရာများ၊ ကျွန်ုပ်တို့၏ လိုလားချက် ဆန္ဒများ ဖြစ်ကြသည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏စိတ်ကူးထဲမှ စံပြ ဘဝနှင့် အမှန်တကယ် လက်တွေ့ဖြစ်ပျက်ရင်ဆိုင်နေရသော ဘဝတို့ ဆင်တူ ကြလျှင် မိမိဖြစ်လိုသည်တို့သည် အမှန် တကယ်ဖြစ်လာသည်။ အကယ်၍ စိတ်ကူးထဲမှ တွေးထားသော ကျွန်ုပ်တို့၏ စံပြဘဝနှင့် အမှန်တကယ် လက်တွေ့ ဖြစ်ပျက်ရင်ဆိုင်နေရသော ဘဝတို့ မတူညီဘဲရှိလျှင် မိမိဖြစ်လိုသည်တို့ကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန် ခက်ခဲပါသည်။^{၁၄}

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၈)။ မိမိကိုယ်ကိုရှုမြင်သုံးသပ်သော အယူအဆ (self-concept) အကြောင်းအရာ ဆက်သွယ်မှု ပြပုံကို ဖန်တီးခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ရော်ဂျာစ် ၏ အညွှန်းဘောင်ကို အသုံးပြုလျက် မိမိကိုယ်ကို ရှုမြင်သုံးသပ်သော အယူအဆကို ဖော်ထုတ်ရန်ဖြစ်သည်။ ဤလုပ်ငန်းကို ကျောင်းသား တစ်ဦးချင်းစီ လုပ်ငန်းအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရမည်။ သင်တို့ဆရာက သင်တို့တစ်ဦးစီအား စာရွက် ချပ်ကြီးတစ်ခု၊ ရောင်စုံမင်ဘူး၊ သတင်းစာအဟောင်းများ၊ မဂ္ဂဇင်း အဟောင်းများ၊ ကတ်ကြေး နှင့်ကော်ဘူးတို့ကို ပေးထားလိမ့်မည်။

သင့်အနေနှင့် “ကိုယ်တိုင်ဆင်ခြင် ကိုယ့်သွင်ပြင်အယူအဆ” (self-concept) မြေပုံတစ်ခုကို အောက်ပါအစီအစဉ်အတိုင်း ဖြည့်သွင်း ရေးသားပါ။

၁၄၁ McLeod, 2014.

- စာရွက်ကို အပိုင်း (၃) ပိုင်း ပိုင်းခြားပါ။ ပိုင်းခြားရာတွင် သင်ကြိုက်နှစ်သက်သလို ပိုင်းခြားနိုင်သည်။ ခေါက်ချိုးချိုး၍ဖြစ်စေ၊ မျဉ်းသား၍ဖြစ်စေ၊ အပိုင်းလိုက် ညှပ် ထုတ်ရန်ဖြစ်စေ ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ အပိုင်းတစ်ပိုင်းမှာ “ကိုယ်တိုင်မြင်၊ ကိုယ့် ပုံလွှာ”(self-image) အတွက် သုံးရန်ဖြစ်ပြီး နောက်တစ်ပိုင်းမှာ “ကိုယ်တိုင်ဖြတ် ကိုယ့်တန်ဖိုး” (self-esteem) အတွက် သုံးရန်ဖြစ်သည်။ ကျန်တစ်ပိုင်းမှာ “ကိုယ်တိုင်စံထား ကိုယ့်ဘဝ” (Ideal-self) အတွက် သုံးရန်ဖြစ်သည်။
- ပေးထားသောပစ္စည်းများနှင့် အခြားအပိုလိုအပ်မည်ဖြစ်သော ပစ္စည်းများကို အသုံးပြုပြီး “ကိုယ်တိုင်ဆင်ခြင် ကိုယ့်သွင်ပြင်အယူအဆ” (self-concept) မြေပုံ တစ်ခုကို ဖန်တီးပေးရမည်။ ထိုပုံတွင် ကိုယ်တိုင်မြင် ကိုယ့်ပုံလွှာ (self-image)၊ “ကိုယ်တိုင်ဖြတ် ကိုယ့်တန်ဖိုး” (self-esteem)၊ “ကိုယ်တိုင်စံထား ကိုယ့်ဘဝ” (Ideal-self) တို့ကို ရုပ်ပုံဓာတ်ပုံများ၊ ဆောင်းပါးများ၊ ရောင်စုံမင်တံများ ဝေဝေဆာဆာ သုံးစွဲပြီး သရုပ်ဖော် ရေးသားရမည်ဖြစ်သည်။
- ထို့နောက်သင်၏ “ကိုယ်တိုင်ဆင်ခြင် ကိုယ့်သွင်ပြင်အယူအဆ” မြေပုံကို သင် နှင့်အတူတွဲ၍ မျှဝေပေးရန်၊ မိတ်ဖက်ကျောင်းသားတစ်ဦးကို ရွေးချယ်ပါ။ ပြီး နောက် အုပ်စုငယ်လုပ်ငန်း အဖြစ် အုပ်စုနှင့်မျှဝေပါ။ သို့မဟုတ် တစ်တန်းလုံး နှင့် မျှဝေပါ။ သင်ဆန္ဒရှိပါက ထိုပုံအကြောင်းကို ရှင်းလင်းပြနိုင်သည်။

သင်၏ “ကိုယ်တိုင်ဆင်ခြင် ကိုယ့်သွင်ပြင်” (self-concept) မြေပုံကို မျှဝေပြီးသောအခါ အောက်ဖော်ပြပါ ဇယား (၂.၂၃) တွင် ထိုပုံအပေါ် သင်၏ ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားမှုကို ထည့်သွင်း ရေးသားပါ။

ဇယား ၂.၂၃။ ကိုယ်တိုင်ဆင်ခြင် ကိုယ့်သွင်ပြင် ပြမြေပုံအပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားခြင်း

<p>“ကိုယ်တိုင်မြင်၊ ကိုယ့်ပုံလွှာ”(self-image) -မိမိကိုယ်မိမိ ရှုမြင်သုံးသပ်ပုံ</p>	
---	--

<p>“ကိုယ်တိုင်ဖြတ် ကိုယ့်တန်ဖိုး” (self-esteem) -မိမိကိုယ်မိမိ လေးစားတန်ဖိုးထားမှုများ</p>	
<p>“ကိုယ်တိုင်စံထား ကိုယ့်ဘဝ” (Ideal-self) -မိမိကိုယ်တိုင်လိုလားခဲ့သော ဖြစ်လိုသည့်ဆန္ဒများ</p>	
<p>“ကိုယ်တိုင်ဆင်ခြင် ကိုယ့်သွင်ပြင်” (self-concept) ပြုမြေပုံ ကို ဖြည့်သွင်းရေးသားရခြင်းအပေါ်၌ မိမိ၏ခံစားချက်</p>	
<p>အလယ်တန်းကျောင်းသားများအတွက် ဤသင်ယူမှုလုပ်ငန်းကို မိမိမည်သို့ အသုံးပြုရန်/ သို့မဟုတ် အသုံးမပြုရန် ဖော်ပြချက်</p>	

“ကိုယ်တိုင်ဆင်ခြင် ကိုယ့်သွင်ပြင်” (self-concept) ဆိုင်ရာ ကိစ္စများကိုအား နှိုင်းယှဉ်ချက်ကို အောက်ပါ ဇယား (၂.၂၄) တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ဇယား ၂.၂၄။ မူလတန်းကျောင်းများနှင့်အလယ်တန်းကျောင်းများတွင် တွေ့ရှိနိုင်သော ကိုယ်တိုင်ဆင်ခြင် ကိုယ့်သွင်ပြင်

<p>မူလတန်းကျောင်း “ကိုယ်တိုင်ဆင်ခြင် ကိုယ့်သွင်ပြင်” (self-concept)</p>	<p>အလယ်တန်းကျောင်း “ကိုယ်တိုင်ဆင်ခြင် ကိုယ့်သွင်ပြင်” (self-concept)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • တတ်ကျွမ်းမှုများသည် အရေးကြီးသည်။ အချို့သော ဖွံ့ဖြိုးမှုနယ်ပယ်များတွင် အသိပညာနှင့် ကျွမ်းကျင်မှု များသည် အရေးကြီး သည်။ ဥပမာ-ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေး ဆိုင်ရာ ထူးခြားချက်များ၊ အကောင်းနှင့်အဆိုးတွဲ၍ ဖော်ပြခြင်း၊ ဥပမာ - ကျွန်တော်သည် စာတော်သည်။ ကျွန်တော်စပ်စုတတ်သည်။ • ကလေးများ၏ သူတို့တတ်ကျွမ်းမှုများ ဖော်ပြ ရာတွင် ပို၍ အသေးစိတ်ချဲ့ထွင် ရေးသား တတ်လာကြသည်။ • လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး၌ နှိုင်းယှဉ်မှုများ ပေါ်ပေါက် လာသည်။ ကလေးများသည် သူတို့၏ ရုပ်ရည် အရည် အချင်းများနှင့် အပြုအမူများကို အခြားသူများနှင့်ဆက်ဆံ ရာတွင် မည်သို့ရှိကြောင်း အကဲဖြတ်ကြသည်။ • ပြောင်းလဲလာသော သိမှုဆိုင်ရာ စွမ်းရည်များ နှင့် အခြား သူများထံမှ ရရှိသော တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များကြောင့် သူ တို့ရေးသားသော အကြောင်းအရာများမှာ ပြောင်းလဲသွား နိုင်သည်။ • အခြားသူများအား မည်သည့်အရာကိုစဉ်းစားနေသည်ကို ကောက်ချက်ချနိုင်မှု၌ ပိုတော်လာကြသည်။ အခြား သူများ မည်သည့်အရာကိုဆိုလိုသည်ကိုလည်း တိကျစွာ ကောက်ချက်ချနိုင်ကြသည်။ • ကလေးများသည် သူတို့၏ ကိုယ်တိုင်စံထား ကိုယ့်ဘဝကို ရည်မှန်းချမှတ်တတ်ကြပြီး စိတ်ကူးထဲမှ စံပြဘဝနှင့် လက်တွေ့ဘဝ ကိုလည်း နှိုင်းယှဉ်ပြကြသည်။ • ကလေးများသည် သူတို့၏ ပညာသင်ယူရာ၌ တတ်ကျွမ်း မှု ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး တတ်ကျွမ်းမှု ကာယဆိုင်ရာ တတ်ကျွမ်းမှုနှင့် ရုပ်ရည်တို့အကြောင်းကို စတင်ရန် အကဲဖြတ် သုံးသပ် တတ်လာကြသည်။ 	<ul style="list-style-type: none"> • အလယ်တန်းကျောင်းသားအရွယ် ကလေးများသည် ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးဆိုင်ရာ ထူးခြားချက် တစ်ခုစီကို ပေါင်းစည်း၍ ရေးတတ်ကြသည်။ ပို၍ အသေးစိတ်ကျပြီး စိတ်ဖြင့်သာ ခန့်မှန်းသိရှိရသော ဝေါဟာရများသုံးကြ သည်။ ခံစားချက်များ၊ ထူးခြားချက်များကိုပါ ရေးသားကြ သည်။ သို့ရာတွင် သူတို့အကြောင်းကို သူတို့ဖော်ပြရာ တွင် ဆန့်ကျင်ဖက်ဝေါဟာရများကို သုံးတတ် ကြသည်။ ဥပမာ - “ကျွန်တော်ကဥဏှကောင်း ပါသည်။ ကျွန်တော် ဘာမှမသိပါ။” ဤသို့ ရှေ့နောက်ကွာခြားချက်များလွန်း ခြင်းမှာ ဆယ်ကျော်သက် ကလေးများ၏ လူမှုရေး လောက ကျယ်ပြန့်လာခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ လူမှုဆက်ဆံရေးလောက ကျယ်ပြန့်လာခြင်းက ဆက်ဆံ ရေးပုံစံအသွင် အမျိုးမျိုးတွင် သူတို့ကိုယ် သူတို့ ဖော်ပြ ပြသရာတွင် ဖိအားပေးမှုများ ရှိနိုင်သည်။^{၁၄၂} • သူတို့ရေးသားမှုတွင် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှု ဆိုင်ရာ ထူးခြားချက်များအပေါ် အလေးထား ကြသည်။ ဥပမာ- ဖော်ရွေခင်မင်မှုနှင့် ကြင်နာ တတ်မှု • ကလေးများသည် သူတို့ကိုယ်ကိုသူတို့ ဝေဖန်ရာတွင် သူ တို့၏ခင်မင်ရင်းနှီးမှု၊ စိတ်ကူးယဉ်ဆန် သော ဆွဲဆောင် မှုနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက် တတ်မှု တို့နှင့် ပတ်သက်ပြီး အကဲဖြတ်သုံးသပ် ထားကြသည်။ • သူတို့သည် ပိုမိုရင့်ကျက်လာပြီး ပိုမို၍ လုပ် ဆောင်နိုင် စွမ်းများ တိုးတက်လာသည်ဟု အစီ ရင်ခံကြသည်။ • အလယ်တန်းကျောင်းမှ ကလေးများ၏ ကိုယ်တိုင်ဖြတ် ကိုယ်တန်ဖိုး (self-esteem) အပေါ် ဩဇာလွှမ်းမိုးနေ သော အရာများမှာ သက်ရွယ်တူများက လက်ခံပေးမှု (peer acceptance) ထောက်ပံ့မှုကူညီမှု ပြုတတ်သော မိဘများနှင့် လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး ပတ်ဝန်းကျင် တို့ဖြစ်ကြသည်။

၁၄၂ Berk, 2018, p.408.

မူလတန်းနှင့်အလယ်တန်းကျောင်းစာသင်နှစ်များတွင် စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုနှင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုများ၏ အရေးပါပုံ

မူလတန်းနှင့်အလယ်တန်းကျောင်းများ၌ ကျောင်းပညာရေး အောင်မြင်မှုအတွက် စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုဆိုင်ရာနှင့်ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုတို့ အားကောင်း (ကောင်းမွန်) ရန် လိုအပ်ပါသည်။ “ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးနှင့်စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုတို့တွင် အကန့်အသတ်ရှိသော (ဖွံ့ဖြိုးမှုနည်းပါးသော) ကလေးများထံ၌ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှု၊ စိတ်လှုပ်ရှား ခံစားမှုနှင့် ပညာရေးတတ်မြောက်မှု စသည့်နေရာများတွင် အားနည်းတတ်ကြ ပါသည်။”^{၁၄၃}

စိတ်ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာပြဿနာများက ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် ပညာရေးဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများဖွံ့ဖြိုးမှုတို့တွင် နှောင့်ယှက်ခက်ခဲစေနိုင်သည်။ ဥပမာ-ဒေါသထိန်းနိုင်သော ကလေးတစ်ဦးသည် ကျွမ်းကျင်မှုအသစ်များနှင့် အယူအဆသစ်များကို လေ့လာသင်ယူ ရာတွင် စိတ်ပူပန်မှု ဖြစ်ပေါ်လိမ့်မည်။ ထိုစိတ်ပူပန်မှုကြောင့် အတန်းဖော် ကျောင်းသားများ နှင့်ဖြစ်စေ၊ ဆရာများနှင့်ဖြစ်စေ ဆက်ဆံရာတွင် ရုန်ရင်းကြမ်းတမ်းစွာ ပြောဆိုခြင်း (သို့မဟုတ်) ရန်ဖြစ် ထိုးကြိတ်ခြင်း (physical aggression) စသည်တို့ကို ပြောဆိုတတ်၊ ပြုမူ တတ်မည်။ ကျောင်းပညာရေးတွင် တတ်မြောက်မှုအဆင့်များ ကျဆင်းလာသည်။

အရေးကြီးသော စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုဆိုင်ရာ အနှောက်အယှက်/ပြဿနာများ/ Serious emotional disturbance (SED) ကို ကျောင်းပညာရေး အောင်မြင်မှုအပေါ်သို့ ဆိုးကျိုးများ ဖြစ်ပေါ်စေသည့် အခြေအနေတစ်ရပ်ဟု အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ချက် ပေးထားသည်။ ထို အခြေအနေ၏ ထူးခြားသော လက္ခဏာများမှာ

- အသိဉာဏ်ဆိုင်ရာ၊ အာရုံကြောဆိုင်ရာနှင့် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာအကြောင်းရင်း များဖြင့် ရှင်းပြ၍ မရနိုင်သော သင်ယူနိုင်မှုစွမ်းရည် ကင်းမဲ့ခြင်း
- သက်တူရွယ်တူကျောင်းသားများနှင့်ဖြစ်စေ၊ ဆရာများနှင့်ဖြစ်စေ ဆက်ဆံရာတွင် ကျေနပ်အားရဖွယ် ဆက်ဆံရေးကောင်းမွန်မှုကို မတည်ဆောက်နိုင်ခြင်း (သို့မဟုတ်) တည်တံ့အောင် ထိန်းသိမ်းမထားနိုင်ခြင်း

၁၄၃ Aviles, Anderson & Davila, 2006, p. 34.

- ပုံမှန်ပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေများမှာပင် မသင့်တော်သော ခံစားချက် အမျိုးအစားနှင့် မသင့်တော်သော အပြုအမူများ ပေါ်ပေါက်စေခြင်း
- ထိုအခြေအနေတွင် စိတ်နှောက်ကျိညစ်ညူးမှု (စိတ်မချမ်းသာမှု) နှင့် စိတ်ဓာတ် ကျမှုတို့က ယေဘုယျအားဖြင့် ပျံ့နှံ့ဝင်ရောက်နေခြင်း
- ကိုယ်ရေးကိုယ်တာဆိုင်ရာ ပြဿနာများ (သို့မဟုတ်) ကျောင်း၏ပြဿနာများ နှင့်ဆက်စပ်နေသည့် ကြောက်ရွံ့မှုများ (သို့မဟုတ်) ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ရောဂါ လက္ခဏာများ ဖြစ်ပေါ်နိုင်ခြေရှိခြင်း^{၁၄၄}

ကျောင်းသားများ၏ စိတ်ကျန်းမာရေးကို မြှင့်တင်ပေးရန်နှင့် ကျောင်းပညာသင်ယူရာတွင် အောင်မြင်မှုရရှိစေရန် ဆရာများက ထောက်ပံ့ကူညီမှုပြုရာတွင် စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုဆိုင်ရာ နှင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများကို ကျောင်းအသိုင်းအဝိုင်းတွင် ဖြစ်ပေါ် နေသော အခြေအနေအကြောင်းအရာများနှင့် လိုက်လျောညီထွေစွာ သင်ကြားပေးရန် အရေးကြီးပါသည်။ ဤသို့ သင်ကြားပေးမှုသည် စာသင်ကျောင်းအဆင့်မှ စတင်ရမည်။ စိတ် လှုပ်ရှားခံစားမှုဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှု နှင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး ကျွမ်းကျင်မှုတို့ ရရှိသွားစေရန် ကျောင်းများက နည်းအမျိုးမျိုးသုံး၍ အထောက်အပံ့ပြု ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ပါသည်။ ဥပမာ -

- ကျောင်းသားအားလုံး တစ်ဦးမကျန် ဂရုစိုက်တန်ဖိုးထားခြင်းခံရသည်။ သူတို့ ဉာဏ်စွမ်းရှိသမျှ ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန်နှင့် လွယ်ကူချောမောစွာ သင်ယူနိုင်စေမည်။ ကောင်းမွန်သာယာသော ကျောင်းပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခုအဖြစ် တိုးမြှင့် တည်ဆောက်ပေးခြင်း၊
- ကျောင်းသားများ၏ အပြုအမူ တိုးတက်ကောင်းမွန်မှုကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်မည်။ ဝန်ဆောင်မှုများ ပံ့ပိုးပေးခြင်း ဥပမာ - အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်များ၊ ဖိတ်ကြားပေးခြင်း၊ ကြံ့ကြံ့ခံနိုင်စွမ်းရည်ရှိရေး နှင့် (ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေး) တိုးတက်ရေး အစီအစဉ် များကို စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း
- သက်ရွယ်တူကျောင်းသားများနှင့် ဆက်ဆံရေး ကောင်းမွန်ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် အတွက် အခွင့်အလမ်းများ ဖန်တီးပေးခြင်း

^{၁၄၄} Aviles, Anderson & Davila, 2006, p. 4.

- ကျန်းမာမှု၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာကျန်းမာမှု၊ ကျောင်းစာလေ့လာသင်ယူမှု စသည်တို့တွင် နောက်ထပ်/ ဆက်လက်ကူညီ ပံ့ပိုးပေးရန်လိုအပ်နေသည့် ကျောင်းသားများကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်းနှင့် လိုအပ်သော ရပ်ရွာလူထုအဖွဲ့အစည်း၏ ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများကို မိဘများက အသုံးပြုတတ်စေရန် ကူညီပေးခြင်း

နောက်တစ်ဆင့်တွင် စာသင်ခန်းများနှင့် ဆရာများကလည်း ကျောင်းသားများ၏ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးနှင့် စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှု ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ပါသည်။

- ဆရာကကျောင်းသားများအားလုံးနှင့် ဆက်ဆံရာတွင် စိတ်ချယုံကြည်မှုကို ပေးစွမ်းနိုင်ခြင်း
- ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုနှင့်အပြုအမူကောင်းမှု၊ လိမ္မာရေးခြားရှိမှုတို့ကို ပံ့ပိုးကူညီပေးနိုင်သည့် သင်ကြားမှုနည်းဗျူဟာများနှင့် အပြုအမူ ထိန်းသိမ်းကွပ်ကဲရေး အစီအစဉ်များ မဖြစ်မနေ သေချာပေါက် ထားရှိစေခြင်း
- ကျောင်းသားအသီးသီးတို့အား ပညာသင်ကြားသင်ယူမှု စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှု နှင့် ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံမှုဆိုင်ရာ အခန်းကဏ္ဍအသီးသီး၌ အောင်မြင်မှုရရှိစေရန် ကူညီလမ်းညွှန်ကြရာတွင် ဆရာများအချင်းချင်း တစ်ဦးကိုတစ်ဦး အပြန်အလှန် ပံ့ပိုးကူညီပေးခြင်း^{၁၄၅}
- ကျောင်းသားများ၏ စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှု နှင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးလာမှုများကို စောင့်ကြည့်လေ့လာနိုင်စေရန် နှင့် လိုအပ်သလို ပံ့ပိုးကူညီနိုင်စေရန် နည်းလမ်းများ ရှာဖွေခြင်း
- ကျောင်းသားများ၏ အားသာချက်များ (အရည်အချင်းကောင်းများ) နှင့် စွမ်းအားများကို ဖွံ့ဖြိုးစေခြင်းအားဖြင့် သူတို့ထံ၌ ကြံ့ကြံ့ခံနိုင်စွမ်းရည်ရှိလာအောင် တည်ဆောက်ပေးခြင်း
- ကိုယ်တိုင်စီမံခန့်ခွဲရာ၌ လိုအပ်သော ကျွမ်းကျင်မှုများဖြစ်ကြသည့် ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင် ချမှတ်ခြင်း၊ ကိုယ်တိုင် စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းနှင့် ကိုယ်တိုင် အမှားပြင်ဆင်ခြင်းတို့ကို ကျောင်းသားများအား သင်ကြားပေးခြင်း

၁၄၅ Aviles, Anderson & Davila, 2006.

- ကျောင်းသားများ၏ အောင်မြင်မှုများကို အခမ်းအနားကျင်းပ ဂုဏ်ပြုပေးခြင်း
- ဆက်လက်ဖွံ့ဖြိုးရန် လိုအပ်နေသော ဖွံ့ဖြိုးမှုနယ်ပယ်များတွင် လိုအပ်သည်တို့ကို စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း
- ကျောင်းသားများအားလုံးအတွက် တတ်ကျွမ်းမှုနှင့် အောင်မြင်မှုရရှိစေရန် အခွင့်အလမ်းများ ပံ့ပိုးပေးခြင်း
- စာသင်ခန်းပြင်ပလုပ်ငန်းများတွင် ရရှိလာသော ကျောင်းသားများ၏ အောင်မြင်မှု၊ ထူးချွန်မှုများ ဥပမာ - ရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဘာသာရေး အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပြေးခုန်ပစ် အားကစားပွဲများတွင် ဆုရရှိခဲ့ခြင်းတို့ကို အသိအမှတ်ပြုပေးခြင်း (ချီးကျူးခြင်းစသည်)
- မတူကွဲပြားခြားနားမှုများကို တန်ဖိုးထားခြင်းနှင့် အသိအမှတ်ပြု အခမ်းအနားများ ကျင်းပပေးခြင်း
- သက်တူရွယ်တူ အချင်းချင်း ပံ့ပိုးကူညီမှုနှင့် ရဲဘော်ရဲဘက်စိတ်၊ သူငယ်ချင်းကောင်းစိတ်များ ခိုင်မာလာစေမည့် စီစဉ်ဆောင်ရွက်မှုများကို အားပေးခြင်း
- ဆရာတစ်ဦးအနေနှင့် သင့်ထံ၌ရှိနေသော တန်ဖိုးထားမှုများနှင့် ယုံကြည်မှုများ အပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ် ထင်ဟပ်စဉ်းစားခြင်း၊ ထိုအရာများသည် ကျောင်းသားများ၏ လိမ္မာရေးခြားရှိမှုနှင့် စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုနှင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး ဖွံ့ဖြိုးမှုတို့တွင် အကျိုးဖြစ်ထွန်းရေးအတွက် အထောက်အပံ့ဖြစ်နိုင်ပါသလား။

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၉)။ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုတို့ အတွက် လုပ်ငန်းများကို ဉာဏ်ဖွင့်ဆွေးနွေးခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ရော်ဂျာစ်၏ အညွှန်းဘောင်ကို အသုံးပြုလျက် မိမိကိုယ်ကို ရှုမြင်သုံးသပ်သော အယူအဆကို ဖော်ထုတ်ရန် ဖြစ်သည်။ ဤလုပ်ငန်းကို ကျောင်းသားအုပ်စုလုပ်ငန်းအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရမည်။ အုပ်စုတစ်စုလျှင် ကျောင်းသား (၅) ဦးပါဝင်ဖွဲ့စည်းရမည်။ ဆရာက သင်တို့အုပ်စု တစ်စုစီအား စာရွက်ချပ်ကြီး တစ်ချပ်နှင့် မင်တံများ ပေးထားမည်။ အလယ်တန်းကျောင်းများတွင် ကျောင်းသားများ၏ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုတို့ကို အထောက်အကူ ဖြစ်စေနိုင်မည့် သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများကို အုပ်စုအတွင်း ဉာဏ်ဖွင့်ဆွေးနွေးပါ။ ထို့နောက် တွေ့ရှိထားသော လုပ်ငန်းများကို အဆင့်သတ်မှတ်ပေးပါ။ ထိရောက်မှုအများဆုံးရှိနိုင်သော လုပ်ငန်းများမှ ထိရောက်မှုအနည်းဆုံးရှိ

နိုင်သော လုပ်ငန်းများအထိ အဆင့်ခွဲခြား သတ်မှတ်ပေးပါ။ အုပ်စုလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ပြီး သောအခါ သင်တို့၏ဆရာက အုပ်စုငယ်များပြန်ပေါင်းပြီး အတန်းအဖြစ် ဖွဲ့စည်းပေး မည်။ သင်တို့စိတ်ကူးများကို တစ်တန်းလုံးကို မျှဝေစေမည်ဖြစ်သည်။

ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန်မေးခွန်းများ

- ၁။ ကလေးတစ်ဦး၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် ဘဝသက်တမ်းတစ်လျှောက်လုံး ဖွံ့ဖြိုးမှုတို့အကြား ခြားနားမှုမှာ အဘယ်နည်း။
- ၂။ “စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးမှု” နှင့် “အချိန်ခြား၍ ဖွံ့ဖြိုးမှု” တို့ကို အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ် ပြပါ။
- ၃။ ဘဝသက်တမ်းတစ်လျှောက်လုံး ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် အဘယ်ကြောင့် “ဟန်ချက်ညီ မျှတသော” ရှုထောင့်ဖြစ်ရသနည်း။
- ၄။ ဘဝသက်တမ်းတစ်လျှောက်လုံး ဖွံ့ဖြိုးမှုတွင်ပါဝင်သော အဆင့်များမှာ မည်သည် တို့ဖြစ်ကြသနည်း။
- ၅။ ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ ထင်ရှားသော မှတ်တိုင်များအတွက် စစ်ဆေးရမည့် စာရင်းများ (checklists) ကိုမည်သို့ အသုံးပြုသင့်သနည်း။
- ၆။ ဘေးကင်းလုံခြုံစိတ်ချရမှုရှိသော ကျောင်းပတ်ဝန်းကျင်ဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။
- ၇။ ကိုးပွင့်ဆိုင် ဉာဏ်ရည်အထွေထွေတို့ကို အမည်ဖော်ပြပါ။
- ၈။ ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံးက အသုံးပြုနိုင်သော သင်ယူမှုပုံစံကို သင်ယူမှုနည်းဗျူဟာ တစ်ရပ်အဖြစ် အသုံးပြုနိုင်မည့် စာသင်ခန်း၌ရှိရမည့် အခြေအနေများကို အမည် သတ်မှတ်ဖော်ပြပါ။
- ၉။ စာသင်ခန်းတစ်ခုအတွင်းရှိ ကျောင်းသားများအားလုံးကို UDL ရှုထောင့်က မည်သို့ အကျိုးကျေးဇူးပြုပေးနိုင်သနည်း။
- ၁၀။ သိမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။
- ၁၁။ မူလတန်းကျောင်းသားများနှင့် အလယ်တန်းကျောင်းသားများ၏ သိမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုတွင် တွေ့ရှိရသော ထူးခြားသော လက္ခဏာများမှာ မည်သည်တို့ဖြစ်ကြ သနည်း။

- ၁၂။ ဘာသာစကားဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုသည်မှာအဘယ်နည်း။
- ၁၃။ မူလတန်းကျောင်းများနှင့် အလယ်တန်းကျောင်းများတွင် ဘာသာစကားဖွံ့ဖြိုးမှု ၏ ထူးခြားသော လက္ခဏာများမှာ မည်သည်တို့ဖြစ်ကြသနည်း။
- ၁၄။ အလယ်တန်းအဆင့်ကလေးများအား ဘာသာစကားသင်ကြားမှုအတွက် မည်သည့် ဘာသာစကား သင်ကြားမှု နည်းဗျူဟာများ သုံးနိုင်သနည်း။
- ၁၅။ ဦးခေါင်းမှ ခြေဖျားဆီသို့ ဆန့်ထွက်ကြီးထွားမှု (Cephalocaudal) နှင့် ဗဟိုချက် မှ ဘေးဘက်သို့ ဆန့်ထွက်ကြီးထွားမှု (Proximodistal) နှစ်ခုအကြား ခြားနားချက်မှာ အဘယ်နည်း။
- ၁၆။ ကလေးများ မူလတန်းကျောင်းသားအရွယ်ရောက်ရှိသည့်အခါ သူတို့ဆောင်ရွက် လာ နိုင်သည့် ကိုယ်ခန္ဓာတစ်ခုလုံးလှုပ်ရှားရာ၌ ကျွမ်းကျင်မှုများ (Gross motor skills) နှင့် အနုစိတ်လှုပ်ရှားရာ၌ ကျွမ်းကျင်မှုများ (Fine motor skills) မှာ အဘယ်နည်း။
- ၁၇။ အလယ်တန်းကျောင်းသို့ ရောက်လာသော နှစ်ကာလများကို ကလေးများအတွက် ကြီးမားသော အပြောင်းလဲများ ပေါ်ပေါက်ချိန်ဟု အဘယ်ကြောင့် ယူဆကြ သနည်း။
- ၁၈။ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး ဖွံ့ဖြိုးမှု (Social Development) ဆိုသည်မှာ အဘယ် နည်း။ အဘယ်ကြောင့် အရေးပါသနည်း။
- ၁၉။ မူလတန်းကျောင်းသားများ၏ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးဆိုင်ရာ သွင်ပြင်လက္ခဏာ များမှာ အဘယ်နည်း။
- ၂၀။ အလယ်တန်းကျောင်းသားများ၏ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးဆိုင်ရာ သွင်ပြင် လက္ခဏာ များမှာ အဘယ်နည်း။
- ၂၁။ ဆရာတစ်ဦးအနေဖြင့် သင်သည် အလယ်တန်းကျောင်းသားဘဝ ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံရေး ဖွံ့ဖြိုးမှုကို မည်သို့ ပံ့ပိုးကူညီပေးနိုင်သနည်း။
- ၂၂။ ကိုယ်တိုင်ဆင်ခြင် ကိုယ့်သွင်ပြင် (Self-concept) တွင်ပါဝင်သော အစိတ်အပိုင်း (၃) ခုကို စာရင်းပြုစု၍ ဖော်ပြပါ။
- ၂၃။ စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုနှင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှုဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှု ရရှိသွားစေရန် ကျောင်းများက မည်သို့အထောက်အပံ့ပြု ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သနည်း။

၂.၄။ မတူကွဲပြားသောယဉ်ကျေးမှုမျိုးစုံနှင့်

ဘာသာစကားမျိုးစုံပါဝင်နေသော စာသင်ခန်းများ

(Culturally and linguistically diverse classrooms)

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဘာသာစကားများ စုံလင်ကြွယ်ဝလှပြီး ထိုအချက်သည် လည်း စာသင်ခန်းများ၌ ထင်ဟပ်ပေါ်လွင်နေသည်။ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဘာသာစကားအမျိုးမျိုးကွဲပြားခြားနားသော စာသင်ခန်းထဲမှ ကျောင်းသားများ၏ လိုအပ်ချက်များကို တုံ့ပြန် ဖြည့်ဆည်းပေးရာတွင် တွေ့ရှိလာရမည့် စိန်ခေါ်မှုများကို ပညာရေးဒီဂရီဘွဲ့ရ ဆရာများအနေ နှင့် သင်တို့ သိရှိနားလည် ထားရန် လိုအပ်ပါသည်။ ယဉ်ကျေးမှုအားဖြင့် လက်ခံပေးသော နည်းဗျူဟာများလည်း လိုအပ်သည်။ ဤအခန်းငယ်တွင် ယဉ်ကျေးမှုအမျိုးမျိုးကို သိနားလည်မှုဖြင့် စိတ်ဝင်စားစွာ လက်ခံပေးတတ်သော ဆရာများ၏ လက်တွေ့ကျင့်သုံးမှု နှင့်သူတို့၏ ထူးခြားသောလက္ခဏာများကို အသေးစိတ် လေ့လာသွားရမည်ဖြစ်သည်။ ယဉ်ကျေးမှုများ ကွဲပြားစုံလင်မှုအပေါ် သုံးသပ်သော ရှုထောင့်အမြင် အမျိုးမျိုးကို ဖတ်ရှု လေ့လာပြီးနောက် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံနှင့် နယူးဇီလန်နိုင်ငံတို့တွင် လက်တွေ့ ကျင့်သုံးနေသော သင်ကြားမှုဆိုင်ရာ အလေ့အကျင့်များကို သုံးသပ်ဆန်းစစ် ရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုလက်တွေ့သင်ကြားမှုများထဲမှ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေ အကြောင်းအရာ တို့နှင့် ဆီလျော်ကိုက်ညီသော အဓိကကျသည့် သင်ယူမှုများအကြောင်းကို စဉ်းစားကြည့်ပါ။

၂.၄.၁။ ယဉ်ကျေးမှုအသီးသီးတို့ကို လိုက်လျောညီထွေ လက်ခံ ဆောင်ရွက်ပေးတတ်သော သင်နည်းဗေဒ (Culturally Responsive Pedagogy)

မျှော်မှန်းထားသည့်သင်ယူမှုရလဒ်များ

ဤသင်ခန်းစာကို သင်ယူပြီးချိန်တွင် သင်သည် -

- ယဉ်ကျေးမှုနှင့်ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ မူဘောင်များကို အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ် တတ်မည်။
- ယဉ်ကျေးမှုအသီးသီးတို့ကို လိုက်လျောညီထွေ လက်ခံပေးတတ်သော ဆရာများ၏အဓိကကျသော ထူးခြားလက္ခဏာများကို ဆွေးနွေးတတ်မည်။
- ယဉ်ကျေးမှုအသီးသီးတို့ကို လိုက်လျောညီထွေလက်ခံပေးတတ်သော ဆရာ များ၏ အဓိကကျသော လက်တွေ့ကျင့်သုံးမှုများကို အကြမ်းဖျင်းဖော်ပြ တတ်မည်။

နိုင်ငံတကာဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းခွင်အကြို ဆရာအတတ်သင်ပညာရေး (Pre-service Teacher Education Internationally)

ယနေ့ခေတ်၌ အရာရာသည် ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံး ဆက်စပ်ဖြစ်ပေါ်နေသည့်အတွက် လူ့အဖွဲ့အစည်း အသိုက်အဝန်းများနှင့် စာသင်ခန်းများတွင်လည်း ပိုမိုကြီးမားသည့် ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဘာသာစကားဆိုင်ရာ မတူကွဲပြားမှုများ ပေါ်ပေါက်နေကြရသည်။ လုပ်ငန်းခွင် အကြိုဆရာများသည် ယဉ်ကျေးမှုအမျိုးအစားစုံနှင့် ဘာသာစကားအမျိုးအစားစုံတို့ရှိနေကြ သည်။ စာသင်ခန်းများတွင် လက်တွေ့သင်ကြားနိုင်ရန်အတွက် ပြည့်စုံလုံလောက်စွာ ပြင်ဆင် ပေးထားခံရခြင်း မရှိကြောင်းကို သြစတြေးလျနိုင်ငံ၊ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံ နှင့် ဗြိတိန်နိုင်ငံတို့မှ သုတေသန လေ့လာချက်များက ညွှန်းဆိုထောက်ပြထားကြသည်။^{၁၄၆}

၁၄၆ Gilmour Klieve, & Li, 2018.

သင်တန်းဆင်းစာရာများသည် ယဉ်ကျေးမှုမျိုးစုံနှင့် ဘာသာစကားမျိုးစုံဖွဲ့စည်းထားသည်။ စာသင်ခန်းများမှ ကျောင်းသားများ၏ လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးရန် တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရာတွင် တွေ့ရှိလာရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ၊ အခက်အခဲများကို များသောအားဖြင့် နားမလည်တတ်ကြပါ။

အကယ်၍ သူတို့အနေနှင့် သတိမူကာ သိရှိလာကြသည့်တိုင်အောင် သူတို့ထံ၌ ကျောင်းသားအလုံးစုံတို့ အောင်မြင်စွာ သင်ယူမှု ပြုနိုင်စေမည့် ယဉ်ကျေးမှုအားဖြင့် လိုက်လျောညီထွေလက်ခံပေးတတ်သော နည်းဗျူဟာများ မရှိကြပါ။^{၁၄၇} လူတိုင်းအကျုံးဝင်မှု (ကလေးအားလုံးအကျုံးဝင်မှု) ဆိုင်ရာ လက်တွေ့သင်ကြားမှုများကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်မှု ပိုမိုများပြားလာစေရန် ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံးတွင် လိုအပ်လျက်ရှိသည်။ လုပ်ငန်းခွင်အကြို ဆရာအတတ်ပညာရေးတွင် မတူကွဲပြားမှုဆိုင်ရာ ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းနိုင်စေရန် ဂရုပြုအလေးပေးမှုသည် ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံးတွင် လိုအပ်နေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဘာသာစကားဆိုင်ရာ မတူကွဲပြားမှုများ

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ၂၀၁၄ ခုနှစ်က ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သော “အမျိုးသားပညာရေးဥပဒေ” (National Education Law) (NEL) အရ ပညာရေး၏ အဓိကကျသော ရည်ရွယ်ချက်များထဲမှ အရေးပါသော အချက်တစ်ခုမှာ “မြန်မာနိုင်ငံရှိ တိုင်းရင်းသားမျိုးနွယ်စုများ (တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ) အားလုံး၏ ဘာသာစကားများ၊ စာပေများ၊ အနုပညာများ၊ ရိုးရာအစဉ်အလာများ၊ သမိုင်းကြောင်းဆိုင်ရာ အမွေအနှစ်များ အားလုံးတို့ကို လေးစားတန်ဖိုးထားတတ်လျက် အရှည်တည်တံ့အောင် ထိန်းသိမ်းနိုင်စွမ်းရှိပြီး ထိုအရာတို့ကို ဖွံ့ဖြိုးလာအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်သော နိုင်ငံသားကောင်းများကို ဖန်တီး/ပျိုးထောင်မွေးထုတ်ပေးရန်”^{၁၄၈} ဖြစ်ပါသည်။

၁၄၇ Hélot & Ó Laorie, 2011.
၁၄၈ Government of the Republic of the Union of Myanmar, 2014, Chapter 2.3.c.

မြန်မာနိုင်ငံ၌ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဘာသာစကားတို့ စုံလင်ကြွယ်ဝပါသည်။

- မြန်မာနိုင်ငံတွင် အများစုဖြစ်ကြသည့် ဗမာလူမျိုးများအပါအဝင် အဓိကကျသော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစု/မျိုးနွယ်စုပေါင်း (၁၃၅) မျိုး မှီတင်းနေထိုင်လျက် ရှိကြသည်။^{၁၄၉}
- အများစုအားဖြင့် တိဗက်-မြန်မာ ဘာသာစကား မိသားစုများမှ ဆင်းသက်လာသော ဘာသာစကားနှင့် ဒေသိယစကား (ဒေသသုံးစကား) (dialects) ပေါင်း အရေအတွက် (၁၀၀) ကျော်တို့ကို ပြောဆိုသုံးစွဲနေကြသည်။
- မြန်မာနိုင်ငံ လူဦးရေ၏ သုံးပုံတစ်ပုံကျော်ခန့်မှာ ဗမာလူမျိုး မဟုတ်သည့် တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများ/မျိုးနွယ်စုများ ဖြစ်ကြသည်။^{၁၅၀}
- ဗမာလူမျိုးမဟုတ်သည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများထဲတွင် အဓိကကျသည့် လူမျိုး/မျိုးနွယ်စုများမှာ ရှမ်း၊ ကရင်၊ ရခိုင်၊ ချင်း၊ မွန်၊ ကချင်နှင့် ကယားလူမျိုးတို့ ဖြစ်ကြသည်။
- ဗမာလူမျိုးမဟုတ်သည့် အချို့တိုင်းရင်းသားလူမျိုးအုပ်စုများက အများစုဖြစ်သော ဗမာလူမျိုး များနှင့်အတူ ဗုဒ္ဓဘာသာကို ယုံကြည်ကိုးကွယ်ကြသည်။ ထို့အပြင် အခြားအိုင်အမာ တည်ရှိနေသော ဘာသာရေးဆိုင်ရာ အသိုက်အဝန်း အဖွဲ့အစည်းများလည်း ရှိကြပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ မွတ်စလင်ဘာသာဝင်များ၊ ဟိန္ဒူဘာသာဝင်များ၊ ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်များနှင့် ရေမြေတောတောင်သစ်ပင်စသည်တို့တွင် ဝိညာဉ်ရှိသည်ဟု ယူဆကိုးကွယ်မှုပြုသူများ (နတ်ကိုးကွယ်သူများ) အသိုက်အဝန်းတို့ ဖြစ်ကြသည်။^{၁၅၁}

မြန်မာအမျိုးသားပညာရေး မဟာဗျူဟာစီမံကိန်း (NESP) ကို ၂၀၁၂ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၆ ခုနှစ်အတွင်းရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည်။ ယဉ်ကျေးမှုအားဖြင့် လိုက်လျောညီထွေမှုရှိပြီး ပညာရေးအားဖြင့် သူ့အဆင့်နှင့်သူ ကိုက်ညီဆီလျော်မှုရှိသော သင်ရိုးညွှန်းတမ်းရေးဆွဲရန် လိုအပ်ချက်ကို ထိုစီမံကိန်းက အသိအမှတ်ပြုထားပါသည်။ ပညာရေးလက်လှမ်းမမှီမှု၊ ပညာရေးအရည်အသွေး စံမီမှုနှင့် သာတူညီမျှမရှိမှု စသည့် ပြဿနာများကို အခြေခံပညာရေး အဓိက

၁၄၉ Rwehera, 2017.
 ၁၅၀ Gravers, 2007.
 ၁၅၁ Kraas, Spohner, & Myint, 2017.

စိန်ခေါ်မှုများအဖြစ် ထိုစီမံကိန်း (NESP) က ခွဲခြားသတ်မှတ် ဖော်ထုတ်ခဲ့ပါသည်။ မူလတန်း ကျောင်းမှ အလယ်တန်းကျောင်းသို့ ကူးပြောင်းချိန်နှင့် အလယ်တန်းကျောင်းမှ အထက်တန်းကျောင်းသို့ ကူးပြောင်းချိန် စပ်ကူးမတ်ကူး ကာလများတွင် ကျောင်းသားများ ကျောင်းထွက်မှုနှုန်း (ပညာရေး အဟောသိကံဖြစ်မှု) မြင့်မားကြောင်းကိုလည်း ညွှန်ပြ ထားသည်။ ဗမာမဟုတ်သော တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစု၊ မျိုးနွယ်စုမှ ကလေးများ ကျောင်းထွက် မှုနှုန်း မြင့်မားခြင်းမှာလည်း ဘာသာစကားဆိုင်ရာ အဟန့်အတား/ အတားအဆီးများ ကြောင့် ဖြစ်ကြသည်။ (မြန်မာဘာသာစကား မတတ်၍ဖြစ်သည်။)^{၁၅၂}

အခန်း (၁) တွင် သင်တို့လေ့လာခဲ့သည့်အတိုင်း ကျောင်းတွင်အသုံးပြုသည့် သင်ကြားရေး ဘာသာစကားသည် ကျောင်းသားများ၏ ပထမဘာသာစကားမဟုတ်ခဲ့လျှင် ထိုကျောင်းသား များ၏ သင်ယူမှုသည် များစွာအခက်အခဲရှိနိုင်သည်။ စိန်ခေါ်မှုပေါ်ပေါက်နိုင်သည်။ ဤသို့ သော ကျောင်းသားမျိုးတို့ တွေ့ကြုံနိုင်သော စိန်ခေါ်မှုများသည် အောက်ပါအချက်များနှင့် ဆက်စပ်လျက် ရှိပါသည်။

- သင်ယူရသော အကြောင်းအရာကို နားလည်သဘောပေါက်မှုနှင့် သူတို့ ထိရောက်စွာ သိရှိထားသည့် အချက်အလက်တို့ကို အခြားသူတို့နှင့် အောင်မြင်စွာ ဆက်သွယ်ပြောဆို ရေးသားတတ်မှု
- ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ မျှော်မှန်းထားချက်များနှင့် ညီညွတ်စွာ သူတို့တတ်မြောက် ရရှိသွားသော အသိပညာတို့ကို ဆက်သွယ်ပြောဆို ရေးသားတတ်မှု
- သူတို့နေထိုင်ရာ ကျေးလက်ဒေသ (သို့မဟုတ်) ဝေးလံခေါင်သီသော နေရာဒေသ များတွင် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု၊ မရှိမဖြစ်လိုအပ်သည့် ဝန်ဆောင်မှုများကို (ဥပမာ- ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှု) လက်လှမ်းမမီမှု (သို့မဟုတ်) လက်လှမ်းမီခွင့် နည်းပါး မှု

^{၁၅၂} Rwehara, 2017.

ယဉ်ကျေးမှုအသီးသီးတို့ကို လိုက်လျောညီထွေ လက်ခံမှုရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးတတ်သော သင်နည်းဗေဒ (Culturally Responsive Pedagogy)

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုမှ ပညာသင်ကြားမှု

ကျောင်းသားအားလုံးတို့အတွက် အဓိပ္ပာယ်ပြည့်စုံသော သင်ယူမှုရလဒ်များ ရရှိသွားစေ နိုင်ရေး သေချာစေမှုသည် ပညာရေးစနစ်တိုင်းက ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ရသည့် စိန်ခေါ်မှုတစ်ရပ် ဖြစ်ပါသည်။^{၁၅၃} အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံမှ စတင်သုံးစွဲလာခဲ့သည့် ပညာသင်ကြားမှု ဆိုင်ရာနယ်ပယ်တစ်ခုမှာ ယဉ်ကျေးမှုအသီးသီးတို့ကို လိုက်လျောညီထွေ လက်ခံမှုရှိသော သင်နည်းဗေဒ (Culturally responsive pedagogy) နယ်ပယ် (သို့မဟုတ်) အလွယ်အားဖြင့် ယဉ်ကျေးမှုအသီးသီးတို့နှင့် ကိုက်ညီဆီလျော်သော သင်နည်းဗေဒ (Culturally relevant Pedagogy) ဟု လည်းခေါ်နိုင်ပါသည်။ ဂျီနီဗာဂေး (Geneva Gay) သည် ပညာရေးဌာနမှ ပါမောက္ခတစ်ဦးဖြစ်ပြီး သူမ တီထွင် တည်ဆောက်ခဲ့သော ယဉ်ကျေးမှုအသီးသီးတို့ကို လိုက်လျောညီထွေမှုရှိသည့် သင်နည်းဗေဒကြောင့် နိုင်ငံတကာ အသိအမှတ်ပြုခံခဲ့ရသည်။

ယဉ်ကျေးမှုအသီးသီးတို့ကို လိုက်လျောညီထွေလက်ခံမှုရှိသော သင်နည်းဗေဒဆိုသည်မှာ လူမျိုးစု/ မျိုးနွယ်စု မတူသော ကျောင်းသားများထံတွင် တွေ့ရှိရသော အားသာချက်များကို အသိအမှတ်ပြုပေးသည့် ချဉ်းကပ်မှုတစ်ခု ဟု ဂျီနီဗာဂေး က အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ပေးခဲ့ ပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ထိုကျောင်းသားများနှင့် ကိုက်ညီဆီလျော်ပြီး ထိရောက်မှုရှိစေမည့် သင်ယူမှုမျိုးကို ဖန်တီးပေးရန် ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ဖန်တီးရာတွင် သူတို့၏ ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ မူဘောင်များ (cultural frames of reference)၊ အသိဉာဏ်သုံး စွမ်းဆောင်နိုင်မှုများ၊ တစ်ဦးချင်းစီ၏ စိတ်ဝင်စားမှုများနှင့် အောင်မြင်မှုတို့ကို အသိအမှတ်ပြုကာချဉ်းကပ် သင်ကြားစေသောပုံစံဖြစ်သည်။^{၁၅၄}

၁၅၃ Brown-Jeffy & Cooper, 2011.
၁၅၄ Gay, 2010, p. 31.

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၁)။ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ၏ ရှုထောင့်များအပေါ် ပြန်လည် သုံးသပ်စဉ်းစားခြင်း (Reflecting on perspectives of experts)

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ယဉ်ကျေးမှုအသီးသီးတို့နှင့် ကိုက်ညီဆီလျော်သော သင်နည်း ဗေဒ (culturally relevant pedagogy) အကြောင်းနားလည် သဘောပေါက်မှု သင့်ထံ၌ ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန်ဖြစ်သည်။

အောက်တွင်ပေးထားသော လေးထောင့်ကွက် (၂.၇) ပါ စာမူ (ဆောင်းပါး)ကို ဖတ်ပါ။ ထို စာမူတွင် ပညာရေးပါမောက္ခ (၃) ဦးထံမှ ရှုမြင်သုံးသပ်မှု ရှုထောင့်များကို ပေးထားသည်။ ၎င်းတို့သည် ပညာရေးနယ်ပယ်၌ အထူးကျွမ်းကျင်သူ ပညာရှင်များ ဖြစ်ကြသည်။ ထို ပါမောက္ခ (၃) ဦးမှာ အီမိုရီတက္ကသိုလ် (Emory University) မှ ဂျက်ကလင်း အာဗင် (Jacqueline Irvine)၊ ဝါရှင်တန်တက္ကသိုလ် မှ ဂျီနီဗာဂေး (Geveva Gay) နှင့် ကယ်လီဖိုးနီးယား တက္ကသိုလ်မှ ခရစ်စ် ဂူတီရာရက်စ် (Kris Gutierrez) တို့ ဖြစ်ကြသည်။

အောက်ပါမေးခွန်းများကို ဖြေပါ။

- ၁။ ယဉ်ကျေးမှုဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။ တွေ့မြင်နိုင်သော ယဉ်ကျေးမှုနှင့် မတွေ့မြင်နိုင်သော ယဉ်ကျေးမှုတို့အကြား ခြားနားမှုသည် အဘယ်နည်း။
- ၂။ ဆရာများသည် “ယဉ်ကျေးမှုပေါင်းကူးတံတား တည်ဆောက်သူများ” (ယဉ်ကျေးမှုပေါင်းကူးပေးသူများ) မည်ကဲ့သို့ ဖြစ်လာသနည်း။
- ၃။ ပါမောက္ခ အာဗင် (Irvine) က ကျောင်းသားများသည် သင်ယူမှုကို ချဉ်းကပ်ရာတွင် သင်ယူမှုကို “ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ ကင်းမဲ့သည့် ဗလာ သင်ပုန်း” တစ်ခုအဖြစ် ယူဆကာ ချဉ်းကပ်ခြင်းမပြုကြဟု ဆိုပါသည်။ ၎င်း၏ ဆိုလိုရင်းမှာ အဘယ်နည်း။
- ၄။ ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ စစ်ထုတ်ကိရိယာများ (cultural filters) သို့မဟုတ် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ မူဘောင်များ (cultural frames of reference) ဆိုသည်မှာ မည်သည်တို့နည်း။ ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ မူဘောင်များသည် သိမြင်နိုင်သော ယဉ်ကျေးမှု (ဒြပ်ရှိသည့် ယဉ်ကျေးမှု) နှင့် မသိမြင်နိုင်သော ယဉ်ကျေးမှု (ဒြပ်မဲ့ ယဉ်ကျေးမှု) တို့နှင့် ဆက်စပ်မှုရှိပါသလား။

- ၅။ ကျောင်းသားများအားလုံး ပါဝင်ဆောင်ရွက်လေ့လာနိုင်စေရေးအတွက် ကျောင်းများက သူတို့၏ သတ်မှတ်ချက်မူဘောင်များကို မည်ကဲ့သို့ လိုက်လျောညီထွေစွာ ပြုပြင်စီစဉ်ပေးနိုင်မည်နည်း။ ဤမေးခွန်းများကို ဖြေရာတွင် သင်တို့၏ ကိုယ်တွေ့အတွေ့အကြုံများကို အသုံးပြု၍ဖြေဆိုပါ။
- ၆။ ကျောင်းသားအားလုံးတို့ကို အတူတကွ သင်ကြားပေးရာတွင် ခြားနားသော နောက်ခံ ယဉ်ကျေးမှုမှ ကြီးပြင်းလာကြသော ခြားနားသည့် လူမျိုးစု/မျိုးနွယ်စုမှ ကလေးများပါ တူညီစွာ အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုရှိစေရန် အဓိကကျသော အချက်မှာ အဘယ်နည်း။

ပုံ ၂.၃၀။ ကျောင်းသားများကို သင်ယူမှုကိုချဉ်းကပ်ရာတွင် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ဗလာသင်ပုန်းအလွတ်အဖြစ် မယူဆကြခြင်း

လေးထောင့်ကွက် ၂.၇။ ယဉ်ကျေးမှုအသီးသီးတို့နှင့် ကိုက်ညီဆီလျော်သော သင်နည်းဗေဒအကြောင်း မိတ်ဆက်ပေးခြင်း။

ဤစကားပြောခန်းပါသော ဗီဒီယိုကို အောက်ပါဝက်ဘ်ဆိုဒ်တွင် ကြည့်ရှုနိုင်သည်။

https://www.youtube.com/watch?v=nGTVjJuRaZ8&feature=emb_rel_pause

ယဉ်ကျေးမှုဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။

ပါမောက္ခ အာဗင် (Irvine) - ယဉ်ကျေးမှုက ကမ္ဘာလောကအမြင်တွေ၊ ယုံကြည်ချက်တွေ၊ ဘာသာစကားတန်ဖိုးတွေနဲ့ ဆက်စပ်နေတယ်။

ပါမောက္ခ ဂေး (Gay) - ယဉ်ကျေးမှုဆိုသည်မှာ အနှစ်ချုပ်ပြောရလျှင် ရေစင်တစ်ခုလိုမျိုး အကန့်အသတ် အတားအဆီးလုပ်ထားတာ။ ယဉ်ကျေးမှုဆိုတာ ဒို့လူသားတွေအနေနဲ့ အရိုးရှင်းဆုံး အရာတွေကိုဘဲ အဓိပ္ပာယ်ဖော်နိုင်အောင် ကူညီပေးတာပါ။ ယဉ်ကျေးမှုဆိုတာတွေကို နှစ်မျိုးနှစ်စား ခွဲလို့ရတယ်။ မြင်နိုင်တွေ့နိုင်တဲ့ယဉ်ကျေးမှု (ဒြပ်ရိုယဉ်ကျေးမှု) နဲ့ မမြင်ရတဲ့ယဉ်ကျေးမှု (ဒြပ်မဲ့ယဉ်ကျေးမှု) ဆိုပြီးခွဲခြားလို့ရတယ်။ ဒြပ်ရိုယဉ်ကျေးမှုဆိုတာက လက်မှုအနုပညာပစ္စည်းတွေ၊ တေးဂီတ (သီချင်းစာသား)၊ အသံစသည် ပန်းချီကား နဲ့ နည်းပညာတွေကို ခေါ်တာပါ။ အဲဒီယဉ်ကျေးမှု (ဒြပ်ရိုယဉ်ကျေးမှု) တွေက အရေးပါတယ်။ ဒီထက်ပိုပြီး အရေးပါတာတွေကတော့ ဒြပ်မဲ့ယဉ်ကျေးမှုတွေပါ။ ဒြပ်မဲ့ယဉ်ကျေးမှုဆိုတာ တန်ဖိုးထားမှုတွေ၊ ယုံကြည်မှုတွေ၊ ခံစားချက်တွေ၊ ထင်မြင်ချက်တွေ၊ ခံယူချက်တွေ၊ ရှုထောင့်တွေနဲ့ ယူဆချက်တွေကိုခေါ်တာပါ။

ယဉ်ကျေးမှုအသီးသီးတို့နှင့် ကိုက်ညီဆီလျော်သော သင်နည်းဗေဒသည် အဘယ်ကြောင့် အရေးပါသနည်း။

ပါမောက္ခ အာဗင် (Irvine) - ယဉ်ကျေးမှုအသီးသီးတို့နှင့် ကိုက်ညီဆီလျော်တဲ့ သင်နည်းဗေဒရဲ့ အဓိကကျတဲ့ သဘောတရားတစ်ခုကတော့ ဆရာကကျောင်းသားတွေကို နေ့စဉ်ဘဝထဲက ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အတွေ့အကြုံတွေကို ရအောင်လုပ်ပေးဖို့ဘဲ။ နောက်ပြီးတော့မှ အဲဒီအတွေ့အကြုံတွေနဲ့ သူတို့သိထား၊ လုပ်ထားသုံးပြီးလို့ နားလည်ထားတာတွေနဲ့ ချိတ်ဆက်ပေါင်းစပ်ပေးရမယ်။ ဆရာတွေဟာ ယဉ်ကျေးမှုကို အနက်အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပေးသူတွေ၊ ဘာသာပြန်သူတွေလို ဆိုနိုင်ပါတယ်။ ဆရာတွေဟာ ယဉ်ကျေးမှုတစ်ခုနဲ့တစ်ခု ဆက်စပ်ချိတ်ဆက်ပေးနိုင်တာမို့လို့ သူတို့က ယဉ်ကျေးမှုပေါင်းကူးတံတား တည်ဆောက်ပေးသူတွေပါ။ တို့တစ်တွေမှတ်သားထားရမှာကတော့ ကျောင်းသားတွေ စာသင်ယူတဲ့အခါမှာ သူတို့ကသင်ယူမှုဖြစ်စဉ်ကို ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အချက်အလက်တွေ ဘာတစ်ခုမှမပါဘဲ ဗလာဟင်းလင်း ကျောက်သင်ပုန်းအလွတ်တစ်ချပ်လို ဘယ်တော့မှ သဘောမထားကြဘူးလေ။

သူတို့ (ကျောင်းသားတွေ) က စာသင်ခန်းထဲကို သူတို့ရဲ့ ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာအတွေ့အကြုံတွေ သယ်ဆောင်လာကြတယ်။ အဲဒါအဓိကဘဲ။ စာသင်ကောင်းတယ်၊ စာသင်တာတော်တယ်ဆိုတာနဲ့ ပတ်သက်လို့ ဒီအချက်ကို သိလာရတယ်။ ယဉ်ကျေးမှုအသီးသီးနဲ့ ကိုက်ညီဆီလျော်တဲ့ သင်နည်းဗေဒဆိုတာ ကျောင်းသားတွေရဲ့ အရင်ကသိပြီးသား အသိတွေပေါ်မှာမှ ထပ်ဆင့်ပြီး နောက်ထပ်အသိပညာအသစ်တွေကို တည်ဆောက်ပေးရတာလေ။ အခု ဒို့ဆွေးနွေးနေတာ ကတော့ ကျောင်းသားတွေရဲ့ အရင်ကရှိနှင့်ပြီးသား ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အသိပညာတွေပေါ့။ ဆရာက ဆောင်ရွက်ပေးရမှာကတော့သူတို့သိပြီးသား ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အချက်တွေကို နောက်ထပ် သင်ပေးမဲ့အချက်တွေနဲ့ ပေါင်းစပ်ဆက်သွယ်ပေးပြီး နားလည်အောင် လုပ်ပေးဖို့ပါဘဲ။

၁၅၅ Teaching Tolerance, 2010.

ပါမောက္ခ ဂေး (Gay) - ပြဿနာရဲ့ တစ်စိတ်တစ်ဒေသက ဘာလဲဆိုတော့ သင်ကြားရေးဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာတွေက ကျောင်းရဲ့ မူဘောင်ထဲက ကျောင်းကချမှတ် သတ်မှတ်ပေးထားတဲ့ ဘောင်ထဲမှာဘဲ ရှိနေတာပဲ။ လူမျိုးစု/မျိုးနွယ်စု မတူခြားနားတဲ့ ဘဝနေကိစ္စကနေ ကြီးပြင်းလာကြတဲ့ ကျောင်းသားတွေက သင်ယူဖို့ကြိုးပမ်းကြတဲ့အခါမှာ သူတို့မှာ အခက်တွေ့ရတော့တယ်။ သူတို့သင်ယူဖို့ နားလည်ဖို့ ကြိုးစားနေရတဲ့ အချက်အလက်တွေဟာ သူတို့သိထား ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ထားတဲ့ ယဉ်ကျေးမှု မူဘောင်ထဲကမဟုတ်ဘဲ ဒို့ဖို့လိုက်တဲ့အချက်အလက်တွေဟာ သူတို့အဖို့တော့ မတူခြားနားတဲ့ ယဉ်ကျေးမှု အကန့်အသတ်ထဲက ဖြစ်နေတယ်။ တခြားမူဘောင် တစ်ခုထဲက ဖြစ်နေတာပေါ့။ အဲဒီတော့ ကျောင်းကသုံးနေတဲ့ (ဆရာကသုံးနေတဲ့) ယဉ်ကျေးမှု မူဘောင်နဲ့ သူတို့သိထားတဲ့ ယဉ်ကျေးမှုမူဘောင်က ခြားနားနေတော့ သင်ယူမှုဟာ ဘာမှ ဖြစ်မလာတော့ဘူး။ ဘာမှအကျိုးထူးမလာဘူး။ ကျောင်းကမူဘောင်တွေအတိုင်း လုပ်ပါ လုပ်ပါ လို့ ကျောင်းသားတွေကို ဇွတ်အတင်းတိုက်တွန်းနေမဲ့အစား ကျောင်းကသူပေးချင်တဲ့ အသိပညာ၊ သူတို့သိစေချင်တဲ့ အရာတွေထဲက တချို့တစ်ဝက်ကို ကလေးတွေ သိနားလည်နိုင်မဲ့ မူဘောင်နဲ့အညီဖြစ်အောင် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်အောင် ညှိပြီး ပြုပြင်ပေးတန်ရင် ပြုပြင်ပေးရမှာပဲ။ ပြုပြင်ပေးဖို့လဲ လိုပါတယ်။

ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူမျိုးတစ်မျိုး ဖြစ်တည်မှုဆိုသည်မှာ တူညီသောအရာတစ်ခုတည်း ဖြစ်ပါသလား။

ပါမောက္ခ အာဗင် (Irvine) - ကျောင်းသားတွေဟာ ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ လူမျိုးစုတစ်စုကို ကိုယ်စားပြုနေတဲ့ ကိုယ်စားလှယ်တွေ မဟုတ်ပါဘူး။ အရေးကြီးဆုံးအချက်ကတော့ သူတို့ဟာ တစ်ဦးချင်းစီ ထူးခြားချက် ကိုယ်စီရှိနေကြတဲ့ သူတွေပါ။ လူမျိုးစုကို၊ မျိုးနွယ်စုကို ကိုယ်စားမပြုပါဘူး။ တစ်ဦးချင်းစီရဲ့ ထူးခြားမှုတွေ၊ တစ်ဦးချင်းစီရဲ့ လိုအပ်တွေနဲ့ စိတ်ဝင်စားမှုတွေ သီးသန့် စရိုက်လက္ခဏာအဖြစ် ရှိကြပါတယ်။

ပါမောက္ခ Gutierrez - တို့တွေက ယဉ်ကျေးမှုကို လူတစ်ဦးချင်းစီရဲ့ ထူးခြားတဲ့စရိုက်လို့ ယူဆမယ်ဆိုရင် သူ/သူမရဲ့ သက်ဆိုင်ရာ အသိုက်အဝန်း/အဖွဲ့အစည်းမှာ အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်မှုပေါ် အခြေခံပြီး ကြည့်မယ်ဆိုရင် ဘယ်လိုတွေးလို့ရနိုင်သလဲဆိုတော့ “အားလုံးတစ်ပုံစံတည်း” တူတယ်လို့ ထင်စရာဖြစ်မယ်။ ဥပမာ - “ငါ့အတန်းက လက်တင်လူမျိုးကလေးတွေက ဒီနည်းနဲ့ မှတ်တတ်ကြတယ်။” “ငါ့အတန်းထဲက အမေရိကန်ဖွား အာဖရိကနွယ်ဝင် ကလေးတွေကတော့ ဒီလိုလုပ်ပေးဖို့ လိုတယ်။” လို့ အမျိုးမျိုးစဉ်းစားစရာတွေ ဖြစ်လာမယ်။ ယဉ်ကျေးမှုအသီးသီးနဲ့ ကိုက်ညီဆီလျော်တဲ့ သင်နည်းကို သုံးပြီး သင်ပေးဖို့ဆိုတာ အတော်ကို ပြဿနာတက်လာ နိုင်ပါတယ်။

ယဉ်ကျေးမှုအသီးသီးတို့ကို လိုက်လျောညီထွေစွာ လက်ခံပေးတတ်သော ဆရာများ၏ ထူးခြားသော လက္ခဏာများနှင့် လက်တွေ့လုပ်ဆောင်မှုများ (Characteristics and practices of culturally responsive teachers)

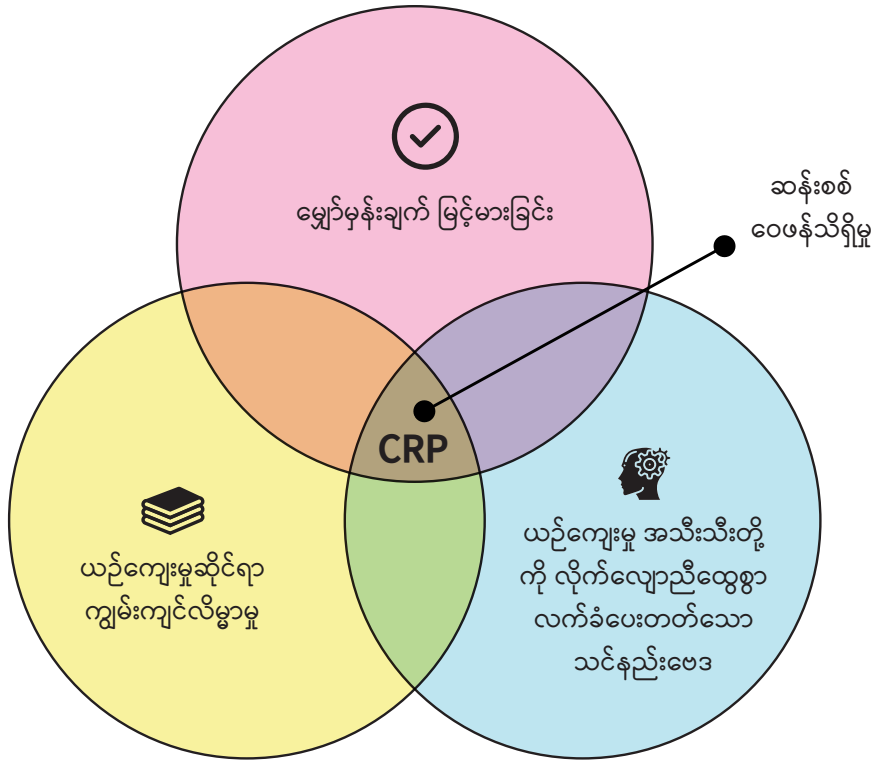
အမေရိကန်လူမျိုး ပညာရေးသဘောတရားဆိုင်ရာ ပညာရှင် ပါမောက္ခ Ladson-Billing က ယဉ်ကျေးမှုအသီးသီးနှင့် ကိုက်ညီဆီလျော်သော သင်နည်းဗေဒကို ကျင့်သုံးကြသူ ဆရာများ၏ မရှိမဖြစ်အရေးပါသည့် လက္ခဏာ (၃) ခုကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခဲ့သည်။

- **မျှော်မှန်းချက်မြင့်မားခြင်း-** ယဉ်ကျေးမှုအသီးသီးနှင့် ကိုက်ညီဆီလျော်သော သင်နည်းဗေဒသုံးသော ဆရာများက ကျောင်းသားများအပေါ် မြင့်မားသော

မျှော်မှန်းချက်များ ထားရှိကြသည်။ သူတို့က ကျောင်းသားအားလုံးတို့သည် အောင်မြင်နိုင်စွမ်း ရှိကြသည်ဟု မျှော်မှန်းထားကြသည်။ မည်သည့် ကျောင်းသား တစ်ဦးတစ်ယောက်ကိုမျှ စာသင်ခန်းတွင်း သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများတွင် ကျရှုံးရန် ရွေးချယ်ခွင့်မရှိအောင် (သို့မဟုတ်) ကျရှုံးမှုကို အလွယ်တကူ လက်ခံခြင်းရှိ အောင် ကျောင်းသားများ၏ ယုံကြည်မှုကို မြှင့်တင်ပေးထားတတ်သူများဖြစ်ကြ သည်။

- **ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာမှု** - ယဉ်ကျေးမှုအသီးသီး၏ တည်ရှိမှုကို လေးစားလက်ခံတတ်ကြသော ဆရာများက ကျောင်းသားများအား ယဉ်ကျေးမှု ဆိုင်ရာ ဂုဏ်သိက္ခာ၊ သူတို့၏ ဘာသာစကား၊ လူမှုဆက်ဆံရေး၊ ဆက်သွယ်ရေး တွင် ထိုဘာသာ စကား အသုံးပြုမှုတို့ကို ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းထားရန် အားပေး ကြသည်။ သင်ကြားရေး၌ အောင်မြင်မှုရအောင်ယူရင်း မိမိတို့၏ ယဉ်ကျေးမှု ဘာသာစကား စသည်တို့ကိုလည်း တန်ဖိုးထားတတ်စေရန် အားပေးသည်။
- **ဆန်းစစ်ဝေဖန် သိရှိမှု** - ယဉ်ကျေးမှုအသီးသီးတို့၏ တည်ရှိမှုကို လေးစားလက်ခံ တတ်ကြသော ဆရာများက ကျောင်းသားများအား လူမှုဆက်ဆံရေး၌ မညီမျှမှု များ အကြောင်းကို သိရှိစေရန် ပံ့ပိုးပေးကြသည်။ ဤသို့မညီမျှမှုများအကြောင်း ကို သိရှိလာပြီးနောက် သြဇာအာဏာရှိမှုသည် လူ့အဖွဲ့အစည်းထဲ၌ မည်သို့ ဆက်စပ်နေပုံကို လေးနက်စွာ နားလည်လာကြမည်ဖြစ်သည်။^{၁၅၆}

၁၅၆ Ladson-Billings, 1995.

ပုံ ၂.၃၁။ ယဉ်ကျေးမှုအသီးသီးတို့ကို လိုက်လျောညီထွေစွာ လက်ခံပေးတတ်သော သင်နည်းဗေဒ

ဇယား (၂.၂၅) က အထက်ဖော်ပြပါ ထူးခြားလက္ခဏာ (၃) ရပ်နှင့် ဆက်စပ်သည့် သက်သေ အခြေပြု လက်တွေ့ဆောင်ရွက် လေ့ကျင့်မှုများကို ဖော်ပြထားသည်။^{၁၅၇}

၁၅၇ Compiled from Morrison, Robbins, & Rose, 2008; Gay, 2010; 2013.

ဇယား ၂.၂၅။ ယဉ်ကျေးမှုအသီးသီးတို့ကို လိုက်လျောညီထွေစွာ လက်ခံပေးတတ်သော ဆရာများ၏ ထူးခြားသော လက္ခဏာများနှင့် လက်တွေ့ဆောင်ရွက်လေ့ကျင့်မှုများ

မျှော်မှန်းချက်မြင့်မားခြင်း	
	<ul style="list-style-type: none"> • နမူနာလုပ်ဆောင်ပြခြင်း၊ သင်ယူရာတွင်ငြိမ်းဆင်ပေးခြင်း • ကျောင်းသားများ၏ အားသာချက်များကို စတင်ရာ အမှတ်အဖြစ်ခံယူခြင်း • ကျောင်းသားများ၏ ပညာရေးအောင်မြင်မှုအတွက် ဆရာက တာဝန်ယူပေးခြင်း • ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်တတ်သော ပတ်ဝန်းကျင်များနှင့် ကျောင်းသားများ အသိုက်အဝန်းကို တည်ထောင်ဖန်တီးပေးခြင်း
ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာမှု	
	<ul style="list-style-type: none"> • ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ခြားနားချက်များကို စာသင်ခန်းတွင်းမှ အဖိုးတန်ပစ္စည်း တစ်ခုအဖြစ် သဘောထားခြင်း • သင်ယူမှု သင်ကြားမှုများနှင့် စစ်ဆေးအကဲဖြတ်မှု နည်းလမ်းများအတွက် အသိုက်အဝန်း/အဖွဲ့အစည်း၏ အခင်းအကျင်းနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အသိပညာကို အသုံးပြုခြင်း • ကျောင်းသားမိဘများနှင့် ရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဆက်ဆံမှုတည်ဆောက်ခြင်း
ဆန်းစစ်ဝေဖန်သိရှိမှု	
	<ul style="list-style-type: none"> • ကျောင်းသားများအား ပြဋ္ဌာန်းစာအုပ်ပါ အကြောင်းအရာများနှင့် မီဒီယာများမှ ဆောင်းပါးတို့ကို ဖတ်ရှုလေ့လာရာတွင် သေချာစွာ ဆန်းစစ်ဝေဖန်တတ်လာစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း • ခေတ်ရေစီးကြောင်းအရ လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ ပြောင်းလဲနိုင် သော စွမ်းအားကို ကျောင်းသားများအား ထင်ရှားစွာ သိမြင်စေခြင်း • စာသင်ခန်းတွင် လုပ်ပိုင်ခွင့်တို့ကို ကျောင်းသားများနှင့် မျှဝေပေးထားခြင်း • စာသင်ခန်းတွင်း၌ အချင်းချင်း ပေါင်းသင်းဆက်ဆံကြရာတွင် ပြေလည်ချောမွေ့စေရန် ဆရာက ပံ့ပိုးပေးခြင်း • ခေါက်ရိုးကျိုးနေသော ပုံသေကားကျ အယူအဆများ (ဥပမာ-ကျား/မရေးရာ နှင့် ပတ်သက်၍ သမားရိုးကျအယူ အဆများ)၊ မလိုမုန်းထားဘက်လိုက်မှုများ နှင့် လူမျိုးရေးခွဲခြားမှုဝါဒတို့ကို စောဒကတက်ခြင်း

 သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၂)။ ပညာသင်ကြားသင်ယူမှု အတွေ့အကြုံအပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားခြင်း

ဤလုပ်ငန်းရည်ရွယ်ချက်မှာ သင်၏ ကိုယ်တွေ့ကြုံခဲ့ရသော ကျောင်းနေစဉ် ပညာရှာခဲ့စဉ်က အတွေ့အကြုံတို့အား ယဉ်ကျေးမှုအသီးသီးတို့ကို လိုက်လျောညီထွေစွာ လက်ခံပေးတတ်

သောဆရာများ ၏ ထူးခြားလက္ခဏာနှင့် လက်တွေ့ဆောင်ရွက်လေ့ကျင့်မှုများရှုထောင့်မှ ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားတတ်စေရန် ဖြစ်သည်။

ဇယား (၂.၂၅) မှ ယဉ်ကျေးမှုအသီးသီးတို့ကို လိုက်လျောညီထွေစွာ လက်ခံပေးတတ်သော ဆရာများ၏ လက်တွေ့ဆောင်ရွက် လေ့ကျင့်မှုများကို ပြန်လည်စိစစ်ပါ။

- ၁။ ယဉ်ကျေးမှုအသီးသီးတို့နှင့် ကိုက်ညီဆီလျော်သော သင်နည်းဗေဒမှ ကျောင်းသား အားလုံးတို့အတွက် မည်သို့ အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိနိုင်သနည်း။
- ၂။ သင်ပညာသင်ကြားခဲ့သော ကျောင်းနေစဉ် ကာလတစ်လျှောက်တွင် ယဉ်ကျေးမှု အသီးသီးတို့ကို လိုက်လျောညီထွေစွာ လက်ခံပေးတတ်သူ ဆရာများနှင့် တွေ့ကြုံ ခဲ့ဖူးပါသလား။ တွေ့ကြုံခဲ့ဖူးလျှင် သူတို့၏ လက်တွေ့လေ့ကျင့် ဆောင်ရွက်မှု အချို့ကို ဥပမာပြပါ။
- ၃။ အသိုက်အဝန်း/အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုနှင့် ဆက်စပ်ပြီး ထိုအဖွဲ့အစည်း/အသိုက် အဝန်းတွင်း၌ပင် ဖြစ်ပေါ်မည့် သင်ယူမှုအတွေ့အကြုံတို့ကို ပုံချဖော်ဆောင်ပေး ရာတွင် သင်၏ ကိုယ်ပိုင်ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အသိုက်အဝန်း/အဖွဲ့အစည်းမှ မည်သည့်ရှုထောင့်များကို ထည့်သွင်းအသုံးပြုမှုများ ရှိခဲ့သနည်း။
- ၄။ ဤကဲ့သို့ သက်ဆိုင်ရာယဉ်ကျေးမှုအသိုက်အဝန်းတစ်ခုထဲမှ ရှုထောင့်တို့ကို သင်ယူမှုပုံစံတွင် အသုံးပြုထားသောအခါ သင်ယူသူတစ်ဦး (ကျောင်းသားတစ်ဦး) အနေနှင့် သင့်အတွေ့အကြုံများ အပေါ် မည်သို့ သက်ရောက်မှုရှိခဲ့သနည်း။

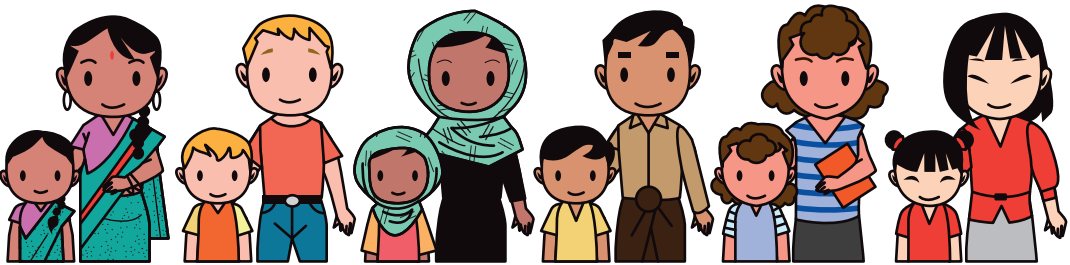
လူတိုင်းအကျိုးဝင်စေမည့် ဆက်ဆံရေးများတည်ဆောက်ခြင်း

TCSF (ဆရာများအတွက် တတ်ကျွမ်းမှုစံသတ်မှတ်ချက်အညွှန်းဘောင်)

ကျောင်းသားများ၊ သူတို့မိသားစုများနှင့် ပို၍ကျယ်ပြန့်သော ရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပြေပြစ်စွာဆက်ဆံတတ်မှုသည် ဆရာတတ်ကျွမ်းမှု စံသတ်မှတ်ချက်များထဲတွင် အရေးကျ သော အချက်တစ်ခုဖြစ်သည်။ ကျောင်းသားအားလုံးနှင့် စာသင်ခန်းတွင် ပုံမှန် အပြန်အလှန် ဆက်သွယ် ပြောဆိုရန်၊ သူတို့မိဘများအကြောင်းကို သိရှိလာစေရန်နှင့် ကလေးများ၏

သင်ယူမှုတွင် မိဘများပါဝင်ဆောင်ရွက်လာစေရေး ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ချက်များသည် ဆရာများ၏ တတ်ကျွမ်းမှုကို ညွှန်ပြနိုင်သည့် အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များ ဖြစ်ကြသည်။

- (ခ) (၃.၂.၃) ကျောင်းသားတစ်ဦးစီ၏ နောက်ခံအကြောင်းအရင်းများနှင့် လိုအပ်ချက်များကို သိရှိရန် လေ့လာသင်ယူသည်။ ကျောင်းသားအားလုံးနှင့် ပုံမှန် အပြန်အလှန် ဆက်သွယ် ပြောဆိုသည်။
- (ဂ) (၁.၃.၁) ကျောင်းသားများ၏ ယဉ်ကျေးမှုထုံးတမ်းစဉ်လာများ၊ ဘာသာစကားနှင့် ရုပ်ရွာအဖွဲ့အစည်းအပေါ် စိတ်ဝင်စားမှု ပြသသည်။ လေ့လာရန်အချိန်ယူသည်။
- (က) (၃.၂.၂) မိဘများ၊ ရုပ်ရွာအဖွဲ့အစည်းများမှ လူကြီးများ၊ ခေါင်းဆောင် များနှင့် အပြန်အလှန်ပြောဆိုဆက်ဆံသောအခါ ၎င်းတို့၏ လူမှုရေး၊ ဘာသာစကား၊ ယဉ်ကျေးမှုနောက်ခံအခြေအနေများကို သတိပြု၍ ဆက်ဆံသည်။
- (ခ) (၄.၁.၂) ကျောင်း၊ အိမ်၊ ရုပ်ရွာအတွင်း ကလေးများ၏ သင်ယူမှုတွင် မိဘများ၏ပါဝင်မှု အခန်းကဏ္ဍကို မြှင့်တင်ပေးသည့် နည်းဗျူဟာများကို ဖော်ပြသည်။

ပုံ ၂.၃၂။ မိဘများ၏ လူမှုရေး၊ ဘာသာစကား နှင့် ယဉ်ကျေးမှုနောက်ခံအခြေအနေများကို သိရှိသည်။

နယူးဇီလန်စီမံချက် (Newzeland Project)

နယူးဇီလန်နိုင်ငံမှ သုတေသီများက ဆက်ဆံရေးကောင်းမှုသည် ယဉ်ကျေးမှုအသီးသီးတို့ကို လိုက်လျောညီထွေစွာ လက်ခံပေးတတ်သော သင်နည်းဗေဒတွင် အလွန်အရေးကြီးသော အချက်ဖြစ်သည် ဟု သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခဲ့ကြသည်။ The Te Kāhikitanga စီမံချက်သည် ဆရာ့အတတ်ပညာဆိုင်ရာကျွမ်းကျင်မှု ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး စီမံချက်တစ်ခုဖြစ်သည်။ စီမံချက်၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အလယ်တန်းကျောင်းများမှ ဒေသခံတိုင်းရင်းသား မာအိုရီ (Maori) ကျောင်းသားများတတ်မြောက်မှု (performance) တိုးတက်ကောင်းမွန်လာစေရန် ဖြစ်သည်။

ဤစီမံချက်က ထိရောက်သော သင်ကြားမှုဆိုင်ရာ အချက်အလက် ဖော်ပြချက် (Teaching profile) ဆိုလိုသည်မှာ ကောင်းမွန်သော လက်တွေ့သင်ကြားမှုဆိုင်ရာ အလေ့အကျင့်များ အကြောင်း ဖော်ပြထားချက် တစ်ခုကို စီစဉ်ရေးဆွဲခဲ့သည်။ လိုအပ်သောအချက်အလက်များ ကို ဒေသခံ တိုင်းရင်းသား မာအိုရီ ကျောင်းသားများ၊ သူတို့မိသားစုများနှင့် ကျောင်းအဖွဲ့ အစည်းနှင့် ပါဝင် ပတ်သက်နေသူများထံမှ စုဆောင်းရရှိသည်။

ဒေသခံ မာအိုရီ တိုင်းရင်းသားကျောင်းသားများက ဆရာများသင်ကြားရာတွင် ထက်မြက်မှု ရှိ/မရှိကို အစဉ်မပြတ် အစီရင်ခံ ဖော်ပြကြသည်။ ဆရာများကလည်း (Whanau) ဆက်ဆံ ရေးဟု ခေါ်သည်။ (ရိုးရာမပျက် စုပေါင်းနေထိုင်ကြသော မိသားစုကြီးပုံစံ) ဆက်ဆံရေးကို ဖန်တီးပေးကြသည်။ ကျောင်းသားများနှင့် ကျောင်းသားမိဘများကို ဆက်ဆံရာတွင် ဆရာ များက သူတို့ကိုယ်တိုင် မိသားစုဝင်များပမာ အကြံပေးဆောင်ရွက်မှုများ လုပ်ဆောင်ပေးကြ သည်။ဤကဲ့သို့ နွေးထွေးရင်းနှီးစွာ မိသားစုပမာ ဆက်ဆံရေးပါဝင်နေသည့် သင်ယူမှုဝန်းကျင် ကို ကျောင်းသားများက ကြိုက်နှစ်သက်ကြသည်။ သူတို့အား သင်ယူမှုတွင် စိတ်ရောက်မှု ပါ ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန်နှင့် အောင်မြင်မှုရစေရန် အဓိကနေရာမှ ပံ့ပိုးပေးသည့်အချက်မှာ မိသားစုပုံစံ ဆက်ဆံရေးရှိသည့် သင်ယူမှုပတ်ဝန်းကျင်ဖြစ်သည်ဟု ခံယူ အသိအမှတ်ပြုကြ သည်။^{၁၅၈}

၁၅၈ Bishop, 2013.

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၃)။ ဆရာများ၏ လက်တွေ့လေ့ကျင့်သင်ကြားမှုနှင့် သင်ယူမှုရည်မှန်းချက် ပန်းတိုင်များကို ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ တီကိုတာဟစ်တဲန်ဂါ (Te Kotahitanga Project) စီမံချက်မှ ဆရာများ၏ ဇာတ်လမ်းများကို ရိုက်ပြထားသည်။ ဗီဒီယိုပြကွက်တိုလေးများကို ကြည့်ရှုရန်ဖြစ်သည်။ Te Kotahitanga စီမံချက်မှ ဆရာများ၏ ဆောင်ရွက်ပုံများကို လေ့လာကြည့်ရှုပြီး မြန်မာနိုင်ငံ၏ သက်ဆိုင်ရာ အခြေအနေအကြောင်းအရာ စသည်တို့နှင့် စပ်ဟပ်ညီညွတ်မှုရှိနိုင်မည့် အဓိကကျသော သင်ယူမှုများကို စဉ်းစားကြံဆရန်ဖြစ်သည်။

ဗီဒီယိုပြကွက်တိုများတွင် ပါဝင်သော ဇာတ်လမ်းတွဲများ (အဖြစ်အပျက်များ) ကို ကြည့်ရှုပါ။ ဗီဒီယိုပြကွက်တစ်ခုစီက ယဉ်ကျေးမှုအသီးသီးတို့ကို လိုက်လျောညီထွေစွာ လက်ခံပေးတတ်သော လက်တွေ့သင်ကြားဆောင်ရွက်မှုတို့ကို ပြသထားသည်။ မှတ်စုရေးပြီး ဆရာတစ်ဦးစီ၏ တက်လမ်းမှ အနှစ်ချုပ်ဆိုလိုချက် တစ်ခုစီကို မှတ်သားထားပါ။

သင်လက်တွေ့တန်းပြဆင်းရမည့် တာဝန်ကျကျောင်းတွင် သင်လုပ်ဆောင်ရမည့် လက်တွေ့သင်ကြားမှုအတွက် မည်သည့်အချက်ကို အကျိုးရှိစွာ အသုံးပြုနိုင်မည်နည်း။

ဇယား ၂.၂၆။ ဆရာများပြောပြသော ဇာတ်လမ်းများမှ သင်ယူခြင်း

အဓိကကျသော အချက်များ	လက်တွေ့တန်းပြသင်ကြားခြင်းတွင် အသုံးပြုနိုင်မည့် အဓိကကျသော သင်ယူမှုအချက်အလက်တစ်ခု
မျှော်မှန်းချက် မြင့်မားခြင်း 	<ul style="list-style-type: none"> ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သင်ယူသော ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သင်ယူသူများ၏ အသိုက်အဝန်း/အဖွဲ့အစည်းကို ဖန်တီး တည်ဆောက် ပေးခြင်း [Jane ၏ဇာတ်လမ်းကိုကြည့်ရှုပါ။ - အင်္ဂလိပ်စာ စာသင်ခန်း]
ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာမှု 	<ul style="list-style-type: none"> ရပ်ရွာလူထုအနေအထားနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အသိပညာတို့ကို ရယူအသုံးပြုခြင်းဖြင့် သင်ယူမှု၊ သင်ကြားမှုနှင့် အကဲဖြတ် စစ်ဆေးမှု နည်းဗျူဟာတို့တွင် လိုအပ်သော အချက်အလက်များ ကို ပံ့ပိုးပေးသည်။ [Ruth ၏ ဇာတ်လမ်းကို ကြည့်ရှုပါ။ သင်္ချာဘာသာရပ်သင်နေသော စာသင်ခန်း]

အဓိကကျသော အချက်များ	လက်တွေ့တန်းပြသင်ကြားခြင်းတွင် အသုံးပြုနိုင်မည့် အဓိကကျသော သင်ယူမှု အချက်အလက်တစ်ခု
<p>ဆန်းစစ်ဝေဖန်သိရှိမှု</p> 	<ul style="list-style-type: none"> စာသင်ခန်းအတွင်း လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာကို ကျောင်းသားများနှင့် မျှဝေခြင်း [Natalie ဇာတ်လမ်းကို ကြည့်ပါ။ ကာယပညာသင်ကြားမှု]

ဇယား ၂.၂၇။ ဂျိန်း၏ဇာတ်လမ်း (Jane's story)

<p>ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သင်ယူသော ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သင်ယူသူများ၏ အသိုက်အဝန်း/ အဖွဲ့အစည်းကို ဖန်တီး တည်ဆောက် ပေးခြင်း</p> <p>ဂျိန်း၏ ပြောပြချက် - နဝမတန်း အင်္ဂလိပ်စာဘာသာရပ်ပြ ဆရာမ</p> <p>ဗီဒီယိုဇာတ်လမ်းပြောပြသူ - Jane Schroeder အတွက် နဝမတန်းကျောင်းသားများအား သူတို့သင်ယူမှုကို သူတို့ကိုယ်တိုင်ပိုင်ဆိုင်မှု၊ တာဝန်ယူတတ်မှုရှိစေရန် အားပေးခြင်းသည် သူမ၏ အဓိကဦးစားပေး လုပ်ငန်းတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။</p>	
<p>Jane - ကျောင်း၌စာသင်နှစ်အစမှာတုန်းက ဒီအတန်းထဲကကျောင်းသားတွေက အတော်လေးကို လိုအပ်ချက်များကြပါတယ်။ အတန်းထဲမှာ ဆရာက တစ်ဦးတည်းဘဲ ရှိတာ။ ဒါပေမဲ့ ကလေးတွေက ဆရာမကိုဘဲ ပိုင်းပြီးစာတွေ တောက်လျှောက် မေးကြတာ။ ကျောင်းသားတွေ အားလုံးက ကျွန်မကို “ဆရာမ” “ဆရာမ” နဲ့ တစ်ချိန်လုံးခေါ်ပြီး သူတို့မသိတာတွေကို မေးနေကြတာ တော်တော်ကို စိတ်ပျက်စရာကောင်းပါတယ်။ တခြားဆရာတွေကလဲ ပြောကြပါတယ်။ အဲဒီအတန်းက ကလေးတွေက သိပ်မတော်ကြဘူး စာအားနည်းတယ်လို့ ပြောကြတယ်။ သူတို့ကလဲ အဲဒါကို သဘောတူကြတယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်မတို့က ကျောင်းသားတွေ အချင်းချင်း အပြန်အလှန် စာမေးဖို့ အပြန်အလှန် စာဆွေးနွေးဖို့နဲ့ သူတို့အချင်းချင်းကြားမှာဘဲ စာကို ကြိုးစားလုပ်ပြီး မရတော့မှ ဆရာမဆီကိုလာမေးဖို့ အားပေးတိုက်တွန်းရပါတယ်။ သူတို့အချင်းချင်း အပြန်အလှန် မသိတဲ့မေးခွန်းကိုမေး သိတဲ့သူကဖြေပေးပြီးတော့ စုပေါင်းစာဖြေကြ စုပေါင်းအဖြေရှာကြစေချင်ပါတယ်။ သူတို့ကိုယ်တိုင် မလုပ်ကိုင်တတ်တဲ့စာမျိုး အဖြေရှာလို့မရတဲ့ နေရာမျိုးကျမှ ဆရာမဆီကို လာပြီးမေးပေါ့။ အဲဒီလို ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင် တတ်ဖို့ တိုက်တွန်း ခဲ့ရတာပါ။</p>	

အတန်းစာချင်းဆိုရင် ကျွန်မက သူတို့ကို ဒီလိုပြောပြပါတယ်။ “ဒါတွေကတော့ ဒီနေ့ တို့ဘာတွေ လုပ်ကြမယ် ဆိုတာပါ။ ဒီမှာ အားလုံးရေးထားတယ်”။ ဒါကြောင့် သူတို့က ကျွန်မကို မေးခွန်းတွေ နောက်ထပ် မေးစရာမလိုတော့ပါ။ အရင်တုန်းကဆိုရင် ကျွန်မကို သူတို့က တစ်ချိန်လုံး အဆက်မပြတ် လာမေးကြတယ်။ “ကျွန်တော်တို့ဘာလုပ်ရမှာလဲ ဆရာမ” ဒါမှ မဟုတ် ကျွန်မနားလာပြီး ဝိုင်းထိုင်ကြရင်း” ဒါဘယ်လိုလုပ်ရမလဲ၊ ဘယ်လိုဖြေရမလဲ၊ ကျွန်တော်သေသေချာချာ မသိဘူး” ဆိုပြီးလာ မေးနေကြတာပါ။

နောက်ကျတော့ စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းတဲ့အချက်တစ်ခုရလာတယ်။ အုပ်စုထဲမှာ သူတို့လုပ်ဆောင်ရမဲ့ အခန်းကဏ္ဍတွေကို သူတို့ဘယ်လိုစပြီး တန်ဖိုးထားတတ်လာသလဲ ဆိုတာကိုပါ။ အဲဒီအချက်က စိတ်ဝင်စားဖို့ ကောင်းပါတယ်။ သူတို့သိလာကြတယ်။ အုပ်စုထဲမှာ ဘယ်သူကတော့ လူတွေကိုစည်းရုံးတဲ့နေရာမှာ စီမံဆောင်ရွက်ဦးဆောင်တဲ့ နေရာမှာတော်တယ်။ ဘယ်သူကတော့ နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ် ရှာရှာဖွေဖွေ မေးခွန်းတွေထုတ်တဲ့နေရာမှာ တော်တယ်ပေါ့။ (အဖြေကို သူတို့ကိုယ်တိုင်မရနိုင်သည့် တိုင်အောင်) ဒါမှမဟုတ်ဘဲ ဘယ်သူကတော့ အခြားစားပွဲက တခြားကျောင်းသားတွေက လုပ်ရပ်လုပ်ငန်းကို ဘယ်လိုနည်းနဲ့ ချဉ်းကပ်တယ် ဘယ်လိုစည်းစားတယ်လို့ဆိုတာကို မြင်တတ်တွေးတတ်တဲ့နေရာမှာ တော်တယ်စသည့် အားဖြင့် သူတို့သိလာကြတယ်။ တန်ဖိုးထားတတ်လာကြတယ်။ တစ်ဦးစီရဲ့ အသုံးဝင်မှုတွေကို တန်ဖိုးသိလာကြတယ်။

Wayne Rangihuna (Te Kotahitanga (ရည်ရွယ်ချက်၏ ညီညွတ်မှု) အစီအစဉ်မှ ကူညီ လမ်းညွှန်သူ) ကျွန်တော်အဲဒီအတန်းခန်းထဲသွားတဲ့အခါ (တစ်ခုခုကို မေးလိုက်ရင်) ကျောင်းသားတွေက နေရာတိုင်းမှာ လက်ထောင်ကြတာတွေ့ရတယ်။ သူတို့က သင်ယူမှုမှာ ပါဝင်ချင်ကြတယ်။ အားလုံးကတက်တက်ကြွကြွနဲ့ သူတို့လုပ်ဆောင်မှုတွေကို ပါဝင်ပံ့ပိုးချင်ကြတယ်။ သိတာကို ပြောပြချင်ကြတယ်။ သူတို့ကိုယ်ပိုင်လေ့လာမှုအတွက် ပြောရုံသာမက ဤအတန်းထဲက တခြားကျောင်းသားတွေကိုပါ ကူညီပေးချင်ကြတယ်။ သူတို့စိတ်ကူးတွေ အတွေးအခေါ်တွေကို မျှဝေပေး ချင်ကြပါတယ်။

Jane - သူတို့ရဲ့ ကြိုးကြိုးစားစား အလုပ်လုပ်ချင်စိတ်နဲ့ တခြားသူတွေနဲ့ အတူစုပေါင်းလက်တွဲ လုပ်ကိုင်ချင်စိတ်နဲ့ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အဲဒီဦးတည်ချက်ရောက်အောင် တွန်းအားပေးလိုစိတ်တွေက တကယ်ကို ကောင်းပါတယ်။ အဲဒီစိတ်တွေက သူတို့ကို အားပေးတဲ့နေရာမှာ တကယ်ထိရောက်တယ်။ ခုဆို ကျွန်မကြားကြားနေရပါတယ်။ သူတို့အချင်းချင်း ပြောကြ တာတွေကိုပေါ့ - “ဟေး ဟုတ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒါဟာငါတော်လို့ ချဉ်းရတာမဟုတ်ပါ။ ငါဒါတွေ လုပ်တတ်တာတော့ ဟုတ်တယ် ဒါပေမဲ့ မင်းအကူအညီလဲလိုပါတယ်။ ငါချည်းဆိုရင် မရသေးဘူးလေ ဘာလို့လဲဆိုတော့ ဒီအပိုင်းကျတော့ မင်းကတကယ် တော်တာမဟုတ်လား မင်းကူညီမှရမှာပါ။

အဲသလို စိတ်ချမ်းသာစရာအကြောင်းအရာတွေကို စာသင်ခန်းထဲမှာကြားရပါတယ်။ သူတို့က တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး တစ်မျိုးစီ အသုံးဝင်မှုအတွက် တစ်နည်းမဟုတ် တစ်နည်း တန်ဖိုးထားခံကြရတာကို သိရတာ ဝမ်းသာစရာပါ။ အရေးပါဆုံးလုပ်ငန်းတစ်ခုကတော့ ကျွန်မက သူတို့ကို စည်းစားခိုင်းတာပါ။ ကျွန်မက ဆရာမတစ်ဦးအနေနဲ့ သူတို့အတွက် ဘာတွေ လုပ်ပေးဖို့ ကြိုးစားနေတယ် ဆိုတာရယ် ကျွန်မ၏အခန်းကဏ္ဍက ဘာလုပ်ရမှာလဲနဲ့ သူတို့အခန်းကဏ္ဍက ဘာလုပ်ရမှာလဲ ဆိုတာတွေကိုပါ စဉ်းစားခိုင်းပါတယ်။ ကျွန်မကို သူတို့ကိုရည်ရွယ်ချက်တွေရဲ့ စည်းလုံး ညီညွတ်မှု (အင်အား) ဆိုတာ ဘာလဲဆိုပြီး အဲဒီစည်းလုံးညီညွတ်မှု (စည်းလုံးခြင်း သည်အင်အား) အကြောင်းကိုတောင် ရှင်းပြထားပါတယ်။ ကျွန်မမှတ်မိပါတယ်။ အဲဒီကျောင်းမှာ ရှိခဲ့တာရယ် နောက်ပြီး တွေးမိခဲ့တယ်။ ကိုယ့်အခန်းကဏ္ဍနဲ့ ကျောင်းသားတွေရဲ့ အခန်းကဏ္ဍအကြောင်းတွေ ပြောပြနေတာတွေ အားလုံးဟာ ကောင်းတော့ ကောင်းပေမဲ့ - ဒါပေမဲ့ ဒါတွေဟာ ဘာလို့လဲ ဒါတွေအားလုံးကို ငါလုပ်နေကာ ဘာအကျိုးကျေးဇူးရှိမှာလဲလို့ တွေးမိခဲ့သေးတယ်။ ကျန်တာ သူတို့ကို (ရည်ရွယ်ချက်တွေရဲ့ စည်းလုံးညီညွတ်မှု အကြောင်းကို တောင်မှရှင်းပြလိုက်သေးတယ်လေ။ ဒီအစီအစဉ်မှာ ဘာတွေလုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက် နေကြတယ်ဆိုတာရယ် ကျွန်မကလည်း အဲဒီအစီအစဉ်ရဲ့ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခု ဘာကြောင့် ဖြစ်ရနေရတယ် ဆိုတာရယ် နောက်ပြီး သူတို့ရဲ့ အခန်းကဏ္ဍ အကြောင်းရယ်ကို ပြောပြထား ပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ အဲလိုပြောတာမှ နောက်ဆုံး သူတို့က သူတို့ဘာတွေလုပ်နေတယ်။ သူတို့ကိုဘာတွေ လုပ်ကိုင်တတ်အောင် ဆရာတွေက မျှော်မှန်းထားတယ် ဆိုတဲ့အချက်တွေကို သိလာပြီး သူတို့လည်း တက်တက်ကြွကြွ ကြိုးစားပါဝင်လာကြမှာ ဖြစ်လို့ပါ။

Wayne - ကျွန်တော်ကသူတို့ကို အင်္ဂလိပ်စာအတန်းတက်ချင်ကြတာ ဘာလို့လဲ မေးတဲ့အခါ သူတို့က “ဘာလို့လဲဆိုတော့ သင်ရတာ ပျော်စရာကောင်းလို့ပါ”လို့ ပြောကြတယ်။ သူတို့က သင်ယူရတာကိုဘဲ ပျော်နေကြပါတယ်။ အဲဒါနဲ့ ကျွန်တော် ကထပ်မေးကြည့်တယ် “ကဲ ဟုတ်ပါပြီ၊ ဘာက ပျော်စရာကောင်းတာလဲ မင်းတို့ကြိုက်သလို နေလို့ရပြီ၊ မင်းတို့လုပ်ချင် တာလုပ်လို့ရသလား” လို့မေးတော့ “မဟုတ်ပါဘူး” လို့သူတို့က ပြန်ဖြေကြတယ်။ သူတို့ပျော်တယ်ဆိုတာက Jane ဖန်တီး ပေးလိုက်တဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်/ သင်ယူမှုဝန်းကျင်မှာ သူတို့ သင်ယူရတာကို ပျော်ကြတာပါ။

Jane - ကျွန်မကသူတို့ကို တစ်ဦး-တစ်ဦးချင်း ဆရာတစ်ဦး - ကျောင်းသားတစ်ဦးပုံစံနဲ့ ကူညီပံ့ပိုး ပေးပါတယ်။ “မင်းတို့ကို ဒီသင်ခန်းစာနဲ့ ပတ်သက်လို့ ဆရာမက တကယ့်ကို ကူညီပေးချင်ပါတယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ မင်းတို့က ဒီအပိုင်းမှာ မရ သေးတာကို ဆရာမက သတိထားမိနေလို့ပေါ့။ ဒီမှာ မင်းအတွက် ဆရာမပြင်ဆင်ပေးထားတာ မင်းအတွက် အထူးတလည် ဘယ်လိုကူညီရမလဲဆိုတာကို ဆရာမက သေချာစဉ်းစားပြီးထားတာပါ အဲဒါတွေကတော့ ဆရာမတွေ့လို့ စဉ်းစားလို့ရလာ တဲ့ မင်းနဲ့အတူ ကိုက်ညီမဲ့ မင်းလိုအပ်နေတဲ့ အတွေးအခေါ်စိတ်ကူးတွေပေါ့” အဲသလိုမျိုး ကျောင်းသားတစ်ဦးစီကို အားပေး ရပါတယ်။ အဲသလိုမျိုး ဆရာနဲ့ ကျောင်းသား စကားအပြန်အလှန်ပြောရတာ စကားပိုင်းဖွဲ့ပေးရတာဟာလည်း အရေးကြီး ပါတယ်။ “ဒါရပြီလား အဆင်ပြေရဲ့လား” “မင်းအတွက် နောက်ထပ်တခြား ဘာကူညီပေးရဦးမလဲ” ဗီဒီယို ဇာတ်လမ်းပြော ပြသူ - သင်ယူမှုပြုရာမှာ ဆရာ - ကျောင်းသားဆက်ဆံရေးကို ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ တည်ဆောက်နိုင်စေဖို့ အချက်အလက်များ မျှဝေခြင်းဟာ “ရည်ရွယ်ချက်၏ ညီညွတ်မှု” (Te Kotahitanga) အစီအစဉ်ရဲ့ ထူးခြားတဲ့ အသွင်အပြင် တစ်ခုဖြစ်ပါတယ်။

Jane - ဒီလုပ်ငန်းနဲ့ပတ်သက်ပြီး အကောင်းဆုံးလုပ်ဆောင်နိုင်မှုကတော့ ကျွန်မအတန်းက ကျောင်းသားတွေ အဲဒီသီးသန့် သက်တူရွယ်တူအုပ်စုလေးကနေ တစ်ဆင့်ပေါ့လေ ဒီကျောင်းက တခြားဆရာ/မ တွေနဲ့ အတူတွေ့ဆုံရတာ အကောင်းဆုံး ရလဒ်ပေါ့။ အဲသလိုဆိုတော့ သူတို့အခန်း ထဲမှာ ဘယ်လိုပုံစံ သင်ယူကြတယ် ဘယ်လိုပုံစံရှိတယ် သူတို့ရဲ့ သင်ယူမှုနဲ့ဆိုင်တဲ့ အထူးလိုအပ်ချက်တွေနဲ့ သူတို့ကျောင်းသားအချင်းချင်း တခြားကလေးတွေနဲ့ ဘယ်လိုဆက်ဆံတယ်ဆိုတာကို သူတို့ဆရာ တွေနဲ့ စကားပြောကြည့်တဲ့အခါ ရှင်တို့သိလာနိုင်တယ်။ အဲဒါလဲ အရေးကြီးတယ်လို့ ကျွန်မကတော့ ထင်ပါတယ်။ အတန်း ထဲက အင်အား/ရှင်သန် လှုပ်ရှားမှု (Dynamic) ကိုသိလာရပါတယ်။ သူတို့ကိုလဲ ဘက်စုံတော်နေတဲ့ အရည်အချင်းပြည့်ဝ တဲ့ကလေးတွေ အဖြစ် သိမြင်လာရပါတယ်။

ဇယား ၂.၂၈။ Ruth ၏ဇာတ်လမ်း

သင်ယူမှုသင်ကြားမှုနှင့် စစ်ဆေးအကဲဖြတ်မှုဆိုင်ရာ နည်းဗျူဟာများကို ပံ့ပိုးပေးရန် အတွက် ရပ်ရွာလူထု နောက်ခံအနေအထားများနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အသိပညာများကို အသုံးပြုခြင်း

Ruth ၏ဇာတ်လမ်းပြောပြချက် - သင်္ချာဘာသာရပ်ပြ ဆရာမ

- AKO = သင်ကြားသည်။ သင်ယူသည်။
 - Kaupapa = လုပ်ဆောင်ချက်တစ်ခုကို ဖြစ်ပေါ်စေသည့် သဘောတရားများနှင့် အတွေးအခေါ်များ
 - Te Ao = ကမ္ဘာ၊ လောက
 - Te Kotahitanga = ရည်ရွယ်ချက် ညီညွတ်မှု
- ကျွန်မမတို့ မာအိုရီမျိုးနွယ်စုတွေရဲ့ ယဉ်ကျေးမှုကို ကျောင်းမှာမသုံးရဘဲ ကျောင်း တံခါးဝမှာဘဲ ထားခဲ့ရတဲ့ အတွေ့အကြုံတွေ ရှိခဲ့ပါတယ်။

Ruth - ကျွန်မကအရင်တုန်းက ဒီကျောင်းမှာ နေခဲ့တဲ့မာအိုရီကလေးငယ်တစ်ဦး ဖြစ်ခဲ့ဖူးပါတယ်။ ကျွန်မတို့ မာအိုရီမျိုးနွယ် စုတွေရဲ့ယဉ်ကျေးမှုကို မကျင့်သုံးရာဘဲ ကျောင်းတံခါးဝမှာ ထားခဲ့ရပါတယ်။ ကျောင်းကိုလာရင် မာအိုရီယဉ်ကျေးမှုကို လက်ခံ မယုံသူ မရှိပါဘူး။ ကျွန်မသူငယ်ချင်းတွေ အများကြီး ကျောင်းထွက်သွားခဲ့ကြရပါတယ်။ သူတို့က ဖြစ်လာတဲ့ အခြေအနေ တွေကို ဖြေရှင်းကိုင်တွယ်ဖို့ ခံနိုင်ရည်မရှိခဲ့ကြပါဘူး။ လူတိုင်းဆီကနေ မာအိုရီယဉ်ကျေးမှုကို ရှုံ့ချအထင်သေးမှုတွေ နေ့စဉ် မပြတ်ရနေတာကို သူတို့ ဒဏ်မခံနိုင်ခဲ့ကြပါဘူး။

ကျွန်မရဲ့ ရည်မှန်းချက်ကတော့ ကျွန်မကလေးဘဝတုန်းက တောင့်တနှစ်သက်ခဲ့ဖူးတဲ့ သင်ယူမှုအမျိုးအစားကို ကျွန်မ ကလေးတွေကို ကြိုးစားပြီးပံ့ပိုး ပေးချင်တာပါ။ (ကလေးဘဝက ကျွန်မတို့က တန်းတူရည်တူ အခွင့်အရေးမရခဲ့ပါ။) ဒီ ကျောင်းသားတွေကို ကျွန်မမြင်ရတဲ့အခါ ငယ်စဉ်ဘဝက ကျွန်မကိုယ်ကိုကျွန်မ ပြန်မြင်မိတယ်။ ကျွန်မရဲ့သူငယ်ချင်းတွေ ကိုလဲ မြင်ယောင်မိတယ်။ ဒီကျောင်းသားတွေကိုလည်း အနှိမ်ခံရလို့ဆိုပြီး ကျောင်းထွက်မသွားစေချင်ဘူး။

ဒီကျောင်းသားတွေဟာ စာသင်ခန်းအပြင်ကို ရောက်တဲ့အခါတိုင်းမှာလည်း သူတို့ဟာ ကျောင်းသားတွေပါပဲ။ ကျောင်းသား တွေထဲမှာ သူတို့လည်း အပါအဝင်ဖြစ်တယ်လို့ သူတို့ကိုယ်သူတို့ ယုံကြည်ချက်တွေရှိနေမှသာ ဒီကျောင်းမှာဆက်ပြီး ကျောင်း တက်ဖြစ်သွားမှာပါ။ သူတို့ကိုယ်ကိုသူတို့ ယုံကြည်မှုရှိရမယ်။ Mere Berry man ကတော့ (Poutama Pounamu သုတေသန စင်တာ) Te Kotahitanga ရည်ရွယ်ချက်ရဲ့ စည်းလုံးညီညွတ်မှုဆိုတာ Kaupapa Maori လို့ခေါ်တဲ့ မာအိုရီမျိုးနွယ်စုတွေ ရဲ့နောက်ခံသဘောတရားနဲ့ အတွေးအခေါ်တွေပေါ် အခြေခံထားတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဖြေရှင်းနည်းဟာ Te Ao Maori လို့ခေါ် တဲ့မာအိုရီနည်း မာအိုရီဟန်နဲ့ ရှုမြင်တဲ့လောကအမြင်တစ်ခုပါ။ Ako (သင်ကြား၊ သင်ယူမှု) အယူအဆတစ်ခုလုံးဟာ Te Kotahitanga (ရည်ရွယ်ချက် ညီညွတ်မှု အယူအဆကို ထောက်ခံပံ့ပိုးပေးထားတယ်) Ako ဆိုတာကတော့ ကျွန်တော်တို့ ဟာ တစ်ဦးထံမှ တစ်ဦးအပြန်အလှန် သင်ယူနိုင်ကြသလို တစ်ဦးကိုတစ်ဦး အပြန်အလှန် သင်ကြားပေးနိုင်ကြတယ်လို့ယူဆ တဲ့ သဘောတရား ဖြစ်ပါတယ်။

Ruth - တကယ်လို့ သူတို့ (ကျောင်းသားတွေ) သာ နေ့စဉ် ကျွန်မရဲ့စာသင်ခန်းက ထွက်သွားတဲ့ အချိန်တိုင်းမှာ သူတို့ဆီ မှာ တစ်ခုခု သင်ယူတတ်မြောက်သွားပြီလို့ ယုံကြည်ချက် အပြည့်အဝနဲ့ အိမ်ကိုပြန်သွားနိုင်ခဲ့ရင် သူတို့ဟာဒီနေရာကို (ကျောင်းကို) ပြန်ပြေးလာပြီး ကျောင်းတက် ချင်နေကြမှာပါ။

ကျောင်းသား- သူမက (ဆရာမက) ကျွန်တော်တို့ကို ကျွန်တော်တို့ဟာ ဘယ်သူတွေ ဖြစ်တယ်ဆိုတာကို လေးစားတာပါ။ ကျွန်တော်တို့ ဘာတွေဖြစ်လာနိုင်မယ်ဆိုတာအတွက် မဟုတ်ပါဘူး။ လူတွေကလည်း ကျွန်တော်တို့ကို မာအိုရီမျိုးနွယ်စု တွေမို့ တခြားကျောင်းသားတွေလို မတော်ဘူးမတတ်ဘူး ညံ့ဖျင်းတယ်လို့လည်း မထင်ကြပါဘူး။

Ruth- သူတို့အားလုံးက ပြောပြချင်တာကတော့ သူတို့ရဲ့သင်ယူမှုအကြောင်းတို့ပါ သူတို့ရှင်းရှင်းသိထားတာက သူတို့ကနေ တခြားသူတစ်ဦးတစ်ယောက်ကို သင်ယူတဲ့နေရာမှာ ကူညီပေးလိုက်ရင် အဲဒီကူညီမှုက သူတို့ကို အားဖြည့်တိုက်တွန်းမှု ဖြစ် စေပြီး သူတို့ရဲ့ နားလည်သဘောပေါက်မှုကိုလည်း ပိုပြီးနက်ရှိုင်းစေတယ်လို့ သိထားကြပါတယ်။

ကျောင်းသား - ဆရာတွေ သင်ကြားပေးတာနဲ့ စာအုပ်ထဲကပါတဲ့ အသိပညာတွေကိုချည်းသာ ကျွန်တော်တို့သင်ယူရတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့အချင်းချင်းဆီကလည်း တစ်ဦးဆီကတစ်ဦး အပြန်အလှန်သင်ယူကြပါတယ်။ အချို့လူတွေက အတန်းထဲမှာ စာသိပ်မလိုက်နိုင်လို့ ခက်ခက်ခဲခဲ ရုန်းကန်ကြိုးစားနေရတာတွေရှိတယ်။ အဲသလိုဖြစ်နေရင် ကျွန်တော်တို့ က သူတို့ကို ကူညီပေးလိုက်တာပါပဲ။ အဖြေမှားသွားရင်တောင် ဘာမှမဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ အဆင်ပြေပါတယ်။ ဒီထက်ပိုကောင်း အောင် ကူညီတာဘဲလေ။ အတန်းထဲမှာ စာတွေကျက်ရ၊ လေ့ကျင့်ရတဲ့အခါ အကြောင်းအရာတစ်ခုကို ခင်ဗျားကသိပြီး ခင်ဗျားတို့အုပ်စုထဲက တချို့လူတွေက မသိဘူး ရှိချင်ရှိတယ်။ အဲဒါမျိုးဆိုရင် ခင်ဗျားက သူတို့ကို သင်ပေးလိုက်ပါ။ ဒါဆို ရင် သူတို့လည်း ပိုပြီး ယုံကြည်ချက်ရှိလာမယ်။

ပါမောက္ခ Russel Bishop (စီမံချက် ညွှန်ကြားရေးမှူး) စာသင်ခန်းထဲက သင်ယူသူတွေအားလုံးကို သင်ယူရာမှာ စိတ်ရော ကိုယ်ပါ တက်တက်ကြွကြွ ပါဝင်လာအောင် ဆွဲဆောင်နိုင်ရင် အဲသလို လုပ်တဲ့နေရာမှာ ဆရာက ကျောင်းသားအားလုံး အတွက် သင့်တော်မယ့် ဆက်စပ်ဝန်းကျင် အခြေအနေ တွေကို ရအောင် ဖန်တီးပံ့ပိုး ပေးနိုင်မယ်ဆိုရင် နောက်ပြီးတော့ ကျောင်းသားတွေကိုယ်တိုင်ကလည်း သူတို့အချင်းချင်း တစ်ဦးဆီကနေတစ်ဦး အပြန်အလှန် သင်ယူကြ၊ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး အပြန်အလှန် ကူညီပံ့ပိုးပေးကြမယ်ဆိုရင် Ako လို့ခေါ်တဲ့ သင်ကြားတာရော သင်ယူတာပါ အချင်းချင်း အပြန်အလှန် ဆောင်ရွက်ပေးကြရင် အဲဒီသဘောတရားကို အသုံးပြုနိုင်ကြတဲ့အခါမှာ စာသင်ခန်းထဲက ကျောင်းသားအားလုံး တစ်ဦးမကျန် သင်ယူတဲ့နေရာမှာ အံ့ဩစရာကောင်းအောင် တိုးတက်လာတာကို ကျွန်တော်တို့ တွေ့လာရပါတယ်။

ဇယား ၂.၂၉။ Natalie ၏ ဇာတ်လမ်း

လေဟာပြင်စာသင်ခန်း (outdoor classroom) ၌ ကျောင်းသားများနှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်ကိုမျှပေးခြင်း Natalie ၏ဇာတ်လမ်း(ပြောပြချက်) - ကာယပညာရပ်နည်းပြဆရာမ

Natalie Maurie - Te Kotahitanga စီမံချက်မှာ ကျွန်မပါဝင်ဆောင်ရွက်တာဟာ ခုပထမနှစ် ဘဲရှိပါသေးတယ်။ အဲဒီစီမံချက်ကို ကျွန်မ တကယ်နှစ်သက်ပါတယ်ဟု စီမံချက်က တစ်ဆင့် အများကြီးလဲ သင်ယူနိုင်ခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်မ ကိုယ့်အကြောင်းကိုယ်လည်း လေ့လာခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်မသင်ကြားပေးရတဲ့ ကျောင်းသား တွေရဲ့ အကြောင်းကိုလည်း အများကြီး လေ့လာထားပြီးပါပြီ။ ကျွန်မထင်မြင်ချက်အရတော့ ဆောင်ရွက်ခဲ့တာတွေ အောင်မြင်ပါတယ်။

(ကင်မရာဘက်သို့ လှည့်၍) Natalie - ကျောင်းသားတွေ ကာယပညာချိန်မှာ လာကြတဲ့အခါ သူတို့ကို သင်ခန်းစာရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်တွေကို ကျွန်မက ပြောပြပါတယ်။ သူတို့က သွေးပူလေ့ကျင့်ခန်းကို အိမ်ကနေ သူတို့ကိုယ်တိုင် ဒီဇိုင်းဆွဲထား တာမို့လို့ ရောက်ရောက်ချင်း သွေးပူလေ့ကျင့်ခန်းကို ချက်ချင်းတန်းပြီး ဆောင်ရွက်နိုင်ကြပါတယ်။ သူတို့အချင်းချင်းလည်း လေ့ကျင့်ခန်းထဲမှာ ပါဝင်လာအောင် အားပေးကြပါတယ်။

(သင်ခန်းစာ သင်ကြားနေစဉ်အတွင်း ကျောင်းသားများသို့ ပြောကြားခြင်း)

Natalie “ခုသင်ခန်းစာရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ကတော့ မင်းတို့ကိုယ်တိုင် သွေးပူလေ့ကျင့်ခန်း တစ်ခု ဖန်တီးပေးဖို့ပါဘဲ။ အဲဒီ လေ့ကျင့်ခန်းမှာ ပါရမှာက တစ်ဖက်အသင်းက သယ်လာတဲ့ ဘောလုံးကို ဝင်လှတာရယ် ကိုယ့်အသင်းကလူဆီကို ထပ်ပေး တာရယ် ခပ်မြန်မြန်သွက်သွက် လှုပ်ရှားတာ ပြေးတာပါရမယ်။ အဲဒီတော့ တို့ မနေ့ကလုပ်ခဲ့တဲ့ လေ့ကျင့်ခန်းနဲ့ ဆင်တူပါ ဘဲ မှတ်မိကြသလား။ ပြီးတော့ ဒီမှာ အားကစားကိရိယာတွေလည်း အများကြီးရှိတယ်ဆိုတော့ မင်းတို့ကြိုက်သလို တီထွင် ဖန်တီးလို့ရနိုင်ပါတယ်။

(ကင်မရာဘက်သို့လှည့်၍ စကားပြောခြင်း)

Natalie - ဒါကြောင့် ကျွန်မက ပြန်ထိုင်ပြီး သူတို့လုပ်ကိုင်နေတာတွေကို စောင့်ကြည့်လိုက်ပါတယ်။ အဲဒီနောက် သူတို့ လုပ်ကိုင်လုပ်ရှားမှုတွေအရ ဘယ်ကျောင်းသားလုပ်ကိုင်နေတာတွေကနေ သိပ်ပြီး ပုံမကျဘူး ဘယ်သူလုပ်ကိုင်တာကပိုပြီး အချိုးကျတယ်။ ဘယ်သူကတော့ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်ချင်နေတယ်ဆိုတာတွေကို ပီပီပြင်ပြင်သိလာပြီး သတ်မှတ်ပေးနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီနောက် ကျွန်မတို့ အားလုံး အတူပြန်ဆိုကြတယ်။ ကျွန်မက သူတို့ကို တစ်နေ့ သူတို့လေ့ကျင့်ရမယ့် သင်ခန်းစာ အကြောင်း ပြောပြတယ်။ ပြောတဲ့အထဲမှာ ညှိနှိုင်းမှုလည်းပါပါတယ်။ ဒီသင်ခန်းစာကို ဘယ်လောက်ကြာကြာလုပ်မလဲ ဘာကိုပေါက်မြောက်အောင် လုပ်ချင်တာလဲနဲ့ ဒီနေ့သင်ယူခဲ့တဲ့ သင်ခန်းစာထဲက လေ့ကျင့်မှုအားလုံးကို အစုံပါဝင်အောင် ထည့်သွင်းထားတဲ့ ကစားနည်းတစ်မျိုးကို သင်ခန်းစာအဆုံးမှာ ထည့်ချင်သလား/မထည့်ချင်ဘူးလား ဆိုတာတွေကိုပါ ပြောပြတယ် ညှိနှိုင်းတယ်” (သင်ခန်းစာသင်ယူနေသည့် ကျောင်းသားများထံ လှမ်းပြောသည်)

Natalie - ကဲ ဒီသင်ခန်းစာကိုသင်ယူဖို့ အချိန်ဘယ်လောက်ကြာကြာ ယူမလဲ။ မင်းတို့က ဘယ်လောက်ကြာအောင် လေ့ကျင့်ချင်ကြသလဲ။ ဒီလေ့ကျင့်ခန်းကို ဒီဇိုင်းဆွဲဖို့ ဘယ်လောက်ကြာမယ်လို့ ထင်ကြသလဲ။

ကျောင်းသားများ - “(၁၀)မိနစ်” “(၁၅)မိနစ်”

(ကျောင်းသားများသို့ လှမ်းပြောသည်) Natalie - “ကောင်းပြီလေ အဲဒါဆိုရင် (၁၂) မိနစ်ဆိုရင်ရော ဘယ်လိုလဲ။”

Claire Ravenscroft (Te Kotahitanga စီမံချက်မှ ကူညီလမ်းညွှန်သူ) - ဒီနေရာမှာ ဆရာက ကျောင်းသားတွေနဲ့အတူ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နေတာ သူတို့သင်ယူမှုအကြောင်းကို သူတို့နဲ့အတူ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နေတာ ဆရာအနေနဲ့ လုပ်ဆောင်မှုကောင်းပါတယ်။

(ကင်မရာဘက်သို့ လှည့်၍ (စကားပြောသည်) Natalic - ကူညီလမ်းညွှန်သူ (ဆရာ) က သူတို့ သင်ယူနေတာတွေကို ကြည့်ရှုလေ့လာပြီး သင်ခန်းစာအဆုံးမှာ လိုအပ်တဲ့ တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်တွေကို ပြောပြတယ်။ အဲသလိုလုပ်တဲ့အခါကျတော့ ဘာတွေဘယ်လိုဖြစ်နေတယ်ဆိုတာ သေချာသိမြင်လာရတယ်။ အရင်က ကျွန်မ သတိမပြုမိတဲ့ အရာတွေကို သတိပြုမိလာပါတယ်။ သင်ခန်းစာတစ်ခုထဲမှာ ရှင်တို့ တကယ်တမ်း သတိမပြုမိတာတွေ ရှိနိုင်ပါတယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ ရှင်တို့ကလည်း သင်ခန်းစာထဲမှာ ကိုယ်တိုင်ပါဝင်နေကြတာကိုး။ ခုလိုထိုင်ကြည့်လိုက်တော့ သိလာရတာ မြင်လာရတာတွေ ရှိပါတယ်။ သူတို့နဲ့လည်း ပြောဆိုဆက်သွယ်တယ်။ ပြီးတော့ ကျောင်းသားအမျိုးမျိုးရဲ့ လုပ်ကိုင်သင်ယူနေမှုကိုလည်း ထိထိမိမိ အာရုံစိုက်လေ့လာနိုင်တယ်။ (လေ့ကျင့်ခန်းလုပ်နေသော ကျောင်းသားများထံသို့ လှမ်း၍ ပြောသည်)

Natalie - “အရမ်းတော်တယ်ဟေ့ ခုမင်းတို့ ညာဘက်လက်ထဲမှာ ဘောလုံးရလာပြီနော် ဟုတ်လား” မနေ့ကလေ့ကျင့်ခဲ့တဲ့ ဘောလုံးလုပ်လုနည်းအကြောင်း ဘာတွေမှတ်မိသေးသလဲ။

ကျောင်းသားတစ်ဦး (ထိုကျောင်းသားက ဘောလုံးလုပ်လုနည်းစနစ်ကြောင်းကို ဖော်ပြသည်။) “ငွေ့၊ နှိမ့်ဝင်၊ ပါးချင်းတိုက် အနေအထား ရောက်အောင်သွား ဘောလုံးကိုလှုပ်ပြီး အားကုန်ပုတ်ထည့်လိုက်” (ထိုကျောင်းသားထံသို့ လှမ်းပြောသည်) Natalic - “ကောင်းလိုက်တာ ဟုတ်တယ်ဟေ့ ကံကျန်လူတွေရော အဲဒီပုံစံအတိုင်း မှန်အောင်လုပ်ကြနော်။ ကောင်းတယ်ဟေ့ မင်းတို့ သိပ်တော်တာဘဲ စိတ်တိုင်းကျတယ် ဟုတ်ပြီ ဆက်လေ့ကျင့်ပါ။”

Clarie - ဆရာက အခြေအနေအားလုံးကို ထိန်းချုပ်ထားနိုင်တယ်။ လုံးဝကို ပိုင်နိုင်အောင် ထိန်းနိုင်တာပါ။ ပြီးတော့ ကျောင်းသားတွေ သင်ယူနေတာ ဘယ်လိုဖြစ်ပျက်နေတယ်ဆိုတာကိုလည်း ထိန်းပေးနိုင်တယ်။ ဒါပေမဲ့ သူကချည်း ညွှန်ကြားနေတာ မဟုတ်ဘူး။ ကျောင်းသားတွေရဲ့လိုလားချက်၊ သူတို့ရဲ့ စိတ်ဆန္ဒကိုလည်း အမြဲ ဦးစားပေးထားတာပါတယ်။ ဆရာမကမေးထားတယ်လေ “မင်းတို့ ခုဘာလုပ်ကြမလဲ” မနေ့က သင်ခန်းစာထဲက ဘာတွေမှတ်မိသလဲ” စသည်ဖြင့် မေးထားတယ်။ ကျွန်မသတိပြုမိတာကတော့ ဆရာမက ကျောင်းသားတွေရဲ့ ရှိပြီးသား သင်ယူမှုကိုမေးပြီး အသိအမှတ်ပြုပေးတယ်။ ဘာတွေဖြစ်စေချင်တယ်ဆိုတဲ့ မျှော်မှန်းချက်တွေကို ချမှတ်ပေးတယ်။ ပြီးတော့ ရည်မှန်းချက်ပေါက်မြောက်အောင် ဘယ်လိုလုပ်ရမယ်ဆိုတာကိုလည်း ပြောပြတယ်။

ကျောင်းသားတစ်ဦး - ဒီဆရာမကတော့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အတော်ဆုံး ဆရာ/မ တွေထဲမှာ တစ်ဦးအပါအဝင် ဖြစ်ပါတယ်။ ဆရာမနဲ့လေ့ကျင့်ရတာ သင်ယူရတာပျော်ပါတယ်။ ဆရာမက ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ကစားနည်းတွေထဲမှာလည်း သူမကိုယ်တိုင် ပါဝင်ကစားပါတယ်။

Clarie - ကျောင်းသားတွေစိတ်ပါလက်ပါလုပ်ကိုင်ချင်လာအောင် ဆွဲဆောင်မှုမှာတော့ ဒီဆရာမရဲ့နည်းကတော့ ရာနှုန်းပြည့် ပါဘဲ ရာနှုန်းပြည့် အောင်မြင်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ ဆရာမက သူတို့အနားမှာ ကပ်လျက်ရှိနေသည်ဖြစ်စေ မရှိနေသည်ဖြစ်စေ ကျောင်းသားတွေက လုပ်စရာရှိတာ ဆက်လုပ်ကြမှာပါ။ (သူတို့သင်ယူမှုကို သူတို့ကိုယ်တိုင် တာဝန်ယူကြမှာပါ) ဘာလို့လဲဆိုတော့ သူတို့ ဘာတွေလုပ်သင့်တယ် သင်ယူသင့်တယ်ဆိုတာကို သူတို့က တိတိကျကျ သိရှိနားလည်သွားလို့ ဖြစ်ပါတယ်။

ကျောင်းသားများ - ဆရာမသင်တာကောင်းပါတယ်။ ဆရာမက ခင်မင်စရာလည်းကောင်းပါတယ်။ ကျွန်တော်/ကျွန်မတို့ကို သင်ကြားပေးတဲ့ ဆရာ/မအများစုထဲမှာ ဆရာမကို ကျွန်တော်/ကျွန်မတို့က အလေးစားဆုံးပါ။

(ကင်မရာဘက်သို့ လှည့်၍ ပြောသည်) Natalie - ဒီနှစ်ထဲမှာ ကျွန်မ ပြင်းပြင်းထန်ထန်ကို အလုပ်ကြိုးစားလုပ်ခဲ့ပါတယ်။ မိန်းကလေးတွေဆီက လေးစားလာအောင် တော်တော်လေး ကြိုးစားခဲ့ရပါတယ်။ သူတို့ကို ကလေးငယ်လေးတွေလိုမျိုး မဆက်ဆံဘဲ အရွယ်ရောက်ပြီးတဲ့ အမျိုးသမီးငယ်လေးတွေလို ဆက်ဆံပြောဆိုပေးပါတယ်။ သူတို့က ကျွန်မကို ယုံကြည်မှု စိတ်ချမှုရနိုင်အောင် သူတို့နဲ့ ရင်းရင်းနှီးနှီး ဆက်ဆံပေးပါတယ်။ ကျွန်မမှာ သူတို့ကို ဖြစ်စေချင်တဲ့ မျှော်မှန်းချက်တွေနဲ့ ချမှတ်ပေးချင်တဲ့ စည်းကမ်းစည်းမျဉ်းတွေ ရှိနေပါသေးတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်မက ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် ပေါ့ပေါ့ပါးပါး နေချင်တယ်လေ။ ကျွန်မဖြစ်ချင်တဲ့ ဆန္ဒလဲ နည်းနည်းပါးပါးထည့်ပြီး ကျောင်းသားတွေကို စည်းကမ်းပေးသလို နည်းနည်းပါးပါး လျှော့လျှော့ပေါ့ပေါ့နဲ့ လိုက်လျောပေးရတာပဲ ရှိပါတယ်။ သူတို့(ကျောင်းသား/သူတွေ) ကလည်း အဲဒီနည်းအတူပါဘဲ။ ဒီလိုဘဲဖြစ်မှာပါ။ လုပ်ချင်တာလည်းလုပ် လိုက်နာရတဲ့ဟာတွေကိုလည်း လိုက်နာရတာပေါ့။ ဒါကတော့ ဆရာနှင့်ကျောင်းသားတွေအကြားမှာ အပြန်အလှန် သဘောတရားပါဘဲ လေးစားမှုဆိုတာ နှစ်လမ်းသွားဆိုတော့ အသွားအပြန်ရှိပါတယ်။

ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန်မေးခွန်းများ

- ၁။ ယဉ်ကျေးမှုဆိုသည်မှာအဘယ်နည်း။
- ၂။ ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာမူဘောင်များ (cultural frames of reference) ဆိုသည်မှာ အဘယ်တို့နည်း။
- ၃။ ယဉ်ကျေးမှုအသီးသီးတို့ကို လိုက်လျောညီထွေစွာ လက်ခံတတ်သော ဆရာများ (culturally responsive teacher) ၏ ထူးခြားသောလက္ခဏာများကိုဖော်ပြပါ။

- ၄။ ယဉ်ကျေးမှုအသီးသီးတို့ကို လိုက်လျောညီထွေစွာ လက်ခံတတ်သော ဆရာများ၏ အဓိကကျသော လက်တွေ့ဆောင်ရွက် သင်ကြားမှုများကို ဖော်ပြပါ။
- ၅။ သင်၏လက်တွေ့သင်ကြားမှု အလေ့အကျင့်များတွင် ယဉ်ကျေးမှုအသီးသီးကို လိုက်လျော ညီထွေစွာ လက်ခံတတ်မှု သဘောတရားပါဝင်လာစေရန် လိုအပ်သော အသိပညာနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် သင်မည်သို့ဆောင်ရွက်မည်နည်း။ အခန်း (၁) တွင် သင်တို့ရေးသားခဲ့သော သင်ယူမှုလုပ်ငန်းရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်များကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်ပါ။ ကိုက်ညီဆီလျော်မှုရှိသော နောက်ထပ်ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်များ ဆက်လက်ချမှတ်ပေးပြီး သင့်လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တွင် ထည့်သွင်းပါ။

ပုံ ၂.၃၃။ ပန်းတိုင်များ

အခန်းဆုံးအနှစ်ချုပ်

အဓိကအချက်များ

- သင်နည်းဗေဒဆိုင်ရာ အသိပညာ (PCK) က နည်းပညာသုံး သင်နည်းဗေဒဆိုင်ရာ အသိပညာ (TPACK) အညွှန်းဘောင်၏ အခြေခံဘောင်ကို တည်ဆောက်ပေးသည်။ TPACK ပုံစံတွင် နည်းပညာကို ထိပ်ဆုံးနေရာတွင်ထားပြီး သင်ကြားသင်ယူမှု ရည်ရွယ်ချက်များ ပေါက်မြောက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေရေးအတွက် ပေါင်းစပ်ထည့်သွင်း အသုံးပြုထားခြင်းဖြစ်သည်။
- နည်းပညာသုံးသင်နည်းဗေဒဆိုင်ရာ အသိပညာ (TPACK) က ဆရာများ သိရှိထားသင့်သည့် အသိပညာ အမျိုးအစားအစုံအလင်ကို ကိုယ်စားပြုထားသည်။ ထိုအသိပညာကို အတူတကွ ပေါင်းစုံမှုကို ဆိုလိုသည်။ သင်ကြားမှုသင်ယူမှုဆိုင်ရာ အခြေအနေအရပ်ရပ်တို့တွင် သက်ဆိုင်ရာ ဘာသာရပ် (content)၊ သင်နည်းဗေဒ (pedagogy) နှင့် နည်းပညာ (technology) တို့ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု အကြား ဆက်စပ်နေမှုတို့ကို သိမြင်နားလည် သဘောပေါက်လာရာမှ ဆရာများထံ၌ ဖြစ်ထွန်းလာသော အသိပညာမျိုးစုံဖြစ်သည်။
- နည်းပညာကို စာသင်ခန်းတွင်းမှ မည်သည့်သင်ယူမှုအဆင့်၌ ပေါင်းစပ်ထည့်သွင်းပေးရမည်ကို ဆရာများသိရှိလာစေရန် SAMR ပုံစံက ပံ့ပိုးကူညီပေးသည်။ သင်ယူပုံသင်ယူနည်း မြှင့်တင်ခြင်းအပိုင်းမှ သင်ယူမှုအသွင်သဏ္ဍာန် ပြောင်းလဲခြင်းအပိုင်းသို့ ရွှေ့ပြောင်းမှုသည် နည်းပညာပေါင်းစပ်ပေးနိုင်မှသာ ပေါ်ပေါက်လာနိုင်သည်။ ဆရာများသည် သူတို့၏ လက်တွေ့သင်ကြားမှုများ၌ ယခင်အလေ့အထများတွင် နည်းပညာကို ထည့်သွင်းအသုံးပြုနိုင် ရပါမည်။ ရေရှည်တည်တံ့သော သင်ယူမှုအတွေ့အကြုံ ပြန်လည်ပုံစံချ တည်ဆောက်မှုအတွက် နည်းပညာကို လက်လှမ်းမီ သုံးစွဲနိုင်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ သို့မှသာ သင်ယူမှုပုံစံများ၊ အသွင်သဏ္ဍာန် ပြောင်းလဲလာနိုင်မည်ဖြစ်ကာ နည်းပညာကို တွင်ကျယ်စွာ သုံးနိုင်လာသည့်အခါ ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုအတွေ့အကြုံများသည် စိတ်ဝင်စားဖွယ် ထုတ်လုပ်ဖန်တီးနိုင်မှုများ ပါဝင်လာနိုင်ပြီး ပညာရေး ဒီဇိုင်းအသစ် ပြောင်းလဲလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

- ကလေးများသည် ၎င်းတို့၏ ယခင်ကရရှိခဲ့ပြီးသော အတွေ့အကြုံများမှတစ်ဆင့် ဖြစ်စေ၊ အခြားသူတို့နှင့် အပြန်အလှန် ဆက်သွယ်ပြောဆိုခြင်းမှဖြစ်စေ လောက အကြောင်း အသိပညာများကို တက်ကြွစွာ တည်ဆောက်တတ်ကြသည်။ ထို သဘောတရားကို အခြေပြု၍ အသိပညာ တည်ဆောက်သင်ယူမှု သီအိုရီများကို ဖော်ထုတ်ဖန်တီးထားခြင်းဖြစ်သည်။
- ကျောင်းသားဗဟိုပြု သင်ယူမှုတွင် ဆရာများသည် အဓိကအားဖြင့် သင်ယူမှု အတွက် ရှေ့ဆောင်လမ်းပြသူ (Guide) များနှင့် ကူညီလမ်းညွှန်သူများ (facilitators) အဖြစ် ဆောင်ရွက်ကြရသည်။ ဆရာများက ကျောင်းသားများအား သင့်တော်သည့် ငြမ်းဆင်မှုများ နှင့် တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များကို ပံ့ပိုးပေးရသည်။
- စူးစမ်းလေ့လာမှုအခြေပြု သင်ယူမှုတွင် ထိရောက်သောမေးခွန်းများကို အသုံးပြု နိုင်ခြင်း၊ စူးစမ်းမှု၏ အဆင့်တစ်ခုစီတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် လိုအပ်သော အသိပညာနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများကို ဖွံ့ဖြိုးအောင် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခြင်း (သို့မဟုတ်) ငြမ်းဆင်ပံ့ပိုးမှု ပြုနိုင်ခြင်း၊ ဆရာက တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များ ပံ့ပိုး ပေးနိုင်ခြင်း၊ ကိုယ်တိုင်စစ်ဆေး အကဲဖြတ်မှုနှင့် အချင်းချင်း စစ်ဆေးအကဲဖြတ် မှုများပြုရန် အခွင့်အလမ်းများ ပံ့ပိုးပေးနိုင်ခြင်းတို့ရှိလျှင်ပိုမိုထိရောက်နိုင်သည်။ ကလေးများပိုမိုနက်ရှိုင်းစွာ လေ့လာသင်ယူနိုင်လာသည်။
- စူးစမ်းမှုအခြေပြု သင်ယူမှုတစ်ခုတွင် ကျောင်းသားများကို စိတ်ရောကိုယ်ပါ တက်တက်ကြွကြွ ပါဝင်လာစေရေး အောင်မြင်စွာဆောင်ရွက်နိုင်မှုအတွက်ပံ့ပိုး ပေးနိုင်သော သင်ယူမှုပုံစံ အများအပြားရှိကြသည်။ (5 Es) E ၅ ဆင့် သင်ယူမှု ပုံစံနှင့် လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး စူးစမ်း လေ့လာမှုပုံစံ စသည်တို့က သင်ယူ မှု၏ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံ နှင့် သင်ယူ/ငြမ်းဆင်မှုတို့ကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်သည်။
- စူးစမ်းလေ့လာမှုအစပျိုးခြင်းအဆင့် (tune in) ၏ ရည်ရွယ်ချက်များမှာ ကျောင်းသားများ၏ သိလိုစိတ် ပြင်းပြမှုကို မြှင့်တင်ပေးရန် ယခင်ကရရှိပြီးသော အသိပညာကို မှတ်တမ်းတင်ရန် နှင့် ထိမိအားကောင်းသော (powerful) မေးခွန်း များက ကျောင်းသားများကို အစစ်အမှန် ကမ္ဘာလောကနှင့် သင်ရိုးညွှန်းတမ်းထဲ မှ အရေးပါသော အသိပညာများ (အယူအဆများ) ကိုချိတ်ဆက် နားလည် စေသည်။
- ဆရာညွှန်ကြားမှုဖြင့် လေ့ကျင့်ခြင်း (Guided Practice) အဆင့်သည် ဆောင်ရွက်ရန် ရှင်းလင်းလွယ်ကူသောနည်း (ဆရာဦးဆောင်မှုဖြင့် သင်ကြားသောနည်း) အသုံးပြုထားသော သင်ခန်းစာတစ်ခုအတွက် အလွန်အရေးပါသည်။ ထိုသင်ခန်းစာမျိုး သင်ကြားနေချိန်တွင် ဆရာသည် ကျောင်းသားများအား

သူတို့ကိုယ်တိုင် အမှီအခိုကင်းစွာ ဆောင်ရွက်စေသည့်အဆင့် (Independent practice) သို့ လျင်မြန်စွာ ရောက်ရှိသွားစေတတ်သည်။

- သင်ယူမှုပြုရာတွင် ကျွမ်းကျင်သူများနှင့် မကျွမ်းကျင်သူများသည် ဦးနှောက်ထဲ၌ အချက်အလက်များကို အဆင့်ဆင့်ချိတ်ဆက် ပြုပြင်စီစဉ်မှုတွင် ကွာခြားကြသည်။ သင်ယူမှု ကျွမ်းကျင်သူ (ဉာဏ်ထက်သူ) တို့၏ အာရုံခံသင်ယူမှုတွင် သင်ယူရန် သင့်တော်သော အချက် အလက်များကို ရွေးချယ်ဆုံးဖြတ်နိုင်သည့် အရည်အချင်း တိုးမြှင့်လာခြင်း၊ လျင်မြန်စွာမှတ်သားနိုင်မှုနှင့် မှတ်သားမှု၌ ထက်မြက်ခြင်းတို့ ရှိကြသည်။
- ကြိုတင် အချက်အလက်စုစည်းမှု ကိရိယာနှင့် ဂရပ်ဖစ်ပုံများသုံး၍ သင်ယူခြင်းက သင်ယူမှု၌ မကျွမ်းကျင်သေးသူများ (ကျောင်းသားများ) အား အချက်အလက်များ၊ အကြောင်းအရာကို စုစည်းတတ်စေရန် နှင့် နားလည်သဘောပေါက်စေရန် ပံ့ပိုးနိုင်သည်။
- အဓိကကျသော ဖွံ့ဖြိုးမှုနယ်ပယ် (၄) ခု ရှိသည်။ သိမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုနယ်ပယ် (ဘာသာစကားအပါအဝင်) ကာယဖွံ့ဖြိုးမှု နယ်ပယ်၊ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး နယ်ပယ်နှင့် စိတ်လှုပ်ရှား / ခံစားမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုနယ်ပယ်
- ရာသက်ပန်/ဘဝသက်တမ်းတစ်လျှောက်လုံးဖွံ့ဖြိုးမှု သဘောတရားက လူတို့အတွက် ဘဝတစ်သက်တာလုံး၏ ဖြစ်ပေါ်သော ကြီးထားမှု၊ ပြောင်းလဲမှု၊ ဖွံ့ဖြိုးမှု တို့ကို လေ့လာဆန်းစစ်သည်။ ပဋိသန္ဓေနေ့စဉ်မှစ၍ သေဆုံးသည်အထိ ပါဝင်သည်။ ကလေးဖွံ့ဖြိုးမှု ကဲ့သို့ ကလေး၏ ဖွံ့ဖြိုးလာမှုကို မွေးကင်းစမှ ပျိုဖော်ဝင်အရွယ်အထိ လေ့လာခြင်း မဟုတ်ပါ။
- ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ သိပ္ပံဘာသာရပ်နယ်ပယ်တွင် အငြင်းပွားဖွယ် အချက် (၃) ချက် ရှိသည်။ ပထမအချက်မှာ ဖွံ့ဖြိုးမှု ဆိုသည်မှာ မွေးရာပါ ဗီဇဖြစ်ခြင်း (သို့မဟုတ်) ပြင်ပ အကြောင်းအရာများ၏ သက်ရောက်မှုခံရခြင်း(သဘာဝ/ပြုပြင်ပျိုးထောင်မှု လော) တို့ကို ငြင်းခုံ၍ ဝိဝါဒကွဲပြားခြင်း၊ ဒုတိယအချက်မှာ ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် မပြတ်တစ်ဆက်တည်း ဖြစ်/မဖြစ် အယူအဆကွဲပြားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် စဉ်ဆက်မပြတ်ဖြစ်သည်ဟုယူဆချက်များ အရ လူတို့ကြီးပြင်းလာသည် နှင့်အမျှ မူလကပါရှိလာသော ကျွမ်းကျင်မှုများ ထက်မြက်ရင့်ကျက် လာကြသည်ဟု ဆိုသည် (သို့မဟုတ်) ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် အချိန်ခြား၍ ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည်။

လူတို့တဖြည်းဖြည်းကြီးပြင်းလာသည့်အခါ အသက်အရွယ် အဆင့်/အပိုင်းအခြား တစ်ခုစီ၌ ဖွံ့ဖြိုးမှုအသီးသီးတို့ ပေါ်ပေါက်လာကြသည်ဟု ယူဆသူများလည်းရှိ ကြ သည်။ တတိယ ငြင်းခုံဖွယ်အချက်များ ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံး၌ အားလုံးတူညီစွာ ဖွံ့ဖြိုးခြင်း ဟုတ်/မဟုတ် ဖြစ်ပါသည်။ တစ်ကြိမ်တည်းနှင့်ဖွံ့ဖြိုး မှု အလုံးစုံပါဝင်သည် ဆိုသော အယူအဆရ လူတိုင်းကိုယ်စီသည် တူညီသော ဘဝအဆင့်တို့တွင် တူညီသော အသက်အရွယ်အပိုင်းအခြားတို့၌ တူညီစွာ ဖွံ့ဖြိုး သည်ဟုဆိုနိုင်သည် (သို့မဟုတ်) အခြားတစ်ဖက်မှ စဉ်းစားကြည့်လျှင်လည်း ဖွံ့ဖြိုးမှု လမ်းကြောင်းအမျိုးမျိုးတို့ကြိမ်ဖန်များစွာ ပေါ်ပေါက်လာကြသည်။ ထို ဖွံ့ဖြိုးမှုလမ်းကြောင်းများ ပေါ်ပေါက်သည့် အကြိမ်အရေအတွက်မှာလည်း တစ်ဦးချင်း စိတ်၏ သဘောသဘာဝနှင့် ၎င်း၏ ပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေများ အပေါ် မူတည်သည်ဟု ယူဆကြသည်။

- ဘဝသက်တမ်းတစ်လျှောက်လုံးဖွံ့ဖြိုးမှု (ရာသက်ပန်ဖွံ့ဖြိုးမှု အတွေးအမြင်သည် ဟန်ချက်ညီ မျှတမှု ရှိသည်။ ဘဝသက်တမ်းတစ်လျှောက်လုံး ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် ဗီဇ ရော ပတ်ဝန်းကျင်ပါ (၂) မျိုးစလုံးမှ ပေါ်ပေါက်လာသည်။ နှစ်မျိုးစလုံး၏ သက်ရောက်မှု ရှိသည်။ ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် အချို့နေရာများတွင် စဉ်ဆက်မပြတ် ဖြစ် ပေါ်ပြီး အခြား နေရာများတွင် အချိန်ခြားရန် ဖြစ်ပေါ်သည်ဟု လက်ခံထားသည်။ ထိုပြင် လူ့ဘဝသက်တမ်းတစ်လျှောက်မှ အချို့အဆင့် တို့သည် လူတိုင်း တွေ့ကြုံ ရသော လူတိုင်းနှင့် သက်ဆိုင်သော တူညီသည့် ဖွံ့ဖြိုးမှုများ ရှိသော်လည်း အခြား နေရာ များတွင်မူ လူတိုင်းနှင့် မသက်ဆိုင်ဘဲ တစ်ဦးချင်းစီနှင့်သာ သက်ဆိုင်သော ဖွံ့ဖြိုးမှုများလည်းရှိသည်။ သို့ဖြစ်၍ တစ်ကြိမ်တည်း ပြီးပြည့်စုံစွာပါလာသော ဖွံ့ဖြိုးမှု အယူအဆသည် အချို့အဆင့်များအတွက်သာ မှန်ကန်သည်ဟု ယူဆ ပြီး အခြားဖွံ့ဖြိုးမှုများသည် လူတစ်ဦးစီအလိုက်ကွာခြားသည်ဟု လက်ခံသည်။
- ဘဝသက်တမ်း တစ်လျှောက်လုံး ဖွံ့ဖြိုးမှုရှုထောင့်/ သဘောတရား၏ အဓိကကျ သော အသွင်အပြင် / လက္ခဏာ(၄)ခုမှာ ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် ဘဝတစ်သက်တာ လုံး၌ပေါ်ပေါက်နေခြင်း၊ ဘက်ပေါင်းစုံနှင့်ရှုထောင့်အစုံ၌ပေါ်ပေါက်ခြင်း၊ ပြုပြင် ပြောင်းလဲရန် လွယ်ကူခြင်းနှင့် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု အပြန်အလှန် ကူးလူးဆက်သွယ် နေသော အင်အားစုများ၏ သက်ရောက်မှုကို ခံရခြင်း တို့ဖြစ်ကြသည်။
- အလယ်တန်းကျောင်းနေစဉ်နှစ်များ၏ ကာလအပိုင်းအခြားသည် ကျောင်းသား များအတွက် ပြောင်းလဲမှုများ အကြီးအကျယ်ကြုံတွေ့ရသောနှစ်များ ဖြစ်ကြ သည်။ အထူးသဖြင့် ကိုယ်ခန္ဓာကြီးထွားမှု အပြောင်းအလဲများ၊ ပေါင်းသင်း

ဆက်ဆံရေးဆိုင်ရာ အပြောင်းအလဲများနှင့် စိတ်လှုပ်ရှား/ခံစားမှု ဆိုင်ရာ အပြောင်းအလဲ များကို ကြုံတွေ့လာကြရသည်။

- ဘာသာစကားဖွံ့ဖြိုးမှုသည် သိမှုဆိုင်ရာ/ဉာဏ်ရည်ဖွံ့ဖြိုးမှု၏ အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုဖြစ်ပြီး သိမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုကဲ့သို့ပင် သဘာဝ (ဗီဇ) နှင့် ပတ်ဝန်းကျင် (ပြုပြင်မှု) ပျိုးထောင်မှု တို့၏ ရလဒ်ဖြစ်သည်။
- ဘာသာစကား ကျွမ်းကျင်မှု (၄) ခုမှာ အနားအကြားကျွမ်းကျင်မှု၊ အပြောအဆို ကျွမ်းကျင်မှု၊ အဖတ်အရွတ်နှင့် ဖတ်၍နားလည်ရာတွင် ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် အရေး အသား ကျွမ်းကျင်မှုတို့ဖြစ်ကြသည်။
- ဘာသာစကားဖွံ့ဖြိုးမှုကို လွှမ်းမိုးနေသည့် အကြောင်းအရင်းခံများစွာ ရှိကြသည်။ ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်မှုနှင့် ကာယဖွံ့ဖြိုးမှုအပါအဝင် ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေ သိမှုဆိုင်ရာ အရည်အချင်း/ ဉာဏ်ရည် ကျား/မ ရေးရာ မွေးချင်းအရေအတွက် စေ့ဆော်မှုနှင့် ဘာသာစကား (၂) မျိုး တစ်မျိုးတည်းသုံးစွဲမှုတို့ဖြစ်ကြသည်။
- အလယ်တန်းကျောင်းတွင် ဘာသာစကားဖွံ့ဖြိုးမှုကို အထောက်အပံ့ပြုပေးနိုင် သော နည်းလမ်းများစွာ ရှိသည်။ ကျောင်းသားများအား လေးနက်စွာ ဝေဖန် စိစစ် တတ်သူများ ဖြစ်လာစေရန် အားဖြည့်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊ ကျောင်းသား အားလုံး တစ်ဦးစီမကျန် သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများ၌ ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်စေမည့် အခွင့်အလမ်း များပံ့ပိုးပေးခြင်းနှင့် အထောက်အပံ့ပြုပေးခြင်း သင်ယူမှုပြုရာတွင် အားသာချက် များ ပေါ်ပေါက်လာစေမည့် တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်ပေးခြင်းစနစ်ကို ကျင့်သုံးခြင်း၊ သင်ယူရာတွင် ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော ပုံစံအမျိုးမျိုးတို့ကိုအသုံးပြု၍ သင်ယူစေခြင်း အထူးသဖြင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်သင်ယူမှုပုံစံ (collaboration) ကို အသုံးပြု စေခြင်း
- အလယ်တန်းကျောင်းနေကာလများတွင် ကလေးများ၏ ကာယဖွံ့ဖြိုးမှုသည် ဉာဏ်ဖွံ့ဖြိုးမှုထက်ပိုမို လျင်မြန်စွာ ဖြစ်ပေါ်သည်။ ထိုအရွယ်ကလေးများသည် ကိုယ်ခန္ဓာထွားကျိုင်းကြီးမားပြီး လူကြီးပုံစံပေါက်လာသော်လည်း အသိဉာဏ် အားဖြင့် လည်းကောင်း စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုအားဖြင့်လည်းကောင်းရင့်ကျက်မှု နည်းပါးကြသည်။ ကိုယ်ကာယ ထွားကျိုင်းလာသော်လည်း စိတ်ဓာတ်မရင့်ကျက် ကြသေးပါ။

- မူလတန်းကျောင်း စာသင်နှစ်ကာလများတွင် ကလေးများ၏ ကိုယ်ခန္ဓာ တစ်ခုလုံးလှုပ်ရှားရသော ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် အနုစိတ်လုပ်ငန်းများ အတွက် လှုပ်ရှားရသော ကျွမ်းကျင်မှုတို့ကို ထပ်မံပြုပြင်မွမ်းမံသော အဆင့်ဖြစ်သည်။ ထို လှုပ်ရှားမှုဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများသည် ရှေးဦးအရွယ်ကလေး သူငယ်ဘဝမှာပင် စတင်ပေါ်ပေါက် လာခဲ့သည်။
- အလယ်တန်းကျောင်းနေစဉ်ကာလများသည် ကလေးများအတွက် အကြီးမားဆုံးသော အပြောင်းအလဲများနှင့် တွေ့ကြုံရသော အချိန်အပိုင်းအခြား ဖြစ်သည်။ ထိုအပြောင်းအလဲများကို ဇီဝဗေဒဆိုင်ရာ၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံရေးဆိုင်ရာ အကြောင်းအရင်းခံများက လွှမ်းမိုးထားသည်။
- အလယ်တန်းကျောင်းသားများကို သင်ကြားရာ၌ ပျိုဖော်ဝင်အရွယ်၌ ဖြစ်ပေါ် သော သူတို့၏ ကိုယ်ခန္ဓာကြီးထွားပြောင်းလဲမှုများကို သတိပြုနားလည်မှုပေးရ မည်။ ကာယလှုပ်ရှားမှုတွင် ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် ပူးတွဲဆောင်ရွက်တတ်ခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်မှုများကို ဖွံ့ဖြိုးစေမည့် အခွင့်အလမ်းများ ပံ့ပိုးပေးရမည်။ သို့ရာတွင် တစ်ဦးချင်းစီ၏ ခြားနားချက်များကိုပါ ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်သည်။
- မူလတန်းကျောင်းများနှင့် အလယ်တန်းကျောင်းများတွင် ရရှိလာခဲ့သော ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံရေး ဖွံ့ဖြိုးမှုက ကျောင်းသားများ၏ ဘာသာစကား ကျွမ်းကျင် မှုများ၊ မိမိကိုယ်ကို လေးစားတန်ဖိုးထားမှု သင်ယူရာ၌ ကျွမ်းကျင်မှု များတွင် ရွယ်တူအချင်းချင်းပေါင်းသင်း ဆက်ဆံမှု၊ မိမိကိုယ်ကို စီမံခန့်ခွဲနိုင်မှု ပညာသင် ယူမှုဆိုင်ရာ အပြုအမူများ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းနှင့်အညီ နေထိုင်ပြုမူ တတ်မှုနှင့် ယုံကြည်ချက်ခိုင်မာ ပြတ်သားမှု စသည်တို့ပါဝင်ကြသည်။
- မူလတန်းကျောင်းနှင့် အလယ်တန်းကျောင်းမှ ကလေးများသည် လူမှုပေါင်းသင်း ဆက်ဆံရေး ဆိုင်ရာ အပြောင်းအလဲများစွာ ကို ဖြတ်သန်းကြုံတွေ့ကြရသည်။ ဆရာများက ထိုအချက်ကို သိရှိသတိမူကာ ၎င်းတို့အား ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး ကျွမ်းကျင်မှုများကို သင်ကြားပေးရန်လိုအပ်သည်။ သူတို့သိထားသည်ဟု ထင်မြင် နေရုံမျှဖြင့် မလုံလောက်ပါ။ သင်ကြားပေးရမည်။
- စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုသည်မှာ ကျွန်ုပ်တို့စိတ်တွင်း၌ ဖြစ်စေ သူတစ်ပါးတို့ စိတ်တွင်း၌ ဖြစ်စေပေါ်ပေါက်နေသော ခံစားမှုများကို အသိအမှတ် ပြုသိရှိခြင်းနှင့် ၎င်းခံစားချက်များ အဘယ်ကြောင့် ပေါ်ပေါက်ရသည် မည်သို့

ဖော်ပြခြင်းခံရသည်နှင့် ၎င်းတို့ကို မည်သို့ နိုင်နင်းစွာကိုင်တွယ်ရမည်၊ မည်သို့ ဖော်ပြရမည်တို့ကို သိရှိ၊ သိမှတ်နိုင်သော အရည်အချင်းဖြစ်သည်။

- ကိုယ်တိုင်ဆင်ခြင် ကိုယ့်သွင်ပြင် အယူအဆ (self-concept) သည် စိတ်ခံစားမှု ဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် အခရာကျသော အကြောင်းအရာ ဖြစ်သည်။ ထိုအယူ အဆကို ထင်မြင်ချက်များ၏ အစုအဝေး (သို့မဟုတ်) မိမိအကြောင်း မိမိ ကိုယ်တိုင် သုံးသပ်ချက်များဖြစ်ကြသည့် မိမိ၏အရည်အချင်းများ၊ ထူးခြား သော စရိုက်လက္ခဏာများနှင့် ယုံကြည်ချက်ခံယူချက်များအကြောင်းကို စဉ်းစား ဆင်ခြင်သည့် စိတ်ကူးပုံရိပ်လွှာ/ အတွေးပုံရိပ်လွှာတစ်ခုဖြစ်သည်။
- ကိုယ်တိုင်ဆင်ခြင်ကိုယ့်သွင်ပြင် (self-concept) တွင် အစိတ်အပိုင်း (၃) ခုပါဝင် သည်။ ကိုယ်တိုင်မြင် ကိုယ့်ပုံရိပ် (self-image) ကိုယ်တိုင်ဖြတ်ကိုယ့်တန်ဖိုး (self-esteem) နှင့် ကိုယ်တိုင်စံထား ကိုယ့်ဘဝ (Ideal-self) တို့ဖြစ်ကြသည်။
- ကျောင်းများနှင့်ဆရာများက ကျောင်းသားများ၏ သိမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ကာယ ဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးဖွံ့ဖြိုးမှု နှင့် စိတ်ခံစားမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှု တို့ကို ရရှိသွားစေရန် အထောက်အပံ့ပြုပေးနိုင်သော သင်ယူမှုဝန်းကျင် တစ်ခု ပံ့ပိုးပေး ရန်လိုအပ်သည်။
- ယဉ်ကျေးမှုအသီးသီးတို့ကို လိုက်လျောညီထွေစွာ လက်ခံပေးတတ်သော/တန်ဖိုး ထားသော သင်နည်းဗေဒ (CRP) က ကျောင်းသားများ၏ ယဉ်ကျေးမှုဘောင်၊ ဉာဏ်ရည်ဉာဏ်သွေး စွမ်းရည်များ၊ တစ်ကိုယ်ရေ စိတ်ဝင်စားမှုများနှင့် အောင်မြင်မှုများကို အသိအမှတ်ပြုပေးသည်။
- ယဉ်ကျေးမှုအသီးသီးတို့ကို လိုက်လျောညီထွေစွာ လက်ခံပေးတတ်သော/တန်ဖိုး ထားသော ဆရာများတွင် သူတို့ကျောင်းသားများအတွက် မြင့်မားသော မျှော်မှန်း ချက်များ ထားကြပြီး ကျောင်းသားများထံ၌ ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာ မှု/ဆက်ဆံရေးရည်မှန်မှုနှင့် ဆန်းစစ်ဝေဖန်တတ်မှု/ချင့်ချိန်စိစစ်တတ်သောအသိ တို့ ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန်လည်း ဆရာများက ကူညီပံ့ပိုးပေးကြသည်။

အခန်းဆုံးပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားခြင်း

ပြန်လည်သုံးသပ်မှုလုပ်ငန်း

ဤအခန်းတွင် သင်တို့သည် သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများစွာကို ဆောင်ရွက်ကြသည်။ ထိုလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်သည်တို့မှာ -

- အခန်းတစ်ခုတွင် နည်းပညာပေါင်းစပ်ရေးလုပ်ငန်းကို TPACK – SAMR ကိရိယာ အသုံးပြု၍ ကျယ်ပြန့်စွာ လေ့လာခြင်း
- စူးစမ်းလေ့လာမှုတစ်ခု၏ အစပျိုးအဆင့်တွင် ပါဝင်သောကဏ္ဍ/ရှုထောင့်တို့ကို အကြမ်းဖျင်း လေ့လာခြင်း (ထိမိအားကောင်းသော မေးခွန်းများ တည်ဆောက်ခြင်း အပါအဝင်)
- ရှင်းလင်းလွယ်ကူစွာ သင်ကြားနည်းဖြင့် သင်ရမည့်သင်ခန်းစာတစ်ခုတွင် ဆရာ့ညွှန်ကြားမှုဖြင့် လေ့ကျင့်ခြင်းအဆင့်၌ ဇာတ်ညွှန်းရေးခြင်း
- ဂရပ်ဖစ်ပုံများသုံး၍ သင်ယူခြင်း (ဥပမာ - ဖရေရာပုံစံ) - ဆဋ္ဌမတန်းသင်ရိုးထဲမှ အဓိကကျသော ယူဆချက်တစ်ရပ်ကို ပုံဖြင့် သရုပ်ဖော်ခြင်း

ဤအချက်များကို ပြန်လည်သုံးသပ်ပါ။ TCSF ပါသတ်မှတ်ထားသည့် အနိမ့်ဆုံး လိုအပ်ချက်များ ရရှိမှုကို သက်သေသာဓက ပံ့ပိုးခြင်းရှုထောင့်မှ လေ့လာကာ ဆွဲဆောင်မှုအရှိဆုံးအချက်များကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ပေးပါ။ ဤအချက်များကို ထပ်မံဖြည့်စွက်ရေးသားပြီး သင်တို့၏ TCSF သင်ယူမှု အထောက်အထား မှတ်တမ်းတွင် ထည့်သွင်းပါ။

ဤမေးခွန်းများအပေါ်ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားပါ။

- ဘဝသက်တမ်းတစ်လျှောက်လုံးဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။ ၎င်းသည် အဘယ်ကြောင့် အရေးပါရသနည်း။
- သိမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုသည်မှာအဘယ်နည်း။ ဘာသာစကားဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။ ကာယဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။ စိတ်လှုပ်ရှား၊ ခံစားမှု ဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။

- ဆရာတစ်ဦးအနေနှင့် အလယ်တန်းကျောင်းစာသင်နှစ်များတွင် ကျောင်းသားများ၏ သိမှုဆိုင်ရာ၊ ဘာသာစကားဆိုင်ရာ၊ ကာယ၊ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှုနှင့် စိတ် လှုပ်ရှားမှု၊ ခံစားမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုများရရှိလာအောင် သင်မည်ကဲ့သို့ ပံ့ပိုးပေး မည်နည်း။

ဆက်လက်ဖတ်မှတ်စရာများ

၂.၁။ နည်းပညာသုံး သင်နည်းဗေဒဆိုင်ရာအသိပညာ

Koehler, M. & Mishra, P. (2009). What is technological pedagogical content knowledge? *Contemporary Issues in Teacher Education*, 9(1), 60-70.

Mishra, P., & Koehler, M. (2006). Technological pedagogical content knowledge: A framework for integrating technology in teachers' knowledge. *Teachers College Record*, 108(6), 1017-1054.

Phillips, M., Koehler, M., & Rosenberg, J. (2016). Considering context: Teachers' TPACK development and enactment. In L. Liu & D. Gibson (Eds.), *Research Highlights in Technology and Teacher Education* (pp. 53-60). North Carolina, USA: Association for the Advancement of Computing in Education.

၂.၂။ ကျောင်းသားဗဟိုပြုချဉ်းကပ်မှုများနှင့် ဆရာဗဟိုပြုချဉ်းကပ်မှုများ

Bada, S. (2015). Constructivism learning theory. A paradigm for Teaching and Learning. *IOSR Journal of Research & Method in Education (IOSR_JRME)*, 5(6/1), 66-70. Retrieved from <https://pdfs.semanticscholar.org/1c75/083a05630a663371136310a30060a2afe4b1.pdf>

Friesen, S., & Scott, D. (2013). *Inquiry-based learning: A review of the literature*. Paper prepared for the Alberta Ministry of Education. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/312592892_Inquiry-Based_Learning_A_Review_of_the_Research_Literature

Kellman, P., Massey, C., Roth, Z., Burke, T., Zucker, J., Saw, A., Agüero, K., & Wise, A. (2008). Perceptual learning and the technology of expertise: Studies in fraction learning and algebra. *Pragmatics & Cognition*, 16(2), 356-405.

Luke, A. (2014). On explicit and direct instruction. Australian Literacy Educators' Association. Retrieved from <https://www.alea.edu.au/documents/item/861>

Murdoch, K. (2014). The urge to inquire: Curiosity in the classroom. *Primary Geography, Autumn, 2014*. Retrieved from <https://static1.squarespace.com/static/55c7efeae4b0f5d2463be2d1/t/5c999bf49b747a147e3b38d2/1553570816083/PGAutumn2014Murdoch.pdf>

Pedaste, M., Mäeots, M., Siiman, L., de Jong, T., van Riesen, S., et al. (2015). Phases of inquiry-based learning: Definitions and the inquiry cycle. *Educational Research Review*, 14, 47-61.

၂.၃။ ဘဝသက်တမ်းတစ်လျှောက် ဖွံ့ဖြိုးမှု

Learn ways to teach to the needs of the Middle School learner (including Flow). Retrieved from <http://positivepsychology.org.uk/flow-and-adolescence/>

Project Zero. (n.d.). Practical Intelligence for School. Retrieved from <http://www.pz.harvard.edu/projects/practical-intelligence-for-school>

Developmental Milestones and the Early Years Learning Framework and the National Quality Standard deal with development from birth to five years. This document can be found at: <https://www.dss.gov.au/our-responsibilities/families-and-children/publications-articles/developmental-milestones-and-the-eylf-and-nqs>

The Institute for Human Services for the Ohio Child Welfare Training Program has published the Developmental Milestone Chart. It goes from birth to age 17 and can be accessed at: <http://www.rsd.k12.pa.us/Downloads/Development Chart for Booklet.pdf>

Child development charts and checklists, for birth to age eight, can be found at: Kid Sense. (n.d.). Child development charts. Retrieved from <https://childdevelopment.com.au/resources/child-development-charts>

Human Development Stages from Infancy to Late Adulthood. The video can be found at: <https://study.com/academy/lesson/human-development-stages-from-infancy-to-late-adulthood.html>

၂.၄။ မတူကွဲပြားသော ယဉ်ကျေးမှုမျိုးစုံနှင့် ဘာသာစကားမျိုးစုံပါဝင်နေသော စာသင်ခန်းများ (Culturally and linguistically diverse classrooms)

Brown-Jeffy, S. & Cooper, J. (2011). Toward a conceptual framework of culturally relevant pedagogy: An overview of the conceptual and theoretical literature. *Teacher Education Quarterly*, Winter 2011, 65-84.

Gay, G. (2013). Teaching to and through cultural diversity. *Curriculum Inquiry*, 43(1), 48-70.

Kraas, F., Spohner, R., & Myint, A. (2017). *Socio-economic atlas of Myanmar*. Stuttgart, Germany: Verlag.

Moloney, R., & Saltmarsh, D. (2016). Knowing your students in the culturally and linguistically diverse classroom. *Australian Journal of Teacher Education*, 41(4).

အခန်း

၃

ထိရောက်သောသင်ယူမှု အတွက် နည်းလမ်း/ နည်းဗျူဟာများ

ကျောင်းသားများစာသင်ခန်းတွင် စိတ်ပါလက်ပါ သင်ယူနိုင်စေမည့် အမျိုးမျိုးသော နည်းဗျူဟာများ၊ နည်းစနစ်များ (နည်းလမ်းများ) (methods)၊ နည်းပညာများ(technique) တို့ကို ဤအခန်းတွင် သင်တို့အသေးစိတ် လေ့လာရပါမည်။ မေးခွန်းများရေးသားခြင်း၊ ကျောင်းသားများအားလုံးနှင့် ဆက်ဆံပြောဆိုခြင်း၊ တစ်တန်းလုံး ဆွေးနွေးမှုတွင် ကူညီလမ်းညွှန်ပေးခြင်း၊ ကျောင်းသားများ ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်ရသော အုပ်စုလုပ်ငန်းများတွင် ကူညီလမ်းညွှန်ပေးခြင်း၊ ကျောင်းသားများ၏ မတူညီသော လိုအင်များကို ဖြည့်စွမ်းရန် သင်ယူမှုကို လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်ခြင်း (differentiating) နှင့် အပြုသဘောဆောင်သော တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များကို အချိန်မီပံ့ပိုးခြင်းတို့နှင့် သက်ဆိုင်သော နည်းစနစ်များနှင့် နည်းပညာများကို သင့်အနေနှင့် နားလည်သဘောပေါက်မှုရှိလာမည်။ ထို့ပြင် သင်ယူမှုဆိုင်ရာ နည်းဗျူဟာအမျိုးမျိုးတို့ကိုလည်း အသေးစိတ်လေ့လာရမည်။ ၎င်းတို့မှာ အမှီအခိုကင်းစွာ သင်ယူနိုင်မှု (သို့မဟုတ်) လွတ်လပ်စွာ သင်ယူနိုင်မှု၊ အချင်းချင်းထံမှ သင်ယူမှု၊ အချင်းချင်းဦးဆောင်သော အသင်းအဖွဲ့လိုက် သင်ယူမှုနှင့် စီမံချက်အခြေပြု သင်ယူမှုတို့ဖြစ်ကြသည်။

မျှော်မှန်းထားသော သင်ယူမှုရလဒ်များ

ဤအခန်းကို သင်ယူပြီးချိန်တွင် သင်သည် -

- စီမံချက်အခြေပြု သင်ယူမှုက နက်ရှိုင်းသော ဝါသနာအရင်းခံ ချဉ်းကပ် သင်ယူမှု (Passion-led approach to learning) ကို မည်သို့ ပံ့ပိုးနိုင်ကြောင်း ဆွေးနွေးတတ်မည်။
- သင်ယူမှုအကြောင်း အယူအဆ/ယူဆချက်အမျိုးမျိုးတို့နှင့် သင်ယူမှုသို့ ချဉ်းကပ်ပုံ အမျိုးမျိုးတို့ကို ရှင်းပြတတ်မည်။
- မိမိ၏ ကိုယ်ပိုင်ချဉ်းကပ် သင်ယူမှုအပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားတတ်မည်။
- ကောင်းမွန်စွာ ပုံစံတကျပြုစုထားသော အဖွင့်မေးခွန်းများနှင့် အပိတ်မေးခွန်းများကို ရေးသားတတ်မည်။
- မေးခွန်းမေးမှု အစီအစဉ်တစ်ခုတွင် ပါဝင်သည့် မေးခွန်းမေးခြင်း၊ အဖြေကို လက်ခံခြင်းနှင့် သုံးသပ်အကဲဖြတ်ခြင်း၊ အဆင့် (၃) ခုအကြောင်းနှင့် မေးခွန်းများ၏ အသုံးဝင်မှုကို ရှင်းပြတတ်မည်။
- သိမှုဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့် အသီးသီးမှ ကလေးတို့အတွက် မေးခွန်းများ ထုတ်ရာတွင် ဘလွန်း၏ သင်ယူမှုနယ်ပယ်များကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း (Bloom's Taxonomy) အကြောင်း နားလည်မှုကို အသုံးပြုတတ်မည်။
- စာသင်ခန်းတွင်း ထိရောက်သော ပြောဆိုဆက်ဆံမှုကို ဟန့်တားနေသည့် အတားအဆီး အခက်အခဲများအကြောင်းကို ဆွေးနွေးတတ်မည်။
- စာသင်ခန်းများတွင် ထိရောက်မှုရှိပြီး ကျောင်းသားအားလုံး ပါဝင်ပြောဆို ဆက်ဆံနိုင်ရေးအတွက် အသုံးပြုနိုင်သော နည်းဗျူဟာများကို အကြမ်းဖျင်း ဖော်ပြတတ်မည်။
- နာကြားမှုနှင့် စကားပြောဆိုမှု၌ အခက်အခဲရှိသောကလေးများ သင်ယူမှု ပြုနိုင်ရန် ထောက်ပံ့သည့် ဆက်သွယ်ပြောဆိုမှု (Augmentative and Alternative Communication - AAC) နှင့်ပတ်သက်၍ နားလည်သဘောပေါက်ကြောင်းကို ပြသတတ်မည်။
- အဓိပ္ပာယ်ရှိသော စကားပိုင်း အယူအဆကို ရှင်းပြတတ်မည်။

- ကျောင်းသားသင်ယူမှုအတွက် အတန်းတွင်းဆွေးနွေးမှု၏ အကျိုးကျေးဇူးများကို ရှင်းပြတတ်မည်။
- အတန်းတွင်းဆွေးနွေးမှုပြုရန် စီစဉ်ပြင်ဆင်ခြင်း၊ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်း နှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်းတို့တွင် ပါဝင်သော အဆင့်များနှင့် နည်းပညာများကို ဖော်ထုတ်သတ်မှတ်တတ်မည်။
- ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သော သင်ယူမှု၏ အကျိုးကျေးဇူးများနှင့် ထူးခြားသော လက္ခဏာများကို အကြမ်းဖျင်း ဖော်ပြတတ်မည်။
- အုပ်စုလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများ ရရှိစေရန် အုပ်စုဝင်တစ်ဦးစီ၏ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုများနှင့် အုပ်စုလုပ်ငန်းစဉ်များအပေါ် ပြန်လည်စဉ်းစားသုံးသပ်မှုပြုနိုင်စေရန် အထောက်အပံ့ပေးသည့် နည်းလမ်းများကို ဆွေးနွေးတတ်မည်။
- ကျောင်းသားများအတွက် တစ်ဦးတည်းလွတ်လပ်စွာ သင်ယူမှု၏ အကျိုးကျေးဇူးများကို ရှင်းပြတတ်မည်။
- ကျောင်းသားများ လွတ်လပ်စွာ သင်ယူမှုပြုနိုင်ရန်အတွက် လိုအပ်သော ကျွမ်းကျင်မှုများ နှင့် စိတ်နေသဘောထားများ (ကိုင်းညွတ်မှုများ) ကို အကျဉ်းချုံးဖော်ပြတတ်မည်။
- လွတ်လပ်စွာသင်ယူမှုအတွက် စီစဉ်ပြင်ဆင်မှုတွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည့် အချက်များနှင့် သင်ကြားမှုနည်းလမ်းများကို ဆွေးနွေးတတ်မည်။
- လွတ်လပ်စွာ သင်ယူမှုနှင့် အပြန်အလှန်အမှီသဟဲပြုနိုင်သော သင်ယူမှုကို ပြုနိုင်ရန် လိုအပ်သော ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် စိတ်နေသဘောထားများ (စိတ်ကိုင်းညွတ်မှုများ) ကို နှိုင်းယှဉ်ဖော်ပြတတ်မည်။
- အချင်းချင်းကဦးဆောင်သည့် သင်ယူမှုအကြောင်း အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ပေးတတ်လာပြီး ထိုသင်ယူမှုမှ ပါဝင်သူ ကျောင်းသားများနှင့် ဦးဆောင်သူ ကျောင်းသားများအတွက် ရရှိလာမည့် အကျိုးကျေးဇူးများကို အကြမ်းဖျင်း ဖော်ပြတတ်မည်။
- ခြားနားသော ပညာသင်ကြားမှုဆိုင်ရာ အခြေအနေ အကြောင်းအရာ အမျိုးမျိုးတို့တွင် အချင်းချင်းက ဦးဆောင်သော အသင်းအဖွဲ့လိုက် သင်ယူမှုကို မည်သို့ ဆောင်ရွက်နိုင်ကြောင်း စဉ်းစားကြံဆတတ်မည်။

- လိုအပ်ချက်အလိုက်ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်ခြင်း၏ အဓိကသဘောတရားများကို အကြမ်းဖျင်းဖော်ပြတတ်မည်။
- ဆရာများက သင်ရိုးညွှန်းတမ်းနှင့် သင်ယူမှုပတ်ဝန်းကျင်တို့ကို ကျောင်းသားများ၏ လိုအပ်ချက်အလိုက် မည်ကဲ့သို့ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်နိုင်ပုံကို ရှင်းပြတတ်မည်။
- လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်သည့် နည်းဗျူဟာများကို ဝေဖန်စိစစ်ရာတွင် ဆရာများက ကျောင်းသားတစ်ဦးစီ၏ ထူးခြားမှု/ခြားနားမှုကို မည်သို့ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ပေးတတ်ပုံ ရှုထောင့်မှ ပြန်လည်ဆန်းစစ်ပြတတ်မည်။
- ကျောင်းသားများမေးတတ်လေ့ရှိသော အဓိကမေးခွန်းများ (ဥပမာ - “ကျွန်တော့်အခြေအနေဘယ်လိုလဲ၊ တိုးတက်မှုရှိရဲ့လား။” နှင့် “နောက်ထပ်ပိုတိုးတက်အောင် ဘာတွေလုပ်ရမလဲ။” ဆိုသည့်မေးခွန်းမျိုးကို ဖြေဆိုရာ၌ အပြုသဘောဆောင်သော တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များကို ဆီလျော်စွာ ပေးတတ်မည်။
- အုပ်စုငယ်လုပ်ငန်းများတွင်ဖြစ်စေ၊ အချင်းချင်း စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ရာတွင် ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်တိုင် စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ရာတွင်ဖြစ်စေ ပါဝင်နေသော တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်ပေးမှု နည်းဗျူဟာများအကြောင်းကို ဆွေးနွေးတတ်မည်။

ရရှိသွားမည့်တတ်ကျွမ်းမှုများ

(က) (၁.၁) ကျောင်းသားများ၏ အသက်အရွယ်၊ ဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့်နှင့် လိုက်လျောညီထွေစွာ မည်သို့ သင်ယူကြသည်ကို နားလည်သဘောပေါက်ကြောင်း ပြသသည်။

(က) (၁.၂) ကျောင်းသားများ၏ တစ်ဦးချင်းသင်ယူမှု လိုအပ်ချက်နှင့် ကိုက်ညီမည့် သင်ကြားနည်း အမျိုးမျိုးကို နားလည်သဘောပေါက်ကြောင်း ပြသသည်။

(က) (၂.၁) သင်ကြားသင်ယူမှုဆိုင်ရာ နည်းဗျူဟာအမျိုးမျိုးနှင့် ရင်းမြစ်အမျိုးမျိုးကို ဆီလျော်စွာ အသုံးပြုနိုင်မှုအား နားလည်သဘောပေါက်ကြောင်းပြသသည်။

(က) (၂.၂) သတင်းအချက်အလက်နှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာ (ICT) ကို သင်ကြား သင်ယူမှုတွင် သင့်လျော်စွာ အသုံးပြုနိုင်မှုကို နားလည်သဘောပေါက်ကြောင်း ပြသ သည်။

(က) (၃.၂) ကျောင်းသားများနှင့် ၎င်းတို့ရပ်ရွာဒေသ၏ လူမှုရေး၊ ဘာသာစကား၊ ယဉ်ကျေးမှုများ မတူကွဲပြားခြားနားမှုများကို လေးစားတန်ဖိုးထားကြောင်း ပြသသည်။

(က) (၅.၂) ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုလိုအပ်ချက်နှင့် ဆက်နွှယ်နေသော သင်ယူမှု အခြေအနေပေါ်မူတည်၍ ကျောင်းသားများ သင်ယူတတ်မြောက်အောင် ဘာသာရပ် အကြောင်းအရာများကို မည်သို့ ပို့ချရမည်ကို နားလည်သဘောပေါက်ကြောင်းပြသ သည်။

(ခ) (၁.၁) ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ အသိပညာများနှင့် အကြောင်းအရာများကို ရှင်းလင်းစွာ နှင့် ကလေးများအား ကိုယ်ရောစိတ်ပါ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုရှိအောင် သင်ကြားနိုင်စွမ်းရှိ ကြောင်းပြသသည်။

(ခ) (၁.၃) ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူနိုင်မှုစွမ်းရည်၊ အတွေ့အကြုံများနှင့် ကိုက်ညီသောသင်ပြမှုပုံစံကို ကောင်းမွန်စွာ ရေးဆွဲပြင်ဆင်နိုင်ကြောင်း ပြသည်။

(ခ) (၂.၁) ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုကို လေ့လာကြီးကြပ် တည့်မတ်ပေးရန်နှင့် စစ်ဆေး အကဲဖြတ်နိုင်ရန် စွမ်းရည်များကို ပြသည်။

(ခ) (၃.၁) ကျောင်းသားအားလုံးအတွက် ဘေးကင်းလုံခြုံမှုရှိပြီး ထိရောက်မှုရှိသော သင်ယူမှု ပတ်ဝန်းကျင်ကို ဖန်တီးနိုင်စွမ်းရှိကြောင်း ပြသည်။

အဓိက အသုံးအနှုန်းများ

မသန်စွမ်းကလေးငယ်များ (နားကြားမှုနှင့်စကားပြောမှု၌ အခက်အခဲရှိသူကလေးများ) သင်ယူမှု ပြုနိုင်ရန် ထောက်ပံ့သည့် ဆက်သွယ်ပြောဆိုမှု (Augmentative and Alternative Communication - AAC)၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်/လုပ်ပိုင်ခွင့် (Autonomy)၊ အပိတ်မေးခွန်းများ (close-ended questions)၊ သင်ယူမှုအကြောင်း နားလည်လာသည့် အတွေးအမြင်များ (conceptions of learning)၊ တူညီသော၊ ဆင်တူသောမေးခွန်းများ (convergent questions)၊ ပူးပေါင်းပါဝင် လုပ်ဆောင်သော သင်ယူမှုများ (cooperative learning)၊ အမျိုးမျိုး ခွဲဖြာထွက်သော မေးခွန်းများ (divergent questions)၊ မပြောင်းလဲသောစိတ်ဓာတ်၊ စိတ်နေစိတ်ထား (fixed mindset)၊ ကြီးပွားတိုးတက်လိုသော စိတ်ဓာတ်၊ စိတ်နေစိတ်ထား (growth mindset)၊ သြဇာသက်ရောက်မှုကြီးမားသော သင်ကြားမှု နည်းဗျူဟာ၊ နည်းလမ်းများ (high impact teaching strategy)၊ ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုး တစ်ဦးတည်းလွတ်လပ်စွာ သင်ယူမှု (independent learning)၊ အစပျိုး-တုံ့ပြန်-သုံးသပ်ခြင်း (Initiate-Response-Evaluate IRE)၊ သင်ယူရာ၌ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အပြန်အလှန် အမှီသဟဲပြု ဆက်စပ်နေသော သင်ယူမှု (interdependent learning)၊ သင်ယူမှုအသိုက်အဝန်း/အစုအဖွဲ့ (learning community)၊ သင်ယူမှု ပတ်ဝန်းကျင် (learning environment)၊ သင်ယူမှု ရလဒ်များ (Learning outcomes)၊

သင်ယူမှုဆိုင်ရာအချက်အလက်ဖော်ပြချက် (learning profile)၊ သင်ယူရန် အကြောင်းအရာတို့ကိုပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားခြင်း (learning to learn)၊ အဆင့်မြင့် သိမှုဖြစ်စဉ် (meta cognition)၊ အဖွင့်မေးခွန်းများ/အတွေးမျိုးစုံ ခွဲဖြာတွေးတော၍ အဖြေအမျိုးမျိုးရနိုင်စေသည့် မေးခွန်းများ (open ended questions)၊ ကျောင်းသား အချင်းချင်းထံမှ သင်ယူမှု (peer learning)၊ ကျောင်းသားအချင်းချင်းက ဦးဆောင်သော အသင်းအဖွဲ့လိုက်သင်ယူမှု (Peer-led team learning)၊ ကျောင်းသားအချင်းချင်းထံမှ ခေါင်းဆောင်များ (peer-leaders)၊ နှစ်ဖက်အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေသည့် အပြန်အလှန် အမှီသဟဲပြုမှု (positive interdependence)၊ စီမံချက်အခြေပြုသင်ယူမှု (project-based learning)၊ ခြေခြေမြစ်မြစ်ထိရောက်မှုရှိသောစကားဝိုင်း (substantive conversation)၊ အောင်မြင်မှုစံသတ်မှတ်ချက်များ (success criteria)။

၃.၁။ ကျောင်းသားများအား သင်ယူစေရန်စေ့ဆော်ခြင်း

အားဖြင့် သင်ယူမှု၌ စိတ်ပါဝင်စားခြင်း (ကျောင်းသားများ

အား နှိုးဆော်တိုက်တွန်းမှုနှင့် ဆွဲဆောင်မှု)

ကျောင်းသားများက သင်ယူရန် မည်သို့ ချဉ်းကပ်တတ်ကြသည်ကို ရှင်းလင်းစွာ ကွင်းကွင်း ကွက်ကွက် သိမြင်နိုင်စေသည့် ချဉ်းကပ်မှုအမျိုးမျိုးကို ဤအခန်းငယ်တွင် လေ့လာသင်ယူ ကြမည်။ ၎င်းတို့မှာ ဝါသနာ အရင်းခံချဉ်းကပ် သင်ယူမှု (Passion-Led learning)၊ Saljo ၏အတွေးအခေါ် အယူအဆ/ခံယူချက် အဆင်ဆင့်ဖြစ်ထွန်းစေလျက် ချဉ်းကပ်မှု^{၁၅၉} နှင့် Entwistle နှင့် Peterson တို့၏ ရည်ရွယ်ချက်အလိုက် နည်းလမ်းသုံးမျိုးဖြင့် ချဉ်းကပ် နည်း^{၁၆၀} ဖြစ်ကြသည်။ ဤအယူအဆများသည် သင်တို့၏ ဘာသာရပ်များကို သင်ယူရာ၌ သင်တို့ ချဉ်းကပ်ပုံ၊ ချဉ်းကပ်နည်းများအပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားရာတွင် အသုံးဝင် သောကြောင့် သင်တို့အတွက်လည်း အရေးကြီးပါသည်။

၁၅၉ Säljö, 1979; 1982.

၁၆၀ Entwistle & Peterson, 2004.

၃.၁.၁။ ဝါသနာအရင်းခံ ချဉ်းကပ်သင်ယူမှုနှင့် သင်ယူမှု အကြောင်း ယူဆချက်များနှင့် သင်ယူမှုကိုချဉ်းကပ်ပုံများ

မျှော်မှန်းထားသော သင်ယူမှုရလဒ်များ

ဤသင်ခန်းစာကို သင်ယူပြီးချိန်တွင် သင်သည် -

- စီမံချက် အခြေပြု သင်ယူမှုက နက်ရှိုင်းသော ဝါသနာအရင်းခံ ချဉ်းကပ် သင်ယူမှု (Passion-led approach to learning) ကို မည်သို့ ပံ့ပိုးနိုင်ကြောင်း ဆွေးနွေးတတ်မည်။
- သင်ယူမှုအကြောင်း အယူအဆ/ယူဆချက်အမျိုးမျိုးတို့နှင့် သင်ယူမှုသို့ ချဉ်းကပ်ပုံ အမျိုးမျိုးတို့ကို ရှင်းပြတတ်မည်။
- မိမိ၏ ကိုယ်ပိုင်ချဉ်းကပ် သင်ယူမှုအပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားတတ်မည်။

ယခင်ရှိပြီး အသိပညာအပေါ် တည်ဆောက်ခြင်း

ပထမနှစ်တွင် ကျောင်းသားများကို စေ့ဆော်စေရန်နှင့် သင်ယူမှုတွင် ပါဝင်လာအောင် ဆွဲဆောင်ရာ၌သုံးသော နည်းများကို အောက်ပါ အချက်များကို စဉ်းစားခြင်းဖြင့် ရှာဖွေ ဖော်ထုတ်ခဲ့ကြသည်။

- ၁။ စိတ်ပါဝင်စားမှု - ငါဒီဟာကို စိတ်ဝင်စားရဲ့လား။
- ၂။ အရေးပါမှုကို သိရှိနားလည်မှု - ဒါအရေးပါရဲ့လား။
- ၃။ ၎င်းတို့လုပ်ဆောင်နိုင်မှုကို သိရှိနားလည်မှု - ငါဒါကို လုပ်နိုင်ရဲ့လား။
- ၄။ စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှု - ငါဘယ်လိုခံစားရသလဲ။^{၁၆၁}

၁၆၁ Marzano & Pickering, 2011.

ဤအခန်းတွင် လေ့လာခဲ့ကြသော တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်နှင့် လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်မှု သဘောတရားတို့တွင် ကျောင်းသားတို့အတွက် အရေးပါသော အချက်များမှာ အောက်ပါတို့ ဖြစ်ကြသည်။

- သင်ယူမှုရလဒ်များနှင့် အောင်မြင်မှု စံသတ်မှတ်ချက်များကို နားလည်သဘောပေါက်ရန်
- သင်ယူရန် အဆင်သင့်ဖြစ်မှုကို ပြသရန်
- သူတို့စိတ်ဝင်စားရာ ခေါင်းစဉ်များကို ရွေးချယ်လေ့လာနိုင်မည့် အခွင့်အလမ်းများ ပံ့ပိုးပေးရန်နှင့် သူတို့ကြိုက်နှစ်သက်မှုနှင့် ကိုက်ညီသော နည်းလမ်းများသုံးရန် သင်ယူစေရန်
- ဆရာနှင့်ဖြစ်စေ၊ အခြားကျောင်းသားများနှင့်ဖြစ်စေ သင်ယူရာတွင် အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေသော သင်ယူမှုပတ်ဝန်းကျင် (Positive learning environment) ၌ အလုပ်လုပ်ဆောင်ခြင်းနှင့် ပြုပြင်ရန်လွယ်ကူသော အုပ်စုဖွဲ့နည်းများကို အသုံးပြုပေးရန်
- တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များကို ဆရာထံမှဖြစ်စေ၊ အချင်းချင်းစစ်ဆေးအကဲဖြတ်မှုမှ ဖြစ်စေ မိမိကိုယ်မိမိ စစ်ဆေးအကဲဖြတ်မှုမှ ဖြစ်စေ ရယူနိုင်စေရန်။ တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များက ကျောင်းသားများအား သူတို့မည်သို့ တဖြည်းဖြည်း တိုးတက်လာနေသည်နှင့် နောက်ထပ် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရမည့် ခြေလှမ်းများ/အဆင့်များကို သိရှိစေသည့်အတွက် ဖြစ်သည်။

ဝါသနာအရင်းခံ သင်ယူမှု (Passion-led Learning)

နိုင်ငံတကာ၌ အလယ်တန်းအဆင့် သင်ယူမှုဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ချက်များစွာတွင် ဝါသနာကို အာရုံစိုက် အလေးပေးလာကြသည်။ ဩစတြေးလျနိုင်ငံ၏ ဝါသနာအရင်းခံသင်ယူမှု^{၁၆၂} အယူအဆအပေါ် ကျိုးကြောင်းပြထားပုံကို အောက်ပါလေးထောင့်ကွက်တွင် တွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။

၁၆၂ Australian Learning Lecture, 2017/18, pp. 4, 5, & 15.

လေးထောင့်ကွက် ၃.၁။ ဩစတြေးလျနိုင်ငံမှ ဝါသနာအရင်းခံသင်ယူမှု (အယူအဆ)

ပညာရေးမူဝါဒနှင့် စာသင်ခန်းတွင်း လက်တွေ့လေ့ကျင့်မှုတို့တွင် ကျောင်းသားများအား စိတ်ပါဝင်စားစေခြင်း (student engagement)၏ အခန်းကဏ္ဍကို အချိန်အတန်ကြာအောင်ပင် အစဉ်မပြတ် အာရုံစိုက်အလေးထားခဲ့ကြပါသည်။ သို့ရာတွင် ပညာရှင်တို့ ဆွေးနွေးသော စကားပိုင်းတွင် လစ်ဟာပျောက်ဆုံးနေသော အဓိကအခြေခံအချက်မှာ ဝါသနာ/ပင်ကို စိတ်အား ထက်သန်မှု (passion) ၏ အခန်းကဏ္ဍဖြစ်ပြီး ကျောင်းသားများအား တစ်ဦးချင်းစီ၏ ထူးခြားသော ဝါသနာကို အရင်းခံကာ သင်ယူစေလျှင် သင်ယူမှုရလဒ်များ တိုးတက်မြင့်မားလာစေရန်အတွက် အထောက်အကူပြုမှု ဖြစ်သည်။

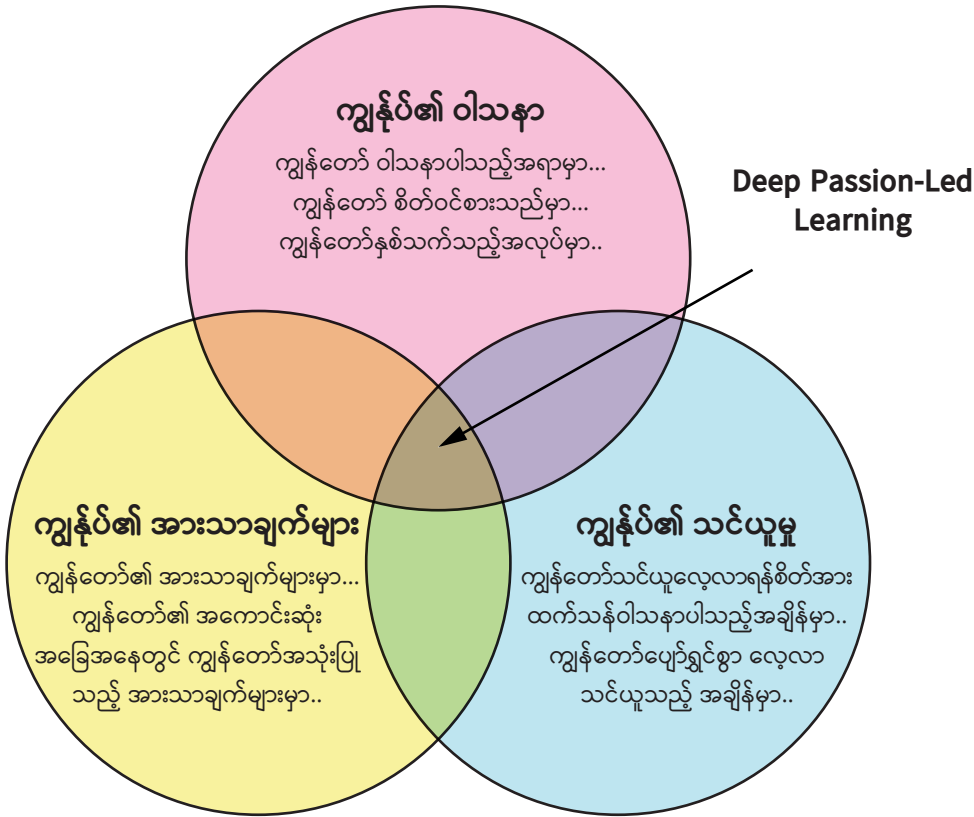
သင်ယူမှုတွင် ဝါသနာပါခြင်းဆိုသည်မှာ အကြောင်းအရာ/ခေါင်းစဉ်တစ်ခု (သို့မဟုတ်) ကျွမ်းကျင်မှုတစ်ခု (သို့မဟုတ်) သင်ယူနည်းတစ်ခုအတွက် စစ်မှန်သော စိတ်အားထက်သန်မှု/ ရင်တွင်းဖြစ် စိတ်ကောင်းညွတ်မှု/စိတ်အားထက်သန်မှုကို ဆိုလိုသည်။ မည်သည့် ပြုပြင်လေ့ကျင့်မှု၊ ပုံသွင်းမှုတို့ကြောင့်မှ ဖြစ်ပေါ်လာရသော စိတ်အားထက်သန်မှုမဟုတ်ဘဲ မိမိစိတ်ရင်းမှ လှိုက်လှဲစွာ စဉ်းစားလိုမှု သိလိုစိတ်ပြင်းပြမှုပင် ဖြစ်သည်။ ကျောင်းသားတစ်ဦးသည် လုပ်ငန်းတစ်ခုခုကို ဝါသနာကြီးလျှင် (သို့မဟုတ်) တစ်စုံတစ်ခုကို စွဲလမ်းမှု အရူးအမူးဖြစ်မှုရှိလျှင် ထိုအရာကို သင်ယူရာ၌ ယခုမျက်မှောက် သင်ယူမှုသာမက အနာဂတ်အလားအလာများကပါ ၎င်းကို ပိုင်နိုင်စွာ မလွတ်တမ်း ဖမ်းစားနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ၎င်း၏အာရုံစိုက်မှုကို မလွဲမသွေချုပ်ကိုင်ထားနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ထိုဝါသနာကြီးသူ၊ အစွဲအလမ်းကြီးသူ ကျောင်းသားများသည် သူတို့သာမက အခြားသူတို့ကိုပါ အာရုံစိုက်အောင် ဆွဲဆောင်နိုင်ကြသည်။ သူတို့စွဲလမ်းနှစ်သက်မှုကို မျှဝေခြင်းဖြင့် အခြားသူတို့၏ စိတ်အာရုံကို နှိုးဆွလှုံ့ဆော်နိုင်ကြသည်။ သူတို့နှစ်သက်သည့် ပညာကို သင်ယူရာတွင် ကြံ့ကြံ့ခံနိုင်စွမ်းရည်များ၊ ခိုင်မာသော ဆုံးဖြတ်ချက်များနှင့် ပညာရှာရာ ခရီးစဉ်လျှောက်ကို မမှိတ်မသုန် ကျော်ဖြတ် ခရီးဆက်နိုင်ကြသည်။ သူတို့၌ စိတ်ကူးစိတ်သန်းကောင်းများကို ရှာဖွေပေါင်းစပ်တတ်သည့် အရည်အချင်းရှိပြီး အကောင်းဆုံးနှင့် အရည်အသွေး အမြင့်မားဆုံး စိတ်ကူးများကိုလည်းထုတ်လုပ်နိုင်ကြသည်။

သို့ရာတွင် ဆရာများအနေနှင့် ကျောင်းသားတို့၏ ဝါသနာကို အမြဲတမ်း အားပေးပျိုးထောင် နေရမည်ဟု မဆိုလိုပါ။ စာသင်ကျောင်းများတွင် ကျောင်းသားများ၏ ဝါသနာကို တန်ဖိုးထားရန် လိုပါသည်။ ဝါသနာကို တန်ဖိုးထားသည့်နည်းတစ်ခုမှာ ကျောင်းသားတစ်ဦးစီ၏ ဝါသနာဖွံ့ဖြိုး လာပုံကို နက်ရှိုင်းစွာ စဉ်းစား၍ နားလည်သဘောပေါက်အောင် ကြိုးစားရမည်။ သူတို့၏ ဝါသနာကို မှတ်တမ်းတင်ထားပြီး ဝါသနာဖွံ့ဖြိုးလာပုံကို မျက်ခြည်မပြတ် ခြေရာခံလေ့လာရမည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်မှသာ ကျောင်းသားတစ်ဦးချင်းစီ၏ ဝါသနာကို နက်ရှိုင်းစွာ သင်ယူမှုနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ ကျောင်းသားများက သူတို့ဝါသနာကို သူတို့ကိုယ်တိုင် သိရှိလာပြီး ဆရာများကလည်း သူတို့ကျောင်းသားများ နှစ်သက်စွဲလမ်းသော အရာများကို သိရှိလာချိန်တွင် ဝါသနာအရင်းခံသင်ယူမှု (Passion-led learning) ဖြစ်ပေါ်လာသည်။

ရင်းမြစ် - “ဩစတြေးလျနိုင်ငံ နည်းဟန်ဖြင့် သင်ယူမှု ပို့ချချက်၊ ၂၀၁၇/၁၈ စာမျက်နှာ ၄၊ ၅ နှင့် ၁၅

ဝါသနာအရင်းခံ သင်ယူမှုစနစ်ကို အသုံးပြုသော ကျောင်းတစ်ကျောင်းတွင် ကျောင်းသားတစ်ဦးစီတို့အား ပုံ (၃.၁) တွင် ပြထားသကဲ့သို့ ဝါသနာအကြောင်းအရာ ဖော်ပြချက် (Passion profile) တစ်ခုစီကို ဖန်တီးဆွဲသွားစေသည်။ ထိုဝါသနာပါ အကြောင်းအရာဖော်ပြချက်များကို ဆရာများနှင့် မိဘများက ကြည့်ရှုလေ့လာကြသည်။ သတ်မှတ်ထားသော စာသင်နှစ်အပိုင်းအခြား (စာသင်နှစ်ဝက်စသည်) တစ်ခုအသစ်စတိုင်း ကျောင်းသားများ၏ဝါသနာအကြောင်းအရာ ဖော်ပြချက်ကို အသစ်ထပ်မံဆွဲသွားစေသည်။ ဝါသနာအကြောင်းအရာ ဖော်ပြချက်အသစ်ကို ကူညီလမ်းညွှန်မှု ပံ့ပိုးထားသော ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားခြင်းဖြစ်စဉ်

မှတစ်ဆင့် ဆွဲသားကြရာတွင် အလယ်တန်းကျောင်းများ၌ ဤသင်ယူမှုဖြစ်စဉ်ကို အတန်းပိုင်ဆရာများကဦးဆောင်၍ ဆောင်ရွက်ပေးကြရသည်။ ဆရာများက ကျောင်းသားများ ဆွဲသားလာသော ဝါသနာအကြောင်းအရာ ဖော်ပြချက်များကို အသုံးပြုပြီး စာသင်ခန်းတွင်း အစဉ်အလာ သင်နေကျဘာသာရပ်များ သင်ကြားချိန် တွင်ဖြစ်စေ၊ တစ်ဦးချင်းစီအတွက် ဝါသနာစီမံချက်များ ရေးဆွဲရာ၌ဖြစ်စေ လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်မှုများ ပြုနိုင်ကြသည်။

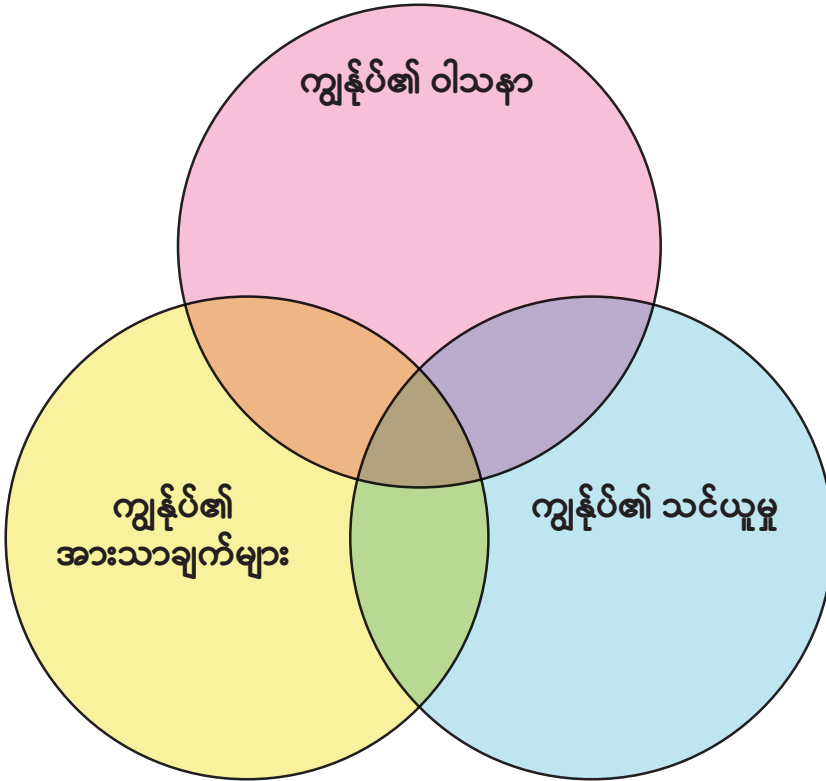
ပုံ ၃.၁။ ဝါသနာအကြောင်းအရာဖော်ပြချက်

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၁)။ ဝါသနာဆိုင်ရာ အဓိက အကြောင်းအရာအချက်အလက် ဖော်ပြချက် (passion profile) တစ်ခု ပြုစု ရေးသားခြင်း (ဝါသနာအကြောင်းအရာ ဖော်ပြချက်)

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ သင်၏ ကိုယ်ပိုင်ဝါသနာဆိုင်ရာ အဓိက အကြောင်းအရာ အချက်အလက် ဖော်ပြချက်ပုံတစ်ခုကို ရေးဆွဲတတ်စေရန် ဖြစ်သည်။

သင်၏ စွဲလမ်းမှု/ဝါသနာများ၊ သင်ယူရန် စိတ်ပါဝင်စားသော အရာများနှင့် ဝါသနာပါလုပ်ငန်း တစ်ခု ဆောင်ရွက်ရာတွင် သင်၏ အားသာချက်တို့ကို အတန်းဖော် သူငယ်ချင်းတစ်ဦးနှင့် အတူတွဲ၍ ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားပြီး သင်၏ ကိုယ်ပိုင်ဝါသနာ အကြောင်းအရာဖော်ပြချက် ဂရပ်ဖစ်ပုံတစ်ခုဆွဲသားပါ။

ပုံ ၃.၂။ ကျွန်ုပ်၏ဝါသနာအကြောင်းအရာဖော်ပြချက် (Passion Profile)

သင်၏ သူငယ်ချင်းနှင့် ဆွေးနွေးရာတွင် အောက်ဖော်ပြပါ (အရိပ်အခြည်ပြ) မေးခွန်းများက အထောက်အကူ ပြုစေနိုင်သည်။

ကျွန်ုပ်၏ ဝါသနာများ/ပင်ကို စိတ်အားထက်သန်မှုများ

- သင်၏မိသားစုဝင်များ (သို့မဟုတ်) အခြားသူများက သင်စွဲလမ်းနှစ်သက်သည် တို့မှာ မည်သည့်အရာများ ဖြစ်ကြသည်ဟု ပြောကြသနည်း။

- နေ့စဉ် ကျောင်းဆင်းပြီးချိန်၊ စနေ တနင်္ဂနွေ အားလပ်ရက်များ (သို့မဟုတ်) ကျောင်းပိတ်ရက်ရှည်များတွင် မည်သည်တို့ကို လုပ်ဆောင်ရန် သင်နှစ်သက်ပါ သနည်း။
- မည်သည့် လုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်နေစဉ် ထိုလုပ်ငန်းက သင့်ကို ပြုံးပန်းပွင့်စေ သနည်း။ သို့မဟုတ် စိတ်ကြည်နူးမှုဖြင့် တေးသီဆိုစေသနည်း။ ဤလုပ်ငန်းများ ထဲမှ မည်သည့် အကြောင်းအရာ၊ မည်သည့်အချက်က နှစ်သက်ပျော်ရွှင်ဖွယ် ကောင်းအောင် ပြုထားသနည်း။
- ယခုလက်ရှိ အချိန်အထိ သင့်ဘဝတွင် အပျော်ရွှင်ဆုံးနေ့မှာ မည်သည့်နေ့ ဖြစ် ပါသနည်း။ ထိုစဉ်က သင်ဆောင်ရွက်နေခဲ့သော လုပ်ငန်းကို ဖော်ပြပါ။ သင်သည် ထိုလုပ်ငန်းကို အဘယ်ကြောင့် အလွန်နှစ်သက်ခဲ့ပါသနည်း။

ကျွန်ုပ်၏ သင်ယူမှု

- တစ်စုံတစ်ခုကို သင်ယူနေစဉ် သင်အလွန်ပျော်ရွှင်နှစ်သက်ခဲ့သော အချိန်ကာလ တစ်ခုကို ဖော်ပြပါ။ (ကျောင်းတွင်း သို့မဟုတ် ကျောင်းပြင်ပ) ထိုအရာကို သင်ယူ ရာ၌ သင်မည်သို့ ခံစားခဲ့ရသနည်း။
- ယခင် စာသင်နှစ်အကြောင်း စဉ်းစားမိသည့်အခါ မည်သည့် သင်ခန်းစာ (သို့မဟုတ်) မည်သည့် အကြောင်းအရာကို သင့်ခေါင်းထဲတွင် စွဲမြဲစွာ မှတ်မိနေ သနည်း။ မည်သည့်အကြောင်းအရာကို အနှစ်သက်ဆုံးဖြစ်ခဲ့သနည်း။
- သင့်အနေနှင့် မဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သော်လည်း ဆောင်ရွက်လိုစိတ် ထက်သန်ပြင်းပြ သည့် သင်၏ စိတ်ကူးထဲမှ စီမံချက်တစ်ခု/ စိတ်ကူးအိပ်မက်တစ်ခုရှိပါသလား။
- ကမ္ဘာပေါ်တွင် (သို့မဟုတ်) ကျွန်ုပ်တို့၏ အသိုက်အဝန်း/ရပ်ရွာလူထုအဖွဲ့အစည်း ထဲတွင် သင့်အနေနှင့် တွေ့မြင်လိုသောအပြောင်းအလဲ တစ်စုံတစ်ရာရှိပါသလား။

ကျွန်ုပ်၏ အားသာချက်များ

- သင့်မိသားစု (သို့မဟုတ်) အခြားသူများက သင်သည် မည်သည့်လုပ်ငန်းမျိုးကို ကျွမ်းကျင် ရေလည်စွာ လုပ်ဆောင်တတ်သည်ဟု ပြောကြသနည်း။ မည်သည့် အလုပ်မျိုးကို လုပ်ဆောင် ခဲ့ရာတွင် အသိအမှတ်ပြုခံခဲ့ရသနည်း။

- သင့်အနေနှင့် နှစ်ခြိုက်သည်ဖြစ်စေ မနှစ်ခြိုက်သည်ဖြစ်စေ မည်သည့်လုပ်ငန်းများ သည် သင့်အတွက် ဆောင်ရွက်ရန် အလွယ်ကူဆုံး ဖြစ်ကြသနည်း။
- အကယ်၍ တစ်စုံတစ်ဦးက သင်၏ "သဘာဝ/ပင်ကိုစွမ်းရည်" (အထုံပါရမီ) အကြောင်းကို မေးလာခဲ့လျှင် သင်မည်သို့ ဖြေမည်နည်း။
- သင်၏ လုပ်ဆောင်မှုများတွင် အောင်မြင်မှု အမြင့်မားဆုံး ရရှိစေရန် သင်အသုံးပြု နေသော ကျွမ်းကျင်မှုများ၊ အပြုအမူများ သို့မဟုတ် သင်၏ ပင်ကိုအရည်အချင်း များမှာ မည်သည်တို့ ဖြစ်ကြသနည်း။ ဥပမာ - ခေါင်းဆောင်မှုဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများ၊ အချင်းချင်း အပြန်အလှန် ဆက်ဆံပြောဆိုမှုဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများ (ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး ကျွမ်းကျင် မှုများ)၊ ဆက်သွယ်ရေးကျွမ်းကျင်မှုများ (communication skill) (ဘာသာစကားနှင့် နည်းပညာ သုံးခြင်းဆိုင်ရာ) ကြံ့ကြံ့ခံနိုင်စွမ်းရည်၊ အတိုးအလျှော့ပြုနိုင်မှု၊ သဟဇာတ ဖြစ်အောင် ပြောင်းလဲနိုင်မှု (flexibility)။

ပုံ ၃.၃။ ဝါသနာ၊ သင်ယူမှု နှင့် အားသာချက်များ

အလယ်တန်းကျောင်းတွင်ဆောင်ရွက်ရန် “ဝါသနာစီမံချက်များ” (Passion Projects)

စီမံချက် အခြေပြုသင်ယူမှု (project based learning) သည် နက်ရှိုင်းစွာ ချဉ်းကပ် သင်ယူမှုကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်သည့် နည်းဗျူဟာတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ စီမံချက်များ (projects) တွင် ပုံစံချတည်ဆောက်ခြင်း (ဒီဇိုင်းဆွဲခြင်း)၊ ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ခြင်း၊ ပြဿနာ

ဖြေရှင်းခြင်း (သို့မဟုတ်) စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု ပြုခြင်းစသည့် လုပ်ငန်းများ ပါဝင်နေကြသည်။ ထိုလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရန် တိုးချဲ့သတ်မှတ်ကာလများလည်း ပေးထားသည်။ “ထို့ကြောင့် စီမံချက်/ပရောဂျက် လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်စေခြင်းအားဖြင့် ကျောင်းသားများအား ကိုယ်ပိုင်လုပ်ပိုင်ခွင့် အတန်အသင့်ဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်သော အခွင့်အလမ်းများကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်သည်။”^{၁၆၃} စီမံချက် လုပ်ငန်းများသည် ပုံမှန်အားဖြင့် ထွက်ကုန်ပစ္စည်းတစ်ခု (product) သို့ လုပ်ဆောင်မှုတစ်ခု (performance) နှင့် အဆုံးသတ်လေ့ရှိပြီး ထိုထုတ်ကုန်/ရလဒ် (product) သို့ လုပ်ဆောင်မှုကို များသောအားဖြင့် အစစ်အမှန်ရှိသော ပရိသတ်များနှင့် မျှဝေရသည်။^{၁၆၄} စီမံချက်အခြေပြု သင်ယူမှု၏ အကျိုးကျေးဇူးများကို (သုတေသန) လေ့လာမှု အများအပြားကဖော်ထုတ်ခဲ့ကြပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအကျိုးကျေးဇူးများထဲတွင် တိုးတက်လာသော ပညာရေးဆိုင်ရာ တတ်မြောက်မှု/အောင်မြင်မှု (academic achievement) ကျိုး/ကြောင်းဝေဖန် စဉ်းစားရာတွင် ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် သင်ယူရာတွင် စိတ်ချယုံကြည်မှုရှိလာခြင်း တို့ပါဝင်ကြသည်။^{၁၆၅}

နယူးဇီလန်နိုင်ငံ အလယ်တန်းကျောင်းတစ်ကျောင်းမှ “ဝါသနာစီမံချက်” အစီအစဉ်သစ်တွင် စီမံချက်များကို သင်ရိုးညွှန်းတမ်းနှင့် ချိတ်ဆက်ပေါင်းစပ်ထားကြသည်။ စီမံချက်မှ ရရှိလာသော အကြောင်းအရာများ ဥပမာအားဖြင့် ကျောင်းသားများ နှစ်သက်စွဲလမ်းသော အရာများနှင့် သူတို့အနေနှင့် ဆက်လက်သင်ယူရန် အရေးပါသည်ဟု ထင်မြင်သော အကြောင်းအရာများ စသည်တို့ကို သင်ရိုးညွှန်းတမ်းများတွင် ထည့်သွင်းထားသည်။

 သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၂)။ အလယ်တန်းကျောင်းတစ်ကျောင်းမှ ဝါသနာစီမံချက်များ အကြောင်းကို သင်ယူခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ “ဝါသနာစီမံချက်” များကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေသော ကျောင်းတစ်ကျောင်း၏ လုပ်ဆောင်ချက်များကို သိရှိမြင်တွေ့နိုင်စေရန် ဖြစ်သည်။ နယူးဇီလန်နိုင်ငံ Dunedin မြို့မှ St Hilda ကျောင်း ကျောင်းအုပ်ဆရာမကြီး ရိုက်ကူးထားသော ဗီဒီယိုပြကွက်တိုတစ်ခုကို အင်တာနက်အသုံးပြု၍ ကြည့်ရှုပါ။ ထိုပြကွက်တွင်

^{၁၆၃} Thomas, 2000, p. 1.
^{၁၆၄} Barron & Darling-Hammond, 2008.
^{၁၆၅} Friesen and Scott, 2013.

ကျောင်းအုပ်ဆရာမကြီးက “ဝါသနာစီမံချက်” အကြောင်းကို ဆွေးနွေးထားသည်။ ဗီဒီယိုကို ကြည့်ရှုရန် အခွင့်မသာသော ကျောင်းသားများအတွက် လေးထောင့်ကွက် (၃.၂) တွင် ဇာတ်ညွှန်း/စာမူကို ပံ့ပိုးပေးထားပါသည်။

ဗီဒီယိုပါအကြောင်းအရာမှ

- ကျောင်းအုပ်ဆရာမကြီး၏ ကျောင်းသားလုပ်ငန်း အရည်အသွေး ကြည့်ရှု လေ့လာချက်များအရ ကျောင်းသားများသည် နက်ရှိုင်းသော ချဉ်းကပ်သင်ယူမှု ကို ကျင့်သုံးကြသည်ဟု သင်တို့ ထင်မြင်ပါသလား။ (သင့်အဖြေအတွက် အကြောင်းပြချက်များကို ပံ့ပိုးပါ)
- ကျောင်းသားများသည် “သင်ယူရန် သင်ယူနိုင်ကြသည်” (Learn to Learn) ဟု ကျောင်းအုပ်ဆရာမကြီးက ပြောထားပါသည်။ သူ၏ ဆိုလိုချက်မှာ အဘယ်နည်း။
- ဝါသနာအရင်းခံစီမံချက်တွင် အနီးကပ် နည်းပြကူညီသူ (mentor) ၏ အခန်းကဏ္ဍမှာ အဘယ်နည်း။

မြန်မာနိုင်ငံမှ သင်ယူမှုအခြေအနေ ဆက်စပ်ဝန်းကျင်များတွင်

- သင်၏ မြို့နယ်အတွင်းမှ အလယ်တန်းကျောင်းသားများအား သင်ယူရန်စေ့ဆော် ပေးနိုင်ပြီး သင်ယူမှု၌ စိတ်ပါဝင်စားမှုရှိအောင် ဆွဲဆောင်ပေးနိုင်မည့် စီမံချက် လုပ်ငန်းများကို ဖော်ပြပါ။
- သင်အလယ်တန်းကျောင်းသား ဖြစ်ခဲ့စဉ်က မည်သည့် ဝါသနာစီမံချက်မျိုးသည် သင့်အား သင်ယူရန် စေ့ဆော်ပေးခဲ့ပြီး သင်ယူမှု၌ စိတ်ပါဝင်စားစေရန် ဆွဲဆောင် နိုင်မည် ဖြစ်သနည်း။
- မြန်မာနိုင်ငံမှ အလယ်တန်းကျောင်းများ၏ အခြေအနေအကြောင်းအရာ အသီးသီးတို့နှင့် စပ်ဟပ်ညီညွတ်မည့် ဝါသနာစီမံချက်များကို ကျောင်းသားများ က စာရင်းပြုစုရေးသားစေပြီးနောက် သင်ပုန်းပေါ်တွင် ရေးပြပါ။

လေးထောင့်ကွက် ၃.၂။ နဝမတန်း ဝါသနာစီမံချက်၊ နယူးဇီလန်နိုင်ငံ

ကျွန်ုပ်တို့ကျောင်းတွင် “ဝါသနာစီမံချက်” ဟု ခေါ်သော အစီအစဉ်တစ်ခုကို ရေးဆွဲပြုစုခဲ့ကြပါသည်။ ဝါသနာစီမံချက်တွင် နဝမတန်းကျောင်းသားတိုင်းကို သက်ဆိုင်ရာ သင်ယူမှုအခြေအနေတစ်ရပ်တွင် ၎င်းတို့၏ ဝါသနာများအကြောင်း ကိုယ်တိုင် ရေးသား ပြုစုစေပါသည်။ ထိုစီမံချက် (ပရောဂျက်) ကို ဆောင်ရွက်ရန် စာသင်နှစ်တစ်နှစ်လုံး အချိန်ရပါသည်။ ရုပ်ရွာလူထု အဖွဲ့အစည်းမှ တာဝန်ရှိသူတစ်ဦး၏ အနီးကပ်နည်းပြကူညီမှုဖြင့် ဆောင်ရွက်စေပါသည်။ နှစ်အဆုံးတွင် သူတို့၏လုပ်ငန်းကို အခမ်းအနားကျင်းပပြီး အသိအမှတ်ပြုပေးခဲ့ပါသည်။ ထိုစီမံချက်သည် ကျွန်ုပ်တို့ အကောင်းဆုံး ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သော ဆောင်ရွက်မှုများထဲမှ တစ်ခုအပါအဝင် ဖြစ်သည်။ ယခုနှစ်၏ ပြောင်မြောက်သော ဆောင်ရွက်နိုင်မှု တစ်ခုလည်း ဖြစ်ပါသည်။

ဤစီမံကိန်းကို ယခင်နှစ်က ပထမဆုံးအကြိမ် မိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခဲ့စဉ်က ဆရာများ/ ကျောင်းဝန်ထမ်းများသည် ကျောင်းသားများ ဆွဲသားထုတ်လုပ်ပေးလိုက်သော ဝါသနာစီမံချက် သရုပ်ဖော်ပုံများကို မနိုင်မနင်း လက်ခံရရှိခဲ့ကြသည်။ သူတို့ရေးဆွဲထားသည်များထဲတွင် အကြောင်းအရာအစုံ၊ ဘဝရွှေထောင့်စုံတို့ ပါဝင်နေသည်။ Dunedin မြို့ရှိ လမ်းများ၏ ဓာတ်ပုံများမှအစ ဘဲလေးကချေသည်များ၏ ဖိနပ်ပုံစံများအလယ် ခန္ဓာဗေဒဆိုင်ရာရုပ်ပုံများအဆုံး အစုံအလင်ပါဝင်ကြသည်။ ထိုပုံများသည် အမှန်တကယ်ပင် ဩဇာကြီးမားပြီး အသုံးဝင်ကြသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် သူတို့ကို သင်ယူရန် စေ့ဆော်တိုက်တွန်းပေးနိုင်သော အကြောင်းအရာများနှင့် သူတို့ကို စိတ်ဝင်စားစေသည့် အကြောင်းအရာများကို ရှာဖွေတွေ့ရှိစေနိုင်သည်။ သူတို့သည် သင်ယူရန် သင်ယူနိုင်ခဲ့ကြပါသည်။ (သင်ရမည့် အကြောင်းအရာများအကြောင်းကို သိရှိအောင် ကြိုးပမ်းခြင်း) (Learning to learn) ကျောင်းသားများသည် သူတို့သင်ယူမှုကို သူတို့ကိုယ်တိုင် စီစဉ်ညွှန်ကြားခဲ့ပြီး သူတို့ကိုယ်တိုင် စီမံခန့်ခွဲခဲ့ကြသည်။ အံ့ဩဖွယ် ရလဒ်ကောင်းများကိုလည်း ရရှိခဲ့ကြပါသည်။^{၁၆၆}

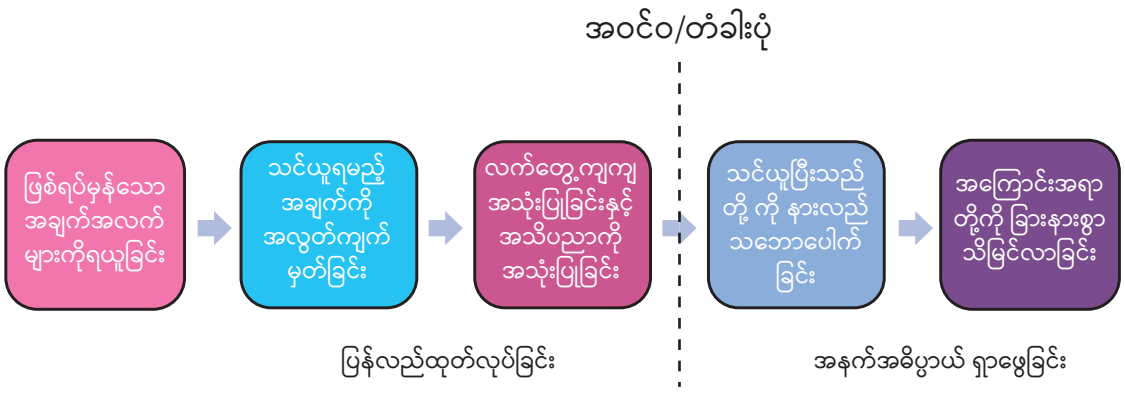
သင်ယူမှုအကြောင်းအယူအဆများ/ ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုအကြောင်းနားလည်သဘောပေါက်မှုများ

သင်တို့၏ ပညာရေးဒီဂရီဘွဲ့ကို အောင်မြင်စွာရရှိရေးအတွက် သင်တို့ကျင့်သုံးနေကြသော ချဉ်းကပ်သင်ယူမှုမှာ အဘယ်နည်း။ ပထမနှစ်သင်တန်းတွင် သင်ယူမှု၏အဓိပ္ပာယ်ကို သင်တို့ လေ့လာသင်ယူခဲ့ကြပြီးဖြစ်ပါသည်။ သင်ယူမှုဆိုသည်မှာ လူတို့၏ အပြုအမူတွင် သို့မဟုတ် အသိပညာတွင် တွေ့ရှိရသော အတန်အသင့်အားဖြင့် ကြာရှည်ခိုင်မြဲမှုရှိသည့် အပြောင်းအလဲဖြစ်ပြီး ထိုအပြောင်းအလဲမှာလည်း အတွေ့အကြုံကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ရသည်။ သင်ယူမှုဆိုသည့် ဝေါဟာရကို သင်မည်သို့ နားလည်သဘောပေါက်သနည်း။

ကျော်ကြားသော သုတေသနလေ့လာချက်တစ်ခုတွင် ဆွီဒင်လူမျိုးပညာရေး စိတ်ပညာရှင် Roger Saljo က ပညာရေးတတ်မြောက်မှု အဆင့်အသီးသီးမှ (အတန်းအသီးသီးမှ) အရွယ်ရောက်ပြီးသူ ကျောင်းသားတို့အား သင်ယူမှုအကြောင်း၊ သူတို့မည်သို့သိရှိ

၁၆၆ <http://elearning.tki.org.nz/Teaching/Future-focused-learning/Project-based-learning>

နားလည်သည်ကို မေးမြန်းရန် သုတေသန ပြုထားခြင်း ဖြစ်သည်။ Roger Saljo က သုတေသန၌ ပါဝင်ခဲ့ကြသော ကျောင်းသား (၉၀) တို့ကို တွေ့ဆုံ မေးမြန်းခဲ့ပြီးနောက် ကောက်ချက်ဆွဲခဲ့ပါသည်။ ထိုကျောင်းသားတို့၌ သင်ယူမှုအကြောင်း နားလည်သဘောပေါက်မှု အမျိုးမျိုးတို့ရှိကြသည်။ သို့မဟုတ် သင်ယူမှုနှင့်ပတ်သက်သော အယူအဆများ (Conceptions of Learning) ရှိကြသည်။ Roger က တွေ့ရှိခဲ့ရသော ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုဆိုင်ရာ အယူအဆများကို အဓိကကျသော အယူအဆ (၅) ရပ် အဖြစ်သို့ စုစည်းခဲ့သည်။ ပုံ (၃.၄) တွင်ပြထားသည့်အတိုင်း အဓိက အယူအဆ (၅) မျိုးရှိကြသည်။

ပုံ ၃.၄။ ကျောင်းသားတို့၏ သင်ယူမှုအကြောင်း နားလည်သဘောပေါက်မှုများ^{၁၆၇}

ပထမပေါ်ပေါက်လာသော အယူအဆ (၂) ခုတွင် ကျောင်းသားများက သင်ယူမှုကို သီးခြားစီ ကွဲပြားနေသော အချက်အလက် အကြောင်းအရာများကို စုဆုံပေါင်းစည်းပေးသော ဖြစ်စဉ် တစ်ခုဟု ရှုမြင်ကြသည်။ ထိုသတင်းအချက်အလက်များကို ကျောင်းသားများသည် ဆရာ ထံမှ (သို့မဟုတ်) အခြား ရင်းမြစ်တစ်ခုမှ ရရှိလာသည်။ တတိယအယူအဆ ပေါ်ထွန်းလာ သည့်အခါ အချက်အလက်တို့ကို စုစည်းရရှိထားမှုနှင့် မလုံလောက်ဘဲ ရရှိမှုအပြင် အသုံးချ မှုရှိကြောင်း သိရှိလာကြသည်။ အချက်အလက်တို့၌ ရည်ရွယ်ချက်ရှိကြသည်။ လိုအပ်သည့် အခါထုတ်သုံးနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် သင်ယူမှုသည် အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝသည်။

ထိုတွေးခေါ်ယူဆမှုများမှ အရေးပါသော အပြောင်းအလဲတစ်ရပ်သည် စတုတ္ထအယူအဆတွင် ပေါ်ပေါက်လာသည်။ သင်ယူမှုသည် လူတိုင်းကိုယ်စီအတွက် အဓိပ္ပာယ်ရှိကြသည်။

^{၁၆၇} Entwistle & Peterson, 2004; Gibbs & Simpson, 2004-05.

တစ်ဦးချင်းစီက ရရှိလာသော စိတ်ကူးများနှင့် အတွေးအခေါ်များကို သူတို့အကျိုးအတွက် အနက်အဓိပ္ပာယ်ဖော်ကြသည်။ အချက်အလက်အသစ်တို့ကိုလည်း ယခင်ရှိပြီးဖြစ်သော အသိပညာနှင့်ဆက်စပ်ပေးခြင်းအားဖြင့် အနက်အဓိပ္ပာယ် ဖော်နိုင်လာကြသည်။ ပဉ္စမ အယူအဆအရ သင်ယူမှုက ကမ္ဘာလောကကို ခြားနားသော အမြင်နှင့် သိမြင်စေပြီး ပုံသဏ္ဍာန် ပြောင်းသွားသော အတွေးအမြင်များကို ပေါ်ပေါက်လာစေသည်။

မူလတန်းအထက်ဆင့်နှင့် အလယ်တန်းကျောင်းများသို့ ရောက်ရှိလာသည့်အခါ ကျောင်းသား များသည် သင်ယူမှုအကြောင်းကို ပိုမိုရှုပ်ထွေးစွာ အဆင့်မြင့်စွာ တွေးခေါ်တတ်မှုများစတင် ဖွံ့ဖြိုးလာကြသည်။^{၁၆၈} နောက်ပိုင်းအတွေးအခေါ်များတောက်လျှောက်ဖွံ့ဖြိုးလာသော်လည်း ယခင်အစောပိုင်းက သင်ယူမှုအကြောင်း တွေးခေါ်မှုများသည် သူတို့မြင်ကွင်းထဲသို့ ဝင်လာ နေဆဲ ဖြစ်သည်။

အမှန်တကယ်အားဖြင့် သင်ယူမှုအကြောင်း အယူအဆ အပြည့်အဝဖွံ့ဖြိုးပြီးသည့် ကျောင်းသားများက သင်ယူမှုဖြစ်စဉ် အမျိုးမျိုးကို မည်သို့အသုံးပြုနိုင်ကြောင်း သတိမူသိရှိ လာကြပြီးနောက် သူတို့၏ သင်ယူမှုဆိုင်ရာ အခြေအနေအကြောင်းအရာတို့နှင့် ဆီလျော် သော ဖြစ်စဉ်တို့ကိုသာ အသုံးပြုကြမည် ဖြစ်ပါသည်။ အဓိကအချက်များမှာ အောက်ပါတို့ ဖြစ်ကြသည်။

- သင်ယူမှု၏ အဓိပ္ပာယ်ကို တစ်စိတ်တစ်ဒေသအားဖြင့် ၎င်းဖြစ်ပေါ်ရာ အခြေအနေ အကြောင်းအရာများမှ ကောက်ယူနိုင်ခြင်း
- သင်ယူမှုအခြေအနေ အကြောင်းအရာတစ်ရပ်ရပ်တွင် သူတို့အတွက်လိုအပ်သော အကြောင်းအရာတို့ကို ယခင်ကဖြစ်ခဲ့သော အဖြစ်အပျက်များပေါ် အခြေခံပြီး သင်ယူမှု၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ကောက်ယူရန် ကျောင်းသားများက ကြိုးစားကြခြင်း^{၁၆၉}

^{၁၆၈} Steketee, 1996.
^{၁၆၉} Entwistle & Peterson, 2004.

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၃)။ အတွေးနယ်ချဲ့စရာ ပါဝင်သော ကိုယ်တွေ့ဖြစ်ရပ်မှန် မှတ်တမ်းတို (စာပန်းချီ) တစ်ပုဒ်အပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျောင်းသားတစ်ဦးအား ၎င်း၏ မူလကအသုံးပြုနေသော သင်ယူမှုနည်းလမ်းမှ ဖယ်ခွာစေပြီး နက်ရှိုင်းစွာ ချဉ်းကပ်သင်ယူမှုနည်းလမ်းသို့ ပြောင်းလဲ လက်ခံ အသုံးပြုသွားစေရန် သင်ရိုးညွှန်းတမ်းက မည်သို့ လုပ်ဆောင်တတ်ပုံအပေါ် ပြန်လည် သုံးသပ် စဉ်းစားတတ်စေရန် ဖြစ်သည်။

အောက်ဖော်ပြပါ စာပန်းချီ ကိုယ်တွေ့ဖြစ်ရပ်မှန် မှတ်တမ်း (ဆိုလိုသည်မှာ ထိုးထွင်းသိမြင်မှု ဉာဏ်အလင်းပေါက်စေနိုင်သည့် ဖြစ်ရပ်အကျဉ်း) ကို ဖတ်ရှုပါ။ ဤမှတ်တမ်းတွင် တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားတစ်ဦးက ၎င်း၏ ကိုယ်တွေ့ဖြစ်ရပ်ကို ရေးသားထားသည်။ ဘာသာရပ် တစ်ခုကို လေ့လာရာတွင် ၎င်းအသုံးပြုထားသော သင်ယူမှုဆိုင်ရာ ချဉ်းကပ်နည်းများအပေါ် ပြန်လည် သုံးသပ် စဉ်းစားပြထားသည်။ ထိုကျောင်းသားသည် ဘာသာရပ်တစ်ခုကို မအောင်မြင်ခဲ့ သောကြောင့် ဒုတိယအကြိမ် ပြန်လည်ဖြေဆိုခဲ့ရသူ ဖြစ်သည်။

အကယ်၍ သင်သည် စိတ်ဖိစီးမှုများပြားနေလျှင် စာမေးပွဲအောင်မြင်ရေး (ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ) တစ်ခုတည်းကို အထူးအာရုံစိုက်လာလိမ့်မည်။ ထိုအချက်ကို ကျွန်တော့်အတွေ့အကြုံမှ သိရှိလာသည်။ ကျွန်တော်အားနည်းသော ဘာသာရပ်တစ်ခုကို သေချာစွာ နားလည် သဘောပေါက်စေရန် ကြိုးပမ်းအားထုတ်ခဲ့ပါသည်။ သို့ရာတွင် ထိုဘာသာရပ်တွင် ကျရှုံးခဲ့ ပါသည်။ ထိုဘာသာရပ်ကို ပြန်ဖြေရသောအခါ ကျွန်တော်က အောင်မှတ်ရရှိရေးကိုသာ ဦးတည်၍ အာရုံစိုက် ဂရုပြုခဲ့ပါသည်။ ယခုတစ်ကြိမ်၌မူ ကျွန်တော့်အမှတ်မှာ ၉၆% ရရှိ လာပါသည်။ ပထမအကြိမ်က အဘယ်ကြောင့် ကျရှုံးရကြောင်းကို ဆရာက နားမလည်နိုင် အောင် ဖြစ်နေပါသည်။ ကျွန်တော်က ယခုတစ်ကြိမ် လေ့လာသင်ယူရာတွင် ဘာသာရပ်ကို နားလည်သဘောပေါက်ရန်ထက် စာမေးပွဲအောင်မြင်မှု စံသတ်မှတ်ချက် ပြည့်မီရန်ကိုသာ အထူးဂရုပြု အာရုံစိုက်ခဲ့ကြောင်း ဆရာ့ကို ပြောခဲ့ပါသည်။ ကျွန်တော်၏ ဤကိုယ်တွေ့ဖြစ်ရပ် က ရည်ရွယ်ချက်ကို တစ်နည်းနည်းဖြင့် ရှုပ်ထွေးသွားစေကာ ကျွန်တော်လည်း နားမလည် နိုင်အောင် ဖြစ်ခဲ့ရပါသည်။ (သုတေသနပြုချက် တစ်ခုထဲမှ ကျောင်းသား၏ အဖြေ)^{၁၇၀}

၁၇၀ Student response in research in Gibbs, 1992, p. 101.

အုပ်စုများဖွဲ့စည်းပြီး အောက်ပါမေးခွန်းများကို ဖြေဆိုပါ။

- ဘာသာရပ်ကို ပထမအကြိမ် လေ့လာသင်ယူစဉ်က ထိုကျောင်းသားသည် ဘာသာရပ်ကို နားလည် သဘောပေါက်စေရန် ဦးစွာပထမ ကြိုးပမ်းခဲ့သည်။
 - ကျောင်းသားသည် ဘာသာရပ်ကို လေ့လာစဉ် မည်သို့သော သင်ယူမှု အကြောင်း အယူအဆများကို အသုံးပြုခဲ့သနည်း။
 - ဤသို့ချဉ်းကပ်သင်ယူမှု မအောင်မြင်ရသည်မှာ အဘယ်ကြောင့်ဖြစ်သည် ဟု သင် ထင်မြင်ပါသနည်း။

- ဘာသာရပ်ကို ဒုတိယအကြိမ်သင်ယူရန် ချဉ်းကပ်သည့်အခါတွင်မူ ကျောင်းသား က စာမေးပွဲ အောင်မှတ်ရရန်ကိုသာ အဓိကထား အာရုံစိုက်ဂရုပြုကာ သင်ယူ သည်ဟု ဆိုပါသည်။
 - ကျောင်းသားသည် ဘာသာရပ်ကို ဒုတိယအကြိမ်လေ့လာစဉ် မည်သို့သော သင်ယူမှုအကြောင်း အယူအဆများကို အသုံးပြုခဲ့သနည်း။
 - ဤချဉ်းကပ် သင်ယူမှုကို အသုံးပြုသည့်အခါ အဘယ်ကြောင့် အောင်မြင် မှု ရရှိခဲ့သနည်း။

- ဘာသာရပ်တစ်ခုကို ချဉ်းကပ်သင်ယူရာတွင် “စာမေးပွဲအောင်ချက်ရရှိရန်သာ” ရည်ရွယ်လျက် သင်ယူမှုသည် အကောင်းဆုံးသင်ယူမှု ဖြစ်ပါသလား။
- သင်ယူမှုအတွေ့အကြုံ ပြီးဆုံးသွားသောအခါ ကျောင်းသား၏ ကောက်ချက်ချမှု ကို စဉ်းစားပါ။ “ဤ ကိုယ်တွေ့ဖြစ်ရပ်က တစ်နည်းအားဖြင့် ရည်ရွယ်ချက်ကို အနိုင်ယူသွားသည်ဟု ထင်မြင်စရာ ဖြစ်ပါသလား” ပညာသင်ကြားပေးသူ ဆရာ များအနေနှင့် ကိုယ်တွေ့ဖြစ်ရပ်မှန် မှတ်တမ်းမှ မည်သည့်အတွေးအခေါ် သဘောတရားကို ရရှိနိုင်မည်နည်း။

သင်ယူမှုနှင့်ပတ်သတ်၍ချဉ်းကပ်နည်းလမ်းများ

ဗြိတိန်နိုင်ငံသား ပညာရေးစိတ်ပညာရှင် Noel Entwistle နှင့် အပေါင်းအသင်းများကလည်း Saljo ၏ သုတေသနမျိုး အလားတူ သုတေသနတစ်ခုကို ပြုခဲ့ကြသည်။ Marton နှင့် Saljo တို့၏ သုတေသနကို အခြေပြုအသုံးပြုပြီး^{၁၇၁} Entwistle နှင့် အပေါင်းအသင်းများက ကျောင်းသားများ အသုံးပြုတတ်ကြသော သင်ယူရန် ချဉ်းကပ်မှု အမျိုးအစား (၂) မျိုးကို ရှာဖွေ ဖော်ထုတ်၍ သတ်မှတ်ပေးနိုင်ခဲ့ကြပါသည်။ ထိုအမျိုးအစား (၂) ခုမှာ အနှစ်သာရကို ရှာဖွေ သည့် နက်ရှိုင်းသော ချဉ်းကပ်သင်ယူမှု (deep approaches to learning) နှင့် အပေါ်ယံ အသွင်သဏ္ဍာန်ကိုသာ အာရုံစိုက် ဂရုပြုသည့် အပေါ်ယံမျက်နှာပြင်ကို ရှုပ်တိုက်ချဉ်းကပ် သင်ယူမှုများ (surface approaches) ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ Entwistle နှင့် Peterson တို့က သင်ယူသူ/ကျောင်းသား၏ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ဤချဉ်းကပ်သင်ယူမှု အမျိုးအစား (၂) မျိုးနှင့် ဆက်စပ်နေသော သင်ယူမှုဖြစ်စဉ်များကို ဇယား (၃.၁)^{၁၇၂} တွင် ပြထားသည့်အတိုင်း အကြမ်းဖျင်းဖော်ထုတ်ခဲ့ကြသည်။

ဇယား ၃.၁။ ကျောင်းသား၏ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် အပေါ်ယံရှုပ်တိုက် ချဉ်းကပ်သင်ယူမှုနှင့် (အနှစ်သာရ ရှာဖွေ သည့်) နက်ရှိုင်းသော ချဉ်းကပ်သင်ယူမှုတို့နှင့် ဆက်စပ်နေသော ဖြစ်စဉ်များ

အပေါ်ယံရှုပ်တိုက် ချဉ်းကပ်မှု - အကြောင်းအရာကို ပြန်လည်ထုတ်လုပ်သည်	နက်ရှိုင်းသော ချဉ်းကပ်မှု - အဓိပ္ပာယ်ကို ရှာဖွေသည်
<p>ရည်ရွယ်ချက် - သင်ရိုးပါ လိုအပ်ချက်များကို နိုင်နင်းစွာ ဖြည့်ဆည်းကိုင်တွယ် ဆောင်ရွက်တတ်စေရန်</p>	<p>ရည်ရွယ်ချက် - သင်ယူသူကိုယ်တိုင် စိတ်ကူးများ/ သဘောတရားများကို ခရေစေ့တွင်းကျ(စေ့စပ်စွာ) နားလည်သဘောပေါက်လာစေရန်</p>
<p>ဖြစ်စဉ်များ</p> <ul style="list-style-type: none"> • သင်ရိုးပါ အကြောင်းအရာများကို တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ဆက်စပ်မှုမရှိသော အသိပညာ၏ အစိတ်အပိုင်း အပိုင်းအစများ စုဝေးမှုအဖြစ် ယူဆချဉ်းကပ်ခြင်း 	<p>ဖြစ်စဉ်များ</p> <ul style="list-style-type: none"> • စိတ်ကူးများ/အတွေးအခေါ်များကို ယခင်က သိရှိနှင့် ပြီးဖြစ်သော အသိပညာ အတွေ့အကြုံများနှင့် ဆက်စပ်ပေါင်းစည်းခြင်း

၁၇၁ Marton and Säljö, 1976.

၁၇၂ Entwistle & Peterson, 2004.

<p>အပေါ်ယံရုပ်တိုက် ချဉ်းကပ်မှု - အကြောင်းအရာကို ပြန်လည်ထုတ်လုပ်သည်</p>	<p>နက်ရှိုင်းသော ချဉ်းကပ်မှု - အဓိပ္ပာယ်ကို ရှာဖွေသည်</p>
<p>ရည်ရွယ်ချက် - သင်ရိုးပါ လိုအပ်ချက်များကို နိုင်နင်းစွာ ဖြည့်ဆည်းကိုင်တွယ် ဆောင်ရွက်တတ်စေရန်</p>	<p>ရည်ရွယ်ချက် - သင်ယူသူကိုယ်တိုင် စိတ်ကူးများ/ သဘောတရားများကို ခရေစေ့တွင်းကျ(စေ့စပ်စွာ) နားလည်သဘောပေါက်လာစေရန်</p>
<ul style="list-style-type: none"> • အချက်အလက်များကို ပုံမှန်အလွတ်ရအောင် ကျက်မှတ်ခြင်းနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်း အဆင့်ဆင့် (နည်းစဉ်) တို့ကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင်ခြင်း • အနိမ့်ဆုံး လိုအပ်ချက်များ ရရှိရေးကိုသာ အလေးပေး အာရုံစိုက်ခြင်း • သင်ရိုးတွင်ဖြစ်စေ၊ ချမှတ်ပေးသော လုပ်ငန်း တွင်ဖြစ်စေ တန်ဖိုးသိမှု နည်းပါးခြင်း (တန်ဖိုးရှိကြောင်း မသိမြင်ခြင်း) • သင်ယူမှု၏ ရည်ရွယ်ချက်ပေါ်၌ ဖြစ်စေ၊ သင်ယူမှု နည်းဗျူဟာပေါ်၌ ဖြစ်စေ ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားခြင်း လုံးဝမပြုဘဲ လေ့လာသင်ယူခြင်း • အလုပ်နှင့်ပတ်သက်၍ လွန်ကဲသော ဖိစီးမှုဒဏ်နှင့် လွန်ကဲသော စိုးရိမ် ကြောင့်ကြမှုများ ခံစားရခြင်း 	<ul style="list-style-type: none"> • အချက်အလက်တို့၏ အောက်ခြေလွှာတွင် ငုပ်လျှိုး တိမ်မြုပ်နေသည့် အဆင်အကွက်ပုံစံ (Pattern) စသည်တို့နှင့် ငုပ်လျှိုးနေသော သဘောတရားတို့ကို ရှာဖွေခြင်း • သင်ယူတတ်မြောက်သွားမှု၏ သက်သေသာဓကတို့ကို စစ်ဆေးခြင်းနှင့် ထိုသက်သေသာဓကတို့ကို အဆုံးသတ်ကောက်ချက်ချခြင်း (Conclusion) များနှင့် ဆက်စပ်ပေးခြင်း • ကျိုးကြောင်း ဆီလျော်စွာ ဆင်ခြင်တွေးတော မှု (ယုတ္တိတန်မူ) နှင့် အကျိုးသင့်အကြောင်းသင့် ဆွေးနွေးမှုတို့ကို စိစစ်သုံးသပ်ခြင်း • သင်ယူမှုတိုးတက်လာသည့်အလျောက် နားလည် သဘောပေါက်မှု ရှိ/မရှိကို စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း • စိတ်ကူးစိတ်သန်းများနှင့် သဘောတရားများကို နားလည်သဘောပေါက်အောင် ကြိုးစားပြီး အသိဉာဏ်ဆိုင်ရာ စမ်းသပ်စိန်ခေါ်မှု (ဉာဏ်ကို စမ်းသပ်သော သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများ) များကို ဆောင်ရွက်ရခြင်း၌ နှစ်ခြိုက်မွေ့လျော်ခြင်း

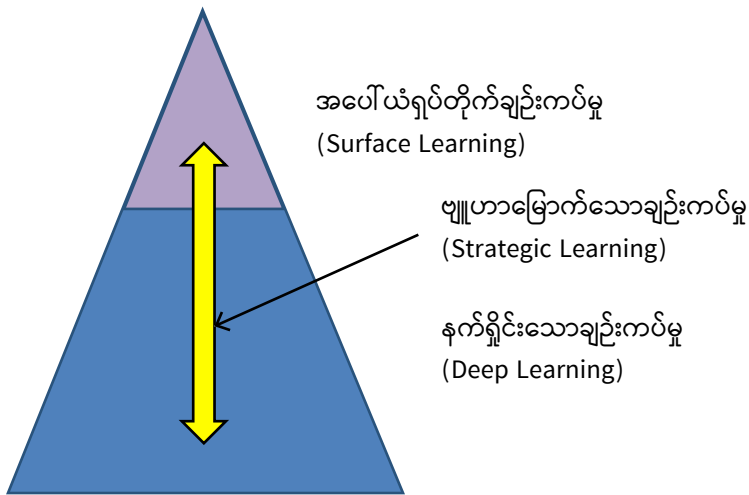
သို့ရာတွင် သုတေသီတို့က တတိယအမျိုးအစား ချဉ်းကပ်သင်ယူမှုတစ်ခု တည်ရှိနေမှုကို လည်း မှတ်သားသိရှိခဲ့ကြသည်။ ထိုသင်ယူမှု အမျိုးအစားမှာ ပထမတစ်မျိုးနှင့် ဒုတိယ တစ်မျိုးကြားရှိ လက်တွေ့ကျသော အလယ်အလတ် ဆင်ခြင်မှုသဘောတရားပါဝင်သော ချဉ်းကပ်သင်ယူမှုပင် ဖြစ်သည်။ အဆိုပါချဉ်းကပ်သင်ယူမှုကို အသုံးပြုသော ကျောင်းသား များ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ “သင်တန်း (လုပ်ငန်းများ) တွင် ကောင်းစွာဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် နှင့် တစ်ကိုယ်ရေ/ ပုဂ္ဂိုလ်ရေး ဆိုင်ရာ ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်များသို့ ရောက်ရှိစေ ရန်”^{၁၇၃}ဖြစ်သည်။ တစ်နည်းအားဖြင့်ဆိုသော် စိတ်ကူးစိတ်သန်း/အတွေးအခေါ်များကို

^{၁၇၃} Entwistle & Peterson, 2004, p. 415.

နားလည်သဘောပေါက်စေရန် ကြိုးစားအားထုတ်ခြင်းနှင့် အသိဉာဏ်ဆိုင်ရာ စမ်းသပ်စိန်ခေါ်မှုများကို တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်တတ်ခြင်းများ ရှိရှိမျှဖြင့် သင်တန်းမှ သတ်မှတ်ထားသော လိုအပ်ချက်များကို ပြည့်မီအောင်ဆောင်ရွက်နိုင်မည် မဟုတ်ပါ။ သင်တန်းမှ သတ်မှတ်ထားသော လိုအပ်ချက်များ ပြည့်မီစေရန်အတွက်မှာမူ အလျော့အတင်းပြုညှိနှိုင်းမှု (compromise) လိုအပ်ပါသည်။

ဇယား ၃.၂။ ဗျူဟာမြောက်သော ချဉ်းကပ်သင်ယူမှု/ သင်ယူရန်ချဉ်းကပ်မှုနှင့် ဆက်စပ်နေသော ရည်ရွယ်ချက်နှင့် သင်ယူမှုဖြစ်စဉ်များ

ဗျူဟာမြောက်သော သင်ယူရန်ချဉ်းကပ်မှု - စနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းထားသော လေ့လာသင်ယူမှု ဖြစ်လာစေရန် စူးစမ်းရှာဖွေ စဉ်းစားသည်
ရည်ရွယ်ချက် - သင်တန်း (လုပ်ငန်းများ) တွင် ကောင်းမွန်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန်နှင့် တစ်ကိုယ်ရေ/ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဆိုင်ရာ ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်များသို့ ရောက်ရှိစေရန်
ဖြစ်စဉ်များ <ul style="list-style-type: none"> • (အချက်အလက်/အကြောင်းအရာများကို) စုစည်းခြင်း • အတွေးအခေါ်ပြည့်ဝစွာ လေ့လာခြင်း (စဉ်းစားတွေးခေါ်ရန်သင်ယူခြင်း) • အချိန်နှင့် အင်အားစိုက်ထုတ်မှုတို့ကို နိုင်နင်းအောင် ချင့်ချိန် စီမံခန့်ခွဲခြင်း • အလုပ်အပေါ်၌ အာရုံစိုက်မှုထားရှိရန် မိမိကိုယ်မိမိ တိုက်တွန်းခြင်း • စစ်ဆေးအကဲဖြတ်မှုအတွက် လိုအပ်ချက်များနှင့် အောင်မြင်မှုစံသတ်မှတ်ချက်များကို ဂရုပြုအလေးထားခြင်း • သင်ယူလေ့လာမှု နည်းလမ်းအမျိုးမျိုးတို့၏ ထိရောက်မှုကို စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း • တစ်သမတ်ညီညွတ်စွာ ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုပြုရန် တာဝန်ရှိသည်ဟု ခံယူခြင်း။ မိမိကိုယ်တိုင် လုပ်ဆောင်ရန်သတ်မှတ်ထားသော တာဝန်များကို တာဝန်သိစိတ်ရှိခြင်း ဖြစ်စဉ်၏ ရှေ့နောက် တစ်လျှောက်လုံးတွင် တာဝန်ကျေစေမှုအတွက် အစဉ်မပြတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်ခြင်း

ပုံ ၃.၅။ သင်ယူရန် ချဉ်းကပ်မှုများ/ချဉ်းကပ်သင်ယူမှု နည်းလမ်းများ^{၁၇၄}

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၄)။ မိမိ၏ ကိုယ်ပိုင်သင်ယူရန် ချဉ်းကပ်မှုများ/ချဉ်းကပ် သင်ယူမှုများအပေါ်၌ ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဘာသာရပ်များကို လေ့လာသင်ယူရာတွင် သင်အသုံးပြုထားသော ချဉ်းကပ်သင်ယူမှုများအပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားတတ်စေရန် ဖြစ်သည်။

၁။ ချဉ်းကပ်သင်ယူမှု (၃) မျိုးစလုံးတွင် ပါဝင်နေသော ကျောင်းသား၏ ရည်ရွယ်ချက်များအပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားပါ။ ပညာရေးဘွဲ့ ရရှိရေးအတွက် သင်တို့၏ သင်ယူမှုရည်မှန်းချက်များမှာ မည်သည်တို့ ဖြစ်ကြသနည်း။

- အပေါ်ယံရှုပ်တိုက်ချဉ်းကပ်မှု - ဘာသာရပ်၏လိုအပ်ချက်များကို ကိုင်တွယ် ဖြေရှင်းရန်၊ ပြည့်မီ အောင် ဆောင်ရွက်ရန်
- ဗျူဟာမြောက်သောချဉ်းကပ်မှု - ဘာသာရပ်တွင် ကောင်းစွာလိုက်နိုင်ပြီး တစ်ကိုယ်ရေ ရည်မှန်းချက်များကိုလည်း ပေါက်မြောင်အောင် ဆောင်ရွက် နိုင်ရန်။
- နက်ရှိုင်းသောချဉ်းကပ်မှု - အတွေးအခေါ်များကို ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ နားလည်ရန်

၁၇၄ Wheeler, 2014. Creative Commons Attribution-Share Alike licence 4.0 International

- ၂။ ဖော်ပြခဲ့သည့် ချဉ်းကပ်မှုအမျိုးအစား (၃) မျိုးစလုံးနှင့် ဆက်စပ်နေသော သင်ယူမှုဖြစ်စဉ်အပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားပါ။ မည်သည့် သင်ယူမှုဖြစ်စဉ် များကို သင်အသုံးပြုနေသနည်း။ ဤသင်ယူမှုဖြစ်စဉ်များကို အလေးပေး ဖော်ပြပါ။ ၎င်းတို့အထဲမှ မည်သည့်ချဉ်းကပ်သင်ယူမှုသည် သင်တို့နှင့် အညီညွတ်ဆုံး ဖြစ်သနည်း။
- ၃။ သင်တို့အနေနှင့် ဘာသာရပ်အမျိုးအမျိုးတို့ကို သင်ယူရာတွင် သင်ယူမှုဖြစ်စဉ် အမျိုးအမျိုးတို့ကို အသုံးပြုကြပါသလား။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။ ဘာသာရပ် ဆိုင်ရာ မည်သည့်အခြေအနေများက သင်တို့အား သင်ယူမှုဖြစ်စဉ် အမျိုးအမျိုး တို့ကို ပြောင်းလဲအသုံးပြုစေသနည်း။
- ၄။ ခြုံငုံသုံးသပ်မှုအနေဖြင့် ပထမနှစ်က သင်တို့အသုံးပြုခဲ့သော ချဉ်းကပ်သင်ယူမှု များသည် ဒုတိယနှစ်သို့ ရောက်သောအခါ ပြောင်းလဲသွားခဲ့ခြင်း ရှိ/မရှိကို သုံးသပ်ပါ။

ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန်မေးခွန်းများ

- ၁။ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဆိုင်ရာစီမံချက်များက သင်ယူသူများအား သင်ယူလိုစိတ် ပေါ်ပေါက် လာစေရန် မည်သို့ စေ့ဆော်ပေးပြီး သင်ယူမှု၌ စိတ်ပါဝင်စားလာစေရန် မည်သို့ ဆောင်ရွက်ပေးသနည်း။
- ၂။ ကျောင်းသားတစ်ဦးထံ၌ အယူအဆတို့ ပိုမိုရင့်ကျက်လာသောအခါ သူတို့၏ သင်ယူမှုအကြောင်း နားလည်ထားသော အယူအဆများသည်လည်း အပြောင်းအလဲရှိလာကြသည်ဟု Saljo က ဆိုပါသည်။ ထိုအဆိုအရ ကျောင်းသား များတွင် သင်ယူမှုဆိုင်ရာ အယူအဆ (၅) ခုတို့အနက် အရေးပါသော အပြောင်းအလဲမှာ မည်သည့်အယူအဆ ဖြစ်သနည်း။
- ၃။ Saljo ၏ သုတေသနတွေ့ရှိချက်အရ သင်ယူမှုအကြောင်း အပြည့်အဝ နားလည် လာသည့် အခါတွင် ပေါ်ပေါက်လာသည့် အယူအဆအကြောင်းကို ဖော်ပြပါ။
- ၄။ သင်ယူမှုကို ချဉ်းကပ်ရာတွင် အပေါ်ယံရုပ်တိုက်ချဉ်းကပ်မှု၊ နက်ရှိုင်းသော ချဉ်းကပ်မှုနှင့် ဗျူဟာမြောက်သောချဉ်းကပ်မှု အသီးသီးတို့တွင်ရှိနေမည့် ကျောင်းသား၏ ရည်ရွယ်ချက် အသီးသီးတို့ကို နှိုင်းယှဉ်ပြပါ။

၃.၂။ မေးခွန်းမေးခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်တွေးခေါ်ခြင်း

ဆရာများက ရည်ရွယ်ချက်အမျိုးမျိုးအတွက် မေးခွန်းများကိုအသုံးပြုကြသည်။ ကျောင်းသားများ၏ စိတ်ဝင်စားမှုကို လှုံ့ဆော်/စေ့ဆော်ပေးရန် ယခင်ကသိရှိပြီးသော အချက်အလက်ဟောင်းများနှင့် အချက်အလက်သစ်များကို ဆက်စပ်ပေးနိုင်ရန်၊ သင်ယူမှုဖြစ်စဉ်၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအနေဖြင့် ကျောင်းသားများ၏ အသိပညာတည်ဆောက်မှုတွင် ကူညီမှုရစေရန်နှင့် သူတို့၏ နားလည်မှုကို စစ်ဆေးရန် မေးခွန်းများမေးလေ့ရှိကြသည်။ သို့ရာတွင် စာသင်ခန်းတွင်း မေးခွန်းများမေးရာ၌ တွေးခေါ်မှုအဆင့်မြင့်သော အခြေခံကျကျမေးခွန်းမျိုး၊ မှတ်မိနိုင်စွမ်းကို စစ်ဆေးသည့် မေးခွန်းမျိုး (recall questions) ကိုသာ အများအားဖြင့် ဆရာများက မေးလေ့ရှိကြသည်ဟု သုတေသန တွေ့ရှိချက်များက ဖော်ပြကြသည်။

ဤအခန်းငယ်တွင် အဖွင့်မေးခွန်း နှင့်အပိတ်မေးခွန်း အမျိုးအစားများ အဖြေရရန် စဉ်းစားချိန်ပေး၍ မေးခွန်းမေးနည်းများ၊ သင်၏ အသိပညာနှင့် နားလည်သဘောပေါက်မှုကို စစ်ဆေးအကဲဖြတ်၍ အဆင့်မြင့်တွေးခေါ်တတ်ရာ၌ ကျွမ်းကျင်မှုကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်သည့် မေးခွန်းများ ပြုစုတည်ဆောက်တတ်စေမည့် ကိရိယာများအကြောင်းတို့ကို အသေးစိတ် လေ့လာသင်ယူရမည် ဖြစ်သည်။

၃.၂.၁။ ထိရောက်သောမေးခွန်းများမေးခြင်း - ထူးခြားသော လက္ခဏာများနှင့် နည်းလမ်းများ

မျှော်မှန်းထားသော သင်ယူမှုရလဒ်များ

ဤသင်ခန်းစာကို သင်ယူပြီးချိန်တွင် သင်သည် -

- ကောင်းမွန်စွာ ပုံစံတကျပြုစုထားသော အဖွင့်မေးခွန်းများနှင့် အပိတ်မေးခွန်းများကို ရေးသားတတ်မည်။
- မေးခွန်းမေးမှုအစီအစဉ်တစ်ခုတွင် ပါဝင်သည့် မေးခွန်းမေးခြင်း၊ အဖြေကို လက်ခံခြင်းနှင့် သုံးသပ်အကဲဖြတ်ခြင်း၊ အဆင့်(၃)ခုအကြောင်းနှင့် မေးခွန်းများ၏ အသုံးဝင်မှုကို ရှင်းပြတတ်မည်။
- သိမှုဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှု အဆင့်အသီးသီးမှ ကလေးတို့အတွက် မေးခွန်းများ ထုတ်ရာတွင် ဘလွန်း၏ သင်ယူမှုနယ်ပယ်များကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း (Bloom's Taxonomy) အကြောင်း နားလည်မှုကို အသုံးပြုတတ်မည်။

မေးခွန်းမေးခြင်း - ပုံစံတကျရှိပြီး ရည်ရွယ်ချက်ခိုင်မာသော မေးခွန်းများဖြစ်ခြင်း

အချို့ပညာရေးစနစ်များတွင် မေးခွန်းမေးခြင်းလုပ်ငန်းကို သြဇာသက်ရောက်မှုကြီးမားသော သင်ကြားမှုနည်းလမ်း/ဗျူဟာတစ်ခုအဖြစ် ရည်ညွှန်းကြသည်။ ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုနှင့်ပတ်သက်၍ မေးခွန်းမေးခြင်းနည်း၏ အကျိုးကျေးဇူးများကို သုတေသနပြုချက်များစွာ တို့က ဖော်ပြခဲ့ကြသည်။^{၁၇၅}

ဤအကျိုးကျေးဇူးများကို အမြင့်မားဆုံးအထိရရှိစေရန်အတွက် မေးခွန်းများကို ပုံစံတကျစွာ ထုတ်တတ်ရမည်ဖြစ်ပြီး ရည်ရွယ်ချက်ပြည့်ဝမှုလည်း ရှိရပါမည်။ ပုံစံတကျစွာထုတ်ထားသော မေးခွန်းများသည် အောက်ပါအရည်အသွေးတို့နှင့် ပြည့်စုံကြသည်။

၁၇၅ Victoria Government Department of Education and Training, 2019.

- ရှင်းလင်းပြတ်သားမှုရှိခြင်း - မေးခွန်းဆိုလိုရင်းကို ကျောင်းသားများက နားလည်ခြင်း
- တိုတိုနှင့်လိုရင်းကိုမေးခြင်း - မေးခွန်းတွင်ပါသောစကားလုံးတို့ နည်းနိုင်သမျှ နည်းစေခြင်း၊ ကျစ်လစ်ခြင်း
- သဘာဝကျခြင်း - မေးခွန်းကို ရိုးရိုးရှင်းရှင်း စကားလုံးများဖြင့်သာ တည်ဆောက်ပါ။ မြန်မာဘာသာ (သို့မဟုတ်) အင်္ဂလိပ်ဘာသာကို အသုံးပြု၍ ရေးရာ/ပြောရာတွင် ရှင်းလင်း လွယ်ကူခြင်း
- ရည်ရွယ်ချက်ပြည့်ဝစေခြင်း - မေးခွန်းများ၏ ရည်ရွယ်ချက် ပြည့်/မပြည့်ကို ပြန်လည်သုံးသပ်နိုင်စေရန် သင့်လျော်သော သိမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့်တိုင်း၌ မေးခွန်းများကို မေးပေးခြင်း

ပုံ (၃.၆) တွင် ပါဝင်သော မေးခွန်းမေးခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်များနှင့် ပတ်သက်သည့် လက်ရှိ အများစုကလက်သင့်ခံထားသော ရှုထောင့်များကို ဖတ်ရှုလေ့လာပါ။

မေးခွန်းမေးခြင်း၏ ပင်မရည်ရွယ်ချက်မှာ နောက်ထပ်တစ်ဆင့်တွင် မည်သည့် လိုအပ်ချက်များကို သင်ကြားသင့်ကြောင်း ဆရာများက ရှာဖွေဖော်ထုတ် သိရှိရန်ဖြစ်သည်။ ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှု၌ လွဲမှားသော အယူအဆများ (misconception) ပေါ်ပေါက်လာတတ်သည်။ မေးခွန်းမေးခြင်းဖြင့် ကျောင်းသားများ၏ သိရှိမှု၊ ယုံကြည်မှုတို့နှင့် ပတ်သက်သည့် အကြောင်းအရာများကို ဆရာများက သိရှိလာနိုင်ကြသည်။ ထိုအခါ ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှု လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးရန်နှင့် သူတို့၏ သင်ယူမှုရည်မှန်းချက် ပန်းတိုင်များသို့ ဦးတည်ရှေ့ဆက် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဆရာများက သူတို့၏ သင်ကြားမှုကို လိုက်လျောညီထွေ ပြုပြင်ထောက်ပံ့ ကူညီပေးနိုင်ကြသည်။

အခြားရည်ရွယ်ချက်တစ်ခုမှာ မေးခွန်းမေးခြင်းမှတစ်ဆင့် ကျောင်းသားတို့သင်ယူမှုတွင် ချင့်ချိန် စဉ်းစားဝေဖန်တတ်စေရန် ဖြစ်ပါသည်။ ကျောင်းသားများကို မှန်/မှားစသည့် အခြေခံ မှတ်မိနိုင်မှု အချက်အလက်များကိုသာ မေးမည့်အစား ပို၍နက်ရှိုင်းစွာ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ လေ့လာနိုင်စေသည့် မေးခွန်းမျိုးကို မေးသင့်သည်။ သို့မှသာ သူတို့သည် ကြောင်း/ကျိုးဝေဖန် စိစစ်ကာ စဉ်းစားတတ်မည်ဖြစ်သည်။

ဩစတြေးလျနိုင်ငံ သင်ကြားမှုနှင့် ကျောင်းဦးဆောင်မှုဆိုင်ရာတက္ကသိုလ် n.d

မေးခွန်းမေးခြင်းက ကျောင်းသားများကို သင်ယူမှုတွင် တက်ကြွစွာပါဝင်စေခြင်း၊ စိတ်ဝင်စားမှုနှင့် သိလိုစိတ် ပြင်းပြမှုကို နှိုးဆွပေးခြင်းနှင့် သိရှိလာသောအချက်အလက်များကို ၎င်းတို့၏ ဘဝများနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးခြင်းတို့ ကို ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

မေးခွန်းမေးခြင်းက ကျောင်းသားများကို ဆွေးနွေးရန်၊ ငြင်းခုံရန်၊ ထင်မြင်ချက်များကို ဖော်ပြရန် နှင့် ခြားနားသော ရှုထောင့်တစ်ခု (ရှုထောင့်သစ်တစ်ခု) ကိုဖော်ပြရန် အခွင့်အလမ်းများ ပံ့ပိုးပေးသည်။

မေးခွန်းမေးခြင်းက ဆရာများအား ကျောင်းသားများ၏ နားလည်မှုအပေါ် ချက်ခြင်းလက်ငင်း တုံ့ပြန် အကြံပြုချက်ပေးနိုင်သည်။ အလွတ်သဘော စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် သင်ယူစဉ် စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းတို့ ပြုရာ၌လည်း ထောက်ပံ့မှုပြုသည်။

မေးခွန်းမေးခြင်းက သင်ကြားမှုနည်းဗျူဟာများ၏ ထိရောက်မှုအပေါ် တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်ပေး နိုင်သည်။

ဗစ်တိုးရီးယားပြည်နယ်-၂၀၁၉

ပုံ ၃.၆။ မေးခွန်းမေးခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်များအပေါ် လက်ရှိအများစုက လက်ခံထားကြသော ရှုထောင့်၁၇၆

မေးခွန်းအမျိုးအစားများ - အပိတ်မေးခွန်းများနှင့် အဖွင့်မေးခွန်းများ

အပိတ်မေးခွန်းများ (ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်မေးခွန်းများ) တွင် ပုံမှန်အားဖြင့် မေးခွန်းတစ်ခုစီအတွက် အဖြေမှန်တစ်ခုတည်းသာရှိပြီး ထိုမေးခွန်းများကို ဖြေဆိုရာတွင် တွေးခေါ်စဉ်းစားမှု အဆင့် နိမ့်သည်။ အပိတ်မေးခွန်းများကို ဆင်တူသောမေးခွန်းများ (convergent questions) ဟု လည်း ခေါ်ကြသည်။

အဖွင့်မေးခွန်းများကို ဖြေဆိုရန်မှာပိုမိုရှုပ်ထွေးသော တုံ့ပြန်မှုများနှင့်အဆင့်မြင့် တွေးခေါ် စဉ်းစားမှုများ လိုအပ်ပါသည်။ အဖွင့်မေးခွန်းများကို ခွဲဖြာထွက်သော မေးခွန်းများ (divergent questions) ဟုလည်းသိမှတ်ကြသည်။ ဆရာများသည် အပိတ်မေးခွန်းရော အဖွင့်မေးခွန်း ပါ နှစ်မျိုးစလုံးကို မေးတတ်ကြရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုမေးခွန်းအမျိုးအစားများကို ခြားနားသော ရည်ရွယ်ချက်များဖြင့် အသုံးပြုနိုင်သည်။ ကျောင်းသားများအားဖြစ်ရပ်မှန်များနှင့် သတင်း အချက်အလက်ကို သိရှိစေလိုသည့်အခါ အပိတ်မေးခွန်းများမေးခြင်းအားဖြင့် သူတို့၏သိရှိမှု

၁၇၆ AITSL, n.d; State of Victoria, 2019.

ကို စစ်ဆေးအကဲဖြတ်နိုင်သည်။ ထို့ပြင် ကျောင်းသားများသည် သင်ယူရာတွင် အယူအဆများနှင့် အယူအဆ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ဆက်သွယ်မှုများကိုလည်း သိရှိနားလည်ရန် လိုအပ်သည်။ ထိုသို့သော သိရှိနားလည်မှုကို ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန်နှင့် ထိုနားလည်မှုတို့ကို စစ်ဆေးအကဲဖြတ်နိုင်ရန် အဖွင့်မေးခွန်းများကို အသုံးပြုရသည်။^{၁၇၇}

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၁)။ အဖွင့်မေးခွန်းများ (ဉာဏ်ဖွင့်မေးခွန်းများ) နှင့် အပိတ်မေးခွန်းများ (ကွက်တိအဖြေ လိုအပ်သော မေးခွန်းများ) ကိုရေးသားပြုစုခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကောင်းမွန်စွာ ပုံစံတကျပြုစုထားသော အဖွင့်မေးခွန်းနှင့် အပိတ် မေးခွန်းများကို ရေးသားပြုစုတတ်စေရန် ဖြစ်သည်။

ဥပမာတချို့ကို သင်တို့အတွက် ပံ့ပိုးပေးထားသည်။ မေးခွန်းများ ပြုစုရေးသားပြီးသောအခါ သင်၏ အတန်းဖော်သူငယ်ချင်းတစ်ဦးနှင့်အတူ ဆွေးနွေး၍ သင်ရေးထားသောမေးခွန်းများသည် ပုံစံတကျ ရှိ/မရှိနှင့် မှန်ကန်မှု ရှိ/မရှိကို သေချာအောင် စစ်ဆေးပြင်ဆင်ပါ။

ဇယား ၃.၃။ အပိတ်မေးခွန်းနှင့် အဖွင့်မေးခွန်းများ

အပိတ်မေးခွန်းများ	အဖွင့်မေးခွန်းများ
<ul style="list-style-type: none"> မြန်မာနိုင်ငံ၏မြို့တော်မှာ မည်သည့်မြို့ ဖြစ်သနည်း။ 	<ul style="list-style-type: none"> ကာမ္ဘာ့နိုင်ငံအောက်ဆုံးကဲ့သို့သော ဓာတ်ငွေ့များ ကမ္ဘာပတ်ဝန်းကျင်တွင် စုဝေးများပြားလာခြင်းကြောင့် ကမ္ဘာ့လေထုမှာ တဖြည်းဖြည်း ပို၍ ပူနွေးလာရသည်။ ထိုဓာတ်ငွေ့များ ထုတ်လွှတ်မှုကို ကျွန်ုပ်တို့မည်သို့ လျော့ချနိုင်မည်နည်း။

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၂)။ ဆရာမေးခွန်းနှင့် ကျောင်းသား၏ အဖြေအစီအစဉ် တစ်တွဲကို ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အဖွင့်မေးခွန်းနှင့် အပိတ်မေးခွန်းများကို မေးခွန်းမေးခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်တန်း (လုပ်ငန်းစဉ်အတွဲ) တစ်ခုတွင် မည်သို့ ထိရောက်စွာ အသုံးပြုနိုင်ကြောင်းကို သိရှိစေရန် ဖြစ်သည်။

၁၇၇ Brigham Young University-Idaho, 2016

ရေတွင်ပေါလောပေါ်သော အရာဝတ္ထုများနှင့် ရေတွင်နစ်မြုပ်တတ်သော အရာဝတ္ထုများကို စူးစမ်းလေ့လာသည့် သိပ္ပံစမ်းသပ်ချက်တစ်ရပ်နှင့် ပတ်သက်၍ ကျောင်းသားများ ပိုမိုနားလည် လာစေရန် အဖွင့်မေးခွန်းများနှင့် အပိတ်မေးခွန်းများ နှစ်မျိုးစလုံးကို ဆရာက မည်ကဲ့သို့ အသုံးပြု ထားသနည်း။

လေးထောင့်ကွက် ၃.၃။ သိပ္ပံသင်ခန်းစာတစ်ခုထဲမှ ဆရာမေးခွန်းနှင့် ကျောင်းသား၏အဖြေ အစီအစဉ်

ဆရာမေးခွန်း	-	ဘောလုံးဟာ ရေပေါ်မှာ ဘာကြောင့် ပေါလောပေါ်ပြီး ရေမြုပ်တုံးကတော့ ရေထဲကို ဘာကြောင့်နစ်မြုပ်သွားရသလဲ။ (အဖွင့်မေးခွန်း)
ကျောင်းသားအဖြေ	-	မသိပါဘူးဆရာ။
ဆရာမေးခွန်း	-	ရေမြုပ်တုံးနဲ့ ဘောလုံးဟာ တူသလား၊ မတူဘူးလား။ (အပိတ်မေးခွန်း)
ကျောင်းသားအဖြေ	-	မတူပါဘူးဆရာ။
ဆရာမေးခွန်း	-	အေး...ဟုတ်ပြီ၊ သူတို့မတူကြဘူးဆိုရင်၊ တို့ ဘယ်လိုပြောမလဲ။ (အပိတ်မေးခွန်း)
ကျောင်းသားအဖြေ	-	ခြားနားတယ်လို့ပြောရင် ရမလားဆရာ။
ဆရာမေးခွန်း	-	မှန်တာပေါ့။ ခြားနားတာ ဟုတ်တယ်။ သူတို့ (၂) ခုကြား ဘာခြားနားသလဲ။ (အဖွင့် မေးခွန်း)
ကျောင်းသားအဖြေ	-	ဘောလုံးကမာပြီး ရေမြုပ်တုံးက ပျော့ပါတယ်ဆရာ။
ဆရာမေးခွန်း	-	အင်း...ဒီလိုဆိုရင်ဆရာထင်တယ်။ ဘောလုံးကဘာကြောင့် ရေပေါ်မှာ ပေါလောပေါ်ပြီး၊ ရေမြုပ်တုံးကဘာကြောင့် ရေထဲမှာနစ်မြုပ်ရသလဲဆိုတာ အဲဒီအချက်နဲ့ ဆိုင်သလိုဘဲ။

အတန်းတစ်တန်းလုံးကို မေးခွန်းမေးခြင်းနည်းလမ်းများ

စဉ်းစားခြင်း (သို့မဟုတ်) အဖြေရရန် စဉ်းစားချိန်/စောင့်ဆိုင်းချိန်

ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုအတွက် သူတို့ကိုလုံလောက်သော စဉ်းစားချိန် (wait time) ပေးထားခြင်းက အရေးပါသောအကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိနိုင်စေသည်။ ဆရာ၏မေးခွန်းမေးခြင်း လုပ်ငန်းနှင့် ပတ်သက်သည့် အဖြေရရန် စဉ်းစားချိန်၊ စောင့်ဆိုင်းချိန် အမျိုးအစား (၂) ခုရှိ သည်။

- စောင့်ဆိုင်းချိန် (၁) - ဆရာကမေးခွန်းတစ်ခုပေးပြီးနောက် ကျောင်းသားတစ်ဦး အမည်ကိုခေါ်၍ ဖြေဆိုစေရန်မပြောမီ စောင့်ဆိုင်းထားသော အချိန်
- စောင့်ဆိုင်းချိန် (၂) - ကျောင်းသားတစ်ဦးက ပြောပြီး/ဖြေပြီးသွားချိန်တွင် ဆရာ က တုံ့ပြန်မှုမပြုမီ ဆိုင်းငံ့ထားသောအချိန်

သုတေသနပြုမှုက စောင့်ဆိုင်းချိန် အမျိုးအစား (၂) ထက် စောင့်ဆိုင်းချိန်အမျိုးအစား (၁) ကို ပို၍ အလေးထားလေ့လာသည်။ သို့ရာတွင် အောက်ပါတို့ရှိချက်များက စောင့်ဆိုင်းချိန် အမျိုးအစားနှစ်ခုစလုံးကို သုံးထားကြောင်းတွေ့ရသည်။ ဆရာများ၏ စောင့်ဆိုင်းချိန်မှာ ပျမ်းမျှအားဖြင့် တစ်စက္ကန့်ကြာသည်။ စောင့်ဆိုင်းချိန်ကို (၃) စက္ကန့်မှ (၅) စက္ကန့်ထိ ဆီသို့ တိုးမြှင့်ပေးနိုင်လျှင် (သို့မဟုတ်) ထို့ထက်အနည်းငယ် ပို၍ကြာအောင် စောင့်ဆိုင်းနိုင်လျှင် ကျောင်းသားများ၏ အဖြေမှာ ပို၍ရည်လျားလာပြီး အရည်အသွေးလည်း ပို၍ ကောင်းလာ နိုင်သည်ဟု သုတေသနတွေ့ရှိမှုတစ်ခုက ညွှန်ပြထားသည်။^{၁၇၈}

စောင့်ဆိုင်းချိန် အလွန်တိုတောင်းလျှင် ကျောင်းသားများကလည်း အလွန်တိုတောင်းသော အဖြေများကိုသာ ပေးကြလိမ့်မည်။ သို့မဟုတ်လျှင်လည်း “မသိပါ” ဟုပင် ဖြေနိုင်ခြေရှိသည်။ သို့သော် စောင့်ဆိုင်းချိန်တိုးပေးလျှင် သူ့ကျောင်းသားများက ဝါကျအပြည့်အစုံပါသောအဖြေကို ပေးလာတတ်ကြမည်ဖြစ်သည်။ အချိန်အလုံအလောက်ရရှိလျှင် သူတို့သည် အဖြေအတွက် ဖြစ်နိုင်ခြေ အမျိုးမျိုးတို့ကို စဉ်းစားလာတတ်ကြသည်။ (ဥပမာ - ဒါဖြစ်နိုင်ခြေရှိတယ်၊ ဒါပေမဲ့ ဒီဟာလည်း ဖြစ်နိုင်ချင် ဖြစ်နိုင်မှာပေါ့၊ ... စသဖြင့် အမျိုးမျိုးတွေးဆလာမည်။) ဤသို့ စဉ်းစားချင့်ချိန်ပြီး အဘယ်ကြောင့် ထိုစိတ်ကူးရသည်ကိုလည်း အကြောင်းပြချက် ပေးလေ့ ရှိကြသည်။ စောင့်ဆိုင်းချိန်ကို တိုးမြှင့်ပေးခြင်းအားဖြင့် တစ်တန်းလုံးရှိ ကျောင်းသားအားလုံး က ပါဝင်စဉ်းစားကြလိမ့်မည်ဟု ဆရာက မျှော်မှန်းနိုင်သည်။ အမြဲတမ်းလိုလိုပင် ဖြေနေကျ ကျောင်းသားများကဖြေနေခြင်း (သို့မဟုတ်) အဦးဆုံး လက်ထောင်နေကျကျောင်းသားများ ကသာ အဖြေကိုပေးနေခြင်းတို့မျှဖြင့် မလုံလောက်ပါ။ ဤသို့မဖြစ်သင့်ဘဲ ကျောင်းသား အားလုံးပါဝင်မှုကို ဖန်တီးသင့်ပါသည်။

၁၇၈ Cotton, 2001; Carin & Sund, 1971.

ပုံ ၃.၇။ စောင့်ဆိုင်းချိန် ပိုရှည်လာသောကြောင့် ကျောင်းသားအားလုံးက မေးခွန်း၏အဖြေကို စဉ်းစားလာကြသည်။

သတ်မှတ်ထားသော ကျောင်းသားများကို တစ်ဦးချင်းအမည်ခေါ်၍ မေးခွန်းများမေးခြင်း

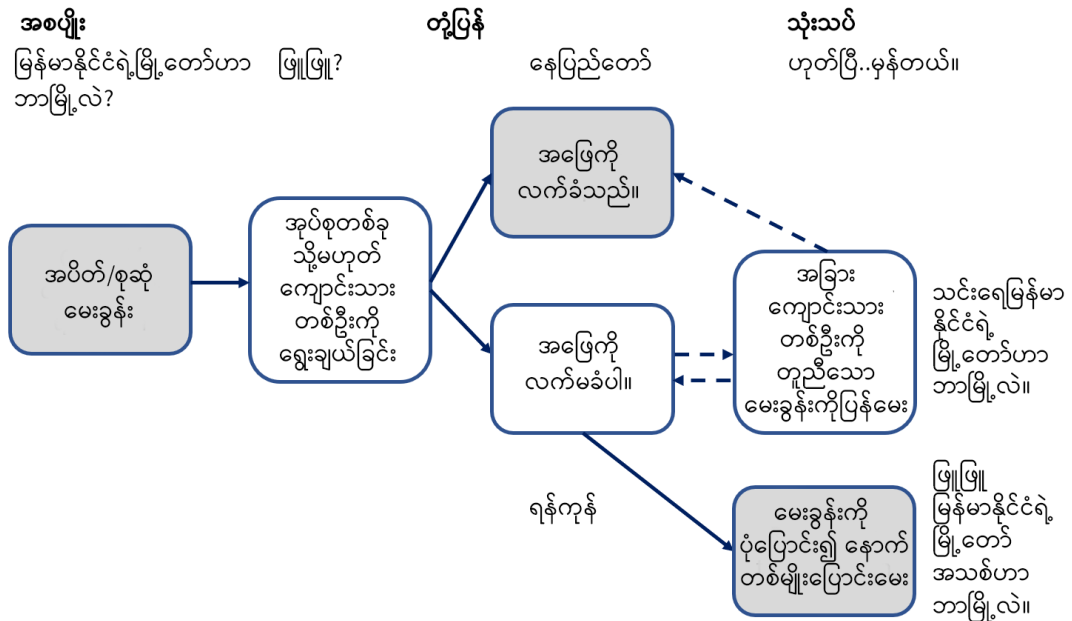
ဒုတိယနည်းလမ်းမှာ သတ်မှတ်ထားသော ကျောင်းသားများကို တစ်ဦးချင်းစီအမည်ခေါ်၍ မေးခွန်းဖြေစေခြင်းနည်း ဖြစ်သည်။ စံသတ်မှတ်ထားသော မေးခွန်းမေးခြင်း အစီအစဉ် တစ်ခုတွင် ဤနည်းလမ်းကို သုံးနိုင်သည်။ ထိုသို့ စနစ်တကျ ရှေ့နောက်စီစဉ်ထားသော အစီအစဉ်ကို အစပျိုး (Initiate) - တုံ့ပြန် (Response) - သုံးသပ် (Evaluate) မှုပြုအစဉ် (Initiate-Response-Evaluate) (IRE) sequence ဟုလည်းခေါ်ဆိုသည်။ အပိတ်မေးခွန်းများကို မေးရာတွင် IRE အစီအစဉ်က ထိရောက်မှုရှိပါသည်။

- ၁။ အစပျိုး (Initiate) - ဆရာကအပိတ်မေးခွန်းတစ်ခုကို ပေးသည်။ ဥပမာ- “မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ မြို့တော်ဟာ ဘာမြို့လဲ” (စောင့်ဆိုင်းချိန်)
- ၂။ တုံ့ပြန် (Response) - ဆရာကမေးခွန်းဖြေဆိုစေလိုသော ကျောင်းသားတစ်ဦးကို ရွေးချယ်၍ အမည်တပ်ကာ မေးခွန်းမေးသည်။ “ဖြူဖြူပြောပါ။” ရန်ကုန်
- ၃။ (အကဲဖြတ်)သုံးသပ် (Evaluate) - ဆရာက ကျောင်းသား၏အဖြေကို လက်ခံမည်။ သို့မဟုတ် လက်မခံဘဲနေမည်။

အကယ်၍ ဆရာက ကျောင်းသား၏အဖြေကို လက်မခံနိုင်ခဲ့လျှင်

- ဆရာက အခြားကျောင်းသားတစ်ဦးကို ထိုတူညီသော မေးခွန်းကိုပင်မေးမည်။
“သင်းရေ.. မြန်မာနိုင်ငံရဲ့မြို့တော်ဟာ ဘာမြို့လဲ။” ဟုတူညီသောမေးခွန်းကို လူပြောင်း၍ မေးမည်။ (သို့မဟုတ်)
- မေးခွန်းကို စာသားအနေအထားပြောင်းပြီး ယခင်မေးပြီးသား ကျောင်းသားကို ပင် ပြန်၍ မေးမည်။ ဆင်တူသော မေးခွန်းအသစ်ကို ဖြေစေမည်။

“ဖြူဖြူရေ... မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ မြို့တော် အသစ်ဟာ ဘာမြို့လဲ။” မေးခွန်းပြောင်းမေးမည်။

ပုံ ၃.၈။ အပိတ်မေးခွန်းတစ်ခုပါသော I-R-E အစီအစဉ်တစ်ခု၏ ဥပမာ

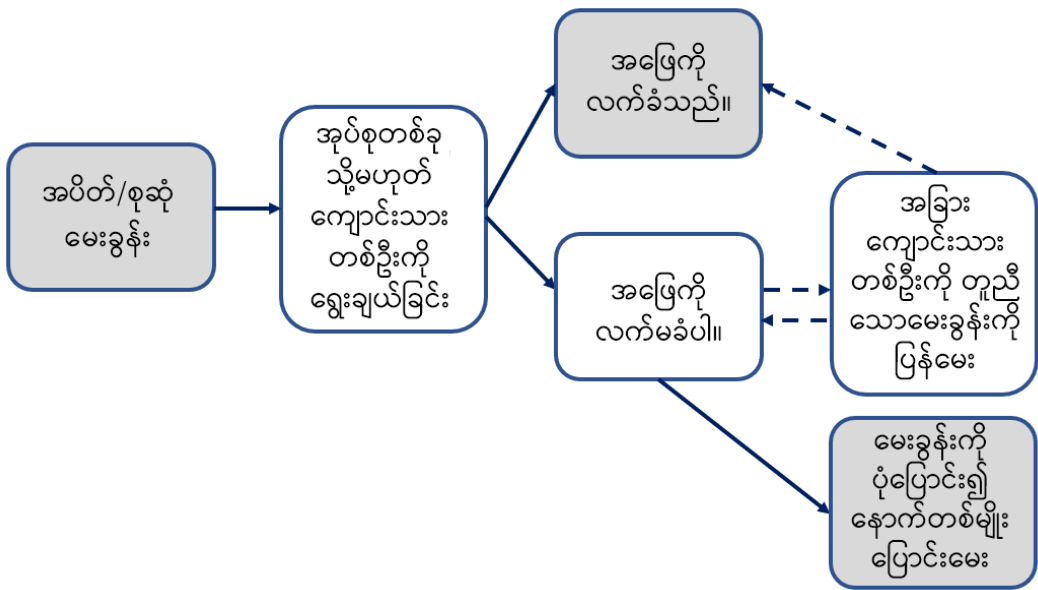
ပုံ ၃.၉။ I-R-E အစီအစဉ်တွင်ပါဝင်သော ကျောင်းသားတုံ့ပြန်မှု

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၃)။ အစပျိုး-တုံ့ပြန်-သုံးသပ် (I-R-E) အစီအစဉ်အတွက် စကား အပြန်အလှန်ပြောဆိုခန်းတစ်ခုကို ဇာတ်ညွှန်းရေးသားခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အပိတ်မေးခွန်းတစ်ခုပါဝင်သော I-R-E အစီအစဉ်တစ်ခု အတွက် စကားအပြန်အလှန် ပြောဆိုခန်းတစ်ခုကို ဇာတ်ညွှန်းရေးသားတတ်စေရန် ဖြစ်သည်။ အပိတ်မေးခွန်းတစ်ခုကို ရွေးချယ်ပြီး ပုံ (၃.၁၀) တွင် ဆရာနှင့် ကျောင်းသားများ စကား အပြန်အလှန်ပြောဆိုခန်းတစ်ခုကို ရေးသားပါ။ အစပျိုး၊ တုံ့ပြန်၊ သုံးသပ် ဟူသော ဤအညွှန်း (၃) ခုကို အောက်ပါပုံတွင် တပ်ပါ။

ကျောင်းသားများကို အဆင့်မြင့်တွေးခေါ် စဉ်းစားရသည့် မေးခွန်းတို့ကိုမေးရန် စဉ်းစားပါ။ I-R-E မေးခွန်းမေးနည်း အစီအစဉ်၏ အကန့်အသတ်သည် မည်သည်တို့ဖြစ်သနည်း။ ပိုမို၍ အားလုံးကိုခြုံငုံမှုရှိစေမည့် အလိုက်သင့်ပြောင်းလဲမှုများကို အကြံပြု၍ ရပါသလား။

ပုံ ၃.၁၀။ အပိတ်မေးခွန်းတစ်ခုပါဝင်သော I-R-E အစီအစဉ်

အဆင့်မြင့်တွေးခေါ်စဉ်းစားခြင်းကို မြှင့်တင်ပေးသည့် မေးခွန်းများ

ဆရာများသည် စာသင်ခန်းတွင် ကျောင်းသားများအား တစ်နေ့လျှင် မေးခွန်းအရေအတွက် (၄၀၀) ခန့် မေးတတ်ကြကြောင်း သုတေသနပြုချက်က တွေ့ရှိခဲ့သည်။ သို့သော် ဆရာများ မေးသော မေးခွန်းအများစုမှာ မှတ်မိခြင်းကို စစ်ဆေးသည့် မေးခွန်းများဖြစ်ကြပြီး သာမန် တွေးခေါ်စဉ်းစားမှု (lower order thinking) သာလိုအပ်သည်။^{၁၇၉}

သုတေသနလုပ်ငန်းပေါင်း (၂၀) တို့ကို ထပ်မံပြီး အဆင့်မြင့်ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာလေ့လာသည့် အထူးသုတေသနတစ်ခုကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ကျောင်းသားများ အဆင့်မြင့်တွေးခေါ်စဉ်းစား စေနိုင်မည့် မေးခွန်းများကို ဆရာများက အသုံးပြုပေးလျှင် ထိုသူတို့၏ သင်ယူမှု၌ အကျိုးကျေးဇူးဖြစ်ထွန်းမှုရှိကြောင်းကို အထူးသုတေသနက ညွှန်ပြခဲ့ကြသည်။^{၁၈၀}

၁၇၉ Nappi, 2017.
 ၁၈၀ Redfield and Rousseau, 1981 cited in Gallagher, 2012.

အဆင့်မြင့်စဉ်းစားတွေးခေါ်မှု လိုအပ်သည့်မေးခွန်းများက ဆရာများအား ကျောင်းသား၏ နားလည်မှုဆိုင်ရာ အချက်အလက်များကို ပိုမိုသိရှိလာစေသည်။^{၁၈၁} ကြောင်းကျိုးဝေဖန် စဉ်းစားခြင်း နှင့် တီထွင်ဖန်တီးစဉ်းစားခြင်း ဆိုင်ရာကျွမ်းကျင်မှုများသည် (၂၁) ရာစု သင်ယူ သူများအတွက် မရှိမဖြစ် အရေးပါသည်။

လေးထောင့်ကွက် ၃.၄။ အဆင့်မြင့်တွေးခေါ်စဉ်းစားမှုကို တိုးမြှင့်ပေးနိုင်သည့် မေးခွန်းများ

အဆင့်မြင့်တွေးခေါ်စဉ်းစားမှုကို တိုးမြှင့်ပေးနိုင်သည့် မေးခွန်းများသည် စာသင်ခန်းတွင်း၌ အလိုအလျောက် ပေါ်ပေါက်လာနိုင်ပါ။

တစ်ဆင့်ချင်း ချိတ်ဆက်ငြိမ်းဆင်ပေးရသော မေးခွန်းများကို အသုံးပြုရန် **အထူးဂရုပြု၍ စီစဉ်ဆောင်ရွက်မှု** လိုအပ်သည်။ ချိတ်ဆက် ငြိမ်းဆင်ပေး ရာတွင် ပထမဦးစွာ ကျောင်းသား၏ သိပြီးအသိပညာကို ပြန်လည်မှတ်မိစေ ရမည်။ ထို့နောက် အသိပညာသစ်များနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးပြီး ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်း၊ ပေါင်းစပ်ခြင်း နှင့် အသစ်တီထွင် ဖန်တီးခြင်း တို့ကို အစဉ်လိုက် ဆောင်ရွက် သွားရမည် ဖြစ်သည်။ (Nappi, 2017)

ပြန်လည်ပြင်ဆင်ထားသော ဘလွန်း၏ သိမှုဆိုင်ရာသင်ယူမှုနယ်ပယ်သည် မေးခွန်းများကို ပြင်ဆင်ရာတွင် အရေးပါသော ကိုးကားစရာတစ်ခုဖြစ်သည်။

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၄)။ ဖြတ်ဆက်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သော အုပ်စုများ(Jigsaw groups) အတွက် မေးခွန်းများကို စီစဉ်ရေးသားပြုစုခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဘလွန်း၏ သိမှုဆိုင်ရာသင်ယူမှုနယ်ပယ်တွင်ပါဝင်သော အဆင့် (၆) ဆင့် စလုံးတွင် မေးခွန်းများ ရေးသားပြုစုပေးရန် ဖြစ်သည်။

၁၈၁ Anderson & Krathwohl, 2001.

ဇယား ၃.၄။ သိမှုဆိုင်ရာအဆင့်၊ လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် မေးခွန်းများ

သိမှုဆိုင်ရာအဆင့်	သိမှုဆိုင်ရာဖြစ်စဉ်များ	မေးခွန်းများ
သိရှိမှတ်မိမှုအဆင့် (Remember)	<ul style="list-style-type: none"> သတင်းအချက်အလက်များ၊ ဥပမာဖြစ်ရပ်မှန် များ၊ ဝေါဟာရ အခေါ်အဝေါ် နှင့် စည်းမျဉ်းများ စသည်တို့ကို မှတ်မိခြင်း 	
နားလည်သဘောပေါက်မှု အဆင့်(Understand)	<ul style="list-style-type: none"> အယူအဆများနှင့် စိတ်ကူးစိတ်သန်းများကို နားလည်သဘောပေါက်ခြင်း 	
လက်တွေ့အသုံးချမှု အဆင့် (Apply)	<ul style="list-style-type: none"> ယခင်ကသိရှိပြီးခဲ့သော အချက်အလက်တို့ကို အနေအထား/ ဝန်းကျင်အသစ်တစ်ခုထဲသို့ ထည့်သွင်း အသုံးပြုခြင်း 	
ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာလေ့လာခြင်းအဆင့် (Analyse)	<ul style="list-style-type: none"> အချက်အလက်များကို အစိတ်အပိုင်းအသီးသီးအဖြစ်သို့ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်း စိတ်ကူးစိတ်သန်းများ၊ အတွေးအခေါ်များ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု အကြား ဆက်စပ်နေမှုကို သိရှိခြင်း။ အယူအဆများ (သို့မဟုတ်) ဖြစ်စဉ်များကို နှိုင်းယှဉ်ခြင်း တစ်ခုနှင့် တစ်ခုအကြား တူညီမှု၊ ခြားနားမှုများကို နှိုင်းယှဉ်ခြင်း၊ အချက်အလက်များ၊ ထင်မြင်ယူဆချက်များ၊ ကြိုတင်မှန်းဆချက်များ (hypothesis) နှင့် ကောက်ချက်ချခြင်းများ (conclusion) တို့ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု အကြား ခြားနားချက်များကို မှတ်မိသိရှိခြင်း 	
အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်းအဆင့် (Evaluate)	<ul style="list-style-type: none"> စိတ်ကူးစိတ်သန်းများ၊ ဖြစ်စဉ်များနှင့် ရလဒ် များ၏ တန်ဖိုးအကြောင်း အကဲဖြတ်မှုပြုခြင်း နှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်များချမှတ်ခြင်း ကောက်ချက်ချနိုင်ရန် အသုံးပြုသော စံသတ်မှတ်ချက်များ (သို့) သဘောတရားများကို ဖော်ပြခြင်း 	
တီထွင်ဖန်တီးခြင်း (create)	<ul style="list-style-type: none"> ကိုယ်ပိုင်စိတ်ကူးသစ်/အတွေးအမြင်သစ် တစ်စုံတစ်ရာကို ထုတ်လုပ်ခြင်း မိမိနှင့်အကျွမ်းမဝင်သော ပြဿနာသစ်များကို တမူထူးခြားသည့်နည်းဖြင့် ဖြေရှင်းနိုင်ခြင်း အစိတ်အပိုင်း အပိုင်းအစငယ် အသီးသီး တို့ကို ပေါင်းစပ်ကာ ပြည့်ဝသော တည်ဆောက်မှု အသစ်တစ်ခု ဖန်တီးခြင်း အချက်အလက်များကို ခြားနားသော နည်းတစ်နည်း အသုံးပြု၍ စုစည်းခြင်း 	

ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန်မေးခွန်းများ

- ၁။ အဖွင့်မေးခွန်းနှင့် အပိတ်မေးခွန်းများအကြား ခြားနားမှုကိုဖော်ပြပါ။
- ၂။ ဆရာ၏ မေးခွန်းအသုံးပြုမှုတွင် စောင့်ဆိုင်းချိန် (wait time) တိုးမြှင့်ပေးခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူး များကို ဖော်ပြပါ။
- ၃။ အစပျိုးခြင်း-တုံ့ပြန်ခြင်း-သုံးသပ်ခြင်း (I.R.E) အဆင့်များပါဝင်သည့် ဆရာ၏ မေးခွန်းမေးခြင်း အစီအစဉ်ကို ဖော်ပြပါ။ ဤအစီအစဉ်သည် မည်သည့်လုပ်ငန်း အတွက် ထိရောက်မှုရှိသနည်း။
- ၄။ အဆင့်မြင့် တွေးခေါ်မှု သုံးရသော မေးခွန်းမျိုးကို မေးမြန်းနိုင်စေရန်အတွက် ဆရာက မည်ကဲ့သို့ စီစဉ် ပြင်ဆင်နိုင်သနည်း။

၃.၃။ ကျောင်းသားများနှင့်

အပြန်အလှန်ပြောဆိုဆက်သွယ်ခြင်း

ကျောင်းသားများ၊ ကျောင်းသားမိဘများနှင့် မည်သို့ကောင်းမွန်စွာ အပြန်အလှန်ပြောဆို ဆက်သွယ်ရမည်ကို သိရှိခြင်းသည် ဆရာများအတွက် တတ်ကျွမ်းမှုစံသတ်မှတ်ချက် အညွှန်းဘောင် (TCSF) ထဲတွင်ပါဝင်သော ဆရာ့တတ်ကျွမ်းမှုတစ်ခုဖြစ်သည်။ ဆရာနှင့် ကျောင်းသားများအကြား အပြန်အလှန်ဆက်သွယ်ရေး ကောင်းမွန်မှုနှင့် စာသင်ခန်းတွင်း ယုံကြည်မှုနှင့် လေးစားမှုတည်ဆောက်နိုင်ခြင်းသည် သင်ကြားမှုသင်ယူမှုလုပ်ငန်းအတွက် မရှိမဖြစ် အရေးပါသည်။^{၁၈၂}

ဤအခန်းငယ်တွင် စာသင်ခန်းတွင်းထိရောက်သော အပြန်အလှန် ပြောဆို ဆက်သွယ်မှုကို ဟန့်တားနေသည့် အတားအဆီးအခက်အခဲများနှင့် စာသင်ခန်းအတွင်း ထိရောက်ပြီး ကျောင်းသားအားလုံး အကျိုးဝင်ပါဝင်နိုင်စေမည့် နည်းဗျူဟာများကို အသေးစိတ်လေ့လာ သင်ယူရမည်။

^{၁၈၂} Duta, 2015.

၃.၃.၁။ ထိရောက်မှုရှိပြီး ကျောင်းသားအားလုံး အကျိုးဝင်ပါဝင် နိုင်စေသော ပြောဆိုဆက်ဆံမှု

မျှော်မှန်းထားသော သင်ယူမှုရလဒ်များ

ဤသင်ခန်းစာကို သင်ယူပြီးချိန်တွင် သင်သည် -

- စာသင်ခန်းတွင်း ထိရောက်သော ပြောဆိုဆက်ဆံမှုကို ဟန့်တားနေသည့် အတားအဆီး အခက်အခဲများအကြောင်းကို ဆွေးနွေးတတ်မည်။
- စာသင်ခန်းများတွင် ထိရောက်မှုရှိပြီး ကျောင်းသားအားလုံး ပါဝင်ပြောဆို ဆက်ဆံနိုင်ရေးအတွက် အသုံးပြုနိုင်သော နည်းဗျူဟာများကို အကြမ်းဖျင်း ဖော်ပြတတ်မည်။
- နာကြားမှု နှင့် စကားပြောဆိုမှု၌ အခက်အခဲရှိသော ကလေးများသင်ယူမှု ပြုနိုင်ရန် ထောက်ပံ့သည့် ဆက်သွယ်ပြောဆိုမှု (Augmentative and Alternative Communication - AAC) နှင့်ပတ်သက်၍ နားလည် သဘောပေါက်ကြောင်းကို ပြသတတ်မည်။

စာသင်ချိန် (၁)

လူတိုင်းအကျိုးဝင်ပြောဆိုဆက်ဆံမှု - ထူးခြားသောလက္ခဏာများနှင့် အတားအဆီးများ

ယခင်သင်ခန်းစာတွင် မေးခွန်းများအသုံးပြုခြင်းအကြောင်းကို သင်တို့လေ့လာခဲ့ကြရသည်။ ထိရောက်စွာ မေးခွန်းမေးတတ်ခြင်းသည် ကျောင်းသားအားလုံးနှင့် အပြန်အလှန် ပြောဆို ဆက်ဆံတတ်သူ ဆရာတစ်ဦး၏ ကျွမ်းကျင်မှုအစုံထဲမှ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ ကျောင်းသားများအားလုံးနှင့် ပြောဆိုဆက်ဆံနိုင်စေရန် ဆရာများက ကျောင်းသားများအား လွယ်ကူချောမွေ့စွာ သင်ယူနိုင်စေပြီး ဘေးကင်းလုံခြုံစိတ်ချရမှုရှိသော သင်ယူမှု ပတ်ဝန်းကျင် တစ်ခုကို တည်ဆောက်ပေးရပါမည်။ လူတိုင်းအကျိုးဝင်သော အပြန်အလှန်ဆက်ဆံမှု၏ ထူးခြားသောလက္ခဏာများကို ပုံ (၃.၁၂) တွင် အကျဉ်းချုံး ဖော်ပြထားသည်။

ပုံ ၃.၁၁။ ကျောင်းသားများကို လွယ်ကူချောမွေ့စွာ သင်ယူနိုင်စေပြီး ဘေးကင်းလုံခြုံစိတ်ချရမှုရှိသော သင်ယူမှုပတ်ဝန်းကျင်

လူတိုင်းအကျုံးဝင်ပြောဆိုဆက်ဆံမှု၏ ဝိသေသလက္ခဏာများကို ပုံ (၃.၁၂) တွင် ဖော်ပြထားသည်။^{၁၈၃}

လူတိုင်းအကျုံးဝင်ပြောဆိုဆက်ဆံမှုသည် ဆရာက အောက်ပါအချက်တို့ကို ဆောင်ရွက်လျှင် ထင်ရှားသိသာစေသည်။

- ကျောင်းသားများ၏ နားလည်သဘောပေါက်မှုကို ပံ့ပိုးနိုင်၍ သူတို့အားဆွေးနွေးမှုများတွင် တက်ကြွစွာပါဝင်ဆောင်ရွက်လာစေခြင်း
- ကျောင်းသားများအားလုံးတစ်ဦးမကျန်ဆွေးနွေးပွဲ တွင်ပါဝင်ဆောင်ရွက်ဆွေးနွေးလာနိုင်စေမည့် လမ်းညွှန်မှု ချမှတ်ပေးထားခြင်း
- မေးခွန်းများအသုံးပြုခြင်းနှင့် ကျောင်းသားများ၏ အဖြေများကို တုံ့ပြန်အကြံပြုရာတွင် ကျောင်းသားတစ်ဦးစီ၏ လိုအပ်ချက်များကို အသိအမှတ်ပြုပေးခြင်း
- လက်ခံမှုကိုပြသခြင်းနှင့် တမူထူးခြားသော စိတ်ကူးစိတ်သန်းများကို တန်ဖိုးထားခြင်း
- တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များပေးခြင်းနှင့် ကျောင်းသားအချင်းချင်း အပြန်အလှန် တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များပေးနိုင်စေရန် အချိန်ပေးထားခြင်း

လူတိုင်းအကျုံးဝင်ပြောဆိုဆက်ဆံမှုသည် ဆရာက အောက်ပါအချက်တို့ကိုဆောင်ရွက်လျှင် မထင်ရှားပါ။

- မေးခွန်းများကိုဖြေစေရာ၌ကျောင်းသားအနည်းစုအပေါ်၌သာမှီခိုခြင်း၊ မေးခွန်းများသည် များသောအားဖြင့် အပိတ်မေးခွန်းများဖြစ်ကြခြင်း၊ အချက်အလက် မှတ်မိနိုင်စွမ်းကို အလေးထားခြင်းနှင့် မှန်ကန်သော အဖြေတစ်ခုတည်းသာရှိခြင်း
- ကျောင်းသားများအနေနှင့် မေးခွန်းများကို စဉ်းစားပြီး ဖြစ်နိုင်သည့်အဖြေများ စဉ်းစားချိန်ရသည်အထိ လုံလောက်သော စောင့်ဆိုင်းချိန်ခွင့်ပြုမထားခြင်း
- ကျောင်းသားများအား ဆွေးနွေးမှုတွင် ပါဝင်လိုစိတ်ရှိလာအောင် မဆွဲဆောင်ခြင်း၊ ဆွေးနွေးမှုကို ဆရာကသာ လက်ဝါးကြီးအုပ် ကြီးစိုးထားခြင်း နှင့် ဆရာ့ ရှုထောင့်များမှလွဲ၍ အခြားရှုထောင့်များကို ကျောင်းသားများအား ပံ့ပိုးခွင့်မပေးခြင်း

ပုံ ၃.၁၂။ လူတိုင်းအကျုံးဝင်ပြောဆိုဆက်ဆံမှုနှင့် လူတိုင်းအကျုံးမဝင်သော ပြောဆိုဆက်ဆံမှု (၂) မျိုး ကို နှိုင်းယှဉ်ခြင်း

၁၈၃ ရှင်းမြတ် - ဗစ်တိုးရီးယား အစိုးရပညာရေးနှင့်လေ့ကျင့်ရေးဌာန၊ ၂၀၁၉

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၁)။ ထိရောက်မှုရှိသော ပြောဆိုဆက်ဆံမှုကို ထိခိုက်စေသည့် အဟန့်အတားများကိုပြသော သရုပ်ဖော်ပုံ (Mind map)

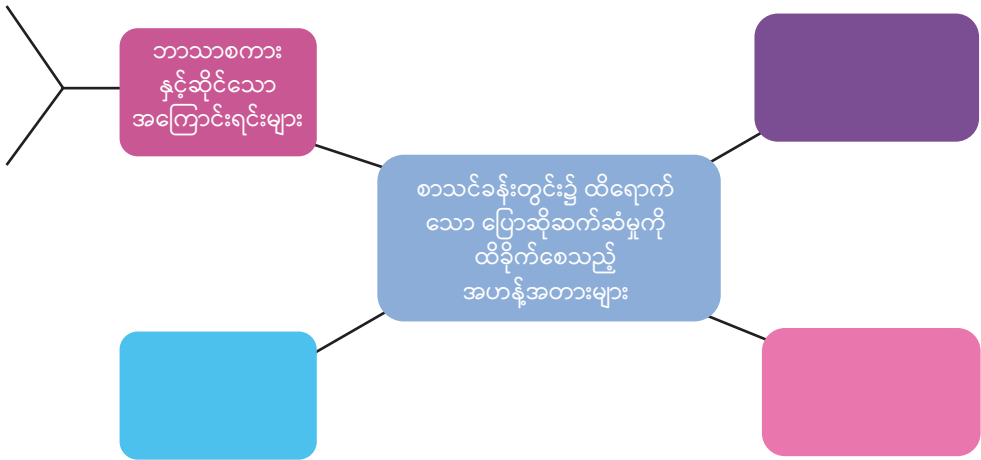
ဤလုပ်ငန်း၏ရည်ရွယ်ချက်မှာ စာသင်ခန်းတွင်းထိရောက်စွာ ပြောဆိုဆက်ဆံမှုကို ထိခိုက်စေသည့် အဟန့်အတားများကို စဉ်းစားတတ်စေရန်နှင့် ၎င်းတို့ကိုကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းနိုင်မည့် နည်းဗျူဟာများကို သိရှိလာစေရန်ဖြစ်သည်။

အပိုင်း (က)

စာသင်ခန်းတွင်း ထိရောက်သော ပြောဆိုဆက်ဆံမှုများကို ထိခိုက်စေသော အဟန့်အတား အခက်အခဲများကိုပြသည့် အကြောင်းအရာဆက်သွယ်မှုပြပုံတစ်ခု (Mind map) ဆွဲသားပေးပါ။ ပုံ (၃.၁၃) တွင် တွေ့မြင်ရသည့်အတိုင်း “စာသင်ခန်းတွင်း ထိရောက်သော ပြောဆိုဆက်ဆံမှုကို ထိခိုက်စေသည့် အဟန့်အတား” ကို အကြောင်းအရာဆက်သွယ်မှုပြမြေပုံ၏ အလယ်ဗဟိုတွင် ထည့်သွင်းရေးဆွဲရမည်။

ပုံကို ဗဟိုချက်မှ ဘေးဘက်သို့ ချဲ့ထွင်ဆွဲသားရာတွင် အကြောင်းအရာ/အချက်အလက် အစွယ်အပွားများ(sub-themes) (ဥပမာ - ဘာသာစကားဆိုင်ရာအကြောင်းရင်းများ) နှင့် ဥပမာများ (ဥပမာ - ကွဲပြားခြားနားသော ဘာသာစကား နောက်ခံအမျိုးမျိုးစသည်) နောက်ထပ်အချက်အလက် အစွယ်အပွားများကိုပြသည့် လေးထောင့်ကွက်များ ဆက်လက် ထည့်လိုလျှင် ထည့်နိုင်သည်။

အမျိုးမျိုး ခြားနားသော ဘာသာစကား နောက်ခံများ

ပုံ ၃.၁၃။ စာသင်ခန်းတွင်း ထိရောက်မှုရှိသောပြောဆိုဆက်ဆံမှုကို ထိခိုက်စေသည့် အဟန့်အတားများကို ပြသည့် အကြောင်းအရာဆက်သွယ်ပုံပြ သရုပ်ဖော်ပုံ

အပိုင်း (ခ)

အကြောင်းအရာပြမြေပုံကို ဆွဲသားဖြည့်သွင်းပြီးသည့်အခါ သင်ကြိုက်နှစ်သက်ရာ အချက်အလက် အစွယ်အပွား (၂) ခုကို ရွေးချယ်၍ ဇယား (၃.၅) တွင် ထည့်သွင်းရေးသားပါ။ ဆရာများအနေနှင့် ထိုအဟန့်အတားများကို ကျော်လွှားရန် သုံးသည့်နည်းလမ်းများကို ဇယား (၃.၅) တွင် စာရင်းပြုစုထားသည်။ သင်တို့အတွက် ဥပမာတစ်ခုကို ပေးထားသည်။

ဇယား ၃.၅။ စာသင်ခန်းတွင်းထိရောက်သော ပြောဆိုဆက်ဆံမှုကို ထိခိုက်စေသည့် အဟန့်အတားများကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်း ကျော်လွှားနိုင်မည့် နည်းလမ်းများ

အဟန့်အတားများ	နည်းဗျူဟာများ/ နည်းလမ်းများ။
ဘာသာစကား အဟန့်အတားများ	<ul style="list-style-type: none"> • ရိုးရှင်းသော ဝေါဟာရကိုသုံးခြင်း • ဥပမာများနှင့် သရုပ်ဖော်ပုံများသုံးခြင်း • ထပ်ကြိမ်များစွာ လေ့ကျင့်ခြင်းနှင့် ရှင်းလင်းပြခြင်း • အဖြတ်အတောက်မှန်စွာနှင့် ဖြည်းဖြည်းချင်းပြောခြင်း • နားလည်သဘောပေါက်မှုကို စစ်ဆေးရန် မေးခွန်းများမေးခြင်း • ကျောင်းသားတစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး သင်ယူမှုကို အပြန်အလှန် အထောက်အပံ့ ပြုရန် အားပေး တိုက်တွန်းခြင်း
အဟန့်အတား(၁)	
အဟန့်အတား(၂)	

အပိုင်း(ဂ)

နိုင်ငံတကာဆိုင်ရာ ပညာရေးဗျူရိုနှင့် ယူနက်စကိုအဖွဲ့တို့၏ အဆိုအရ လူတိုင်း အကျုံးဝင်မှုသည် အောက်ဖော်ပြပါ အချက်တို့နှင့် သက်ဆိုင်နေသည်။

- ကျောင်းသားများစာသင်ခန်းတွင်း၌ (သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများ၌) အပြည့်အဝ ပါဝင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို နှောင့်ယှက်ဖျက်ဆီးနေသည့် အတားအဆီး အဟန့်အတားများကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ပြီး ဖယ်ရှားပစ်နိုင်မှု အထူးသဖြင့် ထိခိုက်နစ်နာသော ကျောင်းသားအုပ်စုများ - ထိုကျောင်းသားတို့သည် မေ့လျော့ခံ၊ လစ်လျူရှုခံရခြင်း၊ ပထုတ်ဖယ်ကြဉ်ခံထားရခြင်း (သို့မဟုတ်) ပညာရေးဆိုင်ရာ အောင်မြင်မှု နိမ့်ပါးခြင်း/ မအောင်မြင်ခြင်း စသည်တို့နှင့် တွေ့ကြုံရမည့်ဆဲဆဲ အခြေအနေတွင် ရှိကြသည်။ ထိုသို့ခွဲခြားဆက်ဆံမှု၏ သားကောင်ဖြစ်အံ့ဆဲ ကလေးငယ်များ/ ကျောင်းသားများ အုပ်စုကိုလည်း ဖေးမတွဲကူကာ သင်ယူရာ၌ အကျုံးဝင်စေရပါမည်။

သင်ဆွဲသားထားသော အကြောင်းအရာပြမြေပုံကို ပြန်လည်ကြည့်ရှုပြီး စာသင်ခန်းတွင်း အားလုံးအကျုံးဝင်ပါဝင်စေမှုနှင့် ပတ်သက်၍ အကြီးမားဆုံးအဟန့်အတားများ၏ ဒဏ်ကို ခံစားနေကြရသည်မှာ မည်သည့်ကျောင်းသားအုပ်စု များဖြစ်ကြသနည်း။

စာသင်ချိန် (၂)

ထိရောက်မှုရှိပြီး လူတိုင်းအကျုံးဝင်သည့် ပြောဆိုဆက်ဆံမှု တည်ဆောက်နိုင်ရေး နည်းဗျူဟာများ/ နည်းလမ်းများ

TCSF အဆိုအရ အလုပ်ဝင်ဆရာအသစ်များသည် ကျောင်းသားများနှင့် ကောင်းမွန်စွာ အပြန်အလှန်ပြောဆို ဆက်ဆံတတ်ရန် လိုအပ်သည်။ ထိုတတ်ကျွမ်းမှုကို ပြသည့် အညွှန်းကိန်းတစ်ခုမှာ ဆရာတစ်ဦး၏ အောက်ဖော်ပြပါ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နိုင်မှု အရည်အချင်း ဖြစ်သည်။

၁၈၄ International Bureau of Education & UNESCO, 2016, p. 46.

- (က) (၃.၂.၁)စာသင်ခန်းအတွင်းလုပ်ငန်းများတွင် ကျောင်းသားများ အားလုံး ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု၊ ကိုယ်ရောစိတ်ပါပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုအတွက်အားလုံး ပါဝင်သည့်ဆက်သွယ်မှု (inclusive communication) ကို အထောက်အကူပြု သည့် ဥပမာများပေး၍ ဖော်ပြသည်။

လူတိုင်းအကျုံးဝင်မှုရှိစေသည့် စာသင်ခန်းတစ်ခု၏ အဓိကကျသော ထူးခြားလက္ခဏာ (၈) ခုကို နိုင်ငံတကာ ပညာရေးဗျူရိုနှင့် ယူနက်စကိုတို့က သတ်မှတ်ဖော်ပြထားသည်။ ၎င်းတို့ မှာ -

- ၁။ ကျောင်းသားအားလုံးတို့ကို စိတ်ထဲ၌ သာတူညီမျှ အလေးထားဂရုပြုလျက် ဆရာ က သင်ကြားမှုကို စိစဉ်ပြင်ဆင်ခြင်း၊
- ၂။ သင်ခန်းစာသည် ကျောင်းသားများအားလုံး ပါဝင်စေမှုကို အားပေးခြင်း၊
- ၃။ ကျောင်းသားများက သူတို့၏ ကိုယ်တိုင်သင်ယူမှုတွင် စိတ်ပါလက်ပါ တက်တက် ကြွကြွ ပါဝင်ကြခြင်း၊
- ၄။ သင်ယူရာ၌ ကျောင်းသားအချင်းချင်း တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အပြန်အလှန် ထောက်ပံ့ ကူညီပေးကြရန် တိုက်တွန်းအားပေးခြင်း၊
- ၅။ ကျောင်းသားများ အခက်အခဲနှင့် ရင်ဆိုင်ရသည့်အခါ ပံ့ပိုးမှု၊ ကူညီမှုများ ပေး ခြင်း၊
- ၆။ စာသင်ခန်း စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများသည် တစ်ဦးကိုတစ်ဦး အပြန်အလှန် လေးစားမှုနှင့် ကျန်းမာရေးနှင့် ညီညွတ်စေမှုတို့အပေါ် အခြေခံခြင်း၊
- ၇။ စိတ်ပူပန်သည့်အခါနှင့် စိတ်အခန့်မသင့်သည့်အခါတွင် မိမိခံစားချက်များကို ရင်ဖွင့်ပြောပြ တိုင်ပင်နိုင်သူတစ်ဦးဦး (ဆရာ) ရှိနေသည်ဟု ကျောင်းသားတို့က ခံယူခြင်း၊
- ၈။ အသုံးပြုထားသော စစ်ဆေးအကဲဖြတ်မှုပုံစံက ကျောင်းသားအားလုံးတို့ကို အောင်မြင်မှု ရရှိစေခြင်း။^{၁၈၅}

၁၈၅ International Bureau of Education & UNESCO, 2016.

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၂)။ ဆရာများ၏ သင်ကြားမှုဆိုင်ရာ လက်တွေ့ဆောင်ရွက်ချက်များအပေါ်၌ အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ လူတိုင်းအကျိုးဝင်ပါဝင်စေနိုင်သည့် စာသင်ခန်းများတွင် ဆရာ၏ လက်တွေ့သင်ကြားလုပ်ဆောင်မှုတို့ကို ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားတတ်စေရန် ဖြစ်သည်။

ဩစတြေးလျလူမျိုး ပညာရှင် Anne Mahon က စာသင်ခန်းတွင်း လူတိုင်းအကျိုးဝင် ပြောဆို ဆက်ဆံမှုနှင့် လူတိုင်းအကျိုးဝင် သင်ယူနိုင်မှုအတွက် သူမ၏အကြံပြုချက်များကို ဇယား (၃.၆) တွင် မျှဝေပေးထားသည်။ အကြံပြုချက်များကို ဖတ်ရှုလေ့လာပြီး ညာဘက် ထောင်လိုက်ကွက်ထဲတွင် မှတ်စုရေးပါ။

ညာဘက်ဒေါင်လိုက်ကွက်တွင် သင်မှတ်စု ရေးထားပြီးသော အကြံပြုချက်များကို ပြန်လည် ဆန်းစစ်ပါ။ လူတိုင်းအကျိုးဝင်မှုရှိသော စာသင်ခန်းတစ်ခု၏ ထူးခြားသော လက္ခဏာ (၈) ခုကို ရည်ညွှန်းကိုးကားပြုလျက် Anne ၏ စာသင်ခန်းတွင် ထင်ဟပ်နေသော ထိုလက္ခဏာ များကို ဖော်ထုတ်သတ်မှတ်ပေးပါ။

ဥပမာအားဖြင့် Anne ၏ ပထမအကြံပြုချက်မှာ “ငြိမ်းဆင်မှုကိုပံ့ပိုးပေးခြင်း” နှင့် “လိုက်လျောညီထွေဖြစ်စွာ ညှိယူပြုပြင်မှု” သည် အောက်ပါ ဝိသေသလက္ခဏာ (၂) ရပ်နှင့် ဆက်စပ်နေသည်။

- ဝိသေသလက္ခဏာအမှတ်(၁)- ကျောင်းသားအားလုံးတို့ကို စိတ်ထဲ၌ သာတူညီမျှ အလေးထား ဂရုပြုလျက် ဆရာက သင်ကြားမှုကို စီစဉ်ပြင်ဆင်ခြင်း၊
- ဝိသေသလက္ခဏာအမှတ်(၅)- ကျောင်းသားများ အခက်အခဲနှင့် ရင်ဆိုင်ရသည့် အခါ ပံ့ပိုးမှု၊ ကူညီမှုများပေးခြင်း၊

ဇယား ၃.၆။ လူတိုင်းအကျိုးဝင် ပြောဆိုဆက်ဆံမှုများနှင့် လူတိုင်းအကျိုးဝင် သင်ယူမှုတို့အတွက် အကြံပြုချက်များ

လူတိုင်းအကျိုးဝင်မှုရှိသော စာသင်ခန်း၌ စကားလက်ဆုံပြောခြင်း၏ အခန်းကဏ္ဍ- Anne Mahon(2017) ဩစတြေးလျလူမျိုး ပညာရေး ပညာရှင်၁၈၆	အကြံပြုချက်	ဝိသေသ လက္ခဏာများ
<ul style="list-style-type: none"> • သင့်ကျောင်းသားများ၏ စွမ်းဆောင်နိုင်မှုများကို သိရှိလာစေသည်။ ကျောင်းသား၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုဗဟိုချက်မရပ်ဝန်း (Zone of Proximal Development-ZPD) အတွက် သင့်လျော်သော ငြိမ်းဆင်မှုပြုပေးသည်။ သင်ယူချိန် တစ်လျှောက်လုံးတွင် ကျောင်းသားများ တစ်ဦးမကျန် ပါဝင်နိုင်စေရန် သင်ယူရာတွင် သူတို့နှင့် သင့်လျော်အောင် သင်ခန်းစာကို လိုက်လျောညီထွေ ညှိယူပြုပြင်ပေးနိုင်သည်။ • ‘ကျောင်းသားများနှင့်ဆရာအကြား’ နှင့် ‘ကျောင်းသားများ အချင်းချင်းအကြား’ ဆက်ဆံရေးတည်ဆောက်မှုအတွက် အချိန်ပေးကာ အင်တိုက်အားတိုက် ဆောင်ရွက်သည်။ ကျောင်းသားများနှင့် ဆရာအကြား၌ဖြစ်စေ၊ ကျောင်းသားများ အချင်းချင်းအကြား၌ဖြစ်စေ ခင်မင်ရင်းနှီးမှု တည်ဆောက်ရခြင်းမှာ အချိန်ယူရသော လုပ်ငန်းဖြစ်သည်။ ဤသို့ခင်မင်ရင်းနှီးမှု ရှိလာသောအခါ ကျောင်းသားများသည် ဘေးကင်းလုံခြုံ စိတ်ချရမှုကို ခံစားလာရပြီး သူတို့ပြောလိုသည့် ပြောရမည့် ကိစ္စရပ်များ ကို မျှဝေတတ်လာပြီး ဘာတွေပြောရမလဲဆိုတာကိုလည်း နားလည် လာကြသည်။ • စာသင်ခန်းအတွင်း၌ ကျောင်းသားတိုင်း ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့် ညီတူညီမျှ ရှိမှု၊ တစ်ဦးချင်းစီ၏ ထိုက်တန်မှုနှင့် တန်ဖိုးတို့ကို အလေးအနက်ထားကာ ဆောင်ရွက်ပေးသည်။ • အပြန်အလှန်ပြောဆိုဆက်သွယ် ချဉ်းကပ်မှုကို ကျင့်သုံးသည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် (ဆရာများ) ကျောင်းသားများနှင့် နီးကပ်စွာ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သင့်သည်။ သူတို့ပြောလာသည်များကို နားထောင်ပေးခြင်းနှင့် သူတို့ရရှိလာသော စိတ်ကူးများကို အားပေးခြင်းတို့ ပြုရမည်။ • ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်မှု လိုအပ်ပြီး ကလေးများအတွက် စိတ်ရောကိုယ်ပါ တက်ကြွစွာဆောင်ရွက်လိုစိတ် ပေါ်ပေါက်လာစေသည့် သင်ယူမှုအတွေ့အကြုံ အမျိုးမျိုးနှင့် သင်ယူမှုလုပ်ငန်းအမျိုးမျိုးတို့ကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်သည်။ ကျောင်းသားများနှင့် ဆရာများအား ခြားနားသော ချဉ်းကပ်ပုံအမျိုးမျိုးနှင့် သူတစ်ပါးတို့၏ ထင်မြင်ချက်အမျိုးမျိုးတို့ကို နားထောင်စေခြင်းအားဖြင့် ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်မှုက သူတို့၏ ပြဿနာဖြေရှင်းရာ၌ ကျွမ်းကျင်မှုများကို မြှင့်တင်ပေးသည်။ ပူးပေါင်း ပါဝင်လုပ်ဆောင်မှုက ပြဿနာဖြေရှင်းရာ၌ မွမ်းမံနိုင်စေသည့် ထိုးထွင်းသိမြင်မှု အသစ်များကို ရရှိစေသည်။ 	<p>ငြိမ်းဆင်မှုနှင့် လိုက်လျောညီထွေ ညှိယူပြုပြင်သည်</p>	<p># ၁ # ၅</p>

၁၈၆ Mahon, 2017.

လူတိုင်းအကျိုးဝင်မှုရှိသော စာသင်ခန်း၌ စကားလက်ဆုံပြောခြင်း၏ အခန်းကဏ္ဍ- Anne Mahon(2017) ဩစတြေးလျလူမျိုး ပညာရေး ပညာရှင် ^{၁၈၆}	အကြံပြုချက်	ဝိသေသ လက္ခဏာ များ
<ul style="list-style-type: none"> • ကျောင်းသားများအား အချင်းချင်း စကားလက်ဆုံပြောနိုင်စေရန် တွေး-တွေးမျှဝေနည်းကို ကျင့်သုံးထားသည်။ သို့မဟုတ် ကျောင်းသားအချင်းချင်း ကူညီသင်ကြားပေးခြင်းနည်းကို ကျင့်သုံးသည်။ အသိပညာ ကြွယ်ဝသော ကျောင်းသားတစ်ဦးနှင့် သင်ခန်းစာနားလည်မှု အားနည်းသော ကျောင်းသားတစ်ဦးတို့ကို တွဲဖက်သင်ယူစေသည်။ ကျောင်းသား အချင်းချင်း ပူးပေါင်းပါဝင် လုပ်ဆောင်မှုကို ပုံစံအမျိုးမျိုးနှင့် ဆောင်ရွက် ပေးနိုင်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ပြဿနာတစ်ရပ်၏ အဖြေကို ရှာဖွေစေရာ၌ နှစ်ယောက်တစ်တွဲ လက်တွဲဆောင်ရွက်စေခြင်းအားဖြင့် တစ်ဦးချင်းအမှီ အခိုကင်းမဲ့စွာ လုပ်ဆောင်စဉ်က မဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သည်များကို အောင် မြင်စွာ ဆောင်ရွက်လာစေနိုင်သည်။ • ကျောင်းသားများအား သူတို့၏ သင်ယူမှုအတွေ့အကြုံများကို နှုတ်တိုက် ပြောပြစေသည်။ ကျောင်းသားများကို စကားပြောခွင့်ပေးပါ။ နှုတ်သွက် လျှာသွက် ပြောနိုင်လာအောင် သင်ယူမှု၌ စကားအပြန်အလှန်ပြောမှုကို အားပေးပါ။ • လုပ်ဆောင်ပြီးသော လုပ်ငန်းကို ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားတတ်စေရန် ကျောင်းသားများကို အားပေးတိုက်တွန်းပါ။ သူတို့ကောင်းမွန်စွာ လုပ် ဆောင်နိုင်ခဲ့မှုများကို ပြန်လည်သုံးသပ်ရန်နှင့် နောက်ထပ်တစ်ကြိမ်၌ မည် ကဲ့သို့ ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းရှိမည်ကိုလည်း သုံးသပ် စဉ်းစားတတ်စေရန် အားပေးပါ။ စာသင်ခန်းတွင်း၌ ကျောင်းသားများ ငြိမ် သက်နှုတ်ဆွဲမနေဘဲ အစဉ်မပြတ် ပြောဆိုဆက်ဆံနေစေရန် လိုအပ်သော အစီအစဉ်များထားပါ။ သို့မှသာ သူတို့၏ အနာဂတ်သင်ယူမှုတွင် အထောက်အကူဖြစ်စေမည့် ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားတတ်ခြင်း နှင့် အဆင့်မြင့် တွေးခေါ်မှုဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများကို အများနှင့် မျှစေနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ 		

စာသင်ချိန် (၃)

နာကြားမှုနှင့်စကားပြောမှု၌ အခက်အခဲရှိသူ ကလေးများ၏ သင်ယူမှုကို အထောက်အကူ ပြုပေးသည့် ဆက်သွယ်ပြောဆိုမှု (Augmentative and Alternative Communication- AAC)

သင်ယူမှု၌ အထောက်အကူဖြစ်စေသည့် ဤဆက်သွယ်မှုနည်းလမ်းကို သုံးရန်လိုအပ်သော ကျောင်းသားများသည် စကားပြောတတ်ရန် (သို့မဟုတ်) ပြောလိုက်သောစကားကို နားလည်

ရန် အခက်အခဲကြီးမားစွာရှိသူများ ဖြစ်ကြသည်။ ဘာသာစကားနာကြားမှု၊ ဘာသာစကား ဖတ်နိုင်၊ ရွတ်နိုင်မှုတို့ကို ဆောင်ရွက်ရန် လုံလောက်သော သန်စွမ်းမှုမရှိကြချေ။ ဘာသာစကား ကျွမ်းကျင်မှုများဖြစ်ကြသည့် ပြောတတ်ခြင်း၊ ရေးတတ်ခြင်းတို့၌ ကြီးမားသော ချွတ်ယွင်းချက် များ ရှိကြသူများ ဖြစ်ကြသည်။ ထိုကျောင်းသားများ (သို့မဟုတ်) အထူးလိုအပ်ချက်ရှိသူ ကျောင်းသားများသည် သင်ယူရာ၌ ဤသင်ယူမှု အထောက်အကူပြု ဆက်သွယ်ပြောဆိုမှု နည်းလမ်း (AAC) ကို အသုံးပြုရသည်။ ထိုသို့အသုံးပြုရာတွင် ဆရာများနှင့်အတူ ဘာသာစကား ပြောဆိုမှု ထောက်ကူသူ အထူးပညာရှင် (Speech-language pathologists) တစ်ဦးက လက်တွဲကူညီမှုပေးရသည်။

စကားပြောရန်အခက်အခဲရှိသူ ကလေးများနှင့် ဘာသာစကားနားလည်ရန် အခက်အခဲရှိသူ ကလေးများသည် -

- နာကြားမှုနှင့်စကားပြောမှု၌ အခက်အခဲရှိသူ ကလေးများ၏ သင်ယူမှုကို အထောက်အကူပြုပေးသည့် ဆက်သွယ်ပြောဆိုမှု (AAC) ဆက်သွယ်ပြောဆိုမှု ကိုသုံးရန် အမြဲလိုအပ်သည်။
- အချို့ကျောင်းသားများမှာမူ စကားပြောတတ်သော်လည်း စကားလုံး အရေအတွက် အနည်းငယ်/ အချို့ကိုသာ ပြောနိုင်စွမ်းရှိကြသည်။ ဝါကျရှည်များ ပြောလိုသည့်အခါနှင့် သူတို့နှင့်မသိကျွမ်းသူများကို ဆက်သွယ်ပြောဆိုရန် လို သောအခါတို့တွင် (AAC) ကို အသုံးပြုကြရသည်။

ထောက်ကူမြှင့်တင်ပေးသည့် ဆက်သွယ်မှုနည်းလမ်း (Augmentative Communication) နှင့် သုံးရိုးသုံးစဉ်မဟုတ်သောဆက်သွယ်မှုနည်းလမ်း (Alternative Communication) တို့ အကြား ကွာဟကွဲပြားမှုကို ပထမနှစ်သင်တန်းတွင် ဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။

- နည်းပညာသုံး အထောက်အကူမပါသော ပြောဆိုဆက်သွယ်မှု- ဤဆက်သွယ် မှုအမျိုးအစားတွင် လူ့ကိုယ်ခန္ဓာလှုပ်ရှားမှု အမူအရာဖြင့် ဆက်သွယ်ခြင်းပါဝင် သည်။ အခြား အထောက်အကူပြုပစ္စည်းတစ်ခုမှာ ပြောပြလို ဆက်သွယ်လိုသော အကြောင်းအရာကို နှုတ်မှမပြောဘဲ လက်ဟန်ခြေဟန် သင်္ကေတပြု၍ ပြောဆို ခြင်းဖြစ်သည်။ လက်ဟန်ခြေဟန်များ (gestures) ကိုယ်ခန္ဓာလှုပ်ရှားမှုသုံး

ဘာသာစကား (Body Language) (ဥပမာ-ခေါင်းငြိမ်း၊ ခေါင်းခါ၊ လက်ယပ်)၊ မျက်နှာရိပ် မျက်နှာကဲပြခြင်းများ (facial expressions) နှင့် သင်္ကေတပြ ဘာသာစကား (sign language) လက်သင်္ကေတ စသည်တို့မှတစ်ဆင့် ဆက်သွယ်ပေးခြင်းဖြစ်သည်။

- နည်းပညာသုံး အထောက်အကူပါသော ပြောဆိုဆက်သွယ်မှု- အရိုးရှင်းဆုံးပုံစံ ဖြစ်သည့် မင်တံ၊ စက္ကူတို့မှသည် ပို၍ ရှုပ်ထွေးဆန်းပြားသော နည်းပညာသုံး ကိရိယာများအထိသုံးကာ အထူးလိုအပ်ချက်ရှိသော ကျောင်းသားများက ဆက်သွယ်ပြောဆိုရာတွင် ကူညီမှုပြုသော ဆက်သွယ်နည်းဖြစ်သည်။

အထောက်အကူပြုနှင့် အထောက်အကူမဲ့ ပြောဆိုဆက်သွယ်မှု (ကိရိယာမသုံးစွဲခြင်း) များကို ဇယား (၃.၇) တွင် တင်ပြထားသည်။ ကျောင်းသားများသည် အထောက်အကူမဲ့ (ကိရိယာမဲ့) ပြောဆိုဆက်သွယ်မှု (unaided communication) ကိုဖြစ်စေ၊ နည်းပညာသုံး ကိရိယာများနှင့် ထောက်ကူမှုပေးထားသည့် အထောက်အကူပြု ပြောဆိုဆက်သွယ်မှု (aided communication) ကိုဖြစ်စေ (သို့မဟုတ်) နှစ်မျိုးစလုံးကိုဖြစ်စေ အသုံးပြုနိုင်ကြသည်။ ထိုသို့ သုံးစွဲရာ၌ မည်သည့်အမျိုးအစားကို သုံးမည်ဟု ရွေးချယ်ရာတွင် သတ်မှတ်ပေးနိုင်သော အချက်များမှာ သူတို့၏ လိုအပ်ချက်များ၊ အရည်အချင်း/စွမ်းဆောင်နိုင်မှုများနှင့် သက်ဆိုင်ရာ အခြေအနေအကြောင်းတရားတို့ ဖြစ်ကြသည်။ ထိုအချက်များပေါ်မူတည်၍ သင့်လျော်သော ဆက်သွယ်မှုအမျိုးအစားကို ရွေးချယ်သုံးစွဲနိုင်ကြသည်။^{၁၈၇}

၁၈၇ ASHA, 2019.

ဇယား ၃.၇။ နားကြားမှုနှင့် စကားပြောမှု၌ အခက်အခဲရှိသောကလေးများ သင်ယူရန်အတွက် အထောက်အကူ ပြုပေးသည့် ဆက်သွယ်ပြောဆိုမှုပုံစံများ

နည်းပညာသုံး အထောက်အကူမပါသော ဆက်သွယ်မှု	နည်းပညာသုံး အထောက်အကူပါသော ဆက်သွယ်မှုနှင့်	
<p>နည်းပညာသုံးစွဲခြင်းမရှိ ပစ္စည်းကိရိယာမလိုအပ်ခြင်း ကိုယ်ခန္ဓာလှုပ်ရှားမှု ထိန်းချုပ်ရန်သာ အတန်အသင့်လိုအပ်ခြင်း</p>	<p>သာမန်နည်းပညာ ကိရိယာတစ်ခုလိုအပ်ခြင်း (လျှပ်စစ် သုံးမဟုတ်သော)</p>	<p>အဆင့်မြင့်နည်းပညာ ကိရိယာတစ်ခုလိုအပ်ခြင်း (လျှပ်စစ် သုံးသော)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • ခြေဟန်လက်ဟန်များ • လက်သင်္ကေတများ • မျက်နှာအမူအရာအရိုအကဲ • အသံထွက်ပုံထွက်နည်းကိုပြခြင်း (နှုတ်ခမ်းလှုပ်ပုံ) • စိတ်ကူးများကို စကားလုံးသုံး၍ ဖော်ပြခြင်း • ကိုယ်ခန္ဓာလှုပ်ရှားမှုသုံး ဘာသာစကား 	<ul style="list-style-type: none"> • ရုပ်ပုံကားချပ်များ • ဓာတ်ပုံများ • ပတ္တမြားများ • Communication boards • စာရေးသားပြခြင်း 	<ul style="list-style-type: none"> • အသံထွက် အထောက်အကူပြု ကိရိယာ • စကားလုံးများနှင့် သင်္ကေတများ အဖြစ် ကိုယ်စားပြုဖော်ပြသော AAC နည်းသုံး ကွန်ပျူတာ ပရိုဂရမ်များ၊ (ကွန်ပျူတာ၊ ဓာတ်သင်ပုန်း (tablet)၊ စမတ်ဖုန်း)

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၃)။ စာသင်ခန်းတွင်း ဇာတ်ညွှန်းဇာတ်ကွက်တစ်ခုကိုပြန်လည် သုံးသပ်ခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ရည်ရွယ်ချက်မှာ စာသင်ခန်းတစ်ခုအကြောင်း ရေးသားထားသည့် ဇာတ်လမ်း ဇာတ်ညွှန်းတစ်ပုဒ်ကို ဖတ်ပြီးနောက် ပြန်လည်သုံးသပ်ရန် ဖြစ်သည်။ သင်ယူမှု၊ သင်ကြားမှု နည်းလမ်းများကလည်း စာသင်ခန်းတွင်းမှ ကျောင်းသားများ အချင်းချင်းတို့အကြား ပြောဆို ဆက်သွယ်မှုကို ကူညီထောက်ပံ့ပေးနိုင်ကြောင်း အလေးပေးဖော်ပြထားသည်။

သင်္ကေတပြ ဘာသာစကားသည်လည်း နည်းပညာသုံး အထောက်အကူပါသောနှင့် မပါသော ပြောဆိုဆက်သွယ်မှု (AAC) ပုံစံတစ်မျိုးဖြစ်သည်။ လေးထောင့်ကွက် (၃.၅) က ဖြတ်ဆက် လုပ်ငန်းဖြင့် သင်ယူသော သင်ခန်းစာတစ်ခုတွင် အကြားအာရုံချို့တဲ့သော ကလေးတစ်ဦး မည်ကဲ့သို့ ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပုံကို ဖော်ပြထားသည်။ နာကြားမှု၌ အခက်အခဲရှိသော ထို ကျောင်းသားသည် ပထမဆုံးအကြိမ်အဖြစ် အခြားကျောင်းသားအချင်းချင်းနှင့် ဆက်သွယ် ပြောဆိုနိုင်ခဲ့သည်။ အောက်ပါမေးခွန်းများကိုဖြေဆိုပါ။

- ၁။ အကြားအာရုံချို့တဲ့သော ကျောင်းသားသည် ပထမဆုံးအကြိမ်အဖြစ် သင်ယူမှုတွင် အပြည့်အဝ အောင်မြင်စွာ မည်ကဲ့သို့ ပါဝင်နိုင်ခဲ့ပါသနည်း။
- ၂။ ဤဇာတ်ညွှန်း ဇာတ်လမ်းအရ အကြားအာရုံချို့တဲ့သူ ကျောင်းသားများအား စာသင်ခန်း လက်ထောက်ဆရာများက ထောက်ပံ့ကူညီရန်မလိုဟု ဆိုလိုပါသလား။ ဤဇာတ်လမ်းမှ မည်သည့် သဘောတရားကို သင်ယူနိုင်သနည်း။

လေးထောင့်ကွက် ၃.၅။ ဖြတ်ဆက်အုပ်စုလုပ်ငန်းကို ဆရာက အောင်မြင်စွာ အသုံးပြုနိုင်ခြင်း

သမိုင်းဘာသာရပ်သင်သူ ဆရာတစ်ဦးက သင်ခန်းစာသင်ကြားရာ၌ ပိုမိုအောင်မြင်နိုင်စေရန် စနစ်ကျစွာ ဖန်တီးတည်ဆောက်ထားသည့် အုပ်စုလိုက် သင်ယူနည်းတစ်ခုကို ကျောင်းသားများအား အသုံးပြုစေခဲ့သည်။ သင်ခန်းစာတစ်ခုကို ကျောင်းသားများအား သင်ကြားရာတွင် ဖြတ်ဆက်လုပ်ငန်းပေးခြင်း သဘောတရားကို အသုံးပြုသင်ယူစေခဲ့သည်။

အတိုချုပ်ဆိုရလျှင် ထိုအုပ်စုလုပ်ငန်း၌ “ကျွမ်းကျင်သူအုပ်စုများ” ဖွဲ့စည်းပေးထားသည်။ ထိုအုပ်စုအသီးသီးက သင်ခန်းစာ၏ မြိုင်အကြောင်းအရာများနှင့် ဆက်စပ်သော သီးခြားစာအုပ်စာတမ်းများ (အကြောင်းအရာများ) တစ်ခုစီကို လေ့လာကြရသည်။ ထို့နောက် ကျွမ်းကျင်သူအုပ်စုများထဲမှ အနည်းဆုံးတစ်အုပ်စုလျှင် တစ်ဦးပါဝင်သည့် ကျောင်းသားအုပ်စုအသစ်များကို ထပ်မံဖွဲ့စည်းစေသည်။ ထို့နောက် သူတို့ရရှိထားသော စာအုပ်စာတမ်းတို့ကို စုပေါင်းလေ့လာစေသည်။

ထိုနေ့က ဆရာအတန်းသို့ ရောက်သောအခါ အံ့ဩဖွယ်တစ်ခုနှင့် ကြုံရသည်။ ယခင်နေ့များက အတန်းသို့လာ၍ ပုံမှန်ကူညီပေးသော လက်ထောက်အတန်းပိုင်ဆရာသည် ယနေ့ကျောင်းမလာဘဲ ပျက်ကွက်နေ၍ဖြစ်သည်။ ထိုလက်ထောက်ဆရာက ၎င်း၏အတန်းမှ အကြားအာရုံမသန်စွမ်းသော ကျောင်းသားလေးတစ်ယောက်ကို လက်သင်္ကေတသုံး၍ လာရောက်ကူညီနေသူ ဖြစ်သည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ သမိုင်းဘာသာပြဆရာက မိမိစီစဉ်ထားသည့်အတိုင်း ကျောင်းသားများအား သင်ယူမှုလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်စေပါသည်။ ဆရာ၏ သုံးသပ်အကဲဖြတ်ချက်မှာ ကျေနပ်အားရဖွယ် ရှိလှသည်။ ကျောင်းသားတို့သင်ယူမှုကို ဖြတ်ဆက်လုပ်ငန်းပေးပုံစံက အောင်မြင်ချောမောစွာ ကူညီလမ်းညွှန်နိုင်ခဲ့သည်သာမက အကြားအာရုံမသန်စွမ်းသူ ကျောင်းသားအနေနှင့်လည်း ပထမဆုံးအကြိမ်အဖြစ် သင်ယူမှုလုပ်ငန်းတွင် အပြည့်အဝ အောင်မြင်စွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပုံပေါ်ကြောင်း သုံးသပ်ပြပါသည်။ ထို့ကြောင့်သေချာစွာ ဂရုတစိုက် စီစဉ်ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ထားသော ဖြတ်ဆက်လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှုက အခြားကျောင်းသားများကို ဆက်သွယ်ပြောဆိုမှုဆိုင်ရာ အဟန့်အတားဖယ်ရှား ကျော်လွှားနိုင်မှုအတွက် အခွင့်အလမ်းများ ဖွင့်ပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ယခင်က သူတို့သည် အဆိုပါကျောင်းသားအား စာသင်ချိန်များ၌ အမှတ်တမဲ့လစ်လျူရှု မှေ့လျော့ထားခဲ့ကြသည်။ ထို့ကြောင့် သေချာကျနစွာ တည်ဆောက်နိုင်လျှင် ဖြတ်ဆက်လုပ်ငန်းက လူတိုင်းအကျိုးဝင် သင်ယူမှုအတွက် အခွင့်အလမ်းဖွင့်ပေးနိုင်သည်မှာ ထင်ရှားပါသည်။^{၁၈၈}

၁၈၈ IBE-UNESCO, 2016, p. 139.

ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန်မေးခွန်းများ

- ၁။ စာသင်ခန်းအတွင်းထိရောက်သော ပြောဆိုဆက်သွယ်မှုကို မည်သည့်အရာတို့က ဟန့်တားနိုင်ဖွယ်ရှိသနည်း။
- ၂။ မည်သည့် ကျောင်းသားအုပ်စုမျိုးသည် စာသင်ခန်းတွင်း ဆက်သွယ်ပြောဆိုရာတွင်နှင့် သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများ၌ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရာတွင် အကြီးမားဆုံး အဟန့်အတား/ အတားအဆီးများကို ကြုံတွေ့နိုင်ဖွယ်ရှိသနည်း။
- ၃။ ထိရောက်ပြီး ကျောင်းသားအားလုံးပါဝင်မှု၊ ပြောဆိုဆက်ဆံမှုရှိစေရန် မေးခွန်းများ ပေးတတ်ရန်၊ သင်ယူတတ်ရန်အတွက် နည်းဗျူဟာ/ နည်းလမ်းများကို အကြမ်းဖျင်းဖော်ပြပါ။
- ၄။ အထောက်အကူပြု ပစ္စည်းကိရိယာ မသုံးသောဆက်သွယ်မှုပုံစံ (Unaided Communication) နှင့် အထောက်အကူပြုကိရိယာ အသုံးပြုသော ဆက်သွယ်မှုပုံစံ (Aided communication) တို့အကြား ခြားနားမှုမှာ အဘယ်နည်း။

၃.၄။ တက်ကြွစွာသင်ယူမှု - အပြန်အလှန်ဆက်သွယ်

သင်ယူမှုနှင့် ပူးပေါင်းပါဝင် လုပ်ဆောင် သင်ယူမှု

(Interactive and Cooperative Learning)

ဤအခန်းငယ်တွင် အပြန်အလှန်ဆက်သွယ်မှုရှိပြီး ဩဇာသက်ရောက်မှု ကြီးမားသော သင်ကြားမှု နည်းဗျူဟာများကို အလေးပေးလေ့လာကြမည်။ ပထမဦးစွာ သင်တို့ကို ခြေခြေမြစ်မြစ် ထိရောက်မှုရှိသော စကားဝိုင်းဖွဲ့ခြင်း သဘောတရားနှင့် မိတ်ဆက်စေမည် ဖြစ်သည်။ စာသင်ခန်းတွင်း၌ ဆရာနှင့်ကျောင်းသား အပြန်အလှန်ဆက်သွယ်မှုနှင့် ကျောင်းသားအချင်းချင်း အပြန်အလှန်ဆက်သွယ်မှုတို့ သိသာထင်ရှားလာသောအခါ ခြေခြေမြစ်မြစ် စကားဝိုင်းများ/စကားလက်ဆုံကျမှုများ ပေါ်ပေါက်လာရမည်။

ခြေခြေမြစ်မြစ်ရှိသော စကားဝိုင်းသည် အတန်းတွင်းဆွေးနွေးမှုများမှတစ်ဆင့် ပေါ်ပေါက်လာ နိုင်သည်။ တစ်တန်းလုံးပါဝင်ဆွေးနွေးခြင်းလုပ်ငန်းက ကျောင်းသားများ သင်ယူမှုအတွက် အကျိုးကျေးဇူးများစွာ ဖြစ်ထွန်းနိုင်သည်။ သို့ရာတွင် ဤနည်းလမ်းကို သုံးရာ၌ ၇ ရာစိုက် စီစဉ်ပြင်ဆင်မှု လိုအပ်သည်။ တစ်တန်းလုံး ပါဝင်ဆွေးနွေးခြင်းအတွက် စီစဉ်ပြင်ဆင်ခြင်း၊ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်း နှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်းတို့တွင်ပါဝင်နေသော အဆင့်များနှင့် နည်းပညာများကိုလည်း လေ့လာရမည်။

ဒုတိယအားဖြင့် ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သော အုပ်စုလုပ်ငန်း၊ အုပ်စုအခန်းကဏ္ဍများ၊ အုပ်စု၏တာဝန်ဝတ္တရားများနှင့် ထိုအခန်းကဏ္ဍများအတွင်း ဖွံ့ဖြိုးလာသည့် ကျွမ်းကျင်မှုတို့ အစုအဝေး (set) စသည်တို့ကိုလည်း အသေးစိတ် လေ့လာသင်ယူရမည်။ အတူတကွ စုပေါင်း ပါဝင် ဆောင်ရွက်သင်ယူရသော သင်ယူမှုလုပ်ငန်းတစ်ခုတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန် အခွင့်အလမ်းတစ်ခုလည်း ရလာမည်။ ဤလုပ်ငန်းတွင် စုပေါင်းပါဝင် ဆောင်ရွက်သင်ယူမှု နှင့် ဆီလျော်မည့် သင်ကြားသင်ယူမှုဆိုင်ရာ အခြေအနေအကြောင်းအရာများ၊ ဆက်စပ် ပတ်ဝန်းကျင်များကို ဆွေးနွေးရမည်။ အုပ်စုဝင် ကျောင်းသားများအတွက် သူတို့ပါဝင်

ဆောင်ရွက်မှုများနှင့် အုပ်စုလုပ်ငန်းစဉ်များအကြောင်း သူတို့ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ ပြန်လည် သုံးသပ် စဉ်းစားနိုင်စေရန် အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှု မေးခွန်းများ ရေးသားရမည်။

၃.၄.၁။ အပြန်အလှန်ဆက်သွယ်သင်ယူမှု

မျှော်မှန်းထားသော သင်ယူမှုရလဒ်များ

ဤသင်ခန်းစာကို သင်ယူပြီးချိန်တွင် သင်သည် -

- အဓိပ္ပာယ်ရှိသော စကားဝိုင်း အယူအဆကို ရှင်းပြတတ်မည်။
- ကျောင်းသားသင်ယူမှုအတွက် အတန်းတွင်းဆွေးနွေးမှု၏ အကျိုးကျေးဇူးများကို ရှင်းပြတတ်မည်။
- အတန်းတွင်း ဆွေးနွေးမှုပြုရန် စီစဉ်ပြင်ဆင်ခြင်း၊ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်း နှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်းတို့တွင် ပါဝင်သောအဆင့်များနှင့် နည်းပညာများကို ဖော်ထုတ်သတ်မှတ်တတ်မည်။

စာသင်ချိန် (၁)

ခြေခြေမြစ်မြစ်ရှိသော စကားဝိုင်းအယူအဆ

ဆရာများသည် စံပြုထားသော အစပျိုးခြင်း၊ တုံ့ပြန်ခြင်း နှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်းအဆင့် (I-R-E) (၃) ဆင့်ပါဝင်သော မေးခွန်းအသုံးပြုခြင်းအစီအစဉ်မှ ခွဲထွက်ကာ အခြားအစီအစဉ် တစ်မျိုးသုံးခြင်း ရှိ/မရှိကို သင်တို့လက်တွေ့တန်းပြလေ့ကျင့်ခြင်း ဆောင်ရွက်ရသည့်အခါ ကြည့်ရှုလေ့လာပါ။ ထိုအဆင့် (၃) ဆင့်ပါသော မေးခွန်းမေးခြင်း/အသုံးပြုခြင်းအကြောင်းကို ဤအခန်းရှေ့ပိုင်းတွင် သင်တို့ လေ့လာခဲ့ကြပြီး ဖြစ်သည်။ ကျောင်းသားတို့၏ အယူအဆ ပိုင်းဆိုင်ရာ နားလည်သဘောပေါက်မှုနှင့် အဆင့်မြင့်တွေးခေါ်တတ်မှုတို့ကို တိုးမြှင့်ပေးနိုင်ရန် ဆရာများနှင့် ကျောင်းသားများအကြားတွင် ဖြစ်စေ၊ ကျောင်းသားအချင်းချင်းအကြားတွင် ဖြစ်စေ ပိုမိုနက်ရှိုင်းသော ဆွေးနွေးမှုများ ပေါ်ပေါက်မှုရှိပါသလား။

ဤကဲ့သို့သော သဘောသဘာဝရှိသည့် စာသင်ခန်းတွင်း အပြန်အလှန် ပြောဆိုဆက်သွယ်မှုကို ခြေခြေမြစ်မြစ်ရှိသော/ထိရောက်သော စကားဝိုင်းဖွဲ့ခြင်းဟု သိရှိကြသည်။^{၁၈၉} ဤနေရာတွင် ‘ခြေခြေ မြစ်မြစ်’ (substantive) ဆိုသောစကားလုံးသည် “အရေးပါသော”၊ “အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝသော” သို့မဟုတ် “သိသာသော” ဟူသည့် အဓိပ္ပာယ်များကို ဆောင်ပါသည်။

ပုံ (၃.၁၄) ^{၁၉} တွင် ခြေခြေမြစ်မြစ် ထိမိသော စကားဝိုင်းဖွဲ့မှု ပါဝင်သည့် စာသင်ခန်းများနှင့် ထိုစကားဝိုင်းဖွဲ့မှု မပါဝင်သော စာသင်ခန်းများ၏ ထူးခြားသောလက္ခဏာများကို ဖော်ပြထားသည်။

ခြေခြေမြစ်မြစ်ရှိသော /အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝသော စကားဝိုင်းဖွဲ့မှု ရှိသည့် စာသင်ခန်းများတွင်

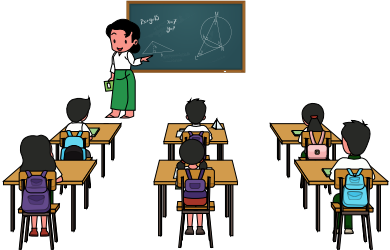

- ခိုင်မာသော ခေါင်းစဉ်တစ်ခုမှ စိတ်ကူး စိတ်သန်းများ အကြောင်း ဆွေးနွေးရာတွင် ဆရာ-ကျောင်းသားနှင့် ကျောင်းသား-ကျောင်းသား အပြန်အလှန်ပြောဆို ဆက်သွယ်မှုများ ရှိကြသည်။
- ပြောဆိုဆက်သွယ်မှုများသည် နှစ်လမ်းသွား ဖြစ်သည်။ အပြန်အလှန်ပြောဆိုကြသည်။
- ပြောဆိုဆက်သွယ်မှုက နားလည် သဘော ပေါက်မှုကို မျှဝေပေး နိုင်သည်။

ခြေခြေမြစ်မြစ်ရှိသော/အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝသော စကားဝိုင်းဖွဲ့မှု မရှိသည့်စာသင်ခန်းများတွင်

- ဆရာ-ကျောင်းသား ပြောဆိုဆက်သွယ်မှုဆိုရာ၌ ထိုဆက်သွယ်မှုတွင် ဟောပြောပို့ချမှုတစ်ခု ပုံမှန် အားဖြင့် ပါဝင်လေ့ရှိသည်။
- ဆရာက အချက်အလက်များကို ဖြန့်ဝေခြင်းနှင့် မေးရိုးမေးစဉ် မေးခွန်းများသုံးခြင်း အစဉ်အလာမှ သွေဖီခြင်းမရှိချေ။
- ကျောင်းသားများကလည်း ပုံမှန်အားဖြင့် အဖြေများကို တိုတိုသာပေးလေ့ရှိကြသည်။

ပုံ ၃.၁၄။ အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝသော စကားဝိုင်းဖွဲ့မှုရှိသောစာသင်ခန်းများနှင့် မရှိသောစာသင်ခန်းများကို နှိုင်းယှဉ်ပြခြင်း

သင်၏ ကျောင်းသင်ပညာရေးအပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားပါ။ သင့်အနေနှင့် မူလတန်း၊ အလယ်တန်း (သို့မဟုတ်) အထက်တန်းကျောင်း တက်ခဲ့စဉ်က အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝသော စကားဝိုင်းများကို တွေ့ကြုံဖူးခဲ့ပါသလား။ ထိုကျောင်းများတွင် ထိုစကားဝိုင်းမျိုးကို

၁၈၉ Newmann, King, & Carmichael, 2009; Education Queensland, n.d.
၁၉၀ Source: Education Queensland, n.d.

မကြာမကြာ တွေ့ရတတ်ပါသလား။ ပညာရေး ဒီဂရီကောလိပ်တွင် နည်းပညာများက အနှစ်ပါသော၊ အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝသော စကားဝိုင်းများကို မည်သို့ ပံ့ပိုးကူညီပေးနိုင်မည်နည်း။

အတန်းတွင်းဆွေးနွေးမှုများ၏ ကောင်းကျိုးများနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဘာသာရပ်နယ်ပယ်တစ်ခုမှ ခေါင်းစဉ်တစ်ခု (သို့မဟုတ်) ပြဿနာတစ်ခုအကြောင်း ကျောင်းသားများ သိရှိနားလည်မှုကို တို့မြှင့်ပေးရန် (သို့မဟုတ်) မေးခွန်းတစ်ခုကိုဖြေရန် (သို့မဟုတ်) ပြဿနာတစ်ခုကို ဖြေရှင်းရန်တို့အတွက် အတန်းတွင်းဆွေးနွေးမှုများကို ဆောင်ရွက်ကြရာ ထိုဆွေးနွေးမှုကို သင်ခန်းစာတစ်ခုလုံးအတွက်ဖြစ်စေ၊ သင်ခန်းစာ၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအတွက်ဖြစ်စေ ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ (ဆိုလိုချက်မှာ အခြားအစိတ်အပိုင်း များကို အခြားသင်ကြားနည်းနှင့် ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။)

ပုံ ၃.၁၅။ အတန်းတွင်းဆွေးနွေးမှုများသည် သင်ယူမှုအသိုက်အဝန်း/အစုအဖွဲ့တစ်ခုအတွင်း၌ ရှိနေသည် ဟူသော အသိတရားကို မြှင့်တင်ပေးသည်။

အတန်းတွင်း ဆွေးနွေးမှုတစ်ခုသည် ၎င်း၏မူလရည်မှန်းချက် ပန်းတိုင်ထက်မက အခြား အကျိုးကျေးဇူးများကို ပေးစွမ်းနိုင်သည်။ ဆွေးနွေးခြင်းသည် သင်ကြားမှု/သင်ယူမှု နည်းလမ်း တစ်ခုဖြစ်ပြီး သင်ယူမှုရလဒ်အမျိုးမျိုးတို့ကို ရရှိလာစေရန် ထိုနည်းကို အသုံးပြုခြင်းဖြစ်သည်။ လေးထောင့်ကွက် (၃.၆) တွင် စာပေတို့၌ အထင်အရှားတွေ့ရသော အတန်းတွင်း ဆွေးနွေးမှုများနှင့် ဆက်စပ်နေသည့် သင်ယူမှုဆိုင်ရာ ရလဒ်များကို တင်ပြထားသည်။^{၁၉၁}

၁၉၁ Killen, 2009; University of Newcastle, n.d. ကျောင်းသားကိုိုင်စာအုပ်

လေးထောင့်ကွက် ၃.၆။ အတန်းတွင်းဆွေးနွေးမှုများနှင့် ဆက်စပ်နေသော သင်ယူမှုရလဒ်များ

ဆွေးနွေးမှုမှတစ်ဆင့် မြှင့်တင်ပေးနိုင်သော အရာများ

• **စိတ်ပါဝင်စားစေမှုနှင့် နားလည်သဘောပေါက်မှု**

- ယခင်ကရှိနှင့်ပြီးသော အသိပညာ၊ အတွေ့အကြုံများနှင့် ဆက်စပ်ပေးခြင်းဖြင့် ကျောင်းသား၏ စိတ်ဝင်စားမှုကို တိုးမြှင့်ပေးသည်။
- ဘာသာရပ်နယ်ပယ်တစ်ခုမှ ပြဿနာအသွင်ဆောင်အခြေအနေတစ်ခု (သို့မဟုတ်) စိတ်ပူပန်ဖွယ် အကြောင်းအရာတစ်ခု ပြဿနာတစ်ခု စသည်တို့ကို အဓိကအယူအဆများနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးခြင်းဖြင့် နားလည်မှုကို မြှင့်တင်နိုင်သည်။

• **အဆင့်မြင့်တွေးခေါ်မှုနှင့် ပြောဆိုဆက်သွယ်မှုဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများ**

- လွဲမှားနေသော အယူအဆများကို ပယ်ဖျက်ဖြေရှင်းရာ၌ အထောက်အကူပြုနိုင်သည့် အဆင့်မြင့်တွေးခေါ်မှုကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်သည်။
- ပြောဆိုဆက်သွယ်မှုပြုရာတွင် ညွှန်ကြားချက်များဖြစ်ကြသည့် ဥပမာ-စိတ်ဝင်စားစွာ၊ တက်ကြွစွာနားထောင်ခြင်း၊ စိတ်ကူးများကို ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ တင်ပြခြင်း၊ အခြားသူတို့၏ ရှုထောင့်၊ အတွေးအမြင်များကို လေးစားခြင်း စသည်တို့ကို နားလည်ခြင်းအပါအဝင် ပြောဆိုဆက်သွယ်မှုဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်သည်။
- သူတို့၏ အတွေးအမြင်ရှုထောင့်များအတွက် ‘အကြောင်းပြချက်များပေးရာတွင်’ နှင့် ‘သူတို့၏ စိတ်ကူးစိတ်သန်းများ ဖော်ပြရာတွင်’ ယုံကြည်ချက် ပိုမိုပြည့်ဝလာစေသည်။

• **ပြဿနာဖြေရှင်းရာ၌ကျွမ်းကျင်မှုများ**

- ပြဿနာများအတွက် ‘အဖြေရှာရာတွင်’ နှင့် ‘စိတ်ကူးစိတ်သန်းအသစ်များကိုရှာရာတွင်’ ခြားနားသော ရှုထောင့်အသီးသီးတို့ကို အသေးစိတ်လေ့လာပြီး ရှာဖွေတတ်စေမည့် အခွင့်အလမ်းများ ကို ကျောင်းသားများအတွက် ပံ့ပိုးပေးနိုင်မည်။
- ပြဿနာအသွင်ဆောင်အခြေအနေများ (issues) သည် ရှုပ်ထွေးခက်ခဲလေ့ရှိကြပြီး ပြဿနာဖြေရှင်းရာတွင် နည်းအမျိုးမျိုးသုံး၍ ချဉ်းကပ်နိုင်ကြောင်း ပို၍ နားလည်စေမည်။

• **အသင်းအဖွဲ့လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရာ၌ ကျွမ်းကျင်မှုများ**

- အသင်းအဖွဲ့လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရာတွင် ပြဿနာဖြေရှင်းမှု၌ သဘောတူညီမှုရသည်အထိ ညှိနှိုင်းရမှုနှင့် စိတ်ကူးစိတ်သန်းအသီးသီးတို့ မျှဝေမှုတို့ကို ပိုမိုသိရှိလာစေသည်။
- သင်ယူမှုအသိုက်အဝန်း/အစုအဖွဲ့တစ်ခုအတွင်း ရောက်ရှိနေခြင်းဆိုသည့် အသိတရားကို တိုးမြှင့်စေသည်။

• **အဆင့်မြင့်သိမှုဆိုင်ရာကျွမ်းကျင်မှုများ**

- မိမိတို့၏ တွေးခေါ်မှုနှင့် သင်ယူမှုဖြစ်စဉ်တို့အပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားခြင်းအားဖြင့် အဆင့်မြင့်သိမှုဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများ တိုးမြှင့်ပေးနိုင်သည်။

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၁)။ စိန်ခေါ်မှုများ/အခက်အခဲများကို ဖြေရှင်းနိုင်မည့် နည်းလမ်းများကို ဆွေးနွေးခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အတန်းတွင်းဆွေးနွေးမှုတစ်ခု ဆောင်ရွက်နေစဉ် တွေ့ရှိ ရတတ်သော စိန်ခေါ်မှုများ/အခက်အခဲများကို ဖြေရှင်းနိုင်မည့် နည်းလမ်းများကို ရှာဖွေ သတ်မှတ် ဖော်ထုတ်ပေးတတ်စေရန် ဖြစ်သည်။

ကျောင်းသားအုပ်စုများဖွဲ့စည်းပါ။ ဇယား (၃.၈) တွင် သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ပေးထားသည့် စိန်ခေါ်မှုတစ်ခုစီအတွက် အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် မည်သို့ဖြေရှင်းမည်ကို ဆွေးနွေးပါ။ သင် ၏အဖြေများကို ညာဘက်ထောင်လိုက်ကွက်တွင် မှတ်တမ်းတင်ထားပြီး တစ်တန်းလုံးထဲသို့ ပြန်လည် သတင်းပို့ရန် ပြင်ဆင်ပါ။ နမူနာလုပ်ဆောင်မှုတစ်ခုကို သင်တို့အတွက် ပေး ထားသည်။

ဇယား ၃.၈။ စိန်ခေါ်မှုများကို ဖြေရှင်းရန်နည်းလမ်းများ

တွေ့ရှိရတတ်သောစိန်ခေါ်မှုများ	ထိုစိန်ခေါ်မှုများကိုမည်သို့ဖြေရှင်းမည်နည်း။
<ul style="list-style-type: none"> ဆွေးနွေးရန်ပြင်ဆင်ထားခြင်း မရှိသော ကျောင်းသားများအတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းနိုင်ဖွယ် မရှိခြင်း 	<p>အောက်ပါအချက်များကို ကျောင်းသားများ သေချာစွာ နားလည်သဘောပေါက် သင့်သည်။</p> <ul style="list-style-type: none"> ဆွေးနွေးမှု၏ ရည်ရွယ်ချက် ရည်မှန်းထားသော သင်ယူမှုရလဒ်များနှင့် ကိုက်ညီဆီလျော်သော အယူအဆများနှင့် အကြောင်းအရာများ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရာ၌ ကျောင်းသားများကို ဆောင်ရွက်စေသင့်သည်။ ဆွေးနွေးရန်မေးခွန်းများကို ကြိုတင်ပံ့ပိုးခြင်း အကြိုသုတေသနပြုရန် ကျောင်းသားများအား ပြောထားခြင်း မေးခွန်းများနှင့် မှတ်စုများကို ဆွေးနွေးမည့်နေရာသို့ ယူလာစေခြင်း
<ul style="list-style-type: none"> ကျောင်းသားများသည် ဆွေးနွေးရ မည့်ခေါင်းစဉ် (သို့မဟုတ်) ဆွေးနွေး ခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို မျက်ခြည်ပြတ် လမ်းချော်သွားခြင်း 	

တွေ့ရှိရတတ်သောစိန်ခေါ်မှုများ	ထိုစိန်ခေါ်မှုများကိုမည်သို့ဖြေရှင်းမည်နည်း။
<ul style="list-style-type: none"> ကျောင်းသားအချို့တို့က ဆွေးနွေးမှုကို လက်ဝါးကြီးအုပ် စိုးမိုးထားခြင်း 	
<ul style="list-style-type: none"> အချို့ကျောင်းသားများသည် ဆွေးနွေးမှုတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန် မဝံ့မရဲဖြစ်ခြင်း၊ တွန့်ဆုတ်ခြင်း (သို့မဟုတ်) သူတို့၌ ငြိမ်းဆင်ပေးမှု လိုအပ်နေခြင်း 	
<ul style="list-style-type: none"> အငြင်းပွားဖွယ်အချက်များကို တင်ပြကြခြင်းနှင့် ဆွေးနွေးပွဲသည် ဒေါသတကြီးငြင်းခုံမှု ဖြစ်လာခြင်း 	

ပုံ ၃.၁၆။ အတန်းတွင်းဆွေးနွေးမှုသည် ဒေါသတကြီးပူလောင်လာခြင်း

စာသင်ချိန် (၂)

ဆောင်ရွက်ရန်အဆင့် (၁)။ အတန်းတွင်းဆွေးနွေးမှုအတွက် ကြိုတင်စီစဉ်ပြင်ဆင်ခြင်း

အတန်းတွင်းဆွေးနွေးမှုတွင် ကျောင်းသားများအနေနှင့် သင်ယူမှုရလဒ်များကို ပြည့်မီသွားစေရန် ဂရုတစိုက်စီစဉ်ပြင်ဆင်မှု လိုအပ်ပါသည်။ ကျောင်းသားများအား ချမှတ်ထားသော ကောက်ချက်ချမှုဆီသို့ မရောက်ရောက်အောင် ဆရာကလိုရာဆွဲ၍ မခေါ်သင့်ပါ။ အတန်းတွင်း ဆွေးနွေးမှုတွင် ရှင်းလင်းပြတ်သားသော ရည်ရွယ်ချက်တစ်ခုလိုအပ်ပါသည်။ အတန်းတွင်းဆွေးနွေးမှု တစ်ခုအတွက် စီစဉ်ပြင်ဆင်ရာတွင် ဆရာတစ်ဦးလုပ်ဆောင်ရမည့် အဆင့်များကို အောက်တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။^{၁၉၂}

အဆင့် (၁) - ဆွေးနွေးမှု၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ပါ။

- ဆွေးနွေးမှုအတွက် ရှင်းလင်းပီပြင်သော ရည်ရွယ်ချက်တစ်ခုနှင့် ရည်ရွယ်ထားသော သင်ယူမှုရလဒ်တစ်ခု (သို့မဟုတ်) တစ်ခုထက်များသော ရလဒ်များကို ပြုစုရေးသားပါ။
- ဆွေးနွေးမှုသည် အားကောင်းထိရောက်သော ဖော်ပြချက်တစ်ရပ်၊ မေးခွန်းတစ်ခု၊ ပြဿနာတစ်ခု (သို့မဟုတ်) အဆိုပြုချက်တစ်ခု အပေါ်၌ ထိထိမိမိအလေးထားကာ အာရုံစိုက်မှုပြုရမည့်အပြင် ထိုအကြောင်းအရာကလည်း အဖွင့်သဘောဆောင်သော အဖြေများ လိုအပ်သည့် အကြောင်းအရာဖြစ်ရမည်။ အဖွင့်သဘောဆောင်သောအဖြေ ဆိုသည်မှာ အကြောင်းအရာတစ်ခုအတွက် အဖြေအမျိုးမျိုးကို ရှုထောင့်အမျိုးမျိုးမှ ပေးနိုင်သော ကျယ်ပြန့်စွာတွေးခေါ်တတ်မှု လိုအပ်သော အဖြေမျိုးဖြစ်သည်။
- ဆွေးနွေးမည့်ခေါင်းစဉ်၊ ဖော်ပြချက်များ၊ မေးခွန်းများစသည်တို့နှင့် ဆက်စပ်သော ၎င်းတို့ကို ပံ့ပိုးမည့် ထပ်ဆောင်းဖော်ပြချက်များ၊ မေးခွန်းများ စသည်တို့ကိုလည်း ရေးသားပြုစုထားပါ။ ထိုသို့ထပ်ဆောင်းမေးခွန်းများ၊ ဖော်ပြချက်များက ဆွေးနွေးပွဲကို ဆက်တိုက် သက်ဝင်လှုပ်ရှားစေမည်ဖြစ်သည်။

၁၉၂ Killen, 2009; University of Newcastle, n.d.

အဆင့် (၂) - ဘာသာရပ်အကြောင်းအရာကို သုတေသနပြုပါ။

- အချက်အလက်ပြည့်စုံသော ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာတစ်ခုဖြစ်ရမည်။
- ပြည့်စုံသောအဖြေများကို ရရှိစေရန် သိရှိသင့်၊ တင်ပြသင့်သော အဓိကကျသည့် အယူအဆနှင့် အကြောင်းအရာများကို ရှာဖွေဖော်ထုတ် သတ်မှတ်ပါ။
- သင့်ကျောင်းသားများ၏ ယခင်သိရှိထားသော သင်ယူမှုကိုစဉ်းစားပြီး ဆွေးနွေးမှုတွင် ပါဝင်မဆောင်ရွက်မီ သူတို့အတွက် သိရန်လိုအပ်နေသည်များကို ဆုံးဖြတ်ရမည်။
- ကျောင်းသားများက သင့်အားမေးနိုင်သော မေးခွန်းများကို ကြိုတင်စဉ်းစားထားပြီး ထိုမေးခွန်းတို့ကို သင်ကဖြေဆိုနိုင်ကြောင်း သေချာစေရမည်။

အဆင့် (၃) - ကျောင်းသားများကို ဆွေးနွေးမှုအတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ပေးပါ။

- ကျောင်းသားများက သူတို့ဆွေးနွေးရမည့် အချက်များနှင့် ရည်ရွယ်ထားသော သင်ယူမှုရလဒ်များကို တိကျသေချာစွာ သိရှိစေရမည်။
- ကျောင်းသားများကို ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှု၌ ပါဝင်ပါစေ။
- မှတ်စုများနှင့်မေးခွန်းများကို ဆွေးနွေးမည့်နေရာသို့ ယူလာရန်နှင့် မှတ်စုရေးရန်အတွက် အစပျိုးစကားလုံးများ ပေးထားစေမည်။

အဆင့် (၄) - ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှုဆိုင်ရာ ပတ်ဝန်းကျင်ကို ကြိုတင်ပြင်ဆင်ပေးပါ။

- ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာပတ်ဝန်းကျင်ကို သက်သောင့်သက်သာရှိပြီး ကျောင်းသားအားလုံးပါဝင်နိုင်စေမည့် အနေအထားရအောင် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ထားပါ။ (ဥပမာ ထိုင်ခုံများကို စက်ဝိုင်းပုံသဏ္ဍာန် နေရာချထားခြင်းဖြင့် မျက်နှာချင်းဆိုင် ပြောဆိုဆက်သွယ်နိုင်မည်။)
- သင်ခန်းစာသင်ပြမည့် အစီအစဉ်တွင် လုံလောက်သောအချိန်ကို ခွဲဝေသတ်မှတ်ထားပါ။

- ကျောင်းသားအားလုံး တစ်ဦးမကျန် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်စေမည့် လမ်းညွှန်ချက်များကို ချမှတ်ထားပါ။

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၂)။ အတန်းတွင်း ဆွေးနွေးမှုအတွက် လမ်းညွှန်ချက်များ ချမှတ်ခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဆွေးနွေးမှုတွင် ကျောင်းသားများ ပါဝင်ဆွေးနွေးရာ၌ အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် လမ်းညွှန်ချက်များကို ရေးသားတတ်စေရန်ဖြစ်သည်။

ထိရောက်မှုရှိသော ဆွေးနွေးမှုများ၏ ထူးခြားသောလက္ခဏာများကို သိရှိလာစေရန် ဆရာတစ်ဦးအနေနှင့် သင်၏ကျောင်းသားများနှင့် အတူလက်တွဲကာ အချိန်ပေး၍ စူးစမ်းလေ့လာသင့်သည်။ လမ်းညွှန်ချက်များ (သို့မဟုတ်) အခြေခံစည်းမျဉ်းများ ချမှတ်ရာတွင် ၎င်းတို့သည် အတန်းတွင်းဆွေးနွေးမှု၌ ကျောင်းသားအားလုံး ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အထောက်အကူဖြစ်စေသင့်သည်။

ဤလမ်းညွှန်ချက်များသည် ကျောင်းသားများတာဝန်ယူရမည့် ရှုထောင့်မှနေ၍ ရေးသားထားခြင်းဖြစ်ပြီး ပါဝင်ရမည့်အချက်တို့မှာ ဥပမာအားဖြင့် -

- ၁။ ကျွန်ုပ်သည် ဆွေးနွေးမှုပြုရာတွင် အာရုံစူးစိုက်မှုရှိမည့်အပြင် မိမိနှင့်မတူညီသော အတွေးအမြင်များကိုလည်း သဘောထားကြီးစွာ ကြည်ဖြူစွာ လက်ခံပါမည်။
- ၂။ အချင်းချင်း၏အကြံဉာဏ်များကို တက်ကြွစွာနားထောင်ပါမည်။

ထိုကဲ့သို့သော အခြေခံစည်းမျဉ်းချက် (၆) ချက်မှ (၈) ချက်ခန့်အထိ ချမှတ်ပေးပါ။ အတန်းတွင်းဆွေးနွေးမှုတွင် အလယ်တန်းကျောင်းသားများ ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် ချမှတ်ပေးပါ။ သင်အသုံးပြုသော အသုံးအနှုန်းဘာသာစကားသည် ကျောင်းသားများ၏ အသက်အရွယ်၊ နားလည်မှုနှင့် ကိုက်ညီဆီလျော်သင့်ပါသည်။

အတန်းတွင်းဆွေးနွေးမှုတွင် ကျောင်းသားများ ပါဝင်
ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များ

ပုံ ၃.၁၇။ အတန်းတွင်းဆွေးနွေးမှုတွင် ကျောင်းသားများ ပါဝင်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ
လမ်းညွှန်ချက်များ

စာသင်ချိန် (၃)

ဆောင်ရွက်ရန်အဆင့် (၂)။ အတန်းတွင်းဆွေးနွေးမှုတစ်ခုကို အကောင်အထည်ဖော်
ဆောင်ရွက်ခြင်း

အတန်းတွင်းဆွေးနွေးမှုတစ်ခုကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင် ဤဆရာသည်
အောက်ပါလုပ်ဆောင်မှုများကို ဆောင်ရွက်ရမည်။

- ဆွေးနွေးမှု၏ ရည်ရွယ်ချက်၊ သင်ခန်းစာအစီအစဉ်နှင့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုအတွက်
လမ်းညွှန်မှုများကို သိရှိစေရန်နှင့် လိုက်နာစေရန် ကျောင်းသားများအား ဆရာ
က သတိပေးနှိုးဆော်ရမည်။
- ဆွေးနွေးမှုမှထုတ်ထားသော မှတ်စုများကို မှတ်တမ်းတင်ထားပါ။ (ဆိုလိုသည်
မှာ အဓိကကျသော စိတ်ကူးစိတ်သန်းများနှင့် မေးခွန်းများကို ဆရာက

သင်ပုန်းကြီးပေါ်တွင် တင်၍ရေးပေးမည်။ သို့မဟုတ် ကျောင်းသားတစ်ဦးက မှတ်စုလိုက်မှတ်ထားပြီးနောက် တစ်တန်းလုံးမှ ကျောင်းသားများနှင့် မျှဝေမည်။ သို့မဟုတ် ကျောင်းသားတစ်ဦးချင်းစီက မှတ်စုများရေးသားနိုင်သည်။

- ကျောင်းသားများ၏ စိတ်ဝင်စားမှုကို လှုံ့ဆော်ပေးနိုင်သည့် နည်းလမ်းတစ်ခု အသုံးပြုပြီး ဆွေးနွေးမှုကို စတင်ဖွင့်လှစ်ပေးပါ။
- ဆွေးနွေးရာတွင် ဦးတည်ချက်လမ်းကြောင်း သွေဖယ်သွားခြင်း မရှိစေရပါ။ နောက်ထပ်သင်ယူရမည့် လုပ်ငန်းတစ်ခုတွင် ဤအကြောင်းအရာကို အသေးစိတ် လေ့လာနိုင်သည်။

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၃)။ ဆွေးနွေးမှုကို ကူညီလမ်းညွှန်ရန်အတွက် ဆရာနှင့် ကျောင်းသားများ အပြန်အလှန်စကားပြောခန်းတစ်ခုတွင် ဆရာအပိုင်းကို ရေးသားခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အတန်းတွင်းဆွေးနွေးမှုပြုရာတွင် ကျောင်းသားများ နည်းမှန် လမ်းမှန်နှင့် ဆောင်ရွက်လာတတ်စေရန်ဖြစ်သည်။

ဇယား (၃.၉)^{၁၉}တွင် ဆရာအသုံးပြုနိုင်သော နည်းလမ်းများကို အကျဉ်းချုံးဖော်ပြထားသည်။ ဆွေးနွေးမှုပြုရာတွင် ဦးတည်ချက် လမ်းကြောင်းလွဲမသွားစေရန် ဆရာက နည်းလမ်း အမျိုးမျိုးကို သုံးနိုင်သည်။ နည်းလမ်းတစ်မျိုးစီအတွက် ပြောဆိုရမည့်စကားများပါဝင်သည့် ဇာတ်ညွှန်းတစ်ခု ရေးပေးပါ။ သင်တို့အတွက် ဥပမာအချို့ ထည့်ပေးထားသည်။

၁၉၃ Killen, 2009; Wasserman, 2010

ဇယား ၃.၉။ ဆွေးနွေးမှုတစ်ခုကို လမ်းကြောင်းမှန်နေစေရန် သုံးသည့်နည်းလမ်းများနှင့် စကားအပြန်အလှန် ပြောဆိုခန်းများ

နည်းလမ်းများ	(၂) ဦးစကားအပြန်အလှန်ပြောဆိုခြင်း/ပြောဆိုဆက်သွယ်ခြင်း
ကျောင်းသားတစ်ဦး၏အဖြေကို နောက်တစ်နည်း ပြောင်း၍ စာကြောင်းပြင်ဖို့ပေးခြင်း။ (ဤနည်း အားဖြင့် အခြားကျောင်းသားများ ပါဝင်လာအောင် ဆွဲဆောင်နိုင်မည်။)	<ul style="list-style-type: none"> • “စိန်..ပြောတဲ့မှတ်ချက်ထဲမှာ အချက်အလက်တွေ အများကြီးပါတယ်။ အခြေခံအားဖြင့်တော့ သူမက ဒီလိုပြောချင်တာ ဖြစ်မယ် ထင်တယ်။” • “ကဲ..သီရေ၊ ဆရာက ဒီဟာကို မင်းကိုပြန်ပြောပြတော့မလို့ဘဲ၊ ပြီးတော့ ပြောနော်၊ ဆရာက မင်းပြောတာကို နားလည်တာ ဟုတ်ရဲ့လားလို့.. မင်းက ဒီလိုပြောချင်တာ မဟုတ်လား.....”
ကျောင်းသား၏အဖြေကို ပြန်လည်ရှင်းလင်းစေခြင်း	<ul style="list-style-type: none"> • “ထန်.... မင်းပြောလိုက်တာကို ဆရာအပြည့်အဝ နားမလည် လိုက်ဘူးထင်တယ်။ သိပ်မသေချာလိုက်ဘူး။ အဲဒီအချက်လေး ပြန်ရှင်းပြပါဦး။” • “ရီရေ.. ဆရာမင်းပြောတာကို နားလည်တာ မလည်တာ မသေချာဘူး။ ဒီနေရာလေးပြန်ပြီးပြောပါဦး။ ဆရာ့ကို ကူညီဦး။”
ကျောင်းသားအဖြေကို အဓိပ္ပာယ်အကျယ်ဖြန့်၍ ပြောပြစေခြင်း	
ကျောင်းသားထံမှ ဥပမာများ ပေးစေခြင်း	
စကားလုံးများနှင့် စကားစုများ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သတ်မှတ်ဖွင့်ဆိုစေခြင်း	
ကျောင်းသားတစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အပြန်အလှန် ဆက်သွယ်ပြောဆိုမှုကို အားပေးခြင်း	
ကျောင်းသားတစ်ဦး၏ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုအပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားစေခြင်း	<ul style="list-style-type: none"> • “ပြဿနာဖြေရှင်းဖို့ နည်း (၂) နည်းကို ဝင်းကအကြံပေးပြီး သွား ပြီနော်၊ ဒါပေမဲ့ ဒုတိယဖြေရှင်းနည်းက တို့တွေခုထိ စဉ်းစားလို့ ရထားတဲ့ တခြားအဖြေတွေနဲ့ မတူဘူးနော်.....”
သဘောတူညီမှုရရန် တောင်းဆိုခြင်း	<ul style="list-style-type: none"> • “တို့တတွေလုပ်ဆောင်နိုင်မဲ့ လုပ်ဆောင်စရာ (၂) မျိုးရှိတယ်။ ကဲ ..ဒါဆိုရင် တို့တွေက တစ်မျိုးစီရဲ့ နောက်ဆက်တွဲ ရလဒ်တွေကို ချရေးပြီး စီကြည့်ကြစို့။ ဒါမှ ဘယ်အဖြေကို သူရမှာလဲလို့ ဆုံးဖြတ်နိုင်မှာ။”

စာသင်ချိန် (၄)

ဆောင်ရွက်ရန်အဆင့် (၃) ။ ဆွေးနွေးမှုကိုအဆုံးသတ် (ပိတ်) ခြင်း နှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း

ကျောင်းသားများစိတ်ကျေနပ်မှုရရှိသွားစေရန် နှင့် သင်ယူမှုရလဒ်များ ပြည့်စုံသွားစေရန် အတွက် ဆွေးနွေးပွဲကို နိဂုံးချုပ်ပေးရန်၊ အဆုံးသတ်ပေးရန် အရေးကြီးပါသည်။ ဆွေးနွေးမှု တစ်ခုကို နည်းလမ်းတကျ ပိတ်ပေးရန် (သို့မဟုတ်) အဆုံးသတ်ကြောင်း ကြေညာရန် အသုံးများသည့်နည်းလမ်း (၂) ရပ် ရှိပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ (၁) အနှစ်ချုပ်ပေးခြင်းနည်း နှင့် (၂) ပြန်လည်စဉ်းစားသုံးသပ်ပြီး အကဲဖြတ်ပေးခြင်းနည်း တို့ဖြစ်ကြသည်။^{၁၉၄} ဤနည်းလမ်းများနှင့် ဆက်စပ်နေသော ဆောင်ရွက်မှု/ လုပ်ဆောင်မှုများကို ပုံ (၃.၁၈) တွင် အကျဉ်းချုံးဖော်ပြထားသည်။

အနှစ်ချုပ်ဖော်ပြခြင်း

ဆွေးနွေးမှုထဲမှ အဓိကအချက်များများပါဝင်သည့် လိုရင်းတိုရင်းအနှစ်ချုပ်တစ်ခုကို ရေးဆွဲတည်ဆောက်ပေးခြင်း - အနှစ်ချုပ်သည် အောက်ပါ ပုံသဏ္ဍာန်အမျိုးမျိုး ဖြစ်နိုင်သည်။

- သဘောတူညီမှုကိုထုတ်ပြန်ကြေညာချက်
- အကြံပြုထားသည့်အဖြေများ (သို့)
- အဓိကကျသောထိုးထွင်းသိမြင်မှုများ (ဥပမာအလင်းပေါက်သွားခြင်းများ)

ဥပမာ “ဒို့ဆုံးဖြတ်ချက်က အဓိကတူတဲ့ အချက် (၃)ခုကို တင်ပြခဲ့တယ်။ အဲဒါတွေ ကတော့

ဒို့အားလုံးသဘောတူညီလိုက်တဲ့အချက် တော့ဒီပြဿနာကိုဖြေရှင်းရာမှာ လက်တွေ့ အကျဆုံးနဲ့အသင့်တော်ဆုံးအဖြေကတော့”

အနှစ်ချုပ်ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားခြင်း နှင့်အကဲဖြတ်(သုံးသပ်)ခြင်း

ကျောင်းသားများကို အောက်ပါလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်စေသည်။

- ဆွေးနွေးမှုအတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း နှင့် ဆွေးနွေးမှုတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက် ဆွေးနွေးခြင်းတို့အားဖြင့် သူတို့ထံ၌ ဖွံ့ဖြိုးလာခဲ့သော ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် သူတို့၏ အတွေးအမြင် ရှုထောင့်များ ပြောင်းလဲလာခဲ့ပုံတို့အပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားမှုကို မှတ်တမ်းထဲ၌ ရေးသားထားရန်
- မိမိကိုယ်မိမိ စစ်ဆေးအကဲဖြတ်မှုတစ်ခုကို ဆောင်ရွက်ရန် (ဇယား ၃.၈)
- ဆွေးနွေးမှုအကြောင်း သုံးသပ်အကဲဖြတ်မှု ဆိုင်ရာ မေးခွန်းများကို ဖြေဆိုစေရန် သင်၏ ကိုယ်ပိုင် အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှုပြုပါ။ (ဇယား ၃.၉)

ပုံ ၃.၁၈။ ဆွေးနွေးမှုတစ်ခုကို အဆုံးသတ်ပေးရန် နည်းလမ်းများ

^{၁၉၄} Killen, 2009; University of Newcastle, n.d.

ဇယား ၃.၁၀။ အတန်းတွင်းဆွေးနွေးမှုအတွက် ကျောင်းသား၏ မိမိကိုယ်မိမိ စစ်ဆေးအကဲဖြတ်မှု ကိရိယာ

အောင်မြင်မှုစံသတ်မှတ်ချက်	အမြဲတမ်း နီးပါး	တစ်ခါ တစ်ရံ	သင်ယူ နေဆဲ	ကိုက်ညီမှု မရှိပါ
ကျွန်ုပ်သည် အခြားသူတို့ပြောစကားများကို ဂရုတစိုက် သေချာစွာ နားထောင်တတ်ပါသည်။				
ကျွန်ုပ်သည် ဆွေးနွေးရာတွင် တက်ကြွစွာ ဆောင်ရွက် တတ်ပြီး မိမိတာဝန်ကို ကျေပွန်စွာ ပြုမူဆောင်ရွက် သည်။ ဆွေးနွေးခွင့်ကို အခြားသူတို့အားလည်း မျှတစွာ ရရှိစေပါသည်။				
ကျွန်ုပ်သည် အခြားသူများ၏ အတွေး/အမြင်/စိတ်ကူး များ အပေါ်တွင် မူတည်၍ အသိပညာသစ် ထပ်ဆင့် တည်ဆောက် နိုင်ခဲ့ပါသည်။				
ကျွန်ုပ်၏ထင်မြင်ချက်ယူဆချက်များအတွက်ကျွန်ုပ် ထံ တွင် ခိုင်မာသော အကြောင်းပြချက်များ ရှိကြသည်။				
ကျွန်ုပ်သည် ခြားနားသော အတွေးအမြင် ရှုထောင့် အသီးသီးတို့ကို နိုင်နင်းစွာ ကိုင်တွယ်နိုင်သည်။				
ကျွန်ုပ်သည် အခြားသူတို့အပေါ် လေးစားမှုကို ပြသလေ့ ရှိပါသည်။				
အခြားသူတို့ကို ဆွေးနွေးမှုတွင် ပါဝင်လာအောင် စည်းရုံး ခေါ်ဆောင်နိုင်ပါသည်။				

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၄)။ ဆရာ၏ အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှုအတွက် မေးခွန်းများကို ရေးသားပြုစုခြင်း

အပိုင်း(က)

ဤအပိုင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အတန်းတွင်းဆွေးနွေးမှုတစ်ခု၏ ထိရောက်မှုကို အကဲဖြတ် သုံးသပ်ရာတွင် ဆရာအတွက် အကူအညီရစေမည့် မေးခွန်းများကို ရေးသားပြုစုတတ်စေရန် ဖြစ်ပါသည်။ အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှုစစ်တမ်းကောက်သုတေသန (survey) တစ်ခုတွင် မေးလေ့ မေးထရီတတ်သော အကဲဖြတ်သုံးသပ်ရန် ပြုစုထားသော မေးခွန်းများကို ကြည့်ရှုလေ့လာ ပါ။ ယခုတွင်မူ ဆရာက အကဲဖြတ်သုံးသပ်ရာ၌ သုံးနိုင်သော မေးခွန်းများကို စာရင်းပြုစုပေး ပါ။ အတန်းတွင်းဆွေးနွေးမှုအတွက် စီစဉ်ပြင်ဆင်ပြီးနောက် ဆွေးနွေးမှုကိုလည်း

အောင်မြင်စွာ ဆောင်ရွက်ပြီးချိန်တွင် ဆရာများသည် သူတို့ကိုယ်သူတို့ မည်ကဲ့သို့ မေးခွန်းထုတ်တတ်ကြသနည်း။

ဇယား ၃.၁၁။ ဆွေးနွေးမှုတစ်ခုအတွက် ကျောင်းသားများအကဲဖြတ်မှုနှင့် ဆရာများ အကဲဖြတ်မှုတို့တွင် အသုံးပြုသည့်မေးခွန်းများ

ကျောင်းသားများအတွက်အသုံးပြုရန်မေးခွန်းများ	ဆရာများအတွက်အသုံးပြုရန်မေးခွန်းများ
<ul style="list-style-type: none"> ဆွေးနွေးရန် အလေးပေးထားသော အကြောင်းအရာသည် ရှင်းလင်းပီပြင်မှု ရှိပါသလား။ ဆွေးနွေးမှုကို နည်းမှန်လမ်းမှန်ကျအောင် ဆရာက ထိန်းသိမ်းဆောင်ရွက်ခြင်း ရှိပါသလား။ ဆွေးနွေးရာတွင်ပါဝင်နိုင်မှု အခွင့်အလမ်း သင့်ထံ၌ ရှိပါသလား။ ကျောင်းသားတစ်ဦးစီသည် ဆွေးနွေးမှုတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု အခွင့်အလမ်း ညီတူညီမျှ ရရှိပါသလား။ ဆွေးနွေးမှုနှင့်ပတ်သက်သည့် မည်သည့်မေးခွန်းများကို ဖြေဆိုထားခြင်း မရှိသနည်း။ ဆွေးနွေးမှုများကို မည်သည့်နည်းဖြင့် ပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်သနည်း။ 	

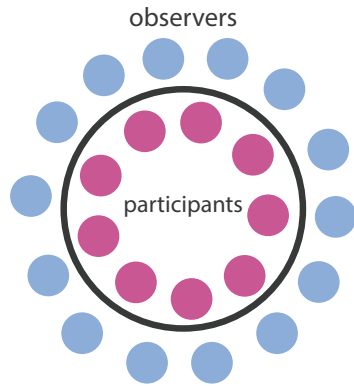
အပိုင်း (ခ)

ဤအပိုင်း၏ရည်ရွယ်ချက်မှာ Fish bowl ဆွေးနွေးနည်းနှင့် ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်လာစေရန် ဖြစ်သည်။ ပထမနှစ်သင်တန်း ပညာရေးဘာသာရပ်တွင် သင်တို့သင်ယူခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ Fish bowl ပုံစံဆွေးနွေးနည်းများသည် အမျိုးမျိုးကွဲပြားသည့် မူကွဲများရှိသော်လည်း ထိုသင်နည်းတွင် စက်ဝိုင်း (၂) ဆင့်ပါသည်။

- အတွင်းပိုင်းကျသောစက်ဝိုင်း (အတွင်းစည်း)- ထိုစက်ဝိုင်းကို ကျောင်းသား (၁၀) ဦး သို့မဟုတ် (၁၀) ဦးထက်နည်းသော အရေအတွက်တို့နှင့် တည်ဆောက်ထားသည်။ ၎င်း (၁၀) ဦးတို့က ဆွေးနွေးမှုတွင် တက်ကြွစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက် နေကြသူများ ဖြစ်သည်။
- အပြင်ပိုင်းကျသောစက်ဝိုင်း (အပြင်စည်း) - ထိုစက်ဝိုင်းကို အတွင်းစက်ဝိုင်းမှ ကျောင်းသား (၁၀) ဦးမှအပ ကျန်တစ်တန်းလုံးမှ ကျောင်းသားများပါဝင်ကြသည်။

၎င်းတို့က လေ့လာကြည့်ရှုခြင်း၊ မှတ်စုထုတ်ခြင်း နှင့် အတွင်းစက်ဝိုင်းထဲမှ ကျောင်းသားများ၏ တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များ ပံ့ပိုးပေးခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ကြသည်။

Fish bowl ပုံစံဆွေးနွေးနည်းက အတန်းတွင်းဆွေးနွေးမှုများအတွက် အချင်းချင်းစစ်ဆေး အကဲဖြတ်မှု နှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှုဖြစ်စဉ်များကို မည်သို့ကူညီပံ့ပိုးနိုင်သနည်း။

ပုံ ၃.၁၉။ Fish bowl ဆွေးနွေးပုံဆွေးနွေးနည်း
(အတွင်းစည်း/အပြင်စည်း/စည်း ၂ထပ်ထား ဆွေးနွေးနည်း)

၃.၄.၂။ ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သော သင်ယူမှု (cooperative learning)

မျှော်မှန်းထားသော သင်ယူမှုရလဒ်များ

ဤသင်ခန်းစာကို သင်ယူပြီးချိန်တွင် သင်သည် -

- ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သော သင်ယူမှု၏ အကျိုးကျေးဇူးများနှင့် ထူးခြားသော လက္ခဏာများကို အကြမ်းဖျင်း ဖော်ပြတတ်မည်။
- အုပ်စုလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများရရှိစေရန် အုပ်စုဝင်တစ်ဦးစီ၏ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုများနှင့် အုပ်စုလုပ်ငန်းစဉ်များအပေါ် ပြန်လည်စဉ်းစားသုံးသပ်မှုပြုနိုင်စေရန် အထောက်အပံ့ပေးသည့် နည်းလမ်းများကို ဆွေးနွေးတတ်မည်။

စာသင်ချိန် (၁)

ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သော သင်ယူမှု၏ အကျိုးကျေးဇူးများ

ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သော သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများသည် ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုအပေါ် ကောင်းကျိုးဖြစ်ထွန်းစေသည်။ အကြားအာရုံချို့တဲ့သော ကျောင်းသားတစ်ဦးအား ဖြတ်ဆက်အုပ်စုလုပ်ငန်းတွင် ထည့်သွင်းကာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်စေခြင်းအကြောင်းကို လေးထောင့်ကွက် (၃.၅) တွင် ဖော်ပြခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သော သင်ယူမှုသည် လူတိုင်းအကျိုးဝင် သင်ယူမှု၏ နည်းဗျူဟာတစ်ရပ် ဖြစ်ကြောင်း သိရှိနိုင်သည်။

ပူးပေါင်းပါဝင် လုပ်ဆောင်မှုပါဝင်သော သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများက ကျောင်းသားအသစ်များ ခြားနားသောဘာသာစကားနှင့် ယဉ်ကျေးမှုနောက်ခံမှလာသော ကျောင်းသားများနှင့် မသန်စွမ်းကျောင်းသားများကို သင်ယူမှု၌ ပါဝင်နိုင်စေရန် ထောက်ပံ့ကူညီပေးသည်။

ဒုတိယဘာသာစကား (သို့မဟုတ်) တွဲဖက်ဘာသာစကားတစ်ခု (additional learning) (ကျောင်း၌သင်ကြားမှုသုံးဘာသာစကား) ကို သင်ယူကြရသော ကျောင်းသားများအတွက် ပူးပေါင်း ပါဝင်လုပ်ဆောင်ရသော သင်ယူမှုနည်းလမ်းမှ ရရှိလာမည့် အကျိုးကျေးဇူးများကို လေးထောင့်ကွက် (၃.၇) တွင် အသေးစိတ်ဖော်ပြထားသည်။ ဥပမာအားဖြင့် တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုမှ ကလေးငယ်များ (ဗမာလူမျိုးမဟုတ်သော) သည် ကျောင်း၌ မြန်မာစာကို ဒုတိယ ဘာသာစကား (သို့မဟုတ်) တွဲဖက်ဘာသာစကားတစ်ခု အဖြစ်သင်ယူကြရသည်။ ဤသို့ သော တိုင်းရင်းသားမျိုးနွယ်စု ကျောင်းသားများသည် ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်မှုပါဝင်သော သင်ယူမှုမှ အကျိုးကျေးဇူးများကို ရရှိနိုင်သည်။

လေးထောင့်ကွက် ၃.၇ ။ ဒုတိယဘာသာစကား (သို့မဟုတ်) တွဲဖက်ဘာသာစကား (additional language) ကိုသင်ယူကြရသော ကျောင်းသားများအတွက် ပူးပေါင်းပါဝင် လုပ်ဆောင်သော သင်ယူမှုသည် အကျိုးကျေးဇူး များသော သင်ယူနည်းတစ်ခုဖြစ်ခြင်း

ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်ရသော သင်ယူမှုသည် ဒုတိယဘာသာစကားကို မဖြစ်မနေသင်ယူရသော ကျောင်းသားတစ်ဦး အတွက် အထူးတလည် အကျိုးပြုနိုင်သည်။ ထိုသင်ယူမှုလုပ်ငန်းများက ကျောင်းသားအချင်းချင်း အပြန်အလှန် ပြောဆို ဆက်ဆံမှုကို တိုးပွားစေပြီး ဘာသာစကားဖွံ့ဖြိုးမှုကို အထောက်အကူပြုသည့်အပြင် အယူအဆ အတွေးအခေါ်များနှင့် သင်ယူရသောအကြောင်းအရာ တို့ကိုလည်း ပိုမိုသိရှိလာစေသည်။

ဒုတိယဘာသာစကားကို သင်ယူနေရသော ကျောင်းသားများကို ခြားနားသော သင်ယူမှု အသင်းအဖွဲ့အသီးသီးတို့၌ နေရာ ချထားကာ ပါဝင်သင်ယူစေသင့်ပါသည်။ သို့မှသာ သူတို့သည် ဘာသာစကား ကျွမ်းကျင်ရေလည်သူတို့ထံမှ မြင်၊ တွေး၊ သိ၊ ရှိ သင်ယူမှုပြုရင်း အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိလာနိုင်သည်။ ထိုအခါဒုတိယဘာသာစကား သင်ယူသူတို့သည် အုပ်စုငယ်လေး များအတွင်း၌ ထိုဘာသာစကားကို ပိုမိုရဲရံစွာ ယုံကြည်ချက်မြင့်မားစွာ ပြောဆိုတတ်မည်။ ဒုတိယဘာသာ စကားမှ ဝေါဟာရ များ ပိုမိုသင်ယူ တတ်မြောက်လာကြသည်။ ထို့ပြင် ၎င်းတို့နှင့် သက်ရွယ်တူ အတန်းဖော်ကျောင်းသားများ၏ လေ့လာ သင်ယူပုံနှင့် ပြဿနာဖြေရှင်းပုံတို့ကိုလည်း လေ့လာကြည့်ရှုနိုင်သည့်အတွက် အကျိုးကျေးဇူးများစွာ ရရှိနိုင်သည်။^{၁၉၅}

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

- ပူးပေါင်းပါဝင် လုပ်ဆောင်သော သင်ယူမှုသည် ဒုတိယဘာသာစကား (သို့မဟုတ်) တွဲဖက် ဘာသာစကား (additional language) ကို သင်ယူကြရသော ကျောင်းသား များ၏ ဘာသာစကားဖွံ့ဖြိုးမှုကို မည်သို့ အထောက်အကူပြုသနည်း။
- ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သော သင်ယူမှုတွင် အတန်းဖော်ကျောင်းသား အချင်း ချင်းသည် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး စံနမူနာပြုပုဂ္ဂိုလ်များ မည်သို့ဖြစ်လာသနည်း။

၁၉၅ Source: Colorín Colorado, 2019.

ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သော သင်ယူမှု၏ ထူးခြားသော လက္ခဏာများ

ပထမနှစ်သင်တန်း ပညာရေးဘာသာရပ်တွင် ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သော သင်ယူမှု၏ ထူးခြားသော လက္ခဏာ (၂) ရပ်မှာ -

- အပြုသဘောဆောင်သော တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အပြန်အလှန် အမှီသဟဲပြုမှု- တူညီသော ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်တစ်ခုသို့ ရောက်ရှိစေရန် ဆောင်ရွက်မှုများမှ တစ်ဆင့် အုပ်စုထဲမှ ကျောင်းသားများအားလုံးသည် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အပြန်အလှန် ဆက်သွယ်နေမှုကို သိရှိခံစားလာကြရသည်။
- တစ်ဦးချင်းစီ၏ တာဝန်ခံတတ်မှု - ထိုရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်သို့ ရောက်ရှိစေရန် အားလုံးဝိုင်းဝန်း ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ကြရသဖြင့် လူတိုင်း၌ တာဝန်ကိုယ်စီရှိကြသည်။

အပြုသဘောဆောင်သော အပြန်အလှန်အမှီသဟဲပြုမှုနှင့် တစ်ဦးချင်းစီ၏ တာဝန်ခံမှုတို့ကို ဆရာက ငြိမ်းဆင်မှုဖြင့် ပံ့ပိုးပေးရမည်။ လုပ်ဆောင်ရမည့်လုပ်ငန်းများကို ကောင်းစွာ ဂရုပြုတည်ဆောက်ထားရမည် ဖြစ်သည်။ အုပ်စုဝင်တစ်ဦးစီအတွက် အခန်းကဏ္ဍကို လုပ်ဆောင်ရမည့် တာဝန်များနှင့်အတူ တိကျစွာ သတ်မှတ်ပေးသင့်သည်။ ကျောင်းသားများအား ညွှန်ကြားချက်များပေးရာတွင် နှင့် မျှော်မှန်းချက်များကို ပြောပြရာတွင် ရှင်းလင်းပီပြင်မှုရှိရမည်။

အပြုသဘောဆောင်သော အပြန်အလှန်အမှီသဟဲပြုမှုနှင့် တစ်ဦးချင်းစီ၏ တာဝန်ခံမှုတို့ အပြင် ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သော သင်ယူမှု၏ အရေးပါသော နောက်ထပ်ထူးခြားလက္ခဏာ (၂) ခုကို ဤသင်ခန်းစာတွင် လေ့လာသင်ယူရမည်။

- **အုပ်စုလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရာ၌ကျွမ်းကျင်မှုများဖွံ့ဖြိုးလာခြင်း-** အုပ်စုဝင်အဖွဲ့ဝင် ကျောင်းသားများသည် လိုအပ်သောလုပ်ငန်းများကို အခြားသူတို့နှင့်အတူ လက်တွဲ၍ ထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်ကြရင်း အချင်းချင်းအကြား ဖေးမကူညီမှုများနှင့် အသိပညာ ဖလှယ်မှုများ ပေါ်ပေါက်လာကြသည်။ ဤနည်းအားဖြင့် အုပ်စုလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရာတွင် ကျွမ်းကျင်မှုများ ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးလာကြသည်။

- တစ်ဦးချင်းစီ၏ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုများနှင့် အုပ်စုလုပ်ငန်းစဉ်များကို ပြန်လည် သုံးသပ်စဉ်းစားခြင်း-အုပ်စုထဲမှ ကျောင်းသားများအားလုံးက သူတို့ပါဝင် ဆောင်ရွက်မှုနှင့် အုပ်စု၏ လုပ်ငန်းစဉ်တို့ကို စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ကြသည်။ ပေးထားသောလုပ်ငန်းများကို အုပ်စုက မည်မျှထိရောက်စွာ လုပ်ဆောင်နိုင်ကြောင်းအုပ်စု၏ အရည်အချင်းကိုလည်း စစ်ဆေးအကဲဖြတ်မှု ပြုကြသည်။^{၁၉၆}

အုပ်စုလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရာ၌ကျွမ်းကျင်မှုများဖွံ့ဖြိုးလာမှု

ပထမနှစ်သင်တန်းတွင် အုပ်စုလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ အခန်းကဏ္ဍ (၅) ခုဖြစ်သည့် -

- ၁။ ကူညီလမ်းညွှန်သူ (Facilitator)
- ၂။ မှတ်တမ်းတင်သူ (Recorder)
- ၃။ သတင်းထောက် (Reporter)
- ၄။ အချိန်မှတ်သားသူ (Time Keeper)
- ၅။ ရင်းမြစ်စီမံခန့်ခွဲသူ/ရင်းမြစ်မန်နေဂျာ (Resource Manager)

များအကြောင်းကို သင်တို့အား မိတ်ဆက်ပေးခဲ့သည်။ ဇယား (၃.၁၂) တွင် ပထမအခန်းကဏ္ဍ (၃) ခု တို့၏ တာဝန်များကို ဖော်ပြထားသည်။

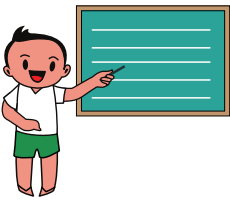

အချို့အုပ်စု သင်ယူမှုတို့အတွက် အချိန်မှတ်သားသူနှင့် ရင်းမြစ်စီမံခန့်ခွဲသူတို့ လိုအပ်မည် ဖြစ်သော်လည်း အချို့အတွက်မူ လိုအပ်မည်မဟုတ်ပါ။ သို့မဟုတ် သူတို့ဆောင်ရွက်ရမည့် တာဝန်များကို ကူညီလမ်းညွှန်သူကပင် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သည်လည်း ရှိသည်။

အုပ်စုလုပ်ငန်းများတွင် ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားမှုပြုရသော အခန်းကဏ္ဍတစ်ခု ထပ်မံတိုးပွား လာသည်မှာ စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းသည်။ ဇယား (၃.၁၂) တွင် တွေ့မြင်ရသည့်အတိုင်း ဤ အခန်းကဏ္ဍကို ဆောင်ရွက်ရန်မှာ ကျောင်းသားတစ်ဦးက အုပ်စုဝင် ကျောင်းသားများအားလုံး၏ ထင်မြင်ချက်များကို ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားပေးရန် လိုအပ်ပြီး အုပ်စုတစ်ခုလုံးအတွက် သဘောတူညီချက်တစ်ခုရရှိအောင် ထောက်ပံ့ကူညီပေးရသည်။ အုပ်စု၏ အတည်ပြုပြီး သဘောတူညီချက်သည် ပြဿနာအသွင်ဆောင် အခက်အခဲတစ်ခုအတွက် ရပ်တည်

၁၉၆ Johnson & Johnson, 1994.

ဆောင်ရွက်ချက် ဖြစ်/မဖြစ် (သို့မဟုတ်) ပြဿနာတစ်ရပ်၏ ဖြေရှင်းနည်းသို့ ရောက်ရှိခြင်း ရှိ/မရှိတို့ကို ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားရမည်။

ဇယား ၃.၁၂။ အုပ်စုလုပ်ငန်းအတွက်အခန်းကဏ္ဍများ^{၁၉၇}

အခန်းကဏ္ဍ	အဓိကတာဝန်	၂၁ ရာစု မရှိမဖြစ်လိုအပ်သည့် ကျွမ်းကျင်မှုများ
<p>ကူညီလမ်းညွှန်သူ</p> 	<p>အုပ်စုတစ်ခုလုံးလုပ်ဆောင်ရန် လုပ်ငန်းအပေါ် ဦးတည်အာရုံစိုက်နေစေရန် နှင့် အလေးပေးမှုကို အစဉ်တစိုက် ခိုင်မြဲစေရန် ကူညီပေးခြင်းဖြင့် အုပ်စုလုပ်ငန်းကို စီမံခန့်ခွဲခြင်း</p>	<p>ခေါင်းဆောင်မှုနှင့် အသင်းအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းမှု</p>
<p>မှတ်တမ်းတင်သူ</p> 	<p>အုပ်စုဆွေးနွေးမှုမှရရှိလာသော မှတ်စုများကို တွေ့ရှိချက်များ သို့မဟုတ် အဖြေများနှင့်အတူ ရေးသား မှတ်တမ်းတင်ထားခြင်း</p>	
<p>သတင်းထောက် (သို့) တင်ပြသူ</p> 	<p>အုပ်စုထဲမှဆွေးနွေးရရှိလာသည့် စိတ်ကူးစိတ်သန်းများကို တစ်တန်းလုံးထံသို့ တင်ပြပေးခြင်း၊ အစီရင်ခံစာရေးရာတွင် လမ်းညွှန်မှုအဖြစ် မှတ်တမ်းတင်သူ၏ မှတ်စုများအပေါ် မှီတည်ရသည်။</p>	
<p>ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားသူ</p> 	<p>အုပ်စုဝင်အားလုံးတို့၏ အမြင်များ/ ထင်မြင်ချက်များအပေါ်၌ ဝေဖန်သုံးသပ် စဉ်းစားပေးခြင်း</p> <p>(ဘုံတူညီသော အကြောင်းပြချက်ရရန်)</p> <p>အုပ်စုဝင်များအား ဘုံသဘောတူညီမှု ရရှိစေရန် ကူညီသည်။</p>	

ရင်းမြစ်- POGIL, 2017 ဝါရှင်တန်တက္ကသိုလ် ၂၀၁၉။

၁၉၇ Source: Washington University Center for Teaching and Learning, 2017.

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၁)။ အုပ်စုလုပ်ငန်းကဏ္ဍအမျိုးမျိုးအတွက် လိုအပ်သော ကျွမ်းကျင်မှုများကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ရည်ရွယ်ချက်မှာ ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သော အုပ်စုကဏ္ဍများမှ တစ်ဆင့် ဖွံ့ဖြိုးလာသော (၂၁) ရာစု ကျွမ်းကျင်မှုများ (သို့မဟုတ်) မရှိမဖြစ်သည့် ကျွမ်းကျင်မှုများကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်တတ်လာစေရန် ဖြစ်သည်။

အပိုင်း(က)

(၂၁) ရာစုကျွမ်းကျင်မှုများ (သို့မဟုတ်) မရှိမဖြစ်သည့် လိုအပ်သည့် ကျွမ်းကျင်မှုများကို အောက်ဖော်ပြပါ စာရင်းထဲမှ ရွေးထုတ်ခဲ့ခြင်းသတ်မှတ်ပေးပါ။ မည်သည့်ကျွမ်းကျင်မှု များသည် ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သော သင်ယူမှုဆိုင်ရာ အုပ်စုလုပ်ငန်းကဏ္ဍတစ်ခုစီ အတွက် အကိုက်ညီဆုံး ဖြစ်ကြသနည်း။

- ကြောင်းကျိုးစိစစ် ဝေဖန်စဉ်းစားတတ်ခြင်းနှင့် အတွေးသစ် အမြင်သစ်များကို စဉ်းစားတတ်ခြင်း (ပြဿနာဖြေရှင်းတတ်ခြင်း အပါအဝင်)
- သုတေသနပြုတတ်ခြင်း
- နှုတ်ဖြင့်ဆက်သွယ်မှု/နှုတ်မှုဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှု (verbal communication) နှင့် ရှင်းလင်းတင်ပြတတ်မှု
- အရေးအသားဖြင့် ဆက်သွယ်မှု/အရေးအသားကျွမ်းကျင်မှု
- ဘာသာစကား နှံ့စပ်တတ်ကျွမ်းမှု
- ခေါင်းဆောင်မှုနှင့် အသင်းအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းမှု
- ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားတတ်သော အလေ့အကျင့်
- သတင်းအချက်အလက်နှင့် ဆက်သွယ်မှုနည်းပညာ (ICT) များ တတ်ကျွမ်းမှု

သင်၏အဖြေများကို ဇယား (၃.၁၂) တွင် ထည့်သွင်းမှတ်တမ်းတင်ပါ။ (ဆောင်ရွက်ရန် နမူနာတစ်ခု ပေးထားသည်။)

အပိုင်း(ခ)

အောက်ပါမေးခွန်းများကိုဖြေပါ။

- ၁။ သက်ဆိုင်ရာ အားသာချက်များရှိကြသည့် ကျောင်းသားများကို သက်ဆိုင်ရာ အုပ်စုလုပ်ငန်း အခန်းကဏ္ဍများ ဆောင်ရွက်စေရန် သင်မည်သို့ တာဝန်ပေးမည်နည်း။ ပါဝင်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သော သင်ယူမှုဆောင်ရွက်ရာတွင် သူတို့၏ ယုံကြည်မှုကို မည်သို့ တည်ဆောက်ပေးမည်နည်း။
- ၂။ အချိန်ကြာလာသည်နှင့်အမျှ ကျောင်းသားအသီးသီးတို့ကို အုပ်စုလုပ်ငန်း၏ အခန်းကဏ္ဍ အသီးသီး အပ်နှင်းဆောင်ရွက်စေနိုင်ရန် သင်မည်သို့ ဆောင်ရွက်မည်နည်း။ ထိုအခန်းကဏ္ဍမျိုး ဆောင်ရွက်တတ်သည့် အခွင့်အလမ်းများကို ကျောင်းသားတို့အား ပံ့ပိုးပေးသင့်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် ကျောင်းသားတစ်ဦး တည်းကိုသာ ကူညီလမ်းညွှန်သူ (သို့မဟုတ်) သတင်းထောက်အဖြစ် အမြဲမဆောင်ရွက်စေသင့်ပါ။ ဤအချက်သည် အဘယ်ကြောင့် အရေးကြီးသနည်း။
- ၃။ အုပ်စုလုပ်ငန်းအခန်းကဏ္ဍ အမျိုးမျိုးတို့ကို ဆောင်ရွက်ခြင်းမှတစ်ဆင့် ကျောင်းသားများထံတွင် ဖွံ့ဖြိုးလာသော ကျွမ်းကျင်မှုများကို ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားပြပါ။

စာသင်ချိန် (၂)

အုပ်စုဝင်တစ်ဦးချင်းစီ၏ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုများနှင့် အုပ်စုဖြစ်စဉ်များအပေါ် ပြန်လည် သုံးသပ်စဉ်းစားခြင်း

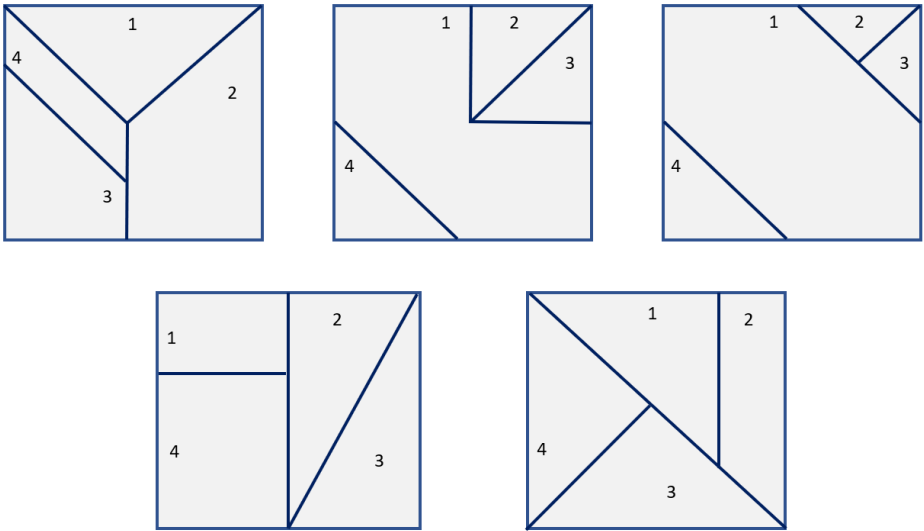
သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၂)။ ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်ရသော သင်ယူမှုလုပ်ငန်း တစ်ခုတွင် ပါဝင် ဆောင်ရွက်ခြင်း

ဤလုပ်ငန်းသည် ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သော သင်ယူမှုလုပ်ငန်းအကြောင်း နားလည်မှု ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန်အတွက် သင့်အား ခွင့်ပြုပေးထားသည်။ ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သော သင်ယူမှုလုပ်ငန်းကို ကူညီလမ်းညွှန်မှုပြုနိုင်သည့် နည်းလမ်းများကို ပိုမိုနားလည်လာစေသည်။ ဤနည်းလမ်းများထဲတွင် ကျောင်းသားတစ်ဦးချင်းစီ၏ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုများနှင့် အုပ်စု လုပ်ငန်းစဉ်များကို ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားရာတွင် ပံ့ပိုးပေးနိုင်မည့် နည်းလမ်းများလည်း

ပါဝင်ကြသည်။ သင်တို့ဆရာက အုပ်စုတစ်ခု၌ ပါဝင်စေမည်။ သို့မဟုတ် အုပ်စုများ ဖွဲ့စည်းစေမည်။ အဖွဲ့တိုင်းတွင်ရှိသော အုပ်စုဝင်များတွင် သတ်မှတ်ထားသော (၁) ကူညီလမ်းညွှန်သူ၊ (၂) မှတ်တမ်းတင်သူ၊ (၃) သတင်းထောက် (သို့) တင်ပြသူ၊ (၄) ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားသူ စသူတို့အားလုံး ပါဝင်စေရမည်။

အုပ်စုဖွဲ့နည်း အသစ်အဆန်းတစ်နည်းကို ပုံ (၃.၁၅) တွင် ပြထားသည်။ လေးထောင့်ကတ်ထူပြားချပ်ကြီးများကို ပုံသဏ္ဍာန်လေးမျိုးအဖြစ် ညှပ်ထုတ်လိုက်ပါ။ ဤဇာတ်ညွှန်းတွင် အတန်းထဲ၌ ကျောင်းသားစုစုပေါင်း အယောက် (၂၀) ရှိမည်။ ကတ်ထူပြား ပုံသဏ္ဍာန် (၂၀) လုံးအား အတူတကွထုပ်ပိုးပါ။ ကျောင်းသားတစ်ဦးစီက ကြိုက်နှစ်သက်ရာပုံသဏ္ဍာန်တစ်ခုစီကို ရွေးချယ်မည်။ မိမိနှင့်အတူတွဲ၍ အလုပ်လုပ်မည့် အဖွဲ့ဝင်များကို ရှာဖွေတွေ့ရှိရန် အစိတ်အပိုင်း (၄) ခုကို ပြန်လည်တပ်ဆင်ပြီး စတုရန်းကွက် (၅)ခုထဲမှ တစ်ခုကိုဖြစ်ပေါ်စေမည်။ ကတ်ထူပြားများကို အရောင်များခြယ်ထားခြင်းဖြင့်လည်း ကျောင်းသားများအနေဖြင့်လည်း ၎င်းတို့၏ အုပ်စုဝင်များနဲ့ အလျင်အမြန်ချိတ်ဆက်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ဤလုပ်ငန်းသည် အပြုသဘောဆောင်သော အပြန်အလှန်အမှီသဟဲပြုမှု (positive interdependence) သဘောတရားကို ကျောင်းသားများအား သိရှိစေသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ သူတို့သည် အုပ်စုဝင်တစ်ဦးအနေနှင့် ပို၍ကြီးမားသော အစိတ်အပိုင်းကြီး တစ်ခုတည်းမှ အစိတ်အပိုင်း အသေးစားတစ်ခုဖြစ်သည်။

ပုံ ၃.၂၀။ အုပ်စုဖွဲ့နည်း

အပိုင်း(က)

ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သော သင်ယူမှုနှင့် အသင့်တော်ဆုံးဖြစ်မည့် သင်ကြားမှုသင်ယူမှု ဆိုင်ရာ အခြေအနေအကြောင်းအရာတို့ကို ဆွေးနွေးပါ။

- ၁။ ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သော သင်ယူမှုကို မည်သည့် ဘာသာရပ်နယ်ပယ်များ ဌာ အသုံးပြုမည်နည်း။
- ၂။ ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သော အုပ်စုလုပ်ငန်းမှတစ်ဆင့် မည်သည့်လုပ်ငန်းများ ကို ဆောင်ရွက်နိုင်မည်နည်း။
- ၃။ ဤလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရန် စာသင်ချိန်တစ်ချိန် (သို့မဟုတ်) စာသင်ချိန် အရေအတွက်မည်မျှလိုအပ်မည်နည်း။

အပိုင်း(ခ)

မိမိကိုယ်မိမိ စစ်ဆေးအကဲဖြတ်မှု/အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှုပြုနိုင်သည့် ကိရိယာတစ်ခု တီထွင် ပြုစုပါ။ ထိုကိရိယာတွင် အောက်ပါတို့ပါဝင်စေရမည်။

- ၁။ အုပ်စုဝင်တစ်ဦးစီအား အုပ်စုလုပ်ငန်း၌ သူတို့ကိုယ်တိုင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုကို ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားစေရာတွင် အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အကဲဖြတ် သုံးသပ်သည့် မေးခွန်း (၄) ခု
- ၂။ အုပ်စုဝင်တစ်ဦးစီအား ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်နိုင်သည့် သူတို့အုပ်စု၏ စွမ်းရည်ကို ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားစေရာတွင် အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် နောက်ထပ် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ရန် မေးခွန်း (၄) ခု

ဇယား (၃.၁၃) တွင် ဖော်ပြထားသော မိမိကိုယ်ကိုမိမိ စစ်ဆေးအကဲဖြတ်မှု ကိရိယာသည် ဤသင်ယူမှုလုပ်ငန်းအတွက် ကောင်းစွာ ငြိမ်းဆင်မှုပြုပေးနိုင်သည်။

ဇယား ၃.၁၃။ ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သော အုပ်စုလုပ်ငန်းများအတွက် ကျောင်းသားများမိမိကိုယ်မိမိ စစ်ဆေး အကဲဖြတ်ခြင်းကိရိယာ

အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှုမေးခွန်းများ	လုံးဝ သဘောတူညီပါသည်	သဘောတူ ညီပါသည်	သဘော မတူညီပါ	လုံးဝ သဘော မတူပါ
အုပ်စုအတွင်း၌ ကိုယ်တိုင်ပါဝင် ဆောင်ရွက်မှု				
၁။				
၂။				
၃။				
၄။				
ပူးပေါင်းပါဝင် လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းရှိသော အုပ်စု၏ စွမ်းရည်				
၁။				
၂။				
၃။				
၄။				

အပိုင်း(ဂ)

အုပ်စုတွင်းလုပ်ငန်းများ၌ သင်၏ပါဝင်မှုများနှင့် ထိရောက်စွာလုပ်ဆောင်နိုင်သည့် အုပ်စု၏ စွမ်းရည်တို့ကို ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားပါ။ အောက်ဖော်ပြပါ အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှုပြုသည့် မေးခွန်း (ဂ) ခုကို ဖြေဆိုပါ။

ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန်မေးခွန်းများ

- ၁။ ခြေခြေမြစ်မြစ်ရှိသော အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝသော စကားခိုင်း (substantive conversation) ဆိုသည်မှာအဘယ်နည်း။
- ၂။ စာသင်ခန်းတွင်း ဆွေးနွေးမှုတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုနှင့် ဆက်စပ်နေသည့် သင်ယူမှုရလဒ်များမှာ မည်သည်တို့ဖြစ်ကြသနည်း။
- ၃။ အတန်းတွင်း ဆွေးနွေးမှုတစ်ခုတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် ကျောင်းသားများအား သင်မည်သို့ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ပေးနိုင်မည်နည်း။
- ၄။ အတန်းတွင်းဆွေးနွေးမှု အစီအစဉ်တစ်ခု နည်းမှန်လမ်းမှန်ကျစေရန် မည်သည့်လုပ်ဆောင်မှုများနှင့် မည်သည့်စကားလုံး အသုံးအနှုန်းမျိုးကို အသုံးပြုနိုင်မည်နည်း။
- ၅။ အတန်းတွင်းဆွေးနွေးမှုတစ်ခုကို သင်မည်သို့ ပိတ်သိမ်း/အပြီးသတ်ပေးမည်နည်း။ ကျောင်းသားများ ပြန်လည်သုံးသပ်တတ်စေရန် အကဲဖြတ်သုံးသပ်တတ်စေရန် မည်သို့ ကူညီလမ်းညွှန်ပေးမည်နည်း။
- ၆။ ပူးပေါင်း ပါဝင်လုပ်ဆောင်ရသော သင်ယူမှု၏ ထူးခြားသော လက္ခဏာများမှာ မည်သည်တို့ ဖြစ်ကြသနည်း။
- ၇။ ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သော အုပ်စုလုပ်ငန်းများမှ တစ်ဆင့် မည်သည့်အရေးပါသော ကျွမ်းကျင်မှုများ ဖွံ့ဖြိုးလာမည်နည်း။
- ၈။ ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်ရသော အုပ်စုလုပ်ငန်းများတွင် ကျောင်းသားများ၏ ပါဝင် ဆောင်ရွက်မှု အပေါ်ပြန်လည်သုံးသပ်၍ သင်မည်သို့ထောက်ပံ့ကူညီပေးမည်နည်း။

၃.၅။ ကိုယ်တိုင်လုပ်ပိုင်ခွင့် (Autonomy) အယူအဆဖွံ့ဖြိုးလာ

ခြင်းနှင့် ကျောင်းသားအချင်းချင်း ဦးဆောင်မှုဖြင့် သင်ယူခြင်း

အဆင့်မြင့်တွေးခေါ်စဉ်းစားမှုတွင် မိမိ၏တွေးခေါ်စဉ်းစားမှုကို သတိမူခြင်း၊ ပြန်လည်ဆန်းစစ်ခြင်းတို့ ပါဝင်သည်။ ကျောင်းသားများသည် ကိုယ်ပိုင်လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသော ကိုယ့်တာဝန်ကိုယ်ယူနိုင်သော ကျောင်းသားများဖြစ်လာစေရန်၊ အဆင့်မြင့်တွေးခေါ်စဉ်းစားရာတွင် ကျွမ်းကျင်မှုများရှိရန် လိုအပ်သည်။ အဆင့်မြင့်တွေးခေါ်မှုသည် တစ်ဦးတည်းအမှီအခိုကင်းစွာ သင်ယူမှု (Independent Learning) အတွက်ရော အပြန်အလှန်အမှီသဟဲပြုသော (အချင်းချင်း) သင်ယူမှုအတွက်ပါ မရှိမဖြစ် လိုအပ်ပါသည်။

ဤအခန်းငယ်တွင် တစ်ဦးတည်း အမှီအခိုကင်းစွာ/လွတ်လပ်စွာ သင်ယူမှု (Independent Learning)၊ အချင်းချင်းထံမှသင်ယူမှု (Peer learning) နှင့် အချင်းချင်းက ဦးဆောင်မှုဖြင့် အသင်းအဖွဲ့လိုက်သင်ယူမှု (Peer-led team learning) တို့ကို လေ့လာသင်ယူရမည်။ ထိုနည်းဗျူဟာများကို လေ့လာရာတွင် ရှုထောင့် (၃) ခုမှ လေ့လာရမည်။ ကျောင်းသားများအတွက် အကျိုးပြုမှုရှုထောင့်၊ ဤနည်းဗျူဟာများတွင် ကျောင်းသားများ ချိတ်ဆက်ပါဝင်နိုင်ရန် လိုအပ်သော ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် စိတ်နေစိတ်ထားရှုထောင့် (ကိုင်းညွတ်မှု) နှင့် လက်တွေ့လောကတွင် ဤနည်းဗျူဟာများကို မည်သို့အကောင်အထည်ဖော်ကျင့်သုံးနိုင်ပုံ ရှုထောင့် စသည့် ရှုထောင့် (၃) ခုမှ လေ့လာရမည်။

၃.၅.၁။ လွတ်လပ်စွာ/အမှီအခိုကင်းစွာ သင်ယူမှု (Independent Learning)

မျှော်မှန်းထားသော သင်ယူမှုရလဒ်များ

ဤသင်ခန်းစာကို သင်ယူပြီးချိန်တွင် သင်သည် -

- ကျောင်းသားများအတွက် တစ်ဦးတည်းလွတ်လပ်စွာ သင်ယူမှု၏ အကျိုးကျေးဇူးများကို ရှင်းပြတတ်မည်။
- ကျောင်းသားများ လွတ်လပ်စွာ သင်ယူမှုပြုနိုင်ရန်အတွက် လိုအပ်သော ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် စိတ်နေသဘောထားများ (ကိုင်းညွတ်မှုများ) ကို အကျဉ်းချုံး ဖော်ပြတတ်မည်။
- လွတ်လပ်စွာသင်ယူမှုအတွက် စီစဉ်ပြင်ဆင်မှုတွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည့် အချက်များနှင့် သင်ကြားမှုနည်းလမ်းများကို ဆွေးနွေးတတ်မည်။

လွတ်လပ်စွာ (အမှီအခိုကင်းစွာ) သင်ယူမှု (Independent Learning)

ဆရာများက ကျောင်းသားများ၏ ကိုယ်တိုင်သင်ယူပိုင်ခွင့် (Autonomy) ကို အောက်ဖော်ပြပါ လုပ်ဆောင်မှု (၃) ခု မှတစ်ဆင့် တည်ဆောက်ပေးသည်ဟု ပထမနှစ်တွင် သင်တို့သင်ယူခဲ့ကြရသည်။

- ကျောင်းသားများအတွက် ရှင်းလင်းပြတ်သားသော သင်ယူမှု ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်များ (Learning goal) ကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ပေးခြင်း
- သူတို့၏သင်ယူမှုကိုသူတို့ကိုယ်တိုင် စောင့်ကြည့်လေ့လာနိုင်စေမည့် နည်းဗျူဟာများ ရှာဖွေ တပ်ဆင်ပေးခြင်း
- ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှု လုပ်ငန်းများတွင် ရွေးချယ်နိုင်မှု အဆင့်အချို့ ပံ့ပိုးပေးခြင်း

“ကိုယ်တိုင်သင်ယူပိုင်ခွင့်”/ “လုပ်ပိုင်ခွင့် (Autonomy)” ကို တစ်စုံတစ်ဦး၏ သင်ယူမှုကို သူ/သူမ ကိုယ်တိုင်တာဝန်ယူနိုင်သည့် အရည်အချင်းဟု အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်နိုင်ပါသည်။^{၁၉၈} အခန်း (၂) တွင် SAMR သင်ယူမှုပုံစံကို ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ ထိုပုံစံကို တီထွင်တည်ဆောက်သူ Puentedura က သူတို့သင်ခန်းစာများတွင် နည်းပညာပေါင်းစပ်သုံးစွဲနိုင်မှုကြောင့် သင်ယူမှု အသွင်သဏ္ဍာန်ပြောင်းနိုင်ခဲ့သော ကျောင်းသားများအကြောင်းကို ဖော်ပြထားသည်။ ထိုကျောင်းသားများသည် သူတို့၏ သင်ယူမှုပေါက်မြောက်စေရန် သူတို့ကိုယ်တိုင် တာဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှု ပြုနိုင်ကြကြောင်း ဖော်ပြခဲ့သည်။

ပညာရပ်ဆိုင်ရာစာပေတို့တွင် “လွတ်လပ်စွာသင်ယူမှု” ခေါင်းစဉ်သည် ပညာရှင်တို့ ဆွေးနွေး ရာတွင် မကြာခဏ ပေါ်ပေါက်လာတတ်ကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။^{၁၉၉}

“သင်ယူမှုတွင် နည်းပညာ၏ အခန်းကဏ္ဍ” နှင့် “ဆရာကျောင်းသား ကဏ္ဍများနှင့် ဆရာ ကျောင်းသား ဆက်ဆံရေးများ” ခေါင်းစဉ်တို့ကို ပညာရှင်တို့ ဆွေးနွေးသည့် အခါမျိုးတွင် “လွတ်လပ်စွာသင်ယူမှု” အကြောင်းလည်း ပါဝင်လာခဲ့သည်။

အမှန်တကယ်အားဖြင့်မူ “လွတ်လပ်စွာ/လွတ်လပ်မှုရှိသော သင်ယူမှု” ဆိုသည့် ဝေါဟာရ၏ မူလအဓိပ္ပာယ်က ကျောင်းသားတစ်ဦးတည်း သင်ယူခြင်း (မည်သူ့အကူအညီမှ မပါခြင်း) ကို ရည်ညွှန်းပါသည်။ သို့ရာတွင် ဝေဖန်ဖွယ်ရှိသည်မှာ ဤနေရာ၌ ကျောင်းသားသည် သူတစ်ဦး တည်း လုပ်ဆောင်ခြင်း မဟုတ်ဘဲ ဆရာ့အကူအညီပါဝင်နေကြောင်း တွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် လွတ်လပ်စွာ/အမှီအခိုကင်းစွာ ဆိုသည့် ဝေါဟာရမှာ အတိအကျအားဖြင့် မှန်ကန်မှုမရှိပါ။ ယေဘုယျအားဖြင့်သာ မှန်ကန်သည်ဟု ဆိုနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ယခုဆိုလိုသော “လွတ်လပ်စွာ သင်ယူမှု” သည် ကျောင်းသားတစ်ဦးတည်း သင်ယူမှုမဟုတ်ပါ။^{၂၀၀} ဆရာက ကူညီ လမ်းညွှန်သူအဖြစ် အရေးပါသောအခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်နေရသည်။

၁၉၈ Holec, 1979.
၁၉၉ Meyer, Haywood, Sachdev & Faraday, 2008.
၂၀၀ Knight, 1996, p. 35.

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၁)။ လွတ်လပ်စွာ/လွတ်လပ်သော သင်ယူမှုနှင့် ပတ်သက်၍ ဖတ်ရှုလေ့လာခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ လွတ်လပ်စွာ သင်ယူရသော သင်ယူမှုလုပ်ငန်းတစ်ခုတွင် သင်တို့အား ချိတ်ဆက်ပါဝင် ဆောင်ရွက်စေခြင်းအားဖြင့် လွတ်လပ်စွာသင်ယူမှုအကြောင်း နားလည်သဘောပေါက်လာစေရန် ဖြစ်သည်။

ကျောင်း၏ထူးခြားသော အခြေအနေဆက်စပ်ဝန်းကျင်များ (contexts) အတွင်း လွတ်လပ် စွာသင်ယူမှုနှင့် ပတ်သက်၍ နိုင်ငံတကာစာပေများထဲမှ ပြန်လည်ဆန်းစစ်မှု (Review) တစ်ခုကို ဖတ်ရှုလေ့လာပါ။^{၂၀၁} ဤပြန်လည် ဆန်းစစ်မှုဆောင်းပါးသည် “လွတ်လပ်စွာ သင်ယူ မှု” အကြောင်း နားလည်သဘောပေါက်မှု ဖွံ့ဖြိုးစေရန်အတွက် အစပျိုး ပထမအဆင့်အဖြစ် အသုံးဝင်ပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုဆောင်းပါးသည် ပညာရှင်အသိုင်းအဝိုင်းတို့ အတွက် ရည်ရွယ်သည်။ လက်တွေ့သင်ကြားနေသူ ဆရာများအတွက် ရည်ရွယ်ကာ ရေးသား ထားခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။

သင်ဖတ်ရှုလေ့လာရမည့် ဆောင်းပါးကို ပိုမိုနားလည် သဘောပေါက်နိုင်စေရန် ဂရပ်ဖစ်ပုံ တစ်ခု အသုံးပြုထားသည်ကို ဇယား (၃.၁၄) တွင် တွေ့နိုင်သည့် ဆောင်းပါးအမည်မှာ “စာပေ စိစစ်လေ့လာမှု- လွတ်လပ်စွာသင်ယူမှုဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။ ကျောင်းသားများအတွက် ရရှိလာမည့် အကျိုးကျေးဇူးများမှာ မည်သည်တို့နည်း” ဖြစ်ပါသည်။ ထိုဆောင်းပါး၏ အပိုင်း များကို အကြောင်းအရာနှင့် ညီညွတ်စွာ ခွဲခြားထားသည့် အချို့အပိုင်းများမှာ သင်တို့အား နမူနာပြုရန် အတွက် ဖြည့်သွင်းထားပြီး ဖြစ်သည်။ အောက်ပါအကြောင်းအရာတို့ကို သက်ဆိုင်ရာအပိုင်းများထဲသို့ ထည့်သွင်းရေးသားပေးပါ။

- လွတ်လပ်စွာ သင်ယူမှု၏ အကျိုးကျေးဇူးများ
- လွတ်လပ်စွာ သင်ယူမှုနှင့် သက်ဆိုင်သော သင်ကြားနည်းများ
- “လွတ်လပ်စွာ သင်ယူမှု” ကို အောင်မြင်စွာ ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ကျောင်းသား များ၌ လိုအပ်နေသော ကျွမ်းကျင်မှုများ

၂၀၁ Meyer, Haywood, Sachdev, & Faraday, 2008.

ဇယား ၃.၁၄။ သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းထားသော ဆောင်းပါးကို ဖတ်ရှုပြီး မှတ်စုရေးမှုအတွက် ကြိုတင်အချက်ပြ ဂရပ်ဖစ်ပုံ

<p>“လွတ်လပ်သော/စွာ သင်ယူမှု” ၏ အဓိကကျသော အချက်များ</p> <ul style="list-style-type: none"> • သင်ယူမှုဖြစ်စဉ် အောင်မြင်မှုအတွက် တာဝန်ယူမှုသည် ဆရာထံမှ ကျောင်းသားထံသို့ ပြောင်းရွှေ့ ရောက်ရှိသွားခြင်း • တစ်တန်းလုံးကို ဆရာက ကြီးကြပ်ညွှန်ကြား သင်ကြားပြီး ဆရာဗဟိုပြု ချဉ်းကပ်မှု ဦးတည်ချက်မှ အနီးကပ်ကူညီ ဆောင်ရွက်ပေးသူအဖြစ် ချဉ်းကပ်မှု (ဆိုလိုချက်-ဆရာက လမ်းပြသူနှင့် ကူညီညွှန်ကြားသူအဖြစ်သာ ဆောင်ရွက်ရခြင်း) • ကျောင်းသားများ အနေနှင့် သူတို့သင်ယူမှုလုပ်ငန်းကို သူတို့ကိုယ်တိုင် စောင့်ကြည့်လေ့လာ နိုင်စေရန်အတွက် သင်ယူမှုဆိုင်ရာချဉ်းကပ်မှုနှင့် အဆင့်မြင့် တွေးခေါ်မှုဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများအပေါ် စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း၏ အရေးပါပုံ
<p>လွတ်လပ်သော/စွာ သင်ယူမှု၏ အကျိုးကျေးဇူးများ</p>
<p>လွတ်လပ်သော/စွာ သင်ယူမှုပုံစံ၏ တိုးတက်ဖြစ်ပေါ်မှု အဆင့်များ</p> <ul style="list-style-type: none"> • စီစဉ်ပြင်ဆင်ခြင်း (Planning) • မိမိကိုယ်တိုင် စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း (self-monitoring) • သင်ယူမှု၏ အနှေး/အမြန်နှုန်းကို ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းဆီသို့ ဦးတည်ချက်ထားခြင်း (Controlling the pace and direction of the work) • အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း (Evaluation)
<p>လွတ်လပ်သော/စွာ သင်ယူမှုထဲသို့ နည်းပညာပေါင်းစပ် သုံးစွဲခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်များ</p> <ul style="list-style-type: none"> • လွတ်လပ်စွာ သင်ယူမှုကို အကဲဖြတ်ရန် အခွင့်အလမ်းများ ပေးခြင်း • အချက်အလက်များကို လက်လှမ်းမီရရှိစေခြင်း • ကျောင်းသားများ အချင်းချင်းအကြားနှင့် ကျောင်းသားများနှင့် ဆရာများအကြားတို့တွင် ကြားခံ လူထုဆက်သွယ်ရေး နည်းလမ်းများ (မီဒီယာ) များအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခြင်း

လွတ်လပ်သော/စွာသင်ယူမှုနှင့် ဆက်စပ်သောသင်ကြားနည်းများ

အောင်မြင်မှုအတွက် စိတ်တွင်းပိုင်းဆိုင်ရာ အကြောင်းရင်းခံများ (လွတ်လပ်စွာသင်ယူမှုတွင် အောင်မြင်စွာ ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ကျောင်းသားများထံ၌ လိုအပ်သော ကျွမ်းကျင်မှုများ)

ပြင်ပ အကြောင်းရင်းခံများ

- ဆရာများနှင့် ကျောင်းသားများအကြား ခိုင်မာသော ဆက်ဆံရေး (သံယောဇဉ်) ရှိကြခြင်း
- အကျိုးပြုသော ပတ်ဝန်းကျင် (Enabling environment) ရှိခြင်း
 - ဆီလျော်သော ရုပ်ပိုင်းဝန်းကျင်
 - အချိန်ယူလေ့လာမှုတွင် လွယ်ကူစွာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲနိုင်မှု ရှိခြင်း
 - လွတ်လပ်စွာသင်ယူမှု ဆောင်ရွက်ရာတွင် တာဝန်ယူမှုကို မျှဝေခြင်း

အလယ်တန်းကျောင်း စာသင်ခန်းလက်တွေ့သင်ကြားမှုအတွက် သွယ်ဝိုက် ရည်ညွှန်းမှုများ

ကျောင်းသားတစ်ဦး၏ ပညာရေး ဘဝဖြစ်စဉ်တလျှောက်တွင် လွတ်လပ်စွာသင်ယူနိုင်မှုကို အထောက်အပံ့ပြုနိုင်သည့် ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် စိတ်သဘောထား (ပင်ကိုစရိုက်/ကိုင်းညွတ်မှု) များ ဖွံ့ဖြိုးစေရန်လိုအပ်သည်။ လွတ်လပ်စွာ သင်ယူမှု သဘောတရားအပေါ် ပြန်လည်ဆန်းစစ် ဝေဖန်ကြသော စာရေးဆရာတို့က^{၂၀၂} စာသင်ခန်းတွင် အတန်းပိုင်ဆရာသည် လွတ်လပ်စွာ သင်ယူမှုကို တစ်ပိုင်တစ်နိုင်နည်းများသုံး၍ ကျောင်းသားများအား အစပြုပေးနိုင်သည်ဟု အကြံပြုထားကြပါသည်။ သင်ခန်းစာများ (သို့မဟုတ်) ခေါင်းစဉ်များထဲမှ အစိတ်အပိုင်းအချို့ကို ထုတ်နုတ်ပြီး ပါဝင်သောအကြောင်းအရာများကို ကျောင်းသားများ နိုင်နင်းစွာ ဖြေရှင်း

၂၀၂ Meyer, Haywood, Sachdev, & Faraday, 2008.

နိုင်သည့် ပြဿနာများအဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲပေးနိုင်မည်။ ဤနည်းအားဖြင့်ကျောင်းသားတို့ကို ကိုယ်တိုင်လေ့လာ သင်ယူမှုပြုတတ်အောင် လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးနိုင်မည်။

ဤနည်းကို အသုံးပြုခြင်းဖြင့် အလယ်တန်းပြဆရာများသည် သင်ကြားမှုသင်ယူမှုလုပ်ငန်း များကို ပိုမိုတွင်ကျယ်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ကြမည် ဖြစ်သည်။ အလုပ် (၂) မျိုး (၃) မျိုး ကို တစ်ပြိုင်နက်တည်း ဆောင်ရွက်နိုင်လာနိုင်မည်။ ကျောင်းသားအချို့တို့ကို သူတို့ကိုယ်တိုင် လွတ်လပ်စွာ သင်ယူခွင့် ပေးထားခြင်းအားဖြင့် ဆရာက အခြားကျောင်းသားအုပ်စုများနှင့် အလုပ်လုပ်ရာတွင် ပိုမိုအာရုံထား ဂရုစိုက်ချိန် ရရှိလာမည်။

အခန်း (၂) တွင် လေ့လာသင်ယူခဲ့သော ကျောင်းသားဗဟိုပြု သင်ယူမှုနည်းလမ်းများ/ နည်းဗျူဟာများ သည်လည်း လက်တွေ့အသုံးပြုရန် အလွန်သင့်တော်ပါသည်။ စူးစမ်း လေ့လာမှုအခြေပြု သင်ယူမှုသည် ကျောင်းသားများအား လွတ်လပ်စွာ သင်ယူမှု၌ အောင်မြင် စွာ ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် လိုအပ်သောကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် စိတ်နေစိတ်ထားများ (ကိုင်းညွတ်မှုများ/ စိတ်ဝင်စားမှုများ) ကို ဖွံ့ဖြိုးလာစေနိုင်ပါသည်။ ထို့ပြင် ကျောင်းသား၏ စူးစမ်းလေ့လာမှု အဆင့်တိုင်း၌လည်း လွတ်လပ်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် သင်ယူမှု အခွင့်အလမ်းများ အသီးသီးပေါ်ပေါက်လာနိုင်ပါသည်။

၃.၅.၂။ ကျောင်းသားအချင်းချင်းထံမှ သင်ယူမှု (Peer Learning)

မျှော်မှန်းထားသောသင်ယူမှုရလဒ်

ဤသင်ခန်းစာကို သင်ယူပြီးချိန်တွင် သင်သည် -

- လွတ်လပ်စွာ သင်ယူမှုနှင့် အပြန်အလှန်အမှီသဟဲပြုနိုင်သော သင်ယူမှုကို ပြုနိုင်ရန် လိုအပ်သော ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် စိတ်နေသဘောထားများ (စိတ်ကိုင်းညွတ်မှုများ) ကို နှိုင်းယှဉ်ဖော်ပြတတ်မည်။

ကျောင်းသားအချင်းချင်းထံမှ သင်ယူမှု (Peer Learning)

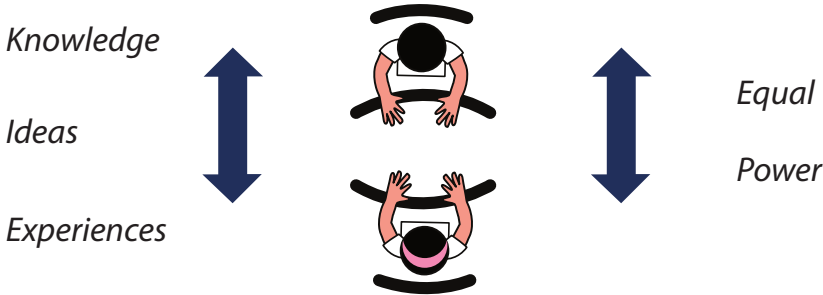
ကျောင်းသားအချင်းချင်းထံမှ သင်ယူမှုတွင် ကျောင်းသားအချင်းချင်းအကြား အသိပညာ၊ စိတ်ကူးစိတ်သန်းအတွေးအခေါ်များနှင့် အတွေ့အကြုံများတို့ကို ဆရာ၏ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု လုံးဝမပါဝင်ဘဲ သူတို့ကိုယ်တိုင် မျှဝေခြင်း သင်ယူခြင်းတို့ ပါဝင်သည်။^{၂၀၃} အချင်းချင်းထံမှ သင်ယူမှုသည် “အချင်းချင်းနှင့် အတူတကွ သင်ယူမှု” (Learn with) နှင့် “အချင်းချင်းထံမှ အပြန်အလှန် သင်ယူမှု” (Learn from each other) တို့ပါဝင်သည်။^{၂၀၄} အချင်းချင်းထံမှ သင်ယူမှုသည် အပြန်အလှန်အကျိုးကျေးဇူး ရှိပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ပါဝင်သင်ယူသူ အားလုံး အပေါ်၌ အကျိုးကျေးဇူး ဖြစ်ထွန်းစေသည်။ အချင်းချင်းထံမှ သင်ယူမှုကြရသောအခါ အခြား သူများနှင့်စုပေါင်း အဖြေရှာမှု၊ စိတ်ကူးသစ်ဖန်တီးမှုပြုရာ၌ ကျွမ်းကျင်မှုများ၊ သင်ယူမှု လုပ်ငန်းများ စုစည်းရာတွင်နှင့် စီစဉ်ပြင်ဆင်ရာတွင် ကျွမ်းကျင်မှုများ၊ တုံ့ပြန်အကြံပြုချက် များပေးရာနှင့်လက်ခံယူရာတွင် ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် သူတို့၏သင်ယူမှုအပေါ်ပြန်လည် သုံးသပ်စဉ်းစားရာတွင် ကျွမ်းကျင်မှုများတို့သည် ကျောင်းသားများထံ၌ ဖွံ့ဖြိုးလာကြသည်။

အချင်းချင်းထံမှ သင်ယူမှုက “ကျောင်းသားများ အချင်းချင်းအကြား ယှဉ်ပြိုင်မှုထက် ပူးပေါင်း ပါဝင် လုပ်ဆောင်မှုကို ပိုမိုတန်ဖိုးထားသည်။”^{၂၀၅}

“အချင်းချင်းထံမှ သင်ယူမှု” သည် “အပြန်အလှန် အမှီသဟဲပြုသော သင်ယူမှု” (Interdependent Learning) ဆီသို့ ဦးတည်နေသော အရွေ့တစ်ခု/ ရွေ့လျားနေသော ဖြစ်စဉ်တစ်ခုဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ သက်တူရွယ်တူအုပ်စုမှ ကျောင်းသားများ အတန်းဖော် များသည် အတန်းပညာချင်းတူညီရုံမျှမကဘဲ တူညီသောစွမ်းအား/အင်အား (အသိဉာဏ် ဆိုင်ရာ) နှင့် တူညီသောအဆင့်အတန်း (အသိဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ) တို့ရှိကြသည်။ သူတို့ ရောက် ရှိနေသော လုပ်ပိုင်ခွင့်အနေအထားနှင့် ပေးအပ်ထားသောတာဝန်များအရ ခြားနားမှု ထင်ရှား သိသာစွာမရှိသဖြင့်လည်း တစ်ဦးအပေါ်တစ်ဦး ဩဇာလွှမ်းမိုးမှု မရှိနိုင်ပါ။ အချင်းချင်းထံမှ သင်ယူမှု (Peer Learning) သည် တက္ကသိုလ်များနှင့် ကောလိပ်ကျောင်းများတွင် ရံဖန်ရံခါပင် အလွတ်သဘော ပေါ်ပေါက်လာတတ်ကြသည်။ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများ/ကောလိပ် ကျောင်းသားများ အလွတ်သဘော ဝိုင်းဖွဲ့ကာ သင်ယူမှုပြုသည့်အခါ၌ ပေါ်ပေါက်လာကြ သည်။ သူတို့က ဤလုပ်ငန်းကို သူတို့ စိတ်ဆန္ဒအလျောက် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်ပြီး သင်ယူမှု အသိုက်အဝန်း/ သင်ယူမှုအစုအဖွဲ့ (စာဆွေးနွေးသောဝိုင်း) များကို တည်ဆောက်လာကြသည်။

၂၀၃ Boud, 2002.
၂၀၄ Boud, Cohen, Samson, 1999, pp. 413 & 414.
၂၀၅ Boud, Cohen, Samson, 1999, pp. 413 & 415.

MUTUALLY BENEFICIAL

INTERDEPENDENT

ပုံ ၃.၂၁။ အချင်းချင်းထံမှ သင်ယူမှု

အချင်းချင်းထံမှ သင်ယူမှု (Peer Learning) အတွက် လိုအပ်သော ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် စိတ်နေ သဘောထားများ (စိတ်ကိုင်းညွတ်မှုများ)

“အချင်းချင်းထံမှ သင်ယူမှု” (Peer Learning) (သို့မဟုတ်) “အပြန်အလှန်အမှီသဟဲပြုသော သင်ယူမှု” (Interdependent Learning) နှင့် ဆက်စပ်နီးနွယ်နေသည့် ကျွမ်းကျင်မှုအမျိုးအစားများနှင့် စိတ်ကိုင်းညွတ်မှု အမျိုးအစားများမှာ အောက်ပါတို့ ဖြစ်ကြသည်။

- ၁။ စုပေါင်းအဖြေရှာမှု/စိတ်ကူးသစ်အတွေးသစ် ထုတ်လုပ်မှု (Collaboration)၊ အသင်းအဖွဲ့ လုပ်ငန်း (Team work) နှင့် သင်ယူမှုအသိုက်အဝန်း/အစုအဖွဲ့ (Learning community)၊ တစ်ခု၏ အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်လာမှု
- ၂။ ကြောင်း/ကျိုး ဝေဖန်တတ်သော စူးစမ်းမှုနှင့် ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားတတ်မှု
- ၃။ အချင်းချင်းပြောဆိုဆက်သွယ်ရာ၌ (သို့မဟုတ်) မိမိတို့စိတ်ကူးများကို ဖော်ပြရာ၌ ‘ကျွမ်းကျင် မှုများ နှင့်
- ၄။ “သင်ယူမှုပြုရန်သင်ယူခြင်း (အားထုတ်ကြံစည်ခြင်း)” (Learning to learn) (သင်ယူရန် ကြိုးစားမှု) (သို့မဟုတ်) အဆင့်မြင့် တွေးခေါ်တတ်မှု (meta cognition)၂၀၆ တို့ဖြစ်ကြသည်။

၂၀၆ Boud, Cohen & Samson, 1999.

ပုံ (၃.၂၂) က ဤအမျိုးအစား (၄) ခုကို သရုပ်ဖော်ထားသည်။

ပုံ ၃.၂၂။ “အချင်းချင်းထံမှ သင်ယူမှု” (Peer Learning) နှင့် ဆက်စပ်နီးနွယ်နေသော ကျွမ်းကျင်မှုများ သို့မဟုတ် စိတ်နေသဘောထားများ(စိတ်ကိုင်းညွတ်မှုများ)

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၁)။ လွတ်လပ်စွာသင်ယူမှုနှင့် အချင်းချင်း အပြန်အလှန် အမှီသဟဲပြုကာ သင်ယူမှု တို့ကို နှိုင်းယှဉ်ခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အပြန်အလှန်အမှီသဟဲပြုသော သင်ယူမှု (Interdependent Learning) အတွက် လိုအပ်သော ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် စိတ်နေသဘောထားများ (ကိုင်းညွတ်မှုများ) နှင့် လွတ်လပ်စွာ သင်ယူမှုအတွက် (Independent Learning) လိုအပ်သော ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် စိတ်နေသဘောထားများတို့ကို နှိုင်းယှဉ်ပြတတ်စေရန်ဖြစ်သည်။

ပုံ (၃.၂၃) ရှိ ပုံစံများ (Templates) များတွင် သင်ယူမှုပုံစံ (၂) ခု၏ တူညီမှုများနှင့် ခြားနားမှုများကို ထည့်သွင်းရေးသားပါ။

လွတ်လပ်စွာသင်ယူမှု(Independent Learning)	အပြန်အလှန် အမှီသဟဲပြုသောသင်ယူမှု (Interdependent Learning)
<p>Meyer, Haywood, Sachdev, & Faraday (၂၀၀၈)၂၀၇ တို့ ဦးဆောင်ခဲ့သော စာပေဝေဖန် စိစစ်ချက်အရ လွတ်လပ်စွာ သင်ယူမှုအတွက် လိုအပ်သော ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် စိတ်နေ စိတ်ထားများမှာ</p> <ul style="list-style-type: none"> • သိမှုဆိုင်ရာကျွမ်းကျင်မှုများ-ဥပမာအားဖြင့် <ul style="list-style-type: none"> - ပြဿနာဖြေရှင်းခြင်း - ပေးထားသော စံသတ်မှတ်ချက်များအရ ရည်ရွယ်ချက်များအား အမျိုးအစားခွဲခြားခြင်း - ကြိုတင်မှန်းဆချက် - ကြောင်း/ကျိုးယုတ္တိတန်စွာ ဆင်ခြင်စဉ်းစားခြင်း • အဆင့်မြင့် တွေးခေါ်ခြင်းဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများ <ul style="list-style-type: none"> - သူတို့သင်ယူပုံကို ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားခြင်း - သူတို့၏ တိုးတက်လာမှုကို သူတို့ကိုယ်တိုင် စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း • စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှု/စိတ်သဘောထားနှင့် ပတ်သက်သောကျွမ်းကျင်မှုများ <ul style="list-style-type: none"> - စိတ်ပါဝင်စားစွာအားကြိုးမာန်တက်ဆောင်ရွက်ခြင်း - ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်ရောက်သည်ထိနှစ်သက်ကျေနပ်စွာလုပ်ဆောင်ခြင်း 	<p>Boud, Cohen and Samson (1999) တို့တွေ့ရှိချက် အရ ကျောင်းသားအချင်းချင်းထံမှ သင်ယူမှု (Peer learning) အတွက်လိုအပ်သော ကျွမ်းကျင်မှုများ နှင့် စိတ်ကိုင်းညွတ်မှုများမှာ</p> <ul style="list-style-type: none"> • စုပေါင်းနှီးနှောဖလှယ်အဖြေရှာခြင်း (collaboration)၊ အသင်းအဖွဲ့ လုပ်ငန်း(team work) ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ သင်ယူမှု အသိုက်အဝန်း/အစုအဖွဲ့ တစ်ခု၏ အဖွဲ့ဝင် ဖြစ်လာခြင်း၊ ဘုံတူညီသော ရည်မှန်းချက်များသို့ ရောက်ရှိအောင် ပူးပေါင်းပါဝင် လုပ်ဆောင်ခြင်း • ကြောင်း/ကျိုးဝေဖန် စူးစမ်းခြင်းနှင့် ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားတတ်ခြင်း-စိတ်ကူးစိတ်သန်းများလေ့လာရှာဖွေခြင်းနှင့် ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားရာတွင် စိတ်ပါဝင်စားစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်း • အချင်းချင်းပြောဆိုဆက်ဆံခြင်း- ဘာသာရပ်နယ်ပယ်တစ်ခုတွင် သူတို့ရရှိလာသော နားလည်သဘောပေါက်မှုများကို အခြားသူတို့အား သိရှိအောင် ပြောပြခြင်းနှင့် အချင်းချင်းကရင်းလင်းပြသည်တို့ကို လည်းသေချာစွာဝေဖန်စိစစ်တတ်လာခြင်း • အဆင့်မြင့်တွေးခေါ်ခြင်း(metacognition)(သို့) “သင်ယူရန်သင်ယူခြင်း”-သင်ယူမှုလိုအပ်ချက်များကိုရှာဖွေ သတ်မှတ် ဖော်ထုတ်ရာတွင်နှင့်၎င်းလို အပ်ချက်များကို မည်သို့ဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်ရမည်တို့ကို စိစဉ်ပြင်ဆင်ကြရာတွင် ကျောင်းသားများအား လုံးက စုပေါင်းတာဝန်ယူလုပ်ဆောင်ကြခြင်း

လွတ်လပ်စွာသင်ယူမှုနှင့် အပြန်အလှန်အမှီသဟဲပြုသော သင်ယူမှုတို့နှစ်ခုအကြား မည်သည့်အချက်တို့သည် မည်သို့တူညီကြသနည်း။

၂၀၇ Meyer, Haywood, Sachdev, & Faraday, 2008.

အလေးပေးမှု - (.....) ပေါ်သို့အလေးပေးသည်။

ထိုသင်ယူမှု (၂) ခုသည် မည်ကဲ့သို့ ခြားနားကြသနည်း။

လွတ်လပ်စွာသင်ယူမှု

အလေးပေးမှု - (.....) ပေါ်သို့အလေးပေးသည်။

အပြန်အလှန်အမှီသဟဲပြုသောသင်ယူမှု

အလေးပေးမှု - (.....) ပေါ်သို့အလေးပေးသည်။

ပုံ ၃.၂၃။ လွတ်လပ်စွာသင်ယူမှုနှင့် အပြန်အလှန်အမှီသဟဲပြုသော သင်ယူမှုတို့ ဆောင်ရွက်ရန် အတွက် လိုအပ်သောကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် စိတ်ကိုင်းညွတ်မှုများ

၃.၅.၃။ ကျောင်းသားအချင်းချင်းက ဦးဆောင်သော အသင်းအဖွဲ့လိုက်သင်ယူမှု

မျှော်မှန်းထားသော သင်ယူမှုရလဒ်များ

ဤသင်ခန်းစာကို သင်ယူပြီးချိန်တွင် သင်သည် -

- အချင်းချင်းကဦးဆောင်သည့် သင်ယူမှုအကြောင်း အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ပေး တတ်လာပြီး ထိုသင်ယူမှုမှ ပါဝင်သူကျောင်းသားများနှင့် ဦးဆောင်သူ ကျောင်းသားများအတွက် ရရှိလာမည့် အကျိုးကျေးဇူးများကို အကြမ်းဖျင်း ဖော်ပြတတ်မည်။
- ခြားနားသော ပညာသင်ကြားမှုဆိုင်ရာ အခြေအနေအကြောင်းအရာအမျိုး မျိုးတို့တွင် အချင်းချင်းကဦးဆောင်သော အသင်းအဖွဲ့လိုက် သင်ယူမှုကို မည်သို့ဆောင်ရွက်နိုင်ကြောင်း စဉ်းစားကြံဆတတ်မည်။

အချင်းချင်း ဦးဆောင်သော အသင်းအဖွဲ့လိုက်သင်ယူမှု

အချင်းချင်းက ဦးဆောင်သော အသင်းအဖွဲ့လိုက်သင်ယူမှုကို တက္ကသိုလ်အသီးသီးတို့မှ သိပ္ပံပညာရပ်၊ နည်းပညာ၊ အင်ဂျင်နီယာပညာရပ် နှင့် သင်္ချာပညာရပ် (STEM) စသည့် ပညာရပ် နယ်ပယ်အသီးသီးတို့တွင် အောင်မြင်စွာ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ သည်။ သက်ဆိုင်ရာ ဘာသာရပ်တစ်ခုကို ယခင်က ထူးချွန်စွာ အောင်မြင်လာခဲ့သော ဘွဲ့ကြို ကျောင်းသားများက အကန့်အသတ်ရှိ သင်ကြားမှုအခန်းကဏ္ဍ (Limited instructional role) ကို ရယူကြသည်။ သူတို့သည် အချင်းချင်း သင်ယူမှုကို ဦးဆောင်ကြရသည်။

ထိုကဲ့သို့ ထူးချွန်သူကျောင်းသားများက သင်ယူမှုအသင်းအဖွဲ့များတွင် ဦးဆောင်တတ်စေရန် လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးထားသည်။ အုပ်စုတစ်ခုလျှင် ကျောင်းသား (၆) ဦးမှ (၈) ဦးအထိ ပါဝင် စေပြီး အုပ်စုတစ်စုကို ဦးဆောင်သူက အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ လုပ်ငန်းများပုံစံဖြင့် သင်ကြားပေး စေသည်။ သို့ရာတွင် အချင်းချင်းကဦးဆောင်သည့် အသင်းအဖွဲ့ သင်ယူမှု အလုပ်ရုံ ဆွေးနွေးပွဲအသွင် ထောက်ပံ့ပေးမှု (workshop) များသည် ပုံမှန်ဆောင်ရွက်သော သင်ကြား

မှုနှင့် သင်ယူမှုအစိတ်အပိုင်းများကို အစားထိုးရန်မဟုတ်ပါ။ ထိုပုံမှန်လုပ်ငန်းများအပြင် ထပ်ဆောင်းအစီအစဉ်တစ်ခုအဖြစ် အားဖြည့်ပေး ခြင်းသာ ဖြစ်သည်။

အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများတွင် ကျောင်းသားများ၏ အယူအဆပိုင်းဆိုင်ရာ နားလည်မှုနှင့် ပြဿနာဖြေရှင်းမှုဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများကို တည်ဆောက်ပေးနိုင်ရန်အတွက် ပုံစံချစ်စဉ် ထားသည်။ ပြဿနာများကို အားလုံးစုပေါင်းဆွေးနွေးကာ ဖြေရှင်းစေသည်။ ဤနည်းအားဖြင့် အုပ်စုထဲမှ ကျောင်းသားများသည် သင်ယူမှု၌ အားတက်သရောပါဝင်လာပြီး လုပ်ငန်းများကို လက်တွေ့ ဆောင်ရွက်တတ်လာကြသည်။^{၂၀၈}

အချင်းချင်းက ဦးဆောင်သော အသင်းလိုက်သင်ယူမှုက ပါဝင်သူကျောင်းသားများနှင့် ဦးဆောင်သူများကို အကျိုးပြုနိုင်သည်။^{၂၀၉} အချို့သော အကျိုးကျေးဇူးများကို ဇယား (၃.၁၅) တွင် ဖော်ပြထားသည်။

ဇယား ၃.၁၅။ ပါဝင်သူကျောင်းသားများနှင့် ခေါင်းဆောင်များအတွက် အချင်းချင်းဦးဆောင်သော အသင်းလိုက် သင်ယူမှု၏ အကျိုးကျေးဇူးများ

ပါဝင်သူကျောင်းသားများ	ခေါင်းဆောင်များ
<ul style="list-style-type: none"> ကျောင်းသားများ စိတ်ပါဝင်စားစွာ ဆောင်ရွက်မှု၊ စေ့ဆော်မှု နှင့် လုပ်ဆောင်နိုင်မှုတို့ကို တိုးပွားစေခြင်း အယူအဆပိုင်းဆိုင်ရာ နားလည်သဘော ပေါက်မှု ရရှိစေနိုင်မည့် မေးခွန်းများနှင့် ဆွေးနွေးမှုများကို အားပေးခြင်း အဓိကကျသော အယူအဆများအကြောင်း သူတို့၏ နားလည်သဘောပေါက်မှုကို စစ်ဆေးအကဲဖြတ်နိုင်စေခြင်း 	<ul style="list-style-type: none"> သူတို့၏ ကိုယ်ပိုင်သင်ယူမှုကို ကျစ်လျစ်ခိုင်မာစေခြင်း ရှင်းလင်းတင်ပြမှု နှင့် အသင်းနှင့် ပတ်သက်သည့် အုပ်စုစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများ ဖွံ့ဖြိုးလာခြင်း ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးများ၊ ဥပမာ မိမိကိုယ်ကိုမိမိ ယုံကြည်မှု နှင့် ဇွဲလုံ့လတို့ ဖွံ့ဖြိုးလာခြင်း

၂၀၈ Science Education Resource Centre, Carleton College, 2019.
 ၂၀၉ Gafney & Varma-Nelson, 2008, cited in Science Education Resource Centre, Carleton College, 2019.

အချင်းချင်း ဦးဆောင်သော အသင်းလိုက်သင်ယူမှုကိုဆောင်ရွက်ခြင်း

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံတော်အဆင့် အသင်းက အချင်းချင်းဦးဆောင်သော အသင်းလိုက် သင်ယူမှုနည်းဗျူဟာကို တီထွင်ခဲ့သည်။ ထိုအသင်းက အချင်းချင်းဦးဆောင်သော သင်ယူမှု အစီအစဉ်များကို အောင်မြင်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်စေမည့် အခြေခံအချက်အလက်များကို ဖော်ထုတ် သတ်မှတ်ပေးခဲ့သည်။^{၂၁၀} ဇယား (၃.၁၆) တွင် တင်ပြထားသည့် အခြေခံအချက်အလက်များသည် ကူညီလမ်းညွှန်ခြင်းနှင့် အစီအစဉ်များကို အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်းအတွေ့အကြုံ နှစ်ပေါင်းများစွာ ရရှိပြီးမှသာ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ဇယား ၃.၁၆။ အချင်းချင်းဦးဆောင်သော အသင်းလိုက်သင်ယူမှု အောင်မြင်စွာဆောင်ရွက်နိုင်စေမည့် အခြေခံအချက်အလက်များ

	<p>ဆရာများ-</p> <ul style="list-style-type: none"> • အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများက ပုံမှန်ဆောင်ရွက်သော သင်ကြားသင်ယူမှု အစိတ်အပိုင်းများကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေရန် သေချာစွာ စီစဉ်ထားရှိခြင်း • အုပ်စုအတွက် သင်ယူမှု အခင်းအကျင်းတွင် အသုံးပြုနိုင်မှုနှင့် စိန်ခေါ်မှုအဆင့် (ခက်ခဲမှုအဆင့်)အရ သင့်လျော်သည့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ လုပ်ငန်းများနှင့် ပြဿနာများ ပြင်ဆင်ထားခြင်း နှင့် • ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များနှင့်အတူ တက်ကြွစွာ ပူးပေါင်းနှီးနှော ဖလှယ်မှုပြုခြင်း
	<p>ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များ</p> <ul style="list-style-type: none"> • သင်တန်းတွင်သင်ယူခဲ့ဖူးခြင်း • ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးပြေပြစ်ကောင်းမွန်ခြင်းနှင့် • ကျောင်းသားအုပ်စုငယ်များအဖြစ် ကျောင်းသားအချင်းချင်း စုပေါင်းနှီးနှော ဖလှယ်ကာ သင်ယူရသောလုပ်ငန်းများကို ကူညီလမ်းညွှန်ပေးနိုင်ရန်အတွက် လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးမှု နှင့် ကြီးကြပ်မှုတို့ကို ခံယူရရှိခဲ့သူများ ဖြစ်ကြခြင်း
	<p>ပါဝင်သောရင်းမြစ်များ</p> <ul style="list-style-type: none"> • အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ ကျင်းပဆောင်ရွက်နိုင်ရန် သင့်တော်မည့် အခန်းများ ရရှိသုံးစွဲနိုင်ခြင်း နှင့် • အတွေးအမြင်ဆန်းသစ်သော သင်ကြားနည်းများ အသုံးပြုတတ်စေရန် အတွက် အချင်းချင်းခေါင်းဆောင်မှုဆိုင်ရာ သင်တန်းများကို ပို့ချပံ့ပိုးပေးခြင်း

၂၁၀ Gosser et al., 2001.

ကျောင်းသားအချင်းချင်းဦးဆောင်သော အသင်းလိုက်သင်ယူမှု၏ အကျိုးကျေးဇူးများ - ပညာရပ်ဆိုင်ရာစာပေမှ ဥပမာတစ်ခု

ကျောင်းသားအချင်းချင်းကဦးဆောင်သော အသင်းလိုက်သင်ယူမှုကို အလယ်တန်း ကျောင်းများတွင်လည်း လက်တွေ့အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ နဝမတန်းဓာတုဗေဒ ဘာသာရပ် သင်ယူမှုကို လေ့လာသည်။ သုတေသနတစ်ခုဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ ကျောင်းသားအချင်းချင်းဦးဆောင်သော အသင်းလိုက်သင်ယူမှု၏ အကျိုးကျေးဇူးများကို အထင်အရှားတွေ့မြင်ခဲ့ရသည်။^{၂၁၁} ဤ သုတေသနကို ပြုစုရေးသားသူပညာရှင်များက ကျောင်းသားအုပ်စုနှစ်စုကို နှိုင်းယှဉ်တင်ပြထားကြသည်။

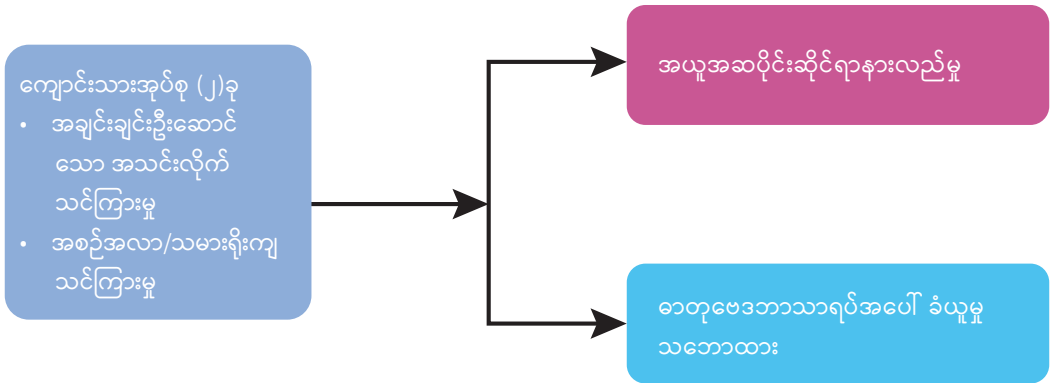
- အုပ်စုတစ်ခုကို ကျောင်းသားအချင်းချင်း ဦးဆောင်သော အသင်းလိုက်သင်ယူမှု ပံ့ပိုးပေးထားသည်။
- ကျန်တစ်အုပ်စုကိုမူ အစဉ်အလာအတိုင်း ဆောင်ရွက်သော သင်ကြားမှု ပတ်ဝန်းကျင်၌သာ ထားရှိသည်။

ဤသုတေသနဆောင်ရွက်မှုအတွက်ပေးရမည့် သုတေသနမေးခွန်းများကို ပုံ (၃.၂၄) တွင် တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။^{၂၁၂}

ကျောင်းသားအချင်းချင်းကဦးဆောင်သော အသင်းလိုက်သင်ယူမှု အခြေအနေတစ်ရပ် နှင့် ထိစပ်နေသော ကျောင်းသားအုပ်စုမှ ကျောင်းသားများသည် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများတွင် သီတင်းပတ် (၃) ပတ်တာကြာအောင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြရသည်။ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများကို ဆရာက ပုံစံချဖော်ဆောင်ပေးသော်လည်း ဦးဆောင်ပေးသူမှာ ကျောင်းသားအချင်းချင်းထဲမှ ခေါင်းဆောင်သာ ဖြစ်သည်။ ယခင်နှစ်များက ကျောင်းသားများအခက်တွေ့ခဲ့သော အဓိကအယူအဆများကို ပိုမိုနားလည် သဘောပေါက်လာစေရန်အတွက် ကျောင်းသားများကို လက်တွေ့ကျကျလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ပေးသည်။

၂၁၁ Bramaje & Espinosa, 2013.

၂၁၂ Bramaje & Espinosa, 2013.

သုတေသနမေးခွန်းများ

- ၁) အချင်းချင်းဦးဆောင်သော အသင်းလိုက် သင်ယူမှု (PLTL) နှင့် ထိတွေ့မှု ရရှိထား သော ပံ့ပိုးထားသော ကျောင်းသားအုပ်စု၏ အယူအဆပိုင်းဆိုင်ရာ နားလည်မှု သည် သမားရိုးကျ/အစဉ်အလာသင်ကြားမှုကိုသာ ရရှိသော ကျောင်းသားအုပ်စု၏ နားလည်မှုထက် ပို၍ မြင့်မားပါသလား။
- ၂) PLTL နှင့်ထိတွေ့ခွင့်ရရှိသော ကျောင်းသားအုပ်စု၏ ဓာတုဗေဒဘာသာရပ် အပေါ် ထားသည့် သဘောထား အမြင်သည်သမားရိုးကျ/အစဉ်အလာ သင် ကြားမှုကိုသာ ရရှိသော ကျောင်းသားအုပ်စု၏ အမြင်ထက်ပို၍ အပြု သဘောဆောင်ပါသလား။

ပုံ ၃.၂၄။ အယူအဆပိုင်းဆိုင်ရာ အညွှန်းတောင်နှင့် သုတေသနမေးခွန်းများ

ရင်းမြစ် - Bramaje နှင့် Espinosa, ၂၀၁၃

ကျောင်းသားအချင်းချင်းဦးဆောင်မှုပေးရန် ခေါင်းဆောင်ရွေးသည့်အခါ ဆရာက နဝမတန်း အောင်မြင်ပြီးသူ ဓာတုဗေဒအမှတ်ကောင်းသူကို ရွေးချယ်ထားသည်။ ခေါင်းဆောင်များ အတွက် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ လမ်းများ ပုံစံချ ရေးသားပြုစုထားပြီး လေ့ကျင့်သင်ကြားပေး ထားသည့် ဆရာ၏ လေ့ကျင့်သင်ကြားမှုက ခေါင်းဆောင်များအနေနှင့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ (လက်တွေ့ လုပ်ဆောင်မှုများ) တွင် ဦးတည်ဆောင်ရွက်ရမည်။

- **ဘာသာရပ်အကြောင်းအရာ (content knowledge)** ကို ကျစ်လျစ်ခိုင်မာစေသည်။ ထို့ပြင် ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များ၌ အောက်ပါ အသိပညာများ ဖွံ့ဖြိုးလာ ကြသည်။
- **သင်နည်းဗေဒ (pedagogical knowledge-PK)**- ဆိုလိုသည်မှာ အုပ်စုငယ်များ ဆွေးနွေးမှုကို ကူညီလမ်းညွှန်ရာတွင် မေးခွန်းများအသုံးပြုတတ်ခြင်း၊ ခေါင်းဆောင်ကအဖြေများကို ပြောပြထားခြင်းမရှိသော်လည်း မေးခွန်းများကို

ဆီလျော်စွာ၊ စနစ်ကျစွာ မေးပေးခြင်းဖြင့် ပါဝင်သူကျောင်းသားများကို သူတို့ ကိုယ်တိုင်အဖြေရရှိသွားစေခြင်း၊ ဤသို့ဆောင်ရွက်ရမည်ကို သိသောအသိပညာ

- **သင်နည်းဗေဒဆိုင်ရာအသိပညာ(PCK)** - ဆိုလိုသည်မှာ ဓာတုဗေဒဆိုင်ရာ သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများကို ထိရောက်မှုရှိအောင် မည်ကဲ့သို့ ကူညီလမ်းညွှန်မှု ပေးရမည်ကို သိသောအသိပညာ

PLTL သင်ယူမှုတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသောအုပ်စုမှ ကျောင်းသားများကို အခြားအုပ်စုမှ ကျောင်းသားများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ပါက အယူအဆ/သဘောတရားပိုင်းဆိုင်ရာ နားလည်သဘောပေါက်မှု ရှုထောင့်နှင့် ဓာတုဗေဒဘာသာရပ်အပေါ် သဘောထားအမြင်ရှုထောင့်တို့တွင် ခြားနားမှုများတွေ့ရှိရသည်။

သုတေသီပညာရှင်တို့၏ ဆွေးနွေးမှုတွင် အကြံပြုချက်များအရ သိရှိရသည်မှာ အုပ်စု (၂) ခု၏ ခြားနားမှုသည် အောက်ဖော်ပြပါ အချက် (၃) ခုအပေါ် မူတည်သည်။

- လက်တွေ့ကျကျလုပ်ဆောင်ရသော အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ လုပ်ငန်းများတွင် ကျောင်းသားများ၏ စိတ်ပါလက်ပါ ဆောင်ရွက်မှုအဆင့်
- အုပ်စုငယ်လေးများအတွင်း ကျောင်းသားများ၏ အချင်းချင်းပြောဆိုဆက်ဆံရာ၌ ပြေပြစ် လွယ်ကူမှုနှင့်
- ကျောင်းသားအချင်းချင်းထဲမှ အုပ်စုခေါင်းဆောင်များ၏ အုပ်စုဝင်ကျောင်းသားများကို လှုံ့ဆော်/နှိုးဆော်နိုင်မှု နှင့် အားပေးနိုင်မှု စွမ်းရည်

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၁)။ အချင်းချင်းက ဦးဆောင်သည့် အသင်းအဖွဲ့လိုက် သင်ယူမှုမှ အတန်းဆွေးနွေးပွဲတစ်ခုတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ရည်ရွယ်ချက်မှာ ခြားနားသော ပညာသင်ယူမှုဆိုင်ရာ အခြေအနေအကြောင်းအရာအမျိုးမျိုးတို့တွင် ဖြစ်ပေါ်နိုင်မည့် အချင်းချင်းဦးဆောင်သော အသင်းလိုက် သင်ယူမှု (PLTL) အစီအစဉ်တစ်ခုကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုနှင့် ပတ်သက်သည့် စိတ်ကူးစိတ်သန်းအတွေးအခေါ်များကို ဉာဏ်ဖွင့်စဉ်းစားတတ်စေရန်ဖြစ်သည်။

အောက်ပါမေးခွန်းများကို ဖြေဆိုရန် စဉ်းစားပါ။

အလယ်တန်းကျောင်းများ

- သိပ္ပံနည်းပညာ၊ အင်ဂျင်နီယာ ဘာသာရပ် နှင့် သင်္ချာပညာရပ် (STEM) ဘာသာရပ်များအပြင် အခြားမည်သည့် အလယ်တန်းကျောင်းသင် ပညာရပ် နယ်ပယ်များသည် အချင်းချင်း ဦးဆောင်သည့် အသင်းလိုက်သင်ယူမှု (PLTL) အသုံးပြုရန် ဆီလျော်သနည်း။
- ကျောင်းသားအုပ်စုခေါင်းဆောင်များကို မည်သို့ရွေးချယ်နိုင်သနည်း။
- အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများသည် မည်သည့်အခါမျိုးတွင် ပေါ်ပေါက်လာမည်နည်း။
- ထိုဆွေးနွေးပွဲများသည် မရှိမဖြစ်လိုအပ်မှု ရှိပါသလား။
- ဤအလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ၏ အောင်မြင်မှုကိုဆရာက မည်သို့စောင့်ကြည့် လေ့လာမည်နည်း။

ဝေးလံခေါင်ဖျားဒေသမှ စာသင်ကျောင်းငယ်များ

- ဝေးလံခေါင်ဖျားဒေသမှ ကျောင်းငယ်လေးများတွင် စာသင်ခန်းများသည် တစ် တန်းစီအတွက် သီးသန့်ခွဲမထားနိုင်ဘဲ အတန်းပေါင်းစုံကို စာသင်ခန်းတစ်ခု တည်းတွင် စုပေါင်းရောနှော ထားတတ်ကြရသည်။ ထိုကဲ့သို့သော ကျောင်းမျိုး၌ PLTL သည် မည်သို့ရှိမည်နည်း။

ပညာရေး ဒီဂရီ ကောလိပ်

- သင်ယူတတ်ရောက်သင်ယူနေသော ပညာရေး ဒီဂရီ ကောလိပ်၌ PLTL သည် အသုံးဝင်လိမ့်မည်ဟု ထင်မြင်ပါသလား။
- အချင်းချင်းဦးဆောင်သော အသင်းလိုက်သင်ယူမှု PLTL ကို မည်ကဲ့သို့ ဆောင်ရွက် နိုင်သနည်း။
- ကျောင်းသားအားလုံး၏ သင်ယူမှုအတွက် PLTL က မည်သို့ ကူညီလမ်းညွှန်ပေး သနည်း။

ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန်မေးခွန်းများ

- ၁။ “ကိုယ်တိုင်လုပ်ပိုင်ခွင့် (Autonomy) ဆိုသောအယူအဆ” (သို့မဟုတ်) “ကိုယ်တိုင် စီမံခန့်ခွဲနိုင်သော သင်ယူသူ” (Autonomous Learner) ဆိုသောအယူအဆကို သင့်ကိုယ်ပိုင်စကားလုံးများသုံး၍ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုပါ။
- ၂။ လွတ်လပ်စွာသင်ယူမှုနှင့် အပြန်အလှန်အမှီသဟဲပြုသော သင်ယူမှုတို့တွင် အောင်မြင်စွာ ချိတ်ဆက်ပါဝင် ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် ကျောင်းသားများအတွက် လိုအပ်သောကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် စိတ်ကိုင်းညွတ်မှုများကိုဖော်ပြပါ။
- ၃။ စာသင်ခန်းတွင်း၌ ကျောင်းသားများအား ‘လွတ်လပ်စွာသင်ယူမှု’ နှင့် ‘အချင်းချင်း ထံမှသင်ယူမှု’ တို့တွင်ပါဝင်လာနိုင်စေရန် အခွင့်အလမ်းများကို ဆရာတစ်ဦး အနေနှင့် မည်သို့ပံ့ပိုးမည်နည်း။
- ၄။ ကျောင်းသားအချင်းချင်းဦးဆောင်မှုဖြင့် အသင်းလိုက်သင်ယူမှု PLTL ကို ဆီလျော်သောသင်ယူမှု နည်းဗျူဟာအဖြစ် မည်သည့် သင်ယူမှုဆိုင်ရာ အခြေအနေအကြောင်းအရာများ၌ အသုံးပြုမည်နည်း။

၃.၆။ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းနှင့် သင်ယူမှုပတ်ဝန်းကျင်တို့ကို

လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်ခြင်း

ကျောင်းသားများ၏ လိုအပ်ချက်အလိုက်ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်ပေးခြင်းကို အလွန်ထိရောက်မှုရှိသော သင်ကြားမှုဆိုင်ရာ နည်းဗျူဟာတစ်ခုအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုထားသည်။ ထိုနည်းဗျူဟာသည် ကျောင်းသားအသီးသီးထံ၌ ပါရှိလာသည့် အခြေခံဉာဏ်ရည်ဉာဏ်သွေးနှင့် အခြေခံအသိပညာ (staring points) တို့ကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားခြင်းမပြုဘဲ တစ်ဦးစီ၏အသိပညာနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများဖွံ့ဖြိုးမှုကို ရှေးရှုလျက် ဆရာများက စာသင်ခန်းတွင်း၌ အသုံးပြုကြသည့် သင်ကြားမှုဆိုင်ရာနည်းလမ်းများ၊ လက်တွေ့ကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာ နည်းလမ်းများနှင့် ဆက်စပ်လျက်ရှိသည်။

“လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်ပေးခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျောင်းသားအားလုံး၏ လုပ်ဆောင်နိုင်မှုစွမ်းရည်ကို မြှင့်တင်ပေးရန်ဖြစ်သည်။ ကျောင်းသားအားလုံး ဆိုရာ၌ သက်ဆိုင်ရာအတန်း/အဆင့်တစ်ခုအတွက်ကျောင်းသားများ၌ ရှိသင့်ထိုက်သည်ဟု မျှော်မှန်းထားသည့် လုပ်ဆောင်နိုင်မှု စွမ်းရည်/စွမ်းဆောင်မှုများကို ပြည့်မီစွာ မစွမ်းဆောင်နိုင်၍နောက်ကျကျန်ရစ်ခဲ့သူများ (စံမီမှုနည်းပါးနေသူများ)နှင့် ထိုစွမ်းဆောင်နိုင်မှုများထက် ပိုမိုထက်မြက်စွာ စွမ်းဆောင်နိုင်သူများ (စံထက်မက ပိုမိုစွမ်းဆောင်အောင်နိုင်သူများ/ဉာဏ်ထက်မြက်သူများ) တစ်နည်းအားဖြင့် ရှေ့ရောက်နေသူများ အားလုံးအပါအဝင် ဖြစ်သည်။”^{၂၁၃}

ထိရောက်စွာသင်ပြတတ်သော ဆရာများသည် သင်ခန်းစာကို စီစဉ်ပြင်ဆင်ရာ၌ ကျောင်းသားများ၏ လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်စေရန်အတွက် (သင်ရိုးညွှန်းတမ်းအကြောင်းအရာ၊ ဖြစ်စဉ် နှင့်ရလဒ်)နှင့် သင်ယူမှုပတ်ဝန်းကျင်တို့ကို လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်တတ်ကြသည်။ ဤကဲ့သို့ လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်နိုင်ရန်အတွက် ဆရာက ကျောင်းသားများ၏ လက်ရှိသိထားသော အသိပညာ၊

၂၁၃ Victoria Government Department of Education and Training, 2019, p. 28.

ကျွမ်းကျင်မှုများ၊ စိတ်ဝင်စားမှုများနှင့် သူတို့အကြိုက် သူတို့ ပိုနှစ်သက်သည့် အရာများကို သိရှိရန်လိုသည်။ ထိုသို့သိရှိရန် ထိုအရာများကို စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ရန် နည်းအမျိုးမျိုးသုံးကြ ရသည်။ ဤအခန်းငယ်တွင် လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်ရန် နည်းဗျူဟာ များနှင့် အခြေခံအချက်အလက်များကို သင်တို့အသေးစိတ် လေ့လာသင်ယူရမည်ဖြစ်သည်။

၃.၆.၁။ ကျောင်းသားများ၏ ထူးခြားသောလက္ခဏာများနှင့်အညီ လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်ခြင်း

မျှော်မှန်းထားသောသင်ယူမှုရလဒ်များ

ဤသင်ခန်းစာကို သင်ယူပြီးချိန်တွင် သင်သည် -

- လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်ခြင်း၏ အဓိကသဘော တရားများကို အကြမ်းဖျင်းဖော်ပြတတ်မည်။
- ဆရာများက သင်ရိုးညွှန်းတမ်းနှင့် သင်ယူမှုပတ်ဝန်းကျင်တို့ကို ကျောင်းသား များ၏ လိုအပ်ချက်အလိုက် မည်ကဲ့သို့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်နိုင်ပုံ ကိုရှင်းပြတတ်မည်။
- လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်သည့်နည်းဗျူဟာများကို ဝေဖန်စိစစ်ရာတွင် ဆရာများက ကျောင်းသားတစ်ဦးစီ၏ ထူးခြားမှု/ခြား နားမှုကို မည်သို့တုံ့ပြန် ဆောင်ရွက်ပေးတတ်ပုံ ရှုထောင့်မှ ပြန်လည် ဆန်းစစ်ပြတတ်မည်။

ယခင်ကသိရှိပြီးသော အသိပညာအပေါ် အခြေခံ၍ ထပ်မံတည်ဆောက်ခြင်း

လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်ခြင်းဆိုသည်မှာ တူညီသောစာသင်ခန်း တစ်ခုတည်းတွင် ခြားနားသော လက္ခဏာများရှိကြသည့် ကျောင်းသားအသီးသီးတို့ အတူတကွထိရောက်စွာသင်ယူနိုင်ကြစေရန် အတွက် ဆရာကပြုပြင်ပြောင်းလဲပေးလိုက်

သော ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုများ၊ ကျောင်းသားများ လိုအပ်ချက်များနှင့် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်စေမည့် ပြုပြင်ဆောင်ရွက်ပေးမှုများကို ခေါ်သည်ဟု ပထမနှစ် ပညာရေးဘာသာရပ်တွင် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုခဲ့သည်။ သင်တို့အား လိုအပ်ချက်အလိုက် လုပ်ဆောင်မှု ဥပမာများ ပေးခဲ့သည်။ ဥပမာအားဖြင့် ဆရာကအောက်ပါလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်သည်။

- ကျောင်းသားတစ်ဦးစီ၏ ခြားနားသော စာဖတ်စွမ်းရည်အဆင့်အလိုက် စာဖတ်ခြင်း၏ ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်များကို ချမှတ်တတ်စေရန် ဆရာကပံ့ပိုးခြင်း
- သင်္ချာဘာသာရပ်တွင် အပိုဆောင်းပံ့ပိုးရန် လိုအပ်သည့် ကျောင်းသားများအား ဆရာတစ်ဦး ကျောင်းသားတစ်ဦး ပုံစံသုံး၍ တွေ့ဆုံကူညီပေးခြင်း၊
- အခြားကျောင်းသားများက ကိုယ်တိုင်လွတ်လပ်စွာ လေ့ကျင့်မှုအဆင့်သို့ ရောက်ရှိနေချိန်တွင် အယူအဆအချို့ကို မကျေညက်၍ အပိုဆောင်းပံ့ပိုးမှု လိုအပ်နေသော ကျောင်းသားအုပ်စုငယ် တစ်ခုက အခက်တွေ့နေတတ်သည်။ ထိုအခါမျိုးတွင် ဆရာက သူတို့အား နားမလည်သေးသော အယူအဆများကို ပြန်လည်သင်ပေးခြင်း၊
- သင်ယူမှုရလဒ်များထက် ပိုမိုကျော်လွန်ပေါက်မြောက်သော (ဉာဏ်ထက်သော) ကျောင်းသားများအတွက် တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်ရန် လုပ်ငန်းများ (သို့မဟုတ်) သင်ရိုးကျစ်လစ် ခိုင်မာမှုအတွက် လုပ်ငန်းများကို ပံ့ပိုးခြင်း
- လူမှုရေးဘာသာရပ်တွင် စီမံချက်လုပ်ငန်း အများအပြားပါဝင်သည့်အတွက် ကျောင်းသားများအား ၎င်းတို့ကြိုက်နှစ်သက်ရာ စီမံချက်များကို ရွေးချယ်သင်ယူခွင့် ပြုထားခြင်း
- စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုဆိုင်ရာပြဿနာရှိသော ကျောင်းသားများအတွက် ကူညီပံ့ပိုးမှုဖြစ်စေသည့် သင်ယူမှုနည်းဗျူဟာများသုံး၍ သင်ယူစေခြင်းဖြင့် စာသင်ခန်းသည် ၎င်းတို့အတွက် ဘေးကင်းလုံခြုံစိတ်ချမှုရှိသော နေရာအဖြစ်ဖန်တီးစေခြင်း

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၁)။ စာဖတ်ခြင်းနှင့် မေးခွန်းများဖြေဆိုခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ စိတ်ပညာရပ်နယ်ပယ်တွင် ကျွမ်းကျင်သူပညာရှင်ထံမှ လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်ခြင်း (differentiation) ဆိုင်ရာ သဘောတရားကို သင်တို့သိရှိ နားလည်သွားစေရန် ဖြစ်သည်။

လေးထောင့်ကွက် (၃.၈) ထဲမှ အောက်ပါတို့ကိုဖတ်ရှုလေ့လာပါ။ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံမှ ပညာရေးဘာသာရပ် ပါမောက္ခတစ်ဦးဖြစ်ပြီး “လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲ လုပ်ဆောင်ခြင်း” သဘောတရား ကျွမ်းကျင်သူအဖြစ် နိုင်ငံတကာက သိမှတ်လေးစားရသော ပါမောက္ခ Carol Tomlinson နှင့် သူမ၏လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်ဖြစ်သူ Marcia Imbeau တို့၏ ဗီဒီယိုပြ ကွက်ထဲမှ စာမူဖြစ်သည်။ ဤ ၂၀၁၀ ခုနှစ်ထွက် ဗီဒီယိုတွင် Tomlinson နှင့် Imbeau တို့က “လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်လုပ်ဆောင်ခြင်း” သဘောတရားကို ဆွေးနွေးထားကြသည်။ ၂၁၄

လေးထောင့်ကွက် ၃.၈။ လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်ထားသော စာသင်ခန်းတစ်ခုကို ဦးဆောင်စီမံခန့်ခွဲခြင်း

လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်သင်ကြားခြင်း အယူအဆ/သဘောတရား၏ အနှစ်သာရမှာ ထိရောက်စွာ သင်ကြားတတ်သော ဆရာတစ်ဦးသည် ဘာသာရပ်အကြောင်းအရာ ပေါက်မြောက်မှု တစ်မျိုးတည်းကိုသာ စူးစိုက်အာရုံထား သင်ကြားတတ်သူဖြစ်သင့်ဘဲ သူ/သူမ သင်ကြားပေးနေသူများမှာ သက်မဲ့များမဟုတ်ဘဲ သက်ရှိလူသားများဖြစ်ကြသည် ဆိုသည့် အတွေးမျိုးပေါ်ပေါက်တတ်သူဖြစ်သည်။ ထိရောက်စွာသင်ကြားတတ်သူဆရာက ၎င်းသည် သက်ရှိ လူသားတို့ကို ဘာသာရပ်အကြောင်းအရာ သင်ကြားနေသူဖြစ်ကြောင်း ကောင်းစွာနားလည် သဘောပေါက်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျောင်းသားများ စာသင်ခန်းသို့ရောက်လာကြသည့်အခါ ၎င်းတို့နှင့်အတူ ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင်စိတ်ဝင်စားမှုများ၊ ပါရမီထူး မှု/အထုံဝါသနာများ၊ အတွေ့အကြုံ အမျိုးမျိုးတို့နှင့်တကွ သင်ယူရန် အဆင်သင့်ဖြစ်မှုထောင့်အရ ၎င်းတို့ရောက်ရှိနေသည့် အခြေအနေ အစအနေအထား (starting point) သို့မဟုတ် အဝင်အနေအထား (points of entry) တို့ကိုပါ တစ်ပါတည်း သယ်ဆောင်လာကြသည်။ ထိုအရာများမှတစ်ဆင့် ကျောင်းသားတစ်ဦးစီ ရောက်ရှိနေသည့် နေရာအသီးသီးတို့မှ အစပြု ပြီး သူနည်းသူဟန်ဖြင့် ကြီးပွားတိုးတက်ခွင့် ရရှိစေရန်၊ အသိဉာဏ်မြင့်မားစေရန် စာသင်ခန်းကို ဖန်တီးပြုပြင်ပေးရမည် ဖြစ်သည်။

အများစုထင်မြင်ယူဆနေကြသည့် မှားယွင်းသောအယူအဆတစ်ရပ်ရှိပါသည်။ ၎င်းမှာ “လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင် လုပ်ဆောင်ခြင်း” ဆိုသည်မှာ ပြဌာန်းသတ်မှတ်ပေးထားသော သင်ကြားမှု နည်းဗျူဟာ အစုံတစ်ခုဖြစ်ပြီး ထိုနည်းဗျူဟာ များကို ကျွန်ုပ်တို့စာသင်ခန်းများထဲတွင် ထည့်သွင်း အသုံးပြုရုံမျှဖြင့် လိုအပ်ချက်အလိုက်လုပ်ဆောင်မှု ပြီးစီးသည်ဟု ထင်မှတ်ကြသည်။ အမှန်တကယ် အားဖြင့် လိုအပ်ချက်အလိုက်ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်မှုဆိုသည်မှာ ပညာရေး အတွေးအခေါ် (Philosophy) တစ်ရပ်သာဖြစ်ပြီး နည်းဗျူဟာအစီအစဉ်တွဲတစ်ခု မဟုတ်ပါ။ ဤအတွေးအခေါ်သည် သင်ကြားသင်ယူမှုအကြောင်းကို စဉ်းစားကြံဆသော နည်းလမ်းတစ်ခုသာဖြစ်သည်။ သင်ကြားမှုကို လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်လိုပါက ဆရာတစ်ဦးစီသည် နည်းလမ်း တစ်မျိုး (သို့မဟုတ်) နောက်တစ်မျိုးအကြောင်းကို စဉ်းစားတွေးခေါ်ရမည်။ မည်သည့်နည်းလမ်းကို သုံးစွဲလျှင် သင့်တော်မည်နည်း။ မည်သူ့အတွက်နည်းနှင့် မည်သည့် နည်းလမ်းက အသုံးပြုရန် မသင့်တော်သနည်းတို့ကို ချင့်ချိန်စဉ်းစားရမည်။ ဤလုပ်ငန်းက ဆရာတစ်ဦးစီအား သူတို့ လက်တွေ့ သင်ကြားနေသော အလေ့အကျင့်တို့ကို ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားစေသည်။ ဆရာတစ်ဦးစီအနေနှင့် ၎င်း၏ သင်ပုသင်နည်းကို ပြန်လည်စဉ်းစားသုံးသပ်ပြီးနောက် စိတ်ကူးသစ်များကို စမ်းသပ် လုပ်ဆောင်ရန် လိုလားမှုရှိရမည်။ အောင်မြင်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်သောအခါတွင် အသိအမှတ်ပြု ဆောင်ရွက်မည်။ တစ်ဖန်အဆင်မပြေမှုများ တွေ့လာရပြန် လျှင်လည်း လုပ်ဆောင်မှုများကို ညှိနှိုင်း၍ အခြေအနေအရပ်ရပ်နှင့် လိုက်လျောညီထွေစွာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရန်လည်း ဝန် မလေးသင့်ပါ။ ကြည်ဖြူစွာလက်ခံတတ်ရပါမည်။

၂၁၄ Tomlinson & Imbeau, 2010.

အောက်ပါမေးခွန်းများကို စဉ်းစားဖြေဆိုပါ။

- ၁။ ကျောင်းသားတစ်ဦးချင်းစီ၌ ထူးခြားမှုကိုယ်စီရှိသည်ကို နားလည်သဘောပေါက်ရန် ဆရာများအတွက် အဘယ်ကြောင့် အရေးကြီးပါသနည်း။
- ၂။ စာသင်ခန်းတွင်း၌ ကျောင်းသားတိုင်းအတွက် ကြီးပွားတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ အခွင့်အလမ်းများ ရရှိစေမှုမှာ အဘယ်ကြောင့်အရေးကြီးသနည်း။
- ၃။ ကျောင်းသားများ၏ “အဝင်အမှတ်များ”(entry point) သို့မဟုတ် “အစပြုအမှတ်များ” (starting point) ဆိုသည်တို့မှာ မည်သည့်အဓိပ္ပာယ်ရှိသည်ဟု ထင်မြင်သနည်း။
- ၄။ လိုအပ်ချက်အလိုက်ပြုပြင်လုပ်ဆောင်မှု လက်တွေ့လုပ်ငန်းကို ဆရာများ ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားရာ၌ အထောက်အပံ့ဖြစ်စေရန် ထိုပညာရှင်တို့က မေးခွန်း (၃) ခုပေးကာ အကြံပြုခဲ့ကြပါသည်။ ‘မည်သည့်နည်းကိုသုံးလျှင် သင့်တော်မည်နည်း’ ‘မည်သည့်နည်းလမ်းကို သုံးစွဲရန် မသင့်တော်သနည်း’ နှင့် ‘မည်သူတို့အတွက်နည်း’ ထိုမေးခွန်း (၃)ခုအနက် “မည်သူတို့အတွက်နည်း” ဆိုသော မေးခွန်းသည် အဘယ်ကြောင့် အရေးပါရသနည်း။

လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်ခြင်းဆိုင်ရာသဘောတရားများ

- **အရည်အသွေးမြင့်မားသော သင်ရိုးညွှန်းတမ်း** - ကျောင်းသားအားလုံးသည် စိတ်ပါဝင်စားဖွယ်ကောင်းပြီး စိန်ခေါ်မှုရှိသော (မိမိအရည်အချင်းကို အကဲစမ်းသော အရည်အချင်း ပြခွင့်ရသော) သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများနှင့် လက်တွေ့လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရန် အခွင့်အလမ်းများ ရှိကြသည်။
- **ပြုပြင်ပြောင်းလဲရန်လွယ်ကူသော အတန်းဖွဲ့စည်းမှုပုံစံ** - စီမံခန့်ခွဲမှုပုံစံအမျိုးမျိုး လှည့်ပြောင်းပြီး အုပ်စုဖွဲ့စည်းမှု (တစ်တန်းလုံး၊ အုပ်စုငယ်၊ နှစ်ယောက်တစ်တွဲ စသည်) က သင်ကြားမှုအပေါ် စူးစိုက်ဦးတည်မှုကို အားကောင်းစေသည့်အပြင် ကျောင်းသားများ အတူတကွ စုပေါင်းအလုပ်လုပ်ရာတွင် စိတ်ကူးအတွေးအမြင်များ မျှဝေရာတွင်လည်း လွယ်ကူစွာ ဆောင်ရွက်နိုင်စေသည်။
- **အလျှင်မပြတ်/စဉ်ဆက်မပြတ် စစ်ဆေးအကဲဖြတ်မှု** - ကျောင်းသားများ၏ လိုအပ်ချက်များကို မျက်ခြည်မပြတ် စစ်ဆေးအကဲဖြတ်မှုက လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်လုပ်ဆောင်နိုင်စေရန် အချက်အလက်များ အစဉ်မပြတ် ပံ့ပိုးပေးနိုင်သည်။

- **အကျိုးကျေးဇူးဖြစ်ထွန်းသော သင်ယူမှုပတ်ဝန်းကျင်** - ဆရာများနှင့် ကျောင်းသားများ အတူတကွ လက်တွဲဆောင်ရွက်ကြသည်။^{၂၁၅}

လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်မှု၏ အခြေခံအချက်များ- သင်ရိုးညွှန်းတမ်းနှင့် သင်ယူမှု ပတ်ဝန်းကျင်

ထိရောက်စွာသင်ပြတတ်သောဆရာများသည် သင်ခန်းစာများကို စီစဉ်ပြင်ဆင်ရာတွင် ကျောင်းသားများ၏ လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်စေရန်အတွက် သင်ရိုးညွှန်းတမ်း (အကြောင်းအရာဖြစ်စဉ်နှင့်ရလဒ်) နှင့် သင်ယူမှုပတ်ဝန်းကျင်တို့ကို လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှုများကို ပြုတတ်ကြသည်။

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၂)။ လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်နိုင်သော အခြေခံအချက်များ သတ်မှတ်ခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်နိုင်သော အခြေခံ အချက်တစ်ခုစီအကြောင်းကို သင်တို့ တိကျသေချာစွာ နားလည်သဘောပေါက်စေရန်ဖြစ်သည်။

ဘယ်ဘက်ကော်လံထဲမှ အချက်တစ်ခုစီနှင့် သက်ဆိုင်ရာ အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ချက်တို့ကို မျဉ်းကြောင်းများ အသုံးပြုဆက်သွယ်ပေးပါ။

^{၂၁၅} Compiled from Tomlinson & Allan, 2000; Tomlinson & Imbeau, 2010.

ဇယား ၃.၁၇။ အခြေခံအချက်များကို မှန်ကန်သော အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ချက်များနှင့် ဆက်သွယ်ပေးခြင်း

အခြေခံအချက်	အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ချက်
အကြောင်းအရာ (Content)	<p>သင်ယူမှုမည်ကဲ့သို့ဖြစ်ပေါ်လာမည် သင်ကြားမှုသင်ယူမှု နည်းဗျူဟာများ/နည်းလမ်းများ၊ နည်းစနစ်များ နှင့် လုပ်ငန်းများကို အသုံးပြုခြင်းဖြင့် ကျောင်းသားများ၏ အသိပညာနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများကို ဖွံ့ဖြိုးလာစေသည်။ အသိပညာနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများကို ရရှိလာစေရန် သင်ယူမှုရလဒ်များအဖြစ် ဦးတည်ချက်ထားသည်။</p>
ဖြစ်စဉ်(Process)	<p>သင်ယူမှုဖြစ်ပေါ်သောနေရာ စာသင်ခန်း၏ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အခင်းအကျင်း၊ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှု နှင့် စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှု ဆိုင်ရာ ရာသီဥတုအခြေအနေ</p>
ရလဒ် (product)	<p>သင်ကြားပေးလိုက်သည့်အရာ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းအပေါ်အခြေခံ၍ ကျောင်းသားများသင်ယူရန် လိုအပ်သောအသိပညာ အယူအဆများနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ သင်ယူနေစဉ် ကျောင်းသားများ ထိတွေ့ဆက်ဆံရမည့် သုံးစွဲရမည့် စာအုပ်စာတမ်းများ၊ ရင်းမြစ်များ</p>
သင်ယူမှုပတ်ဝန်းကျင်	<p>သင်ယူမှုကိုမည်သို့သက်သေအထောက်အထားပြပုံ ကျောင်းသားများက သူတို့သိရှိနားလည်လာမှုကို ပြသရန်နှင့် သင်ယူပြီးနောက် (တတ်မြောက်မှု) သူတို့၏ လုပ်ဆောင်နိုင်မှုကို ပြသရန် ဆောင်ရွက်ထားသော အပြီးသတ်လုပ်ငန်းများ</p>

ကျောင်းသားများ၏အဆင်သင့်ဖြစ်မှု၊ စိတ်ဝင်စားမှုများနှင့် သင်ယူမှုဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

လိုအပ်ချက်အလိုက်ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်ထားသော စာသင်ခန်းတစ်ခုတွင် ဆရာများက အခြေခံအချက်များ ဖြစ်ကြသည့် ကျောင်းသားများ၏ အဆင်သင့်ဖြစ်မှုများ၊ စိတ်ဝင်စားမှုများ နှင့် သင်ယူမှုဆိုင်ရာ အချက်အလက်များကို စစ်ဆေးအကဲဖြတ်မှုပြုပြီးနောက် တွေ့ရှိချက်များနှင့်အညီ လိုအပ်သလို ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်ကြရသည်။

အဆင်သင့်ဖြစ်မှု (Readiness)

လေးထောင့်ကွက် (၃.၈) တွင် Tomlinson နှင့် Imbeau တို့က ကျောင်းသားတစ်ဦး၏ “အဝင်မှတ်” (point of entry) သို့မဟုတ် ‘အစမှတ်’ (starting point) ဆိုသည့် ဝေါဟာရ

တစ်ခုကို ရည်ညွှန်းခဲ့ကြသည်။ ထိုဝေါဟာရက ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုတွင် ချိတ်ဆက် ပါဝင်ရန် အဆင်သင့်ဖြစ်နေမှုကို ဆိုလိုပါသည်။^{၂၁၆}

အသိပညာသစ်နှင့် ကျွမ်းကျင်မှုအသစ်များကို သင်ယူစေသည့်အခါ ကျောင်းသားတစ်ဦး၏ သိရှိပြီးဖြစ်သော အသိပညာနှင့် ကျွမ်းကျင်ပြီးဖြစ်သော ဆောင်ရွက်နိုင်မှုတို့ကို စစ်ဆေး အကဲဖြတ်ခြင်းမှတစ်ဆင့် ၎င်း၏သင်ယူရန် အဆင်သင့်ဖြစ်မှုကို သတ်မှတ်ပေးနိုင်သည်။ အဆင်သင့်ဖြစ်မှုသည် အရည်အချင်းနှင့် မတူညီပါ။ ဦးတည်ချက်ထား သင်ကြားပေးခြင်းနှင့် တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များပံ့ပိုးခြင်းက ကျောင်းသားတစ်ဦး၏ သင်ယူရန် အဆင်သင့်ဖြစ်မှုကို ပြောင်းလဲပေးနိုင်သည်။

စိတ်ဝင်စားမှု (Interests)

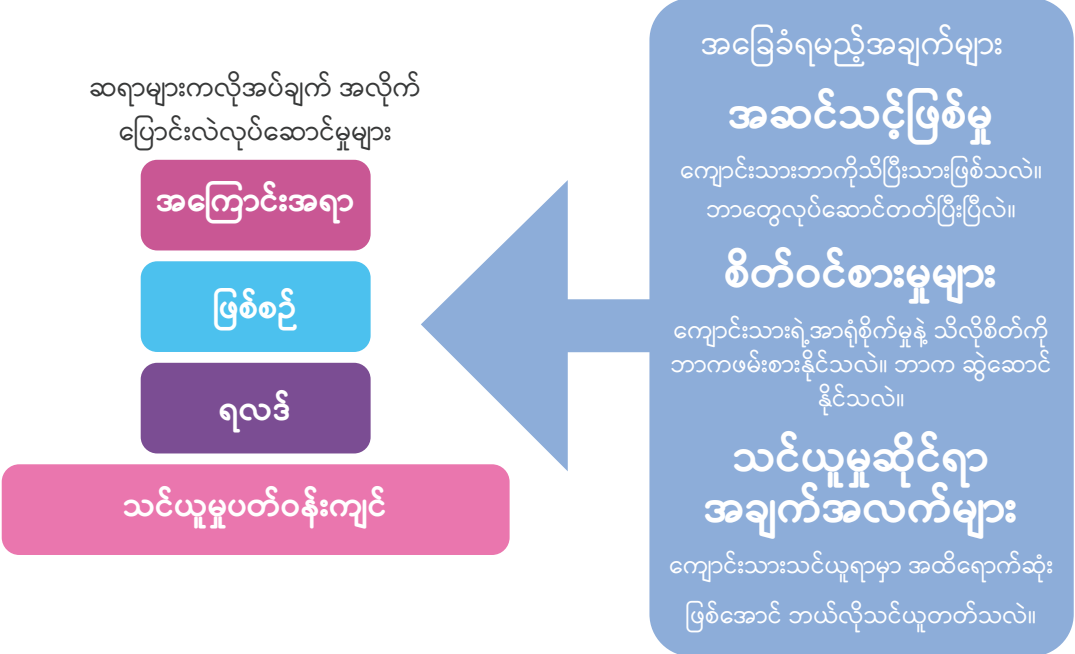
ကျောင်းသားများက ခေါင်းစဉ်တစ်ခုကို စိတ်ဝင်စားလာသောအခါ ထိုခေါင်းစဉ်ကို သင်ယူ ရန် လှုံ့ဆော်/စေ့ဆော်မှု (motivation) တိုးပွားလာသည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာများက ကျောင်းသားများ စိတ်ဝင်စားပြီး သူတို့နှင့် သင့်တော်သော အချက်အလက်များကို သင်ခန်းစာ/ သင်ယူမှုတို့နှင့် ဆက်စပ်ချိတ်ဆက်ပေးရန် အရေးကြီးပါသည်။ ကျောင်းသားများ၏ စိတ်ဝင်စားမှုများသည် သူတို့၏ “အားသာချက်များ၊ ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အခြေအနေ အကြောင်းအရာများ၊ တစ်ကိုယ်ရေ အတွေ့အကြုံများ၊ မေးခွန်းများ (သို့မဟုတ်) လိုအပ်ချက် များ” နှင့် ပုံမှန်အားဖြင့် ချိတ်ဆက်နေကြောင်းကို ပညာရှင် Tomlinson နှင့် Imbeau တို့က ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့သည်။^{၂၁၇}

သင်ယူမှုဆိုင်ရာအချက်အလက်များ (Learning profile)

ကျောင်းသားတစ်ဦး၏ သင်ယူမှုဆိုင်ရာအချက်အလက်များဖော်ပြချက်ကို သိရှိနားလည်သင့် ပါသည်။ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ထိုကျောင်းသားအတွက် မည်သည့်သင်ယူမှုနည်းကိုသုံးလျှင် အထိ ရောက်ဆုံး ဖြစ်နိုင်မည်ကို ဖော်ထုတ်သတ်မှတ်ပေးနိုင်ရန် ဖြစ်သည်။ ကျောင်းသား၏ သင်ယူမှုဆိုင်ရာ အချက်အလက်များတွင် သင်ယူမှုကိုထိရောက်စေသည့် အကြောင်းရင်းများ

၂၁၆ Tomlinson & Imbeau
၂၁၇ Tomlinson & Imbeau, ၂၀၁၀, p. ၁၇.

ပါဝင်နေကြသည်။ ထိုအကြောင်းရင်းများမှာ ကျောင်းသားများအား စာသင်ခန်းတွင်း၌ သက်သောင့်သက်သာ စိတ်ချမ်းသာစွာ သင်ယူစေနိုင်မည့်အရာများ၊ သူတို့ပိုမိုနှစ်သက်သော သင်ယူပုံသင်ယူနည်းများ (တစ်ဦးတည်း သင်ယူလိုမှု သို့မဟုတ် အုပ်စုလိုက်သင်ယူလိုမှု) နှင့် သူတို့၏ အသက်အရွယ်၊ ကျား/မရေးရာ နှင့် ယဉ်ကျေးမှု နောက်ခံအခြေအနေတို့နှင့် ဆက်စပ် နေသည်။ သူတို့၏ စိတ်ကြိုက်တွေ့မှု၊ ရွေးချယ်မှု စသည်တို့လည်း ပါဝင်နေသည်။

ပုံ ၃.၂၅။ စာသင်ခန်းတစ်ခုအတွင်း လိုအပ်ချက်အလိုက်ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်ရမည့် အဓိကအချက်များ^{၂၁၈}

 သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၃)။ ကျောင်းသားများအတွက် စစ်တမ်းတစ်ရပ် ပုံဖော် တည်ဆောက်ခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံ၏ အလယ်တန်းကျောင်းသားများနှင့် သင့်တော်ကိုက်ညီသော စစ်တမ်းတစ်ရပ် ပုံဖော်တည်ဖောက်ရမည်ဖြစ်သည်။ ၎င်းမှတ်တမ်းသည် ကျောင်းသားများ၏ စိတ်ဝင်စားမှုများ၊ သင်ယူမှုဆိုင်ရာအချက်အလက်များနှင့် ပတ်သက်သော သတင်းအချက်အလက်များကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်ရမည်။ သင်၏ဆရာက ညွှန်ကြားချက်ပေးလိမ့်မည်။

၂၁၈ McCarthy, ၂၀၁၅.

လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများပြုရာတွင် သုံးသည့်နည်းဗျူဟာများ

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၄)။ လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများပြုရာတွင် သုံးသည့် နည်းဗျူဟာများအပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားသည့် ဖြတ်ဆက်လုပ်ငန်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်မှု နည်းဗျူဟာများကို ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားတတ်စေရန် နှင့် ထိုနည်းဗျူဟာများက ကျောင်းသားများ၏ ခြားနားမှုအသီးသီးကို မည်သို့တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ပုံတို့ကို စဉ်းစား တတ်စေရန်ဖြစ်ပါသည်။ နည်းဗျူဟာတစ်ခုစီကို ဆွေးနွေးပြီး ဇယား (၃.၁၈) ရှိ သင် တို့ ‘ကျွမ်းကျင်သူ’ အုပ်စု၏ ရရှိထားသော စတုရန်းကွက်ထဲတွင် ထည့်သွင်းရေးသားပါ။ ဤ နည်းဗျူဟာက ကျောင်းသားများ၏ ခြားနားမှုများကို အောက်ပါရှုထောင့်အသီးသီး၌ တုံ့ပြန်မှု/ ထောက်ပံ့ပိုးနိုင်မှု ရှိ/မရှိကို ဆွေးနွေးပါ။

- သင်ယူရန် အဆင်သင့်ဖြစ်မှု (Readiness)
- စိတ်ဝင်စားမှုများ (Interests)
- သင်ယူမှုဆိုင်ရာအချက်အလက်များ (Learning profiles)

ဇယား ၃.၁၈။ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းနှင့် သင်ယူမှုပတ်ဝန်းကျင်တို့ကို လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲ ပေးနိုင် သည့် နည်းဗျူဟာများ^{၂၀၉}

အုပ်စု (၁) - အကြောင်းအရာ	အုပ်စု (၂) - သင်ယူမှုဖြစ်စဉ်
<ul style="list-style-type: none"> • ခြားနားသော စာဖတ်စွမ်းရည် အဆင့်အသီးသီးတို့၌ စာအုပ်များ (သို့) ရင်းမြစ်ပစ္စည်းများ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း • အကြောင်းအရာကို ဖြန့်ဝေရာတွင် သတင်းဆက်သွယ်မှု နည်းလမ်းအမျိုးမျိုး (မီဒီယာ) တို့ကို အသုံးပြုခြင်း (ဥပမာ -ကျောင်းသားများအား ဗီဒီယိုကြည့်စေခြင်း၊ စာအုပ်များ မှ အသံသွင်းတိတ်ခွေများကို နားထောင်စေခြင်း) 	<ul style="list-style-type: none"> • ဘလွန်း၏ သင်ယူမှုနယ်ပယ်များကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း (Bloom’s taxonomy) အရ သိမှုဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှု အဆင့် အသီးသီးတွင် သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများ ပံ့ပိုးပေးခြင်း၊ • သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများကို ပြီးမြောက်အောင်ဆောင်ရွက် ရာတွင် ကျောင်းသားများကို တစ်ဦးတည်းလုပ်ငန်း၊ အတွဲ လိုက်လုပ်ငန်း (သို့) အုပ်စုငယ်များဖြင့် ဆောင်ရွက်သော လုပ်ငန်းစသည့် လုပ်ငန်းအမျိုးမျိုးတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက် သင်ယူခွင့်ပေးခြင်း

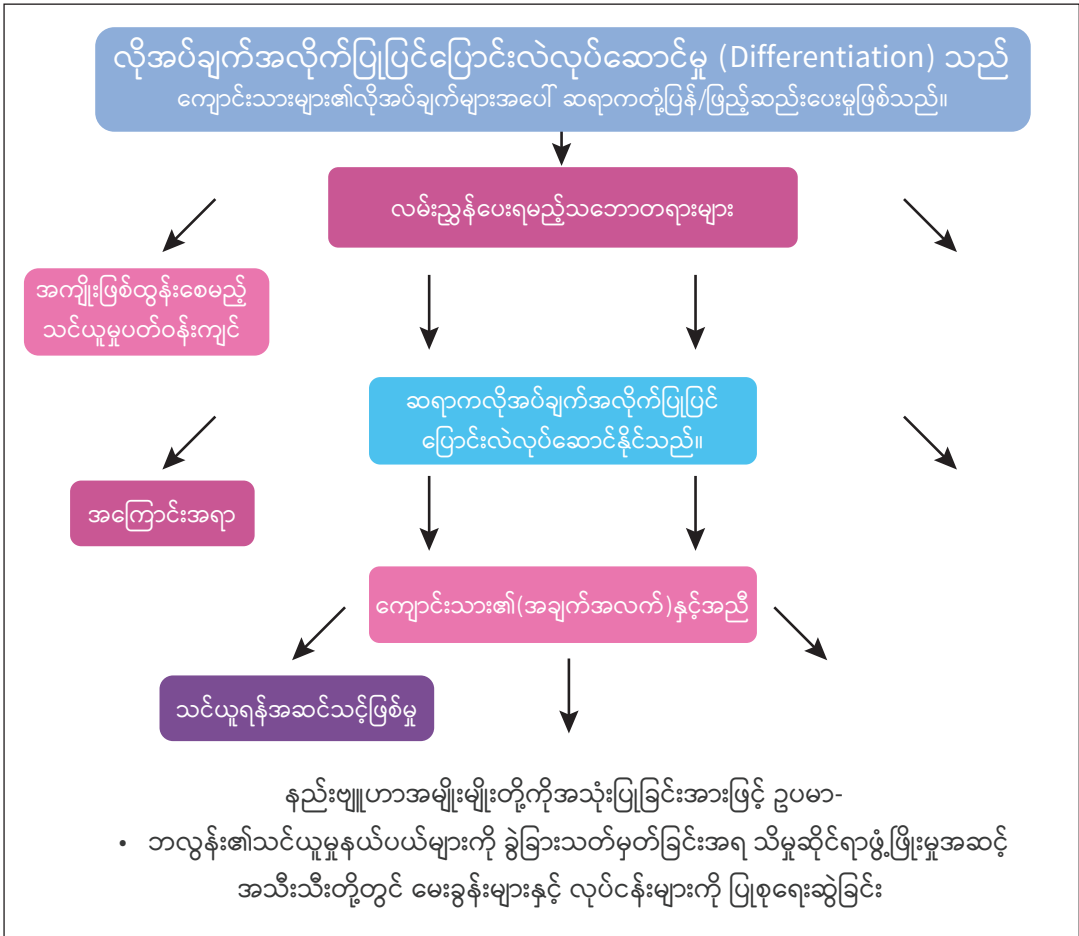
^{၂၀၉} ASCD, 2011; Strickland, 2007; Tomlinson, 2000.

အုပ်စု (၁) - အကြောင်းအရာ	အုပ်စု (၂) - သင်ယူမှုဖြစ်စဉ်
<ul style="list-style-type: none"> • တင်ပြမှုကိုရိယာပုံစံအမျိုးမျိုးသုံး၍ (ဥပမာ-ဇယားများ၊ ဖြစ်စဉ်တစ်ခုအတွင်းမှ အဆင့်တို့ကို ဆက်သွယ်မှုပြသော ပုံများ၊ Flow chart၊ အချိန်ပြ မျဉ်းကြောင်းများနှင့် ခက်ဆစ်အဘိဓာန်များ စသည်) အကြောင်းအရာများကို စုစည်းခြင်း နှင့် တင်ပြခြင်း • ခေါင်းစဉ်အမျိုးမျိုးနှင့် ပတ်သက်သည့် စာအုပ်များ (သို့) ရင်းမြစ်များ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း • သုတေသနပြုမှု၊ တိုးချဲ့မှု (သို့) လွတ်လပ်စွာ သင်ယူနိုင်မှု နည်းလမ်းများကို ခွင့်ပြုပေးခြင်း 	<ul style="list-style-type: none"> • အုပ်စုလုပ်ငန်းများတွင် ကျောင်းသားများအား အခန်းကဏ္ဍအသီးသီးတို့တွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့် ပြုပေးခြင်း • ကျောင်းသားများအနေနှင့် သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများကို ပြီးမြောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန်အတွက် ငြမ်းဆင်မှုအဆင့်ဆင့်တို့နှင့် ထောက်ပံ့ပေးခြင်း • လွတ်လပ်စွာလေ့ကျင့်သင်ယူမှု ပြုနိုင်စေမည့် အခွင့်အလမ်းများ ဆက်လက်ပံ့ပိုးပေးခြင်း (မင်းတို့ အလေ့အကျင့်များများ ပိုလုပ်ချင်တယ်ဆိုရင် သင်ခန်းစာရဲ့ ဒီအပိုင်းကို ဆက်လုပ်ပါ။ (သို့) မင်းအနေနဲ့ မင်းရဲ့ စွမ်းရည်ကို ထုတ်သုံးဖို့ အဆင်သင့်ဖြစ်နေပြီလို့ ထင်မြင်လာရင် ဒီသင်ခန်းစာရဲ့ ဒီအပိုင်းကို ဆက်လေ့ကျင့်ပါ။)
အုပ်စု (၃) - သင်ယူမှုရလဒ်များ	အုပ်စု (၄) - သင်ယူမှုပတ်ဝန်းကျင်
<ul style="list-style-type: none"> • သင်ယူမှုမှထုတ်လုပ်ပေးနိုင်သော သင်ယူမှု ရလဒ်များ အမျိုးမျိုးရှိကြသည့် အနက် ကျောင်းသားများ ကြိုက်နှစ်သက်ရာ တစ်မျိုးကို ရွေးချယ်ခွင့်ပြုပေး (ဥပမာ- ပိုစတာရေးသားခြင်း၊ (သို့) ဗီဒီယိုပြသ၍ တင်ပြရှင်းလင်းခြင်း) • ကျောင်းသားများက သူတို့သင်ယူတတ်မြောက် လာမှုကို မည်သို့ပြသလိုကြောင်း သူတို့ကိုယ်ပိုင် နည်းလမ်းများကို အဆိုပြုခွင့်ပြုပေးခြင်း • ထုတ်လုပ်မှုတစ်ခုပြီးမြောက်ရန်အတွက် ကျောင်းသားများကို အချိန်ပိုပေးခြင်း၊ ကြာမြင့်ချိန်ကို တိုးချဲ့ခွင့်ပြုပေးခြင်း • ပိုမိုကြိမ်နှုန်းများလာသော အကြိမ်အရေအတွက် ပို၍ စိတ်လာသော ထင်ရှားသည့် အပြောင်းအလဲမှတ်တိုင်များ၌ တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များ ပံ့ပိုးပေးခြင်း • အရည်အသွေးမြင့်မားသော ထုတ်ကုန်ပစ္စည်းများ/ ထုတ်လုပ်မှုများ၏ ဥပမာများ ပံ့ပိုးပေးခြင်း 	<ul style="list-style-type: none"> • စာသင်ခန်းတွင်း၌ ကျောင်းသားများ တိတိဆိတိစွာ အလုပ်လုပ်နိုင်မည့်နေရာများ ပြင်ဆင်ထားရှိပေးခြင်း • ကျောင်းသားများ အတူစုပေါင်းလက်တွဲ၍ အလုပ်လုပ်နိုင်ခွင့်ရှိသည့် နေရာများကို ပြုပြင် ပြင်ဆင်ပေးထားခြင်း • ဆရာက အခြားကျောင်းသားများနှင့် အလုပ်များ နေချိန်တွင် ကျောင်းသားများအတွက် လိုအပ်သော အကူအညီများ ရရှိနိုင်စေမည့် နေ့စဉ်ပုံမှန်လုပ်ငန်းများကို ရေးဆွဲစီစဉ်ထားခြင်း • ကျောင်းသားများ လွတ်လပ်စွာ ဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင်နိုင်မှုအတွက် ရှင်းလင်းသော လမ်းညွှန်ချက်များ ရေးသားစီစဉ်ထားခြင်း • အုပ်စုလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအတွက် ရှင်းလင်း ပြတ်သားသော အခန်းကဏ္ဍများနှင့် တာဝန်များကို ရေးသားပြုစုထားခြင်း

ရင်းမြစ် - ASCD, 2011; Strickland, 2007; Tomlinson, 2000

သင်၏အဖြေများကို လေးထောင့်ကွက် (၃.၉) အတွင်းတွင် တိုက်ရိုက်ရေးသားနိုင်သည်။

လေးထောင့်ကွက် ၃.၉။ အဓိကကျသော လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်မှုဆိုင်ရာ သဘောတရားများ၊ အခြေခံအချက်များနှင့် နည်းဗျူဟာများ ပေါင်းစပ်ခြင်း

ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန်မေးခွန်းများ

- ၁။ “လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်ခြင်း” (differentiation) ၏ သဘောတရားများကို ဖော်ပြပါ။
- ၂။ မည်သည့်အခြေခံအချက်များကို လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်ပေးနိုင်သနည်း။
- ၃။ လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်မှုက သင်ယူသူ/ကျောင်းသားများ၏ မည်သည့် ရှုထောင့်ကို တုံ့ပြန်မှု/ဖြည့်ဆည်းမှုပေးနိုင်သနည်း။
- ၄။ လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲ လုပ်ဆောင်မှုပြုနိုင်သော နည်းဗျူဟာအချို့ကို ဖော်ပြပါ။

၃.၇။ တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များပံ့ပိုးခြင်း

ဤအခန်းငယ်တွင် အပြုသဘောဆောင်သော တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များတွင် ပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားသော အရာများကို လေ့လာကြမည်။ ပထမနှစ် ပညာရေးဘာသာရပ်တွင် မိတ်ဆက်ပေးခဲ့ပြီးသော ကြီးပွားတိုးတက်လိုသောစိတ်ဓာတ် (growth mindset) အယူအဆအပေါ်တွင် အသိပညာ ထပ်ဆင့်တည်ဆောက်ရမည် ဖြစ်သည်။ “ကြီးပွားတိုးတက်လိုသောစိတ်ဓာတ်” အယူအဆကို ဆရာ၏ တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်အရည်အသွေးကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရာ၌ အသုံးပြုသည်။ တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်တစ်ခု၏ အရည်အသွေးကို ဆန်းစစ်ရာတွင် ကျောင်းသားများက အဓိကမေးတတ်သော “ကျွန်တော်ဘယ်လိုသွားနေတာလဲ၊ သင်ယူမှုမှာ တိုးတက်မှု ရှိရဲ့လား” ဆိုသည့် မေးခွန်းနှင့် “နောက်ထပ် ဘာလိုသေးသလဲ” ဆိုသည့် မေးခွန်းများကို ဖြေခြင်းဖြင့် မိမိဖြေပေးလိုက်သောအဖြေသည် အရည်အသွေးကောင်းမွန်မှု ရှိ/မရှိကို သိနိုင်မည်။ ဤနေရာတွင် တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်ကို ပေးနိုင်သူမှာ ဆရာတစ်ဦးတည်းမဟုတ်ကြောင်း သိထားရမည်။ ကျောင်းသားအချင်းချင်းကလည်း တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များ ပေးနိုင်ကြပါသည်။ တုံ့ပြန်အကြံပြုချက် ပေးနိုင်သော အခွင့်အလမ်းများကို အုပ်စုငယ်လေးများအား သင်ကြားရာတွင်ဖြစ်စေ၊ အချင်းချင်း စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ရာတွင်ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်တိုင်အကဲဖြတ်ရာတွင် ဖြစ်စေ အသုံးပြုနိုင်သည်။

၃.၇.၁။ အပြုသဘောဆောင်သော တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များကို ပံ့ပိုးပေးခြင်း - အုပ်စုငယ်အတွင်း၊ အချင်းချင်း နှင့် မိမိကိုယ်ကို ဆန်းစစ်ခြင်း

မျှော်မှန်းထားသော သင်ယူမှုရလဒ်များ

ဤသင်ခန်းစာကို သင်ယူပြီးချိန်တွင် သင်သည် -

- ကျောင်းသားများမေးတတ်လေ့ရှိသော အဓိကမေးခွန်းများ (ဥပမာ- “ကျွန်တော့်အခြေအနေ ဘယ်လိုလဲ၊ တိုးတက်မှုရှိရဲ့လား။” နှင့် “နောက်ထပ်ပိုတိုးတက်အောင် ဘာတွေလုပ်ရမလဲ။” ဆိုသည့်မေးခွန်းမျိုးကို ဖြေဆိုရာ၌ အပြုသဘောဆောင်သော တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များကို ဆီလျော်စွာ ပေးတတ်မည်။
- အုပ်စုငယ်လုပ်ငန်းများတွင်ဖြစ်စေ၊ အချင်းချင်းစစ်ဆေးအကဲဖြတ်ရာတွင် ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်တိုင် စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ရာတွင်ဖြစ်စေ ပါဝင်နေသော တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်ပေးမှု နည်းဗျူဟာ များ အကြောင်းကို ဆွေးနွေးတတ်မည်။

ရှိပြီးအချက်အလက်များအပေါ်မူတည်၍ သင်ယူခြင်း - ကြီးပွားတိုးတက်လိုသော စိတ်နေစိတ်ထား (growth mindset) ကို တိုးမြှင့်ပေးနိုင်မည့် တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်

ဆရာများက ကျောင်းသားများကို တုံ့ပြန်အကြံပြုသည့်အခါ ထိုတုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုကို သတိပြုစဉ်းစားရမည်။ ကျောင်းသားများသည် သင်ယူရန် ချဉ်းကပ်မှုကို အလျဉ်မပြတ် (on going) ဆောင်ရွက်နေကြသူများဖြစ်သည့်အတွက် တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များက သူတို့သင်ယူမှု ရှေ့ခရီးဆက်ရာတွင် ကောင်းကျိုးပြုရန် လိုအပ်သည်။ တုံ့ပြန်အကြံပြုချက် (၂) မျိုး အကြောင်းကို ပထမနှစ်ပညာရေးဘာသာရပ်၌ သင်တို့ လေ့လာသင်ယူခဲ့ကြရသည်။ ပထမတစ်မျိုးမှာ အပြောင်းအလဲမရှိသော ပုံသေစိတ်နေစိတ်ထား (fixed mindset) ကို တိုးမြှင့်ပေးသော တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်ဖြစ်ပြီး နောက်တစ်မျိုးမှာမူ ကြီးပွားတိုးတက်လိုသော စိတ်နေစိတ်ထား (growth mindset) ကို တိုးမြှင့်ပေးသော တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်တို့ ဖြစ်ကြသည်။

ဇာတ်ညွှန်း

ဥပမာအားဖြင့် အလယ်တန်းကျောင်းသားတို့အား စာအရေးအသားစွမ်းရည်အတွက် စာပိုဒ် တစ်ခုကို ရေးရမည့် လုပ်ငန်းပေးထားသည်ဆိုပါစို့။ အဓိပ္ပာယ်ပြည့်စုံသော စာပိုဒ်တစ်ပိုဒ် ဖြစ်လာစေရန် အဓိကစိတ်ကူးတစ်ခုပါသော ခေါင်းစဉ်ဝါကျတစ်ကြောင်း၊ ၎င်းစိတ်ကူးကို ပေါ်လွင်အောင် ချဲ့ထွင်ဖြန့်ကျက်၍ အထောက်အပံ့ပြုပေးသော ဝါကျ သုံးကြောင်းနှင့် အကြောင်းအရာ/ စိတ်ကူးကို အနှစ်ချုပ်ပေးလိုက်သော အနှစ်ချုပ်ဝါကျတစ်ကြောင်း ရေး စေသည်ဟု ဆိုပါစို့။

ကျောင်းသားတစ်ဦးကမျှော်မှန်းထားသည့် ရလဒ်များပြည့်မီစွာ ရေးသားလာသောအခါ ဆရာ က “မင်းစာပိုဒ်က သိပ်ကောင်းတာပေါ့ကွယ်၊ မင်းကသိပ်တော်တယ်” ဟု မှတ်ချက်ပြုရန် ပိုမိုစိတ်အားသန်လိမ့်မည်။ ထို့အတူပင် ကျောင်းသားတစ်ဦးရေးလာသော စာပိုဒ်က အလိုရှိ သော ပုံစံမဖြစ်ခဲ့လျှင်လည်း ဆရာက “ကြည့်ရတာ မင်းဒီနေ့ ကြိုးကြိုးစားစား မလုပ်ဘူးထင် တယ်” ဟု အပြစ်တင်လိုသော အရိပ်အမြွက်ရှိသည့် မှတ်ချက်မျိုး ပေးမိတတ်ပါသည်။

ဆရာသည် ကျောင်းသား၏လုပ်ဆောင်မှုကို မှတ်ချက်ပြုရာ၌ အကျိုးရှိစေလိုလျှင် မှတ်သားဖွယ်အချက်များ ရှိကြပါသည်။ ဆရာ၏တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်က ကျောင်းသား၏ ကြိုးပွားတိုးတက်လိုသော စိတ်နေစိတ်ထားကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်မည့် အကြံပြုချက်သာ ဖြစ်သင့် သည်။ ကျောင်းသားအတွက် စိတ်အားငယ်စရာ (စိတ်ညစ်စရာ) ဖြစ်သွားစေမည့် တုံ့ပြန် အကြံပြုချက်များ မပေးသင့်ပါ။ ကြိုးပွားတိုးတက်လိုသော စိတ်နေစိတ်ထားကို မြှင့်တင်ပေး လိုလျှင် ဆရာက ကျောင်းသားကို မဝေဖန်ဘဲ ကျောင်းသား၏လုပ်ငန်း/ဆောင်ရွက်မှုကို အကဲဖြတ်သင့်ပါသည်။ ဇယား (၃.၁၉) တွင် တင်ပြထားသည့်အတိုင်း ဆရာကကျောင်းသား ကို စိတ်ဓာတ်မကျစေသောနည်းဖြင့်သာ တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်ပေးသင့်သည်။ ပေးထားသော ဇာတ်ညွှန်းတွင် ဆရာက ကျောင်းသား (၂) ဦးစလုံးကိုပေးသည့် တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များကို လေ့လာပါ။ ဆရာက ကျောင်းသားအပေါ် အလေးထား ပြောဆိုခြင်းမပြု (ကျောင်းသား၏ အပြုအမူကို ပြစ်တင်ဝေဖန်ခြင်းမပြု)ပါ။ ကျောင်းသား ဆောင်ရွက်ထားသော လုပ်ငန်း (စာပိုဒ်ရေးခြင်း) အပေါ်၌သာ ဝေဖန်ခြင်းပြုထားသည်ကို မှတ်သားပါ။

ဇယား ၃.၁၉။ ကြီးပွားတိုးတက်လိုသော၊ အောင်မြင်လိုသော စိတ်နေစိတ်ထားကို တိုးမြှင့်ပေးနိုင်သည့် တုံ့ပြန် အကြံပြုချက်

<p>မျှော်မှန်းထားသောသင်ယူမှုရလဒ်ကို ပြည့်မီသည့် ကျောင်းသားအတွက်ပေးရန် တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များ</p>	<p>မျှော်မှန်းထားသောသင်ယူမှုရလဒ်ကို ပြည့်မီအောင်မ ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် ကျောင်းသားအတွက်ပေးရန် တုံ့ပြန် အကြံပြုချက်များ</p>
<p>“ဟုတ်ပြီ တို့တတွေဆွေးနွေးထားတဲ့ စာပိုဒ်ထဲကအပိုင်းတွေ အားလုံး ပြည့်စုံအောင် ရေးထားတာကိုး၊ ကောင်းတယ်”</p> <p>“အဓိကစိတ်ကူးကို ပံ့ပိုးပေးထားတဲ့ စာကြောင်း (၃) ကြောင်းကို ဘယ်လိုစဉ်းစားမိတာလဲ”</p> <p>“အခြားစိတ်ကူးတွေရောရှိသေးသလား၊ မင်းထပ်ပြီး သုံးလို့ရ မွဲ စိတ်ကူးမျိုးတွေလေ၊ မင်းရဲ့စဉ်းစားပုံကို ပြောပြပါဦး။”</p>	<p>“မင်းက ပင်မ/အဓိက စိတ်ကူးတစ်မျိုးကို ရေးထားသားဘဲ။ ဒီနေရာမှာ မင်းထပ်ထည့်ရမှာက မူလစိတ်ကူးကို ဘေးကနေ သိုင်းဝိုင်းပံ့ပိုးတဲ့ စာကြောင်း (၃) ကြောင်း ထည့်ရအုန်းမှာ မှတ်ထားနော်</p> <p>မင်းရေးထားတဲ့ ပထမစာကြောင်းကို ပံ့ပိုးပေးဖို့ ဘာလေး တွေကို အသေးစိတ်ထပ်ဖြည့်လိုက်ရင် ကောင်းမလဲ။</p> <p>အဲဒီနေရာမှာထည့်ရေးဖို့ စိတ်ကူးလေးတွေရှာပြီး စီပြီးရေးချ လာ၊ ပြီးမှ အဲဒီထဲကနေ မင်းအကြိုက်ဆုံး စိတ်ကူး (၃) ခုကို ယူလိုက်ရင်ရပါပြီ</p> <p>“မင်းလုပ်ထားတာမှန်ပါတယ်၊ မင်းယူထားတဲ့စိတ် ကူးရှိရင် အဲဒီစိတ်ကူးပေါ်မှာဘဲ ထပ်ဆင့်ရေးရမှာပေါ့၊ စိတ်ကူးတွေ ရှာ လိုက်ပါဦး၊ မင်းရဲ့စိတ်ကူးတွေ အကုန်စုပြီးရင်၊ မင်းဆန္ဒရှိရင် ဆရာနဲ့အတူ ကြိုက်ရာစိတ်ကူး (၃) ခုကို ရွေးကြမယ်လေ၊ ဘယ်နှယ်လဲ၊ ဟုတ်ပြီလား။”</p>

အပြုသဘောဆောင်သော တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များကို ပံ့ပိုးပေးခြင်း - ကျွန်တော်ဘယ်ကို သွားနေသလဲ။ နှင့် နောက်ထပ် ဘယ်ကို သွားရမလဲ။

မည်သည့်သင်ခန်းစာအတွက်မဆို သင်ယူမှု၏ ရည်ရွယ်ချက်များကို (သို့မဟုတ်) အဆုံးသတ် အမှတ်များ (end point) (ဆိုလိုသည်မှာ - ကျောင်းသားတစ်ဦးရောက်ရှိရမည့်နေရာ) ကို ရေးသားရပါသည်။ ထိုသို့ရေးသားရာတွင် သင်ယူမှုရလဒ်များနှင့် အောင်မြင်မှုစံများကို အသုံးပြုပြီး ရေးသားရပါသည်။

ပထမနှစ်သင်တန်းတွင် သင်တို့ သင်ယူလေ့လာခဲ့ရသည့်အတိုင်းပင် သင်ခန်းစာတစ်ခု သင်ယူ ပြီးသွားချိန်၌ ကျောင်းသားများသည် မည်သည်တို့ကို သိရှိသွားသင့်သည်နှင့် မည်သည်တို့ ကို လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းရှိသွားလိမ့်မည်ဟု သင်ယူမှုရလဒ်များက ဖော်ပြကြပါသည်။ သင်ခန်းစာ

တစ်ခု သင်ယူပြီးချိန်၌ ကျောင်းသားများသည် မျှော်မှန်းထားသော သင်ယူမှုရလဒ်များကို စိတ်ကျေနပ်ဖွယ်ရာ စံအတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ စံချိန်မီပြည့်ဝစွာ ရရှိသွားခြင်း ရှိ/မရှိကို ဆရာက သတ်မှတ်ရပါမည်။ ဤသို့ သတ်မှတ်ရာတွင် အောင်မြင်မှုစံများ (Criteria for success) က အသေးစိတ်အချက်အလက်များကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်ကြသည်။ ဆရာက မည်သို့ သတ်မှတ်နိုင်ကြောင်း အချက်အလက်များကို အောင်မြင်မှုစံများက ပံ့ပိုးပေးသည်။ အောင်မြင်မှုစံများကို ကျောင်းသားများအား သိရှိစေရန် ဆရာကအသုံးပြုမည့် အသုံးအနှုန်းများမှာ -

- “မင်းတို့တစ်ဦးစီဆီကနေ ဆရာမျှော်မှန်းထားတာကတော့.....”
- “ဆရာ ရှာဖွေကြည့်တာက.....”
- “ဒီလုပ်ငန်းမှာအောင်မြင်ဖို့ဆိုရင် မင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်တတ်ရမယ်။”

ဇာတ်ညွှန်းကို ပြန်လည်ကြည့်ရှုလေ့လာပါ။ ဇယား (၃.၁၉) တွင် ပေးထားသော ဥပမာအရ ဆရာက ပံ့ပိုးပေးနိုင်သော တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များသည် ယခုဖော်ပြထားသော အကြောင်းအရာနှင့် အကျုံးဝင်ညီညွတ်မှုရှိနိုင်သည်။ “ကလေးတို့ရေ - ဒီလုပ်ငန်းကိုအောင်မြင်ဖို့ဆိုရင် မင်းတို့ရေးတဲ့ စာပိုဒ်ထဲမှာ စာကြောင်း (၅) ကြောင်း ပါရမယ်ကွဲ့. သေချာမှတ်ထားနော်။ တစ်ကြောင်းက ရေးမဲ့အကြောင်းအရာက ဘာကိုရေးမှာဆိုပြီး ပြောပြတဲ့ အကြောင်းအရာ/ ခေါင်းစဉ်ပြတဲ့ စာကြောင်း (အဲဒီထဲမှာ အဓိကအချက်ပါတယ်) အဲဒီစာကြောင်းကို ထပ်ပြီး ချဲ့ထွင်ပံ့ပိုးပြီး အသေးစိတ်ဖြန့်ရေးတဲ့ နောက်ထပ်စာကြောင်း (၃) ကြောင်းရယ် နောက်ဆုံးက နိဂုံးချုပ်ပေးတဲ့ စာကြောင်းတစ်ကြောင်းရယ် ဆိုတော့ စုစုပေါင်း (၅) ကြောင်းရေးရမယ်နော်”။

သင်ခန်းစာတိုင်းအတွက် သင်ယူမှုရလဒ်များနှင့် အောင်မြင်မှုစံများကို ကျောင်းသားများ သိရှိစေရန်အတွက် သူတို့ရှင်းလင်းလွယ်ယူစွာ နားလည်နိုင်မည့် အသုံးအနှုန်းဖြင့်သာ ဖော်ပြပါ။ သင်ခန်းစာသင်ယူမှု အစပိုင်းမှာပင် ထိုအချက်များကို ရှင်းလင်းစွာပြောပြရမည်။ ကောင်းစွာ သင်ယူနိုင်ရန်နှင့် တိုးတက်မှုရရှိရန်အတွက် ကျောင်းသားများသည် သင်ယူမှု၏ရည်မှန်းချက်သည် မည်သည့်အရာ ဖြစ်ကြောင်းကို ရှင်းလင်းစွာ သိရှိထားရန် လိုအပ်ပါသည်။

“ကျောင်းသားများက သူတို့၏ ရည်မှန်းချက်များနှင့် ထိုရည်မှန်းချက်များက မည်သည့် ပုံစံမျိုးရှိသည်ကို နားလည်သဘောပေါက်လာသည့်အခါ ဆရာပံ့ပိုးပေးသည့် တုံ့ပြန်

အကြံပြုချက်သည် ပိုမိုအားကောင်းထိရောက်မှု ရှိလာမည်။”^{၂၂၀} အမှန်တကယ်အားဖြင့် တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်တစ်ခုသည် ကျောင်းသားများအတွက် ရှုပ်ထွေးတတ်ပြီး သူတို့၌ သူတို့ ဦးတည်လေ့လာသည့် ဦးတည်/ရည်မှန်းချက်များကို ကျောင်းသားများ ရှင်းလင်းစွာ နားလည် သဘောပေါက်သွားသည့်အခါ ဆရာပံ့ပိုးလိုက်သော တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်က အောက်ဖော်ပြ မေးခွန်း (၂) ခုအတွက် အဖြေများကို ရရှိရန် အထောက်အပံ့ပြုပေးသင့်သည်။

- ၁။ ကျွန်ုပ်မည်ကဲ့သို့ လေ့လာသင်ယူနေပါသနည်း။ (သင်ယူမှုရည်မှန်းချက်ကို ဦးတည်လေ့လာသင်ယူနေရာတွင် မည်သည့်တိုးတက်မှုများ ရရှိနေပြီးဖြစ်ပါ သနည်း။)
- ၂။ နောက်ထပ် မည်သည်တို့ကို ဆောင်ရွက်ရပါမည်နည်း။ (ဆက်လက်၍ တိုးတက်မှု ရရှိအောင် မည်သည့် သင်ယူမှုလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ပါသနည်း။)^{၂၂၁}

လေးထောင့်ကွက် ၃.၁၀။ တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်

ထိရောက်အားကောင်းသော တုံ့ပြန် အကြံပြုချက် တစ်ခုသည် ကျောင်းသား တစ်ဦး အမှန်တကယ် ရောက်ရှိနေသော နေရာနှင့် ၎င်းရောက်ရှိနေသင့် သည်ဟု မျှော်မှန်းထားသော နေရာ (၂) ခုတို့အကြား ကွက်လပ်/ကွာဟချက်ကို ကျဉ်းမြောင်း သွားအောင် လျှော့ချပေးနိုင်သည်။

(Hattie, 2011)

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၁)။ ဆရာ၏ တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များကို အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဆရာများပံ့ပိုးပေးလိုက်သည့် တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များ၏ အရည်အသွေးကို အကဲဖြတ် သုံးသပ်တတ်ရန်ဖြစ်သည်။ ဇယား (၃.၂၀) တွင် သင်ယူမှုရလဒ်

^{၂၂၀} Hattie, 2011, p. xx
^{၂၂၁} Hattie & Timperley, 2007.

မျှော်မှန်းချက်အတိုင်း မရရှိသေးသည့် အားနည်းသောကျောင်းသားတစ်ဦးကို ဆရာက ပံ့ပိုးပေးသည့် တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များကို ဖော်ပြထားသည်။ ဆရာ၏ တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်တစ်ခုစီကို အကဲဖြတ်သုံးသပ်ပေးပါ။ ကျောင်းသားများ မေးလေ့ရှိသော သိလိုသည့်မေးခွန်းနှစ်ခုကို ဆရာ၏ တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များက မည်ကဲ့သို့ အထောက်အပံ့ဖြစ်စေကြောင်း အကဲဖြတ်သုံးသပ်ပါ။ ကျောင်းသားများသိလိုကြ၍ မေးတတ်သော အဓိကမေးခွန်း (၂) ခုမှာ “ကျွန်တော် ဘယ်ကို သွားနေ သလဲ။” နှင့် “နောက်ထပ် ဘယ်ကို သွားရမလဲ” တို့ဖြစ်ကြသည်။

ဇယား ၃.၂၀။ တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များ၏ အရည်အသွေးကို အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း

သင်ယူမှုရလဒ်များ မပြည့်မီသည့် ကျောင်းသားအတွက် ပံ့ပိုးထားသော တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်	ကျွန်တော်ဘယ်ကို သွားနေသလဲ၊ (ဦးတည်ချက်သို့ သွားရာတွင် ကျွန်ုပ်အခြေအနေတိုးတက်မှု မည်မျှရှိသနည်း။)	“နောက်ထပ် ဘယ်ကို သွားရမလဲ” ထိုထက်ပို၍ တိုးတက်ရန် မည်သည့်လုပ်ငန်းများကို ဆက်လက် ဆောင်ရွက် ရမည်နည်း။
• မင်း အဓိက စိတ်ကူးတစ်မျိုးတည်းကိုသာ ရေးသားထားသေးတယ်။	✓	-
• မှတ်ထားပါ အခု မင်းလိုတာ မူလ စိတ်ကူး ကို ဆက်ပြီး တိုးချဲ့မှု စာကြောင်း (၃) ကြောင်း လိုနေတယ်	-	✓
• မင်းရဲ့ ပထမစာကြောင်းကို ထပ်ချဲ့ထွင်ပေးနိုင်ရင် ဘာတွေဖြစ်နိုင်မလဲ၊ အသေးစိတ် လေးတွေ စဉ်းစား	-	✓
• စိတ်ကူးတွေ ရသလောက်ချရေး စာရင်း လုပ်ထားပြီးမှ မင်းအကြိုက်ဆုံး (၃) ခု ရွေးပြီး ယူလိုက်ပေါ့	-	✓
• ဒါကို မင်းထည့်ချင်/ရေးချင်ရင်လဲ ရပါ တယ် ဒါပေမယ့် တသမတ်တည်းတော့ ရှိရမယ်နော်	-	✓
• မင်းရေးထားတဲ့ စာရင်းပြီးပြီဆိုရင် စိတ်ကူး (၃)ခုကို အတူရွေးလို့ရတယ်	-	✓

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၂)။ အပြုသဘောဆောင်သော တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များကို ရေးသားခြင်း

ဤသင်ယူမှုလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အပြုသဘောဆောင်သော တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များ ရေးသားတတ်စေရန်ဖြစ်သည်။ ကြိုက်နှစ်သက်ရာ ဘာသာရပ်နယ်ပယ်တစ်ခုမှ ကြိုက်နှစ်သက်ရာ သင်ခန်းစာခေါင်းစဉ်နှင့် ဆက်စပ်သော သင်ယူမှုလုပ်ငန်းတစ်ခုကို ရွေးချယ်ပါ။ ထို့နောက် အထက်ဖော်ပြပါ မေးခွန်း (၂) ခု အတွက် ဆရာကပံ့ပိုးမည့် တုံ့ပြန် အကြံပြုချက်များအရ ရေးသားပါ။ ၎င်းတို့မှတစ်ဆင့် မေးခွန်းများကို ဖြေစေရေး။ ဥပမာ- သမိုင်းဘာသာရပ်တွင် အချိန်မျဉ်းကြောင်းဆွဲရာ၌ ပထမပုံကြမ်း ဆွဲထားသော ကျောင်းသား ကိုပေးရန် တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များ (သို့မဟုတ်) သိပ္ပံဘာသာရပ် လက်တွေ့စမ်းသပ်မှု အစီရင်ခံစာရေးသားမှုကို တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်ပေးခြင်း။

အုပ်စုငယ်များကို သင်ကြားမှု၊ အချင်းချင်းထံမှ သင်ယူမှုနှင့် ကိုယ်တိုင် စစ်ဆေးအကဲဖြတ် မှုဖြစ်စဉ်များ၌ တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်ပေးခြင်း

အပြုသဘောဆောင်ပြီး အချိန်မီစောစီးစွာ တုံ့ပြန်အကြံပြုခြင်းသည် သင်ယူမှုဖြစ်စဉ်ကို လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲ လုပ်ဆောင်ပေးသည့် နည်းလမ်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ ဤ စာသင်ချိန်တွင် အုပ်စုငယ်လေးများ သင်ကြားရာတွင် တုံ့ပြန်အကြံပြုခြင်း၊ အချင်းချင်း စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ရာတွင် တုံ့ပြန်အကြံပြုခြင်း၊ မိမိကိုယ်ကိုမိမိ စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ရာတွင် တုံ့ပြန်အကြံပြုခြင်း စသည်ဖြင့် တုံ့ပြန်အကြံပြုမှုပေးနိုင်သော အခွင့်အလမ်းအမျိုးအမျိုးတို့ ကို လေ့လာကြမည်။

ယခင် သင်ခန်းစာတွင် လေ့လာခဲ့သော လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်မှု၏ သဘောတရား (၂) ခုမှာ ပြုပြင်ရန်လွယ်ကူသော စာသင်ခန်းစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် အပြုသဘော ဆောင်သော (အကျိုးကျေးဇူးရှိသော) သင်ယူမှုပတ်ဝန်းကျင်တို့ ဖြစ်ကြသည်။

ပြုပြင်ရန်လွယ်ကူသော စာသင်ခန်းစီမံခန့်ခွဲမှု - ကျောင်းသားအုပ်စုငယ်များနှင့် တွဲဖက် လုပ်ဆောင်သော ဆရာ

လိုအပ်ချက် (အဆင်သင့်ဖြစ်မှု) အခြေပြု အုပ်စုဖွဲ့ခြင်းက ဦးတည်ချက်ရှိသော သင်ကြားမှု နှင့် တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်ပေးရန် အခွင့်အလမ်းတို့ကို ပံ့ပိုးနိုင်သည်။ ဆရာက ကျောင်းသား အုပ်စုငယ်တစ်ခုအား သင်ယူမှုလုပ်ငန်းတစ်ခုနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးရာတွင် အဆင့်ပေါင်းများစွာ ပါဝင်သည်။ လုပ်ငန်းစဉ်တစ်လျှောက်၌ တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များ အကြိမ်ပေါင်းများစွာ ပံ့ပိုး ပေးနိုင်သည်။ သုတေသနတွေ့ရှိချက်အရ ထောက်ပံ့မှုများများ လိုအပ်သော ကျောင်းသား များသည် အသေးစားရည်မှန်းချက်များကို အောင်မြင်မှုရခြင်းဖြင့် အကျိုးကျေးဇူး ခံစားကြ ရသည်။^{၂၂၂} ဤသို့ အသေးစားအောင်မြင်မှုများက ကျောင်းသားများ၏ မိမိကိုယ်မိမိ စိတ်ချ ယုံကြည်မှု မြင့်မားလာသည့်အပြင် သူတို့သည်လည်း စွမ်းဆောင်ရည်ရှိသော ကျောင်းသား များဖြစ်သည်ဟူသော ယုံကြည်ချက်များလည်း ခိုင်မာလာကြသည်။

ဇာတ်ညွှန်းကိုပြန်လည်ကြည့်ရှုလေ့လာပါ။

စာပိုဒ်ရေးသားခြင်း ဥပမာတွင် ကျောင်းသားအများစုက လွတ်လပ်စွာ လေ့ကျင့်သည့်အဆင့် သို့ ရောက်နေချိန်တွင် အုပ်စုငယ်တစ်ခုမှာ အကူအညီလိုအပ်နေသေးသည်။ ထိုအုပ်စုအတွက် ဆရာက သီးသန့်ကူညီ ဆောင်ရွက်ပေးရသည်။ ပထမဦးစွာ ဆရာက ကျောင်းသားများ ရေးသားထားသော ခေါင်းစဉ်စာကြောင်းများကို ပြန်လည်စိစစ်ပြီး တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်ပေး ရသည်။ သူတို့အား အချိန်ပေးပြီး ပထမရေးသားမှုများကို ပြန်လည်ပြုပြင်ရေးသားကာ တိုးတက်အောင် ပြုပေးသည်။

သူတို့ရေးသားချက်များ၏ အရည်အသွေးပေါ်မူတည်ပြီး လိုအပ်လျှင် အယူအဆများကို ပြန်လည် သင်ကြားပေးခြင်းနှင့် နောက်ထပ် ဥပမာများ ဆက်လက်ပံ့ပိုးခြင်းတို့ကို ဆရာက လုပ်ဆောင်ရသည်။ ဤကဲ့သို့ မရှင်းလင်းသည်များကို ပြန်လည်သင်ကြားပေးခြင်းနှင့် နောက်ထပ် ဥပမာအမျိုးမျိုးပေးခြင်း နည်းဗျူဟာ/နည်းလမ်းသည် ကျောင်းသားများ

၂၂၂ Crooks, ၁၉၈၈

“နားလည်ရန်ခက်ခဲသော အယူအဆများ” ပေါ်သို့ တုံ့ပြန်အကြံပေးခြင်းထက် ပို၍ ထိရောက်နိုင်သည်။၂၂၃ ဒုတိယအကြိမ် အကြမ်းရေးပြီးနောက် ကျောင်းသားများသည် နောက်တစ်ကြိမ် ရေးကြပြန်သည်။ ထိုအခါတွင် ကျောင်းသားများသည် ခေါင်းစဉ်စာကြောင်းကို သိုင်းဝိုင်းပံ့ပိုးမည့် အခြားစာကြောင်း (၃) ကြောင်းအနက် ပထမဆုံးစာကြောင်းကို ရေးကြသည်။ နောက် ဒုတိယ စာကြောင်းရေးရာတွင်လည်း ဤနည်းအတိုင်း အဆင့်အဆင့်ကို ဖြတ်ကျော်ကာ အဆင့်တိုင်း၌ တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များ ပံ့ပိုးသွားရသည်။

ပုံ ၃.၂၆။ အုပ်စုငယ်များတွင် တုံ့ပြန်အကြံပေးချက်များကို သင်ကြားမှုနှင့် ပေါင်းစပ် အသုံးပြုခြင်း

အပြုသဘောဆောင်သော သင်ယူမှုပတ်ဝန်းကျင် (Positive Learning Environment) - အချင်းချင်း စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် မိမိကိုယ်မိမိစစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

ထိရောက်အောင်မြင်စွာ သင်ကြားပေးသော ဆရာများက “သင်ယူမှုဆိုင်ရာ ယဉ်ကျေးမှု” (culture of learning) တစ်ခုကို မြှင့်တင်ပေးထားသည်။ ထိုယဉ်ကျေးမှုတွင် ကျောင်းသားများသည် သူတို့ မသိသည်များကို မသိကြောင်း ရဲဝံ့စွာ ဖော်ထုတ်ပြောကြားတတ်ပြီး သူတို့ လုပ်ငန်းပေါ် အခြားသူများ၏ တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များကိုလည်း ရှာဖွေယူတတ်ကြသည်။၂၂၄ အချင်းချင်းစစ်ဆေးအကဲဖြတ်မှုမှ ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူး (၂) ရပ်မှာ -

၂၂၃ Hattie & Timperley, 2007
၂၂၄ Black & William, 1998; Hattie, 2011; Iowa CORE, ၂၀၁၇.

- ကျောင်းသားအချင်းချင်း တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များ လက်ခံရယူခြင်းနှင့် ကျောင်းသားတစ်ဦး၏ လုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်မှုကို တိုးတက်ကောင်းမွန်လာအောင် မည်သို့ဆောင်ရွက်မည်ကို ဆွေးနွေးနိုင်ခြင်း- ကျောင်းသားများသည် အချင်းချင်း ထံမှ တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များရယူပြီး ၎င်းတို့နှင့်အတူ ဆွေးနွေးခြင်းဖြင့် ၎င်းတို့၏ သင်ယူမှုလုပ်ငန်းကို တိုးတက်ကောင်းမွန်လာအောင် မည်သို့ဆောင်ရွက်ရမည် ဆိုသည်ကို နားလည်မှုရရှိလာနိုင်သည်။
- အောင်မြင်မှုစံများနှင့် တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးကြည့်ရှုရာမှ အချင်းချင်း၏လုပ်ငန်းကို စစ်ဆေးအကဲဖြတ်တတ်လာခြင်း - အခြားသူများ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုကို အောင်မြင်မှုစံများနှင့် ညီညွတ်ခြင်းရှိ/မရှိ တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း အားဖြင့် လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ အရည်အသွေးကို အကဲဖြတ်သုံးသပ် တတ်သော အရည်အချင်း ဖွံ့ဖြိုးလာသည်။^{၂၂၅}

ပုံ ၃.၂၇။ အချင်းချင်းစစ်ဆေး အကဲဖြတ်မှုတစ်ခုတွင် ပါဝင်ရန် ပံ့ပိုးမှုရရှိထားသော ကျောင်းသားများ

အချင်းချင်းစစ်ဆေးအကဲဖြတ်မှုနှင့် မိမိကိုယ်မိမိ စစ်ဆေးအကဲဖြတ်မှုတို့ကို ဆောင်ရွက်စေ ရာတွင် ထိရောက်မှုရှိစေရန် ဆရာများက သေချာစွာ ဂရုတစိုက် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ရန် လို သည်ဟု သုတေသန တွေ့ရှိချက်များက ဖော်ပြကြသည်။^{၂၂၆}

^{၂၂၅} Black & William, 1998; Hattie, 2011; Iowa CORE, 2017.
^{၂၂၆} ibid.

ကောင်းမွန်သော အကဲဖြတ်မှုနှင့် ထိုက်တန်သော တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်တို့ ရရှိစေရန်အတွက် ကျောင်းသားများကို ဤဖြစ်စဉ်များတွင် ပါဝင်ချိတ်ဆက်ရေး၌ ပံ့ပိုးထောက်ပံ့မှု လိုအပ်သည်။ ဆရာများက အဖြေများ (Keys)၊ တိုက်ဆိုင် စစ်ဆေးရန် အချက်များပါသောစာရင်းများ (checklists) (သို့မဟုတ်) ရိုးရှင်းသော အကဲဖြတ်ရန်သတ်မှတ်ချက်ဇယား (rubrics) တို့ကို ပံ့ပိုးပေးထားရမည်။ ထိုဇယား၊ စာရင်းစသည်တို့တွင် အောင်မြင်မှုစံသတ်မှတ်ချက်များနှင့် အရည်အသွေးမြင့်မားသော လုပ်ငန်းဥပမာများ ပါဝင်စေရမည်။

ဇယား (၃.၁၀) အတန်းတွင်းဆွေးနွေးမှုအတွက် ကျောင်းသား၏ မိမိကိုယ်ကိုမိမိ စစ်ဆေး အကဲဖြတ်မှု ကိရိယာ နှင့် ဇယား (၃.၁၂) ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သော အုပ်စုလုပ်ငန်းများ အတွက် ကျောင်းသားများမိမိကိုယ်ကို စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းကိရိယာတို့ကို ပြန်လည် ကြည့်ရှု လေ့လာပါ။ အချင်းချင်းစစ်ဆေး အကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် ကိုယ်တိုင် စစ်ဆေးအကဲဖြတ် ခြင်း ဖြစ်စဉ်များတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်မည့် ကျောင်းသားများအတွက် အထောက်အကူဖြစ် စေရန် ဆရာက ဤကိရိယာများကို ဖန်တီးတည်ဆောက်ထားရမည်။

ကျွန်ုပ်တို့က ဆရာများအနေနှင့် ကျောင်းသားများကို ကိုယ့်တာဝန် ကိုယ်ယူနိုင်သော သင်ယူ သူများ (autonomous learners) ဖြစ်လာစေလိုလျှင် သူတို့ထံ၌ သူတို့၏ သင်ယူမှုအကြောင်း သူတို့ကိုယ်တိုင် တွေးခေါ်စဉ်းစားတတ်မှု နှင့် သူတို့၏ အားထုတ်မှုကိုလည်း သူတို့ကိုယ်တိုင် စစ်ဆေးအကဲဖြတ်မှုတို့ ပြုနိုင်မည့် အခွင့်အလမ်းများ လိုအပ်သည်။

 သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၃)။ အတန်းကြီးများ (အရွယ်အစားကြီးမားသော အတန်း များ) တွင် တုံ့ပြန် အကြံပြုချက် ပံ့ပိုးနိုင်ရေးအတွက် ဉာဏ်ဖွင့်ဆွေးနွေးခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အရွယ်အစားကြီးမားသော အတန်းများ၏ အခြေအနေ အကြောင်းအရာ အရပ်ရပ်တွင် ပံ့ပိုးနိုင်မည့် တုံ့ပြန်အကြံပြုချက် အမျိုးအစားများကို စဉ်းစား တတ်စေရန်ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ စာသင်ကျောင်းအများအပြား၏ အခင်းအကျင်းတွင် အရွယ်အစားကြီးမားသော အတန်းများကို ပုံမှန်တွေ့မြင်နေရသည်။

အတန်းတစ်တန်း၌ ကျောင်းသားအရေအတွက် (၆၀) သို့မဟုတ် (၇၀) ခန့် ပါဝင်ဖွဲ့စည်း ထား တတ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ကျောင်းသားအရေအတွက် များပြားလှသည့် အတန်းများ၌ ကျောင်းသား များသည် မည်သည့်နည်းဖြင့် အပြုသဘောဆောင်ပြီး အချိန်မီပံ့ပိုးပေးနိုင်သည့် တုံ့ပြန် အကြံပြုချက်များကို ရရှိနိုင်ပါမည်နည်း။ ဤမေးခွန်းကိုဖြေဆိုရန် ဤစာသင်ချိန်အတွင်း သင် တို့သိရှိလေ့လာခဲ့သည့် သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခဲ့သည့် နည်းဗျူဟာ အမျိုးမျိုးတို့အပေါ် မူတည် စဉ်းစားပါ။

ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန်မေးခွန်းများ

- ၁။ ဆရာပံ့ပိုးပေးလိုက်သော တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်မှ ကျောင်းသားများ အဖြေရလာ နိုင်သော အဓိကကျသည့် မေးခွန်း (၂) ခု ကို ဖော်ပြပါ။
- ၂။ ပြုပြင်ရန်လွယ်ကူသော စာသင်ခန်းတွင်း စီမံခန့်ခွဲမှု နှင့် အပြုသဘောဆောင် သော (အကျိုးကျေးဇူးများသော) သင်ယူမှု ပတ်ဝန်းကျင်တို့တွင် ကျောင်းသား အချင်းချင်း တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များ ပေးနိုင်စေရန် ဆရာက မည်သို့ ပံ့ပိုးကူညီ ပေးမည်နည်း။

အခန်းဆုံး အနှစ်ချုပ်

အဓိကအချက်များ

- ဆရာများသည် မေးခွန်းများကို ရည်ရွယ်ချက် အမျိုးမျိုးအတွက် အသုံးပြုကြသည်။ ကျောင်းသား စိတ်ဝင်စားမှုကို စေ့ဆော်ရန် ယခင်ကရှိပြီးသော သင်ယူမှုနှင့် အချက်အလက်အသစ်တို့ကို ချိတ်ဆက်ပေးရန် သင်ယူမှုဖြစ်စဉ်၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအဖြစ် ကျောင်းသားများ အသိပညာတည်ဆောက်ရာတွင် အထောက်အကူပြုရန်နှင့် ကျောင်းသားများ၏ နားလည်သဘောပေါက်မှုကို စစ်ဆေးရန် ဆရာများက မေးခွန်းများကို အသုံးပြုကြသည်။
- အပိတ်မေးခွန်း၊ အဖွင့်မေးခွန်း နှစ်မျိုးစလုံးကို ဆရာများက မေးပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ ကျောင်းသားများသည် ဖြစ်ရပ်မှန်များနှင့် အချက်အလက်များကို သိရှိရန်လိုအပ်သည့် အတွက် ထိုအချက်အလက် အကြောင်းအရာများကို သိရှိလာစေရန်နှင့် အချက်အလက်များ မှန်/မမှန် ကိုစစ်ဆေး အကဲဖြတ်ရန် အပိတ်မေးခွန်းများကို အသုံးပြုရသည်။ ထို့အတူပင် ကျောင်းသားများသည် အယူအဆများအကြောင်းနှင့် အယူအဆတစ်ခုနှင့် တစ်ခုဆက်စပ် နေပုံတို့ကိုလည်း သိရှိရန်လိုအပ်ပါသည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်တတ်စေရန် ကျယ်ပြန့်စွာ တွေးတောစဉ်းစားမှု လိုအပ်သည့် အဖွင့်မေးခွန်းများကို အသုံးပြုကြရသည်။ သို့မှသာ ထိုအကြောင်းအရာတို့ကို သိရှိလာပြီး သိရှိမှုကို စစ်ဆေးအကဲဖြတ်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။
- ကျောင်းသားများအား မေးခွန်းမေးရာတွင် လုံလောက်သော စဉ်းစားချိန်ပေးခြင်း (သို့မဟုတ်) ဆရာက စောင့်ဆိုင်းချိန်ကို တိုးမြှင့်ပေးခြင်းသည် ကျောင်းသား၏သင်ယူမှုအပေါ်၌ အကျိုးကျေးဇူးများ ဖြစ်ထွန်းစေသည်။ ဆရာစောင့်ဆိုင်းချိန်ကို (၃) စက္ကန့်မှ (၅) စက္ကန့်ထိ ထပ်မံ တိုးမြှင့်ပေးလိုက်လျှင် ကျောင်းသားထံမှ ရလာမည့်အဖြေသည် အရည်အသွေး ကောင်းမွန်ပြည့်စုံသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။

- အစပျိုးခြင်း၊ တုံ့ပြန်ခြင်းနှင့် သုံးသပ်ခြင်းအဆင့် (၃) ခုပါဝင်သော (I.R.E) မေးခွန်း မေးခြင်း အစီအစဉ်သည် အပိတ်မေးခွန်း များအတွက် ထိရောက်မှုရှိသော်လည်း အဆင့်မြင့်တွေးခေါ်မှုကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်ခြင်း မရှိပါ။
- အဆင့်မြင့်တွေးခေါ်မှုကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်မည့် မေးခွန်းများကို အသုံးပြုနိုင်စေရန် ဂရုတစိုက် စီစဉ်ပြင်ဆင်မှု လိုအပ်သည်။ ဘလွန်း၏ မျိုးခွဲပညာက ဆရာများ အား အဆင့်မြင့်တွေးခေါ်မှု လိုအပ်သော မေးခွန်းများထုတ်တတ်စေရန် ကူညီ ပံ့ပိုးနိုင်သည်။ ထိုမေးခွန်းများကို ကျောင်းသားများ လွယ်ကူစွာ ဖြေဆိုနိုင်စေရေး အတွက် အဆင့်ဆင့် ပံ့ပိုးပေးခြင်း၊ အစဖော် အရိပ်အမြွက်ပြု စကားလုံးများ အသုံးပြုခြင်းနှင့် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်း၊ ပေါင်းစပ်ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်စေရမည်။ နောက်ဆုံးတွင် စိတ်ကူးဉာဏ်အသစ်များ/ အတွေးအခေါ်သစ်များကို ထုတ်လုပ် နိုင်လာစေမည်။
- လူတိုင်းအကျုံးဝင်သည့် ပြောဆိုဆက်ဆံမှုသည် ကျောင်းသားများအား စာသင်ခန်းအတွင်း အပြည့်အဝပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုကို နှောင့်ယှက်ဟန့်တားနေ သည့် အတားအဆီးများကို ဖော်ထုတ်သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် ဖယ်ရှားပေးခြင်းတို့နှင့် သက်ဆိုင်သည်။ အထူးအားဖြင့် မေ့လျော့ခံ/ လျစ်လျူရှုခံနိုင်ဖွယ်ရှိသော ကျောင်းသားအုပ်စုများနှင့် တတ်မြောက်မှု၌ အားနည်းသော (စာမတော်သော) ကျောင်းသားအုပ်စုများကို ပြောဆိုဆက်ဆံမှု၌ ပါဝင်လာစေရန် ဆရာက ဂရုပြု ရမည်။
- တက်ကြွစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အပြန်အလှန်ပြောဆိုဆက်ဆံခြင်း နှင့် ပူးပေါင်းပါဝင် ဆောင်ရွက်ကာ အဖြေရှာခြင်းတို့ ပါဝင်သည့် သင်ယူမှုနည်းဗျူဟာ အမျိုးမျိုးနှင့် သင်ယူမှုနည်းလမ်း အမျိုးအမျိုးတို့သည် စာသင်ခန်းတွင်း ကျောင်းသားများအားလုံး အကျုံးဝင်ဆောင်ရွက်မှုအတွက် ကူညီပံ့ပိုးပေးနိုင်သည်။
- စကားပြောဆိုရာတွင်(သို့) နာကြားရာတွင် အခက်အခဲရှိသော ကျောင်းသားများ အတွက် ထောက်ကူပံ့ပိုးမှုပြုသော နည်းပညာသုံး ဆက်သွယ်မှု ကိရိယာများနှင့် သာမန်ထက် တစ်မျိုးတစ်ဖုံထူးခြားသော အခြားအထောက်အကူပြု ဆက်သွယ် မှုနည်းလမ်းများ (နည်းပညာ မသုံးပါ) (Augmentative and Alternative Communication) (AAC) လိုအပ်သည်။ AAC ၏ ပုံစံ (၂) မျိုးဖြစ်သော နည်းပညာသုံးသည့်နည်းနှင့် ကိုယ်ခန္ဓာအမူအရာ သင်္ကေတ ဘာသာစကားသုံး သည့်နည်းလမ်း (၂) ခု ရှိသည့်အနက် ကျောင်းသားများသည် သူတို့၏ လိုအပ်ချက်

များ၊ သူတို့အရည်အချင်းများနှင့် သက်ဆိုင်ရာအခြေအနေ အကြောင်းအရာများ အလိုက် ကိုက်ညီဆီလျော်သောနည်း တစ်မျိုးမဟုတ်တစ်မျိုးကို အသုံးပြု နိုင်သည်။ သို့မဟုတ် (၂) မျိုးစလုံးကိုလည်းအသုံးပြုနိုင်သည်။

- အတန်းတွင်းဆွေးနွေးမှုတစ်ခုသည် သင်ယူမှုနည်းလမ်းတစ်ခုဖြစ်ပြီး သင်ယူမှု ရလဒ် အမျိုးမျိုးကို ပြည့်မီစေရန် ထောက်ပံ့ပေးနိုင်သည်။ ထိုရလဒ်များတွင် ကျောင်းသားများအား သင်ယူမှုတွင် စိတ်ပါလက်ပါ ဆောင်ရွက်စေမှု တိုးတက် လာစေရန်နှင့် အဆင့်မြင့်စွာ တွေးခေါ်တတ်မှုကို နားလည်လာစေရန်တို့ကိုလည်း အထောက်အကူပြုသည်။ ထို့ပြင် ပြဿနာဖြေရှင်း တတ်မှု၊ အချင်းချင်း ပြောဆို ဆက်ဆံတတ်မှု၊ အသင်းအဖွဲ့လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်တတ်မှုနှင့် အဆင့်မြင့်သိမှု ဖြစ်စဉ်အကြောင်း နားလည်မှုတို့ကိုလည်း ပံ့ပိုးပေးနိုင်သော နည်းလမ်းတစ်ခု ဖြစ်သည်။
- အတန်းတွင်း ဆွေးနွေးမှုများတွင် ကျောင်းသားများအား ရည်ရွယ်ထားသော သင်ယူမှုရလဒ်များ ရရှိသွားစေရေးအတွက် ဆရာ၏ စီစဉ်ပြင်ဆင်မှု လိုအပ် ပါသည်။ ထိုပြင်ဆင်မှုထဲတွင် ဆွေးနွေးမှု၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို ဖော်ထုတ်သတ်မှတ် ခြင်း၊ ဘာသာရပ်အကြောင်းအရာကို သုတေသနပြုခြင်း၊ ဆွေးနွေးမှုထိရောက် အောင်မြင်စေရန် ကျောင်းသားလုပ်ငန်းများနှင့် အတန်း၏ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပတ်ဝန်းကျင်ကို ကြိုတင်ပြင်ဆင်ပေးခြင်းတို့ ပါဝင်ကြသည်။
- အတန်းတွင်း ဆွေးနွေးမှုတစ်ခု ဖြစ်မြောက်မှုအတွက် ကူညီလမ်းညွှန်ရန်နှင့် ဆွေးနွေးပွဲ အောင်မြင်မှုကို အကဲဖြတ်သုံးသပ်ရန် နည်းလမ်းများရှိကြသည်။
- ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သော သင်ယူမှု၏ ထူးခြားသော လက္ခဏာများမှာ အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုရှိသော အပြန်အလှန်အမှီသဟဲပြုမှု၊ တစ်ဦးချင်းစီ၏ တာဝန်ခံ မှု အုပ်စုလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရာ၌ ကျွမ်းကျင်မှုများရရှိလာမှု၊ တစ်ဦးချင်းစီ၏ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုများနှင့် အုပ်စုလုပ်ငန်းစဉ်များအပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားတတ်မှုတို့ဖြစ်ကြသည်။
- ကျောင်းသားများသည် ကိုယ်တိုင်လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသော သင်ယူမှုများ ဖြစ်လာလို လျှင် သူတို့ထံ၌ အဆင့်မြင့် တွေးခေါ်မှုဖြစ်စဉ်ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများ ဖွံ့ဖြိုးရန် လိုအပ်သည်။ အဆင့်မြင့် တွေးခေါ်မှုဖြစ်စဉ်သည် လွတ်လပ်စွာ သင်ယူမှုနှင့် အပြန်အလှန် အမှီသဟဲပြုသော သင်ယူမှု ပုံစံ (၂) မျိုးစလုံးအတွက် မရှိမဖြစ် အရေးကြီးပါသည်။

- ထိရောက်အောင်မြင်စွာ သင်ကြားနိုင်သော ဆရာများက သင်ခန်းစာများကို စီစဉ် ပြင်ဆင်ရာတွင် ကျောင်းသားများ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် ညီညွတ်စေရန် လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲ လုပ်ဆောင်ပေးတတ်ကြသည်။ သူတို့သည် သင်ရိုး (သင်ယူရန်အကြောင်းအရာ၊ သင်ယူမှုဖြစ်စဉ် နှင့် ရလဒ်) နှင့် သင်ယူမှု ပတ်ဝန်းကျင်တို့ကို ကျောင်းသားများ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် လိုက်လျောညီထွေ ရှိစေရန် ပြုပြင်ပြောင်းလဲ လုပ်ဆောင်ပေးကြသည်။
- လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်ပေးနိုင်ရန်အတွက် ကျောင်းသားများ၏ ယခုလက်ရှိသိရှိထားသော အသိပညာနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ (အဆင်သင့်ဖြစ်မှုများ)၊ သင်ယူရာ၌ စိတ်ပါဝင်စားမှုများနှင့် ကြိုက်နှစ်သက်တတ် မှုများတို့ကို စစ်ဆေးအကဲဖြတ်နိုင်ရန် ဆရာများက နည်းလမ်းအမျိုးမျိုးကို အသုံးပြုကြသည်။
- သင်ခန်းစာတိုင်းအတွက် မျှော်မှန်းထားသော သင်ယူမှုရလဒ်များနှင့် အောင်မြင် မှု စံသတ်မှတ်ချက်များကို ကျောင်သားများ သိရှိရန်လိုအပ်သည်။ ကျောင်းသား များသည် ရည်မှန်းချက်များကို သိရှိလာသောအခါ မေးလေ့ရှိကြသော မေးခွန်း (၂) ခုရှိသည်။ “ကျွန်တော် ဘယ်ကိုသွားနေလဲ။” (ရည်မှန်းချက်သို့ ဦးတည် ဆောင်ရွက်ရာတွင် မည်သည့် တိုးတက်မှုများ ရရှိနေပြီဖြစ်သနည်း။) (ဘယ်လောက်တိုးတက်လာပြီလဲ။) နှင့် “နောက်ဘယ်ကိုထပ်သွားရမလဲ။” (ဒီထက်ပိုတိုးတက်ဖို့ နောက်ထပ် ဘာတွေဆက်လုပ်ရဦးမှာလဲ။) တို့ ဖြစ်ကြ သည်။
- အုပ်စုငယ်များဖွဲ့၍ သင်ကြားပေးခြင်း၊ အချင်းချင်း စစ်ဆေးအကဲဖြတ်နှင့် မိမိ ကိုယ်မိမိ စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းတို့က ကျောင်းသားများအား တုံ့ပြန်အကြံပြု ချက်များ ရယူစေနိုင်မည့် အခွင့်အလမ်းများ ပံ့ပိုးပေးသည်။
- စီမံချက်အခြေပြုသင်ယူမှုသည် စိတ်ဝင်စားမှု နက်ရှိုင်းသော ဝါသနာအရင်းခံ သင်ယူမှုကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်သည့် နည်းဗျူဟာတစ်ခုဖြစ်သည်။
- ကျောင်းသားများ၌ သင်ယူမှုအကြောင်း နားလည်သဘောပေါက်သည့် အယူအဆ အမျိုးမျိုးတို့ ရှိကြသည်။ သင်ယူမှုအကြောင်းကို အပြည့်အဝနားလည်လာသည့် တိုင်အောင် သင်ယူမှုဆိုင်ရာ ဆက်စပ်အခြေအနေတစ်ခုတွင် သူတို့အတွက် သင်ယူရန်လိုအပ်မည့် အကြောင်းအရာတို့ကို အနက်အဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူ ရာတွင် ယခင်ကရှိပြီး အတွေ့အကြုံပေါ်၌သာ အခြေခံ၍ ကောက်ယူတတ်ကြ သည်။

- ကျောင်းသားများသည် နက်ရှိုင်းသော ချဉ်းကပ်သင်ယူမှု၊ ဗျူဟာကျသော ချဉ်းကပ်သင်ယူမှုနှင့် အပေါ်ယံချဉ်းကပ်သင်ယူမှုတို့ကို ပြုနိုင်ကြသည်။ ဤ ချဉ်းကပ်သင်ယူမှုများကို သင်ယူသူ၏ ခြားနားသော ရည်ရွယ်ချက်များနှင့် သင်ယူ မှုဖြစ်စဉ်များက အမျိုးအစားခွဲခြား သတ်မှတ်ပေးထားသည်။

အခန်းဆုံး ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားခြင်း

ဤအခန်းတွင် သင်တို့သည် သင်ယူမှုလုပ်ငန်း အများအပြားကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ ၎င်း တို့မှာ-

- အပိတ်မေးခွန်းနှင့် အဖွင့်မေးခွန်းများကို တည်ဆောက်ပြုစုခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့် တွေးခေါ်မှု လိုအပ်သော မေးခွန်းများကို ပြုစုခြင်း
- စာသင်ခန်းတွင်း လူတိုင်းအကျုံးဝင် ပြောဆိုဆက်ဆံမှုကို ဟန့်တားနေသည့် အတားအဆီးများကို ဖယ်ရှားရန် ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန် နည်းဗျူဟာများကို အကြမ်းဖျင်းတင်ပြခြင်း
- စာသင်ခန်းတွင်း ကျောင်းသားများ သင်ယူမှု အမြင့်မားဆုံးရရှိရေးကို ဟန့်တား နေသည့် ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ် စိန်ခေါ်မှုအခက်အခဲများကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းပေးနိုင် သည့် နည်းဗျူဟာများကို အကြမ်းဖျင်းတင်ပြခြင်း
- အတန်းတွင်း ဆွေးနွေးမှုကို နည်းလမ်းမှန်ကန်စွာ ဆွေးနွေးနိုင်စေရန်အတွက် စကားအပြန် အလှန် ပြောခန်းတစ်ခုကို စာမူ/ဇာတ်ညွှန်း ရေးသားခြင်း
- အတန်းတွင်း ဆွေးနွေးမှုတွင် ကျောင်းသားများ ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် လမ်းညွှန်မှုများ ရေးသားခြင်း
- အတန်းတွင်းဆွေးနွေးမှု၏ အောင်မြင်ထိရောက်မှုကို ဆရာက အကဲဖြတ်သုံးသပ် ရာတွင် လိုအပ်သော အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှုဆိုင်ရာ မေးခွန်းများကို ပြုစုခြင်း
- ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သော အုပ်စုလုပ်ငန်းအတွက် ကျောင်းသားကိုယ်တိုင် မိမိကိုယ်မိမိ စစ်ဆေးအကဲဖြတ်မှု ပြုနိုင်မည့် ကိရိယာတစ်ခုကို ဖန်တီး တည်ဆောက်ခြင်း
- ကျောင်းသားများအနေနှင့် သင်ယူမှု၌ သူတို့မည်သို့ တိုးတက်နေကြောင်းနှင့် မည် သည့်အဆင့်များ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန်လိုကြောင်း ထိုးထွင်းသိမြင်မှု ရရှိလာ စေမည့် အပြုသဘောဆောင်သော တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များကို ရေးသားခြင်း

ဆက်လက်ဖတ်မှတ်စရာများ

၃.၁။ ကျောင်းသားများအား သင်ယူစေရန်စေ့ဆော်စေခြင်းအားဖြင့် သင်ယူမှု၌ စိတ်ပါဝင်စားစေခြင်း (ကျောင်းသားများအား နှိုးဆော် တိုက်တွန်းမှုနှင့် ဆွဲဆောင်မှု)

Australian Learning Lecture (2017/18). The Passion Toolkit. Retrieved from https://www.all-learning.org.au/sites/default/files/all-passiontoolkit_final.pdf

Entwistle, N., & Peterson, E. (2004). Conceptions of learning and knowledge in higher education: Relationships with student behaviour and influences of learning environments. *International Journal of Educational Research*, 41, 407-428.

Kingston, S. (2018). Project based learning & student achievement: What does the research tell us? *PBL Evidence Matters*. 1(1), 1-11. Retrieved from <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED590832.pdf>

၃.၂။ မေးခွန်းမေးခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်တွေးခေါ်ခြင်း

Nappi, J. (2017). The importance of questioning in developing critical thinking skills. *The Delta Kappa Gamma Bulletin: International Journal for Professional Educators*, 84(1), 30-41.

Newton, L. (2017). *Questioning: A window on productive thinking*. Ulm: International Centre for Innovation in Education (ICIE). Retrieved from <http://dro.dur.ac.uk/20948/1/20948.pdf>

၃.၃။ ကျောင်းသားများနှင့် အပြန်အလှန်ပြောဆိုဆက်သွယ်ခြင်း

American Speech–Language–Hearing Association (ASHA). (2019). Augmentative and Alternative Communication (AAC). Retrieved from <https://www.asha.org/public/speech/disorders/AAC>

Duța, N. (2015). From theory to practice: The barriers to efficient communication in teacher-student relationship. *Social and Behavioural Sciences*, 187, 625-630.

၃.၄။ တက်ကြွစွာသင်ယူမှု - အပြန်အလှန်ဆက်သွယ်သင်ယူမှုနှင့် ပူးပေါင်းပါဝင် လုပ်ဆောင်သင်ယူမှု (Interactive and Cooperative Learning)

Hennessey, A. & Dionigi, R. (2013). Implementing cooperative learning in Australian primary schools: Generalist teachers’ perspectives. *Issues in Educational Research*, 23(1), 52-68.

၃.၅။ ကိုယ်တိုင်လုပ်ပိုင်ခွင့် (Autonomy) အယူအဆဖွံ့ဖြိုးလာခြင်းနှင့် ကျောင်းသားအချင်းချင်း ဦးဆောင်မှုဖြင့် သင်ယူခြင်း

Bramaje, G. & Espinosa, A. (2013). Peer-led team learning approach: Effects on students’ conceptual understanding and attitude towards chemistry. *International Journal of Learning and Teaching*, 5(2), 55-77. Retrieved from https://www.academia.edu/34992144/Peer-Led_team_learning_approach_Effects_on_students_conceptual_understanding_and_attitude_towards_chemistry

Gershon, M. (2014). *How to develop independent learners: Practical ideas and strategies for creating a more independent learning environment*. TES Global. Retrieved from https://www.tes.com/sites/default/files/tes_strategies_to_develop_independent_learners.pdf

၃.၆။ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းနှင့် သင်ယူမှုပတ်ဝန်းကျင်တို့ကို လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲ လုပ်ဆောင်ခြင်း

ASCD. (2011). *Differentiated instruction: Key elements of differentiated instruction*. Retrieved from https://pdo.ascd.org/LMSCourses/PD11OC115M/media/DI-Intro_M4_Reading_Key_Elements.pdf

Tasmanian Department of Education. (2016). *Good teaching. Differentiated classroom practice: Learning for all*. V3. Retrieved from <https://publicdocumentcentre.education.tas.gov.au/Documents/Good-Teaching-Differentiated-Classroom-Practice-Learning-for-All.pdf>

Tomlinson, C. & Allan, S. (2000). *Leadership for differentiating schools & classrooms*. Alexandria, VA: ASCD. Retrieved from <http://www.ascd.org/publications/books/100216/chapters/Understanding-Differentiated-Instruction@-Building-a-Foundation-for-Leadership.aspx>

၃.၇။ တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များပံ့ပိုးခြင်း

Anker-Hansen, J. & Andrée, M. (2019). Using and rejecting peer feedback in the science classroom: A study of students' negotiations on how to use peer feedback when designing experiments. *Research in Science and Technological Education*, 37(3). Retrieved from <https://doi.org/10.1080/02635143.2018.1557628>

Brookhart, S. (2017). *How to give effective feedback to your students*. Alexandria, Virginia: ASCD. Retrieved form [http://www.ascd.org/publications/books/116066.aspx`](http://www.ascd.org/publications/books/116066.aspx)

Hattie, J. (2011). Feedback in schools. In R. Sutton, M. Hornsey and K. Douglas (Eds.), *Feedback: The communication of praise, criticism and advice*. New York: Peter Lang Publishing.

အခန်း

၄

အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း

ပထမနှစ်သင်တန်းတွင် အဆင့် (၁၀) ဆင့်ပါဝင်သော ဖြစ်စဉ်တစ်ခုကို အသုံးပြုပြီး သင်တို့အား သင်ခန်းစာပြင်ဆင်မှုအကြောင်းကို မိတ်ဆက်ပေးခဲ့သည်။ သင်ယူမှုရလဒ်များနှင့် သင်ယူမှု လုပ်ငန်းများအကြောင်းကိုလည်း သင်ယူခဲ့ကြရသည်။ သင်တို့သင်ကြားမည့် သင်ခန်းစာများ ကို အထောက်အကူဖြစ်စေမည့် စာအုပ်စာတမ်းများကို ရှာဖွေခြင်းနှင့် ဖန်တီးတည်ဆောက်ခြင်း အကြောင်းကိုလည်း သိခဲ့ကြရသည်။

ဤနှစ်တွင်သင်တို့အား အဆင့် (၁၂) ဆင့်ပါသော သင်ခန်းစာပြင်ဆင်မှုပုံစံ (Lesson Template) နှင့် မိတ်ဆက်ပေးမည်ဖြစ်သည်။ ထိုပုံစံတွင် အဆင့် (၁၂) ဆင့် ပါဝင်သည်။ သင်ခန်းစာပြင်ဆင်မှုတစ်ခု ရေးသားရာတွင် သင်ကြားပေးရန် ခေါင်းစဉ်ရွေးချယ်ခြင်းမှ အစပြုလျက် သင်ခန်းစာကို သင်ကြားပြီးနောက် အကဲဖြတ်သုံးသပ်သည့်မေးခွန်းများ ပြုစုသည်အထိ ဖြစ်စဉ်အဆင့်ဆင့်တို့တွင် သင်တို့အား လမ်းညွှန်မှုပေးရန်အတွက် ပုံစံချတည်ဆောက် (ဒီဇိုင်းဆွဲ) ထားခြင်း ဖြစ်သည်။

သင်ခန်းစာပြင်ဆင်ရာတွင် ဆရာများအတွက် တတ်ကျွမ်းမှု စံသတ်မှတ်ချက် အညွှန်းဘောင်ထဲမှ အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်တို့နှင့် ချိတ်ဆက်ပြင်ဆင်ရမည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် သင်သည် သင့်ကိုယ်သင် သင်ယူသူနေရာမှ စဉ်းစားကာ ထိုတတ်ကျွမ်းမှုစံသတ်မှတ်ချက် အညွှန်းဘောင်ပါ လိုအပ်ချက်များ ပြည့်မီဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် သင်ယူမှုအထောက်အထားမှတ်တမ်း (TCSF Development Portfolio) ကို တည်ဆောက်ပေးနိုင်ရန် ဖြစ်သည်။

နောက်ဆုံးတွင် သင်တို့အား သင်ခန်းစာစီစဉ်ပြင်ဆင်ရာတွင်နှင့် ဤသင်တန်းမှ အခြားခေါင်းစဉ်များကို လေ့လာရာတွင် အသုံးပြုနိုင်မည်ဖြစ်သော စိတ်ကူးဖြင့် မှန်းဆပုံဖော်ထားသော စာသင်ခန်းများ (Hypothetical Classroom) နှင့် မိတ်ဆက်ပေးမည်ဖြစ်သည်။

မျှော်မှန်းထားသော သင်ယူမှုရလဒ်များ

ဤအခန်းကို သင်ယူပြီးချိန်တွင် သင်သည် -

- ဒုတိယနှစ်သင်တန်းအတွက် သင်ခန်းစာအစီအစဉ်တစ်ခု ရေးဆွဲရာတွင် ပါဝင်နေသည့် အဆင့် (၁၂) ဆင့်ကို စာရင်းပြုစု ဖော်ပြတတ်မည်ဖြစ်ပြီး သင်ခန်းစာအစီအစဉ်တစ်ခု ရေးဆွဲမှုအကြောင်း နားလည်စေရန် ဤပုံစံက မည်သို့အထောက်အကူပြုကြောင်း ဖော်ပြတတ်မည်။
- TCSF သည် ဒုတိယနှစ် သင်ခန်းစာအစီအစဉ် ရေးဆွဲမှုနှင့် မည်သို့ချိတ်ဆက် နေပုံကို ဆွေးနွေးတတ်မည်။
- မြန်မာနိုင်ငံ အခြေခံပညာ သင်ရိုးညွှန်းတမ်း ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံကို ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားတတ်မည်။
- ဘာသာရပ်အကြောင်းအရာ နားလည်မှုကို အထောက်အပံ့ပြုရန်အတွက် နည်းဗျူဟာများကို ချဲ့ထွင်အသုံးပြုတတ်မည်။
- သင်ယူသူတစ်ဦးအနေနှင့် သင်ယူသူ၏ အဓိကအကြောင်းအရာ အချက်အလက် ဖော်ပြချက်တစ်ခုကို ပြုစုရေးသားတတ်မည်။
- သင်ခန်းစာအစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည့် အချက်များ ကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ် ပေးနိုင်ရန်အတွက် စိတ်ကူးဖြင့်မှန်းဆပုံဖော်ထား သောစာသင်ခန်းတစ်ခု၏ အဓိကအကြောင်းအရာများကို ပြန်လည်ဆန်းစစ် တတ်မည်။
- သင်ခန်းစာ၏ ရည်ရွယ်ချက်များ၊ သင်ယူမှုရလဒ်များနှင့် အောင်မြင်မှုစံများ အချင်းချင်းအကြား တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ခြားနားပုံကို ခွဲခြားသိမြင်လာမည်။
- သင်ယူမှုရလဒ်များကို ဘလွန်း၏ သင်ယူမှုနယ်ပယ်များကို ခွဲခြား သတ်မှတ်ခြင်း (Bloom's taxonomy) အသုံးပြု၍ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ လေ့လာ တတ်မည်။
- သင်ခန်းစာ၏ ရည်ရွယ်ချက်များ၊ သင်ယူမှုရလဒ်များနှင့် အောင်မြင်မှုစံများ ကို ရေးသားတတ်မည်။

- အခြေခံပညာ အလယ်တန်းဆင့် သင်ရိုးညွှန်းတမ်းထဲမှ သက်ဆိုင်ရာ ဘာသာရပ်များနှင့် ဆီလျော်သော ချဉ်းကပ်သင်ကြားနည်းများ၊ သင်ကြား သင်ယူမှုနည်းဗျူဟာများ၊ သင်ကြားသင်ယူမှုနည်းလမ်းများနှင့် နည်းစနစ် များကို ရှင်းပြတတ်မည်။
- ကျောင်းသားများ၏ လိုအပ်ချက်များကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်ရန်အတွက် သင့် တော်သော သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများနှင့် ရင်းမြစ်များကို ရွေးချယ်သုံးစွဲ တတ်မည်။
- အလယ်တန်းကျောင်းသင်ခန်းစာတစ်ခုအတွက် မိတ်ဆက်ခြင်း၊ ကိုယ်ထည် ပိုင်း၊ ပြန်လည်ဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲ လုပ်ဆောင်ခြင်း အပိုင်းတို့ကို ရေးသားတတ်မည်။
- ဆရာတစ်ဦး၏ အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှုအတွက် မေးခွန်းများကို စီစဉ်ရေးသား ပြုစုတတ်မည်။

ရရှိသွားမည့်တတ်ကျွမ်းမှုများ

- (က) (၁.၁) ကျောင်းသားများ၏ အသက်အရွယ်၊ ဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့်နှင့် လိုက်လျောညီထွေ စွာ မည်သို့ သင်ယူကြသည်ကို နားလည်သဘောပေါက်ကြောင်း ပြသသည်။
- (က) (၁.၂) ကျောင်းသားများ၏ တစ်ဦးချင်းသင်ယူမှုလိုအပ်ချက်နှင့် ကိုက်ညီမည့် သင်ကြားနည်း အမျိုးမျိုးကို နားလည်သဘောပေါက်ကြောင်းပြသသည်။
- (က) (၂.၁) သင်ကြားသင်ယူမှုဆိုင်ရာ နည်းဗျူဟာအမျိုးမျိုးနှင့် ရင်းမြစ်အမျိုးမျိုးကို ဆီလျော်စွာ အသုံးပြုနိုင်မှုအား နားလည်သဘောပေါက်ကြောင်း ပြသသည်။

(က) (၄.၁) အခြေခံပညာသင်ရိုးညွှန်းတမ်းတွင် ဖော်ပြထားသည့် သင်ရိုးဖွဲ့စည်းပုံ၊ အကြောင်းအရာနှင့် မျှော်မှန်းထားသော သင်ယူမှုရလဒ်များကို နားလည်သဘောပေါက်ကြောင်းပြသသည်။

(က) (၅.၂) ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုလိုအပ်ချက်နှင့် ဆက်နွှယ်နေသော သင်ယူမှု အခြေအနေ ပေါ်မူတည်၍ ကျောင်းသားများ သင်ယူတတ်မြောက်အောင် ဘာသာရပ် အကြောင်းအရာများအား မည်သို့ပို့ချရမည်ကို နားလည်သဘောပေါက်ကြောင်း ပြသသည်။

(ခ) (၂.၁) ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုကို လေ့လာကြီးကြပ်တည့်မတ်ပေးရန်နှင့် စစ်ဆေး အကဲဖြတ်နိုင်ရန် စွမ်းရည်များကို ပြသသည်။

(ဂ) (၁.၃) ဒေသန္တရယဉ်ကျေးမှု၊ ဓလေ့ထုံးတမ်းစဉ်လာများနှင့် ဆက်စပ်အခြေအနေများသည် ကျောင်းသားများ၏ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းအပေါ်တင် အကျိုးသက်ရောက်နိုင်ဖွယ်ရှိကြောင်းကို နားလည်သဘောပေါက်ကြောင်း ပြသသည်။

(ဂ) (၃.၁) ကျောင်းသားတစ်ဦးချင်းစီ၏ ပညာရေးဆိုင်ရာအခွင့်အရေးများကို အလေးထားပြီး ကျောင်းသားများအား ဘက်လိုက်မှုကင်းစွာ၊ မျှတစွာ ပံ့ပိုးကူညီကြောင်း ပြသသည်။

(ဃ) (၁.၁) မိမိ၏ လက်တွေ့သင်ကြားမှုလုပ်ငန်းများနှင့် ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုအပေါ် ယင်းတို့၏ အကျိုးသက်ရောက်ပုံကို ပုံမှန်ထင်ဟပ် စဉ်းစားသုံးသပ်သည်။

အဓိက အသုံးအနှုန်းများ

လုပ်ဆောင်မှုဖြင့် သင်ယူခြင်း (Action learning)၊ အောင်မြင်မှုစံများ (Criteria for Success)၊ လေ့လာရေးခရီးစဉ်တစ်ခုမှ သင်ယူခြင်း (Expeditionary learning)၊ ကြိုတင်လေ့လာ ပြင်ဆင်စေသော သင်ကြားသင်ယူမှုဖြစ်စဉ် (Flipped classroom)၊ ကစားနည်းအခြေပြု သင်ယူခြင်း (Game-based learning)၊ ကိုယ်ခန္ဓာလှုပ်ရှားမှုဖြင့် သင်ယူခြင်း (Kinesthetic learning)၊ သင်ခန်းစာ၏ရည်ရွယ်ချက်များ (Lesson objectives)၊ သင်ခန်းစာအစီအစဉ် (Lesson Plan)၊ သင်ခန်းစာအစီအစဉ်/သင်ပြမှုပုံစံ (Lesson plan template)၊ ရှေ့ညှိမှတ်ဉာဏ် (Long-term memory)၊ တစ်ဦးစီ၏ လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်သင်ယူခြင်း (personalised learning)၊ ပြဿနာအခြေပြု သင်ယူခြင်း (Problem-based learning)၊ သင်ယူမှုအခြေအနေ ဆိုင်ရာ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာလေ့လာမှု (Situational Analysis)၊ သင်ရိုးမာတိကာ (Syllabus)၊ ဆရာ၏အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှု (Teacher Evaluation)၊ သင်ကြားသင်ယူမှုနည်းဗျူဟာ များ (Teaching and Learning Strategies)၊ ရေတိုမှတ်ဉာဏ် (Working memory)

၄.၁။ အစီအစဉ်ရေးဆွဲမှုဖြစ်စဉ် (Planning Process)

သင်ခန်းစာအစီအစဉ်တစ်ခု ရေးဆွဲသည့်အခါ သင်တို့လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် လမ်းညွှန်မှုပြုနိုင်သည့် အဆင့် (၁၀) ဆင့်ပါသော ဖြစ်စဉ်တစ်ခုကို ပထမနှစ်သင်တန်းတွင် မိတ်ဆက်ပေးခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ ထိုအစီအစဉ်များကို ရေးဆွဲရာတွင် အထောက်အကူပြုစေရန် ရင်းမြစ်များ ရှာဖွေခြင်းနှင့် ဖန်တီးခြင်းတို့ကိုလည်း လေ့ကျင့်ခဲ့ကြသည်။

အလယ်တန်းကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုလိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်မည့် သင်ခန်းစာအစီအစဉ်များ ရေးဆွဲရာတွင် ပိုမိုအထောက်အကူဖြစ်စေရန် ဒုတိယနှစ်သင်ခန်းစာအစီအစဉ်ပုံစံ (Template) ကို ယခုနှစ်တွင် မိတ်ဆက်ပေးမည်ဖြစ်သည်။ သင်ခန်းစာအစီအစဉ်ပါ အဆင့် (၁၂) ဆင့်ကို တတ်ကျွမ်းမှုစံသတ်မှတ်ချက်များနှင့် TCSF ပါ အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးခြင်းဖြင့် စတင်ဆောင်ရွက်ကြမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် သင်ရေးဆွဲထားသော သင်ခန်းစာအစီအစဉ်တိုင်းက မည်သည့် တတ်ကျွမ်းမှုစံသတ်မှတ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီအောင် စီစဉ်ရေးဆွဲထားကြောင်းကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်ဖြစ်သည်။

သင်ခန်းစာအစီအစဉ်တစ်ခုတွင် ပါဝင်နေသည့် ရှေ့နောက်အစီအစဉ် အဆင့်အသီးသီးအတိုင်း ဤအခန်းကို ဖွဲ့စည်းရေးသားထားသည်။ ပထမဦးစွာ သင်ခန်းစာခေါင်းစဉ်အကြောင်းမှ စတင်မည် ဖြစ်သည်။ သင်ကြားရန် သင်ခန်းစာခေါင်းစဉ်တစ်ခုရရှိရန် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြေခံပညာရေးသင်ရိုးညွှန်းတမ်းကို လေ့လာကြည့်ရှုရမည်။ သင်ခန်းစာပါ အကြောင်းအရာကို နားလည်နိုင်စေရန် ထပ်ဆောင်းနည်းဗျူဟာများကိုလည်း လေ့လာစူးစမ်းမှုပြုရမည်။ ထို့နောက် သင်ကြားရမည့် ကျောင်းသားများအကြောင်း သိရှိရန် အားထုတ်ရမည်။ ကျောင်းသားများ၏ ယခင်ကသိရှိခဲ့ပြီးသော အသိပညာနှင့် ၎င်းတို့၏ အဓိကအကြောင်းအရာအချက်အလက်ဖော်ပြချက်များ (Profiles) ကို ရှာဖွေခြင်းနှင့် ဖော်ထုတ်သတ်မှတ်ခြင်းပြုရမည်။ နောက်ထပ်ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ရမည့် အဆင့်အသီးသီးတို့မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ကြသည်။

- သင်ခန်းစာရည်ရွယ်ချက်များ (Lesson Objectives)
- သင်ယူမှုရလဒ်များ (Learning Outcomes)
- အောင်မြင်မှုစံများ (Criteria for Success)
- ချဉ်းကပ်သင်ကြားနည်း (Teaching Approach)
- သင်ကြားသင်ယူမှုနည်းဗျူဟာများ (Teaching & Learning Strategies)
- သင်ကြားသင်ယူမှုနည်းလမ်းများနှင့်နည်းစနစ်များ (Teaching & Learning Methods and Techniques)
- သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများနှင့် ရင်းမြစ်များ (Teaching Aids & Resources)။

အဆိုပါအဆင့်အသီးသီးတို့ကို ဆောင်ရွက်ပြီးသောအခါ နောက်ထပ်အဆင့် (၃) ဆင့် အကြောင်းကို သင်တို့လေ့လာရမည်။ ၎င်းတို့မှာ သင်ခန်းစာတစ်ခုတွင်ပါဝင်သော တည်ဆောက်ပုံ အဆင့် (၃) ဆင့် (မိတ်ဆက်ခြင်း၊ ကိုယ်ထည်ပိုင်း (အဓိကအပိုင်း) နှင့် ပြန်လည် ဆန်းစစ်ခြင်း)၊ လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲ လုပ်ဆောင်ခြင်း (Differentiation) နှင့် ဆရာ၏ အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှု (Teacher Evaluation) တို့ ဖြစ်ကြသည်။

၄.၁.၁။ ဒုတိယနှစ်သင်တန်း သင်ခန်းစာအစီအစဉ်ရေးဆွဲမှုကို မိတ်ဆက်ခြင်း

မျှော်မှန်းထားသောသင်ယူမှုရလဒ်

ဤသင်ခန်းစာကို သင်ယူပြီးချိန်တွင် သင်သည် -

- ဒုတိယနှစ်သင်တန်းအတွက် သင်ခန်းစာအစီအစဉ်တစ်ခုရေးဆွဲရာတွင် ပါဝင်နေသည့် အဆင့် (၁၂) ဆင့်ကို စာရင်းပြုစုဖော်ပြတတ်မည်ဖြစ်ပြီး သင်ခန်းစာအစီအစဉ်တစ်ခု ရေးဆွဲမှုအကြောင်း နားလည်စေရန် ဤပုံစံက မည်သို့ အထောက်အကူပြုကြောင်း ဖော်ပြတတ်မည်။

အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်း

ကောင်းမွန်ကျနစွာရေးသားထားသော သင်ခန်းစာအစီအစဉ်တစ်ခု ရရှိစေရန် အချိန်များစွာ ယူရသော်လည်း ထိုအစီအစဉ်က ဆရာများအတွက်သာမက ကျောင်းသားများအတွက်ပါ အကျိုးကျေးဇူး ရှိစေပါသည်။ သင်ခန်းစာအစီအစဉ်ကောင်းတစ်ခုက ဆရာများအား ကြိုတင် ပြင်ဆင်မှုရှိစေရန်၊ နည်းလမ်းတကျသင်ကြားတတ်ရန်နှင့် သင်ခန်းစာ၏ ရည်ရွယ်ချက်များ ကိုရရှိစေရန် အထောက်အကူပြုပါသည်။

အကယ်၍ အစီအစဉ်ရေးသူ ဆရာကိုယ်တိုင်မဟုတ်ဘဲ အခြားဆရာတစ်ဦးက ထိုသင်ခန်းစာ ကို သင်ရမည်ဆိုပါကလည်း အထောက်အကူများစွာ ရစေပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းက သင်ကြား မှုသင်ယူမှုတို့အတွက် မှတ်တမ်းတစ်ခု ပံ့ပိုးရာရောက်သည်။ ထိုမှတ်တမ်းအပေါ် ပြန်လည် သုံးသပ်စဉ်းစားမှုများမှတစ်ဆင့် သူတို့၏ လက်တွေ့ကျင့်သုံးမှုများကို ပိုမိုတိုးတက်လာ စေသည်။^{၂၂၇}

ကျောင်းသားများအနေနှင့် သင်ယူမှုရလဒ်များကို ရှင်းလင်းစွာ သိရှိလာခြင်းနှင့် အတွေး အခေါ်ပြည့်ဝပြီး စနစ်တကျဖွဲ့စည်းထားသော ရှေ့နောက်အစီအစဉ်ညီညွတ်သည့် သင်ယူမှု အတွေ့အကြုံရလာခြင်း စသည့် အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိလာကြသည်။ ဖြစ်ကတတ်ဆန်း ရေးဆွဲပြင်ဆင်ထားသော သင်ခန်းစာ အစီအစဉ်များကြောင့် အချို့သောပြဿနာများ ပေါ်ပေါက်လာတတ်သည်။ ထိုပြဿနာများမှာ -

- ကျောင်းသားများ၏ ယခင်ကသိရှိပြီးဖြစ်သော အသိပညာ၊ သင်ယူမှုများနှင့် အချက်အလက်သစ်များကို ဆက်စပ်ပေးရာ၌ ထိရောက်မှုမရှိခြင်း၊ ဆက်စပ်မှု ပေါ်လွင်အောင် မပြုနိုင်ခြင်း၊
- လိုအပ်သော သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများနှင့် ရင်းမြစ်များမရှိခြင်း၊
- ခေါင်းစဉ် ဦးတည်ချက်မှ လွဲချော်နေခြင်း၊
- ရည်ရွယ်ချက်များ မပေါက်မြောက်ခြင်း (သို့မဟုတ်) သင်ယူမှုရလဒ်များ မပြည့်မီခြင်း။^{၂၂၈}

၂၂၇ Henrichsen, Smith & Baker, 1997.
၂၂၈ Henrichsen, Smith & Baker, 1997.

“သင်ခန်းစာဆိုသည်မှာ အဓိကကျသော အယူအဆတစ်ခုကို ကျောင်းသားများအား သင်ကြားပေးရာတွင် ရည်ရွယ်ချက်ပြည့်ဝစွာ စီစဉ်တကျဖွဲ့စည်းထားသော ချဉ်းကပ်မှုတစ်ခုဖြစ်ပြီး သတ်မှတ်ချိန်တစ်ခုအတွင်း သင့်ကျောင်းသားများ၏ အပြုအမူများ၊ သဘောထားများနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ (စဉ်းစားတွေးခေါ်မှုဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှု အပါအဝင်) ကိုလည်း ဖွံ့ဖြိုးလာစေသော ချဉ်းကပ်မှုဖြစ်သည်” ဟု ပထမနှစ်သင်တန်း၌ သင်တို့ သင်ယူခဲ့ကြရသည်။၂၂၉

သင်ခန်းစာတစ်ခု၏ ဝိသေသလက္ခဏာများမှာ

- သင်ခန်းစာတစ်ခုတွင် ရည်ရွယ်ချက် ရှိသည်။
- သင်ခန်းစာတစ်ခုတွင် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံ ရှိသည်။
- သင်ခန်းစာဆိုသည်မှာ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနက ကျောင်းသားများအနေနှင့် သူတို့အတန်း (အဆင့်) ၌ သူတို့သိရန် လိုအပ်သည်ဟု သတ်မှတ်ထားသော အရာများကို သင်ယူရန် နည်းလမ်းတစ်ခု ဖြစ်သည်။
- မြန်မာနိုင်ငံတွင် သင်ခန်းစာ တစ်ခုကို သင်ကြားရန် စာသင်ချိန် တစ်ချိန် (သို့မဟုတ်) တစ်ချိန်ထက် ပို၍ ယူနိုင်သည်။

ဆရာများအနေနှင့် သင်ကြားမည့် သင်ခန်းစာများကို စနစ်တကျ စီစဉ်ရေးဆွဲရန် လိုအပ်ပါသည်။ ပထမနှစ်သင်တန်းတွင် အဆင့် (၁၀) ဆင့် ပါသော ပုံစံတစ်ခုကို သင်ခန်းစာ အစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင်နှင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရာတွင် အသုံးပြုနိုင်ရန် သင်တို့အား မိတ်ဆက်ပေးခဲ့သည်။

အဆင့် (၁၀) ဆင့်မှာ အောက်ပါတို့ ဖြစ်ကြသည်။

- ၁။ သင်ခန်းစာပါ အကြောင်းအရာ၏ အဓိကစိတ်ကူးစိတ်သန်း၊ ဆက်စပ်နေသော စိတ်ကူးစိတ်သန်း နှင့် အဓိပ္ပာယ်ပေါ်လွင်အောင် ဘေးမှ ဝိုင်းဝန်းပံ့ပိုးပေးသော အသေးစိတ် အချက်အလက်များ အကြောင်း သင့်ကိုယ်သင် ဦးစွာပထမ သင်ကြားပေးခြင်း၊

- ၂။ ဘဝအတွေ့အကြုံများနှင့် ယခင်က သင်ခဲ့ဖူးသည့် အရာများပေါ်မူတည်ကာ ကျောင်းသားများ သိရှိနိုင်မည့် အရာများကို ကြိုတင်မှန်းဆခြင်း၊
- ၃။ ကျောင်းသားများ မေးနိုင်သည့် သင်ခန်းစာနှင့်သက်ဆိုင်သောမေးခွန်းများ၊ မသက်ဆိုင်သော မေးခွန်းများနှင့် ထိုမေးခွန်းများကို သူတို့ မည်ကဲ့သို့ တုံ့ပြန်မည် ကို ကြိုတင်မျှော်မှန်းထားခြင်း၊
- ၄။ သင်ကြားမည့် သင်ခန်းစာများအတွက် တစ်ခု (သို့မဟုတ်) တစ်ခုထက်ပိုသော ထိထိမိမိရှိသည့် သင်ယူမှုရလဒ်များ (Smart Learning Outcomes) ကို သတ်မှတ်ပေးခြင်း၊
- ၅။ “အောင်မြင်မှုစံများ”ကို သတ်မှတ်ပေးထားခြင်း၊
- ၆။ သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများတွင် သင်ယူမှုနည်းလမ်းများအကြောင်း သိရှိပြီး သင်ကြား ရာတွင် ရှေ့နောက် အစီအစဉ်ကျနမှုနှင့် နည်းလမ်းမျိုးစုံ အသုံးပြုနိုင်မှု၏ အရေး ပါပုံကို သိရှိထားလျက် သင်ခန်းစာတစ်ခုကို သင်ကြားနေစဉ်အတွင်း သင်က မည်သည်တို့ကို ဆောင်ရွက်နေလိမ့်မည် နှင့် ကျောင်းသားများက မည်သည်တို့ ကို ဆောင်ရွက်နေလိမ့်မည် စသည်တို့ကို စိတ်ကူးပုံရိပ် ဖော်ကြည့်ခြင်း၊ သင်ယူ မှုရလဒ်များရရှိရေးသို့ ဦးတည်လုပ်ဆောင်နေမည့်ပုံကို စိတ်ကူး ပုံဖော်ကြည့်ခြင်း၊
- ၇။ သင်ယူမှုလုပ်ငန်းတစ်ခုစီအတွက် အချိန်မည်မျှ အသုံးပြုခွင့်ပေးမည်ကို ဆုံးဖြတ် ခြင်း၊
- ၈။ သင်ယူမှုလုပ်ငန်းတစ်ခုစီအတွက် လိုအပ်မည့် သင်ကြားမှု၊ သင်ယူမှုဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများ (TLM) (စာအုပ်စာတမ်းစသည်) ကို သတ်မှတ်ပေးခြင်း၊
- ၉။ ထိုပစ္စည်းများ (TLM) တို့ကို အင်တာနက်မှရယူကာ လိုအပ်သလို ထုတ်နုတ် ပြုပြင် သုံးစွဲခြင်း (သို့မဟုတ်) ပစ္စည်းသစ်များ ဖန်တီးခြင်း၊
- ၁၀။ အကယ်၍ သင်စီစဉ်ထားသည့်အတိုင်း အစီအစဉ်မချောဘဲ သင်ခန်းစာ၏ တစ်နေရာရာ၌ အထစ်အငေါ့ ဖြစ်နေလျှင် (ဥပမာ - ဆရာက ဗီဒီယိုပြသရန် စီစဉ် နေဆဲ၌ လျှပ်စစ်မီး ပြတ်တောက်သွားခြင်း စသည့်အတားအဆီးများ) ကျောင်းသားများအား သင်ယူမှုရလဒ်ဆီသို့ ဦးတည်လေ့လာမှု မပျက်ပြားစေရန် သင်မည်သို့ ဆောင်ရွက်ပေးမည်ကို ကြိုတင်မှန်းဆထားခြင်း။ သင်ခန်းစာ အစီအစဉ် ရေးဆွဲမှုပုံစံနှင့်အညီ ရေးဆွဲထားသော သင်၏အစီအစဉ်ကို မှတ်တမ်း တင်ထားရှိပြီး မိတ္တူကူးယူထားခြင်း၊ နောင်အနာဂတ် တစ်ချိန်ချိန်အတွက် အသုံးပြုရန် သိမ်းဆည်းထားခြင်း။

သင်ခန်းစာတစ်ခုကို အစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် သင်ခန်းစာအစီအစဉ်ရေးဆွဲမှု/ သင်ပြမှုပုံစံ (Lesson Plan Template) တစ်ခုကို အသုံးပြုရေးဆွဲရသည်။ ပထမနှစ်သင်တန်း၌ သင်ခန်းစာ အစီအစဉ်ပုံစံအကြောင်းကို သင်တို့လေ့လာခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။

ပုံစံ (Template) ဆိုသည်မှာ တရားဝင်အသိအမှတ်ပြု စာရွက်စာတမ်းတစ်ခုဖြစ်ပြီး ထို စာရွက်တွင်မေးခွန်းများနှင့် အဖြေများရေးသားရန် နေရာလပ်များ ပါဝင်သည်။ စံပြုပုံစံ တစ်ခုတွင် တူညီသော မေးခွန်း (သို့မဟုတ်) ခေါင်းစဉ် (အကြောင်းအရာ) တို့ အစဉ်အမြဲ ပါဝင်သည်။ သင်ခန်းစာ အစီအစဉ်ရေးဆွဲမှုအတွက် စံပြုပုံစံ (Standard Template) အမျိုး မျိုးတို့ကို အသုံးပြုနိုင်သည်။ ပုံစံတိုင်း၌ ခေါင်းစဉ်အချို့နှင့် ဆရာက ရေးပေးရန် နေရာလပ် အချို့တို့ ပါဝင်ကြသည်။ စံပြုပုံစံတစ်ခုကို ဖြည့်သွင်းရေးသားရာတွင် စာရွက်ပေါ်၌ဖြစ်စေ ကွန်ပျူတာ၌ဖြစ်စေ ရေးသားနိုင်သည်။ သင်ခန်းစာအစီအစဉ်ပုံစံတွင် ပါဝင်သော ခေါင်းစဉ် များက သင်ခန်းစာစီစဉ်ရာ၌ ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် လိုအပ်ချက်များ အားလုံးကို ဆရာများ မှတ်မိစေရန် အထောက်အကူပြုကြသည်။ သင်ခန်းစာအစီအစဉ် ရေးဆွဲမှုဆိုင်ရာ ပုံစံအမျိုး မျိုးက အသေးစိတ်ဆောင်ရွက်မှု အတိုင်းအတာအမျိုးမျိုးကို သတ်မှတ်ပေးကြသည်။ သင်ခန်းစာအစီအစဉ်ရေးဆွဲမှု ပုံစံအမျိုးမျိုးရှိနိုင်သောကြောင့် ပုံစံတစ်ခုတည်းကိုသာ ပုံသေကားကျ မှန်ကန်သည်ဟု မယူဆနိုင်ပါ။ သင်တို့အသုံးပြုရာတွင် သင်တို့အတွက် အဆင်ပြေဆုံးဖြစ်မည့် ပုံစံတစ်ခုကို သုံးနိုင်သည်။ သို့မဟုတ်ပါကလည်း သင်တို့၏ ဆရာ (သို့မဟုတ်) ကျောင်းအုပ်ချုပ်သူများထံ၌ သင်တို့အား အသုံးပြုစေလိုသော ပုံစံတစ်ခုရှိမည်။ ထိုပုံစံကိုလည်း သုံးနိုင်သည်။^{၂၃}

ပထမနှစ်သင်တန်းတွင် “ပထမနှစ်သင်တန်း သင်ခန်းစာအစီအစဉ် ရေးဆွဲမှုပုံစံ” ကို သင်တို့ အသုံးပြုခဲ့ကြရသည်။

ဒုတိယနှစ်သင်တန်းတွင် ပထမနှစ်သင်တန်း၌ သင်တို့ သင်ယူတတ်မြောက်ခဲ့မှုများပေါ် အခြေခံပြီး “ဒုတိယနှစ် သင်ခန်းစာအစီအစဉ် ရေးဆွဲမှုပုံစံ” တစ်ခုကို မိတ်ဆက်ပေးမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုပုံစံကို အသုံးပြုရန်ဖြစ်စဉ် (Process) တစ်ခုကိုလည်း ပုံစံပါ အကြောင်းအရာ ပေါ်မူတည်၍ လေ့လာရမည် ဖြစ်ပါသည်။

၂၃၀ Year 1 textbook.

သင်ခန်းစာအစီအစဉ် ရေးဆွဲမှုဖြစ်စဉ်တစ်ခုတွင် အောက်ပါအဆင့် (၁၂) ဆင့်တို့ ပါဝင်ကြသည်။

- ၁။ **သင်ခန်းစာ အကြောင်းအရာ (သို့မဟုတ်) သင်ခန်းစာ၏အမည် (Lesson Topic or Title)** - ဤအဆင့်သည် “အဆင့် (၁) - သင်ခန်းစာပါ အကြောင်းအရာတစ်ခု၏ အဓိကစိတ်ကူးစိတ်သန်း၊ ဆက်စပ်နေသော စိတ်ကူးစိတ်သန်းများနှင့် အဓိပ္ပာယ်ပေါ်လွင်အောင် ဘေးမှ ဝိုင်းဝန်းပံ့ပိုးပေးသော အသေးစိတ်အချက်အလက်များ အကြောင်းကို သင့်ကိုယ်သင် ဦးစွာပထမ သင်ကြားပေးခြင်း” နှင့် ဆင်တူပါသည်။ သင် သင်ကြားမည့် သင်ခန်းစာ၏ အကြောင်းအရာ/ အမည်ကို ဆုံးဖြတ်ပါ။
- ၂။ **ကျောင်းသားများ၏အကြောင်း (သင်ယူပုံအကြောင်း) ကို သိရှိခြင်း (Know the student)** - ဤအဆင့်သည်လည်း “အဆင့် (၂) နှင့် ဆင်တူပါသည်။ “ကျောင်းသားများ သိရှိပြီးသော အကြောင်းအရာနှင့် သူတို့လုပ်ဆောင်နိုင်မှုတို့ကို ကြိုတင်မှန်းဆခြင်း” ကျောင်းသားတစ်ဦးစီ၌ သင်ယူမှုလိုအပ်ချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ သင်ထည့်သွင်း စဉ်းစားရမည့်အချက်များကိုလည်း သိရှိရမည်။
- ၃။ **သင်ယူမှု ရည်ရွယ်ချက် (Learning Objective)** - ဤအဆင့်သည်လည်း သင်ကြားမည့် သင်ခန်းစာ၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို ဆုံးဖြတ်ပေးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။
- ၄။ **သင်ယူမှုရလဒ်များ (Learning Outcomes)** - ဤအဆင့်သည်လည်း “အဆင့် (၄) - သင်ကြားမည့်သင်ခန်းစာများအတွက် တစ်ခု (သို့မဟုတ်) တစ်ခုထက်ပိုသော ထိထိမိမိပါရှိသည့် သင်ယူမှုရလဒ်များကို သတ်မှတ်ပေးခြင်း (Smart Learning Outcome)” နှင့် ဆင်တူပါသည်။ ဤနေရာတွင် “SMART သင်ယူမှုရလဒ် အညွှန်းဘောင်” (Smart Learning Outcome Framework) ကို အသုံးပြု၍ သင်ခန်းစာအပြီးတွင် ကျောင်းသားများ သိရှိသွားမည့် အကြောင်းအရာများနှင့် လုပ်ဆောင်တတ်လာမည့် အရာတို့ကို သတ်မှတ်ပေးရန် ဖြစ်သည်။
- ၅။ **အောင်မြင်မှုစံများ (Criteria for Success)** - ဤအဆင့်သည်လည်း အဆင့် (၁၀) ဆင့်ပါ ပုံစံထဲမှ အဆင့် (၅) နှင့် ဆင်တူမှုရှိသည်။ “အောင်မြင်မှုစံများကို သတ်မှတ်ပေးထားခြင်း” သင့်ကျောင်းသားများ မျှော်မှန်းထားသော သင်ယူမှုရလဒ်များကို ရရှိသွားသည့်အခါ သင်နှင့် ကျောင်းသားများ မည်သို့ သိရှိလာနိုင်မည်ကို ဖော်ပြထားသော အချက်အလက်များ ဖြစ်ကြသည်။

၆။ **ချဉ်းကပ်သင်ကြားနည်း (Teaching Approach)** - ဤအဆင့်တွင် ဆရာဗဟိုပြု ချဉ်းကပ်မှု၊ ကျောင်းသားဗဟိုပြုချဉ်းကပ်မှုနှင့် ထိုချဉ်းကပ်မှုနှစ်မျိုးစလုံးကို သုံး၍ ချဉ်းကပ်မှုတို့ကို ဖော်ပြရန် ဖြစ်သည်။

၇။ **သင်ကြားသင်ယူမှုနည်းဗျူဟာများ (Teaching & Learning Strategies)** - ဤအဆင့် တွင် သင်အသုံးပြုမည့် နည်းဗျူဟာများကို ဖော်ပြရန်ဖြစ်သည်။ ဥပမာ စူးစမ်း လေ့လာမှုအခြေပြု သင်ယူမှု (သို့မဟုတ်) စီမံချက်အခြေပြု သင်ယူမှု (သို့မဟုတ်) ဆရာကဦးဆောင်သော သင်ကြားမှု စသည်တို့ ဖြစ်ကြသည်။

၈။ **သင်ကြားသင်ယူမှုနည်းလမ်းများနှင့် နည်းစနစ်များ (Teaching & Learning Methods and Techniques)** - ဤအဆင့်သည် အဆင့် (၁၀) ဆင့်ပါသော ပုံစံထဲ မှ အဆင့် (၆) နှင့် ဆင်တူပါသည်။ “သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများနှင့် သင်ယူမှုနည်း လမ်းများအကြောင်းကို သိရှိပြီး သင်ကြားရာတွင် ရှေ့နောက် အစီအစဉ်ကျနမှု နှင့် သင်ယူမှုနည်းလမ်းမျိုးစုံ အသုံးပြုနိုင်မှု၏ အရေးပါပုံကိုပါ သိရှိထားလျက် သင်ခန်းစာတစ်ခုကို သင်ကြားနေစဉ်အတွင်း သင် (ဆရာ) က မည်သည်တို့ကို ဆောင်ရွက်နေလိမ့်မည်နှင့် ကျောင်းသားများက မည်သည်တို့ကို ဆောင်ရွက်နေ လိမ့်မည် စသည်တို့ကို စိတ်ကူးပုံရိပ်ဖော်ကြည့်ခြင်း”။ ဤနည်းအားဖြင့် ဆရာ နှင့် ကျောင်းသားများက သင်ယူမှုရလဒ်များ ရရှိရေးသို့ ဦးတည်အလုပ်လုပ်နေ ကြပုံကို စိတ်ကူးထဲတွင် စဉ်းစားပုံဖော်ကြည့်တတ်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဤတွင် သင်သည် မေးခွန်းများမေးခြင်း၊ ဉာဏ်ဖွင့်ဆွေးနွေးခြင်း၊ သရုပ်ဆောင်သင်ကြား သင်ယူခြင်း နှင့် တွေး-တွဲ-မျှဝေသင်ယူခြင်း တို့မှ မည်သည့်နည်းလမ်းများ အသုံးပြုရမည်ကို စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ရလိမ့်မည်။

၉။ **သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများနှင့် ရင်းမြစ်များ (Teaching Aids and Resources)** - ဤ အဆင့်သည်လည်း အဆင့် (၁၀) ဆင့်ပါသော သင်ယူမှုပုံစံထဲမှအဆင့် (၈) “သင်ယူမှုလုပ်ငန်း တစ်ခုစီအတွက် လိုအပ်မည့် သင်ကြားမှု၊ သင်ယူမှုဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများ (TLM) (ဥပမာ စာအုပ်စာတမ်း) ကို သတ်မှတ်ပေးခြင်းနှင့်အဆင့် (၉) “ထိုပစ္စည်းများကို အင်တာနက်မှ ရယူကာ လိုအပ်သလို ထုတ်နုတ်ပြုပြင် သုံးစွဲ ခြင်း (သို့မဟုတ်) ပစ္စည်းသစ်များ ဖန်တီးခြင်း” တို့နှင့် ဆင်တူမှုရှိပါသည်။ မိမိ သင်ကြားမည့် သင်ခန်းစာအတွက် ရုပ်မြင်သင်ထောက်ကူများ၊ အသံ သင်ထောက်ကူများ နှင့် နည်းပညာများကို ပေါင်းစပ်အသုံးပြုခြင်းစသဖြင့် မည်သည့် သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများနှင့် ရင်းမြစ်များ လိုအပ်မည်ကို စဉ်းစား ဆုံးဖြတ်ရမည်။

- ၁၀။ **သင်ခန်းစာအစီအစဉ်ရေးဆွဲမှုတစ်ခုတွင် ပါဝင်သော အဆင့်များ (Stages of the lesson)** ဆိုသည်မှာ မိတ်ဆက်ခြင်း (နိဒါန်း) (Introduction)၊ ကိုယ်ထည်ပိုင်း (သို့မဟုတ်) အဓိကအပိုင်း (Body) နှင့် ပြန်လည်ဆန်းစစ်ခြင်း (Review) တို့ ဖြစ်ကြသည်။ အဆင့် (၁၀) ဆင့်ပါသော သင်ယူမှုအစီအစဉ်ရေးဆွဲမှုပုံစံမှ အဆင့် (၇) တွင် ဖော်ပြထားသည်မှာ သင်ယူမှုလုပ်ငန်းတစ်ခုစီအတွက် အချိန်မည်မျှ ကြာအောင် အသုံးပြုခွင့်ပေးမည်ကို ဆုံးဖြတ်စေပါသည်။ ဤပုံစံတွင်မူ အဆင့် (၃) ဆင့် ဖြစ်သော မိတ်ဆက်ခြင်း၊ အဓိကအပိုင်းကို ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့်ပြန်လည် ဆန်းစစ်ခြင်း အဆင့်တစ်ဆင့်စီ၌ ဆောင်ရွက်ရသော ဆရာလုပ်ငန်း ကျောင်းသား လုပ်ငန်းများ၏ သဘောသဘာဝနှင့် အခြေအနေအရပ်ရပ်အတွက် လိုက်လျောညီထွေစွာ အချိန်ကို စီမံခန့်ခွဲရမည် ဖြစ်ပါသည်။
- ၁၁။ **လိုအပ်ချက်အလိုက်ပြုပြင် ပြောင်းလဲ လုပ်ဆောင်မှု (Differentiation)** - ဤအဆင့် သည် အဆင့် (၁၀) ဆင့်ပါသော ပုံစံထဲမှ အဆင့် (၁၀) နှင့် ဆင်တူပါသည်။ “အကယ်၍ သင်စီစဉ်ထားသည့်အတိုင်း အစီအစဉ်မချောဘဲ သင်ခန်းစာ၏ တစ်နေရာရာ၌ အထစ်အငါ့ (အတားအဆီး) ဖြစ်ပေါ်နေလျှင် (ဥပမာ - ဆရာ က ဗီဒီယိုပြသရန်စီစဉ်နေဆဲ လျှပ်စစ်မီး ပြတ်တောက်ခြင်း စသည့် အတားအဆီး) ကျောင်းသားများအား သင်ယူမှုရလဒ်ဆီသို့ ဦးတည်လေ့လာနေမှု မပျက်ပြားစေ ရန် သင်မည်သို့ ဆောင်ရွက်ပေးရမည်ကို ကြိုတင်မှန်းဆ စီစဉ်ခြင်း” ဟု ဖော်ပြ ထားပါသည်။ ဤအဆင့်က ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုလိုအပ်ချက်များကို တုံ့ပြန်ဖြည့်ဆည်းပေးရန် သင်ကြားမှုနှင့်သင်ယူမှုကို မည်သို့ လိုအပ်သလို ပြုပြင် ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်ပေးနိုင်မည်ဆိုသည့်အချက်ကိုစဉ်းစားပေးရမည် ဖြစ်သည်။
- ၁၂။ **ဆရာ၏ အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှု (Teacher Evaluation)** - ဤအဆင့်တွင် ဆရာက ကျောင်းသားများ၏ လုပ်ဆောင်မှုကို အကဲဖြတ်သုံးသပ်ပေးရမည်။ သင်ခန်းစာ ကို သင်ကြားမှု ပြီးဆုံးသွားသောအခါ ကျောင်းသားများ၏ တတ်မြောက်မှုကို အကဲဖြတ်သုံးသပ်ရန် သင်က မေးခွန်းများကို ပြုစုရေးသား ပြင်ဆင်ရမည်။ ဤ သင်ခန်းစာ သင်ခြင်းအားဖြင့် ဆရာများအတွက် တတ်ကျွမ်းမှု စံသတ်မှတ်ချက် များထဲမှ မည်သည့်စံသတ်မှတ်ချက်များကို ပြည့်မီစေကြောင်း ကိုလည်း စဉ်းစား ပါ။

ဒုတိယနှစ် သင်တန်းတွင် အသုံးပြုရမည့် သင်ခန်းစာအစီအစဉ် ရေးဆွဲမှုပုံစံရှိသည်။ ဤ သင်ခန်းစာ အစီအစဉ် ရေးဆွဲမှုပုံစံကို ဒုတိယနှစ် ပညာရေးဘာသာရပ် ကျောင်းသားကိုင် စာအုပ်၏ နောက်ဆက်တွဲ တွင်လည်း တွေ့ရှိနိုင်သည်။

ဇယား ၄.၁။ ဒုတိယနှစ်သင်တန်း သင်ခန်းစာ ရေးဆွဲမှုပုံစံ

အတန်း -	နေ့စွဲ -	အချိန်(စာသင်ချိန်)	ဆရာအမည် -
သင်ခန်းစာ (သင်ကြားမည့်သင်ခန်းစာ၏ အကြောင်းအရာ/သင်ခန်းစာ မှာ အတယ်နည်း။)			
ကျောင်းသားများ (သင်ယူပုံ) အကြောင်း သိရှိခြင်း (Know the student) (က) ကျောင်းသားများ၏ ယခင်က သိပြီးဖြစ်သော အသိပညာများ (Prior knowledge) (ကျောင်းသားများ ဘာ တွေ့သိထား ပြီးပြီလဲ၊ ဘာတွေ ဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင်တတ်ပြီလဲ။) (ခ) ကျောင်းသားများ၏ အဓိကအချက်အလက် ဖော်ပြချက်များ (Student profile) (ကျောင်းသားတစ်ဦးစီ၏ လိုအပ်ချက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ သင်ဘာကိုစဉ်းစားရန် လိုသလဲ။)			
သင်ခန်းစာ၏ ရည်ရွယ်ချက် (Lesson Objective) (ဤသင်ခန်းစာ၏ ရည်ရွယ်ချက်က ဘာလဲ။ သင်ဘာလုပ်ရန် ရည်ရွယ်ထား သလဲ။)			
သင်ယူမှုရလဒ်များ (Learning Outcomes) (SMART ရလဒ်များ-တိကျသော(specific)၊ တိုင်းတာ၍ရနိုင်သော (measurable) ၊ အောင်မြင်မှုရနိုင်သော (achievable)၊ သင့်တော်သော (relevant)၊ အချိန်အကန့်အသတ်ပေးထားသော (timebound) သင်ယူမှုရလဒ်များကို တည်ဆောက်ရေးသား ပါ။) ဤသင်ခန်းစာ သင်ယူပြီးဆုံးချိန်၌ ကျောင်းသားများသည် အောက်ပါတို့ကို လုပ်ဆောင်နိုင်ပါလိမ့်မည်။			
အောင်မြင်မှုစံများ (Criteria for Success) (ဤသင်ခန်းစာ၏ သင်ယူမှုရလဒ်များကို ကျောင်းသားများ ရရှိပြီးသွားသည့်အခါ သင် (ဆရာ) နှင့် သူတို့အားလုံးက မည်သို့ သိရှိနိုင်ပုံကို ဖော်ပြခြင်း။ ဥပမာ - ကျောင်းသားများက သင်္ချာ ပုဒ်/ပြဿနာ (၁၀) ပုဒ်အနက် (၇) ပုဒ်ကို ကောင်းမွန်စွာ ဖြေရှင်းတတ်/တွက်တတ် လိမ့်မည်။ သူတို့သည် သရုပ်ဖော်ပုံ တစ်ခုထဲမှ ပန်းပွင့်တစ်ပွင့် ၏ အစိတ်အပိုင်း အားလုံးတို့ကို အမည်တပ်ပေးနိုင်လာလိမ့်မည် စသည်တို့ ဖြစ်ကြသည်။)			
ချဉ်းကပ်သင်ကြားနည်းများ(Teaching Approach) (ဤသင်ခန်းစာသည် ဆရာဗဟိုပြုချဉ်းကပ်မှု (သို့မဟုတ်) ကျောင်းသား ဗဟိုပြုချဉ်းကပ်မှုကို အသုံးပြုပါသလား။ (သို့မဟုတ်) ချဉ်းကပ်မှု (၂) မျိုးစလုံးကို သုံးထားခြင်း ဖြစ်ပါသလား။)			

သင်ကြားသင်ယူမှုနည်းဗျူဟာများ (Teaching and Learning Strategies) (ဤသင်ခန်းစာသည် စူးစမ်းမှု အခြေပြုထားပါသလား။ သို့မဟုတ် ပြဿနာကို အခြေပြုထားပါသလား။ စီမံချက်ကို အခြေပြု ထားပါသလား။ သို့မဟုတ် ရှင်းလင်းလွယ်ကူစွာ ဆောင်ရွက်နိုင်သော သင်ကြားသူ/ဆရာက ဦးဆောင် သင်ကြားမှု ပုံစံမျိုးဖြစ်ပါသလား။)

သင်ကြား သင်ယူမှုနည်းလမ်းများနှင့် နည်းစနစ်များ (Teaching and Learning Methods and Techniques) - (ဥပမာအားဖြင့် ဆွေးနွေးခြင်း၊ ပုံပြောသင်ကြား သင်ယူခြင်း၊ သရုပ်ဆောင် သင်ကြားသင်ယူခြင်း၊ မေးခွန်းများမေးခြင်း၊ ဆွေးနွေးခြင်း၊ တွေး-တွဲ-မျှဝေသင်ယူခြင်း၊ အုပ်စုလုပ်ငန်း စသည်ဖြင့်) ကို အသုံးပြုမည်လား။

သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများနှင့် ရင်းမြစ်များ (Teaching Aids and Resources) (အမြင်အာရုံ အထောက်အကူပြု ပစ္စည်းများ - ဥပမာ ရုပ်ပုံကားချပ်များ၊ အခြားအထောက်အကူပြု ပစ္စည်းများ၊ ဥပမာ သင်ခန်းစာ အသံသွင်းတိပ်ခွေများနှင့်နည်းပညာပေါင်းစပ် အသုံးပြုမှုများ (သင်လိုအပ်သည်တို့မှာ အဘယ်နည်း။ စာရွက်များ၊ ပုံဆွဲကိရိယာများ၊ ကွန်ပျူတာ စသည်)

အဆင့်	ကြာမြင့် ချိန် (၄၅) မိနစ်	ဆရာ လုပ်ငန်း (သင်ပြုလုပ်မည် မှာ မည်သည့် အရာများဖြစ် သနည်း။)	ကျောင်းသား လုပ်ငန်း (ကျောင်းသားများ ပြုလုပ်မည်မှာ မည်သည့်အရာ များဖြစ်သနည်း။)	လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲ လုပ်ဆောင်မှုများ (ကျောင်းသားများ၏ လိုအပ်ချက်များ ကို တုံ့ပြန်/ဖြည့်ဆည်းပေးရန် သင်ကြားသင်ယူမှုလုပ်ငန်းများကို သင် မည်သို့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲ လုပ်ဆောင် မည်နည်း။)
မိတ်ဆက်ခြင်း(နိဒါန်း) (Introduction) ကျောင်းသားများ၏ အာရုံစူးစိုက်မှုကို သင် မည်သို့ ဆွဲဆောင်မည် နည်း။ သူတို့၏ ရှိပြီး သင်ယူမှုနှင့် ဆက်စပ် ပေးခြင်း၊ ရည်ရွယ်ထား သော သင်ယူမှုရလဒ် များနှင့် အောင်မြင်မှုစံ များကို ပြောပြခြင်း				

<p>အဓိကပိုင်း (ကိုယ်ထည်ပိုင်း) (Body) သင်ခန်းစာ၏ ကိုယ်ထည်ပိုင်း (အဓိက အပိုင်း) တွင် အဆင့် အမျိုးမျိုးတို့ ပါဝင်ကြပါ သလား။ ဥပမာ ရှင်းလင်း လွယ်ကူစွာ သင်ကြားနည်း၊ ဆရာ လမ်းညွှန်မှုဖြင့် လေ့ကျင့်ပေးခြင်း၊ လွတ်လပ်စွာ လေ့ကျင့် ခြင်း)</p>				
<p>ပြန်လည်ဆန်းစစ်ခြင်း (Review) သင်ယူမှုရလဒ်ကို ကျောင်းသားများ ရရှိ သွားခြင်း ရှိ/မရှိ သင် မည်သို့စစ်ဆေး အကဲဖြတ်မည်နည်း။ သင်ယူမှုအပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားတတ်စေရန် ကျောင်းသားများအား ပံ့ပိုးပေးခြင်း</p>				

ဆရာ၏ အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှု (Teacher Evaluation) (အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှုပြုရန် မေးခွန်းများ စီစဉ်ရေးသားခြင်း၊ ဤအပိုင်းကို သင်ခန်းစာ သင်ကြားပြီးချိန်မှသာ ဖြည့်သွင်းရေးသားပါ။)

ဥပမာ - သင့်ကျောင်းသားများအားလုံးက သင်ယူမှုရလဒ်များကို နားလည်သဘောပေါက်ကြပြီး ထိုရလဒ်များကို ပြည့်မီမှုရှိပါသလား။ ၎င်းတို့သည် ကျောင်းသားများ၏ တတ်မြောက်မှုအဆင့်နှင့် ညီညွတ်မှု ရှိပါသလား။ ပေးထားသော အချိန်အတိုင်းအတာအရ အမှန်တကယ် သဘာဝကျမှု ရှိပါသလား။

၁။ သင်ကြားသင်ယူမှုဆိုင်ရာ နည်းဗျူဟာများ၊ နည်းလမ်းများသည် သင်ယူမှုအတွက် မည်သို့ ထိရောက်မှု ပေးစွမ်းနိုင်သနည်း။ သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများ/ ရင်းမြစ်များကလည်း မည်သို့ အထောက်အပံ့ ပေးနိုင်သနည်း။ သင်ယူနေစဉ် စစ်ဆေးခြင်းနှင့် တုံ့ပြန်အကြံပြုချက် ရရှိနိုင်မည့် အခွင့်အလမ်းများတို့၏ ထိရောက်မှုများမှာ အဘယ်နည်း။

၂။ ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်ရန်အတွက် နောက်တစ်ကြိမ် သင်ကြားရာတွင် မည်သည့်အရာ၊ လုပ်ငန်းတို့ကို သင်ပြောင်းလဲ လုပ်ဆောင်မည်နည်း။

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၁)။ ပထမနှစ်သင်တန်းမှ သင်ခန်းစာအစီအစဉ် ရေးဆွဲမှုနှင့် ဒုတိယနှစ် သင်တန်း သင်ခန်းစာအစီအစဉ် ရေးဆွဲမှုတို့ကို နှိုင်းယှဉ်ခြင်း

ဤတွေး-တွဲ-မျှဝေသင်ယူရသော လုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ပထမနှစ်နှင့်ဒုတိယနှစ် သင်ခန်းစာအစီအစဉ်ရေးဆွဲမှုများကြား ခြားနားချက်များကို သတ်မှတ်ရန် ဖြစ်သည်။ ပထမဦးစွာ လုပ်ငန်းစတင်ရန် ပထမနှစ်နှင့် ဒုတိယနှစ် သင်ခန်းစာအစီအစဉ်ရေးဆွဲမှုတို့၌ ပါဝင်သော အစိတ်အပိုင်းများကို နှိုင်းယှဉ်လေ့လာရန် ဇယား (၄.၂) တွင် မျဉ်းကြောင်းများဆွဲ၍ ဆက်သွယ်ပေးပါ။

ထို့နောက် အဆိုပါသင်ခန်းစာ အစီအစဉ်ရေးဆွဲမှုပုံစံ (၂) မျိုးထဲမှ တူညီမှုများအကြောင်း ဆွေးနွေးနိုင်စေရန်နှင့် သူတို့ အချင်းချင်းအကြား ခြားနားမှုများကို အလေးပေး လေ့လာနိုင်စေရန်အတွက် အတွဲလိုက်ဆွေးနွေးမှု ပြုပါ။

အတွဲလိုက်နှစ်ယောက် တစ်တွဲ ဆွေးနွေးပြီးသောအခါ အတွဲ (၂) တွဲကို ပေါင်း၍ (၄) ယောက်တွဲ ကျောင်းသားအုပ်စုတစ်ခုစီ ဖွဲ့စည်းပါ။ ပုံစံ (၂) ခု မည်သို့ ခြားနားကြောင်းနှင့် သင်တို့၏ သင်ခန်းစာအစီအစဉ်ရေးဆွဲနိုင်မှု ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် မည်သည့်အချက်တို့ကို ထပ်မံထည့် ထားကြောင်းကို အုပ်စုအတွင်း၌ ဆွေးနွေးပါ။

သင်၏ စိတ်ကူးအကြံဉာဏ်များကို တစ်တန်းလုံးနှင့် မျှဝေပါ။

ဇယား ၄.၂။ ပထမနှစ်သင်တန်းမှ သင်ခန်းစာအစီအစဉ်ရေးဆွဲမှုနှင့် ဒုတိယနှစ် သင်တန်းမှ သင်ခန်းစာအစီအစဉ် ရေးဆွဲမှုတို့ကို နှိုင်းယှဉ်ခြင်း

ပထမနှစ်သင်တန်း - အဆင့် (၁၀) ဆင့်ပါသော အစီအစဉ်ပြင်ဆင်မှု	ဒုတိယနှစ်သင်တန်း - အဆင့် (၁၂) ဆင့်ပါသော သင်ခန်းစာအစီအစဉ်
သင်ခန်းစာပါ အကြောင်းအရာကို မိမိကိုယ်မိမိ သင်ကြား ပေးသည်။	သင်ကြားမည့် သင်ခန်းစာ၏ ခေါင်းစဉ်/ အကြောင်းအရာကို ဆုံးဖြတ်ပေးသည်။
မည်သည်တို့ကို ကျောင်းသားများ သိရှိပြီး ဖြစ်နိုင်ချေရှိသည် ဟု ကြိုတင်မျှော်မှန်းထားသည်။	ကျောင်းသားများသိရှိထားသည့် အချက်အလက်များနှင့် သူတို့ ၏ သင်ယူမှု လိုအပ်ချက်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားသည်။
SMART သင်ယူမှုရလဒ် တစ်ခု (သို့မဟုတ်) တစ်ခုထက်ပို၍ သတ်မှတ်ပေးသည်။	သင်ခန်းစာ၏ အသေးစိတ်ရည်ရွယ်ချက်များ/ သင်ခန်းစာ၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို သတ်မှတ်ပေးသည်။
အောင်မြင်မှုစံများကို သတ်မှတ်ပေးသည်။	သင်ယူမှုရလဒ်များကို သတ်မှတ်ပေးသည်။
သင်ခန်းစာသင်ကြားနေစဉ်အတွင်း ဆရာက မည်သည်တို့ကို ဆောင်ရွက်နေလိမ့်မည်နှင့် ကျောင်းသားများက မည်သည်တို့ ကို ဆောင်ရွက်နေလိမ့်မည်ဟု စိတ်ကူးပုံရိပ်ဖော် စဉ်းစားသည်။ (ဆရာလုပ်ငန်းနှင့် ကျောင်းသားလုပ်ငန်းတို့ကို ကြိုတင် မျှော်မှန်း စိတ်ကူးကြည့်သည်)	အောင်မြင်မှုစံများကို သတ်မှတ်ပေးသည်။
သင်ယူမှုလုပ်ငန်းတစ်ခု ဆောင်ရွက်ရန် ခွင့်ပြုချိန်ကို ဆုံးဖြတ် ပေးသည်။	ချဉ်းကပ်သင်ကြားနည်းတစ်ခုခုကို ရွေးချယ်သည်။
မည်သည့် သင်ကြားသင်ယူမှုပစ္စည်းများ အသုံးပြုရမည်ကို သတ်မှတ်ပေးသည်။ (TLM)	သင်အသုံးပြုမည့် သင်ကြားသင်ယူမှု နည်းဗျူဟာများကို ရွေးချယ်သည်။
သင်ကြား သင်ယူမှုပစ္စည်းများ (TLM) ရရှိစေရန် အင်တာနက် မှ ရယူပြီး လိုအပ်သလို ထုတ်နှုတ်ပြုပြင် သုံးစွဲသည်။ သို့မဟုတ် TLM အသစ်များ ဖန်တီးသည်။	အသုံးပြုမည့် သင်ကြားသင်ယူမှု နည်းလမ်းများနှင့် နည်းစနစ် များ (technique) ရွေးချယ်သည်။
အဟန့်အတား၊ အတားအဆီးများကို ကြိုတင်မျှော်မှန်းပြီး ဖြေ ရှင်းရန် စီစဉ်ပြင်ဆင်သည်။	သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများနှင့် ရင်းမြစ်များကို ရွေးချယ်သည်။

ပထမနှစ်သင်တန်း - အဆင့် (၁၀) ဆင့်ပါသော အစီအစဉ်ပြင်ဆင်မှု	ဒုတိယနှစ်သင်တန်း - အဆင့် (၁၂) ဆင့်ပါသော သင်ခန်းစာအစီအစဉ်
သင်၏ သင်ခန်းစာ အစီအစဉ်ရေးဆွဲမှုကို သင်ခန်းစာ အစီအစဉ်ရေးဆွဲမှု ပုံစံတစ်ခုထဲတွင် ထည့်သွင်းရေးသားခြင်း အားဖြင့် မှတ်တမ်းတင် ထားရှိသည်။	မိတ်ဆက်ခြင်း (နိဒါန်း)၊ ကိုယ်ထည် (အဓိက အပိုင်း) နှင့် ပြန်လည်ဆန်းစစ်ခြင်း အပိုင်းတို့ကို စီစဉ်ရေးသားသည်။
	ကျောင်းသားတစ်ဦးစီ၏ သင်ယူမှု လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးရန် သင်ကြားမှု သင်ယူမှုတို့ကို မည်ကဲ့သို့ လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်ရမည်ကို စဉ်းစားသည်။
	သင်ကြားမှု၊ သင်ယူမှုတို့ကို သင်မည်ကဲ့သို့ အကဲဖြတ် သုံးသပ်မည် ဖြစ်ကြောင်းကို ဆုံးဖြတ်သည်။

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၂)။ ဒုတိယနှစ်သင်တန်း သင်ခန်းစာအစီအစဉ် ရေးဆွဲမှုပုံစံကို သင်ယူမှုရလဒ်များအား တိုက်ဆိုင်စိစစ်ခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဒုတိယနှစ်သင်တန်းမှ သင်ခန်းစာအစီအစဉ် ရေးဆွဲမှု ပုံစံ၏အဆင့် (၁၂) ဆင့်အကြောင်းကို ပိုမိုနားလည်မှု ရရှိစေရန် ဖြစ်သည်။

ဤလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ရန် ကျောင်းသား (၄) ဦးကို အုပ်စုတစ်ခုအဖြစ် အုပ်စုများ ဖွဲ့စည်းပါ။

အဆင့်အသီးသီးတို့၌ သင်အုပ်စုနှင့်အတူ မည်သည်တို့ကို ဆောင်ရွက်ရန် ရည်ရွယ်ထားကြောင်း ဆွေးနွေးပါ။ ပေးထားသော ဇယား (၄.၃) ပါ သင်ခန်းစာ အစီအစဉ်ရေးဆွဲမှုပုံစံကို အသုံးပြုလျက် အဆင့်အသီးသီးတို့၌ သင်တို့ဆောင်ရွက်ရန် ရည်ရွယ်သည်တို့ကို သင်တို့ ကိုယ်ပိုင် စကားလုံးများသုံး၍ ရေးသားပါ။

ဤလုပ်ငန်းကို တစ်တန်းလုံးနှင့် ဆွေးနွေးရန် သင်တို့ဆရာက အုပ်စုများ ပြန်လည်ပေါင်းစည်းပေးလိမ့်မည်။

ဇယား ၄.၃။ ဒုတိယနှစ်သင်တန်း သင်ခန်းစာအစီအစဉ်ရေးဆွဲပုံကို ရှင်းလင်းခြင်း

အတန်း -	နေ့စွဲ -	အချိန် (စာသင်ချိန်) -	ဆရာအမည် -
သင်ခန်းစာ ခေါင်းစဉ် (သို့) အကြောင်းအရာ -			
<p>ကျောင်းသားများအကြောင်း သိရှိခြင်း (Know the student)</p> <p>ကျောင်းသားများ၏ ယခင်က သိပြီးဖြစ်သော အသိပညာများ (Prior knowledge)</p> <p>ကျောင်းသားများ၏ အဓိကအကြောင်းအရာ အချက်အလက်များ ဖော်ပြချက် (Student profile)</p>			
သင်ခန်းစာ၏ ရည်ရွယ်ချက် (Lesson Objective)			
<p>သင်ယူမှုရလဒ်များ (Learning Outcomes)</p> <p>ဤသင်ခန်းစာ သင်ယူပြီးချိန်တွင် ကျောင်းသားများသည် အောက်ပါတို့ကို လုပ်ဆောင်နိုင်ပါလိမ့်မည်။</p>			
အောင်မြင်မှုစံများ (Criteria for Success)			
ချဉ်းကပ်သင်ကြားနည်းများ (Teaching Approach Strategies)			

သင်ကြားသင်ယူမှု နည်းဗျူဟာများ (Teaching and Learning Strategies)				
သင်ကြားသင်ယူမှု နည်းလမ်းများနှင့် နည်းစနစ်များ (Teaching and Learning Methods and Strategies)				
သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများနှင့် ရင်းမြစ်များ (Teaching Aids and Resources)				
အဆင့် Stage	ကြာမြင့်ချိန် (၄၅) မိနစ်	ဆရာ လုပ်ငန်း (သင်ပြုလုပ်မည် မှာ မည်သည့် အရာများဖြစ် သနည်း။)	ကျောင်းသား လုပ်ငန်း (ကျောင်းသားများ ပြုလုပ်မည်မှာ မည် သည့်အရာများဖြစ် သနည်း။)	လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲ လုပ်ဆောင်မှုများ (ကျောင်းသားများ၏ လိုအပ်ချက်များကို တုံ့ပြန်/ဖြည့်ဆည်း ပေး ရန် သင်ကြားသင်ယူ မှု လုပ်ငန်းများကို သင် မည်သို့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲ လုပ်ဆောင် မည်နည်း။)
မိတ်ဆက်ခြင်း(နိဒါန်း) (Introduction) အောင်မြင်မှု စံသတ်မှတ် ချက် များကို သိရှိစေခြင်း။				
အဓိကအပိုင်း (ကိုယ်ထည်ပိုင်း) (Body)				
ပြန်လည်ဆန်းစစ်ခြင်း (Review)				

လိုအပ်ချက်အလိုက်ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်ခြင်း (Differentiation)

ဆရာ၏ အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှု (Teacher Evaluation)

၄.၁.၂။ သင်ခန်းစာအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ဆရာများအတွက် တတ်ကျွမ်းမှု စံသတ်မှတ်ချက် အညွှန်းဘောင် (TCSF)

ဤသင်ခန်းစာတွင် သင်တို့ လေ့လာသင်ယူရမည်မှာ သင်ခန်းစာအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်း အကြောင်းအရာနှင့် ထိုအစီအစဉ်ရေးဆွဲမှုနှင့် ဆရာများအတွက် တတ်ကျွမ်းမှု စံသတ်မှတ်ချက် အညွှန်းဘောင်တို့ ဆက်စပ်နေပုံကို ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် သင်ရေးဆွဲထားသော သင်ခန်းစာအစီအစဉ်တွင် သင့်အနေနှင့် TCSF က သတ်မှတ်ပေးထားသော အနိမ့်ဆုံး လိုအပ်ချက်များ ပြည့်မီရေးအတွက် မည့်သို့ဆောင်ရွက်နေကြောင်း ထည့်သွင်းရေးသားပုံ ရေးသားနည်းကိုလည်း လေ့လာရမည်။

မျှော်မှန်းထားသည့် သင်ယူမှုရလဒ်

ဤသင်ခန်းစာကို သင်ယူပြီးချိန်တွင် သင်သည် -

- TCSF သည် ဒုတိယနှစ် သင်ခန်းစာအစီအစဉ်ရေးဆွဲမှုနှင့် မည်သို့ချိတ်ဆက် နေပုံကို ဆွေးနွေးတတ်မည်။

ဆရာများအတွက် တတ်ကျွမ်းမှု စံသတ်မှတ်ချက် အညွှန်းဘောင် (Teacher Competency Standards Framework (TCSF))

TCSF သည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ သင်ကြားမှု သင်ယူမှုအရည်အသွေးကို တိုင်းတာပေးသည်။ ၎င်းအဆင့် (၄) ခုတို့မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ကြသည်။

- လုပ်ငန်းခွင် စတင်တာဝန်ထမ်းဆောင်စ ဆရာများ
- လုပ်ငန်း အတွေ့အကြုံရှိ ဆရာများ
- ကျွမ်းကျင်အဆင့်ရှိဆရာများ
- ဦးဆောင်ဆရာများ

သင်တို့သည် လုပ်ငန်းခွင်စတင်တာဝန်ထမ်းဆောင်စ ဆရာများဖြစ်ကြသောကြောင့် သင်တို့ဆောင်ရွက်မှုများသည် လုပ်ငန်းခွင် စတင်တာဝန်ထမ်းဆောင်စအဆင့်မှ ဆရာများ၏ တတ်ကျွမ်းမှုစံသတ်မှတ်ချက်များကို ပြည့်မီစေရမည်ဖြစ်ပါသည်။

TCSF ၏ ပညာရပ်နယ်ပယ် (၄) ခုတို့မှာ

- ဆရာအတတ်ပညာဆိုင်ရာ အသိပညာနှင့် နားလည်သဘောပေါက်မှု (Professional knowledge and understanding)
- ဆရာအတတ်ပညာဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် လက်တွေ့ကျင့်သုံးမှုများ (Professional skills and practices)
- ဆရာအတတ်ပညာဆိုင်ရာ တန်ဖိုးထားမှုများနှင့် သဘောထားခံယူချက်များ (Professional values and dispositions)
- ဆရာအတတ်ပညာဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု (Professional growth and development)

ထိုနယ်ပယ် (၄) ရပ်ကို

- တတ်ကျွမ်းမှု ဧရိယာ (Area of competence)
- တတ်ကျွမ်းမှု စံသတ်မှတ်ချက်များ (Competency standards)
- အနိမ့်ဆုံး လိုအပ်ချက်များ (Minimum requirements) နှင့်

- အညွှန်းကိန်းများ (Indicators)အဖြစ်သို့ ထပ်မံခွဲခြားနိုင်သည်။

သူငယ်တန်းပြ ဆရာများ၊ မူလတန်းပြဆရာများ၊ အလယ်တန်းပြဆရာများနှင့် အထက်တန်း ပြဆရာများအတွက် အညွှန်းကိန်းများသည် အတန်အသင့် ခြားနားကြသည်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် ပညာသင်ကြားရေး အဆင့်ဆင့်ရှိ ကျောင်းသားများ၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် သင်ယူနိုင်စွမ်း ရည်များသည် အမျိုးမျိုး ခြားနားကြ၍ ဖြစ်ပါသည်။ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းများကလည်း ခြားနား ကြပါသည်။

လုပ်ငန်းခွင် စတင်တာဝန်ထမ်းဆောင်စ ဆရာများအတွက် အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များသည် ထိုအဆင့် အတွက် သတ်မှတ်ထားသော တတ်ကျွမ်းမှုစံသတ်မှတ်ချက်များ ၎င်းတို့ထံ၌ ပြည့်မီ ကြောင်းကို ၎င်းတို့၏ သင်ယူသင်ကြားမှု (အသုံးချတတ်မှု) နှင့် ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစား တတ်မှုတို့မှတစ်ဆင့် ပေါ်လွင်ထင်ဟပ်နေစေမည့် သက်သေအထောက်အထားများဖြစ်ကြ ပြီး ထိုအချက်တို့ကို လုပ်ငန်းခွင်ဝင်စ ဆရာများက ပြသရန် လိုအပ်သည်။

ထိုသို့သက်သေပြရာတွင် သုံးနိုင်သည့် အချက်အလက်များကို အညွှန်းကိန်းများထဲတွင် စာရင်း ပြုစုဖော်ပြထားသည်။ ဤသက်သေအထောက်အထားကို သင်ယူမှုသင်ကြားမှု ရှုထောင့် အမျိုးမျိုးမှဖြစ်စေ ပြန်လည်သုံးသပ်မှုမှဖြစ်စေ တွေ့ရှိနိုင်သည်။ ၎င်းတို့အနက်မှ ရရှိနိုင်သော ရှုထောင့်တစ်ခုမှာ သင်ခန်းစာ အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းမှ ဖြစ်ပါသည်။

 သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၁)။ အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက် အသီးသီးတို့ကို သင်ခန်းစာ အစီအစဉ် ရေးဆွဲမှုအဆင့် အသီးသီး နှင့် ယှဉ်တွဲပေးခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အနိမ့်ဆုံး လိုအပ်ချက်များကို သင်ခန်းစာအစီအစဉ်ရေးဆွဲ မှုတွင် မည်သို့ ထည့်သွင်းပုံကို ဆုံးဖြတ်ရန် ဖြစ်သည်။

ကျောင်းသား (၄) ဦးကို အုပ်စုတစ်စုဖွဲ့ကာ ဆောင်ရွက်စေမည်ဖြစ်သည်။ အနိမ့်ဆုံး လိုအပ်ချက်များကို ခြားနားသော သင်ခန်းစာအစီအစဉ်ရေးဆွဲမှု အဆင့်ဆင့်၌ ကျောင်းသား များက ပြသနိုင်ခြင်း ရှိ/မရှိနှင့် ပြသနိုင်သည် ဆိုလျှင် မည်သို့ပြသနိုင်ကြောင်းဆွေးနွေးပါ။

ဇယား (၄.၄) တွင် အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များနှင့် ဒုတိယနှစ်သင်တန်း သင်ခန်းစာ အစီအစဉ် ရေးဆွဲမှုကို ဘေးချင်းယှဉ်ကာ ဖော်ပြထားသည်။ ဘယ်ဘက်ကော်လံတွင် ဆရာများအတွက် တတ်ကျွမ်းမှုစံအားလုံး၏ အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များ ရေးသားထားပြီး အလယ်ကော်လံတွင် မူ ဒုတိယနှစ် သင်ခန်းစာအစီအစဉ်ရေးဆွဲမှု အဆင့်အသီးသီးတို့ကို ရေးသားထားသည်။

အကယ်၍ သင်တို့အုပ်စုက အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်တစ်ခုကို သင်ခန်းစာ အစီအစဉ်တစ်ခု၏ အဆင့်တစ်ခုခုတွင် ပြသနိုင်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်လျှင် ထိုအနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်ကို သက်ဆိုင်ရာ သင်ခန်းစာအစီအစဉ်အဆင့်၏ ဘေးဘက် (ညာဘက်အစွန်ဆုံးကော်လံ) တွင်ကူးယူဖော်ပြ ပြီး အဘယ်ကြောင့်ထည့်ရသည်ဆိုသည့် အကြောင်းပြချက်ကိုပါ ရေးပါ။

သို့ရာတွင် အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်တိုင်းက သင်ခန်းစာအစီအစဉ်အဆင့်တိုင်းတွင် ပြသနိုင်မည် မဟုတ်သကဲ့သို့ သင်ခန်းစာအစီအစဉ်ထဲမှ အဆင့်တိုင်းကလည်း အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်တိုင်း နှင့် ဆက်စပ်မည် မဟုတ်ပါ။ မည်သည့်အဆင့်တို့၌ အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များကို ပြသနိုင် ကြောင်းကို သင်တို့ရှာဖွေ ဆန်းစစ်ရမည်။

သင်တို့အားလုံးလုပ်ငန်းများ ပြီးစီးသွားသည့်အခါ ဆရာက အုပ်စုများကို ပြန်လည်ပေါင်းစည်း ပေးပြီး တစ်တန်းလုံး ဆွေးနွေးမှုကို ဦးဆောင်ပေးမည် ဖြစ်သည်။

ဇယား ၄.၄။ TCSF အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များနှင့် ဒုတိယနှစ်သင်တန်း သင်ခန်းစာ အစီအစဉ်ရေးဆွဲမှု

TCSF တတ်ကျွမ်းမှု စံသတ်မှတ်ချက်များနှင့် အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များ	ဒုတိယနှစ်သင်တန်း သင်ခန်းစာ အစီအစဉ်အဆင့်	အကြောင်းပြချက်များ
<p>(က)(၁) ကျောင်းသားများ မည်သို့သင်ယူသည်ကို သိသည်။</p> <p>(က) (၁.၁) ကျောင်းသားများ၏ အသက်အရွယ်၊ ဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့်နှင့် လိုက်လျောညီထွေစွာ မည်သို့ သင်ယူကြသည်ကို နားလည်သဘောပေါက်ကြောင်း ပြသသည်။</p> <p>(က) (၁.၂) ကျောင်းသားများ၏ တစ်ဦးချင်း သင်ယူမှု လိုအပ်ချက်နှင့် ကိုက်ညီသည့် သင်ကြားနည်းအမျိုးမျိုးကို နားလည်သဘောပေါက်ကြောင်း ပြသသည်။</p>	<p>သင်ခန်းစာ (ခေါင်းစဉ်/ အကြောင်းအရာ) Lesson Topics/Title</p>	

TCSF တတ်ကျွမ်းမှု စံသတ်မှတ်ချက်များနှင့် အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များ	ဒုတိယနှစ်သင်တန်း သင်ခန်းစာ အစီအစဉ်အဆင့်	အကြောင်းပြချက်များ
<p>(က) (၂) ပညာရေးဆိုင်ရာ နည်းပညာများကို ဆီလျော်စွာ အသုံးပြုနိုင်မှု အားသိသည်။</p> <p>(က) (၂.၁) သင်ကြား သင်ယူမှုဆိုင်ရာ နည်းဗျူဟာ အမျိုးမျိုးနှင့် ရင်းမြစ်အမျိုးမျိုးကို ဆီလျော်စွာ အသုံးပြု နိုင်မှုအား နားလည်သဘောပေါက်ကြောင်း ပြသ သည်။</p> <p>(က) (၂.၂) သတင်း အချက် အလက်နှင့် ဆက်သွယ် ရေး နည်းပညာ (ICT) ကို သင်ကြားသင်ယူမှုတွင် သင့်လျော်စွာအသုံးပြုနိုင်မှုကို နားလည်သဘောပေါက် ကြောင်း ပြသသည်။</p>	<p>ကျောင်းသားများအကြောင်း သိရှိခြင်း (Know the students)</p>	
<p>(က) (၃) ကျောင်းသားများနှင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစုများ ကို မည်ကဲ့သို့ ကောင်းမွန်စွာဆက်ဆံရမည်ကို သိ သည်။</p> <p>(က) (၃.၁) မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဆရာများ၏ အခန်း ကဏ္ဍ နှင့် မျှော်မှန်းထားသော တာဝန်များကို နားလည် သဘောပေါက်ကြောင်း ပြသသည်။</p> <p>(က) (၃.၂) ကျောင်းသားများနှင့် ၎င်းတို့၏ ရပ်ရွာ ဒေသ၏ လူမှုရေး၊ ဘာသာစကား၊ ယဉ်ကျေးမှုများ မတူကွဲပြားခြားနားမှုများကို လေးစား တန်ဖိုးထား ကြောင်း ပြသသည်။</p>	<p>သင်ခန်းစာ၏ ရည်ရွယ်ချက်များ (Lesson Objectives)</p>	
<p>(က) (၄) သင်ရိုးညွှန်းတမ်း အကြောင်းသိသည်</p> <p>(က) (၄.၁) အခြေခံပညာသင်ရိုးညွှန်းတမ်းတွင် ဖော်ပြ ထားသည့် သင်ရိုးဖွဲ့စည်းပုံ၊ အကြောင်း အရာနှင့် မျှော်မှန်းထားသော သင်ယူမှုရလဒ်များကို နားလည် သဘောပေါက်ကြောင်း ပြသသည်။</p>	<p>သင်ယူမှုရလဒ်များ (Learning Outcomes)</p>	
<p>(က) (၅) ဘာသာရပ်အကြောင်းအရာကို သိသည်</p> <p>(က) (၅.၁) အတန်း(အဆင့်) တစ်ခုခုတွင် သင်ကြား ရန် တာဝန်ပေးအပ်ထားသော ဘာသာရပ်အကြောင်း အရာကို နားလည် သဘောပေါက်ကြောင်း ပြသ သည်။</p>	<p>အောင်မြင်မှု စံသတ်မှတ်ချက်များ (Criteria for Success)</p>	

TCSF တတ်ကျွမ်းမှု စံသတ်မှတ်ချက်များနှင့် အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များ	ဒုတိယနှစ်သင်တန်း သင်ခန်းစာ အစီအစဉ်အဆင့်	အကြောင်းပြချက်များ
<p>(က) (၅.၂) ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှု လိုအပ်ချက်များနှင့် ဆက်နွှယ်နေသော သင်ယူမှုအခြေအနေပေါ်မူတည်၍ ကျောင်းသားများ သင်ယူတတ်မြောက်အောင် ဘာသာရပ်အကြောင်းအရာများအား မည်သို့ ပို့ချရမည်ကို နားလည်သဘောပေါက်ကြောင်း ပြသသည်။</p>		
<p>(ခ) (၁) သင်ကြားမှု နည်းဗျူဟာအမျိုးမျိုးကို အသုံးပြု၍ သင်ရိုးညွှန်းတမ်း အကြောင်းအရာကို သင်ကြားသည်။</p> <p>(ခ) (၁.၁) ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ အသိပညာများနှင့် အကြောင်းအရာများကို ရှင်းလင်းစွာ နှင့် ကလေးများအား ကိုယ်ရောစိတ်ပါ ပါဝင် ဆောင်ရွက်မှုရှိအောင် သင်ကြားနိုင်စွမ်း ရှိကြောင်းပြသသည်။</p> <p>(ခ) (၁.၂) သင်ကြားသင်ယူမှုတွင် ပညာရေးဆိုင်ရာ နည်းပညာများနှင့် နည်းဗျူဟာအမျိုးမျိုးကို အသုံးပြု သင်ကြားနိုင်စွမ်းရှိကြောင်း ပြသသည်။</p>	<p>ချဉ်းကပ်သင်ကြားနည်း (Teaching Approach)</p>	
<p>(ခ) (၂) ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုကို စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း၊ လေ့လာကြီးကြပ်ခြင်းနှင့် အစီရင်ခံခြင်း</p> <p>(ခ) (၂.၁) ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုကို လေ့လာကြီးကြပ် တည့်မတ်ပေးရန်နှင့် စစ်ဆေး အကဲဖြတ်နိုင်ရန် စွမ်းရည်များကို ပြသသည်။</p> <p>(ခ) (၂.၂) စစ်ဆေးအကဲဖြတ်မှုမှတ်တမ်း (အသေးစိတ်) ထားရှိပြီး ထိုစစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များကို ကျောင်းသားများ သင်ယူမှုတိုးတက်ရေးအတွက် လမ်းညွှန်သဖွယ် အသုံးပြုနိုင်သောစွမ်းရည်ရှိကြောင်း ပြသည်။</p>	<p>သင်ကြားသင်ယူမှုနည်းဗျူဟာများ (Teaching and Learning Strategies)</p>	

TCSF တတ်ကျွမ်းမှု စံသတ်မှတ်ချက်များနှင့် အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များ	ဒုတိယနှစ်သင်တန်း သင်ခန်းစာ အစီအစဉ်အဆင့်	အကြောင်းပြချက်များ
<p>(ခ) (၂.၁) ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုကို လေ့လာကြီးကြပ် တည့်မတ်ပေးရန်နှင့် စစ်ဆေး အကဲဖြတ်နိုင်ရန် စွမ်းရည်များကို ပြသသည်။</p> <p>(ခ) (၂.၂) စစ်ဆေးအကဲဖြတ်မှုမှတ်တမ်း (အသေးစိတ်) ထားရှိပြီး ထိုစစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များကို ကျောင်းသားများ သင်ယူမှုတိုးတက်ရေးအတွက် လမ်းညွှန်သဖွယ် အသုံးပြုနိုင်သောစွမ်းရည်ရှိကြောင်း ပြသည်။</p>	<p>သင်ကြားသင်ယူမှု နည်းလမ်းများနှင့် နည်းစနစ်များ (Teaching and Learning Method and Technique)</p>	
<p>(ခ) (၄) အခြားအရာများ၊ မိဘများ၊ ရပ်ရွာလူထုတို့နှင့် အတူတကွ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်သည်။</p> <p>(ခ) (၄.၁) ကျောင်းသားများအတွက် သင်ယူမှုပတ်ဝန်းကျင်ကောင်း တိုးတက်ဖြစ်ပေါ်လာစေရန် အခြားဆရာများ၊ မိဘများ၊ ဒေသန္တရ ရပ်ရွာလူထုအဖွဲ့ဝင်များနှင့် အတူတကွ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန် နည်းဗျူဟာများကို အသုံးပြုနိုင်စွမ်း ရှိကြောင်း ပြသည်။</p>	<p>သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများနှင့် ရင်းမြစ်များ (Teaching Aids and Resources)</p>	
<p>(ခ) (၂.၁) ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုကို လေ့လာကြီးကြပ် တည့်မတ်ပေးရန်နှင့် စစ်ဆေး အကဲဖြတ်နိုင်ရန် စွမ်းရည်များကို ပြသသည်။</p> <p>(ခ) (၂.၂) စစ်ဆေးအကဲဖြတ်မှုမှတ်တမ်း (အသေးစိတ်) ထားရှိပြီး ထိုစစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များကို ကျောင်းသားများ သင်ယူမှုတိုးတက်ရေးအတွက် လမ်းညွှန်သဖွယ် အသုံးပြုနိုင်သောစွမ်းရည်ရှိကြောင်း ပြသည်။</p> <p>(ဂ) (၁.၂) ဆရာအဖြစ် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုရာတွင် မိမိ၏ လက်တွေ့သင်ကြားမှုများအား လွှမ်းမိုးနေသော နောက်ခံစိတ်ကူး အတွေးအခေါ်များကို နားလည်ကြောင်း ပြသသည်။</p> <p>(ဂ) (၁.၃) ဒေသန္တရ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဓလေ့ထုံးတမ်းစဉ်လာများနှင့် ဆက်စပ်အခြေအနေများသည် ကျောင်းသားများ၏ ပူးပေါင်းပါဝင် ဆောင်ရွက်ခြင်းအပေါ်တွင် အကျိုးသက်ရောက်နိုင်ဖွယ်ရှိကြောင်းကို နားလည် သဘောပေါက်ကြောင်း ပြသသည်။</p>	<p>မိတ်ဆက်ခြင်း (နိဒါန်း) ၊ ကိုယ်ထည့်ပိုင်း (အဓိကအပိုင်း)၊ ပြန်လည်ဆန်းစစ်ခြင်း (Introduction, Body, Review)</p>	

TCSF တတ်ကျွမ်းမှု စံသတ်မှတ်ချက်များနှင့် အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များ	ဒုတိယနှစ်သင်တန်း သင်ခန်းစာ အစီအစဉ်အဆင့်	အကြောင်းပြချက်များ
<p>(ဂ) (၁.၄) ပညာရေးဆိုင်ရာ ရင်းမြစ်များကို သုံး စွဲရာတွင် တာဝန်ရှိကြောင်း၊ တာဝန်ခံကြောင်း ပြသသည်။</p>		
<p>(ဂ) (၂) ရပ်ရွာအရေး ဦးဆောင်ပါဝင်ဆောင်ရွက်သည်။</p> <p>(ဂ) (၂.၁) ကျောင်းနှင့် ရပ်ရွာကိစ္စများ၌ ဆရာအတတ်ပညာ အသိုင်းအဝိုင်းဝင် ဆရာတစ်ဦး အနေဖြင့် တာဝန်ခံဆောင်ရွက်နိုင်ကြောင်း ပြသသည်။</p>	<p>လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်ခြင်း (Differentiation)</p>	
<p>(ဂ) (၃) ကျောင်းသားများအားလုံး ပညာရေး အရည်အသွေး မြင့်မားစေရန်နှင့် ပညာရေးတန်းတူညီမျှရရှိနိုင်ရန် တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်သည်။</p> <p>(ဂ) (၃.၁) ကျောင်းသားတစ်ဦးချင်းစီ၏ ပညာရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများကို အလေးထားပြီး ကျောင်းသားများအား ဘက်လိုက်မှုကင်းစွာ၊ မျှတစွာ ပံ့ပိုးကူညီကြောင်း ပြသသည်။</p> <p>(ဂ) (၃.၂) ကျောင်းသားများ၏ မတူကွဲပြားသော ခြားနားချက်များကိုလေးစားပြီး ကျောင်းသားအားလုံး မိမိတို့၏ စွမ်းရည်အလိုက် သင်ယူနိုင်သည်ဟူသော ယုံကြည်မှု သဘောထားကိုဖော်ပြသည်။</p> <p>(ဂ) (၃.၃) ကျောင်းသားများ မတူကွဲပြားသော ယဉ်ကျေးမှု ဓလေ့ထုံးစံများကိုနားလည်ပြီး ကမ္ဘာ့နိုင်ငံသား ဖြစ်ရေးအတွက် ပြုစုပျိုးထောင်ပေးနိုင်စွမ်း ရှိကြောင်း ပြသသည်။</p>	<p>ဆရာ၏ အကဲဖြတ် သုံးသပ်မှု (Teacher Evaluation)</p>	
<p>(ဃ) (၁) မိမိ၏ သင်ကြားရေးလက်တွေ့ဆောင် ရွက်မှုများကို ပြန်လည်ထင်ဟပ် သုံးသပ်သည်။</p> <p>(ဃ) (၁.၁) မိမိ၏ လက်တွေ့သင်ကြားမှုလုပ်ငန်းများနှင့် ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုအပေါ် ယင်းတို့၏ အကျိုးသက်ရောက်ပုံကို ပုံမှန်ထင်ဟပ် စဉ်းစား သုံးသပ်သည်။</p>		

TCSF တတ်ကျွမ်းမှု စံသတ်မှတ်ချက်များနှင့် အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များ	ဒုတိယနှစ်သင်တန်း သင်ခန်းစာ အစီအစဉ်အဆင့်	အကြောင်းပြချက်များ
<p>(ဃ) (၂) သင်ကြားရေး လက်တွေ့ဆောင်ရွက်မှုများ တိုးတက်မြင့်မားရေးအတွက် လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များ နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သည်။</p> <p>(ဃ) (၂.၁) အခြားဆရာများထံမှ သင်ယူခြင်း ဖြင့် လည်းကောင်း၊ သင်ကြားရေး အတတ်ပညာ ဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အခွင့်အလမ်းများအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ မိမိ၏ လက်တွေ့ သင်ကြားမှုများကို တိုးတက်စေသည်။</p>		
<p>(ဃ) (၃) သင်ကြားရေး လက်တွေ့ဆောင်ရွက်မှုများ တိုးတက်မြင့်မားရေးအတွက် ဆရာလုပ်ငန်း အတတ်ပညာဆိုင်ရာ သင်ယူလေ့လာမှုများတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သည်။</p> <p>(ဃ) (၃.၁) လက်တွေ့သင်ကြားရေး လုပ်ငန်းများ တိုးတက်မြင့်မားစေရန် စူးစမ်းလေ့လာသင်ယူမှုနှင့် သုတေသန အခြေပြုသင်ယူမှုများ၏ အရေးပါမှုကို နားလည်သဘောပေါက်ကြောင်း ပြသည်။</p>		

သင်ခန်းစာအစီအစဉ်များနှင့် ဆရာများအတွက် တတ်ကျွမ်းမှု စံသတ်မှတ်ချက်အညွှန်းဘောင် (TCSF) ဖွံ့ဖြိုးလာခြင်းတို့ပြသည့် သင်ယူမှုအထောက်အထားမှတ်တမ်း

ဒုတိယနှစ်သင်တန်းမှ စတုတ္ထနှစ်သင်တန်းကာလတစ်လျှောက် စာသင်နှစ်များတွင် သင်တို့ အနေနှင့် TCSF ဖွံ့ဖြိုးလာခြင်းအတွက် သင်ယူမှုအထောက်အထားမှတ်တမ်းအတွက် သက်သေသာခံများစုဆောင်းရန် လိုအပ်သည်။ သင်ယူမှုအထောက်အထားမှတ်တမ်းကို ပညာရပ်နယ်ပယ်များ၊ တတ်ကျွမ်းမှု စံသတ်မှတ်ချက်များ နှင့် အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များ ဟူ၍ ခွဲခြားထားသည်။ အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက် တစ်ခုစီကို အဆင့် (၃) ဆင့်စီ ထပ်မံခွဲခြားနိုင်သည်။

- သင်ယူခြင်း
- အသုံးပြုခြင်း
- ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

“သင်ယူခြင်း” အပိုင်းတွင် တတ်ကျွမ်းမှု စံသတ်မှတ်ချက်အကြောင်း သင်၏ နားလည်မှုကို ပြသရမည်။ ဥပမာအားဖြင့် ဇယား (၄.၅) တွင် ပါဝင်သည့် အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက် “(က) (၁.၁) ကျောင်းသားများ၏ အသက်အရွယ်၊ ဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့်နှင့် လိုက်လျောညီထွေစွာ မည်သို့ သင်ယူကြသည်ကို နားလည်သဘောပေါက်ကြောင်း ပြသသည်။” ဟုဖော်ပြပါရှိသည်။ ထို့ကြောင့် သင်က ထိုအချက်ကို/ထိုအနိမ့်ဆုံး လိုအပ်ချက်ကို နားလည်သဘောပေါက်ကြောင်း ပြသပေးရမည်။ နားလည်သဘောပေါက်ခြင်းကို သင်၏ စာသင်ခန်းအတွင်း၌ သင်ယူထားသည့်အချက်အလက်များ အတန်းထဲတွင် ရေးထားသောမှတ်စုများ ဆက်လက်ဖတ်ရှု လေ့လာထားသော အကြောင်းအရာများနှင့် သုတေသနပြုချက်များမှတစ်ဆင့် သင် ရရှိလာသည်။ ဤအပိုင်းတွင် သင့်အနေနှင့် သင်ယူထားပြီးသည့် မူလတန်းကျောင်းသားများနှင့် အလယ်တန်းကျောင်းသားများ၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် သင်ယူမှုအကြောင်းကို ရေးသားနိုင်သည့် အပြင် ထိုအကြောင်းအရာကို သင်ရေးထားသော မှတ်စုများနှင့်ဖြစ်စေ သင်ဆောင်ရွက်ပြီးခဲ့သော ထိုအကြောင်းအရာနှင့် သက်ဆိုင်သည့် လုပ်ငန်းတစ်ခု (Assignment) နှင့်ဖြစ်စေ ချိတ်ဆက်၍ ရေးသားနိုင်ပါသည်။

ဇယား ၄.၅။ TCSF ဖွံ့ဖြိုးလာမှုကို ပြသသည့် သင်ယူမှုအထောက်အထားမှတ်တမ်း နမူနာပုံစံ (အခန်း(၂) မှ) (Sample of TCSF Development Portfolio)

ဆရာများအတွက်တတ်ကျွမ်းမှုစံသတ်မှတ်ချက်အညွှန်းဘောင် ဖွံ့ဖြိုးလာမှုကိုပြသည့် သင်ယူမှု အထောက်အထား မှတ်တမ်း	
ပညာရပ်နယ်ပယ်(က) ဆရာအတတ်ပညာဆိုင်ရာအသိပညာနှင့် နားလည်သဘောပေါက်မှု	
တတ်ကျွမ်းမှုစံသတ်မှတ်ချက်	(က - ၁) ကျောင်းသားများ မည်သို့သင်ယူသည်ကို သိသည်။
အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များ	(က) (၁.၁) ကျောင်းသားများ၏ အသက်အရွယ်၊ ဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့်နှင့် လိုက်လျောညီထွေစွာ မည်သို့ သင်ယူကြသည်ကို နားလည်သဘော ပေါက်ကြောင်း ပြသသည်။
သင်ယူခြင်း စံသတ်မှတ်ချက်အကြောင်းကိုနားလည် သဘောပေါက်ကြောင်းပြသသည်။	
အသုံးချခြင်း ထိုစံသတ်မှတ်ချက်အတိုင်း လေ့ကျင့်မှုကိုပြ သည့် ဥပမာများကို ပေးသည်။	

<p>ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း ထိုစံသတ်မှတ်ချက်အတိုင်း အသုံးချခဲ့သော စာသင် နှစ်ဝက်တစ်ခုစီတွင် သင်တို့ သင်ယူ လေ့လာ မှုများအပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားသည်။</p>	
<p>အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များ</p>	<p>(က) (၁.၂) ကျောင်းသားများ၏ တစ်ဦးချင်း သင်ယူမှုလိုအပ်ချက်နှင့် ကိုက်ညီသည့် သင်ကြားနည်းအမျိုးမျိုးကို နားလည်သဘော ပေါက်ကြောင်း ပြသသည်။</p>
<p>သင်ယူခြင်း စံသတ်မှတ်ချက်အကြောင်းကို နားလည်သဘော ပေါက်ကြောင်း ပြသသည်။</p>	
<p>အသုံးချခြင်း ထိုစံသတ်မှတ်ချက်အတိုင်း လေ့ကျင့်မှုကိုပြုသည့် ဥပမာများကို ပေးသည်။</p>	
<p>ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း ထိုစံသတ်မှတ်ချက်အတိုင်း အသုံးချခဲ့သော စာသင် နှစ်ဝက်တစ်ခုစီတွင် သင်တို့ သင်ယူ လေ့လာ မှုများအပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားသည်။</p>	

“အသုံးချခြင်း” အပိုင်းကို ရေးသားရာ၌ ထိုစံသတ်မှတ်ချက်ကပြဋ္ဌာန်းပေးသည့်အတိုင်း လက်တွေ့ ကျင့်သုံးလေ့ကျင့်ခဲ့မှုကို ပြသနိုင်သည့် ဥပမာများကို ပေးရမည်။ ဥပမာအားဖြင့် အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက် “(က) (၁.၁) ကျောင်းသားများ၏ အသက်အရွယ် ဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့်နှင့် လိုက်လျောညီထွေစွာ မည်သို့သင်ယူကြသည်ကို နားလည်သဘောပေါက်ကြောင်းပြသည်။” ဟုဖော်ပြထားသည်။ ထိုအနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်ကို သင်မည်သို့ လက်တွေ့ကျင့်သုံးခဲ့သည်ကို ပြသနိုင်သည့် ဥပမာများပေးရန် လိုအပ်သည်။ ဤနေရာတွင်ပြသနိုင်သော ဥပမာများမှာ သင်ခန်းစာ အစီအစဉ်တစ်ခု ရေးဆွဲနေစဉ် (သို့မဟုတ်) သင်ခန်းစာတစ်ခုကို အကောင်အထည်ဖော်သင်ကြားနေစဉ်တွင် (သို့မဟုတ်) အတန်းအသီးသီးမှ ကျောင်းသား များနှင့် သင်ယူမှုလိုအပ်ချက်အသီးသီးရှိကြသည့် ကျောင်းသားများအား သင်ကြားရာ၌ သင်ခန်းစာကို သင်ကြားနည်းကို လိုအပ်ချက်နှင့်အညီ ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်ကာ ပံ့ပိုး ထောက်ပံ့ခဲ့စဉ်က အတွေ့အကြုံကိုစဉ်းစားပါ။

“ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း” အပိုင်းတွင် အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်အကြောင်း သင်၏ သင်ယူမှုတို့ ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားရန် လိုအပ်သည်။ ထိုအကြောင်းအရာကို သင်သည် အတန်း ထဲ၌လည်းကောင်း၊ အပိုဆောင်းဖတ်ရှုလေ့လာခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း လေ့လာခဲ့လိမ့်မည်။ တစ်ဖန် အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက် သဘောတရားကို အသုံးပြုရာမှလည်း သင်ယူခဲ့လိမ့်မည်။ ဤ အပိုင်းက သင်၏ သင်ယူထားမှုများနှင့် ၎င်းတို့ကိုအသုံးပြုမှုများ ပိုမိုကျစ်လျစ်ခိုင်မာလာစေ မည်။ ပိုမိုရှင်းလင်းနားလည်လာစေမည်။ ထိုမှ တစ်ဆင့် အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များအကြောင်း ကို နက်ရှိုင်းစွာ နားလည်သဘောပေါက်မှု ဖွံ့ဖြိုးလာလိမ့်မည်။

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၂)။ သင်ခန်းစာအစီအစဉ်များနှင့် ဆရာများအတွက် တတ်ကျွမ်းမှုစံသတ်မှတ်ချက် (ခ - ခ)

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ TCSF သင်ယူမှုအထောက်အထား မှတ်တမ်း (portfolio) လိုအပ်ချက်များသတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ရာတွင် သင်ခန်းစာအစီအစဉ်ပြင်ဆင်မှုအကြောင်း နားလည်မှု ကို လက်တွေ့ အသုံးပြုတတ်စေရန် ဖြစ်ပါသည်။

ဤသင်ယူမှုလုပ်ငန်းသည် ဆရာများအတွက် တတ်ကျွမ်းမှုစံသတ်မှတ်ချက် (ခ - ခ) တွင် ဖော်ပြထားသော အချက်ပေါ်အခြေခံသည်။ စံသတ်မှတ်ချက် (ခ) (၁) တွင် “သင်ကြားမှု နည်းဗျူဟာ အမျိုးမျိုးကိုအသုံးပြု၍ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းအကြောင်းအရာကို သင်ကြားသည်။” ဟု ဖော်ပြထားပါသည်။ ယခင်က ဖွဲ့စည်းထားပြီးဖြစ်သည့် ကျောင်းသား (၄) ဦးစီပါဝင်သော မူလအုပ်စုများအတိုင်း အုပ်စုလုပ်ငန်းကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရမည်။ အောက်ဖော်ပြသည့် ဇာတ်လမ်းဖြစ်ရပ်အရ သင်သည် ဆဋ္ဌမတန်းကျောင်းသားများကို သင်ကြားရသော ဆရာ တစ်ဦးဖြစ်သည်။

ဇာတ်လမ်းဖြစ်ရပ် -

ဆဋ္ဌမတန်း ဂျီဩမေတြီသင်ခန်းစာတစ်ခုဖြစ်သည့် ဂျီဩမေတြီဘာသာရပ်တွင် အသုံးပြုသည့် အခြေခံကျသော ပုံသဏ္ဍာန်များအကြောင်းသင်ခန်းစာကို စီစဉ်ရေးဆွဲပြီး ဆဋ္ဌမတန်း ကျောင်းသားများကို သင်ကြားပို့ချခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။

- သင်ယူမှုရည်ရွယ်ချက် (သင်ခန်းစာရည်ရွယ်ချက်) မှာ ဂျီဩမေတြီ ဘာသာရပ်တွင် အသုံးပြုသည့် အခြေခံကျသော ပုံပန်းသဏ္ဍာန်များကို ကျောင်းသားများက သတ်မှတ် ဖော်ထုတ်တတ်စေရန်။
- သင်ယူမှုရလဒ်များမှာ ဂျီဩမေတြီ ဘာသာရပ်တွင် အသုံးပြုသည့်အခြေခံကျသော ပုံပန်းသဏ္ဍာန်များ၏ ထူးခြားသော ဝိသေသလက္ခဏာများကို ကျောင်းသားများက ဖော်ပြတတ်စေရန်။
- သင်ယူတတ်မြောက်ကြောင်းပြသည့် အညွှန်းကိန်းများ (အောင်မြင်မှုစံများ) မှ အရာဝတ္ထုများ၏ ပုံပန်းသဏ္ဍာန်ကိုလိုက်၍ ခေါ်သော ဂျီဩမေတြီ အမည်တပ်နိုင်သည့် အရာဝတ္ထုများကို ကွဲပြားရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြတတ်စေရန်။

ကျောင်းသားများ၏ ခြားနားသော လိုအပ်ချက်အသီးသီးတို့ကိုထည့်သွင်း စဉ်းစားလျက် သင်က သင်ခန်းစာကို ဂရုတစိုက်ပြင်ဆင်စီစဉ်ရေးသားခဲ့သည်။ သင်ခန်းစာကို ချိတ်ဆက်သင်ယူရာတွင် နှင့် သူတို့၏ သင်ယူမှုကို ပြသရာတွင် အသုံးပြုနိုင်စေရန်အတွက် ရွေးချယ်စရာများကိုလည်း ကျောင်းသားများအား ပံ့ပိုးပေးထားသည်။ ကျောင်းသားအများစု (၈၀%) က သင်ခန်းစာအဆုံးတွင် သင်ပေးထားသည့် ဉာဏ်စမ်းပုစ္ဆာတွင် ဂျီဩမေတြီဘာသာရပ်သုံး အခြေခံပုံသဏ္ဍာန်များ၏ ထူးခြားသော ဝိသေသလက္ခဏာများကို ဖော်ပြတတ်ကြသည်။

TCSF အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက် (ခ - ဝ) ၏ အဆင့်များဖြစ်သည့် “သင်ယူခြင်း” အပိုင်း (သို့မဟုတ်) “အသုံးပြုခြင်း” အပိုင်းများအတွက် ဤသင်ခန်းစာကို သင်ယူမှုအထောက်အထားတစ်ခု အဖြစ် မည်သို့အသုံးပြုနိုင်ပုံကို အုပ်စုတွင်း ဆွေးနွေးပါ။ TCSF စံသတ်မှတ်ချက် (ခ - ဝ) မှာ “သင်ကြားမှုနည်းဗျူဟာအမျိုးမျိုးကို အသုံးပြု၍ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းအကြောင်းအရာကို သင်ကြားသည်” ဆိုသည့် အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်ဖြစ်သည်။

သင်တို့၏ ဆွေးနွေးမှုတွင် အတန်းထဲ၌ သင့်အနေနှင့် ကျောင်းသားအဖြစ် သင်ယူခဲ့ရသော သဘောတရား/အချက်အလက်များနှင့် သင်၏ဆရာအဖြစ်ဖြင့် ဆဋ္ဌမတန်းကျောင်းသားများအား မည်သည့်သင်ခန်းစာကို မည်သို့ သင်ကြားခဲ့သည်ဆိုသည့် လက်တွေ့သင်ကြားဆောင်ရွက်မှုများ စသည့် အသေးစိတ်အချက်အလက်များကို ထည့်သွင်းဆွေးနွေးရန် လိုပါသည်။ သင်၏ စိတ်ကူးများ/အတွေးအခေါ်များကို ဇယား (၄.၆) တွင် ထည့်သွင်းရေးသားပေးပါ။ သင်တို့ဆရာက ဤလုပ်ငန်းကို ဝိုင်းဝန်း ဆွေးနွေးနိုင်စေရန် အတန်းကို မူလပုံစံပြန်လည် ဖွဲ့စည်းပေးမည်။

ဇယား ၄.၆။ ဆရာများအတွက် တတ်ကျွမ်းမှု စံသတ်မှတ်ချက် (ခ- ခ) နှင့် သင်ခန်းစာအစီအစဉ်များ

ပညာရပ်နယ်ပယ် (ခ)	
တတ်ကျွမ်းမှုစံသတ်မှတ်ချက်	(ခ - ခ) သင်ကြားနည်းဗျူဟာ အမျိုးမျိုးကို အသုံးပြု၍ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းအကြောင်းအရာကို သင်ကြားသည်။
အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်	(ခ) (၁.၁) ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ အသိပညာများနှင့် အကြောင်းအရာများကို ရှင်းလင်းစွာနှင့် ကလေးများအား ကိုယ်ရောစိတ်ပါ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုရှိအောင် သင်ကြားနိုင်စွမ်း ရှိကြောင်း ပြသသည်။
သင်ယူခြင်း စံသတ်မှတ်ချက်အကြောင်းကို နားလည်သဘောပေါက် ကြောင်းပြသသည်။	
အသုံးပြုခြင်း ထိုစံသတ်မှတ်ချက်အတိုင်း လေ့ကျင့်မှုကိုပြုသည့် ဥပမာများ ကို ပေးသည်။	
ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း ထိုစံသတ်မှတ်ချက်အတိုင်း အသုံးပြုခဲ့သော စာသင် နှစ်ဝက် တစ်ခုစီတွင် သင်တို့ သင်ယူလေ့လာ မှုများအပေါ် ပြန်လည် သုံးသပ် စဉ်းစားသည်။	
အနိမ့်ဆုံး လိုအပ်ချက်များ	(ခ) (၁.၂) သင်ကြား၊ သင်ကြားမှုတွင် ပညာရေးဆိုင်ရာ နည်း ပညာများနှင့် နည်းဗျူဟာ အမျိုးမျိုးကို အသုံးပြုသင်ကြားနိုင် စွမ်းရှိကြောင်း ပြသသည်။
သင်ယူခြင်း စံသတ်မှတ်ချက်အကြောင်းကို နားလည်သဘောပေါက် ကြောင်းပြသသည်။	
အသုံးပြုခြင်း ထိုစံသတ်မှတ်ချက်အတိုင်း လေ့ကျင့်မှုကိုပြုသည့် ဥပမာများ ကို ပေးသည်။	
ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း ထိုစံသတ်မှတ်ချက်အတိုင်း အသုံးပြုခဲ့သော စာသင်နှစ်ဝက် တစ်ခုစီတွင် သင်တို့ သင်ယူလေ့လာ မှုများအပေါ် ပြန်လည် သုံးသပ် စဉ်းစားသည်။	
အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များ	(ခ) (၁.၃) ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူနိုင်မှုစွမ်းရည်၊ အတွေ့အကြုံများနှင့် ကိုက်ညီသော သင်ပြမှုပုံစံ (သင်ခန်းစာ အစီအစဉ်) ကို ကောင်းမွန်စွာ ရေးဆွဲပြင်ဆင်နိုင်ကြောင်း ပြသ သည်။

<p>သင်ယူခြင်း စံသတ်မှတ်ချက်အကြောင်းကို နားလည်သဘောပေါက်ကြောင်း ပြသသည်။</p>	
<p>အသုံးချခြင်း ထိုစံသတ်မှတ်ချက်အတိုင်း လေ့ကျင့်မှုကို ပြသည့် ဥပမာများကို ပေးသည်။</p>	
<p>ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း ထိုစံသတ်မှတ်ချက်အတိုင်း အသုံးချခဲ့သော စာသင်နှစ်ဝက်တစ်ခုစီတွင် သင်တို့ သင်ယူလေ့လာမှုများအပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားသည်။</p>	

ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန်မေးခွန်းများ

- ၁။ ဒုတိယနှစ်သင်တန်း သင်ခန်းစာအစီအစဉ်ပုံစံ၏ အဆင့် (၁၂) ဆင့်တို့မှာ မည်သည်တို့ ဖြစ်ကြသနည်း။
- ၂။ မြန်မာနိုင်ငံဆရာများအတွက် တတ်ကျွမ်းမှု စံသတ်မှတ်ချက်အညွှန်းဘောင် (TCSF) ၏ အဆင့် (၄) ဆင့်မှာ မည်သည်တို့ဖြစ်ကြသနည်း။ သင် ပညာရေးဒီဂရီ ကောလိပ်မှ သင်တန်းပြီးဆုံး၍ ပညာရေးဘွဲ့ ရရှိသွားသောအခါ မည်သည့် အဆင့်နှင့် ကိုက်ညီမည်နည်း။
- ၃။ TCSF အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များ ပြည့်စုံစေရန်အတွက် ဆောင်ရွက်ရမည့် အဆင့် (၃) ဆင့်ဖြစ်သော သင်ယူခြင်း၊ အသုံးချခြင်းနှင့် ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း အဆင့်တို့အကြောင်းကို ရှင်းလင်းပြပါ။

၄.၂။ သင်ခန်းစာခေါင်းစဉ်

၄.၂.၁။ သင်ရိုးအကြောင်းအရာကို နားလည်စေရန် ဖတ်ရှုလေ့လာခြင်း

ဤသင်ခန်းစာတွင် မြန်မာနိုင်ငံ အခြေခံပညာ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းအကြောင်းကို အကျဉ်းချုံး လေ့လာမည်ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ လေ့လာပြီးသည့်အခါတွင် သင်တို့အား ဘာသာရပ် အကြောင်းအရာ နားလည်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေရန် နည်းဗျူဟာများကို ထပ်မံ ထည့်သွင်းထားပါသည်။

မျှော်မှန်းထားသော သင်ယူမှုရလဒ်များ

ဤသင်ခန်းစာကို သင်ယူပြီးချိန်တွင် သင်သည် -

- မြန်မာနိုင်ငံ အခြေခံပညာသင်ရိုးညွှန်းတမ်း ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံကို ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားတတ်မည်။
- ဘာသာရပ်အကြောင်းအရာ နားလည်မှုကို အထောက်အပံ့ပြုရန်အတွက် နည်းဗျူဟာများကို ချဲ့ထွင် အသုံးပြုတတ်မည်။

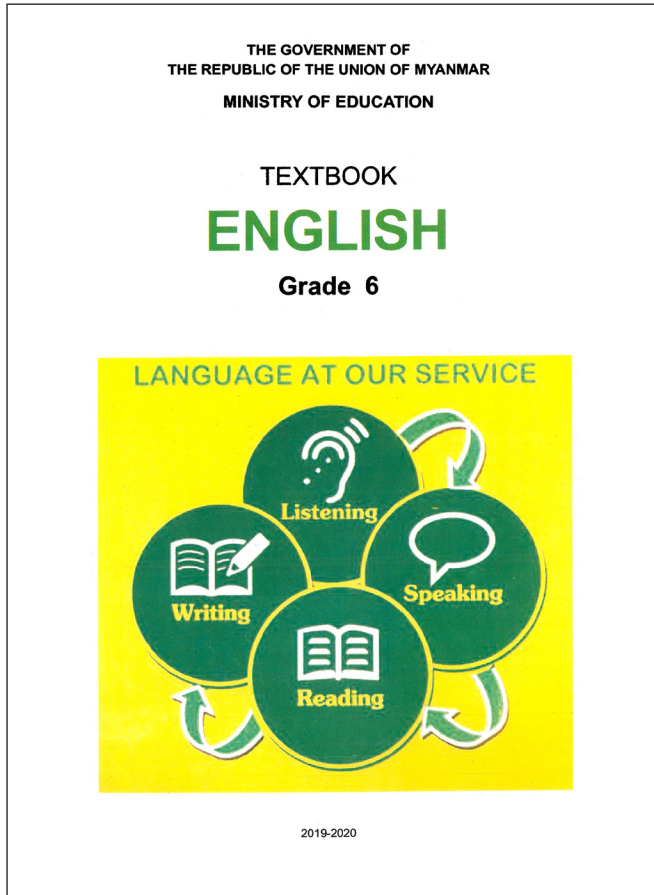
မြန်မာနိုင်ငံ အခြေခံပညာသင်ရိုးညွှန်းတမ်း

မြန်မာနိုင်ငံ အခြေခံပညာသင်ရိုးညွှန်းတမ်းကို အောက်ဖော်ပြပါ စာအုပ်စာတမ်းများ မှ တစ်ဆင့် ထည့်သွင်းတင်ပြထားသည်။

- ဆရာများ သင်ကြားပို့ချရာတွင် အထောက်အပံ့ဖြစ်စေရန် ဆရာလမ်းညွှန်စာအုပ် များ (Teacher's Guide)

- ဘာသာရပ် သင်ရိုးမာတိကာ (Subject syllabus)
- စာသင်နှစ်တစ်နှစ်စာ သင်ရိုးမာတိကာ လျာထားခွဲဝေမှု အစီအစဉ် (Year plan)
- နမူနာသင်ခန်းစာအစီအစဉ်များ ရေးဆွဲထားမှု (သင်ပြမှုပုံစံများ)

ဥပမာအနေနှင့် ဆဋ္ဌမတန်း အင်္ဂလိပ်စာ ဘာသာရပ်ကို ပေးထားမည်ဖြစ်ပါသည်။

ပုံ ၄.၁။ ဆရာလမ်းညွှန်

ဆရာလမ်းညွှန်စာအုပ် မျက်နှာဖုံးတွင် သင်တို့တွေ့မြင်ရသကဲ့သို့ အင်္ဂလိပ်စာဘာသာရပ်ကို အဓိကကျသည့် ဘာသာစကားကျွမ်းကျင်မှု (၄) ရပ်အပေါ် အခြေခံ၍ ရေးသားထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့မှာ

- အနာအကြား ကျွမ်းကျင်မှု (Listening skill)
- အပြောကျွမ်းကျင်မှု (Speaking skill)
- အဖတ်အရွတ် ကျွမ်းကျင်မှု (ဖတ်၍နားလည်ခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်မှုအပါအဝင်) (Reading skill)
- အရေးအသား ကျွမ်းကျင်မှု (Writing skill) တို့ ဖြစ်ကြသည်။

ဆရာလမ်းညွှန်စာအုပ်ကို မိတ်ဆက်နိဒါန်းတစ်ခုနှင့် အစပြုထား၍ အောက်ပါအကြောင်းအရာ တို့ကို ရှင်းပြထားသည်။

- ကျောင်းသားဗဟိုပြု သင်နည်းဗေဒ
- ထိရောက်သော သင်ကြားမှုသင်ယူမှုအတွက် အခြေခံသဘောတရားများ
- ဘလွန်း၏ သင်ယူမှုနယ်ပယ်များကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း (Bloom's Taxonomy)
- သင်ခန်းစာတစ်ခု၏ အဆင့်အသီးသီး၌ မေးနိုင်သော မေးခွန်းများ

နှင့် အောက်ပါအကြောင်းအရာတို့ကို ခြုံငုံသုံးသပ်မှု ပြုထားပါသည်။

- (၂၁) ရာစု ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများ
- စာသင်ခန်းတွင်း၌ သင်ယူစဉ် စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း (formative assessment) ပြုနိုင်ရန် အသုံးပြုနိုင်သော စစ်ဆေးအကဲဖြတ်မှုနှင့် စစ်ဆေးအကဲဖြတ်မှုဆိုင်ရာ နည်းဗျူဟာများ
- အလယ်တန်းကျောင်း နှင့် အထက်တန်းကျောင်းစာသင်ခန်းများ၌တွေ့ရသော လူမှုဆက်ဆံရေးဆိုင်ရာ ရှုထောင့်များ (ကျား/မ ရေးရာ၊ မျိုးနွယ်စု မတူကွဲပြားခြားနားမှု၊ လူမှုအဆင့်အတန်းနှင့် မသန်စွမ်းမှုများ)

သင်ရိုးမာတိကာ(Syllabus)

မြန်မာနိုင်ငံ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းပါ ဘာသာရပ်တစ်ခုစီတွင် သင်ရိုးမာတိကာတစ်ခုစီ ရှိကြသည်။ သင်ရိုးမာတိကာဆိုသည်မှာ ဘာသာရပ်တစ်ခု၏ အရေးကြီးသော အကြောင်းအရာ၊

အချက်အလက်များကို တရားဝင်အတည်ပြု ရေးသားထားချက်များပါဝင်သည့် စာရွက်စာတမ်းကို ဆိုလိုသည်။^{၂၃၁}

အကြောင်းအရာများ (ခေါင်းစဉ်များ) ကို အခန်းအလိုက် တင်ပြထားရာတွင် ထိုအခန်းနှင့် ဆက်စပ်ပြီး လက်တွေ့အသုံးချနိုင်သော ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများကိုပါ ပေါင်းစပ်ထည့်သွင်း ပေးထားသည်။ ဥပမာ - အခန်း (၁) တွင် ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများဖြစ်ကြသည့် ပြောဆိုဆက်ဆံခြင်း၊ ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်ခြင်းနှင့် ဖန်တီးတီထွင်တတ်ခြင်းတို့ကို ဘာသာရပ်ထဲမှ အစိတ်အပိုင်းများနှင့် ချိတ်ဆက်ထားသည်။ ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ အစိတ်အပိုင်းများမှာ

- နားထောင်ခြင်းနှင့် ပြောခြင်း
- စာဖတ်ခြင်း
- ဝေါဟာရ၊ သဒ္ဒါ နှင့် ဝါကျဖွဲ့ထုံး
- ရေးသားခြင်းနှင့်
- လက်တွေ့အသုံးဝင်သော ဘာသာစကားဆိုင်ရာအသုံးအနှုန်း (functional language) တို့ ဖြစ်ကြသည်။

ဇယား ၄.၇။ အခန်းတစ်ခုကို ကျွမ်းကျင်မှုများအလိုက် ခွဲခြားထားပုံ ဥပမာ

အခန်းအမှတ် နှင့် ကိုယ်ရည် ကိုယ်သွေး ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများ	နားထောင်ခြင်းနှင့် ပြောဆိုခြင်း	စာဖတ်ခြင်း	ဝေါဟာရ၊ သဒ္ဒါ နှင့် ဝါကျဖွဲ့ထုံး	ရေးသားခြင်း	လက်တွေ့အသုံးဝင်သော ဘာသာစကား
အခန်း (၁) - ပြောဆို ဆက်ဆံခြင်း - ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်း - တီထွင် ဖန်တီးခြင်း	- အခြားသူများကို နှုတ်ခွန်းဆက်ခြင်း မိမိကိုယ်ကိုမိမိ မိတ်ဆက်ခြင်း	- အားလပ်ရက် နှုတ်ခွန်းဆက်ခြင်း (နေရာဒေသများအကြောင်း ပြောဆိုခြင်းများ)	ရာသီဥတုနှင့် နေရာဒေသများ အကြောင်း ပြောပြခြင်းများ	ပို့စ်ကတ်တစ်ခုအား ရေးသားခြင်း	နှုတ်ခွန်းဆက်ခြင်း

^{၂၃၁} Mansback, 2016.

သင်ရိုးမာတိကာထဲတွင် ထပ်မံအသေးစိတ် သင်ယူရမည့် ကျွမ်းကျင်မှုများမှာ -

- ဝေါဟာရ လေ့လာခြင်း
- သဒ္ဒါ
- ဝါကျဖွဲ့ထုံး
- လက်တွေ့အသုံးဝင်သော ဘာသာစကား (အသုံးအနှုန်း)

စာသင်နှစ်တစ်နှစ်စာ သင်ရိုးမာတိကာ လျာထားခွဲဝေမှုအစီအစဉ် (Year plan) က ဘာသာရပ် တစ်ခုကို ရှေ့နောက်အစဉ်လိုက်နှင့် အချိန်အပိုင်းအခြားအလိုက် ခွဲခြားသတ်မှတ်ပေး ထားသည်။ အခန်းတစ်ခုစီအတွက် သင်ခန်းစာမည်မျှ ပါဝင်ရမည်ကို ခွဲဝေသတ်မှတ်ပေး ထားသည်။ အခန်းတစ်ခုစီ၌ ပါဝင်နေသော သင်ခန်းစာ အရေအတွက်၊ သင်ခန်းစာတစ်ခု၏ ခေါင်းစဉ်/အကြောင်းအရာ နှင့် သင်ခန်းစာတစ်ခုစီကို သင်ကြားရန်အတွက် ယူရသော စာသင် ချိန်အရေအတွက် တို့ကို တင်ပြပေးသည်။

နောက်ပိုင်းတွင် ၎င်းသည် အခန်းတစ်ခုစီအတွက်လိုအပ်သော စာသင်ချိန် အရေအတွက် စုစုပေါင်းကို ပြသပေးသည်။ ထိုအချက်ကို သရုပ်ပေါ်လွင်စေရန် ဆဋ္ဌမတန်း အင်္ဂလိပ်စာ ဘာသာရပ် သင်ရိုးမာတိကာမှာ အခန်း (၁) အတွက် လျာထားခွဲဝေမှု ဥပမာကို အောက်တွင် ဖော်ပြထားသည်။

ဇယား ၄.၈။ အခန်း (၁) - ဆဋ္ဌမတန်း အင်္ဂလိပ်စာ သင်ရိုးမာတိကာ

အခန်း	သင်ခန်းစာ	အကြောင်းအရာ	စာသင် ချိန်	အခန်းတစ်ခုစီ အတွက် လိုအပ်သော စာသင်ချိန် အရေအတွက် စုစုပေါင်း	လပိုင်း မာတိကာ အစီအစဉ်
အခန်း (၁)	၁	နှုတ်ခွန်းဆက်ခြင်း၊မိတ်ဆက်ခြင်း နှင့် ခွဲခွာကားနီး ခွင့်တောင်းခြင်း	(၄) ချိန်	(၄) ချိန်	ဇွန်လ
	၂	ပိုစ်ကတ် (စာပို့ကတ်) များ၌ နှုတ်ခွန်းဆက်လွှာ ရေးသားခြင်း	(၄) ချိန်		
	၃	အထူးအချိန်အခါသမယများ အတွက် နှုတ်ခွန်းဆက်ခြင်း	(၃) ချိန်		
	၄	ပိုစ်ကတ် (စာပို့ကတ်) တစ်စောင် ပို့ကြံစို့	(၃) ချိန်		

သင်ရိုးမာတိကာ (သင်ကြားရန် အကြောင်းအရာ) နှင့် တစ်နှစ်စာ သင်ရိုးမာတိကာ ခွဲဝေမှု အစီအစဉ်အရ အခန်းတစ်ခုစီအတွက် အောက်ပါအကြောင်းအရာများကို ဆရာလမ်းညွှန် စာအုပ်က ပံ့ပိုးပေးသည်။

- အခန်းတစ်ခုလုံးအတွက် သင်ယူမှုရလဒ်များ
- အခန်းတစ်ခန်းလျှင် သင်ခန်းစာ (၄) ခုစီ ထားရှိခြင်းနှင့် ဘာသာရပ်တစ်ခုစီ၌ အခန်း (၁၂) ခန်းစီဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသောကြောင့် ဘာသာရပ်တစ်ခုစီအတွက် စာသင်နှစ်တစ်နှစ်လုံးအတွက် သင်ခန်းစာစုစုပေါင်း အရေအတွက် (၄၈) ခုကို အခန်း (၁၂) ခန်းတွင် စီစဉ်တကျ ထည့်သွင်းထားသည်။
- အခန်းတစ်ခန်းစီကို သင်ကြားရန် စာသင်ချိန် (၁၄) ချိန်အတွင်း ပြီးစီးအောင် သင်ရမည်ဖြစ်ပြီး ထို (၁၄) ချိန်ကို သင်ခန်းစာများသင်ရန်အတွက် ခွဲဝေလျာထား သည်။

သင်ခန်းစာ အစီအစဉ်ပြင်ဆင်မှုတွင် အောက်ပါတို့ ပါဝင်ကြသည်။

- အကြောင်းအရာ (သင်ခန်းစာအမည်)
- သင်ခန်းစာတစ်ခု သင်ကြားရန်လိုအပ်သော စာသင်ချိန်အရေအတွက်
- ကျောင်းသားများအတွက် မျှော်မှန်းထားသော သင်ယူမှုရလဒ်များ
- သင်ခန်းစာတစ်ခု သင်ကြားရန် လိုအပ်သော ရင်းမြစ်များ၏ စာရင်းတစ်ခု
- သင်ခန်းစာတစ်ခုတွင် ပါဝင်သော အဓိကကျသည့် စကားလုံးများနှင့် စကား အသုံးအနှုန်းများ၏ စာရင်းတစ်ခု
- သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများ
- သင်ကြားမှု အဆင့် (၄) ဆင့် - မိတ်ဆက်ခြင်း၊ သင်ကြားခြင်း၊ လေ့ကျင့်ခြင်း၊ ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားခြင်း

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၁)။ မြန်မာနိုင်ငံ အခြေခံပညာသင်ရိုးညွှန်းတမ်းအပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားခြင်း

ဤသင်ယူမှုလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အခြေခံပညာသင်ရိုးညွှန်းတမ်းကို ဆန်းစစ်၍ နားလည်သဘောပေါက်စေရန် ဖြစ်သည်။

ဤလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ရန် အတန်းကို ကျောင်းသားအုပ်စု (၁၀) ခုအဖြစ်သို့ ခွဲခြားပါ။ အုပ်စုတစ်ခုစီအား ဆရာက သင်ရိုးညွှန်းတမ်းနှင့် ပတ်သက်သော စာရွက်စာတမ်းတစ်စုံစီကို (ဆရာလမ်းညွှန်စာအုပ်၊ ဘာသာရပ် သင်ရိုးမာတိကာ၊ စာသင်နှစ်တစ်နှစ်စာ သင်ရိုးမာတိကာ လျာထားခွဲဝေမှု အစီအစဉ် နှင့် နမူနာသင်ခန်းစာအစီအစဉ်များရေးဆွဲထားမှု/ သင်ပြမှုပုံစံ အစုအပေါင်း) ကို ပေးဝေထားလိမ့်မည်။ ဆဋ္ဌမတန်း သင်ရိုးညွှန်းတမ်းထဲမှအောက်ပါ ဘာသာရပ်တစ်ခုခုအတွက် သင်ရိုးညွှန်းတမ်းနှင့် ပတ်သက်သော စာရွက်စာတမ်းတစ်စုံစီကို အုပ်စုတစ်ခုစီအား ဆရာက ပေးထားလိမ့်မည်။

- မြန်မာစာ
- အင်္ဂလိပ်စာ
- သင်္ချာ
- သိပ္ပံ
- လူမှုရေးဘာသာ (ပထဝီနှင့်သမိုင်း)
- ကာယပညာ
- ဘဝတွက်တာ ကျွမ်းကျင်စရာ
- အနုပညာ (ဂီတနှင့်ပန်းချီ)
- စာရိတ္တနှင့် ပြည်သူ့နီတိ
- ဒေသသင်ရိုး

အုပ်စုတစ်ခုစီက ရရှိထားသော သင်ရိုးညွှန်းတမ်းနှင့် ပတ်သက်သည့် စာရွက်စာတမ်းများကို ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားပြီးနောက် အောက်ပါမေးခွန်းများကို ဖြေဆိုပါ။ ၎င်းအပေါ် ပြန်လည် သုံးသပ်စဉ်းစားလျက် သင်တို့၏ အဖြေများကို ဇယား (၄.၉) တွင် ရေးသားပါ။

- ဆရာလမ်းညွှန်စာအုပ်တွင် ပါဝင်သည်တို့ကို ဖော်ပြပါ။
- သင်ခန်းစာများကို ထိရောက်စွာ သင်ကြားပေးနိုင်ရန် ဆရာလမ်းညွှန်စာအုပ်က မည်သို့ အထောက်အကူ ပြုပေးသနည်း။
- ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ သင်ရိုးမာတိကာက ဆရာတစ်ဦးအတွက် မည်သည့် အကြောင်းအရာများကို သိရှိစေသနည်း။
- သင်ကြားမှု သင်ယူမှုတို့အတွက် စာသင်နှစ်တစ်နှစ်စာ သင်ရိုးမာတိကာ လျာထား ခွဲဝေမှု အစီအစဉ် (year plan) က မည်သို့အသုံးဝင်သနည်း။
- အခန်းတစ်ခုစီအတွက် သိရှိသင့်သည့်အချက်အလက်များကို မည်သို့တင်ပြထား သနည်း။
- ဆရာလမ်းညွှန်စာအုပ်တွင် ဖော်ပြထားသောနမူနာသင်ခန်းစာအစီအစဉ်များ ရေးဆွဲထားမှု/ သင်ပြမှုပုံစံနှင့် ဒုတိယနှစ်သင်တန်းမှ သင်ခန်းစာအစီအစဉ် များသည် မည်သို့ဆင်တူနေကြသနည်း။

ဆရာက ဤမေးခွန်းများကို တစ်တန်းလုံးနှင့် ဆွေးနွေးလိမ့်မည်။

ဇယား ၄.၉။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြေခံပညာသင်ရိုးညွှန်းတမ်းအပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

အခြေခံပညာ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းပါ ဘာသာရပ်အမည် -	
မေးခွန်း	အဖြေ
ဆရာလမ်းညွှန်စာအုပ်	
ဆရာလမ်းညွှန်စာအုပ်တွင် မည်သည်တို့ ပါဝင်ကြသနည်း။	
သင်ခန်းစာများကို ထိရောက်စွာ သင်ကြားနိုင်စေရန် ဆရာ လမ်းညွှန်စာအုပ်က ဆရာများကို မည်သို့အထောက်အကူပြု သနည်း။	

အခြေခံပညာ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းပါ ဘာသာရပ်အမည် -	
သင်ရိုး မာတိကာ	
ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ သင်ရိုးမာတိကာ က ဆရာတစ်ဦးအား မည်သည်တို့ကို သိရှိသွားစေ သနည်း။	
စာသင်နှစ်တစ်နှစ်စာ သင်ရိုးမာတိကာ လျာထားခွဲဝေမှု အစီအစဉ်	
စာသင်နှစ်တစ်နှစ်စာ သင်ရိုးမာတိကာ လျာထားခွဲဝေမှု အစီအစဉ်က သင်ကြားမှု သင်ယူမှုတို့အတွက် မည်သို့ အသုံးဝင်သနည်း။	
အခန်းတစ်ခုစီအတွက် သိရှိသင့်သည်များကို မည်သို့တင်ပြ ထားသနည်း။	
နမူနာသင်ခန်းစာအစီအစဉ်များရေးဆွဲထားမှု/ သင်ပြမှုပုံစံ	
နမူနာသင်ခန်းစာအစီအစဉ်များရေးဆွဲထားမှု/ သင်ပြမှုပုံစံ သည် ဒုတိယနှစ် သင်တန်းမှ သင်ခန်းစာ အစီအစဉ်များနှင့် မည်သို့သော ဆင်တူမှုများ ရှိကြသနည်း။	

သင်ခန်းစာအကြောင်းအရာကို နားလည်သဘောပေါက်ခြင်း

သင်တို့ သင်ကြားနေရသော အတန်း (အဆင့်) အတွက် သတ်မှတ်ထားသော အခြေခံပညာ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းပါ သဘောတရားအယူအဆများအပေါ် အခြေခံ၍ သင်ခန်းစာများကို ဖွဲ့စည်း တည်ဆောက်ထားခြင်းဖြစ်ကြောင်းကို ပထမနှစ်တွင် သင်တို့ သိရှိလေ့လာခဲ့ကြသည်။

အခြေခံပညာ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းပါ သဘောတရား အယူအဆတို့သည် သင်တို့ကျောင်းနေစဉ် အခါက သင်ယူခဲ့သည့် သဘောတရားအယူအဆများနှင့် ခြားနားကောင်းခြားနားမည် ဖြစ်ပါသည်။ အချို့အယူအဆ သဘောတရားတို့ကို အပြည့်အဝ နားမလည်နိုင်သည်များလည်း ရှိနိုင်သည်။ ပထမနှစ် သင်တန်းတွင် သင်တို့ကိုယ်သင်တို့ သင်ကြားခြင်းအတွက် အဆင့် (၇) ဆင့်ရှိကြောင်း လေ့လာခဲ့ကြပြီး ဖြစ်သည်။ မိမိကိုယ်မိမိ (ကိုယ်တိုင်) သင်ကြားရာတွင် လိုအပ်သော အဆင့်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ကြသည်။

- ၁။ ဖတ်၍ နားလည်သဘောပေါက်စေခြင်း၊ ရည်ရွယ်ချက်အတွက် ဖတ်ရန်ပေးထားသော စာပိုဒ်ကို ဖတ်ပါ။
- ၂။ အဓိကကျသော စိတ်ကူးအယူအဆ အချက်အလက်များကို ဖော်ထုတ်သတ်မှတ်ပါ။
- ၃။ အဓိကအချက်ကို ပံ့ပိုးဝန်းရံထားသော အချက်များကို ဖော်ထုတ်သတ်မှတ်ပါ။
- ၄။ အဓိကစိတ်ကူး/အယူအဆ/အချက်နှင့် ပံ့ပိုးပေးထားသော စိတ်ကူး/အယူအဆ/အချက်အလက်များ (Supporting idea) ကို ကိုယ်စားပြုဖော်ပြသည့် သရုပ်ဖော်ပုံတစ်ပုံကို ရေးဆွဲပါ။
- ၅။ စာကြောင်းတိုင်း၏ အဓိပ္ပာယ်ကို နားလည်အောင် ကြိုးစားဖတ်ရှုပါ။
- ၆။ မူလတန်းကျောင်းသားများ မေးလေ့မေးထရှိတတ်သော သင်ခန်းစာနှင့် မသက်ဆိုင်သော မေးခွန်းများ (သို့မဟုတ်) သင်ခန်းစာနှင့် သက်ဆိုင်သော မေးခွန်းများ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဖော်ထုတ်နိုင်ရန် ကြိုတင်မျှော်မှန်းထားပါ။ အမျိုးအစားတစ်ခုလျှင် အနည်းဆုံးမေးခွန်း (၂) ခုစီ ကြိုတင် ခန့်မှန်းစဉ်းစားထားပါ။
- ၇။ ထိုမေးခွန်းများကို မည်သို့ဖြေရမည်ကိုလည်း စီစဉ်ထားပါ။

သင်ပြရန်၊ သင်ကြားရန် အကြောင်းအရာများသည် အောက်ပါ အမျိုးအစားများထဲမှ တစ်ခုခု ဖြစ်နိုင်သည်ဟု သင်တို့ သိရှိခဲ့ကြရသည်။

- **ဖြစ်ရပ်မှန်အချက်အလက်များ (facts)** ဥပမာ-လူပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးအကြောင်း၊ နေရာဒေသတစ်ခု အကြောင်း (သို့မဟုတ်) တစ်စုံတစ်ခုအကြောင်း အမှန်တကယ်ရှိနေ/ဖြစ်နေသည့် အချက်အလက်များ

- **ဖြစ်စဉ်များ (processes)** - ဥပမာ အရောင်အမျိုးမျိုးကို ရောနှောပေါင်းစပ်ခြင်း
- **(သံသရာ) စက်ဝန်း (cycle)** - ဥပမာ အချိန်(သံသရာ) စက်ဝန်း၊ ဘဝသံသရာ စက်ဝန်းများ
- **ပုံပြင်/ဇာတ်လမ်းများ (stories)** - ဥပမာ သင်ကြားပေးရန် ပုံပြင်တစ်ခု (သို့မဟုတ်) အဖြစ်အပျက်တစ်ခုကို ဇာတ်ကြောင်းပြန်ပြောပြခြင်း

ထိရောက်ကျွမ်းကျင်စွာ စာဖတ်တတ်သူများ၏ နည်းဗျူဟာ (၇) ရပ်

ပေးထားသော အကြောင်းအရာတစ်ခုကို နားလည်သဘောပေါက်လာစေရန် သင်တို့အား အထောက်အကူ ပြုပေးနိုင်သည့် အခြားနည်းလမ်းတစ်ခုမှာ “ထိရောက် ကျွမ်းကျင်စွာ ဖတ်တတ်သူများ၏ နည်းဗျူဟာ (၇) ရပ်”^{၂၃၂} ဖြစ်ပါသည်။ ဤနည်းဗျူဟာများက ကျောင်းသားများစာဖတ်၍ နားလည်သဘောပေါက်မှု (Reading comprehension) ကို ဆရာ များက တိုးတက်ကောင်းမွန်အောင် မြှင့်တင်ပေးရာ၌ အထောက်အပံ့ပြုပါသည်။ ထိုမျှမက ဘဲ ဤဗျူဟာ (၇) ရပ်က ဆရာများ ဖတ်နေသော အကြောင်းအရာတစ်ခုခုကို ထိရောက်စွာ နားလည်သဘောပေါက်နိုင်စေရန်လည်း အထောက်အကူ ပြုပေးပါသည်။

နည်းဗျူဟာ (၇) ရပ်မှာ

- သက်ဝင်လှုပ်ရှားစေခြင်း၊ နှိုးဆွခြင်း
- ရရှိထားသော အချက်အလက်များပေါ်မူတည်၍ ထင်မြင်ချက်တစ်ခု မှန်းဆ တည်ဆောက်ခြင်း
- စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း၊ ကွဲပြားရှင်းလင်းစေခြင်း
- မေးခွန်းထုတ်ကြည့်ခြင်း
- အချက်အလက်များ ရှာဖွေခြင်း၊ ရွေးချယ်ခြင်း
- အနှစ်ချုပ်ခြင်း
- စိတ်ကူးဖြင့် ပုံရိပ်လွှာဖော်ခြင်း၊ အချက်အလက်များ စုစည်းကြည့်ခြင်း

^{၂၃၂} McEwan, 2007.

ထိုဗျူဟာများထဲမှ တစ်ခုချင်းစီအကြောင်းကို ဇယား (၄.၁၀)၂၃၃တွင်အသေးစိတ်ဖော်ပြထားသည်။

ဇယား ၄.၁၀။ ထိရောက်ကျွမ်းကျင်စွာ စာဖတ်တတ်သူများ၏ နည်းဗျူဟာ (၇) ရပ်

နည်းဗျူဟာ	ရှင်းလင်းပြချက်
သက်ဝင်လှုပ်ရှားစေခြင်း၊ နှိုးဆွခြင်း (Activating)	ယခုလက်ရှိ ဖတ်ရှုနေသော စာပိုဒ် (ဆောင်းပါးစသည်များ) ထဲမှ အနက်အဓိပ္ပာယ် ထုတ်နုတ်ရယူရန်အတွက် ရေရှည်မှတ်ဉာဏ်ထဲမှ ပြန်လည်စဉ်းစားကြည့်ခြင်း၊ အဓိပ္ပာယ်ကို စဉ်းစားတွေးဆခြင်း
ထင်မြင်ချက်တစ်ခု မှန်းဆ တည်ဆောက်ခြင်း (Inferring)	မိမိသိထားပြီးသော အချက်အလက်များကို ရေးသားထားသော စာပိုဒ်ထဲမှ အချက်အလက်များနှင့် ပေါင်းစပ်ချိတ်ဆက်ခြင်း ရေးသားမထားသော်လည်း မှတ်မိထားသော အခြားအချက်အလက်များနှင့် ပေါင်းစပ်ခြင်း
စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း-ကွဲပြား ရှင်းလင်းစေခြင်း (Monitoring-Clarifying)	ယခုဖတ်ရှုပြီးသွားသော အကြောင်းအရာကို နားလည်သဘောပေါက်ခြင်း ရှိ/မရှိ စဉ်းစားခြင်းနှင့် ဖတ်ပြီးသည်တို့ကို ကွဲပြားရှင်းလင်းအောင် ကြိုးစားခြင်း
မေးခွန်းထုတ်ကြည့်ခြင်း (Questioning)	စာပိုဒ်အကြောင်းကို မိမိကိုယ်မိမိ မေးခွန်းထုတ်ခြင်းနှင့် အခြားသူတစ်ဦးနှင့် အတူ တွဲ၍ စာပိုဒ်အကြောင်း ပြောဆိုဆွေးနွေးခြင်း
အချက်အလက်များ ရှာဖွေခြင်း-ရွေးချယ်ခြင်း (Searching-Selecting)	အဖြေ ဖြေဆိုရာ၌ ဆီလျော်သော အချက်အလက်များ တွေ့ရှိနိုင်ရန်အတွက် စာပိုဒ် အမျိုးအမျိုးတို့အထဲမှ ရှာဖွေခြင်း၊ စကားလုံးများနှင့် ဝေါဟာရများကို အဓိပ္ပာယ် သတ်မှတ်ပေးခြင်း၊ နားလည်မှုလွဲမှားနေသည်တို့ကို ရှင်းလင်းစေခြင်း
အနှစ်ချုပ်ခြင်း (Summarising)	စာပိုဒ်အဓိပ္ပာယ်ကို သင့်ကိုယ်ပိုင် စကားလုံးများကို အသုံးပြု၍ ပြန်လည်ဖော်ပြခြင်း
စိတ်ကူးဖြင့် ပုံရိပ်လွှာဖော်ခြင်း၊ အချက်အလက်များကို စုစည်းကြည့်ခြင်း (Visualizing-Organising)	စိတ်တွင်ပေါ်ပေါက်လာသည့် ပုံရိပ်ကို (အတွေး) တည်ဆောက်ကြည့်ခြင်း (သို့မဟုတ်) ဂရပ်ဖစ်ပုံများရေးဆွဲ၍ စဉ်းစားပုံဖော်ခြင်း (အဓိပ္ပာယ်ကို ပေါ်လွင်အောင် စဉ်းစားရာ၌ ဤနည်းကို သုံးခြင်း)

အဆိုပါနည်းဗျူဟာ (၇) ရပ်ထဲမှ တစ်ရပ်စီကို သင်ကြားပေးရန် အောက်ဖော်ပြပါနည်းများကို အသုံးပြု နိုင်သည်ဟု ဆိုပါသည်။

- နည်းဗျူဟာအကြောင်းကို အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ပေးခြင်းနှင့် ရှင်းလင်းပြောပြခြင်း
- ထိုနည်းဗျူဟာ၏ ရည်ရွယ်ချက်အကြောင်းကို စာဖတ်နေစဉ်အတွင်း ရှင်းလင်းပြခြင်း

၂၃၃ McEwan, 2007.

- ထိုနည်းဗျူဟာ၏ အရေးပါသော သွင်ပြင်လက္ခဏာအကြောင်းကို ဖော်ပြခြင်း
- ထိုနည်းဗျူဟာနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ထားသော ဥပမာများ (နှင့် မညီသော ဥပမာများ) ကို ပေးထားခြင်း
- ထိုနည်းဗျူဟာကို နမူနာဆောင်ရွက်ပြသည့်အနေနှင့် မိမိစဉ်းစားဆင်ခြင်မှုကို အသံထွက်ထုတ်ဖော်ခြင်း
- ကျောင်းသားများနှင့်အတူတွဲလျက် ဆရာဦးဆောင်မှုဖြင့် ဆောင်ရွက်သော လေ့ကျင့်မှုကို ကူညီလမ်းညွှန်ပေးခြင်း၂၃၄

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၂)။ နားလည်သဘောပေါက်မှု ရရှိစေရန် စာဖတ်ခြင်း

ဤသင်ယူမှုလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ McEwan ၏ ထိရောက်ကျွမ်းကျင်စွာ စာဖတ်တတ်သူများ၏ နည်းဗျူဟာ (၇) ရပ်ကို စာပိုဒ် အသစ်တစ်ခုအား ဖတ်ရှုလေ့လာရာ၌ လက်တွေ့အသုံးပြုတတ်ရန် ဖြစ်သည်။

ဤလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် ကျောင်းသား (၇) ဦးကို အုပ်စု တစ်ခုဖွဲ့ပါ။ အုပ်စုတစ်ခုစီက ဆောင်းပါးရှင် ခင်မောင်မြင့်၂၃၅ရေးသားထားသော ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းအကြောင်း ကောက်နုတ်ချက်ကို ဖတ်သားရမည်ဖြစ်သည်။ ပေးထားသောအကြောင်းအရာကို ပိုမိုနားလည် သဘောပေါက်စေရန် McEwan ၏ “ထိရောက်ကျွမ်းကျင်စွာ စာဖတ်တတ်သူများ၏ နည်းဗျူဟာ (၇) ရပ်” ထဲမှ တစ်ရပ်ကို လက်တွေ့အသုံးပြုပါ။

- သက်ဝင်လှုပ်ရှားစေခြင်း၊ နှိုးဆွခြင်း
- ထင်မြင်ချက်တစ်ခုကို မှန်းဆတည်ဆောက်ခြင်း
- စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း၊ ကွဲပြားရှင်းလင်းစေခြင်း
- မေးခွန်းထုတ်ကြည့်ခြင်း
- အချက်အလက်များရှာဖွေခြင်း၊ ရွေးချယ်ခြင်း
- အနှစ်ချုပ်ခြင်း
- စိတ်ကူးဖြင့် ပုံရိပ်လွှာဖော်ခြင်း၊ အချက်အလက်များကို စုစည်းကြည့်ခြင်း

၂၃၄ Mc Ewan, 2007.
၂၃၅ Myint, 2019.

နည်းဗျူဟာတစ်ခုစီကို စမ်းသပ်အသုံးပြုကြည့်ပြီး ရေးသားထားသော အကြောင်းအရာကို နားလည်သဘောပေါက်မှုအတွက် ထိုနည်းဗျူဟာက အထောက်အကူပြု/မပြု နှင့် အထောက်အကူပြုပါက မည်သို့အထောက်အကူပြုကြောင်းကို ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားကြည့်ပါ။ သင်၏ အဖြေများကို ဇယား (၄.၁၁) တွင် ရေးသားပါ။ အုပ်စုလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ပြီးသည့်အခါ ဆရာက အတန်းကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းပေးပြီး ဤလုပ်ငန်းကို ဆွေးနွေးစေလိမ့်မည်။

လေးထောင့်ကွက် ၄.၁။ ရာသီဥတု အပြောင်းအလဲ - အမှန်တကယ်ပင် ပြောင်းလဲနေပြီလား။

“နိုင်ငံတကာစာဖတ်ပရိတ်သတ် ဖတ်ရှုနိုင်မည့် မြန်မာ့အလင်း” သတင်းစာ ဖော်ပြထားချက်

နေ့စွဲ - စက်တင်ဘာလ (၆) ရက်၊ ၂၀၁၉

ပေးပို့သူ - ခင်မောင်မြင့်

ရာသီဥတု အပြောင်းအလဲဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။

ကျွန်ုပ်တို့မှီတင်းနေထိုင်ရာ ကမ္ဘာ(ဂြိုဟ်) သည် တစ်စထက်တစ်စ မလျော့တမ်း ပူ၍သာ လာနေပါသည်။ စက်မှုတော်လှန်ရေး ကာလ (၁၇၆၀ မှ အစပြုပြီး ၁၈၂၀-၁၈၂၄ ကြား တစ်ချိန်ချိန်တွင်) ကတည်းမှပင် စတင်ပြီး အပူချိန်များသည် တဖြည်းဖြည်း မြင့်တက် လာနေခဲ့ပါသည်။ စက်မှုတော်လှန်ရေး အကြိုခေတ်ကာလမှ ပျမ်းမျှအပူချိန်ထက် ၂ ဒီဂရီ ဆဲလ်စီရပ်စီ တိုးမြှင့် လာမှုက ရာသီဥတု အခြေအနေများအပေါ် များစွာဆိုးရွားသော အကျိုးသက်ရောက်မှုများ သက်ရောက်နိုင်ခဲ့မည် ဆိုသည် ကိုလည်း ဤနေရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ သတိမူသင့်သည်။

အပူချိန်များ အဘယ်ကြောင့်မြင့်တက်နေရသနည်းကို သိရှိရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။ စက်မှုတော်လှန်ရေး ပေါ်ထွန်းလာ မှုနှင့်အတူ ကျောက်မီးသွေးစွမ်းအင်သုံးစက်များ တီထွင်လာခဲ့ ကြသည်။ ကျောက်မီးသွေးများသည် ကာဗွန်ဓာတ်အလွန် ပြည့်ဝသော ရုပ်ကြွင်းလောင်စာများ ဖြစ်ကြပြီး ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ်ဓာတ်ငွေ့များကို ထုတ်ပေးကြသည်။ ကာဗွန်ဒိုင် အောက်ဆိုဒ်ဓာတ်ငွေ့တွင် ပေါင်းစပ်ပါဝင်နေသော ဓာတ်ငွေ့များကို ဖန်လုံအိမ်ဓာတ်ငွေ့များဟု ကျွန်ုပ်တို့ သိမှတ်ထားကြ သည်။ ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ်နှင့် ရုပ်ကြွင်းလောင်စာသုံးစက်များ (အင်ဂျင်များ) မှ ထုတ်လွှတ်လိုက်သော အခြားဓာတ်ငွေ့ များအပြင် လူနှင့်တိရစ္ဆာန်များ သတ္တဝါများ အသက်ရှူထုတ်ရာမှ ထွက်ပေါ်လာသော ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ် ဓာတ်ငွေ့များ က ကမ္ဘာကို လွှမ်းခြုံဝါးမျိုးထားပြီး ကမ္ဘာပေါ်သို့ ရောင်ပြန်ဟပ် ကျရောက်လာသည့် နေ၏ အပူဓာတ်ကို အာကာသထဲသို့ ပြန်၍ လွှတ်ထွက်မသွားနိုင်အောင် ပိတ်လှောင်ထားသကဲ့သို့ ဖြစ်နေသောကြောင့် မှန်လုံအိမ် သက်ရောက်မှုဆိုသော ဝေါဟာရ ပေါ်ပေါက်လာရသည်။ ထိုမှန်လုံအိမ် သက်ရောက်မှုက အပူချိန်များကို မြင့်တက်စေခဲ့ပြီး ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံး ပူနွေး လာရသည်။ ဤဖြစ်စဉ်က အအေးပိုင်းဒေသများတွင် အပင်ငယ်များ စိုက်ပျိုး ဖြစ်ထွန်း နိုင်စေရန် လူတို့ပြုပြင်ဖန်တီးထား သည့် မှန်လုံအိမ်၏ သက်ရောက်မှုနှင့် အလားသဏ္ဍာန် တူသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ပမာဏပိုမိုများပြားသော ကာဗွန်ဒိုင် အောက်ဆိုဒ် ဓာတ်ငွေ့များ ကမ္ဘာလေထု (Atmosphere) ထဲသို့ ဝင်ရောက်မှုရှိလာသည်နှင့်အမျှ အပူချိန်တိုးပွားလာမှုလည်း ပိုမိုများပြားလာခဲ့ရသည်။

၂၀၁၅ ခုနှစ် ပဲရစ်မြို့၌ ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့၏ အဓိကကူညီပံ့ပိုးမှုဖြင့် ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ ညီလာခံကို ကျင်းပခဲ့သည်။ ထိုညီလာခံမှ COP21 ဟု ခေါ်ဆိုသော သဘောတူညီချက်တစ်ခုကို ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့သည်။ COP21 သဘောတူညီချက်ကို တက်ရောက်လာကြသော နိုင်ငံအသီးသီးတို့က လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ကြသည်။ အဆိုပါလက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သော နိုင်ငံအသီးသီးတို့က စက်မှုတော်လှန်ရေးမတိုင်မီ ခေတ်ကာလက ရှိခဲ့သော ကမ္ဘာ့ပျမ်းမျှအပူချိန်တို့၏ အထက် ၂ ဒီဂရီဆဲလ်စီရပ်ထက် ပို၍မြင့်တက်မလာစေရန်၊ အပူချိန်ထိန်းချုပ်ရေးလုပ်ငန်းများကို ပါဝင်အားထုတ်ဆောင်ရွက်ကြရန်နှင့် ထိုအပူချိန်ထက် ၁.၅ ဒီဂရီ ဆဲလ်စီရပ်ဖြစ်စေ ၎င်းထက် လျော့ကျ၍ ဖြစ်စေ တားနိုင်သမျှ လျော့ချရေးကို ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြရန် ထိန်းချုပ်ပေးကြရန် ဖြစ်ပါသည်။

ယနေ့ခေတ်တွင် ကမ္ဘာကြီးသည် တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ် ပိုမို၍ ပူနွေးလာနေသည်ကို ကျွန်ုပ်တို့ မျက်မြင် တွေ့ရှိနေကြရသည်။ ယခုနှစ် ဇွန်လသည် ယခင်နှစ်များထက်မက သာလွန်ကာ အပူဆုံးဖြစ်နေသည်။ အကျိုးဆက်အားဖြင့် ကမ္ဘာတစ်လွှားတွင် ပိုမိုဆိုးဝါးသော တောမီးလောင်မှုများ ဖြစ်ပွားနေရသည်။ ထိုတောမီးလောင်မှုကို ရှုရှားနိုင်ငံ အာတိတ်ဒေသများ၊ အလက်စကာနှင့် ဂရင်းလန်ဒေသ၊ ဘရာဇီးလ်နိုင်ငံနှင့် ဘိုလစ်ဗီးယားနိုင်ငံမှ ကမ္ဘာ့အကြီးဆုံး အပူပိုင်းဒေသ သစ်တောကြီးများနှင့် အာဖရိကတိုက်မှ နိုင်ငံအချို့တွင် တွေ့ရှိရသည်။ အခြားအသေးစား တောမီးလောင်မှု များကိုလည်း အခြားနေရာဒေသတို့တွင် တွေ့ရှိရသည်။ တောမီးများက ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ် ဓာတ်ငွေ့များနှင့် အခြားဓာတ်ငွေ့ အမြောက်အမြားတို့ကို ထုတ်လုပ်ပေးနိုင်ပြီး ထိုဓာတ်ငွေ့ အစုအပေါင်းတို့မှ ဖန်လုံအိမ် ဓာတ်ငွေ့များ ဖြစ်ပေါ်လာကာ ကမ္ဘာကြီးကို ပူနွေးလာစေသည်။ ဤတောမီးများက ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကို ပိုမိုဆိုးဝါးပြင်းထန်စေပါသည်။ ထိုသို့သော အရှိန်အဟုန်ကြီးမားစွာ လောင်ကျွမ်းသည့် တောမီးကြီးများကြောင့် လက်ရှိကာဗွန်စုပ်ကန် (carbon sink) ဟုခေါ်ကြသော ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ်ဓာတ်ငွေ့ကို စုပ်ယူနိုင်ပြီး အကျိုးကျေးဇူးများသည့် အောက်စီဂျင်ဓာတ်ငွေ့ ထုတ်လွှတ်ပေးနိုင်သည့် သစ်တောများ၏ အရေအတွက်သည် တဖြည်းဖြည်းချင်း နည်းပါးကျဆင်းလာကာ ထိတ်လန့်ဖွယ်ကောင်းသည့်နှုန်းထိ ကျဆင်းလာပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ် အချက်ပေးခေါင်းလောင်းထိုးသည့် အဆင့်တိုင်အောင် နည်းပါးလာခဲ့ကြသည်။ ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ် စုပ်ယူနိုင်မှု ကျဆင်းလာသည်နှင့်အမျှ ဖန်လုံအိမ် သက်ရောက်မှု ပိုမိုထင်ရှားလာမည်ဖြစ်ပြီး ကမ္ဘာကြီး ပူနွေးလာမည်လည်း အရှိန်အဟုန်မြင့်မားလာမည်။ ထိုအခါ ကမ္ဘာ့လေထုအပူချိန်များသည် ပိုမိုမြင့်မားလာမည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းအပူချိန်တို့က တစ်ဖန် တောမီးများကို ပိုမိုလောင်ကျွမ်းစေနိုင်လိမ့်မည်။ တောမီးလောင်မှု များပြားလာသည်နှင့်အမျှ တစ်ဖန် ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ်ဓာတ်ငွေ့များ ပိုမိုထုတ်လုပ်နိုင်လာဦးမည် ဖြစ်သည်။ ဤနည်းအားဖြင့် ဆိုးကျိုး သံသရာစက်ဝန်းတစ်ခု ဖြစ်ပေါ်လာပြီး ထိုဆိုးကျိုးသံသရာသည် အရှိန်အဟုန်မြင့်မား လာလိမ့်မည်။

ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကို အယုံအကြည်ကင်းမဲ့သူများက ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကို ခေါင်းမာစွာ ငြင်းဆန်နေကြချိန်တွင် ဆွီဒင်နိုင်ငံမှ အသက် (၁၆) နှစ်အရွယ် မိန်းကလေးတစ်ဦးကမူ ရာသီဥတု အပြောင်းအလဲ ထိန်းချုပ်ရေးအစီအစဉ်များကို ခိုင်မာစွာထောက်ခံသည့်အနေနှင့် အတ္တလန္တိတ်သမုဒ္ဒရာကို နှစ်ပတ်ကြာ တစ်ကိုယ်တည်း ရွက်လွှင့်ကျော်ဖြတ်ကာ နယူးယောက်မြို့၌ ကျင်းပသည့် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ ရာသီဥတုပြောင်းလဲထိန်းချုပ်ရေး လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်မှု ထိပ်သီးညီလာခံသို့ တက်ရောက်ရန် လာရောက်ခဲ့ပါသည်။ လွန်ခဲ့သော ရက်အနည်းငယ်က ထိုမိန်းကလေးသည် နယူးယောက်မြို့သို့ ရောက်ရှိလာခဲ့ပါသည်။ သူမသည် ရာသီဥတု ထိန်းသိမ်းရေး တက်ကြွလှုပ်ရှားသူ တစ်ဦးဖြစ်ပြီး လေယာဉ်ခရီးစဉ်ဖြင့်လာရန် ခေါင်းမာစွာ ငြင်းပယ်ခဲ့သည်။ လေယာဉ်စီးမည့်အစား လောင်စာဆီငွေ့ လုံးဝမထွက်သည့် ရွက်လှေကို ကိုယ်တိုင်လွှင့်ကာခရီးထွက်လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာကြီးသည် အလွန်ဆိုးရွားလှသည့် ရာသီဥတုဆိုင်ရာနှင့် ဂေဟစနစ်ဆိုင်ရာ ပြဿနာအခက်အခဲများနှင့် ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရကြောင်းကို သက်သေထုပြလိုက်ခြင်းနှင့် ကမ္ဘာကြီးကို ကာကွယ်ပေးရန် ရပ်တည်ချက်တစ်ရပ် ဆောင်ရွက်ခြင်းအဖြစ် ရွက်လှေခရီးစဉ် ထွက်ခဲ့သူ ဖြစ်သည်။

ဇယား ၄.၁၁။ နည်းဗျူဟာ (၇) ရပ်ကို အသုံးပြုခြင်း

နည်းဗျူဟာ	စာပိုဒ်ဖတ်၍ နားလည်မှုအတွက် ဤနည်းဗျူဟာက မည်သို့ ကူညီပေးပုံ
သက်ဝင်လှုပ်ရှားစေခြင်း၊ နှိုးဆွခြင်း (Activation)	
ထင်မြင်ချက်တစ်ခု မှန်းဆ တည်ဆောက်ခြင်း (Inferring)	
စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း၊ ကွဲပြားရှင်းလင်းစေခြင်း (Monitoring-Clarifying)	
မေးခွန်းထုတ်ခြင်း (Questioning)	
အချက်အလက်များ ရှာဖွေခြင်း၊ ရွေးချယ်ခြင်း (Searching-Selecting)	
အနှစ်ချုပ်ခြင်း (Summarising)	
စိတ်ကူးဖြင့် ပုံရိပ်လွှာဖော်ခြင်း၊ အချက်အလက်များကို စုစည်းကြည့်ခြင်း (Visualising-Organising)	

ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန်မေးခွန်းများ

- ၁။ မြန်မာနိုင်ငံ အခြေခံပညာသင်ရိုးညွှန်းတမ်း ဆရာလမ်းညွှန် မိတ်ဆက်/နိဒါန်း တွင် ရှင်းလင်းပြထားသော ပညာရပ်နယ်ပယ်/ကဏ္ဍများအနက် အနည်းဆုံး နယ်ပယ် (၄) ခု၏ အမည်များကို ဖော်ပြပါ။
- ၂။ သင်ရိုးမာတိကာ ဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။
- ၃။ မြန်မာနိုင်ငံ အခြေခံပညာသင်ရိုးညွှန်းတမ်း ဆရာလမ်းညွှန်တွင် ဖော်ပြထားသည့် စာသင်နှစ် တစ်နှစ်စာ သင်ရိုးမာတိကာ လျာထားခွဲဝေမှု အစီအစဉ် (Year Plan) ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အဘယ်နည်း။
- ၄။ McEwan ၏ ထိရောက်ကျွမ်းကျင်စွာ စာဖတ်တတ်သူများ၏ နည်းဗျူဟာ (၇) ရပ်မှာ မည်သည်တို့ဖြစ်ကြသနည်း။

၄.၃။ သင်ယူသူများအကြောင်းကို သိရှိခြင်း

သင်ခန်းစာတစ်ခုထိရောက်မှုရှိစေရန် ဆရာက ကျောင်းသားများအကြောင်းကို သိရှိရန်နှင့် ၎င်းတို့သိခဲ့သော သင်ယူခဲ့သော အကြောင်းအရာများကို နားလည်ရန် အရေးကြီးပါသည်။ ၎င်းတို့ထံ ရှိထားသည့် အသိပညာနှင့် ကျွမ်းကျင်မှု အခြေခံကို သိရှိနားလည်ထားမှသာလျှင် သင်ခန်းစာကို သင်ယူရာ၌ ၎င်းတို့၏ လေ့လာသင်ယူမှုကို ပိုမိုကျယ်ပြန့်လာစေပြီး စိတ်ရော ကိုယ်ပါ ပါဝင်ဆောင်ရွက်တတ်စေသည်။

၄.၃.၁။ ယခင်ရှိနှင့်ပြီး အသိပညာနှင့် ကျောင်းသား၏ အဓိက အကြောင်းအရာအချက်အလက်များ

ဤသင်ခန်းစာတွင် စာသင်ချိန် (၄) ချိန် ပါဝင်သည်။

မျှော်မှန်းထားသော သင်ယူမှုရလဒ်များ

ဤသင်ခန်းစာကို သင်ယူပြီးချိန်တွင် သင်သည် -

- သင်ယူသူတစ်ဦးအနေနှင့် သင်ယူသူ၏ အဓိကအကြောင်းအရာ အချက်အလက် ဖော်ပြချက်တစ်ခုကို ပြုစုရေးသားတတ်မည်။
- သင်ခန်းစာအစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည့်အချက်များကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ပေးနိုင်ရန်အတွက် စိတ်ကူးဖြင့်မှန်းဆပုံဖော်ထားသော စာသင်ခန်းစာတစ်ခု၏ အဓိကအကြောင်းအရာများကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်တတ်မည်။

စာသင်ချိန် (၁)

ကျောင်းသားများနှင့်ကျွမ်းဝင်မှုရှိခြင်း၏အရေးပါပုံ

ကျောင်းသားများ၏ အကြောင်းကို သိရှိသည် ဆိုရာ၌ သူတို့အကြောင်း အောက်ပါ အချက်အလက်များကို သိရှိထားရုံမျှဖြင့် မလုံလောက်ပါ။

- အမည်များ
- အသက်အရွယ်များ
- သူငယ်ချင်းများ
- မိသားစုနောက်ခံ အခြေအနေနှင့်
- သင်ယူမှုဆိုင်ရာမှတ်တမ်း

“ကျောင်းသားတစ်ဦး၏ သင်ယူမှုကို လွှမ်းမိုးသက်ရောက်နေသည့် ရှုပ်ထွေးသော အကြောင်း အရင်းများ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု အပြန်အလှန် သက်ရောက်မှု အားပြိုင်မှုကို ယနေ့ခေတ် သုတေသနပြုမှုများနှင့် ယခင်ခေတ်များကထက် ကမ္ဘာနှင့်အဝှမ်း ဆက်စပ်မှု ပိုမိုများပြားလာ သော စာသင်ခန်းများက ပီပြင်စွာ ထုတ်ဖော်ပြသနေကြသည်”။^{၂၃၆}

ကျောင်းသားများ အကြောင်းကို သိရှိရန် ဤဖြစ်ရပ်လေ့လာမှုတစ်ခုကို ဖတ်ရှုပါ။^{၂၃၇}

လေးထောင့်ကွက် ၄.၂။ ဖြစ်ရပ်လေ့လာခြင်း - ကျောင်းသို့ လူတွေ့မေးမြန်းမှု လာရောက်ဖြေဆိုသော နီလာ၏ ဖြစ်ရပ်/အတွေ့အကြုံ

လူတွေ့မေးမြန်းမှု ဖြေဆိုရန် နီလာ၏ ဖခင်က နီလာကို ကျောင်းသို့ ခေါ်ဆောင်လာခဲ့သည်။ နီလာ၏ဖခင်က တစ်ချိန်လုံး ဒိုင်ခံပြောပြီး သူပြောသောအကြောင်းအရာအများစုမှာလည်း နီလာနှင့် မသက်ဆိုင်ချေ။ ထိုအချက်ကို ဆရာထန်ပါးခိုင် (Htan Par Khaing) က သတိပြုမိသည်။

၂၃၆ Powell & Kusuma-Powell, 2011, Chapter 1 online.

၂၃၇ Based on Powell & Kusuma-Powell, 2011.

နီလာကို ကြည့်ရသည်မှာ အလွန်အကျွံ အရှက်အကြောက်ကြီးပုံပေါ်နေသည့်အပြင် တစ်ဦးတည်း နေလိုသည့်ဟန် ရှိသည်။ လူများနှင့် မပြောမဆိုဝံ့၍ အထီးတည်းနေလိုပုံ ပေါက်သည်။ သူမ၏ အသက်အရွယ် (၁၁) နှစ်နှင့် စာလျှင် ပို၍ ငယ်ပုံ ပေါက်သည်။ မျက်နှာကို အောက်သို့ငုံ့ထားပြီး ဆရာနှင့်လည်း မျက်လုံးချင်းဆိုင်၍ ကြည့်ရခြင်းမရှိပါ။ သူမမျက်နှာတွင် စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှု အမူအရာ တစ်စုံတစ်ခုမျှ မတွေ့ရှိရဘဲ မျက်နှာအောက်ချနေရာမှ မော့ကြည့်လိုက်သောအခါတွင် မျက်လုံးတွင်လည်း စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုအမူအရာကို တွေ့ရသည်။ သို့တိုင်အောင် သူမ မကြာခဏ ဖြတ်ခနဲ ဖြတ်ခနဲ လှုပ်ရှားသွားတတ်သေးသည်။ လှုပ်ရှားမှု ပေါ်လာသည့်အခါတိုင်း၌ လည်း အခန်းပတ်ဝန်းကျင်ကို အထိတ်တလန့် ကြောက်ရွံ့အားငယ်စွာ ဝေ့ဝိုက်ကြည့်တတ်သည်။ သူမ၏ အမူအရာမှာ သားစားသတ္တဝါကြီးများ၏ ရန်ပြုမည့်အန္တရာယ် ကျရောက်လာတော့မည်ကို စိုးရွံ့နေသော တိရစ္ဆာန်ငယ်လေးတစ်ကောင်ပမာ ဖြစ်နေသည်။ သူမဝတ်ဆင်ထားသော ကျောင်းဝတ်စုံမှာ သူမနှင့် အရွယ်မတော်ဘဲ ကြီးလွန်းနေပြီး တစ်ပတ်ရစ်အဟောင်းမှန်းလည်း သိသာသည်။ နီလာသည် အင်္ဂလိပ်စကား မပြောတတ်သောကြောင့် ကျောင်းတွင်များစွာ အခက်အခဲတွေ့ရသည်ဟု သူမ၏ ဖခင်က ပြောပြပါသည်။

ဆရာထန်ပါးခိုင်က မေးခွန်းများဆက်လက်မေးမြန်းရင်း နီလာသည် မြန်မာစကားလည်း မပြောတတ်ကြောင်း သိလာရ သည်။ သူမ ပြောတတ်သော ဘာသာစကားမှာ သူတို့၏ တိုင်းရင်းသား/ မျိုးနွယ်စု ဘာသာစကား တစ်ခုတည်းသာရှိသည်။ လွန်ခဲ့သော (၂) နှစ်အတွင်း သူမ၏ဖခင်က မိသားစုကို ထောက်ပံ့ရန် အလုပ်ရှာဖွေရသဖြင့် သူမသည်လည်း ရွာတစ်ရွာမှ တစ်ရွာသို့ ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခဲ့ရသည်။

လူတွေ့မေးမြန်းမှုပြီးဆုံး၍ ထန်ပါးခိုင်၏ရုံးခန်းမှ ပြန်ထွက်ရန် မတ်တပ်ရပ်လိုက်ရာတွင် နီလာသည် ခလုတ်တိုက်ပြီး ခူး ထောက်လဲကျသွားခဲ့သည်။ ဆရာထန်ပါးခိုင်နှင့် သူမ၏ဖခင်တို့ နှစ်ဦးစလုံးက သူမ မတ်တပ်ရပ်နိုင်ရန် ကူညီဆွဲထူပေးကြ သည်။ နီလာထံတွင် သူမ၏လဲကျမှုအတွက် ရှက်ကိုးရှက်ကန်းအမူအရာ ထင်ရှားစွာပေါ်လွင်နေသည်။ သူမ၏ဖခင်က ဆရာ ထန်ပါးခိုင်ကို တောင်းပန်စကားဆိုခဲ့သည်။ ထို့ပြင် “ခါတိုင်း ဒီလိုမျိုး နမောနမဲ့ မဖြစ်တတ် ပါဘူးဆရာရေ ဒါပေမယ့် သူမ က တစ်ခါတစ်ရံမှ ဖိနပ်စီးရတာဆိုတော့ ခုလဲ ဖိနပ်မစီးတတ်လို့ပါ” ဟု မှောက်လဲရခြင်း အကြောင်းကို ပြောပြသည်။

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၁)။ ဖြစ်ရပ်လေ့လာခြင်း - ကျောင်းသို့ လူတွေ့မေးမြန်းမှု လာရောက်ဖြေဆိုသော နီလာ၏ ဖြစ်ရပ်/အတွေ့အကြုံ

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျောင်းသားများအကြောင်းသိရှိခြင်း၏ အရေးပါမှုကို ပိုမိုသိရှိ နားလည်လာစေရန် ဖြစ်သည်။

ဤလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ရန် ဆရာက သင်တို့အား (၄) ယောက် တစ်အုပ်စုအဖြစ် အုပ်စု ငယ်များ ဖွဲ့စည်းပေးမည်။

ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု မှတ်တမ်း (အထက်ဖော်ပြပါ လေးထောင့်ကွက် ၄.၂ ထဲမှ နီလာ၏ ဖြစ်ရပ်) ကို ပြန်လည်ဖတ်ရှုပြီး လုပ်ငန်း စတင် ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

ထို့နောက် အောက်ပါမေးခွန်းများကို ဖြေဆိုနိုင်ရန် အုပ်စုလိုက်ဆွေးနွေးပါ။

- ဆရာထန်ပါးခိုင်က နီလာကို ပထမဦးဆုံး မည်ကဲ့သို့တွေ့မြင်ရသနည်း။
- ပထမဦးဆုံး ထင်မြင်ချက်အရ ဆရာထန်ပါးခိုင်က နီလာ၏အကြောင်းကို မည်သို့ တွေးတော ခန့်မှန်းမိနိုင်သနည်း။
- နီလာတွေ့ကြုံခဲ့ရသော ကလေးဘဝမှာ မည်သို့သော ဘဝမျိုးဖြစ်သနည်း။
- နီလာ၏ မိသားစုဘဝနှင့် ပတ်သက်၍ မည်သည်တို့ကို ဆရာ ထန်ပါးခိုင် သိရှိ လာခဲ့သနည်း။
- နီလာ ခလုတ်တိုက်လဲခြင်းမှာ အဘယ်ကြောင့်နည်း။
- နီလာ၏ သင်ယူနိုင်စွမ်း အလားအလာ ပေါ်ပေါက်တိုးတက်လာစေရန် ကူညီ ရာတွင် တွေ့ရှိ/ သိရှိထားမှုများကို ဆရာ ထန်ပါးခိုင် မည်သို့အသုံးပြုနိုင်မည် နည်း။

သင်တို့ဆွေးနွေးပြီးသောအခါ သင်တို့၏ သင်ကြားမှုဆိုင်ရာ လက်တွေ့ဆောင်ရွက်ချက် အတွက် အရေးပါသောအချက်များအပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားပါ။ ထို့နောက် လေးထောင့်ကွက် (၄.၃) တွင် မြင်ကွင်းနေ့စဉ် မှတ်တမ်းကို ရေးသားပါ။ သင်၏သင်ယူမှုကို ထင်ရှားစွာသရုပ်ပေါ်လွင်စေရန်အတွက် စကားလုံးများအပြင် ရုပ်ပုံ၊ ဓာတ်ပုံစသည်တို့ကိုပါ အသုံးပြုပါ။ ဤလုပ်ငန်းကို ဆွေးနွေးရန်အတွက် သင်တို့ဆရာက အတန်းကို မူလပုံစံ ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းပေးမည်။

လေးထောင့်ကွက် ၄.၃။ မြင်ကွင်း နေ့စဉ်မှတ်တမ်း

ကျောင်းသားများနှင့် သိရှိကျွမ်းဝင်လာခြင်း

ကျောင်းသားများ၏ အကြောင်းကို ပို၍နက်ရှိုင်းစွာ (အသေးစိတ်) သိရှိလာရန် အရေးကြီးပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုကဲ့သို့ ကျောင်းသားများအကြောင်းကို သေချာကျနစွာ သိရှိထားခြင်းက ဆရာတစ်ဦး၏ အောက်ပါလုပ်ဆောင်ချက်များကို အထောက်အကူပြုစေပြီး အောင်မြင်နိုင်စေသည်။

- **ကျောင်းသားများအတွက် ဘေးကင်းလုံခြုံမှုရှိပြီး စိတ်ချရသော သင်ယူမှု ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခု ဖန်တီးတည်ဆောက်ပေးခြင်း** - ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဘေးကင်းလုံခြုံမှုအတွက်သာမကဘဲ ဆရာနှင့်ကျောင်းသားများအကြား စိတ်ချယုံကြည်ရမှုနှင့် ခင်မင်ရင်းနှီးမှုတို့ ဖွံ့ဖြိုးလာခြင်းပါ အပါအဝင်ဖြစ်သည်။
- **ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူရန်အဆင်သင့်ဖြစ်မှုကို သတ်မှတ်ပေးခြင်း** - သင်ယူရမည့် အကြောင်းအရာများသည် ကျောင်းသားများ၏ အသက်အရွယ်နှင့် ဖြစ်စေ၊ အတန်းနှင့် ဖြစ်စေ သင့်တော်မှု ဆီလျော်မှု ရှိသင့်သည်။ ကျောင်းသားများထံမှ ရရှိရန်မျှော်မှန်းထားမှု များမှာလည်း ကြောင်းကျိုး ညီညွတ်သင့်သည်။ ကျောင်းသားတစ်ဦးစီအတွက် သင်ယူမှုကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲပေးရာ၌ စမ်းသပ်စိန်ခေါ်ရာရောက်သော သင်ယူမှုလုပ်ငန်းတို့ကိုသာ ဆောင်ရွက်စေသင့်သည်။ စိုးရိမ်ပူပန်မှုများ၊ စိတ်ညစ်ညူးမှုများ ဖြစ်ပေါ်စေမည့် ကျောင်းသားအတွက် မနိုင်ဝန်များ ဖြစ်စေမည့် သင်ယူမှုလုပ်ငန်းမျိုးကိုမူ မဆောင်ရွက်စေသင့်ပါ။ “ပျင်းရိပြီးငွေခြင်းနှင့် ပူပန်သောကရောက်ခြင်းတို့ အကြားမှ နယ်နိမိတ်မျဉ်း ပေါ်တွင်သာ” သင်ယူမှုကို တည်ဆောက်သင့်သည်။^{၂၃၈} သင်ယူရာ၌ အဆင်သင့်ဖြစ်မှုတွင် အသိပညာ၊ နားလည်သဘောပေါက်မှုနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုတို့အပြင် အခြားအချက် အလက်များစွာတို့ ပါဝင်သည်။ ၎င်းအချက်အလက်များမှာ ကျောင်းသားတစ်ဦးစီ၏ ယခင်က ရရှိလာခဲ့သော သင်ယူမှုနှင့် ပတ်သက်သည့် အောင်မြင်မှု၊ ကျရှုံးမှုများ၊ မိမိကိုယ်မိမိ လေးစားတန်ဖိုးထားမှု၊ လုပ်နိုင်ကိုင်နိုင်စွမ်း ရှိသည်ဟူသော ခံယူမှု အသိတရား၊ ယဉ်ကျေးမှု ဓလေ့ထုံးတမ်းဆိုင်ရာစံများ၊ စာသင်ခန်းတွင်း (သို့မဟုတ်) အုပ်စုအတွင်း လူနေမှုအဆင့်အတန်း ဘဝအတွေ့အကြုံ။

၂၃၈ Powell and Kusuma-Powell, 2011.

စိတ်နေသဘောထား တွေးခေါ်ပုံ တွေးခေါ်နည်းနှင့် စိတ်၏ အလေ့အထ (ကိုင်းညွတ်မှု) များ တို့ဖြစ်ကြသည်။^{၂၃၉}

- **ကျောင်းသားများ၏ စိတ်ရောကိုယ်ပါ ဆောင်ရွက်မှုနှင့် အောင်မြင်မှုတို့ အမြင့်မားဆုံး ရရှိနိုင်စေရန်အတွက် သင်ရိုးညွှန်းတမ်းကို သင်ကြားရာ၌ ဆီလျော် မည့်ထိရောက်သော သင်ကြားနည်းများကို ရွေးချယ်ဆုံးဖြတ်ခြင်း** - “အဝင် နေရာများ” (access points) ဟူသော ဝေါဟာရသည် “သင်ယူရန် အကြောင်းအရာ နှင့် အယူအဆတို့ကို သင်ယူသူကျောင်းသားများနှင့် ကိုက်ညီ ဆီလျော်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သည့် ဆက်သွယ်မှုများကို ဆိုလိုပါသည်။ ထိုဆက်သွယ်မှုများကို ဆင်တူမှုရှိသော အတွေ့အကြုံများ (သို့မဟုတ်) စိတ်ဝင်စားမှုတစ်ခု (သို့မဟုတ်) သူတို့၏ တွေးခေါ် စဉ်းစားပုံ စဉ်းစားနည်းကို သိရှိမှုတို့မှတစ်ဆင့် ရရှိလာနိုင်ပါသည်။^{၂၃၈} ဤ “အဝင်နေရာများ” (access points) သည် များသောအားဖြင့် ကျောင်းသားများ၏ အားသာချက်ရှိသော နယ်ပယ်များ ဖြစ်တတ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် အနုပညာ (ပန်းချီနှင့်ဂီတ) (သို့မဟုတ်) အားကစားစသည်တို့ ဖြစ်ကြသည်။
- **စာသင်ခန်းတွင်း၌ စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုဆိုင်ရာ ဉာဏ်ရည်ကို ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးစေခြင်း** - ကျောင်းသားများ အကြောင်း အတွင်းကျကျ သိရှိနားလည်လာမှုမှတစ်ဆင့် ဆရာ များသည် အတွေးအခေါ်တို့ကို အမျိုးမျိုး လှည့်ပြောင်းတွေးခေါ်နိုင်စွမ်း ပိုမို များပြားလာခြင်း၊ သူတစ်ပါးတို့၏ ခံစားချက်များကို ပိုမို၍ နားလည်စာနာတတ် လာခြင်း၊ ပို၍သည်းခံတတ်လာခြင်း နှင့် ပိုမိုတိကျစွာ တာဝန်ယူတတ်လာခြင်း တို့ ပေါ်ပေါက်လာကြရသည်။ (ဆရာများလုပ်ဆောင်သင့်သည့် တာဝန်နှင့် ကျောင်းသားများ လုပ်ဆောင်သင့်သည့် တာဝန်တို့ ပါဝင်သည်။)^{၂၄၀}

စာသင်ချိန် (၂)

သင်တို့၏ ကျောင်းသားများအတွက် သင်ယူသူ၏ အဓိကအကြောင်းအရာအချက်အလက် ဖော်ပြချက် (Learner profile) များ ပြုစုရေးသားထားသင့်သည်။ သင်ယူမှုနှင့် ပတ်သက်

၂၃၉ Powell & Kusuma-Powell, 2011.
 ၂၄၀ Powell & Kusuma-Powell, 2011.
 ၂၄၁ Powell & Kusuma-Powell, 2011.

သော အချက်အလက်ဖော်ပြချက်များတွင် သင်ယူသူတို့၏ ကိုယ်ပိုင်စရိုက်လက္ခဏာများထဲ မှ ရှုထောင့် (၅) ရပ်ပါဝင်စေရန် အကြံပြုခဲ့ ကြသည်။ ထို့ရှုထောင့် (၅) ခုမှာ

- **ဇီဝဗေဒဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ** - ကျား/မ၊ အသက်အရွယ်၊ ကာယဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ မသန်စွမ်းမှုများ၊ ကျန်းမာရေး၊ အာရုံကြောလှုပ်ရှားရာ၌ ကျွမ်းကျင်မှုများ၊ ကောင်းမွန်စွာ လှုပ်ရှားသွားလာနိုင်စွမ်း၊ အားနည်းချက်ဖော်ထုတ်မှုမှ တွေ့ရှိလာရသော သင်ယူမှုဆိုင်ရာစွမ်းရည် ချို့တဲ့မှုများ။
- **ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အကြောင်းရင်းများ** - လူမှုစီးပွားဆိုင်ရာ အဆင့်အတန်း၊ လူမျိုးစုနှင့် လူမျိုးရေးဆိုင်ရာ နောက်ခံအခြေအနေ၊ ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ စရိုက်လက္ခဏာများ၊ ဘာသာစကားများ၊ ယုံကြည်ကိုးကွယ်ရာဘာသာတရား၊ လူမျိုးတစ်မျိုး၏ စံများနှင့် တန်ဖိုးထားမှုများ၊ ကျား/မရေးရာမျှော်မှန်းထားချက်များ။
- **စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာ လွှမ်းမိုးမှုများ** - မိသားစု ဖွဲ့စည်းပုံ၊ မိသားစုရာဇဝင် (သမိုင်းကြောင်း)၊ မကြာသေးမီက ဖြစ်ပျက်ခဲ့သော မိသားစုအခြေအနေ အပြောင်းအလဲများ (သို့မဟုတ်) မိသားစုဝင်တစ်ဦးဦးကို ဆုံးရှုံးမှုများ၊ ကျောင်းသား၏ ခံယူချက်သဘောထားများ၊ ပင်ကိုစိတ်နေသဘောထား၊ သက်တူရွယ်တူသူငယ်ချင်းများ၏ အဆင့်အတန်း၊ မိမိကိုယ်မိမိ လေးစားတန်ဖိုးထားမှု။
- **ပညာရေးဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်မှု/ ပညာရေး၌ ဆောင်ရွက်ပေါက်မြောက်မှု** - ဒြပ်ရှိအရာများ အကြောင်း စဉ်းစားရာ၌ ကျွမ်းကျင်မှုများ၊ ဒြပ်မဲ့အရာများ အကြောင်း စဉ်းစားရာ၌ ကျွမ်းကျင်မှုများ၊ အဖတ်အရွတ် ကျွမ်းကျင်မှုများ၊ အာရုံစူးစိုက်မှု၊ ယခင်က ရှိခဲ့ဖူးသော အောင်မြင်မှု၊ နှုတ်တိုက်ဘာသာစကား ဖွံ့ဖြိုးမှု၊ အရေးအသားနှင့်ပတ်သက်သော ဘာသာစကား ကျွမ်းကျင်မှု၊ ရှေ့နောက်စီစဉ်ရာတွင် တတ်ကျွမ်းမှု၊ အမျိုးအစားခွဲခြားခြင်းနှင့် ကျိုးကြောင်းပြဆွေးနွေးမှုများကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ပေးတတ်မှု။
- **သင်ယူရန် ပိုမိုနှစ်ခြိုက်သော အရာများ** - ကျောင်းသားများ၏ စိတ်ဝင်စားမှုများ၊ သူတို့ တစ်ဦးချင်းစီက စိတ်ကြိုက်တွေ့သော ဉာဏ်ရည်အမျိုးအစား၊ သင်ယူမှု ပုံစံများ (ကိုယ်ခန္ဓာလှုပ်ရှားမှုနှင့်ပတ်သက်သော ဉာဏ်ရည်၊ အကြားအာရုံနှင့်ပတ်သက်သော ဉာဏ်ရည်၊ ထိတွေ့မှုအာရုံနှင့်ပတ်သက်သော ဉာဏ်

ရည်၊ အမြင်အာရုံနှင့် ပတ်သက်သော ဉာဏ်ရည်)၊ ထုတ်လုပ်မှု/ရလဒ်ကို ပြသဟန်များ (သင်ယူတတ်မြောက်မှုကို ပြသသော နည်းလမ်းများ) နှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ လွှမ်းမိုးမှုများ။^{၂၄၂}

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၂)။ (ကျွန်ုပ်၏) သင်ယူသူ၏ အဓိကအကြောင်းအရာ အချက်အလက် ဖော်ပြချက်

ဤသင်ယူမှုလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ သင်ယူသူ၏ အဓိကအကြောင်းအရာ အချက်အလက် ဖော်ပြချက်ကို လေ့ကျင့်ရေးသားတတ်စေရန်နှင့် သင်ယူသူအဖြစ် မိမိကိုယ် မိမိ ထိုးထွင်းသိမြင်လာစေရန် ဖြစ်သည်။

ဤသင်ယူမှုလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ရန် သင်သည် သင့်ကိုယ်သင် ကျောင်းသား (သင်ယူသူ) နေရာမှ စဉ်းစားပြီး သင့်အကြောင်း (သင်၏ သင်ယူမှုအကြောင်း) နှင့် ပတ်သက်သည့် အဓိက အကြောင်းအရာ အချက်အလက်များကို ပြုစုရေးသားရမည်။ ဤလုပ်ငန်းက သင်၏ သင်ယူဟန်နှင့် သင်၏ လိုအပ်ချက်များအကြောင်း သင့်ကို ထိုးထွင်းသိမြင်စေပြီး သင်ယူသူ၏ အဓိကအချက်အလက် အကြောင်းအရာများကို ရှာဖွေဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ခြင်းဖြင့် ကျောင်းသား များအကြောင်းကို သိရှိလာစေရန် အထောက်အကူ ဖြစ်စေသည်။ ဤလုပ်ငန်းကို တစ်ဦး တည်းလုပ်ငန်းအဖြစ်ဖြစ်စေ နှစ်ယောက်တစ်တွဲလုပ်ငန်း အဖြစ်ဖြစ်စေ ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

အောက်ဖော်ပြပါပုံစံ ဇယား (၄.၁၂) “ကျွန်ုပ်၏ (သင်ယူသူ၏) အဓိကအကြောင်းအရာ အချက်အလက် ဖော်ပြချက်” ကို အသုံးပြု၍ သင်၏ အကြောင်းအရာ ဖော်ပြချက် တစ်ခုကို ပြုစုရေးဆွဲပေးရမည်။ ကျွန်ုပ်အကြောင်း အဓိကအကြောင်းအရာ အချက်အလက်ရေးရန် ပေးထားသော ကွက်လပ်တွင် ရေးသားဖြည့်သွင်းရာတွင် သင့်အား အထောက်အကူပြုပေးရန် ရှုထောင့်တစ်ခုစီအတွက် လမ်းညွှန်မေးခွန်းများ ပေးထားသည်။

^{၂၄၂} Powell & Kusuma-Powell, 2011.

သင်၏ အဓိကအကြောင်းအရာအချက်အလက် ဖော်ပြချက်ကို ပြုစုရန် ဇယား (၄.၁၂) ကို အသုံးပြုပါ။ ရှုထောင့်တစ်ခုချင်းစီအတွက် သင်၏အဓိကအကြောင်းအရာအချက်အလက် ဖော်ပြချက်ကို ရေးသားရာတွင် အကူအညီပြုနိုင်သော လမ်းညွှန်မေးခွန်းများရှိပါသည်။ သင်၏ အကြောင်းအရာ ဖော်ပြချက်ကို ရေးသားပြီးသောအခါ သူငယ်ချင်းတစ်ဦးနှင့် မျှဝေပါ။ သင်ယူသူ (ကျောင်းသား) တစ်ဦးကို သင်ကြားပေးရာ၌ သွယ်ဝိုက်အသုံးပြုနိုင်မှုများကို ဆွေးနွေးပါ။ သင်ယူသူဆိုသည်မှာ သင်ကိုယ်တိုင်နှင့် သင့်သူငယ်ချင်းကဲ့သို့သော ကျောင်းသား တစ်ဦးကို ဆိုလိုသည်။ သင်၏ စိတ်ကူးအကြံဉာဏ်များကို ကျောင်းသား (၆) ယောက်အုပ်စု များနှင့် မျှဝေပါ။ ဤလုပ်ငန်းကို ဝိုင်းဝန်းဆွေးနွေးရန် သင်တို့ဆရာက အုပ်စုငယ်များကို ပြန်လည်ပေါင်းစည်းပေးလိမ့်မည်။

ဇယား ၄.၁၂။ ကျွန်ုပ်၏ (သင်ယူသူ) အဓိကအကြောင်းအရာ အချက်အလက်များ ဖော်ပြချက်

ရှုထောင့်	လမ်းညွှန်မေးခွန်းများ	ကျွန်ုပ်၏ အဓိက အကြောင်းအရာအချက်အလက် ဖော်ပြချက်
ကျွန်ုပ်၏ (သင်ယူသူ၏) အဓိကအကြောင်းအရာ အချက်အလက် ဖော်ပြချက်		
ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာနှင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ လွှမ်းမိုးမှု များ	<ul style="list-style-type: none"> • ကျွန်ုပ်၏ လူမှုစီးပွားရေး အဆင့်အတန်း နှင့် ယဉ်ကျေးမှု နောက်ခံအခြေအနေတို့မှာ မည်သည်တို့ ဖြစ်ကြသနည်း။ • မျိုးနွယ်စုနှင့် လူမျိုးရေးဆိုင်ရာ နောက်ခံ အခြေအနေ။ • အိမ်တွင်းသုံး ဘာသာစကား။ • ယုံကြည်ကိုးကွယ်သည့် ဘာသာ၊ တန်ဖိုးထားမှုများ၊ ယုံကြည်မှုများ၊ မျှော်မှန်းချက်များ။ 	

ရှုထောင့်	လမ်းညွှန်မေးခွန်းများ	ကျွန်ုပ်၏ အဓိက အကြောင်းအရာအချက်အလက် ဖော်ပြချက်
စိတ်လှုပ်ရှား ခံစားမှုနှင့် လူမှုရေး ဆိုင်ရာ လွှမ်းမိုးမှုများ	<ul style="list-style-type: none"> • ကျွန်ုပ်၏ မိသားစု ရာဇဝင် (သမိုင်းကြောင်း) မှာ အဘယ်တို့ နည်း။ • မိသားစုဖွဲ့စည်းပုံက မည်သည့်ပုံစံဖြစ် သနည်း။ • မိသားစုအခြေအနေ အပြောင်းအလဲများ လတ်တလော ဖြစ်ပေါ်နေခဲ့သလား။ • မိသားစုထဲ၌ ဆုံးရှုံးမှုတစ်ခု ရှိခဲ့ သလား။ • ကျွန်ုပ်၏ တွေးခေါ်ပုံ တွေးခေါ်နည်းနှင့် ကျွန်ုပ်၏ ပင်ကိုစိတ်နေသဘောထား တို့မှာ အဘယ်တို့ ဖြစ်သနည်း။ • မိမိကိုယ်မိမိ လေးစားတန်ဖိုးထားမှု • သက်တူရွယ်တူ သူငယ်ချင်းများ၏ အဆင့်အတန်း 	
ကျောင်းသင်ပညာရေး ဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်မှုများ/ ပညာရေး၌ ပေါက်မြောက် အောင်မြင်မှု	<ul style="list-style-type: none"> • ကျွန်ုပ်၏ စဉ်းစားပုံ စဉ်းစားနည်း၊ ကျွမ်းကျင် မှုများသည် မည်သည်တို့နည်း။ • အဖတ်အရွတ်ကျွမ်းကျင်မှု (ဖတ်ရန် နားလည် ရာ၌ ကျွမ်းကျင်မှု အပါအဝင်) • အာရုံစူးစိုက်မှု • ယခင်က ရရှိခဲ့ဖူးသော ပညာရေးအောင်မြင်မှု • နှုတ်မူဆိုင်ရာ ဘာသာစကားနှင့် အရေး အသားဆိုင်ရာ ဘာသာစကား ဖွံ့ဖြိုးမှု • ရှေ့နောက်စီစဉ်ခြင်း၊ အမျိုးအစား ခွဲခြားခြင်း နှင့် ကျိုးကြောင်းပြ ဆွေးနွေးမှုများကို ခွဲခြား သတ်မှတ်ခြင်းတို့၌ တတ်ကျွမ်းမှု 	
သင်ယူရန်ပိုမိုနှစ်ခြိုက်သော အရာ များ၊ စိတ်ကြိုက်တွေ့ စေမည့် သင်ယူမှုများ	<ul style="list-style-type: none"> • ကျွန်ုပ်၏ စိတ်ဝင်စားမှုများသည် မည်သည် တို့ ဖြစ်ကြသနည်း။ • စိတ်ကြိုက်တွေ့သော ဉာဏ်ရည်များသည် မည်သည်တို့နည်း။ • သင်ယူဟန်များ • ထုတ်လုပ်ဟန်များ 	

သင်ယူသူအကြောင်း အဓိကအကြောင်းအရာအချက်အလက် ဖော်ပြချက်များ၏ ကောင်းကျိုး နှင့် ဆိုးကျိုးများ

သင်ယူသူ၏ အဓိကအကြောင်းအရာ အချက်အလက် ဖော်ပြချက် (leaner profile) သည် သင်ကြားမှုဖြစ်စဉ်ကို တိုးတက်ကောင်းမွန်စေနိုင်ပြီး ကျောင်းသားတစ်ဦး၏ လိုအပ်ချက်များ ကိုလည်း ပြည့်စုံအောင် ဖြည့်သည့်အရာ၌ အထောက်အကူပြုနိုင်သော ကိရိယာ တစ်မျိုး ဖြစ်သည်။ ဥပမာ - ကျောင်းသားတစ်ဦး အကြားအာရုံချို့တဲ့သည်ဟု သိထားလျှင် ဆရာက ထိုကျောင်းသားအတွက် သင်ခန်းစာကို ၎င်းသိရှိနိုင်မည့် နည်းဖြင့် ပြုပြင်ပေးထားနိုင်သည်။ ထိုကလေးကို စာသင်ခန်း၏ ရှေ့ဆုံးခုံ၌ နေရာချပေးခြင်း (သို့မဟုတ်) စကားပြောခွက် (မိုက်ခရိုဖုန်း) သုံးခြင်း (သို့မဟုတ်) စကားလုံးများအဖြစ် ပြောပြခြင်း မဟုတ်ဘဲ စာနှင့်ရေး ပြခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

ဤကဲ့သို့ ကောင်းကျိုးများရှိနိုင်သော်လည်း သင်ယူသူအကြောင်း သိရှိလာမှုကို မှန်ကန် ဆီလျော်အောင် အသုံးမပြုတတ်လျှင် ဆိုးကျိုးများ ရှိလာနိုင်ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ ကျောင်းသား မျိုးအပေါ်၌ လူအများ၏ ပုံသေကားကျ ထင်မြင်တတ်မှု (Stereotype) ကို အားပေးရာ ရောက်သွားတတ်ပါသည်။ ထိုအခါ ပုံမှန်အသိုင်းအဝိုင်းထဲမှ ဖယ်ကြဉ်ခံရခြင်း ဒဏ်ကိုပိုမိုခံစား ရနိုင်ပါသည်။ အခြားဥပမာတစ်ခုကို ကြည့်ပါ။ ကျောင်းသားတစ်ဦးသည် ယခင်နှစ်က သင်္ချာ ဘာသာရပ် အားနည်းသဖြင့် အပိုသင်ကြားပေးရန် လိုအပ်ခဲ့ကြောင်း သိရှိထားသည်ဟု ဆို ပါစို့။ ဆရာက ထိုကျောင်းသား သင်္ချာညံ့သည်ဟုမရည်ရွယ်ဘဲ ပုံသေသတ်မှတ်ထားမိ တတ်သည်။ သို့ဖြစ်ခဲ့လျှင် ထိုကျောင်းသား၏ သင်္ချာဘာသာရပ်တတ်မြောက်မှုကို စစ်ဆေး အကဲ ဖြတ်ရာတွင် စိတ်ထဲ၌ အခံထင်မြင်ချက်ရှိနေခြင်းကြောင့် ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ကျကျ သုံးသပ်နိုင် မှု နည်းပါးနိုင်သည်။ ထိုကျောင်းသား လုပ်ဆောင်မှုမှန်သမျှ ညံ့ဖျင်းသည်ဟု ထင်မြင်နေမိ တတ်သည်။

နောက်ထပ်အသုံးပြုနိုင်သော နည်းဗျူဟာများ

ကျောင်းသားများအကြောင်းကို သိရှိနိုင်စေရန် အသုံးပြုနိုင်သည့် နောက်ထပ်နည်းဗျူဟာ များကို အကြံပြုထားပါသည်။^{၂၄၃}

^{၂၄၃} Powell & Kusuma-Powell, 2011.

- **ကျောင်းသား၏ ယခင်ကရှိခဲ့သော ပညာရေးဆိုင်ရာ တတ်မြောက်မှု မှတ်တမ်းများကို ကြည့်ရှုလေ့လာပါ။** တစ်ဦးချင်းစီ၏ လိုအပ်ချက်နှင့် ကိုက်ညီအောင် သင်ယူမှုကို လိုက်လျောညီထွေ ပြောင်းလဲပေးနိုင်ရန်အတွက် အထောက်အကူ ပြုသည့် ကျောင်းသားတစ်ဦး၏ သင်ယူမှုဆိုင်ရာ သမိုင်းကြောင်းကို သိရှိရန်လိုအပ်သည်။ သို့သော် ထိုအချက်ပေါ်မူတည်၍ ကျောင်းသား၏ အရည်အချင်းကို ကြိုတင်အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှု မပြုပါနှင့်။ ၎င်း၏ အရည်အချင်းအပေါ် အထင်အမြင်သေးခြင်းကို ရှောင်ပါ။
- **ကျောင်းသားမိဘများနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းပါ/ စစ်တမ်းကောက်ယူပါ။** မိဘများသည် သူတို့ သားသမီးများ အကြောင်းကို ကောင်းစွာသိရှိနားလည်ထားသူများ ဖြစ်ကြ၍ ကျောင်းသားတို့၏ သင်ယူမှုပုံစံအကြောင်းထိုးထွင်း သိမြင်နိုင်သူများ ဖြစ်ကြသည်။ ကျောင်းသား၏ ပညာရေး တိုးတက်မှုတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ပေးတတ်ကြသောအခါ မိဘများက ၎င်းတို့၏ အရေးပါသော အခန်းကဏ္ဍကို သေချာစွာသိရှိထားကြသည်။ ၎င်းတို့သည် ကျောင်းသားများအတွက် လက်ဦးဆရာများနှင့် တွဲဖက်သင်ယူသူများ ဖြစ်ကြကြောင်းကို ကောင်းစွာ သိရှိထားကြသည်။
- **စီစဉ်တကျဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ထားသော ကြည့်ရှုလေ့လာမှုပြုပါ။** ကျောင်းသားများ၏ နေ့စဉ်ဘဝ သွားလာလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်မှု မှန်သမျှတို့ကို ကြည့်ရှုလေ့လာထားပါ။ အကဲမဖြတ်ပါနှင့်။ သို့သော် သင်မြင်ရသမျှ ကြားရသမျှတို့ကို တိကျစွာ ရေးသားမှတ်တမ်းတင်ထားပါ။ အချက်အလက်များ စုဆောင်း ကောက်ယူရာတွင် နည်းအမျိုးမျိုး ပုံစံအမျိုးမျိုးကို အသုံးပြုရန် ကောက်ယူပါ။ ထိုသို့ ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ကျောင်းသားတစ်ဦးစီ အကြောင်းကို သိရှိနားလည်လာစေမည် ဖြစ်သည်။ ထိုအခါ ကျောင်းသားတစ်ဦးစီ အကြောင်းကိုဖြစ်စေ၊ ကျောင်းသားအုပ်စုများအကြောင်းကို ဖြစ်စေ သင့်အနေနှင့် ပိုမိုကျယ်ပြန့်စွာ သိရှိနားလည်လာနိုင်သည်။ သူတို့အကြောင်းကို လေ့လာရာတွင် ပြင်ပအကြောင်းအရင်းများ ရော စိတ်တွင်းဆိုင်ရာ အကြောင်းရင်းများကိုပါ ထည့်သွင်းစဉ်းစားပါ။
- **သင်၏ကြည့်ရှုလေ့လာမှုပုံစံ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံကို ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားပါ။** ဤလုပ်ငန်းကို သင်ကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ သင်၏အပေါင်းအသင်းတစ်ဦးနှင့်အတူ တွဲ၍ဖြစ်စေ ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ သင်၏ကျောင်းသားများအကြောင်း သိရှိနားလည်လာမှုနှင့် သင်၏လက်တွေ့ကျင့်သုံးမှုအကြောင်းကို အကောင်း/အဆိုး

သုံးသပ်ဝေဖန်ရာတွင် အထောက်အပံ့ပြုပေးနိုင်သည်။ မည်သည့် လေ့လာပုံ လေ့လာနည်းက လက်တွေ့အသုံးဝင်ပြီး မည်သည့်နည်းကို ပြောင်းလဲပစ်သင့် သည် စသည်တို့ကို ပြန်လည် သုံးသပ်စဉ်းစားရမည်။

- **ကျောင်းသားများ၏ ကိုယ်တိုင်ရေး အစီအရင်ခံစာများ (Self-reports)**။ ဆရာ နှင့် ဆွေးနွေးခြင်း အားဖြင့်ဖြစ်စေ မိမိကိုယ် မိမိပြန်လည် သုံးသပ်စဉ်းစားခြင်း အားဖြင့် ဖြစ်စေ ကျောင်းသားများသည် သူတို့သင်ယူပုံအကြောင်း သူတို့ ကိုယ်တိုင် သိရှိနားလည်လာကြမည်။ သူတို့၏ ထိုနားလည် သဘောပေါက်မှုက ဆရာ၏ လေ့လာမှုကို အထောက်အကူပြုပေးနိုင်သည်။
- **လုပ်ငန်းပေးခြင်း နှင့် သင်ယူမှုဆိုင်ရာ လက်တွေ့ဆောင်ရွက်မှုများ** - ကျောင်းသား များအား လုပ်ငန်းပေးခြင်း၊ သင်ယူမှုဆိုင်ရာ လက်တွေ့ဆောင်ရွက်မှုများ၌ ပါဝင် စေခြင်းတို့အားဖြင့် သူတို့အကြောင်း အဓိက အကြောင်းအရာအချက်အလက် များကို ဆရာက စုဆောင်း သိရှိနိုင်သည်။ သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများထဲတွင် ကစား နည်းများကိုလည်းထည့်သွင်းနိုင်သည်။

စာသင်ချိန် (၃)

စိတ်ကူးဖြင့် မှန်းဆပုံဖော်ထားသော စာသင်ခန်းများ

သင်တို့တက်ရောက်သင်ကြားနေသော ပညာရေး ဒီဂရီကောလိပ်သင်တန်း၏ လေးနှစ်တာ သင်တန်းကာလ တစ်လျှောက်တွင် ပညာရေး ဒီဂရီကောလိပ်အပါအဝင် ကျောင်း အများအပြားတို့၌ လက်တွေ့တန်းပြ လေ့ကျင့်ခြင်းကို ဆောင်ရွက်ကြရမည်ဖြစ်သည်။

ထိုလက်တွေ့တန်းပြ (လက်တွေ့) ကာလကို သင်တန်းကာလ (၄) နှစ်အတွက် အောက်ပါ အတိုင်း ပိုင်းခြားသတ်မှတ် ပေးထားသည်။

ပထမနှစ် သင်တန်း	(၄) ပတ်
ဒုတိယနှစ် သင်တန်း	(၆) ပတ်
တတိယနှစ် သင်တန်း	(၈) ပတ်
စတုတ္ထနှစ် သင်တန်း	(၈) ပတ်

လက်တွေ့တန်းပြသင်ကြားခြင်းများက သင်တို့အား ပညာရေးဆိုင်ရာ နေရာအခင်းအကျင်း အမျိုးမျိုးတို့ရှိ ဆရာ အမျိုးမျိုးနှင့် ကျောင်းသားအမျိုးမျိုးတို့အကြောင်း အတွေ့အကြုံများ ရရှိစေသည်။ လက်တွေ့တန်းပြ ဆောင်ရွက်မှုများက သင်ကြားမှုသင်ယူမှုဖြစ်စဉ်၏ ရှုထောင့်စုံတို့ကို ပိုမိုနားလည် သဘောပေါက်လာစေရန်နှင့် သင့်အား ပညာရေးဆိုင်ရာ နေရာအခင်းအကျင်းပုံစံ အမျိုးမျိုးတို့နှင့် ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်စေရန် အထောက်အကူပြုပေးသည်။

ဤသင်ယူမှုဖြစ်စဉ်ကို ဆက်လက်တိုးတက်မှု ရရှိစေရန် မြန်မာနိုင်ငံရှိ စိတ်ကူးဖြင့်မှန်းဆပုံဖော်ထားသော စာသင်ခန်းအမျိုးအစား (၄) မျိုးနှင့် သင်တို့အား မိတ်ဆက်ပေးမည်။ ထိုစာသင်ခန်းတို့မှာ စိတ်ကူးဖြင့်သာ မှန်းဆတည်ဆောက် ထားခြင်းဖြစ်ပြီး အမှန်တကယ် တည်ရှိကြသည် မဟုတ်ချေ။ သင်တို့အား သင်ကြားမှု သင်ယူမှုဆိုင်ရာ နားလည် သဘောပေါက်မှု ဖွံ့ဖြိုးစေရေးတွင် အထောက်အပံ့ ပြုပေးနိုင်ရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ဆရာများက ဖန်တီးတည်ဆောက်ထားသော စိတ်ကူးထဲမှ စာသင်ခန်း အမျိုးအစားသာ ဖြစ်ကြသည်။ စိတ်ကူးဖြင့် မှန်းဆပုံဖော်ထားသော စာသင်ခန်း (၄) မျိုးမှာ -

- မြို့ပြဒေသမှ အစိုးရကျောင်းတစ်ကျောင်း
- မြို့ပြဒေသမှ ကိုယ်ပိုင်ကျောင်းတစ်ကျောင်း
- ကျေးလက်ဒေသမှ အစိုးရကျောင်းတစ်ကျောင်း
- ကျေးလက်ဒေသ ဝေးလံခေါင်သီသော နေရာမှ ကျောင်းတစ်ကျောင်း

စာသင်ခန်းတစ်ခုစီ၏ အဓိကကျသော အကြောင်းအရာအချက်များကိုလည်း ဖော်ပြထားသည်။ ၎င်းဖော်ပြချက်များတွင် အောက်ပါတို့ ပါဝင်ကြသည်။

- **သင်ယူမှုအခြေအနေဆိုင်ရာ ခွဲခြားစိတ်ဖြာလေ့လာမှု (Situational analysis)** - ထိုလေ့လာမှုတွင် ကျောင်း၊ စာသင်ခန်း၊ ပထဝီဝင်ဆိုင်ရာ နယ်မြေဒေသ၊ ကျောင်းသားများ၊ မိသားစုများနှင့် ရပ်ရွာလူထုအကြောင်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်တို့ ပါဝင်ကြသည်။
- **ဆရာနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း** - ဤစိတ်ကူးဖြင့် မှန်းဆသရုပ်ဖော်ထားသော ကျောင်းတစ်ကျောင်းမှ ဆဋ္ဌမတန်း စာသင်ခန်းတွင် သင်ကြားနေသော ဆရာတစ်ဦးနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း။

- ထိုစာသင်ခန်းမှ ကျောင်းသား (သင်ယူသူ) အချို့၏ အဓိက အကြောင်းအရာ အချက်အလက်ဖော်ပြချက်များ (Learner profile)။

ဤသင်ခန်းစာကို သင်ယူနေစဉ်အတွင်း မြို့ပြဒေသမှ အစိုးရကျောင်းတစ်ကျောင်း၏ အဓိက ကျသော အချက်အလက်အကြောင်းအရာ ဖော်ပြချက်များကို ကျွန်ုပ်တို့ ဆန်းစစ်လေ့လာကြမည်။ ထိုလုပ်ငန်းကို စတင်ဆောင်ရွက်ရန် သင်ယူမှုအခြေအနေဆိုင်ရာ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာလေ့လာမှု (Situation Analysis) ကို ကြည့်ရှုမည် ဖြစ်သည်။ ထိုလေ့လာမှုပါ အချက်အလက်များကို ဇယား (၄.၁၃) တွင် ဖော်ပြထားသည်။

ဇယား ၄.၁၃။ မြန်မာနိုင်ငံ မြို့ပြဒေသရှိ အစိုးရကျောင်းတစ်ကျောင်းမှ စိတ်ကူးမှန်းဆ ပုံဖော်ထားသည့် စာသင်ခန်းတစ်ခု၏ သင်ယူမှုအခြေအနေဆိုင်ရာ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာလေ့လာမှု

ကျောင်းအမည်	အတန်း (အဆင့်) များ/ သက်ရွယ်အုပ်စု
အမှတ် (၆) အခြေခံပညာအလယ်တန်းကျောင်း၊ အင်းစိန် မြို့နယ်။ ကျောင်းအုပ်ကြီး - ဒေါ်စန်းဝင်း	အတန်းများ - ပဉ္စမတန်း၊ ဆဋ္ဌမတန်း၊ သတ္တမတန်းနှင့် အဋ္ဌမတန်း (၅) တန်း၊ (၆) တန်း၊ (၇) တန်း နှင့် (၈) တန်း)
ကျောင်းပတ်ဝန်းကျင်အနေအထား	
ပထဝီဝင်ဆိုင်ရာဒေသအားဖြင့် တည်နေရာ	ရန်ကုန်မြို့
ကျောင်းရှိ ကျောင်းသား စုစုပေါင်း အရေအတွက်	(၁၅၄) ဦးခန့်
အတန်းအရေအတွက် စုစုပေါင်း	
ဆရာဦးရေ/ဆရာအရေအတွက်	(၈) ဦး - ဘာသာရပ်ပြ ဆရာ (၆) ဦး - ကာယနည်းပြဆရာ (၁) ဦး - ကွန်ပျူတာ ဌာနခွဲနည်းပြ ဆရာ (၁) ဦး (PGDMA)
သင်ကြားစီမံမှု အထောက်အကူပြု ဝန်ထမ်းအဖွဲ့	ကျောင်းအုပ်ကြီး (၁)ဦး၊ ကျောင်းစာရေး (၁) ဦး
သင်ကြားရေးဝန်ထမ်း (ဆရာ) များ၏ ကျွမ်းကျင်မှု (ပညာ အရည်အချင်း)	ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ရ (သို့မဟုတ်) သိပ္ပံဘွဲ့ရသူများ
စာသင်ခန်း အရေအတွက်နှင့် ကျောင်းသားများအတွက် စာသင်ခန်းအရေအတွက် လုံလောက် ပြည့်စုံမှု ရှိ/မရှိ	စာသင်ခန်း အရေအတွက် (၅) ခု၊ ကျောင်းသားဦးရေနှင့် မျှတမှုရှိပြီး လုံလောက်ပြည့်စုံသည်

စာကြည့်တိုက်များ၊ ဂီတခန်းများ၊ ပန်းချီခန်းများ၊ အားကစားရုံ/ အားကစားလေ့ကျင့်ရာ ခန်းမ၊ အစည်းအဝေးခန်းမနှင့် အခြားသတ်မှတ်ထားသည့် နေရာကွက်လပ်များ (ရိုး/မရိုးနှင့် အရေအတွက်)	စာကြည့်တိုက် (၁) ခု စားပွဲတင် တင်းနစ် ကစားနိုင်သည့် အခန်း (၁) ခန်း အထွေထွေစုဝေးပွဲ ကျင်းပရန် (assembly) ခန်းမ (၁) ခန်း
အခြားသင်ကြားမှုဆိုင်ရာ အထောက်အကူပြု ပစ္စည်းအသုံးအဆောင်များ	စားပွဲခုံများနှင့် ထိုင်ခုံများ
နည်းပညာရရှိသုံးစွဲနိုင်မှု (ကွန်ပျူတာများ၊ ဓာတ်သင်ပုန်းများ (tablets) ၊ ကွန်ပျူတာသဖွယ် သုံးနိုင်သော အဆင့်မြင့်ဖုန်းများ (smart phone) စသည်	ကွန်ပျူတာ (၁) လုံး မိုဘိုင်းဖုန်း (လက်ကိုင်ဖုန်း) (၁) လုံး
(ကျောင်းလုပ်ငန်း) ဖွဲ့စည်းပုံ (structure) နှင့် ကျောင်းတွင်း အစီအစဉ်များ (အားကစား၊ ဘာသာရေး၊ ကျောင်းဆင်းချိန် လှုပ်ရှားမှုများ၊ ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ)	အားကစားပွဲများ၊ ပြိုင်ပွဲအမျိုးအစား အမျိုးမျိုး (ဉာဏ်ပြိုင်ပွဲ)၊ စာစီစာကုံး ပြိုင်ပွဲများ၊ ကဗျာရွတ်ဆိုပြိုင်ပွဲများ နှင့် ဝိုင်းဖွဲ့ဆွေးနွေးမှုများ
ဒဿနိကဗေဒ (အတွေးအခေါ် သဘောတရား အပိုင်း) မျှော်မှန်းထားချက်များ နှင့် စည်းမျဉ်း ဥပဒေများ စသည်	အဓိကကျသော ရည်မှန်းချက် ပန်းတိုင်များမှာ ကိုယ်ကျင့် စာရိတ္တ ကောင်းမွန်မှု၊ စည်းကမ်း ရိုသေလိုက်နာမှု နှင့် ပညာရေး အဆင့်အတန်း မြင့်မားမှုတို့ဖြစ်ကြသည်။
ကျောင်းသားများ၏ စိတ်ဝင်စားမှုများနှင့် လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုများ	ပြိုင်ပွဲများတွင် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ရခြင်းကို စိတ်ဝင်စားကြသည်။
စာသင်ခန်းပတ်ဝန်းကျင်အနေအထား	
အခန်းအရွယ်အစား	- အလျား ၂၅ ပေ x အနံ ၅၀ ကျယ်ဝန်းသော အခန်း (၃) ခန်း - အလျား ၅၀ ပေ x အနံ ၂၅ ပေ ကျယ်ဝန်းသော အခန်း (၂) ခန်း
စာသင်ခန်းများ၌ ရှိသော အထောက်အကူပြု အသုံးအဆောင် ပစ္စည်းများ	သင်ပုန်းဖြူ (၁) ချပ်၊ စာရေး စားပွဲများ၊ ထိုင်ခုံများ၊ တိုင်ကပ်နာရီ (၁) လုံး
စာသင်ခန်းတွင် အသုံးပြုရသော သင်ကြားရန် ဘာသာစကား	မြန်မာဘာသာစကား
ကျောင်းသားများ	
စာသင်ခန်းတစ်ခန်းရှိ ကျောင်းသားအရေအတွက်	ခန့်မှန်းခြေ (၃၆) ဦးအထိ
ယောက်ျားလေး၊ မိန်းကလေး အချိုးအစား ပျံ့နှံ့မှု	ခန့်မှန်းခြေအားဖြင့် ယောက်ျားလေး (၁၇) ဦးနှင့် မိန်းကလေး (၁၉) ဦးခန့်

မိသားစုများ	
မိသားစု ဖွဲ့စည်းပုံများ/ မိရိုးဖလာ အတူစုပေါင်း နေကြသော မိသားစုကြီးများ၊ (မိဘ၊ သားသမီး၊ အဘိုးအဘွား၊ ဝမ်းကွဲညီ အစ်ကိုမောင်နှမစသည်တို့ အတူစုပေါင်းနေသော ဘုံမိသားစုကြီး) (traditional extended family)၊ မိတစ်ကွဲ ဖတစ်ကွဲ မိသားစု (single parent) လူပိုလုံးဝ မပါဝင်သော အမိ၊ အဖနှင့် သားသမီးများချည်းသာရှိနေသော မိသားစု (nuclear family)	မိသားစုအများမှာ မိရိုးဖလာ အတူ စုပေါင်းနေကြသော ဘုံ မိသားစုကြီးများ (traditional extended families)
အိမ်တွင်ပြောသော ဘာသာစကား	မြန်မာစကား
မိဘများ အလုပ်အကိုင်	ဈေးသည်များ၊ ခေါင်းရွက်ဗျတ်ထိုး ဈေးသည်များ၊ မြန်မာ့ မီးရထားမှ အစိုးရဝန်ထမ်းများ
မိဘများ၏ ပညာရေးအဆင့်အတန်း	များသောအားဖြင့် အခြေခံပညာအဆင့် ပြီးစီးသည်အထိသာ ပညာသင်ယူကြသည်။ ဘွဲ့ရထားသော မိဘအရေအတွက် အနည်းငယ်သာ ရှိသည်။
ကျောင်းလုပ်ငန်းများ၌ မိဘများပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု	ကျောင်းလုပ်ငန်းများတွင် စိတ်ဝင်စားမှု နည်းပါးကြသည်။ မိဘဆရာအသင်း အစည်းအဝေးပွဲများတွင် ကျောင်းသားမိဘ များထဲမှ သုံးပုံတစ်ပုံခန့်သာ တက်ရောက် ကြသည်။
ရပ်ရွာလူထု	
လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ (ကျား/မ၊ အသက်အရွယ်၊ မိသားစုအရွယ်အစား၊ မိသားစု အမျိုးအစား)	မိသားစုအရွယ်အစား ကြီးမားကြသည်။ အများစုမှာ ဆင်းရဲနွမ်းပါးကြသည်။
လူမှုစီးပွားရေး အဆင့်အတန်း/ဝင်ငွေ အုပ်စုများ	ရပ်ရွာလူထုထဲတွင် ချမ်းသာကြွယ်ဝသော မိသားစုများ ရှိကြ သော်လည်း သူတို့၏ သားသမီးများကို အခြားကျောင်းတွင် ထားကြသည်။
ယဉ်ကျေးမှုအမျိုးအစား စုံလင်မှု (မည်သည့် အုပ်စု များပါဝင် သနည်း-ဘာသာရေး/ ယုံကြည်မှုစသည်)	အများစုမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ ဖြစ်ကြပြီး ဟိန္ဒူဘာသာဝင် အနည်းငယ် နှင့် အစ္စလာမ် ဘာသာဝင် အနည်းငယ် ရှိကြ သည်။
ရပ်ရွာထဲ၌ တည်ရှိနေကြသော ပညာရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့ အစည်းများ (ကျောင်း၊ တက္ကသိုလ် စသည်များ)	အထက်တန်းကျောင်း (၁) ကျောင်း မူလတန်းကျောင်း (၁) ကျောင်း ပြည်သူ့ဆေးရုံ (၁) ခု (ကျောင်းအနီး၌ ရှိသည်)
ရပ်ရွာလူထု၏ လိုလားချက်များနှင့် မျှော်မှန်းထားချက်များ	စည်းကမ်းကျန ကောင်းမွန်ပြီး စိတ်ကောင်း နှလုံးကောင်းရှိ သည့် ပညာရေးထူးချွန်ထက်မြက်သော ကျောင်းသားများကို ပြုစုပျိုးထောင် မွေးထုတ်ပေးရန်

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၃)။ သင်ယူမှုအခြေအနေဆိုင်ရာ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာလေ့လာမှုကို အနှစ်ချုပ်ဖော်ပြခြင်း

ဤသင်ယူမှုလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ သင်ယူမှုအခြေအနေဆိုင်ရာ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ လေ့လာမှုကို တိုက်ဆိုင်စိစစ်တတ်ရန် ဖြစ်သည်။

ဤလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရန် ဆရာက သင်တို့အား အုပ်စုတစ်စုလျှင် ကျောင်းသား (၄) ဦးစီ ပါဝင်သော အုပ်စုငယ်များအဖြစ် ဖွဲ့စည်းပေးမည်။ အုပ်စုများက မြို့ပြ အစိုးရကျောင်းတစ်ခု တွင် စိတ်ကူးဖြင့် မှန်းဆပုံဖော်ထားသော စာသင်ခန်း၏ ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေခွဲခြမ်း လေ့လာမှုကို ပြန်လည်ဖတ်ရှုလေ့လာခြင်းအားဖြင့် လုပ်ငန်းစတင် ဆောင်ရွက်ရမည်။

ကျောင်း၊ စာသင်ခန်း၊ ကျောင်းသားများ၊ ၎င်းတို့၏မိသားစုများနှင့် ရပ်ရွာလူထု အကြောင်း သင်တို့သိရှိလာရသည့် အချက်အလက်များကို ဆွေးနွေးပါ။ ထို့နောက် အုပ်စုဝင် ကျောင်းသား များ စုပေါင်းပြီး ရှုထောင့်တစ်ခုစီအကြောင်းကို အနှစ်ချုပ်ရေးသားပါ။ (ကျောင်း၊ စာသင်ခန်း၊ ကျောင်းသားများ၊ မိဘများ၊ ရပ်ရွာလူထု) သင်တို့အုပ်စုမှ ဆွေးနွေးရရှိထားသည့် ရှုထောင့် တစ်ခုစီ၏ အနှစ်ချုပ်အကြောင်းအရာများကို ဇယား (၄.၁၄) မှ အလယ်ကော်လံတွင် ရေးသား ပါ။ ဇယား (၄.၁၄) က ကျောင်းပတ်ဝန်းကျင် သင်ယူမှုအခြေအနေဆိုင်ရာခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ လေ့လာမှုအနှစ်ချုပ်ကို ဖော်ပြထားသည်။ ကျောင်းပတ်ဝန်းကျင် သင်ယူမှုအခြေအနေဆိုင်ရာ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာလေ့လာမှုကို အနှစ်ချုပ်ရေးသားပြီးသောအခါ ၎င်းအချက်အလက်များထဲမှ ကဏ္ဍတစ်ခုစီအတွက် သင်ကြားမှုသင်ယူမှုတွင် သွယ်ဝိုက် အသုံးပြုနိုင်မှု များကို အုပ်စုဝင် ကျောင်းသားများနှင့် ဆွေးနွေးပါ။ ထိုစိတ်ကူးစိတ်သန်းများကို ဇယား (၄.၁၄) တွင် ပါဝင် သည့် “သင်ကြားသင်ယူမှုအတွက် သွယ်ဝိုက်အသုံးပြုနိုင်မှုများ” အကွက်အောက်တွင် ထည့်သွင်းရေးသားပါ။ ဥပမာတစ်ခုကို ဇယားတွင် ပုံပိုးပေးထားသည်။

ဥပမာအားဖြင့် အကယ်၍ ကျောင်းသားမိဘများနှင့် မိသားစုဝင်များသည် အကူအညီပေး တတ်သူများ ဖြစ်ကြပြီးလျှင် ကျောင်းသား၏ မိသားစုဝင်များ အတန်းသို့ လာရောက်ပြီး သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ကူညီဆောင်ရွက်နိုင်စေမည့် အချိန်များကို သင်တို့က သတ်မှတ်ပေးနိုင်သည်။ ကျောင်းသို့လာ၍ သူတို့အလုပ်အကိုင်အကြောင်း (သို့မဟုတ်) သူတို့ ဝါသနာအကြောင်း လာရောက် ဟောပြောရှင်းလင်းပြရန် (သို့မဟုတ်) ကျောင်းလုပ်ငန်းနှင့်

တစ်နည်းမဟုတ်တစ်နည်း ဆက်စပ်သည့် လုပ်ငန်းတစ်စုံတစ်ခုတွင် ပါဝင်ကူညီဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် အခွင့်အလမ်းများ ရှာပေးခြင်း၊ အချိန်ရှာဖွေပေးခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ အခြားသွယ်ဝိုက် အသုံးပြုနိုင်မှုတစ်ခုကို ဥပမာပေးပါမည်။ အကယ်၍ စာသင်ခန်းအနေအထား အခင်းအကျင်းအရ အင်တာနက်သုံးစွဲနိုင်ခြင်း မရှိလျှင် သင့်အနေနှင့် ထိုအချက်ကို သွယ်ဝိုက်အသုံးပြုနည်းရှိပါသည်။ ကွန်ပျူတာအသုံးပြုရမည့် သင်ယူမှုလုပ်ငန်းမျိုးကို မသုံးစွဲဘဲ အဆင့်မြင့်နည်းပညာသုံးစွဲရန်မလိုသော လုပ်ငန်းပေးစာရွက်များ၊ အခြားစာရွက်စာတမ်းများ သင်ထောက်ကူ ပစ္စည်းများနှင့် ရင်းမြစ်များကိုသာ သုံးစွဲရန် ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

သင်တို့အုပ်စုရှာဖွေတွေ့ရှိထားသည့် “သင်ယူမှုအခြေအနေဆိုင်ရာ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ လေ့လာမှု မှရရှိထားသော အချက်အလက်များက သွယ်ဝိုက်ရည်ညွှန်းနေသော အသုံးပြုနိုင်မှု” တို့ကို ရေးသား ပြီးစီးသွားသောအခါ ထိုအချက်များကို အခြားအုပ်စုများနှင့် မျှဝေပါ။ ထို့နောက် သင်တို့ဆရာက အုပ်စုများအားလုံးကို ပြန်လည်ပေါင်းစည်းပြီး တစ်တန်းလုံးဆွေးနွေးမှုကို ဦးဆောင်ပေးလိမ့်မည်။

ဇယား ၄.၁၄။ သင်ယူမှုအခြေအနေဆိုင်ရာ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာလေ့လာမှု အနှစ်ချုပ်

သင်ယူမှုအခြေအနေဆိုင်ရာ ခွဲခြမ်း စိတ်ဖြာလေ့လာမှု ရှုထောင့်	အနှစ်ချုပ်	သင်ကြားမှု သင်ယူမှု အတွက် သွယ်ဝိုက် ရည်ညွှန်းမှုများ (သွယ်ဝိုက် အသုံးပြုနိုင်မှု)
ပတ်ဝန်းကျင်အနေအထား (ကျောင်း)	ဤကျောင်းသည် သေးငယ်သော အစိုးရကျောင်း ဖြစ်ပြီး ဆရာ (၆) ဦးနှင့် ဆရာအကူ (၂) ဦးရှိသည်။ အတန်း (၅) တန်းအတွက် လုံလောက်သော နေရာရှိပြီး စားပွဲတင်တင်းနစ်ဆော့ရန် အခန်းတစ်ခန်းရှိပြီး စုပေါင်း အစည်းအဝေးခန်းမလည်း ရှိသည်။ နည်းပညာဆိုင်ရာတွင် အကန့်အသတ်များ ရှိသည်။ အားကစားနှင့် အခြားပြိုင်ပွဲများသည် ရေပန်းစားသောပွဲများ ဖြစ်သည်။ စာရိတ္တ၊ စည်းကမ်းနှင့် မြင့်မားသော ပညာရေး အဆင့်အတန်းသည် ကျောင်း၏ အရေးပါသော တန်ဖိုးများဖြစ်သည်။	နည်းပညာဆိုင်ရာတွင် အကန့်အသတ်များ ရှိသည့်အတွက် သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများသည် အခြေခံပစ္စည်းများဖြစ်သော သင်ပုန်းများ၊ ကားချပ်များကိုသာ အားကိုးရသည်။ စားပွဲတင်တင်းနစ်အခန်းသည် စားပွဲတင်တင်းနစ် နှင့်တကွ အခြားအားကစားပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပ၍ရသော နေရာဖြစ်သည်။

သင်ယူမှုအခြေအနေဆိုင်ရာ ခွဲခြမ်း စိတ်ဖြာလေ့လာမှု ရှုထောင့်	အနှစ်ချုပ်	သင်ကြားမှု သင်ယူမှု အတွက် သွယ်ဝိုက် ရည်ညွှန်းမှုများ (သွယ်ဝိုက် အသုံးပြုနိုင်မှု)
ပတ်ဝန်းကျင် အနေအထား (စာသင်ခန်း)		
ကျောင်းသားများ		
ကျောင်းသားများ၏ မိသားစုဝင် များ		
ရပ်ရွာလူထုများ		

စာသင်ချိန် (၄)

ဆရာ

စိတ်ကူးဖြင့် မှန်းဆပုံဖော်ထားသော စာသင်ခန်းတစ်ခန်းစီတွင် စိတ်ကူးဖြင့်မှန်းဆ ထည့်သွင်းထားသော ဆရာတစ်ဦးစီရှိကြသည်။ ဆရာအမျိုးမျိုးတို့၌ ဘဝနောက်ခံအကြောင်းတရားအမျိုးမျိုး၊ ပညာအရည်အချင်းအမျိုးမျိုးနှင့် အတွေ့အကြုံအမျိုးမျိုးတို့ ရှိကြသည်။ သူတို့၌ သင်ကြားရာတွင် မည်သည့်အချက်တို့ကအရေးကြီးသနည်းဟု စဉ်းစားသုံးသပ်ရာတွင်လည်း ထင်မြင်ချက်အမျိုးမျိုး ရှိကြသည်။

ပုံ ၄.၂။ ဆရာနှင့်တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း

လေးထောင့်ကွက် (၄.၄) တွင် အစိုးရကျောင်းတစ်ကျောင်း၌ ဆဋ္ဌမတန်းတွင် သင်ကြားနေသူ ဆရာမ ဒေါ်ဝါဝါစိုးနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခန်းကို ပြသထားသည်။

လေးထောင့်ကွက် ၄.၄။ ဆရာမနှင့်တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း စာသားဖော်ပြမှု

ဆရာမအဖြစ် လုပ်ကိုင်နေတာဘယ်လောက်ကြာပါပြီလဲ။

နှစ်(၃၀) ရှိပါပြီ။

သင်ကြားရေးနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဘယ်အချက်ကို ကြိုက်နှစ်သက်သလဲ။

သင်ကြားရေးလုပ်ငန်းဟာ ကျွန်မရဲ့ဝါသနာပါလုပ်ငန်းတွေထဲက တစ်ခု အမြဲဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်မငယ်စဉ် ကလေးဘဝ အခြားကလေးတွေနဲ့အတူ ဆရာမလုပ်တမ်းကစားကြတဲ့အခါ ကျွန်မက ဆရာမနေရာမှာဘဲ ကစားရတာကို သဘောကျ လေ့ရှိပါတယ်။ အဲဒီတုန်းကကျွန်မရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်က ကျွန်မ အရွယ်ရောက်ကြီးပြင်းတဲ့အခါ ဆရာမတစ်ယောက်ဖြစ်ချင် ခဲ့တာပါပဲ။

ဆရာမရဲ့သင်ကြားရေးဆိုင်ရာ အတွေးအခေါ်လေးကို ပြောပြပါ။

သင်ကြားမှုအရည်အသွေးကောင်းရင် အရည်အသွေးတော်တဲ့ ကျောင်းသားများကို မွေးထုတ် ပျိုးထောင်ပေးနိုင်မယ်။ ကျွန်မ တို့ရဲ့ အနာဂတ်ကာလအတွက် ကောင်းမွန်တဲ့ အပြောင်းအလဲတွေ လုပ်ဖို့ဆိုရင် ကျွန်မတို့တိုင်းပြည်မှာ ပညာအရည်အချင်း ပြည့်ဝတဲ့ နိုင်ငံသားတွေလိုအပ်မှာပါ။ အဲဒီလိုမျိုး နိုင်ငံသားကောင်းတွေရဲ့ အနာဂတ်တွေဟာ ဆရာတွေရဲ့ လက်ထဲမှာဘဲ ရှိပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့်ကျွန်မတို့ဆရာတွေဟာ ချဉ်းကပ်ပုံချဉ်းကပ်နည်းအမျိုးမျိုး၊ နည်းပျူဟာအမျိုးမျိုး၊ နည်းလမ်းနဲ့ နည်း ပညာအမျိုးမျိုးတွေကို သုံးပြီး အလုပ်ကို ကြိုးကြိုးစားစား အားသွန်ခွန်စိုက် လုပ်ဖို့လိုအပ်ပါတယ်။ ဒါမှသာ ကျောင်းသား တွေဆီမှာ သင်ယူရခြင်းကို နှစ်သက်ပျော်ရွှင်တတ်တဲ့ စိတ်ဓာတ်တွေ သွတ်သွင်းပေးနိုင်မှာပါ။ သင်ယူရတာကိုပျော်ရွှင်စရာ လို့ မြင်လာအောင် ဆောင်ရွက်ပေးရမှာပါ။

ကျောင်းသားတွေစိတ်ရောကိုယ်ပါ တက်တက်ကြွကြွနဲ့ သင်ယူချင်စိတ်ပေါ်ပေါက်လာအောင် ဘယ်လိုသင်ကြားမှုချဉ်းကပ် နည်းတွေနဲ့ သင်ကြားမှုနည်းပျူဟာတွေကိုအသုံးပြုပါသလဲ။

ဆရာဗဟိုပြုချဉ်းကပ်နည်း၊ ကျောင်းသားဗဟိုပြုချဉ်းကပ်နည်းတွေ သုံးပါတယ်။ တစ်ခါတစ်လေ အဲဒီချဉ်းကပ်နည်း (၂) မျိုးလုံးကို သုံးပါတယ်။ ကလေးတွေအားလုံး စိတ်ပါလက်ပါ သင်ယူစေချင်ရင် စူးစမ်းလေ့လာမှုအခြေခံပြီး သင်ယူရတဲ့နည်း တို့၊ ပြဿနာတစ်ခုကို အခြေခံပြီး အဖြေရှာရတဲ့နည်းတို့ကို သုံးပြီး တစ်တန်းလုံးပါဝင်လာအောင် ဆွဲဆောင်စည်းရုံးပြီး သင်ပေးရပါတယ်။

လုပ်ငန်းခွင်မှာ စတင်တာဝန်ထမ်းဆောင်တဲ့အဆင့်ဆရာတွေအတွက် ဆရာမရဲ့ အကြိုက်နှစ်သက်ဆုံး အကြံပြုချက် စကားလက်ဆောင်လေးတစ်ခု ပြောပြပေးပါ။

ရှေ့နေတစ်ဦးဟာ အယူခံဝင်ပေးတဲ့ အမှုတစ်ခုမှာ ရှုံးသွားလို့ အစွပ်စွဲခံရတဲ့ သူ့ရဲ့အမှုသည်ဟာ ကြိုးမိန့်ကျခံရမယ်။ ဒါမှမဟုတ် တစ်နည်းနည်းနဲ့ ကွပ်မျက်ခံချင်ခံရမယ်။ အဲဒီလိုမျိုး အမှုရုံးတဲ့ အမှုသည်ဟာ ကြိုးမိန့်ပေးခံရရင် မြေကြီးအထက် ၂ ပေ အမြင့်လောက်ကနေ အပေးခံရတယ်။ အဲဒီတစ်ဦးဘဲဆုံးရှုံးတယ်။ ဆရာဝန်တစ်ဦးက မှားယွင်းတဲ့ဆေးကို လူနာကိုထိုးပေး မိလို့ လူနာတစ်ဦးသေသွားရရင်လည်း မြေအောက် ၆ ပေအနက်မှာ မြှုပ်နှံရတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျောင်းဆရာတစ်ဦးက မှန်ကန် တဲ့ဦးဆောင်မှု မပေးနိုင်လို့ နည်းပေးလမ်းပြမှုမှာ မှားယွင်းခဲ့တယ်ဆိုရင် အဲဒီကျောင်းသားအတွက် ဆုံးရှုံးနှစ်နာမူဟာ အလွန် ကြီးမားပါတယ်။ ကျောင်းသားရဲ့ ဘဝတစ်သက်တာလုံးကို ထိခိုက်နှစ်နာစေပါတယ်။ ကျောင်းသားရဲ့ဘဝကို အလွန်နစ်နာ ထိခိုက်စေပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ဆရာတစ်ဦးဟာ လမ်းပြမှားယွင်းရအောင် ရှေ့ဆောင်လမ်းပြကောင်းတစ်ဦးဖြစ်လာအောင် သူ့ရဲ့ကျွမ်းကျင်မှု တွေကို အမြဲမပြတ်အစွမ်းထက်အောင် အရည်အချင်းတွေ စွမ်းဆောင်ရည်တွေ ကျွမ်းကျင်မှုတွေကို အမြဲသွေးနေရပါမယ်။

အခြားဘယ်လိုအချက်တွေရော သိဖို့လိုအပ်ပါသေးသလဲ။
ဆရာကောင်းတစ်ဦးဖြစ်လာဖို့ဆိုရင် မင်းတို့စာဖတ်ဖို့လိုပါတယ်။ ပြီးတော့ ခေတ်မီနည်းပညာတွေနဲ့လဲ အကျွမ်းဝင်ရမယ်။
ဆရာမ ပေးနိုင်တဲ့ အကောင်းဆုံးအကြံဉာဏ်ကတော့ စာအုပ်တွေ အများကြီးလေ့လာ ဖတ်ရှုလေ့လာဖို့ အကြံပြုပါတယ်။

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၄)။ Y ပုံစံဇယားကွက် - ဒေါ်ဝါဝါစိုး၏စာသင်ခန်း

ဤလုပ်ငန်း၏ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဆရာနှင့်တွေ့ဆုံမေးမြန်းခန်းတစ်ခုမှ သင်ကြားသင်ယူမှု ဆိုင်ရာ သွယ်ဝိုက် အသုံးပြုနိုင်မှုများကို ဆုံးဖြတ်သတ်မှတ်တတ်စေရန်ဖြစ်သည်။

ဤသင်ယူမှုကို ဆောင်ရွက်ရန် တစ်အုပ်စုလျှင် ကျောင်းသား (၄) ဦး ပါဝင်သော အုပ်စုများ ဖွဲ့ရမည်။ လေးထောင့်ကွက် (၄.၄) ကို ပြန်လည်ဖတ်ရှုခြင်းဖြင့် လုပ်ငန်းကို စတင်ပါ။ တစ်ဦးချင်းလုပ်ငန်းအဖြစ် စတင်လုပ်ဆောင်ပါ။ ထို့နောက် ဆရာနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခန်း ထဲမှ အဓိကအချက်များကို အလေးပေးဖော်ပြပါ။ ဆရာမ ဒေါ်ဝါဝါစိုးသည် မည်သို့သော ဆရာ အမျိုးအစားဖြစ်သည်ကို စဉ်းစားပါ။ သင်၏စိတ်ကူးတွေးခေါ်မှုများကို သင်၏အုပ်စုမှ ကျောင်းသားများနှင့် မျှဝေပါ။ ဒေါ်ဝါဝါစိုးအကြောင်း သင်ဘာသိထားသနည်း။ သူသည် မည်သို့သော ဆရာဖြစ်သနည်း။

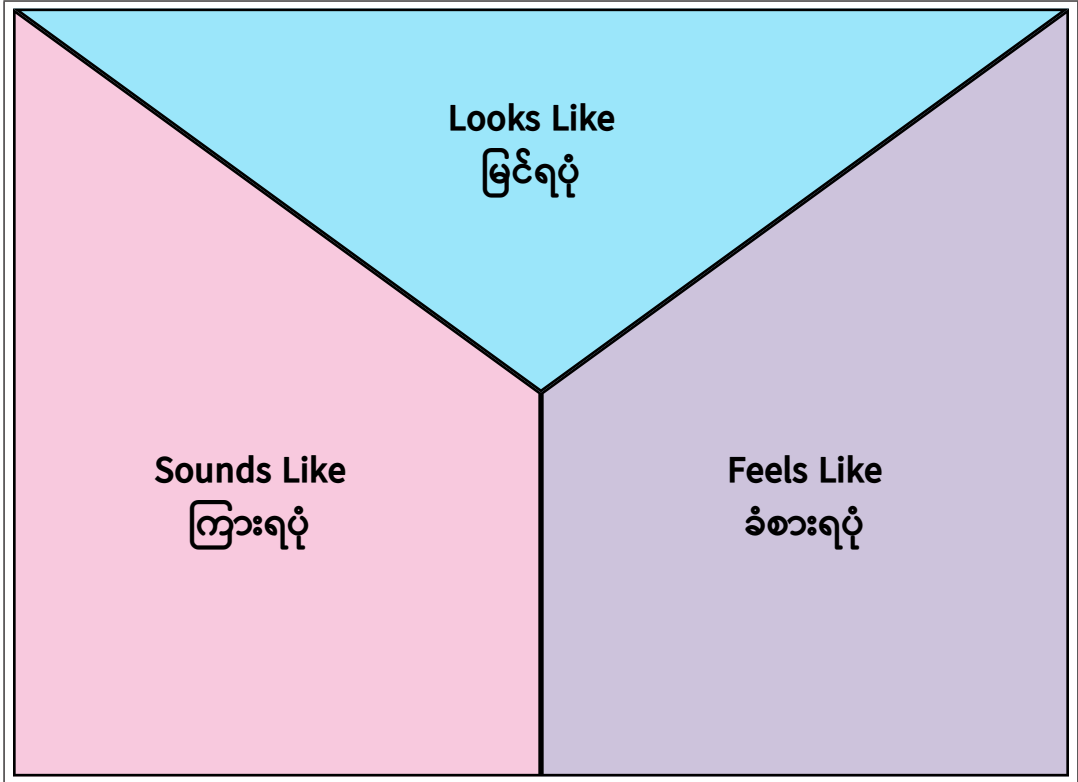
ဒေါ်ဝါဝါစိုးသင်ကြားနေသော ဆဋ္ဌမတန်းစာသင်ခန်းသည် -

- မည်သည့်အသံများ ကြားရမည်နည်း။
- မည်သည့်ပုံစံရှိမည်နည်း။
- မည်သည့်ခံစားမှုများ ရှိနေမည်နည်း။

လေးထောင့်ကွက် (၄.၅) တွင် ဒေါ်ဝါဝါစိုး၏စာသင်ခန်းကို ဖော်ပြထားသည်။ ဒေါ်ဝါဝါစိုး နှင့် သူမ၏စာသင်ခန်းအကြောင်းကို သင်တို့၏ နားလည်မှုကိုပြသရန် စကားလုံးများ နှင့် ပုံများ ဖြည့်သွင်းပေးပါ။

သင်၏ဆရာက ဤလုပ်ငန်းကို ဆွေးနွေးရန် အတန်းကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းပေးလိမ့်မည်။

လေးထောင့်ကွက် ၄.၅။ ဒေါ်ဝါဝါစိုး၏စာသင်ခန်း

စိတ်ကူးဖြင့်မှန်းဆပုံဖော်ထားသော သင်ယူသူ၏ အဓိကအကြောင်းအရာ အချက်အလက် ဖော်ပြချက်များ (Hypothetical Learner Profiles)

မြို့ပြဒေသရှိ၏ အစိုးရကျောင်းတစ်ကျောင်းရှိစိတ်ကူးဖြင့် မှန်းဆပုံဖော်ထားသော ကျောင်းသား (၅) ဦး၏ အဓိက အကြောင်းအရာအချက်အလက်များကို ဇယား (၅) ခုတွင် ဖော်ပြထားသည်။

ဇယား ၄.၁၅။ သင်ယူသူ၏ အဓိကအကြောင်းအရာ အချက်အလက် ဖော်ပြချက် (မြို့ပြဒေသအစိုးရ ကျောင်း) - မောင်ဟိန်းထက်

အမည်- မောင်ဟိန်းထက်	အတန်း- ဆဋ္ဌမတန်း
ပညာတတ်မြောက်မှုအဆင့် (ဆဋ္ဌမတန်းနှင့် ယခင်ကအတန်းများ)	ဆဋ္ဌမတန်း (နှစ်ကျ)
ကျောင်းလုပ်ငန်းတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု (ဥပမာ - ခေါင်းဆောင်မှု၊ အားကစား၊ ပန်းချီ)	အလုပ်အမှုဆောင် (EDC)၊ ဘောလုံးအသင်းခေါင်းဆောင်
အထူးအားသာချက်များနှင့်အောင်မြင်မှုများ	အားကစား အားကစားဆိုင်ရာဆုများစွာရရှိထားခြင်း မြို့နယ်ဘောလုံးအသင်းကိုယ်စားပြုအားကစားသမား
ကျောင်းအပေါ်သဘောထားအမြင်	အကောင်းမြင်သည့် သဘောထားရှိသည်။
စိတ်ဝင်စားမှုများ	ဘောလုံးကစားခြင်း၊ အုပ်စုလိုက်လှုပ်ရှားမှုများ
ထပ်မံဖြည့်ဆည်းရမည့် လိုအပ်ချက်များ	ကျောင်းစာပေလေ့လာမှု အားနည်းချက်ရှိခြင်း
မိသားစုနောက်ခံအခြေအနေ(မိဘများ) မွေးချင်းများ၊ စုပေါင်းမိသားစုကြီး	မိရိုးဖလာအတူစုပေါင်းနေကြသော ဘုံမိသားစုကြီး
ယဉ်ကျေးမှု/ဘာသာရေးဆိုင်ရာနောက်ခံ အခြေအနေ	မြန်မာ/ဗုဒ္ဓဘာသာ
ဘာသာစကားနောက်ခံအခြေအနေ	မြန်မာဘာသာစကား
နည်းပညာသုံးစွဲရရှိနိုင်မှု	လက်ကိုင် (မိုဘိုင်း) ဖုန်း၊ ဓာတ်သင်ပုန်း(Tablet)
နောက်ထပ်အချက်အလက်များ	မျက်စေ့အနီးမှုန်ပြီး သူငယ်အိမ်စောင်းသည်။ မျက်မှန်ထူထူတပ်ရသည်။

ဇယား ၄.၁၆။ သင်ယူသူ၏ အဓိကအကြောင်းအရာ အချက်အလက် ဖော်ပြချက် (မြို့ပြဒေသအစိုးရ ကျောင်း) - မနှင်းသိင်္ဂီ

အမည်- မနှင်းသိင်္ဂီ	အတန်း- ဆဋ္ဌမတန်း
ပညာတတ်မြောက်မှုအဆင့် (ဆဋ္ဌမတန်းနှင့်ယခင်ကအတန်းများ)	ဆဋ္ဌမတန်း(က)
ကျောင်းလုပ်ငန်းတွင်ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု (ဥပမာ - ခေါင်းဆောင်မှု၊ အားကစား၊ ပန်းချီ)	ကျောင်းလုပ်ငန်းများတွင် တက်ကြွစွာ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သည်။ (ဥပမာ - သီချင်းဆိုပြိုင်ပွဲများ)

အမည်- မနင်းသိင်္ဂီ	အတန်း- ဆဋ္ဌမတန်း
အထူးအားသာချက်များနှင့်အောင်မြင်မှုများ	နှစ်စဉ် ဆုများ ဆွတ်ခူးရရှိသည်။
ကျောင်းအပေါ်သဘောထားအမြင်	အကောင်းမြင်သည့်သဘောထားရှိသည်။
စိတ်ဝင်စားမှုများ	သီချင်းဆိုခြင်း
ထပ်မံဖြည့်ဆည်းရမည့်လိုအပ်ချက်များ	ကျောင်းသင်ဘာသာရပ်များတွင် ထူးချွန်သည့် ပါရမီရှိ၍ ထူးချွန်သူဟု သတ်မှတ်ခံရသည်။
မိသားစုနောက်ခံအခြေအနေ(မိဘများ) မွေးချင်းများ၊ စုပေါင်းမိသားစုကြီး	မိဘများနှင့်မွေးချင်းများ (မောင်နှမများ) ရှိသည်။
ယဉ်ကျေးမှု/ဘာသာရေးဆိုင်ရာနောက်ခံ အခြေအနေ	မြန်မာ/ဗုဒ္ဓဘာသာ
ဘာသာစကားနောက်ခံအခြေအနေ	မြန်မာဘာသာစကား
နည်းပညာသုံးစွဲရရှိနိုင်မှု	လက်ကိုင် (မိုဘိုင်း) ဖုန်း၊ ဓာတ်သင်ပုန်း(Tablet)
နောက်ထပ်အချက်အလက်များ	စကားပြောဆိုဆက်ဆံရာ၌ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံရေးကျွမ်းကျင်မှုတို့ အားနည်းသည်။

ဇယား ၄.၁၇။ သင်ယူသူ၏ အဓိကအကြောင်းအရာ အချက်အလက် ဖော်ပြချက် (မြို့ပြဒေသအစိုးရ ကျောင်း) - မဝင့်ရတနာဌေး

အမည်- မဝင့်ရတနာဌေး	အတန်း- ဆဋ္ဌမတန်း
ပညာတတ်မြောက်မှုအဆင့် (ဆဋ္ဌမတန်းနှင့်ယခင်ကအတန်းများ)	ဆဋ္ဌမတန်း(က)
ကျောင်းလုပ်ငန်းတွင်ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု (ဥပမာ-ခေါင်းဆောင်မှု၊ အားကစား၊ ပန်းချီ)	ကျောင်းလုပ်ရုံးဆောင်ရွက်မှုများတွင် ခေါင်းဆောင်မှု - ၃၀% အားကစားပြိုင်ပွဲများတွင်ပါဝင်မှု - ၃၀% ပန်းချီပြိုင်ပွဲများတွင်ပါဝင်မှု - ၃၅%
အထူးအားသာချက်နှင့်အောင်မြင်မှုများ	ပန်းချီပြိုင်ပွဲတွင် ဆုအမြောက်အမြား ရရှိထားခြင်း
ကျောင်းအပေါ်သဘောထားအမြင်	အကောင်းမြင်သည့် သဘောထားရှိသည်။
စိတ်ဝင်စားမှုများ	ပန်းချီပညာ၊ စာစီစာကုံးရေးခြင်းနှင့် ကျောင်းလုပ်ငန်း အားလုံး
ထပ်မံဖြည့်ဆည်းရမည့်လိုအပ်ချက်များ	မရှိပါ။

အမည်- မဝင်ရတနာဌေး	အတန်း- ဆဋ္ဌမတန်း
မိသားစုနောက်ခံအခြေအနေ(မိဘများ) မွေးချင်းများ၊ စုပေါင်းမိသားစုကြီး	မိဘများနှင့် အတူနေသည်။ အစ်ကိုကအဝေး၌ တက္ကသိုလ် တက်နေသည်။
ယဉ်ကျေးမှု/ဘာသာရေးဆိုင်ရာနောက်ခံ အခြေအနေ	မြန်မာ/ဗုဒ္ဓဘာသာ
ဘာသာစကားနောက်ခံအခြေအနေ	မြန်မာဘာသာစကား
နည်းပညာသုံးစွဲရရှိနိုင်မှု	လက်ကိုင်(မိုဘိုင်း)ဖုန်း၊ ဓာတ်သင်ပုန်း(Tablet)
နောက်ထပ်အချက်အလက်များ	မရှိပါ။

ဇယား ၄.၁၈။ သင်ယူသူ၏ အဓိကအကြောင်းအရာ အချက်အလက် ဖော်ပြချက် (မြို့ပြဒေသ အစိုးရကျောင်း) - မယမုံဖူး

အမည်- မယမုံဖူး	အတန်း- ဆဋ္ဌမတန်း
ပညာတတ်မြောက်မှုအဆင့် (ဆဋ္ဌမတန်းနှင့်ယခင်ကအတန်းများ)	ဆဋ္ဌမတန်း(ခ)
ကျောင်းလုပ်ငန်းတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု (ဥပမာ - ခေါင်းဆောင်မှု၊ အားကစား၊ ပန်းချီ)	ပန်းချီ(ပုံဆွဲခြင်း) - ၄၀% အားကစား - ၂၀% အင်္ဂလိပ်စာနှုတ်စုစွမ်းရည်ပြိုင်ပွဲ - ၂၀%
အထူးအားသာချက်များနှင့်အောင်မြင်မှုများ	ပန်းချီ (ပုံဆွဲခြင်း) မြို့နယ်အဆင့် ကျောင်းပြိုင်ပွဲဆု အင်္ဂလိပ်စာကျွမ်းကျင်/တတ်ကျွမ်းမှုဆိုင်ရာမြို့နယ်ဆု
ကျောင်းအပေါ်သဘောထားအမြင်	အကောင်းမြင်သည့် သဘောထားရှိသည်။
စိတ်ဝင်စားမှုများ	ပုံဆွဲခြင်း၊ ရေကူးခြင်း
ထပ်မံဖြည့်ဆည်းရမည့်လိုအပ်ချက်များ	ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးကျွမ်းကျင်မှု နှင့် ဆက်သွယ်ပြောဆိုရေး ကျွမ်းကျင်မှုများ တိုးတက်စေရန် လိုအပ်ခြင်း
မိသားစုနောက်ခံအခြေအနေ(မိဘများ) မွေးချင်းများ၊ စုပေါင်းမိသားစုကြီး	မိဘနှစ်ပါး (အမိ၊အဖ) မွေးချင်းများ-ညီအစ်မ (၃) ယောက် မယမုံဖူးအငယ်ဆုံးသမီး
ယဉ်ကျေးမှု/ဘာသာရေးဆိုင်ရာနောက်ခံ အခြေအနေ	မြန်မာ/ဗုဒ္ဓဘာသာ
ဘာသာစကားနောက်ခံအခြေအနေ	မြန်မာဘာသာစကား/အင်္ဂလိပ်စာအနည်းငယ်မျှ သိသည်။
နည်းပညာသုံးစွဲရရှိနိုင်မှု	ကွန်ပျူတာ၊ စမတ်ဖုန်း။
နောက်ထပ်အချက်အလက်များ	အုပ်စုလုပ်ငန်းနှင့်အတန်းတွင်း သင်ယူမှုလုပ်ငန်း တို့တွင် ပါဝင်ရန်အခက်အခဲရှိသည်။

ဇယား ၄.၁၉။ သင်ယူသူ၏ အဓိကအကြောင်းအရာ အချက်အလက် ဖော်ပြချက် (မြို့ပြဒေသ အစိုးရ ကျောင်း) - မချမ်းချမ်း

အမည်- မချမ်းချမ်း	အတန်း- ဆဋ္ဌမတန်း
ပညာတတ်မြောက်မှုအဆင့် (ဆဋ္ဌမတန်းနှင့်ယခင်ကအတန်းများ)	ဆဋ္ဌမတန်း (ခ)
ကျောင်းလုပ်ငန်းတွင်ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု (ဥပမာ - ခေါင်းဆောင်မှု၊ အားကစား၊ ပန်းချီ)	အနုပညာ(ဂီတ) - ၄၀% အားကစား - ၂၀% အုပ်စုလုပ်ငန်း - ၂၀%
အထူးအားသာချက်များနှင့်အောင်မြင်မှုများ	ကျောင်းသီချင်းဆိုပြိုင်ပွဲဆုရရှိသည်။
ကျောင်းအပေါ်သဘောထားအမြင်	အကောင်းမြင်သည့် သဘောထားရှိသည်။
စိတ်ဝင်စားမှုများ	သီချင်းဆိုခြင်း၊ အပြေးပြိုင်ပွဲ၊ မာရသွန်ပြိုင်ပွဲများတွင် ပါဝင်ရန်စိတ်ဝင်စားသည်။
ထပ်မံဖြည့်ဆည်းရမည့်လိုအပ်ချက်များ	မရှိပါ။
မိသားစုနောက်ခံအခြေအနေ(မိဘများ) မွေးချင်းများ၊ စုပေါင်းမိသားစုကြီး	မိဘ - ၁ (အမိ) အဘိုးအဘွား - ၁ (အဘွား) ဦးလေး - ၁ မွေးချင်း - မရှိ မချမ်းချမ်းသည် တစ်ဦးတည်းသမီး
ယဉ်ကျေးမှု/ဘာသာရေးဆိုင်ရာနောက်ခံ အခြေအနေ	မြန်မာ/ဗုဒ္ဓဘာသာ
ဘာသာစကားနောက်ခံအခြေအနေ	မြန်မာဘာသာစကား/အင်္ဂလိပ်စာအနည်းငယ်မျှသိသည်။
နည်းပညာသုံးစွဲရရှိနိုင်မှု	လက်ကိုင်(မိုဘိုင်း)ဖုန်း၊ ဓာတ်သင်ပုန်း(Tablet)
နောက်ထပ်အချက်အလက်များ	ခေါင်းဆောင်ရာ၌ကျွမ်းကျင်မှုကို သင်ယူရန်လို သည်။ တစ်ကိုယ်ကောင်းဆန်မှုကို ဖျောက်ဖျက်ရန် လိုအပ်သည်။

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၅)။ သင်ကြားမှုသင်ယူမှုအတွက် သင်ယူသူ၏ အဓိက အကြောင်းအရာ အချက်အလက် ဖော်ပြချက် (Learner profile) မှ ရရှိသည့်သွယ်ဝိုက်ရည်ညွှန်းမှုများ (သွယ်ဝိုက် အသုံးဝင်မှုများ)

ဤဖြတ်ဆက်လုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ သင်ကြားသင်ယူမှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေရန် သင်ယူသူ၏ အဓိကအကြောင်းအရာ အချက်အလက်ဖော်ပြချက်များကို အသုံးပြုတတ်စေရန် ဖြစ်သည်။

ကျောင်းသား (၅) ဦးပါဝင်သော အုပ်စုများဖြင့် လုပ်ဆောင်ရမည်။ ထိုအုပ်စုမှ အုပ်စုဝင် ကျောင်းသားတစ်ဦးစီသည် သင်ယူသူ၏ အဓိကအကြောင်းအရာအချက်အလက်များ ဖော်ပြချက်အား ဖော်ပြမည့် အလယ်တန်းကျောင်းသား(၅) ဦးတို့ကို ကိုယ်စားပြု ကြသည်။ ၎င်းတို့ (၅) ဦးမှာ

- မောင်ဟိန်းထက်
- မနှင်းသိင်္ဂီ
- မဝင့်ရတနာဌေး
- မယမုံဖူး
- မချမ်းချမ်း တို့ကို ကိုယ်စားပြုကြသည်။

သင်တို့၏ မူလ/ဌာနေအုပ်စုမှ ခွာ၍ ဖြတ်ဆက်အုပ်စုနှင့်ဆက်သွယ်ပါ။ ဖြတ်ဆက်အုပ်စုတွင် ကျောင်းသား (၅) ဦးတို့အကြောင်း အဓိကအကြောင်းအရာ အချက်အလက် ဖော်ပြချက်များ ရှိကြသည်။ ထိုဖြတ်ဆက်အုပ်စုသို့ ရောက်သည့်အခါ မိမိကိုယ်စားပြုထားသော သက်ဆိုင်ရာ ကျောင်းသားတစ်ဦးစီ၏ အကြောင်း အသေးစိတ်ဖော်ပြချက်ကို စိစစ်သုံးသပ် ပြီး အောက်ပါအချက်အလက် ခေါင်းစဉ်များနှင့်အညီ အနှစ်ချုပ်ရေးသားပါ။

- ကျောင်းသား၏ အားသာချက်
- ကျောင်းသား၏ စိတ်ဝင်စားမှု
- ဤကျောင်းသား၏ တိုးတက်အောင်မြင်ရေးအတွက် ဆရာတစ်ဦးအနေနှင့် စိတ်ပူပန်မိနိုင်သော အချက်များနှင့် အဘယ်ကြောင့်ပူပန်ရကြောင်း ရှင်းလင်းချက်
- ထိုကျောင်းသား၏ သင်ယူမှုရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်များ ရရှိနိုင်စေရန်အတွက် အကောင်းဆုံး ပံ့ပိုးမှုပြုနိုင်ရန် သင်မည်သို့ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ပုံ
- ထိုကျောင်းသားကို လူအများ၏ ပုံသေကားကျထင်မြင်တတ်မှု (stereo type) သို့မဟုတ် ဘေးဖယ်ကြည့်ထားခြင်းတို့ မဖြစ်စေရအောင် သေချာစွာ ဂရုပြု ဆောင်ရွက်ရမည့် အချက်များ

သင်ယူသူ၏ အဓိက အကြောင်းအရာအချက်အလက်ဖော်ပြချက် အနှစ်ချုပ်ပါဝင်သော ဇယား(၄.၂၀) (အောက်တွင်ကြည့်ပါ) တွင် သင်၏အဖြေများကိုရေးသားပါ။ ထို့နောက်

ဖြတ်ဆက်အုပ်စုများမှ အုပ်စုဝင်များသည် ဌာန/မူလအုပ်စုများသို့ ပြန်လာကြ၍ သူတို့ ရေးထားသောအနှစ်ချုပ်ကို မျှဝေလိမ့်မည်။ ပြီးလျှင် အုပ်စုဝင်များကလည်း ဇယား (၄.၂၀) တွင် ထိုကျောင်းသား (၅) ယောက်၏ အနှစ်ချုပ်ကို ရေးကြရမည်။

အုပ်စုလိုက် ကျောင်းသားများ၏ အကြောင်းကို စေ့စပ်သေချာစွာ လေ့လာပြီးသောအခါ ကျောင်းသားတစ်ဦးစီ၏ အားသာချက်များနှင့် သူတို့၏ စိတ်ဝင်စားမှုများကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်ပြီး ဆရာ၏ စိတ်ပူပန်မှုများကိုလည်း ပြေလည်အောင် ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းပေးနိုင်မည့် လုပ်ဆောင်မှုတစ်ခုကို ဉာဏ်ဖွင့်ဆွေးနွေးပါ။ ထို့ပြင် ထိုကျောင်းသား (၅) ယောက်လုံးကို ပါဝင်စေလျက် မည်သို့အကောင်းဆုံး ထောက်ပံ့ပေးနိုင်သည်ကို ဉာဏ်ဖွင့်ဆွေးနွေးပါ။

သင်တို့၏ ဆရာက အတန်းကို ပြန်လည်စုစည်းပြီး သင်တို့၏ စိတ်ကူးအကြံဉာဏ်များကို အတန်းတွင်းဆွေးနွေးပါလိမ့်မည်။

ဇယား ၄.၂၀။ သင်ယူသူ၏ အဓိကအကြောင်းအရာ အချက်အလက် ဖော်ပြချက်ကို အနှစ်ချုပ်တင်ပြခြင်း (ဇယား ၅ ခု)

ကျောင်းသား၏အမည်	
ကျောင်းသား၏အားသာချက်များ	
ကျောင်းသား၏စိတ်ဝင်စားမှုများ	
ထိုကျောင်းသားအတွက်ဆရာ၏စိတ်ပူပန်မှုများ	

ကျောင်းသား၏အမည်	
ထိုကျောင်းသားကိုအကောင်းဆုံးကူညီပံ့ပိုးရန် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သောအစီအစဉ်၊ လုပ်ဆောင်ချက်များ	
လူတိုင်းအကျိုးဝင်၍ မည်သူမှ လစ်လျူရှုမခံရစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သော အစီအစဉ်၊ လုပ်ဆောင်ချက်များ	

ကျောင်းသား၏အမည်	
ကျောင်းသား၏အားသာချက်များ	
ကျောင်းသား၏စိတ်ဝင်စားမှုများ	
ထိုကျောင်းသားအတွက်ဆရာ၏စိတ်ပူပန်မှုများ	
ထိုကျောင်းသားကိုအကောင်းဆုံးကူညီပံ့ပိုးရန် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သောအစီအစဉ်၊ လုပ်ဆောင်ချက်များ	

ကျောင်းသား၏အမည်	
လူတိုင်းအကျိုးဝင်၍ မည်သူမှ လစ်လျူရှုမခံရစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သော အစီအစဉ်၊ လုပ်ဆောင်ချက်များ	

ကျောင်းသား၏အမည်	
ကျောင်းသား၏အားသာချက်များ	
ကျောင်းသား၏စိတ်ဝင်စားမှုများ	
ထိုကျောင်းသားအတွက်ဆရာ၏စိတ်ပူပန်မှုများ	
ထိုကျောင်းသားကိုအကောင်းဆုံးကူညီပံ့ပိုးရန် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သောအစီအစဉ်၊ လုပ်ဆောင်ချက်များ	
လူတိုင်းအကျိုးဝင်၍ မည်သူမှ လစ်လျူရှုမခံရစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သော အစီအစဉ်၊ လုပ်ဆောင်ချက်များ	

ကျောင်းသား၏အမည်	
ကျောင်းသား၏အားသာချက်များ	
ကျောင်းသား၏စိတ်ဝင်စားမှုများ	
ထိုကျောင်းသားအတွက်ဆရာ၏စိတ်ပူပန်မှုများ	
ထိုကျောင်းသားကိုအကောင်းဆုံးကူညီပံ့ပိုးရန် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သောအစီအစဉ်၊ လုပ်ဆောင်ချက်များ	
လူတိုင်းအကျိုးဝင်၍ မည်သူမှ လစ်လျူမခံရစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သော အစီအစဉ်၊ လုပ်ဆောင်ချက်များ	

ကျောင်းသား၏အမည်	
ကျောင်းသား၏အားသာချက်များ	
ကျောင်းသား၏စိတ်ဝင်စားမှုများ	
ထိုကျောင်းသားအတွက်ဆရာ၏စိတ်ပူပန်မှုများ	
ထိုကျောင်းသားကိုအကောင်းဆုံးကူညီပံ့ပိုးရန် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သောအစီအစဉ်၊ လုပ်ဆောင်ချက်များ	
လူတိုင်းအကျိုးဝင်၍ မည်သူမှ လစ်လျူရှုမခံရစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သော အစီအစဉ်၊ လုပ်ဆောင်ချက်များ	

ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန်မေးခွန်းများ

- ၁။ သင်၏ကျောင်းသားများအကြောင်းကို သိရှိနားလည်ခြင်းသည် သင့်ကိုဆရာတစ်ဦးအဖြစ် မည်သို့ အထောက်အကူ ပြုသနည်း။
- ၂။ Powell နှင့် Kusuma-Powell တို့၏အဆိုအရ သင်ယူသူ၏ အဓိကအကြောင်းအရာ အချက်အလက် ဖော်ပြချက်တွင် ပါဝင်သင့်သည့် ရှုထောင့် (၅) ရပ်မှာ မည်သည်တို့ဖြစ်သနည်း။
- ၃။ သင်ယူမှုအခြေအနေဆိုင်ရာခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာလေ့လာမှု ဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။

၄.၄။ သင်ခန်းစာ၏ရည်ရွယ်ချက်များ၊

သင်ယူမှုရလဒ်များနှင့် အောင်မြင်မှုစံများ

သင်ခန်းစာ၏ခေါင်းစဉ်နှင့် သင်ယူသူ၏ ယခင်ကရှိနှင့်ပြီးအသိပညာတို့ကို သင်နားလည် သဘောပေါက်လာသည့်အခါ အောက်ပါအချက်များကို ဆောင်ရွက်ရန် ဆုံးဖြတ်ရလိမ့်မည်။

- **သင်ခန်းစာ၏ရည်ရွယ်ချက်များ** - သင်ခန်းစာတစ်ခုကိုသင်ကြားပြီးစီးပေါက်မြောက်ရန် ဆရာက ရည်ရွယ်ထားသော အချက်အလက်များကိုဆိုလိုသည်။
- **သင်ယူမှုရလဒ်များ** - သင်ခန်းစာသင်ယူပြီးဆုံးချိန်တွင် ကျောင်းသားများ လုပ်ဆောင်တတ်လာမည့် အချက်အလက်များကိုဆိုလိုသည်။
- **အောင်မြင်မှုစံများ** - ကျောင်းသားများအနေနှင့် သူတို့၏ရည်ရွယ်ချက်များ ပေါက်မြောက် အောင်မြင်မှုရှိ/မရှိ ဆန်းစစ်ရန် ဆရာက သတ်မှတ်ထားသော အချက်အလက်များဖြစ်ကြသည်။

၄.၄.၁။ သင်ခန်းစာ၏ရည်ရွယ်ချက်များ၊ သင်ယူမှုရလဒ်များနှင့် အောင်မြင်မှု စံသတ်မှတ်ချက်များကို ရေးသားခြင်း

မျှော်မှန်းထားသောသင်ယူမှုရလဒ်များ

ဤသင်ခန်းစာကို သင်ယူပြီးချိန်တွင် သင်သည် -

- သင်ခန်းစာ၏ရည်ရွယ်ချက်များ၊ သင်ယူမှုရလဒ်များနှင့် အောင်မြင်မှုစံများ အချင်းချင်းအကြား တစ်ခုနှင့်တစ်ခုခြားနားပုံကို ခွဲခြားသိမြင်လာမည်။
- သင်ယူမှုရလဒ်များကို ဘလွန်း၏သင်ယူမှုနယ်ပယ်များကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း (Bloom's taxonomy) အသုံးပြု၍ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ လေ့လာတတ်မည်။
- သင်ခန်းစာ၏ ရည်ရွယ်ချက်များ၊ သင်ယူမှုရလဒ်များနှင့် အောင်မြင်မှုစံများကို ရေးသားတတ်မည်။

စာသင်ချိန် (၁)

အလယ်တန်းကျောင်းအခြေခံပညာသင်ရိုးညွှန်းတမ်းအညွှန်းဘောင်

မြန်မာနိုင်ငံတွင် မူလတန်းကျောင်းနှင့် အလယ်တန်းကျောင်းတို့အတွက် သင်ရိုးညွှန်းတမ်း အညွှန်းဘောင်များရှိကြသည်။ အလယ်တန်းကျောင်းပညာရေး သင်ရိုးညွှန်းတမ်း၏ ရည်ရွယ်ချက်များမှာ အောက်ပါတို့ဖြစ်ကြသည်။

- ကလေးများတွင် အသက်အရွယ်နှင့်လျော်ညီပြီး ဟန်ချက်ညီမျှသော ဗလငါးတန် ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးမှု ရရှိစေရန်။ ဗလငါးတန်ဆိုသည်မှာ ဉာဏဗလ၊ ကာယဗလ၊ စာရိတ္တဗလ၊ မိတ္တဗလနှင့် ဘောဂဗလ တို့ကိုဆိုလိုသည်။
- ဘာသာစကားကျွမ်းကျင်မှု (၄) မျိုးစလုံးကို ကျွမ်းကျင်ပိုင်နိုင်မှုရှိစေရန်၊ မြန်မာ ဘာသာ စကားအခြေခံအသိပညာကို သိရှိစေရန်နှင့် ထိုအခြေခံအသိပညာကို နေ့စဉ်ဘဝအခြေအနေ အရပ်ရပ်တို့တွင် အသုံးပြုတတ်စေရန်။
- မြန်မာနိုင်ငံမှ တိုင်းရင်းသားအားလုံးတို့၏ ဘာသာစကားများ၊ ယဉ်ကျေးမှုများ နှင့် ဓလေ့ထုံးတမ်းစဉ်လာများကို လေးစားတန်ဖိုးထားတတ်စေရန်။
- အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကား၏ အခြေခံဖြစ်သော ဘာသာစကားကျွမ်းကျင်မှု (၄) ရပ် (အနာအကြား၊ အပြောအဆို၊ အဖတ်အရွတ်၊ အရေးအသားကျွမ်းကျင်မှု) တို့ကို ရရှိစေပြီး ၎င်းကျွမ်းကျင်မှုတို့ကို လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးနှင့် ပညာဆက်လက် သင်ယူရေးတို့တွင် အသုံးပြုတတ်စေရန်။
- လိုအပ်သောအသိပညာနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုတို့ကို တတ်ကျွမ်းပိုင်နိုင်မှုရှိစေပြီး သင်ယူမှု အပေါ်ထားရှိသည့် သဘောထားများလည်းဖွံ့ဖြိုးလာစေရန်၊ အထူးသဖြင့် အလယ်တန်းကျောင်းအဆင့် အတွက် ကောင်းစွာအဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ပေးထား သော သင်ယူမှုနယ်ပယ်များတွင် သဘောထားခံယူချက် ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန်။
- ကျောင်းသင်ပညာရေးတိုးတက်မှုအတွက် သင်ယူရာတွင်ဖြစ်စေ၊ အသက်မွေးမှု ပညာသင်ယူရာတွင်ဖြစ်စေ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုတစ်ရပ်အဖြစ် လိုအပ်သော အခြေခံကျသည့် အသိပညာ ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် သဘောထားခံယူချက်များရရှိ လာစေရန်။

- နိုင်ငံသားကောင်းတစ်ဦး၏ အခြေခံကျသော ဝိသေသလက္ခဏာများဟုယူဆနိုင်သော အခြေခံ အသိပညာများ၊ ကျွမ်းကျင်မှုများ၊ သဘောထားခံယူချက်များ၊ အနုသုခုမပညာကို မြတ်နိုး တန်ဖိုးထားမှု နှင့် ကောင်းမြတ်သော အပြုအမူများ ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန်။
- ကာယပညာဆိုင်ရာ ကိုယ်လက်လှုပ်ရှားမှုလုပ်ငန်းများတွင် ပူးပေါင်းပါဝင် လုပ်ဆောင်ခြင်းနှင့် ကျန်းမာရေးနှင့်ဆက်စပ်သော အသိပညာနှင့် သဘောထား ခံယူချက်များကို နေ့စဉ်ဘဝ အခြေအနေများတွင် အသုံးပြုခြင်းအားဖြင့် ကျန်းမာသောကိုယ်ခန္ဓာတွင် ကြံ့ခိုင်သော စိတ်ဓာတ်ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန်။
- ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံသားဖြစ်ခြင်းကို မြတ်နိုးဂုဏ်ယူတတ်စေရန်။

အမျိုးသားပညာရေးဥပဒေ၏ ရည်ရွယ်ချက်များ

အမျိုးသားပညာရေးဥပဒေ၏ရည်ရွယ်ချက်များမှာ-

- ကာယဗလ၊ စာရိတ္တဗလ၊ မိတ္တဗလ နှင့် တီထွင်ဖန်တီးတတ်သော ကြောင်း/ကျိုးဝေဖန် စိစစ်တတ်သော တွေးခေါ်မှုဉာဏ်စွမ်းပကားနှင့် ပြည့်စုံသည့်ဘက်စုံ ထူးချွန်ပြည့်ဝသော နိုင်ငံသားကောင်းများကို ပေါ်ထွန်းလာစေရန်။
- မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုတွင်ပါဝင်သည့် မတူကွဲပြားခြားနားမှုများကို ဆက်လက် ထိန်းသိမ်းထားနိုင်စေရန်၊ ပြည်ထောင်စုစိတ်ဓာတ် ပေါ်ပေါက်လာစေရန်နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းမှုကို အားပေးရန်၊ ပညာရေးဥပဒေက တိုင်းရင်းသား/မျိုးနွယ်စုဘာသာစကားကို စာသင်ခန်းသုံး ဘာသာရပ်တစ်ခု အဖြစ် အသုံးပြုခွင့်ပေးရန်နှင့် သင်ရိုးညွှန်းတမ်း၏အစိတ်အပိုင်း အချို့တွင် ဒေသန္တရအခြေအနေတို့နှင့် စပ်ဟပ်ညီညွတ်သည်တို့ကို ထည့်သွင်းခွင့်ပြုပေးရန်။
- တတ်ကျွမ်းမှုနှင့်ပတ်သက်လျှင် နိုင်ငံတကာစံသတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ ရင်ပေါင်တန်းနိုင်ပြီး ခေတ်မီနည်းပညာများကဲ့သို့သော ရင်းမြစ်များကို လက်လှမ်းမီရရှိ သုံးစွဲနိုင်စေရန်နှင့်
- ပညာရေးကို ဗဟိုဦးစီးမှုကင်းလွတ်သောစနစ်ဖြင့် ပို့ချပေးနိုင်ရန်နှင့် ဆီလျော် ကိုက်ညီမှုနှင့် ပိုင်နိုင်စနစ်ကျမှုတို့ ရှိစေရန် သေချာစွာဂရုပြုစီစဉ်ရန်။^{၂၄၄}

၂၄၄ Myanmar, National Education Law (Parliamentary Law No. 41) September 30, 2014 [amended June 2015] (ref. to as the NEL).

အလယ်တန်းကျောင်းသင်ရိုးညွှန်းတမ်းအညွှန်းဘောင်က ချမှတ်ထားသော ရည်ရွယ်ချက်များကို ရရှိနိုင်စေရန် ဘာသာရပ်နယ်ပယ်အမျိုးမျိုးတွင် လေ့လာသင်ယူရန် လိုအပ်သည့် အလယ်တန်း ကျောင်းအဆင့်တွင် ဘာသာရပ်နယ်ပယ်ပေါင်း (၁၁)ခုရှိပါသည်။

- မြန်မာစာ
- အင်္ဂလိပ်စာ
- သင်္ချာ
- သိပ္ပံ
- လူမှုရေးဘာသာရပ် (ပထဝီ)
- လူမှုရေးဘာသာရပ် (သမိုင်း)
- ဘဝတွက်တာကျွမ်းကျင်စရာ
- ကာယပညာ
- စာရိတ္တနှင့်ပြည်သူ့နီတိ
- အနုပညာ (ဂီတနှင့်ပန်းချီ)
- ဒေသသင်ရိုး (အလုပ်အကိုင်ရရှိစေမှုနှင့် ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု)

ဘာသာရပ်နယ်ပယ်တစ်ခုစီအတွင်း တစ်ပတ်လျှင် စာသင်ချိန်မည်မျှယူ၍ သင်ပေးရန်ကို လျာထားခဲ့ဝေထားသည်။ အလယ်တန်းကျောင်းများတွင် စာသင်နှစ်တစ်နှစ်ကို သီတင်းပတ်ပေါင်း (၃၆) ပတ်နှင့် ဖွဲ့စည်းထားသည်။ စာသင်ချိန်စုစုပေါင်း (၁၀၈၀) နာရီ ရှိသည်။ စာသင်ချိန်တစ်ချိန်ကို (၄၅) မိနစ်သတ်မှတ်ထားသည်။ သီတင်းပတ်တစ်ပတ်လျှင် စာသင်ချိန် (၄၀) ရှိသည့်အတွက် တစ်ရက်လျှင်စာသင်ချိန် (၈) ချိန်ရှိသည်။

ဘာသာရပ်တစ်ခုစီကို သီးခြားစီခွဲခြားသင်ကြားပေးသော်လည်း ဘာသာရပ်အမျိုးမျိုးတို့ အတွက် ခွဲဝေလျာထားသော သင်ကြားချိန်ပမာဏ သတ်မှတ်ချက်များမှာမူ တစ်မျိုးနှင့်တစ်မျိုး မတူကြချေ။ အချို့ဘာသာရပ်များကိုသင်ကြားရန် စာသင်ချိန်အရေအတွက် များများပေးရန်လိုအပ်သော်လည်း အချို့အတွက်မူ စာသင်ချိန်အရေအတွက် အနည်းငယ်သာ လိုအပ်သည်။ သီတင်းပတ်တစ်ပတ်ရှိ စုစုပေါင်းစာသင်ချိန် အချိန်(၄၀)ကို ဘာသာရပ်အလိုက်ခွဲဝေထားမှုမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

ဇယား ၄.၂၁။ ဘာသာရပ်အလိုက်ခွဲဝေမှု

ဘာသာရပ်အမည်	တစ်ပတ်လျှင် သင်ကြားရန် စာသင်ချိန်အရေအတွက်
မြန်မာစာ	(၅) ချိန်
အင်္ဂလိပ်စာ	(၆) ချိန်
သင်္ချာ	(၆) ချိန်
သိပ္ပံ	(၅) ချိန်
လူမှုရေးဘာသာ (ပထဝီ)	(၃) ချိန်
လူမှုရေးဘာသာ (သမိုင်း)	(၃) ချိန်
ဘဝတွက်တာကျွမ်းကျင်စရာ	(၂) ချိန်
ကာယပညာ	(၂) ချိန်
စာရိတ္တနှင့်ပြည်သူ့နိတိ	(၂) ချိန်
အနုပညာ (ပန်းချီနှင့်ဂီတ)	(၂) ချိန်
ဒေသသင်ရိုး (အလုပ်အကိုင်ရရှိစေမှုနှင့် ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှု)	(၄) ချိန်

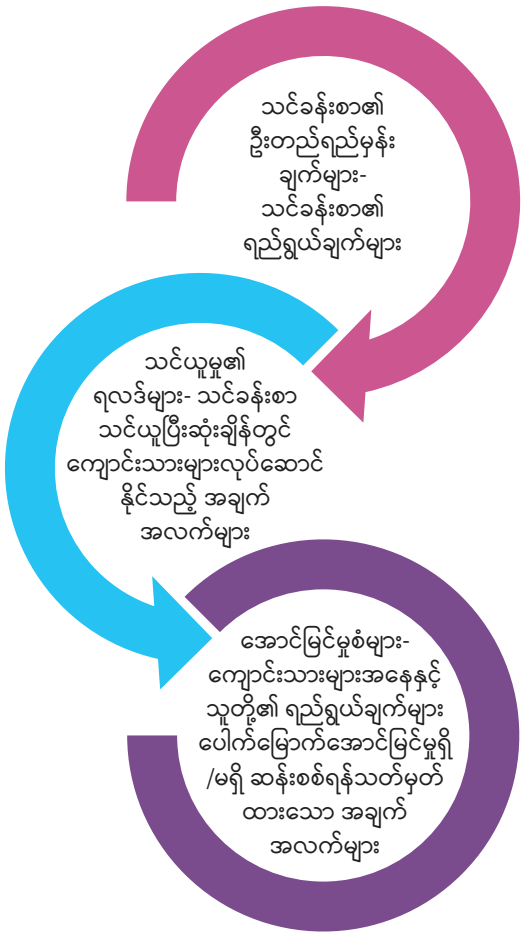
ဤခွဲဝေမှုဇယားအရ ဘာသာရပ်တစ်ခုစီအတွက် တစ်ပတ်လျှင် စာသင်ချိန်အရေအတွက် ရရှိမှုမှာ အနည်းဆုံး (၂) ချိန်နှင့် အများဆုံး (၆) ချိန်ဖြစ်သည်။ ဘာသာရပ်တစ်ခု၏ သင်ခန်းစာ တစ်ခုစီအတွက် ချမှတ်ထားသော ခြုံငုံရည်ရွယ်ချက်အားလုံးကို ပေါက်မြောက်သွားစေရန်နှင့် ကျောင်းသားများအတွက် သင်ယူမှုရလဒ်များ ပြည့်မီသွားစေရန်ကို ဆရာများက သေချာစွာ စီမံဆောင်ရွက်ကြရမည်။

“သင်ယူမှုရည်ရွယ်ချက်များ”(Learning Objectives) ဆိုသည့်ဝေါဟာရနှင့် “သင်ယူမှု ရလဒ်များ” (Learning Outcomes) ဆိုသည့်ဝေါဟာရ (၂) ခုတို့အကြောင်းကို ပထမနှစ်သင်တန်းတွင် သင်ကြားခဲ့ရသည်။ ဤစာသင်နှစ် (ဒုတိယနှစ်သင်တန်း) တွင်မူ ထိုဝေါဟာရတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ပိုမိုရှင်းလင်းကွဲပြားသွားစေရန်အတွက် “သင်ယူမှုရည်ရွယ်ချက်များ” (Learning Objectives) ဆိုသည့်ဝေါဟာရကို “သင်ခန်းစာ၏ရည်ရွယ်ချက်များ” (Lesson Objectives) ဟူသောဝေါဟာရနှင့် အစားထိုးကာ ပြောင်းလဲသုံးစွဲသွားမည်ဖြစ်သည်။ ထို့အတူပင် “အောင်မြင်မှုစံများ” (Success Criteria) ဆိုသည့် ဝေါဟာရကို ဆက်လက်သုံးစွဲသွားမည်။

ဆရာများနှင့် ကျောင်းသားများအနေနှင့် သတ်မှတ်ထားသည့် သင်ယူမှုရလဒ်များကို ပြည့်မီအောင်ရရှိခြင်းရှိ/မရှိကို မည်ကဲ့သို့သိရှိနိုင်ကြောင်းဆွေးနွေးရာတွင် “အောင်မြင်မှုစံများ”(Success Criteria) ဆိုသည့် ဝေါဟာရကို အသုံးပြုနိုင်သည်။

ဝေါဟာရအခေါ်အဝေါ်များအကြောင်းနှင့် အခေါ်အဝေါ်တစ်ခုနှင့် တစ်ခုအကြား ခြားနားချက်များကို သင်တို့နားလည်သဘောပေါက်ရန် အရေးကြီးပါသည်။ ဤသို့နားလည်သဘောပေါက်ထားခြင်းအားဖြင့် သင်ဖြစ်စေ၊ အခြားဆရာတစ်ဦးကဖြစ်စေ လွယ်ကူစွာ လိုက်နာဆောင်ရွက်နိုင်သည့် ရှင်းလင်းသော သင်ခန်းစာအစီအစဉ်(သင်ပြမှုပုံစံ) များကို ရေးဆွဲပြုစုနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

“သင်ခန်းစာ၏ ရည်ရွယ်ချက်များ”၊ “သင်ယူမှုရလဒ်များ” နှင့် “အောင်မြင်မှုစံများ” ဆိုသည့် ဝေါဟာရ အခေါ်အဝေါ်များအားလုံးတို့သည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု အပြန်အလှန် ဆက်စပ်နေကြပြီး အဓိပ္ပာယ် ကျယ်ဝန်းသည့် “သင်ခန်းစာ၏ ရည်ရွယ်ချက်များ” မှတစ်ဆင့် ရွေးလျားကာ ပိုမိုအသေးစိတ်ကျသည့် “အောင်မြင်မှုစံများ” သို့ ရောက်ရှိသွားသည်။ ပုံ (၄.၃) ကို ကြည့်ပါ။

ပုံ ၄.၃။ သင်ခန်းစာ၏ရည်ရွယ်ချက်များ၊ သင်ယူမှုရလဒ်များ၊ အောင်မြင်မှုစံများ

သင်ခန်းစာ၏ ရည်ရွယ်ချက်များ

သင်ခန်းစာတစ်ခုကို သင်ကြားနေစဉ်အတွင်း ဆရာကဆောင်ရွက်ရန် ရည်ရွယ်ထားသော ယေဘုယျ ဖော်ပြချက်များကို သင်ခန်းစာ၏ ရည်ရွယ်ချက်များ ဟုခေါ်ကြောင်း ပထမနှစ်သင်တန်းတွင် သင်တို့လေ့လာသိရှိခဲ့ကြသည်။ သင်ယူမှုရလဒ်များကို မရေးသားမီ သင်ခန်းစာ၏ ရည်ရွယ်ချက်များကို ဦးစွာပထမ ရေးသားလေ့ရှိကြသည်။ သင်ခန်းစာ၏ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် သင်ခန်းစာသင်ကြားနေစဉ်အတွင်း မိမိတို့ဆောင်ရွက်ရန် ရည်ရွယ်ထားသည့် လုပ်ငန်းတို့ကို ဆရာက ဆုံးဖြတ်ကြရသည်။

ပထမနှစ်သင်တန်းတွင် ပေးခဲ့သော ဥပမာမှာ အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကား၌သုံးသော သရသံများ(vowels) နှင့် ဗျည်းသံများ (consonants) အကြောင်းသင်ကြားခြင်းသင်ခန်းစာ ဖြစ်သည်။ ထိုသင်ခန်းစာ၏ ရည်ရွယ်ချက်များမှာ အင်္ဂလိပ်အက္ခရာ (alphabet) ထဲမှ သရ (၆) လုံးဖြစ်သော a, e, i, o, u နှင့် (တစ်ခါတစ်ရံ) y အပါအဝင် သရ (၆) လုံးကို သင်ကြားပေးရန်ဖြစ်သည်။ ဤရည်ရွယ်ချက်သည် သင်ခန်းစာသင်ကြားနေစဉ် ဆရာက ဆောင်ရွက်ရန် ရည်ရွယ်ထားသော အရာဖြစ်သည်။

“သင်ခန်းစာတစ်ခု၏ ရည်ရွယ်ချက်များကို ခွဲခြားသတ်မှတ် ထုတ်ဖော်ပေးခြင်းသည် ထိရောက်သော သင်ခန်းစာတစ်ခုကို စီစဉ်ပြင်ဆင်ခြင်း၏ ပထမခြေလှမ်းဖြစ်သည်။ သင့်ထံ၌ ရှင်းလင်းသော ရည်ရွယ်ချက်တစ်ခုရှိနေလျှင် သင်ခန်းစာတစ်ခုသင်ကြားနေစဉ် အသုံးပြုမည့် စာအုပ်စာတမ်း အသီးသီး၊ နည်းစဉ်အသီးသီးနှင့် အဆင့်အသီးသီးတို့ကို ဆုံးဖြတ်ရာတွင် ပိုမိုလွယ်ကူစေသည်။ ရည်ရွယ်ချက်များချမှတ်ပေးခြင်းနှင့် ဤရည်ရွယ်ချက်များကို သင့်အနေနှင့် ရယူပေါက်မြောက်နိုင်ခြင်း ရှိ/မရှိ စစ်ဆေးအကဲဖြတ်တတ်ခြင်းသည် ဆရာအတတ်ပညာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် အသုံးဝင်သော ကိရိယာတစ်မျိုးဖြစ်သည်။” ၂၄၅

ဇယား (၄.၂၂) က မြန်မာနိုင်ငံ အခြေခံပညာသင်ရိုးညွှန်းတမ်း ဆဋ္ဌမတန်းသင်ရိုးမှ သင်ခန်းစာ ရည်ရွယ်ချက်များကို ပြသထားသည်။ ဤသင်ခန်းစာရည်ရွယ်ချက်များသည် သင်ခန်းစာ သင်နေစဉ် ဆရာက ဆောင်ရွက်ရန်ရည်ရွယ်ထားသည့် ဆရာလုပ်ငန်းများ ဖြစ်ကြသည်။ သင်တို့တွေ့မြင်ရသည်အတိုင်းပင် ထိုရည်ရွယ်ချက်များကို ရေးသားသည့်အခါ ရန်ဟု စတင်

၂၄၅ Educational Studies Student Teacher Textbook, Year 1.

ရေးသားရသည်။ ထိုလုပ်ဆောင်မှုပြုကြိယာနောက်မှ “ရန်”ဆိုသော စကားလုံး၏ ရှေ့မှ စကားလုံးများသည် ဆရာရည်ရွယ်ထားသည့် ဆရာ၏ လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်လုပ်ဆောင်မှုများကို ဖော်ပြသည်။ (ဥပမာ - ကူညီရန်၊ လေ့ကျင့်ပေးရန်) “ရန်” နှင့်တွဲ၍ ရေးထားသော ရှေ့မှ ကပ်လျက် စကားလုံးသည် လုပ်ဆောင်မှုတစ်ခုကိုဖော်ပြသည်။ တိကျသော အချက်အလက် တစ်ခုကို ဖော်ပြရာတွင် ဘယ်သူက (Who)၊ ဘာကို (What)၊ ဘယ်နေရာမှာ (Where)၊ ဘယ်အချိန်မှာ (When)၊ ဘယ်လို (How)၊ (ဘ ၅လုံး) ဟုလည်းဖော်ပြတတ်သည်။ ဤလုပ်ဆောင်မှု ဆောင်ရွက်မှုကို ပြုလုပ်ကြောင်းပြသသည်။ သို့မဟုတ် ဤလုပ်ဆောင်မှုကို မည်သို့ဆောင်ရွက်မည်ကို ပြသသည်။

ဇယား ၄.၂၂။ သင်ခန်းစာ၏ရည်ရွယ်ချက်များ

ဘာသာရပ်	သင်ခန်းစာ၏ရည်ရွယ်ချက်
ပန်းချီ အနုပညာ (Visual Arts)	(မျဉ်းကြောင်း၊မျဉ်းဖြောင့်) ပုံသဏ္ဍာန် နှစ်ဘက်မြင်/သုံးဘက်မြင် လားရာ အမျိုးမျိုး၊ တည်ဆောက်ဖွဲ့စည်းပုံ စသည့်) ပန်းချီပညာ အခြေခံရေးဆွဲမှု နည်းစနစ်များကို ခဲတံအသုံးပြု၍ စနစ်တကျ ရေးဆွဲတတ်စေရန်
ဂီတ အနုပညာ (Performing Arts)	မြန်မာရိုးရာမဟာဂီတနှင့်ခေတ်ပေါ် မြန်မာ့တေးသီချင်းများကို ချစ်ခင် မြတ်နိုးတန်ဖိုးထားတတ်စေရန်
ကာယပညာ (Physical Education)	ကိုယ်ကာယကြံ့ခိုင်ကျန်းမာရေးအတွက် ကျန်းမာရေး လေ့ကျင့်ခန်းများ ပြုလုပ်တတ်ရန် နှင့် ကိုယ်ကာယလှုပ်ရှားရာ၌ ကျွမ်းကျင်မှု (အချိန်အဆ ကိုက်မှု၊ ဟန်ချက်ညီလှုပ်ရှားနိုင်မှု စသည်) များရရှိစေရေးအတွက် စနစ်တကျ သင်ယူနိုင်ရန်
မြန်မာစာ (Myanmar)	စကားလုံးများကို နာမ်ပုဒ်များအဖြစ် ဖော်ပြရေးသားတတ်စေရန်
စာရိတ္တနှင့် ပြည်သူ့နီတိ (Morality and Civics)	တန်ဖိုးရှိသော မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုနှင့်ရိုးရာ အစဉ်အလာများကို နားလည် သဘောပေါက်လာစေရန် ထိုယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အလေ့အကျင့်တို့ကို အိမ်၌ ကျင့်သုံးတတ်စေရန်
သင်္ချာ (Mathematics)	ဂျီဩမေတြီဆိုင်ရာ အခြေခံကျသော ပုံပန်းသဏ္ဍာန်များ၏ ထူးခြားသော လက္ခဏာများကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်တတ်စေရန်
ဘဝတွက်တာကျွမ်းကျင်စရာ (Life skills)	စာသင်နှစ်တစ်နှစ်အတွက် ကျောင်းသားတစ်ဦးစီ၏ တစ်ကိုယ် ရေ ရည်မှန်းချက်များကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ် တတ်လာပြီး ၎င်း၏ အရည်အချင်းများနှင့် ဆီလျော်ကိုက်ညီသည့် ဤရည်မှန်း ချက်ပန်းတိုင် သို့ ရောက်ရှိရေးတွင် လျှောက်လှမ်းရမည့် ခြေလှမ်း/အဆင့် များကို သတ်မှတ်ဖော်ပြတတ်စေရန်
သမိုင်း (History)	မြန်မာနိုင်ငံမှ ရှေးခေတ်လူ့အဖွဲ့အစည်းကို ကျောက်ခေတ်၊ ကြေးခေတ် နှင့် သံခေတ် (ယဉ်ကျေးမှုများ) များက လွှမ်းမိုးနေခဲ့ကြောင်းကို သိရှိ/ သင်ယူနိုင်စေရန်
ပထဝီ (Gergraphy)	ကမ္ဘာ၏ အရွယ်အစားနှင့်ပုံပန်းသဏ္ဍာန်တို့ကို ရှင်းပြတတ်စေရန်

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၁)။ သင်ခန်းစာ၏ ရည်ရွယ်ချက်များကိုတိုက်ဆိုင်စိစစ်ခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ သင်ခန်းစာ၏ ရည်ရွယ်ချက်များကို ဖော်ထုတ်ကာ တိုက်ဆိုင် စိစစ်တတ်စေရန် ဖြစ်သည်။

ကျောင်းသား (၄) ဦးကို အုပ်စုတစ်ခုအဖြစ် ဖွဲ့စည်းပါ။ သင်တို့ဆရာကအုပ်စုတစ်ခုစီအား ဆဋ္ဌမတန်းမှ ဘာသာရပ်တစ်ခုစီအတွက် သင်ရိုးမာတိကာစာအုပ်စာတမ်းများကို ပေးထား လိမ့်မည်။

- မြန်မာစာ
- အင်္ဂလိပ်စာ
- သင်္ချာ
- သိပ္ပံ
- လူမှုရေးဘာသာ (ပထဝီ)
- လူမှုရေးဘာသာ (သမိုင်း)
- ဘဝတွက်တာကျွမ်းကျင်စရာ
- ကာယပညာ
- စာရိတ္တနှင့်ပြည်သူ့နီတိ
- အနုပညာ(ဂီတနှင့်ပန်းချီ)
- ဒေသသင်ရိုး (အလုပ်အကိုင်ရရှိစေမှုနှင့် ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု)

ဘာသာရပ်တစ်ခုစီ၏ သင်ခန်းစာတစ်ခုစီအတွက် ရည်ရွယ်ချက်ကို အုပ်စုတွင်း၌ ရွေးချယ် ပါ။ ထိုရည်ရွယ်ချက်သည် ဇယား (၄.၂၂) မှ ရည်ရွယ်ချက်တစ်ခုလည်းဖြစ်နိုင်သည်။ ဇယား(၄.၂၃) တွင်ပါဝင်သည့် “သင်ခန်းစာ၏ရည်ရွယ်ချက်” ဟုရေးထားသောကော်လံတွင် ထိုရည်ရွယ်ချက်ကို ရေးသားပါ။ ဆရာက သင်ခန်းစာသင်နေစဉ် ဆောင်ရွက်ရန် ရည်ရွယ် ထားတတ်သော လုပ်ငန်းများကို အုပ်စုနှင့်အတူ ဆွေးနွေးပြီးနောက် ပိုမိုရှင်းလင်းနားလည် စေမည့် အရေးအသား တစ်မျိုးဖြင့် အဓိပ္ပာယ်တူအကြောင်းအရာကို ပြန်လည်ရေးသားမှု (Paraphrase) အကွက်ထဲတွင် ထည့်သွင်းရေးသားပါ။ တစ်နည်းအားဖြင့် သင့်စာ၏

ရည်ရွယ်ချက်ကို သင်၏ ကိုယ်ပိုင်စကားလုံးများ အသုံးပြု၍ ရေးသားပါ။ ဇယား (၄.၂၃) တွင် ဥပမာ တစ်ခုပေးထားသည်။

ဇယား ၄.၂၃။ သင်ခန်းစာ၏ရည်ရွယ်ချက်များကို အခြားစကားလုံးများကိုယ်ပိုင်စကားလုံးများ အသုံးပြု၍ ပြန်လည်ရေးသားခြင်း

ဘာသာရပ်	သင်ခန်းစာ၏ရည်ရွယ်ချက်	ပြန်လည်ရေးသားမှု(Paraphrase)
မြန်မာစာ		
အင်္ဂလိပ်စာ		
သင်္ချာ		
သိပ္ပံ		
လူမှုရေးဘာသာ (ပထဝီ)		
လူမှုရေးဘာသာ (သမိုင်း)		
ဘဝတွက်တာကျွမ်းကျင်စရာ	စာသင်နှစ်တစ်နှစ် အတွက် ကျောင်းသားတစ်ဦးစီ၏ တစ်ကိုယ်ရေ ရည်မှန်းချက်များ ကို သတ်မှတ်ဖော် ထုတ်တတ်လာ ပြီး ၎င်း၏ အရည်အချင်းများနှင့် ဆီလျော် ကိုက်ညီ သည့်ရည်မှန်း ချက် ပန်းတိုင် သို့ ရောက် ရှိရေး တွင်လျှောက်လှမ်းရမည့် ခြေလှမ်းများအဆင့်များကို သတ်မှတ် တတ်စေရန်	သင်၏ အရည်အချင်းပေါ်အခြေခံ၍ ဤနှစ်အတွင်း သင်ရရှိလိုသော အရာ တစ်ခုကို ရည်မှန်းချက်ပန်း တိုင်အဖြစ် ထားကာဆုံးဖြတ် ချက်ချပါ။ ထို ရည်မှန်းချက် ရရှိရန် သင် မည်သည့်တို့ ကို ဆောင်ရွက်ရမည်ကို ဆုံးဖြတ်တတ် စေရန်
ကာယပညာ		

ဘာသာရပ်	သင်ခန်းစာ၏ရည်ရွယ်ချက်	ပြန်လည်ရေးသားမှု(Paraphrase)
စာရိတ္တနှင့် ပြည်သူ့နီတိ		
အနုပညာ (ဂီတနှင့် ပန်းချီ)		
ဒေသသင်ရိုး		
မြန်မာ့ငှက်များအကြောင်း သိပ္ပံ ဘာသာရပ်	သင်ခန်းစာ၏ရည်ရွယ်ချက် -	

ဘာသာရပ်တစ်ခုစီအတွက်သင်ခန်းစာ ရည်ရွယ်ချက်များကို ပြန်လည်ရေးသားပြီးသည့်အခါ ဇယား (၄.၂၃) အောက်ဆုံးတန်းတွင် ဆဋ္ဌမတန်းသိပ္ပံဘာသာရပ်မှ မြန်မာ့ငှက်များအကြောင်း သင်ခန်းစာအတွက် သင်ခန်းစာ၏ ရည်ရွယ်ချက်တစ်ခုကို ရေးပေးပါ။ ဤလုပ်ငန်းကို ဆွေးနွေးရန် သင်တို့ ဆရာက အတန်းကို မူလပုံစံပြန်လည်ပေါင်းစည်းပေးလိမ့်မည်။

စာသင်ချိန် (၂)

သင်ယူမှုရလဒ်များ

ပထမနှစ်သင်တန်းတွင် သင်တို့အား သင်ယူမှုရလဒ်များအကြောင်းကို မိတ်ဆက်ပေးခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသင်ယူမှုရလဒ်များသည် သင်ခန်းစာသင်ယူပြီးနောက် ကျောင်းသားများက ပြသလာစေလိုသည့် အပြုအမူများ၊ လုပ်ဆောင်လာနိုင်မှုများ ကို ဆိုလိုသည်။

အခန်းလိုက်သင်ယူမှုရလဒ်များ (Unit Outcomes) များလည်းရှိကြသည်။ အခန်းလိုက် (သို့မဟုတ်) အခန်းတစ်ခုစီအတွက် မျှော်မှန်းထားသော သင်ယူမှုရလဒ်များကိုလည်း ချမှတ် ရေးသားထားနိုင်သည်။ အခန်းတစ်ခုစီအတွက် သင်ယူမှုရလဒ်များ ဆိုသည်မှာ အခန်း တစ်ခုစီကို သင်ယူပြီးချိန်တွင် သင်၏ကျောင်းသားများက ပြသလာစေလိုသည့် အပြုအမူများ၊

လုပ်ဆောင်လာနိုင်မှုများ ကို ဆိုလိုသည်။ ဤနေရာတွင်မူ သင်ခန်းစာတစ်ခုအတွက် သင်ယူမှုရလဒ်များကိုသာ ကျွန်ုပ်တို့ အာရုံစူးစိုက်ကြမည်။

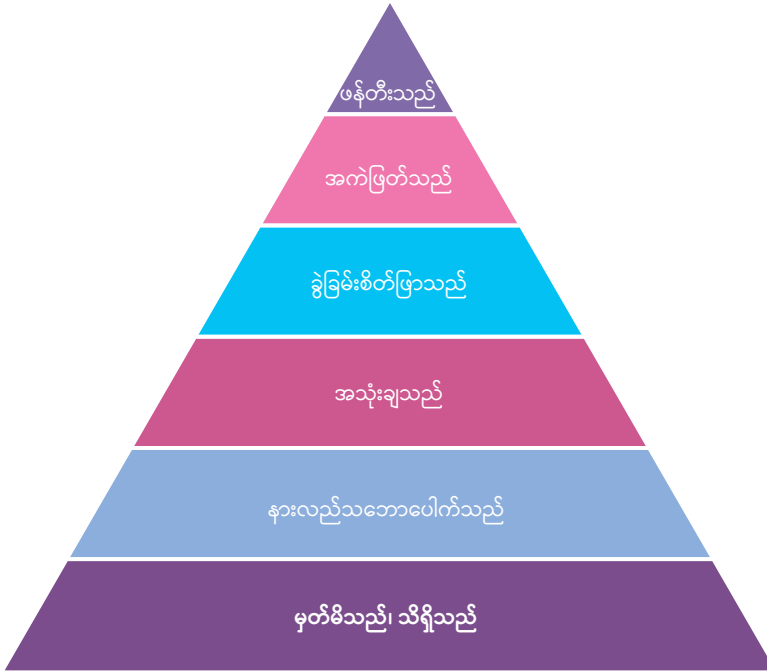
ဤသင်ခန်းစာသည် “သင်ခန်းစာ၏ရည်ရွယ်ချက်များနှင့် သင်ယူမှုရလဒ်များ” အကြောင်း ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ ဤသင်ခန်းစာအတွက် သင်ယူမှုရလဒ် (၃) ခုရှိသည်။ ဤသင်ခန်းစာကို သင်တို့ လေ့လာပြီးသော အခါ သင်တို့ပြုသလာနိုင်သည့် အပြုအမူ (၃) မျိုးကိုဆိုလိုပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ

- “သင်ခန်းစာ၏ရည်ရွယ်ချက်များ”၊ “သင်ယူမှုရလဒ်များ” နှင့် “အောင်မြင်မှုစံ” တို့အကြား ခွဲခြားသိရှိလာနိုင်မည်။ အဓိပ္ပာယ်ခြားနားမှုကို သိရှိလာမည်။
- ဘလွန်း၏ သင်ယူမှုနယ်ပယ်များကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း (Bloom’s Taxonomy) ကို အသုံးပြုပြီး သင်ယူမှုရလဒ်များကို ခွဲခြမ်း စိတ်ဖြာလေ့လာတတ်မည်။
- သင်ကြားရန်သတ်မှတ်ထားသော သင်ခန်းစာတစ်ခုအတွက် သင်ခန်းစာ၏ ရည်ရွယ်ချက်များ၊ သင်ယူမှုရလဒ်များနှင့် အောင်မြင်မှုစံများကို ရေးသား တတ်မည်။

ဤအပြုအမူများကို ယခုသင်ခန်းစာ၏ အဆုံးတွင် သင်တို့ကျောင်းသားများအနေဖြင့် လုပ်ဆောင်နိုင်သင့်သည်။

ပထမနှစ်သင်တန်းတွင် ဘလွန်းနှင့် လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များ၏ သင်ယူမှုနယ်ပယ်များကို ခွဲခြား သတ်မှတ်ခြင်း^{၂၄၆} နှင့် အင်ဒါဆန်နှင့် ကရာသိုး (Anderson & Krathwohl)^{၂၄၇} တို့က ပြန်လည် မွမ်းမံထားသော သင်ယူမှုနယ်ပယ်များကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်းတွင် “ဖန်တီးခြင်း” ကို အဆင့်မြင့်ဆုံးအဖြစ် သတ်မှတ်ထားသည်။ သင်ယူမှုရလဒ်များကိုရေးသားရာတွင် လုပ်ဆောင်မှုပြုကြိယာများနှင့် စတင်ရသည်။ လုပ်ဆောင်မှုပြုကြိယာများကို ဘလွန်း၏ သင်ယူမှုနယ်ပယ်များကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်းအရ ခွဲခြားပြထားသော အဆင့်အသီးသီးတို့မှ ရယူနိုင်သည်ကို အောက်ပါ ပုံ (၄.၄) တွင် တွေ့နိုင်သည်။

^{၂၄၆} Bloom, 1956.
^{၂၄၇} Anderson & Krathwohl, 2001.

ပုံ ၄.၄။ “ဖန်တီးခြင်း” ကို အဆင့်မြင်ဆုံးအဖြစ်သတ်မှတ်ထားသည့် ပြန်လည်မွမ်းမံထားသော ဘလွန်း၏ သင်ယူမှုနယ်ပယ်များကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း

ဘလွန်း၏ သင်ယူမှုနယ်ပယ်များကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း^{၂၄၈} အရ ပါဝင်သော အဆင့်အသီးသီး တို့အတွက် အသုံးပြုနိုင်သော ကြိယာများမှာ -

- **မှတ်မိသည်၊ သိရှိသည် (Remember)** - စီစဉ်သည်၊ အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်သည်၊ မိတ္တူပွားသည် (ထပ်မံထုတ်လုပ်သည်) ၊ စာရင်းပြုစုသည်၊ အလွတ်ကျက်မှတ်သည်၊ ရှေ့နောက်စီပေးသည်၊ ဖော်ပြသည်။
- **နားလည်သဘောပေါက်သည် (Understand)** - ရှင်းလင်းပြသည်၊ မျိုးတူချင်းစုသည်၊ ဖော်ပြသည်၊ ဆွေးနွေးသည်၊ အမျိုးအမည်သတ်မှတ်ဖော်ပြသည်၊ ညွှန်ပြသည်၊ မှတ်မိသည်၊ အစီရင်ခံတင်ပြသည်၊ ရွေးချယ်သည်၊ အဓိပ္ပာယ်ပြန်ဆိုသည်။

^{၂၄၈} Anderson & Krathwohl, 2001.

- **အသုံးချသည် (Apply)**- အဆုံးသတ် အကောင်အထည်ဖော်သည်။ ပုံဖော်သည်။ ဖြေရှင်းသည်။ အသုံးချသည်။ ပြဇာတ်အသွင် ခင်းကျင်းပြသည် (သရုပ်ဆောင်သည်)။ အနက်အဓိပ္ပာယ် ကောက်ယူသည်။ အသုံးပြုသည်။ အစီအစဉ်ရေးဆွဲထားသည်။ ပုံကြမ်းဖော်ပြသည်။
- **ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်း (Analyse)**- ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာသည်။ စုစည်းသည်။ ဆက်စပ်သည်။ တူရာချင်းနှိုင်းယှဉ်သည် (compare)။ မတူသည်များကို နှိုင်းယှဉ်သည် (contrast)။ စူးစမ်းလေ့လာသုံးသပ်သည်။ လက်တွေ့စမ်းသပ်ကြည့်သည်။ မေးခွန်းထုတ်သည်။ စမ်းသပ်စစ် ဆေးသည်။
- **အကဲဖြတ်သည် (Evaluation)**- တန်ဖိုးဖြတ်သည်။ အကျိုးသင့်အကြောင်းသင့် ရှင်းလင်းပြသည်။ ကာကွယ်ပြောဆိုသည်။ အကဲဖြတ်သည်/ မှား-မှန် ဆုံးဖြတ်သည်။ ရွေးချယ်သည်။ ခိုင်လုံသက်သေပြသည်။ တန်ဖိုးထားသည်။ ဝေဖန် ဆန်းစစ်သည်။ ချိန်ဆဆုံးဖြတ်သည်။
- **ဖန်တီးသည် (Create)** - ပုံစံချတည်ဆောက်သည် (design)။ အချက်အလက်များကို ပေါင်းစပ်ဖွဲ့စည်းသည်။ တည်ဆောက်သည် (construct)။ ထင်မြင်ယူဆသည်။ ဖြစ်ထွန်းစေသည်။ ပုံသေနည်းထုတ်လုပ်သည်။ ရေးသားသည်။ ဖန်တီးသည်။ စူးစမ်းသုံးသပ်သည်။

သင်ယူမှုရလဒ်များကိုရေးသားခြင်း

ပုံ ၄.၅။ သင်ယူမှုရလဒ်များကိုရေးသားရန် ရေးနည်းအညွှန်း၂၄၉

၂၄၉ (based on Erasmusnet Staff, 2018).

သင်ယူမှုရလဒ်များကိုရေးသားရာတွင် လုပ်ဆောင်မှုပြုကြိယာတစ်ခု (Action verb) ၏နောက်မှ အကြောင်းအရာ ထည့်သွင်းရေးသားရမည်။ အကြောင်းအရာနောက်မှ အရည်အသွေးပြ စကားလုံး/အထူးပြုပုဒ်များ (အသေးစိတ်ချဲ့ထွင်မှု/အကျယ်တဝင့်ရှင်းပြမှု)ကို ရေးရမည်။ အထူးပြုပုဒ်များက (ဘ-၅လုံး) နှင့်ဆိုင်သည့် အကြောင်းအရာ အချက်အလက်များကိုပံ့ပိုးပေးသည်။ W များမှာ W-who ဘယ်သူက၊ W-what ဘာကို၊ W-when ဘယ်အခါမှာ၊ W-where ဘယ်နေရာမှာနှင့် H-How ဘယ်လို ဆိုသည့် (ဘ - ၅လုံး) အချက်အလက်များကို ဖော်ပြရန်ဖြစ်သည်။

ဥပမာ- အလယ်တန်းကျောင်းပြဋ္ဌာန်းချက်ထဲမှ သင်ခန်းစာတစ်ခုအတွက် သင်ခန်းစာ၏ ရည်ရွယ်ချက်များ၊ သင်ယူမှုရလဒ်များ နှင့် အောင်မြင်မှုစံများ ရေးသားပါ။ ထိုရေးသားချက်တွင် -

- လုပ်ဆောင်မှုပြု ကြိယာသည် “ရေးသားသည်”
- အကြောင်းအရာမှာ “သင်ခန်းစာရည်ရွယ်ချက်များ၊ သင်ယူမှုရလဒ်များ နှင့် အောင်မြင်မှုစံများ” ထိုအချက်က “ဘာကို” (what) ရေးထားသလဲပြသည်။
- အရည်အသွေးပြ/အထူးပြုပုဒ်က လုပ်ဆောင်မှုကို ချဲ့ထွင်ပေးသည်။ အလယ်တန်းကျောင်း သင်ခန်းစာတစ်ခုအတွက် ဖြစ်သည်။ ထိုအချက်က “ဘယ်မှာ” (where) ကို ပြသသည်။ ထိုအချက်က ကျောင်းသားများ ရေးသားပြသမည့် သင်ခန်းစာ၏ ရည်ရွယ်ချက်များ၊ သင်ယူမှု ရလဒ်များနှင့် အောင်မြင်မှုစံသတ်မှတ်ချက်များ တို့သည် မည်သည့်နေရာအတွက် ဖြစ်ကြောင်းကို အသေးစိတ် ချဲ့ထွင်ဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။

ပထမနှစ်သင်တန်းတွင် သင်တို့ကို SMART အညွှန်းဘောင်နှင့် မိတ်ဆက်ပေးခဲ့သည်။ ဤအညွှန်းဘောင်ကို အသုံးပြု၍ သင်ရေးသားထားသော သင်ယူမှုရလဒ်များကို စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ရာ၌ အထောက်အကူဖြစ်စေရန် မိတ်ဆက်ပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

- ထိုအရာ (သင်ယူမှုရလဒ်) သည် တိကျသေချာမှု ရှိ/မရှိ (Specific) (တိကျသေချာရဲ့လား)
- ထိုအရာကို တိုင်းတာ၍ရနိုင်မှု ရှိ/မရှိ (Measurable) (တိုင်းတာလို့ရရဲ့လား)

- ကျောင်းသားများအနေဖြင့် ချမှတ်ထားသောသင်ယူမှုရလဒ်များကို ရနိုင်ခြေ/လုပ်ဆောင်နိုင်ခြေ ရှိ/မရှိ ဆန်းစစ်ပါ။ တစ်နည်းအားဖြင့်ဆိုရလျှင် သင်ခန်းစာ တစ်ခုအတွက် ရရှိနိုင်သည့် သင်ယူမှုရလဒ်ကို အလွန်အမင်းမျှော်မှန်းထားခြင်း မျိုး မဟုတ်ပါ။ (Achievable) (ရနိုင်ခြေ/ လုပ်ဆောင်နိုင်ခြေ ရှိရဲ့လား)
- ဆီလျော်ကိုက်ညီမှုရှိ/မရှိ (Relevant) (ဆီလျော်ကိုက်ညီရဲ့လား)
- အချိန်ကန့်သတ်ချက်အတိုင်းအတာရှိသော (Time-bound) (အချိန်အကန့်အသတ် အတိုင်းအတာရှိရဲ့လား)

သင်၏သင်ယူမှုရလဒ်များကို ရေးပြီးသောအခါ အထက်ပါပေးထားသော အချက် (၅) ချက် ပါ မေးခွန်းများကို အသုံးပြုပြီး သင်ခန်းစာအတွက် သင်ရေးထားသော သင်ယူမှုရလဒ် များသည် ဆီလျော်မှု ရှိ/မရှိကို ဆုံးဖြတ်နိုင်သည်။

သင်ယူမှုရလဒ်များသည် အောက်ပါအချက်အလက်တို့နှင့် ညီညွတ်လျှင် အထိရောက်ဆုံးဖြစ် ကြသည်ဟု ဩစတြေးလျနိုင်ငံ “သင်ကြားရေးနှင့် ကျောင်းများအတွက် ဦးဆောင်မှုပေးရေး တက္ကသိုလ်” (The Australian Institute for Teaching and School Leadership) က အကြံပြုထားသည်။

- ထိုရလဒ်များက ကျောင်းသားများအား သင့်တော်သောစိန်ခေါ်မှု ပေးစွမ်းနိုင် သောအခါ (ကျောင်းသားများ၏ လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းကို စမ်းသပ်စိန်ခေါ်ပြီး လွယ် လွန်း၊ ခက်လွန်းခြင်းမရှိသောအခါ)
- ၎င်းတို့သည် သင်ကြားမှု၊ သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများ၊ စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်း များနှင့် လိုက်လျောညီထွေ သဟဇာတဖြစ်သောအခါ
- ကျောင်းသားများသည် တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များကို ရယူခြင်းဖြင့် အဆိုပါ သင်ယူမှုရလဒ်များပြည့်မီရန် ကြိုးပမ်းကြသောအခါ
- သင်ယူမှုရလဒ်များသည် ယေဘုယျကောက်ချက်ဆွဲနိုင်သော အချက်အလက် များဖြစ်ကြပြီး သင်ယူမှုရရှိပြီးသွားသော ကျွမ်းကျင်မှုများကို ခြားနားသောဆက်စပ် ပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေ အရပ်ရပ်တို့တွင် ထိရောက်စွာပြန်လည်အသုံးပြုနိုင် မှုကို ခွင့်ပြု (ပံ့ပိုး) ပေးနိုင်သောအခါ^{၂၅၀}

^{၂၅၀} (AITSL) (n.d.).

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၂)။ သင်ယူမှုရလဒ်များကို တိုက်ဆိုင်စိစစ်ခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ သင်ယူမှုရလဒ်များ၏ ဖွဲ့စည်းပုံကို ပိုမိုနားလည်လာစေရန် ဖြစ်သည်။

ဤလုပ်ငန်းအတွက် ကျောင်းသား (၅) ဦး ပါဝင်သော အုပ်စုငယ်တစ်ခုကိုဖွဲ့၍ လုပ်ဆောင်ပါ။ အောက်ပါဇယား (၄.၂၄) တွင် ဖော်ပြထားသော သင်ယူမှုရလဒ်များနှင့် သင်ခန်းစာ ရည်ရွယ်ချက်များကို ဖတ်ပါ။ ၎င်းတို့ကို ဆဋ္ဌမတန်း အခြေခံပညာ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းမှ ထုတ်နုတ်ထားခြင်းဖြစ်ပြီး အောက်ပါတို့ကို ဖော်ပြပါ။

- လုပ်ဆောင်မှုပြုကြိယာများ
- အကြောင်းအရာ
- အရည်အသွေးပြစကားလုံး
- ဘလွန်း၏သင်ယူမှုနယ်ပယ်များကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း ရလဒ်အဆင့်

သင်တို့၏အဖြေများကို ဇယား (၄.၂၄) တွင် ရေးသားပါ။ သင်တို့ဆရာက တစ်တန်းလုံးကို ပြန်လည်စုစည်းပြီး ဤလုပ်ငန်းကို ဆွေးနွေးပါလိမ့်မည်။

ဇယား ၄.၂၄။ သင်ယူမှုရလဒ်များကို တိုက်ဆိုင်စိစစ်ခြင်း

ဘာသာရပ်	သင်ခန်းစာ ရည်ရွယ်ချက်များ	သင်ယူမှုရလဒ် များ	လုပ်ဆောင် မှုပြု ကြိယာ	အကြောင်း အရာ	အရည်အသွေး ပြစကားလုံး	သင်ယူမှု နယ်ပယ်များကို ခွဲခြားသတ် မှတ်ခြင်း အဆင့်
အနုပညာ (ဂီတ)	ပုစဉ်းတောင်သံကြိုး (တံတျာ တေရှင်) သီချင်း၏ အဓိပ္ပာယ် ကိုနားလည်ပြီး နရီ စည်းချက် ကိုက်စွာ အသံမှန်မှန်ဖြင့် ခံစားမှုပါဝင်အောင် သီဆို တတ်စေရန်။	ပုစဉ်းတောင်သံကြိုး (တံတျာ တေရှင်) သီချင်း၏ အဓိပ္ပာယ် ကို ရှင်းပြပြီး ထို သီချင်းကို နရီစည်း ချက် ကိုက်စွာ အသံ မှန်မှန်ဖြင့် ခံစားမှု ပါဝင်အောင် သီဆို တတ်မည်။				

ဘာသာရပ်	သင်ခန်းစာ ရည်ရွယ်ချက်များ	သင်ယူမှုရလဒ် များ	လုပ်ဆောင် မှုပြု ကြိယာ	အကြောင်း အရာ	အရည်အသွေး ပြစကားလုံး	သင်ယူမှု နယ်ပယ်များကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း အဆင့်
စာရိတ္တနှင့် ပြည်သူ့နိတိ	“ကျင့်ဝတ်နှင့် လေးစားမှု”တို့၏ တန်ဖိုးကို နားလည် လာစေရန်နှင့် အိမ်၌ လက်တွေ့ ကျင့်သုံး တတ် စေရန်။	မိသားစုအတွင်း မိသားစုဝင်များ ကို ရိုသေ လေးစား သောအပြုအမူ များ ကို ပြသတတ် လာ ပြီး နေ့စဉ် ဘဝတွင် လည်း လက်တွေ့ ကျင့် သုံးတတ်လာ မည်။				
သင်္ချာ	ထောင့်များကို နှိုင်းယှဉ် ပြတတ် စေရန်နှင့် ထောင့်၏ အကျယ် ကို တိုင်းတာ တတ်စေ ရန်။	ထောင့်အမျိုးအစား များ ကို သတ်မှတ် ဖော်ပြတတ်လာပြီး ထောင့်များ ကို ပေတံ နှင့် စက်ဝိုင်းခြမ်း အသုံးပြုကာ တည်ဆောက် တတ်မည်။				
ဘဝတွက် တာ ကျွမ်းကျင် စရာ	အတန်းထဲတွင် ကွဲပြားခြားနား သော အမြင်များ၊ စိတ်ကူး များကို လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ခွင့် ပြုမည့် အခြေခံစည်းကမ်း များကို ပြုစု သတ်မှတ်ရန်။	အတန်းထဲတွင် ကွဲပြားခြားနား သော အမြင်များ၊ စိတ်ကူးများကို လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ခွင့် ပြု မည့် အခြေခံ စည်းကမ်းများကို ပြုစုသတ်မှတ်တတ် မည်။				
သမိုင်း	ရှေးမြန်မာ လူ့ အသိုင်းအဝိုင်းကို စိုး မိုးခဲ့သည့် ကျောက်ခေတ်၊ ကြေးခေတ်၊ သံခေတ် တို့ကို လေ့လာရန်။	သမိုင်း၏ ဖွံ့ဖြိုးမှု ဖြစ်စဉ်များနှင့် လူ့ အဖွဲ့အစည်းအပေါ် သို့ လွန်ကဲစွာ လွှမ်းမိုးထား နိုင် သော နည်းပညာ ဆိုင်ရာ အပြောင်း အလဲကို နားလည် လာမည်။				

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၃)။ သင်ယူမှုရလဒ်များကိုရေးသားခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ သင်ယူမှုရလဒ်များရေးသားမှုကို လေ့ကျင့်ရန် ဖြစ်သည်။

ဤလုပ်ငန်းအတွက် ကျောင်းသား (၅) ဦး ပါဝင်သော အုပ်စုများဖြင့် ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ပါ။ အောက်တွင်ပေးထားသည့် ဆဋ္ဌမတန်း အခြေခံပညာသင်ရိုးညွှန်းတမ်းမှ သင်ခန်းစာ ရည်ရွယ်ချက်များကို ဖတ်ရှုပါ။ အုပ်စုတွင်းတွင် သင်ခန်းစာရည်ရွယ်ချက်တစ်ခုချင်းစီ၏ ဆိုလိုရင်းကို ဆွေးနွေး၍ သင်ယူမှုရလဒ်များကို ချရေးပါ။

သင်၏အဖြေများကို အောက်ပါ ဇယား (၄.၂၅) ရှိ “သင်ယူမှုရလဒ်များ” ကော်လံတွင် ရေးပါ။ အနုပညာ (ပန်းချီ) သင်ယူမှုရလဒ်ကို ဥပမာအဖြစ် ပေးထားသည်။ သင်ရေးသားထားသော သင်ယူမှုရလဒ်များကို SMART အညွှန်းဘောင်ကို အသုံးပြု၍ ပြန်လည်ဆန်းစစ်ပြီး လိုအပ်သောပြောင်းလဲမှုများ ပြုလုပ်ပါ။

SMART အညွှန်းဘောင်သည် အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

- သင်ယူမှုရလဒ်သည်တိကျမှုရှိပါသလား။
- ထိုရလဒ်ကိုတိုင်းတာ၍ ရနိုင်ပါသလား။
- ထိုရလဒ်ကို ရယူနိုင်ခြင်း၊ ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းရှိပါသလား။
- ထိုရလဒ်သည် ကျောင်းသားများတတ်မြောက်နိုင်မှုအဆင့်နှင့် ဆီလျော်ကိုက်ညီပါရဲ့လား။
- ထိုရလဒ်ကို အချိန်အကန့်အသတ်၊ သတ်မှတ်ချက်အတွင်း ရရှိနိုင်ပါမည်လား။

သင်တို့ဆရာက ဤလုပ်ငန်းကို ဆွေးနွေးရန် အုပ်စုများကိုပြန်လည်ပေါင်းစည်းပေးမည်။

ဇယား ၄.၂၅။ သင်ယူမှုရလဒ်များကို ရေးသားခြင်း

ဘာသာရပ်	သင်ခန်းစာ၏ ရည်ရွယ်ချက်များ	သင်ယူမှုရလဒ်များ - ဤသင်ခန်းစာ ကိုသင်ယူပြီးသည့်အခါ ကျောင်းသားများသည်
အနုပညာ (ပန်းချီ)	(မျဉ်း၊ ပုံသဏ္ဍာန်၊ ထုထည် ပြောင်းလဲပုံ၊ ပုံစံကွက်) စသည့် အခြေခံ ပုံဆွဲနည်းစနစ်နှင့် ခဲတံကို အသုံးပြုပုံကို နားလည်ပြီး စနစ်တကျ ပုံဆွဲတတ်ရန်။	မျဉ်းကြောင်းအမျိုးအစား (၆) မျိုး၊ ပုံသဏ္ဍာန် (၆) ခု တို့ကို (၂) ဘက်ခြမ်းနှင့် (၃) ဘက်ခြမ်းပုံများ အဖြစ်ဆွဲတတ်မည်။
စာရိတ္တနှင့်ပြည်သူ့နီတိ	တန်ဖိုးရှိသော မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု၊ ရိုးရာတို့ကိုနားလည်ပြီး အိမ်တွင် လက်တွေ့ကျင့်သုံးရန်။	
ဘဝတွက်တာကျွမ်းကျင်စရာ	အတန်းထဲတွင် ကွဲပြားခြားနားသော အမြင်များ၊ စိတ်ကူးများကို လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ခွင့် ပြုမည့် အခြေခံစည်းကမ်းများကို ပြုစုသတ်မှတ်ရန်။	

စာသင်ချိန် (၃)

အောင်မြင်မှုစံများ

အောင်မြင်မှုစံများ (မြန်မာနိုင်ငံ အခြေခံပညာသင်ရိုးညွှန်းတမ်းတွင် တတ်မြောက်မှု အညွှန်းကိန်းများဟု သိရှိထားသော) ဆိုသည်မှာ သင်၏ကျောင်းသားများက သင်ခန်းစာ တစ်ခု၏ သင်ယူမှုရလဒ်များကို ရရှိပေါက်မြောက်သွားခြင်း ရှိ/မရှိကို သတ်မှတ်ပေးနိုင်ရန် အကဲဖြတ်မှုများ ဖြစ်ကြသည်ဟု ပထမနှစ်သင်တန်းတွင် သင်တို့သင်ယူခဲ့ကြသည်။

အောင်မြင်မှုစံသတ်မှတ်ချက်များကို ရေးသားရာတွင် ကျောင်းသားများသည် သင်ယူမှုရလဒ်များကို ပေါက်မြောက်ပြည့်မီရမည့် အနိမ့်ဆုံးအတိုင်းအတာကို သင်က ဆုံးဖြတ်ပေးရမည် ဖြစ်သည်။ ထိုသတ်မှတ်သည့် အတိုင်းအတာသည် ရာခိုင်နှုန်းတစ်ခုဖြစ်စေ (ဥပမာ- ပေးထားချိန်၏ ၉၀% (သို့) အချိန်တစ်ဝက်) သို့မဟုတ် ဆက်လက်သုံးစွဲမည့် အရည်အသွေးပြစကားလုံးများ (ဥပမာ-သရ ၆ လုံးအနက် ၄ လုံးကို အမည်သတ်မှတ် တင်ပြနိုင်ရမည်။ ကြိယာ၏ ပစ္စုပ္ပန်ကာလပုံစံကို ရိုးရိုးဝါကျတစ်ကြောင်း၌ မှန်ကန်စွာ အသုံးပြုတတ်ရမည်။)

“ကျောင်းသားများသည် ၎င်းတို့၏ သင်ယူမှုကို ကိုယ်တိုင်တာဝန်ယူခင် (ကိုယ်တိုင် မလုပ်ဆောင်နိုင်သေးချိန်) ၎င်းတို့သည် မည်သည့်အရာများကို သင်ယူရမည်ကို ပထမဦးစွာ နားလည်သဘောပေါက်ထားရပါမည်။”^{၂၅၁} ကျောင်းသားများအနေနှင့် သူတို့သည် မည်သည့်အကြောင်းအရာများကို သင်ယူနေကြရသည်။ အဘယ်ကြောင့် သင်ယူကြရသည် နှင့် သူတို့တတ်မြောက်သွားမှုကို မည်ကဲ့သို့ သိရှိနိုင်မည် စသည့်အချက်တို့ကို နားမလည် တတ်ကြပါ။ သဘောမပေါက်တတ်ကြပါ။ ထိုအချက် အလက်များကို ရေလည်ရှင်းလင်းစွာ သဘောပေါက်သွားစေရန်အတွက် အောင်မြင်မှုစံသတ်မှတ်ချက်များ ရေးသားဖော်ပြထား ခြင်းက အထောက်အကူပြုပေးနိုင်သည်။^{၂၅၂}

“အောင်မြင်မှုစံများ” က ကျောင်းသားများအတွက် ပေးစွမ်းနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူး (၆) ခု ကို ဖော်ပြထားသည်။^{၂၅၃} ၎င်းတို့မှာ -

- ၁။ မည်သည့်အချက်ကို အဓိကထားအာရုံစိုက်လေ့လာရမည်ကို သေချာစွာသိရှိ နားလည်သွားခြင်း။
- ၂။ ကျောင်းသားများအား ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ နားလည်သဘောပေါက်သွားစေ နိုင်မည့် အခွင့်အလမ်း ပံ့ပိုးပေးခြင်း။
- ၃။ ကျောင်းသားများကိုယ်တိုင် အောင်မြင်မှုအတွက် စံများ သတ်မှတ်ပေးနိုင်စေ ခြင်း။
- ၄။ အခက်အခဲရှိသည့်နေရာများကို စတင်သတ်မှတ် ဖော်ထုတ်တတ်လာခြင်း။
- ၅။ သင်ယူမှုတိုးတက်အောင် သူတို့မည်သို့ လုပ်ဆောင်မည်ကို ဆွေးနွေးတတ်လာ ခြင်း။
- ၆။ သူတို့၏တိုးတက်လာသော အခြေအနေကို ကိုယ်တိုင်စောင့်ကြည့်လေ့လာနိုင် စေခြင်း။

၂၅၁ Dyer, 2018.
 ၂၅၂ Dyer, 2018.
 ၂၅၃ Clarke in Dyer, 2018.

အောင်မြင်မှုစံက ဆရာများကိုလည်း အကျိုးပြုနိုင်ပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဆရာများက ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုကိုသာမက သူတို့၏သင်ကြားမှုကိုပါ စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ကြရသဖြင့် အောင်မြင်မှုစံများသည် ၎င်းတို့အတွက် လမ်းပြသဖွယ် ဖြစ်သည်။ အောင်မြင်မှုစံများ -

- “စံ”များသည် ကျောင်းသားများလွယ်ကူစွာနားလည်စေရန်အတွက် ရှင်းလင်းစွာ ရေးပေးရန် လိုအပ်ပြီး ၎င်းတို့ကို ကျောင်းသားများအား အသိပေးမျှဝေထားသင့်သည်။
- ထို“စံ”များကို ကျောင်းသားအားလုံးအတွက် တစ်ညီတစ်ညာတည်း တစ်သမတ်တည်း တူညီစေရမည်။ (သင်ယူမှုပြုရာ၌တွင်သာ လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြောင်းလဲပြုပြင် လုပ်ဆောင်ပေးနိုင်သည်။)
- ထို“စံ”များကို ဘာသာရပ်အားလုံးတွင်အသုံးပြုနိုင်စေရမည်။
- ထို“စံ”များကို ကျောင်းသားများက အမြဲမပြတ် တောက်လျှောက်ကိုးကားရည်ညွှန်းပြုရမည်။^{၂၅၄}

အောင်မြင်မှုစံများသည် သင်ယူမှုရလဒ်များနှင့် အကြောင်းအရာအားဖြင့် ချိတ်ဆက်နေသည့်အပြင် ၎င်းတို့ကို ရေးသားရာ၌လည်း သင်ယူမှုရလဒ်များကို ရေးသားရာ၌ သုံးသည့် စကားလုံးများ/ အသုံးအနှုန်းများ နှင့် ဆင်တူ/ တူညီသော စကားလုံးများ/ အသုံးအနှုန်းများကိုပင် သုံးစွဲသင့်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် သင်ယူမှုရလဒ်ကို ဤသို့ရေးသားသည်ဆိုပါစို့။

- ဤသင်ခန်းစာကို သင်ယူပြီးချိန်တွင် ကျောင်းသားများသည် ပုစ္ဆာတစ်ခုကိုတွက်ရာတွင် အပိုင်းကိန်းတို့ကို ခြားနားသောနည်းမျိုးစုံသုံး၍ တင်ပြတတ်မည်။ (ဥပမာ- လက်မှုပစ္စည်း၊ သရုပ်ဖော်ပုံစံငယ်၊ စကားလုံးများ၊သင်္ကေတစနစ်များ)

၂၅၄ Clarke - Dyer, 2018.

သို့ဖြစ်လျှင်အောင်မြင်မှုစံများကို အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း ရေးသားသင့်ပါသည်။

- အပိုင်းကိန်းများကို ကိုယ်စားပြုသည့် ပုံစံငယ်အနည်းဆုံး (၂) မျိုးကို အသုံးပြု တတ်ရမည်။
- သင်္ချာဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ ဝေါဟာရများကိုအသုံးပြု၍ ရှင်းပြတတ်ရမည်။
- လုပ်ငန်းများကို ကောင်းမွန်သပ်ရပ်စွာ စုစည်းတင်ပြရမည်။^{၂၅၅}
- အောင်မြင်မှုစံများသည် သင်ခန်းစာရည်ရွယ်ချက်၊ သင်ယူမှုရလဒ်များနှင့် မည်သို့ ချိတ်ဆက်နေသည်ဟူသည့် အခြား ဥပမာတစ်ခုကို အောက်ပါ ဇယား (၄.၂၆) တွင် တွေ့နိုင်ပါသည်။

အခြားဥပမာတစ်ခုမှာ -

- **သင်ယူမှုရလဒ်** - ဤသင်ခန်းစာကို သင်ယူပြီးသွားချိန်၌ ကျောင်းသားများက ကိတ်မုန့်တစ်လုံးကို မည်သို့ ဖုတ်ရန် (ပြုလုပ်ပုံအဆင့်ဆင့်ရေးသားနည်း) ညွှန်ကြားမှုများကို ပံ့ပိုးရေးသားတတ်မည်။

သို့ဖြစ်လျှင်အောင်မြင်မှုစံများကို အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း ရေးသားနိုင်သည်။

- သင်ယူမှုခေါင်းစဉ်/အမည်နှင့် ရည်ရွယ်ချက်တို့ကိုဖော်ပြထားရမည်။
- လိုအပ်သောပါဝင်ပစ္စည်းတို့ကို ဖော်ပြထားရမည်။
- ပြုလုပ်ပုံအဆင့်ဆင့်တို့ကို ပီပြင်စွာ ရှင်းလင်းပြထားရမည်။
- အဆင့်တစ်ဆင့်မှ အခြားတစ်ဆင့်သို့ ကူးပြောင်းမှုကို ပြသော စကားလုံးများကို သုံးစွဲထားရမည်။
- နိဂုံးတစ်ခုပါဝင်ရမည်။

ဇယား (၄.၂၆) တွင် အင်းဆက်ပိုးမွှားတစ်ကောင်၏ အသွင်အပြင်များအကြောင်း သင်ခန်းစာ မှ ဥပမာတစ်ခုကို ပြသထားသည်။ ထိုဇယားတွင် သင်ခန်းစာ၏ရည်ရွယ်ချက်များ၊ သင်ယူမှု ရလဒ်များနှင့် အောင်မြင်မှုစံများကို ဖော်ပြထားသည်။

၂၅၅ based on Jenkins, 2013.

ဇယား ၄.၂၆။ သိပ္ပံသင်ခန်းစာ ဥပမာ

သင်ခန်းစာ(အမည်)	အင်းဆက်ပိုးမွှားတစ်ကောင်၏သွင်ပြင်လက္ခဏာများ
သင်ခန်းစာ၏ရည်ရွယ်ချက် (သင်ခန်းစာ၏ ဦးတည်ချက်)	<ul style="list-style-type: none"> • အင်းဆက်ပိုးမွှားတစ်ကောင်၏ အဓိကသွင်ပြင် လက္ခဏာများကို မိတ်ဆက်ပေးရန်
သင်ယူမှုရလဒ်များ (သင်ခန်းစာပြီးဆုံးချိန်တွင် ကျောင်းသားများ ပြုလုပ်နိုင်မည့်အရာ)	<ul style="list-style-type: none"> • အင်းဆက်ပိုးမွှား၏အဓိပ္ပာယ်ကို သတ်မှတ်ဖော်ပြတတ်မည်။ • အင်းဆက်ပိုးမွှားတစ်ကောင်၏ သရုပ်ဖော်ပုံ ကိုဆွဲသားပြီး အစိတ်အပိုင်းအသီးသီးတို့ကို အမည်တပ်ပေးနိုင်လာမည်။ • အင်းဆက်ပိုးမွှား၏ဥပမာများကိုစာရင်းပြုစုဖော်ပြတတ်မည်။
အောင်မြင်မှုစံများ (သင်ယူမှုရလဒ်များ ပြည့်မီခြင်း ရှိ/မရှိ ကို ဆရာနှင့်ကျောင်းသားများ မည်သို့ ဆုံးဖြတ်ပေးနိုင်ပုံ)	<ul style="list-style-type: none"> • ကျောင်းသားများရေးလာသောအဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ချက်များထဲ တွင် အင်းဆက်ပိုးမွှား၏ အဓိက အသွင်အပြင်များ အနည်းဆုံး (၃) ခုပါဝင်ရမည်။ • သရုပ်ပြပုံတွင် အမည်တပ်ပေးထားရမည်။ • အင်းဆက်ပိုးမွှား၏ခန္ဓာကိုယ်အစိတ်အပိုင်းများကို မှန်ကန်စွာ အမည်တပ်ပေး နိုင်ရမည်။ • အင်းဆက်ပိုးမွှား၏ ခန္ဓာကိုယ် အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုစီနှင့် အခေါ်အဝေါ်တစ်ခုစီကို မြားအသုံးပြု၍ ဆက်သွယ်ပေးတတ်ရမည်။ • ကျောင်းသားများက အနည်းဆုံး အင်းဆက်ပိုးမွှား (၅) ကောင်ကို စာရင်းပြုစုပေးရမည်။

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၄)။ သင်ခန်းစာ၏ ရည်ရွယ်ချက်များ၊ သင်ယူမှုရလဒ်များ နှင့် အောင်မြင်မှုစံများကို တစ်ခုနှင့်တစ်ခုချိတ်ဆက်ပေးခြင်း

ဤသင်ယူမှုလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ သင်ခန်းစာ၏ ရည်ရွယ်ချက်များ၊ သင်ယူမှုရလဒ်များနှင့် အောင်မြင်မှုစံများအကြား တူညီမှုများနှင့်ခြားနားမှုများကို စိစစ်သုံးသပ်တတ်ရန် ဖြစ်သည်။

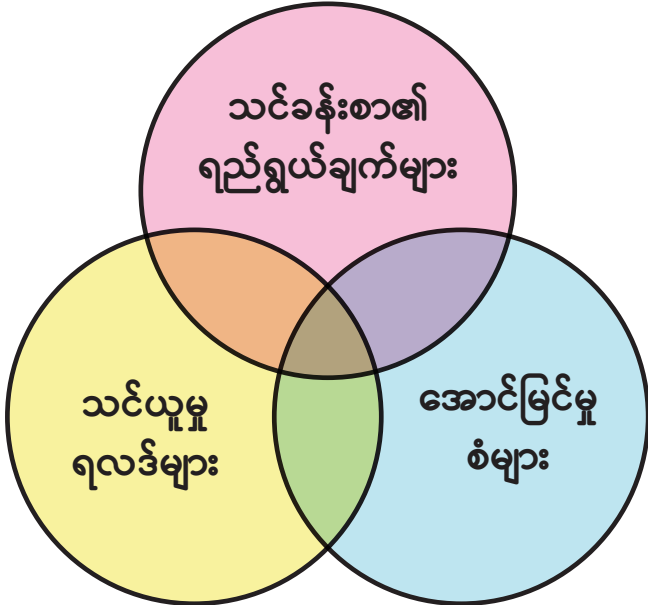
ဤလုပ်ငန်းကို အုပ်စုတစ်ခုလျှင် ကျောင်းသား (၃) ဦးပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားသော အုပ်စုများဖြင့် ဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်သည်။ အုပ်စုတစ်စုစီက သင်ခန်းစာ၏ ရည်ရွယ်ချက်များ၊ သင်ယူမှုရလဒ်များနှင့် အောင်မြင်မှုစံများအကြား တူညီမှုများနှင့် ခြားနားမှုများကို ရှာဖွေ၍ ဆွေးနွေးရမည်။

ပုံ (၄.၆) ပါ ဗင်းပုံကို ကြည့်ပါ။ ထိုဗင်းပုံတွင် သင်ခန်းစာ၏ ရည်ရွယ်ချက်များ၊ သင်ယူမှုရလဒ်များနှင့် အောင်မြင်မှုစံများတို့ ချိတ်ဆက်နေကြပုံကို တွေ့မြင်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုပုံကို ကြည့်၍ တူညီမှုများနှင့် ခြားနားမှုများကို ရေးသားပါ။

ဥပမာအားဖြင့် သင်ယူမှုရလဒ်များနှင့် အောင်မြင်မှုစံများ နှစ်မျိုးစလုံးတွင် ကျောင်းသားများ ကတတ်မြောက်သွားကြောင်း ပြသမှုပါဝင်သည်။ ထို့ကြောင့် “သင်ယူမှုရလဒ်များ”ကို ကိုယ်စားပြုသည့် စက်ဝိုင်းနှင့် “အောင်မြင်မှုစံများကို ကိုယ်စားပြုသည့် စက်ဝိုင်း (၂) ခုတို့ ထပ်သည့်နေရာတွင် “ကျောင်းသားက သင်ယူထားပြီးကြောင်း တတ်မြောက်မှုပြသခြင်း” ဆိုသည့်အချက်ကို သင်တို့က ထည့်သွင်းရေးသားနိုင်သည်။

သင်ခန်းစာ၏ ရည်ရွယ်ချက် (Lesson Objectives) များသည် ဆရာများအတွက်သာ ဖြစ်သောကြောင့် သင်ခန်းစာ၏ ရည်ရွယ်ချက်များကို ကိုယ်စားပြုသည့် စက်ဝိုင်းပေါ်တွင် သင်ယူမှုရလဒ်များကို ကိုယ်စားပြုသည့် စက်ဝိုင်း (Learning Outcomes) နှင့် သော်လည်းကောင်း၊ အောင်မြင်မှုစံများကို ကိုယ်စားပြုသည့် စက်ဝိုင်း (Criteria for Success) နှင့်သော်လည်းကောင်း ထိစပ်ခြင်း၊ ထပ်ခြင်းမရှိသည့်စက်ဝိုင်း၏ အစိတ်အပိုင်းများကို (ဆရာများအတွက်) ဟုရေးသား ပေးနိုင်သည်။

သင်တို့အုပ်စုမှ တူညီချက်၊ ခြားနားချက်များ ရေးသားထားသော ဗင်ပုံများကို အခြားအုပ်စု တစ်ခု နှင့် မျှဝေပါ။ ထို့နောက် တစ်တန်းလုံးနှင့် မျှဝေပါ။

ပုံ ၄.၆။ သင်ခန်းစာ၏ရည်ရွယ်ချက်များ၊ သင်ယူမှုရလဒ်များ နှင့် အောင်မြင်မှုစံများကို ချိတ်ဆက်နေခြင်း

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၅)။ အောင်မြင်မှုစံများကို ရေးသားခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ သင်ခန်းစာအစီအစဉ်များအတွက် အောင်မြင်မှုစံများ ရေးသားမှုကို လေ့ကျင့်ပေးရန် ဖြစ်သည်။

ဤလုပ်ငန်းကို ကျောင်းသား (၃) ဦး တစ်အုပ်စုဖွဲ့ထားသော အုပ်စုများအတိုင်း ဆက်လက် ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ ဇယား (၄.၂၇) တွင်ပါရှိသော သင်ခန်းစာ၏ ရည်ရွယ်ချက်များ (Lesson objectives) နှင့် သင်ယူမှုရလဒ်များ (Learning outcomes) ကို ဖတ်ရှုလေ့လာပါ။ ထို့နောက် မှ ၎င်းတို့အတွက် အောင်မြင်မှုစံသတ်မှတ်ချက်များကို သတ်မှတ်ပေးထားသော ကော်လံထဲ တွင် ထည့်သွင်းရေးသားပါ။

သင်တို့အုပ်စုက ရေးသားပြီးသည့်အခါ အခြားအုပ်စုတစ်ခုနှင့် မျှဝေပါ။ အောင်မြင်မှုစံ သတ်မှတ်ချက်များကို သင်တို့ မည်သို့ရေးသားပြုစုခဲ့ကြကြောင်းကိုလည်း ရှင်းပြပါ။ သင်တို့ ဆရာက အုပ်စုငယ်များကို ပြန်လည်ပေါင်းစည်းပြီး ဤလုပ်ငန်းကို တစ်တန်းလုံးနှင့် ဆွေးနွေး စေမည်ဖြစ်ပါသည်။

ဇယား ၄.၂၇။ အောင်မြင်မှုစံများကို ရေးသားခြင်း

ဘာသာရပ်	သင်ခန်းစာ၏ ရည်ရွယ်ချက်များ	သင်ယူမှုရလဒ်များ သင်ခန်းစာ သင်ယူပြီးချိန်တွင် ကျောင်းသားများသည် တတ်လာမည်	အောင်မြင်မှုစံများ
အနုပညာ (ဂီတ)	ဂီတသင်္ကေတများကို ဖတ်တတ် စေရန်နှင့် မှန်ကန်စွာ ရွတ်ဆို တတ်စေရန်။	ဂီတသင်္ကေတများကို ဖတ် တတ်လာပြီး မှန်ကန်စွာ ရွတ်ဆို တတ်လာမည်။	
ဘဝတွက်တာကျွမ်း ကျင်စရာ	ကျောင်းသားများအား သူတို့ တန်ဖိုးများကို သတ်မှတ် ဖော်ထုတ် တတ်စေရန်နှင့် သူတို့ ၏ အပြုအမူများက သူတို့၏တန်ဖိုးများ မည်သို့ပြသနေကြောင်း ရှင်းလင်းပြနိုင်စေရန်။	ကျောင်းသားများက သူတို့၏ တန်ဖိုးများကို သတ်မှတ် ဖော်ထုတ်တတ်လာပြီး သူတို့ အပြုအမူများက သူတို့၏တန်ဖိုး ကို မည်သို့ပြသနေကြောင်းကို ရှင်းပြတတ်လာမည်။	

ဘာသာရပ်	သင်ခန်းစာ၏ ရည်ရွယ်ချက်များ	သင်ယူမှုရလဒ်များ သင်ခန်းစာ သင်ယူပြီးချိန်တွင် ကျောင်းသားများသည် တတ်လာမည်	အောင်မြင်မှုစံများ
သမိုင်း	ပုဂံခေတ်၏ နိုင်ငံရေး စီးပွားရေး နှင့် ယဉ်ကျေးမှုတို့ကို ရှင်းပြရန်။	ပုဂံခေတ်ပေါ် ပေါက်လာခြင်းကို ရှင်းပြတတ်လာပြီး ပုဂံ နိုင်ငံတော် မည်သို့ အင်အားကြီးမားလာပုံစီးပွားရေး လူမှုရေး စံများ စာပေနှင့် ဗိသုကာပညာရပ်များ ထွန်းကားလာမှု အကြောင်းကို လည်း ရှင်းပြတတ်လာမည်။	
အနုပညာ (ပန်းချီ)	အရောင်များအကြောင်း သိရှိရန် နှင့် အရောင်များကို ရောနှော တတ်ရန်။	အခြေခံထုထည်ပုံများတွင် အသွေးအနုအရောင်များ ရေးခြယ် တတ်လာမည်။	

ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန်မေးခွန်းများ

- ၁။ သင်ခန်းစာ၏ ရည်ရွယ်ချက်များ၊ သင်ယူမှုရလဒ်များနှင့် အောင်မြင်မှုစံများ အကြား ခြားနားမှုကို ဖော်ပြပါ။
- ၂။ သင်ယူမှုရလဒ်များနှင့် ဘလွန်းသင်ယူမှုနယ်ပယ်များကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်းတို့ အကြား ဆက်သွယ်မှုတို့ကို ဖော်ပြပါ။
- ၃။ အောင်မြင်မှုစံများ၏ အကျိုးကျေးဇူးများမှာ မည်သည်တို့ဖြစ်သနည်း။

၄.၅။ ချဉ်းကပ်သင်ကြားနည်းများ၊ သင်ကြားသင်ယူမှု

နည်းဗျူဟာများ၊ သင်ကြားသင်ယူမှု နည်းလမ်းများနှင့်

နည်းစနစ်များ၊ သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများနှင့် ရင်းမြစ်များ

သင်ခန်းစာအစီအစဉ် ရေးဆွဲမှုတစ်ခုတွင် ပါဝင်နေသည့် အစီအစဉ်များအတိုင်း ကျွန်ုပ်တို့ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ ထိုအစီအစဉ်အရ ကျွန်ုပ်တို့ နောက်ထပ်ဖြတ်သန်းဆောင်ရွက်ရမည့် အဆင့်မှာ ချဉ်းကပ်သင်ကြားနည်း အမျိုးအစား (Teaching approach) ရွေးချယ်ခြင်းအဆင့် ဖြစ်ပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ယခုသင်ကြားမည့် သင်ခန်းစာကို ချဉ်းကပ်ရာတွင် ဆရာဗဟိုပြု ချဉ်းကပ်မှုကို အသုံးပြုမည်လား (သို့မဟုတ်) ကျောင်းသားဗဟိုပြုချဉ်းကပ်မှုကို ရွေးချယ်မည် လား (သို့မဟုတ်) ချဉ်းကပ်မှု နှစ်မျိုးလုံးကို အသုံးပြုမည်လားဟု ဆုံးဖြတ်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

ချဉ်းကပ်မှုတစ်မျိုးကို အသုံးပြုမည်ဟု ဆုံးဖြတ်ပြီးလျှင် အောက်ပါအချက်များကိုလည်း သင် ထည့်သွင်း စဉ်းစားရန် လိုအပ်ပါသည်။

- သင်ကြားသင်ယူမှုနည်းဗျူဟာများ (ဥပမာ - စူးစမ်းလေ့လာမှုအခြေပြု နည်းဗျူဟာများ (သို့မဟုတ်) ပြဿနာအခြေပြုနည်းဗျူဟာများ)
- သင်ကြားသင်ယူမှုနည်းလမ်းများ နှင့်နည်းစနစ်များ (ဥပမာ- အုပ်စုလုပ်ငန်း၊ ဉာဏ်ဖွင့်ဆွေးနွေးခြင်း (သို့မဟုတ်) ဆရာဦးဆောင်မှုဖြင့်သင်ကြားနည်း စသည် များ)
- သင်အသုံးပြုမည့် သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများနှင့်ရင်းမြစ်များ

၄.၅.၁။ ချဉ်းကပ်သင်ကြားနည်းများ၊ သင်ကြားသင်ယူမှု နည်းဗျူဟာများ၊ သင်ကြားသင်ယူမှု နည်းလမ်းများနှင့် နည်းစနစ်များ

မျှော်မှန်းထားသော သင်ယူမှုရလဒ်

ဤသင်ခန်းစာကို သင်ယူပြီးချိန်တွင် သင်သည် -

- အခြေခံပညာ အလယ်တန်းဆင့် သင်ရိုးညွှန်းတမ်းထဲမှ သက်ဆိုင်ရာ ဘာသာရပ်များနှင့် ဆီလျော်သော ချဉ်းကပ်သင်ကြားနည်းများ၊ သင်ကြား သင်ယူမှုနည်းဗျူဟာများ၊ သင်ကြားသင်ယူမှုနည်းလမ်းများနှင့် နည်းစနစ် များကို ရှင်းပြတတ်မည်။

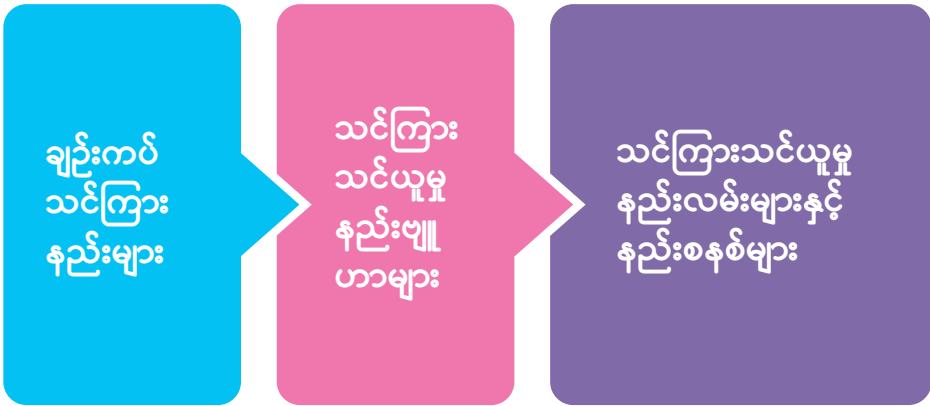
ချဉ်းကပ်သင်ကြားနည်းများ၊ သင်ကြားသင်ယူမှုနည်းဗျူဟာများ၊ သင်ကြားသင်ယူမှု နည်းလမ်းများနှင့် နည်းစနစ်များ

သင့်အနေနှင့် သင်ကြားမည့်သင်ခန်းစာတစ်ခု၏ အကြောင်းအရာ (သို့မဟုတ်) ခေါင်းစဉ်၊ သင်ခန်းစာ၏ ရည်ရွယ်ချက်များ၊ အောင်မြင်မှုစံများတို့ကို ရွေးချယ်ဆုံးဖြတ်ချက်ချပြီး သောအခါ ဒုတိယနှစ်သင်တန်း၏ သင်ခန်းစာ အစီအစဉ်ရေးဆွဲမှု (သင်ပြမှုပုံစံ) ပုံစံအရ အောက်ပါအကြောင်းအရာများကို သင်တို့က သတ်မှတ်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

- သင်ခန်းစာသင်ကြားနေစဉ်အတွင်း သင်အသုံးပြုမည့် သင်ကြားရန်ချဉ်းကပ်မှု
- သင်အသုံးပြုနေသည့်ချဉ်းကပ်မှုနှင့် ဆီလျော်ကိုက်ညီသည့် ရွေးချယ်ထားပြီး သော သင်ကြားသင်ယူမှု နည်းဗျူဟာများ
- နည်းဗျူဟာများတွင် သင်အသုံးပြုမည့် သင်ကြားသင်ယူမှုနည်းလမ်းများနှင့် နည်းစနစ်များ

အခြားပညာရေးဆိုင်ရာဝေါဟာရများနည်းတူပင် ဤအခေါ်အဝေါ်များကို တစ်ခုနှင့်တစ်ခု အပြန်အလှန်ဖလှယ်၍ လဲလှယ်အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ သင်ခန်းစာစီစဉ်ရေးဆွဲမှုထဲမှ ခြားနားသော

အစိတ်အပိုင်းအသီးသီးတို့ကို ဖော်ပြရာတွင် အထက်ဖော်ပြပါအသုံးအနှုန်းများကို အမျိုးမျိုး ဖလှယ် သုံးစွဲကြသည်။ ဤသင်ခန်းစာက ထိုဝေါဟာရများကို ဒုတိယနှစ်မှ စတုတ္ထနှစ် သင်တန်းများအတွင်း ကျွန်ုပ်တို့ကမည်သို့သုံးစွဲကြမည်ကို ပုံ (၄.၇) မှ သရုပ်ဖော်ပုံနှင့်အစပြု ပြီး ရှင်းပြမည်ဖြစ်သည်။ ပုံ (၄.၇) သရုပ်ဖော်ပုံတွင် သင်ကြားရန်ချဉ်းကပ်မှုများ၊ သင်ကြား သင်ယူမှုနည်းဗျူဟာများ၊ သင်ကြားသင်ယူမှု နည်းလမ်းများ နှင့် နည်းစနစ်များအကြောင်း ကို ဖော်ပြထားသည်။

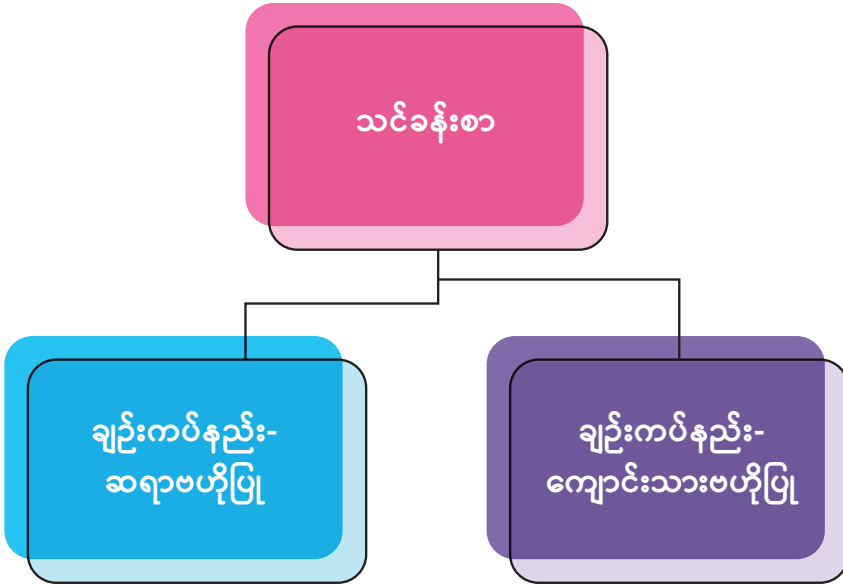
ပုံ ၄.၇။ ချဉ်းကပ်သင်ကြားနည်းများ၊ သင်ကြားသင်ယူမှုနည်းဗျူဟာများ၊ သင်ကြားသင်ယူမှု နည်းလမ်းများနှင့် နည်းစနစ်များ

ချဉ်းကပ်သင်ကြားနည်းများ

သင်ကြားသင်ယူမှုကို ချဉ်းကပ်သည့် အဓိက နည်း (၂) မျိုးရှိသည်။

- ဆရာဗဟိုပြုချဉ်းကပ်နည်း နှင့်
- ကျောင်းသားဗဟိုပြုချဉ်းကပ်နည်းများဖြစ်ကြသည်။

သင်ခန်းစာတစ်ခုအတွင်းမှာပင် ချဉ်းကပ်နည်းအမျိုးအစားနှစ်ခုတို့ကို ပေါင်းစပ်မှုလည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

ပုံ ၄.၈။ ချဉ်းကပ်သင်ကြားနည်းများ

ဆရာဗဟိုပြုချဉ်းကပ်မှုများ

ယခုအခါသင်တို့သည် ဆရာဗဟိုပြုချဉ်းကပ်မှုများနှင့် ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ပြီးဖြစ်ကြသည်။ ဆရာဗဟိုပြု ချဉ်းကပ်မှုများက ဆရာကို ကျောင်းသားများ၏ အသိပညာများကို လက်ဆင့်ကမ်း ဖြန့်ဝေသူ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်နေရာမှ ရှုမြင်သုံးသပ်ကြသည်။ ဆရာဗဟိုပြုချဉ်းကပ်မှုများသည် အချက်အလက် အများအပြားတို့ကို ကျောင်းသားထံသို့ လက်ဆင့်ကမ်းဖြန့်ဝေပေးရာ၌ အလွန်ကောင်းပါသည်။ ဥပမာ - အခန်းတစ်ခန်းကို စတင်လေ့လာရန်နှင့် လုပ်ငန်းတစ်ခု/ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း တစ်ခုအကြောင်းကို ရှင်းပြရန် ဆရာဗဟိုပြုချဉ်းကပ်မှုကိုသုံးနိုင်သည်။ သို့သော် ထိုချဉ်းကပ်မှုများက ကျောင်းသားပညာပေးဌာနကို ခွင့်မပြုကြပါ။ ကျောင်းသားပညာပေးဌာနဆိုရာ၌ ကျောင်းသားများသည် တက်ကြွစွာ သင်ယူကြပြီး သူတို့ကိုယ်တိုင်အသိပညာများကို တည်ဆောက်ကြခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

ကျောင်းသားဗဟိုပြုချဉ်းကပ်မှုများ

ကျောင်းသားဗဟိုပြုချဉ်းကပ်မှုသည် အသိပညာတည်ဆောက်မှုသဘောတရား (သီအိုရီ) (Constructivist Theory) ပေါ်တွင် အခြေခံထားပြီး ကျောင်းသားများကို တက်ကြွစွာ သင်ယူ တတ်သူများအဖြစ် ရှုမြင်သုံးသပ်သည်။ ကျောင်းသားဗဟိုပြုချဉ်းကပ်မှုတွင် ကျောင်းသား များကို ရွယ်တူကျောင်းသားများနှင့် ဆရာများ၏ ထောက်ပံ့ကူညီမှုဖြင့် အသိပညာကို သူတို့ ကိုယ်ပိုင်အမြန်နှုန်းဖြင့် ကိုယ်တိုင် တည်ဆောက်တတ်ကြသူများအဖြစ် ရှုမြင်သုံးသပ်သည်။ ကျောင်းသားများသည် တက်ကြွစွာ သင်ယူကြပြီး ရွေးချယ်မှုများကိုလည်း ကိုယ်တိုင်ပြုလုပ် ကြသည်။ ဆရာများက ကျောင်းသားများ ကိုယ်တိုင် အသိပညာတည်ဆောက်သင်ယူလေ့လာ ရာတွင် ဘေးမှ ဝန်းရံပံ့ပိုးကာ လမ်းပြပေးသည့် ကူညီလမ်းညွှန်သူများသာဖြစ်ကြသည်။ သို့ရာတွင် ကျောင်းသားများအနေနှင့် နားလည်သဘောပေါက်မှု တည်ဆောက်ရရှိရန် လိုအပ် သော အရေးကြီးသည့် အချက်အလက်အချို့ကို မျက်ခြည်ပြတ် လက်လွတ်သွားတတ်သည်။ ၎င်းတို့သည် ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုး ရပ်တည်လေ့လာနေကြသူများဖြစ်သည့်အတွက် အရေးကြီး သော အချက်များကို မမြင်မိ၊ မသိမိဘဲ လွတ်သွားခြင်းမျိုးလည်းရှိနိုင် ပါသည်။

လက်မှုအနုပညာအတန်းမှ ဥပမာတစ်ခုကို အောက်တွင် ဖော်ပြထားသည်။ ထိုအတန်းတွင် ဆရာမက ကျောင်းသားများအား ရွှံ့ဖြင့် အိုးငယ်လေးတစ်လုံး ပြုလုပ်နည်းကို သင်ကြားပေး နေသည်။

ဆရာဗဟိုပြုချဉ်းကပ်မှု

- ဆရာမက ကျောင်းသားများအား လိုအပ်သောရွှံ့လုံးနှင့် အိုးလုပ်ရန် ကိရိယာ တန်ဆာပလာများ ပေးထားသည်။ ကျောင်းသားများအတွက် အလုပ်လုပ်စရာ ခုံ/စားပွဲကိုလည်း စီစဉ်ပေးထားသည်။ ကျောင်းသားများရောက်လာသောအခါ သူတို့အား စားပွဲပတ်လည် သက်ဆိုင်ရာ နေရာအသီးသီးတွင် ထိုင်စေသည်။ ကျောင်းသားတစ်ဦးစီရှေ့၌ ရွှံ့လုံးတစ်လုံးနှင့် အိုးလုပ်ကိရိယာတို့ကို ဖုံးအုပ် ထားသည်။ ဆရာမက ယနေ့သူတို့သည် အခြေခံကျသောရွှံ့အိုး အသေးတစ်လုံး ကို ပြုလုပ်ကြမည်ဟု ရှင်းပြသည်။ ထို့နောက်ဆရာမက သူတို့အား ရွှံ့အိုးငယ် တစ်လုံး ပြုလုပ်နည်းအဆင့်ဆင့်ပါသည့် သရုပ်ဖော်ပုံတစ်ခုကို ပြသသည်။

ဆရာမက အိုးလုပ်နည်းအဆင့်ဆင့်ကို သရုပ်ပြကာ နမူနာလုပ်ပြသည်။ ထိုအချိန် အတွင်း ကျောင်းသားများက လေ့လာကြည့်ရှုနေရန်နှင့် ဆရာမ၏သရုပ်ပြခြင်း ပြီးသွားလျှင် သူတို့အားလုံးလည်း ပြထားသော အဆင့်များအတိုင်း တစ်ဆင့်ပြီး တစ်ဆင့် အိုးကို ကိုယ်တိုင်ပြုလုပ်ကြရန် ရှင်းလင်းပြောပြသည်။

- ဆရာမက ရွှံ့လုံးတစ်လုံးကို လက်တွင်ကိုင်ပြီး အိုးပြုလုပ်ပုံအဆင့်ဆင့်ကို လက်တွေ့နမူနာ လုပ်ပြသည်။ နောက်ဆုံးတွင် ကောင်းမွန်သေသပ်သော ရွှံ့အိုး ငယ်တစ်လုံးရရှိလာသည်။
- ထို့နောက် သူမက ကျောင်းသားများအား သူတို့ရှေ့ရှိ ရွှံ့လုံးကို ဖုံးအုပ်ထားရာမှ ဖွင့်ကြည့်စေသည်။ အဆင့် (၁) ကို ပြုလုပ်ရန်ညွှန်ကြားသည်။ အဆင့် (၁) မှာ ရွှံ့ကို နယ်ရန် ဖြစ်သည်။ ကျောင်းသားများက ရွှံ့လုံးကိုနယ်နေစဉ် သူမကလည်း နမူနာလုပ်ပြနေသည်။ ရွှံ့နယ်သော အဆင့်ပြီးသွားသောအခါ နောက်တစ်ဆင့် ထပ်သွားပြန်သည်။ တစ်ဖန် နောက်ထပ်တစ်ဆင့် ပြုလုပ်ပြသည်။ အဆင့် (၆) ကိုပြုလုပ်ပြီးသွားသောအခါ ကျောင်းသားအားလုံးသည် အိုးတစ်လုံးစီ ထုတ်လုပ် ပြီး ဖြစ်သွားသည်။
- ထိုအခါ ဆရာမက ကျောင်းသားများအား ပြုလုပ်ထားပြီးသောအိုးကို ပြန်ဖျက်ပြီး ရွှံ့လုံးအဖြစ်သို့ ပြန်လုံးစေသည်။ ရွှံ့လုံးများကို အဆင့် (၁) မှ ပြန်စပြီး ဆရာ အကူအညီမပါဘဲ သူတို့ကိုယ်တိုင်အိုးငယ်များ ပြုလုပ်စေသည်။ ထိုကဲ့သို့ ကျောင်းသားတစ်ဦးစီက ရွှံ့လုံးတစ်လုံးမှ အိုးငယ်တစ်လုံးရရှိအောင် အဆင့်ဆင့် ဆောင်ရွက်နေစဉ် ဆရာမကအတန်းကို လှည့်ပတ်ကြည့်ရှုပြီး လိုအပ်သည့် အကူအညီအထောက်အပံ့များ ပေးသည်။
- သင်ခန်းစာသင်ယူပြီးဆုံးချိန်၌ ကျောင်းသား တစ်ဦးစီသည် ကောင်းမွန်သေသပ် သော ရွှံ့အိုးငယ်တစ်လုံးစီ ထုတ်လုပ်ရရှိသွားကြသည်။ ထိုအိုးငယ်များကို မီးဖုတ် ပြီးနောက် ကျောင်းသားတို့အား ပြန်ပေးလိုက်သည်။ လုပ်ငန်းစဉ် တစ်ခုလုံး ချောမောစွာပြီးဆုံးသွားသည်။

ကျောင်းသားဗဟိုပြုချဉ်းကပ်မှု

- ဆရာမက ကျောင်းသားများအား လိုအပ်သောရွှံ့လုံးနှင့် အိုးလုပ်ရန် ကိရိယာ တန်ဆာပလာများကို ပြင်ဆင်ပေးထားသည်။ ကျောင်းသားများရောက်လာ

သောအခါ ယနေ့ သင်ခန်းစာသည် ရွံ့အိုးပြုလုပ်ခြင်းအကြောင်း ဖြစ်သည်ဟု ဆရာမက သူတို့အားပြောပြသည်။ ကျောင်းသားများအနေနှင့် လှပသောရွံ့အိုး တစ်လုံးကို ကိုယ်တိုင်ဖန်တီးပြုလုပ်ရန် ပြောပြပြီး သူမကသူတို့အား ကမ္ဘာ တစ်ဝန်းမှ ယဉ်ကျေးမှုအမျိုးမျိုးက ထုတ်လုပ်သုံးစွဲခဲ့သော ရွံ့အိုးပုံစံ အချို့၏ ရုပ်ပုံ/ပန်းချီကားများကို ပြသသည်။

- ကျောင်းသားများက စားပွဲရှိ သူတို့ နေရာအသီးသီးတွင်ထိုင်ကာ ရရှိထားသော ရွံ့လုံးနှင့် လက်တွေ့ စမ်းသပ်ကာ အိုးတစ်လုံးကိုပြုလုပ်ကြည့်ကြသည်။ သူတို့ ရွံ့အိုးပြုလုပ်နေစဉ် ဆရာမက တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်ပေးခြင်း၊ မေးခွန်းများကိုဖြေ ခြင်းတို့ကိုသာ ဆောင်ရွက်ပေးသည်။ ကျောင်းသားများကလည်း သင်ခန်းစာကို စိတ်ဝင်စားစွာ၊ ပျော်ရွှင်စွာ လက်တွေ့ဆောင်ရွက်ပြီး ကျောင်းမှအိုးဖုတ်သည့် ဖိုထဲတွင် ထည့်၍မီးဖုတ်ရန် ဆန်းသစ်လှပသောပုံသဏ္ဍာန်ဖြင့် ပြုလုပ်ထားသည့် အိုးငယ်များကို ထုတ်လုပ်ခဲ့ကြသည်။ ရွံ့အိုးများကို အိုးဖုတ်သည့် မီးဖိုကြီးထဲသို့ ထည့်သွင်းမီးဖုတ်ချိန်တွင် အိုးအမြောက်အမြားသည် ကံမကောင်းစွာဖြင့် ပေါက်ကွဲပျက်စီး ကုန်ကြသည်။ ရွံ့ထဲတွင် လေပူပေါင်းများစွာ ခိုနေလျှင်ဖြစ်စေ၊ အိုးသားနံရံများ ထူပျစ်လွန်းလျှင်ဖြစ်စေ အိုးဖုတ်မီးဖိုထဲသို့ထည့်အခါ အိုးများ ပေါက်ကွဲရတတ်သည်ဟု ဆရာမက ရှင်းပြပါသည်။ ထိုအခါ ကျောင်းသားအချို့ မှာ စိတ်ပျက်သွားကြပါသည်။

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၁)။ အပေါင်းအနုတ် စိတ်ဝင်စားဖွယ် (Plus-Minus-interesting) ဆရာဗဟိုပြုနှင့် ကျောင်းသားဗဟိုပြုချဉ်းကပ်မှုများ

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဆရာဗဟိုပြုချဉ်းကပ်မှုနှင့် ကျောင်းသားဗဟိုပြု ချဉ်းကပ်မှုများအား ဝေဖန်သုံးသပ်တတ်စေရန် ဖြစ်သည်။

ကျောင်းသား (၄) ဦးစီပါဝင်ဖွဲ့စည်းပေးထားသော အုပ်စုများဖွဲ့စည်းကာ လုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်သည်။ ထိုအုပ်စုများက

- ဆရာဗဟိုပြုချဉ်းကပ်မှုများ နှင့်
- ကျောင်းသားဗဟိုပြု ချဉ်းကပ်မှုများ၏ အားသာချက် (benefits) နှင့် အားနည်း ချက် (concerns) များကို ဉာဏ်ဖွင့်ဆွေးနွေးရမည်။

ဆရာဗဟိုပြုချဉ်းကပ်မှုများနှင့် ကျောင်းသားဗဟိုပြု ချဉ်းကပ်မှုများအကြောင်း လေ့လာချက်ကို ဖော်ပြသည့် ဇယား (၄.၂၈) (အောက်တွင်ဖော်ပြထားသည်) တွင် သင်တို့၏စိတ်ကူးရရှိမှု များကို ရေးသားပါ။ သင်တို့အားလုံးရေးပြီးသောအခါ ဆရာကအုပ်စုငယ်များကို ပြန်လည် ပေါင်းစည်းပေးပြီး ဤလုပ်ငန်းကို တစ်တန်းလုံးဆွေးနွေးရန် စီစဉ်ပေးမည်ဖြစ်သည်။

ဇယား ၄.၂၈။ PMI ဆရာဗဟိုပြုချဉ်းကပ်မှုများ နှင့် ကျောင်းသားဗဟိုပြုချဉ်းကပ်မှုများ

ဆရာဗဟိုပြုချဉ်းကပ်မှုများ		
+ အပေါင်း(အားသာချက်)	- အနုတ်(အားနည်းချက်)	စိတ်ဝင်စားဖွယ်အချက်
ကျောင်းသားဗဟိုပြုချဉ်းကပ်မှုများ		
+ အပေါင်း(အားသာချက်)	- အနုတ်(အားနည်းချက်)	စိတ်ဝင်စားဖွယ်အချက်

ကျောင်းသင်ဘာသာရပ်အများစုအတွက် ဆရာဗဟိုပြုချဉ်းကပ်မှုနှင့် ကျောင်းသားဗဟိုပြုချဉ်းကပ်မှု နှစ်မျိုးလုံးနှင့် ကိုက်ညီဆီလျော်တတ်ကြသော်လည်း အချို့သော သင်ခန်းစာခေါင်းစဉ်အတွက်မူ တစ်မျိုးက အခြားတစ်မျိုးထက်သုံးရန် ပိုမိုသင့်တော်သည်။ သင်ခန်းစာကို ပုံစံချစ်စဉ်ရေးဆွဲသောအခါ မည်သည့်ချဉ်းကပ်မှုအမျိုးအစားက သင်ကြားသည့်ဘာသာရပ်နှင့် သင်ကြားမည့် အကြောင်းအရာတို့နှင့် အကိုက်ညီဆီလျော်ဆုံးဖြစ်မည်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်ပါသည်။

ဆရာအများစုက ထိုချဉ်းကပ်မှုအမျိုးအစား (၂) မျိုးစလုံးကို ပေါင်းစပ်ထားသည့် ပေါင်းစပ်ချဉ်းကပ်မှုကို ရွေးချယ်တတ်ကြသည်။ သင်ခန်းစာတစ်ခု၏ အချို့အစိတ်အပိုင်းများကို သင်ကြားရာတွင် ဆရာဗဟိုပြုချဉ်းကပ်မှုကိုသုံးပြီး အချို့အတွက်ကိုမူ ကျောင်းသားဗဟိုပြုချဉ်းကပ်မှုဖြင့် သင်ယူစေသည်။ ဤသို့ပေါင်းစပ်ချဉ်းကပ်မှုကို အသုံးပြုခြင်းအားဖြင့် သင်ကြားရန် အချက်အလက်များစွာတို့ကို အချိန်တိုအတွင်း သင်ကြားပေးနိုင်ရုံသာမကဘဲ ကျောင်းသားများကိုလည်း သူတို့ကိုယ်တိုင် ရွေးချယ်ခွင့်ရရှိစေကာ သူတို့ကိုယ်တိုင် အသိပညာတည်ဆောက်မှု အတွေ့အကြုံများ ပံ့ပိုးပေးနိုင်သည်။

 သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၂)။ ပေါင်းစပ်ချဉ်းကပ်မှုကို သရုပ်ဆောင်သင်ကြားသင်ယူခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျောင်းသားဗဟိုပြုချဉ်းကပ်မှုနှင့် ဆရာဗဟိုပြုချဉ်းကပ်မှုအမျိုးအစား နှစ်ခုတို့ကို စမ်းသပ်ပေါင်းစပ် ဆောင်ရွက်တတ်စေရန်ဖြစ်သည်။

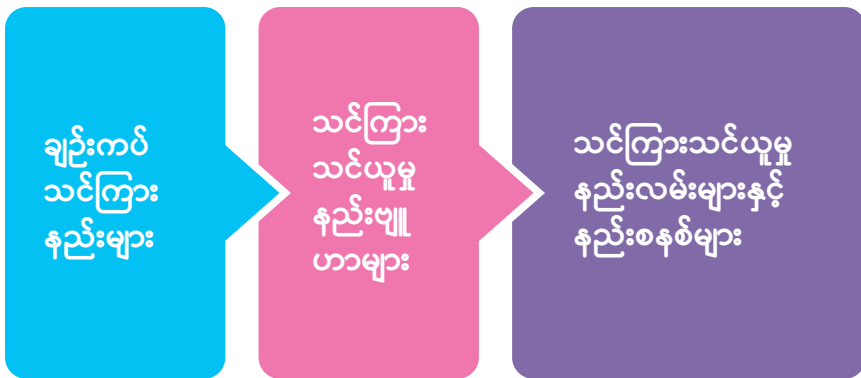
ဤလုပ်ငန်းကို တစ်အုပ်စုလျှင် ကျောင်းသား (၆) ဦး ပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားသော အုပ်စုလုပ်ငန်းအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရမည်။ ရွှံ့အိုးငယ်လေးများပြုလုပ်နည်း သင်ကြားပေးရာတွင် အသုံးပြုသော ဆရာ ဗဟိုပြုချဉ်းကပ်မှုနှင့် ကျောင်းသားဗဟိုပြုချဉ်းကပ်မှုများအကြောင်းကို ပြန်လည်ဖတ်ရှု လေ့လာပါ။ ထိုသင်ခန်းစာကိုပင် ဆရာဗဟိုပြုချဉ်းကပ်မှုနှင့် ကျောင်းသားဗဟိုပြုချဉ်းကပ်မှု နှစ်မျိုးစလုံး ပေါင်းစပ်ပါဝင်စေလျက် မည်သို့သင်ကြားပေးနိုင်ကြောင်းကို ဆွေးနွေးပါ။

သရုပ်ဆောင်သင်ယူမှုပြုရန်အတွက် အုပ်စုတစ်စုစီ၌ ကျောင်းသားတစ်ဦးက ဆရာနေရာမှ သရုပ်ဆောင်ပြီး ကျန်သောကျောင်းသား (၅) ဦးက ကျောင်းသားနေရာမှ သရုပ်ဆောင်ရမည် ဖြစ်သည်။ သင်တို့ဆွေးနွေးရရှိလာသည့် ပေါင်းစပ်ချဉ်းကပ်နည်းကိုသုံး၍ သင်ကြားပုံ သင်ကြားနည်းကို (၂) မိနစ်စာ သရုပ်ဆောင် သင်ကြားသင်ယူခြင်းပြုလုပ်ရမည်ဖြစ်သည်။

သရုပ်ဆောင်သင်ကြားသင်ယူမှုပြီးသောအခါ ဆရာကအုပ်စုများကိုပြန်လည်ပေါင်းစည်းပေး ပြီး အုပ်စု တစ်ခုစီက သူတို့၏သရုပ်ဆောင်သင်ယူမှုအကြောင်း ရှင်းလင်းတင်ပြရန် အခွင့်အလမ်းရရှိလာမည်။ သင်တို့က ပေါင်းစပ်ချဉ်းကပ်နည်းကို မည်ကဲ့သို့အသုံးပြုထား ကြောင်းကိုလည်း တစ်တန်းလုံးနှင့် ဆွေးနွေးနိုင်သည်။

စာသင်ချိန် (၂)

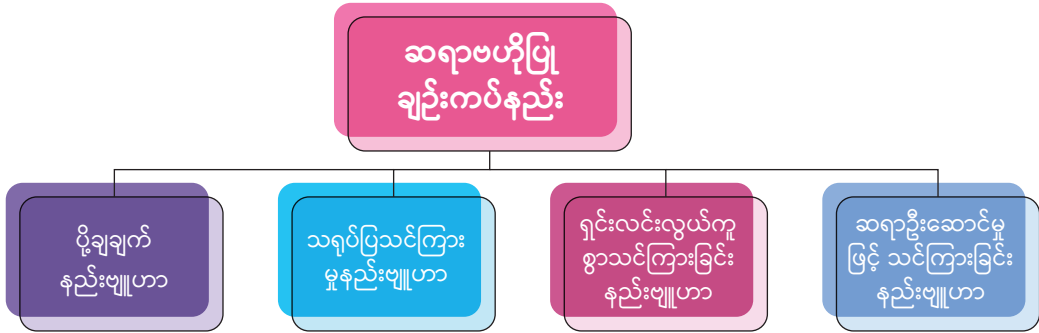
သင်ကြားသင်ယူမှု နည်းဗျူဟာများ

ပုံ ၄.၉။ သင်ကြားသင်ယူမှု နည်းဗျူဟာများ

ဆရာဗဟိုပြု ချဉ်းကပ်မှုများအတွင်း၌ဖြစ်စေ၊ ကျောင်းသားဗဟိုပြု ချဉ်းကပ်မှုများ အတွင်း၌ဖြစ်စေ သင်ကြားသင်ယူမှု နည်းဗျူဟာများ (သို့မဟုတ်) သင်ခန်းစာပို့ချသင်ကြား ပုံ နည်းလမ်းများ အများအပြားရှိကြသည်။

ပုံ (၄.၁၀) တွင် ဆရာဗဟိုပြု နည်းဗျူဟာများထဲမှ အဓိကကျသည့် နည်းဗျူဟာအချို့ကို ပြသထားသည်။

ပုံ ၄.၁၀။ ဆရာဗဟိုပြုနည်းဗျူဟာ၏ ဥပမာများ

ဆရာဗဟိုပြုနည်းဗျူဟာများတွင် အောက်ပါနည်းဗျူဟာတို့ ပါဝင်ကြသည်။

ပို့ချချက်များ - ဆရာများက အချက်အလက်များ/အကြောင်းအရာများကို ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားပြီး ကျောင်းသားများထံ လက်ဆင့်ကမ်း(မျှဝေ) သည်။ ကျောင်းသားများက ဆရာပြောသမျှကို နားထောင်ကာ မှတ်စုရေးကြသည်။ ကောလိပ်ကျောင်းများနှင့် တက္ကသိုလ်များတွင် ပို့ချခြင်းနည်းသည် လူကြိုက်များရေပန်းစားသည်။ ပို့ချခြင်းသည် အချက်အလက်ပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့ကို ကျောင်းသားအမြောက်အမြားတို့ထံသို့ တစ်ဆင့် ပေးပို့ဖြန့်ဝေရာတွင် လျင်မြန်စွာနှင့် ထိရောက် စနစ်ကျစွာ လက်ဆင့်ကမ်းဖြန့်ဝေနိုင်သော နည်းလမ်းကောင်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ Goldsmith's University of London က ပို့ချချက်နမူနာများကို အွန်လိုင်းတွင် တင်ထားသည်။ ၎င်းတို့ကို အွန်လိုင်းစာကြည့်တိုက်တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုနိုင်သည်။^{၂၅၆}

၂၅၆ Goldsmith's University of London.

ပုံ ၄.၁၁။ စာသင်ခန်းတွင်း ပို့ချက်ချက်များ

သရုပ်ပြသင်ကြားခြင်း (သို့မဟုတ်) နမူနာလုပ်ဆောင်ပြခြင်း - ဆရာများက အယူအဆ တစ်ခု (သို့မဟုတ်) အတွေးအခေါ်တစ်ခုကို နမူနာလုပ်ဆောင်ပြပြီးနောက် ကျောင်းသားများ က ဆရာပြသသွားသည့်အတိုင်းလုပ်ဆောင်မှုကို လေ့ကျင့် သင်ယူကြရသည်။ ၎င်းသည် ကျွမ်းကျင်မှုရရှိအောင်သင်ကြားရာ၌ သုံးသင့်သော နည်းလမ်းကောင်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် လုပ်ဆောင်မှုအဆင့် တစ်ဆင့်ချင်းစီကို ကျောင်းသားများအား ပြသ နိုင်ပြီး တစ်ဆင့်စီ၌ မည်သို့လုပ်ဆောင်ရမည်ကိုလည်း ရှင်းလင်းပြသနိုင်သည်။ အဆင့် တစ်ဆင့်စီ၌ လုပ်ဆောင်ရန်တို့ကို ရှင်းပြရာတွင် နှုတ်ဖြင့် ပြောပြ၍ဖြစ်စေ၊ ကားချပ်များ၊ ပါဝါပွိုင့် ဆလိုက်ချပ်များ (သို့မဟုတ်) အခြားရုပ်ပုံကားချပ် ပန်းချီစသည်တို့၏ အကူအညီ ဖြင့်ဖြစ်စေ ရှင်းပြနိုင်သည်။

ရှင်းလင်းလွယ်ကူစွာ သင်ကြားခြင်း

- ရှင်းလင်းလွယ်ကူစွာသင်ကြားခြင်းဆိုသည်မှာ ဆရာဗဟိုပြု သင်ကြားနည်း တစ်မျိုးဖြစ်ပြီး ထိုသင်ကြားမှုက ရှင်းလင်းပြတ်သားသော အပြုအမူဆိုင်ရာနှင့် သိမှုဆိုင်ရာ ရည်မှန်းချက်များနှင့် ရလဒ်များကို ထိမိစွာအလေးထားသည်။

တစ်ဖန် ဤရည်မှန်းချက်များနှင့် ရလဒ်များကို သင်ယူသူများ အလွယ်တကူ နားလည်နိုင်စေရန်အတွက် ဆရာက ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ ရေးသားဖော်ပြလေ့ ပြောပြလေ့ရှိသည်။^{၂၅၇} သင်ယူသူများအတွက် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိစေသည့် ရှင်းလင်းလွယ်ကူသော သင်ကြားနည်းသည် အပြုအမူဆိုင်ရာနှင့် သိမှုဆိုင်ရာစီ သဘောတရားများပေါ်တွင် အခြေခံထားသော နည်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ ထို သင်ကြားနည်းတွင် ကျောင်းသားများ၏ ယခင်သင်ယူခဲ့မှုနှင့် အချက်အလက်/ အကြောင်းအရာအသစ်များကို ဆက်သွယ်ချိတ်ဆက်ပေးပြီး သင်ကြားသည်။ သင်ယူမှုရလဒ်များကိုလည်း ကျောင်းသားများရှင်းလင်းစွာ နားလည်နိုင်အောင် ရေးသား/ ပြောပြသည်။ ဆရာများက ရှင်းလင်းပြောပြခြင်း နမူနာလုပ်ဆောင် ပြခြင်း (သို့မဟုတ်) သရုပ်ပြသင်ကြားခြင်း တို့ကို ဆောင်ရွက်ကြရသည်။ ရှင်းလင်းလွယ်ကူစွာ သင်ကြားခြင်းကို များသောအားဖြင့် ကျွမ်းကျင်မှုရအောင် သင်ကြားရာ၌ အသုံးပြုကြသည်။ ကျွမ်းကျင်မှုလိုအပ်သည့်စာဖတ်ခြင်း၊ စာရေး ခြင်း၊ အသံထွက်စနစ်အကြောင်း သင်ကြားခြင်း နှင့် သင်္ချာဘာသာရပ်တွင် နုတ်ခြင်း၊ ကိန်းပြည့်ပြောင်းခြင်း စသည်တို့ သင်ကြားခြင်းတို့၌ ဤနည်းကို အသုံးပြုကြသည်။

- ထိုသင်ကြားနည်းတွင် ကျောင်းသားများသည် စနစ်တကျအကွက်စေ့အောင် စီစဉ်ရေးဆွဲ ထားသော သင်ကြားမှုအခြေခံ အရေးအဖတ်ပညာ၊ အတွက်အချက် ပညာကျွမ်းကျင်မှုများအတွက် ဤနည်းကို အသုံးပြုကြသည်။^{၂၅၈} ဩစတြေးလျ နိုင်ငံတွင်သာမန်အားဖြင့် အသုံးပြုသော ရှင်းလင်းလွယ်ကူသည့် သင်ကြားမှုပုံစံ တစ်ခုမှာ “ကျွန်ုပ် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်သည်” “ကျွန်ုပ်တို့ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက် ကြသည်” “သင်လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်သည်” ဆိုသည့် ပုံစံဖြစ်သည်။ “ကျွန်ုပ် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်သည်” (I do) အဆင့်၌ ဆရာများက သင်ကြားနေသည့် အယူအဆတစ်ခုကို သရုပ်ပြသင်ကြားပေးသည် (သို့မဟုတ်) နမူနာလုပ်ဆောင် ပြသည်။ “ကျွန်ုပ်တို့ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ကြသည်” ဆိုသော အဆင့်မှာ ဆရာ လမ်းညွှန်မှုဖြင့် လေ့ကျင့်ရသော အဆင့် (တွဲခေါ်သော အဆင့်) ဖြစ်သည် ထို အဆင့်တွင် ဆရာနှင့် ကျောင်းသားများသည် သင်ခန်းစာပါ အယူအဆကို

၂၅၇ Luke, 2014, p. 1.
၂၅၈ AITSL., 2017a.

အတူတကွ လက်တွဲ ဆောင်ရွက်/ စဉ်းစားကြသည် “သင်လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်သည်” (You do) အဆင့်တွင်မူ ကျောင်းသား တို့အယူအဆကို လေ့လာရာတွင် လုပ်ငန်းအမျိုးမျိုးမှတစ်ဆင့် လွတ်လပ်စွာ ဆောင်ရွက်စေသည်။ ဤနည်းအားဖြင့် ကျောင်းသားများက ထိုအယူအဆကို နားလည် သဘောပေါက်ကြောင်း ပြသနိုင် ကြသည်။

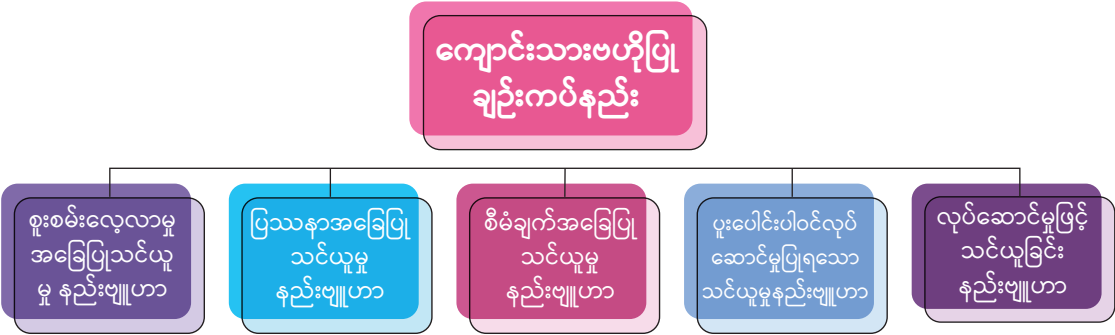
- သြစတြေးလျနိုင်ငံသင်ကြားရေးနှင့် ကျောင်းများအားဦးဆောင်မှုတက္ကသိုလ် (Teaching and school Leadership) က ရှင်းလင်းလွယ်ကူစွာ သင်ကြားနည်းအကြောင်းဗီဒီယိုတစ်ခုကို တင်ထားသည်။ ၎င်းဗီဒီယိုကို ပညာရေး ဒီဂရီကောလိပ်အွန်လိုင်းစာကြည့်တိုက်တွင် ကြည့်ရှုနိုင်သည်။^{၂၅၉}

ဆရာဦးဆောင်မှုဖြင့် သင်ကြားခြင်း (Direct Instruction)

- အပြုအမူဆိုင်ရာ သဘောတရား (Behaviourism) ပေါ်တွင် အခြေပြု၍ “ဆရာဦးဆောင်မှုဖြင့် သင်ကြားခြင်း” (Direct Instruction) ဆိုသည့် ဝေါဟာရ ပေါ်ပေါက်ခေတ်စားလာခဲ့ရသည်။ ထိုနည်းကို Englemann နှင့် Berciter တို့က ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်များတွင် တည်ဆောက်ဖန်တီးခဲ့ကြသည်။^{၂၆၀} ထိုနည်းတွင် ဆရာများက စနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ထားသည့် ရှေ့နောက်စီစဉ်တကျရေးဆွဲ ပြင်ဆင်ထားသော သင်ခန်းစာ သင်ကြားမှု အစီအစဉ်များအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ရသည်။ အစီအစဉ်များကို ဆောင်ရွက်နေစဉ်အတွင်း ကျောင်းသားများကလည်း ထပ်ကြိမ်များစွာ လေ့ကျင့်ရန် လိုအပ်သည်။ ဤသို့ထပ်ကြိမ်များစွာ လေ့ကျင့်မှုကို ဆောင်ရွက်လိုစိတ် ပေါ်ပေါက်လာစေရန်အတွက်လည်း အလိုရှိအပ်သော သင်ယူမှုရလဒ် ပေါက်မြောက်သည်အထိ မရမချင်း အားဖြည့်တိုက်တွန်းမှု ပေးရသည်။
- “ဤသင်ကြားနည်းကို ကျင့်သုံးရာတွင် ဆရာများသည် တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် သင်ခန်းစာ တစ်ခုပြီးတစ်ခုတို့ကို ချဉ်းကပ်သင်ကြားသွားရသည်။ ထိုအစီအစဉ်အလိုက် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ထားသော သင်ကြားနည်းက ကြိုတင်သတ်မှတ်ထားသည့် ကျွမ်းကျင်မှုရရှိစေရေးအစဉ်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ကြရမည်။ သင်ကြားမှုသည် ကြိုတင်သတ်မှတ်ထားစီစဉ်ထားခြင်းဖြစ်ပြီး အစီအစဉ်အတိုင်း တစ်သမတ်တည်း လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ရန် ဖြစ်သည်။ အသိပညာများ

^{၂၅၉} AITSL, 2017a.
^{၂၆၀} Luke, 2014, p. 1.

တဖြည်းဖြည်းတိုးပွားလာမှု၊ ကျောင်းစာ လုပ်ငန်းအပေါ် အချိန်အများဆုံးပေးနိုင်မှုကို အလေးထားသည်။ ကျောင်းသား၏ အပြုအမူများ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာစေရန် အပြုသဘောဆောင်သည့် အားပေးဆောင်ရွက်မှုရှိသည်။ သင်ကြားမှုအပြီးတွင် ချမှတ်ထားသော ရည်မှန်းချက်များနှင့် ကိုက်ညီသည့် စစ်ဆေးအကဲဖြတ်မှုများ၊ စာမေးပွဲများ လုပ်ဆောင်ကြသည်။ ရရှိလာသည့် ရလဒ်များ ပေါ်မူတည်၍ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ပုံ၊ အုပ်စုဖွဲ့ခြင်းနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများကို အလေးထား ပြင်ဆင်ကြသည်။”^{၂၆၁}

ပုံ ၄.၁၂။ ကျောင်းသားဗဟိုပြုနည်းဗျူဟာများ၏ဥပမာများ

ကျောင်းသားဗဟိုပြုနည်းဗျူဟာများတွင် အောက်ပါနည်းဗျူဟာတို့ ပါဝင်ကြသည်။

- စူးစမ်းလေ့လာမှုအခြေပြုသင်ယူခြင်း (Inquiry-based learning) - ပြဿနာများကိုရှာဖွေ သတ်မှတ်ခြင်း၊ အဖြေများကို ဉာဏ်ဖွင့်ဆွေးနွေးခြင်း၊ မေးခွန်းများကို ပုံစံချရေးသားခြင်း၊ စူးစမ်းလေ့လာခြင်း၊ တွေ့ရှိချက်များကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်းနှင့် အနက်အဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူခြင်း၊ ဆွေးနွေးခြင်း၊ ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားခြင်း၊ ကောက်ချက်ချခြင်းနှင့် ရရှိလာသော ရလဒ်များကို တင်ပြခြင်း စသည့် လုပ်ငန်းအားလုံး အစအဆုံးကို ကျောင်းသားများကိုယ်တိုင် ဆောင်ရွက်ကြသည်။
- ပြဿနာအခြေပြုသင်ယူခြင်း (Problem-based learning) - ရှုပ်ထွေးခက်ခဲသော ပြင်ပကမ္ဘာ လောကတွင် အမှန်တကယ် ဖြစ်ပေါ်နေသည့် ပြဿနာများကို စူးစမ်းလေ့လာ အဖြေရှာရန် ကျောင်းသားများ အုပ်စုလိုက် အလုပ်လုပ်စေသော နည်းဖြစ်သည်။

^{၂၆၁} Luke, 2014, p. 1.

- စီမံချက်/ပရောဂျက်အခြေပြုသင်ယူခြင်း (Project-based learning) - ပြဿနာများကို အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ခြင်း၊ လိုအပ်သောအချက်အလက်များကို ရှာဖွေသတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်း၊ အချက်အလက်များကို အဓိပ္ပာယ်ဖော်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း၊ ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော အဖြေအမျိုးမျိုးတို့ထဲမှ အများသဘောတူညီချက်ရရှိသောအဖြေကို ရွေးချယ်အတည်ပြုခြင်း စသည့်လုပ်ငန်းအမျိုးမျိုးတို့ကို ကိုယ်တိုင်ဆောင်ရွက်ကြခြင်းအားဖြင့် ကျောင်းသားများထံ၌ စဉ်းစားတွေးခေါ်ရာ၌ ကျွမ်းကျင်မှု၊ ပြောဆိုဆက်ဆံရာ၌ ကျွမ်းကျင်မှု နှင့် အတူတကွ စုပေါင်းနှီးနှောဖလှယ်ဆောင်ရွက်မှု၌ ကျွမ်းကျင်မှုစသည့် ကျွမ်းကျင်မှုအမျိုးမျိုးတို့ ဖွံ့ဖြိုးလာကြရသည်။
- ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်/ ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သင်ယူခြင်း (Collaborative/ Cooperative learning) - ကျောင်းသားများ စုပေါင်းဆောင်ရွက်ပြီး သင်ယူကြခြင်းဖြစ်သည်။ ဤသို့ သင်ယူရာတွင် တိကျစွာသတ်မှတ်ထားသောအခန်းကဏ္ဍများကို ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ အလွတ်သဘော လိုအပ်သလို ဝိုင်းဝန်းဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ သင်ယူမှုရလဒ်များ ပြည့်မီအောင် သင်ယူကြခြင်းဖြစ်သည်။
- လုပ်ဆောင်မှုဖြင့်သင်ယူခြင်း (Action learning) - ပြဿနာတစ်ရပ်ကို စူးစမ်းလေ့လာခြင်း လုပ်ဆောင်ရမည့် အတိုင်းအတာပမာဏကို အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ပေးခြင်း၊ လုပ်ဆောင်ခွင့်ပြုပေးရန် အဆိုပြုလွှာတစ်ခုပြုစုရေးသားခြင်း၊ အဆိုပြုထားသည့်အတိုင်း အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ရရှိလာသောရလဒ်ကို အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်းနှင့် ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားခြင်း လုပ်ငန်းတို့ကို ကျောင်းသားများကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ ဆောင်ရွက်ကြရာတွင် ဆရာများက ထောက်ပံ့ကူညီမှုပေးသည်။

အခြားကျောင်းသားဗဟိုပြု သင်ကြားမှုသင်ယူမှု နည်းဗျူဟာများတွင် ပါဝင်သည်တို့မှာ -

- ကြိုတင်လေ့လာပြင်ဆင်စေသော သင်ကြားသင်ယူမှုဖြစ်စဉ် (Flipped classroom) - သမားရိုးကျ သင်ကြား၊ သင်ယူမှုကို ပြောင်းပြန်လှန်ထားသော ဆန့်ကျင်ဘက် နည်းဗျူဟာဖြစ်သည်။ သင်ယူရမည့် အကြောင်းအရာကို စာသင်ခန်းပြင်ပ၌ ကြိုတင်လေ့လာစေပြီး သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများနှင့် အိမ်စာလုပ်ငန်းများကို စာသင်ခန်းတွင်းတွင် ဆောင်ရွက်စေသော နည်းဗျူဟာဖြစ်သည်။

- ကိုယ်ခန္ဓာလှုပ်ရှားမှုဖြင့် သင်ယူခြင်း (Kinaesthetic learning) - ဤသင်ကြား သင်ယူမှု နည်းဗျူဟာက ကျောင်းသားများအား နားထောင်ခြင်း၊ ဗီဒီယိုကြည့်ရှု လေ့လာခြင်း (သို့မဟုတ်) ဆွေးနွေးခြင်းတို့အားဖြင့် သင်ယူမှုမပြုစေဘဲထို လုပ်ငန်းများထက် ကိုယ်လက်လှုပ်ရှားမှုပြုရသော လုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင် ဆောင်ရွက်ကာ သင်ယူစေသည်။
- လေ့လာရေးခရီးထွက်၍ သင်ယူခြင်း (Expeditionary learning) - စာသင်ခန်း ထဲ၌ တစ်ချိန်လုံး ထိုင်လျက် တစ်ကြိမ်လျှင် ဘာသာရပ်တစ်ခုစီကို သင်ယူနေ မည့်အစား ကျောင်းပြင်ပခရီးစဉ် တစ်ခုကိုစီစဉ်ကာ ကျောင်းသားများအားသင်ယူ စေသော သင်ကြားသင်ယူမှု နည်းဗျူဟာတစ်ခု ဖြစ်သည်။
- ကစားနည်းအခြေပြုသင်ယူခြင်း (Game-based learning) - ကျောင်းသားများ က အွန်လိုင်း ကစားနည်းများနှင့် သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ချိတ်ဆက် ကစားရင်းသင်ယူမှု ပြုကြသည်။ အွန်လိုင်းကစားနည်းမှ တတ်မြောက်ရရှိလာ သော သင်ယူမှုကို အစစ်အမှန်တည်ရှိသော ပြင်ပလောက အခြေအနေများတွင် အသုံးပြုကြသည်။
- တစ်ဦးစီ၏လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်သင်ယူခြင်း (Personal learning) - ကျောင်းသား တစ်ဦးစီ၏ အားသာချက်များ၊ စိတ်ဝင်စားမှုများနှင့် လိုအပ်ချက်အလိုက် သင်ယူမှုကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲ ရေးဆွဲထားသော သင်ကြား သင်ယူမှုနည်းဗျူဟာဖြစ်သည်။

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၃)။ လက်တွေ့လုပ်ငန်းခွင်တွင် အသုံးပြုနေသောသင်ကြား သင်ယူမှုနည်းဗျူဟာများ

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ သင်ကြားသင်ယူမှုနည်းဗျူဟာ (၁၀) မျိုးကို ဥပမာများပေး တတ်စေရန် ဖြစ်သည်။

ဤလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရန်အတွက် သင်တို့၏ ဆရာက သင်တို့ကို အုပ်စု(၁၀)ခုအဖြစ် ခွဲခြား ပေးမည်။ အုပ်စုတစ်စုစီကို ပိုစတာရေးဆွဲရန် စာရွက်ချပ်ကြီးတစ်ချပ်စီနှင့် ရောင်စုံမာကာ များ ပေးထားမည်။ အုပ်စုတစ်စုစီအား ဖော်ပြပါ သင်ကြားသင်ယူမှုနည်းဗျူဟာ တစ်ခုစီကို လေ့လာရန်တာဝန်ပေးအပ်မည်။

- စူးစမ်းလေ့လာမှုအခြေပြုသင်ယူခြင်း
- ပြဿနာအခြေပြု သင်ယူခြင်း
- စီမံချက် အခြေပြုသင်ယူခြင်း
- ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်/ ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သင်ယူခြင်း
- လုပ်ဆောင်မှုဖြင့် သင်ယူခြင်း
- ကြိုတင်လေ့လာ ပြင်ဆင်စေသော သင်ကြား၊ သင်ယူမှုဖြစ်စဉ်
- ကိုယ်ခန္ဓာလှုပ်ရှားမှုဖြင့် သင်ယူခြင်း
- လေ့လာရေးခရီးထွက်၍ သင်ယူခြင်း
- ကစားနည်းအခြေပြုသင်ယူခြင်း
- တစ်ဦးစီ၏ လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်သင်ယူခြင်း

သင်တို့က ရရှိထားသော သင်ကြားသင်ယူမှုနည်းဗျူဟာကို သင်တို့ကိုယ်ပိုင်စကားလုံးများ အသုံးပြုပြီး အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ချက်များ ရေးရမည်။ ကျောင်းသားကိုင်စာအုပ်မှ ပေးထားသော အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ချက်များနှင့် ထပ်မံသုတေသနပြု တွေ့ရှိချက်များအပေါ်တွင် အခြေခံ၍ သတ်မှတ်ပေးရမည်။ ထို့နောက် သင်တို့အုပ်စုရရှိထားသည့် နည်းဗျူဟာကို အသုံးပြုပြီး သင်ယူမှုလုပ်ငန်း တစ်ခုကို ဖန်တီးပေးရမည်။ ထိုသင်ယူမှုလုပ်ငန်းကို အောက်ပါသင်ခန်းစာ တစ်ခုနှင့် သင့်တော်သော အစီအစဉ်ရေးဆွဲပါမည်။

(၁) ဆဋ္ဌမတန်း သမိုင်းသင်ခန်းစာ (၂.၁.၁) - ရှေးဟောင်းမြို့ပြနိုင်ငံများတွင် နည်းပညာ၊ အသိပညာနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ တိုးတက်လာပုံ (သို့မဟုတ်)

(၂) ဆဋ္ဌမတန်းအခြေခံပညာ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းပြဋ္ဌာန်းချက်ထဲမှ သင်တို့အုပ်စု ရွေးချယ်မည့် ကြိုက်နှစ်သက်ရာဘာသာရပ်မှ သင်ခန်းစာတစ်ခု။

ပေးထားသော သမိုင်းသင်ခန်းစာ၏ ရည်ရွယ်ချက်များမှာ -

- မြို့ပြနိုင်ငံဟူသောအခေါ်အဝေါ်အဓိပ္ပာယ်၊ ၎င်းတို့၏ ထူးခြားသောလက္ခဏာများနှင့် ၎င်းတို့ မည်သို့ပေါ်ပေါက်လာသည်တို့ကို သင်ယူနိုင်ရန်။

- နည်းပညာ၊ စီးပွားရေးနှင့် အသိပညာ တိုးတက်လာသည့် ဆက်စပ်အခြေအနေ အမျိုးမျိုးတို့တွင် ရှေးခေတ်မြို့ပြနိုင်ငံများ ပေါ်ထွန်းလာမှုအကြောင်းကို သင်ယူ နိုင်ရန်။

သင်တို့ ဆွေးနွေးရရှိလာသော အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ချက်နှင့် ဥပမာတို့ကို ပိုစတာစာရွက်ပေါ် တွင် ရေးသားပြီး စာသင်ခန်းနံရံတွင် ပြသထားပါ။

သင်တို့ဆရာက အတန်းကို မူလပုံစံ ပြန်လည်ပေါင်းစည်းပေးပြီးနောက် ပြခန်းလှည့်လည် ကြည့်ရှု သင်ယူခြင်းတစ်ခုကို ဆောင်ရွက်မည်။ စာသင်ခန်းနံရံများအပေါ်ခင်းကျင်း ပြသထား သော ပိုစတာတစ်ခုစီကို ကြည့်ရှုလေ့လာကြရမည်။ အုပ်စုအဖွဲ့ဝင်များအား သူတို့ရေးသား ထားသည့် နည်းဗျူဟာအကြောင်း ရှင်းပြစေမည်။ ပြခန်းလှည့်လည်ကြည့်ရှုရင်းနည်းဗျူဟာ တစ်ခုစီအတွက် ဥပမာများကို မှတ်စုရေးသားထားပါ။ ဇယား (၄.၂၉) တွင် နည်းဗျူဟာအမျိုး မျိုးတို့ကို ဖော်ပြထားသည်။ ဥပမာတစ်ခုလည်း ပေးထားသည်။

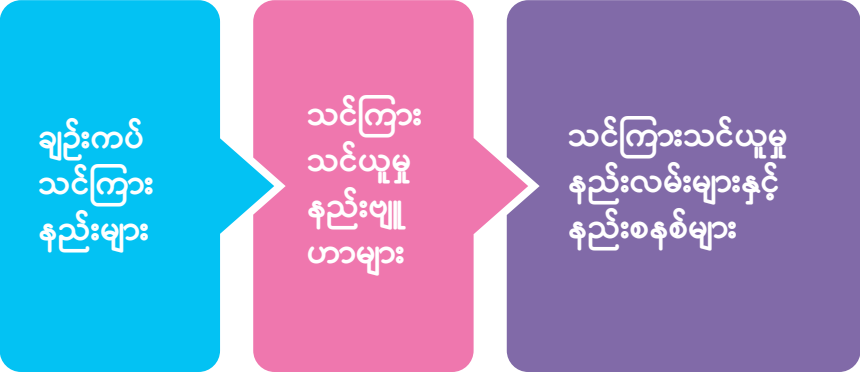
ဇယား ၄.၂၉။ သင်ကြားသင်ယူမှု နည်းဗျူဟာများ၏ဥပမာများ

သင်ကြားသင်ယူမှု နည်းဗျူဟာ	ဆဋ္ဌမတန်း (အလယ်တန်းကျောင်း) ဥပမာများ
ကြိုတင်လေ့လာပြင်ဆင်စေသော သင်ကြားသင်ယူမှုဖြစ်စဉ်	မြို့ပြနိုင်ငံများ မြန်မာနိုင်ငံတွင် တဖြည်းဖြည်းအဆင့်ဆင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာပုံ ကို သုတေသနပြုခြင်း၊ ဖတ်ရှုလေ့လာ ခြင်း၊ အတန်းသို့လာပြီး အချိန်ပြုချဉ်း ကြောင်း ဖန်တီးရေးဆွဲခြင်း၊ ရုပ်ပုံဓာတ်ပုံ၊ ပန်းချီကားများနှင့် စာအုပ်စာတမ်း များ၊ တစ်ဆင့်စကားတစ်ဆင့် ကြားဖူးသော ဒဏ္ဍာရီ များစသည်တို့ကိုအသုံးပြု ပြီး မြို့ပြနိုင်ငံများ၏ အဆင့်ဆင့် တိုးတက်ပေါ်ထွန်းလာပုံကို ရှင်းပြခြင်း။
ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်/ ပူးပေါင်းပါဝင် လုပ်ဆောင်သင်ယူခြင်း	
ကိုယ်ခန္ဓာလှုပ်ရှားမှုဖြင့် သင်ယူခြင်း	
လေ့လာရေးခရီးထွက်၍ သင်ယူခြင်း	
ကစားနည်းအခြေပြုသင်ယူခြင်း	

သင်ကြားသင်ယူမှု နည်းဗျူဟာ	ဆဋ္ဌမတန်း (အလယ်တန်းကျောင်း) ဥပမာများ
တစ်ဦးစီ၏လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြောင်းလဲ လုပ်ဆောင်သင်ယူခြင်း	
စူးစမ်းလေ့လာမှုအခြေပြုသင်ယူခြင်း	
ပြဿနာအခြေပြုသင်ယူခြင်း	
စီမံချက်အခြေပြုသင်ယူခြင်း	
လုပ်ဆောင်မှုဖြင့်သင်ယူခြင်း	

သင်ကြားသင်ယူမှုနည်းလမ်းများနှင့် နည်းစနစ်များ (Teaching and Learning Methods and Techniques)

သင်ကြားသင်ယူမှုနည်းလမ်းများနှင့် နည်းစနစ်များဆိုသည်မှာ သင်ခန်းစာတစ်ခုကို သင်ကြား နေစဉ်အတွင်း ဆရာကအသုံးပြုသည့် ကျွမ်းကျင်မှုများဖြစ်ကြသည်။ ၎င်းတို့သည် အတွေးအခေါ်များ၊ လုပ်ငန်းများ၊ ကစားနည်းများ စသည်တို့ဖြစ်ကြပြီး ဆရာက၎င်းတို့ကို အယူအဆ သဘောတရားများကို သင်ကြားပေးရာတွင်နှင့် ပိုမိုခိုင်မာစွာ စွဲမြဲသွားစေရာတွင် အထောက်အကူပြုရန် သုံးကြသည်။

ပုံ ၄.၁၃။ သင်ကြားသင်ယူမှုနည်းလမ်းများနှင့် နည်းစနစ်များ

ဆရာအတတ်ပညာသင်တန်းတက်နေစဉ် ကာလတစ်လျှောက် ယခုအချိန်အထိ သင်တို့ လေ့လာခဲ့သော /ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ဖူးသော သင်ကြားသင်ယူမှုနည်းလမ်းများနှင့် နည်းစနစ်များ အများအပြားရှိခဲ့သည်။ ဇယား (၄.၃၀) တွင် ထိုနည်းလမ်း/နည်းစနစ်များကို ဖော်ပြထားသည်။

ဇယား ၄.၃၀။ သင်ကြားသင်ယူမှုနည်းလမ်းများနှင့်နည်းစနစ်များ

နည်းလမ်း (သို့မဟုတ်) နည်းစနစ်		
ရှင်းလင်းတင်ပြခြင်း	စကားရည်လှခြင်း/စကားစစ်ထိုးခြင်း	ဗီဒီယိုကြည့်ရှုခြင်း
ဉာဏ်ဖွင့်ဆွေးနွေးခြင်း	ဉာဏ်စမ်းပဟေဠိများကို ဖြေဆိုခြင်း	ပန်းချီဆွဲခြင်း/ဆေးရောင်စုံခြယ်ခြင်း
ပုံပြောသင်ကြား/ သင်ယူခြင်း	ရိုးရှင်းသော လက်တွေ့စမ်းသပ်ချက် များကို လုပ်ဆောင်ခြင်း	ပြဇာတ်အသွင် ခင်းကျင်း သရုပ်ဆောင်ခြင်း
သရုပ်ဆောင်သင်ယူခြင်း	ပုံဆွဲခြင်း၊ဓာတ်ပုံရုပ်ပုံစသည်တို့ကို ဖြတ်ညှပ်ကပ်ပြုကာကော်ကပ် ပန်းချီပုံဖော်ခြင်း၊ ပန်းပုထုဆစ်ခြင်း	တွေး-တွဲ-မျှဝေခြင်း

နည်းလမ်း (သို့မဟုတ်) နည်းစနစ်		
ဟန်အမူအရာဖြင့် စကားထာဝှက်ခြင်း	လုပ်ငန်းပေးစာရွက်များကို ဖြည့်သွင်းရေးသားခြင်း	ကစားနည်းများတွင် ပါဝင်ကစားခြင်း (အွန်လိုင်း)
မေးခွန်းများရေးသားခြင်း	စပ်ဆို/စီကုံးရေးသားခြင်း	
ဆွေးနွေးခြင်း	စိတ်ပါဝင်စားစွာဖတ်ရှုခြင်း	
အုပ်စုလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်း	တေးသီချင်းသီဆိုခြင်း	

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၄)။ ထပ်ဆောင်း သင်ကြားသင်ယူမှုနည်းလမ်းများနှင့် နည်းစနစ်များကို တင်ပြခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျောင်းသားများကို သင်ကြားသင်ယူမှု နည်းလမ်းများနှင့် နည်းစနစ်များ ထပ်ဆောင်းလေ့လာစေပြီး နည်းများကိုစုဆောင်းထားတတ်ရန်ဖြစ်သည်။ ဤလုပ်ငန်းကို ယခင်ကဖွဲ့ထားသော ကျောင်းသား (၅) ဦးစီပါဝင်သည့် အုပ်စုများမှ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

ဇယား (၄.၃၀) တွင် သင်ကြားသင်ယူမှုနည်းလမ်းများနှင့် နည်းစနစ်များကို စာရင်းပြုစု ထားသည်။ ဇယားတွင် နောက်ဆုံးအလျားလိုက်အတန်း (၃) တန်း၏ ညာဘက်အစွန်ဆုံး ကော်လံတွင် ဗလာဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရှိနိုင်သည်။ အုပ်စုတွင်း ဉာဏ်ဖွင့်ဆွေးနွေးပြီး (သို့မဟုတ်) သုတေသနပြုပြီး နောက်ထပ် သင်ကြားသင်ယူမှုနည်းလမ်းများနှင့် နည်းစနစ် (၃) ခုကို ဖြည့်သွင်းရေးသားပါ။

သင်တို့ဆရာက အတန်းကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းပေးမည်။ အုပ်စုတစ်ခုစီက သူတို့၏သင်ကြားမှု နည်းလမ်းများ နှင့် နည်းစနစ်များကို အတန်းသို့ တင်ပြရန်အခွင့်အလမ်းရရှိလာမည်။

၄.၅.၂။ သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများနှင့် ရင်းမြစ်များဖြင့် သင်ကြား သင်ယူမှုကို ပံ့ပိုးပေးခြင်း

မျှော်မှန်းထားသောသင်ယူမှုရလဒ်

ဤသင်ခန်းစာကို သင်ယူပြီးချိန်တွင် သင်သည် -

- ကျောင်းသားများ၏ လိုအပ်ချက်များကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်ရန်အတွက် သင့်တော်သော သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများနှင့် ရင်းမြစ်များကို ရွေးချယ် သုံးစွဲတတ်မည်။

ပုံ ၄.၁၄။ သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများနှင့် ရင်းမြစ်များကို မိတ်ဆက်ခြင်း

သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများနှင့် ရင်းမြစ်များ

ချဉ်းကပ်သင်ကြားနည်းများ၊ သင်ကြားသင်ယူမှု နည်းဗျူဟာများနှင့် သင်ကြားသင်ယူမှု နည်းလမ်းများနှင့် နည်းစနစ်များက သင်ခန်းစာတစ်ခု၏ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံနှင့် အစီအစဉ် တို့ကို အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ပေးနိုင်သည်။ ၎င်းတို့၏ အဆင့်အသီးသီးကို သင်ထောက်ကူပစ္စည်း များနှင့် ရင်းမြစ်များက ကူညီပံ့ပိုးပေးနိုင်သည်။

သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများနှင့် ရင်းမြစ်များသည် သင်ခန်းစာကို သက်ဝင်လှုပ်ရှားလာအောင် ဖန်တီးနိုင်စွမ်းရှိကြသည်။ သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများနှင့် ရင်းမြစ်များဆိုသည်မှာ သင်ကြား သင်ယူမှုကို ကူညီပံ့ပိုးပေးရန် သင်အသုံးပြုသော နည်းကိရိယာများ (tools) ၊ လုပ်ငန်းသုံး ကိရိယာများ (equipment) နှင့် အခြားစာအုပ်စာတမ်း၊ ဇယား၊ ရုပ်ပုံကားချပ် စသည်တို့ကို ခေါ်သည်။ အောက်တွင် ဥပမာများ ဖော်ပြထားသည်။

<ul style="list-style-type: none"> • ပိုစတာများ • ဇယားကွက်များ • ပုံကြမ်းများ၊သရုပ်ဖော်ပုံများ • မြေပုံများ • ဉာဏ်စမ်းပဟေဠိများ • လုပ်ငန်းပေးစာရွက်များ • စာသား (သို့မဟုတ်) စာသားနှင့်ရုပ်ပုံ တွဲလျက်ပါသော ကတ်ပြားငယ်များ (flash cards) • သုံးဖက်မြင်ပုံစံများ (3D models) • အဆောက်အအုံပုံစံတည်ဆောက်ရန် သစ်သားတုံးငယ်များ (building blocks) • လက်တွေ့လောကမှ ပစ္စည်းစစ်၊ဝတ္ထုစစ်များ (real world objects) • အလဟဿဖြစ်နေသော(ကောက်တွေ့)ပစ္စည်းများ (သို့မဟုတ်) ပစ္စည်းဟောင်းများကို ပြန်လည်ပြုပြင်ထားသော ပစ္စည်းအသုံးအဆောင်များ(recycled materials) • ပန်းချီဆွဲစရာပစ္စည်းကိရိယာများ • လက်မှုပညာသုံး ပစ္စည်းများ(craft materials) • ကွန်ပျူတာကဲ့သို့ လုပ်ဆောင်နိုင်သော မိုဘိုင်းဖုန်းများ၊ • ဓာတ်သင်ပုန်း(tablets) • အင်တာနက်တွင်မိမိရှာဖွေလိုသောအချက်အလက်များကိုရှာဖွေပေးသည့် ပရိုဂရမ်များ (search engines) 	<ul style="list-style-type: none"> • ရုပ်ပုံကားချပ်များ • ဂရပ်များ • မြေပုံများ • သင်ပုန်းဖြူများ • ဝီဒီယိုများ • ရုပ်ရှင်/ရုပ်သေပြစက်များ • ဝီဒီယိုကစားနည်းများ • ကွန်ပျူတာသဖွယ် သုံးနိုင်သော သင်ပုန်းဖြူ များ • အသံသွင်းထားချက်များ၊အင်တာနက်မှ အသံလွှင့်ချက်များ • ကွန်ပျူတာများ • ပရိုဂျက်တာများ • မှတ်တမ်းတင်ကင်မရာများ • ကင်မရာများ • အင်တာနက်စာမျက်နှာတွင် တင်ထားသော ကိုယ်ပိုင်အတွေးအမြင် မှတ်တမ်းများ (blogs) • အီးမေးလ်များ
--	--

သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများနှင့် ရင်းမြစ်များသည် ဆရာများအား တင်ပြလိုသည့် အချက်အလက်များကို နည်းအမျိုးမျိုးနှင့် တင်ပြနိုင်စေပြီး ကျောင်းသားများအတွက်လည်း သူတို့ကြိုက်နှစ်သက်ရာ သင်ယူမှုပုံစံအမျိုးမျိုးနှင့် လိုက်ဖက်ညီသော သင်ယူမှုအမျိုးမျိုးကို ဖန်တီးကာ စိတ်ဝင်စားအောင် ဆွဲဆောင်မှုပြုနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းတို့သည် သင်ကြားသင်ယူမှုတွင် အရေးကြီးသောနေရာမှ ပါဝင်ကြသည်။ သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများနှင့် ရင်းမြစ်များက သင်ယူမှုကို စိတ်ဝင်စားဖွယ် နှင့် ပျော်ရွှင်ဖွယ်ဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ကြပြီး ဆရာ၏ “သင်ထောက်ကူကိရိယာသေတ္တာ” ကိုလည်း ထပ်မံဖြည့်တင်းပေးနိုင်သည်။

အရိုးရှင်းဆုံးသင်ခန်းစာတစ်ခုပင်ဖြစ်စေ ဆရာက အတန်းရှေ့မှတ်တပ်ရပ်ကာ ကျောင်းသားများအား ပို့ချသင်ကြားမှုပြုရာတွင်ပင် သင်ထောက်ကူပစ္စည်းနှင့် ရင်းမြစ်များလိုအပ်ပါသည်။ အကယ်၍ဆရာက သင်ပုန်းပေါ်တွင် (ရင်းမြစ်တစ်ခု) ပို့ချချက်၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုကို ရေးပြသောအခါ သင်ပုန်းရေးမာကာ လိုပါသည်။

အကယ်၍ ဆရာက ရုပ်ပုံကားချပ်များနှင့် ဂရပ်များအတန်းသို့ ပြလိုလျှင် ကွန်ပျူတာ၊ ပရိုဂျက်တာနှင့် ကွန်ပျူတာသုံးအချက်အလက်များတင်ပြမှု (presentation) တို့ လိုအပ်မည်ဖြစ်သည်။ ညွှန်တံ (သို့မဟုတ်) လေဆာသုံးညွှန်တံရှိမှသာလျှင် ဂရပ်ပုံတစ်ခု၏ အဓိကအသွင်အပြင်များကို ထောက်ပြ ရှင်းလင်းမှုပြုနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ကျောင်းသားများအား ပို့ချချက်၏ အနှစ်ချုပ်ကိုပေးရန် (သို့မဟုတ်) ကျောင်းသားများအား အရေးအသားလေ့ကျင့်စေရန် လိုအပ်သည့်အခါ ပုံနှိပ်ထားသော လက်ကမ်း စာစောင်များကို အသုံးပြုကြရသည်။ နည်းပညာအသစ်အဆန်းများသည် တစ်ချိန်လုံးတိုးတက် ပေါ်ပေါက်နေသည့်အတွက် ဆရာများအနေနှင့် ရွေးချယ်သုံးစွဲရန် စာရွက်စာတမ်းအရင်းအမြစ်များ နှင့် နည်းပညာများ အလွန်များပြားပါသည်။

သုံးစွဲရန်နည်းပညာအလွန်များသော်လည်း ကျောင်းတိုင်းနှင့် စာသင်ခန်းတိုင်းက နည်းပညာကို လက်လှမ်းမီသုံးစွဲနိုင်မှုမရှိပါ။ ကျောင်းအများစုသည် ကျောင်းသားများအား ရင်းမြစ်များ ပံ့ပိုးနိုင်ရေးကို ရုန်းကန်ကြိုးပမ်းနေကြပြီး ကျောင်းအများအပြားမှာလည်း နည်းပညာသုံးစွဲနိုင်မှု အကန့်အသတ်များရှိနေကြသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေကာမူ တီထွင်ဖန်တီးတတ်သူဆရာများက စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းပြီး လက်တွေ့အသုံးဝင်သော သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများနှင့် ရင်းမြစ်များကို ကုန်ကျစရိတ်သက်သာစွာဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ကုန်ကျစရိတ်လုံးဝမရှိဘဲဖြစ်စေ ရရှိအောင် ဖန်တီးလာနိုင်ကြသည်။ အောက်ပါအချက်အလက်များကို သင်တို့ ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်သည်။

- ပြန်လည်ပြုပြင်ထားသော ပစ္စည်းဟောင်းများ (Recycled materials) တို့ အသုံးပြုခြင်း
- ရင်းမြစ်များကို တစ်ကျောင်းတည်းမှ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်ဆရာများနှင့် မျှဝေသုံးစွဲခြင်း

- ကျောင်းသားများ၊ ကျောင်းသားမိဘများနှင့် ရပ်ရွာလူထုထံမှ ပစ္စည်းများ အလှူခံခြင်း

စာသင်ခန်း၌ အရေးပါဆုံးသင်ထောက်ကူပစ္စည်းမှာ “ဆရာ” ဖြစ်သည်။^{၂၆၂} စာသင်ခန်း တစ်ခု၌ ဆရာသည် အခန်းကဏ္ဍအမျိုးမျိုးကို ဆောင်ရွက်ရသည်။ ဆရာကဏ္ဍများမှာ

- ပုံပြင်ထိန်းသိမ်းသူ (Controller) - စာသင်ခန်းနှင့်ကျောင်းသားများလုပ်ဆောင်မှုကိုတာဝန်ယူကြီးကြပ်ပေးခြင်း
- ပုံပြင်ပြောပြသူ (Storyteller) - ပုံပြင်များမှတစ်ဆင့် သင်ခန်းစာကို သင်ကြားပေးခြင်း
- ရင်းမြစ် (Resources) - ကျောင်းသားများအား ကူညီခြင်းနှင့် အချက်အလက်တို့ကို ပံ့ပိုးပေးခြင်း
- သရုပ်ဆောင်သူ (Actor) - ပုံပြင်များတွင် ဇာတ်ကောင်အမျိုးမျိုး နေရာမှ သရုပ်ဆောင်ခြင်း
- စီစဉ်ဆောင်ရွက်သူ (Organiser) - သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများကို စီစဉ်ဖွဲ့စည်းခြင်း၊ ညွှန်ကြားချက်များ ပေးခြင်းနှင့်လုပ်ငန်းများကို ဖန်တီးတည်ဆောက်ခြင်း
- ပူးပေါင်းပါဝင်ဆွေးနွေးသူ (Participant) - သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ကျောင်းသားများနှင့် တန်းတူရည်တူ စာသင်ဖော်စာသင်ဖက်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခြင်း (Co-learner)
- နည်းပြ (Tutor) - စီမံချက်ရေးသားရာတွင်ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်တိုင်သင်ယူမှု (Self-study) ပြုရာတွင် ဖြစ်စေ ပါဝင်နေသည့်ကျောင်းသားများအတွက် နည်းပေးလမ်းပြဆောင်ရွက်မှုပြုခြင်း
- စံပြုပုဂ္ဂိုလ် (Model) - ကျောင်းသားများအားကျ အတုယူဖွယ် စံနမူနာပြု ဖြစ်အောင် လုပ်ဆောင် ကျင့်ကြံခြင်း
- တေးသံရှင် (Singer) - တေးသီချင်းများဆိုပြခြင်း၊ တေးသီချင်းမှတစ်ဆင့် သင်ကြားပေးခြင်း

^{၂၆၂} udhakar, 2017.

- ပစ္စည်းစစ်/ဝတ္ထုစစ် (Real object) - ကိုယ်နေဟန်ထားအမျိုးမျိုးအသုံးပြုခြင်း၊ လက်ဟန်ခြေဟန် အသုံးပြုခြင်း၊ ကိုယ်ခန္ဓာလှုပ်ရှားမှုဖြင့် မိမိပြောလိုသော အဓိပ္ပာယ်ကို ပေါ်လွင်စေခြင်း ကျောင်းသားများနှင့် မျက်လုံးချင်းဆိုင်၍ ကြည့် ရခြင်း၊ မျက်နှာအမူအရာ အမျိုးမျိုးသုံးရခြင်း (သင်ကြားမှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ် စေရန် ဆရာ၏ဆောင်ရွက်မှုများ)၂၆၃

အခြားအရေးပါသည့် ရင်းမြစ်တစ်ခုမှာ သင်ပုန်း(အမည်း/အဖြူ)ဖြစ်သည်။ သင်ပုန်းကို အောက်ပါလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်စေနိုင်မည့် အသုံးအဆောင်တစ်ခုအဖြစ် အသုံးပြုနိုင် ပါသည်။

- ရုပ်ပုံနှင့် စာသားပါဝင်သော ကတ်ပြားငယ်များအသုံးပြုပြီး ပုံပြင်များပြောရာတွင် နှင့် သရုပ်ဆောင် သင်ကြားသင်ယူမှုပြုရာတို့တွင် ဇာတ်ခုံ/စင်မြင့် တစ်ခုအဖြစ် အသုံးပြုနိုင်သည်။
- ဆရာ (သို့မဟုတ်) ကျောင်းသားများက ပုံဆွဲနိုင်သော စာရေးသားနိုင်သော စာရွက်တစ်ရွက်သဖွယ် အသုံးပြုနိုင်သည်။ ရုပ်ပုံကားချပ်များခင်းကျင်းပြသရန် (သို့မဟုတ်) အလင်းရောင်ထိုးပြရန်၊ ကစားနည်းများကို ကစားရန် ပိတ်ကား တစ်ချပ်သဖွယ် အသုံးပြုနိုင်သည်။
- ဆရာအတွက်ရောကျောင်းသားများအတွက်ပါ သတိပေးနှိုးဆော်စာများရေးသား ကာ နံရံကပ်ထားနိုင်သည့် ကပ်ခွာပါသောမှတ်စုစာရွက်သဖွယ် အသုံးပြုနိုင်သည်။

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း(၁)။ သင်ကြားမှုဆိုင်ရာ ရင်းမြစ်များ စိန်ခေါ်မှု

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ သင်ကြားသင်ယူမှု နည်းဗျူဟာများ၊ သင်ကြားသင်ယူမှု နည်းလမ်းများနှင့်နည်းစနစ်များကို အထောက်အပံ့ပြုပေးနိုင်သော သင်ထောက်ကူပစ္စည်း များနှင့် ရင်းမြစ်များကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ပေးတတ်စေရန် ဖြစ်သည်။

၂၆၃ udhakar, 2017.

ဤလုပ်ငန်းကို ကျောင်းသား (၅) ဦးတစ်စုစီဖွဲ့ထားသောအုပ်စုများဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမည်။

အုပ်စုအရေအတွက် ထက်ဝက်က ရင်းမြစ်တစ်ခုဖြစ်သော “ဆရာ” ကို ကိုယ်စားပြုမည်။

အခြားတစ်ဝက်ကမူ ရင်းမြစ်တစ်ခုဖြစ်သော “သင်ပုန်း” ကို ကိုယ်စားပြုရမည်။

သင်တို့ဆရာက အုပ်စုတစ်ခုစီအား ဤလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရန်အတွက် ကပ်ခွာ၍ ရသော မှတ်စုရေးသည့် စာရွက်ပိုင်းလေးများ (သို့မဟုတ်) စာရွက်ပိုင်း အသေးလေးများကို ပေးထား လိမ့်မည်။ ဇယား (၄.၃၁) ကို အသုံးပြုလျက် အုပ်စုအတွင်း ဉာဏ်ဖွင့်ဆွေးနွေးပါ။ ဆရာကို ဖြစ်စေ၊ သင်ပုန်းကြီးကိုဖြစ်စေ ရင်းမြစ်တစ်ခုအဖြစ် မည်သို့ သုံးနိုင်မည်ဆိုသည့် နည်းလမ်းများကို စဉ်းစားရမည့် စိန်ခေါ်မှုဖြစ်သည်။ သင်တို့၏ စိတ်ကူးများကို ဇယား (၄.၃၁) တွင်ထည့်သွင်းရေးသားပေးပါ။ ထို့နောက် အုပ်စုအသီးသီးတို့အား ပိုစတာ (၁၇) ခုတွင် တစ်ခုစီအတွက် နောက်ထပ်စိတ်ကူးတစ်မျိုးစီ ထပ်ပေါင်း ထည့်သွင်းပေးစေရမည်။ ပိုစတာ (၁၇) ခုသည် သင်ကြားသင်ယူမှုဆိုင်ရာ နည်းဗျူဟာများ၊ နည်းလမ်းများနှင့် နည်းစနစ်များ ကို ကိုယ်စားပြုထားသည်။

တီထွင်ဆန်းသစ်မှုရှိပြီး စိတ်ကူးဉာဏ်ကွန့်မြူးတတ်ပါစေ။ သင်ကြားသင်ယူမှုသည် စိတ်ပါ ဝင်စားဖွယ် ကောင်းပြီး ပျော်ရွှင်ဖွယ်ကောင်းသင့်ပါသည်။ ကျောင်းသားများအတွက်ရော သင့် အတွက် (ဆရာအတွက်) ပါ ပျော်ရွှင်နှစ်သက်ဖွယ် လုပ်ငန်းဖြစ်သင့်ပါသည်။

သင်တို့၏ဆရာက အတန်းကို မူလပုံစံ ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းပေးပြီး အဖြေများကို ဆွေးနွေးကြ ရမည်။

ဆွေးနွေးနေစဉ်အတွင်း နောက်ထပ်စိတ်ကူးသစ်များပေါ်ပေါက်လာလျှင် သင်တို့ ပြုစုထား သည့် မူလစာရင်းထဲသို့ ထပ်မံထည့်သွင်းနိုင်သည်။

ဇယား ၄.၃၁။ ရင်းမြစ်များအဖြစ် အသုံးပြုနိုင်မည့် ဆရာနှင့်သင်ပုန်း

သင်ကြားသင်ယူမှုနည်းဗျူဟာများ၊ နည်းလမ်းများနှင့် နည်းစနစ်များ	“ဆရာ”ကို ရင်းမြစ် သဖွယ် အသုံးပြုနိုင်မည့် နည်းလမ်းများ	“သင်ပုန်း”ကို ရင်းမြစ်သဖွယ် အသုံးပြုနိုင်မည့်နည်းလမ်းများ
ပို့ချခြင်း		
သရုပ်ပြသင်ကြားခြင်း		
စူးစမ်းလေ့လာမှုအခြေပြုသင်ယူခြင်း		
ပြဿနာအခြေပြုသင်ယူခြင်း		
စီမံချက်အခြေပြုသင်ယူခြင်း		
ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်/ ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင် သင်ယူ ခြင်း		
ကိုယ်ခန္ဓာလှုပ်ရှားခြင်းဖြင့် သင်ယူခြင်း		
လေ့လာရေးခရီးထွက်၍ သင်ယူခြင်း		
ကစားနည်းအခြေပြုသင်ယူခြင်း		
ဉာဏ်ဖင့်ဆွေးနွေးခြင်း		
ပုံပြောသင်ကြားသင်ယူခြင်း		

သင်ကြားသင်ယူမှုနည်းဗျူဟာများ၊ နည်းလမ်းများနှင့် နည်းစနစ်များ	“ဆရာ”ကို ရင်းမြစ် သဖွယ် အသုံးပြုနိုင်မည့် နည်းလမ်းများ	“သင်ပုန်း”ကို ရင်းမြစ်သဖွယ် အသုံးပြုနိုင်မည့်နည်းလမ်းများ
သရုပ်ဆောင်သင်ကြားသင်ယူခြင်း		
မေးခွန်းများမေးခြင်း		
လက်တွေ့စမ်းသပ်လုပ်ဆောင်ခြင်း		
ရှင်းလင်းတင်ပြခြင်း		
ပန်းချီသင်ယူမှုလုပ်ငန်းများ		
ဂီတသင်ယူမှုလုပ်ငန်းများ		

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း(၂)။ သင်ထောက်ကူပစ္စည်းတစ်ခု ဖန်တီး တည်ဆောက်ခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အလယ်တန်းသင်ခန်းစာတစ်ခုတွင် အသုံးပြုရန်အတွက် သင်ထောက်ကူပစ္စည်းတစ်ခုကို ဖန်တီးလုပ်ဆောင်တတ်စေရန် ဖြစ်သည်။

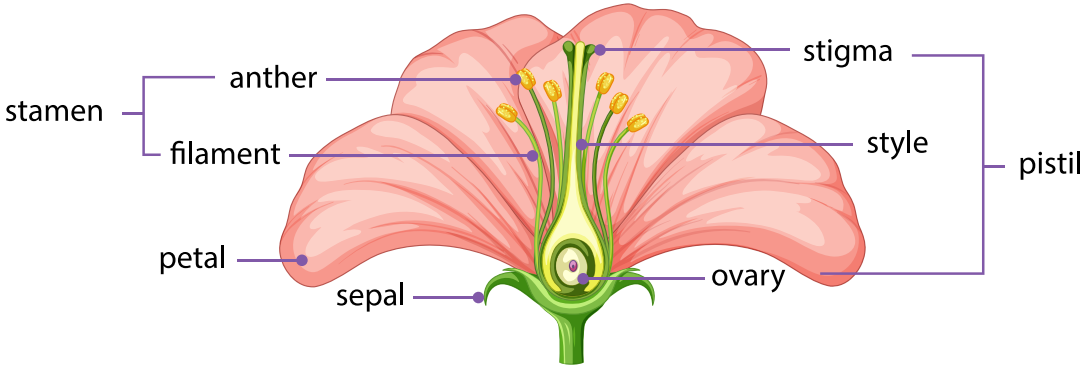
ဤလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် သင်တို့ ယခု လက်ရှိဖွဲ့စည်းပြီးဖြစ်သော (၅) ဦး အုပ်စု များက ဆက်လက်ဆောင်ရွက်နိုင်မည်။ ဇယား (၄.၃၁) တွင် ဖော်ပြထားသည့် နည်းဗျူဟာ များ၊ နည်းလမ်းများနှင့် နည်းစနစ်များကို ပြန်လည်လေ့လာဖတ်ရှုပါ။ ထို့နောက် သင်ထောက်ကူပစ္စည်းလိုအပ်သော သင်ယူမှုလုပ်ငန်းတစ်ခုကို ရွေးချယ်ပါ။ လိုအပ်သော သင်ထောက်ကူပစ္စည်း ဆိုရာတွင် ဆရာကိုယ်တိုင် ပြုလုပ်နိုင်သည့် ပစ္စည်းမျိုးဖြစ်ရမည်။ ထို သင်ထောက်ကူပစ္စည်းကို ပြုလုပ်ရန်အတွက် ပံ့ပိုးပေးထားသည့် အခမဲ့ ရရှိနိုင်သော ပစ္စည်း များ (သို့မဟုတ်) ကုန်ကျစရိတ် သက်သာသော ပစ္စည်းမျိုးကို အသုံးပြုပါ။

သင်တို့၏ ဆရာက သင်တို့အသုံးပြုနိုင်သော သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများကို ပြသနိုင်ရန် အတွက် အတန်းကို ပြန်လည်စုစည်းပေးမည်။ သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများကို သင်တို့ စီစဉ် ရေးဆွဲသည့် အခါ၌ ဖြစ်စေ၊ ဖန်တီးသည့် အခါ၌ ဖြစ်စေ စဉ်းစားရမည့် အချက်များမှာ -

- ယခုရွေးချယ်လိုက်သောပစ္စည်းသည် မည်သည့် သင်ကြားသင်ယူမှု နည်းဗျူဟာ များ၊ နည်းလမ်းများ (သို့မဟုတ်) နည်းစနစ်များကို ပံ့ပိုးမှုပေးနိုင်မည်နည်း။
- ဤသင်ထောက်ကူပစ္စည်းကို အလယ်တန်းကျောင်းသင် ဘာသာရပ်များအနက် မည်သည့် ဘာသာရပ်ကို သင်ကြားရာတွင် အသုံးပြုနိုင်မည်နည်း။
- ဤပစ္စည်းကို မည်သည့်သင်ခန်းစာ ခေါင်းစဉ်ကို သင်ကြားရာတွင် အသုံးပြုမည် နည်း။
- ဤပစ္စည်းကို မည်သည့် သင်ယူမှုလုပ်ငန်းတွင် အသုံးပြုမည်နည်း။

ဥပမာအားဖြင့် သင်က သရုပ်ဖော်ပုံတစ်ခု (diagram) ကို ပို့ချမှု သုံးသင်ခန်းစာ (နည်းဗျူဟာ) တစ်ခုအတွက် အသုံးပြုရန် ရွေးချယ်သည်ဆိုလျှင် သင်က သိပ္ပံသင်ခန်းစာသင်ရန် ဆုံးဖြတ် နိုင်မည်။ သင်ခန်းစာခေါင်းစဉ်မှာ ပန်းပွင့်သော အပင်တစ်ပင်၏ အစိတ်အပိုင်းအကြောင်း ဖြစ်သည်။ ဆရာဆောင်ရွက်မှုအခြေပြုလုပ်ငန်းမှာ ပန်းပွင့်သောအပင်များ၏ အစိတ်အပိုင်း များအကြောင်းကို ရှင်းလင်းပြရန် ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် သင်ဖန်တီးရေးဆွဲလိုက်သော သရုပ်ဖော်ပုံသည် ပုံ (၄.၁၅) မှ ဥပမာပေးထားသော ပုံမျိုးတစ်ခု ဖြစ်နိုင်သည်။

ပုံ ၄.၁၅။ ပန်းပွင့်သော အပင်တစ်ပင်၏ အစိတ်အပိုင်းများ

ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန်မေးခွန်းများ

- ၁။ ချဉ်းကပ်သင်ကြားနည်း (Teaching Approach) ဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။
- ၂။ သင်ကြားသင်ယူမှု နည်းဗျူဟာ (Teaching and Learning Strategy) ဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။
- ၃။ သင်ကြားသင်ယူမှု နည်းလမ်းနှင့် နည်းစနစ်များ ဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။
- ၄။ သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများနှင့်ရင်းမြစ်များ ဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။

၄.၆။ သင်ခန်းစာ သင်ကြားနေစဉ်

ယခုအဆင့်တွင် သင်တို့သည် ချဉ်းကပ်သင်ကြားနည်းများ၊ သင်ကြား သင်ယူမှု နည်းဗျူဟာ များ၊ နည်းလမ်းများနှင့် နည်းစနစ်များ၊ သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများနှင့် ရင်းမြစ်များကို ရွေးချယ်ပြီးသွားပြီ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် သင်ခန်းစာအစီအစဉ်အရ နောက်ထပ်တစ်ဆင့်မှာ သင်ခန်းစာကိုစတင် သင်ကြားတော့မည်ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ မိတ်ဆက် (နိဒါန်းပိုင်း)၊ သင်ခန်းစာ၏ ကိုယ်ထည်ပိုင်းနှင့် ပြန်လည်ဆန်းစစ်ခြင်း အပိုင်းတို့ကို လေ့လာကြရမည် ဖြစ်သည်။

၄.၆.၁။ မိတ်ဆက်ခြင်း၊ ကိုယ်ထည်ပိုင်း၊ ပြန်လည်ဆန်းစစ်ခြင်း နှင့် လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်ခြင်း

မျှော်မှန်းထားသော သင်ယူမှုရလဒ်

ဤသင်ခန်းစာကို သင်ယူပြီးချိန်တွင် သင်သည် -

- အလယ်တန်းကျောင်းသင်ခန်းစာတစ်ခုအတွက် မိတ်ဆက်ခြင်း၊ ကိုယ်ထည်ပိုင်း၊ ပြန်လည်ဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်ခြင်း အပိုင်းတို့ကို ရေးသားတတ်မည်။

စာသင်ချိန် (၁)

ဤသင်ခန်းစာတွင် ကျွန်ုပ်တို့သည် သင်ခန်းစာတစ်ခု သင်ကြားရာတွင် ပါဝင်သော အဆင့် အသီးသီးတို့အကြောင်းကိုလေ့လာကြမည်။ သင်ခန်းစာတစ်ခုကို အတန်းတွင် အမှန်တကယ် ပို့ချသင်ကြားရသည့် အခါ အဆင့်အသီးသီးကို ကျော်ဖြတ်ရသည်။

သင်ခန်းစာသင်ကြားမှု၌ပါဝင်သော အဆင့်များမှာ -

- **မိတ်ဆက်ခြင်း/နိဒါန်း(Introduction) -** ဤအဆင့်တွင် ဆရာက ကျောင်းသားများ၏ အာရုံစူးစိုက်မှုကို ရရှိအောင် မည်သို့ စည်းရုံးသိမ်းသွင်းနိုင်ပုံ၊ ကျောင်းသားများ၏ ယခင်က အခြေခံ ရှိပြီးသော သင်ယူမှုထဲသို့ အချက်အလက်သစ်များကို မည်သို့ဆက်စပ်ပေးနိုင်ပုံ၊ ကျောင်းသားများအား မျှော်မှန်းထားသော သင်ယူမှု ရလဒ်များနှင့် အောင်မြင်မှုစံများကို မည်သို့ သိရှိစေပုံတို့ ပါဝင်သည်။
- **သင်ခန်းစာ၏ အဓိကအပိုင်း/ သင်ခန်းစာ၏ကိုယ်ထည်ပိုင်း (Body) -** ရွေးချယ်ထားပြီးသော ချဉ်းကပ်သင်ကြားနည်းများ၊ သင်ကြားသင်ယူမှု နည်းဗျူဟာများ၊ နည်းလမ်းများနှင့် နည်းစနစ်များ အပေါ်မူတည်၍ ဆရာက သင်ခန်းစာကို စတင်သင်ကြားသည်။ နိဒါန်းပျိုးပြီးနောက် /မိတ်ဆက်ပြီးနောက် သင်ခန်းစာတစ်ခုကို သင်ကြားနေစဉ်အတွင်း မည်သည့်အရာများဖြစ်ပျက်ပေါ်ပေါက်နေမည်ကို ဤအဆင့်၌ တွေ့မြင်သိရှိနိုင်သည်။ သင်ယူမှုဖြစ်စဉ်တစ်ခုကို ဖော်ပြသောအဆင့် ဖြစ်သည်။
- **ပြန်လည်ဆန်းစစ်ခြင်းအဆင့် (Review) -** ဤအဆင့်တွင် ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုကို မည်သို့စစ်ဆေးအကဲဖြတ်နိုင်ပုံကို ဖော်ပြထားသည်။ ကျောင်းသားတစ်ဦး၏ သင်ယူမှု တတ်မြောက်ခြင်း ရှိ/မရှိကို ဆရာကဖြစ်စေ၊ အခြားကျောင်းသားအချင်းချင်းကဖြစ်စေ စစ်ဆေးအကဲဖြတ်နိုင်သည်။

အထက်ပါ သင်ခန်းစာသင်ကြားမှု၏ အဆင့် (၃) ဆင့်အတွက် စဉ်းစားရမည့် အချက် (၄) ချက်ရှိပါသည်။

- **အချိန်ကိုက်ပြီးစီးမှု-** သင်ခန်းစာ၏ အဆင့်တစ်ခုစီ၌ အချိန်မည်မျှပေးမည်နည်း။ ကျောင်းများတွင် စာသင်ချိန်တစ်ချိန်သည် (၄၅) မိနစ် ကြာမြင့်သည်။ ထိုအချိန်အတွင်း မိတ်ဆက်ခြင်း၊ အဓိကအပိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ပြန်လည်ဆန်းစစ်ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ အဆင့်တစ်ခုစီအတွက် အချိန်မည်မျှ ခွဲဝေသတ်မှတ်ပေးထားမည်ကို သင်ဆုံးဖြတ်ရမည် ဖြစ်သည်။
- **ဆရာလုပ်ငန်း -** အဆင့်တစ်ခုစီ၌ ဆရာသည် မည်သည်တို့ကို ဆောင်ရွက်နေမည်နည်း။

- **ကျောင်းသားလုပ်ငန်း - အဆင့်တစ်ခုစီ၌ ကျောင်းသားများက မည်သည်တို့ကို ဆောင်ရွက်နေမည်နည်း။**
- **လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲ လုပ်ဆောင်ပေးခြင်း - အဆင့်တစ်ခုစီ၌ ကျောင်းသားများ၏ လိုအပ်ချက်နှင့်အညီ သင်ကြားမှုနှင့်သင်ယူမှုတို့ကို မည်သို့ ပြောင်းလဲပြုပြင်ပြင်ဆင်ပေးရမည်နည်း။**

သင်ခန်းစာ၏ အဆင့်များကိုဇယား (၄.၃၂) တွင်သရုပ်ဖော်နိုင်သည်။

ဇယား ၄.၃၂။ သင်ခန်းစာတစ်ခု၏အဆင့်များ

အဆင့်	အချိန် သတ်မှတ်မှု (၄၅) မိနစ်	ဆရာ လုပ်ငန်း (သင်ပြုလုပ် မည်မှာ မည် သည့်အရာများ ဖြစ်သနည်း။)	ကျောင်းသား များ၏ လုပ်ငန်း (ကျောင်းသား များ ပြုလုပ်မည် မှာ မည်သည့် အရာများဖြစ် သနည်း။)	လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင် ပြောင်းလဲ လုပ်ဆောင်ခြင်း (ကျောင်းသားများ၏ လိုအပ်ချက်အလိုက် သင်ကြားသင်ယူမှု များကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲသင်ကြား ပေးခြင်း)
<p>မိတ်ဆက်ခြင်း (Introduction)</p> <p>ကျောင်းသားများ၏အာရုံစိုက်မှုကို သင်မည်သို့ရယူမည်နည်း။</p> <p>ကျောင်းသားများ၏ ယခင်က သိရှိပြီး သင်ယူမှုထဲသို့ အချက် အလက် သစ်များ ဆက်စပ်ပေး ခြင်း၊</p> <p>မျှော်မှန်းထားသော သင် ယူမှုရလဒ် နှင့် အောင်မြင်မှုစံ များကို သိရှိစေခြင်း။</p>				

အဆင့်	အချိန် သတ်မှတ်မှု (၄၅) မိနစ်	ဆရာ လုပ်ငန်း (သင်ပြုလုပ် မည်မှာ မည် သည့်အရာများ ဖြစ်သနည်း။)	ကျောင်းသား များ၏ လုပ်ငန်း (ကျောင်းသား များ ပြုလုပ်မည် မှာ မည်သည့် အရာများဖြစ် သနည်း။)	လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင် ပြောင်းလဲ လုပ်ဆောင်ခြင်း (ကျောင်းသားများ၏ လိုအပ်ချက်အလိုက် သင်ကြားသင်ယူမှု များကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲသင်ကြား ပေးခြင်း)
<p>သင်ကြားမှုအဓိကအပိုင်း၊ ကိုယ်ထည်ပိုင်း (Body)</p> <p>သင်ခန်းစာ၏ ကိုယ်ထည်ပိုင်း၊ အဓိက အပိုင်းတွင် အဆင့်အမျိုး မျိုးရှိမည် ဖြစ်ပါသလား။ ဥပမာ - ရှင်းလင်းလွယ်ကူသော သင်ကြား နည်း၊ ဆရာလမ်းညွှန်မှုနှင့် လေ့ကျင့်ခြင်း၊ လွတ်လပ်စွာ ကိုယ်တိုင်လေ့ကျင့်ခြင်း။</p>				
<p>ပြန်လည်ဆန်းစစ်ခြင်း (Reveiw)</p> <p>ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှု ရလဒ်ရရှိမှုအပေါ် သင်မည်သို့ စစ်ဆေးအကဲဖြတ်မည်နည်း။ ကျောင်းသားများက သူတို့၏ သင်ယူမှုအပေါ်ပြန်လည် သုံးသပ် စဉ်းစားမှုကို အားပေးထောက်ခံခြင်း။</p>				

သင်ခန်းစာ မိတ်ဆက်ခြင်း

မိတ်ဆက်ခြင်း (သို့မဟုတ်) နိဒါန်းပျိုးခြင်းအပိုင်းများသည် သင်ခန်းစာ၏ အရေးကြီးဆုံး ကဏ္ဍအပိုင်းဖြစ်ပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုမိတ်ဆက်မှု၊ နိဒါန်းပျိုးမှုမှတစ်ဆင့် ကျောင်းသားများ၏ စိတ်ဝင်စားမှုကို နှိုးဆွပေးနိုင်ပြီး ကျောင်းသားများ တက်ကြွစွာ ကိုယ်ရောစိတ်ပါ သင်ယူလိုစိတ်ရှိလာအောင် ဆွဲဆောင်နိုင်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ မိတ်ဆက်ပေး ချိန်တွင် ကျောင်းသားများ၏ ယခင်က အခြေခံရှိခဲ့သော အသိပညာတို့နှင့် အချက်အလက် အသစ်တို့ကို ဆရာက ဆက်သွယ်ချိတ်ဆက်ပေးနိုင်သည့်အပြင် ကျောင်းသားများအား သင်ယူမှုရလဒ်များအကြောင်းနှင့် အောင်မြင်မှု စံသတ်မှတ်ချက်များ အကြောင်းကိုလည်း ဆရာကအကြံပြုနိုင်ပါသည်။

သင်ခန်းစာတစ်ခုကို စတင်သင်ကြားရာတွင် စိတ်ဝင်စားဖွယ် မိတ်ဆက်နိဒါန်းပျိုးသင့်ပါသည်။ ထိုသို့ မဟုတ်ဘဲ တိုက်ရိုက်အချက်အလက်များကို ဖော်ပြခြင်းက ကျောင်းသားများ၏ စိတ်ပါဝင်စားမှုကို ဆွဲဆောင်နိုင်မည်မဟုတ်ပါ။ ဥပမာ- “ဒီနေ့ တို့တွေလေ့လာမှာကတော့ ၂ နဲ့မြောက်တဲ့ သင်ခန်းစာပါ” ဟု နိဒါန်းပျိုးခဲ့လျှင် ကျောင်းသားများစိတ်ပါဝင်စားမှုကို ရအောင်ဆွဲဆောင်နိုင်မည် မဟုတ်ပါ။ သို့မဟုတ် သင်ဖြစ်စေလိုသော သင်ခန်းစာအရည်အသွေး စိတ်အားထက်သန်မှုကို မရနိုင်ပါ။

ထို့ပြင် ကျောင်းသားများက သင်ယူမှုရလဒ်များကို မသိလျှင်ဖြစ်စေ၊ ၎င်းတို့ လုပ်ဆောင်နိုင်မှုသည် ရလဒ်များအတိုင်း ပြည့်မီခြင်း ရှိ/မရှိကို မသိလျှင်ဖြစ်စေ သူတို့အနေနှင့်သင်ခန်းစာပါ အကြောင်းအရာနှင့် သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများတွင် စိတ်ပါဝင်စားနိုင်ရန် ပိုမိုခက်ခဲလိမ့်မည်။

“မိတ်ဆက်ခြင်းအဆင့်သည် ကျောင်းသားများအတွက် စိတ်ဝင်စားမှုနှင့် သင်ယူရန် စေ့ဆော်မှုကို ပေးစွမ်းနိုင်သည်။ ထိုအဆင့်က ကျောင်းသားများ၏ အာရုံစိုက်မှုကို သင်ခန်းစာနှင့် သင်ခန်းစာ၏ ရည်ရွယ်ချက်များအပေါ်သို့ ဦးတည်ပေးနိုင်သည်။ မိတ်ဆက်မှုက ကျောင်းသားများအား သင်ခန်းစာမှ ရရှိလာမည့် အကျိုးကျေးဇူးများကို သိမြင်လာနိုင်စေသည်။” ၂၆၄

သင်ခန်းစာတစ်ခုကို ကျောင်းသားများနှင့် မိတ်ဆက်ပေးရာတွင် အသုံးပြုနိုင်မည့် အောက်ပါနည်းလမ်းများကို အကြံပြုခဲ့ကြပါသည်။

- သင်ခန်းစာ အကြောင်းအရာ/ခေါင်းစဉ်ကို ကျောင်းသားများ စိတ်ဝင်စားစွာ စဉ်းစားတတ်လာစေရန် မေးခွန်းများကို ဆင့်ကဲဆင့်ကဲမေးပေးခြင်း၊
- သင်ခန်းစာပါ အကြောင်းအရာ/ခေါင်းစဉ်နှင့် ဆက်စပ်နေသော ရုပ်ပုံကားချပ်များကို ပြသခြင်း၊
- သင်ခန်းစာပါ အကြောင်းအရာ/ခေါင်းစဉ်နှင့်ပတ်သက်သော အရေးကြီးသည့် အချက်များကို ထင်ရှားစွာ ပြသပေးနိုင်မည့် ပုံပြင်တစ်ပုဒ်ကို ပြောပြခြင်း၊
- သင်ခန်းစာနှင့်ဆက်စပ်နေသော အတန်းပြင်ပမှ ပစ္စည်းစစ်များကို အတန်းသို့ ယူလာခြင်း။ ၂၆၅

၂၆၄ Henrichsen, Smith & Baker, 1997.
၂၆၅ Henrichsen, Smith & Baker, 1997.

သင်ခန်းစာတစ်ခုကို မိတ်ဆက်ပေးရာတွင်/ နိဒါန်းပျိုးပေးရာတွင် အသုံးပြုနိုင်သော အခြား နည်းလမ်းများလည်း ရှိကြသည်။ ယင်းတို့တွင် အောက်ပါနည်းလမ်းများ ပါဝင်ကြသည်။

- သင်ခန်းစာခေါင်းစဉ်နှင့် ဆက်စပ်နေသော ဗီဒီယိုပြကွက်တစ်ခုကို ပြသခြင်း။
- ကျောင်းသားများ မှားတတ်သော အမှားတစ်ခုကို ပြောပြ၍စတင်ခြင်း - ယခင်က ကျောင်းသားများ၏ လုပ်ငန်းတွင် (သို့) လက်ရှိလုပ်ငန်းများတွင် တွေ့ရှိဖော်ထုတ်နိုင်ခဲ့သော အမှားမျိုးကို ထောက်ပြခြင်း။
- (ကျောင်းသားများ၏) လှုပ်ရှားမှုများနှင့်စတင်ခြင်း - ဥပမာ - မေးခွန်းတစ်ခုကို ဖြေရန် မတ်တတ် ရပ်စေခြင်း၊ အဖြေတစ်ခုကိုသဘောမတူညီသည့်အခါ ထိုင်စေခြင်းစသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။^{၂၆၆}
- “ခေတ္တသရုပ်ပြအမေးအဖြေပြုလုပ်ခြင်း” (hot seat) - ဆရာက ကျောင်းသားများ လက်ရှိလေ့လာနေသော စာအုပ်တစ်အုပ်ထဲမှ ဇာတ်ကောင်တစ်ဦး၏ နေရာကိုယူထားရမည်။ (သို့မဟုတ်) ယခုလေ့လာနေဆဲ သင်ခန်းစာခေါင်းစဉ်ထဲမှ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသူတစ်ဦးအဖြစ် သရုပ်ဆောင်ရမည်။ ကျောင်းသားများအား အချိန် (၅) မိနစ်ခန့်ပေး၍ ထိုဇာတ်ကောင်၏အကြောင်းကို မေးခွန်းများ မေးစေမည်။

^{၂၆၆} Viersta, 2016.

ထိုသရုပ်ပြမှုပြီးနောက် ကျောင်းသားများက သူတို့သိ လာခဲ့သည်တို့ကိုဆွေးနွေးမည် (သို့မဟုတ်) ရေးချထားရမည်။

- “အဆုံးအဖြတ်ပေးသောဘီး”(ကံစမ်းဘီး) (wheel decide) - ကိန်းဂဏန်းများပါသော ကံစမ်းဘီးတစ်ခုကို ဆရာက ပြုလုပ်ထားပါ။ ကိန်းဂဏန်းများအစား ထိုဘီးပေါ်တွင် ဆွေးနွေးရန် ခေါင်းစဉ်များကို ရေးသားထားပါ။ ကျောင်းသားများအား ထိုဘီးကို လှည့်စေပြီးနောက် ဘီးရပ်တန့်သွားသည့်နေရာ၌ ပေါ်လာသော ခေါင်းစဉ်ကို ဆွေးနွေးစေသည်။
- KWL ဇယားကွက် (သိခြင်း၊ သိလိုခြင်း၊ သိနားလည်သွားခြင်း ဇယားကွက်) ကို သုံးခြင်း - သင်ခန်းစာ၏ မိတ်ဆက်နိဒါန်းအဖြစ် ကျောင်းသားများအား KWL ဇယားကွက်တစ်ခု ပေး၍ သင်ရမည်။ သင်ခန်းစာခေါင်းစဉ်နှင့်ပတ်သက်၍ သူတို့သိပြီးသောအချက်များ၊ သူတို့ သိလိုသောအချက်များကို ဇယားကွက်ထဲတွင် ရေးချစေရမည်။ သင်ခန်းစာသင်ကြားပြီးသောအခါ၌ ထို KWL ဇယားကွက်ထဲတွင် သူတို့သင်ယူပြီးသော အကြောင်းအရာကို ထည့်သွင်း ရေးသားစေမည်။
- သီးခြားကွဲပြားမှု အတိုင်းအတာများ (Degrees of separation) - ကျောင်းသားများအား သင်ခန်းစာခေါင်းစဉ်ကို ပြောပြပြီး သူတို့အနေနှင့် ထိုခေါင်းစဉ်အကြောင်း ဆက်စပ်၍ စဉ်းစားရရှိနိုင်သော (ဆက်သွယ်ပေးနိုင်သော) အတိုင်းအတာမည်မျှ ရှိကြောင်းမေးပါ။ သူတို့အဖြေသည် အရေအတွက် (၆) ခုထက် မပိုစေသင့်ပါ။

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း(၁)။ သင်ခန်းစာကိုမိတ်ဆက်ပေးခြင်း

ဤသင်ယူမှုလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်သည် သင်ခန်းစာတစ်ခုအတွက် အတိုချုပ် မိတ်ဆက်နိဒါန်းတစ်ခုကို စီစဉ်ရေးဆွဲပြီးတင်ပြတတ်စေရန် ဖြစ်သည်။

ဤလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရန် ကျောင်းသား (၅) ဦးစီ ပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားသော ကျောင်းသားအုပ်စုများရှိရမည်။ ဆဋ္ဌမတန်းသင်ရိုး သမိုင်းဘာသာရပ်တွင် ပါဝင်သော ပုဂံခေတ်၏ စာပေ၊ ဗိသုကာ၊ အနုပညာများအကြောင်းကို (၃) မိနစ်စာ မိတ်ဆက်နိဒါန်းပျိုးရန်အတွက် သင်ခန်းစာကို မိတ်ဆက်ပေးခြင်းနှင့်တကွ စိတ်ကူးစိတ်သန်းများကို အသုံးပြု၍ ဉာဏ်ဖွင့်ဆွေးနွေးပါ။

သင်ခန်းစာ၏ရည်ရွယ်ချက်များမှာ -

- ပုဂံခေတ်၏ စာပေတိုးတက်လာပုံကို လေ့လာရန်
- ပုဂံခေတ်တွင် ထူးခြားအံ့ဩဖွယ် အနုပညာဗိသုကာနှင့် ဒီဇိုင်းများနှင့် တည်ဆောက်ထားသော စေတီပုထိုးများ၊ အဆောက်အဦများကို လေ့လာရန်

ဆရာလမ်းညွှန်တွင် သင်ခန်းစာကို မိတ်ဆက်ရန်အတွက် အချိန် (၁၅) မိနစ်ပေးထားပြီး အောက်ပါ လမ်းညွှန်ချက်များကိုလည်း ပေးထားသည်။

“စာပေအနုပညာ၊ ဗိသုကာနှင့် ဒီဇိုင်းများ ပုဂံခေတ်တွင် မည်သို့တိုးတက်လာသည်ကို ဆရာက ကျောင်းသားများကို ရှင်းပြမည်။ ပုဂံခေတ် ဗိသုကာများမှတစ်ဆင့် ပုဂံခေတ်အကြောင်းကို များစွာလေ့လာနိုင်ကြောင်းကို ဆရာက ရှင်းပြမည်။”

သို့သော် ပထမ (၃) မိနစ်တွင် ဆရာတစ်ယောက်အနေဖြင့် ကျောင်းသား၏ အာရုံစိုက်မှုနှင့် စိတ်ဝင်စားမှုကို ဆွဲဆောင်ရန် အသုံးပြုရမည်။ သို့မှသာလျှင် သူတို့သည် သင်ယူမှု၌ စိတ်ရော ကိုယ်ပါ တက်ကြွစွာ ပါဝင်လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ထို့နောက် ကျောင်းသား သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်ခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်ပြည့်မြောက်ပြီး ဘာသာရပ်အကြောင်းအရာကို သင်ကြားမည်။

သင်ခန်းစာရည်ရွယ်ချက်နှင့် သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်ရည်ရွယ်ချက်ကို စိတ်ထဲတွင် မှတ်သားထားပြီး သင်ခန်းစာကို မိတ်ဆက်ပြီး ကျောင်းသားများ စိတ်ပါဝင်စားလာစေရန် (၃) မိနစ် စာသင်ယူမှုလုပ်ငန်း တစ်ခုကို စီစဉ်ရေးဆွဲရမည်ဖြစ်သည်။

ထည့်သွင်းစဉ်းစားစရာများ -

- သင်ကြားချိန်ကို မည်သို့အသုံးပြုမည်နည်း။
- မည်သည့် ချဉ်းကပ်သင်ကြားနည်း၊ နည်းဗျူဟာ၊ နည်းလမ်း (သို့) နည်းစနစ်ကို အသုံးပြုမည်နည်း။
- မည်သည့် သင်ထောက်ကူပစ္စည်းနှင့် ရင်းမြစ်များကို အသုံးပြုမည်နည်း။ (အတန်းထဲတွင်လက်ရှိ ရှိသောပစ္စည်းများကိုသာ အသုံးပြုရမည်ကို သတိရပါ)
- သင်ခန်းစာကို မည်သို့မိတ်ဆက်မည်နည်း။

အမှန်တကယ် လက်တွေ့သင်ကြားသည့်အခါ သင်ခန်းစာကို မိတ်ဆက်ပေးရသူမှာ ဆရာ တစ်ဦးတည်းသာ ဖြစ်သည်။ ဤသင်ယူမှုလုပ်ငန်းတွင်မူ အုပ်စုတွင်းမှ ကျောင်းသား (၅) ဦး စလုံးက သင်ခန်းစာကို မိတ်ဆက်နိဒါန်းပေးနိုင်သည်။ သင့်အုပ်စုဝင်များနှင့်အတူ သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်ပုံ/ နိဒါန်းပေးပုံကို လေ့ကျင့်ပါ။ သင်တို့ဆရာက အုပ်စုဝင်များကို ပြန်လည်ပေါင်းစည်းပေးပြီး အုပ်စုတစ်ခုစီအား သူတို့ ဆွေးနွေးရရှိထားသည့် သင်ခန်းစာမိတ် ဆက်ပုံ မိတ်ဆက်နည်းကို တင်ပြစေလိမ့်မည်။

သင်ခန်းစာအစီအစဉ်ရေးဆွဲမှု (သင်ပြမှုပုံစံ) ပုံစံကို အသုံးပြုခြင်း

သင်ခန်းစာအစီအစဉ်ရေးဆွဲမှုပုံစံကို သုံးသောအခါ အချိန်ကိုက်ပြီးစီးမှု၊ ဆရာလုပ်ငန်း၊ ကျောင်းသားလုပ်ငန်းနှင့် အဆင့်တစ်ခုစီအတွက် လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲ လုပ်ဆောင်မှုတို့ကို ပုံစံတွင် ထည့်သွင်းရေးသားရမည်။

သင်ခန်းစာ မိတ်ဆက်နိဒါန်းပေးမှုအဆင့်သည် များသောအားဖြင့် (၅) မိနစ် နှင့် (၁၅) မိနစ် ခန့်သာကြာမြင့်တတ်သည်။ ထိုလုပ်ငန်းများက ကျောင်းသားများ၏ အာရုံစိုက်မှုကို အမိအရ ဆုပ်ကိုင်ဆွဲဆောင်နိုင်စေသော နည်းတစ်ခုဖြစ်ပြီး သင်ခန်းစာတစ်ခုသင်ကြားနေစဉ် ဖြစ်ပေါ် နေမည့် အကြောင်းအရာများကို သိရှိလာစေသည်။

ဥပမာအားဖြင့် ပထဝီဝင်ဘာသာရပ်မှ သင်ခန်းစာတစ်ခုဖြစ်သော အာတိတ်ဒေသအကြောင်း ဖော်ပြထားသည့် သင်ခန်းစာခေါင်းစဉ်ကို သင်ကြားမည် ဆိုပါစို့။ ထိုသင်ခန်းစာကို ခေတ္တ သရုပ်ပြအမေးအဖြေပြုလုပ်ခြင်း (hot seat) ကို အသုံးပြုပြီး မိတ်ဆက်နိဒါန်းပေးရန် သတ်မှတ်ချိန်မှာ (၁၀) မိနစ်ခန့် ကြာမြင့်နိုင်သည်။ ဆရာလုပ်ငန်းမှာ ဆရာက အာတိတ်ဒေသ မှ ဇာတ်ဆောင်တစ်ယောက်၏ အခန်းမှ သရုပ်ဆောင်ပြရန် ဖြစ်သည်။ (ဥပမာ- ဝင်ရိုးစွန်း ဝက်ဝံကြီး (Polar Bear) တစ်ကောင်အဖြစ် သရုပ်ဆောင်မှု ပီပြင်စေရန် ဆရာက ဦးထုပ်ဖြူ ကြီးတစ်လုံးကို ဆောင်းထားပြီး လည်စည်းပဝါအဖြူကို ရစ်ပတ်ထားသင့်သည်။) ထို ဇာတ်ကောင် (ဝင်ရိုးစွန်းဝက်ဝံပုံသဏ္ဍာန်ယူထားသောဆရာ) က ကျောင်းသားများ၏ သိရှိ ထားနှင့်ပြီးအသိပညာများကို မေးခွန်းထုတ်မေးမြန်းမည်။ တစ်ဖန်သူတို့ မေးလိုရာမေးနိုင်စေ ရန် မေးခွန်းထုတ်ခွင့်ပြုမည်။ မေးခွန်းထုတ်ရန် အားပေးတိုက်တွန်းပါ။ သူတို့မေးလာသော မေးခွန်းများကို ထိုဇာတ်ကောင်က (ဆရာက) ပြန်လည်ပြောကြားပေးပါ။ ထို့နောက်ဆရာ/ ဇာတ်ကောင်က ကျောင်းသားများအား သင်ယူမှုရလဒ်များနှင့် အောင်မြင်မှုစံများကို ရှင်းလင်း ပြရမည်။

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်နိဒါန်းပျိုးမှုအဆင့်တွင် ကျောင်းသားလုပ်ငန်းသည် ကျောင်းသားများက ဆရာ၏ ညွှန်ကြားချက်များကို နားထောင်ခြင်း၊ မေးခွန်းများကိုဖြေဆိုပေးခြင်းနှင့် ဇာတ်ကောင်အကြောင်း မေးခွန်းများထုတ်ခြင်းတို့ဖြစ်သည်။ ဇာတ်ကောင်၏ ဖြေဆိုချက်များကို မှတ်စုရေးသားနိုင်သည်။ ခေတ္တသရုပ်ပြအမေးအဖြေပြုလုပ်ခြင်း (hot seat) ကို အသုံးပြုပြီးနောက် ကျောင်းသားများသည် သူတို့လေ့လာသင်ယူပြီး၍ သိရှိလာရသည့်အကြောင်းအရာများကို ဆွေးနွေးကြမည်။

လိုအပ်ချက်အလိုက်ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်မှုသည် နိဒါန်းပျိုးမှုအဆင့်တွင် ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် စာသင်ခန်းထဲမှ ကျောင်းသား (၂) ဦးသည် အကြားအာရုံချွတ်ယွင်းသဖြင့် ကောင်းစွာမကြားကြပါ။ ထိုအခါမျိုး၌ ဆရာကအသံကျယ်ကျယ်ပြောနိုင်ရန် စကားပြောခွက်/မိုက်ခရိုဖုန်းကိုသုံး၍ ပြောနိုင်သည်။ သို့မဟုတ် သင်ပုန်းပေါ်ရေးပြနိုင်သည်။ သို့မဟုတ် ကျောင်းသားများဖတ်ရန် စာရွက်ကြီးတစ်ခုပေါ်၌ အကြောင်းအရာကို ရေးသားပြထားနိုင်သည်။

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၂)။ သင်ခန်းစာတစ်ခု၏ မိတ်ဆက်နိဒါန်းကို ရေးသားခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ သင်ခန်းစာတစ်ခု၏ မိတ်ဆက်ခြင်းအပိုင်းကို ကျောင်းသားများ ရေးသားတတ်စေရန် ဖြစ်သည်။

ဤလုပ်ငန်းအတွက် အုပ်စုဖွဲ့ရာတွင် ရှိရင်းစွဲ (၅) ဦးစီဖွဲ့ထားသော အုပ်စုများအတိုင်း ဆက်လက်လုပ် ဆောင်မည်။ သင်တို့သင်ကြားရသည့် ဆဋ္ဌမတန်းကျောင်းသားများသည် ပထဝီဝင်ဘာသာရပ်မှ ကမ္ဘာဇန် (နယ်မြေအပိုင်းအခြား) များအကြောင်းကို လေ့လာသင်ယူနေကြသည်။ သူတို့သိရှိ သင်ယူပြီးထားသည်တို့မှာ မြောက်ယာဉ်စွန်းတန်း၊ တောင်ယာဉ်စွန်းတန်းနှင့် သမပိုင်းတို့ ဖြစ်ကြသည်။ ယခုလက်ရှိတွင်မူ ကမ္ဘာဝင်ရိုးစွန်း ဒေသများအကြောင်းကို လေ့လာသင်ယူနေကြသည်။

ထိုသင်ခန်းစာအတွက် သင်ယူမှု ရည်ရွယ်ချက်

- ကျောင်းသားများသည် ကမ္ဘာဝင်ရိုးစွန်းဒေသများအကြောင်းကို ရှင်းလင်းပြတတ်လာမည်။

သင်ယူမှုရလဒ် -

- ဤသင်ခန်းစာကို သင်ယူပြီးချိန်တွင် ကမ္ဘာ၏ ဝင်ရိုးစွန်းဒေသနှစ်ခုအကြောင်း အမည်တပ်၍ ဖော်ပြတတ်လာမည်။

အောင်မြင်မှုစံ -

- ကျောင်းသားများက အာတိတ်ဒေသနှင့် အန္တာတိတ်ဒေသများကို အမည်မှည့်ခေါ် တတ်လာပြီး ဒေသတစ်ခုစီ၏ ထူးခြားသော လက္ခဏာ (၃) ခုစီကို ဖော်ပြတတ် လာမည်။

ချဉ်းကပ်သင်ကြားနည်း -

- ဆရာဗဟိုပြုချဉ်းကပ်နည်းနှင့် ကျောင်းသားဗဟိုပြု ချဉ်းကပ်နည်းနှစ်မျိုးကို ပေါင်းစပ်ထားသော ပေါင်းစပ်ချဉ်းကပ်နည်း

(၁၅) မိနစ်ခန့်ကြာအောင် ပြောရမည့် သင်ခန်းစာ၏ မိတ်ဆက်နိဒါန်းပိုင်းတစ်ခုကို အုပ်စု တွင်း လုပ်ငန်းအဖြစ် စီစဉ်ရေးသားပါ။ အောက်ပါတို့ကို ဆုံးဖြတ်ပေးပါ။

- မိတ်ဆက်နိဒါန်းသွယ်ရန်အတွက် အသုံးပြုမည့် သင်ကြားသင်ယူမှုဆိုင်ရာ နည်းဗျူဟာများ၊ နည်းလမ်းများနှင့် နည်းစနစ်များ
- မိတ်ဆက်ခြင်းအပိုင်းအတွက် သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများနှင့် ရင်းမြစ်များ
- အချိန်
- ဆရာလုပ်ငန်း
- ကျောင်းသားလုပ်ငန်း
- လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်ခြင်း (ဤသင်ခန်းစာတွင် ဖြေရှင်းပေးရန် လိုအပ်နေသည့် တစ်ဦးချင်းဆိုင်ရာ မည်သည့် လိုအပ်ချက် ပြဿနာများရှိသနည်း။

သင်၏စိတ်ကူးများကို ဇယား (၄.၃၃) တွင် ရေးသားပါ။ သင်တို့ဆရာက အတန်းကို ပြန်လည် ပေါင်းစည်းပေးပြီး အုပ်စုအသီးသီးတို့အား တစ်ဦးချင်းခေါ်ယူကာ ရေးထားသော သင်ခန်းစာ မိတ်ဆက်ခြင်းအပိုင်းများကို အတန်းသို့ မျှဝေလိမ့်မည်။

ဇယား ၄.၃၃။ သင်ခန်းစာတစ်ခုကို မိတ်ဆက်ပေးခြင်း

ချဉ်းကပ်သင်ကြားနည်းများ၊ သင်ကြားသင်ယူမှုနည်းဗျူဟာများ၊ နည်းလမ်းများနှင့် နည်းစနစ်များ				
သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများနှင့် ရင်းမြစ်များ				
အဆင့်	အချိန်	ဆရာလုပ်ငန်း	ကျောင်းသားလုပ်ငန်း	လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်ခြင်း
မိတ်ဆက်ခြင်း				

စာသင်ချိန် (၂)

သင်ခန်းစာ၏ ကိုယ်ထည်ပိုင်း

သင်ခန်းစာ၏ အဓိကကျသောအပိုင်း (ကိုယ်ထည်ပိုင်း) သည် သင်ခန်းစာတစ်ခုလုံးတွင် အရှည်လျားဆုံး အပိုင်းဖြစ်သည်။ ထိုအပိုင်းသည် သင်ခန်းစာသင်ကြားမှု၏ လုပ်ငန်းစဉ် အဆင့်ဆင့်ကို ပြသောအပိုင်း ဖြစ်ပြီး အချက်အလက်အများဆုံးကို မျှဝေပေးသည့် အပိုင်းလည်းဖြစ်သည်။ ဤအပိုင်းတွင် သင်သည် ဆရာတစ်ဦးအနေနှင့် သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများနှင့် ရင်းမြစ်များက ပံ့ပိုးပေးထားသော သင်ကြားသင်ယူမှုနည်းလမ်းများ၊ နည်းစနစ်များ အများအပြားထဲမှ သင်အသုံးပြုမည့် နည်းလမ်းများကို ရွေးချယ်ဆုံးဖြတ်ပေးရမည်ဖြစ်သည်။ (၄၅) မိနစ်စာ သင်ခန်းစာတစ်ခု၏ ကိုယ်ထည်ပိုင်းသည် ပုံမှန်အားဖြင့် (၁၅) မိနစ်မှ (၂၅) မိနစ်အတွင်း ကြာမြင့်သည်။

သင်ခန်းစာ၏ အဓိကကျသောကိုယ်ထည်ပိုင်းမှ လုပ်ငန်းစဉ်များသည် အသုံးပြုမည်ဟူ၍ ရွေးချယ်ဆုံးဖြတ်ထားသော ချဉ်းကပ်သင်ကြားနည်းအမျိုးမျိုး (ဆရာဗဟိုပြု၊ ကျောင်းသားဗဟိုပြု၊ (၂) မျိုးစလုံး) နှင့် နည်းဗျူဟာများအပေါ်မူတည်၍ အမျိုးမျိုးအပြောင်းအလဲရှိနိုင်ပါသည်။

မည်သည့်ချဉ်းကပ်မှု (ဆရာဗဟိုပြု၊ ကျောင်းသားဗဟိုပြု)နှင့် မည်သည့်နည်းဗျူဟာများကို ရွေးချယ်သည် ဖြစ်စေ သင်ခန်းစာ၏ အဓိကကိုယ်ထည်ပိုင်းတွင် အောက်ပါအချက်အလက်/အကြောင်းအရာတို့သည် အမြဲပါဝင်နေလိမ့်မည်။

- သင်ထုတ်ယူသုံးစွဲရန် နည်းလမ်းများနှင့်နည်းစနစ်များ
- သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများနှင့် ရင်းမြစ်များ
- ဆရာဆောင်ရွက်ရန်သတ်မှတ်ထားသည့်လုပ်ငန်းများ
- ကျောင်းသားဆောင်ရွက်ရန်သတ်မှတ်ထားသည့်လုပ်ငန်းများ

- ကျောင်းသားတစ်ဦး၏ လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရေးအတွက် သင်ခန်းစာကို မည်သို့မည်ပုံ ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင် သင်ကြားရမည်ဆိုသော စဉ်းစားကြံဆမှုများ (ယင်းတို့ကို သင်ခန်းစာအစီအစဉ် ရေးဆွဲမှု/ သင်ပြမှုပုံစံ၏ လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်ခြင်းကော်လံထဲတွင် ထည့်သွင်း ရေးသားထားပါ။ ထို့နောက်ပြန်လည်ဆန်းစစ်မှုအဆင့်ကို လုပ်ဆောင်ရမည်။)

သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများ (နည်းစနစ်များ)

သင်ခန်းစာတစ်ခု၏ ကိုယ်ထည်ပိုင်းတွင် (အမြဲတမ်းမဟုတ်သော်လည်း) များသောအားဖြင့် ရှင်းလင်းလွယ်ကူသော သင်ကြားမှု (ဥပမာ - ညွှန်ကြားချက်များပေးခြင်း)နှင့် တစ်ခု (သို့မဟုတ်) တစ်ခုထက်ပိုသော သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများ (သင်ကြားသင်ယူမှု နည်းလမ်းများနှင့် နည်းစနစ်များ) တို့ ပါဝင်ကြသည်။

ကောင်းမွန်သော သင်ယူမှုလုပ်ငန်းဖြစ်လာစေရန် မည်သည်တို့က ဖန်တီးပေးကြောင်းကို ပထမနှစ် သင်တန်းတွင် သင်တို့လေ့လာသင်ယူခဲ့ကြပြီး ဖြစ်ပါသည်။

- သင်ယူမှုလုပ်ငန်းကောင်းတစ်ခုက ကလေးများအား သင်ခန်းစာ၏ သင်ယူမှု ရလဒ်များဆီသို့ မျက်ချည်မပြတ် လမ်းကြောင်းမှန်ကန်စွာ ဦးတည်ရွေ့လျား စေသည်။ ကလေးများကို ထိရောက်စွာ သိမ်းသွင်းလမ်းကြောင်းပြ ခေါ်ဆောင် သွားနိုင်သည်။ ကလေးအများစု၌ ကြိုက်နှစ်သက်ဆုံး ကစားနည်းများနှင့် တေးသီချင်းများရှိကြသည်။ သို့ရာတွင် သင်၏ သင်ခန်းစာရည်ရွယ်ချက်မှ ကလေးများအား ကိန်းဂဏန်းများကို (၂၀) အထိ ရေတွက်တတ်စေရန်အတွက် သင်ကြားရန် ဖြစ်ခဲ့လျှင်မူ အခြားအကြောင်းအရာများအကြောင်း သီချင်းဆိုခြင်း နှင့် ကစားနည်းများကဲ့သို့ ပါဝင်ဆောင်ရွက်စေခြင်းဖြင့် သင်ယူမှုရလဒ်မရနိုင်ပါ။
- သင်ယူမှု လုပ်ငန်းကောင်းဆိုသည်မှာ ကျောင်းသားအားလုံး (တစ်ဦးမကျန်) အတွက် သင်ယူမှုတွင် ပါဝင်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်စေနိုင်မည့် အခွင့်အရေးတစ်ခု ပံ့ပိုးပေးနိုင်သော လုပ်ငန်းတစ်ခု ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ သင်ယူမှုလုပ်ငန်းတစ်ခု သည် ကျောင်းသား အနည်းငယ်မျှကိုသာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့် ပေးထားပြီး ကျန် သော ကျောင်းသားအများစုတို့က ပါဝင်ခွင့်ရသည့် ကံကောင်းသူ ကျောင်းသား

အနည်းငယ်မျှ ပြုလုပ်/သင်ယူနေကြသည်ကို ဘေးမှကြည့်နေခြင်းကို ကြာလျှင် ငြီးငွေ့လာမည်။ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် ပါဝင်ခွင့်မရသော ကျောင်းသားများသည် ဆရာ မျှော်မှန်းရည်ရွယ်ထားသည့်အတိုင်း သင်ယူကြတော့မည် မဟုတ်တော့ဘဲ စိတ်ကူးယဉ်ဆန်ပြီး တောင်စဉ်ရေမရ အကျိုးမဲ့သည်များကို တွေးတောခြင်း၊ မှတ်စုစာအုပ်တွင် ရေးမှတ်ခြင်းမပြုဘဲ ရုပ်ပုံများရေးဆွဲခြင်း စသည်တို့ ပြုလုပ် လာကြပြီး အာရုံပျံ့လွင့်သွားကြမည်။

- သင်ယူမှုလုပ်ငန်းတစ်ခုကို ကလေးများက လွယ်ကူစွာ ရှင်းလင်းစွာနားလည်မှ သာလျှင် လုပ်ငန်းကောင်းဟုဆိုနိုင်သည်။ သင်ယူမှု လုပ်ငန်းအချို့က ကျောင်းသားအားလုံးကို ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်စေမည့် အခွင့်အရေးပေးထားသည် မှန်သော်လည်း ညွှန်ကြားချက်များက ရှုပ်ထွေးနေတတ်သည်။ ကျောင်းသားများ အနေနှင့် သူတို့က မည်သည်တို့ကို ဆောင်ရွက်ရမည်ဟု ရှင်းလင်းစွာမသိရှိ ကြ သည့်အခါ ထိုလုပ်ငန်း၏ သင်ယူမှုတန်ဖိုးမှာ ပျောက်ဆုံးသွားတတ်သည်။
- သင်ယူမှု လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အချိန်ကြာရှည်လွန်းခြင်း မရှိရပါ။ အလွန်စိတ်အား ထက်သန်သည့် ကျောင်းသားများသည်ပင်လျှင် သင်ယူမှုလုပ်ငန်းကို တစ်ဆက်တည်း မပြီးနိုင်မစီးနိုင် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်နေရသည့်အခါ စိတ်မဝင်စားတော့ဘဲ ငြီးငွေ့သွားနိုင်သည်။
- လုပ်ငန်းတစ်ခုကို ကျောင်းသားများက အတန်အသင့်လွတ်လပ်စွာ ဆောင်ရွက် တတ်မှ သာလျှင် ထိုလုပ်ငန်းသည် အရည်အသွေးကောင်းသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ ဆရာထံမှ လက်ဦးညွှန်ကြားမှုများရရှိပြီးနောက် ကလေးများသည် စိတ်လွတ် ပေါ့ပါးစွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့် ရှိစေသင့်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ သင်ယူမှုဖြစ်စဉ် တစ်ခုလုံးကို ဆရာက တစ်လျှောက်လုံး ညွှန်ကြားကြပ်မတ်နေရန် မလိုအပ်ပါ။
- ကျောင်းသားများအတွက် စိတ်ဝင်စားဖွယ်ဖြစ်စေသည့် သင်ယူမှုလုပ်ငန်းသည် သာလျှင် အရည်အသွေးကောင်းမွန်သော သင်ယူမှုလုပ်ငန်းဖြစ်သည်။ သမိုင်း ကြောင်း အစဉ်အလာအရ မြန်မာနိုင်ငံ သင်ကြားရေးတွင် သင်ခန်းစာများကို သင်ကြားရာ၌ ကျောင်းသားများက ဆရာကရှေ့မှ ပြောပြသော မေးခွန်းနှင့်အဖြေ များကို နောက်မှလိုက်၍ ရွတ်ဆိုခြင်းပါဝင်သည်။ ဘာသာစကားသင်ကြား ရာတွင် အသံထွက်ပုံထွက်နည်း၊ အသံအနိမ့်အမြင့်၊ လေယူလေသိမ်း စသည်တို့ ကို သင်ကြားရာ၌ ဆရာနောက်မှ ကျောင်းသားများက လိုက်၍ ရွတ်ဆိုခြင်းနည်း

သည် သင့်တော်ပါသည်။ သို့ရာတွင် အချိန်တိုအတွင်းသာ ဖြစ်သင့်သည်။ ထို သင်ယူမှုလုပ်ငန်း တစ်မျိုးတည်း မသုံးသင့်ပါ။

- သင်ယူမှု လုပ်ငန်းသည် လွယ်လွန်းခြင်း၊ ခက်လွန်းခြင်း မဖြစ်စေသင့်ပါ။ သင်ယူမှုလုပ်ငန်းတွင် ပျော်ရွှင်စရာများ ပေါင်းစပ်ထည့်သွင်းပေးသင့်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် တေးဂီတ သီဆိုတီးမှုတ်မှု ကိုယ်လက်လှုပ်ရှားမှု ချစ်ကြည်ရေး အပြေးပွဲပြိုင်ပွဲ (သို့မဟုတ်) အရည်အသွေးချင်း မတိမ်းမယိမ်း ဖြစ်သည့် အသင်းအဖွဲ့များအကြား ယှဉ်ပြိုင်ပွဲတို့ ဖြစ်ကြသည်။
- မှတ်မိမှု (သို့မဟုတ်) မှတ်ဉာဏ်ကို ဖွံ့ဖြိုးစေသည်ထက် တွေးခေါ်စဉ်းစားတတ်မှုကို ဖွံ့ဖြိုးစေသည့် သင်ယူမှုလုပ်ငန်းမျိုး ဖြစ်စေသင့်သည်။ ဘလွန်း၏ မျိုးခွဲပညာ အရ စဉ်းစားတွေးခေါ်ရာ၌ ကျွမ်းကျင်မှု (၇) မျိုးရှိသည်။ သင်ယူမှုလုပ်ငန်း တစ်ခုကို သင်ရွေးချယ်သည့်အခါတွင် သင်ရွေးချယ်လိုက်သော သင်ယူမှု လုပ်ငန်း က မည်သည့် စဉ်းစားတွေးခေါ်မှုဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများ ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် အထောက်အကူ ဖြစ်စေသည်ကို စဉ်းစားပါ။

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်နိဒါန်းကဲ့သို့ပင် သင်ခန်းစာ၏ အဓိကကျသောကိုယ်ထည်ပိုင်းကို ရေးသားသောအခါ တွင်လည်း စဉ်းစားဖွယ် အချက် (၄) ချက်ရှိပါသည်။

- အချိန်ကိုက်ပြီးစီးမှု (Timing) - သင်ခန်းစာ၏ “ကိုယ်ထည်ပိုင်း” ကို ဆောင်ရွက်ရန် အဓိက လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရန်၊ အချိန်အတိုင်းအတာမည်မျှကို အသုံးပြုမည်နည်း။ ဒုတိယနှစ်သင်တန်း သင်ခန်းစာအစီအစဉ်ရေးဆွဲမှုတွင် သင်တို့အားမိနစ်အရေအတွက်မည်မျှကို အသုံးပြုမည်နည်း ဟု ဆုံးဖြတ်ရန် မေးမြန်းခဲ့ပါသည်။ အခြားသင်ခန်းစာရေးဆွဲမှုပုံစံများတွင်မူ ကြာချိန်ကို မိနစ်အရေအတွက်နှင့် မသတ်မှတ်ဘဲ သင်ခန်းစာ၏ အဓိကအပိုင်း (ကိုယ်ထည်ပိုင်း) ကို ရေးသားရာတွင် ထိုအပိုင်းအတွက် လျာထားခဲ့ဝေထားသော အချိန်အတိုင်းအတာအတွင်းတိကျသော သတ်မှတ်ချိန် အသီးသီးတို့တွင် ဆရာများ ဆောင်ရွက်နေမည့် လုပ်ဆောင်ချက်အသီးသီးတို့ကို တိကျစွာ ဖော်ပြလေ့ရှိကြသည်။ (အောက်တွင်ပါရှိသော ဇယား (၄-၃၄) ကို ကြည့်ပါ။)
- ဆရာလုပ်ငန်း (Teacher Activity) - သင်ခန်းစာ၏ အဓိကကိုယ်ထည်ပိုင်းတွင် ဆရာက ဆောင်ရွက်နေရမည်ဖြစ်သော လုပ်ငန်းအသီးသီးတို့ကို ဖော်ပြရမည်။

- ကျောင်းသားလုပ်ငန်း (Student Activity) - သင်ခန်းစာ၏ အဓိကအပိုင်း (ကိုယ်ထည်ပိုင်း) တွင် ကျောင်းသားများ ဆောင်ရွက်နေမည်ဖြစ်သော လုပ်ငန်း အသီးသီးတို့ကို ဖော်ပြရမည်။
- လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်မှု (Differentiation) - သင်ခန်းစာ၏ အဓိကကျသော ကိုယ်ထည်ပိုင်းကို သင်ကြားနေစဉ်အတွင်း ကျောင်းသားများ၏ လိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန်အတွက် သင်ကြားမှု သင်ယူမှုလုပ်ငန်းတို့ကို မည်သို့မည်ပုံ ပြောင်းလဲ လုပ်ဆောင်မည်ကို ဖော်ပြချက် ဖြစ်သည်။

သင်ခန်းစာ၏ အဓိကကျသောအပိုင်း (ကိုယ်ထည်ပိုင်း) ၏ ဥပမာတစ်ခု

ဤနေရာတွင် သင်ခန်းစာ၏ အဓိကကျသော ကိုယ်ထည်ပိုင်းတစ်ခု၏ ဥပမာကို ပေးထားသည်။ သင်ခန်းစာခေါင်းစဉ်မှာ “သင်ခန်းစာတစ်ခုကို အစီအစဉ်ရေးဆွဲပြုစုခြင်း” ဖြစ်ပြီး ထိုသင်ခန်းစာကို “ဆရာအတတ်သင်ပညာ” သင်တန်းအတွက် သင်ကြားမည်ဖြစ်သည်။ သင်ခန်းစာကို မိတ်ဆက်ပေးသည့်အနေနှင့် ကျောင်းသားများအား ဤအပိုင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်များကို ပြောပြထားပြီးဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းတို့အား နှစ်ယောက်တစ်တွဲစီ တွဲထားပေးသည်။

ဇယား ၄.၃၄။ သင်ခန်းစာတစ်ခု၏ ကိုယ်ထည်ပိုင်းကိုပြသောဇယား၂၆၇

အချိန် သတ်မှတ်ချက်	ဆရာလုပ်ငန်း	ကျောင်းသားလုပ်ငန်း
၁၂: ၅၅	ဆရာက ကျောင်းသားများအား အချက်အလက်များ ပံ့ပိုးပေးသည်။ (input)၊ သင်ခန်းစာအစီအစဉ် ရေးဆွဲပုံ အကြောင်း မေးခွန်းမေးခြင်းနှင့် အဖြေပေးခြင်း	နားထောင်ခြင်း၊ ကြည့်ရှုခြင်း၊ မေးခွန်းများကို ဖြေဆိုခြင်း
၁၃: ၁၀	ဆရာက သင်ခန်းစာအစီအစဉ်ရေးဆွဲမှု နမူနာပုံစံများနှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ရန် စာရွက်ကို ကျောင်းသားအတွဲများအား ဖြန့်ဝေပေးသည်။ ပေးထားသော သင်ခန်းစာအစီအစဉ်ကို ကြည့်၍ အားသာချက်နှင့် အားနည်းချက်တို့ကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ လေ့လာစေသည်။ ကျောင်းသားလုပ်ငန်းကို ဆရာက စောင့်ကြည့်လေ့လာသည်။	ကျောင်းသားအတွဲများက ရရှိထားသော သင်ခန်းစာအစီအစဉ်ကို အစ အဆုံး သေချာစွာဖတ် ကြည့်သည်။ နှစ်ဦးဆွေးနွေးပြီးနောက် အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှုစာရွက်တွင် ဖြည့်သွင်းရေးသားကြသည်။

၂၆၇ Adapted from Harrow College, n.d.

အချိန် သတ်မှတ်ချက်	ဆရာလုပ်ငန်း	ကျောင်းသားလုပ်ငန်း
၁၃: ၂၀	ဆရာကကျောင်းသားများထံမှ တုံ့ပြန် အကြံပြုချက်များ ရယူသည်။ ကျောင်းသားအတွဲတစ်တွဲစီထံမှ သင်ခန်းစာ အစီအစဉ်၏ ကောင်းမွန်အားသာချက် တစ်ခုနှင့် တိုးတက်ကောင်းမွန်လာစေရန် ပြုပြင် ရဦးမည့် အချက် တစ်ခုတို့ကို ပြောပြစေသည်။	ကျောင်းသားများက သူတို့ရရှိထားသော သင်ခန်းစာအစီအစဉ်ကို ဖတ်ရှုပြီးတုံ့ပြန် အကြံပြုချက်များ ပေးကြသည်။
၁၃: ၂၅	သတ်မှတ်ထားသော ဘာသာရပ်တစ်ခု အတွက် စာသင် ချိန်တစ်ချိန်စာ သင်ခန်း စာအစီအစဉ်ကို သင်ခန်းစာ အစီအစဉ် ရေးဆွဲမှုပုံစံ (template) တစ်ခုကို သုံး၍ ရေးဆွဲပေးရန် ဆရာကကျောင်းသား များကို တောင်း ဆိုမည်။ ထိုပုံစံကို ဆရာက ရှင်းပြမည်။ ပုံစံတစ်ခုစီကို ကျောင်းသား အတွဲတစ်တွဲစီအား ကမ်းပေးထားသည်။ ထို့နောက်သူတို့လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်နေပုံကို ဆရာက စောင့်ကြည့်လေ့လာသည်။ လိုအပ်လျှင် ကူညီ ပံ့ပိုးသည်။	သင်ခန်းစာအစီအစဉ်ရေးဆွဲမှု ပြီးစီး အောင် အတွဲလိုက်လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက် ကြသည်။
၁၄: ၂၅	ကျောင်းသားများ ရေးဆွဲပြုစုပြီးသွားသော သင်ခန်းစာ အစီအစဉ်ကို ဆရာက အကဲဖြတ်သုံးသပ်ပြီး တုံ့ပြန် အကြံပြုချက်များ ပေးသည်။ လုပ်ငန်းကို နိဂုံးချုပ် သုံးသပ်ပြီး သင်ယူမှုရလဒ်များကို ပြန်လည် ဆန်းစစ်သည်။	ကျောင်းသားများက ၎င်းတို့ ရေးသား ထားသော သင်ခန်းစာ အစီအစဉ် (သင်ပြမှုပုံစံ)ကို အတိုချုပ် ရှင်းလင်း တင်ပြကြသည်။

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း(၃)။ သင်ခန်းစာတစ်ခု၏ ကိုယ်ထည်ပိုင်းကို ရေးသားခြင်း

ဤသင်ယူမှုလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်သည် သင်ခန်းစာတစ်ခု၏ ကိုယ်ထည်ပိုင်းကို ကျောင်းသားများ ရေးသားတတ်စေရန်ဖြစ်သည်။

သင်တို့၏ ဆရာက ဤသင်ယူမှုလုပ်ငန်းကို ဦးဆောင်မည်။ ထိုလုပ်ငန်းအတွက် သင်တို့၏ ကျောင်းသားကိုင်စာအုပ်တွင် ဖတ်ရှုလေ့လာပြီး မိနစ် (၂၀) ခန့် အချိန်ယူရမည့် သင်ခန်းစာ တစ်ခု၏ ကိုယ်ထည်ပိုင်းကို ရေးသားပြုစုပါ။ “ဝင်ရိုးစွန်းဒေသများ” သင်ခန်းစာ ခေါင်းစဉ် ပေါ် မူတည်ပြီး သင်ယူမှု လုပ်ငန်းများ (၂) မှ ရွေးချယ်ခဲ့သော သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်ခြင်း ကို လည်းထည့်သွင်း အသုံးပြုပါ။ ဤလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်နေလျက် ရရှိလာသော အချက်အလက်များကို ဇယား (၄.၃၅) တွင် ထည့်သွင်းရေးသားပါ။

ဤသင်ခန်းစာ၏ သင်ယူမှုရည်ရွယ်ချက်မှာ -

- ကျောင်းသားများသည် ကမ္ဘာဝင်ရိုးစွန်းဒေသများအကြောင်းကိုရှင်းပြတတ်လာမည်။

သင်ယူမှုရလဒ် -

- ဤသင်ခန်းစာကို သင်ယူပြီးချိန်၌ ကျောင်းသားများသည် ကမ္ဘာဝင်ရိုးစွန်းဒေသများကို အမည်တပ်၍ ဖော်ပြတတ်လာမည်။

အောင်မြင်မှုစံ -

- ကျောင်းသားများက အာတိတ်ဒေသနှင့် အန္တာတိတ်ဒေသများကို အမည်မှည့်ခေါ်တတ်လာပြီး ဒေသတစ်ခုစီ၏ ထူးခြားသော လက္ခဏာ(၃)ခုစီကို ဖော်ပြတတ်လာမည်။

ချဉ်းကပ်သင်ကြားနည်း -

- ဆရာဗဟိုပြုချဉ်းကပ်နည်းနှင့်ကျောင်းသားဗဟိုပြုချဉ်းကပ်နည်းနှစ်မျိုးကို ပေါင်းစပ်ထားသော ပေါင်းစပ်ချဉ်းကပ်နည်း

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၂) မှ -

- ချဉ်းကပ်သင်ကြားနည်း
- သင်ကြားသင်ယူမှုနည်းဗျူဟာများ
- သင်ကြားသင်ယူမှုနည်းလမ်းများနှင့် နည်းစနစ်များ
- သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများနှင့် ရင်းမြစ်များ

မိတ်ဆက်နိဒါန်းပျိုးခြင်း - ထို့နောက် တစ်တန်းလုံးအနေနှင့် သင်တို့ဆုံးဖြတ်ရန်အချက်များမှာ

- အချိန်
- ဆရာလုပ်ငန်း
- ကျောင်းသားလုပ်ငန်းနှင့်
- သင်ခန်းစာကိုယ်ထည်ပိုင်းကို လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်ပေးခြင်း

ဤအစိတ်အပိုင်းများကို ဆုံးဖြတ်ပြီးနောက် ပိုစတာများပေါ်တွင်ရေးသားပြီးသောအခါ ၎င်းတို့ကို ဇယား (၄.၃၅) တွင် ဖြည့်သွင်းရေးသားပါ။

ဇယား ၄.၃၅။ သင်ခန်းစာတစ်ခု၏ ကိုယ်ထည်ပိုင်း

ချဉ်းကပ်သင်ကြားနည်းများ၊ သင်ကြားသင်ယူမှုနည်းဗျူဟာများ၊နည်းလမ်းများနှင့် နည်းစနစ်များ				
သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများနှင့်ရင်းမြစ်များ				
အဆင့်	အချိန်	ဆရာလုပ်ငန်း	ကျောင်းသားလုပ်ငန်း	လိုအပ်ချက်အလိုက်ပြုပြင် ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်မှု
ကိုယ်ထည်ပိုင်း				

--	--	--	--	--

ပြန်လည်ဆန်းစစ်ခြင်း

သင်ခန်းစာအစီအစဉ် (သင်ပြမှုပုံစံ) တစ်ခု၏ ပြန်လည်ဆန်းစစ်ခြင်းအပိုင်းက သင်ခန်းစာ တစ်ခု၏ နိဂုံးပိုင်း (သို့မဟုတ်) သင်ခန်းစာအပိတ်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအချိန်သို့ ရောက်ရှိသောအခါ ကျောင်းသားများသည် သူတို့ သင်ယူရရှိခဲ့သော အချက်အလက် အကြောင်းအရာတို့ကို ပိုမို နက်ရှိုင်းစွာ နားလည်သဘောပေါက်လာစေရန်နှင့် ပိုမိုခိုင်မာတောင့်တင်းသော မှတ်ဉာဏ် ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန်အတွက် သင်ယူရရှိလာသော အချက်အလက်များကို အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝစွာ စုစည်းနိုင်လာကြသည်။

သင်ခန်းစာကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်ခြင်းပြုသောအချိန်တွင် ဆရာများက အောက်ပါတို့ကို ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

- သင်ယူမှုကို အနှစ်ချုပ်ပေးခြင်း
- ကျောင်းသားများအား သင်ယူခဲ့သည်တို့ကို ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားစေခြင်း
- ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုရလဒ်များ ရရှိပေါက်မြောက်မှုကို စစ်ဆေး အကဲဖြတ်ခြင်း

သင်ခန်းစာကို ပြန်လည်စိစစ်ချိန်တွင် သင်ခန်းစာအကြောင်းအရာထဲသို့ နောက်ထပ် အချက်အလက်များနှင့် နောက်ထပ်ထိုးထွင်းသိမြင်လာမှုများကို ပေါင်းထည့်ပေးနိုင်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် “အမှန်တကယ်ဖြစ်ပျက်နေသောလောကထဲမှ ဥပမာအကြောင်းအရာများ” ကို ထပ်ဖြည့်ပေးနိုင်သည်။ သင်ခန်းစာအကြောင်းအရာကို ယခုထက်တိုင် ရှင်းလင်းစွာနား မလည်သေးသူ ကျောင်းသားများ ရှိနေပါကလည်း ဆရာများက ရှင်းလင်းပြပေးနိုင်သည်။ ဤအကြောင်းအရာများကို ပိုမိုရှင်းလင်းစွာ နားလည်သဘောပေါက်သွားစေရန်အတွက် နောက်ထပ်လေ့လာစရာများကိုလည်း ဆရာက အရိပ်အမြွက်ပြု ရည်ညွှန်းပေးနိုင်သည်။^{၂၆၈} ပြန်လည်ဆန်းစစ်ခြင်းအတွက် ယူရမည့်အချိန်မှာ (၁၀) မိနစ်ခန့်သာ ရမည်ဖြစ်သည်။

သင်ခန်းစာကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်လေ့လာမှုပြုသည့် အဆင့်အကြောင်းကို သင်ခန်းစာ သင်ပြမှုပုံစံတစ်ခု အတွက် ရေးသားရာတွင် အောက်ပါအချက်များကို စဉ်းစားပါ။

- သင်ခန်းစာကို သင်မည်သို့ နိဂုံးချုပ်ပေးမည်နည်း။ ကျောင်းသားများအတွက် သင်ခန်းစာပါ အချက်အလက်အားလုံးကို ခြုံငုံမိအောင် စုစည်းမိအောင် မည်သို့ ပြုရမည်နည်း။
- သင်ခန်းစာ၏အလေးပေးမှု၊ အကြောင်းအရာနှင့် ရည်ရွယ်ချက်တို့ကို ပြန်လှန် ပြောပြခြင်း၊ သင်ခန်းစာ၏ နိဂုံးတွင် သင်ယူမှုရလဒ်များကို ထပ်လောင်းပြောပြ သင့်ခြင်း။
- သင်ယူမှုအပေါ်နှင့် ကျောင်းသားများလုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပုံတို့အပေါ်၌ ပြန်လည် သုံးသပ်စဉ်းစားခြင်း။ ဤဆောင်ရွက်ချက်က သင်ခန်းစာ၏ အလေးပေး မှု၊ ရလဒ်နှင့် ကျောင်းသား၏ ဆောင်ရွက်မှုနှင့် အသိပညာတို့အပေါ်ပြန်လည် သုံးသပ်စဉ်းစား ခြင်း ပါဝင်နိုင်သည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရန် မေးခွန်းများထုတ်ခြင်း၊ ထုတ်ပြန်ချက်များ ရေးခြင်း၊ အနှစ်ချုပ်များ ရေးသားခြင်း (ဆရာနှင့် ကျောင်းသား များက ဆောင်ရွက်ရန်)၊ ပြန်လည်စိစစ်ခြင်း၊ နောက်ဆက်တွဲဆောင်ရွက်ရန် လုပ်ငန်းကို အကျဉ်းချုပ်ချမှတ်ခြင်း၊ ဉာဏ်စမ်းပဟေဠိများ ပြုစုခြင်း၊ အမှတ်ပေး ခြင်း၊ ကျောင်းသားလုပ်ငန်းနမူနာများကို စုဆောင်းခြင်း၊ အချက်အလက်များကို မှတ်တမ်းတင်ခြင်း၊ ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားမှု လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ (ဥပမာ - သင်ယူမှု မှတ်တမ်း၊ တွေး-တွဲ-မျှဝေသင်ယူခြင်း)

^{၂၆၈} Lewis, 2019.

- ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုကို စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ပြီး သူတို့အား တန်ဖိုးရှိသော တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များ ပံ့ပိုးပေးခြင်း
- လိုအပ်လျှင် အိမ်စာလုပ်ငန်းပေးခြင်း။^{၂၆၉}

ပြန်လည်ဆန်းစစ်ခြင်း လုပ်ငန်းများတွင် အောက်ပါတို့ပါဝင်ကြသည်။

- ကျောင်းသားများအား လေ့လာခဲ့ပြီးသော အယူအဆများအကြောင်းကို အနှစ်ချုပ် ရေးသားစေခြင်း (သို့မဟုတ်) ရှင်းလင်းပြစေခြင်း
- သူတို့ လေ့လာသင်ယူထားသော အချက်အလက်များ၏ ဥပမာများကို သင်ပုန်း ပေါ်၌ ရေးပြစေခြင်း (သို့မဟုတ်) မှတ်စုစာအုပ်တွင် ရေးသားခြင်း
- ယခုမှစ၍ နောင်လာမည့် (၃) နှစ်အတွင်း၍ ဤသင်ခန်းစာများထဲမှ မည်သည့် အချက်ကို အရေးပါကြောင်းတွေ့ရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်ကြောင်းနှင့် အဘယ်ကြောင့် ဖြစ်ကြောင်းကို ကျောင်းသားများအား မေးပါ။
- အထွက်လက်မှတ်များ (Exist tickets) - ကျောင်းသားများက စာရွက်တစ်ခုပေါ် တွင် သူတို့သင်ယူပြီးသွားသော အချက်များနှင့် သူတို့ မရှင်းလင်းသေး၍ မေးလို သောမေးခွန်းများကို ရေးသားကာ စာရွက်ကို သူတို့အမည် တပ်ပေးရမည်။ အတန်းမှ ထွက်ခွာသောအခါ သူတို့ရေးသားထားသော စာရွက်ပိုင်းငယ်များကို ပုံးတစ်ခုထဲတွင် ထည့်ခဲ့ကြလိမ့်မည်။ ပုံးကို ‘ရပ်’၊ ‘သွား’ (သို့မဟုတ်) ‘ရှေ့ဆက် သွား’ ဟု အမည်တပ်ထားလိမ့်မည်။
- ကျောင်းမလာနိုင်၍ ပျက်ကွက်နေသော အတန်းဖော်ကျောင်းသားတစ်ဦးအတွက် သင်ခန်းစာ အနှစ်ချုပ်ရေးပေးသည့်ပုံစံမျိုး အနှစ်ချုပ်တစ်ခုကို ကျောင်းသားများ အား ဆရာက ရေးစေမည်။ ထို့နောက် သူတို့ရေးသားထားသောအနှစ်ချုပ်များ ကို အတန်းသို့ တင်ပြစေမည်။
- ဟုတ်သည်/မဟုတ်ပါ (Yes/No) မေးခွန်းများ - ကျောင်းသားများအား သင်ခန်းစာ နှင့် ပတ်သက်၍ မှန်/မှား၊ ဟုတ်သည်/မဟုတ်ပါ ဟု ဖြေဆိုရသော ဓမ္မဓိဋ္ဌာန် မေးခွန်းများ (အပိတ်မေးခွန်း) ပြုစုစေမည်။ သူတို့အတန်းဖော်များအား မေးခွန်း များကို ဖြေစေမည်။ ဤလုပ်ငန်းက သင်ခန်းစာကို အတန်းတစ်တန်းလုံးက နားလည်သဘောပေါက်ကြောင်းကို ပြသနိုင်စေသည်။

^{၂၆၉} Accessed at <https://www.cdu.edu.au> › ins-lesson-plan-template-4-primary-secondary

ကျောင်းသားများ၏ ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားမှု

ကျောင်းသားများအား သူတို့၏ သင်ယူမှုအပေါ်တွင် ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားတတ်လာစေရန် ကူညီထောက်ပံ့ပေးမှုသည် သင်ခန်းစာတစ်ခု၏ ပြန်လည်ဆန်းစစ်မှုအဆင့်အတွက် အရေးပါသော အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ “သင်ယူသူများသည် အချက်အလက်များကို သင်ကြားပေးလိုက်ချိန်တွင် ချက်ချင်းလက်ငင်း လက်မခံတတ်ကြပါ။ အချက်အလက်များကို နည်းမျိုးစုံအသုံးပြုကာ ချေဖျက်စုပ်ယူတတ်ကြသည်။ အချက်အလက်တို့ကို ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားပြီးမှသာ လက်ခံတတ်ကြသည်။”^{၂၇၀}

တစ်ခါတစ်ရံတွင် ကျောင်းသားများသည် ၎င်းတို့ သင်ယူနေသည့်အရာများကိုပင် သတိမရှိ မသိမမြင် ဖြစ်တတ်ကြသည်။ ဤသို့ဖြစ်နေလျှင် ဆရာကကြားဝင်၍ သူတို့၏ အသိစိတ်ကို နှိုးဆွတပ်လှန်ရန် ဆောင်ရွက်ပေးသင့်သည်။ “သင်ခန်းစာထဲတွင် ပါဝင်နေသည့် တိမ်မြုပ်နေသော အောက်ခြေခံ အယူအဆသဘောတရားများနှင့် ထိုအယူအဆများအပေါ် သူတို့၏တုံ့ပြန်ချက်များကို သိမြင်လာစေရန် ဆရာက အားထုတ်ဆောင်ရွက်ပေးသင့်သည်။”^{၂၇၁}

ကျောင်းသားများအား သူတို့သင်ယူမှုအပေါ်၌ ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားတတ်မှုကို အားပေးရန်အတွက် ဆရာကိုယ်တိုင်က တက်ကြွစွာ ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားတတ်သူ (သို့မဟုတ်) ပုံမှန် ပြန်လည် သုံးသပ်စဉ်းစားမှု ပြုတတ်သူ ဖြစ်ရမည်။ “အသက်အရွယ်အစုံ အတန်းအစုံမှ ကျောင်းသားများအား သူတို့ကိုယ်ပိုင် စာသင်ခန်းများတွင် သူတို့၏ သင်ယူမှုကို ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားတတ်သော အလေ့အကျင့် ရရှိလာအောင် သင်ကြားပေးရန်နှင့် တိုးမြှင့်ပေးနိုင်ရန် တစ်ခုတည်းသော နည်းလမ်းမှာ ဆရာများကိုယ်တိုင်က ဤဖြစ်စဉ် (ပြန်လည် သုံးသပ်စဉ်းစားတတ်မှု ဖြစ်စဉ်) တွင် စိတ်ပါလက်ပါ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ နှစ်သက်လက်ခံခြင်းနှင့် အပြည့်အဝ နားလည် သဘောပေါက်ခြင်း ရှိရမည်ဖြစ်ပါသည်။”^{၂၇၂}

ကျောင်းသားများ၏ ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားတတ်မှုက သူတို့သင်ယူထားမှုများကို နားလည် သဘောပေါက်လာစေရန် ပိုမိုကျစ်လျစ်ခိုင်မာလာစေရန်နှင့် စောင့်ကြည့်လေ့လာရန် အထောက်အကူပေးသည်။ ကျောင်းနေစဉ် ရှေးဦးနှစ်များမှစ၍ (အတန်းငယ်များမှစ၍)

၂၇၀ Exploring the Environment (ETE), 2005.
၂၇၁ ETE, 2005.
၂၇၂ Gerstein, 2016.

ကျောင်းသားများကို ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားတတ်လာအောင် သင်ကြားပေးသင့်သည့်အပြင် ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားမှုကို ပုံမှန်ဆောင်ရွက်တတ်ရန်လည်း အားပေးထောက်ခံပေးရမည်။ ဆရာတစ်ဦးအနေနှင့် အတန်းတွင်း၌ ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားမှုလုပ်ငန်းကို ကူညီလမ်းညွှန်မှုပေးနိုင်မည့် နည်းလမ်းများကို အောက်တွင် ဖော်ပြထားသကဲ့သို့ အနှစ်ချုပ်ရေးသားပါ။

- ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားတတ်မှုကို အထောက်အပံ့ပြုပေးနိုင်မည့် သင်ခန်းစာအစီအစဉ်များ ကို တည်ဆောက်ရေးဆွဲခြင်း
- စူးစမ်းသိရှိလိုမှုနှင့် သိလိုစိတ်ပြင်းပြမှုတို့ကို လှုံ့ဆော်ပေးနိုင်မည့် သင်ခန်းစာ၏ အစိတ်အပိုင်းများကို ပံ့ပိုးပေးခြင်း
- အသေးစိတ်ဆန်းစစ်လေ့လာမှုပြုနိုင်စေရန်အတွက် လိုအပ်သော ရင်းမြစ်များနှင့် လက်တွေ့ ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းများကို ပံ့ပိုးပေးခြင်း
- ကျောင်းသားများအနေနှင့် သူတို့ဆောင်ရွက်ထားသော လုပ်ငန်းများ၊ သင်ယူထားသော အရာများနှင့် နောက်ထပ်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်နေသောအရာများတို့ကို စဉ်းစားတတ်စေရန် လှုံ့ဆော်ပေးနိုင်သည့် ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားတတ်မှုဆိုင်ရာ သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများကို ပံ့ပိုးပေးခြင်း
- အသေးစိတ်ဆန်းစစ်လေ့လာမှုပြုနေစဉ် ကာလတစ်လျှောက် ကျောင်းသားများ၏ လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်မှု တဖြည်းဖြည်းတိုးတက်လာသည်နှင့်အမျှ သူတို့သိထားသော အရာများ၊ သူတို့သင်ယူထားသောအရာများနှင့်သူတို့သိရှိရန်လိုအပ်နေသော အရာများကို စဉ်းစားကြံဆတတ်စေရန် လှုံ့ဆော်ပေးနိုင်သည့် သင်ခန်းစာတစ်ခုစီအတွက် ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားမှု လုပ်ငန်းပေးစာရွက်များ ပံ့ပိုးပေးခြင်း။

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၄)။ သင်ခန်းစာ၏ ပြန်လည်ဆန်းစစ်ခြင်း အပိုင်းကို ရေးသားခြင်း

ဤသင်ယူမှုလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်သည် သင်ခန်းစာတစ်ခု၏ ပြန်လည်ဆန်းစစ်ခြင်းအပိုင်းကို ရေးသားတတ်စေရန်ဖြစ်သည်။

ဝင်ရိုးစွန်းဒေသများအကြောင်း သင်ခန်းစာ (မိတ်ဆက်နိဒါန်းဇယား ၄.၃၃၊ ကိုယ်ထည်ပိုင်း ဇယား ၄.၃၅) ၏ ပြန်လည်ဆန်းစစ်ခြင်းအပိုင်း (၁၀မိနစ်စာ) ကို ဒီဇိုင်းဆွဲရန်နှင့်ရေးသားရန် တို့အတွက် ကျောင်းသား (၅) ဦးစီကို အုပ်စုဖွဲ့ထားသော အုပ်စုများဖြင့် အလုပ်လုပ်ရမည်။

သင်တို့ရေးသားသော ပြန်လည်ဆန်းစစ်ခြင်းအပိုင်းတွင် ပါဝင်ရသည်တို့မှာ -

- သင်ယူမှု၏ အနှစ်ချုပ်
- ကျောင်းသားများက သူတို့သင်ယူမှုအပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ်ချက်
- သင်ယူမှုရလဒ်များကို သင်ယူစဉ် စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

အချိန်၊ ဆရာလုပ်ငန်း၊ ကျောင်းသားလုပ်ငန်း လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲ လုပ်ဆောင်မှုတို့ကို သင်တို့ဆုံးဖြတ်ပြီးသည့်အခါ ဇယား (၄.၃၆) တွင်သင်ခန်းစာ၏ ပြန်လည် ဆန်းစစ်ခြင်း အပိုင်းကို ရေးသားပါ။

သင်တို့ဆရာက ဤလုပ်ငန်းကို ဆွေးနွေးရန်အတွက် အတန်းကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းပေးမည်။

ဇယား ၄.၃၆။ သင်ခန်းစာတစ်ခု၏ ပြန်လည်ဆန်းစစ်ခြင်းအပိုင်း

အဆင့်	အချိန်	ဆရာလုပ်ငန်း	ကျောင်းသား လုပ်ငန်း	လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင် ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်မှုများ
ပြန်လည် ဆန်းစစ် ခြင်း				

သင်ခန်းစာအစီအစဉ်ကောင်းတစ်ခုအတွက် စံသတ်မှတ်ချက်များ

သင်ခန်းစာအစီအစဉ်ကောင်းတစ်ခုအတွက် စံသတ်မှတ်ချက်များတွင် အောက်ပါတို့ပါဝင်ကြသည်။

- သင်ခန်းစာအစီအစဉ်တွင် ကျိုးကြောင်းညီညွတ်စွာ ရှေ့နောက်စီစဉ်ထားသော သင်ယူမှု လုပ်ငန်းများပါဝင်ခြင်း
- သင်ခန်းစာအစီအစဉ်တွင် သင်ယူမှုလုပ်ငန်းအမျိုးအစား တစ်မျိုးထက်မကပါဝင်ခြင်း (အမျိုးအစား အမျိုးမျိုးပါဝင်ခြင်း)
- သင်ခန်းစာအစီအစဉ်တွင် သင်ယူမှုလုပ်ငန်းတစ်ခုစီကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ မျှော်မှန်းထားသော ကြာမြင့်ချိန်ကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ပေးခြင်း
- သင်ယူမှုလုပ်ငန်းတစ်ခုစီအတွက် လိုအပ်သောသင်ထောက်ကူပစ္စည်းများနှင့် ရင်းမြစ်များကို ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြထားခြင်း
- သင်ခန်းစာအစီအစဉ်ကို လွယ်ကူစွာ နားလည်သဘောပေါက်နိုင်စေရန် ရေးသားထားခြင်း၊ အခြားဆရာတစ်ဦးက ဤသင်ခန်းစာကို သင်သည့်အခါ၌ပင် အသုံးပြုနိုင်စေရန် ရှင်းလင်းစွာ ရေးသားထားခြင်း၊ အသေးစိတ်အချက်အလက်များနှင့် ဖောင်းပွမှုမရှိစေဘဲ ပြည့်စုံလုံလောက်သော အချက်အလက်များကိုသာပေးထားခြင်း၊ အချက်အလက်များကို ရှင်းလင်းစွာ တင်ပြထားခြင်း
- သင်ခန်းစာအစီအစဉ်၏ အဆုံးတွင် “ပြန်လည်ဆန်းစစ်မှု” လုပ်ငန်း ပါဝင်စေခြင်း
- သင်ခန်းစာအစီအစဉ်တွင် လိုအပ်ချက်အလိုက် လုပ်ဆောင်မှုများ ပါဝင်ခြင်း၊ ထိုလုပ်ဆောင်မှုများက အရည်အချင်း မတူခြားနားသော ကျောင်းသားများအတွက် စီစဉ်လုပ်ဆောင်ပေးချက်များ ဖြစ်ကြသည်။ ဥပမာအားဖြင့် - ဉာဏ်ရည်အလွန်ထက်မြက်သော ကျောင်းသားများအတွက်ဖြစ်စေ၊ သာမန်ဉာဏ်ရည်ထက်အားနည်းသော ကျောင်းသားများအတွက်ဖြစ်စေ စီစဉ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ သို့မဟုတ် ဆိုင်ရာ၊ အပြုအမူဆိုင်ရာ၊ စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုဆိုင်ရာ နှင့်/သို့မဟုတ် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာတို့၌ အကန့်အသတ်ရှိနေသော၊ အခက်အခဲရှိနေသော ကျောင်းသားများအတွက် သင်ကြားသင်ယူမှုတို့ကို ၎င်းတို့လိုအပ်ချက်နှင့်အညီ ပြုပြင် ပြောင်းလဲပေးထားခြင်း

- သင်ခန်းစာအစီအစဉ်တွင် အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှု ပါဝင်ရမည်ဖြစ်ပြီး ဆရာများ အတွက် တတ်ကျွမ်းမှုစံသတ်မှတ်ချက်အညွှန်းဘောင် (TCSF) မှ လိုအပ်ချက်များ နှင့်လည်း ချိတ်ဆက်မှု ကိုက်ညီမှုရှိရမည်။

သင်ခန်းစာအစီအစဉ် ရေးဆွဲမည့် ဆရာများအတွက် ဤစံသတ်မှတ်ချက်များကို တိုက်ဆိုင် စစ်ဆေးရန်အချက်များပါသောစာရင်း (Check list) အဖြစ် အသုံးပြုနိုင်သည်။

ဆက်လက်ဖတ်မှတ်စရာများ

ဤသင်ခန်းစာကို အဆုံးသတ်ရန်အတွက် “သင်ခန်းစာ အဆုံးသတ်နည်း (၄၀)”^{၂၇၃}ကို ပညာရေးဒီဂရီကောလိပ် အွန်လိုင်းစာကြည့်တိုက်တွင်လည်း ကြည့်ရှုနိုင်သည်။

ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန်မေးခွန်းများ

- ၁။ သင်ခန်းစာတစ်ခု၏ အဆင့်များကို မည်သည့်အစိတ်အပိုင်းများနှင့် ဖွဲ့စည်းထား သနည်း။
- ၂။ သင်ခန်းစာတစ်ခု၏ အဆင့် (၃) ဆင့်အနက် တစ်ဆင့်စီ၌ ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် အချက်များသည် မည်သည်တို့ ဖြစ်ကြသနည်း။

^{၂၇၃} Sipe, n.d.

၄.၇။ သင်ခန်းစာ သင်ကြားပြီးနောက်

သင်ခန်းစာတစ်ခုသင်ကြားပြီးချိန်တွင် ဆရာများအနေနှင့် သင်ခန်းစာထဲမှ သင်ကြား သင်ယူမှုလုပ်ငန်းတို့ကို အကဲဖြတ်သုံးသပ်ပေးရန် အရေးကြီးပါသည်။ ဒုတိယနှစ်သင်တန်း သင်ခန်းစာအစီအစဉ်ရေးဆွဲမှုပုံစံ/ သင်ပြမှုပုံစံ (Lesson Plan Template) တွင် အဆင့်ပေါင်း များစွာ ပါဝင်သည်။ သင့်အနေနှင့် အဆင့်တစ်ခုစီအတွက် သင်၏ဆုံးဖြတ်ချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မှုများ မည်မျှအောင်မြင်သည်ကို အကဲဖြတ်သုံးသပ်ပြီး သင့်လုပ်ငန်းကို အကောင်းအဆိုး ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားစေမည်။

သင်ခန်းစာတွင် ပါဝင်သောဖြစ်စဉ်များက ဆရာများအတွက် တတ်ကျွမ်းမှုစံသတ်မှတ်ချက် အညွှန်းဘောင် (TCSF) ထဲတွင် ဖော်ပြထားသည့် အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်း ရာတွင် သင့်အားမည်သို့ ကူညီထောက်ပံ့ပေးနိုင်ခဲ့ကြောင်းကို ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစား ရမည်။

၄.၇.၁။ ဆရာ၏ အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှု

မျှော်မှန်းထားသော သင်ယူမှုရလဒ်

ဤသင်ခန်းစာကို သင်ယူပြီးချိန်တွင် သင်သည် -

- ဆရာတစ်ဦး၏ အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှုအတွက် မေးခွန်းများကို စီစဉ် ရေးသားပြုစုတတ်မည်။

ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားခြင်း အကြောင်းကို ပြန်လည်လေ့လာဖတ်ရှုခြင်း

ဤဘွဲ့သင်တန်းကို သင်တို့စတင်တက်ရောက်သည့် ပထမနှစ်မှစတင်ကာ သင်တို့အား ပြန်လည် သုံးသပ်စဉ်းစားမှုအကြောင်းကို မိတ်ဆက်ပေးခဲ့သည်။ ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားမှု (reflection) သည် သင်ကြားသင်ယူမှုတို့၏ အရေးပါသော ရှုထောင့်တစ်ခုဖြစ်ပြီး သင်ယူမှုလုပ်ငန်း၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ပြည့်စုံစေသည်။

ကျိုးကြောင်းဝေဖန်စိစစ်မှုပြုသော ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားမှု (critical reflection) ဆိုသည်မှာ စိတ်တည်ငြိမ်မှု ရစေရန်အတွက် ဆိတ်ငြိမ်စွာနှင့် နက်ရှိုင်းစွာ စဉ်းစားဆင်ခြင်မှု (meditation) ကို ဆိုလိုခြင်းမဟုတ်ပါ။ ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားမှုသည် ကြားဝင်ရပ်တည် ဖြန့်ဖြူးမှုတစ်ရပ် (mediation) သာ ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းသည် ပညာရှင်တို့ တက်ကြွစွာ အပြန်အလှန် ပြောဆိုဆွေးနွေး ငြင်းခုံပြီးနောက် ကျိုးကြောင်းခိုင်လုံစွာ တင်ပြနိုင်ရာမှ အတည်ပြုရရှိလာသည့် စိတ်ကူးအတွေးအမြင်များ ရှာဖွေဖော်ထုတ်ခြင်းဆိုင်ရာ လေ့ကျင့်ခန်း (dialectical exercise) တစ်မျိုးပင် ဖြစ်ပါသည်။ သင်ယူမှုဖြစ်စဉ်ပါ အခြားကဏ္ဍများကဲ့သို့ပင် အသိဉာဏ်ကို တွင်ကျယ်စွာအသုံးပြုရသည့်အလုပ်များ အမျိုးအမည်များပြားစွာ ပါဝင်သည်။ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာမှု၊ ပေါင်းစပ်ဆက်သွယ်မှု နှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှုတို့ကို ပြုကြရာတွင် အသိဉာဏ်ကို တွင်ကျယ်စွာ အသုံးပြုရသကဲ့သို့ ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားရာတွင်လည်း သင်ယူထားပြီးသော အကြောင်းအရာအားလုံးတို့ကို စုစည်း ပေါင်းစပ်ပေးခြင်း၊ အမျိုးအစား ခွဲခြားခြင်း၊ ထပ်မံခွဲခြားခြင်းနှင့် ပိုမိုနားလည်သဘောပေါက်မှုနှင့် အကြံသစ် ဉာဏ်သစ်များ ပေါ်ထွန်းမှုအတွက် စိစစ်ရှာဖွေခြင်းတို့ကို ပြုနိုင်သည်။^{၂၇၄}

ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားမှု (Reflection) သည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ သင်ကြားသင်ယူမှုပုံစံကလက်ကိုင်ပြုသော “သင်ယူ-အသုံးချ-သုံးသပ်” (Learn - Apply - Reflect) ဆိုသည့် သဘောတရားတွင် ပါဝင်သည့် အရေးပါသော အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ ပြန်လည် သုံးသပ်စဉ်းစားမှု ရှိမှသာလျှင် သင်ယူမှုစက်ဝန်း (Learning Cycle) သည် ပြီးပြည့်စုံနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ သင်တို့ သင်ယူခဲ့ရသော “ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း အလေ့အကျင့်နှင့် မရှိမဖြစ် သည့် ကျွမ်းကျင်မှုများ” (Reflective Practice and Essential Skills (RPES)) ဘာသာရပ်

၂၇၄ Morris, 2012.

တွင် ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားတတ်မှု၏ အကျိုးကျေးဇူးများကို သင်တို့သိရှိခဲ့ကြရသည်။ ၎င်းအကျိုးကျေးဇူးများမှာ အောက်တွင်ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း ဖြစ်ကြသည်။

- မိမိကိုယ်ကို သိရှိနားလည်လာခြင်း - မိမိ၏ အားသာချက်၊ အားနည်းချက်၊ တန်ဖိုးထားမှုများ နှင့် ယုံကြည်မှုများကို နားလည်သဘောပေါက်မှု တိုးပွားလာသောကြောင့် မိမိကိုယ်ကို သိရှိနားလည်လာခြင်း
- အကြောင်းအရင်းခံဖြစ်သော အယူအဆသဘောတရားများကို သိရှိနားလည်လာခြင်း
- သင်ကြားမှု သင်ယူမှုအကြောင်း နားလည်မှုရရှိအောင် အထောက်အကူပြုပေးခြင်း
- ဆက်လက်သင်ယူရန် လိုအပ်နေသေးသည့် နယ်ပယ်များကို ဖော်ထုတ်ပေးနိုင်ခြင်း
- သင်၏ လုပ်ဆောင်ပြုမူမှုများကို ပေါ်ပေါက်စေသည့် အယူအဆများ ပြောင်းလဲသွားစေရန် အထောက်အကူပြုပေးခြင်း
- ဘက်လိုက်မှုများနှင့် ခွဲခြားဆက်ဆံပြုမူမှုများ၏ ဖြစ်နိုင်ခြေကို အသိအမှတ်ပြုဝန်ခံတတ် လာအောင် ထောက်ကူပေးခြင်း
- အခြားသူတို့အကြောင်းကို ပိုမိုနားလည်လာနိုင်စေရန် အထောက်အကူပြုပေးခြင်း
- အတွေးသစ် အမြင်သစ် တီထွင်ရာတွင် နှင့် ကျိုး/ကြောင်း ဝေဖန် စိစစ် စဉ်းစားရာတို့တွင် ပိုမိုကျွမ်းကျင်လာစေခြင်း
- ဆရာအတတ်ပညာဆိုင်ရာ လက်တွေ့ကျင့်သုံးမှုများတွင် စိတ်ရောကိုယ်ပါ တက်တက်ကြွကြွ ပါဝင်ဆောင်ရွက်စေရန်အားပေးခြင်း
- သဘောထားခံယူချက်များနှင့် သိရှိနားလည်မှုများတွင် အပြောင်းအလဲဖြစ်ပေါ်လာမှုကို အားပေးခြင်း
- ကျောင်းသားများအတွက် ဆရာကပေးသည့် ပံ့ပိုးကူညီမှုများကို ပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန်စေခြင်း
- သင့်ထံ၌ တိုးတက်ကောင်းမွန်အောင် ကြိုးစားရမည့် (ဆရာအတတ်ပညာဆိုင်ရာ တတ်ကျွမ်းမှုအပိုင်းများ) ကို ဖော်ထုတ်သတ်မှတ်နိုင်ရန် အထောက်အကူပြုခြင်း

သင်ခန်းစာအစီအစဉ်၏ နောက်ဆုံးအဆင့်ဖြစ်သော ဆရာ၏ အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှု (Teacher evaluation) ကဏ္ဍအတွက် လိုအပ်သောအချက်အလက်များကို ရရှိစေနိုင်ရန်အတွက် သင်ကြားမှုနှင့် ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုအပေါ် သင်၏ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားခြင်း လုပ်ငန်းက အထောက်အကူပြုပေးနိုင်သည်။

ဆရာ၏အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှု

သင်ခန်းစာအစီအစဉ် (သင်ပြမှုပုံစံ) ရေးဆွဲနေစဉ်က အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှုအတွက် စီစဉ် ပြင်ဆင်မှု လိုအပ်သည့်နည်းတူ သင်ခန်းစာကို သင်ကြားပို့ချပြီးချိန်၌လည်း အကဲဖြတ် သုံးသပ်မှု ပေါ်ပေါက်လာရပြန်သည်။ အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှုပြုရန် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည့် အချက်များတွင် အောက်ပါတို့ ပါဝင်ကြသည်။

- သင်ခန်းစာအကြောင်းအရာ(ခေါင်းစဉ်)သည် ကျောင်းသားကို သိရှိထားပြီးနှင့် သော သင်ယူမှုနှင့် ပတ်သက်၍လည်းကောင်း၊ အလွယ်အခက် ကျိုးကြောင်း ညီညွတ်မှု အစီအစဉ်ကျခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍လည်းကောင်း သင့်တော်မှုရှိခြင်း
- ကျောင်းသားများ၏ ယခင်ကရှိပြီးအသိနှင့် သူတို့၏ အဓိကအကြောင်းအရာ အချက်အလက်ဖော်ပြချက်များ (profiles) သည် ပြည့်စုံလုံလောက်မှုရှိခြင်း
- သင်ခန်းစာ၏ ရည်ရွယ်ချက်များသည် ရှင်းလင်းပီပြင်မှုရှိခြင်း
- သင်ယူမှုရလဒ်များသည် အောက်ဖော်ပြပါ အရည်အသွေးများနှင့် ညီညွတ်ခြင်း ရှိ/မရှိကို ဆန်းစစ်ခြင်း
 - တိကျသေချာမှုရှိခြင်း (Specific)
 - တိုင်းတာ၍ရရှိနိုင်ခြင်း (Measurable)
 - ရယူနိုင်သော အထင်အရှားပြသနိုင်သော ရလဒ်ဖြစ်ခြင်း (Achievable)
 - ဆီလျော်ကိုက်ညီမှုရှိခြင်း (Relevant)
 - တိကျစွာသတ်မှတ်ထားသော အချိန်အပိုင်းအခြားရှိခြင်း (Time-bound)

- အောင်မြင်မှုစံသတ်မှတ်ချက်များသည် ရယူနိုင်သော၊ ထင်ရှားပြသနိုင်သော အချက်များ ဖြစ်ခြင်း
- ချဉ်းကပ်သင်ကြားနည်းများသည် ဆီလျော်မှုရှိခြင်း
- သင်ကြားသင်ယူမှုနည်းဗျူဟာများကို ရွေးချယ်အသုံးပြုရာ၌ ဆီလျော်မှုရှိခြင်း
- သင်ကြားသင်ယူမှု နည်းလမ်းများနှင့် နည်းစနစ်များသည် ထိရောက်မှုရှိခြင်း
- သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများနှင့် ရင်းမြစ်များ၏ သက်ရောက်မှုကို သိရှိခြင်း
- သင်ခန်းစာတစ်ခုကို သင်ကြားရာတွင် မိတ်ဆက်နိဒါန်းပိုင်း၊ ကိုယ်ထည်ပိုင်းနှင့် ပြန်လည် ဆန်းစစ်ခြင်းအပိုင်းတို့အတွက် ကြာမြင့်မည့်အချိန်များကို သတ်မှတ် ပေးထားခြင်း
- သင်ယူမှုရလဒ်များ ရရှိစေရန်အတွက် ကျောင်းသားလုပ်ငန်းနှင့် ဆရာလုပ်ငန်း များကို ထိရောက်မှုရှိစေခြင်း
- လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်မှုကို ထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက် ခြင်း
- သင်ခန်းစာ၏ အဆင့်အသီးသီးတို့သည် ဆရာများအတွက် တတ်ကျွမ်းမှု စံသတ်မှတ်ချက် အညွှန်းဘောင်ပါ လိုအပ်ချက်များနှင့် ဆက်စပ်ချိတ်ဆက်မှုကို သိရှိခြင်း

ဆရာ၏ အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှုတစ်ခုသည် အထက်ဖော်ပြပါ စံသတ်မှတ်ချက်အားလုံးနှင့် ကိုက်ညီရမည်ဟု မဆိုလိုပါ။ သို့ရာတွင် သင်၏အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှုသည် ဆရာတစ်ဦးအနေ နှင့် သင်ပြန်လည် သုံးသပ်စဉ်းစားလိုသော သင်ခန်းစာ၏ သတ်မှတ်ထားသော အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုနှင့်ဖြစ်စေ၊ သင် အပြောင်းအလဲ လုပ်ကောင်းလုပ်လိုသော အစိတ်အပိုင်းတစ်ခု/ နယ်ပယ်တစ်ခုနှင့် ဖြစ်စေ ချိတ်ဆက်မှု ရှိသင့်သည်။ သင်ခန်းစာတစ်ခုစီက ဆရာ၏အကဲဖြတ် သုံးသပ်မှုအတွက် ထူးခြားသောအခွင့်အလမ်း တစ်ခုစီကို တင်ပြပေးနိုင်သည်။

ဆရာများအသုံးပြုနိုင်မည့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှုဆိုင်ရာ မေးခွန်းများ၏ ဥပမာများကို အောက် တွင် ဖော်ပြထားသည်။

- မျှော်မှန်းထားသော သင်ယူမှုရလဒ်များကို ကျောင်းသားများက နားလည်သဘော ပေါက်ပြီး ပြည့်မီအောင်ဆောင်ရွက်နိုင်မှု ရှိပါသလား။

- သင်ယူမှုရလဒ်များသည် ကျောင်းသားများ၏အရည်အချင်းများ၊ သင်ယူမှု လိုအပ်ချက်များနှင့် သင့်တော်မှုရှိပါသလား။
- ပေးထားသောအချိန်ခွဲဝေမှုအတွင်း သင်ယူမှုရလဒ်များကို အမှန်တကယ်ရယူနိုင် ပါသလား။
- သင်ကြားသင်ယူမှုနည်းဗျူဟာများ၊ နည်းလမ်းများနှင့် နည်းစနစ်များသည် ထိရောက်မှု မည်မျှရှိပါသနည်း။
- သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများနှင့် ရင်းမြစ်များသည် ထိရောက်မှု မည်မျှ ရှိပါသနည်း။
- သင်ယူစဉ်စစ်ဆေးခြင်းလုပ်ငန်းနှင့် တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်ပေးနိုင်သည့် အခွင့်အလမ်းများသည် ထိရောက်မှုမည်မျှရှိပါသနည်း။
- ဤသင်ခန်းစာက TCSF လိုအပ်ချက်များကို မည်သို့ပြည့်မီအောင် ဆောင်ရွက် နိုင်ခြင်းရှိ ပါသနည်း။
- နောက်ထပ်တစ်ကြိမ်သင်ကြားရာတွင် ကျွန်ုပ်မည်ကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်မည်နည်း။

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၁)။ ဆရာအကဲဖြတ်သုံးသပ်မှုပြုရာတွင် အသုံးပြုနိုင်သည့် မေးခွန်းများကို ဉာဏ်ဖွင့်ဆွေးနွေးခြင်း

ဤသင်ယူမှုလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်သည် လက်ရှိသင်ကြားနေသော သင်ခန်းစာအတွက် ဆရာကအကဲဖြတ်သုံးသပ်မှုပြုရာတွင် အသုံးပြုနိုင်သည့် မေးခွန်းများကို သတ်မှတ်ဆုံးဖြတ် ရန်ဖြစ်သည်။

ကျောင်းသား (၅) ဦးကို အုပ်စုတစ်ခုအဖြစ် ဖွဲ့စည်းထားသောအုပ်စုများဖြင့် ဤလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်သည်။ အောက်တွင်ပေးထားသော သင်ခန်းစာအစီအစဉ်ကို ဖတ်ရှုလေ့လာ ပါ။ ဤသင်ခန်းစာ အစီအစဉ်ကို ဒုတိယနှစ်သင်တန်း သင်ခန်းစာအစီအစဉ်/ သင်ပြမှုပုံစံနှင့် ကွဲပြားအောင်ရေးသားထားသည်။ သို့ရာတွင် ပါဝင်နေသော အချက်အလက်များစုသည် တူညီ မှုရှိကြပါသည်။ ၎င်းကိုဖတ်ရှုလေ့လာပြီးနောက် သင်ခန်းစာတစ်ခုတွင် ပါဝင်သော ဆရာ၏အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှုအပိုင်း၌ အသုံးပြု နိုင်မည့်မေးခွန်းများကို ဉာဏ်ဖွင့်ဆွေးနွေးပါ။ လူသားဘိုးဘေးဘီဘင်အကြောင်း သင်ခန်းစာအစီအစဉ်ကို အောက်ပါ လင့်မှ ရယူနိုင်သည်။

https://www.examplesof.com/lesson_plans/human_ancestors.html

သင်တို့အသုံးပြုရန် ဆုံးဖြတ်ထားသည့် ဆရာ၏ အကဲဖြတ်သုံး သပ်မှုဆိုင်ရာမေးခွန်း (၅) ခုကို ဇယား (၄.၃၇) တွင် ရေးသားပါ။ ထို့နောက် မေးခွန်းတစ်ခုစီကို အဘယ်ကြောင့်မေးရခြင်းဖြစ်ကြောင်း အကြောင်းပြချက်တစ်ခုစီကို ဖော်ပြပါ။

သင်တို့အုပ်စုမှရရှိသော စိတ်ကူးအကြံဉာဏ်များကို အခြားအုပ်စုနှင့်မျှဝေပါ။ သူတို့မေးလာသော မေးခွန်းများအတွက် တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်ပေးပါ။ တုံ့ပြန်အကြံပြုရာတွင် အောက်ပါ စဉ်းစားဖွယ် အချက်များကို အခြေခံပါ။

ပုံ ၄.၁၆။ လူသားတို့၏ဘိုးဘေးဘီဘင်များအကြောင်းသင်ခန်းစာအစီအစဉ်/ သင်ပြမှုပုံစံရေးဆွဲခြင်း

သင်ခန်းစာအကြောင်းအရာ/ခေါင်းစဉ် - လူသားတို့၏ ဘိုးဘေးဘီဘင်များအကြောင်း

ရည်ရွယ်ချက်များ - (သင်ယူမှုရလဒ်များ)

ကျောင်းသားများသည် အောက်ပါတို့ကိုနားလည်သဘောပေါက်လာမည်။

- အဆင့်မြင့်ဆုံးနို့တိုက်သတ္တဝါများ (Primate) (ဥပမာ- အာဖရိက မျောက်ဝံ(Chimpanzee) နှင့် အာဖရိကမျောက်ဝံအကြီးစားများ (Gorilla) ကဲ့သို့ မျောက်များ၊ မျောက်ဝံ၊ လူဝံများ) ၎င်းတို့ကို အာဖရိကတိုက် ဆဗားနားဒေသ (သို့မဟုတ်) မြက်ခင်းပြင်ဒေသများတွင် တွေ့ရှိရသည်။ တရွေ့ရွေ့နှင့် အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲလာသော အဆင့်မြင့်သတ္တဝါတို့ ဖြစ်ပေါ်လာပုံ သမိုင်းကြောင်းတွင် (Evolutionary history) မျောက်ဝံများသည် လူတို့ကဲ့သို့ ခြေထောက်နှစ်ချောင်းပေါ်တွင် မတ်မတ်ရပ်၍ လမ်းလျှောက်နိုင်မှု (Bipedalism) အရည်အသွေးကိုပြသနိုင်သော ပထမဆုံး သတ္တဝါများဖြစ်ကြသည်။
- လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း ၃ သန်းခွဲခန့်က အာဖရိကတိုက်တွင်ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော ပထမဦးဆုံး (Homonids) ခေါ် မျောက်ဝံတို့သည် ခြေနှစ်ချောင်းပေါ် မတ်မတ် ရပ်၍ လမ်းလျှောက်နိုင်ခဲ့ကြသည်။ ထိုရှေးဦး သတ္တဝါတို့သည် ယခုမျက်မှောက် ခေတ် လူသားတို့၏ ဘိုးဘွားဘီဘင်များ ဖြစ်ကြသည်။
- ကိုယ်ခန္ဓာကို ခြေနှစ်ချောင်းပေါ် အားပြု၍ မတ်မတ်ရပ်ကာလမ်းလျှောက်နိုင် သော အရည်အသွေးက ရှေးဦးမျောက်ဝံတို့အား ရွေ့လျားသွားလာရာတွင် လျင်မြန်မှု၊ ဇွဲကောင်းမှု၊ ပေါ့ပါးသွက်လက်မှုတို့ကို ရရှိစေသည်။ ထိုအရည်အသွေး များကြောင့် အာဖရိကတိုက် ဆဗားနားဒေသမှာ သစ်ပင်ကင်းမဲ့သော လွင်တီးခေါင်အရပ်တွင် အသက်ရှင်နေထိုင်ရန် ပိုမိုကောင်းမွန်သော အခွင့်အရေး များကိုရရှိခဲ့ကြသည်။
- မတ်မတ်ရပ်၍ လမ်းလျှောက်နိုင်သောစွမ်းရည်/အရည်အချင်းများသည် မျောက်ဝံ မှလူသား အဖြစ်သို့ အဆင့်ဆင့်ဖွံ့ဖြိုးလာသော ဖြစ်စဉ်တွင် ထူးခြားသော သမိုင်း မှတ်တိုင်တစ်ခုဟု ယူဆနိုင်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် မတ်တပ်ရပ်နိုင်မှု လမ်းလျှောက်နိုင်မှုတို့က လက်မောင်းကိုအသုံးပြုခွင့်ပေးနိုင်ပြီး လူတို့စကားသံ အဖြစ် ထုတ်လုပ်ရာ၌ ရှုပ်ထွေးသော အသံများ၊ အသံစနစ်များကိုလည်း ထုတ်လုပ်နိုင်လာစေသည်။

သင်ယူမှုဆိုင်ရာပစ္စည်းများ (သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများနှင့် ရင်းမြစ်များ)

ကွန်ပျူတာအင်တာနက်ချိတ်ဆက်မှုကို သုံးစွဲခြင်း (သို့မဟုတ်) ဗီဒီယိုပြစက်နှင့် ဗီဒီယို တိပ်ခွေများ၊ ၎င်းတိပ်ခွေများတွင် မျောက်များနှင့် မျောက်ဝံအသေးစားများ (Chimpanzee) စသည့် Primate ခေါ် မျောက်ဝံ၊ လူဝံများ လမ်းလျှောက်သွားလာနေပုံများကို ရိုက်ကူးပြသ ထားသည်။

ရည်ညွှန်းကိုးကား (Reference Link:) ဝက်ဘ်ဆိုက်များ

<https://www.scienceinafrica.co.za/2001/nov/ancestor.htm>

<https://www.thehumanancestors.com/>

သင်ယူမှုလုပ်ငန်းစဉ် (Procedure) (သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်နိဒါန်း၊ သင်ခန်းစာကိုယ်ထည် နှင့် ပြန်လည်ဆန်းစစ်မှု)

- ၁။ အောက်ပါသင်ခန်းစာနောက်ခံအချက်အလက်များကို သင်၏ကျောင်းသားများ နှင့်မျှဝေပါ။ ပရိုင်းမိတ်များ (သို့မဟုတ်) အဆင့်မြင့်ဆုံးနို့တိုက်သတ္တဝါများ (ဥပမာ- မျောက်များ၊ အာဖရိကတိုက်မှ မျောက်ဝံအသေးစားများ) ဖြစ်သည်။ မျောက်ဝံ၊ လူဝံတို့သည် အာဖရိကတိုက် ဆဗားနားဒေသများ (သို့မဟုတ်) မြက်ခင်းပြင်များတွင် နေထိုင်ခဲ့ကြပြီး လူသားအဖြစ်သို့ တရွေ့ရွေ့အဆင့်ဆင့် ဖွံ့ဖြိုးလာမှုသမိုင်းကြောင်းတွင် ခြေနှစ်ချောင်းဖြင့် မတ်တပ်ရပ်ကာ လမ်းလျှောက် နိုင်မှုကို ပြသသော ပထမဦးဆုံးသတ္တဝါများ ဖြစ်ကြသည်။
- ၂။ ယခုသင်ခန်းစာတွင် လူသားတို့၏ လမ်းလျှောက်ပုံလမ်းလျှောက်နည်းနှင့် ခြေနှစ်ချောင်းကို မတ်မတ်ရပ်၍ လမ်းလျှောက်နိုင်သောအခြားပရိုင်းမိတ်ခေါ် မျောက်များ၊ မျောက်ဝံများ၊ Chimpanzee ခေါ် မျောက်ဝံအသေးစားများ၊ Gorilla ခေါ် မျောက်ဝံအကြီးစားများ၏ လမ်းလျှောက်ပုံလျှောက်နည်းကို နှိုင်းယှဉ်လေ့လာရမည်ဖြစ်ကြောင်း ကျောင်းသားများကို ပြောပြပါ။

- ၃။ လူသားတို့၏ လမ်းလျှောက်ပုံလျှောက်နည်းကို လေ့လာနိုင်ရန်အတွက် မိမိဆန္ဒအလျောက် သရုပ်ပြလမ်းလျှောက်ပြရန် ကျောင်းသားများကို ဆရာကဖိတ်ခေါ်ရမည်။ ထိုကျောင်းသားများအား အတန်းရှေ့တွင် အကြိမ်ပေါင်းများစွာ ခေါက်တို့ခေါက်ပြန် လမ်းလျှောက်ပြစေမည်။
- ၄။ ကျောင်းသားတစ်ဦးစီက သရုပ်ပြလမ်းလျှောက်မှုကို ကြည့်ရှုလေ့လာခြင်းဖြင့် သိရှိလာသော အချက်အလက်များကို ရေးမှတ်ထားကြရမည်။ လမ်းလျှောက်ရာတွင်ပါဝင်သည့် ကိုယ်နေဟန်ထားနှင့်အတူ ခြေထောက်အောက်ပိုင်းလှုပ်ရှားမှု၊ ခြေတံများလှုပ်ရှားမှုနှင့် လက်မောင်း လှုပ်ရှားမှုများကိုပါ လေ့လာမှတ်သားရန် ဆရာကအကြံပြုပေးပါ။ (မှတ်ချက် - သူတို့သည် သိပ္ပံနည်းကျ ကြည့်ရှုလေ့လာမှုပြုနေကြခြင်းသာ ဖြစ်ပြီး သူတို့ဖော်ပြချက်တွင် မသင့်လျော်သော အကဲဖြတ်မှုများ၊ မှတ်ချက်များ မပေးကြရန် ဆရာက ကျောင်းသားများအား သတိပေးစကားပြောကြားထားပါ။)
- ၅။ ထို့နောက် ကျောင်းသားများက ပရိုင်းမိတ် (မျောက်ဝံ) အမျိုးအစားတစ်မျိုးမျိုး (ဥပမာ- မျောက်၊ ဂေါ်ရီလာ၊ ချင်ပန်ဇီတစ်မျိုးမျိုး) လမ်းလျှောက်နေပုံကို ပြသသည့် ဗီဒီယိုတစ်ခုကို ကြည့်ရှုစေမည်။ သို့မဟုတ် မျောက်ဝံများအကြောင်း ရိုက်ကူးပြသထားသော ဝက်ဘ်ဆိုဒ် တစ်ခုမှ ဗီဒီယိုပြကွက်အတိုများ (Quick time Videos) များကို ကူးယူကြည့်ရှုစေမည်။ ဥပမာ- <https://night.primat.wisc.edu/pin/images.html>
- ၆။ လူသားတို့၏ လမ်းလျှောက်ပုံလမ်းလျှောက်နည်းကို လေ့လာကြည့်ရှုခဲ့စဉ်က မှတ်စုရေးခဲ့သည့်နည်းတူ မျောက်ဝံ (ပရိုင်းမိတ်များ) များ၏ လမ်းလျှောက်ပုံလျှောက်နည်းကို လေ့လာ မှတ်သားပြီး မှတ်စုရေးရန် ကျောင်းသားများက ဆရာအားပြောပြမည်။
- ၇။ ထို့ပြင် ကိုယ်ခန္ဓာကို မတ်မတ်ရပ်၍ လမ်းလျှောက်နိုင်သော စွမ်းရည်/အရည်အချင်း (ကုန်းငုံ့စရာမလိုဘဲ (သို့မဟုတ်) မြေကြီးပေါ်သို့ ထိကာလက်များကိုပါထောက်၍ လေးဖက်ထောက်မသွားရဘဲ) သည် လူသားအဖြစ်သို့ တရွေ့ရွေ့နှင့် အဆင့်ဆင့် ဖွံ့ဖြိုးလာသောဖြစ်စဉ်တွင် ထင်ရှားသော သမိုင်းမှတ်တိုင်တစ်ခုဟု ယူဆနိုင်ကြောင်း၊ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုသို့ လမ်းလျှောက်နိုင်ခြင်းအားဖြင့် လက်မောင်းများကို အခြားရည်ရွယ်ချက်များ

အတွက် အသုံးပြုနိုင်လာရန် ဖြစ်သည်။ ဆရာက ဤအချက်ကို ကျောင်းသား များအား ပြောပြပါ။ ထို့ပြင်မတ်မတ်ရပ်နိုင်သော ကိုယ်ခန္ဓာအနေအထား ကြောင့် လူသားတို့၏ စကားသံများအဖြစ်သို့ ရှုပ်ထွေးသောအသံများကို ထုတ်လုပ်လာနိုင်သည်။ ဘာသာစကား ပေါ်ပေါက်ရန် အထောက်အကူဖြစ် စေသည်ဟု ရှင်းပြပါ။

အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း (ပြန်လည်ဆန်းစစ်ခြင်း)

သင်၏ကျောင်းသားများက အောက်ပါမေးခွန်းများကို ဖြေဆိုစေမည်။

- ၁။ အခြားနို့တိုက်သတ္တဝါများနှင့် မတူညီသောပရိုင်းမိတ်များ၏ ထူးခြားသော လက္ခဏာအချို့ အကြောင်းဆွေးနွေးပါ။
- ၂။ လူစီ(ပရိုင်းမိတ်)ကို ဖော်ထုတ်တွေ့ရှိမှု၏ အရေးပါပုံကို ဆွေးနွေးပါ။
- ၃။ DNA ၏ ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ (စကြာဝဠာလုံးဆိုင်ရာ) ထူးခြားမှုကိုဆွေးနွေးပြီး ဤမော်လီကျူး ဖွဲ့စည်းပုံ အချက်အလက်များကို မိသားစု ဆွေစဉ်မျိုးဆက်ဇယား (family tree) ရေးဆွဲရာတွင် မည်ကဲ့သို့ အသုံးပြုနိုင်ပုံကိုရေးသားပါ။
- ၄။ ကြီးမားမတ်စောက်သော ချိုင့်ဝှမ်းချောက်ကမ်းပါးကြီးများ ဖြစ်ပေါ်လာစေသည့် ဘူမိဗေဒ ဆိုင်ရာဖြစ်စဉ်များနှင့် နောက်ဆက်တွဲအကြောင်းအရာများကိုဆွေးနွေး ပါ။
- ၅။ လူသားတို့၏ အပြုအမူသည် အခြားတိရစ္ဆာန်များ၊ သတ္တဝါများ၏ အပြုအမူနှင့် မည်သို့ခြားနား ကြောင်းကိုရှင်းပြပါ။
- ၆။ ပရိုင်းမိတ် ကျောက်ဖြစ်ရုပ်ကြွင်းများသည် အဘယ်ကြောင့်ရှားပါးရသနည်း။

ဇယား ၄.၃၇။ “လူသားတို့၏ ဘိုးဘေးဘီဘင်များ” သင်ခန်းစာအစီအစဉ်အတွက် ဆရာ၏ အကဲဖြတ် သုံးသပ်မှုဆိုင်ရာ မေးခွန်းများ

မေးခွန်း	မေးခွန်းမေးရသည့် အကြောင်းပြချက်
၁။	
၂။	
၃။	
၄။	
၅။	

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၂)။ ဆရာ၏အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှုအတွက် မေးခွန်းများကို စီစဉ် ရေးသားခြင်း

ဤသင်ယူမှုလုပ်ငန်း၏ရည်ရွယ်ချက်သည် ဆရာက အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှုအတွက် မေးခွန်း များကို စီစဉ်ရေးသားခြင်းဖြင့် သင်ခန်းစာအစီအစဉ်ကို ပြည့်စုံစေရန်ဖြစ်သည်။

ဤလုပ်ငန်းကို အုပ်စုလိုက် ဆောင်ရွက်ရန် ဖြစ်သည်။ ထိုကျောင်းသားအုပ်စုများသည် သင်ခန်းစာ (၄.၆.၁) ၏ သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၄) သင်ခန်းစာတစ်ခု၏ ပြန်လည်ဆန်းစစ်မှုအပိုင်းကို ရေးသားလုပ်ဆောင်ခဲ့သော ကျောင်းသားအုပ်စုပင်ဖြစ်သည်။ ယခုလုပ်ငန်းတွင် သင်ခန်းစာတစ်ခုအတွက် ဆရာက အကဲဖြတ်သုံးသပ်နိုင်မည့် မေးခွန်းများကို ဆွေးနွေးကြရမည်။

ဝင်ရိုးစွန်းဒေသအကြောင်း ရေးသားခဲ့သော သင်ခန်းစာ၏မိတ်ဆက် နိဒါန်းပိုင်း၊ ကိုယ်ထည်ပိုင်းနှင့် ပြန်လည်ဆန်းစစ်မှု အပိုင်းတို့ကို ဖတ်ရှုလေ့လာပါ။ ထို့နောက် ဆရာက သင်ခန်းစာကို အကဲဖြတ်သုံးသပ်နိုင်ရန် မေးရမည့်မေးခွန်းများကို အုပ်စုအတွင်း၌ ဉာဏ်ဖွင့်ဆွေးနွေးပါ။ ဆရာအကဲဖြတ်မှုအတွက် စဉ်းစားဖွယ်အချက်အလက်များ (အထက်တွင်ပေးထားခဲ့ပြီးဖြစ်သည်) ကိုအသုံးပြု၍ မေးခွန်းများပြုစုပါ။ အုပ်စုအလိုက် ဆရာအကဲဖြတ်သုံးသပ်မှုပေးနိုင်မည့် မေးခွန်း (၅) ခုကို သင်ရထားသော သင်ခန်းစာနှင့်ဆီလျော်စွာ ရေးသားပြုစုပြီး ဇယား (၄.၃၈) တွင် ထည့်သွင်းရေးသား ပေးပါ။ ထို့နောက် မေးခွန်းတစ်ခုစီမှ သင်တို့ရရှိလာသော အချက်အလက်အမျိုးအစားကို ဖော်ပြပြီး ထိုအချက်အလက်များသည် သင်တို့၏ အနာဂတ်ကာလ သင်ကြားသင်ယူမှုတွင် မည်သို့အထောက်အပံ့ ဖြစ်စေမည်ကို ရေးသားပါ။ သင်တို့ဆရာက အုပ်စုများကို ပြန်လည်ပေါင်းစည်းပြီး အတန်းဖွဲ့ကာ ဤလုပ်ငန်းကို အတန်းတွင်း၌ ဆွေးနွေးစေလိမ့်မည်။

ဇယား ၄.၃၈။ ဝင်ရိုးစွန်းဒေသသင်ခန်းစာအတွက် ဆရာက အကဲဖြတ်သုံးသပ်နိုင်ရန် မေးခွန်းများကို စီစဉ်ရေးသားခြင်း

မေးခွန်း	မေးခွန်းမှရသော အချက်အလက်နှင့် အနာဂတ် သင်ကြားမှုသင်ယူမှုတွင် မည်သို့ပံ့ပိုးနိုင်ပုံ
၁။	
၂။	

မေးခွန်း	မေးခွန်းမှရသော အချက်အလက်နှင့် အနာဂတ် သင်ကြားမှုသင်ယူမှုတွင် မည်သို့ပံ့ပိုးနိုင်ပုံ
၃။	
၄။	
၅။	

ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန်မေးခွန်းများ

- ၁။ သင်ခန်းစာအစီအစဉ်/ သင်ပြမှုပုံစံတွင်ပါရှိသော ဆရာ၏ အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှု အပိုင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အဘယ်နည်း။
- ၂။ ဆရာ၏အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှုအပိုင်းကို သင်ခန်းစာပြီးဆုံးမှသာ ဖြည့်သွင်းရသည်မှာ အဘယ်ကြောင့်နည်း။

အခန်းဆုံးအနှစ်ချုပ်

အဓိကအချက်များ

- ကောင်းမွန်စွာ အစီအစဉ်ပြင်ဆင်ထားသော သင်ခန်းစာများက ဆရာများကို သာမက ကျောင်းသားများကိုပါ အကျိုးကျေးဇူးပြုနိုင်သည်။ ဆရာများအား လမ်းကြောင်းမှန်ကန်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်စေပြီး သင်ခန်းစာ၏ရည်ရွယ်ချက်များကို ရရှိစေသည်။ ကျောင်းသားများက သင်ယူမှုရလဒ်များကို သတိပြုသိရှိလာကြပြီး အတွေးအခေါ်ပြည့်ဝစွာ စနစ်တကျစီစဉ်ဖွဲ့စည်းထားသည့် သင်ယူမှုကို အတွေ့အကြုံရရှိစေသည်။
- သင်ခန်းစာများတွင် ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံ တို့ရှိကြသည်။ ၎င်းတို့က သတ်မှတ်ထားသော သင်ယူမှုရည်မှန်းချက် (ပန်းတိုင်) များကို ပြသပြီး သင်ယူမှုပြီးစီးရန် စာသင်ချိန်အနည်းဆုံးတစ်ချိန်ဖြစ်စေ (သို့မဟုတ်) စာသင်ချိန် အမြောက်အမြားကို ဖြစ်စေလိုအပ်သည်။
- ဤစာသင်နှစ်တွင် အဆင့် (၁၂) ဆင့်ပါသော ဒုတိယနှစ်သင်တန်း သင်ခန်းစာ အစီအစဉ်/သင်ပြမှုပုံစံကို သင်တို့အသုံးပြုရမည်။ ထိုအစီအစဉ်က သင်ခန်းစာ စီစဉ်ပြင်ဆင်ခြင်း၊ သင်ကြားပို့ချခြင်းနှင့် သင်ခန်းစာကို အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း တို့ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် အဆင့် (၁၂) ဆင့်ပါသော ဖြစ်စဉ်တစ်ခုကို အသုံးပြုထားသည်။

- ၁။ သင်ခန်းစာအကြောင်းအရာ (သို့မဟုတ်) အမည်- သင်ခန်းစာ၏ခေါင်းစဉ်/အမည်ကို ဆုံးဖြတ်ပါ။
- ၂။ ကျောင်းသားများအကြောင်းကိုသိရှိခြင်း - ကျောင်းသားများသိရှိပြီးသော အကြောင်းအရာများနှင့် သူတို့ လုပ်ဆောင်နိုင်သည်များကို စဉ်းစားခြင်း၊ ကျောင်းသားတစ်ဦးစီ၏ လိုအပ်ချက်နှင့် ပတ်သက်၍ သင်သိရန်လိုသည်တို့ကို စဉ်းစားခြင်း။
- ၃။ သင်ခန်းစာ၏ ရည်ရွယ်ချက်များ - ဤအဆင့်ကသင်ခန်းစာ၏ ရည်ရွယ်ချက်များကို သတ်မှတ်ပေးသည်။

- ၄။ သင်ယူမှုရလဒ်များ - သင်ခန်းစာပြီးဆုံးချိန်၌ ကျောင်းသားများမည်သည် တို့ကို သိရှိသွားလိမ့်မည်နှင့် မည်သည်တို့ကို လုပ်ဆောင်တတ်မည်ကို သတ်မှတ်ပေးခြင်း သတ်မှတ်ရာတွင် SMART သင်ယူမှုရလဒ်ရေးဆွဲမှု အညွှန်းဘောင်ကိုအသုံးပြုခြင်း။
- ၅။ အောင်မြင်မှုစံများ - ကျောင်းသားများက သင်ယူမှုရလဒ်များရရှိသွားသည့် အခါ သင်နှင့် ကျောင်းသားများက မည်သို့ သိနိုင်ပုံကို ဖော်ပြခြင်း(ပြောင်းလဲ သွားသော အပြုအမူ)။
- ၆။ ချဉ်းကပ်သင်ကြားနည်း - သင်ခန်းစာကို ဆရာဗဟိုပြုကျောင်းသား ဗဟိုပြုနှင့် နှစ်မျိုး ပေါင်းစပ်ချဉ်းကပ်မှု/မည်သည့် ချဉ်းကပ်မှုကို အသုံးပြု သည်ဟုဖော်ပြခြင်း။
- ၇။ သင်ကြားသင်ယူမှုနည်းဗျူဟာများ - မည်သည့်နည်းဗျူဟာများကို သုံးမည်ဟု ဖော်ပြခြင်း။ ဥပမာ - စူးစမ်းလေ့လာမှု အခြေပြု (သို့မဟုတ်) စီမံချက်အခြေပြုချဉ်းကပ်မှုများ (သို့မဟုတ်) ဆရာဦးဆောင်မှုဖြင့် သင်ယူ မှုစသည်များ။
- ၈။ သင်ကြားသင်ယူမှု နည်းလမ်းများနှင့် နည်းစနစ်များ - အသုံးပြုမည့် နည်းလမ်းများနှင့် နည်းစနစ်များကို သတ်မှတ်ပေးခြင်း၊ ဥပမာ - မေးခွန်း ပေးခြင်း၊ ဉာဏ်ဖွင့်ဆွေးနွေးခြင်း တည်ဆောက်သင်ယူခြင်း၊ တွေး-တွဲ- မှု ဝေနည်းကိုအသုံးပြုခြင်းနှင့် မေးခွန်းမေးခြင်းနည်း ဥပဒေများ။
- ၉။ သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများနှင့်ရင်းမြစ်များ - သင်ခန်းစာထိရောက်စွာ သင်ကြားနိုင်ရန်အတွက် သင်လိုအပ်မည့်အရာများကို သတ်မှတ်ပေးခြင်း၊ ပစ္စည်းများနှင့် မည်သည့်ရင်းမြစ်များကို လိုအပ်မည်ဟု သတ်မှတ်ခြင်း။ ဥပမာ - ပန်းချီ၊ ဓာတ်ပုံ၊ ရုပ်ပုံကားချပ်များ၊ အသံသွင်းတိတ်ခွေများနှင့် နည်းပညာအမျိုးမျိုးကို ပေါင်းစပ်အသုံးပြုခြင်း။
- ၁၀။ သင်ခန်းစာအစီအစဉ်ရေးဆွဲမှုတစ်ခုတွင် ပါဝင်သော အဆင့်များ - မိတ်ဆက်ခြင်း၊ ကိုယ်ထည်ပိုင်းနှင့် ပြန်လည်ဆန်းစစ်ခြင်း - မိတ်ဆက်ခြင်း၊ ကိုယ်ထည်ပိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ပြန်လည်ဆန်းစစ်ခြင်း အဆင့်တစ်ခုစီ အတွက် ဆရာလုပ်ငန်း ကျောင်းသားလုပ်ငန်း စသည့်တို့ကို အချိန်ကိုက် ပြီးစီးမှုအတွက် ဆုံးဖြတ်သတ်မှတ်ထားခြင်း။

၁၁။ လိုအပ်ချက်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်မှု - ကျောင်းသားများ၏ လိုအပ်ချက်များကို တုံ့ပြန်ဖြည့်ဆည်းပေးရန် သင်ကြားမှုနှင့် သင်ယူမှုများကို လိုအပ်ချက်အလိုက် သင်မည်သို့ ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်မည်ကို စဉ်းစားခြင်း။

၁၂။ ဆရာ၏ အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှု - သင်ခန်းစာကို သင်ကြားပြီးသောအခါ အကဲဖြတ်သုံးသပ်ရန် မေးခွန်းများကို စီစဉ်ပြင်ဆင်ခြင်း သင်ခန်းစာက ဆရာတတ်ကျွမ်းမှု စံသတ်မှတ်ချက် အညွှန်းဘောင်ထံမှ မည်သည့် လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်မည်ကို ဖော်ပြခြင်း။

- မြန်မာနိုင်ငံ အခြေခံပညာ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းကို အောက်ပါစာရွက်စာတမ်းပုံစံများဖြင့် တင်ပြထားသည်။
 - ဆရာများ သင်ခန်းစာကို သင်ကြားပို့ချရာတွင် ကူညီပံ့ပိုးနိုင်ရန် ဆရာလမ်းညွှန်စာအုပ်များ
 - ဘာသာရပ်အလိုက် သင်ရိုးမာတိကာ
 - စာသင်နှစ်တစ်နှစ်တာအတွက် သင်ရိုးလျာထားခွဲဝေမှု အစီအစဉ်
 - နမူနာသင်ခန်းစာအစီအစဉ်များ (သင်ပြမှုပုံစံ)
- သင်တို့၏လက်တွေ့တန်းပြသင်ကြားခြင်း အစီအစဉ်များက သင်တို့အတွက် ပညာရေးဆိုင်ရာ အခင်းအကျင်းမျိုးစုံတို့တွင် အတွေ့အကြုံရစေသည်။ သို့တိုင်အောင် သင်တို့အား သင်ကြားမှုနှင့် သင်ယူမှုဆိုင်ရာဖြစ်စဉ်၏ ကဏ္ဍအသီးသီးတို့ကို ပိုမိုနားလည် သဘောပေါက်စေရန် အထောက်အကူပြုဖြစ်စေမှုအတွက် ပညာရေးဘာသာရပ်၌ စိတ်ကူးဖြင့် မှန်းဆပုံဖော်ထားသော စာသင်ခန်းများကို မိတ်ဆက်ပေးခဲ့ပါသည်။ သင်တို့၏ ဆရာအတတ်ပညာဆိုင်ရာ စွမ်းရည်များဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် နားလည်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေရန် ရည်ရွယ်၍ ဆောင်ရွက်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။

- စိတ်ကူးဖြင့် မှန်းဆပုံဖော်ထားသော စာသင်ခန်း (၄) မျိုးမှာ -
 - မြို့ပြဒေသမှ အစိုးရ ကျောင်းတစ်ကျောင်း
 - မြို့ပြဒေသမှ ပုဂ္ဂလိက/ကိုယ်ပိုင်ကျောင်းတစ်ကျောင်း
 - ကျေးလက်ဒေသမှ အစိုးရကျောင်းတစ်ကျောင်း
 - ကျေးလက်ဒေသ ဝေးလံခေါင်သီသော နေရာမှ ကျောင်းတစ်ကျောင်း

- အခန်း (၄) တွင် ကျွန်ုပ်တို့က မြို့ပြဒေသမှ အစိုးရကျောင်းတစ်ကျောင်းကို အောက်ပါ ကဏ္ဍများအလိုက် လေ့လာထားသည်။
 - သင်ယူမှုအခြေအနေဆိုင်ရာခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာလေ့လာမှု - ထိုလေ့လာမှုက သင်တို့အား ကျောင်းစာသင်ခန်း၊ ပထဝီဝင်အနေအထားအရ တည်နေရာ၊ ကျောင်းသားချင်း၊ မိသားစုများနှင့် ရပ်ရွာလူထုတို့အကြောင်း သတင်းအချက်အလက်များကို သိရှိစေသည်။
 - ဆရာနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှု
 - အတန်းထဲမှ ကျောင်းသားအချို့၏ သင်ယူမှုဆိုင်ရာ အဓိကကျသော အကြောင်းအရာအချက်အလက်ဖော်ပြချက်များ (သင်ယူမှုအကြောင်းအရာ မှတ်တမ်း) (Learner Profiles)

အခန်းဆုံးပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားခြင်း

- ဒုတိယနှစ်သင်တန်းမှ သင်ခန်းစာအစီအစဉ်/ သင်ပြမှုပုံစံ (Lesson plan template) ၏ အဆင့် (၁၂) ဆင့်မှာ မည်သည်တို့ဖြစ်ကြသနည်း။
- သင်ခန်းစာအစီအစဉ်သည် ဆရာများအတွက် တတ်ကျွမ်းမှုစံသတ်မှတ်ချက် အညွှန်းဘောင်(TCSF) နှင့် မည်သို့ဆက်စပ်မှုရှိသနည်း။
- သင်၏ သင်ခန်းစာအကြောင်းအရာ နားလည်မှုအတွက် အထောက်အပံ့ဖြစ်စေရန် မည်သည့် နည်းဗျူဟာများကို သင်အသုံးပြုနိုင်သနည်း။
- သင်၏ ကျောင်းသားများနှင့်သူတို့ထံ၌ရှိထားပြီးသော သင်ယူမှုတို့အကြောင်းနှင့် ပတ်သက်၍ မည်သည်တို့ကို သိရှိသင့်သနည်း။
- စိတ်ကူးဖြင့် မှန်းဆပုံဖော်ထားသော စာသင်ခန်းများဆိုသည်မှာ မည်သည်တို့ဖြစ်ကြသနည်း။
- သင်ခန်းစာတစ်ခု၏ သင်ပြမှုပုံစံရေးဆွဲရန်အတွက် စိစစ်ရွေးချယ်ထည့်ရမည့် အပိုင်းမှာ မည်သည်တို့ဖြစ်ပါသနည်း။
- သင်ယူမှုရလဒ်များကိုသင်မည်သို့ရေးသားမည်နည်း။
- ချဉ်းကပ်သင်ကြားနည်းများ၊ သင်ကြားသင်ယူမှုနည်းဗျူဟာများ၊ နည်းလမ်းများ၊ နည်းစနစ်များ၊ သင်ထောက်ကူပြုပစ္စည်းများနှင့် ရင်းမြစ်များ အတွက် ဥပမာများ ပေးပါ။
- သင်ခန်းစာတစ်ခု၏ မိတ်ဆက်ခြင်းအပိုင်း၊ ကိုယ်ထည်အပိုင်းနှင့် ပြန်လည်ဆန်းစစ်ခြင်း အပိုင်းတွင် မည်သည့်တို့ ပါဝင်သနည်း။
- ဆရာ၏ အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှုတွင် အသုံးပြုနိုင်မည့် မေးခွန်းများကို သင်မည်ကဲ့သို့ စီစဉ် ပြင်ဆင်မည်နည်း။

ဆက်လက်ဖတ်မှတ်စရာများ

၄.၂။ သင်ခန်းစာခေါင်းစဉ်

McEwan, E.K. (n.d.). Teach the Seven Strategies of Highly Effective Readers. *AdLit.org*. Retrieved from <http://www.adlit.org/article/19844/>

၄.၄။ သင်ခန်းစာ၏ရည်ရွယ်ချက်များ၊ သင်ယူမှုရလဒ်များနှင့် အောင်မြင်မှုစံများ

Dyer, K. (2018, 29 March). What you need to know when establishing success criteria in the classroom. *Teach. Learn. Grow*. Retrieved from <https://www.nwea.org/blog/2018/what-you-need-to-know-when-establishing-success-criteria-in-the-classroom/>

၄.၅။ ချဉ်းကပ်သင်ကြားနည်းများ၊ သင်ကြားသင်ယူမှုနည်းဗျူဟာများ၊ သင်ကြားသင်ယူမှု နည်းလမ်းများနှင့် နည်းစနစ်များ၊ သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများနှင့် ရင်းမြစ်များ

Luke, A. (2014). *ALEA Hot Topic: On Explicit and Direct Instruction*. Queensland University of Technology, Australia. Retrieved from <https://www.alea.edu.au/documents/item/861>

၄.၆။ သင်ခန်းစာ သင်ကြားနေစဉ်

Gerstein, J. (2016, 27 April). Helping your students learn to reflect on their learning. *teachthought*. Retrieved from <https://www.teachthought.com/learning/helping-students-learn-reflect-learning/>

၄.၇။ သင်ခန်းစာ သင်ကြားပြီးနောက်

Morris, S. (2019). Reflection as Learning and Teaching. *Canvas*. Retrieved from <https://canvas.instructure.com/courses/612829/pages/heres-what-to-do-on-saturday>

အခန်း ၅

ပညာရေးစိတ်ပညာ

ဤအခန်းသည် သင်တို့ ပထမနှစ်သင်တန်းက သင်ယူခဲ့သော ပညာရေးစိတ်ပညာ မိတ်ဆက်မှု၏ နောက်ဆက်တွဲဖြစ်သည်။ ပညာရေးစိတ်ပညာသည် စိတ်ပညာ၏ ဘာသာရပ်ခွဲတစ်ခု ဖြစ်ပြီး လူတို့သင်ယူလေ့လာမှုကို ဆန်းစစ်သော ဘာသာရပ်ဖြစ်ပါသည်။ ဤပညာရပ်သည် ၁၈၀၀ ခုနှစ်များတွင် စတင်ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် သင်ယူမှုကို လွှမ်းမိုးနေသော အကြောင်းရင်းများကို လူတို့က စတင်လေ့လာစပြုလာကြ၍ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုစဉ်က အစပြု၍ သုတေသနလုပ်ငန်း အများအပြားကို ဆောင်ရွက်လာကြပြီးနောက် ပညာရေး စိတ်ပညာ၏ ဘာသာရပ်ခွဲ အမြောက်အမြားလည်း ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ကြသည်။ ပညာရေးစိတ်ပညာ၏ အဓိကနယ်ပယ် (၄) ခု အကြောင်းကို သင်တို့လေ့လာခဲ့ကြပြီး ဖြစ်သည်။

- အပြုအမူဆိုင်ရာ ရှုထောင့်
- သိမှုဖွံ့ဖြိုးလာပုံအဆင့်ဆင့်နှင့် သက်ဆိုင်သော ရှုထောင့်
- သိမှုဆိုင်ရာ ရှုထောင့်
- အသိပညာ တည်ဆောက်မှုဆိုင်ရာ ရှုထောင့်တို့ ဖြစ်ကြသည်။

ဆက်လက်၍ လှုံ့ဆော်မှု၊ လူမှုစိတ်ခံစားမှုဆိုင်ရာကျန်းမာပျော်ရွှင်မှုနှင့် ဉာဏ်ရည်အထွေထွေ၏ သဘောတရားအကြောင်း သင့်ကို ထပ်မံ မိတ်ဆက်ပေးမည် ဖြစ်သည်။

ဒုတိယနှစ်သင်တန်းတွင် ယခင်နှစ်ကလေ့လာခဲ့သော ပညာရေးစိတ်ပညာနယ်ပယ် (၄) ခုကို ပြန်လှန်လေ့လာမည်။ ထို့နောက်မှ ဦးနှောက်ထဲ၌ အချက်အလက်များကို အဆင့်ဆင့် ချိတ်ဆက် ပြုပြင်စီစဉ်ခြင်းပုံစံ (Information Processing Model) နှင့် ပဉ္စမမြောက်နယ်ပယ် ဖြစ်သော လူသာပဓာန စိတ်ပညာနယ်ပယ်ရှုထောင့်တို့ကိုလည်း လေ့လာသင်ယူရမည်။

သင်ယူရန်ချဉ်းကပ်ရာတွင် လူသာပဓာနရှုထောင့်မှ ချဉ်းကပ်သည့်အခါ သင်တို့က မာ့စ်လို၏ သီအိုရီများကို ဆက်လက်လေ့လာ စူးစမ်းရမည့်အပြင် ကားလ်ရော်ဂျာစ်၏ ဆောင်ရွက်ချက် များကို လေ့လာရမည်။ ထို့နောက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သင်ယူမှု နည်းဗျူဟာများ (Collaborative learning strategies) နှင့် ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သင်ယူမှု နည်းဗျူဟာ များ (Cooperative learning strategies) အကြောင်းများကို ပို၍ အကျယ်တဝင့် နားလည်စေမည် ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် သင်တို့အား အကောင်းမြင်တတ်မှုကို ဦးစားပေးလေ့လာသောစိတ်ပညာ (Positive psychology) နှင့် မိတ်ဆက်ပေးပြီး ပညာရေး နယ်ပယ်တွင် ၎င်းအားမည်သို့အသုံးပြုနိုင်ပုံကိုပါ လေ့လာရမည်။ နောက်ဆုံး၌ လူမှုစိတ်ပိုင်း ဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုအကြောင်းကို လေ့လာပြီး ၎င်းကို မူလတန်းကျောင်းနှင့် အလယ်တန်းကျောင်း များ၌ အသုံးပြုနိုင်ပုံကိုပါ စူးစမ်းလေ့လာစေမည် ဖြစ်ပါသည်။

မျှော်မှန်းထားသောသင်ယူမှုရလဒ်များ

ဤအခန်းကို သင်ယူပြီးချိန်တွင် သင်သည် -

- သင်ကြား၊ သင်ယူမှု အခြေအနေအမျိုးမျိုးတို့တွင် ပညာရေးစိတ်ပညာ၏ အရေးပါမှုကို ဆွေးနွေးတတ်မည်။
- ပညာရေးစိတ်ပညာ၏ အဓိကကျသော နယ်ပယ်များကို အနှစ်ချုပ်ဖော်ပြ တတ်မည်။
- စာသင်ခန်းတွင်း လက်တွေ့သင်ကြားမှုများအတွက် ပညာရေးစိတ်ပညာ ၏ သွယ်ဝိုက် ရည်ညွှန်းမှု (သွယ်ဝိုက်အသုံးပြုနိုင်မှု) များကို သတ်မှတ် ဖော်ထုတ်တတ်မည်။
- စာသင်ခန်းတွင်း လက်တွေ့သင်ကြားမှု ဇာတ်လမ်းဖြစ်ရပ်တစ်ခုတွင် ဦးနှောက်ထဲ၌ အချက်အလက်များကို အဆင့်ဆင့်ချိတ်ဆက် ပြုပြင်စီစဉ် ခြင်းပုံစံ (Information Processing Model) ကို အသုံးပြုတတ်မည်။
- အလယ်တန်းကျောင်းသားများ၏ မှတ်ဉာဏ်ကို အထောက်အပံ့ပြုနိုင်မည့် နည်းဗျူဟာများကို အကဲဖြတ်သုံးသပ်တတ်မည်။

- လူသာပဓာနထားသည့် သင်ယူမှုဆိုင်ရာ ချဉ်းကပ်နည်းများကို အဓိပ္ပာယ် သတ်မှတ် ပြတတ်မည်။
- လူသာပဓာနချဉ်းကပ်နည်းများက မူလတန်း သင်ရိုးညွှန်တမ်းတွင်ပါဝင် သော မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဗလငါးတန်ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် မည်သို့ချိတ်ဆက်နေသည် ကို ရှင်းပြတတ်မည်။
- လက်ရှိ လိုအင်အဆင့် (၈) ဆင့်ကို စာရင်းပြုစုပြီး ရှင်းလင်း ပြတတ်မည်။
- အလယ်တန်းကျောင်းသားများ၏ အခြေခံလိုအပ်ချက်များကို ပြည့်စုံစေပြီး သူတို့၏ သင်ယူမှု ရည်မှန်းချက်များကို ရရှိနိုင်စေရန် ကူညီထောက်ပံ့မှုပြု နိုင်သည့် နည်းဗျူဟာများကို ဖော်ပြတတ်မည်။
- ဆရာ့ညွှန်ကြားမှုမဲ့ သင်ကြားခြင်း (Non-Directive Teaching) အကြောင်း ကို အဓိပ္ပာယ် သတ်မှတ်ပြတတ်မည်။
- ကားလ်ရော်ဂျာစ်၏ သင်ယူမှု သဘောတရား (၁၀) ချက်ကို ဖော်ပြတတ် မည်။
- (ကျောင်းသားများ၏) သင်ယူမှုကို ထိရောက်စွာ ကူညီလမ်းညွှန်ပေးနိုင် သည့် ကူညီလမ်းညွှန်သူ (ဆရာ) တစ်ဦး၏ အရည်အသွေးများအကြောင်း ကို ဆွေးနွေး တင်ပြတတ်မည်။
- ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သင်ယူမှု (Co-operative learning) နှင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်သင်ယူမှု (Collaborative Learning) ကို ခွဲခြားသိရှိလာမည်။
- အလယ်တန်းကျောင်းသားများအတွက် ပူးပေါင်းပါဝင် လုပ်ဆောင်သင်ယူ မှုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် သင်ယူမှု လုပ်ငန်းများကို ဖန်တီးတည်ဆောက် တတ်မည်။
- ပညာရေးနယ်ပယ်တွင် အသုံးပြုသည့် အကောင်းမြင်တတ်မှုကို ဦးစားပေး သော စိတ်ပညာ (Positive psychology) ကို အဓိပ္ပာယ် သတ်မှတ် ဖော်ပြ တတ်မည်။
- သင်တို့လက်ရှိကျွမ်းဝင်ပြီးဖြစ်နေသော ကျောင်းအနေအထားတွင် အကောင်းမြင်တတ်မှုကို ဦးစားပေးလေ့လာသော ပညာရေးဆိုင်ရာ လက်တွေ့ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်မှု အညွှန်းဘောင်ကို မည်သို့ အသုံးပြုနိုင် ကြောင်းကို ဆွေးနွေးတင်ပြတတ်မည်။

- မူလတန်းကျောင်းနှင့် အလယ်တန်းကျောင်းများတွင် လက်တွေ့အသုံးချ နိုင်သော လူမှုစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့်များကို ဖော်ပြတတ်မည်။
- ကြိုးစားအားထုတ်မှုနှင့် သိမ်ငယ်မှုတို့ ဒွန်တွဲလွန်ဆွဲနေသော အသက် (၅) နှစ်မှ (၁၃) နှစ်ကြား အသက်အရွယ်အုပ်စုမှ ကျောင်းသားများနှင့် ကိုယ်ပိုင် လက္ခဏာ တည်ဆောက်မှုနှင့် လုပ်ဆောင်ရမည့်အခန်းကဏ္ဍ မကွဲပြားမှု တို့ဒွန်တွဲလွန်ဆွဲနေသော အသက် (၁၃) နှစ်မှ (၂၁) နှစ်ကြား အသက်အရွယ် အုပ်စုမှ ကျောင်းသားများကို ကူညီပံ့ပိုးပေးနိုင်မည့် နည်းလမ်းများကို ဆွေးနွေးတတ်မည်။

ရရှိသွားမည့် တတ်ကျွမ်းမှုများ

- (က) (၁.၁) ကျောင်းသားများ၏ အသက်အရွယ်၊ ဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့်နှင့် လိုက်လျောညီထွေ စွာ မည်သို့သင်ယူကြသည်ကို နားလည်သဘောပေါက်ကြောင်း ပြသသည်။
- (က) (၂.၁) သင်ကြားသင်ယူမှုဆိုင်ရာ နည်းဗျူဟာအမျိုးအမျိုးနှင့် ရင်းမြစ်အမျိုးအမျိုး ကို ဆီလျော်စွာ အသုံးပြုနိုင်မှုအား နားလည်သဘောပေါက်ကြောင်း ပြသသည်။
- (ခ) (၁.၁) ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ အသိပညာများနှင့် အကြောင်းအရာများကို ရှင်းလင်းစွာ နှင့် ကလေးများအား ကိုယ်ရောစိတ်ပါ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုရှိအောင် သင်ကြားနိုင်စွမ်းရှိ ကြောင်း ပြသည်။
- (ဂ) (၁.၂) ဆရာအဖြစ် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုရာတွင် မိမိ၏ လက်တွေ့သင်ကြား မှုများအား လွှမ်းမိုးနေသော နောက်ခံစိတ်ကူး၊ အတွေးအခေါ်များကို နားလည်ကြောင်း ပြသသည်။
- (ဂ) (၃.၂) ကျောင်းသားများ၏ မတူကွဲပြားသော ခြားနားချက်များကို လေးစားပြီး ကျောင်းသား အားလုံး မိမိတို့၏ စွမ်းရည်အလိုက် သင်ယူနိုင်သည်ဟူသော ယုံကြည်မှု သဘောထားကို ဖော်ပြသည်။

အဓိက အသုံးအနှုန်းများ

အပြုအမူတစ်ခု၏ ရှေ့-လယ်-နောက်အစဉ် (Antecedent-Behaviour-Consequence) (ABC)၊ လက်တွေ့အသုံးချ အပြုအမူ ဆိုင်ရာခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ လေ့လာမှု (Applied Behaviour Analysis)၊ အပြုအမူဆိုင်ရာရှုထောင့် (Behavioural Perspective)၊ သိမှုဆိုင်ရာရှုထောင့် (Cognitive perspective)၊ အသိပညာတည်ဆောက်မှုဆိုင်ရာရှုထောင့် (Constructivist perspective)၊ သိမှုဖွံ့ဖြိုးလာပုံအဆင့်ဆင့်နှင့်သက်ဆိုင်သောရှုထောင့် (Developmental perspective)၊ ပညာရေးစိတ်ပညာ (Educational Psychology)၊ လူသာပဓာနရှုထောင့် (Humanist perspective)၊ ဦးနှောက်ထဲ၌ အချက်အလက်များကို အဆင့်ဆင့်ချိတ်ဆက် ပြုပြင်စီစဉ်ခြင်းပုံစံ (Information Processing Model)၊ အဆင့်မြင့် တွေးခေါ်မှုဖြစ်စဉ်များ (Metacognitive processes)၊ ညွှန်ကြားမှုမဲ့သင်ကြားခြင်း (Non-Directive Teaching)၊ ခိုင်မြဲသော တုံ့ပြန်မှုရစေသည့် အပြုအမူပုံသွင်းခြင်း (Operant Conditioning)၊ ဆွဲဆောင်သိမ်းသွင်းသောသဘောတရား (Premack Principle)၊ စိတ်ပညာဆိုင်ရာ တည်ဆောက်မှု (Psychological Constructivism)၊ လူမှုစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှု (Psychosocial development)၊ လူမှုဆက်ဆံရေးဆိုင်ရာ တည်ဆောက်မှု (Social Constructivism)

၅.၁။ ပညာရေးစိတ်ပညာအကြောင်း

နားလည်သဘောပေါက်မှု ဖွံ့ဖြိုးစေခြင်း

ပညာရေးနယ်ပယ်များနှင့် စိတ်ပညာဘာသာရပ်တို့ကို ပေါင်းစပ်ထားသော ပညာရေး စိတ်ပညာသည် သင်ကြားမှု သင်ယူမှုဖြစ်စဉ်တွင် အရေးပါသော အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်နေသည်။ ထိုပညာရပ်က လူတို့မည်သို့သင်ယူပြီး၊ သူတို့သင်ယူပြီးသောအရာများကို မည်သို့မှတ်မိကြသည်ကို လေ့လာထားသော ပညာရပ် ဖြစ်သည်။ ဤအခန်းတွင် ပထမနှစ်သင်တန်း လေ့လာ သင်ယူခဲ့စဉ်က မိတ်ဆက်ပေးခဲ့သော ပညာရေးစိတ်ပညာနယ်ပယ် (၄) ခုကို ဆက်လက် လေ့လာသင်ယူကြမည်။

- အပြုအမူဆိုင်ရာ ရှုထောင့် (Behavioural perspective)
- သိမှုဖွံ့ဖြိုးလာပုံအဆင့်ဆင့်နှင့်သက်ဆိုင်သောရှုထောင့် (Developmental perspective)
- သိမှုဆိုင်ရာ ရှုထောင့် (Cognitive perspective) နှင့်
- အသိပညာ တည်ဆောက်မှုဆိုင်ရာရှုထောင့် (Constructivist perspective) တို့ကို ဆက်လက်လေ့လာမည်။

၎င်းတို့ကို လေ့လာပြီးနောက် ပညာရေးစိတ်ပညာ၏ သဘောတရားများကို စာသင်ခန်းတွင် မည်သို့အသုံးပြုနိုင်ကြောင်းကို ဆန်းစစ်လေ့လာမည် ဖြစ်သည်။

၅.၁.၁။ ပညာရေးစိတ်ပညာ၏ အရေးပါမှု

ဤသင်ခန်းစာကို စာသင်ချိန် (၃) ချိန်စာ သင်ယူရမည် ဖြစ်သည်။

မျှော်မှန်းထားသော သင်ယူမှုရလဒ်များ

ဤသင်ခန်းစာကို သင်ယူပြီးချိန်တွင် သင်သည် -

- သင်ကြား၊ သင်ယူမှု အခြေအနေအမျိုးမျိုးတို့တွင် ပညာရေးစိတ်ပညာ၏ အရေးပါမှုကို ဆွေးနွေးတတ်မည်။
- ပညာရေးစိတ်ပညာ၏ အဓိကကျသော နယ်ပယ်များကို အနှစ်ချုပ်ဖော်ပြ တတ်မည်။
- စာသင်ခန်းတွင်း လက်တွေ့သင်ကြားမှုများအတွက် ပညာရေးစိတ်ပညာ ၏ သွယ်ဝိုက် ရည်ညွှန်းမှု (သွယ်ဝိုက်အသုံးပြုနိုင်မှု) များကို သတ်မှတ် ဖော်ထုတ်တတ်မည်။

ပညာရေးစိတ်ပညာ

ပထမနှစ်သင်တန်းတွင် သင်တို့အား ပညာရေးစိတ်ပညာနယ်ပယ်များနှင့် မိတ်ဆက်ပေးခဲ့ သည်။ ပညာရေးစိတ်ပညာအကြောင်း အောက်ပါတို့ကို သင်တို့သိရှိခဲ့ကြသည်။

- ပညာရေးစိတ်ပညာတွင် လူတို့သင်ယူလေ့လာပုံနှင့် အချက်အလက်/ အကြောင်း အရာများကို မည်သို့ သိုလှောင်သိမ်းဆည်းထားနိုင်ပုံကို လေ့လာခြင်း ပါဝင်သည်။
- ပညာရေးစိတ်ပညာသည် သင်ယူမှုဖြစ်စဉ်အပေါ် အာရုံစိုက်လေ့လာသည့် သဘောတရား ရေးရာနှင့် သုတေသနပြုမှုဆိုင်ရာ ဘာသာရပ်ခွဲ တစ်ခုဖြစ်သည်။
- ထိုဘာသာရပ်တွင် ဘဝသက်တမ်းတစ်လျှောက်လုံး/ ဘဝတစ်သက်တာ သင်ယူ ရသော ပညာရေးတွင် ပါဝင်နေသည့် လူမှုရေးဆိုင်ရာ၊ စိတ်ခံစားမှုဆိုင်ရာနှင့် သိမှုဆိုင်ရာ ဖြစ်စဉ်များအကြောင်း ပါဝင်သည်။

- ထိုဘာသာရပ်တွင် သင်ကြားမှုဖြစ်စဉ်၊ ကျောင်းသားရလဒ်များ၊ သင်ယူမှု၌ ကျောင်းသား/ ကျောင်းသူတစ်ဦးစီ၏ သင်ယူပုံခြားနားမှုများ၊ သင်ယူမှု ပတ်ဝန်းကျင်များ၊ ပါရမီထူးသူများနှင့် အားနည်းချွတ်ယွင်းချက်ရှိသော/ မသန်စွမ်းသော သင်ယူသူများအကြောင်း စသည့် အကြောင်းအရာ အမျိုးမျိုးတို့ ပါဝင်ကြသည်။

ပညာရေးစိတ်ပညာက ဘာသာရပ် (၂) ခု ဖြစ်သည့် ပညာရေးဘာသာရပ်နှင့် စိတ်ပညာဘာသာရပ်တို့ကို ဆက်သွယ်ပေါင်းစပ်ပေးထားသည်။

“ပညာရေးစိတ်ပညာတွင် သင်ကြားမှု သင်ယူမှု ရှုထောင့်အမျိုးမျိုးတို့အပေါ် သိပ္ပံနည်းကျ သုတေသနပြုမှုများ ပါဝင်ရုံမျှသာမက စိတ်ပညာသဘောတရားများကို ဆက်စပ်နေသော ပညာရေးအခြေအနေ အရပ်ရပ်တို့တွင် သင်ယူမှု သင်ကြားမှုအရည်အသွေး မြှင့်တင်နိုင်ရေး ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် အသုံးပြုနိုင်မည့် နည်းလမ်းများကို စူးစမ်းရှာဖွေခြင်းများလည်း ပါဝင်သည်။”^{၂၇၅}

လူတို့မည်သို့သင်ယူကြကြောင်းကို သိရှိရန်သင်ယူခြင်း (Learning about how people learn)

လူတို့ မည်သို့သင်ယူကြသည်ဆိုသော လူတို့၏ သင်ယူပုံသင်ယူနည်းကို သင်ယူခြင်းက လုပ်ငန်းခွင်အကြိုဆရာများ ဖြစ်ကြသော သင်တို့အတွက် အထောက်အကူဖြစ်စေသည်။ သင်တို့အနေနှင့် သင်တို့ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူဟန် (Learning style) နှင့် လိုအပ်ချက်များကို စတင်နားလည်စာအဆင့် ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် သင်ကြားမှုအတွက် ရွေးချယ်မှုများ ပြုရာတွင်လည်း အထောက်အကူ ဖြစ်စေသည်။ ထိုသို့သင်ယူခြင်းဖြင့် သင်ယူသူတစ်ဦးအနေနှင့် သင်၏ကိုယ်ပိုင် ဖွံ့ဖြိုးလာမှုများကို နားလည်သဘောပေါက်လာနိုင်စေပြီး သင့်အတွက် သင်ကြားမှုနှင့် သင်ယူမှုအတွေးအခေါ်များကိုလည်း ဖြည့်တင်းပေးနိုင်သည်။ “ထိရောက်အောင်မြင်မှုရှိသော သင်ကြားမှုသည် ထိရောက်စွာရွေးချယ်တတ်မှုများနှင့် ချိတ်ဆက်နေသည်။ သင်သည် ဆရာတစ်ဦးအနေနှင့် သင်ကိုယ်တိုင်အတွက်ဖြစ်စေ၊ သင်ကြားသော ဘာသာရပ် အကြောင်းအရာနှင့် ပတ်သက်၍ဖြစ်စေ၊ သင်၏ ကျောင်းသားများအတွက်ဖြစ်စေ ရွေးချယ်မှုများပြုရာတွင် ထိရောက်သော ရွေးချယ်မှုဖြစ်ရန် လိုအပ်သည်။”^{၂၇၆}

၂၇၅ Duchesne and McMaugh, 2016, p. 3.
၂၇၆ Duchesne and McMaugh, 2016, p. 7.

ဆရာက ရွေးချယ်မှုပြုရသောအရာများတွင် အောက်ပါတို့ ပါဝင်ကြသည်။

- သင်ရိုးညွှန်းတမ်း အကြောင်းအရာ
- သင်ယူမှုနှင့် သင်ကြားမှုနည်းဗျူဟာများ
- သင်ယူမှုကို စစ်ဆေးအကဲဖြတ်နည်းများ
- ကျောင်းသားများကို စိတ်ဝင်စားလာအောင် စေ့ဆော်နည်း
- ကျောင်းသားတစ်ဦးစီ၏ သင်ယူမှုလိုအပ်ချက်များကို ပံ့ပိုးပေးနည်း
- အတန်းစီမံခန့်ခွဲမှု

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၁)။ ဆရာရွေးချယ်မှုများအပေါ်ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ လက်တွေ့တန်းပြသင်ကြားခြင်းဆောင်ရွက်ရသည့်အခါ ဆရာက မည်သည်တို့ကို ရွေးချယ်ရကြောင်း သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ပေးရန်နှင့် မည်သို့ရွေးချယ်ရကြောင်းကို သိရှိစေရန် ဖြစ်သည်။

ဤလုပ်ငန်းကို တွေး-တွဲ-မျှဝေသင်ယူခြင်း ပုံစံအသုံးပြု၍ ဆောင်ရွက်ရမည်။ ပြီးခဲ့သော လက်တွေ့တန်းပြ လေ့ကျင့်ခြင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့စဉ်က သင်၏အတွေ့အကြုံများအပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားခြင်းဖြင့် လုပ်ငန်းကို စတင်ပါ။

- ဆရာတစ်ဦးအနေနှင့် မည်သည့်ရွေးချယ်မှု (၂) ခုကို ပြုခဲ့ရသနည်း။
- ဤရွေးချယ်မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ရာတွင် ကျောင်းသားများ သင်ယူပုံကို သိရှိထားခြင်းက မည်ကဲ့သို့အထောက်အကူ ပြုခဲ့သနည်း။

ဥပမာ - သူငယ်တန်းကလေးများအား မိသားစု ဖွဲ့စည်းပုံ အကြောင်း သင်ကြားရန် သင်က သရုပ်ဆောင်သင်ကြားသင်ယူနည်းကို ရွေးချယ်ခဲ့သည် ဆိုပါစို့။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ကလေးငယ်များသည် ကစားခြင်းမှတစ်ဆင့် သင်ယူရလျှင် အကောင်းဆုံး သင်ယူတတ်ကြောင်း သင်သိထား၍ ဖြစ်သည်။

ဆရာရွေးချယ်မှုကိုပြသသည့် ဇယား (၅.၁) တွင် သင်၏စိတ်ကူးအတွေးအမြင်များကို

ရေးသားပါ။ ထို့နောက် သူငယ်ချင်းတစ်ဦးနှင့် မျှဝေပါ။ မည်သည့်အချက်များတွင် သင်တို့ ရွေးချယ်မှုများ တူညီနေကြသနည်း။ မည်သည့်နေရာတွင် ခြားနားသနည်း။ သင်တို့၏အတွေး အမြင်များကို ကျောင်းသားတွဲ (၃) တွဲနှင့် ဆွေးနွေးပါ။ ထို့နောက်တစ်တန်းလုံးနှင့် ဆွေးနွေး ကြရမည် ဖြစ်သည်။

ဇယား ၅.၁။ ဆရာ၏ရွေးချယ်မှုများ

လက်တွေ့တန်းပြလေ့ကျင့်မှုတွင် ဆရာ၏ ရွေးချယ်မှု များ	ကျောင်းသားများမည်သို့သင်ယူကြသည်ကို သိရှိထားခြင်း က ထိုရွေးချယ်မှုများကိုပြုလုပ်ရန် ကျွန်ုပ်တို့မည်သို့ အထောက်အကူပြုပုံ

ဆရာ၏ ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားမှုများ

ထိရောက်စွာ သင်ယူတတ်သော သင်ယူသူများသည် သူတို့မည်သို့ သင်ယူသည်ကို သူတို့ ကိုယ်တိုင်သိရှိနားလည်လာပြီးနောက် သူတို့သင်ယူမှု တိုးတက်ကောင်းမွန်လာစေရန် သုံးစွဲ မည့် နည်းဗျူဟာများကို သိရှိလာသကဲ့သို့ ထိရောက်စွာ သင်ကြားတတ်သော ဆရာများက လည်း သူတို့ သင်ကြားမှုအပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားရပါမည်။ ထိုသို့ ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားရန် အဆင့်မြင့် တွေးခေါ်မှုဖြစ်စဉ်များ (Metacognitive processes) ကို အသုံးပြု နိုင်သည်။ အဆင့်မြင့်တွေးခေါ်မှုဆိုသည်မှာ ရရှိထားပြီးသော အတွေးအခေါ်များအပေါ် ထပ်ဆင့် ဆက်လက်တွေးခေါ်ခြင်းကို ဆိုလိုပါသည်။ ဆရာများက သင်ကြားမှုကို စီစဉ် ပြင်ဆင်ခြင်း၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းနှင့် စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက် သောအခါတွင် အဆင့်မြင့်တွေးခေါ်မှု ဖြစ်စဉ်များကို အသုံးပြုကာ ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစား ရပါသည်။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း အလေ့အကျင့်သည် ပညာရေးစိတ်ပညာနှင့် ဆက်နွယ်နေပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် သင်ကြားမှု သင်ယူမှုဆိုင်ရာ ဖြစ်ရပ်တို့ကို သင်လေ့လာဆန်းစစ်သောအခါ ရှုထောင့်အစုံမှ လေ့လာရ၍ ဖြစ်ပါသည်။ သင်တို့ လေ့လာသင်ယူခဲ့သည့် “ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း အလေ့အကျင့်နှင့် မရှိမဖြစ်သည့် ကျွမ်းကျင်မှုများ” (Reflective Practice and Essential Skills) ဘာသာရပ် အခန်း (၁) တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း အလေ့အကျင့်ကို အဆင့် (၃) ဆင့်ဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ ထိုအဆင့် (၃) ဆင့်မှာ ပြန်လည်စဉ်းစားသုံးသပ်ခြင်း (Reflection)၊ လေးနက်စွာ ဆန်းစစ်ဝေဖန်သုံးသပ်ခြင်း (Critical Reflection) နှင့် အလိုအလျောက် တုံ့ပြန်နိုင်ခြင်း (Reflexivity) တို့ ဖြစ်ကြသည်။

ပုံ ၅.၁။ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း အဆင့် (၃) ဆင့်

အလိုအလျောက် တုံ့ပြန်နိုင်ခြင်း (Reflexivity) တွင် သင်၏ကိုယ်ပိုင်ဘဝနောက်ခံ အခြေအနေများ၊ ယူဆချက်များ၊ စိတ်ခံစားချက်များနှင့် အပြုအမူများကို လေးနက်စွာ ဝေဖန်စိစစ်ခြင်း အပြင် ၎င်းတို့က နိုင်ငံရေးနှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာ ဆက်စပ်အခြေအနေများ၊ ပတ်ဝန်းကျင်များအပေါ် သက်ရောက်နေပုံကိုပါ ပြန်လည်သုံးသပ်လေ့လာခြင်းလည်း ပါဝင်သည်။ ပညာရေးစိတ်ပညာသည် အလိုအလျောက် တုံ့ပြန်တတ်မှုအတွက် အရေးကြီးပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် သင့်အနေနှင့် စိတ်ကူးသစ်၊ အတွေးအမြင်သစ်တို့နှင့် တွေ့ထိဆက်စပ်နေရသည့် အပြင် သင်ကိုယ်တိုင်ကလည်း စိတ်ကူးသစ်များနှင့် အတွေးအကြံများအကြောင်းကို စဉ်းစားတွေးခေါ် နေရသည်။ သင့်ထံ၌ သင်ကြားမှုနှင့် သင်ယူမှုတို့အကြောင်း နားလည်မှု ဖွံ့ဖြိုးလာနေချိန်တွင် သင့်ယူဆချက်များ၏ မှန်ကန်မှုကို မေးခွန်းထုတ်ရခြင်းနှင့် အခြားသူတို့၏ အတွေးအမြင်ရှုထောင့်များနှင့် တန်ဖိုးများကို သင်ယူလေ့လာခြင်း ပြုရသည်။

အလိုအလျောက်တုံ့ပြန်မှုတွင် ပါဝင်သည်တို့မှာ -

- ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားမှု နေ့စဉ်မှတ်တမ်း
- ပြုပြင်လိုစိတ်နှင့် ဝေဖန်ပေးတတ်သော သူငယ်ချင်းများနှင့် အနီးကပ် သွန်သင်သူ အကြီးအကဲများ ရှိခြင်း
- သင့်အတန်းတွင် ကြည့်ရှုလေ့လာမှုကို ဦးဆောင်ကြီးကြပ်ပေးခြင်းနှင့် သုတေသန ပြုခြင်း
- သင်၏ သင်ကြားမှုဆိုင်ရာ လက်တွေ့ဆောင်ရွက်မှုများကို ရှုထောင့်အသီးသီးမှ ကိုယ်တိုင် လေ့လာ၍ စာတမ်းငယ်တစ်ခုကို ကိုယ်တိုင်လုပ်ဆောင်ခြင်း (ကိုယ်တိုင် လုပ်ဆောင်သော သုတေသနစာတမ်းငယ် ရေးသားခြင်း)

ပညာရေးစိတ်ပညာ၏ အဓိကကျသော နယ်ပယ်များ

ပထမနှစ်သင်တန်းတွင် သင်တို့လေ့လာသင်ယူခဲ့ရသော ပညာရေးစိတ်ပညာဘာသာရပ်၏ နယ်ပယ် (၄) ခု မှာ အောက်ပါတို့ ဖြစ်ကြသည်။

- အပြုအမူဆိုင်ရာရှုထောင့် (Behavioural perspective) - ကျောင်းသားများအား ဆရာများက ဖြစ်စေလိုသော နည်းများအတိုင်း သင်ယူစေရန်နှင့် ပြုမူစေရန် ဆရာများက သူတို့ကို ပြုပြင်ပုံသွင်း ပေးနိုင်သည်။
- သိမှုဖွံ့ဖြိုးလာပုံအဆင့်ဆင့်နှင့် သက်ဆိုင်သောရှုထောင့် (Developmental perspective) - ကလေးများသည် သင်ယူရန် အဆင်သင့်ဖြစ်သောအခါ၌ သင်ယူ ကြသည်။
- သိမှုဆိုင်ရာရှုထောင့် (Cognitive perspective) - ကလေးများသည် သင်ယူရန်၊ သင်ယူထားသော အချက်အလက်များကို သိရှိမှတ်မိရန်၊ စဉ်းစားတွေးခေါ်ရန်၊ ပြဿနာဖြေရှင်းရန်နှင့် သတင်းအချက်အလက်သစ်များကို ဦးနှောက်တွင်း၌ ပြုပြင်စီစဉ်မှတ်သားရန်တို့ကို သူတို့ (စိတ်တွင်း) စေ့ဆော်မှုများ ပေါ်ပေါက်လာ သည့်အခါ အောင်မြင်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ကြသည်။
- အသိပညာ တည်ဆောက်မှုဆိုင်ရာရှုထောင့် (Constructivist perspective) - ကလေးများသည် သူတို့၏ကိုယ်ပိုင်စရိုက် လက္ခဏာများကို တက်ကြွစွာ တည်ဆောက်တတ်ကြသည်။

ဤနယ်ပယ် (၄) ခုအတွက် ပြန်လည်ဆန်းစစ်မှုကို အောက်တွင်ပေးထားသည်။

အပြုအမူဆိုင်ရာရှုထောင့်

အပြုအမူဆိုင်ရာစိတ်ပညာက သင်ယူမှုကို ပြင်ပအကြောင်းရင်းများကြောင့် ရရှိလာသော အပြုအမူတစ်ခုအဖြစ် ရှင်းပြသည်။ ဥပမာအားဖြင့် အောက်ပါ ဇာတ်ညွှန်းဇာတ်ကွက်ကို လေ့လာပါ။

စာလုံးပေါင်းလေ့ကျင့်ရသော သင်ယူမှုတွင် ဖြိုးကျော်က အမြဲတမ်း အမှတ်ကောင်းကောင်းရသည်။ စာလုံးပေါင်းရန်ပေးထားသော စာရင်းထဲမှ စကားလုံးများကို မှန်ကန်စွာ ပေါင်းပြီး အမှတ်ပြည့်ရတိုင်း ဆရာက အတန်းမှ ကျောင်းသားအမည်များ ရေးထားသော ဇယားကွက်တွင် ဖြိုးကျော်အမည်ဘေး၌ စတစ်ကာတစ်ခု ကပ်ပေးသည်။ သို့နှင့် ဖြိုးကျော်ထံ၌ စတစ်ကာအများအပြား ရလာသောအခါ သူ့ကိုယ်သူ အားရဂုဏ်ယူလာခဲ့သည်။ အမှတ်အကောင်းဆုံးရပြီးနောက် နောက်ထပ်စတစ်ကာ အသစ်တစ်မျိုးကို ထပ်၍လိုချင်လာပြန်သည်။

သို့သော် မကောင်းသော အပြုအမူကြောင့် စောအယ်ထူးရရှိထားသော စတစ်ကာများကိုမူ အတန်းဇယားကွက်ထဲမှ ဆရာက ဖယ်ရှားပစ်လိုက်သည်။ စောအယ်ထူး၌ စတစ်ကာအနည်းငယ် ဆုံးရှုံးသွားသည်။ ထိုအခါ စောအယ်ထူးက စိတ်ဆိုးပြီး စိတ်နာသွားကာ စတစ်ကာရရန် ကြိုးစားလုပ်ဆောင်ခြင်းကို စိတ်မဝင်စားတော့ချေ။

ဆရာ၏ အပြုအမူကို ခိုင်မြဲသောတုံ့ပြန်မှုရစေသည့် ပုံသွင်းမှု (Operant conditioning) ဟု ခေါ်သည်။ ကျောင်းသား၏ စိတ်ဆန္ဒအလျောက် ဆောင်ရွက်ပြုမူမှုတစ်ခုကို အားကောင်း ခိုင်မြဲလာစေရန် (သို့မဟုတ်) အားနည်းဆုတ်ယုတ်သွားစေရန်အတွက် အပြုသဘောဆောင် နောက်ဆက်တွဲ ရလဒ်များနှင့် ဟန့်တား/ တားမြစ်မှုပြုသော နောက်ဆက်တွဲ ရလဒ်များကို အသုံးပြုခြင်း ဖြစ်သည်။ ခိုင်မြဲသော တုံ့ပြန်မှုကို ရအောင် အပြုအမူပုံသွင်းခြင်းသည် အကျော်ကြားဆုံး အပြုအမူဆိုင်ရာ စိတ်ပညာရှင် B.F. Skinner ၏ အယူအဆနှင့် ဆက်စပ်မှုရှိပါသည်။

“သင်ယူသူ၏ အပြုအမူက ဖြစ်ရပ်များ၏ အစဉ်တစ်ခု (a sequence of events) ကို အစပျိုး နှိုးဆွရာ၌ အရေးပါသည်။ ထိုဖြစ်ရပ်အစဉ်တစ်ခုမှ အကျိုးရှိသော (သို့မဟုတ်) အကျိုးမဲ့သော ရလဒ်များကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ သင်ယူမှုအပေါ်သို့လည်း သက်ရောက်မှုရှိသည်။”^{၂၇၇}

‘Operant’ ဆိုသော ဝေါဟာရအဓိပ္ပာယ်မှာ လူတို့သည် မိမိတို့နေထိုင်ရာ ပတ်ဝန်းကျင်၌ မိမိ သဘောဆန္ဒအတိုင်း မိမိစိတ်ကြိုက် လွတ်လပ်စွာလုပ်ဆောင်/ဆောင်ရွက်နိုင်သည်ဟု ဆိုလိုသည်။

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၂)။ ခိုင်မြဲသော တုံ့ပြန်မှုကိုရစေသည့် အပြုအမူပုံသွင်းခြင်း၏ သက်ရောက်မှုကို စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ရည်ရွယ်ချက်သည် ခိုင်မြဲသောတုံ့ပြန်မှုကို ရစေသည့် အပြုအမူပုံသွင်းခြင်း အကြောင်း နားလည်ထားပုံကို ကျစ်လစ်ခိုင်မာလာစေရန် ဖြစ်သည်။

ဤလုပ်ငန်းကို ကျောင်းသားအုပ်စု တစ်စုလျှင် (၅) ဦးစီပါဝင်သော အုပ်စုများနှင့် ဆောင်ရွက် ရန် ဆရာက အုပ်စုဖွဲ့ပေးလိမ့်မည်။ ပေးထားသော ဇာတ်လမ်းဇာတ်ညွှန်းကို ဆွေးနွေးရန် အောက်ပါ လမ်းညွှန်မေးခွန်းများကို အသုံးပြုပါ။

- ဆရာက စတစ်ကာများပေးသောအခါ ဖြိုးကျော်၏ တုံ့ပြန်သော အပြုအမူမှာ အဘယ်နည်း။
- ဆရာက စတစ်ကာများ ဖယ်ရှားလိုက်သောအခါ စောအယ်ထူး၏ တုံ့ပြန်သော အပြုအမူမှာ အဘယ်နည်း။
- ဆရာ၏ တုံ့ပြန်မှုများသည် ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုအတွက် အကျိုးပြု မည် ဟု ထင်မြင်ပါသလား။
- ကျောင်းသားနှစ်ဦးစလုံးအတွက် အကျိုးကျေးဇူးရှိသော သင်ယူမှုအပြုအမူ များ ပေါ်ပေါက်စေရန်အတွက် ဆရာက ယခုကဲ့သို့ မဟုတ်ဘဲ အခြားမည်ကဲ့ သို့ ပြုမူ ခွဲသင့်သနည်း။

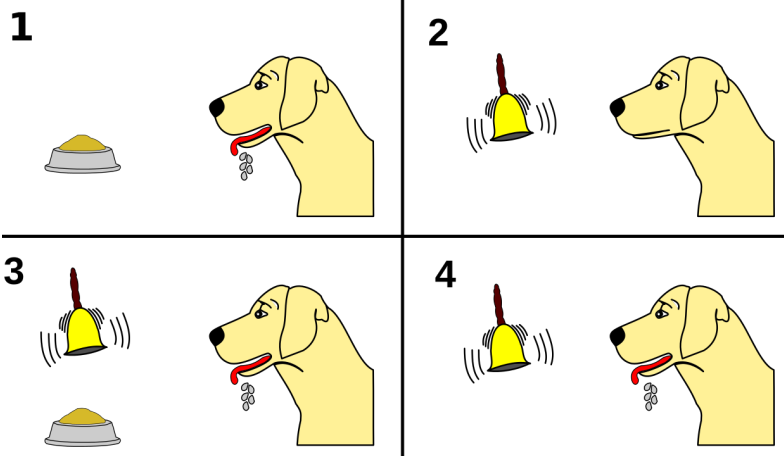
၂၇၇ Duchesne and McMaugh, 2016, p.193.

ဤမေးခွန်းများကို သင်တို့အုပ်စုအတွင်း ပထမဆွေးနွေးပါ။ ထို့နောက် သင်တို့ဆရာက အုပ်စုများကို ပြန်လည်ပေါင်းစည်းပေးပြီး တစ်တန်းလုံးနှင့် ဆွေးနွေးစေလိမ့်မည်။

ဖြစ်နေကျလှုံ့ဆော်မှုနှင့် တုံ့ပြန်မှု (သို့မဟုတ်) အပြုအမူပုံသွင်းခြင်းဆိုင်ရာ အစဉ်အလာ ယူဆချက်

အပြုအမူ ပုံသွင်းခြင်းဆိုင်ရာ အစဉ်အလာယူဆချက် (Classical conditioning) ဟူသော ဝေါဟာရသည် အပြုအမူဆိုင်ရာ ရှုထောင့်အကြောင်း ဆွေးနွေးရာတွင် သုံးလေ့ရှိသော အခြားဝေါဟာရ တစ်ခုဖြစ်သည်။ ထိုယူဆချက်အရ “တိုက်ရိုက်ထိရောက်မှုမရှိသော ကြားနေလှုံ့ဆော်မှုတစ်ခု (ဥပမာ - အသံတစ်ခု) နှင့် တိုက်ရိုက်ထိရောက်မှုရှိသော လှုံ့ဆော်မှုတစ်ခု (ဥပမာ - စားစရာတစ်ခု) တို့ ဆက်စပ်သွားသောအခါ အပြုအမူတစ်ခု အလိုအလျောက် ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ထိုအချိန်၌ ဖြစ်ပေါ်လာသော သင်ယူမှုကို ဖြစ်နေကျ လှုံ့ဆော်မှုနှင့် တုံ့ပြန်မှုဟု ခေါ်ဆိုသည်။”^{၂၇၈}

ရုရှားလူမျိုး စိတ်ပညာရှင် အီဗန် ပါဗလော့ (Ivan Pavlov) က ထို ဖြစ်စဉ်ကို ၁၉၂၈ ခုနှစ်က ဖော်ထုတ်သတ်မှတ်ခဲ့သည်။ ခွေးများသွားရည်ကျခြင်းကို လေ့လာရာမှ တွေ့ရှိခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ပုံ (၅.၂) ကို ကြည့်ပါ။

ပုံ ၅.၂။ ပါဗလော့၏ အပြုအမူပုံသွင်းခြင်းဆိုင်ရာကို လေ့လာခြင်း

၂၇၈ Stangor & Walinga, 2014, Chapter 8.1.

ခွေးတစ်ကောင်သည် စားစရာ (ပထမလှုံ့ဆော်မှု) ကို မြင်သောအခါ သွားရည်ကျတတ်သည်ကို ပါဗလော့က တွေ့မြင်လေ့လာခဲ့သည်။ ခေါင်းလောင်းတစ်ခုကို ခွေး၏ရှေ့တွင် လှုပ်ပြသောအခါ (ဒုတိယလှုံ့ဆော်မှု) တုံ့ပြန်မှုအနေနှင့် သွားရည်ကျခြင်း မရှိခဲ့ချေ။ သို့သော် ခေါင်းလောင်းသံနှင့်အတူ စားစရာကိုပါ ပြသောအခါ ခွေးကိုသွားရည်ကျအောင် လေ့ကျင့်ပေး နိုင်ခဲ့သည်။ နောက်တစ်ကြိမ်တွင်မူ စားစရာလုံးဝမပြဘဲ ခေါင်းလောင်းတီးသံကြားရရှိမျှဖြင့် ခွေးကသွားရည်ကျလာသည်။ ဤနည်းအားဖြင့် ခေါင်းလောင်းသံ၊ (လှုံ့ဆော်မှု) တစ်ခုဖြင့် တုံ့ပြန်တတ်အောင် ခွေး၏အပြုအမူကို ပုံသွင်းခဲ့သည်။

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၃)။ အပြုအမူပုံသွင်းခြင်းဆိုင်ရာ အစဉ်အလာယူဆချက်ကို ချေဖျက်သုံးသပ်ခြင်း။ ၂၇၉

ဤလုပ်ငန်းကို သင်တို့ဖွဲ့စည်းထားပြီးဖြစ်သော ကျောင်းသား (၅) ဦးကို တစ်စု ဖွဲ့စည်းထားသည့် အုပ်စုများဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါ။ အောက်တွင်ဖော်ပြထားသော ဇာတ်ညွှန်းကို ပြန်လည်ဖတ်ရှုခြင်းဖြင့် လုပ်ငန်းကို စတင်ပါ။

အပြုအမူပုံသွင်းခြင်းဆိုင်ရာ အစဉ်အလာယူဆချက်ဇာတ်ညွှန်း

ကျောင်းသားများက ဆရာပြောသည်တို့ကို တိတ်ဆိတ်စွာ အာရုံစူးစိုက်နားထောင်ကြသည့် အခါတိုင်း ဆရာက သင်ပုန်းပေါ်၌ ရွှေရောင်ကြယ်ပွင့်များ ဆွဲထားပေးသည်။ ဤသို့ လေ့ကျင့်ပေးရာ နောက်ဆုံး၌ ဆရာက ရွှေရောင်ကြယ်ပွင့်များ မဆွဲရသေးမီ သင်ပုန်းအနီးသို့ ရောက်ရှိရုံမျှဖြင့် ကျောင်းသားများက တိတ်ဆိတ်စွာ အာရုံစူးစိုက်နားထောင်လာကြကြောင်း တွေ့ရသည်။

အထက်ပါ ဇာတ်ညွှန်းနှင့်ပတ်သက်၍ အောက်ပါမေးခွန်းများကို ဖြေဆိုပါ။ ကျောင်းသားများ၏ အပြုအမူကို အပြုအမူပုံသွင်းခြင်းဆိုင်ရာ အစဉ်အလာယူဆချက် ရှုထောင့်မှ သင်မည်သို့ ရှင်းပြမည်နည်း။ ဤဇာတ်ညွှန်းမှ မေးခွန်းကို ဆွေးနွေးရန် သင်တို့ဆရာက အုပ်စုများကို အတန်းအဖြစ်သို့ ပြန်လည်ဖွဲ့စည်း ပေးလိမ့်မည်။

၂၇၉ Stangor & Walinga, 2014, Chapter 8.1.

စာသင်ခန်းထဲမှ အပြုအမူဆိုင်ရာ စိတ်ပညာ (Behaviourism in the Classroom)

အပြုအမူဆိုင်ရာရှုထောင့်ကို စာသင်ခန်းအခြေအနေ အသီးသီးတို့တွင် မကြာခဏ အသုံးပြုကြသည်။ အထူးသဖြင့် ကျောင်းသားများ၏ အပြုအမူကို ထိန်းကျောင်းရန်နှင့် စာသင်ခန်းကို စီမံခန့်ခွဲရန်အတွက် သုံးကြသည်။ ဥပမာ အချို့ကို အောက်တွင် ဖော်ပြထားသည်။

- ဆရာများက ကျောင်းသားများ၏ အပြုအမူကောင်းများကို အသိအမှတ်ပြုရာတွင် ချီးကျူး စကားဆိုခြင်း၊ သူတို့နှစ်သက်သော အပိုလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ခွင့်ပေးခြင်း၊ ကြယ်ပွင့်များပေးခြင်း၊ စတစ်ကာများပေးခြင်းနှင့် ကွန်ပျူတာအသုံးပြုချိန် အချိန်ပိုခွင့်ပြုပေးခြင်းတို့မှတစ်ဆင့် ဆုအဖြစ် ချီးမြှင့်ပေးနိုင်သည်။
- မလိုလားအပ်သော အပြုအမူများ ပေါ်ပေါက်လာပါက အထူးအခွင့်အရေးများကို ပြန်လည် ရုပ်သိမ်းခြင်း၊ မုန့်စားကျောင်းလွှတ်ချိန်ကို လွှတ်မပေးခြင်း၊ ကွန်ပျူတာအသုံးပြုခွင့် ရုပ်သိမ်းခြင်း။
- အဖြေမှန်များအတွက် (သို့မဟုတ်) ကောင်းမွန်သပ်ရပ်သော လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်မှုအတွက် ဆရာကကျောင်းသားများအား အမှတ်များပေးခြင်း၊ ကြယ်ပွင့်များဆွဲပေးခြင်း သို့မဟုတ် သူတို့နှစ်သက်သော စတစ်ကာများပေးခြင်း။

ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန်လုပ်ငန်း - စာသင်ခန်းထဲမှ အပြုအမူဆိုင်ရာစိတ်ပညာ ဗီဒီယိုပြကွက်

“စာသင်ခန်းထဲမှ အပြုအမူဆိုင်ရာ စိတ်ပညာ” ဟူသည့် ဗီဒီယိုကို ပညာရေးဒီဂရီကောလိပ်အွန်လိုင်းစာကြည့်တိုက်တွင် ကြည့်ရှုပါ။^{၂၈၀}

၂၈၀ Snow, 2015.

ဗီဒီယိုပြကွက်ကို ကြည့်ရင်း အောက်ပါမေးခွန်းများကို ဖြေဆိုရန် စဉ်းစားပါ။

- ဗီဒီယိုထဲတွင် အသုံးပြုထားသော ခိုင်မြဲသောတုံ့ပြန်မှုကိုရစေသည့် အပြုအမူပုံ သွင်းခြင်း နည်းဗျူဟာများ (operant conditioning strategies) မှာ မည်သည် တို့ ဖြစ်ကြသနည်း။
- သင်တို့မြန်မာနိုင်ငံမှ စာသင်ခန်းများတွင် ဤနည်းဗျူဟာများကို သုံးစွဲလျှင် ထိရောက်မှု မည်သို့ရှိနိုင်မည်နည်း။
- သင်တို့၏ စာသင်ခန်းများတွင် အခြားသော အပြုအမူပုံသွင်းမှုဆိုင်ရာ မည်သည့် နည်းဗျူဟာများကို ထိရောက်စွာ အသုံးပြုနိုင် မည်နည်း။

စာသင်ချိန် (၂)

သိမှုဖွံ့ဖြိုးလာပုံ အဆင့်ဆင့်နှင့်သက်ဆိုင်သော ရှုထောင့်

ဤရှုထောင့်က အခန်း (၂) တွင် သင်တို့လေ့လာခဲ့သည့်အတိုင်း သင်ယူသူတစ်ဦးထံ၌ အချိန်ကာလ အတန်ကြာပြီးနောက်ပိုင်း ပြောင်းလဲသွားသော အပြောင်းအလဲများကို လေ့လာသည်။ ထိုရှုထောင့်များတွင် စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးမှုရှုထောင့်များနှင့် အချိန်ခြား၍ ဖွံ့ဖြိုးမှုရှုထောင့်များ ပါဝင်ကြသည်။ စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးမှု ရှုထောင့်များအရ သင်ယူမှုနှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုတို့ကို တဖြည်းဖြည်းချင်း တစ်စထက်တစ်စ တိုး၍တိုး၍လာသော တစ်ဆက်တည်းဖြစ်သော အလျဉ်မပြတ်ဖြစ်စဉ်တစ်ခုအဖြစ် သုံးသပ်ရှုမြင်သည်။ အချိန်ခြား၍ ဖွံ့ဖြိုးမှုရှုထောင့် အယူအဆများကမူ သင်ယူမှုနှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုတို့ကို တစ်ဆက်တည်းဖြစ်သည်ဟု မယူဆချေ။ ၎င်းတို့သည် ခြားနားသော အဆင့်များတွင် အချိန်အပိုင်းအခြား ခြားနားလျက် ဖြစ်ပေါ်ကြသည်။ ၎င်းတို့၌ အစနှင့်အဆုံးတို့ အသီးသီး ပါဝင်သည်။

ပီယာဂျေး (Piaget) ၏ သိမှုဖွံ့ဖြိုးလာပုံ အဆင့်ဆင့် အယူအဆသည် အချိန်ခြား၍ ဖွံ့ဖြိုးမှု ရှုထောင့်၏ ဥပမာ တစ်ခုဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့ သင်ယူမှုနှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုတို့သည် အချိန်ခြား၍ အဆင့်အသီးသီးအလိုက် ဖြစ်ပေါ်သောဖြစ်စဉ်များဟု အဆိုပြုသူ အခြားပညာရှင်နှစ်ဦးမှာ လူမှုစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှု အဆင့်ဆင့်ကို တည်ဆောက်ဖန်တီးသူ အဲရစ်ဆင် (Erikson) နှင့် စာရိတ္တဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့်များကို တည်ဆောက်ပြခဲ့သူ ကိုးလ်ဘာဂ် (Kohlberg) တို့ဖြစ်ကြ

သည်။ ကလေးများသည် အသက်အရွယ် အသီးသီးနှင့် အဆင့်အသီးသီးတို့၌ အချိန်ခြား၍ဖွံ့ဖြိုးသည်ဖြစ်စေ၊ တစ်ဆက်တည်းဖွံ့ဖြိုးသည်ဖြစ်စေ ဆရာများက ကလေးများ၏ဖွံ့ဖြိုးလာပုံကို သိရှိနားလည်ထားပါက ကလေးများရောက်ရှိနေသော ဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့်နှင့် သင့်တော်ညီညွတ်မည့် ပညာရေးဆိုင်ရာစာအုပ်စာတမ်း (ပြဋ္ဌာန်းစာအုပ်) နှင့် သင်ကြားမှုနည်းလမ်းတို့ကို ပုံစံချတည်ဆောက်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

သိမှုဆိုင်ရာရှုထောင့် (Cognitive perspective)

ဤပညာရေး စိတ်ပညာရှုထောင့်က လူတို့သည် စေ့ဆော်မှုကို မည်ကဲ့သို့ရရှိလာပြီး သင်ယူခြင်း၊ မှတ်မိခြင်း၊ စဉ်းစားတွေးခေါ်ခြင်း၊ ပြဿနာဖြေရှင်းခြင်းနှင့် ဦးနှောက်ထဲ၌ အချက်အလက်များကို ချိတ်ဆက်ပြုပြင် စီစဉ်မှတ်သားခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ကြပုံကို လေ့လာဆန်းစစ် ရှာဖွေထားသည်။ လူတို့၏ စိတ်တွင်းပိုင်းဆိုင်ရာ စဉ်းစားတွေးခေါ်မှုဖြစ်စဉ်များကိုအဓိကအာရုံစိုက် လေ့လာပြီး သင်ယူသူများကိုလည်း သူတို့၏ ကိုယ်ပိုင်သင်ယူမှုဖြစ်စဉ်များတွင် ကိုယ်တိုင်စီမံခန့်ခွဲ နိုင်စွမ်းရှိကြသူ တက်ကြွဖျတ်လတ်စွာ ဆောင်ရွက်တတ်သူများအဖြစ်ရှုမြင်သုံးသပ်သည်။ အသိပညာသည် ယခင်ကရှိနှင့်ပြီးသော အသိပညာနှင့် သင်ယူသူ၏ဘဝထဲမှ လူမှုရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အခန်းကဏ္ဍတို့အပေါ် မှီတည်နေသောကြောင့် သင်ယူမှုသည်လည်း သင်ယူသူများအကြား အမျိုးမျိုးကွဲပြားနေသည်။ ဤရှုထောင့်/အယူအဆအရလူတစ်ဦးနှင့် တစ်ဦးအကြား ကူးလူးဆက်ဆံမှု (Social interaction) သည် သင်ယူမှု၏ အရေးပါသော ကဏ္ဍတစ်ရပ်ဖြစ်လာသည်။

ပီယာဂျေးက ကလေးများ၏ အသက်အရွယ်အဆင့် အသီးသီး၌ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့်ဆင့်တို့ကို သိမြင်လာသောကြောင့် ၎င်း၏သီအိုရီသည် သိမှုဖွံ့ဖြိုးလာပုံအဆင့်ဆင့်ရှုထောင့်နှင့် အံဝင်ခွင်ကျကိုက်ညီသည်မှန်သော်လည်း ၎င်းကိုယ်တိုင်မှာ အမှန်တကယ်အားဖြင့် သိမှုဆိုင်ရာ သဘောတရားကို လက်ခံသူ ပညာရှင်တစ်ဦးဖြစ်သည်။ လူတို့သည် သူတို့၏ကိုယ်ပိုင်အသိပညာကို သူတို့၏ လက်ရှိစိတ်တွင်းပိုင်းဆိုင်ရာ ဖြစ်စဉ်များပေါ် အခြေခံကာ တည်ဆောက်ဖန်တီးကြသည်ဟု ပီယာဂျေးက ယူဆပါသည်။^{၂၈၁} ဤစိတ်တွင်းပိုင်းဖြစ်စဉ်များတွင် အောက်ပါတို့ပါဝင်ကြသည်။

၂၈၁ McLeod, 2018.

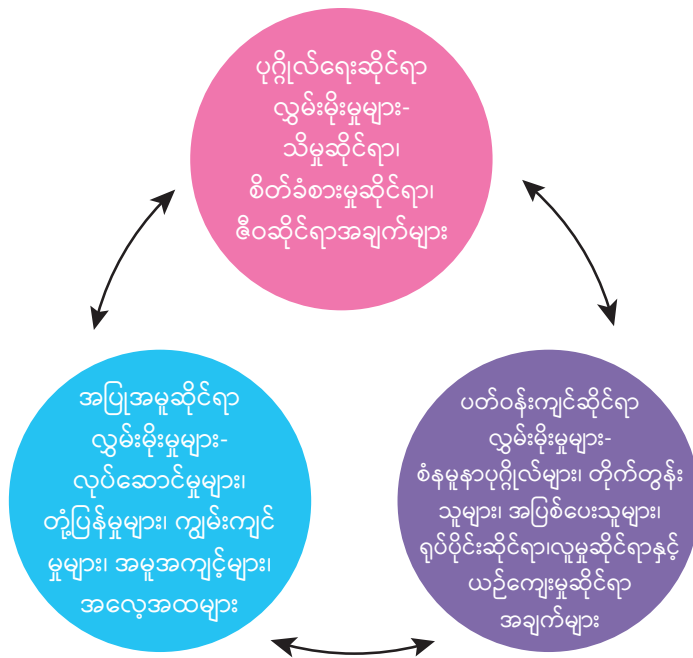
- အာရုံစိုက်ခြင်း (attention)
- ကြည့်ရှုလေ့လာခြင်း (observation)
- အာရုံခံခြင်း (perception)
- အနက်အဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူခြင်း (interpreting)
- စုစည်းခြင်း (organising)
- မှတ်ဉာဏ် (memory)
- အမျိုးအစားခွဲခြားခြင်း (categorising)
- ယေဘုယျပြု ကောက်ချက်ချခြင်း (generalising)

“လူတို့သည် လှုံ့ဆော်မှုတို့ကို အနက်အဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူကြသောအခါတွင် ယုံကြည်ချက်များ၊ အတွေးအခေါ်များ၊ အသိပညာသဘောထားခံယူချက်များ၊ စိတ်ခံစားမှုများနှင့်အတူ သူတို့အကြောင်း သူတို့ကိုယ်တိုင် နားလည်သဘောပေါက်မှုနှင့် သူတို့ပတ်ဝန်းကျင်အကြောင်း နားလည် သဘောပေါက်မှုတို့အပေါ်၌ အခြေခံကာ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူမှုပြုကြသည် ဟု ယုံကြည်ထားပါသည်။”^{၂၀၂}

သိမှုဆိုင်ရာစိတ်ပညာရှုထောင့်တွင် ထင်ရှားသော အခြားပညာရှင်တစ်ဦးမှာ Bandura ဖြစ်သည်။ သူ၏ လူမှုရေးသိမှုဆိုင်ရာသီအိုရီ (Social cognitive theory) က လူတို့၏ စိတ်တွင်းပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် စိတ်ပညာဆိုင်ရာ အကြောင်းရင်းခံများ၏ သင်ယူမှုအပေါ် သက်ရောက်မှုကို အသိအမှတ်ပြုထားခဲ့သည်။ သင်ယူမှုသည် ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဆိုင်ရာ၊ အပြုအမူဆိုင်ရာနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာလွှမ်းမိုးမှုများ၏ ရလဒ်ဖြစ်သည်ဟု သီအိုရီထုတ်ခဲ့သည်။ (ပုံ ၅.၃ တွင် ကြည့်ပါ) ကလေးများသည် အခြားသူများ၏ အပြုအမူနှင့် ထိုအပြုအမူများ၏ နောက်ဆက်တွဲ အကျိုးတရားများကို ကြည့်ရှုလေ့လာခြင်းအားဖြင့် သင်ယူနိုင်ကြသည်ဟု Bandura က ပြသခဲ့သည်။^{၂၀၃}

^{၂၀၂} The Peak Performance Center, n.d.

^{၂၀၃} McLeod, 2016.

ပုံ ၅.၃။ သင်ယူမှု၏ လူမှုရေးသိမှုဆိုင်ရာ သဘောတရားရေးရာ ရှုထောင့်၂၈၄

သိမှုဆိုင်ရာရှုထောင့်မှ အခြားသီအိုရီတစ်ခုမှာ ဦးနှောက်ထဲ၌ အချက်အလက်များကို အဆင့်ဆင့်ချိတ်ဆက် ပြုပြင်စီစဉ်ခြင်းပုံစံ (Information Processing Model) ဖြစ်သည်။ ဤအယူအဆက လူ၏ဦးနှောက်ကို ကွန်ပျူတာနှင့် လုပ်ဆောင်ပုံချင်း တူညီသည်ဟု ယူဆသတ်မှတ်သည်။ ပထမဦးစွာ ဦးနှောက်ထဲသို့ အချက်အလက်များကို ထည့်သွင်းလိုက်သည်။ ထို့နောက် ၎င်းတို့ကို အဆင့်ဆင့်ပြုပြင် စီစဉ်ကာ နောင်လိုအပ်သည့်အခါ၌ ၎င်းတို့ကို ထုတ်ယူသုံးစွဲရရှိနိုင်စေရေးအတွက် ရေတိုမှတ်ဉာဏ်နှင့် ရေရှည်မှတ်ဉာဏ်များထဲတွင် သိမ်းဆည်းထားလိုက်သည်။ ထိုပုံစံအကြောင်းကို (၅.၂.၁) တွင် ဆက်လက်လေ့လာကြရမည်။

အသိပညာတည်ဆောက်မှုဆိုင်ရာရှုထောင့် (Constructivist Perspective)

အသိပညာတည်ဆောက်မှုဆိုင်ရာ ရှုထောင့်သည်လည်း သိမှုဆိုင်ရာ သီအိုရီတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ကလေးများသည် သူတို့၏ ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးစရိုက်လက္ခဏာများကို

၂၈၄ Based on Duchesne & McMaugh, 2016, p. 252

တက်ကြွစွာ တည်ဆောက်တတ်ကြပြီး ပတ်ဝန်းကျင်လောကအကြောင်း အသိပညာ၊ နားလည်သဘောပေါက်မှုနှင့် ယုံကြည်မှုများကိုလည်း တည်ဆောက်နိုင်ကြသည်ဟု ထို သီအိုရီက အသိအမှတ်ပြု ဝန်ခံထားသည်။ ကလေးများ၏ ပတ်ဝန်းကျင်လောက၌ လူမှုရေး နှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ လွှမ်းမိုးမှုများ ရှိကြရာ ၎င်းအချက်များသည် ကလေးတစ်ဦး၏ သင်ယူ မှုတည်ဆောက်မှုအပေါ်တွင် သက်ရောက်မှုရှိနေကြသည်။

အသိပညာတည်ဆောက်မှု စိတ်ပညာ၏ အဓိက အတွေးအမြင်များမှာ

- သင်ယူသူများသည် အချက်အလက်ရှာဖွေခြင်းနှင့် သင်ယူမှုလုပ်ငန်း အမျိုးမျိုး တို့ကို လုပ်ဆောင်ခြင်းတို့အားဖြင့် သူတို့၏ သင်ယူမှုကို မြှင့်တင်ရန်အတွက် သင်ယူမှုတွင် တက်ကြွစွာ ပါဝင်ကြသည်။
- သင်ယူသူများသည် သင်ယူမှုကို ကိုယ်တိုင်တာဝန်ခံစီမံ ဆောင်ရွက်တတ်သူများ ဖြစ်ကြသည်။ သူတို့၏ သင်ယူမှုကို သူတို့ကိုယ်တိုင် တည်ဆောက်ခြင်း၊ စောင့် ကြည့်လေ့လာခြင်းတို့ ပြုနိုင်ကြပြီး ထိုသို့ပြုရာတွင်လည်း များသောအားဖြင့် အဆင့်မြင့် တွေးခေါ်ခြင်း (Metacognition) ကို အသုံးပြုကြသည်။ (စဉ်းစား တွေးခေါ်မှုအကြောင်းကို စဉ်းစားတွေးခေါ်ခြင်း)
- ထိရောက်သော သင်ယူမှုတွင် အခြားသူများ ဥပမာ သက်ရွယ်တူ သူငယ်ချင်း များ၊ မိဘများ၊ ဆရာများနှင့် ရပ်ရွာလူထုအဖွဲ့အစည်းဝင်များတို့ ပါဝင်နေကြ သည်။
- သင်ယူသူများကို သူတို့သင်ယူမှု၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ကောက်ယူစေရာ၌ ပြန်လည် သုံးသပ်ခြင်းကဲ့သို့ ဖြစ်စဉ်များမှတစ်ဆင့် တစ်ဦးချင်း ဆောင်ရွက်တတ် စေရန် အားပေးထောက်ခံသည်။ သင်ယူမှုသည် သင်ယူသူအမျိုးမျိုးနှင့် သင်ယူမှုဆိုင်ရာ ဆက်စပ် ပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေ အမျိုးမျိုးတို့ပေါ်မူတည်၍ သင်ယူမှုသည်လည်း အမျိုးမျိုး ခြားနားနိုင်ပါသည်။^{၂၀၅}

အသိပညာတည်ဆောက်မှုဆိုင်ရာ စိတ်ပညာတွင် ပုံစံ (၂) မျိုးရှိကြသည်။ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ တည်ဆောက်မှုနှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာတည်ဆောက်မှုတို့ ဖြစ်ကြသည်။ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ

၂၀၅ Duchesne & McMaugh, 2016.

တည်ဆောက်မှုက သင်ယူသူ တစ်ဦးစီအပေါ်၌ ဦးတည်အလေးထားပြီး သင်ယူမှုကို မည်သို့ တည်ဆောက်သည်ကို လေ့လာသည်။ လူမှုရေးတည်ဆောက်မှုဆိုင်ရာ သဘောတရားသည် သင်ယူမှုအပေါ်၌ လွှမ်းမိုးထားသည့် လူမှုရေးဆိုင်ရာနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ဖြစ်စဉ်များ အရေးပါမှုကို ဖော်ပြသည့် ဗီဂျေစကီး၏ သီအိုရီမှ ဆင့်ပွားပေါ်ပေါက်သည်။^{၂၈၆}

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၄)။ ပညာရေးစိတ်ပညာ၏ အဓိကကျသော အယူအဆ ရှုထောင့် (၄) ရပ် အကြောင်း သရုပ်ဆောင်သင်ကြားသင်ယူခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ပညာရေးစိတ်ပညာ၏ အဓိကနယ်ပယ်လေးရပ်အကြောင်း သင်တို့ သိနားလည်မှုကို ပိုမိုခိုင်မာလာစေနိုင်မည်။

- အပြုအမူဆိုင်ရာရှုထောင့်
- သိမှုဖွံ့ဖြိုးလာပုံအဆင့်ဆင့်နှင့် သက်ဆိုင်သော ရှုထောင့်
- သိမှုဆိုင်ရာရှုထောင့်
- အသိပညာ တည်ဆောက်မှုဆိုင်ရာရှုထောင့်

ဤသင်ယူမှုလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ရန် တစ်အုပ်စုလျှင် ကျောင်းသား (၈) ဦးစီ ပါဝင်သော အုပ်စုများ ဖွဲ့စည်းထားရမည်။ အုပ်စုတစ်အုပ်စုစီ၌ အဖွဲ့ဝင် (၂) ဦးစီသည် ပညာရေးစိတ်ပညာ ရှုထောင့်တစ်ခုစီ (အပြုအမူဆိုင်ရာရှုထောင့်၊ သိမှုဖွံ့ဖြိုးလာပုံ အဆင့်ဆင့်နှင့်သက်ဆိုင်သော ရှုထောင့်၊ သိမှုဆိုင်ရာရှုထောင့်နှင့် အသိပညာတည်ဆောက်မှုဆိုင်ရာရှုထောင့်) ကို ကိုယ်စား ပြုသည့် ဆရာတစ်ဦးနှင့် ကျောင်းသားတစ်ဦးအဖြစ် သရုပ်ဆောင်ကာ သင်ယူရမည်။ ဤသို့ သရုပ်ဆောင်ရာတွင် သင့်အနေနှင့် ဆရာအဖြစ်တစ်လှည့် ကျောင်းသားအဖြစ်တစ်လှည့် သရုပ်ဆောင်ရမည်။

ဆရာအနေနှင့် သင်တွေ့ကြုံရသော စိန်ခေါ်မှုမှာ ထောင့်အမျိုးမျိုးကို ဖော်ပြရန် သင်ကြား ပေးရာ၌ဖြစ်သည်။ သင်က သင်၏ ဆဋ္ဌမတန်း ကျောင်းသားများကို ထောင့်များအကြောင်း ကို သင်ကြားပေးရမည် ဆိုပါစို့။

^{၂၈၆} McLeod, 2018.

- ထောင့်ကျဉ်းများသည် ၀° နှင့် ၉၀° အကြားရှိသည်။
- ထောင့်မှန်များသည် ၉၀° ရှိသည်။
- ထောင့်ကျယ်များသည် ၉၀° နှင့် ၁၈၀° ကြားရှိသည်။
- ထောင့်ဖြောင့်သည် ၁၈၀° ရှိသည်။

အုပ်စုထဲမှ ကျောင်းသားတစ်တွဲစီ (၂) ဦးစီ က (၂) မိနစ်ကြာသော သရုပ်ဆောင်သင်ကြားသင်ယူမှု လုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ရမည်။ သရုပ်ဆောင်ရာတွင် ထောင့်များ အယူအဆအကြောင်းကို သင်၏ ဆဋ္ဌမတန်း ကျောင်းသားများအား (အုပ်စုဝင်များ) သင်ကြားပေးရန် ဖြစ်သည်။ အုပ်စုတွင်းမှ ကျောင်းသားတွဲ (၄) တွဲ စလုံးက သရုပ်ဆောင်မှုပြီးစီးသွားသည့် အခါ ထိုရှုထောင့် (၄) ခုက သင်ယူမှုသို့ ချဉ်းကပ်ရာတွင် မည်သို့ ခြားနားကြောင်းကို ဆွေးနွေးကြမည်။ သင်၏ဆရာက လုပ်ငန်းဆွေးနွေးရန်အတွက် အတန်းကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းမည်။ ထို့နောက် ဤသင်ယူမှုလုပ်ငန်းကို ဆွေးနွေးစေမည်ဖြစ်သည်။

စာသင်ချိန် (၃)

စာသင်ခန်းတွင် လက်တွေ့သင်ကြားမှုများအတွက် ပညာရေးစိတ်ပညာကို အသုံးပြုမှု

(သွယ်ဝိုက်အသုံးပြုနိုင်မှု)

ပညာရေးစိတ်ပညာရှုထောင့် (၄) မျိုးစလုံးကို စာသင်ခန်းတွင်း လက်တွေ့သင်ကြားမှုများတွင် အသုံးပြုနိုင်သည်။ အပြုအမူဆိုင်ရာ စိတ်ပညာရှုထောင့်ကို စာသင်ခန်းတစ်ခုအတွင်း မည်သို့အသုံးပြု နိုင်ကြောင်း ဥပမာအချို့ကို အောက်တွင် ဖော်ပြထားသည်။

လက်တွေ့အသုံးပြု အပြုအမူခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာလေ့လာမှု (Applied Behaviour Analysis – ABA)

စာသင်ခန်းအတွင်းနှင့် ကစားကွင်းပတ်ဝန်းကျင်တို့တွင် အချို့ကျောင်းသားများသည် သူတို့အပါအဝင် အခြားသူများကိုပါ အကောင်းဆုံး အမြင့်ဆုံး သင်ယူမှုပတ်ဝန်းကျင် မရရှိအောင် (ကောင်းစွာသင်ယူမှု မပြုနိုင်အောင်) အနှောင့်အယှက်ပြု ဟန့်တားသော အပြုအမူများကို ပြသတတ်ကြသည်။ ထိုသို့သော ဆိုးသွမ်းအပြုအမူများကို ပြောင်းလဲပစ်နိုင်ရန် ဆရာ

များက အပြုအမူစိတ်ပညာဆိုင်ရာ သဘောတရားများကို အသုံးပြုလိုကြမည်။ သူတို့လိုက်နာရန် လုပ်ဆောင်မှုအဆင့်ဆင့်ကို အောက်တွင် ဖော်ပြထားသည်။

- ဦးတည်အပြုအမူများ (ပြုပြင်ပြောင်းလဲစေလိုသော အပြုအမူများ) ကို လေ့လာကြည့်ရှုခြင်း နှင့် အမျိုးအမည် ဖော်ထုတ်သတ်မှတ်ခြင်း၊
- အပြုအမူပြောင်းလဲစေမှု၏ ရည်ရွယ်ချက်များကို ချမှတ်ဆုံးဖြတ်ပေးခြင်း၊ မည်သည့် အပြုအမူကို ပြောင်းလဲရန်လိုသနည်း။ မည်သည့်နည်းလမ်းများကို သုံးမည်နည်းတို့ကို ဆုံးဖြတ်ခြင်း၊
- ပြောင်းလဲစေလိုသော အပြုအမူများကို သိရှိလာစေရန် ကိုယ်တိုင်လုပ်ဆောင်မှု အစီအစဉ် (action plan) တစ်ခု ရေးဆွဲထားခြင်းနှင့် ထိုအစီအစဉ်ကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- ဆရာက အလိုရှိသည့်အတိုင်း ကောင်းမွန်သော အပြုအမူကို ပြသနိုင်သည့် ကျောင်းသားများ အား ဆုချီးမြှင့်ခြင်း၊ အားပေးတိုက်တွန်းခြင်း၊
- ထပ်မံကြည့်ရှုလေ့လာခြင်းနှင့် လိုအပ်သည့်နေရာတွင် ညှိနှိုင်းပြုပြင်ခြင်းတို့ကို ဆက်လက် ဆောင်ရွက်ခြင်း။

အပြုအမူတစ်ခု၏ ရှေ့-လယ်-နောက် ဆက်စပ်နေသောသဘာဝအယူအဆ

(Antecedent-Behaviour-Consequence ABC)

အပြုအမူတစ်ခု၌ ရှေ့က ဖြစ်ပျက်မှုများရှိခဲ့ပြီး (Antecedent) ၎င်း၏နောက်၌လည်း နောက်ဆက်တွဲ ဖြစ်ပျက်မှု (Consequence) များ ရှိကြဦးမည်ဟု သုံးသပ်ရှုမြင်သော အယူအဆ ဖြစ်သည်။ ဖြစ်ရပ်တစ်ခု (အပြုအမူတစ်ခု) မတိုင်မီ မည်သည်တို့ဖြစ်ပျက်ခဲ့ပြီး အပြုအမူတစ်ခု ဖြစ်နေဆဲတွင် မည်သည်တို့ ဖြစ်ပျက်နေသနည်းနှင့် ဤအပြုအမူပြီးလျှင် ပြီးချင်း မည်သည်တို့ဖြစ်ပျက်လာနိုင်သနည်းတို့ကို ဆရာများက ကြည့်ရှုလေ့လာပြီး ဆုံးဖြတ် တတ်ရန် လိုအပ်သည်။ တစ်နည်းအားဖြင့်ဆိုရလျှင် ထူးခြားဖြစ်စဉ်တစ်ခု မပေါ်ပေါက်မီ၊ ပေါ်ပေါက်နေစဉ်နှင့် ပေါ်ပေါက်ပြီးချိန်တို့တွင် ဖြစ်ပျက်ခဲ့သော၊ ဖြစ်ပျက်နေသော ဖြစ်ပျက် လာမည့် အကြောင်းချင်းရာတို့ကို ဆရာများက ကြည့်ရှုလေ့လာရန်နှင့် သတ်မှတ်ပေးတတ် ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းကို ဖြစ်ရပ်နမူနာကြည့်ရှုလေ့လာခြင်း (Event sample observation) ဟုခေါ်ဆိုနိုင်ပါသည်။ ဇယား (၅.၂) ကို ကြည့်ပါ။

ဇယား ၅.၂။ A-B-C အခြေအနေ (ရှေ့-လယ်-နောက် အခြေအနေ)

A-B-C အခြေအနေ - ကြည့်ရှုလေ့လာနေသော အပြုအမူကို ဖော်ပြပါ။			
အချိန်	ရှေ့ဦးအဖြစ်အပျက်များ (Antecedents)	အပြုအမူ (အလယ်)	နောက်ဆက်တွဲအဖြစ်အပျက်များ (နောက်) (Consequences)
တစ်နေ့တာ အချိန်	ဤအပြုအမူက မပေါ်ပေါက်မီ ဆရာက ဘာပြောခဲ့သနည်း။ ဘာလုပ်ခဲ့သနည်း။	ဘာဖြစ်ခဲ့သလဲ။ အနှောင့်အယှက် ဖြစ်စေမည့် အပြုအမူကို ဖော်ပြပါ။	ထိုအပြုအမူ ပေါ်ပေါက်လာပြီး နောက် ချက်ချင်းလက်ငင်း ဘာဖြစ် ခဲ့သလဲ။
၉:၃၀	ဆရာက နေ့စဉ် မိုးလေဝသ အခြေအနေပြ ဇယား၌ ရေးသားရန် လက်ထောင် သူများထဲမှ ကလေး(xy) ကို ရွေးချယ်သည်။	xxxx က ရွေးချယ်ခံရသော ကလေးထံသို့သွားကာ တိုက်ခိုက် ရန်ပြုသည်။ (ရိုက်သည်)	ဆရာက “xxx ရပ်လိုက်၊ မင်း မရပ် ရင် ကနေ့ကစားချိန်မှာ ကစားခွင့် မပြုဘူး” ဟုပြောသည်။
၉:၄၀			
၁၀:၀၀			
၁၀:၃၀ (ကစား ချိန်)			

အထက်ပါလေ့လာချက်များမှ ဆရာက ဆုံးဖြတ်နိုင်သည့်အချက်များမှာ

- ရှေ့ဦး/ ရှေ့ပိုင်းအခြေအနေများ (Antecedents) - xxxx အတွက် အကျိုးပိုမို ဖြစ်ထွန်းစေမည့် အပြုအမူကောင်း တစ်ခုရရှိလာအောင် သင်ယူမှုပတ်ဝန်းကျင် တွင် မည်သည်တို့ကို ပြောင်းလဲသင့်သနည်း။

- မျက်မှောက်/အလယ်/ဖြစ်ဆဲအခြေအနေများ/အပြုအမူ (Behaviour) -xxxx ၏ ရန်လိုသည့် အပြုအမူကို အစားထိုးရန် မည်သည့်အပြုအမူကို သင်ယူစေမည် နည်း။
- နောက်ဆက်တွဲအခြေအနေများ (Consequences) - မကောင်းသော အပြုအမူ၏ နောက်ဆက်တွဲ အဖြစ်အပျက်များကို တားဆီးရန်နှင့် လိုလားအပ်သော အပြုအမူ ကောင်းများ ရရှိလာအောင် အားပေးနိုင်ရန် မည်သည်တို့ကို ဆောင်ရွက်ရမည် နည်း။

လိုလားအပ်သော အပြုအမူအသစ် တစ်ခုရရှိလာစေရန် ဆရာက အားဖြည့်တိုက်တွန်းမှု (reinforcement) နည်းကို အသုံးပြုနိုင်သည်။

- အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေသော အားဖြည့်တိုက်တွန်းမှု (Positive reinforcement) - xxxx က ကောင်းသော အပြုအမူကို ပြသလာသည့်အခါ ဆုပေးခြင်း၊ ဆုပေးခြင်း ကို ကလေးများ နှစ်သက်ကြသော စတစ်ကာများ၊ ကြယ်ပွင့်များပေးခြင်းနှင့် အပို ကစားချိန်ခွင့်ပြုခြင်း တို့အားဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။
- ဟန့်တားမှုပြုသော အားဖြည့်တိုက်တွန်းမှု (Negative reinforcement) - ကလေး များ၏ ဆိုးသွမ်းအပြုအမူကို နှိုးဆွနိုင်သော ကောင်းကျိုးမပြုသည့် ပစ္စည်းများ ကို ဖယ်ရှားပစ်ခြင်း ဥပမာ - နေ့စဉ်မိုးလေဝသ အစီရင်ခံမှုဇယားကို အလှည့်ကျ ရေးသားရန် သတ်မှတ်ထားသော အစီအစဉ်ကို ဖျက်သိမ်းခြင်း။

ပျင်းရိဖွယ်ကောင်းပြီး ပင်ပန်းစွာလုပ်ဆောင်ရသော သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများတွင် ကျောင်းသား များ ပါဝင်မှုကို မြှင့်တင်ရန် နည်းပရိယာယ်သုံးခြင်း သဘောတရား (The Premack Principle)

ထိုသဘောတရားကို “အဘွား၏စည်းမျဉ်း” ဟုလည်းခေါ်ဝေါ် သိရှိကြသည်။ ပျော်ရွှင်ဖွယ် နည်းပါးပြီး လက်ဝင်သော လုပ်ငန်းများတွင် ကျောင်းသားများ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု ပိုမိုများပြား လာစေရန် အသုံးပြုသည်။ စိတ်ဝင်စားဖွယ် ပျော်ရွှင်ဖွယ် မကောင်းသောအပြုအမူများကို ပြုမူရန်အတွက် ဟန့်ချက်ထိန်းညှိသည့်အနေနှင့် ပျော်ရွှင်ဖွယ်အပြုအမူတစ်ခုနှင့် တွဲဖက် အသုံးပြုခြင်းဖြစ်သည်။ ဥပမာ - ကျောင်းသားများကို စာသင်ခန်းသန့်ရှင်းသပ်ရပ်မှုအတွက် ဆောင်ရွက်စေပြီးနောက်ကစားရန် အချိန်ခွင့်ပြုပေးခြင်းမျိုးဖြစ်သည်။

အပြုအမူသစ်တစ်ခုကို ပုံသွင်းခြင်း၊ သံကြိုးကွင်းဆက်ပမာ ချိတ်ဆက်ခြင်း၊ အချက်ပြခြင်း၊ အစဖော်ပေးခြင်းနှင့် နမူနာလုပ်ဆောင်ပြသခြင်း

- ပုံသွင်းခြင်း (Shaping) - ပုံသွင်းခြင်းဆိုသည်မှာ ဆရာက ဖြစ်စေလိုသော အပြုအမူနှင့် အနီးစပ်ဆုံး ဖြစ်သည့် အပြုအမူသစ်တစ်ခု ရရှိလာအောင် အားဖြည့် တိုက်တွန်းခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ဥပမာ - စာရေးကိရိယာအသစ်တစ်ခုကို မည်သို့ အသုံးပြုရမည်ကို သင်ယူရာတွင် ဆရာကရေးနည်း (အပြုအမူ) ၏ အစိတ်အပိုင်း အချို့ကို တိုက်တွန်းလုပ်ဆောင်စေမည်။ ဥပမာ - ရေးသားရန် အသုံးပြုနေသော ကလေး၏လက်ချောင်းများထဲတွင် ခဲတံကို နေသားတကျ မှန်ကန်စွာ ကိုင်တတ် စေရန် ထားရှိနည်းကို လက်တွေ့ကျကျ (ကျောင်းသား၏လက်ကို ကိုင်တွယ်၍) သင်ကြားပေးရမည်။ ပုံစံကျအောင်ပြရမည်။ ဤသို့ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းသည် စာရေးကိရိယာအသစ် တစ်မျိုးကို မည်သို့သုံးရမည်ကို သင်ယူသော သင်ယူမှု၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခု ဖြစ်သည်။
- သံကြိုးကွင်းဆက်ပမာ ချိတ်ဆက်ပေးခြင်း (Chaining) - လုပ်ဆောင်မှုတစ်ခု သည် ၎င်း၏ ရှေ့မှ လုပ်ဆောင်မှုကို ထပ်မံအားဖြည့်ပံ့ပိုးပေးပြီး နောက်ထပ် ပေါ်ပေါက်လာမည့် လုပ်ဆောင်မှုအတွက် လှုံ့ဆော်မှုကိုလည်း ပေးသည်။ ဤနည်းကို လုပ်ဆောင်မှုများ အစီအရီပါဝင်သည့် သင်ယူမှုလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် အသုံးပြုသည်။
- အချက်ပြခြင်း (Cueing) - လိုလားအပ်သော အပြုအမူတစ်ခုရရှိစေရန် တိကျ ရေရာသော လှုံ့ဆော်မှုတစ်ခုကို အသုံးပြုခြင်းဖြစ်သည်။ ဥပမာ - ဆရာက မီးများကို မှိန်အောင်ပြုလိုက်ခြင်းဖြင့် ကျောင်းသားများအား သူတို့ပြုမူနေသည် များကို ရပ်ဆိုင်းပြီး ဆရာ၏ ညွှန်ကြားချက်များကို နားထောင်လာစေရန် အချက်ပြခြင်း
- အစဖော်ပေးခြင်း (Prompting) - အစဖော်ပေးခြင်းဆိုသည်မှာ ထပ်ဆောင်း အချက်အလက်များ ပေးထားခြင်း (သို့မဟုတ်) ကလေးတစ်ဦးအား လိုလားအပ်သော အပြုအမူရရှိစေရန် အထောက်အကူဖြစ်စေမည့် သဲလွန်စများပေးထားခြင်း။
- နမူနာလုပ်ဆောင်ပြခြင်း (Modelling) - ကလေးတစ်ဦးက အတုယူလုပ်ဆောင် နိုင်ရန်အတွက် ဆရာက နမူနာပြု/သရုပ်ပြလုပ်ဆောင်ပေးသည်။ ထိုလုပ်ဆောင် ချက်သည်လည်း အစဖော်ပေးခြင်း နည်းလမ်းတစ်မျိုးဖြစ်သည်။ ဆရာက

လိုလားအပ်သော အပြုအမူကို ရှေ့မှ နမူနာသရုပ်ပြ လုပ်ဆောင်ပြခြင်းဖြင့် ကျောင်းသားတို့က အတုယူ လုပ်ဆောင်တတ်လာသည်။

ဤနေရာတွင် သိမှုဖွံ့ဖြိုးလာပုံအဆင့်ဆင့်ရှုထောင့်ကို အတန်းတွင်းအလေ့အထအဖြစ် မည်သို့အသုံးပြု နိုင်သည်ကို ဥပမာပေးထားသည်။

ကလေးများ၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့်အလိုက် သင့်တော်သော သင်ကြားလေ့ကျင့်ပေးမှု (Developmentally Appropriate Practice) (DAP)

ကလေးများ၏အသက်အရွယ်နှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့်အလိုက် သင့်တော်သော သင်ကြားမှု ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ကလေးတစ်ဦးစီ၏ ပင်ကိုထူးခြားချက်နှင့် သူတို့လူမှုရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှု ဆိုင်ရာ နောက်ခံအခြေအနေကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားကာ စီစဉ်ပြင်ဆင်ထားသော သင်ကြားနည်းများ ဖြစ်ကြသည်။^{၂၈၇}

သိမှုဆိုင်ရာရှုထောင့်ကို စာသင်ခန်း လက်တွေ့ကျင့်သုံးမှု၌ မည်သို့အသုံးပြုနိုင်ပုံကို အောက် တွင် ဥပမာအချို့ပေးထားသည်။

- သိမှုဆိုင်ရာ အလုပ်သင်၊ လက်သစ်စာသင်သား (Cognitive Apprenticeships) “ကျောင်းသားများအား အယူအဆများနှင့် နည်းစဉ်များကို မိမိရရသိရှိနားလည် သွားနိုင်စေရန် ကျွမ်းကျင်သူတစ်ဦး ဥပမာ - ဆရာကဲ့သို့ ဝါရင့်သူတစ်ဦး၏ လမ်းညွှန်မှုဖြင့် လက်တွဲခေါ်ကာ သင်ယူစေသောနည်းဖြစ်သည်။^{၂၈၈}
- အပြန်အလှန်သင်ကြားခြင်း (Reciprocal Teaching) - ဦးနှောက်ထဲ၌ အချက်အလက်များကို အဆင့်ဆင့်ချိတ်ဆက် ပြုပြင်စီစဉ်ခြင်းပုံစံ (Information processing model) ပုံစံကို အခြေခံထားသော နည်းဖြစ်သည်။ ကျောင်းသားကိုင်စာအုပ်မှ စာပိုဒ်များတို့ အနက်အဓိပ္ပာယ်ဖော်ယူရာတွင် ဆရာ နှင့် ကျောင်းသားများအကြား နှစ်ဦးနှစ်ဖက်အပြန်အလှန်ပြောကြားဆက်သွယ် ခြင်းနည်း (dialogue) ကို အသုံးပြုထားသည်။

၂၈၇ National Association for the Education of Young Children, 2009.

၂၈၈ Yilmaz, 2011, p. 209.

- စူးစမ်းရှာဖွေလေ့လာသင်ယူခြင်း (Inquiry Learning) - အကြပ်အတည်းအခက်အခဲတစ်ခု (သို့မဟုတ်) ပြဿနာတစ်ခုအတွက် စူးစမ်းရှာဖွေလေ့လာသင်ယူခြင်းမှတစ်ဆင့် ကျောင်းသားများထံ၌ အဆင့်မြင့်တွေးခေါ်မှု ဖွံ့ဖြိုးလာသည် ဤသင်နည်းသည် ပီယာဂျေး၏ သိမှုအဆင့်ဆင့်ဖွံ့ဖြိုးလာပုံ သီအိုရီမှ ပေါက်ဖွားလာသည်။

ကိုယ်တိုင်ဖော်ထုတ်တွေ့ရှိလာမှုဖြင့် သင်ယူခြင်း (Discovery Learning) နှင့် ပြဿနာအခြေပြု သင်ယူခြင်း (Problem-based Learning) တို့သည် သိမှုဆိုင်ရာ စိတ်ပညာရှုထောင့်ပေါ် အခြေခံထားရမည်။^{၂၉} အသိပညာတည်ဆောက်မှုဆိုင်ရာ စိတ်ပညာရှုထောင့် (သဘောတရား) ကို စာသင်ခန်းတွင် လက်တွေ့သင်ကြားမှု များတွင် အသုံးပြုနိုင်ပုံ ဥပမာအချို့ကို အောက်တွင် ဖော်ပြထားသည်။

- ပြဿနာဖြေရှင်းစေရာတွင် ကျွမ်းကျင်မှု ရရှိနိုင်စေရန်အတွက် ကျောင်းသားများအား ကိုယ်တိုင်ဖြေရှင်းစေသင့်သည်။ သို့မှသာ ကျောင်းသားများသည် ရည်မှန်းချက်များကို ကိုယ်တိုင်ချမှတ်တတ်ပြီး သူတို့၏ ကိုယ်ပိုင် ဖြေရှင်းနည်းများလည်းရရှိလာနိုင်မည်။
- အဆင့်မြင့်တွေးခေါ်ရာ၌ ကျွမ်းကျင်မှုဖွံ့ဖြိုးအောင် လေ့ကျင့်ပေးပါ။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ပေးမှသာလျှင် ကျောင်းသားများသည် သူတို့၏ သင်ယူမှုကို သူတို့ကိုယ်တိုင် သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်း၊ အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်းနှင့် လေးနက်စွာ ဝေဖန်စိစစ်ခြင်း သုံးသပ်ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက် တတ်လာမည်။
- ကိုယ်တိုင် ကမကထပြုခြင်းနှင့် ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျပိုင်နိုင်စွာ စီမံခန့်ခွဲသင်ယူနိုင်ခြင်းတို့ကို အားပေးပါ။ ထိုသို့ ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းဖြင့် ကျောင်းသားများက သူတို့ သင်ယူမှုကို သူတို့ ကိုယ်တိုင်တာဝန်ယူတတ်လာစေရန် ပံ့ပိုးပေးနိုင်သည်။^{၂၉}

^{၂၉} Yilmaz, 2011.
^{၂၉} Roustae, Kadidr & Asimiran, 2014.

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၅)။ စကားရည်လှပွဲ - အလယ်တန်းကျောင်းများအတွက် စိတ်ပညာရှုထောင့် (၄) ရပ်ထဲမှ မည်သည့်ရှုထောင့်သည် အကောင်းဆုံးဖြစ်သနည်း။

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်သည် ပညာရေးစိတ်ပညာ ရှုထောင့် (၄) ရပ်ကို အလယ်တန်းကျောင်းအဆင့်ကို လက်တွေ့သင်ကြားရာတွင် အသုံးပြုရန်ဖြစ်သည်။

အတန်းကို စကားရည်လှပွဲအသွယ် အောက်ပါအသင်း (၄) သင်းအဖြစ် ခွဲခြားပါ။

- အပြုအမူဆိုင်ရာရှုထောင့်
- သိမှုဖွံ့ဖြိုးလာပုံအဆင့်ဆင့်နှင့် သက်ဆိုင်သော ရှုထောင့်
- သိမှုဆိုင်ရာရှုထောင့်
- အသိပညာ တည်ဆောက်မှုဆိုင်ရာရှုထောင့်

စကားရည်လှပွဲ၏ ခေါင်းစဉ်မှာ - အလယ်တန်းကျောင်းများအတွက် စိတ်ပညာရှုထောင့် (၄) ရပ်ထဲမှ မည်သည့် ရှုထောင့်သည် အကောင်းဆုံးဖြစ်သနည်း။

- အပြုအမူဆိုင်ရာရှုထောင့်ကို ကိုယ်စားပြုအသင်းက အပြုအမူဆိုင်ရာ စိတ်ပညာရှုထောင့်ကသာလျှင် အလယ်တန်းကျောင်း သင်ကြားရေး အတွက် လက်တွေ့အသုံးပြုရန် အကောင်းဆုံး ဖြစ်ကြောင်းကို ကျိုးကြောင်းခိုင်လုံစွာ အချက်အလက်များ ရှာဖွေပြီး အလေးပေးတင်ပြမည်။
- သိမှုဖွံ့ဖြိုးလာပုံအဆင့်ဆင့်နှင့် သက်ဆိုင်သော ရှုထောင့်ကို ကိုယ်စားပြုသော အသင်းက သိမှုဖွံ့ဖြိုးလာပုံအဆင့်ဆင့်နှင့် သက်ဆိုင်သော ရှုထောင့်ကသာလျှင် အလယ်တန်းကျောင်းသင်ကြားရေးအတွက် လက်တွေ့အသုံးပြုရန် အကောင်းဆုံးဖြစ်ကြောင်းကို ကျိုးကြောင်းခိုင်လုံစွာ တင်ပြဆွေးနွေးမည်။
- သိမှုဆိုင်ရာရှုထောင့်ကို ကိုယ်စားပြုသောအသင်းက သိမှုဆိုင်ရာရှုထောင့်ကသာလျှင် အလယ်တန်းကျောင်း သင်ကြားရေးအတွက် လက်တွေ့အသုံးပြုရန် အကောင်းဆုံးဖြစ်ကြောင်းကို ကျိုးကြောင်း ခိုင်လုံစွာ တင်ပြဆွေးနွေးမည်။

- အသိပညာတည်ဆောက်မှုဆိုင်ရာ ရှုထောင့်ကိုယ်စားပြုအသင်းက အလယ်တန်းကျောင်းသင်ကြားရေးတွင် လက်တွေ့အသုံးချရန်အတွက် အသိပညာတည်ဆောက်မှုဆိုင်ရာ ရှုထောင့်ကသာလျှင် အကောင်းဆုံးဖြစ်ကြောင်းကို ကျိုးကြောင်း ခိုင်လုံစွာ တင်ပြ ဆွေးနွေးမည်။

အသင်းတစ်ခုစီအတွင်း၌ အသင်းဝင်တစ်ဦးစီက ဆောင်ရွက်ရမည့် အခန်းကဏ္ဍအသီးသီး တို့ကို အောက်ပါအတိုင်း သတ်မှတ်တာဝန်ပေးပါ။

- အသင်းခေါင်းဆောင် - မိမိတို့၏ ရှုထောင့်ကသာ အကောင်းဆုံးဖြစ်ကြောင်း အခြားရှုထောင့်များက မိမိတို့ရှုထောင့်လောက် မကောင်းကြောင်းကို အလေးပေး ဖော်ပြမည့် ကျိုးကြောင်း ခိုင်လုံသော အဆိုပြုချက်တစ်ရပ်ကို ရေးသားပြုစုနိုင်ရန်အတွက် အသင်းဝင်များကို ဦးဆောင်ခြင်း၊ အချက် အလက်ရှာဖွေရန် စီစဉ် ပြင်ဆင်ခြင်း (တာဝန်ခွဲဝေခြင်း၊ ညှိနှိုင်းခြင်း စသည်)
- စကားရည်လုသူ/စကားစစ်ထိုးသူများ (ပထမဦးဆုံးပြောသူ - အခြား (၃)ဦး) - ၎င်းတို့အုပ်စု အသင်း၏ အဆိုပြုချက်ကို အသင်းကိုယ်စားပြုတင်ပြရန်။
- အခြားတစ်ဖက်မှ ဝေဖန်တိုက်ခိုက်မှုများ၊ အဆိုပြုချက်များကို မှားသည်ဟု ထောက်ပြသူ/ သက်သေပြသူ/ ဆွေးနွေးသူတစ်ဦး - အခြားအသင်းများ၏ ဝေဖန်မှုများကို တုံ့ပြန်ငြင်းချက် ထုတ်ရန်
- မှတ်တမ်းတင်သူ/စာရေးတစ်ဦး - အချက်အလက်များကို မှတ်စုရေးထားခြင်း နှင့် မိမိတို့အသင်း၏ အားသာချက်များကို အလေးပေးထားသည့် စကားရည်လုရန် အဆိုကို စီစဉ်ရေးသားခြင်း၊ အခြား အသင်းအဖွဲ့ များမှ တင်ပြလာနိုင်သော မိမိတို့အားနည်းချက်များကို ငြင်းချက်ထုတ် တုံ့ပြန်ရန်၊ စီစဉ်ရေးသားခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ရန်
- သုတေသနပြုသူများ/သုတေသီများ - မိမိတို့အသင်း၏ အဆိုပြုချက်ကို ပြည့်စုံအောင် အထောက်အပံ့ ပြုနိုင်မည့်အချက်အလက်များကို လေ့လာ စူးစမ်းရှာဖွေရန်၊ အခြား အသင်းများက တင်ပြချက်များ၊ ဝေဖန်တိုက်ခိုက်မှု များကို မှတ်စုထုတ်ရန်၊ တုံ့ပြန်ငြင်းချက်ထုတ်မှု ရေးသားနိုင်ရေးအတွက် မှတ်တမ်းတင်သူကို ကူညီရန်

အသင်းများကို အချက်အလက်များ ရှာဖွေသုတေသနပြုရန်နှင့် သက်ဆိုင်ရာအဆိုပြုချက် များကို စီစဉ်ပြင်ဆင်ရေးသားရန် အချိန်ပေးမည်ဖြစ်သည်။ ဆရာက ကြီးကြပ်ညှိနှိုင်းပေး သူ/အကဲဖြတ်ခိုင် (Judge) အဖြစ် စကားရည်လှပဲ့ကိုစတင်မည် ဖြစ်သည်။

အဖွဲ့များသည် တစ်ကြိမ်လျှင် အဆိုပြုချက်တစ်ခုကိုသာ အလှည့်ကျစီတင်ပြရမည်ဖြစ်သည်။ တင်ပြသူတစ်ဦးစီသည် တင်ပြချက် (၁) မိနစ်သာ အချိန်ရပါမည်။ အသင်းများအားလုံးတင်ပြ ပြီးသောအခါ အခြားအသင်းများက ဝေဖန်တိုက်ခိုက် ထားသည်တို့ကို ပြန်လည်ခုခံ၊ ချေပ နိုင်ရန်အတွက် ငြင်းချက်ထုတ်မှုများ စီစဉ်ပြင်ဆင်မှုပြုရန် အဖွဲ့များကိုပြန်လည်ဆုံစည်းစေ ပါ။ ထို့နောက် စကားရည်လှပဲ့ ပြန်လည်စတင်မည်ဖြစ်ပြီး အသင်းတစ်ခုချင်းစီမှ အဖွဲ့ဝင် တစ်ဦးက ခုခံချေပရန် အချိန် (၁) မိနစ် ရမည်ဖြစ်သည်။ နောက်ဆုံးတွင် မည်သည့်အသင်း က အနိုင်ရရှိသည်ကို ဆရာကကြေညာပေးမည်။

ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန်မေးခွန်းများ

- ၁။ ပထမနှစ်သင်တန်းတွင် သင်တို့လေ့လာမှုပြုခဲ့ရသော ပညာရေးစိတ်ပညာ ရှုထောင့် (၄) ခု တို့၏ အမည်များကို ဖော်ပြပါ။
- ၂။ “ပညာရေး (ဆိုင်ရာ) စိတ်ပညာ” ၏ အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ချက်ကို ဖော်ပြပါ။
- ၃။ ပညာရေး စိတ်ပညာသည် ဆရာများအတွက် အဘယ်ကြောင့် အရေးပါ ရသနည်း။

၅.၂။ ဦးနှောက်ထဲ၌ အချက်အလက်များကို

အဆင့်ဆင့် ချိတ်ဆက်ပြုပြင် စီစဉ်ခြင်းပုံစံ

(Information Processing Model)

ဤအခန်းငယ်တွင် လူတို့၏ စိတ်ထဲ၌ သတင်းအချက်အလက်သစ်များ မှတ်သားပုံ၊ မှတ်သားနည်းကို ပြသသည့် ဦးနှောက်ထဲ၌ အချက်အလက်များကို အဆင့်ဆင့်ချိတ်ဆက် ပြုပြင်စီစဉ်ခြင်းပုံစံ (Information Processing Model) နှင့် သင်တို့အား မိတ်ဆက်ပေးမည်ဖြစ်သည်။ ထိုအယူအဆအရ လူတို့၏စိတ်ကို ကွန်ပျူတာတစ်လုံးနှင့် နှိုင်းယှဉ်ကာ ကွန်ပျူတာလုပ်ဆောင်သော လုပ်ငန်းများနှင့် လူတို့၏ စိတ်တွင်းလုပ်ဆောင်မှုများကို ယှဉ်တွဲခိုင်းနှိုင်းကာ စိတ်၏ လုပ်ဆောင်မှုကို ရှင်းလင်းပြသော သဘောတရားဖြစ်သည်။ ကွန်ပျူတာတစ်လုံးမှာ ကဲ့သို့ပင် အချက်အလက်များကို ထည့်သွင်းခြင်း၊ စုစည်းခြင်းနှင့် ရလဒ်ကို အပြုအမူတစ်ခုအဖြစ် ထုတ်ပေးခြင်းတို့ပါဝင်ကြသည်။ အချက်အလက်များကို စုစည်းနေသော အချိန်အပိုင်းအခြားအတွင်း အချက်အလက်များကို ပထမတွင် ရေတိုမှတ်ဉာဏ်ထဲ၌ သိမ်းဆည်းသိုလှောင်ထားပြီးနောက် ရေရှည်မှတ်ဉာဏ်ထဲသို့ ပြောင်းရွှေ့ သိမ်းဆည်းထားသည်။ ထိုအကြောင်းအရာကို လေ့လာပြီးနောက် စာသင်ခန်းတွင်း၌ ကျောင်းသားများ၏ အာရုံခံမှတ်ဉာဏ်၊ ရေတိုမှတ်ဉာဏ်နှင့် ရေရှည်မှတ်ဉာဏ်များကို အသုံးပြုရာတွင် အထောက်အပံ့ပြုပေးနိုင်သည့် နည်းဗျူဟာများကို စူးစမ်းလေ့လာကြမည်ဖြစ်ပါသည်။

၅.၂.၁။ ဦးနှောက်ထဲ၌ အချက်အလက်များကို အဆင့်ဆင့် ချိတ်ဆက်ပြုပြင် စီစဉ်ခြင်းပုံစံနှင့် မှတ်ဉာဏ်အဆင့် (၃) ဆင့်

မျှော်မှန်းထားသော သင်ယူမှုရလဒ်များ

ဤသင်ခန်းစာကို သင်ယူပြီးချိန်တွင် သင်သည် -

- စာသင်ခန်းတွင်း လက်တွေ့သင်ကြားမှု ဇာတ်လမ်းဖြစ်ရပ်တစ်ခုတွင် ဦးနှောက်ထဲ၌ အချက်အလက်များကို အဆင့်ဆင့်ချိတ်ဆက် ပြုပြင်စီစဉ်ခြင်းပုံစံ (Information Processing Model) ကို အသုံးပြုတတ်မည်။
- အလယ်တန်းကျောင်းသားများ၏ မှတ်ဉာဏ်ကို အထောက်အပံ့ပြုနိုင်မည့် နည်းဗျူဟာများကို အကဲဖြတ်သုံးသပ်တတ်မည်။

စာသင်ချိန် (၁)

ဦးနှောက်ထဲ၌ အချက်အလက်များကို အဆင့်ဆင့်ချိတ်ဆက် ပြုပြင်စီစဉ်ခြင်းပုံစံ (Information Processing Mode)

သိမှုဆိုင်ရာစိတ်ပညာရှင်များဖြစ်ကြသည့် ပီယာဂျေး နှင့် ဗီဂျေစကီးတို့က ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုသည်မှာ ကလေးများ၏ စဉ်းစားတွေးခေါ်မှုတွင် ပေါ်ပေါက်လာသော အပြောင်းအလဲများဟု ယူဆသတ်မှတ်ခဲ့ကြသော်လည်း ဦးနှောက်ထဲ၌ သတင်းအချက်အလက်ပြုပြင်စီစဉ်ခြင်း သဘော တရားကို လက်ခံသူပညာရှင်များကမူ ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုသည်မှာ ဦးနှောက်ထဲ၌ သတင်းအချက်အလက်များကို ပြုပြင်စီစဉ်ခြင်းအားဖြင့် မှတ်သားလာနိုင်သော ကလေးများ၏ အရည်အချင်းတွင် အပြောင်းအလဲ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းဟု ယူဆကြပါသည်။

ဦးနှောက်ထဲ၌ အချက်အလက်များ ပြုပြင်စီစဉ်ခြင်းပုံစံ သဘောတရားသည် သိမှုဆိုင်ရာ စိတ်ပညာရှင်ထောင့် တစ်ခုအဖြစ် အမျိုးအစားသတ်မှတ်ခြင်း ခံရပါသည်။ အခန်းငယ် (၂.၃) တွင်သင်တို့ လေ့လာသင်ယူခဲ့ကြသည့်အတိုင်း စိတ်ပညာရှင်အများအပြားတို့ စူးစမ်းလေ့လာခဲ့ကြသော ထိုပုံစံက လူတို့၏ စိတ်တွင်းဖြစ်စဉ်များကို ရှင်းလင်းပြနိုင်ရန် ကွန်ပျူတာ တစ်လုံး၏ လုပ်ဆောင်မှုများနှင့် ထပ်တူပြုတင်စားကာ ရှင်းလင်းပြခဲ့ကြသည်။

ကွန်ပျူတာသည် လူတို့ဦးနှောက်နှင့် အလားသဏ္ဍာန်တူပါသည်။ ကွန်ပျူတာထဲတွင် ထည့်သွင်းလိုက်သော အချက်အလက်များ (Input) ရောက်ရှိလာသောအခါ ၎င်းတို့ကို တူရာအချင်းချင်း ချိတ်ဆက်စုစည်းပြီး သင်္ကေတပြု (စကားဝှက်ပေးသည်) ကာ ပုံသဏ္ဍာန်ပြောင်းလဲလိုက်သည်။ ထို့နောက် ပြုပြင်စီစဉ်ခြင်းတို့ ပြီးစီးသွားသောအခါ ရရှိလာသောရလဒ်သည် အပြုအမူတစ်ခုအဖြစ်ဖြင့် ထွက်လာသည်။ ထိုနည်းတူစွာပင် ဦးနှောက်ထဲမှ (Output) ဖြစ်စဉ်ကို လေ့လာရာတွင် သတင်းအချက်အလက်များသည် မြင်၊ ကြား၊ နံ၊ သိ အစရှိသည့် အာရုံခံအင်္ဂါအမျိုးမျိုးမှတစ်ဆင့် ဦးနှောက်ထဲသို့ဝင်ရောက်လာကြသည်။ (အာရုံခံမှတ်ဉာဏ်)

ပထမဦးစွာ ၎င်းတို့ကို လက်တွေ့ပြုပြင်စီစဉ်ပေးသည့်မှတ်ဉာဏ် (သို့မဟုတ်) ရေတိုမှတ်ဉာဏ် (Short-term memory) ထဲတွင်ထည့်သွင်းကာ စိတ်ကူးအတွေး အမြင်သစ်များ၊ အချက်အလက်သစ်များကို ယခင်ရှိပြီး အသိပညာဟောင်းတို့နှင့် ချိတ်ဆက်ပေါင်းစပ်ပေးသည်။ နောက်ဆုံး၌ ရေတိုမှတ်ဉာဏ်ထဲတွင် ဤသို့ ကောင်းစွာပြုပြင်စီစဉ်ပြီးသည့် အချက်အလက်များ၊ စိတ်ကူးအတွေးအမြင်များသည် ရေရှည်မှတ်ဉာဏ်ထဲသို့ ရောက်ရှိသွားသည်။ ရေရှည်မှတ်ဉာဏ်ထဲတွင် ထိုအသိပညာများ၊ အချက်အလက်များ အတွေးအမြင်များကို အပြီးအပိုင် သိမ်းဆည်းထားလိုက်သည်။ အချက်အလက်များကို အကန့်အသတ်မရှိ သိမ်းဆည်းထားနိုင်သည်။

ဦးနှောက်ထဲ၌ အချက်အလက်များကို အဆင့်ဆင့် ချိတ်ဆက်ပြုပြင် စီစဉ်ခြင်းပုံစံက အခြားသော ဝေါဟာရများကို မသုံးဘဲ ကွန်ပျူတာပညာရပ်သုံးဝေါဟာရများကို အသုံးပြုပြီး လူတို့၏ စဉ်းစားတွေးခေါ်ခြင်းဖြစ်စဉ်ကို ဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။ ကွန်ပျူတာပညာရပ်သုံးဝေါဟာရများ၏ ဥပမာများမှာ -

- သွင်းအားစု (input) - ဦးနှောက်တွင်းသို့ ဝင်ရောက်လာသော အချက်အလက်များ
- ရလဒ် (output) - အချက်အလက်များ ဦးနှောက်တွင်းသို့ ဝင်ရောက်လာသည့် အခါ ၎င်းတို့ကို စကားဝှက်ပေးခြင်း/ သင်္ကေတပြုခြင်း (coding) တို့ ခံရမှုကြောင့် ပုံသဏ္ဍာန် ပြောင်းလဲမှု၊ ပြုပြင်စီစဉ်ခံရမှုမှ ပေါ်ပေါက်လာသည့် အပြုအမူ
- အာရုံခံမှတ်ဉာဏ် (sensory memory) - အချက်အလက်များကို ခေတ္တယာယီ သိုလှောင်သိမ်းဆည်းထားရာနေရာ၊ အချက်အလက်များကို ၁/၄ စက္ကန့် မှ ၁/၂ စက္ကန့်ထိသာ သိမ်းဆည်းထားနိုင်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အချက်အလက်

များသည် ဦးနှောက်တွင်းသို့ မြင်ကွင်း (sight) ၊ အသံ၊ အထိအတွေ့နှင့် အရသာ တို့မှတစ်ဆင့် ဖြတ်ခနဲ အာရုံခံမှုမှ ပေါ်ပေါက်လာမှုကြောင့် ဖြစ်သည်။

- ရေတိုမှတ်ဉာဏ် (short-term memory) - အချက်အလက်များကို ခေတ္တယာယီ သို့လှောင်သိမ်းဆည်းထားရာနေရာဖြစ်ပြီး (၁၈) စက္ကန့်ခန့်သာ အလုပ်လုပ် နိုင်သည်။ သိမ်းဆည်းနိုင်မှု စွမ်းရည်မှာမူ ကန့်သတ်မှုရှိပြီး တစ်ကြိမ်လျှင် သတင်း အချက်အလက် (၇) ခု ဝန်းကျင်ကိုသာ ပြုပြင်စီစဉ်ပေးနိုင်သည်။ ရေတိုမှတ်ဉာဏ် က အချက်အလက်များကို သို့လှောင်ရာတွင် အသံကိုသာ အများဆုံးအသုံးပြု သည်။ ဤသို့ဆောင်ရွက်ပေးသော မှတ်ဉာဏ်ကို လက်တွေ့ အလုပ်လုပ်သော မှတ်ဉာဏ်ဟုလည်း ခေါ်ဝေါ်သိရှိကြသည်။
- ရေရှည်မှတ်ဉာဏ် (long-term memory) - ဦးနှောက်တွင်းရှိ နေရာတစ်ခုဖြစ်ပြီး အချက်အလက်များကို သို့လှောင်ရာတွင် များသောအားဖြင့် ရုပ်ပုံ (sight) နှင့် အသံမှ တစ်ဆင့် သိမ်းဆည်းထားသည်။ အရေအတွက်ကို အကန့်အသတ်မဲ့ သတင်းအချက်အလက်များကို ထာဝစဉ် သိမ်းဆည်းထားသော နေရာဖြစ်သည်။
- မှတ်ဉာဏ်များထဲ၌ သို့လှောင်မှုမျိုးစုံပြပုံစံ (Multistore Model) - အချက်အလက် များကို မည်သို့ ပြုပြင်စီစဉ်ပြီး မှတ်ဉာဏ်ထဲတွင် မည်သို့ သို့လှောင်သိမ်းဆည်း ထားပုံကို ပြသသည့်ပုံစံတစ်ခုဖြစ်သည်။^{၂၉၁}

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၁)။ ဦးနှောက်ထဲ၌ အချက်အလက်များကိုအဆင့်ဆင့် ချိတ်ဆက် ပြုပြင်စီစဉ်ခြင်းပုံစံနှင့် ကွန်ပျူတာပညာရပ်သုံးဝေါဟာရများကို အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဦးနှောက်ထဲ၌ အချက်အလက်များကို အဆင့်ဆင့်ချိတ်ဆက် ပြုပြင်စီစဉ်ခြင်းနှင့် ကွန်ပျူတာပညာရပ်သုံးဝေါဟာရများကို နားလည်ရန်ဖြစ်သည်။

^{၂၉၁} Duchesne & McMaugh, 2016.

ဤလုပ်ငန်းကို အုပ်စုတစ်ခုလျှင် ကျောင်းသား (၄) ဦးဖွဲ့စည်းပါဝင်သည့် အုပ်စုများဖြင့် လုပ်ဆောင်ရမည်။ “အချက်အလက်များကို အဆင့်ဆင့် ချိတ်ဆက်ပြုပြင်စီစဉ်ခြင်း”၌ မည်ကဲ့သို့ အသုံးပြုသည်ကို လေ့လာသုတေသန ပြုပါ။ ၎င်းတို့ကို ကွန်ပျူတာလုပ်ငန်းစဉ်ကို ဖော်ပြရာတွင် မည်သို့အသုံးပြုသည်ကိုလည်း မှတ်သားပါ။ ဇယား (၅.၃) တွင် “အချက်အလက်များကို အဆင့်ဆင့် ချိတ်ဆက်ပြုပြင် စီစဉ်ခြင်းပုံစံ” ၏ အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ချက်ကို ကွန်ပျူတာ ပညာရပ်သုံး ဝေါဟာရများနှင့် ယှဉ်တွဲဖော်ပြထားသည်။

- အဆင့်ဆင့်ချိတ်ဆက်ပြုပြင်စီစဉ်ခြင်း
- သင်္ကေတပြုခြင်း/ စကားဂုဏ်ပေးခြင်း
- သိုလှောင်သိမ်းဆည်းခြင်း
- ပြန်လည်ထုတ်ယူသုံးစွဲခြင်း

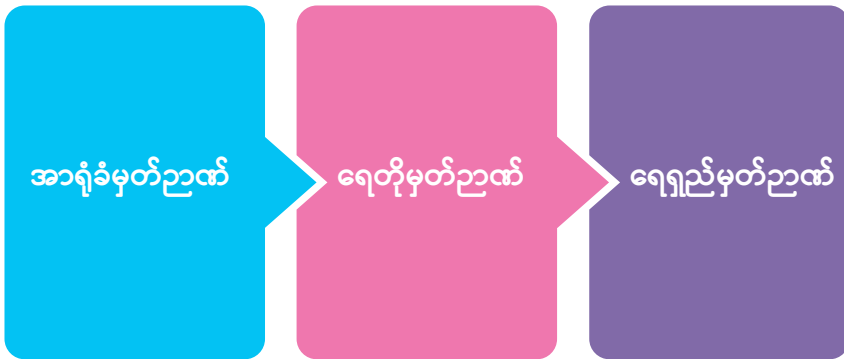
အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ချက်များကို သင်တို့ရေးသားပြီးသောအခါ ဆရာက တစ်တန်းလုံးလုပ်ငန်းအဖြစ် ထိုသတ်မှတ်ချက်များကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်ပေးမည်။

ဇယား ၅.၃။ ဦးနှောက်ထဲ၌ အချက်အလက်များကို အဆင့်ဆင့် ချိတ်ဆက်ပြုပြင်စီစဉ်ခြင်းပုံစံနှင့် ကွန်ပျူတာ ဝေါဟာရများကို အဓိပ္ပာယ်ကိုသတ်မှတ်ပေးခြင်း

ဝေါဟာရ	ဦးနှောက်ထဲ၌ အချက်အလက်များကို အဆင့်ဆင့် ချိတ်ဆက်ပြုပြင်စီစဉ်ခြင်း ပုံစံတွင် အသုံးပြုပုံ	ကွန်ပျူတာအကြောင်း ပြောကြားရာတွင် အသုံးပြုပုံ
အဆင့်ဆင့် ချိတ်ဆက်ပြုပြင်စီစဉ်ခြင်း (Processing)		
သင်္ကေတပြုခြင်း/ စကားဂုဏ်ထည့်ခြင်း (Encoding)		
သိုလှောင်သိမ်းဆည်းခြင်း (Storage)		
ပြန်လည်ထုတ်ယူသုံးစွဲခြင်း (Retrieval)		

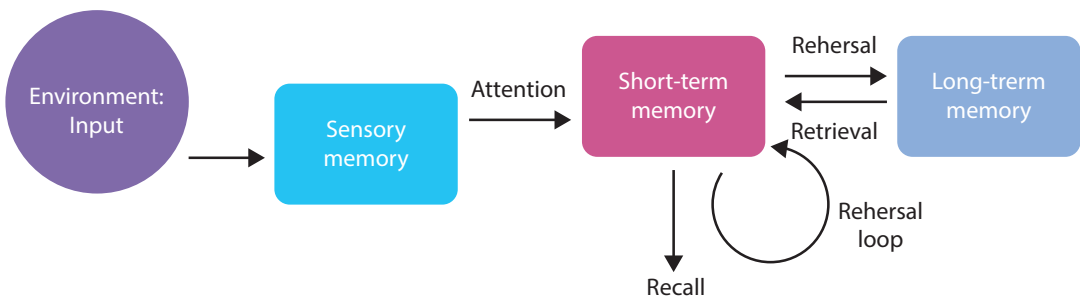
မှတ်ဉာဏ်များထဲ၌ သိုလှောင်မှုမျိုးစုံ ပြပုံစံ (Multistore Model)

အခန်းငယ် (၂.၃) တွင် ဦးနှောက်ထဲ၌ အချက်အလက်များကို အဆင့်ဆင့်ပြုပြင်စီစဉ်ခြင်း ပုံစံ၏ ရိုးရှင်းလွယ်ကူအောင် ပြုထားသောပုံစံကို သင်ယူခဲ့ကြရသည်။၂၆၂ ပုံ (၅.၄) ကိုကြည့်ပါ။

ပုံ ၅.၄။ ဦးနှောက်ထဲ၌ အချက်အလက်များကို အဆင့်ဆင့် ချိတ်ဆက်ပြုပြင် စီစဉ်ခြင်းပုံစံ၂၆၃

ထိုဦးနှောက်ထဲ၌ အချက်အလက်များကို အဆင့်ဆင့် ချိတ်ဆက်ပြုပြင် စီစဉ်ခြင်းပုံစံ ပညာရှင် နှစ်ဦးဖြစ်ကြသည့် Atkinson နှင့် Shiffrin တို့က ထပ်ဆင့်ပြုပြင်ကာ ၁၉၆၈ တွင် ပြန်လည် တည်ဆောက်ခဲ့သည်။ သူတို့ပြန်လည်ပြုပြင်ရေးဆွဲခဲ့သော ပုံစံကို မှတ်ဉာဏ်များထဲ၌ သိုလှောင်မှုမျိုးစုံပြပုံစံ (Multistore Model) ဟု ယခုအခါ သိရှိကြသည်။ ပုံ (၅.၅) ကို ကြည့်ပါ။

ပုံ ၅.၅။ မှတ်ဉာဏ်များထဲ၌ သိုလှောင်မှုမျိုးစုံ ပြပုံစံ (Multistore Model)၂၆၄

၂၆၂ Atkinson & Shiffrin, 1968.
 ၂၆၃ Based on Beitzel, 2012.
 ၂၆၄ Based on McLeod, 2017.

သတင်းအချက်အလက်များ (Input) သည် အာရုံအမျိုးမျိုးတို့မှတစ်ဆင့် အာရုံခံမှတ်ဉာဏ် (သို့မဟုတ်) အာရုံခံမှတ်သားသောနေရာထဲသို့ရောက်ရှိလာကြသည်။ သတင်းအချက်အလက်များသည် အမြင် (ရုပ်ပုံ)၊ အကြား (အသံ) (သို့) ဝေါဟာရ (အဓိပ္ပာယ် ဆိုလိုရင်း) ဖြစ်နိုင်သည်။

၎င်းတို့ကို အာရုံခံမှတ်ဉာဏ်ထဲတွင် စက္ကန့်ဝက် (၁/၂ စက္ကန့်) ခန့် သိမ်းဆည်းထားရှိသည်။ အာရုံစိုက်မှု ရရှိလာလျှင် ၎င်းတို့သည် ရေတိုမှတ်ဉာဏ်ထဲသို့ ဝင်ရောက်သွားသည်။ ဤသို့ မဟုတ်လျှင် ထိုသတင်းအချက်အလက်များသည် နောက်ထပ်ဝင်ရောက်လာသော ရေတိုမှတ်ဉာဏ်များကြောင့် အမေ့ခံ (သို့မဟုတ်) အစားထိုးခံ ဖြစ်သွားသည်။

ရေတိုမှတ်ဉာဏ်များ (အလုပ်လုပ်နေသော မှတ်ဉာဏ်များ) သည် စက္ကန့် (၃၀) ခန့် ကြာမြင့်လေ့ရှိပြီး ကျွန်ုပ်တို့ လူသားများအနေနှင့် တစ်ကြိမ်လျှင် မှတ်ဉာဏ်အတို (၅) ခုမှ (၉) ခုအထိ သိမ်းဆည်းထားနိုင်ကြသည်။ ရေတိုမှတ်ဉာဏ်ထဲသို့ ရောက်လာကြပြီး အာရုံစိုက်မှုမရခဲ့သော အချက်အလက်များကိုမူ ဦးနှောက်က ပြန်လှန်အစမ်းလေ့ကျင့်မှု၊ ထပ်ကြော့မှတ်သားမှုတို့ ပြုပြီးနောက် ၎င်းတို့အား ရေရှည်မှတ်ဉာဏ်ထဲသို့ ရွှေ့ပြောင်းပေးလိုက်ပြန်သည်။

ရေရှည်မှတ်ဉာဏ်သည် အချိန်ကန့်သတ်မဲ့ ကြာမြင့်နိုင်ပြီး အချက်အလက် အရေအတွက်ကို လည်း အကန့်အသတ်မဲ့ သို့လျှင်သိမ်းဆည်းထားနိုင်သည်။ သို့ရာတွင် ထိုအချက်အလက်များကို ပြန်လည်အစမ်းလေ့ကျင့်ခြင်း (သို့မဟုတ်) ထပ်ကြော့ပြန်လှန်မှတ်သားခြင်းတို့ မပြုခဲ့လျှင်မူ မေ့လျော့သွားတတ်ကြသည်။

ရေတိုမှတ်ဉာဏ်နှင့် ရေရှည်မှတ်ဉာဏ်အကြားတွင် ဦးနှောက်ထဲမှ အချက်အလက်များကို ထုတ်ယူသုံးစွဲနိုင်ပြီး ပြန်လည်မှတ်မိတတ်ကြသည်။^{၂၉၅}

၂၉၅ Riley. n.d.

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၂)။ မှတ်ဉာဏ်များထဲ၌ သိုလှောင်မှုမျိုးစုံပြ ပုံစံ (Multistore Model) ဇာတ်ညွှန်း

ဤသင်ယူမှုလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ မှတ်ဉာဏ်များထဲ၌ သိုလှောင်မှုမျိုးစုံပြပုံစံကို အတန်းထဲတွင် လက်တွေ့အသုံးချရန် ဖြစ်သည်။

ဤလုပ်ငန်းကို တစ်အုပ်စုလျှင် ကျောင်းသား (၄) ဦး ပါဝင်သော အုပ်စုများဖြင့် လုပ်ဆောင် ရမည်။ အောက်ဖော်ပြပါ ဇာတ်ညွှန်းကို ဖတ်ရှုခြင်းဖြင့် ဤလုပ်ငန်းကို စတင်ပါ။

နွယ်နွယ်သည် သူငယ်ချင်းများနှင့်အတူ အတန်းသို့လာရင်း လမ်းတစ်လျှောက်၌ ပြီးခဲ့သည့် စနေ၊ တနင်္ဂနွေက သူတို့တက်ရောက်ခဲ့သော တွေ့ဆုံပွဲ တစ်ခုအကြောင်းကို စကားပြော လာခဲ့ကြသည်။

အတန်းသို့ရောက်သောအခါ သူတို့ဆောင်ရွက်ထားသော လုပ်ငန်းများကို ရေးသားထားသည့် ပိုစတာများကို အတန်းနံရံ၌ ချိတ်ဆွဲထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ သူတို့ပိုစတာများနှင့်အတူ ဝေါဟာရစကားလုံးများ၏ စာရင်းများကိုလည်း နံရံတွင် ချိတ်ဆွဲပြသထားသည်။ စာသင်ခန်းထဲတွင် အခြားအုပ်စုများမှ ကျောင်းသားများလည်း ရောက်ရှိနေကြပြီး ဖြစ်သည်။ အချို့မှာ စကားစမြည် ပြောလျက် အချို့မှာ ကျောပိုးအိတ်များကို ဖွင့်လျက် ရှိကြပြီး ဆရာမက သင်ပုန်းပေါ်တွင် ကျောင်းသားများနှင့် အပြန်အလှန်ဆက်သွယ်နိုင်ရေးအတွက် ကွန်ပျူတာကို ဖွင့်ပြီး အဆင့်သင့်ပြင် နေသည်။ နွယ်နွယ်က သူမ စိတ်ဝင်စားနေသော ကျောင်းသားဖြစ်သည့် အောင်အောင်မင်းကို သတိပြု မိလိုက်သည်။ သူမလည်း သူမကို လိုက်ကြည့်နေသည်ကို တွေ့မြင်လိုက်ရသည်။

အတန်းက တဖြည်းဖြည်းနှင့် တိတ်ဆိတ်လာသည်။ ဆရာမက အတန်းစုမည့်အချိန် ရောက်နေပြီ ဖြစ်ကြောင်း အချက်ပြလိုက်သည်။ နွယ်နွယ်က ဆရာမထံ အာရုံပြောင်းလိုက်ပြီး ဆရာမ ပြောနေသည်များကို အာရုံစိုက်နားထောင်လိုက်သည်။ သူမ၏နောက်မှ ကျောင်းသားအချို့သည် ထွေရာလေးပါး စကားများပြော၍ မပြီးနိုင်သေးဘဲ ရှိနေကြသည်ကို လစ်လျူရှုထားလိုက်သည်။

ဆရာမက သင်ခန်းစာကို မိတ်ဆက်နိဒါန်းပျိုးပေးနေသောအခါ ယခင်သီတင်းပတ်က ဆောင်ရွက်ပြီးခဲ့သော လုပ်ငန်းကို နွယ်နွယ် ပြန်၍မှတ်မိလာသည်။ မှတ်စုစာအုပ်ကို ဖွင့်ပြီး မှတ်စုများထပ်မံ ရေးသားရန်ပြင်ဆင်သည်။

ထိုအချိန်၌ပင် နွယ်နွယ်၏ နောက်ဘက်ဆီမှ ရုတ်ခြည်းရယ်သံအချို့ကို ကြားရသည်။ ကျောင်းသား တစ်ယောက်ယောက်က ရယ်ရွှင်ဖွယ်ပြက်လုံးတစ်ခု ပြောလိုက်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ကျောင်းသားတိုင်းက ရယ်သံကြားရာဆီသို့ လှည့်ကြည့်ကြသည်။ ထိုနောက် တစ်ဖန် ဆရာမဆီသို့ အာရုံပြန်ရောက်သွားကြသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဆရာမက သင်ပုန်းပေါ်၌ အကြောင်းအရာ ဆက်သွယ်မှုပြသော ဂရပ်ဖစ်ပုံတစ်ခုကို သင်ခန်းစာခေါင်းစဉ်အတွက် တင်ထားပြီး ကျောင်းသားများအား သူတို့လက်ရှိ သိရှိထားပြီးသည့် အချက်များကို ဖြည့်သွင်းပေးရန် ပြောလိုက်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။

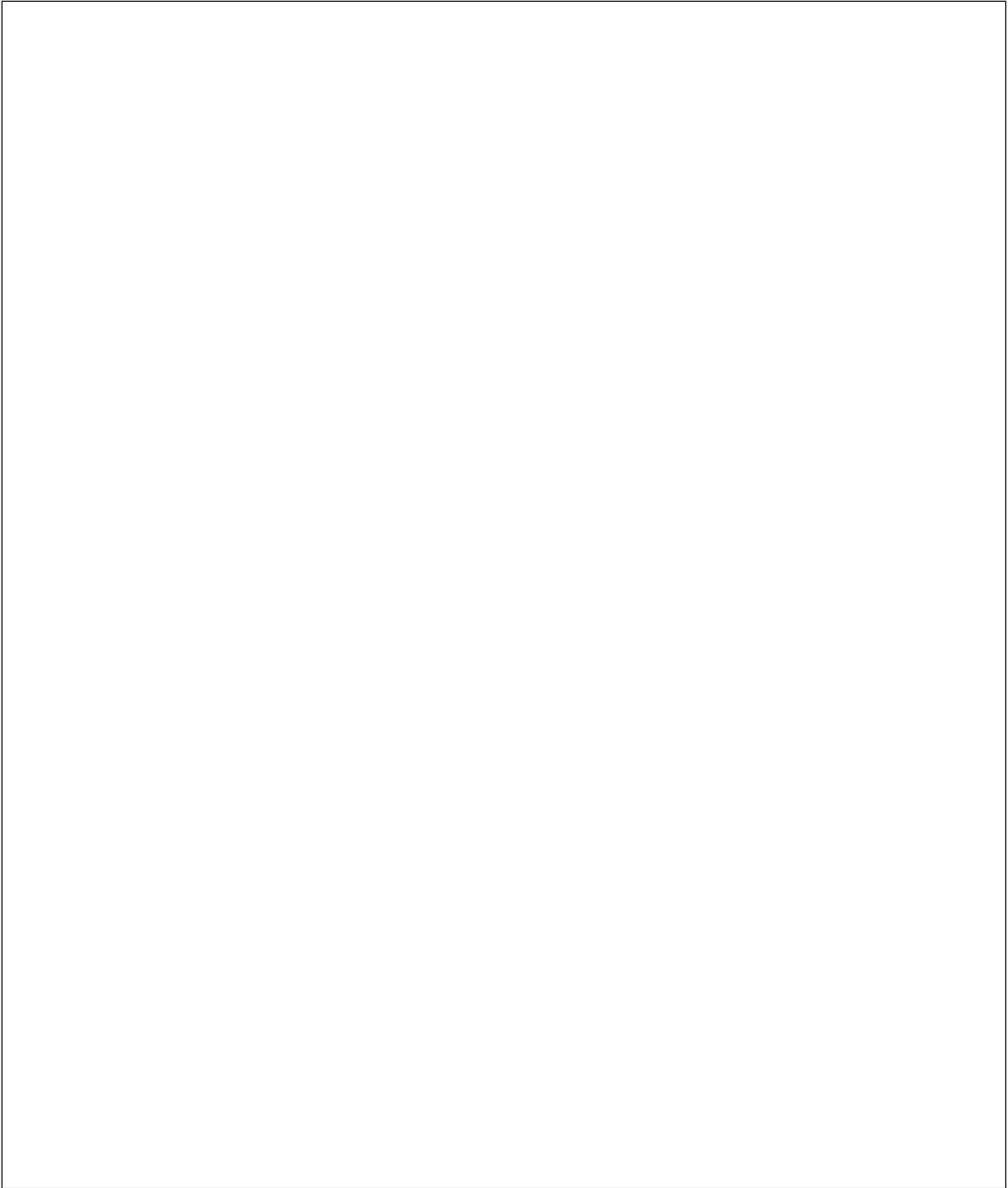
နွယ်နွယ်သည် ပထမတွင် ထည့်သွင်းရေးသားရမည့်အရာများကို မှတ်မိရန် အတော်အတန် ခက်ခဲနေသည်။ မှတ်မိရန် အာရုံစိုက်ကြိုးပမ်းနေရသည်။ သို့သော် တဖြည်းဖြည်းချင်း သူမထံ၌ စိတ်ကူးအတွေးအမြင်များ ပေါ်ပေါက်လာကာ အကြောင်းအရာ ဆက်သွယ်မှုပြပုံထဲတွင် ထည့်ရမည့် အရာတို့ကို အလွယ်တကူပင် ဖြည့်သွင်းရေးသား၍ ပြီးစီးသွားသည်။^{၂၉၆}

ဤဇာတ်ညွှန်းကို ဖတ်ပြီးသောအခါ ဦးနှောက်ထဲ၌ သိုလှောင်မှုမျိုးစုံတို့ တစ်ပြိုင်နက် ဖြစ်ပေါ်နေပုံကို ပြသည့် ပုံစံ (Multistore Model) ကို ဇာတ်ညွှန်း၌ မည်သို့ အသုံးပြုထားကြောင်း သင်၏ အုပ်စုနှင့် ဆွေးနွေးပါ။

ပုံ (၅.၆) တွင်ပေးထားသောလုပ်ငန်းပေးစာရွက်တွင် မှတ်ဉာဏ်များထဲ၌ မည်သည့် သိုလှောင်မှုများ ဖြစ်ပေါ်နေကြောင်းကို ဖော်ထုတ်ပြသပါ။ စကားလုံးများဖြင့် ဖော်ပြနိုင်သကဲ့သို့ ရုပ်ပုံများ၊ သင်္ကေတများကိုလည်းသင်တို့အနေနှင့် အသုံးပြုလိုပါက ထည့်သွင်းအသုံးပြုနိုင်သည်။

^{၂၉၆} Duchesne & McMaugh, 2016, p. 115.

သင်တို့အုပ်စု လုပ်ငန်းပြီးစီးသွားလျှင် အခြားအုပ်စုတစ်စုနှင့် မျှဝေပါ။ ထို့နောက် ဆရာက ဤလုပ်ငန်းကို တစ်တန်းလုံးနှင့် ဆွေးနွေးစေလိမ့်မည်။

ပုံ ၅.၆။ မှတ်ဉာဏ်များထဲ၌ သိုလှောင်မှုမျိုးစုံပြပုံစံဖော်ညွှန်း လုပ်ငန်းစာရွက်

စာသင်ချိန် (၂)

မှတ်ဉာဏ်များထဲ၌ သိုလှောင်မှုမျိုးစုံဖြစ်ပေါ်နေပုံကို စာဖတ်ရာနှင့် သင်္ချာတွက်ရာတို့တွင် အသုံးပြုခြင်း

“ဦးနှောက်ထဲ၌ အချက်အလက်များကို အဆင့်ဆင့်ချိတ်ဆက် ပြုပြင်စီစဉ်ခြင်း (Information processing) သဘောတရားဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ အခြေခံကျသော ဖော်ထုတ်တွေ့ရှိမှုများကို ကလေးများ စာဖတ်သင်ရာတွင်နှင့် သင်္ချာတွက်နည်းသင်ရာတို့တွင် လက်တွေ့အသုံးပြု နိုင်သည်” ဟု ပညာရှင် Berk က မှတ်ချက်ပြုခဲ့သည်။^{၂၉} ထိုအချက်ကို Berk က အောက်ပါ အတိုင်းဖော်ပြခဲ့သည်။

စာဖတ်ခြင်း

ကလေးများ စာဖတ်ကြသောအခါတွင်ဦးနှောက်ထဲ၌ အချက်အလက်များကို အဆင့်ဆင့် ချိတ်ဆက် ပြုပြင်စီစဉ်ခြင်း (Information processing) ကို ကျွမ်းကျင်စွာ အသုံးပြုတတ် ကြသည်။ ၎င်းကျွမ်းကျင်မှုများမှာ -

- အက္ခရာတစ်လုံးစီ၏ ပုံသဏ္ဍာန်ကို သိမြင်မှတ်သားခြင်းနှင့် အက္ခရာများတစ်ခု နှင့်တစ်ခု ပေါင်းစပ်ထားသော အက္ခရာအတွဲလိုက် အစုလိုက်တို့၏ ပုံသဏ္ဍာန် တို့ကို သိမြင် မှတ်သားထားရာ၌ ကျွမ်းကျင်မှု (မြင်)
- အက္ခရာတစ်ခုကို ခေါ်ဝေါ်သတ်မှတ်ထားသော စကားသံတစ်ခုအဖြစ်သို့ အနက် အဓိပ္ပာယ် ကောက်ယူခြင်းနှင့် အက္ခရာအတွဲလိုက် အစုလိုက်တို့ကိုလည်း ၎င်း တို့နှင့် သက်ဆိုင်ရာ စကားသံများအဖြစ်သို့ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူရာ၌ ကျွမ်းကျင်မှု (မြင်+ အသံထွက်)
- မြင်တွေ့နေကျ သာမန်စကားလုံးအများအပြားကို မြင်ရုံမျှဖြင့် မှတ်မိရာ၌ ကျွမ်းကျင်မှု

^{၂၉} Berk, 2018, p. 313

- စာကြောင်းတစ်ကြောင်းထဲမှ စာသားများကို အပိုင်းလိုက်ခွဲခြားပြီး အပိုင်းတစ်ခုစီ တစ်ခုစီကို ၎င်းတို့၏ ရေတိုမှတ်ဉာဏ်ထဲ၌ အဆင့်ဆင့်အကြိမ်ကြိမ် ထည့်သွင်းကာ တစ်ခုချင်း၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ကောက်ယူရာ၌ ကျွမ်းကျင်မှု နှင့်
- စာကြောင်းတစ်ကြောင်းထဲမှ အပိုင်းအသီးသီးတို့၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်အသီးသီးတို့ကို ပေါင်းစည်းကာ စာကြောင်းတစ်ကြောင်းလုံး၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ကောက်ယူခြင်း၊ စာကြောင်းတစ်ကြောင်းလုံးမှ ရေးထားသောစာသား (text) ကို နားလည်သဘောပေါက်လာရာ၌ ကျွမ်းကျင်မှု

စာဖတ်ရာတွင် ဤကျွမ်းကျင်မှုများထဲမှ အများစုကိုဖြစ်စေ၊ အားလုံးကိုဖြစ်စေ အလိုအလျောက် ဆောင်ရွက်တတ်မှု ပါဝင်သည်။ ဤကျွမ်းကျင်မှုများထဲမှ တစ်ခုဖြစ်စေ၊ တစ်ခုထက် ပို၍ဖြစ်စေ ဖွံ့ဖြိုးမှုအားနည်းပါက ၎င်းတို့သည် ကျွန်ုပ်တို့၏ အကန့်အသတ်ဖြင့်သာ အလုပ်လုပ်နိုင်သော ရေတိုမှတ်ဉာဏ်ထဲတွင် နေရာလပ်ရရှိရေးအတွက် အသည်းအသန် ပြိုင်ဆိုင်ကြရလိမ့်မည်။ ထိုအခါ ရေတိုမှတ်ဉာဏ်၏ စွမ်းရည်နှင့် စာဖတ်တတ်မှုစွမ်းရည် ကျဆင်းသွားမည်ဖြစ်သည်။^{၂၉၈}

သင်္ချာသင်ယူခြင်း

မူလတန်းကျောင်းတွင် သင်္ချာသင်ကြားမှုသည် ကိန်းဂဏန်းအယူအဆနှင့် ရေတွက်ခြင်းဆိုင်ရာ အသိပညာအပေါ်တွင် အခြေခံတည်ဆောက်ထားသည်။ မူလတန်းကျောင်း ရှေးဦးကာလများတွင် ကလေးများသည် သင်္ချာဘာသာရပ် အခြေခံအချက်အလက်များကို အောက်ပါလုပ်ငန်းစဉ်တို့ ပေါင်းစပ်ခြင်းမှတစ်ဆင့် သိရှိလာကြသည်။

- သင်္ချာတွက်ပုံတွက်နည်း အဆင့်ဆင့် အမျိုးမျိုးတို့ကို လက်တွေ့စမ်းသပ်တွက်ကြည့်စေမှု အကြိမ်ကြိမ်လေ့ကျင့်ပေးခြင်း။
- ကိန်းဂဏန်းအကြောင်း စဉ်းစားဆင်ခြင်ခြင်းနှင့်
- ထိရောက်သော နည်းဗျူဟာများကို အသုံးပြု၍ သင်ကြားခြင်း

^{၂၉၈} Berk, 2018.

နောက်ဆုံး၌ ကလေးများသည် အဖြေများကို အလိုအလျောက် ထုတ်ယူရရှိလာကြသည်။ ထို့ကြောင့် သူတို့၏ သင်္ချာဘာသာဆိုင်ရာ အခြေခံအသိပညာကို ပိုမို၍ရှုပ်ထွေး အဆင့်မြင့်သော သင်္ချာဘာသာရပ်အကြောင်းအရာတို့ကို သင်ယူရာတွင် အသုံးပြုနိုင်လာကြသည်။

ကျောင်းသားများ၏ အာရုံခံမှတ်ဉာဏ်၊ ရေတိုမှတ်ဉာဏ်နှင့် ရေရှည်မှတ်ဉာဏ်တို့ကို အထောက်အပံ့ ပြုစေနိုင်သည့် နည်းဗျူဟာများ

“မှတ်မိခြင်းသည် နားလည်သဘောပေါက်ခြင်းအတွက် အရေးပါပြီး နားလည်သဘောပေါက်ခြင်းကလည်း မှတ်ဉာဏ်ကို ပိုမိုခိုင်မာလာစေသည်။”^{၂၉၉} မူလတန်းကျောင်းတွင် ကျောင်းသားများသည် အာရုံစိုက်ခြင်းအပေါ်ပို၍ အလေးထားတတ်ကြသည်။ ပိုမိုအာရုံစိုက် တတ်လာခြင်းနှင့်အတူ သူတို့၏ မှတ်ဉာဏ်ကောင်းမွန်ရေး နည်းဗျူဟာများ (သို့မဟုတ်) အချက်အလက်များကို ဦးနှောက်တွင်း၌ သိုမှီးသိမ်းဆည်းထားနိုင်ရန်နှင့် ကြာရှည်တည်တံ့အောင် ထိန်းသိမ်းထားနိုင်ရန်အတွက် ကျွန်ုပ်တို့ သုံးစွဲကြသော “ရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိနှင့် ဖန်တီးတည်ဆောက်ထားသည့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများ”^{၃၀၀}လည်း ပိုမိုကောင်းမွန်တိုးတက်လာကြသည်။ မှတ်ဉာဏ် (ထက်မြက်မှု) နည်းဗျူဟာများတွင် အောက်ပါတို့ပါဝင်ကြသည်။

- အစမ်းလေ့ကျင့်လုပ်ဆောင်ခြင်း (Rehearsal) - အချက်အလက်တစ်ခုကို တစ်ဦးတည်း ပြန်လည် ရွတ်ဆိုလေ့ကျင့်ကြည့်ခြင်း၊ မိမိကိုယ်ကို မိမိပြန်လည် ရွတ်ဆိုပြခြင်း၊ ပြောပြခြင်း၊ ထပ်ကြော့ပြန်ဖတ်ခြင်း စသည်တို့ကို ဆောင်ရွက်သည်။ (ဥပမာ - နို့တိုက်သတ္တဝါများသည် သွေးနွေးသတ္တဝါများ ဖြစ်ကြပြီး သူတို့ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်၌ အမွှေးအမှင်များ (သို့မဟုတ်) ထူထဲချောမွေ့သော အရေပြားရှိကြသည်။ ကလေးငယ်များကို အကောင်လိုက် မွေးဖွားကြသည်။) (ဥမု မပေါက်ပါ။)

^{၂၉၉} Schwanenflugel, Henderson, & Fabricius, 1998, in Berk, 2018, p. 312.
^{၃၀၀} Berk, 2018, p. 310.

- စုစည်းခြင်း (Organisation) - တစ်ခုနှင့်တစ်ခု တစ်မျိုးနှင့်တစ်မျိုး အပြန်အလှန် ဆက်စပ်နေသော အကြောင်းအရာ အချက်အလက်များကို ပေါင်းစည်းပြီး အုပ်စု ဖွဲ့ခြင်း (ဥပမာ - နို့တိုက်သတ္တဝါများအုပ်စုတွင် မြေခွေး၊ ခွေးတူ ဝက်တူ၊ ခွေးနှင့် လူတို့ပါဝင်ကြပြီး တွားသွားသတ္တဝါများအုပ်စုတွင် မြွေများ၊ အိမ်မြှောင်များ၊ မိချောင်း များနှင့် လိပ်များ ပါဝင်ကြသည်။)
- အသေးစိတ်ချဲ့ထွင်ရှင်းပြခြင်း (Elaboration) - တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ဆက်စပ်မှုမရှိ သော အချက်များကို တွဲဖက်၍ ဖန်တီးဖော်ပြခြင်း (ဥပမာ-သစ်ပင်၊ ဆင်)-ဆင် သည် သစ်ပင်တစ်ပင်အောက်၌ မတ်တပ်ရပ်နေသည်။
- သင်ယူသူများအား ယခင်က သိရှိသင်ယူခဲ့သည့် အယူအဆများကို အချက်အလက် သစ်များ သင်ယူ၊ မှတ်သားရာတွင် အသုံးပြုရန်အားပေးခြင်း (Encouraging learner to apply previously learnt concepts) - ကျောင်းသားများအား ဇာတ်ညွှန်း (ဖြစ်ရပ်) များပေး၍ လေ့လာစေခြင်း၊ သဏ္ဍာန်တူ သရုပ်ဆောင် သင်ယူစေခြင်းနှင့် အခန်းဆုံးစစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းတို့ကို ပြုစေမည်။ ထို လုပ်ငန်းများက သူတို့လေ့လာသင်ယူထားသော အချက်အလက်များကို မှတ်မိ စေရန်အတွက် အားဖြည့်တိုက်တွန်းမှုပေးနိုင်သည်။
- အဓိကျသော “အတွေးလက်ဆောင်” (take-aways) များ ပံ့ပိုးပေးခြင်း (Supporting key take-aways) _ သင်ခန်းစာတစ်ခု၏ နိဒါန်းအစပိုင်းတွင်ဖြစ် စေ နိဂုံးအဆုံးသတ်ပိုင်းတွင်ဖြစ်စေ အရေးကြီးသော အချက်အလက်များကို ပေး ထားခြင်းအဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုအပိုင်းအခြားတို့တွင် မှတ်သားရသော အချက်အလက်များကို ကျောင်းသားများက ပို၍ မှတ်မိတတ်ကြသည်။
- ဇာတ်လမ်းပုံပြင်များနှင့် တစ်ခန်းရပ် ဇာတ်လမ်းတိုဇာတ်ညွှန်း (scenario) ကို အသုံးပြု၍ ကျောင်းသားများ၏ အာရုံကိုဆွဲဆောင်ခြင်း - ဤလုပ်ငန်းက အချက်အလက်အသစ်တို့ကို အမှန်တကယ်ဖြစ်ပျက်နေသော ပြင်ပလောကနှင့် ချိတ်ဆက်ထင်ဟပ် ဆက်စပ်ပေးနိုင်သည်။ သဘာဝကျမှုကြောင့် ကျောင်းသား များသည် ထိုအချက်အလက်များကို ပိုမိုမှတ်မိတတ်ကြသည်။^{၃၀၁}

၃၀၁ Pappas, 2015.

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၃)။ အစမ်းသဘောအသုံးပြုနိုင်သော မှတ်ဉာဏ်ကူ/ အထောက်အကူပြု နည်းဗျူဟာများ (Trial Memory Strategies)

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ မှတ်ဉာဏ်ကူ/အထောက်အကူပြု နည်းဗျူဟာများကို စမ်းသပ်အသုံးပြုအကဲဖြတ် သုံးသပ်နိုင်စေရန် ဖြစ်သည်။

ဤလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ရန် အတန်းကိုအုပ်စု (၇) စုခွဲရမည်။ စာသင်ခန်းနေရာအနှံ့အပြား တွင် သင်ယူမှုဌာန (၇) ခု ထားရှိမည်။ အုပ်စုများက သင်ယူမှုဌာန တစ်ခုမှ တစ်ခုသို့ လှည့်လည် သွားရောက်ကာ မှတ်ဉာဏ်ကူနည်းဗျူဟာများကို အစမ်းသဘော စမ်းသပ်အသုံးပြုကြည့်ကြ ရမည်။

မှတ်ဉာဏ်ကူနည်းဗျူဟာ (၇) ခုစလုံးကို စမ်းသပ်အသုံးပြုကြည့်ပြီးသည့်အခါ မှတ်ဉာဏ်ကူ နည်းဗျူဟာများအကြောင်းကို ဖော်ပြထားသည့် ပုံ (၅.၇) တွင် မှတ်စုများကို ရေးသားပါ။ မှတ်ဉာဏ်ကူနည်းဗျူဟာများကို အကဲဖြတ်သုံးသပ်ပြီး နည်းဗျူဟာ တစ်ခုစီကို အလယ်တန်း ကျောင်းသင်ခန်းစာများတွင် မည်မျှထိရောက်အောင် အသုံးပြုနိုင်မည် ဟူသော သင်၏ ထင်မြင်ချက်ကိုလည်း ရေးသားပေးပါ။ ဤလုပ်ငန်းကို ဆွေးနွေးရန်အတွက် သင်တို့၏ဆရာ က အတန်းကို မူလပုံစံပြန်လည်ဖွဲ့စည်း စုစည်းပေးလိမ့်မည်။

နည်းဗျူဟာများ

- ၁။ (Spot the difference) (ခြားနားချက်ရှာခြင်း) - ကျောင်းသားများအား ပါဝင်သော အရာဝတ္ထုများအားလုံး ထပ်တူညီလှနီးပါး တစ်ထပ်တည်းကျလှနီးပါး ဖြစ်နေသည့် ရုပ်ပုံ (ကားချပ်) (၂) ပုံကို ပေးထားပြီး ခြားနားချက်ကို ရှာဖွေစေခြင်း ဖြစ်သည်။^{၃၀၂}

၃၀၂ Oppelt, 2017.

ပုံ ၅.၇။ ခြားနားချက်ရှာခြင်း မှတ်ဉာဏ်တူနည်းဗျူဟာ

- ၂။ အကြောင်းအရာများကို ရှေ့နောက်ပုံစံကျစီစဉ်ခြင်း (Order of thing) နှစ်ယောက်တစ်တွဲ လုပ်ဆောင်ရသော လုပ်ငန်းဖြစ်သည်။ အုပ်စုထဲမှ ပထမကျောင်းသားအား ယနေ့သူတို့ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးသည့် လုပ်ငန်း (၄) ခု ကိုမျှဝေရမည်။ အခြားတစ်ယောက်က ပထမကျောင်းသားပြောပြသော လုပ်ငန်း (၄) ခုကို အစဉ်အတိုင်း ရှေ့နောက်အစီအစဉ်မှန်ကန်စွာ ပြန်ပြောပြမည်။ ထို့နောက် တစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက် အပြန်အလှန် နေရာချင်း လဲကြမည်။ ဤတစ်ကြိမ်၌ ဒုတိယကျောင်းသားက ယနေ့ သူဆောင်ရွက် ခဲ့ပြီးသည့် လုပ်ငန်း (၄) ခုကို လက်ဆင့်ကမ်းပြောပြမည်။ ထိုအခါ ပထမကျောင်းသားက ရှေ့နောက်အစီအစဉ်မှန်ကန်စွာ ပြန်လည်ပြောပြရမည်။
- ၃။ အရာဝတ္ထုများကို အစဉ်လိုက်/ မှတ်မိခြင်း/ မှတ်မိအောင် စဉ်းစားခြင်း (Recalling object) အုပ်စုထဲမှ ကျောင်းသားတစ်ဦးက ရှေ့နောက်စီစဉ်တကျ သရုပ်ဖော်ရေးဆွဲထားသော အရာဝတ္ထုများ၏ ရုပ်ပုံများ အတွဲလိုက်ပါသော ကားချပ်တစ်ခုကို အုပ်စုသို့ပြသရမည်။ ထို့နောက် ထိုရုပ်ပုံများ၌ပါသော ကားချပ်ကို ကွယ်ဝှက်မည်။ ပြန်သိမ်းထားလိုက်ရမည်။ အုပ်စုမှ ကျောင်းသားများက အစီအစဉ်ကို မှတ်မိအောင် ကြိုးစားစဉ်းစားကြရမည်။ စကားလုံးများရေးသား၍ဖြစ်စေ၊ ရုပ်ပုံများ ဆွဲသား၍ဖြစ်စေ (သို့မဟုတ်) ရှေ့နောက်အစီအစဉ်ကို နှုတ်တိုက်ရွတ်ဆိုခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ ရှေ့နောက်အစီအစဉ်ကို မှန်ကန်အောင် စီပြရမည်။
- ၄။ ကတ်ပြားများကို မှတ်မိခြင်း (Card Recall) - အင်္ဂလိပ်အက္ခရာများရေးသားထားသော ကတ်ပြားထုပ် တစ်ထုပ်ကို အသုံးပြုပါ။ နှစ်ယောက်တစ်တွဲ လုပ်ငန်းအဖြစ် ဆောင်ရွက်စေရမည်။ ကျောင်းသားတစ်ယောက်က ၎င်းအက္ခရာပါသော ကတ်ပြားများအနက် ကတ်ပြား (၅) ချပ်ကို ရွေးချယ်ပြီးမျက်နှာပြင်ကို အပေါ်ဖက်သို့လှည့်၍ ပြထားသည်။ ၎င်း၏တွဲဖက် ကျောင်းသားက ကတ်ပြား (၁) ခု စီ အပေါ်၌ ရေးထားသော အင်္ဂလိပ်အက္ခရာများ၏ အမည်ကို မှတ်သားရန် အချိန် (၁) မိနစ်ရရှိမည် (၁) မိနစ်ပြည့်သည့်အခါ မျက်စိမှိတ်ထားစေရမည်။ ၎င်းမျက်စိမှိတ်ထားစဉ် ပထမကျောင်းသားက ကဒ်ပြား (၅) ချပ်အနက် (၁) ချပ်ကို ဖယ်ရှားလိုက်မည်။ ၎င်း၏ တွဲဖက်ကျောင်းသားက မျက်စိပြန်ဖွင့်လိုက်သောအခါ ပျောက်ဆုံးသွားသော ကတ်ပေါ်မှရေးသားထားသော အက္ခရာကို စဉ်းစားပြီးပြောပြရမည်။^{၃၀၃}

၃၀၃ Activities 2 – 4: Oppelt, 2017.

- ၅။ ကျွန်ုပ်ခရီးထွက်မည် (I'm going on a trip) အုပ်စုထဲမှ ပထမကျောင်းသား တစ်ဦးက စ၍ ပြောရမည်။ “ကျွန်တော်ခရီးထွက်မလို့ ခုကိုယူသွားဖို့ ထုပ်ပိုးပြင်ဆင်နေပါတယ်” (ဥပမာ - သွားတိုက်တံ) ထို့နောက် ဒုတိယ ကျောင်းသားက “ကျွန်တော်ခရီးထွက်မလို့ ထုပ်ပိုးပြင်ဆင်နေပါတယ်/ ဥပမာ) (ပထမကျောင်းသား ပြောသွားသည့် ပစ္စည်းကို ထပ်ကြော့ပြောရမည်) ထို့နောက် နောက်ထပ်ပစ္စည်းတစ်မျိုးထပ်ပြောပါ။ (ဥပမာ - ကျွန်တော်ခရီး ထွက် မလို့ - သွားတိုက်တံလည်း ယူသွား ဖို့ပြင်ထားသည်။ နောက်ဦးထုပ်လည်းယူသွား မယ်) စသည်ဖြင့် တစ်ဦးပြီးတစ်ဦး ဆက်တိုက်ပြောသွားရမည်ဖြစ်သည်။ ရှေ့လူ ပြောသည့် ပစ္စည်းအမျိုးအမည်များကို နောက်လူများက အစဉ်လိုက် ပြန်ထည့် ပြောပြရင်း နောက်ထပ်ပစ္စည်းအမျိုးအစား တစ်ခုစီ တစ်ခုစီကို ထပ်မံထည့်သွင်း ပြောကြားရမည်။ ထို့ကြောင့် နောက်ဆုံးအလှည့်ကျသော ကျောင်းသားက ရှေ့ မှအစဉ်လိုက် ပြောသွားသော ကျောင်းသားများပြောပြသည့် ပစ္စည်းအားလုံးကို ရှေ့နောက်အစီအစဉ်တကျ ပြန်လည်ပြောပြရမည် ဖြစ်သည်။
- ၆။ ဆက်စပ်ပေးခြင်း (Make connections) သဘောသဘာဝချင်း ကွဲပြားနေသော အချက်အလက်အစိတ်အပိုင်းအသီးသီးတို့ကို ဆက်စပ်ပေးရန်နည်းလမ်းများ ရှာဖွေစေခြင်း လုပ်ငန်းဖြစ်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် ၎င်းတို့အား ဆင်တစ်ကောင်၊ စာအုပ်တစ်အုပ်၊ နေဝင်ဆည်းဆာ ဟူ၍ စကားလုံး (၃) ခုပေးထားပြီး ထို (၃) ခု ကိုအဓိပ္ပာယ်ရှိစွာ ဆက်စပ်ပြီး စာကြောင်းတစ်ကြောင်း/ ဝါကျတစ်ကြောင်း တည်ဆောက်စေသည်ဟု ဆိုပါစို့။ ဆက်စပ်ပေးနိုင်သောနည်းလမ်း တစ်ခုမှာ ဆင်အကြောင်းပါဝင်သော ပုံပြင်စာအုပ်တစ်အုပ်ကိုစဉ်းစားပါ။ မြန်မာနိုင်ငံနေဝင် ဆည်းဆာချိန်၌ ဆင်များကို တွေ့မြင်ရခြင်းအကြောင်း ပုံပြင်ပါဝင်သည့်စာအုပ် ဟူ၍ ဆက်စပ်ပေးနိုင်သည်။
- ၇။ စိတ်ကူးပုံဖော်ပြီး ထိုစိတ်ကူးထဲမှ အကြောင်းအရာကို ရုပ်ပုံဆွဲဖော်ပြခြင်း (စိတ်ကူး ပုံရိပ် ဖော်ပြချက်) (Visualise and Draw) အယူအဆအသစ်များ (သို့မဟုတ်) အချက်အလက်အသစ်များကို သင်ယူရသည့်အခါ ဆရာက ကျောင်းသားများအား ခေတ္တမျှ မျက်စိမှိတ်စေပြီး ထိုအယူအဆ (သို့မဟုတ်) အချက်အလက်အကြောင်း ကို စဉ်းစားစေရမည်။ ထို့နောက် မျက်စိပြန်ဖွင့်ပြီးနောက် သူတို့စိတ်ထဲတွင် ထင်မြင်မှန်းဆ၍ ရလာသော ထိုအယူအဆအသစ်အကြောင်း (သို့မဟုတ်) ထို

အချက်အလက်အသစ်အကြောင်းကို ရုပ်ပုံတစ်ခု ဆွဲသားပြစေရမည်။ သူတို့က စိတ်ကူးထဲ၌ ပေါ်ပေါက်လာသည့် ထိုအကြောင်းအရာအသစ်သည် မည်သည့် အမျိုးအစား မည်သည့်ပုံစံဖြစ်သည်ကို (စိတ်ကူးထဲမှ အတွေးပုံရိပ်လွှာ) ကို စာရွက်ပေါ်၌ ရုပ်ပုံတစ်ပုံအဖြစ် ချပြရေးဆွဲရမည်။ ဆန္ဒရှိပါက ရုပ်ပုံအပြင် စာသားများလည်း ရေးထည့်ပေးနိုင်သည်။^{၃၀၄}

ဇယား ၅.၄။ မှတ်ဉာဏ်အထောက်အကူပြု နည်းဗျူဟာများကို အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း

နည်းဗျူဟာ	အလယ်တန်းကျောင်းသားများအတွက်ထိရောက်မှု
ခြားနားချက်ရှာခြင်း	
အကြောင်းအရာများကို ရှေ့နောက်ပုံစံကျ စီစဉ်ခြင်း	
အရာဝတ္ထုများကို အစဉ်လိုက်မှတ်မိခြင်း	
ကဒ်ပြားများကို မှတ်မိခြင်း	
ကျွန်ုပ်ခရီးထွက်မည်	

၃၀၄ Activities 5 - 7: Cox, n.d.-a.

နည်းဗျူဟာ	အလယ်တန်းကျောင်းသားများအတွက်ထိရောက်မှု
ဆက်စပ်ပေးခြင်း	
စိတ်ကူးပုံရိပ်ဖော်ပြချက်	

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၄)။ မှတ်ဉာဏ်အထောက်အကူပြု နည်းဗျူဟာတစ်ခုကို တည်ဆောက်ခြင်း

ကျောင်းသား (၅) ဦးစီကို အုပ်စုတစ်စုစီအဖြစ် ဖွဲ့စည်းပါ။ အင်္ဂလိပ်စာအက္ခရာစာလုံးများ သင်ယူရာတွင် ကျောင်းသားများအား အထောက်အကူပြုပြီး မှတ်မိနိုင်စွမ်းကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်သော နည်းဗျူဟာတစ်ခုကို ဖန်တီးတည်ဆောက်ပေးရမည် ဖြစ်သည်။ အထက်ဖော်ပြပါ နည်းဗျူဟာများထဲမှ နှစ်သက်ရာတစ်ခုကို အသုံးပြုနိုင်သည် (သို့မဟုတ်) နည်းဗျူဟာအသစ်တစ်ခုကို ဖန်တီးနိုင်သည်။ ဆန္ဒရှိပါက စာသင်ခန်းထဲမှ ရင်းမြစ်ပစ္စည်းများကို သုံးစွဲနိုင်သည်။ သင်တို့အုပ်စုက မှတ်ဉာဏ်ကူ နည်းဗျူဟာတစ်ခု တည်ဆောက်ဖန်တီးပြီးသည့်အခါ တစ်တန်းလုံးသို့ မျှဝေပါ။

မှတ်ဉာဏ်ကူ နည်းဗျူဟာများ၏ အားနည်းချွတ်ယွင်းချက်များ (Limitation of Memory Strategies)

မှတ်ဉာဏ်ကူနည်းဗျူဟာများသည် သင်ယူသူအားလုံးတို့အတွက် အကျိုးပြုသည်ဟု မဆိုနိုင်ပါ။ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု မဆက်စပ်မိသော အချက်အလက်ပေါင်းများစွာတို့ကို မှတ်မိသိရှိရန် လိုအပ်သော မြို့ပြစာသင်ခန်းတွင်းမှ ကျောင်းသားများကို သင်ယူလိုစိတ်ဖြစ်ပေါ်လာစေရန် စေ့ဆော် တိုက်တွန်းမှုပြုနိုင်သော်လည်း “ကျောင်းသင်ပညာရေးနှင့် အလှမ်းဝေးသော ကျေးလက်ဒေသ ယဉ်ကျေးမှုတွင် အကျိုးထူးများပေးနိုင်မည် မဟုတ်ချေ။ တောရပ်ဒေသ/ကျေးလက်ဒေသမှ ကျောင်းသားများသည် စနစ်တကျဖွဲ့စည်းထားသော ကျောင်းသင်

ပညာရေးကို လက်လှမ်းမီမှု နည်းပါးကြသည်။ သူတို့အတွက်မူ ဤနည်းလမ်းများ သုံးစွဲခြင်းကြောင့် ရရှိလာမည့် အကျိုးကျေးဇူးက သူတို့ပတ်ဝန်းကျင်၌ အသုံးဝင်မည်မဟုတ်၍ မသုံးစွဲကြခြင်းဖြစ်နိုင်သည်။”^{၃၀၅} သို့ဖြစ်၍ မှတ်ဉာဏ်ကူ နည်းဗျူဟာများသည် ကျေးလက်ဒေသမှ ကျောင်းသားများကို အကျိုးမပြုနိုင်ဟု ယူဆဖွယ်ရှိပါသည်။

မှတ်ဉာဏ်ကူနည်းလမ်းများသုံးစွဲမှု ရှိ/မရှိမှာ သင်ယူမှုလုပ်ငန်း၊ ကျောင်းနေမှုအခြေအနေ/ပညာသင်ကြားမှု အခြေအနေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေ အနေအထားတို့အပေါ် မူတည်ပါသည်။

ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန်မေးခွန်းများ

- ၁။ ဦးနှောက်ထဲ၌ အချက်အလက်များကို အဆင့်ဆင့်ချိတ်ဆက် ပြုပြင်စီစဉ်ခြင်းပုံစံ (Information processing Model) နှင့် မှတ်ဉာဏ်များထဲ၌ သိုလှောင်မှုမျိုးစုံပြပုံစံ (Multistore Model) တို့၏ ခြားနားချက်မှာ အဘယ်နည်း။
- ၂။ ဦးနှောက်ထဲ၌ အချက်အလက်များကို အဆင့်ဆင့်ချိတ်ဆက် ပြုပြင်စီစဉ်ခြင်းပုံစံ နှင့် မှတ်ဉာဏ်များထဲ၌ သိုလှောင်မှုမျိုးစုံပြပုံစံ တို့တွင် မှတ်ဉာဏ်၏ မည်သည့် အစိတ်အပိုင်းများ ပါဝင်နေကြသနည်း။
- ၃။ ဦးနှောက်ထဲ၌ အချက်အလက်များကို အဆင့်ဆင့်ချိတ်ဆက် ပြုပြင်စီစဉ်ခြင်းပုံစံ နှင့် မှတ်ဉာဏ်များထဲ၌ သိုလှောင်မှုမျိုးစုံပြပုံစံ တို့အကြား တူညီမှုများကို ဖော်ပြပါ။

၃၀၅ Berk, 2018, p. 311.

၅.၃။ သင်ယူရာ၌ လူသာပဓာန သဘောတရားနှင့် ချဉ်းကပ်

နည်းများ (Humanist Approaches to Learning)

လူသာပဓာနရှုထောင့်/ သဘောတရားသည် ပညာရေးစိတ်ပညာ၏ ပဉ္စမမြောက်ရှုထောင့် ဖြစ်ပြီး အလွန်အရေးပါသော ပညာရပ်နယ်ပယ်လည်း ဖြစ်သည်။ ဤအခန်းငယ်တွင် လူသာပဓာနစိတ်ပညာရှုထောင့်မှ အဓိကကျသော အတွေးအမြင်များနှင့် ဤပညာရပ်နယ်ပယ်မှ ထင်ရှားသော အတွေးအခေါ်ပညာရှင် အချို့အကြောင်းကို ဆန်းစစ်လေ့လာမည် ဖြစ်သည်။

ပထမနှစ်တွင် သင်တို့အား မိတ်ဆက်ပေးခဲ့သည့် အဗရာဟမ် မ့တ်လို (Abraham Maslow) သည် လူသာပဓာန စိတ်ပညာရှုထောင့်မှ ထင်ရှားသော ပညာရှင်တစ်ဦးဖြစ်သည်။ ၎င်း၏ “လူတို့လိုအပ်အဆင့်ဆင့်” သီအိုရီကို အခြေခံပြီး ယခုအခန်းငယ်တွင် ထပ်မံချဲ့ထွင်လေ့လာရမည် ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ လေ့လာခြင်းဖြင့် ကျောင်းသားများအား သင်ယူမှုရည်မှန်းချက်များ ရရှိသွားနိုင်စေရန် ကူညီပံ့ပိုးရာ၌ သူတို့၏ အခြေခံလိုအပ်ချက်များနှင့် လိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်မည့် နည်းလမ်းများကို ကျွန်ုပ်တို့ စူးစမ်းလေ့လာကြမည်။ အခြားထင်ရှားသော ပညာရှင်တစ်ဦးမှာ ကားလ်ရော့ဂျာစ် (Carl Rogers) ဖြစ်သည်။ ၎င်းက ညွှန်ကြားချက် မဲ့သင်ကြားနည်း (Non-directive teaching) နှင့် “သင်ယူမှုအတွက် သဘောတရား (၁၀) ချက်” တို့အတွက် ကျော်ကြားသည်။

၎င်းပညာရှင်နှစ်ဦးတို့၏ စိတ်ပညာဆိုင်ရာ သဘောတရားများကို လေ့လာပြီးသောအခါ ကျောင်းသားများ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သင်ယူမှု (Collaborative learning) နှင့် ဆက်စပ်နေသော ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သင်ယူမှု (Cooperative learning) ကို စူးစမ်းလေ့လာမည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် အလယ်တန်းကျောင်းသားများအတွက် ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်ရသော သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများကို မည်သို့ဖန်တီးတည်ဆောက်နိုင်သည်ကို လေ့လာသင်ယူရန် ဖြစ်သည်။

အခြား စိတ်ပညာဆိုင်ရာ သဘောတရားတစ်ခုမှာ နေပျော်သော ဘဝဖန်တီးရေးအတွက် အကောင်းမြင်တတ်မှုဦးစားပေး စိတ်ပညာ (သို့မဟုတ်) လူတို့၏ အားသာချက်များကို အထူး အလေးပေးကာ နေပျော်သောဘဝ ဖန်တီးမှုစိတ်ပညာ (Positive psychology) ဖြစ်သည်။ ထိုသဘောတရားကလည်း စာသင်ခန်းတွင်း လက်တွေ့လေ့ကျင့် သင်ကြားမှုအတွက် သွယ်ဝိုက်အကြံပြုပေးနိုင်သည်ဖြစ်သောကြောင့် လေ့လာရမည်ဖြစ်ပါသည်။ နောက်ဆုံးတွင် မူလတန်းကျောင်းနှင့် အလယ်တန်းကျောင်းများတွင် အသုံးပြုနိုင်သည့် လူမှုစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ (Psychosocial) ဖွံ့ဖြိုးမှုအကြောင်းလေ့လာခြင်းဖြင့် ဤအခန်းငယ်ကို အဆုံးသတ်မည် ဖြစ်သည်။

၅.၃.၁။ သင်ယူရာ၌ လူသာပဓာနသဘောတရားနှင့်ချဉ်းကပ် နည်းများကို မိတ်ဆက်ခြင်း

မျှော်မှန်းထားသော သင်ယူမှုရလဒ်များ

ဤသင်ခန်းစာကို သင်ယူပြီးချိန်တွင် သင်သည် -

- လူသာပဓာနထားသည့် သင်ယူမှုဆိုင်ရာ ချဉ်းကပ်နည်းများကို အဓိပ္ပာယ် သတ်မှတ် ပြတတ်မည်။
- လူသာပဓာနချဉ်းကပ်နည်းများက မူလတန်း သင်ရိုးညွှန်းတမ်းတွင်ပါဝင် သော မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဗလငါးတန်ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် မည်သို့ချိတ်ဆက်နေသည် ကို ရှင်းပြတတ်မည်။

လူသာပဓာန သဘောတရား/ ရှုထောင့်ကို မိတ်ဆက်ပေးခြင်း

ယခုအထိ သင်တို့သင်ယူထားပြီးသည့် ပညာရေးစိတ်ပညာ ဘာသာရပ်နယ်ပယ်များမှာ (၄) ခုရှိသည်။ ၎င်းတို့မှာ -

- အပြုအမူဆိုင်ရာရှုထောင့်/ သဘောတရား
- သိမှုဖွံ့ဖြိုးလာပုံ အဆင့်ဆင့်နှင့် သက်ဆိုင်သောရှုထောင့်/ သဘောတရား
- သိမှုဆိုင်ရာ/ ဉာဏ်ရည်ဆိုင်ရာရှုထောင့်/ သဘောတရား
- အသိပညာတည်ဆောက်မှုဆိုင်ရာ ရှုထောင့်/ သဘောတရား တို့ဖြစ်ကြသည်။

ပညာရေးစိတ်ပညာတွင် လူသိနည်းသော အခြားရှုထောင့်တစ်ခုရှိပါသေးသည်။ ထိုရှုထောင့်မှာ လူကိုသာပဓာနထားသည့် သင်ယူမှုဆိုင်ရာချဉ်းကပ်နည်းများဖြစ်ကြသည်။^{၃၀၆} “လူသာပဓာနဖြစ်သည်ဟု ယူဆသော စိတ်ပညာက လူသားများနှင့် လူတို့၏ ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ်ချက်ချတတ်သောသူတို့၏ ခိုင်ခံ့ကြီးမားသည့် စိတ်စွမ်းအားတို့ကို မျှော်လင့်ချက် အပြည့်အဝထားကာ အပြုသဘောဆောင်သည့် ရှုထောင့်ကို လက်ကိုင်ထားသည်။”^{၃၀၇}

လူသာပဓာန (Humanism) စိတ်ပညာဆိုင်ရာရှုထောင့်သည် အောက်ပါအချက်များကို အသိမှတ်ပြုလက်ခံထားသည်။

- လူသားတစ်ဦးစီနှင့် သူတို့၏ အတွေ့အကြုံများမှာ တစ်မျိုးတစ်ဘာသာစီ ထူးခြားချက်ရှိကြသည်။
- ဘဝအရည်အသွေးများ ဥပမာအားဖြင့် ဂီတအနုပညာ စသည်တို့နှင့် ကျွန်ုပ်တို့ နေ့စဉ်ဘဝများ၏ ရှုထောင့်အသီးသီးသည်လည်း လူသားဖြစ်မှု၊ လူပီသမှုတို့တွင် ပါဝင်နေသည်။
- လူသားများသည် ပြုပြင်ပုံသွင်းတတ်ကြသည်။ ပြုပြင်ပုံသွင်းခြင်းကိုလည်း လက်ခံနိုင်ကြသည်။ သို့ဖြစ်၍ လူသားတစ်ဦးစီတိုင်းတွင် ဂုဏ်သိက္ခာ ရှိကြသည်။
- လူတို့၌ ဘဝရည်မှန်းချက်များကို ချမှတ်တတ်ခြင်း၊ ပြဿနာဖြေရှင်းတတ်ခြင်းနှင့် သူတို့ စွမ်းအားရှိသည့်အလျောက် တိုးတက်အောင်မြင်မှုရရှိခြင်းတို့ကို တွေ့ရသည်။

^{၃၀၆} Duchesne & McMaugh, 2016.
^{၃၀၇} Stangor & Walinga, 2014, p. 77.

လူသာပဓာနဝါဒသည် ရှေးဟောင်းရင်းမြစ်များမှ ပေါ်ပေါက်လာသည်။ ထိုရင်းမြစ်များအနက် ကွန်ဖြူးရှပ်ဝါဒ နှင့် ဗုဒ္ဓဝါဒတို့လည်း အပါအဝင်ဖြစ်သည်။^{၃၀၈} လူသာပဓာနအယူအဆနှင့် သင်ယူရန် ချဉ်းကပ်မှုများသည် သိမှု/ ဉာဏ်ရည်ဆိုင်ရာ စိတ်ပညာနှင့် အပြုအမူဆိုင်ရာ စိတ်ပညာနယ်ပယ်တို့ကို ကျော်လွန်ကာ ကျောင်းသားများ၏ လူမှုရေးနှင့် စိတ်ခံစားမှုဆိုင်ရာ လိုအင်များကိုပါထည့်သွင်းထားသောကြောင့် ပိုမိုကျယ်ဝန်းပါသည်။

လူသာပဓာနအယူအဆကို လက်ကိုင်ကျင့်သုံးသူ ပညာရှင်တစ်ဦးအတွက် သင်ယူမှုသည် အောက်ပါဖွံ့ဖြိုးမှုနယ်ပယ်အားလုံးနှင့် ဆက်စပ်နေပါသည်။

- သိမှုဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုနယ်ပယ်
- ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုနယ်ပယ်
- လူမှုရေးဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုနယ်ပယ်နှင့်
- စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုနယ်ပယ်အားလုံးတို့နှင့် ဆက်စပ်နေသည်။

အခြားနည်းလမ်းတစ်ခုနှင့် ကြည့်ရှုသုံးသပ်လျှင် သင်ယူမှုသည် သိမှု/ ဉာဏ်ရည်ဆိုင်ရာ (စဉ်းစားတွေးခေါ်ခြင်း) နယ်ပယ်နှင့် ချစ်ခင်ယုယမှု (စိတ်ခံစားမှု) ဆိုင်ရာ နယ်ပယ်နှစ်ခု အကြား ဆက်သွယ်မှုတစ်ခု ဖြစ်သည်။ (မိမိကိုယ်ကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှုနှင့် စေ့ဆော်မှုတို့ အပါအဝင်) “ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးသောကလေးဖြစ်လာစေရန် သင်ယူခြင်း” (Whole Child Learning) ဆိုသော ဝေါဟာရကို သင်တို့ ကြားဖူးကောင်း ကြားဖူးကြလိမ့်မည် ဖြစ်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ကလေးတစ်ဦးကို သင်ကြားပေးရာတွင် သိမှုဆိုင်ရာနယ်ပယ်တွင် သာမက ချစ်ခင်ယုယမှုနယ်ပယ်တွင်ပါ ပြည့်စုံအောင် ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။ လူသာပဓာနရှုထောင့်မှ သင်ယူမှုသို့ ချဉ်းကပ်ရာတွင် အချို့သောကျွမ်းကျင်မှုများ ဥပမာအားဖြင့် “စိတ်ခံစားမှုအကြောင်း သိရှိတတ်ကျွမ်းမှု”သည် သင်္ချာဘာသာရပ်နှင့် အရေးအဖတ်အတွက်ပညာ (Literacy) တတ်မြောက်မှုတို့ နည်းတူပင် အရေးပါမှုချင်း တူညီသည်ဟု ယူဆပါသည်။ ကျောင်းသားများအတွက် ကျောင်းသင်ဘာသာရပ်များနည်းတူ စိတ်ခံစားမှု အကြောင်းတတ်ကျွမ်းမှုသည်လည်း တန်းတူညီမျှ အရေးကြီးပါသည်။

၃၀၈ Duchesne & McMaugh, 2016.

ထို့ပြင် လူသာပဓာနဝါဒက ကလေးတစ်ဦးအနေနှင့် သင်ရမည့် အကြောင်းအရာနှင့် သင်ယူ ပုံသင်ယူနည်းတို့ကို လမ်းညွှန်မှုပြုပေးနိုင်သော ကိုယ်ပိုင်စွမ်းအား (Power) ရှိကြောင်းကို သိရှိအလေးထားသည်။^{၃၀၉} “ရွေးချယ်တတ်မှု၊ တီထွင်ဖန်တီးတတ်မှု၊ ကိုယ်ခန္ဓာနှင့် စိတ် အကြား အပြန်အလှန်ဆက်သွယ်နေမှု၊ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်လိုသောစိတ်နှင့် လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်နိုင်သော စွမ်းရည်အကြား အပြန်အလှန်ဆက်သွယ်နေမှုတို့ကို သိရှိရာမှတစ်ဆင့် အကြောင်းအရာတို့ကို ပိုမို သိရှိလာကြသည်။ လွတ်လပ်စွာတွေးခေါ်စဉ်းစားလာတတ်ပြီး တာဝန်ယူတတ်ကြလာသည်။ ဘဝကို အခိုင်အမာရပ်တည်နိုင်လာပြီး ယုံကြည်စိတ်ချနိုင်မှု ကို တည်ဆောက်လာနိုင်ကြသည်။”^{၃၁၀}

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၁)။ လူသာပဓာနရှုထောင့်မှ သင်ယူမှုချဉ်းကပ်ပုံများကို ပြသ သည့် Y ပုံစံ ဇယားကွက်

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ လူသာပဓာန စိတ်ပညာရှုထောင့်မှ သင်ယူမှုချဉ်းကပ်ပုံများ ကို အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်တတ်စေရန် ဖြစ်သည်။

ဤလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ကျောင်းသားများကို နှစ်ယောက်တစ်တွဲ တွဲစေရမည်။ “လူသာပဓာနဆိုင်ရာ သင်ယူမှုချဉ်းကပ်နည်းများ” ၏အဓိပ္ပာယ်ကို ဆွေးနွေးခြင်းဖြင့် ဤ လုပ်ငန်းကို စတင်ပါ။ သင်တို့မျှဝေထားသော အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ချက်ကို ဇယား (၅.၅) တွင် ထည့်သွင်းရေးသားပါ။ ထိုဇယားက လူသာပဓာနရှုထောင့်မှ သင်ယူမှုချဉ်းကပ်ပုံများကို ဖော်ပြထားသည်။

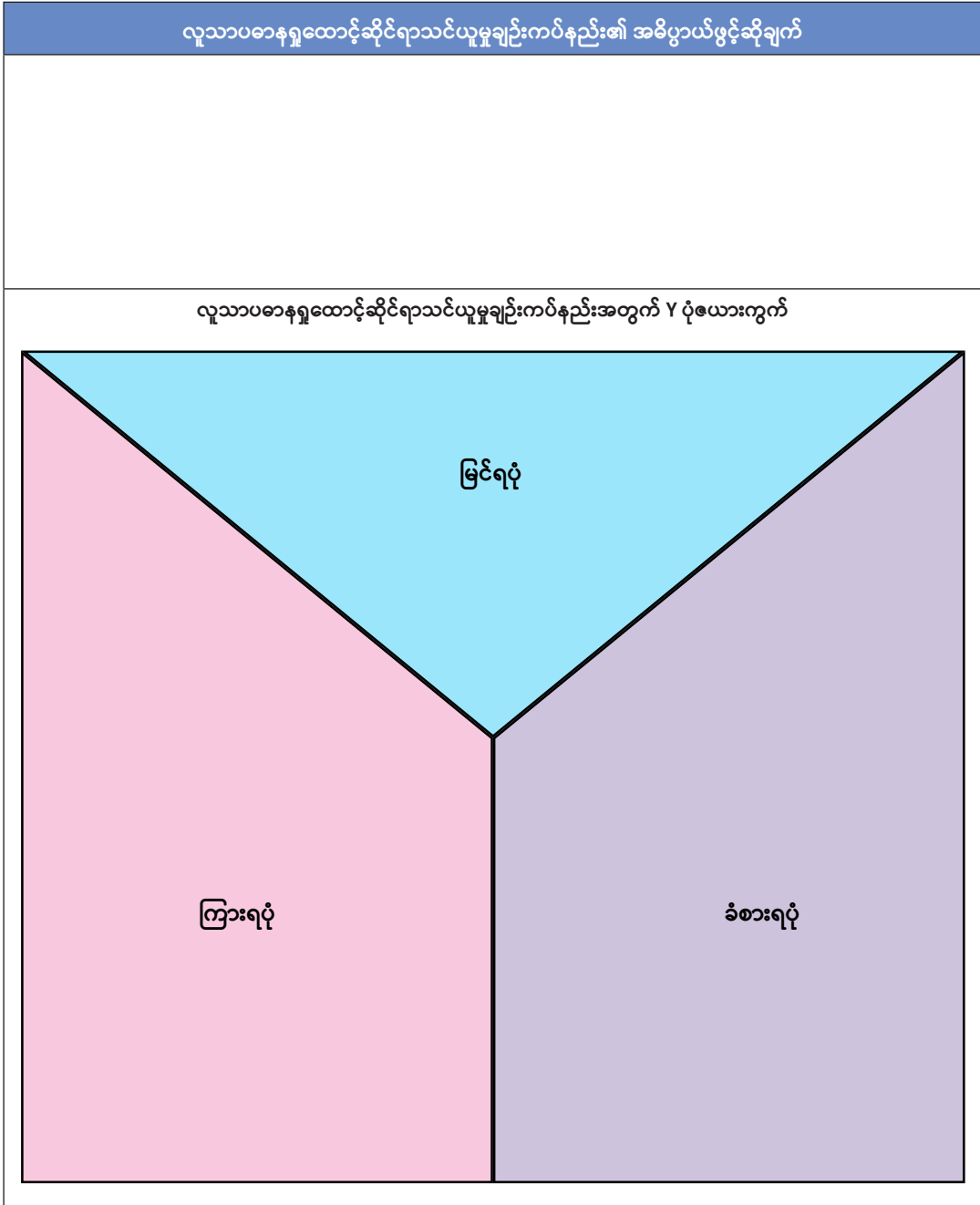
ထို့နောက်မှ Y ပုံ ဇယားကွက်ကို ဖြည့်ပေးပါ။ ဖြည့်ရမည့်အရာများမှာ လူသာပဓာနဆိုင်ရာ သင်ယူမှုချဉ်းကပ်ပုံများကို အလယ်တန်းကျောင်း စာသင်ခန်းတစ်ခုတွင် အသုံးပြုလျှင် မည်သို့ မြင်ရပုံ၊ မည်သို့ကြားရပုံနှင့် မည်သို့ ခံစားမှုရရှိပုံတို့ကို ဖြစ်ပါသည်။

သင်၏ အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ချက်များနှင့် Y ပုံဇယားကွက်များကို အတွဲ (၃) တွဲ၊ ကျောင်းသား (၆) ဦး အကြား မျှဝေပါ။ သင်ဆွဲထားသောပုံကို နောက်ထပ်အချက်အလက်များ ထပ်ထည့်ပါ။

၃၀၉ Duchesne & McMaugh, 2014.
၃၁၀ Stangor & Walinga, 2014, p. 77.

သို့မဟုတ် သင်ဆန္ဒရှိပါက ထပ်မံပြုပြင်ရေးဆွဲပါ။ သင်တို့၏ ဆရာက ဤလုပ်ငန်းကို မျှဝေရန်အတွက် အတန်းကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းပေးမည် ဖြစ်သည်။

ဇယား ၅.၅။ လူသာပဓာနရှုထောင့်မှ သင်ယူရန် ချဉ်းကပ်မှုများ (Humanist Approaches to Learning)

လူသာပဓာနစိတ်ပညာ (Humanistic psychology)

လူသာပဓာနကျသည့်ဟု ယူဆသော စိတ်ပညာသည် ၁၉၅၀ ခုနှစ်များမှ စတင်ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်။ လူတို့ဘဝကို ပိုမို၍ခြုံငုံမိသောအမြင်နှင့် ရှုမြင်သုံးသပ်နိုင်စေရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ဤအယူအဆကို စတင်ဖော်ထုတ်ခဲ့သည်။ “လူတို့၏စိတ်ကို လူ့အဖွဲ့အစည်းမှ အဆုံးအဖြတ်ပေးနိုင်သော အင်အားစုများ နှင့် မသိစိတ်တို့က ဩဇာလွှမ်းမိုးထားကြပြီး လူတို့၏ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဆိုင်ရာ တတ်ကျွမ်းမှုနှင့် မိမိကိုယ်ကိုလေးစားမှုတို့ ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် သိစိတ်မှ ပေါက်ဖွားလာသော စွမ်းရည်များကို လူစိတ်က အလေးထားတတ်သည်ဟု လူသာပဓာနစိတ်ပညာက အသိအမှတ်ပြုထားပါသည်။”^{၃၁၁}

လူသားဖြစ်တည်မှု (Human existence) တွင် အမှန်တရားအလွှာ အများအပြားတို့ ဖွဲ့စည်းပါဝင်နေသည်ဟု ဆိုကြပါသည်။ ဤနယ်ပယ်တွင် သုတေသနပြုရာ၌ ပါဝင်သော အချက်များမှာ ပုဂ္ဂလိကဓိဋ္ဌာန်ကျသော အတွေ့အကြုံ၊ စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှု၊ အာရုံခံခြင်း (perception)၊ မှတ်ဉာဏ်၊ တန်ဖိုးထားမှုများနှင့် ယုံကြည်မှုများတို့ဖြစ်ကြသည်။^{၃၁၂}

လူသာပဓာနစိတ်ပညာ၏ အဓိကကျသော အတွေ့အမြင် (၅) ခုတို့မှာ -

- ၁။ လူသားများသည် လူဆိုသောအဖြစ်ကို ရရှိဖြစ်တည်လာရာတွင် ခန္ဓာကိုယ်အစိတ်အပိုင်းများနှင့် စိတ်တို့၏ အစုအပေါင်းဆိုသည်ထက်မက ပိုမိုကျယ်ဝန်းသော အဓိပ္ပာယ်ရှိသည်။ လူတို့ကို ခွဲခြမ်း၍ အစိတ်အပိုင်းများအဖြစ်သို့ လျှော့ချပြောင်းလဲ၍ မရနိုင်ချေ။
- ၂။ လူသားများသည် လူဆိုသော ဘဝကိုရရှိရာတွင် ထူးခြားလှစွာသော လူတို့၏ ကြန်အင်လက္ခဏာ၊ ရုပ်ပိုင်းစိတ်ပိုင်း အကြောင်းအရာ အခြေအနေများနှင့် ပြည့်စုံစွာ စကြာဝဠာ/ ကမ္ဘာတစ်ဝန်းဆိုင်ရာ ဂေဟစနစ်ကြီးထဲတွင် မွေးဖွားပေါ်ပေါက်လာကြရသည်။
- ၃။ လူသားတို့ထံ၌ အသိဉာဏ်ရှိကြပြီး သူတို့၌ အသိဉာဏ်ရှိကြောင်းကို သိရှိသတိထားမိကြသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ သူတို့၌ သတိထားတတ်သော အသိစိတ်

၃၁၁ Stangor & Walinga, 2014, p. 77.
၃၁၂ Stangor & Walinga, 2014.

ပြည့်ဝကြသည်။ အရာရာကို လက်လွတ်စပယ်ပြုလေ့ မရှိကြချေ။ လူသား တို့၏သိစိတ်တွင် မိမိ၏ တည်ရှိရှင်သန်နေမှုသည် မိမိနှင့် ဆက်စပ်နေသော ဝန်းကျင်မှ အခြားသူများနှင့် အခြေအနေအကြောင်းခြင်းရာ အသီးသီးတို့နှင့် ကင်းကွာ၍ မရကြောင်းကို အမြဲမပြတ် သတိကပ်ကြသည်။

- ၄။ လူသားတို့၌ ရွေးချယ်နိုင်စွမ်းရှိကြပြီး ရွေးချယ်မှုအတွက် တာဝန်ယူခြင်းလည်း ရှိကြသည်။
- ၅။ လူသားများ၌ ရည်ရွယ်ချက်အပြည့်အဝ ရှိကြသည်။ အကြံဉာဏ်နှင့် ရည်မှန်းချက် များ ပြည့်ဝလျက် ရှိသည်။ သူတို့သည် ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်သို့ ရောက်ရှိရေးကို ရည်ရွယ်ကြသည်။ အမှုမဲ့ အမှတ်မဲ့နေလေ့ မရှိကြပါ။ သူတို့၏ အနာဂတ် အဖြစ်အပျက်များကို သူတို့ဖန်တီးနိုင်ကြောင်းကို သိရှိကြသည်။ ထို့ကြောင့် ဘဝ အဓိပ္ပာယ်ကို ရှာဖွေသည်။ တန်ဖိုးထားတတ်မှုများ ရှိလာကြပြီး တီထွင်ဖန်တီး ဆန်းသစ်မှုများကိုလည်း ပြုတတ်ကြသည်။^{၃၃}

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၂)။ လူသာပဓာနစိတ်ပညာနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဗလငါးတန် ဖွံ့ဖြိုးမှု သင်ရိုးညွှန်းတမ်းတို့ကို ယှဉ်တွဲတိုက်ဆိုင်ကြည့်ခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ လူသာပဓာန စိတ်ပညာနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဗလငါးတန် ဖွံ့ဖြိုးမှုသင်ရိုးညွှန်းတမ်းတို့အကြား ချိတ်ဆက်မှုကို သိသာရှင်းလင်းစွာ သိရှိနိုင်စေရန် ဖြစ်သည်။

အုပ်စုလုပ်ငန်းအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရမည့် ကျောင်းသားအုပ်စုတစ်စုလျှင် ကျောင်းသား (၅) ဦးစီ ပါဝင် ဖွဲ့စည်းထားပါ။

ကျောင်းသားများ၏ ပညာသင်ကြားမှုအဆင့်တိုင်းအတွက် ပညာသင်ခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက် များအနက် ရည်ရွယ်ချက်တစ်ခုမှာ “ဗလငါးတန်” (Five strengths) ကောင်းစွာဖွံ့ဖြိုးပြီးသော နိုင်ငံသားကောင်းများဖြစ်ပေါ်လာစေရန်ဟု “မြန်မာနိုင်ငံအမျိုးသား အဆင့် သင်ရိုးညွှန်းတမ်း အညွှန်းဘောင်” တွင် ဖော်ပြထားသည်။ ထိုဗလငါးတန်မှာ-

၃၃ Adapted by Greening, 2006, from Bugental, 1964.

- ဉာဏဗလ (Intellectual strength)
- ကာယဗလ (Physical strength)
- စာရိတ္တဗလ (Moral strength)
- မိတ္တဗလ (Social strength) နှင့်
- ဘောဂဗလ (Economic strength) တို့ဖြစ်သည်။

ဤလုပ်ငန်းတွင် အဆိုပါ ဗလငါးတန်နှင့် လူသာပဓာန စိတ်ပညာရှုထောင့်မှ အဓိက အတွေးအမြင် သဘောတရားများ (အထက်တွင် ဖော်ပြထားသည်) မည်သို့ချိတ်ဆက်နေကြသည်ကို သင်တို့ စဉ်းစားကြံဆရန် ဖြစ်သည်။ အုပ်စုတစ်စုစီမှ ကျောင်းသားတစ်ဦးစီက မြန်မာနိုင်ငံသင်ရိုးညွှန်းတမ်းတွင် ပါဝင်သော ဉာဏဗလ၊ ကာယဗလ၊ စာရိတ္တဗလ၊ မိတ္တဗလ နှင့် ဘောဂဗလထဲမှ တစ်ခုစီကို စူးစမ်းလေ့လာပါ။ အုပ်စုဝင်တစ်ဦးစီသည် အောက်ပါတို့ကို ဆောင်ရွက်သင့်သည်။

- ပြဋ္ဌာန်းစာအုပ်တွင် ပါဝင်သော အချက်အလက်တို့ကို ပြန်လည်စိစစ်သုံးသပ်ခြင်း
- လိုအပ်လျှင် ဆက်လက်သုသေသနပြုခြင်းနှင့်
- ထိုဗလအမျိုးအစား (အားသာချက်) က လူသာပဓာနစိတ်ပညာ၏ အဓိက သဘောတရားများနှင့် လိုက်ဖက်ညီညွတ်ခြင်းရှိ /မရှိကို စဉ်းစားခြင်း၊ ရှိပါက မည်သို့လိုက်ဖက်ညီညွတ်ကြောင်းကို စဉ်းစားပါ။

“မြန်မာနိုင်ငံမှ ဗလငါးတန်နှင့် လူသာပဓာနစိတ်ပညာ” ကို ဖော်ပြထားသော ဇယား (၅.၆) တွင် သူတို့ရရှိလာသော အတွေးအမြင်များကို ရေးသားရမည်။ ထို့ပြင် ဤဗလငါးတန်အမျိုးအစားက လူသာပဓာနစိတ်ပညာ၏ အဓိကသဘောတရားများနှင့် အဘယ်ကြောင့် လိုက်ဖက်ညီညွတ်ခြင်း ရှိသည်ကို အကြောင်းပြချက်ပေးရမည်။

ဥပမာ - “လူသားများသည် လူဆိုသောအဖြစ်ကို ရရှိဖြစ်တည်လာရာတွင် ခန္ဓာကိုယ် အစိတ်အပိုင်းများနှင့် စိတ်တို့၏ အစုအပေါင်းဆိုသည်ထက်မက ပိုမိုကျယ်ဝန်းသော အဓိပ္ပာယ် ရှိသည်။ လူတို့ကို ခွဲခြမ်း၍ အစိတ်အပိုင်းများအဖြစ်သို့ လျှော့ချပြောင်းလဲ၍ မရနိုင်ချေ။” ဟူသောအချက်သည် ဘောဂဗလမှ လွဲ၍ အခြားသောဗလလေးခုနှင့် ကိုက်ညီသည်။ ဇယား

(၅.၆) ရှိ “ ဉာဏဗလ၊ ကာယဗလ၊ စာရိတ္တဗလ နှင့် မိတ္တဗလ တို့၏ ဘေးရှိ အကွက်များတွင် အဓိက အတွေးအမြင်စိတ်ကူးကို ရေးနိုင်သည်။ ဥပမာ - “လူသားများသည် ကာယ၊ ဉာဏ၊ စာရိတ္တနှင့်မိတ္တ ဟူသည့် အစိတ်အပိုင်းများစွာဖြင့် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။” အစရှိသည့် လူ၏ အစိတ်အပိုင်းများအကြောင်း ပြောဆိုခြင်း ဖြစ်နိုင်သည်။

သင်၏ အတွေးအမြင်စိတ်ကူးများကို အုပ်စုထဲမှ အခြားကျောင်းသားများနှင့် မျှဝေဆွေးနွေးပါ။ အားလုံး သဘောတူလက်ခံသော အတွေးအမြင်များကို အတည်ပြုပါ။ ထို့နောက် သင်တို့အုပ်စု၏ စိတ်ကူးအတွေးအမြင်များကို ဇယား (၅.၆) ရှိ ဗလတစ်တန်စီ (တစ်မျိုးစီ) အတွက် ရေးရန်ပေးထားသော နေရာများတွင် အသီးသီး ထည့်သွင်း ရေးသားပါ။ သင်တို့ ဆရာက သင်တို့တစ်တန်းလုံးအား ဤလုပ်ငန်းကို ဆွေးနွေးစေလိမ့်မည်။

ဇယား ၅.၆။ မြန်မာနိုင်ငံသင်ရိုးညွှန်းတမ်းထဲမှ ဗလငါးတန် အယူအဆနှင့် လူသာပဓာနစိတ်ပညာ

မြန်မာနိုင်ငံသင်ရိုးညွှန်းတမ်းမှ ဗလငါးတန်	လူသာပဓာနစိတ်ပညာ၏ အဓိက အတွေးအမြင်/ သဘောတရားများ
ဉာဏဗလ	
ကာယဗလ	
စာရိတ္တဗလ	
မိတ္တဗလ	

မြန်မာနိုင်ငံသင်ရိုးညွှန်းတမ်းမှ ဗလငါးတန်	လူသာပဓာနစိတ်ပညာ၏ အဓိက အတွေးအမြင်/ သဘောတရားများ
ဘောဂဗလ	

လူသာပဓာန စိတ်ပညာသဘောတရားကို လက်ကိုင်ပြုသူပညာရှိများထံမှ ကျော်ကြားသူ ပညာရှင်များ

လူသာပဓာန ချဉ်းကပ်မှုသည် ကလေးဗဟိုပြုသင်ကြားမှု ဖြစ်သည်။ ပညာရေးသမိုင်းကြောင်း တွင် ကလေးဗဟိုပြု လူသာပဓာန ပညာရေးကို အောက်ပါပညာရှင်များဖြင့် ခြေရာခံ နိုင်သည်။

- ဂျန်းဂျက်ခ် ရူးဆိုး (Jean - Jacques Rousseau)
- ဖရက်ဒရစ် ဖရိုဗဲလ် (Friedrich Froebel)
- ဂျိုဟန်ပတ်စတာလောဇီ (Johann Pestalozzi)
- ဂျွန်ဒျူဝီ (John Dewey)
- မာရီယာမွန်တက်ဆိုရီ (Maria Montessori)
- အဗရာဟမ်မာ့စ်လို (Abraham Maslow)
- ကားလ်ရော်ဂျာစ် (Carl Rogers)
- ဂျန်း ပီယာဂျေး (Jean Piaget)
- လက်ဗ်ဗီဂေါ့စကီး (Lev Vygotsky)
- အဲရစ် အဲရစ်ဆင် (Erik Eriksson)^{၃၁၄}

(၂၀) ရာစုနှစ်တွင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော စိတ်ပညာရှင် အကျော်အမော်နှစ်ဦးမှာ အဗရာဟမ်မာ့စ်လို နှင့် ကားလ်ရော်ဂျာစ် တို့ဖြစ်ကြသည်။ ထိုပညာရှင် နှစ်ဦးစလုံးက လူသား များသည် သတ္တဝါများအားလုံးထဲတွင် အထူးတလည် အားသာချက်များ ရရှိပိုင်ဆိုင်ထားပြီး

၃၁၄ Duchesne & McMaugh, 2014.

မိမိတို့အစွမ်းရှိသမျှ အားထုတ်ကြိုးပမ်းခြင်းဖြင့် အစွမ်းကုန်အောင်မြင်မှုရရှိနိုင်စေရန် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်တတ်ကြသူများ ဖြစ်ကြသည်ဟု ရှုမြင်သုံးသပ်ပါသည်။

မာ့စ်လို၏ လူတို့အတွက်စေ့ဆော်မှုနှင့် လူတို့၏လိုအပ်ချက်အဆင့်ဆင့် သီအိုရီ၊ ရော်ဂျာစ်၏ မိမိနှင့် စီးပွားဖက်/ မိတ်ဖက်များ အကျိုးကို ရှေးရှုသော ကုထုံး (Client-centred therapy) ၊ “လူတို့၏ သင်ယူရန် လိုလားနှစ်သက်သော အယူအဆ” စသည်တို့က စိတ်ပညာနှင့် ပညာရေးနယ်ပယ်နှစ်ခုစလုံးမှ လုပ်ငန်းတတ်ကျွမ်းမှုဆိုင်ရာ လက်တွေ့ကျင့်သုံး ဆောင်ရွက်မှုများ အပေါ်သို့ ဆက်လက်ဩဇာ လွှမ်းမိုးနေကြသည်။^{၃၁၅}

ဤအခန်း၏ နောက်ပိုင်းတွင် မာ့စ်လိုနှင့် ရော်ဂျာစ်တို့ အကြောင်းကို လေ့လာမည် ဖြစ်သည်။

ပညာရေးကဏ္ဍ၌ လူသာပဓာနရှုထောင့်ဆိုင်ရာချဉ်းကပ်မှုများ

ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံးရှိ စာသင်ခန်းများအပြင် ကျောင်းများ၌ ကျင့်သုံးနေသောစနစ်များသည်ပင် လျှင် လူသာပဓာနရှုထောင့်ဆိုင်ရာ ချဉ်းကပ်မှုများအတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံးနေကြသည်။ ထိုချဉ်းကပ်မှုများထဲမှ အကျော်ကြားဆုံး ချဉ်းကပ်မှုတစ်ခုမှာ ရက်ဂီအို အဲမီလီယာ (Reggio Emilia) လှုပ်ရှားမှု ဖြစ်သည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးပြီးဆုံးချိန်တွင် ဤပညာရေးစနစ်ကို ဦးဆောင်သူ လောရစ်မဲလာဂူဇီ (Loris Malaguzzi) က Reggio Emilia ကို အီတလီနိုင်ငံ၌ စတင် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

“Reggio Emilia” လှုပ်ရှားမှုသည် ကလေးများအတွက် ဖွင့်လှစ်ထားသော ကျောင်းများ အားလုံးကို စုပေါင်းပြီး ထူးခြားထိရောက်သော ပညာရေးစနစ်တစ်ခုကို ထူထောင်ကျင့်သုံးခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုကျောင်းတွင် ကလေးတစ်ဦးစီ၏ သိမှုဆိုင်ရာ/ ဉာဏ်ရည်ဆိုင်ရာ၊ စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုဆိုင်ရာ၊ လူမှုရေးဆိုင်ရာနှင့် စာရိတ္တပိုင်းဆိုင်ရာအောင်မြင်မှု အလားအလာများကို ဂရုတစိုက် ပျိုးထောင်လေ့ကျင့် လမ်းညွှန်ပေးသည်။ ပင်မပညာရေးဆိုင်ရာ ယန္တရားက ကလေးငယ်များအား ရေရှည်စိတ်ဝင်စားစွာ အာရုံစူးစိုက်မြှုပ်နှံပြီး လုပ်ကိုင်ရသော စီမံချက်များတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်စေသည်။ ထိုစီမံချက်များကို လှပတင့်တယ်ပြီး ကျန်းမာရေး

၃၁၅ Duchesne & McMaugh, 2014, p. 264.

နှင့်လည်း ညီညွတ်စေသော ချစ်ခြင်းမေတ္တာ အပြည့်အဝထုံမွှမ်းထားသည့် နှစ်လိုဖွယ် အခင်းအကျင်းတွင် ဆောင်ရွက်စေခြင်းဖြစ်သည်။”^{၃၁၆}

Reggio Emilia ချဉ်းကပ်မှုက ကလေးများ၏ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နိုင်စွမ်း (agency) ကို အသိမှတ်ပြုထားပြီး ကလေးများကိုလည်း သူတို့ပတ်ဝန်းကျင်လောကကို သိလိုစိတ်ဖြင့် စူးစမ်းလေ့လာတတ်သူ လူပုဂ္ဂိုလ်များအဖြစ် အရေးတယူ လူရာသွင်းထားသည်။

သင်ကြားမှုနည်းဗျူဟာများတွင် အောက်ပါနည်းဗျူဟာတို့ ပါဝင်ကြသည်။

- ပညာရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အလမ်းမျိုးစုံ ရရှိစေရန်အတွက် ကလေးများကို ပညာပေးအစီအစဉ်အမျိုးမျိုးနှင့် ထိတွေ့ဆက်စပ်မှု ရရှိစေခြင်း။
- မိမိအကြောင်းနှင့် မိမိခံစားချက်သဘောထားတို့ကို ဖော်ထုတ်ပြောပြတတ်ခြင်း၊ စကားပြောဆိုဆက်ဆံခြင်း၊ ကျိုးကြောင်းညီညွတ်စွာ စဉ်းစားတတ်ခြင်းနှင့် ပြဿနာဖြေရှင်းတတ်ခြင်းတို့ လုပ်ဆောင်ရန်အတွက် ကလေးများကို အားပေးခြင်း။
- ကလေးများ၏ စိတ်ဝင်စားမှုများအပေါ် အခြေခံ၍ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းအသစ်များကို စီစဉ်ရေးဆွဲခြင်း။
- အသေးစိတ်စေ့စပ်သေချာစွာ ဆောင်ရွက်ရသော စီမံချက်များ - အယူအဆအတွေးအခေါ်များကို နှံ့စပ်သေချာစွာ အသေးစိတ်အနုစိတ် လေ့လာမှုများ (in-depth project)
- ဆရာများအခန်းကဏ္ဍပြောင်းလဲမှု - ဆရာများသည် အသိပညာပေးသူများ (knowledge givers) ၏ အခန်းကဏ္ဍတွင် မဆောင်ရွက်ရတော့ဘဲ အကြံဉာဏ်ပေးသူများ (သို့မဟုတ်) ကူညီလမ်းညွှန်သူများနှင့် ပညာရှာဖွေရှာဖွေမှုများ (တွဲဖက်သင်ယူသူများ) ၏ အခန်းကဏ္ဍတွင်သာ ဆောင်ရွက်လာကြရသည်။
- ဆရာများက ကလေးများ၏ သင်ယူမှုကို ကြည့်ရှုလေ့လာခြင်း၊ သူတို့လုပ်ဆောင်မှုကို နောက်မှ လိုက်လံကြည့်ရှု၍ ခြေရာကောက်ခြင်း၊ ၎င်းတို့ကို မှတ်တမ်းတင်ခြင်းနှင့် မိမိတို့၏ ကြည့်ရှုလေ့လာမှုအပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း။
- အချက်အလက်/ အကြောင်းအရာများကို တင်ပြရာ၌ ပုံစံအမျိုးမျိုး နည်းလမ်း

၃၁၆ Gardner in Edwards, Gandini & Forman, 1998, p. xvi.

အသွယ်သွယ် အသုံးပြုခြင်း၊ စက်တင်ပုံနှိပ်ထားသော စာအုပ်၊ စာရွက်၊ စာတမ်းများ၊ ပန်းချီ အနုပညာ၊ ပြဇာတ်၊ ဂီတ၊ လက်ထိုးရုပ်သေးပညာ စသည်တို့ကို အသုံးပြုပြီး ကလေးများ၏ ယခင်အသိပညာကို စိတ်ကူးအသစ်များနှင့် ချိတ်ဆက်ပေါင်းစပ်မိကာ နားလည်သဘောပေါက်လာစေနိုင်မည့် အခွင့်အလမ်းများ ရရှိစေခြင်း။

- ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သင်ယူမှု (collaboration) - ပြဿနာတစ်ရပ်ကို ဖြေရှင်းရန် ကလေးများကို အုပ်စုကြီး၊ အုပ်စုငယ်များဖွဲ့စည်းပေးပြီး အုပ်စုလိုက်လှုပ်ရှားလုပ်ကိုင် အဖြေရှာစေခြင်း။^{၃၁၇}

ပညာရေးအခန်း ကဏ္ဍတွင် အသုံးပြုနေသော လူသာပဓာန စိတ်ပညာရှုထောင့်မှ အခြားချဉ်းကပ်မှုများတွင် အောက်ပါတို့ပါဝင်ကြသည်။

- အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံမှ ဒေါ်လတန်စီမံကိန်း (The Dalton Plan) (အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံ US from 1920)^{၃၁၈}
- နယူးဇီလန်နိုင်ငံမှ တဲမာရစ်ကီကျောင်း (Tamariki school, New Zeland)^{၃၁၉}
- ရူးဒေါ့ဖ်စတိုက်နာ ကျောင်းများ (Rudolf Steiner schools)^{၃၂၀}
- မွန်တက်ဆိုရီကျောင်းများ (Montessori schools)^{၃၂၁}
- ဩစတြေးလျမှဂျွန်မာစ်ဒဲန်စ် ကဲန်ဒဲလ်အားခါကျောင်း (John Marsden's Candlebark school in Australia)^{၃၂၂}

၃၁၇ Stoudt, n.d.

၃၁၈ Dewey, 1922.

၃၁၉ Tamariki School, 2017.

၃၂၀ Steiner Education Australia, 2019.

၃၂၁ American Montessori Society, 2019.

၃၂၂ Candlebark School, 2014.

၅.၃.၂။ လူသာပဓာနဝါဒကို စွဲကိုင်သော စိတ်ပညာရှင် အဗရာဟမ် မာ့စ်လို (Abraham Maslow)

မျှော်မှန်းထားသော သင်ယူမှုရလဒ်များ

ဤသင်ခန်းစာကို သင်ယူပြီးချိန်တွင် သင်သည် -

- လက်ရှိ လိုအင်အဆင့် (၈) ဆင့်ကို စာရင်းပြုစုပြီး ရှင်းလင်းပြတတ်မည်။
- အလယ်တန်းကျောင်းသားများ၏ အခြေခံလိုအပ်ချက်များကို ပြည့်စုံစေပြီး သူတို့၏ သင်ယူမှု ရည်မှန်းချက်များကို ရရှိနိုင်စေရန် ကူညီထောက်ပံ့မှုပြုနိုင်သည့် နည်းဗျူဟာများကို ဖော်ပြတတ်မည်။

မာ့စ်လို၏ သီအိုရီအား တိုးချဲ့လေ့လာခြင်း (Extending Maslow)

အဗရာဟမ် မာ့စ်လို (Abraham Maslow) (1908-1970) သည် အမေရိကန်စိတ်ပညာရှင် တစ်ဦးဖြစ်သည်။ ၎င်း၏ အသက်မွေးလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်နေရင်း လူသားတို့၏ စိတ်ကျန်းမာရေးနှင့် သူတို့၏ စွမ်းဆောင်နိုင်မှု အလားအလာတို့ကို များစွာစိတ်ဝင်စားလာခဲ့သည်။ “လူသားများသည် သူမတူအောင် ထူးခြားသော ကောင်းမွန်သောအရည်အသွေးများ ရှိကြသည်။ သို့ရာတွင် လူတို့၏ အခြေခံလိုအပ်ချက်များကို မရရှိအောင် တားဆီး ပိတ်ပင်ခြင်းခံရသောအခါ (သို့မဟုတ်) ငြင်းပယ်ခြင်းခံရသောအခါ လူတို့၏ စိတ်တွင်းမှ ဤသဘာဝကို ချိုးနှိမ်ရာရောက်ပြီး မလိုလားအပ်သော/ ဆိုးသွမ်းသော တုံ့ပြန်မှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။”^{၃၂၃} ဟု မာ့စ်လိုက ယုံကြည်ပါသည်။

လူတို့၏ လိုအင်များကို အဆင့်ဆင့်တည်ရှိနေသော ပုံစံဖြင့် ရှုမြင်သုံးသပ်နိုင်ပြီး အောက်ခြေ၌ အသက်ရှင်သန်ရေးလိုအပ်ချက်မှ တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် ထပ်မံမြင့်မားလာရာ ထိပ်ဆုံးတွင်မိမိတို့ ကိုယ်စွမ်းဉာဏ်စွမ်းရှိသမျှ အားသွန်ခွန်စိုက်ကြိုးပမ်းပြီး အစွမ်းရှိသမျှ အစွမ်းကုန် အောင်မြင်မှု ရယူလိုသော လိုအင်ထိရောက်ရှိသွားမည်ဟု မာ့စ်လိုက အဆိုပြုခဲ့

၃၂၃ Duchesne & McMaugh, 2016, p. 265.

သည်။ ပညာရေးလောကမှ ပညာရှင်များအတွက် ဤလိုအင်အဆင့်ဆင့်သီအိုရီမှ ရရှိလာမည့် အဓိကအချက်မှာ ကျောင်းသားများ၏ အခြေခံလိုအင်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ခဲ့လျှင် အဆင့်မြင့်လိုအင်များ ဖြစ်ကြသည့် မိမိကိုယ်မိမိ တန်ဖိုးထား လေးစားမှုလိုအင်နှင့် စွမ်းအား ရှိသမျှ အားထုတ်ကြိုးပမ်း အစွမ်းပြကာ အောင်မြင်မှုဆွတ်ခူးလိုသော လိုအင်တို့သည် မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ ပြည့်ဝလာမည်မဟုတ်ကြောင်း ဖြစ်သည်။

ပုံ ၅.၈။ မာ့စ်လို၏ လိုအင်အဆင့်ဆင့် (၁၉၅၄)^{၃၂၄}

^{၃၂၄} Johnson, 2009 based on Maslow, 1954.

မာ့စ်လို၏ လိုအင် (၅) ခု

- ၁။ **ဖီဝကမ္မဆိုင်ရာလိုအင်များ (Physiological needs)** - ၎င်းလိုအင်များသည် အခြေခံကျသည့် စား၊ဝတ်၊နေရေးလိုအင်များ ဖြစ်ကြသည်။ ကျောင်းနေရာ အခင်းအကျင်းတစ်ခုအတွက်ဆိုလျှင် လိုအင်များသည် ကိုယ်တိုင်ငွေရှင်းကာ အစားအသောက်ကို ကိုယ်တိုင် သယ်ယူစားသုံးရသော ကျောင်းတွင်း စားသောက်ဆိုင် (သို့မဟုတ်) အခြား စားသောက်ဖွယ်ရနိုင်သော စီစဉ်မှုများ၊ သောက်ရေသန့် ရရှိသောက်သုံးနိုင်မှု၊ ဘေးကင်းလုံခြုံစိတ်ချရမှုရှိသော အဆောက်အဦ၊ အကယ်၍ ကျောင်းအိပ်ကျောင်းစား လက်ခံသင်ကြားပေးသော ကျောင်းဖြစ်လျှင် အဆင်ပြေသည့်နေရာ၊ ထိုင်ခင်း၊ သက်သောင့်သက်သာရှိသော နေရာထိုင်ခင်း အစီအစဉ်များ ဖြစ်ကြသည်။
- ၂။ **ဘေးကင်းလုံခြုံစိတ်ချရမှုလိုအင် - (Safety and security)**- အခြေခံအကျဆုံး စားဝတ်နေမှု လိုအင်များ ပြည့်စုံပြီးသောအခါ နောက်ထပ်လိုအင်တစ်ဆင့် ပေါ်ပေါက်လာပြန်သည်။ မိမိနေထိုင်ကျက်စားရာ ပတ်ဝန်းကျင်အတွင်း ဘေးကင်းလုံခြုံမှုနှင့် တည်ငြိမ်မှုရှိရေး လိုအင်ဖြစ်သည်။ ကျောင်းအနေနှင့် စဉ်းစားလျှင် ကျောင်းပတ်ဝန်းကျင်သည် ကျန်းမာရေးနှင့် ညီညွတ်ပြီး ဘေးကင်း လုံခြုံမှု ရှိရမည်။ ကျောင်းသားအချင်းချင်းအကြား၌ ဖြစ်စေ၊ ကျောင်းမှ သင်ကြား ရေး/စီမံရေးဝန်ထမ်းများနှင့် မိဘများကြား၌ဖြစ်စေ ကောင်းမွန်သော ဆက်ဆံ ရေး ရှိရမည်။ ကျောင်းမှချမှတ်ပေးထားသော မူဝါဒများကလည်း ကျောင်းသား အချင်းချင်း ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု၊ ချစ်ကြည်ညီညွတ်မှုကို အားပေးပြီး အချင်းချင်းဗိုလ်ကျစိုးမိုး အနိုင်ကျင့်မှုကို ထိရောက်စွာ ဟန့်တားရမည်။
- ၃။ **ချစ်ခင်ယုယခံလိုမှုနှင့် ပိုင်ဆိုင်လိုမှုလိုအင် (Love and belonging)** - ဤလိုအင် ပြည့်ဝစေရန် မိသားစုနှင့် ကျောင်းကသာမက ရပ်ရွာလူထုကပါ ဖြည့်ဆည်းပေး ရ မည်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်းဖွဲ့ခြင်းနှင့် ဆက်ဆံ ပြောဆို တတ်ခြင်းဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာတို့ကို ကျောင်းသားများ သင်ယူနိုင် စေမည့် အခွင့်အလမ်းများကို ဖန်တီးပံ့ပိုးပေးသင့်သည်။ (မိတ္တူဖလ)
- ၄။ **မိမိကိုယ်မိမိတန်ဖိုးထားလေးစားမှုလိုအင် (Self-esteem)** - မိမိကို သူတစ်ပါး တို့က အလေးထားစေလိုခြင်း၊ လေးစားမှုပြစေလိုခြင်း (ပရိသတ်အများ ရှေ့ မှောက်ဝယ် အသိအမှတ်ပြုခြင်း၊ ဆုချီးမြှင့်ခြင်း) အပါအဝင် မိမိကိုယ် မိမိ

လည်း တန်ဖိုးထားခြင်း၊ ထိုလေးစားတန်ဖိုးထားမှုတွင် မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်မှု၊ အမှီအခိုကင်းမှုနှင့် လွတ်လပ်စွာ လုပ်ကိုင်ပြုမူလိုမှု တို့ပါဝင်သည်။ ကျောင်း တစ်ကျောင်းတွင် ဤလိုအင်များနှင့် ဆက်စပ်မှုများမှာ ဆရာများထံမှ အပြုသဘောဆောင်သော တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များ လက်ခံရရှိလိုခြင်း၊ ကျောင်းသားများ ရယူနိုင်သည့် အောင်မြင်မှု အမျိုးအစား အမျိုးမျိုး (ဥပမာ- ပညာရေး၊ အားကစား၊ ဂီတ၊ အက စသည်) ကို အသိအမှတ်ပြုပေးခြင်းနှင့် စည်းကမ်းပျက်သော ကျောင်းသားအချို့၏ ဆိုးသွမ်းပေါ့တန်မှုများကို ကျင်လည် ပါးနပ်စွာ ထိန်းသိမ်းကိုင်တွယ် ပဲ့ပြင်နိုင်သော မူဝါဒများ စသည်တို့ဖြစ်ကြသည်။

၅။ **မိမိအစွမ်းရှိသမျှ အစွမ်းကုန်အားထုတ်ကြိုးပမ်း၍ အစွမ်းကုန်အောင်မြင်လိုမှု လိုအင် (Self-actualisation)** - တစ်စုံတစ်ဦး၏ စွမ်းရည်များကို အစွမ်းကုန် အပြည့်အဝ ဖွံ့ဖြိုးမှု ရရှိစေရန် ခွင့်ပြုပေးထားသော လွတ်လပ်စွာ ဆောင်ရွက် နိုင်မှု စွမ်းရည်များနှင့် မွေးရာပါ အထုံပါရမီများကို အပြည့်အဝ ရင့်ကျက်ဖွံ့ဖြိုး စေမှုနှင့် တစ်စုံတစ်ဦး၏ ကာယ၊ ဉာဏ၊ စာရိတ္တ စသည့် အဘက်ဘက်မှ ဖွံ့ဖြိုး မှု အလား အလာများကို ရရှိသွားစေခြင်းတို့ပါဝင်သည်။

မကြာသေးမီကာလများအတွင်းက မာ့စ်လို၏ လိုအင်အဆင့်ဆင့်ပုံစံကို (၈) ဆင့်အထိ တိုးချဲ့လေ့လာကြသည်။^{၃၂၅} မိမိကိုယ်မိမိတန်ဖိုးထားလေးစားမှုလိုအင်နှင့် မိမိအစွမ်းရှိသမျှ အစွမ်းကုန်အားထုတ်ကြိုးပမ်း၍ အစွမ်းကုန်အောင်မြင်လိုမှု လိုအင်နှစ်ခုတို့အကြားတွင် လိုအင်နှစ်ခုကို ထပ်မံထည့်သွင်းထားသည်။

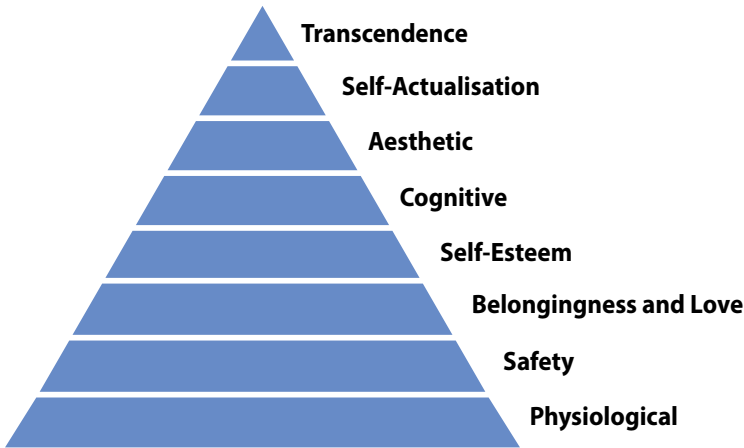
- သိမှု/ ဉာဏ်ရည်ဆိုင်ရာလိုအင်များ - အသိပညာရရှိလိုမှု နားလည်သဘောပေါက် လိုမှုနှင့် စူးစမ်းရှာဖွေလေ့လာလိုမှု (#5)
- အနုသုခုမပညာ ရသခံစားလိုမှုလိုအင်များ - အလှအပ၊ ရှေ့နောက်အစီအစဉ်ကျ မှုနှင့် အချိုးအစားညီညွတ်မှု (#6)

နောက်ဆုံးဆင့်ဖြစ်သည့် မိမိအစွမ်းရှိသမျှ အစွမ်းကုန်အားထုတ်ကြိုးပမ်း၍ အစွမ်းကုန် အောင်မြင်လိုမှု လိုအင်နောက်တွင် နောက်ထပ်လိုအင်တစ်ခု ထပ်ထည့်ထားသည်။ ထိုလိုအင်

၃၂၅ Huitt, 2011 in Duchesne & McMaugh, 2016.

မှ လွန်မြောက်ခြင်း၊ သာလွန်မြင့်မြတ်ခြင်းကို ရလိုသော လိုအင် (Transcendence) ဆိုသည်မှာ မိမိ၏ “အတ္တ” ကို လွန်မြောက်ပြီး အခြားသူများအား သူတို့ အစွမ်းရှိသမျှ အစွမ်းကုန် အောင်မြင်မှု ရရှိစေရန် ကူညီပေးခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

မျက်မှောက်ချဲ့ထွင်ထားသော လိုအင်အဆင့်ဆင့်ကို ပုံ (၅.၉) တွင် သရုပ်ဖော်ပြထားသည်။^{၃၂၆}

ပုံ ၅.၉။ အဆင့် (၈) ဆင့်ပါသော လိုအင်အဆင့်ဆင့် သရုပ်ဖော်ပုံ

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၁)။ အခြေခံလိုအင် (၈) ဆင့်အကြောင်း သရုပ်ဆောင်သင်ကြားသင်ယူခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ မျက်မှောက်အသုံးပြုနေကြသော “လူတို့၏လိုအင် အဆင့် (၈) ဆင့်”ကို စာရင်းပြုစု ရှင်းပြတတ်စေရန် ဖြစ်သည်။

ဤလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ရန် သင်တို့အတန်းကို အုပ်စု (၈) စု ခွဲခြားရမည်။ အုပ်စုတစ်စုစီအား လိုအင်အဆင့်ဆင့်များထဲမှ လိုအင်တစ်မျိုးစီကို ပေးထားသည်။

^{၃၂၆} based on Huitt, 2011, in Duchesne & McMaugh, 2016.

သင့်အုပ်စုထဲတွင် သင်တို့ရရှိထားသော လိုအင်အဆင့်တစ်မျိုး၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဖော်ပြနိုင်ရန် အတွက် (၃) မိနစ်စာသရုပ်ဆောင် သင်ကြားသင်ယူမှုပြကွက်တို့ တစ်ခုဖန်တီးပါ။ သင့် ပရိသတ်များ (အတန်းသားများ) က သင်တို့ရရှိသော လိုအင်အဆင့်အကြောင်း သိရှိကာ ရှင်းပြနိုင်စေရန်အတွက် ပေါ်လွင်ပီပြင်အောင် သရုပ်ဆောင်ပါ။ ဥပမာ - သင်တို့သရုပ်ဆောင် ရမည့်လိုအင်မှာ ဇီဝကမ္မဆိုင်ရာ၊ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာလိုအင်များ ဖြစ်သည်ဆိုပါစို့။ ထိုအချက်ကို ပေါ်လွင်စေရန် ဇာတ်ညွှန်းတစ်ကွက်ကို ပီပြင်စွာ သရုပ်ဆောင်သင့်သည်။ ဇာတ်ညွှန်းထဲတွင် ကလေးများသည် အစာရေစာပြတ်လပ် လာသည့်ပုံမျိုး စုတ်ပြုနေသော အဝတ်အစားများနှင့် ရောက်ရှိလာကြပုံ၊ အိပ်ရေးမဝ၍ အိပ်ချင်ငိုက်များနေပုံတို့ကို ပီပြင်အောင် သရုပ်ဆောင်သင့် သည်။ ထိုသို့ အစာရေစာ ဆာလောင်မွတ်သိပ်လာသည့် ကလေးများကို ဆရာက စာမသင်မီ အစားအစာနှင့် သောက်ရေတို့ကိုပေး၍ အင်အားပြည့်ဖြိုးကာ ပြန်လည်လန်းဆန်းလာမှသာ စာသင်ရန်ကို သရုပ်ဆောင်မှုဖြင့် ပြသရမည်။

အုပ်စုတစ်စုစီက မိမိတို့ရရှိသော လိုအင်အဆင့်များကို သရုပ်ဆောင်တင်ဆက်ပြီးနောက် အတန်းက မေးလာသော မေးခွန်းများကို ဖြေဆိုပေးပါ။ ထို့နောက် ဇယား (၅.၇) တွင် အလယ်တန်းကျောင်း စာသင်ခန်းတွင် လက်တွေ့အသုံးချမည့် အခြေခံကျသော လိုအင် တစ်ခုစီအကြောင်း ရှင်းလင်းပြချက်တစ်ခုစီကို ရေးသားမည်။ နားလည်မှု သေချာစေရန် သရုပ်ပြ လုပ်ဆောင်မှုများ ပြီးဆုံးပါက အတန်းကို ပြန်လည်စုစည်းပြီး အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ် ချက်များကို ဆွေးနွေးကြမည်။

ဇယား ၅.၇။ လိုအင်အဆင့်ဆင့်ကို ရှင်းလင်းပြခြင်း

အခြေခံလိုအင်	ရှင်းလင်းချက်
ဇီဝကမ္မဆိုင်ရာ လိုအင်များ (Physiological needs)	
ဘေးကင်းလုံခြုံစိတ်ချရမှုလိုအင် (Safety and security)	

အခြေခံလိုအင်	ရှင်းလင်းချက်
ပိုင်ဆိုင်လိုမှုနှင့် ချစ်ခင်ယုယခံလိုမှု (Belongingness and love)	
မိမိကိုယ် မိမိတန်ဖိုးထားလေးစားမှု (Self-esteem)	
သိမှု/ ဉာဏ်ရည်ဆိုင်ရာ လိုအင် (Cognitive)	
အနုသုခုမပညာရသခံစားလိုမှုလိုအင် (Aesthetic)	
မိမိအစွမ်းရှိသမျှအစွမ်းကုန်အားထုတ်ကြိုးပမ်း၍ အစွမ်းကုန် အောင်မြင်လိုမှု လိုအင် (Self - actualisation)	
လွန်မြောက်ခြင်း/ သာလွန်မြင့်မြတ်ခြင်းကိုရလို သော လိုအင် (Transcendence)	

စာသင်ချိန် (၂)

မာ့စ်လိုနှင့် လူသာပဓာန စိတ်ပညာ

လူသာပဓာနစိတ်ပညာ ဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် အများဆုံးပါဝင်ပံ့ပိုး ဆောင်ရွက်ခဲ့သူ ပုဂ္ဂိုလ်ကျော် (၃) ဦးထဲတွင် မာ့စ်လိုလည်း တစ်ဦးအပါအဝင် ဖြစ်သည်။ ၁၉၆၉ ခုနှစ်တွင် လူသာပဓာန စိတ်ပညာ (Humanistic Psychology) ကို အပြုအမူဆိုင်ရာ စိတ်ပညာ (Behaviourism) နှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ သရုပ်ခွဲကုထုံး (Psychoanalysis) များနှင့် အလားတူအရေးပါသည့် “တတိယအင်အားစု” ဟု မာ့စ်လိုက ဖော်ပြခဲ့ပါသည်။

စိတ်တွင်းစေ့ဆော်မှုနှင့်ယှဉ်၍ ပေါ်ပေါက်လာသော လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းတစ်စုံတစ်ရာ ကို အောင်မြင်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်မှု (achievement) ၊ မိမိအလိုရှိသည့် ရည်မှန်းချက် တစ်စုံတစ်ရာကို ရရှိကာ အောင်မြင်လာမှု (success) နှင့် မိမိကိုယ် မိမိမြင့်မားစွာ လေးစား တန်ဖိုးထားမှု (high self-esteem) စသည်တို့သည် အခြေခံလိုအပ်ချက်များ (စား၊ ဝတ်၊ နေမှု ပြည့်စုံခြင်း၊ စိတ်ချလုံခြုံစွာ နေထိုင်နိုင်ခြင်း၊ ချစ်ခင်ယုယမှု ရရှိခြင်းနှင့် ပိုင်ဆိုင်ရခြင်း) နှင့် ပြည့်စုံမှသာလျှင် ပေါ်ပေါက်လာနိုင်သော အကျိုးဆက်များ ဖြစ်ကြသည်ဟု မာ့စ်လို က ယူဆ ယုံကြည်ခဲ့သည်။ အထက်ဖော်ပြပါ အခြေခံလိုအပ်ချက်များ ပြည့်စုံစွာ ရရှိခဲ့သည့် ကလေးများသည် မိမိအလိုမပြည့်ရှုမချင့်မရဲဖြစ်ခြင်း၊ အားမလိုအားမရခံစားရခြင်း၊ စိတ်ပျက်ခြင်း စသည့် စိတ် ခံစားမှုဆိုင်ရာ ပြဿနာများကို ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ ကိုင်တွယ် ဖြေရှင်းနိုင်ပြီး ကျောင်းလုပ်ငန်း များ၌လည်း ပိုမိုအကျိုးရှိပြီး ပိုမိုအောင်မြင်သော အတွေ့အကြုံကောင်းများရရှိလာတတ်ကြ သည်။

မာ့စ်လို၏ လိုအင်အဆင့်နှင့် သဘောတရားက စာသင်ခန်းတွင်း လက်တွေ့ကျင့်သုံးမှုများ အတွက် သွယ်ဝိုက်အကြံပြုမှု (Implications of Maslow’s Hierarchy of Needs to classroom practice)

သင်တို့သင်ယူလေ့လာခဲ့ကြသည့်အတိုင်း မာ့စ်လို၏ လိုအင်အဆင့်နှင့် သဘောတရားက အဆိုပြုထားသည်မှာ “ကျောင်းသားများအနေနှင့် သင်ယူမှုရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်များကို အောင်မြင်စွာ မဆွတ်ခူးနိုင်သေးမီ သူတို့၏ အခြေခံလိုအပ်ချက်ကို ပြည့်စုံစေရမည်” ဟု ဖြစ်

ပါသည်။ ထိုအကြံပြုချက်အရ ကျောင်းများက ကျောင်းသားများအတွက် နံနက်ခင်းစာ ကျွေးမွေးမှုအစီအစဉ်များ၊ ကျောင်းကျန်းမာရေးအစီအစဉ်များနှင့် သွားကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှု အစီအစဉ်များ (သို့မဟုတ်) လူမှုရေးဆိုင်ရာနှင့် စိတ်ခံစားမှုဆိုင်ရာ နားလည် သဘောပေါက်မှု သင်ကြားရေးအစီအစဉ်များကို ထည့်သွင်းဆောင်ရွက်ပေးသင့်ပါသည်။

သင်ကြားမှုနည်းဗျူဟာများတွင် ပါဝင်သင့်သည့် အကြောင်းအရာများမှာ အောက်ပါတို့ ဖြစ်ကြသည်။

- ကျောင်းသားများ၏ အားသာချက်များနှင့် တတ်ကျွမ်းမှုများကို အသိအမှတ်ပြု ပေးခြင်း။
- ကျောင်းသားများအား အကြံသစ်ဉာဏ်သစ်များ ဖြစ်ပေါ်စေပြီး သင်ယူမှု၌ စိတ်ပါဝင်စားလာအောင် စေ့ဆော်မှုပေးနိုင်မည့် သင်ယူမှုကို ပုံစံချတည်ဆောက်ခြင်း။
- စာသင်ခန်းအတွင်း လူမှုရေးနှင့် စိတ်လှုပ်ရှား/ ခံစားမှုဆိုင်ရာ အခြေအနေများကို ကျောင်းသားအားလုံးအတွက် ကောင်းမွန်စေပြီး အားလုံး၏ စိတ်ချမ်းသာမှု၊ စိတ်ကျေနပ်မှု ရရှိစေရန် သေချာစွာ ဆောင်ရွက်စီမံထားခြင်း။
- လုပ်ငန်းတစ်ခုကို အောင်မြင်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်မှု၌ ပါဝင်နေသော စိတ်လှုပ်ရှား/ ခံစားမှုနှင့် စိတ်နေသဘောထားဆိုင်ရာ အခြေအနေများအကြောင်းကို ကျောင်းသားများသိရှိ သင်ယူနိုင်စေမည့် အခွင့်အလမ်းများ ဖြည့်ဆည်းပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိုသို့ ဆောင်ရွက်ရာ၌ ရသခံစားမှုကိုပေးသည့် ဂီတ၊ ပန်းချီ၊ ကဗျာနှင့် စာပေတို့ကို လေ့လာစေခြင်းမှတစ်ဆင့် ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်း။^{၂၇}

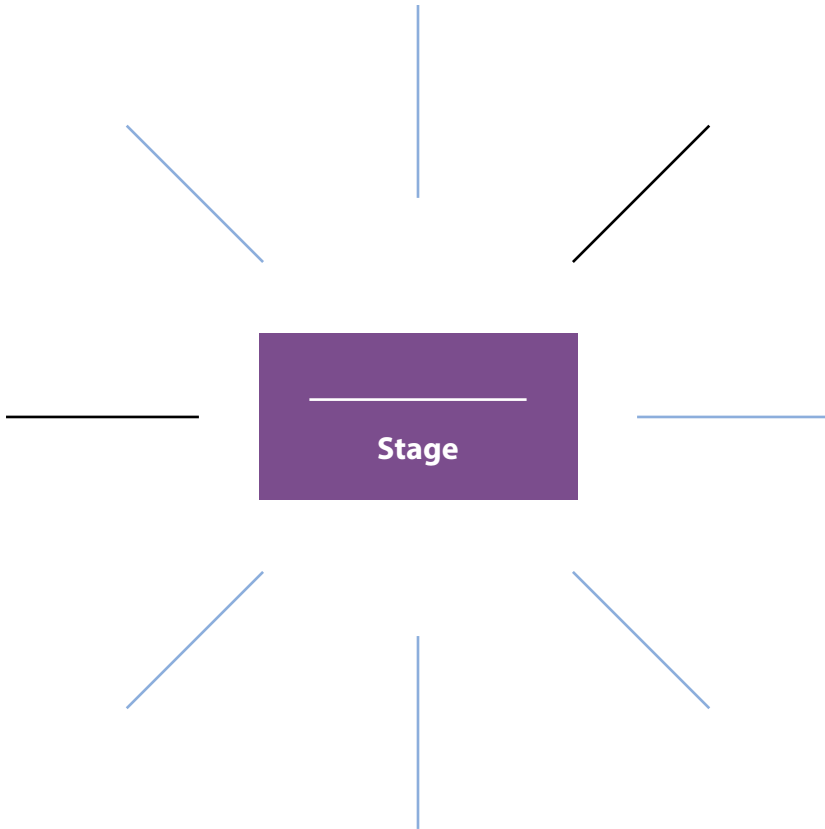
သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၂)။ စာသင်ခန်းတွင်း၌ အခြေခံလိုအပ်များကို ပြည့်စုံစေခြင်း၏ ဖြတ်ဆက်လုပ်ငန်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အလယ်တန်းကျောင်းသားများ၏ အခြေခံလိုအပ်များကို ပြည့်စုံစေပြီး ၎င်းတို့၏ သင်ယူမှုရည်မှန်းချက်များ ပေါက်မြောက်စေရန် ကူညီပေးနိုင်မည့် နည်းဗျူဟာများကို ဖော်ပြတတ်ရန် ဖြစ်သည်။

၃၇၇ Duchesne & McMaugh, 2016.

ဤလုပ်ငန်းကို ဖြတ်ဆက်လုပ်ငန်းအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရမည်။ အတန်းကို ကျောင်းသား (၈) ဦးစီ ပါဝင်သော အုပ်စုများအဖြစ်သို့ ခွဲခြားပါ။ အုပ်စုတစ်စုစီကို ဌာနေအုပ်စု (home group) ဟု သတ်မှတ်ထားမည်။

အုပ်စုတစ်စုစီမှ အုပ်စုဝင်/ အဖွဲ့ဝင်ကျောင်းသားများကို အမှတ်စဉ်တပ် မှတ်သားစေမည်။ ဌာနေအုပ်စုတစ်စုစီတွင် ကျောင်းသားအမှတ်စဉ် (၁) မှ (၈) ထိ ရှိကြမည်။ အုပ်စုတစ်စုစီမှ အမှတ်စဉ် (၁) ရထားသော ကျောင်းသားများအားလုံးတစ်စု စုကာ အုပ်စုသစ်တစ်ခု ဖွဲ့စည်းမည်။ ထိုအုပ်စုက မာ့စ်လို၏ လိုအင်အဆင့်ဆင့်ပုံစံထဲမှ အဆင့် (၁) ဖြစ်သော ဇီဝကမ္မဆိုင်ရာ လိုအင်များအကြောင်းကို လေ့လာပြီး အလယ်တန်းကျောင်းသားများ သင်ယူမှု၌ အောင်မြင်ပေါက်မြောက်စေရန် ထိုလိုအင်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်မည့် နည်းဗျူဟာများနှင့် သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများကို ဉာဏ်ဖွင့်ဆွေးနွေးရမည်။ ထို့အတူ အုပ်စုတစ်စုစီမှ အမှတ်စဉ် (၂) ရထားသော ကျောင်းသားများအားလုံးတစ်စု စုကာ အုပ်စုသစ်တစ်ခု ဖွဲ့စည်းပြီး လိုအင်အဆင့် (၂) ဘေးကင်းလုံခြုံစိတ်ချရမှုလိုအင်အတွက် လိုအပ်သော နည်းဗျူဟာများ သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများကို ဉာဏ်ဖွင့်ဆွေးနွေးစေမည်။ အလားတူပင် အမှတ်စဉ် (၃) ကျောင်းသားများအုပ်စုက အဆင့် (၃) လိုအင်အတွက်လည်းကောင်း၊ အမှတ်စဉ် (၄) ကျောင်းသားများအုပ်စုက အဆင့်(၄) လိုအင်အတွက်လည်းကောင်း စသည်အားဖြင့် အဆင့် (၈) အထိ အုပ်စုသစ်များ (၈) စု ထပ်မံဖွဲ့စည်းကာ အဆင့်အသီးသီးမှ လိုအင်အသီးသီးတို့နှင့် သက်ဆိုင်ရာတို့ကို ဉာဏ်ဖွင့်ဆွေးနွေးစေမည်။ အဆင့်အသီးသီးအလိုက် ဖွဲ့စည်းထားသည့် အဆင့်ပြအုပ်စုတစ်စုစီက သူတို့အသုံးပြုမည့် နည်းဗျူဟာများနှင့် သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများကို စုစည်းကာ အကြောင်းအရာ ဆက်သွယ်ပြပုံ (Concept Map) တစ်ပုံကို အဆင့်တစ်ခုစီ အတွက် ဖန်တီးဆွဲသွားကြရမည်။

ပုံ ၅.၁၀။ အကြောင်းအရာဆက်သွယ်ပြပုံ

ထိုသို့ဆွဲသားပြီးသောအခါ အဆင့်ပြအုပ်စု (အုပ်စုအသစ်) မှ အုပ်စုဝင်ကျောင်းသားများသည် မူလဌာနေအုပ်စု (home group) များသို့ ပြန်လာကြရမည်။ ဌာနေအုပ်စုသို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိလာကြသည့်အခါ လိုအင်အဆင့်တစ်ခုစီမှ (ဇီဝကမ္မဆိုင်ရာလိုအင်မှ လွန်မြောက်ခြင်း/ သာလွန်မြင့်မြတ်ခြင်းကိုရလိုသော လိုအင်အထိ) ပြန်လာသည့် ကျောင်းသားအသီးသီးက ၎င်းတို့သက်ဆိုင်ရာအဆင့်တွင် ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည့် အလယ်တန်းကျောင်းသားများအတွက် အသုံးပြုရန် နည်းဗျူဟာများနှင့် သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများကို အုပ်စုဝင်အခြားကျောင်းသားများနှင့် မျှဝေပေးရမည်။ အုပ်စုတွင်း၌ ဝိုင်းဝန်းစုပေါင်း ဆွေးနွေးကြခြင်းဖြစ်သောကြောင့် စိတ်ကူးအတွေးအမြင်များ မျှဝေနိုင်ကြသည်။ မာ့စ်လို၏ လိုအင်အဆင့်ဆင့်ပုံစံမှ အဆင့်တစ်ဆင့်ချင်းစီ၌ ထပ်မံရရှိလာသော နည်းဗျူဟာများနှင့် သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများကို လိုအပ်လျှင် ထပ်မံပေါင်းထည့်နိုင်ကြသည်။ ၎င်းတို့၏ စိတ်ကူးများကို မာ့စ်လို၏ လိုအင်အဆင့်ဆင့်အတွက် အသုံးပြုနိုင်မည့် နည်းဗျူဟာများနှင့် သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများကို ပြသသည့်ဇယား (၅.၈) တွင် ထည့်သွင်းရေးသားစေမည်။

ဇယား ၅.၈။ နည်းဗျူဟာများနှင့် လုပ်ငန်းများ

အခြေခံလိုအပ်ချက်များ	နည်းဗျူဟာများနှင့် သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများ
ဇီဝကမ္မဆိုင်ရာလိုအပ်ချက်များ (Physiological needs)	
ဘေးကင်းလုံခြုံစိတ်ချရမှုလိုအပ်ချက် (Safety and security)	
ပိုင်ဆိုင်လိုမှုနှင့် ချစ်ခင်ယုယခံလိုမှု (Belongingness and love)	
မိမိကိုယ် မိမိတန်ဖိုးထားလေးစားမှု (Self-esteem)	
သိမှု/ ဉာဏ်ရည်ဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက် (Cognitive)	
အနုပညာပညာရသခံစားလိုမှုလိုအပ်ချက် (Aesthetic)	
မိမိအစွမ်းရှိသမျှအစွမ်းကုန်အားထုတ်ကြိုးပမ်း၍ အစွမ်းကုန် အောင်မြင်လိုမှု လိုအပ်ချက် (Self - actualisation)	

အခြေခံလိုအပ်ချက်များ	နည်းဗျူဟာများနှင့် သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများ
လွန်မြောက်ခြင်း/ သာလွန်မြင့်မြတ်ခြင်းကိုရလိုသော လိုအပ် (Transcendence)	

၅.၃.၃။ လူသာပဓာနဝါဒကို စွဲကိုင်သော စိတ်ပညာရှင် ကားလ်ရော်ဂျာစ်

မျှော်မှန်းထားသော သင်ယူမှုရလဒ်များ

ဤသင်ခန်းစာကို သင်ယူပြီးချိန်တွင် သင်သည် -

- ဆရာ့ညွှန်ကြားမှုမဲ့ သင်ကြားခြင်း (Non-Directive Teaching) အကြောင်းကို အဓိပ္ပာယ် သတ်မှတ်ပြတတ်မည်။
- ကားလ်ရော်ဂျာစ် (Carl Rogers) ၏ သင်ယူမှု သဘောတရား (၁၀) ချက်ကို ဖော်ပြတတ်မည်။
- (ကျောင်းသားများ၏) သင်ယူမှုကို ထိရောက်စွာ ကူညီလမ်းညွှန်ပေးနိုင်သည့် ကူညီလမ်းညွှန်သူ(ဆရာ) တစ်ဦး၏ အရည်အသွေးများအကြောင်းကို ဆွေးနွေးတင်ပြတတ်မည်။

စာသင်ချိန် (၁)

ကားလ်ရော်ဂျာစ် (Carl Rogers) နှင့် ညွှန်ကြားမှုမဲ့ သင်ကြားခြင်း

လူသာပဓာနဆိုင်ရာ ရှုထောင့်မှ သင်ယူချဉ်းကပ်မှုများအကြောင်း ဖော်ထုတ်ခဲ့သူ စိတ်ပညာရှင်များအနက် ဒုတိယပုဂ္ဂိုလ်ကျော်တစ်ဦးမှာ ကားလ်ရော်ဂျာစ် (Carl Rogers) (1902-1987) ဖြစ်သည်။ ကားလ်ရော်ဂျာစ်သည် အမေရိကန်နိုင်ငံသား ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ

နှင့် ပညာရေးဆိုင်ရာ စိတ်ပညာရှင်ဖြစ်ပြီး ၎င်းကလူတို့၌ အနာဂတ်တွင် ဖြစ်လာရန် ကိုယ်ပိုင် မျှော်လင့်ချက် (self-fulfillment) ကိုယ်စီရှိကြပြီး ထိုစိတ်ကူးအိပ်မက်ကို အကောင်အထည်ဖော် နိုင်ရန်နှင့် စိတ်ဓာတ်ရင့်ကျက်လာစေရန်ဦးတည်သော တွန်းအားတစ်ခုကိုလည်း ပိုင်ဆိုင်ကြ သည်ဟု ယုံကြည်လက်ခံထားသည်။ ထို့ကြောင့် ကျောင်းသားများအတွက် ဆရာနှင့်ဖြစ်စေ၊ ကျောင်းသားအချင်းချင်းနှင့်ဖြစ်စေ ခင်မင်ရင်းနှီးစွာ အပြန်အလှန်ပြောဆိုဆက်သွယ်နိုင်ပြီး သူတို့သင်ယူမှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် သင်ယူမှုဝန်းကျင်တစ်ခုရှိသင့်သည်။ ထိုသင်ယူ မှု ဝန်းကျင်မျိုး၌သာလျှင် ထိုကျောင်းသားများသည် မိမိကိုယ်မိမိလက်ခံမှု ယုံကြည်စိတ်ချမှု တို့ရှိလာပြီး ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေး ဖွံ့ဖြိုးမှုကို လည်း ရရှိလာနိုင် မည်ဖြစ်သည်။

“သင်ကြားရာ၌ ကျောင်းသားများကို ပိုမိုနွေးထွေးစွာ ဆက်ဆံပြီး အတွေးသစ် အမြင်သစ်များ အသုံးပြုရန်နှင့် ညွှန်ကြားမှုပေးခြင်းထက် ကျောင်းသားများကို လွတ်လပ်ပေါ့ပါးစွာ သင်ယူ ခွင့်ပြုရန်တို့ကို ကားလ်ရော်ဂျာစ်က ဆရာများအား မှာကြားအားပေးခဲ့သည်။^{၂၂၈} ညွှန်ကြားမှု မပေးခြင်းဆိုသည်မှာ ကျောင်းသားများကို လစ်လျူရှုခြင်းမဟုတ်ချေ။ သူတို့ကို မျက်ချည်မပြတ် အသေးစိတ် နေရာတိုင်း၌ ကန့်သတ်ထိန်းချုပ်မှုသည် ကောင်းကျိုးမပြုနိုင်၍ ထိန်းချုပ်ခြင်းထက် ပြုစုပျိုးထောင် ဝန်းရံပိုးခြင်းက ပိုမိုအကျိုးဖြစ်ထွန်းနိုင်သည်ဟု ဆိုခဲ့ ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာများ၏ ရည်မှန်းချက်မှာ ကျောင်းသားများကို သူတို့အစွမ်းအစ တိုးတက်လာအောင် ပြုစုပျိုးထောင်ပေးရန်သာ ဖြစ်သင့်သည်ဟု ဆိုခဲ့ပါသည်။” ရော်ဂျာစ် ၏ ထင်မြင်ချက်အရဆိုလျှင် ပညာရေး၏ ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်မှာ ကျောင်းသားများ၏ အပြောင်းအလဲဖြစ်လာမှုနှင့် သင်ယူမှုတို့တွင် ဆရာများက ကူညီလမ်းညွှန်ပေးရန်ဖြစ်သည်။

ရော်ဂျာစ်၏ သင်ယူချဉ်းကပ်မှုကို “လူပုဂ္ဂိုလ်ဗဟိုပြု” (person-centred) ချဉ်းကပ်မှုဟု ယူဆ နိုင်ပါသည်။ ထိုချဉ်းကပ်မှု၌ ကျောင်းသားများသည် အမှန် တကယ်တွေ့ကြုံနေသော ပြဿနာများသာ ဖြေရှင်းစေခြင်းဖြင့် သင်ယူမှု အစစ်အမှန် ပေါ်ပေါက်လာရသည်။ ကျောင်းသားများသည် ဖန်တီးထားသည့် အတန်းတွင် လေ့ကျင့်ရန် ပြဿနာများထက် အစစ်အမှန်ပြဿနာများ၊ မဖြစ်မနေ ဖြေရှင်းရန် အရေးပါသော ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းစေ လျှင် သင်ယူမှုပိုမို ထက်မြက်သည် ဟု ရော်ဂျာစ်က ယူဆသည်။^{၂၂၉} သင်ကြားမှုကို ပုံသေကားကျ နည်းလမ်းတစ်မျိုးတည်းဖြင့်သာ ဆောင်ရွက်နိုင်သည် မဟုတ်ဘဲ သင်ယူသူများ

၂၂၈ Duchesne & McMaugh, 2016, p. 269.
၂၂၉ Duchesne & McMaugh, 2016.

နှင့် ပတ်သက်သော အကြောင်းအရာအချက်အလက် အမျိုးမျိုးတို့ကို ပြည့်ဝစွာ တစ်လုံးတစ်ဝတည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားကာ သင်ပေးခြင်းက ပိုကောင်းပါသည်။ သင်ရိုးညွှန်းတမ်း များကို စီစဉ်ရေးဆွဲသည့်အခါ ဆရာများသည် ဤအချက်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် လိုအပ် ပါသည်။

- ကျောင်းသားများ၏ အားသာချက်များနှင့် အားနည်းချက်များ
- ကျောင်းသားများ၏ ယခင်က ရှိထားနှင့်သော အသိပညာ
- ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူဟန်များ (learning styles)

သင်ကြားရန် ချဉ်းကပ်ရာ၌ ညွှန်ကြားမှုမဲ့ချဉ်းကပ်ပုံကို ဖော်ထုတ်တည်ဆောက်ခဲ့သောကြောင့် ရော်ဂျာစ်သည် ကျော်ကြားလာခဲ့ပါသည်။ ညွှန်ကြားမှုများ၏ ကန့်သတ်ထိန်းချုပ်မှုမှ ကင်းလွတ်ခွင့်ရသောအခါ ကျောင်းသားများသည် သူတို့၏စိတ်ဝင်စားမှုများနှင့် “မွေးရာပါ ပင်ကိုစွမ်းရည်တို့နှင့်အညီ စိတ်လွတ်ကိုယ်လွတ် အားရပါးရ လိုက်စားသင်ယူမှုပြုရန် သူတို့ ကိုယ်တိုင် စီစဉ်ပြင်ဆင်ပြီး သူတို့ကိုယ်တိုင်ပင် သင်ယူမှု၏ ရည်ရွယ်ချက် ပေါက်မြောက် အောင် အားထုတ်ကြိုးပမ်း စီမံခန့်ခွဲနိုင်သော (self-directed) သင်ယူသူများဖြစ်လာကြမည်။

ဆရာညွှန်ကြားမှုမဲ့သင်ကြားခြင်းဆိုသည်မှာ (Non-Directive Teaching) ကျောင်းသားများ ကို ကိုယ်တိုင်စနစ်တကျ စီမံခန့်ခွဲမှုပြုနိုင်သော သင်ယူမှုများ (self-directed learners) ဖြစ်လာစေရန် ဆရာက လမ်းညွှန်ပြခြင်း (သို့မဟုတ်) ကူညီလမ်းညွှန်ပေးခြင်းကို ဆိုလို ပါသည်။ ဤသို့ ကူညီလမ်းညွှန်ပေးရာတွင် ကျောင်းသားများ၏ စွမ်းဆောင်နိုင်မှုအပေါ်၌ ယုံကြည်စိတ်ချမှု ထားပေးကာ သူတို့ဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင်မှုများတွင် အမှားအယွင်းရှိခဲ့လျှင် ထပ်တူခံစားနားလည်ပေးခြင်း၊ စိတ်ရှည်သည်းခံစွာ ပြုပြင်ပေးခြင်းနှင့်အတူ ဖေးမပေးခြင်း၊ သူတို့စိတ်ပျက်အားလျော့သွားစေမည့် အပြုအမူများ။ ဥပမာ - မှန်/ မှား ဝေဖန်မှုကို သိသာစွာနှင့် ပြင်းထန်စွာ ဝေဖန်ပြောကြားခြင်းတို့ကို ရှောင်ရှားရမည်။

ထိုစဉ်က ခေတ်ရေစီးကြောင်းအတိုင်း သတ်မှတ်ထားသည့် သင်ရိုးညွှန်းတမ်းကို ရော်ဂျာစ်က စိန်ခေါ်ခဲ့ပါသည်။ ထိုခေတ်ကာလတွင် သင်ရိုးညွှန်းတမ်းများသည် ပုံသေဖြစ်ကြပြီး သင်ကြား မှုသည်လည်း ဆရာမှကျောင်းသားသို့ အချက်အလက်များ ပြောင်းရွှေ့လက်ဆင့်ကမ်းပေး ခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ ဆရာဗဟိုပြုချဉ်းကပ်မှုကိုသာ အသုံးပြုခဲ့ကြသည်။ ညွှန်ကြားမှုမဲ့

သင်ကြားခြင်းတွင်မူ ဆရာကို ကျောင်းသားများအား လမ်းညွှန်ပေးပြီး သင်ယူမှုကို ပျိုးထောင် ပြုပြင်ပေးသူ၊ ကူညီလမ်းညွှန်သူအဖြစ် တွေ့မြင်ရသည်။ (ကျောင်းသားဗဟိုပြု ချဉ်းကပ်မှု) ဆရာများက ကျောင်းသားများအပေါ် အကောင်းမြင်သဘောထားရှိရမည့်အပြင် ကျောင်းသား များနှင့် ပြောဆိုဆက်ဆံမှု၌လည်း စိတ်ရှည်သည်းခံမှုရှိပြီး ဆက်ဆံရေးကောင်းမွန်စေရ မည်။

ညွှန်ကြားမှုမဲ့ သင်ကြားခြင်း၏ အဓိကကျသော အခြေအနေသုံးရပ်ကို ရော်ဂျာစ်က ဖော်ပြခဲ့ သည်။

- ၁။ ဆရာများနှင့် ကျောင်းသားများအကြား ဆက်ဆံမှုသည် စစ်မှန်မှု၊ ရိုးသားမှု ရှိရ မည်။
- ၂။ ဆရာများက ကျောင်းသားများကို လက်ခံယုံကြည်ကာ တန်ဖိုးထားတတ်ရ မည်။ ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူနိုင်သည့် အရည်အချင်းနှင့် တိုးတက်နိုင်သည့် အလားအလာတို့ကို လက်ခံယုံကြည်ပေးရမည်။ ရော်ဂျာစ်က ထိုအချက်ကို “ပြောင်းလဲခြင်းမရှိသော အကျိုးပြု အတွေးအခေါ်” ဟု ဖော်ပြခဲ့သည်။
- ၃။ ဆရာများက ကျောင်းသားများအပေါ်၌ စာနာထောက်ထားမှု၊ ထပ်တူခံစားမှုကို ပြသရန် လိုအပ်သည်။ ကျောင်းသားများ၏ လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းကို မျက်စိနှင့် တပ်အပ်မြင်ရသည်တို့ကိုသာ မှား/ မှန်၊ ကောင်း/ ဆိုး သုံးသပ်ရမည်ဖြစ်ပြီး စိတ် အစွဲခံဖြင့် ကျောင်းသားများ၏ အရည်အချင်းကို အထင်သေးခြင်း/ ကြီးခြင်း မရှိ စေရပါ။^{၃၃၀}

၃၃၀ Zimring, 1994.

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၁)။ ဆရာ့ညွှန်ကြားမှုမဲ့သင်ကြားခြင်း (Non - Directive Teaching) ကို အဓိပ္ပာယ် သတ်မှတ်ပေးခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဆရာ့ ညွှန်ကြားမှုမဲ့ သင်ကြားခြင်းကို အဓိပ္ပာယ် သတ်မှတ် တတ်စေရန် ဖြစ်သည်။

လူမှုရေးကွန်ရက်တစ်ခုဖြစ်သည့် YouTube တွင် လွှင့်တင်ထားသော ညွှန်ကြားမှုမဲ့ သင်ကြားမှုဆိုင်ရာ ဇာတ်လမ်းဖြစ်ရပ် “Non - Directive Teaching Scenarios”^{၃၃၁}ကို တစ်ဦးချင်း ဖြစ်စေ၊ တစ်တန်းလုံးအနေနှင့် ဖြစ်စေ ပညာရေးဒီဂရီကောလိပ် အွန်လိုင်းစာကြည့်တိုက်တွင် ကြည့်ရှုနိုင်သည်။ ဗီဒီယိုကြည့်ရှုရန် အဆင်မပြေသူများအတွက် လေးထောင့်ကွက် (၅.၁) တွင် ဖော်ပြထားသော ဇာတ်ညွှန်းရေးသားဖော်ပြချက်များကို ဖတ်ရှုလေ့လာပါ။

ထို့နောက် ကျောင်းသား (၅) ဦးလျှင် အုပ်စုတစ်စုအဖြစ် ဖွဲ့ထားသော ကျောင်းသားအုပ်စု များအား ဗီဒီယိုတွင် ပြသထားသည့် ဆရာကအသုံးပြုသော အဓိကအခြေအနေ (၃) ရပ် အကြောင်းကို ဆွေးနွေးစေမည်။ ဗီဒီယိုတွင် ဆရာက ကျောင်းသား၏သင်ယူမှုကို ကူညီ လမ်းညွှန်ပေးရာ၌ အဓိကအခြေအနေသုံးရပ်ကို အသုံးပြုထားကြောင်း တွေ့ရမည်ဖြစ် ပါသည်။ ထိုဆရာ အသုံးပြုထားသော နည်းဗျူဟာများသည် မြန်မာနိုင်ငံမှ ကျောင်းသားများ အတွက် အသုံးဝင်နိုင်မှု ရှိ/ မရှိကို စဉ်းစားပါ။

သင့်အုပ်စုထဲမှ ကျောင်းသားများနှင့်အတူ ဆွေးနွေးပြီး ဆရာ့ညွှန်ကြားမှုမဲ့ သင်ကြားခြင်း (Non - Directive Teaching) ကို အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ပေးပါ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထို သင်ကြားမှုသည် မြန်မာနိုင်ငံမှ သင်ကြားမှု သင်ယူမှုတို့တွင် အသုံးပြုနိုင်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ညွှန်ကြားမှုမဲ့ သင်ကြားခြင်းကို အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ပေးခြင်းအကြောင်း လေးထောင့်ကွက် (၅.၂) တွင် သင်တို့၏ အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ချက်ကို ရေးပေးပါ။ သင်၏ အတွေးအမြင်ကို တစ်တန်းလုံးနှင့် မျှဝေပါ။

၃၃၁ Shelton, 2014.

လေးထောင့်ကွက် ၅.၁။ ညွှန်ကြားမှုမှတ်တမ်းခြင်းအကြောင်း ရိုက်ကူးပြသထားသည့် လူမှုကွန်ရက် တစ်ခု ဖြစ်သော (YouTube) ထဲမှ ဇာတ်လမ်းများကို ဇာတ်ညွှန်းပုံစံဖြင့် ရေးသားဖော်ပြချက်

ဇာတ်ညွှန်း ၁ -

ဆရာ - ခုတစ်လော မင်းပြီးရမယ့်အလုပ်တွေ မပြီးသေးတာ ဆရာသတိထားမိနေတယ်။ ခါတိုင်းမင်းက ဒီလိုမဟုတ်ပါဘူး။ ဘာတွေဖြစ်နေတယ်ဆိုတာ ဆရာနဲ့ မင်း စကားပြောကြည့်ကြမလား။

ကျောင်းသား - ကျွန်တော့်မှာ အခက်အခဲရှိနေပါတယ်ဆရာ။ တွေ့ဆုံမေးမြန်းဖို့ စီစဉ်ထားသူတွေက ဒီတွေ့ဆုံမှုကို အလေး အနက်မထားကြဘဲ မေးတဲ့ မေးခွန်းတွေကို ဖြေပေးတဲ့ အဖြေတွေအတွက်လည်း တာဝန်ယူမှု မရှိကြပါဘူးဆရာ။

ဆရာ - အင်း.....။

ကျောင်းသား - ပြီးတော့ သူတို့က အလေးထားသင့်သလောက်လဲ အလေးမထားကြပါဘူး။

ဆရာ - ကောင်းပြီလေ။ ဒါဆို တွေ့ဆုံမေးမြန်းဖို့ရာက ပြဿနာတွေရှိနေတယ်ပေါ့။ ဟုတ်လား။

ကျောင်းသား - ဟုတ်ပါတယ်ဆရာ။ သူတို့တွေက ကျွန်တော့်ကိုလဲ အလေးမထားသလို အရေးမလုပ်သလို ခံစားရမိပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ကတော့ ကျွန်တော့်ကို အလေးထားစေချင်ပါတယ် ဆရာရယ်။ အဲသလိုအလေးမထားတာက ဘယ်လို ပုံစံဖြစ်နေသလဲဆိုတော့ ကျွန်တော်ကဘဲ မေးခွန်းမေးတဲ့နေရာမှ အသုံးမကျသလို သဘောမျိုးဖြစ်နေတော့ ကျွန်တော် စိတ်မကောင်းဖြစ်မိပါတယ်။ ကိုယ့်ကို အလေးမထားတာဟာ ကိုယ်အသုံးမကျရာ ရောက်နေတော့ ရင်ထဲမှာခံစားချက်က မကောင်းတော့ဘူးပေါ့ ဆရာရယ်။ ဆရာသာဆိုရင်ရော အဲသလိုလုပ်နေတာက ဆရာ့ကိုမလေးစားရာ ရောက်တယ်လို့ မထင်ဘူးလား။ ဟုတ်ပါတယ် ဆရာရယ်။ ဒီလိုဖြစ်ရတာ အင်မတန်မှ အကျပ်အတည်း အတားအဆီး ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်က ကြိုးစားပမ်းစားလုပ်နေချိန်မှာ သူတို့က ပေါ့ပျက်ပျက်ဖြစ်နေတော့ စိတ်ပျက်စရာကောင်းပါတယ်။ ပြီးတော့ လုပ်ငန်းတွေလဲ နှောင့်နှေးကုန်ပြီ။ ခုကျွန်တော်လဲ ဒီလိုမျိုး ဒုက္ခရောက်နေရတော့တာပါဘဲ။

ဆရာက - အေးပေါ့လေ ဆရာဆိုရင်လဲ ဒီလိုစိတ်ညစ်မိမှာပါဘဲ။ အဲဒီတော့ ဒီပြဿနာကို ပြေလည်အောင် တို့တွေဘယ်လို လုပ်ရင် ကောင်းမလဲ။ မင်းထင်မြင်ချက်ရှိရင် ပြောပါဦး။

ကျောင်းသား - ကျွန်တော့်အထင်ပြောရရင်တော့ ကျွန်တော့်ရဲ့ မေးမြန်းသူဆိုတဲ့ အနေအထားကို ပိုပြီးအလေးထားရမယ် ထင်တယ်ဆရာ။ ကျွန်တော့်ရဲ့အနေအထားကို ပိုပြီးပီပြင်အောင် လုပ်ဖို့လိုတယ်။ သူတို့လိုလဲ တာဝန်ယူတတ်အောင်တာဝန်များများပေးထားမယ်။ ဒါမှ သူတို့ အလေးထားလာမှာ လို့ထင်ပါတယ်။

ဆရာ - မှန်တာပေါ့ကွယ်။ ပြီးတော့ မင်းစဉ်းစားကြည့်ဦး။ မင်းလုပ်နိုင်တာ ဘာတွေဖြစ်သလဲဆိုတာ မင်းကတယ်လို့သူတို့ကို သက်တောင့်သက်သာပိုဖြစ်အောင် စိတ်လွတ်လွတ်လပ်လပ်နဲ့ ဖြေခွင့်ပေးမယ်ဆိုရင်ရော မင်းဘာတွေ လုပ်နိုင်လာမလဲ။ ဘာတွေလုပ်နိုင်မယ်လို့ ထင်သလဲ။ ဆိုပါစို့ မင်းကသူတို့ကို ရှင်းလင်းပြမယ်ပေါ့နော်။ တွေ့ဆုံမေးမြန်းခန်းတွေဆိုတာ ဘယ်လိုလုပ်ရတယ်တို့၊ အဲဒီဟာတွေကို ဘယ်လိုမျိုး သဘောထားလုပ်ရတယ်တို့၊ ဘာတွေပြောရင် မှန်တယ်၊ ဘာတွေပြောရင် မှားတယ်၊ ဘယ်လိုလမ်းပျောက်ပြီး ရည်ရွယ်ချက်ကနေ ဘေးချော်ထွက်တတ်တယ် ဆိုတာတွေကို ကောင်းကောင်းရှင်းပြနိုင်ရင်ရော ဘယ်လိုနေမလဲ။ အဆင်ပြေမလား။ မင်းသူတို့ကို ဖြစ်စေချင်တဲ့ပုံစံတွေ သူတို့ဆီက မျှော်မှန်းထားတာတွေကို ပြောပြပေါ့။ ဒါပေမဲ့ ချို့ချိသာသာ အေးအေးဆေးဆေးပုံစံနဲ့ ပြော၊ ရင်းရင်းနှီးနှီးပြောရင် ပိုကောင်းတာပေါ့နော်။ ပြီးတော့ ဘယ်လို စခန်းဆက်သွားပြီး ဘယ်လိုဖြစ်လာမလဲ။ ဆရာထင်ပါတယ်။ အဲဒါဆိုရင် မင်းရဲ့လုပ်ပုံကိုင်ပုံနည်းမှန် လမ်းမှန် ကျပါတယ်။ ကဲ စမ်းကြည့်ပါဦး ။ ပြီးတော့ လိုသေးရင်လဲ ထပ်ဆွေးနွေးကြတာပေါ့။

ဇာတ်ညွှန်း ၂ -

ဆရာ - ဟေး .. ကလေးတို့ရေ ဟေ့ .. ဒီမှာ နားထောင်ကြဦး ။ မတတ်နိုင်တော့ဘူးဟေ့။ မပြောဘူးလို့ နေနေတာ ခုတော့ ဆရာပြောကို ပြောရတော့မယ်နော်။ ဆရာသတိထားမိတယ်နော်။ မက်သရူး (Matthew) က အမြဲဖုန်းကိုင်နေပြီး ဂျူလီယန် (Julian) က တစ်ဦးတည်း ဒိုင်ခံပြီး အလုပ်တွေ အကုန်ကျုံးလုပ်နေရပါလား။ အဲဒါပြောကြဦးစို့။

Matthew - ဆရာ၊ သူက ကျွန်တော့်ကို အုပ်စုစီမံချက်ရေးတဲ့အထဲ ကူညီဖို့ ခွင့်မပြုဘူး။ ကျွန်တော့်ကို ကူညီဖို့ မပြောဘူး။

Julian - အလုပ်တွေ အကုန်လုံး ကျွန်တော်ဘဲ လုပ်နေရတယ်။ သူကတော့ ကူညီဖို့ နည်းနည်းမှ မကြိုးစားဘူး။

ဆရာ - ကဲ Matthew ရေ မင်းပြောတော့ သူက မကူခိုင်းလို့ဆို၊ ခုဘယ်လိုလဲ။ မင်းဘယ်လို သဘောရသလဲ။

Matthew - ထားလိုက်ပါဆရာ သူလုပ်တဲ့ အလုပ်ထဲ ကျွန်တော်မပါတော့ဘူး။ သူက အရမ်းကို လွှမ်းမိုးချုပ်ချယ်ချင်တာ။ ကျွန်တော်ပေးတဲ့စိတ်ကူးတွေကိုလဲ တစ်ခုမှ လက်မခံဘူး။

ဆရာ - ဒါဆိုရင် မင်းမှာလဲ ပေးစရာစိတ်ကူးတွေရှိပြီး ပေးချင်တာပေါ့နော်။

Matthew - ကျွန်တော်က စိတ်ကူးလို့ ရတာတွေပေးခဲ့ပါတယ်ဆရာ။ ကျွန်တော့်မှာလဲ အခွင့်အရေးရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ခုတော့ ကျွန်တော့်ကို သူက ပယ်ထားပြီလေ။

ဆရာ - အဲသလိုဆို အဲဒါက မင်းကို စိတ်ဒုက္ခပေးပြီပေါ့ ဟုတ်လား။ မင်းအဲသလိုခံစားရသလား။

Matthew - သိပ်ကို ဟုတ်တာပေါ့ ဆရာရယ်။

ဆရာ - ကဲJulianရေ သူအခုလို အလုပ်ကောင်းကောင်းမလုပ်တော့ မင်း ဘယ်လိုခံစားရသလဲ။

Julian - အဲဒါက သူလုပ်ပုံက ကျွန်တော့်အထင် သူက အပျင်းထူနေတယ်လို့ ထင်စရာဖြစ်နေတာကို၊ ဘာလို့လဲဆိုတော့ သူဘဲ ဒီအတန်းကို ရွေးခဲ့ပြီး ခုတော့ အလုပ်ကိုလဲ ပေါ့ပေါ့ဆဆ လုပ်နေတယ်လေ။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ သူက သူစဉ်းစားရတဲ့ စိတ်ကူးတွေကို စီမံချက်ထဲမှာ ထည့်ဖို့ ပေးမှ မပေးတာကို။ ဒါမှမဟုတ်လဲ ဒီစီမံချက်ရေးတဲ့ နေရာမှာလဲ နည်းနည်းလေးမှ ကူညီဖို့ အားမထုတ်ဘူး ဆရာ။

ဆရာ - အင်းဒီလိုဆိုရင် မင်းစိတ်မှာ ခံစားနေတာက သူက စိတ်ကူးအကြံဉာဏ်ပေးတာလည်း မရှိဘူး။ ကူညီပိုင်းလုပ်ပေးတာလဲမရှိဘူးပေါ့ ဟုတ်လား။ Matthew ရေ မင်းရော ဘယ်လို သဘောရသလဲ။ ဒီအခြေအနေ ဖြစ်နေတာကို ဘယ်လို ကောင်းလာအောင် လုပ်ရမလဲ။

Matthew - ဟုတ်ကဲ့။ ဒါဆို ကျွန်တော် ဒီထက်နည်းနည်းပိုပြီး အာရုံစိုက်ပြီး ဒီထက်ပိုကောင်းတဲ့ စိတ်ကူးမျိုးပေးနိုင်ဖို့ ကြိုးစားမယ်လေ။ သူကလဲ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းပြောပြဖို့ မျှော်လင့်ပါတယ်။

ဆရာ - ဟုတ်ပြီ၊ ဒီလိုဆိုရင် မင်းက (Julian) က ပိုပြီး ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြောပြဖို့ လိုမယ်နော်။ ပြီးတော့ မင်းကလဲ (Matthew) မင်းစိတ်ကူးတွေကို သူ့ကို ဒီထက်များများပေးရမယ်နော်။ ဒါမှ မင်းတို့ စိတ်ကူးနှစ်မျိုးကို ဖလှယ်ပြီး ဆွေးနွေးလို့ရမှာပေါ့။

Matthew - ဟုတ်ပါတယ်ဆရာ။

ဆရာ - ဟုတ်ပါပြီ။ ကဲ ဒါဆိုရင် အဲသလိုသာလုပ်ကြနော်၊ ပြီးတော့ အခြေအနေကို ကြည့်ကြရအောင်၊ ဆရာထင်တာ ကတော့ မင်းတို့ ပုံမှန်လမ်းကြောင်းပေါ် ရောက်နေပါပြီ။ ကဲ ဆက်လုပ်ကြ။ ဆရာ ခဏနေတော့ မင်းတို့ဆီ ပြန်လာမယ်။ မင်းတို့ အလုပ် ဘယ်လိုနေသလဲ ကြည့်ကြတာပေါ့။

Julian - ဟုတ်ကဲ့ပါဆရာ ။ ထပ်တွေ့ကြပါမယ်။

လေးထောင့်ကွက် ၅.၂။ ညွှန်ကြားမှုမဲ့သင်ကြားခြင်းကို အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ခြင်း

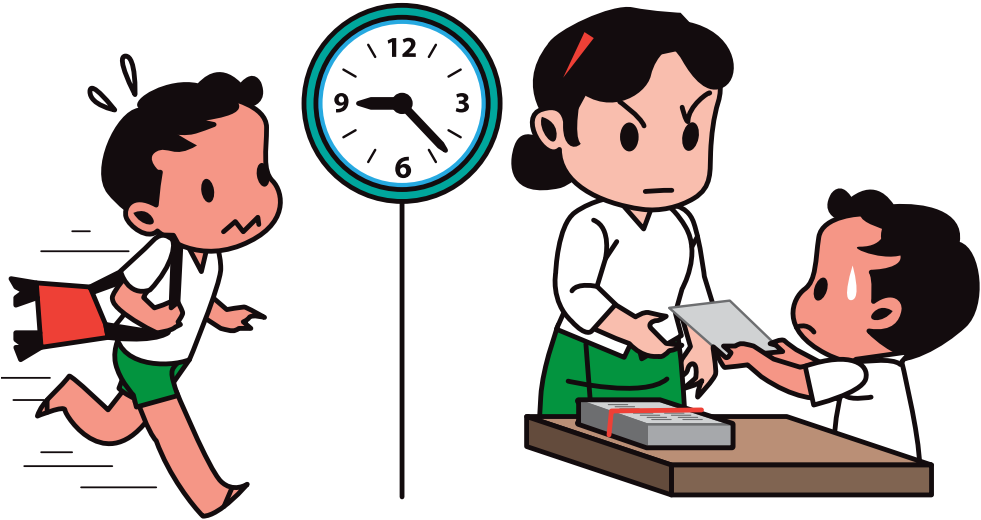
ညွှန်ကြားချက်မဲ့သင်ကြားခြင်း (Non - Directive Teaching) ဆိုသည်မှာ

 သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၂)။ သရုပ်ဆောင်သင်ကြားသင်ယူခြင်း - ဆရာ ညွှန်ကြားမှုမဲ့ သင်ကြားခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဆရာ့ညွှန်ကြားမှုမဲ့ သင်ကြားခြင်း၏ အဓိကကျသော အခြေအနေ(၃) ရပ်ကို အသုံးပြုပြီး သရုပ်ဆောင်သင်ကြားသင်ယူမှုပြုတတ်စေရန် ဖြစ်သည်။

ဤလုပ်ငန်းကို သူငယ်ချင်းတစ်ဦးနှင့်အတူ တွဲ၍ ဆောင်ရွက်ရမည်။ တစ်ဦးက ဆရာအဖြစ် ကျန်တစ်ဦးက ကျောင်းသားအဖြစ် သရုပ်ဆောင်ရမည်။ ထို့နောက် ဆရာအဖြစ် သရုပ်ဆောင် ခဲ့သူက ကျောင်းသားနေရာကိုယူပြီး ကျောင်းသားအဖြစ် သရုပ်ဆောင်ခဲ့သူက ဆရာနေရာ ကိုယူ၍ သရုပ်ဆောင် ရမည်။

ပေးထားသော အခြေအနေမှာ ဤသို့ဖြစ်သည်။ ဆဋ္ဌမတန်းကျောင်းသားတစ်ဦးသည် ကျောင်း သို့ လာရာတွင် အိမ်စာမပြီးခဲ့သော ရက်များ များစွာ ရှိနေသည်။ ထိုကျောင်းသားသည် အတန်းထဲတွင် အခြားကျောင်းသားများနည်းတူ စာမလိုက်နိုင်ချေ။ ဆရာက ထိုကျောင်းသား အိမ်စာမလုပ်နိုင်ခဲ့သည့် အခြားအကြောင်းအရင်းများ ရှိနေမည်ကို စိုးရိမ်မကင်းဖြစ်မိသည်။

ပုံ ၅.၁၁။ နောက်တစ်ဖန် ကျောင်းနောက်ကျခြင်း

ထိုပြဿနာအသွင်ဆောင်အခြေအနေကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းနိုင်ရန်အတွက် ဆရာ၏ ညွှန်ကြားချက်မဲ့ သင်ကြားခြင်းမှ အဓိကကျသော အခြေအနေ (၃) ရပ် ကို အသုံးပြု၍ ဖြေ ရှင်းမည်။

- ၁။ ဆရာများနှင့် ကျောင်းသားများအကြား ဆက်ဆံမှုသည် စစ်မှန်မှု၊ ရိုးသားမှု ရှိရ မည်။

- ၂။ ဆရာများက ကျောင်းသားများကို လက်ခံယုံကြည်ကာ တန်ဖိုးထားတတ်ရမည်။ ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူနိုင်သည့် အရည်အချင်းနှင့် တိုးတက်နိုင်သည့် အလားအလာတို့ကို လက်ခံယုံကြည်ပေးရမည်။ ရော်ဂျာ့စ်က ထိုအချက်ကို “ပြောင်းလဲခြင်းမရှိသော အကျိုးပြု အတွေးအခေါ်” ဟု ဖော်ပြခဲ့သည်။
- ၃။ ဆရာများက ကျောင်းသားများအပေါ်၌ စာနာထောက်ထားမှု၊ ထပ်တူခံစားမှုကို ပြသရန် လိုအပ်သည်။ ကျောင်းသားများ၏ လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းကို မျက်စိနှင့် တပ်အပ်မြင်ရသည်တို့ကိုသာ မှား/ မှန်၊ ကောင်း/ ဆိုး သုံးသပ်ရမည်ဖြစ်ပြီး စိတ်အစွဲခံဖြင့် ကျောင်းသားများ၏ အရည်အချင်းကို အထင်သေးခြင်း/ ကြီးခြင်း မရှိစေရပါ။ ၃၃၂

ဤဇာတ်လမ်းကို နှစ်ကြိမ်သရုပ်ဆောင် လေ့ကျင့်ပါ။ ပထမတစ်ကြိမ်တွင် မိမိနှင့် တွဲဖက်လေ့လာသူကျောင်းသားနှင့် သရုပ်ဆောင်ပါ။ ဆရာတစ်လှည့် ကျောင်းသားတစ်လှည့် သရုပ်ဆောင်ပါ။ သင်တို့၏ သရုပ်ဆောင်သင်ယူမှု ပြီးဆုံးသွားသောအခါတွင် သင်တို့ တစ်ဦးစီသည် ဆရာအဖြစ် သရုပ်ဆောင်သည့်အခါ အခြေအနေ (၃) ရပ်ကို မည်သို့အသုံးပြုခဲ့ကြောင်းဆွေးနွေးပါ။ သင်တို့ဆရာက ကျောင်းသားအားလုံးကို ပြန်လည်ပေါင်းစည်းပြီး ဤလုပ်ငန်းကို ဆွေးနွေးစေလိမ့်မည်။

စာသင်ချိန် (၂)

ရော်ဂျာ့စ် (Rogers) သင်ယူမှုသဘောတရားများ (Rogers principles for Learning)

၁၉၆၉ ခုနှစ်တွင် ရော်ဂျာ့စ်က သင်ယူမှုသဘောတရား (၁၀) ချက်ကို ပြုစုရေးသားခဲ့ပါသည်။ ၃၃၃

၎င်းတို့မှာ -

- ၁။ လူသားများတွင် သဘာဝအလျောက်ပင် သင်ယူနိုင်သော အလားအလာအစွမ်းအစရှိသည်။

၃၃၂ Zimring, 1994.
 ၃၃၃ Rogers, 1969, p. 114.

- ၂။ သင်ယူရမည့် ဘာသာရပ်အကြောင်းအရာကို ကျောင်းသားက သူ၏ ကိုယ်ပိုင် ရည်ရွယ်ထားချက်များနှင့် ကိုက်ညီသည်ဟု လက်ခံယူဆသောအခါ အရေးပါ သော သင်ယူမှုဖြစ်ပေါ်သည်။ (သင်ယူမှုထိရောက် အောင်မြင်သည်။) လူ တစ်စုံတစ်ဦး (ကျောင်းသား တစ်စုံတစ်ဦး) သည် ၎င်းထံ၌ ရရှိပိုင်ဆိုင်လိုသော ရည်မှန်းချက်တစ်ခုရှိပြီး သူ့ထံတွင် ရရှိထားသည့် သင်ယူရန်အကြောင်းအရာ (သင်ခန်းစာ) ကို မိမိ၏ ရည်မှန်းချက်နှင့် ကိုက်ညီသည်ဟု သိမြင်လျှင် သင်ယူ မှုလျင်မြန်စွာ ဖြစ်ပေါ်သည်။ (တတ်မြောက်မှု မြန်ဆန်သည်။ သင်၍ တတ်လွယ် သည်။)
- ၃။ မိမိ၏ ကိုယ်ပိုင်အတ္တဖွဲ့စည်းမှု - ဆိုလိုသည်မှာ မိမိကိုယ် မိမိသိမြင်နားလည်ထား မှုတွင် ပါဝင်နေသော အချက်အလက်များ (မိမိ၏ စိတ်ဝင်စားမှု၊ ကြိုက်နှစ်သက် မှု၊ စိတ်နေသဘောထား စသည်တို့) ကို ပြောင်းလဲစေမည့် တစ်စုံတစ်ခုသော အကြောင်းအရာသည် သင်ယူမှုတွင် ပါဝင်လာလျှင် ထိုသင်ယူမှုက ကျောင်းသား ကို ခြိမ်းခြောက်ရာရောက်မည်ဖြစ်ပြီး ထိုသင်ယူမှုသည် အထမမြောက် ဖြစ် တတ်သည်။
- ၄။ သင်ယူမှုတစ်ခုသည် မိမိအတ္တ (သို့မဟုတ်) မိမိအကြိုက်အကြောင်းအရာများကို ခြိမ်းခြောက်မှု ထိပါးမှုမရှိခဲ့လျှင် အတွေ့အကြုံတစ်ခုဖြစ်ပေါ်လာမည်။ အတွေ့အကြုံအပေါ် ကောင်းသည်/ ဆိုးသည်ဟု သဘောထားခံယူမှုမှာ သင်ယူ သူတစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး တူညီမည်မဟုတ်ပါ။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ အတွေ့အကြုံ တစ်ခုကို ရယူနိုင်သွားသဖြင့် ရှေ့ဆက်၍သင်ယူမှု ပေါ်ပေါက်လာမည်။
- ၅။ သင်ယူမှုတစ်ခုသည် မိမိ၏ အတ္တဆိုင်ရာ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ထားမှုကို ထိခိုက်မှုနည်းပါးလျှင် (သို့မဟုတ်) ခြိမ်းခြောက်မှု နိမ့်ပါးလျှင် အတွေ့အကြုံတစ် ခုဟု သဘောထားခံရသည်။ ထိုသို့ သဘောထားယူဆမှု အတိုင်းအတာမှာလည်း ကျောင်းသားတစ်ဦးစီ၏ လိုအပ်ချက်အလိုက် အမျိုးမျိုးအပြောင်းအလဲရှိ နိုင်သည်။ သင်ယူမှုကို ရှေ့ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။
- ၆။ ကိုယ်တိုင်လုပ်ဆောင်မှုဖြင့် သင်ယူခြင်းမှတစ်ဆင့် သင်ယူမှုအောင်မြင် ထက်မြက်လာမည်။
- ၇။ သင်ယူမှုဖြစ်စဉ်တွင် ကျောင်းသားက တာဝန်သိသောအသိစိတ်ဓာတ်ဖြင့် ပါဝင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လျှင် သင်ယူမှုသည် အဆင်ပြေ ချောမွေ့စွာ ဖြစ်ပေါ်သည်။

- ၈။ သင်ယူသူကိုယ်တိုင် ဦးဆောင်မှုပြုသော သင်ယူနိုင်မှုတွင် သင်ယူရန် အကြောင်းအရာသည် သူနှင့်သက်ဆိုင်သည့် အကြောင်းချင်းရာ အလုံးစုံတို့နှင့် တစ်လုံးတစ်ဝတည်း ညီညွတ်နေသောကြောင့် (စိတ်ခံစားမှုရော အသိဉာဏ်ပါ) ထိုသင်ယူမှုမျိုးသည် အကြာရှည်ဆုံးနှင့် သက်ရောက်နိုင်မှု အားအကောင်းဆုံး ဖြစ်သည်။ (အချိန်ကြာမြင့်စွာ မှတ်မိနိုင်ပြီး စိတ်ထဲ၌လည်း နားလည် သဘောပေါက်မှု နက်ရှိုင်းသည်။)
- ၉။ မိမိကိုယ်ကို ဝေဖန်ဆန်းစစ်မှုနှင့် မိမိလုပ်ငန်းကို ကိုယ်တိုင်အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှု တို့ကို ပင်မထားကာ အခြေခံပြုလျက် အခြားသူတို့၏ အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှုတို့ကို အရေးပါမှု ဒုတိယနေရာ၌ ထားနိုင်လျှင် လွတ်လပ်စွာသင်ယူမှု တီထွင်ဖန်တီး တတ်မှုနှင့် မိမိကိုယ်မိမိအားကိုးအားထားပြုမှုတို့ အလွယ်တကူချောမောစွာ ပေါ်ပေါက်လာနိုင်သည်။ ထိုအချက်တို့ရရှိအောင် ဆရာများက လွယ်ကူစွာကူညီ လမ်းညွှန်ပေးနိုင်သည်။
- ၁၀။ ယနေ့ခေတ်မီကမ္ဘာတွင် လူမှုဆက်ဆံရေးရှုထောင့်အရ အသုံးအဝင်ဆုံး သင်ယူမှု အမျိုးအစားမှာ သင်ယူမှုဖြစ်စဉ်အကြောင်းကို သင်ယူမှုဖြစ်ပါသည်။ ထိုသင်ယူမှုသည် အတွေ့အကြုံများရရှိမှုကို ဆက်လက်လမ်းဖွင့်ပေးပြီး ပြောင်းလဲမှုဖြစ်စဉ်ကို မိမိ၏ပြုနေကျပြုမှုလုပ်ဆောင်မှုဖြစ်စဉ်ထဲသို့ ပေါင်းစည်း ဆက်စပ် ထည့်သွင်းပေးခြင်းဖြစ်သည်။^{၃၃၄}

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၃)။ ရော်ဂျာ့စ်၏ သင်ယူမှုသဘောတရား (၁၀) ချက်ကို ဖော်ပြခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ရော်ဂျာ့စ်၏ သင်ယူမှုဆိုင်ရာ သဘောတရား (၁၀) ခုကို နားလည်သဘောပေါက်စေရန် ဖြစ်သည်။

ဤလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရန် အတန်းကိုအုပ်စု (၁၀) စု အဖြစ်သို့ ခွဲခြားပါ။ အုပ်စုတစ်စုစီအား ရော်ဂျာ့စ်၏ သင်ယူမှုသဘောတရား တစ်ခုစီကို ပေးထားရမည်။

၃၃၄ Zimring, 1994, p. 5.

အုပ်စုများက ၎င်းတို့ရရှိသော သဘောတရား အသီးသီးတို့ကို ဆွေးနွေးရမည်။ ထို သဘောတရား၏ အဓိပ္ပာယ်နှင့် အလယ်တန်းကျောင်းစာသင်ခန်းတစ်ခုတွင် ဤ သဘောတရားကို မည်သို့ ပြသနိုင်မည်တို့ကို ဆွေးနွေးရမည်။ လိုအပ်လျှင် ဆက်လက်၍ သုတေသနပြုနိုင်သည်။ ထို့နောက်မှ ၎င်းတို့ ဆွေးနွေးထားသော သဘောတရားကို အတန်း သို့ ဆွေးနွေးတင်ပြရန်။ ရှင်းလင်းတင်ပြချက်အတိုတစ်ခု (အများဆုံး - ၂ မိနစ်ထက်မကြာ စေဘဲ) ကို တင်ဆက်ရမည်။ ထိုတင်ပြမှုသည် ပုံသဏ္ဍာန်အမျိုးမျိုးဖြစ်နိုင်သည်။ ရှင်းလင်း ဖော်ပြချက်များကို နှုတ်ဖြင့်တင်ပြခြင်း၊ စာဖြင့်ရေးသားခြင်း၊ ဆလိုက်ချပ်များသုံးခြင်း၊ သရုပ်ဆောင်သင်ယူမှုဖြင့်တင်ဆက်ခြင်း (သို့မဟုတ်) တစ်ခန်းရပ်ပြဇာတ်အသွင် ခင်းကျင်း သရုပ်ဆောင်ပြခြင်း၊ သရုပ်ဖော်ပုံဆွဲခြင်း၊ တေးသီချင်းတစ်ပုဒ် (သို့မဟုတ်) ကဗျာအဖြစ် ရေးသားစပ်ဆိုခြင်း (သို့မဟုတ်) အခြားနည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် တင်ပြခြင်းတို့ ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။ ရှင်းလင်းတင်ပြခြင်း သင်ယူမှုသဘောတရားကို ဖော်ပြရုံမျှသာမကဘဲ အလယ်တန်းကျောင်း စာသင်ခန်းတစ်ခုတွင် ထိုသဘောတရားကို မည်သို့ပြသနိုင်သည်ကိုပါ ထည့်သွင်း တင်ပြနိုင် ရမည်။

ဥပမာအားဖြင့် ရော်ဂျာစ်၏ ပထမသဘောတရားတွင် - လူသားတို့သည် ပင်ကိုသဘာဝ အားဖြင့် သင်ယူနိုင်သော အလားအလာ ရှိကြသည်ဟု ဖော်ပြထားသည်။ ထိုသဘောတရား ကို အဓိပ္ပာယ်မပြောင်းလဲစေဘဲ စကားလုံးများကို ပြောင်းလဲပြီး အခြားတစ်နည်းဖြင့် ပြန်ရေး ရမည်။ ဥပမာ - “လူတို့သည် သူတို့နေထိုင်သော ကမ္ဘာလောက၌ ဖြစ်ပျက်နေသည်တို့ကို တွေ့မြင်သိရှိလိုကြသည်” ဟုပြန်လည် စာစီရေးသားနိုင်သည်။

ထို့နောက် ၎င်းသဘောတရားကို ရရှိထားသည့်အုပ်စုက သရုပ်ဆောင်သင်ယူမှုဇာတ်လမ်း တိုလေးတစ်ခုကို ဖန်တီးတည်ဆောက် ပေးနိုင်သည်။ ဥပမာ - မြေငလျင်လှုပ်မှုဖြစ်ပွားသည့် အခါ (ထူးခြား ဖြစ်စဉ်တစ်ခု) ကျောင်းသားများက ထိုမြေငလျင် အကြောင်းကို သတင်းထုတ် ပြန်မှုများမှ တစ်ဆင့် ကြားသိလာကြရသည်။ သူတို့ကျောင်းသို့ လာသောအခါ မြေငလျင် အကြောင်း ပြောကြသည်။ မြေငလျင်၏ ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုနှင့် နောက်ဆက်တွဲ အဖြစ်အပျက်များကိုပါ လေ့လာကြ သိရှိလာကြသည်။ ထိုအခါ သူတို့သည် အတန်း (စာသင်ခန်းထဲ) ၌ မည်မျှဘေးကင်း လုံခြုံမှုရှိနေကြောင်းကို တွေ့ရှိလာကြသည်။ ထို့ပြင် ကလေးများနောက်ထပ် သိရှိလိုမည့် အချက်များနှင့် သိရှိလာအောင် မည်သို့ စူးစမ်းရှာဖွေ ကြလိမ့်မည်တို့ကို အုပ်စုမှ ကျောင်းသားများက ဉာဏ်ဖွင့်ဆွေးနွေးကြရမည်။

သင်တို့ဆရာက အတန်းကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းပေးပြီး အုပ်စုတစ်စုစီကိုခေါ်၍ ၎င်းတို့ရရှိထားသော သင်ယူမှုသဘောတရားတစ်ခုစီကို ရှင်းလင်းပြစေမည်ဖြစ်သည်။

သင်ယူမှုကို ကူညီလမ်းညွှန်ပေးနိုင်မည့် သဘောတရားများ (Principles for Facilitating Learning)

ရော်ဂျာစ်က ဆရာများအား သင်ယူမှုကို ကူညီလမ်းညွှန်သူများအဖြစ် ရှုမြင်ခဲ့ပါသည်။ ဆရာများသည် အတန်း၏ စိတ်နေစိတ်သဘောထား (သို့မဟုတ်) အတန်း၏ အခြေအနေနှင့် သင်ယူမှု၏ ရည်ရွယ်ချက်များကို ချမှတ်ပေးကြသူများ ဖြစ်ကြသည်ဟုလည်း ယူဆခဲ့ပါသည်။ သို့ရာတွင် ကူညီလမ်းညွှန်သူများအနေနှင့် ၎င်းတို့ အကြောင်းပြချက်များနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော အကြောင်းပြချက်များ နှင့် ၎င်းတို့ရယူလိုသော ရည်ရွယ်ချက်များနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ရည်ရွယ်ချက်များကိုလည်း လက်ခံပေးသင့်ပါသည်။ သို့မှသာ သင်ယူမှုများအား လွတ်လပ်ခွင့်ပေးသော သဘောကိုဆောင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

လေးထောင့်ကွက် ၅.၃။ သင်ယူမှုကို ကူညီလမ်းညွှန်ပေးနိုင်မှုအတွက် ရော်ဂျာစ်၏ သဘောတရားများ

- ကူညီလမ်းညွှန်သူသည် ကျောင်းသားတစ်ဦးစီက ဆောင်ရွက်အကောင်အထည်ဖော်လိုသော စိတ်ဆန္ဒများအပေါ် မူတည်ကာ လမ်းညွှန်ပေးရမည်။ ကျောင်းသားတစ်ဦးစီ၌ ၎င်းကို စေ့ဆော်တွန်းအားပေးနိုင်သော ၎င်းအတွက် အဓိပ္ပာယ်ရှိသည့် အကြောင်းအရာ ကိုယ်စီရှိကြသည်။ ထိုအကြောင်းအရာများကို ကူညီလမ်းညွှန်သူက အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခြင်းအားဖြင့် သင်ယူမှုကို ထိရောက်အောင်မြင်စေသည်။ ကျောင်းသား၏ဆောင်ရွက်လိုသော၊ ဖြစ်လိုသောဆန္ဒသည် အရေးပါသော သင်ယူမှု နောက်ကွယ်တွင် တည်ရှိနေသော စေ့ဆော်မှုပေးနေသည့် တွန်းအားစုဖြစ်သည်။
- သင်ယူမှုအတွက် လိုအပ်သော ရင်းမြစ်ပစ္စည်းများကို စုစည်းမှုနှင့် လွယ်ကူစွာ ရယူသုံးစွဲ နိုင်စေမှုကို စီစဉ်ပေးရာတွင် ကူညီလမ်းညွှန်သူအနေနှင့် တတ်နိုင်သမျှ အကျယ်ပြန့်ဆုံး အတိုင်းအတာဖြင့် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန် အားထုတ်ကြိုးပမ်းရမည်။ (ရင်းမြစ်စုံလင်စွာ ရရှိသုံးစွဲနိုင်မှုကို စီစဉ်ဆောင်ရွက်ရမည်။)
- ကူညီလမ်းညွှန်သူသည် သူကိုယ်သူပြုပြင်ပြောင်းလဲရန် လွယ်ကူသော လှည့်ပြောင်းသုံးစွဲနိုင်သောရင်းမြစ်တစ်ခုအဖြစ် သဘောထားနိုင်ရမည်။ သင်ယူသူ ကျောင်းသားအုပ်စုများက ၎င်းကိုအကျိုးရှိစွာ အသုံးပြုခွင့်ပေးသင့်သည်။ (အတတ်နိုင်ဆုံး ကူညီပံ့ပိုးပေးရမည်။)

- အတန်းတွင်းအုပ်စုတစ်ခုတွင် တွေ့ရှိလာရသော ကိုယ်နှုတ်အမူအရာ ဖော်ပြချက်အမျိုးမျိုးတို့တွင် ပါဝင်နေသော အသိဉာဏ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာနှင့် စိတ်ခံစားချက်များ ထင်ဟပ်နေသော ခံယူချက်သဘောထား (၂) မျိုးစလုံး တို့ကို ကူညီလမ်းညွှန်သူက နားလည်မှုဖြင့် လက်ခံပေးရမည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် အဆိုပါ ရှုထောင့် (အသိဉာဏ်/ စိတ်ခံစားမှု) တစ်ခုစီက ကျောင်းသားတစ်ဦး (သို့မဟုတ်) အုပ်စုတစ်စုအပေါ်သို့ သက်ရောက်နေသည့် ထိရောက် လွှမ်းမိုးမှုအတိုင်းအတာကို မှန်းဆချင့်ချိန်မှုဖြင့် တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။
- စာသင်ခန်းတွင် ကျောင်းသားအများစု လက်ခံနိုင်သော စာသင်ခန်း (အခြေအနေ) ကို တည်ဆောက်ထူထောင်ပြီး သောအခါ ကူညီလမ်းညွှန်သူ ကိုယ်တိုင်သည်လည်း ပါဝင်ပူးပေါင်း သင်ယူသူတစ်ဦးဖြစ်လာပြီး ကျောင်းသားအုပ်စု ဝင်တစ်ဦးအဖြစ် အခြားကျောင်းသားများနည်းတူ သူ၏ အမြင်များ၊ အတွေးများကို ဖော်ပြလျက် အုပ်စုလုပ်ငန်းများ တွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်သင်ယူရမည်။
- ကူညီလမ်းညွှန်သူက အခြားကျောင်းသားများနည်းတူ သူ၏ စိတ်ခံစားမှုများနှင့် အတွေးအခေါ်များကို ပါဝင်နေသော ကျောင်းသားအုပ်စုထဲသို့ မျှဝေရာတွင် ဦးစွာ ပထမစတင် ဆောင်ရွက်သင့်သည်။ ဤသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် မည်သို့မည်ပုံ ဆောင်ရွက်ရန် တောင်းဆိုခြင်း (သို့မဟုတ်) အတင်းအကြပ် တိုက်တွန်းခြင်းတို့ကို မပြုရပါ။ မိမိ အတွေးအခေါ်နှင့် စိတ်ကူးတို့ကို သူတို့သိရှိစေရန် သာမန်မျှဝေခြင်းပုံစံ ရှိရမည်။ ထိုအတွေးအခေါ်များကို ကျောင်းသား များက ဆန္ဒအလျောက် ရယူနိုင်သည် (သို့မဟုတ်) အသုံးမပြုဘဲလည်း ထားနိုင်သည်။ ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူ မှုကို ကူညီလမ်းညွှန်သူက လွှမ်းမိုးချုပ်ကိုင်မှု အလျဉ်းမရှိစေရပါ။
- စာသင်ခန်းတွင် သင်ယူမှု အတွေ့အကြုံရစေသည့် အချိန်အပိုင်းအခြား တစ်လျှောက်လုံးတွင် ကူညီလမ်းညွှန်သူသည် နက်ရှိုင်းသော ခံစားမှု (သို့မဟုတ်) ပြင်းထန်သော ခံစားမှုများကို ညွှန်ပြနိုင်သော ကိုယ်နှုတ်အမူအရာ မည်သည့် ဖော်ပြ ချက်မျိုးကိုမဆို နိုးကြားစွာ သတိပြုနေသင့်သည်။^{၃၃၅}

ဆရာများသည် သွက်လက်တက်ကြွသော နားထောင်တတ်သူများ ဖြစ်သင့်ပြီး ကျောင်းသား များ၏ ခံစားမှုများကို နားလည်မှုပြသရာတွင် ထပ်တူစာနာမှုကိုပြုပါ။ သူတို့၏ ခံစားချက် များနှင့် အခက်အခဲများ ကိုလည်း လက်ခံပေးပါ။ သူတို့အခက်အခဲများကို နားထောင်ပါ။

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၄)။ သင်ယူမှုကို ပံ့ပိုးပေးရာ၌ ထိရောက်စွာ ဆောက်ရွက်နိုင် သော ကူညီလမ်းညွှန်သူတစ်ဦး၏ အရည်အသွေးများကို ဆွေးနွေးခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ရော်ဂျာစ်၏ သင်ယူမှုကို ကူညီလမ်းညွှန်ပေးနိုင်မည့် သဘာဝတရားများအပေါ်အခြေခံ၍ ထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်သော ကူညီလမ်းညွှန်သူ တစ်ဦး၏ အရည်အသွေးများကို ဆွေးနွေးတတ်စေရန် ဖြစ်သည်။

၃၃၅ Zimring, 1994, p. 5.

ဤလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် သင်တို့သည် သင်ယူမှုကို ပံ့ပိုးပေးရာ၌ ထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်သော ကူညီလမ်းညွှန်သူတစ်ဦး၌ ရှိရမည့် အရည်အချင်းများကို တစ်တန်းလုံး အတူတကွ ဆွေးနွေးပြီး သတ်မှတ်ပေးရမည်။ သင်တို့၏ ဆရာက ရော်ဂျာစ်၏ သင်ယူမှု ကူညီ လမ်းညွှန်ရေးသဘောတရားများကို တစ်ခုချင်း ဖတ်ပြဆွေးနွေးလိမ့်မည်။ သဘောတရား တစ်ခု ဖတ်ပြပြီးတိုင်း ထိုသဘောတရားကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ထိရောက်စွာ ကူညီလမ်းညွှန်တတ်သူတစ်ဦး၌ ရှိရမည့်အရည်အသွေးများကို သင်တို့အား ဉာဏ်ဖွင့် စဉ်းစားစေလိမ့်မည်။

သင်တို့အားလုံးလုပ်ငန်းအဖြစ် အားလုံးဝန်းဝန်းဆွေးနွေး၍ ရလာသော အရည်အသွေးများ ကို တညီတညွတ်တည်း သဘောတူ အတည်ပြုဆုံးဖြတ်ပြီးသောအခါ ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုကို ပံ့ပိုးပေးရာ၌ ထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်သော ကူညီလမ်းညွှန်သူ တစ်ဦး၏အရည်အသွေးများကို ဖော်ပြသည့် ဇယား (၅.၉) တွင် ဖြည့်သွင်း ရေးသားပါ။ ဥပမာ - “ကျောင်းသားတစ်ဦးစီ၌ ၎င်းအတွက် စေ့ဆော်တွန်းအားပေးနိုင်သော အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝ သည့်စိတ်ဆန္ဒကိုယ်စီရှိကြသည်။ ထို့ကြောင့် ကူညီလမ်းညွှန်သူက ထိုရည်ရွယ်ချက်များ/စိတ် ဆန္ဒများ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရေးအပေါ် မှီတည်ကာ ထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်ပေး နိုင်သည်။ ထိုဆန္ဒပေါ်၌ မှီတည်ဆက်စပ်သည့် သင်ယူမှုကို ဆောင်ရွက်ရလျှင် ထိုကျောင်းသား သည် ထက်ထက်မြက်မြက် ဆောင်ရွက်နိုင်လာမည်။ သို့ဖြစ်၍ ထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင် သော ကူညီလမ်းညွှန်သူတစ်ဦး၏ အရည်အသွေးတစ်ခုမှာ ကျောင်းသားများကို စေ့ဆော်မှု ပေးနိုင်သော အရည်အချင်း” ဖြစ်သည်။ အခြားအရည်အသွေးများလည်း ရှိနိုင်ပါသေး သည်။”

ဇယား ၅.၉။ ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုကိုပံ့ပိုးရာ၌ ထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်သော ကူညီလမ်းညွှန်သူ တစ်ဦး၏ အရည်အသွေးများ

သင်ယူမှုကို ကူညီလမ်းညွှန်နိုင်ရေးအတွက် သဘောတရားများ	သင်ယူမှုကိုပံ့ပိုးရာ၌ ထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်သော ကူညီလမ်းညွှန်သူ တစ်ဦး၏ အရည်အသွေးများ
ကျောင်းသားတစ်ဦးစီ၌ ၎င်းကိုစေ့ဆော်တိုက်တွန်း ပေးနိုင်သော ၎င်းအတွက် အဓိပ္ပာယ်ရှိသည့်အကြောင်းတရား ကိုယ်စီရှိကြသည်။ ထိုအကြောင်းတရား များကို ကူညီလမ်းညွှန်သူက အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခြင်း အားဖြင့် သင်ယူမှုကို ထိရောက်စေသည်။ ကျောင်းသားတစ်ဦးစီ၏ ထို အကြောင်းအရာများကို အကောင်အထည်ဖော်လိုသည့် စိတ်ဆန္ဒကို မှီတည်၍ ကူညီလမ်းညွှန်မှုက သင်ယူမှုထိရောက်အောင် ဆောင်ရွက် ပေးနိုင်သည်။	
သင်ယူမှုအတွက် လိုအပ်သော ရင်းမြစ်ပစ္စည်းများကို စုစည်းမှုနှင့် လွယ်ကူစွာ ရယူသုံးစွဲနိုင်စေမှုကို စီစဉ်ပေးရာတွင် ကူညီလမ်းညွှန်သူအနေနှင့် တတ်နိုင် သမျှ အကျယ်ပြန့်ဆုံး အတိုင်းအတာအထိ ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန် အားထုတ် ကြိုးပမ်းရမည်။	
ကူညီလမ်းညွှန်ပေးသူသည် သူကိုယ်သူ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရန် လွယ်ကူသော လှည့်ပြောင်းသုံးစွဲနိုင်သော ရင်းမြစ်တစ်ခုအဖြစ် သဘောထားနိုင်ရမည်။ သင်ယူသူ ကျောင်းသားအုပ်စုများက ၎င်းကို အကျိုးရှိစွာ အသုံးပြုခွင့် ပေး သင့်သည်။	
အတန်းတွင်းအုပ်စုတစ်ခုတွင် တွေ့ရှိလာရသော ကိုယ်နှုတ်အမှု အရာ ဖော်ပြ ချက်အမျိုးမျိုးတို့တွင် ပါဝင်နေသော အသိဉာဏ် ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာ နှင့် စိတ်ခံစားချက်များ ထင်ဟပ်နေသော ခံယူချက်သဘောထား (၂) မျိုးစလုံး တို့ကို ကူညီလမ်းညွှန်သူက နားလည်မှုဖြင့် လက်ခံပေးရမည်။ ထိုသို့ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အဆိုပါရှုထောင့် (အသိဉာဏ်/ စိတ်ခံစား မှု) တစ်ခုစီက ကျောင်းသားတစ်ဦး (သို့မဟုတ်) အုပ်စုတစ်စု အပေါ်သို့ သက်ရောက်နေ သည့်ထိရောက်လွှမ်းမိုးမှု အတိုင်း အတာကို မှန်းဆချင့်ချိန်မှုဖြင့် တုံ့ပြန် ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။	
စာသင်ခန်းတွင် ကျောင်းသားအများစု လက်ခံနိုင်သော စာသင်ခန်း (အခြေအနေ) ကို တည်ဆောက်ထူထောင် ပြီးသောအခါ ကူညီလမ်းညွှန်သူ ကိုယ်တိုင်သည်လည်း ပါဝင် ပူးပေါင်း သင်ယူသူတစ်ဦးဖြစ်လာပြီး ကျောင်းသားအုပ်စုဝင် တစ်ဦးအဖြစ် အခြားကျောင်းသားများနည်းတူ သူ၏အမြင်များ၊ အတွေးများကို ဖော်ပြလျက် အုပ်စုလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင် ဆောင်ရွက်သင်ယူရမည်။	

သင်ယူမှုကို ကူညီလမ်းညွှန်နိုင်ရေးအတွက် သဘောတရားများ	သင်ယူမှုကိုပံ့ပိုးရာ၌ ထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်သော ကူညီလမ်းညွှန်သူ တစ်ဦး၏ အရည်အသွေးများ
<p>ကူညီလမ်းညွှန်သူက အခြားကျောင်းသားများနည်းတူ သူ၏ စိတ်ခံစားမှုများနှင့် အတွေးအခေါ်များကို ပါဝင်နေသော ကျောင်းသားအုပ်စုထဲသို့ မျှဝေရာတွင် ဦးစွာ ပထမစတင် ဆောင်ရွက်သင့်သည်။ ဤသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် မည်သို့မည်ပုံ ဆောင်ရွက်ရန် တောင်းဆိုခြင်း (သို့မဟုတ်) အတင်းအကြပ် တိုက်တွန်းခြင်းတို့ကို မပြုရပါ။ မိမိအတွေးအခေါ်နှင့် စိတ်ကူး တို့ကို သူတို့ သိရှိစေရန် သာမန်မျှဝေခြင်းပုံစံ ရှိရမည်။ ထိုအတွေးအခေါ်များကို ကျောင်းသားများက ဆန္ဒအလျောက် ရယူနိုင်သည် (သို့မဟုတ်) အသုံးမပြုဘဲလည်း ထားနိုင်သည်။ ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုကို ကူညီလမ်းညွှန်သူက လွှမ်းမိုးချုပ်ကိုင်မှု အလျဉ်းမရှိစေရပါ။</p>	
<p>စာသင်ခန်းတွင် သင်ယူမှုအတွေ့အကြုံရစေသည့် အချိန်အပိုင်းအခြား တစ်လျှောက်လုံးတွင် ကူညီလမ်းညွှန်သူသည် နက်ရှိုင်းသောခံစားမှု (သို့မဟုတ်) ပြင်းထန်သော ခံစားမှုများကို ညွှန်ပြနိုင်သော ကိုယ်နှုတ်အမှုအရာ မည်သည့် ဖော်ပြချက်မျိုးကိုမဆို နိုးကြားစွာ သတိပြုနေသင့်သည်။</p>	

၅.၃.၄။ ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သင်ယူမှုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သင်ယူမှု

မျှော်မှန်းထားသော သင်ယူမှုရလဒ်များ

ဤသင်ခန်းစာကို သင်ယူပြီးချိန်တွင် သင်သည် -

- ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သင်ယူမှု (Co-operative learning) နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သင်ယူမှု (Collaborative Learning) ကို ခွဲခြားတတ်မည်။
- အလယ်တန်းကျောင်းသားများအတွက် ပူးပေါင်းပါဝင် လုပ်ဆောင်သင်ယူမှုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများကို ဖန်တီးတည်ဆောက်တတ်မည်။

ပူးပေါင်းပါဝင် လုပ်ဆောင်သင်ယူမှုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သင်ယူမှု (Cooperative and Collaborative Learning)

“ပူးပေါင်းပါဝင် လုပ်ဆောင်သင်ယူမှု”နှင့် “ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သင်ယူမှု” ဆိုသည့် ဝေါဟာရနှစ်ခုကို တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ရံဖန်ရံခါဖလှယ်၍ အသုံးပြုနိုင်သည်။ ထိုသင်ယူမှုနှစ်ခုစလုံးသည် တက်ကြွ၍ စိန်ခေါ်မှုပါဝင်သော သင်ယူမှုဖြစ်စဉ်များဖြစ်ကြပြီး ကျောင်းသားများကို သင်ယူမှုဆိုင်ရာ ရှုထောင့်အမျိုးမျိုးနှင့် ထိတွေ့စေသည်။ ထိုသင်ယူမှုအမျိုးအစားနှစ်ခုစလုံးသည် လူသာပဓာန စိတ်ပညာရှုထောင့်မှ သင်ယူမှုဆိုင်ရာ ချဉ်းကပ်မှုများဖြစ်ကြသော်လည်း ၎င်းတို့သည် တစ်ခုနှင့် တစ်ခုအကြား အနည်းငယ် ခြားနားမှုရှိကြသည်။ အောက်ပါ ဇယားတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင် သင်ယူမှုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သင်ယူမှုတို့၏ ထူးခြားသော လက္ခဏာများကို နှိုင်းယှဉ်ပြထားသည်။

ဇယား ၅.၁၀။ ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သင်ယူမှုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သင်ယူမှု^{၃၆}

ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သင်ယူမှု (Cooperative Learning)	ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သင်ယူမှု (Collaborative Learning)
ပိုမိုနက်ရှိုင်းသော သိမှုဆိုင်ရာကျွမ်းကျင်မှုများကို မြှင့်တင်ပေးခြင်း။	ပိုမိုနက်ရှိုင်းသော သိမှုဆိုင်ရာကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် လူမှုဆက်ဆံရေးကျွမ်းကျင်မှုတို့ ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် ကူညီပေးခြင်း။
အသင်းအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းမှုဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် လူမှုဆက်ဆံရေးကျွမ်းကျင်မှုတို့ ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် ကူညီပေးခြင်း။	အသင်းအဖွဲ့ဝင်အသီးသီးတို့၏ စိတ်ကူးစိတ်သန်း အသီးသီးတို့ကို လေးစားမှုရှိပြီး မတူကွဲပြားခြားနားမှုတို့ကို အလေးထားလေးစားခြင်း။
ပိုမိုနက်ရှိုင်းစွာ သဘောပေါက်နားလည်မှု၊ တိုးပွားလာသည့် အောင်မြင်မှု၊ မိမိကိုယ်မိမိ ပိုမိုတန်ဖိုးထားတတ်လာမှုနှင့် စေ့ဆော်မှုမြင့်မားလာခြင်း။	ပိုမိုနက်ရှိုင်းစွာ သဘောပေါက်နားလည်မှု၊ တိုးပွားလာသည့် အောင်မြင်မှု၊ မိမိကိုယ်မိမိ ပိုမိုတန်ဖိုးထားတတ်လာမှုနှင့် စေ့ဆော်မှုမြင့်မားလာခြင်း။
ကျောင်းသားများကို တက်ကြွဖျတ်လတ်သော သင်ယူသူများ ဖြစ်လာပြီး ၎င်းတို့သင်ယူမှုကို ကိုယ်တိုင်တာဝန်ယူမှုနှင့်အတူ ပိုင်ဆိုင်မှုရှိစေခြင်း။	ကျောင်းသားများထံ၌ လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး ကျွမ်းကျင်မှုများ ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန်နှင့် အုပ်စုတွင်း ပြဿနာများ၊ ပဋိပက္ခများကို ဖြေရှင်းတတ်စေရန်နှင့် အသင်းအဖွဲ့လိုက် လှုပ်ရှားလုပ်ဆောင်ရာ၌ ကျွမ်းကျင်မှုများ ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် အထောက်အကူပြုစေခြင်း။
ဆရာများသည် ကူညီလမ်းညွှန်သူများ ဖြစ်ကြခြင်း။	ဆရာများသည် ကူညီလမ်းညွှန်သူများ ဖြစ်ကြခြင်း။

^{၃၆} Based on WNET Education, 2004 and Promethean, 2016.

ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သင်ယူမှု (Cooperative Learning)	ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သင်ယူမှု (Collaborative Learning)
ဆရာက ဖန်တီးတည်ဆောက်ပေးထားသော သင်ယူမှု လုပ်ငန်း တစ်ခုကို ကျောင်းသားများ အားလုံး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကြရ သော တိကျစွာသတ်မှတ်ထားသည့် လုပ်ငန်းအမျိုးအစား ဖြစ်သည်။	ကျောင်းသားများကအသင်းအဖွဲ့လိုက် ဆောင်ရွက်ကြရသည်။ ပြဿနာအသွင်ဆောင် လုပ်ငန်းတစ်ခုကို စူးစမ်းရှာဖွေရန် (သို့မဟုတ်) စီမံချက်တစ်ခု (သို့မဟုတ်) လုပ်ငန်းတစ်ခုတစ်ခု ကို စူးစမ်းလေ့လာ ဆောင်ရွက်ရာတွင် ကျောင်းသားများ အားလုံးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရသော နည်းလမ်းတစ်ခု ဖြစ်သည်။ (ဆရာကဦးဆောင်မှုမပေးပါ)
ဆရာများက ရည်ရွယ်ချက်များကို အဓိပ္ပာယ် သတ်မှတ်ပေး ထားကြပြီး သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများ ကို စုစည်းစီစဉ် ဖွဲ့စည်းပေး ကြသည်။	ကျောင်းသားများက ၎င်းတို့ အချင်းချင်း အကြား အားထုတ် ကြိုးပမ်းမှု အသီးသီးကို ကိုယ်စီကိုယ်ငှ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ကာ အတိုင်း အတာတစ်ခုအထိ တာဝန်ယူကြသည်။
သင်ယူမှုလုပ်ငန်းတစ်ခုတွင် မည်သူက မည်သည့် အခန်းကဏ္ဍ ကို ဆောင်ရွက်ရမည်ဟု ဆရာက သတ်မှတ်တာဝန် ပေးသည်။	မိမိတို့ ဆောင်ရွက်ရမည့် အခန်းကဏ္ဍများနှင့် တာဝန်ယူမှုများ ကို ကျောင်းသားများ ကိုယ်တိုင် စီမံခန့်ခွဲကာ တာဝန်ခွဲဝေမှု၊ အခန်းကဏ္ဍခွဲမှုတို့ကို ဆောင်ရွက်ကြသည်။
ကျောင်းသားများ၏ နားလည်သဘောပေါက်မှု တိုးတက် ကောင်းမွန်လာစေရန်အတွက် များသောအားဖြင့် ဆရာက ချမှတ်တည်ဆောက် ပေးထားသော တိကျစွာ သတ်မှတ်ထား သည့် သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများကို ကျောင်းသားများက ပူးပေါင်း ပါဝင် ဆောင်ရွက်ကြရသည်။	ဤသင်ယူမှုအမျိုးအစားသည် ကျောင်းသား အချင်းချင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သည့် မည်သည့်အခါမျိုးတွင်မဆို ပေါ်ပေါက်လာ နိုင်သည်။ ဥပမာ - သူတို့ အချင်းချင်းတစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး အပြန်အလှန် ကူညီခြင်းဖြင့် အိမ်စာတစ်ခုကို ပြုလုပ် ခြင်းလည်း အပါအဝင်ဖြစ်သည်။
အုပ်စုဝင်ကျောင်းသားတစ်ဦးစီက ၎င်းလုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်မှု အတွက် တာဝန်ခံမှုရှိသည်။ အုပ်စုတစ်ခုလုံး၏ လုပ်ငန်းသည် (ဆရာ၏) စစ်ဆေးအကဲဖြတ်မှုကို ခံရသည်။	အောင်မြင်မှုသည် ကျောင်းသားတစ်ဦးချင်းစီ၏ အားသာမှု အပေါ်၌ မူတည်သည်။
ဆရာက ရင်းမြစ်ပစ္စည်းများ ပံ့ပိုးပေးသည် (သို့မဟုတ်) ရင်းမြစ်များ သုံးစွဲရရှိနိုင်မည့် အချက်အလက်များကို ပံ့ပိုး ပေးသည်။	ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုလုပ်ငန်းပြီးစီး အထမြောက်မှုကို အထောက်အကူပြုပေး နိုင်သည့် ရင်းမြစ်ပစ္စည်းများကို သူတို့ ကိုယ်တိုင် ရှာဖွေသုံးစွဲကြသည်။
ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုလုပ်ငန်းတွင် ဆရာက ကြည့်ရှု လေ့လာခြင်း၊ နားထောင်ခြင်း နှင့် ဝင်ရောက်ကူညီဆောင်ရွက် ခြင်းတို့ကို လိုအပ်သလို ဆောင်ရွက်ပေးသည်။	သင်ယူမှုလုပ်ငန်းကို ဆရာက စောင့်ကြည့် လေ့လာခြင်းမရှိ။ ကျောင်းသားများလွတ်လပ်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ သို့သော် ကျောင်းသားများက တောင်းဆိုလာလျှင် ဆရာက ကူညီပေး နိုင်သည်။
ကျောင်းသားများက ဆောင်ရွက်ထားသော လုပ်ငန်းကို စစ်ဆေးအကဲဖြတ်မှု ရရှိရန် ဆရာထံသို့ အပ်နှံတင်ပြရသည်။	ကျောင်းသားများသည် မိမိလုပ်ငန်းကို မိမိကိုယ်တိုင် စစ်ဆေး အကဲဖြတ်တတ်ကြသည့်အပြင် အုပ်စု၏ ဆောင်ရွက်မှုများကို လည်း အချင်းချင်းစစ်ဆေး အကဲဖြတ် ကြသည်။
ကျောင်းသားတိုင်း ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အတွက် အုပ်စုများ ကို လူနည်းနည်းဖြင့်သာ ဖွဲ့စည်းရန် လိုအပ်သည်။	

ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုသင်ယူမှုနှင့် ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သင်ယူမှုတို့၏ ဥပမာများ

သင်ယူရန်အကြောင်းအရာတစ်ခုထဲမှ ပြဿနာတစ်ခု၏ အဖြေကိုရှာရန်အတွက် ကျောင်းသားများကိုယ်တိုင် အတူတွဲ၍ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ကြသည့် အခါမျိုးတွင် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်သင်ယူမှု (Collaborative Learning) ပေါ်ပေါက်လာသည်။ ထိုသို့ ဆောင်ရွက်ကြရာတွင် သူတို့လုပ်ငန်းကို သူတို့ကိုယ်တိုင် စီစဉ်ညွှန်ကြားကာ အုပ်စုဝင်ကျောင်းသားများကိုလည်း သူတို့ အချင်းချင်းပင် ဆောင်ရွက်ရမည့် အခန်းကဏ္ဍများ သတ်မှတ်ခွဲခြားပေးထားကြသည်။ ထိုလုပ်ငန်းကို လူချင်းတွေ့ဆုံကာ မျက်နှာချင်းဆိုင်/ မျက်နှာစုံညီ ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ (သို့မဟုတ်) အွန်းလိုင်းမှ တစ်ဆင့် ချိတ်ဆက်ကာ ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ ဥပမာ - နေပြည်တော်မှ ဆဋ္ဌမတန်း သိပ္ပံစာသင်ခန်း တစ်ခုတွင် ကျောင်းသားများက ပတ်ဝန်းကျင်လေထုညစ်ညမ်းခြင်း (pollution) အကြောင်းကို သင်ယူနေကြသည်ဆိုပါစို့။ ဆရာက ကျောင်းသားများကို သုတေသနပြုစေပြီး မြန်မာနိုင်ငံမှ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအသီးသီးတို့တွင် တွေ့ရသည့် လေထုညစ်ညမ်းမှုအတွက် အဓိက ညစ်ညမ်းစေသောပစ္စည်းများ (major pollutants) အကြောင်းကို ပိုစတာတစ်ခုဆွဲသားရန် ညွှန်ကြားထားသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးပေါင်း (၁၄) ခု ရှိ၍ နယ်မြေဒေသပေါင်း (၁၄) နေရာအတွက် သုတေသနပြုမည်ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ ကျောင်းသားများက သူတို့အတန်းကို အုပ်စုငယ် (၁၄) ခုအဖြစ်သို့ ခွဲခြားလိုက်သည်။ အုပ်စုတစ်စုစီက နယ်မြေဒေသတစ်ခုစီကို သုတေသနပြုမည်ဟု စီစဉ်ကြသည်။ အုပ်စုတစ်စုစီအတွင်း မည်သူက မည်သည့်လုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ရမည်ကိုလည်း အချင်းချင်းခွဲဝေကြသည်။ ခွဲဝေထားသည့်အတိုင်း တာဝန်ယူကာ သုတေသနပြုကြသည်။ အတန်းထဲမှ ကျောင်းသားတစ်ဦးက မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများကို ပြသသည့် မြေပုံကြီးတစ်ပုံကို ဆွဲသားလိုက်သည်။ ထို့နောက် အုပ်စုတစ်စုစီမှ ရှာဖွေရရှိထားသော အချက်အလက်များကို သက်ဆိုင်ရာ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများကို ဖော်ပြထားသည့် မြေပုံပေါ်မှ နေရာအသီးသီးတို့တွင် ကော်ဖြင့် ကပ်လိုက်ကြသည်။ ယခုဖော်ပြထားသော သင်ယူမှုလုပ်ငန်းကို ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သင်ယူမှု လုပ်ငန်း (Collaborative Learning) ဟု ခေါ်ဆိုနိုင်သည်။

ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သင်ယူမှု (Cooperative Learning) သည် ပို၍ ဖွဲ့စည်းမှု ခိုင်မာ တိကျပါသည်။ ဆရာများက သင်ယူမှုလုပ်ငန်းကို တည်ဆောက်ရာ၌ အတန်းကို အုပ်စုများ

အဖြစ်သို့ ခွဲခြားလိုက်သည်။ များသောအားဖြင့် အုပ်စုတစ်စုစီမှ ကျောင်းသားတစ်ဦးစီကို ဆောင်ရွက်ရန် အခန်းကဏ္ဍ သတ်မှတ်ပေးတတ်ကြသည်။ ဥပမာ - ဆရာမ နန်းသိန်းမျိုးက သတ္တမတန်းကျောင်းသားများအတွက် သင်ယူမှုလုပ်ငန်းတစ်ခု ဖန်တီးတည်ဆောက် ထားသည် ဆိုပါစို့။ သတ္တမတန်း ကျောင်းသားများအား သူငယ်တန်းကျောင်းသားများအတွက် သင်္ချာဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ ကစားနည်းများကို ဒီဇိုင်းရေးဆွဲစေသည်။ အုပ်စုတစ်စုစီအတွင်း၌ လည်း ကျောင်းသား (၄) ဦးစီ ထည့်သွင်းဖွဲ့စည်းပေးထားကာ ထို (၄) ဦးတို့ကို ခေါင်းဆောင် တစ်ဦး၊ ဒီဇိုင်းဆွဲသူတစ်ဦး၊ ရင်းမြစ်ရှာဖွေပံ့ပိုးသူတစ်ဦးနှင့် ကစားနည်းတီထွင်တည်ဆောက်သူ တစ်ဦးတို့အဖြစ် အသီးသီး တာဝန်ခွဲဝေပေးထားသည်။ လုပ်ငန်းအသီးသီးတို့ကို အုပ်စုဝင် အသီးသီးတို့က ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြရာတွင် တစ်ဦးစီ၌ လုပ်ငန်းတစ်ခုစီအတွက် အသီးသီး တာဝန်ရှိကြသည်။ ကစားနည်းများကို ဒီဇိုင်းဆွဲပြီးသည့်အခါ ဆရာက စစ်ဆေးအကဲဖြတ် ပေးမည်ဖြစ်သည်။ သင်္ချာဆိုင်ရာ အယူအဆများကို မည်မျှကောင်းမွန်အောင် သင်ပေးနိုင်မှု၊ ထိုကစားနည်းများကို သူငယ်တန်းကလေးများက မည်မျှလွယ်ကူစွာ အသုံးပြုနိုင်မှုနှင့် ကစား နည်းများကို မည်မျှကောင်းမွန် သေသပ်စွာ တင်ပြနိုင်မှုတို့အပေါ် စစ်ဆေးအကဲဖြတ်မှု ပြု မည်ဖြစ်ပါသည်။

ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သင်ယူမှုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သင်ယူမှုတို့တွင် ဆရာများ၏ အခန်း ကဏ္ဍများ

စာသင်ခန်းတွင်းမှ အုပ်စုငယ်များတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သင်ယူမှု (Cooperative Learning) နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သင်ယူမှု (Collaborative Learning) တို့ကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုက်နာရမည့် အဆင့်ဆင့်လမ်းညွှန်ချက် (step by step guide)^{၃၃၇} တစ်ခုရှိပါသည်။

ထိုအဆင့်များမှာ အောက်ပါတို့ ဖြစ်ကြသည်။

- ၁။ ကျောင်းသားများ၏ သိလိုစိတ် (curiosity) ကို စေ့ဆော်ပေးနိုင်ရန် မေးခွန်းများ ပြုစုပါ။

၃၃၇ WNET Education, 2004.

ရေးသားပြုစုသင့်သော မေးခွန်းများမှာ -

- ကျောင်းသားများသိထားသော အချက်အလက်များနှင့် အစပြုကာ သူတို့အား သိရာမှ မသိရာသို့ တဖြည်းဖြည်းချင်း လိုက်ပါရွေ့လျားလေ့လာစေသင့်သည်။
- မေးခွန်းတစ်ခုကို ဖြေဆိုရာတွင် အသုံးပြုသည့်နည်းအဖြစ် ကျောင်းသားတစ်ဦးစီ၏ အခန်းကဏ္ဍကို အုပ်စုတွင်း၌တိကျစွာ သတ်မှတ်၍ လုပ်ဆောင်ခွင့်ပြုပေးပါ။ (ဥပမာ - သုတေသနပြုသူ၊ မှတ်တမ်းတင်သူ)
- ကျောင်းသားအချင်းချင်း တစ်ဦးကိုတစ်ဦး အပြန်အလှန်မေးခွန်းများ မေးတတ်စေရန်နှင့် အကြောင်းအရာတစ်ခုကို ပိုမိုနက်ရှိုင်းစွာ စူးစမ်းရှာဖွေတတ်စေရန် အားပေးသင့်သည်။
- ကျောင်းသားများ၏ အဖြေများကို တင်ပြရာတွင် ဇယားကွက်များ၊ သရုပ်ဖော်ပုံများ၊ သရုပ်ပြ ဂရပ်ဖစ်ပုံများ စသည်တို့ကို အသုံးပြုခွင့်ပေးသင့်သည်။
- မေးခွန်းပါ အကြောင်းအရာများသည် အမှန်တကယ်ဖြစ်ပျက်နေသော နေ့စဉ်ဘဝထဲမှ ပြဿနာများ ဖြစ်သင့်ပြီး အခြေခံအကျဆုံး တွေးခေါ်မှုမှ သည့် အဆင့်မြင့်တွေးခေါ်မှုအထိ နယ်ပယ်ကျယ်ဝန်းစွာ တွေးခေါ်မှုအမျိုးမျိုး အသုံးပြုမှု ပါဝင်စေသင့်သည်။

၂။ ကျောင်းသားများအား ဦးတည်ချက်မှန်စေရန်နှင့် သူတို့ထံမှရရှိရန် မျှော်မှန်းထားသော သင်ယူမှုရလဒ်တို့ကို သိရှိစေရန်အတွက် ပီပြင်ရှင်းလင်းသော ရလဒ်များကို ရေးသားထားသင့်သည်။

၃။ ကျောင်းသားများအနေနှင့် သူတို့ဦးတည်ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းများကို သိရှိစေရန်နှင့် ဆရာများအနေနှင့် ကျောင်းသားများ၏ လုပ်ငန်းကို တိကျသေချာစွာ စစ်ဆေးအကဲဖြတ်နိုင်စေရန်အတွက် အကဲဖြတ်ရန် သတ်မှတ်ချက်ဇယားများကို ဖန်တီးပေးထားခြင်း။

ဥပမာများမှာ -

- ဆီလျော်မှုရှိပြီး အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝသော ပြဿနာများကို ဖော်ထုတ်သတ်မှတ်ပေးသည်။
- ထိရောက်သော အဖြေများနှင့် ဖြစ်နိုင်ခြေအမျိုးမျိုးတို့ကို ဖန်တီးတည်ဆောက်သည်။
- ပြဋ္ဌာန်းစာအုပ်တွင် (သို့မဟုတ်) အင်တာနက်တွင် သတ်မှတ်ဖော်ပြထားသည့် အဖြေများကို အသုံးပြုသည်။
- တွေ့ဆုံမေးမြန်းခန်းများမှ ရရှိလာသော အချက်အလက်များကို ထည့်သွင်းအသုံးပြုသည်။
- တစ်ဦးစီ၏ အားသာချက်များနှင့် စိတ်ဝင်စားမှုများကို ပြသထားသည်။
- ဤပြဿနာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အနာဂတ်တွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားဖွယ်အချက်တို့ကို အကြံပြုထားသည်။
- ပြဿနာအကြောင်းသိရှိမှုကို သရုပ်ပေါ်လွင်စွာ သရုပ်ဖော်ထားသည်။^{၃၃၈}

ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သင်ယူမှုတွင် ဆရာများ၏ အခန်းကဏ္ဍများနှင့် နည်းဗျူဟာများ

ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သင်ယူမှု (Collaborative Learning) တွင် တိကျစွာ အသေးစိတ် ဖန်တီးတည်ဆောက်ထားသော လုပ်ငန်းများ မပါဝင်ကြပါ။ လုပ်ငန်းအမျိုးမျိုးကို ကျောင်းသားများ အတူတကွ ပူးပေါင်းစုပေါင်းဆောင်ရွက်သည့်အခါတွင် ပေါ်ပေါက်လာသည်။ ထိုလုပ်ငန်းအမျိုးအစားသည် အလွန်လွယ်ကူရိုးရှင်းသည့် အိမ်စာတစ်ခုကို ပြုလုပ်ခြင်းမှသည် အဆင့်မြင့်စူးစမ်းရှာဖွေရသည့် စိတ်ဝင်စားဖွယ် အကြောင်းအရာတစ်ခုကို သုတေသနပြုခြင်းလုပ်ငန်းထိ အကျုံးဝင်ပါသည်။ ကျောင်းသား (၂) ဦး (သို့မဟုတ်) (၂) ဦးထက်ပို၍ စုဆုံကာ အိမ်စာဆွေးနွေးသည့် လုပ်ငန်းကဲ့သို့ ရိုးရှင်းသောလုပ်ငန်းလည်း ပါဝင်ပါသည်။ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သင်ယူမှုသည် စနစ်ကျမှုနှင့် ပုံစံကျမှုနည်းပါးသော်လည်း ၎င်းလုပ်ငန်းက အဆင့်မြင့်တွေးခေါ်မှုကို ပေါ်ပေါက်စေပြီး အချက်အလက်များကို တစ်ဦးချင်းမှတ်သားမှုထက် ပို၍ကြာရှည်စွာ မှတ်မိစေနိုင်သည်ဟု သုတေသနပြုချက်များက ပြသခဲ့သည်။

၃၃၈ WNET Education, 2004.

ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သင်ယူမှုနှင့် ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သင်ယူမှု နှစ်မျိုးစလုံးတွင် ဆရာများက သင်ယူမှုကို ကူညီလမ်းညွှန်သူများအဖြစ် ဆောင်ရွက်ကြရသည်။ သို့ရာတွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သင်ယူမှုတွင် ဆရာက သင်ယူမှုဖြစ်စဉ်ကို စောင့်ကြည့်လေ့လာကြီးကြပ်မှု မပြုချေ။ စောင့်ကြည့် လေ့လာမည့်အစား ကျောင်းသားများ လိုအပ်သည့်အချိန်တွင် ဆရာများက အထောက်အကူပြု ဖြည့်ဆည်းပေးကြသည်။

ကျောင်းသားများအား သူတို့ သင်ယူမှုအတွက် သူတို့ကိုယ်တိုင် တာဝန်ယူတတ်စေရန်၊ အဆင့်မြင့်တွေးခေါ်ရာ၌ ကျွမ်းကျင်မှုများ ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန်နှင့် အုပ်စုလိုက် (သို့မဟုတ်) အသင်းလိုက်လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်တတ်မှု အရည်အချင်း ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် ရည်ရွယ်ချက်များဖြင့် ဆရာများက ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သင်ယူမှု အစီအစဉ်များကို ရေးဆွဲထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ကျောင်းသားများသည် သင်ယူမှုအတွက် သူတို့ကိုယ်တိုင် စီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ သင်ယူမှုပြီးမြောက်ရန် ရင်းမြစ်များ ရှာဖွေဖြည့်ဆည်းခြင်းနှင့် သူတို့ကိုယ်တိုင်လုပ်ဆောင်ချက်နှင့် သူတို့အုပ်စု၏ လုပ်ဆောင်ချက်တို့ကို စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းများ ပြုလုပ်ကြရသည်။

စာသင်ခန်းတွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သင်ယူမှုကို အောင်မြင်စွာ အသုံးပြုနိုင်စေရန် ဆရာများ အသုံးပြု နိုင်သော နည်းဗျူဟာများထဲတွင် အောက်ပါနည်းဗျူဟာများ ပါဝင်ကြသည်။

အုပ်စု၏ ရည်မှန်းချက်များကို ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ ချမှတ်ပေးပါ။ အုပ်စုဝင်တစ်ဦးစီတို့၌ တာဝန်ရှိကြသည်ဆိုသော်လည်း အုပ်စု၏ရည်မှန်းချက်များက အုပ်စုကို လမ်းကြောင်းမှန်ကန်အောင် ထိန်းသိမ်းပေးထားသည်။

- အုပ်စုများကို မကြီးလွန်း မငယ်လွန်းစေဘဲ အလယ်အလတ်အရွယ်အစားအဖြစ် ဖွဲ့စည်းပါ။ အုပ်စုတစ်ခုလျှင် ကျောင်းသား (၄) ဦးမှ (၅) ဦးထိသာ ပါဝင်စေသင့်သည်။
- အုပ်စုစံများ (group norms) ကို ချမှတ်ရာတွင် ပြုပြင်ရန် လွယ်ကူသော စံများ ဖြစ်စေသင့်ပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ အုပ်စုလုပ်ငန်းများကို အတူစုပေါင်းဆောင်ရွက်ရာတွင် ကျောင်းသားများ လိုက်နာရန် စည်းမျဉ်းများကို ဆရာက ချမှတ်ပေးထားခြင်းဖြစ်သည်။ အသက်အရွယ် အနည်းငယ်ပိုကြီးသော ကျောင်းသားများက သူတို့ကိုယ်ပိုင် စည်းမျဉ်းများကို တည်ဆောက်တတ်ကြ

သည်။ အုပ်စုစည်းမျဉ်းများသည် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရန် လွယ်ကူသင့်ပြီး အခြေအနေ အလိုက် ပြောင်းလဲနိုင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

- ယုံကြည်မှုကို တည်ဆောက်ပါ။ ဆရာနှင့် ကျောင်းသားများကြား ပိုမိုပွင့်လင်းစွာ ဆက်ဆံပြောဆိုပါ။ ယုံကြည်မှုရှိလာအောင် အားပေးပြီး ဆရာနှင့် ကျောင်းသားများအကြား ဆက်ဆံပြောဆိုမှုများကို ပွင့်လင်းမြင်သာအောင် လမ်းကြောင်းဖွင့်ပေးပါ။ ကျောင်းသား အချင်းချင်းကြား ပြဿနာများ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့လျှင် ချက်ချင်းဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးပါ။^{၃၃၉}

ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သင်ယူမှုတွင် ဆရာ၏ အခန်းကဏ္ဍများနှင့် နည်းဗျူဟာများ

ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင် သင်ယူမှုတွင် ဆရာများ၏ အခန်းကဏ္ဍသည် ပိုမိုရှင်းလင်း ပီပြင်ပါသည်။ ဆရာများက သင်ယူမှုလုပ်ငန်းကို တည်ဆောက်ပေးပြီး အုပ်စုဝင်တစ်ဦးစီကို ၎င်းတို့အတွက် အခန်းကဏ္ဍများတစ်ခုစီ သတ်မှတ်ပေးထားတတ်ကြသည်။ အုပ်စုအရွယ်အစားနှင့် အုပ်စုဖွဲ့စည်းပုံကို သတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်ပေးခြင်း၊ စာသင်ခန်းတွင်း ထိုင်ခုံအနေအထားစီစဉ်ခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းပြီးမြောက်စေရေးအတွက် လိုအပ်သော ရင်းမြစ်များ ပံ့ပိုးခြင်း စသည်တို့ကို ဆရာများက ဆောင်ရွက်ကြရသည်။ သင်ယူမှုလုပ်ငန်း၏ ရလဒ်များနှင့် ကျောင်းသားများ ထံမှ မျှော်မှန်းထားချက်များကို ဖော်ပြခြင်း၊ အချက်အလက်တို့ကို ပံ့ပိုးခြင်း (သို့မဟုတ်) အချက်အလက်များကို မည်သို့ ရရှိနိုင်ကြောင်းပြောပြခြင်းတို့ကိုလည်း ဆရာများက ဆောင်ရွက်ကြရသည်။ ကျောင်းသားများ လုပ်ဆောင်သင်ယူ နေစဉ်အတွင်း ဆရာက အုပ်စုများအနီးသို့ လှည့်ပတ်သွားလာကာ သူတို့လုပ်ငန်းကို စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းနှင့် လိုအပ်လျှင် ဝင်ရောက်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းပြုသည်။ နောက်ဆုံး၌ ကျောင်းသားများ၏ လုပ်ငန်းကို အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း (သို့မဟုတ်) စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းကိုလည်း ဆရာကပင် ဆောင်ရွက်ပေးရသည်။^{၃၄၀}

၃၃၉ Clifford, 2020.
၃၄၀ Cox, n.d.a.

ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများ (Collaborative Learning Activities)

သင်ယူသူများနှစ်ယောက်တစ်တွဲဖြစ်စေ၊ အုပ်စုလိုက်ဖြစ်စေ၊ ပူးပေါင်း၍ ဆွေးနွေးခြင်း၊ လေ့လာခြင်း၊ ရှာဖွေခြင်း၊ မျှဝေခြင်း၊ ရှင်းလင်းပြခြင်းစသည့် သင်ယူမှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်း အသီးသီးတို့ကို တက်ညီလက်ညီ အသီးသီးတာဝန်ယူဆောင်ရွက်ကြသည့်အခါမျိုး၌ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်သင်ယူမှု ပေါ်ပေါက်လာရသည်။ ဤနေရာတွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သင်ယူမှု လုပ်ငန်းများထဲမှ ဥပမာ အချို့ကို ဖော်ပြပါမည်။^{၃၄၁}

- **ဆွေးနွေးဖော်ဆွေးနွေးဖက်သူငယ်ချင်းများ (Talk partners)** - နှစ်ယောက် တစ်တွဲလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ကို ဆိုလိုသည်။ ကျောင်းသားနှစ်ဦးတို့သည် သူတို့ကိုယ်တိုင် ဆန္ဒအလျောက် တွဲဖက်သင်ယူကြသည်လည်း ရှိသကဲ့သို့ ကျပန်း နည်းဖြင့် ရွေးချယ်ကာ နှစ်ယောက်တွဲ ကြခြင်းလည်းရှိသည်။ အကြောင်းအရာ တစ်ခုအကြောင်းကို အကျဉ်းချုံးဆွေးနွေးနိုင်စေရန် ဖြစ်သည်။
- **တွေး-တွဲ-မျှဝေသင်ယူခြင်း (Think-Pair-Share)** - ကျောင်းသားတစ်ဦးချင်းစီက အကြောင်းအရာတစ်ခုကို စဉ်းစားပြီး အဖြေကို ပြင်ဆင်ထားသည်။ ထို့နောက် ၎င်း၏ အတွေးအမြင်ကို အခြားကျောင်းသား တစ်ဦးနှင့် မျှဝေသည်။ ကျောင်းသား (၂) ဦး၊ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အပြန်အလှန်မျှဝေပြီးသောအခါ နောက်ထပ်ကျောင်းသားတစ်တွဲနှင့် မျှဝေကြပြန်သည်။ သို့မဟုတ် ပို၍ ကြီးမားသော အုပ်စုကြီးတစ်ခုနှင့် ဆက်သွယ်ပြီး ထပ်မံဆွေးနွေးကြပြန်သည်။ နောက်ဆုံး၌ အုပ်စုတစ်ခုလုံးက တညီတညွတ်တည်း သဘောတူသော အတွေး အမြင် (consensus) ကို ရရှိလာကြသည်။
- **နှင်းဘောလုံးပြုလုပ်ခြင်း (Snowballing)** - အလျင်အမြန်ကြီးထွားလာသော အခြေအနေတစ်ရပ်ကို နှင်းဘောလုံးဟု ခေါ်ဆိုကြသည်။ ဤလုပ်ငန်းကို ကျောင်းသားနှစ်ယောက်တစ်တွဲ တွဲ၍ ဆောင်ရွက်ကြသည်။ ကျောင်းသား တစ်ဦးနှင့် အခြားတစ်ဦးတို့က ပေးထားသော အကြောင်းအရာကို ဆွေးနွေးခြင်း ဖြင့်စတင်ရမည်။ ထို့နောက် နောက်ထပ်တစ်တွဲနှင့် ပူးပေါင်းကာ အတွေးအမြင် တို့ကို မျှဝေရမည်။ (တွေး-တွဲ-မျှဝေနည်းနှင့် ဆင်တူသည်) ထို (၂) တွဲမှ

^{၃၄၁} Examples from The Bell Foundation, n.d.

ကျောင်းသား (၄) ဦးသည် နောက်ထပ်နှစ်တွဲမှ နောက်ထပ် ကျောင်းသား (၄) ဦးနှင့် ဆက်သွယ်ကာ (၈) ဦး (၄) တွဲ ဖြစ်လာသည်။ ထို (၄) တွဲသည် နောက်ထပ် (၄) တွဲနှင့် ပေါင်းကာ (၈) တွဲ (၁၆) ဦးဖြစ်လာသည်။ ဤကဲ့သို့ ဆတိုးတိုးကာ အုပ်စုဖွဲ့ကာ နောက်ဆုံး အတန်းတစ်တန်းလုံးအဖြစ်သို့ အုပ်စုအကြီးကြီး တစ်ခု ဖြစ်လာသည်အထိ အုပ်စုကို ပို၍ ကြီးမားလာအောင် ဖွဲ့ပြီး ဆွေးနွေးသော လုပ်ငန်းဖြစ်သည်။

- **အားလုံးတာဝန်ခွဲဝေယူရသော လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခြင်း (Working on Shared Tasks)** - ကျောင်းသားအုပ်စုငယ်လေးများသည် အမျိုးအစားခွဲခြားရန် လိုအပ်သော အလုပ်အချို့ကို ခွဲဝေလုပ်ဆောင်ကြသည်။ ဥပမာအားဖြင့် အစားအစာအမျိုးမျိုးတို့၏ ပုံများကို ပြထားသည့် ကတ်ပြားများကို ပေးဝေထားပြီး အစားအစာအမျိုးမျိုးအစားတူရာတို့ကို စုစည်းခြင်း၊ မတူညီသော အစားအစာများကို ခွဲထုတ်ခြင်းစသည်တို့ကို ဆောင်ရွက်ခြင်းမျိုးဖြစ်သည်။ ဤလုပ်ငန်းက ဘာသာစကားဖွံ့ဖြိုးမှုကိုလည်း အားပေးရာရောက်သည်။ ဥပမာ - အကြံပြုခြင်း၊ ထင်မြင်ချက်များကို မှန်/ မမှန် ချိန်ကိုက် စစ်ဆေးခြင်း၊ သဘောတူခြင်း၊ သဘောမတူခြင်း စသည်တို့ကို ပြောဆိုတတ် စေရန်တို့အတွက် အထောက်အကူ ဖြစ်စေသည်။
- **ပြိုင်ဆိုင်ရသောကစားနည်းများ (Competitive Games)** - အတန်းကို အသင်းအသီးသီးအဖြစ်သို့ ခွဲခြားပေးနိုင်သည်။ ထိုအသင်းများအား သင်္ချာ၊ သမိုင်း၊ သိပ္ပံနှင့် အခြားဘာသာရပ်များမှ မေးခွန်းများကို ဖြေစေရသည်။ သို့မဟုတ် အစီအစဉ်ကို ပြောင်းပြန်စီစဉ်နိုင်သည်။ ဆရာက အဖြေများကို ပေးထားပြီး ထိုဖွဲ့စည်းထားသော အသင်းအဖွဲ့များက မေးခွန်းများကို ပြုစုပေးရမည်။ အဖြေနှင့် စပ်လျဉ်းသော မေးခွန်းများကို ရှာဖွေစေသည်။
- **သရုပ်ဆောင်သင်ကြားသင်ယူခြင်းများ (Role Plays)** - သရုပ်ဆောင်သင်ယူမှုများကို မည်သည့်ဘာသာရပ် အတွက်မဆို အသုံးပြုနိုင်သည်။ အကြောင်းအရာ/ခေါင်းစဉ်တစ်ခု၊ ပြဿနာတက်နိုင်ဖွယ် အခြေအနေတစ်ရပ်၊ ပြဿနာတစ်မျိုး စသည်တို့ကို ဆရာက အမည်တပ်ပေးကာ ဖော်ပြလိုက်သည်။ ကျောင်းသားများက ဇာတ်ကောင်များကို ဖန်တီးခြင်းနှင့် ပြဇာတ်အသွင် သရုပ်ဆောင်ခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်ပြီး ပြဿနာ၏ အဖြေကို ရှာဖွေရသည်။

- **အတားအဆီးဖြတ်ကျော်ကစားနည်းများ (Barrier Games) -** သင်ယူသူနှစ်ဦး အကြားတွင် အတားအဆီးတစ်ခုကထားမည်။ သူတို့နှစ်ဦးသည် တစ်ဦးကို တစ်ဦး အပြန်အလှန် သတင်းအချက်အလက်များကို လက်ဆင့်ကမ်းရမည်။ တစ်ချိန်တည်းများပင် ၎င်းတို့သည် စာသားအမျိုးမျိုး၊ ရုပ်ပုံအမျိုးမျိုးတို့ကို ကြည့်ရှုလေ့လာနေရမည်။ သတင်းပို့ရင်း ဖတ်ရှုလေ့လာနေကြရမည်။

ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သင်ယူရသော လုပ်ငန်းများ (Cooperative Learning activities)

ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သင်ယူမှုများတွင် စနစ်တကျဖွဲ့စည်းထားသော လုပ်ငန်းတစ်ခု (သို့မဟုတ်) စီမံချက်တစ်ခုပါဝင်လေ့ရှိသည့်အတွက် ထိုသို့ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ထားသော လုပ်ငန်းအများအပြားကို အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ အချို့လုပ်ငန်းများကို ပေးထားသည်။

ဖြတ်ဆက်လုပ်ငန်းပေးခြင်း (Jigsaw) (ဤလုပ်ငန်းကို ယခင်က သင်တို့ သင်ယူခဲ့ပြီးဖြစ်၍ သင်တို့၌ အတွေ့အကြုံလည်း ရှိပြီးဖြစ်ပါသည်။)

ဤလုပ်ငန်းတွင် ပြဿနာတစ်ခုကို ဖြေရှင်းရန် (သို့မဟုတ်) မေးခွန်းတစ်ခုကို ဖြေရန် အချက်အလက်များကို ရှာဖွေပေးရန် လိုအပ်သည်။ ဆရာက အတန်းရှိ ကျောင်းသားများ အားလုံးကို ဖြတ်ဆက်အုပ်စု (၄) စုမှ (၆) စုအထိ ခွဲခြားပေးနိုင်သည်။ အုပ်စုအရေအတွက် သည် ရှာဖွေရန် လိုအပ်သော အချက်အလက် အရေအတွက်အပေါ် မူတည်သည်။ ဥပမာ အချက်အလက် (၆) ခုကို ရှာရန်လိုအပ်လျှင် အုပ်စု (၆) ခုဖွဲ့စည်းရမည်ဖြစ်သည်။ အုပ်စုများ ဖွဲ့စည်းပြီးလျှင် အုပ်စုအတွင်းမှ ကျောင်းသားတစ်ဦးစီကို အမှတ်စဉ်တစ်ခုစီ (နံပါတ်) ပေး ထားသည်။ အကယ်၍ အုပ်စုတစ်စုတွင် ကျောင်းသား (၅) ဦးပါဝင်လျှင် ကျောင်းသား တစ်ဦးစီသည် အမှတ်စဉ် ၁ မှ ၅ အတွင်းရှိမည် ဖြစ်သည်။

ဥပမာကျောင်းသား အမှတ်စဉ် ၁၊ ၂၊ ၃၊ ၄၊ ၅ ဟူ၍ သတ်မှတ်ပေးထားသည်။ ထို့နောက် အုပ်စု တစ်စုစီမှ ကျောင်းသားအမှတ်စဉ် (၁) များ အားလုံးကို စုပေါင်း၍ အုပ်စုတစ်စုဖွဲ့စည်းမည်။ ကျောင်းသားအမှတ်စဉ် (၂) အားလုံးကို စု၍ အုပ်စုတစ်ခုဖွဲ့စည်းမည်။ ထိုနည်းအတိုင်း အုပ်စု တစ်စုစီမှ ကျောင်းသားအမှတ်စဉ် (၃) အားလုံးကတစ်စု၊ အမှတ်စဉ် (၄) တစ်စု၊ (၅) တစ်စု စသည်ဖြင့် အမှတ်စဉ်တူရာ ကျောင်းသားများကို ပေါင်းစည်း၍ အုပ်စုအသစ်များ ထပ်မံ

ဖွဲ့စည်းပေးမည်။ ၎င်းတို့ကို အမှတ်စဉ်တူများ အုပ်စုဖွဲ့ထားသော အုပ်စုများ (number groups) ဟု ခေါ်သည်။ ၎င်းအမှတ်စဉ်တူ ကျောင်းသားများပါဝင်နေသော အုပ်စုအသီးသီး တို့က လိုအပ်သော အချက်အလက်အသီးသီးကို ရှာဖွေရန်နှင့် အချက်အလက်ကို နားလည် သဘောပေါက်လာစေရန် စုပေါင်းဝိုင်းဝန်းလုပ်ဆောင်ကြရသည်။ ဤသို့ ရှာဖွေရန် (သို့မဟုတ်) နားလည်ရန် ဆောင်ရွက်ကြရာတွင် အသုံးပြုကြသော နည်းများမှာ ဉာဏ်ဖွင့် ဆွေးနွေးခြင်း၊ သုတေသနပြုခြင်းနှင့် ဆွေးနွေးခြင်း နည်းတို့ ဖြစ်ကြသည်။

ဤသို့ ဆွေးနွေးပြီးကြသည့်အခါ အမှတ်စဉ်တူရာ ကျောင်းသားအုပ်စု (number groups) များသည် လူတို့၏ မူလဖြတ်ဆက်အုပ်စုများသို့ ပြန်လာကြရမည်။ ထိုကျောင်းသားများက သူတို့လေ့လာဆွေးနွေးလာခဲ့သည်များကို ဖြတ်ဆက်အုပ်စုတွင် ပြန်လည်မျှဝေပေးသည်။ ဤနည်းအားဖြင့် ဖြတ်ဆက်လုပ်ငန်း အုပ်စုမှ ကျောင်းသားများတွင် အချက်အလက်များ ပြည့်စုံစွာ ရရှိသွားသည်။ ပြဿနာကို အပြည့်အဝ နားလည်သဘောပေါက်သွားကြသည်။^{၃၄}

စုပေါင်းလက်ရာ ဉာဏ်ကွန်ပန်းချီ (Cooperative graffiti)

ဤလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရန် အုပ်စုငယ်များကို အသုံးပြုမည်။ အုပ်စုတစ်စုလျှင် ကျောင်းသား (၄) ဦးမှ (၆) ဦးအထိပါဝင်စေရမည်။ အုပ်စုတစ်စုစီကို စာရွက်တစ်ရွက်စီနှင့် အုပ်စုဝင် တစ်ဦးစီအတွက် ဆွဲသားရန် သင်ပုန်းပေါ်ရေးရာ၌ သုံးသော မင်စိုတံများ (သို့မဟုတ်) မင်တံ များပေးထားသည်။ ဆရာက ကျယ်ပြန့်သော အကြောင်းအရာတစ်ခုကို (ဥပမာ - အပင်များ၊ နို့တိုက်သတ္တဝါများ၊ ကြိယာများစသည်) သင်ပုန်းပေါ်၌ ရေးပြမည်။ ဆရာက “စရေးတော့” ဟု ပြောလိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် အုပ်စုအသီးသီးမှ ကျောင်းသားများက ထိုခေါင်းစဉ်နှင့် ပတ်သက်သော စိတ်ကူး/ အတွေးအမြင်များကို ပေးထားသော စာရွက်ပေါ်တွင် များနိုင်သမျှ များများချရေးရမည်။ ဆရာက “ရပ်တော့” ဟု ပြောသည့်အချိန်တွင် ကျောင်းသားအားလုံးက စိတ်ကူးများ ရေးသားခြင်းကို ရပ်ရမည်။ ထို့နောက် စိတ်ကူးများအားလုံးကို စုစည်းပြီး အမျိုးအစားခွဲခြားပေးပါ။ (ဥပမာ - ပန်းပွင့်သော အပင်များ၊ အပူပိုင်းဒေသအပင်များ၊ အစားအစာ ထုတ်လုပ်သောအပင်များ စသည်တို့) အုပ်စုများက ၎င်းတို့ ရလာသော စိတ်ကူး များကို တစ်တန်းလုံးနှင့် မျှဝေပါ။ ဤလုပ်ငန်းကို သင်ခန်းစာခေါင်းစဉ်တစ်ခုကို စတင်သင်ယူ

၃၄ Point B, 2018.

လေ့လာရာတွင် အစပျိုးပေးသော နည်းလမ်းတစ်ခုအဖြစ် သုံးနိုင်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဤလုပ်ငန်းကို လုပ်ဆောင်ခြင်းဖြင့် ကျောင်းသားများသည် သူတို့သိထားပြီးသော အရာများကို ဉာဏ်ဖွင့်ဆွေးနွေးရသောကြောင့် ဖြစ်သည်။^{၃၄၃}

စားပွဲဝိုင်း (Round table)

စားပွဲဝိုင်းဆိုသည်မှာ ရေးသားရသော သင်ယူမှုလုပ်ငန်းတစ်ခု ဖြစ်သည်။ ဤလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ရန် တစ်အုပ်စုလျှင် ကျောင်းသား (၄) ဦးမှ (၆) ဦးအထိ ပါဝင်ဖွဲ့စည်းစေရမည်။ အုပ်စုများ ဖွဲ့ပြီးသောအခါ ဆရာက စာရွက်ချုပ်ကြီးတစ်ရွက်နှင့် မင်တံတစ်ချောင်းစီကို အုပ်စုတစ်စုစီအား ပေးဝေထားမည်။ ဆရာက မေးခွန်းတစ်ခု (သို့မဟုတ်) အဖြေအမျိုးစုံပေးနိုင်သော ခေါင်းစဉ်/ အကြောင်းအရာတစ်ခုကို ပေးထားသော စာရွက်တွင် ရေးသားကြရန် အုပ်စုများကို ပြောမည်။ (ဥပမာ - ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများ၏ အမည်များ၊ အရောင်များ၊ အပိုင်းကိန်းများစသည်) ဆရာက “စရေးတော့” ဟု ပြောသည့်အခါ အုပ်စုတစ်စုစီမှ ပထမဆုံး ကျောင်းသားက သူသိသော အမည်တစ်ခု (သို့မဟုတ်) အဖြေတစ်ခုကို ရေးမည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် ၎င်း၏ ဘေးမှ ကျောင်းသားကို မင်တံလက်ဆင့်ကမ်းကာ ရေးစေမည်။ အုပ်စုတစ်စုစီ အတွင်း၌ မင်တံတစ်ချောင်းတည်းကိုပင် တစ်ဦးမှတစ်ဦးသို့ လက်ဆင့်ကမ်းကာ အဖြေ/ တုံ့ပြန်မှုတစ်ခု/ အမည်တစ်ခု စသည်တို့ကို တစ်လှည့်စီ ရေးသားရသည်။ စ၍ရေးသော ကျောင်းသားမှ အခြားကျောင်းသားဆီသို့ မင်တံလက်ဆင့်ကမ်းရာတွင် နာရီလက်တံနှင့် ပြောင်းပြန်လားရာအတိုင်း (လက်ဝဲရစ်) ဆင့်ကဲဆင့်ကဲ လက်ဆင့်ကမ်းသွားရမည်။ မိမိအလှည့်ကျသည့်အခါတိုင်း အဖြေတစ်ခုစီရေးပေးရမည်။

ဤသို့ ဆောင်ရွက်ရင်း ဆရာက “ရပ်တော့” ဟု ပြောလိုက်ချိန်တွင် အုပ်စုအားလုံးက ရေးသားခြင်းကို ရပ်ရမည်။ ထို့နောက် အုပ်စုတစ်စုစီမှ အဖြေမှန်မည်မျှစီရသည်ကို ရေတွက် ကြည့်ရမည်။ အဖြေမှန်အများဆုံး ရရှိသော အုပ်စုက အနိုင်ရသည်။^{၃၄၄}

၃၄၃ Cox, n.d. -b.
၃၄၄ Clark, n.d., p. 2

ချားရဟတ် (Carousel)

“ချားရဟတ်” လုပ်ငန်းကို အကြောင်းအရာတစ်ခု လေ့လာသင်ယူချိန် အစ၊ အလယ်၊ အဆုံး အချိန် အပိုင်းအခြား (၃) မျိုးစလုံးတို့တွင် ဆရာက လိုအပ်သလို အသုံးပြုနိုင်သည်။ အစ၌ ဖြစ်စေ၊ အလယ်၌ ဖြစ်စေ၊ အဆုံး၌ ဖြစ်စေ ဤလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်စေနိုင်သည်။ ဤ လုပ်ငန်းအတွက် ဆရာက မေးခွန်းအများအပြားကို ရေးသားစီစဉ်ကာ ကားချပ်ကြီး (၆) ချပ် မှ (၁၀) ချပ်ခန့်အထိ ထားရှိပြီး ကားချပ်ကြီးများပေါ်တွင် မေးခွန်းများကို ရေးသားထားရ သည်။ ထိုသို့ မေးခွန်းရေးသားထားသော ကားချပ်ကြီးများကို စာသင်ခန်း၏ နေရာအနှံ့အပြား တို့တွင် နေရာချထားကာ ခင်းကျင်းပြသထားရမည်။ ကျောင်းသားများကို အုပ်စုအသီးသီး ခွဲပေးပြီး အုပ်စုတစ်စုစီအတွက် အရောင်မတူသော မင်တံတစ်ချောင်းစီပေးထားရမည်။ ကျောင်းသားအုပ်စုများက မိမိတို့ ရထားသော အရောင်ပါမင်တံ (ဝါ၊ နီ၊ စိမ်း --) ကို အသုံးပြုကာ ကားချပ်ကြီးပေါ်မှ မေးခွန်းများ၏ အဖြေများကို ကားချပ်ကြီးများရှိရာသို့ သွားရောက်ရေးသား ကြရမည်။ ကားချပ်ကြီးတစ်ခုမှ အခြားတစ်ခုသို့ ကူးပြောင်းကာ မေးခွန်းတစ်ခုမှ အခြား တစ်ခုသို့ ကူးပြောင်းပြီး အဖြေများကို ကားချပ်ကြီးများပေါ်၌ တစ်ခုပြီးတစ်ခု သွားရောက် ရေးသားကြရမည်။ အုပ်စုများက မေးခွန်းများအတွက် အဖြေများကို တစ်လှည့်စီ သွားရောက် ရေးသားပြီးနောက် အုပ်စုတိုင်းက အဖြေအားလုံးရေးပြီးသည့်အခါ ဆရာက တစ်တန်းလုံးကို ပြန်လည်နေရာချထားရမည်။ ကားချပ်ကြီးများပေါ်မှ အဖြေများကို ဆရာက ကျောင်းသား များနှင့် ဆွေးနွေးကာ အဖြေကို မှား/ မှန် သုံးသပ်ကြသည်။^{၃၄၅}

တွေးမယ် ရေးမယ် ပတ်ချာလည် (Write around)

ဤလုပ်ငန်းသည် စိတ်ကူးဉာဏ်ကွန့်မြူးရေးသားရသော လုပ်ငန်းဖြစ်သည်။ အတန်းကို အုပ်စုငယ်လေးများအဖြစ် ခွဲခြားပါ။ အုပ်စုတစ်စုလျှင် ကျောင်းသား (၅) ဦးမှ (၆) ဦးထိ ပါဝင် စေမည်။ အုပ်စုတစ်စုစီကို ရေးစရာ စာရွက်တစ်ရွက်နှင့် မင်တံတစ်ချောင်းစီပေးထားမည်။ ဤလုပ်ငန်းကိုစရန် ဆရာက သင်ပုန်းပေါ်တွင် စာကြောင်းတစ်ကြောင်း၏ အစပိုင်းကို ရေး ပြထားရမည်။ ဥပမာအားဖြင့် “သက္ကရာဇ် ၂၀၅၀ ခုနှစ်တွင် ကျွန်ုပ်သည် (---- လိမ့်မည်)”၊ “ငါးများသာ ပျံသန်းနိုင်မည်ဆိုလျှင် ----- ” စသည်တို့ကို ရေးပြထားမည်။ ကျောင်းသား

၃၄၅ Bennett, 2016.

တစ်ဦးစီက ဆရာပေးထားသော စာကြောင်းကို အဆုံးသတ်ပေးရမည်။ အဓိပ္ပာယ်ပြည့်စုံအောင် စိတ်ကူးဉာဏ်သုံး၍ ရေးသားရမည်။ ကျောင်းသားတစ်ဦးက ၎င်းရေးထားသော စာကြောင်းပါသည့် စာရွက်ကို ၎င်း၏ဘေးမှ နောက်တစ်ဦးထံ လက်ဆင့်ကမ်းရသည်။ ဒုတိယကျောင်းသားက နောက်ထပ် စာကြောင်းတစ်ကြောင်းကို ထပ်ဖြည့်ရေးမည်။ ရေးပြီးသွားသော စာရွက်ကို တတိယကျောင်းသားထံ လက်ဆင့်ကမ်းမည်။ ၎င်းကတစ်ဖန် စာကြောင်းတစ်ကြောင်းထပ်ဖြည့်ရေးမည်။ ဤနည်းအားဖြင့် တစ်ဦးထံမှ တစ်ဦးထံသို့ နာရီလက်တံလားရာအတိုင်း (လက်ျာရစ်) ရွှေ့ပြောင်းလက်ဆင့်ကမ်းရမည်။ အုပ်စုထဲမှ ကျောင်းသားများအားလုံးက တစ်ဦးလျှင် အနည်းဆုံးအားဖြင့် စာကြောင်း တစ်ကြောင်းစီ ပါဝင် ရေးသားပြီးသည်အထိ ဆောင်ရွက်ရမည်။ ထို့နောက် ပထမဦးဆုံး စာကြောင်းကို ရေးခဲ့သူ ကျောင်းသားက နိဂုံးချုပ်စာကြောင်းကို ရေးသားရမည်။ အုပ်စုများက တစ်စုနှင့် တစ်စု အပြန်အလှန် မိမိတို့ရေးထားသော ဇာတ်လမ်းများ/ ပုံပြင်များကို ဖတ်ပြကြမည်။ သူတို့ ကြိုက်နှစ်သက်မှု အရှိဆုံးပုံပြင်/ ဇာတ်လမ်းကို ရွေးချယ်ကာ အတန်းသို့ ဖတ်ပြမည်။^{၃၄}

မဖြစ်မနေဆောင်ရွက်ရသော အချေအတင်ဆွေးနွေးပွဲ / စကားစစ်ထိုးပွဲ (Forced debate)

ဤလုပ်ငန်းကို စတင်ရန် ဆရာက အဆိုပြုချက်တစ်ခုကို သင်ပုန်းပေါ်တွင် ရေးပြမည်။ ဥပမာ - “ကျောင်းသားများသည် သီတင်းပတ် တစ်ပတ်လျှင် ခုနှစ်ရက်စလုံး ကျောင်းသို့ သွားသင့်ပါသလား၊” “တစ်ပတ်လျှင် ခုနှစ်ရက်စလုံး ကျောင်းတက်သင့်ပါသလား” ဆိုသည့် အဆိုပြုချက်ကို ရေးပြသည် ဆိုပါစို့။ ဆရာက ကျောင်းသားများကို အုပ်စု (၂) စု ခွဲရန် နည်းလမ်းသုံးမည်။ တစ်ပတ်ခုနှစ်ရက်စလုံး ကျောင်းတက်သင့်သည်ကို သဘောတူသော ကျောင်းသားများကို အတန်း၏ တစ်ဘက်ခြမ်း၌ သွားရောက်မတ်တပ်ရပ်စေသည်။ တစ်ဖန် တစ်ပတ်လျှင် ခုနှစ်ရက်စလုံး ကျောင်းတက်သင့်သည် ဆိုသော အဆိုကို သဘောမကျသူ ကန့်ကွက်သူများကို အတန်း၏ အခြားတစ်ဘက်ခြမ်းသို့ သွား၍ မတ်တပ်ရပ်စေမည်။ ဤသို့ သဘောထားအမြင်မတူသူ ကျောင်းသားအုပ်စု (၂) စုကို သတ်မှတ်ခွဲခြား ပေးပြီးသည့်အခါ ဆရာက အုပ်စုတစ်စုစီအား ၎င်းတို့မနှစ်သက်သည့် အဆိုဘက်မှ ကာကွယ် ပြောဆိုရန်၊ စကားစစ်ထိုးရန် ညွှန်ကြားပါသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ဆန့်ကျင်ဘက် အတွေးအခေါ် တစ်ခုကို ရအောင် တွေးစေခြင်းဖြစ်သည်။ ဥပမာ - “တစ်ပတ်လျှင် ခုနှစ်ရက်စလုံး ကျောင်း

^{၃၄} Bennett, 2016.

တက်သင့်သည်” ဆိုသော အဆိုကို ထောက်ခံသဘောတူသူ ကျောင်းသားများအား စနေ၊ တနင်္ဂနွေရက်များတွင် ကျောင်းများကို အဘယ်ကြောင့် နားထား/ ပိတ်ထားသင့်ကြောင်းကို ကာကွယ်ခုခံပြောဆိုစေသည်။ ထိုနည်းတူပင် “တစ်ပတ်လျှင် ခုနှစ်ရက်စလုံး ကျောင်းတက် သင့်သည်” အဆိုကို ကန့်ကွက်သူ ကျောင်းသားများကိုလည်း တစ်ပတ်လျှင် ခုနှစ်ရက်လုံး အဘယ်ကြောင့် ကျောင်းတက်သင့်ကြောင်းကို မရမက စဉ်းစားစေသည်။ ၎င်းတို့ အယူအဆ နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်အနေအထားမှ စကားစစ်ထိုးစေသည်။

ထိုကျောင်းသားအုပ်စု (၂) စုတို့သည် မိမိတို့အမြင်နှင့် မတူသော ဆန့်ကျင်ဘက်အမြင်ကို ထောက်ခံနိုင်ရန် အချက်အလက်များ ရှာဖွေကြရာသဖြင့် လေးနက်စွာ ဆန်းစစ်ဝေဖန်ခြင်းပြု တတ်လာကြသည်။ မိမိနှင့်အမြင်မတူသည်များကို လက်ခံလာနိုင်ရန် ကြိုးစားလာကြရ သည်။ ဤလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ရန် ကျောင်းသားများထံ၌ လေးနက်စွာ ဆန်းစစ်ဝေဖန် ခြင်း၊ တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး ကောင်းမွန်စွာ ပြောဆိုဆက်ဆံတတ်ခြင်းနှင့် အဖွဲ့ဝင်များအကြား စည်းရုံးတတ်ခြင်း၊ ညီညွတ်မှု တည်ဆောက်တတ်ခြင်း တို့ရှိရန် လိုအပ်သည်။^{၃၄၇}

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၁)။ ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင် သင်ယူမှုနှင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်သင်ယူမှု လုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ရည်ရွယ်ချက်မှာ ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်မှုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို ပြု ရသော သင်ယူမှု လုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင်တတ်စေရန်နှင့် ဤလုပ်ငန်း များကို အလယ်တန်း စာသင်ခန်းများတွင် မည်သို့ အသုံးပြုနိုင်ပုံကို ပြန်လည်သုံးသပ်တတ် စေရန် ဖြစ်သည်။

သင်တို့သည် တွေး - တွဲ - မျှဝေသင်ယူနည်းကဲ့သို့သော ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သင်ယူမှု (Collaborative Learning) နှင့် ဖြတ်ဆက်လုပ်ငန်းကဲ့သို့သော ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင် သင်ယူမှု (Cooperative Learning) လုပ်ငန်းများကို သိရှိနားလည်သည့်အပြင် ပါဝင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ဖူးပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် သင်တို့သည် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်သင်ယူမှုနှင့် ပူးပေါင်းပါဝင် လုပ်ဆောင်မှုဆိုင်ရာ သင်ယူမှုလုပ်ငန်း အမျိုးအစား ဖြစ်သည့် နောက်ထပ်လုပ်ငန်း (၄) ခုတွင် ပါဝင် လုပ်ဆောင်ပြီး ပြန်လည်သုံးသပ်ကြရမည်။

၃၄၇ Bennett, 2016.

ဆရာက အတန်းကို တစ်အုပ်စုလျှင် ကျောင်းသား (၅) ဦးပါဝင်သော အုပ်စုငယ်များအဖြစ် ခွဲခြားပေးမည်။ ထိုအုပ်စုများအားလုံးက သင်ယူမှုလုပ်ငန်းတစ်ခုစီတွင် တစ်ပြိုင်နက်တည်း ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြရမည်။

သင်တို့သည် စုပေါင်းလက်ရာ ဉာဏ်ကွန်ပန်းချီ (*Cooperative graffiti*) လုပ်ငန်းနှင့် အစပြု ပြီး စားပွဲဝိုင်း (*Round Table*) ၊ ထို့နောက် အားလုံးတာဝန်ခွဲဝေယူရသောလုပ်ငန်းများ (*Working on Shared Tasks*) နှင့် တွေးမယ်ရေးမယ် ပတ်ချာလည် (*Write Around*) လုပ်ငန်းတို့ကို အစဉ်အတိုင်း ဆောင်ရွက်ကြရမည်။ သင်တို့ဆရာက လိုအပ်သော ရင်းမြစ် ပစ္စည်းများ ထောက်ပံ့ပေးပြီး လိုအပ်သည်များကို ညွှန်ကြားမည်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ သင်ယူမှုလုပ်ငန်းတစ်မျိုးစီသည် (၅) မိနစ် ပတ်ဝန်းကျင်ခန့်သာ ကြာမြင့်သင့်သည်။ သင်တို့ အနေနှင့် ဤလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရင်း အလယ်တန်းကျောင်းစာသင်ခန်း အတွက် ဤလုပ်ငန်းများကို မည်သို့အသုံးပြုနိုင်မည်ကို စဉ်းစားပါ။

အထက်ဖော်ပြပါ သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၄) ခုစလုံး ဆောင်ရွက်ပြီးစီးသွားသည့်အခါ သင်တို့ အုပ်စု အတွင်း (၅ ဦး အုပ်စု) ထိုလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်မှုအပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ်ပါ။ ပေးထား သော မေးခွန်းများကို ပထမတစ်ဦးချင်း စဉ်းစားပြီးနောက် အုပ်စုအတွင်းစုပေါင်းဆွေးနွေး ပါ။

- ဤသင်ယူမှုလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရခြင်းကို သင်မည်သို့ ခံစား ရပါ သနည်း။
- မည်သည့်လုပ်ငန်းကို အကောင်းဆုံး ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သနည်း။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။
- သင်၏ကျောင်းသားများ (အလယ်တန်းကျောင်းသားများ) မည်သည့် လုပ်ငန်း ကို (သို့မဟုတ်) လုပ်ငန်းတစ်ခုခု၏ မည်သည့် အစိတ်အပိုင်းကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲ ပေးမည်နည်း။
- အလယ်တန်းကျောင်းသားများနှင့် ဆီလျော်စေရန်အတွက် သင်က ဤလုပ်ငန်း များကို မည်သို့ အသုံးပြုနိုင်မည်နည်း။

ဤလုပ်ငန်းကို အဆုံးသတ်ရန် သင်တို့ဆရာက သင်တို့အား အတန်းတွင် ပြန်လည်နေရာယူ စေပြီးနောက် မေးခွန်းများ၏ အဖြေများကို တစ်တန်းလုံးဝိုင်းဝန်းဆွေးနွေးစေလိမ့်မည်။

စာသင်ချိန် (၂)

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၂)။ အလယ်တန်းကျောင်းသားများအတွက် ပူးပေါင်းပါဝင် လုပ်ဆောင်သင်ယူမှုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သင်ယူမှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများ ဖန်တီး တည်ဆောက်ခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အလယ်တန်းကျောင်းစာသင်ခန်းတစ်ခုတွင် အသုံးပြုနိုင် မည့် ပူးပေါင်းပါဝင် လုပ်ဆောင်မှု နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု လိုအပ်သော သင်ယူမှုလုပ်ငန်း များကို တည်ဆောက် ဖန်တီးတတ်စေရန် ဖြစ်သည်။

ကျောင်းသား (၆) ဦးစီ ပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားသော ကျောင်းသားအုပ်စုများဖွဲ့ပါ။ ဆဋ္ဌမတန်း အခြေခံပညာသင်ရိုးညွှန်းတမ်းမှ ကြိုက်နှစ်သက်ရာ ဘာသာရပ်၏ သင်ခန်းစာခေါင်းစဉ် တစ်ခုကို ရွေးချယ်ပါ။

သင်ခန်းစာခေါင်းစဉ်အကြောင်းဆွေးနွေးပြီးနောက် ထိုခေါင်းစဉ်ကို သင်ကြားရန် သင်ယူမှု လုပ်ငန်း (၂) ခုကို ဒီဇိုင်းဆွဲပါ။ ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သင်ယူရသော လုပ်ငန်းတစ်ခုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကာ သင်ယူရသော လုပ်ငန်းတစ်ခုတို့အတွက် ဖြစ်သည်။

သင်တို့ရေးဆွဲစဉ်ထားသော အစီအစဉ် (၂) ခု ကို အမည်ပေးကာ ရှင်းလင်းပြသထားသည့် အချက်အလက်များပါဝင်သော ပိုစတာတစ်ခုကို ဖန်တီးပါ။ အုပ်စုတစ်စုစီမှ ပိုစတာတစ်ခုစီကို ဖန်တီးရမည်။ ထို့နောက် အုပ်စုအားလုံးက ၎င်းတို့ပိုစတာများကို စာသင်ခန်းနံရံပတ်လည်၌ ချိတ်ဆွဲပြသထားရမည်။ တစ်တန်းလုံးမှ ကျောင်းသားများက ပြခန်းလှည့်လည်ကြည့်ရှု သင်ယူခြင်းကို ဆောင်ရွက်ကြမည်။ ပိုစတာတစ်ခုစီကို ကြည့်ရှုလေ့လာကြသည့်အခါ ထို ပိုစတာကို ဖန်တီးထားသော အုပ်စုက သူတို့လုပ်ငန်းကို ရှင်းလင်းတင်ပြလိမ့်မည်။

၅.၃.၅။ ပညာရေးနယ်ပယ်တွင် အသုံးပြုသည့် အကောင်းမြင် တတ်မှု/ အပြုသဘောဆောင်မှုကို ဦးစားပေးလေ့လာသော စိတ်ပညာ (Positive Psychology in Education)

မျှော်မှန်းထားသော သင်ယူမှုရလဒ်များ

ဤသင်ခန်းစာကို သင်ယူပြီးချိန်တွင် သင်သည် -

- ပညာရေးနယ်ပယ်တွင် အသုံးပြုသည့် အကောင်းမြင်တတ်မှုကို ဦးစားပေးသော စိတ်ပညာ (Positive psychology) ကို အဓိပ္ပာယ် သတ်မှတ် ဖော်ပြ တတ်မည်။
- သင်တို့လက်ရှိကျွမ်းဝင်ပြီးဖြစ်နေသော ကျောင်းအနေအထားတွင် အကောင်းမြင်တတ်မှုကို ဦးစားပေးလေ့လာသော ပညာရေးဆိုင်ရာ လက်တွေ့ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်မှု အညွှန်းဘောင်ကို မည်သို့ အသုံးပြုနိုင်ကြောင်းကို ဆွေးနွေးတင်ပြတတ်မည်။

စာသင်ချိန် (၁)

အကောင်းမြင်တတ်မှု/ အပြုသဘောဆောင်မှုကို ဦးစားပေးလေ့လာသော စိတ်ပညာဆိုသည် မှာ အဘယ်နည်း။

အကောင်းမြင်တတ်မှု စိတ်ပညာဆိုသည်မှာ လူတို့၏ တွေးခေါ်မှုများ၊ စိတ်ခံစားမှုများနှင့် အပြုအမူများကို သိပ္ပံနည်းကျ လေ့လာသော ချဉ်းကပ်မှုတစ်ခုဖြစ်သည်။ ဤသို့ချဉ်းကပ်မှု ပြုရာတွင် လူတို့၏အားနည်းချက်များ၊ ချွတ်ယွင်းချက်များအစား လူတို့၏အားသာချက်များ အပေါ်၌သာ အလေးထားအာရုံစိုက်သည်။ လူ့ဘဝတွင် အဆိုးကို ပြုပြင်ပေးခြင်း သဘောတရားထက် အကောင်းကို တည်ဆောက်ပေးခြင်း သဘောတရားကို ဦးစားပေး အလေးထားသည်။ လူတန်းစေ့ရန် ပင်ပန်းကြီးစွာ ရုန်းကန်နေရသော ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူတို့၏ ဘဝများ ပြုပြင်နိုင်ရေးကို လုံးလုံးလျားလျား အာရုံစိုက်အလေးထားခြင်းထက် သာမန် လူတန်းစေ့၊ လူစဉ်မီနေနိုင်သူများဘဝကို တိုးတက်မြှင့်မားလာစေရေးအတွက် ဦးတည်သည်။

ဆင်းရဲတွင်း နွံနစ်နေသူများကို ဆွဲတင်နိုင်ရေးသည် ခက်ခဲလှသည့်အတွက် သာမန် လူလတ် တန်းစားတို့၏ ဘဝမြှင့်တင်နိုင်ရေးကိုသာ အဓိကထားအာရုံစိုက်သည့် စိတ်ပညာဆိုင်ရာ ချဉ်းကပ်မှုတစ်ခုဖြစ်သည်။^{၃၄၈}

“လူတို့သည် အဓိပ္ပာယ်ပြည့်စုံကာ အနှစ်သာရပြည့်ဝပြီး မိမိတို့ အလိုရှိရာ ဆန္ဒများနှင့် ပြီးပြည့်စုံသည့် ဘဝများကို ရရှိလိုကြသည်။ အကောင်းဆုံးဆိုသည့်အရာများကို (သို့မဟုတ်) ကောင်းမြတ်သော စိတ်ဓာတ်များကိုလည်း ပျိုးထောင်ကာ စိတ်ကောင်းနှလုံးကောင်း ရှိလို ကြသည်။ ထို့ပြင် ချစ်ခြင်းမေတ္တာအလုပ်အကိုင်နှင့် ကစားခုန်စား (နားနားနေနေ အားလပ်ချိန် အပန်းဖြေလုပ်ငန်း) တို့မှ ရရှိလာသော ဘဝအတွေ့အကြုံတို့ကို ကောင်းမွန်အောင် မြှင့်တင် လိုစိတ်ရှိကြသည်။ လူတို့၌ အဆိုပါ လိုအင်ဆန္ဒများရှိကြသည်ဟူသည့် ယုံကြည်ချက်ပေါ်တွင် အခြေခံကာ အကောင်းမြင်တတ်မှု စိတ်ပညာပေါ်ပေါက်လာရသည်။ အကောင်းမြင်တတ်မှု စိတ်ပညာသည် အထက်ဖော်ပြပါ သဘောတရားများနှင့် ယုံကြည်ချက်ပေါ်တွင် အခြေခံ ပါသည်။”^{၃၄၉}

အကောင်းမြင်တတ်မှုစိတ်ပညာသည် “အစဉ်အလာ/ သမားရိုးကျ စိတ်ပညာကို ပိုမိုပြည့်စုံ စေရန် ထပ်မံ ဖြည့်စွက်ပေးရန်သာ ရည်ရွယ်ပြီး အစဉ်အလာဖြစ်သော စိတ်ပညာကို နေရာမှ ဖယ်ရှားရန် (သို့မဟုတ်) ၎င်းနေရာ၌ အစားထိုးဝင်ရောက်ရန်မရည်ရွယ်ခဲ့ပါ။ အကောင်းမြင် တတ်မှု စိတ်ပညာက အမှားများမည်သို့ ဖြစ်တတ်ပုံနှင့် ချွတ်ယွင်းချက်များမည်သို့ ဖြစ် ပေါ်လာပုံတို့ကို လေ့လာခြင်း၏ အရေးပါပုံကို ငြင်းဆန်ရန် မကြိုးစားခဲ့ပါ။ အမှားများ ဖြစ်ပေါ်ရပုံ အကြောင်းလေ့လာမှုသည် အရေးပါကြောင်းကို လက်ခံပါသည်။ သို့ရာတွင် အကောင်းများ ဖြစ်လာစေရန် အကောင်းများရလာစေရန် အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုများကို ရရှိနိုင် စေရန် မည်သို့မည်ပုံ ဆောင်ရွက်သင့်သည်ဟု သတ်မှတ်ပေးနိုင်ရန်အတွက် သိပ္ပံနည်းကျ နည်းလမ်းများကို အသုံးပြုသင့်သည် ဟုယူဆသည်။ သိပ္ပံနည်းကျနည်းလမ်းများအသုံးပြုပြီး ကောင်းကျိုးမင်္ဂလာအဖြာဖြာကို ရရှိနိုင်စေရေးသတ်မှတ်ပေးနိုင်မှု၏ အရေးပါပုံကို အထူး အလေးထား ဆောင်ရွက်သည်။”^{၃၅၀}

၃၄၈ Peterson, 2008, in Ackerman, 2020.
၃၄၉ Positive Psychology Center. (n.d.).
၃၅၀ Lyubomirsky, 2007

“အကောင်းမြင်တတ်မှု ဦးစားပေးစိတ်ပညာ၏ သဘောတရားတစ်ခုမှာ စိတ်ထိခိုက်မှုများ၊ နာကျင်ခံစားရမှုများကို ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားခဲ့ရသော အသိ/အတွေ့အကြုံများကို အပြုသဘော ဆောင်သော စိတ်ခံစားမှုဆိုင်ရာ အသိပညာများဖြင့် ဖြည့်စွက်ကုစားပေးမည့် နယ်ပယ်သို့ ရောက်ရှိအောင် ပို့ဆောင်ခြင်းဖြင့် စိတ်ခံစားချက်မညီမျှမှုကို ပြုပြင်ပေးရန်ဖြစ်သည်။ အကောင်းမြင်တတ်မှု ဦးစားပေးစိတ်ပညာသည် စိတ်၏ကျန်းမာပျော်ရွှင်မှုဆိုင်ရာ ရင်းမြစ် များဖြစ်သော အကောင်းမြင် တတ်သော ခံစားမှုများ၊ အကောင်းမြင်တတ်သော အတွေ့အကြုံ များ၊ အကောင်းမြင်တတ်သော ပတ်ဝန်းကျင်များ၊ လူသားများ၏ အားသာချက်များနှင့် သီလ သမာဓိစသည့် ရင်းမြစ်များကို လက်ခံကျင့်သုံးဆောင်ရွက်မှုကို ကိုယ်စားပြုသည်။”^{၃၅၁}

အကောင်းမြင်တတ်မှု ဦးစားပေးစိတ်ပညာက အောက်ပါအချက်တို့ကို အလေးပေး ဆောင်ရွက်သည်။

- အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေနိုင်သော အတွေ့အကြုံများ ဥပမာ-ပျော်ရွှင်မှု/ စိတ်ကျေနပ်မှု (happiness) ၊ ကြည်နူးမှု/ အလွန်ပျော်ရွှင်ပီတိဖြစ်မှု (joy)၊ စိတ်ကူးဉာဏ် ကွန်မြူးနိုင်မှု (inspiration) နှင့် ချစ်ခင်တွယ်တာမှု (love)
- အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေနိုင်သော အခြေအနေများနှင့် ပင်ကိုယ်စရိုက်များ (ဉာဉ် များ) ဥပမာ- ကျေးဇူးတင်ခြင်း၊ ကြံ့ကြံ့ခံနိုင်ခြင်း (ခံနိုင်ရည်ရှိခြင်း)နှင့် သနား ဂရုဏာထားခြင်း
- အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေနိုင်သော ဓလေ့ထုံးစံများ၊ လူနေမှုစနစ်များ- ဓလေ့ထုံးစံ တစ်ခုလုံး/ လူနေမှုစနစ်တစ်ခုလုံးတွင် အကောင်းမြင်တတ်လာခြင်း သဘောတရားများကို လက်တွေ့ အသုံးချခြင်းဖြင့် အကျိုးဖြစ်ထွန်းလာခြင်း^{၃၅၂}

အကောင်းမြင်တတ်မှု ဦးစားပေးစိတ်ပညာတွင် အောက်ပါတို့ပါဝင်ကြသည်။

- စရိုက်သဘာဝဆိုင်ရာ အားသာချက်များ (Character strengths)
- အကောင်းမြင်ဝါဒ (Optimism)
- ဘဝကို ကျေနပ်အားရမှု (Life satisfaction)

၃၅၁ Lyubomirsky, 2007.

၃၅၂ Peterson, 2008, in Ackerman, 2019.

- ပျော်ရွှင်မှု၊ စိတ်ကျေနပ်မှု (Happiness)
- ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာကျန်းမာ/ ချမ်းသာမှု (Wellbeing)
- ကျေးဇူးတရား/ ကျေးဇူးသိတတ်မှု (Gratitude)
- သနားကရုဏာထားမှု (Compassion)
- မိမိကိုယ်ကို လေးစားတန်ဖိုးထားမှု (Self - esteem)
- မိမိကိုယ်ကို စိတ်ချယုံကြည်မှု (Self - confidence)
- မျှော်လင့်ချက်ထားမှု (Hope)
- စိတ်ဓာတ်မြင့်တင်မှု (Elevation)

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၁)။ အကောင်းမြင်တတ်မှု (ဦးစားပေး) စိတ်ပညာစကားလုံး ဖွဲ့စည်းမှုပြတိမ်တိုက်/ ရုပ်ပြမှတ်တမ်း

ဤလုပ်ငန်း၏ရည်ရွယ်ချက်မှာ အကောင်းမြင်တတ်မှုစိတ်ပညာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ရှင်းလင်းစွာသိရှိစေရန် ဖြစ်သည်။

ဤလုပ်ငန်းကို တစ်ဦးချင်း လုပ်ငန်းအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရမည်။ အကောင်းမြင်တတ်မှုဆိုင်ရာ စိတ်ပညာထဲတွင် ပါဝင်နေသော စိတ်ကူးများ/ အတွေးအမြင်များကို ဖော်ပြရန်အတွက် စကားလုံး တိမ်တိုက်/ စိတ်ကူးများကို ဖော်ပြသော ရုပ်ပြမှတ်တမ်းတစ်ခုကို ရေးဆွဲရန်ဖြစ်သည်။

စာရွက်လွတ်တစ်ရွက်ပေါ်တွင် အကောင်းမြင်တတ်မှု ဦးစားပေးစိတ်ပညာတွင် ပါဝင်သော အတွေးအမြင်များ စိတ်ကူးများကို စုစည်း၍ တစ်နေရာတည်း၌ တစ်စုတစ်ဝေးတည်း ထင်ရှားစွာ ဖော်ပြရမည်။ ခဲတံ၊ ရောင်စုံခဲတံ၊ ရောင်စုံမြေဖြူတောင့်၊ (ပန်းချီဆွဲခဲတံရောင် အဖျော့)၊ မင်တံများနှင့် အခြား အရောင်ခြယ်ပစ္စည်း အမျိုးမျိုးကို အသုံးပြုနိုင်သည်။ အကောင်းမြင်တတ်မှုဦးစားပေး စိတ်ပညာတွင် ပါဝင်သောအတွေးအမြင်များ (စိတ်ကူးများ) နှင့် အကြောင်းအရာများကို စာသား၊ ရုပ်ပုံ၊ သင်္ကေတများအဖြစ် သရုပ်ဖော်ရေးသား/ ဆွဲသားပေးပါ။

သင်ဆောင်ရွက်ပြီးစီးသွားသည့် အကောင်းမြင်တတ်မှုစိတ်ပညာ ရုပ်ပြမှတ်တမ်းကို သူငယ်ချင်းတစ်ဦးနှင့် မျှဝေပါ။ အကောင်းမြင်တတ်မှုစိတ်ပညာမှ မည်သည့်စိတ်ကူးအတွေးအမြင် (၃) ခု (သို့မဟုတ်) မည်သည့် အကြောင်းအရာ (၃) ခုတို့သည် သင့်အတွက် အရေးကြီးဆုံးဖြစ်သည်ကို ဆွေးနွေးပါ။ ထို့နောက် သင်တို့၏ ဆရာက တစ်တန်းလုံးကို ပြန်လည်စုစည်းစေပြီး ထိုအကြောင်းအရာများကို ဆွေးနွေးစေလိမ့်မည်။

အကောင်းမြင်တတ်မှု ဦးစားပေးစိတ်ပညာ၏ အဓိကထားမှု (Focus of Positive Psychology)

အကောင်းမြင်တတ်မှု ဦးစားပေးစိတ်ပညာကို စိတ်ပညာရှင် Martin Seligman က တည်ဆောက် ထူထောင်ခဲ့သည်။ Martin Seligman က စိတ်ပညာ၏ ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် ပတ်သက်၍ စိတ်ကျေနပ်အားရမှုမရှိ၊ အားမလိုအားမရ မချင့်မရဲဖြစ်ခဲ့သည်။ အကြောင်းမှာ စိတ်ပညာက (စိတ်ပညာရှင်တို့က) အဓိကထား၍ ကိုင်တွယ် ဖြေရှင်းမှုများမှာ အဆိုးဖက်သို့သာ ဦးတည်သော အနိဋ္ဌာရုံပြဿနာများဖြစ်ကြသည်။ ဥပမာအားဖြင့်စိတ်ဒဏ်ရာရခြင်း၊ နာကျင်ခံစားရခြင်း၊ နာကျင်ခြင်းနှင့် စိတ်ဓာတ်ကျခြင်းစသည်တို့ဖြစ်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းက အနိဋ္ဌာရုံ မဟုတ်သောအရာများကို ဦးစားပေးလေ့လာလိုစိတ် ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်။ ၎င်းက အပြုသဘောဆောင်သည့်ပြဿနာများ ဥပမာ - ပျော်ရွှင်မှု၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာကျန်းမာချမ်းသာမှု၊ သာမန်ထက် ထူးခြားအောင်မြင်မှု၊ အားသာချက်/ ထူးခြားစွမ်းဆောင်နိုင်မှုများနှင့် ဖွံ့ဖြိုးထွန်းကားမှု စသည်တို့ကို ပိုမိုအာရုံစိုက် လေ့လာလိုစိတ်ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။^{၃၅}

Seligman က ပါမာ (PERMA) ပုံစံကို တီထွင် တည်ဆောက်ခဲ့သည်။ ပျော်ရွှင်မှုနှင့် ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာကျန်းမာ ချမ်းသာမှုပုံစံ (PERMA) ကို တည်ဆောက်ခဲ့ရာတွင် ထိုပုံစံ၏ အခြေခံအချက် (၅) ခုတို့က လူတို့အား ပျော်ရွှင်ပြီး စိတ်ကျေနပ်ဖွယ် အသုံးဝင်သော အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝသောဘဝများ ရရှိနိုင်စေရေးကို အထောက်အကူပြုနိုင်သည်ဟု Seligman က ယုံကြည်ခဲ့ပါသည်။

၃၅ Ackerman, 2019

ပုံ ၅.၁၂။ PERMA ပုံစံ

PERMA ပုံစံ၃၅၄က ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာကျန်းမာ/ ချမ်းသာခြင်း (သို့မဟုတ်) ကောင်းကျိုး ချမ်းသာခြင်း၏ အခြေခံအချက် (၅) ခုကို အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ပေးထားသည်။

P - အကောင်းမြင်တတ်သော စိတ်ခံစားမှုများ (Positive emotions) ကို ဆိုလိုပါသည်။ အကောင်းမြင်တတ်သော စိတ်ခံစားမှုများကို ရှာဖွေရုံမျှဖြင့် သင်၏ ကောင်းကျိုးချမ်းသာ ရမှုကို ထိရောက်စွာ မြှင့်တင်တွန်းအားပေးမှု မပြုနိုင်သော်လည်း အကောင်းမြင်တတ်မှုကို ရရှိအောင် အတွေ့အကြုံယူခြင်းသည် အရေးပါသော အကြောင်းရင်း တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ကိုယ်စိတ်ကျန်းမာ/ချမ်းသာမှု၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုမှာ ရရှိလာသော အချိန်အခိုက်အတံ့ တစ်ခုတွင် ပျော်ရွှင်စွာ စိတ်ကျေနပ်မှုကို ရအောင်ရှာဖွေလျက် နေထိုင်တတ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဘဝသည် နေတတ်လျှင် ကျေနပ်ဖွယ်ရှိပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ အကောင်းမြင် တတ်သော စိတ်ခံစားချက်များကို အတွေ့အကြုံယူခြင်းနှင့် အချိန်ရခိုက် မိမိကိုယ်ကိုမိမိ ဘဝကို ပျော်ရွှင်စွာနေတတ်ခြင်းသည်လည်း ကောင်းကျိုးချမ်းသာခြင်း၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခု ဖြစ်သည်။

E - စိတ်ရောကိုယ်ပါ မြှုပ်နှံဆောင်ရွက်ခြင်း (Engagement) - ဤကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အချိန် မည်မျှကုန်ဆုံးသွားသည်ကိုပင် အမှတ်မထားမိတော့ဘဲ ကျွန်ုပ်တို့သည်

၃၅၄ PERMA Seligman, 2011 in Ackerman, 2019.

စိတ်ကျေနပ်စရာ ကောင်းပြီး ကျွန်ုပ်တို့လည်း ကျွမ်းကျင်စွာလုပ်ဆောင်နိုင်သော လုပ်ငန်း တစ်စုံတစ်ခုတွင် အာရုံနှစ်မြုပ်နေတတ်ကြသည်။ ဤကဲ့သို့ မိမိတို့ စိတ်ဝင်စားသည့် လုပ်ငန်း တစ်ခုထဲတွင် ကိုယ်ရောစိတ်ပါ မြှုပ်နှံဆောင်ရွက်နေတတ်ခြင်းသည် ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး ကျန်းမာ/ ချမ်းသာမှု အတွက် အရေးကြီးသော အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ သင်လုပ်ကိုင် နေသော အလုပ်တစ်ခုကို အမှန်တကယ် အပြည့်အဝစိတ်ရောက်ကိုယ်ပါ နှစ်မြှုပ်လုပ်ကိုင်မှု မရှိသေးလျှင် သင့်ထံ၌ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာကျန်းမာ ချမ်းသာမှု အသိတရားမဖွံ့ဖြိုးနိုင်ပါ။

R - ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးကောင်းမွန်ခြင်း (Positive Relationship) ကို ဆိုလိုပါသည်။ လူသားများသည် အဖွဲ့အစည်း အပေါင်းအသင်းနှင့် နေထိုင်တတ်သော လူမှုရေး သတ္တဝါများ ဖြစ်ကြသည့်အတွက် ကျွန်ုပ်တို့၏ ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါးကို ကျန်းမာ/ချမ်းသာလာစေရန် အခြား သူများနှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်မှုအပေါ် အမှီပြုရပါသည်။ အခြားသူများနှင့် နက်ရှိုင်းပြီး အဓိပ္ပာယ် ပြည့်ဝသော ဆက်ဆံရေးများ ရှိထားခြင်းက ကျွန်ုပ်တို့၏ ကောင်းကျိုးချမ်းသာရရှိ မှုအတွက် အရေးပါသည်။

M - အဓိပ္ပာယ်ရှိသော ဘဝကို တည်ဆောက်ခြင်း (Meaning) ကိုဆိုလိုသည်။ အစစအရာရာ ပြည့်စုံ၍ အချိန်ပြည့် နီးပါး အလွန်ပျော်ရွှင်နေသူတစ်ဦးပင်ဖြစ်ပါစေ။ သူတို့ဘဝ၌ အဓိပ္ပာယ် ရှာမတွေ့ခဲ့လျှင် ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ကျန်းမာချမ်းသာမှုဆိုသည့် အသိတရားကို ရရှိနိုင်မည် မဟုတ်ချေ။ ကျွန်ုပ်တို့၏ ကိုယ်ကျိုးစီးပွား ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင်၏ ကောင်းကျိုးချမ်းသာထက် ပိုမိုကြီးမားသော ပိုမိုအရေးပါသော အခြား တစ်စုံတစ်ခု၌ ကိုယ်ရောစိတ်ပါ မြှုပ်နှံ၍ ဆောင်ရွက်ကြသည့်အခါ ကျွန်ုပ်တို့သည် အဓိပ္ပာယ်ရှိမှုကို ခံစားသိရှိလာရသည်။ ထိုသို့ အဓိပ္ပာယ်သိလာမှုသည် မည်သည့် အရာနှင့်မျှ အစားထိုးလဲလှယ်၍ မရနိုင်အောင် တန်ဖိုး ရှိသည်။

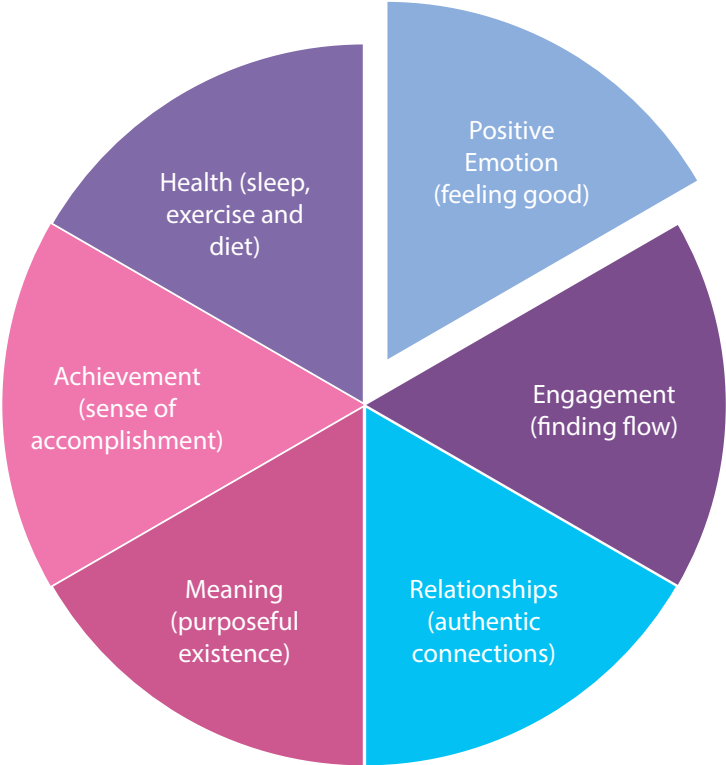
A - Achievement အထမြောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း(Accomplishment)/ တစ်စုံတစ်ခု ဆောင်ရွက်ရာ၌ အောင်မြင်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ကြီးပွားအောင်မြင်လိုစိတ် (Accomplishment/Achievement) ကို ဆိုလိုပါသည်။ လုပ်ငန်းတစ်ခု ဆောင်ရွက်ရာတွင် အောင်မြင်နေလျှင် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကြီးပွားချမ်းသာလာကြ သည်။ အောင်မြင်ပျော်ရွှင်လာ ကြသည်။ ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်များကို ရရှိလာပြီး လူနေမှုဘဝများလည်း ပိုမို ကောင်းမွန် လာကြသည်။ လုပ်ငန်းကို အထမြောက်အောင် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ရန်နှင့် မိမိတို့ ရည်မှန်းချက်ကို အရယူရန် ကျွန်ုပ်တို့ ၏ စိတ်တွင်းမှ စေ့ဆော်နေသော တွန်းအား (drive)

သာ မရှိခဲ့လျှင် စစ်မှန်သောကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာကျန်းမာ ချမ်းသာမှု ဉာဏ်စမ်းပဟေဠိထဲမှ အရေးပါသော အစိတ်အပိုင်းတစ်ခု ပျောက်ဆုံးနေမည်ဖြစ်သည်။

ဤအခြေခံအချက် (၅) ချက်က ကျောင်းသားများအား ကြံ့ကြံ့ခံနိုင်စွမ်း တည်ဆောက်ရာတွင် နှင့် လူမှုရေးနှင့်စိတ်ခံစားချက်ဆိုင်ရာကျွမ်းကျင်မှုများ ဖွံ့ဖြိုးစေရာတွင် အထောက်အကူပြု နိုင်သည်။ အကောင်းမြင်တတ်မှုကို ဦးစားပေးသော စာသင်ခန်းများတွင် အထက်ဖော်ပြပါ အခြေခံအချက် (၅) ချက်ကို အစဉ်အလာဖြစ်သော သင်ကြားမှု သင်ယူမှုဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင် မှုများနှင့် အတူယှဉ်တွဲ သင်ကြားပေးကြသည်။

PERMA ပုံစံ

PERMA ပုံစံ၏ ဆဋ္ဌမမြောက်ရှုထောင့် (အခြေခံကျသော အရေးကြီးသည့် ဆဋ္ဌမအချက်) ဖြစ် သည့် - ကျန်းမာရေး (ပြည့်စုံကောင်းမွန်မှု) ကို ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် ထပ်မံ ထည့်သွင်းခဲ့သည်။ ကျန်းမာရေးတွင် အိပ်စက်နားနေမှု၊ ကိုယ်ကာယလှုပ်ရှားမှု လေ့ကျင့်ခန်းများနှင့် အစာအာဟာရ စသည့် အချက်များ ပါဝင်ကြသည်။ ပုံ (၅.၁၃) ကိုကြည့်ပါ။

ပုံ ၅.၁၃။ PERMAH ပုံစံ - “ကျန်းမာရေး” ပါဝင်လာသည်။

ဩစတြေးလျနိုင်ငံ New South Wals ပြည်နယ်မှ Wimalee အထက်တန်းကျောင်း၃၅၅က PERMAH ပုံစံကို လက်ခံကျင့်သုံးပြီး အကောင်းမြင်တတ်မှု ပညာရေးစီမံကိန်းအတွက် အသုံးပြုခဲ့သည်။

လေးထောင့်ကွက် ၅.၄။ ဩစတြေးလျနိုင်ငံ အထက်တန်းကျောင်းပုံစံ

P အကောင်းမြင် တတ်သောစိတ် ခံစားမှုများ	E စိတ်ရောကိုယ်ပါ မြှုပ်နှံဆောင်ရွက် ခြင်း	R ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံရေး ကောင်းမွန် ခြင်း	M အဓိပ္ပာယ်ရှိသော ဘဝကို တည်ဆောက် ခြင်း	A အထမြောက် အောင်ဆောင် ရွက်နိုင်ခြင်း	H ကျန်းမာရေး ပြည့်စုံ ကောင်းမွန်ခြင်း
အကျိုးဖြစ်ထွန်း စေနိုင်မည့် ကျောင်း ယဉ်ကျေးမှု ဗိုလ်ကျစိုးမိုးမှု အချင်းချင်း အနိုင်ကျင့်မှု တားဆီးရေး နည်းဗျူဟာများ အတန်းအလိုက် လုပ်ငန်းများ အချင်းချင်းကူညီ ရိုင်းပင်းသူများ သင်ရိုးအတွင်း လိုအပ်ချက် အလိုက်ပြောင်းလဲ လုပ်ဆောင်ခြင်း	အိမ်စာ လုပ်ရန် သီးသန့် နေရာ အချင်းချင်း ဖတ်ပြ ခြင်း (စာပြပေး ခြင်း) စီမံချက် အခြေပြု သင်ယူခြင်း သင်ကြားမှု ချဉ်းကပ် နည်း လမ်းများ စုံလင် ဝေဆာ စွာ အသုံးပြု ခြင်း နည်းပညာ အထောက်အပံ့ရှိ ခြင်း လေ့လာ သင်ယူ ရာ၌ ကျွမ်းကျင် ရန် အတွက် နီးနှော ဖလှယ်ပွဲ များ သင်ရိုးပြင်ပ ဖွံ့ဖြိုး ရေးလုပ်ငန်းများ	မိဘ - ဆရာ တွေ့ဆုံပွဲ ညများ လေ့လာ ရေး ခရီးစဉ်များ အုပ်စု လုပ်ငန်း များ စခန်းချ သင်ယူ ခြင်း အထူး ဆောင် ရွက်ချက် ရက်သတ္တပတ် အထူးပွဲလမ်း ကျင်းပမှု အခမ်း အနား များ	စီမံချက် အခြေပြု သင်ယူခြင်း အမှန်တကယ် ဆောင်ရွက် ရမည့် လုပ်ငန်းများ ခေါင်းဆောင် မှု ဆိုင်ရာ စီမံကိန်း ကျွမ်းကျင်မှု အခြေပြု သင်တန်းများ ပြိုင်ပွဲများ ရပ်ရွာလူထုပွဲလမ်း အခမ်းအနား များ ပရဟိတ လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက် မှု များ	ကြီးပွား တိုးတက် အောင်မြင် လို သော စိတ်နေ စိတ်ထား တုံ့ပြန် အကြံပြု ချက်ပံ့ပိုးခြင်း သင်ယူနေစဉ် စစ်ဆေး အကဲ ဖြတ်ခြင်း အသိအမှတ် ပြု ပေးခြင်း ချီးကျူး ခြင်း ကျောင်း၌ ကျင်းပ သော ပွဲလမ်း များ ကျွမ်းကျင်မှု အခြေပြု လုပ်ငန်း များ ကျောင်းသား ခေါင်းဆောင်မှု လုပ်ငန်း များ	ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှု အစီအစဉ်များ အားကစားပွဲ ကစားခန်း စားပွဲ များ ဘေးကင်း လုံခြုံမှု ဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်း များ ရေကူး သင်တန်း ပြဿနာ ကလေး များ အတွက် အတိုင်ပင်ခံ အကြံပေး သူများ အထူးစီမံကိန်း များ ကျန်မာရေး ပညာသင်ရိုး

၃၅၅ Winmalee High School, n.d.

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၂)။ မြန်မာနိုင်ငံအလယ်တန်းကျောင်းများတွင် PERMAH ပုံစံကို လက်တွေ့ အသုံးပြုခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ PERMAH ပုံစံ အကြောင်း နားလည်မှု ပိုမို ကျစ်လစ်ခိုင်မာ လာစေရန် ဖြစ်သည်။

ဤလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ရန် ကျောင်းသား (၆) ဦးစီပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားသော ကျောင်းသား အုပ်စုများနှင့် ဆောင်ရွက်ရမည်။ အုပ်စုတစ်စုစီမှ ကျောင်းသားတစ်ဦးစီသည် PERMAH ပုံစံ ထဲမှ အခြေခံကျအရေးပါသော အချက်တစ်ခုစီကို လေ့လာရမည်။

- အကောင်းမြင်တတ်သော စိတ်ခံစားမှုများ
- စိတ်ရောကိုယ်ပါ မြှုပ်နှံဆောင်ရွက်ခြင်း
- ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး ကောင်းမွန်ခြင်း
- အဓိပ္ပာယ်ရှိသော ဘဝကို တည်ဆောက်ခြင်း
- အထမြောက်အောင်ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း
- ကျန်းမာရေး ပြည့်စုံကောင်းမွန်ခြင်း

ပထမဦးစွာ PERMAH ပုံစံထဲမှ အခြေခံကျသော အချက်များ (သဘောတရားများ) ကို မြန်မာ့ပညာရေးနယ်ပယ် ဆက်စပ်အခြေအနေအရပ်ရပ်တို့နှင့် ဆက်စပ်ချင့်ချိန်၍ ရှင်းလင်း ပြရမည်။ ဥပမာ - မြန်မာနိုင်ငံပညာရေးဆိုင်ရာ ဆက်စပ်အခြေအနေများတွင် အကောင်းမြင် တတ်သော စိတ်ခံစားချက်များသည် မည်သို့ ပုံစံအဓိပ္ပာယ်ပေါက်မည်ကို ရှင်းပြရမည်။ ထို သဘောတရားအရ အမြဲတမ်းပျော်ရွှင်မှု ယဉ်ကျေးချိုသာမှု ရှိရမည်ဟု ဆိုလိုပါသလား စသည် တို့ကို ရှင်းလင်းပြရမည်။

သင်၏အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ချက်ကို သင်၏အုပ်စုနှင့် မျှဝေပြီးနောက် မြန်မာနိုင်ငံမှ အလယ်တန်း ကျောင်းများတွင် တွေ့ရှိနိုင်မည့် PERMAH သဘောတရားကို ပြသသည့် ဇယား (၅.၁၁) တွင် ထည့်သွင်းရေးသားပါ။

ထို့နောက်ကျောင်းသားတစ်ဦးစီက တစ်လှည့်စီ ဉာဏ်ဖွင့်ဆွေးနွေးမှုကို ဦးဆောင်ရမည်။ မြန်မာနိုင်ငံမှ အလယ်တန်းကျောင်းများတွင် သူတို့ရရှိထားသော သဘောတရားအသီးသီး တို့ကို လက်တွေ့ကျကျ မည်သို့ အသုံးပြုနိုင်မည်နည်းကို ဉာဏ်ဖွင့်ဆွေးနွေးရမည်။ တစ်ကြိမ် ဉာဏ်ဖွင့်ဆွေးနွေးပြီးတိုင်း ရရှိလာသော ဥပမာ အသီးသီးတို့အထဲမှ ဥပမာ (၅) ခု ကိုရွေးချယ် ပြီး ဇယား (၅.၁၁) တွင် ရေးသားပါ။ သင်တို့ဆရာက ဤလုပ်ငန်းကိုဆွေးနွေးရန် အတန်းကို မူလပုံစံပြန်လည် ဖွဲ့စည်းပေးမည်။

ဇယား ၅.၁၁။ မြန်မာနိုင်ငံ အလယ်တန်းကျောင်းများတွင် တွေ့မြင်နိုင်မည့် PERMAH သဘောတရား

	P	E	R	M	A	H
	အကောင်းမြင် တတ်သော စိတ်ခံစားမှု များ	စိတ်ရောကိုယ် ပါမြှုပ်နှံ ဆောင်ရွက် ခြင်း	ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံရေး ကောင်းမွန် ခြင်း	အဓိပ္ပာယ်ရှိ သော ဘဝကို တည်ဆောက် ခြင်း	အထမြောက် အောင် ဆောင်ရွက် နိုင်ခြင်း	ကျန်းမာရေး ပြည့်စုံ ကောင်းမွန် ခြင်း
အဓိပ္ပာယ် သတ်မှတ်ချက်						
မြန်မာနိုင်ငံ အလယ်တန်း ကျောင်းများ တွင် တွေ့ရှိနိုင် သည့်ဥပမာ များ						

မိဘများ၊ ကျောင်းများနှင့် အကောင်းမြင်တတ်မှု သဘောတရားအသုံးပြုသည့် ပညာရေး

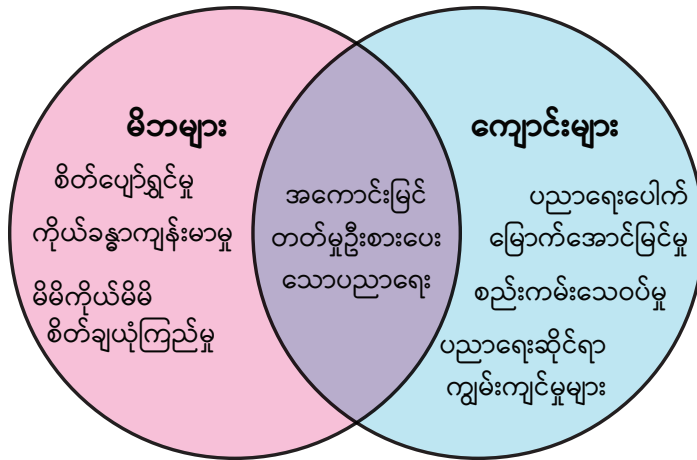
မိဘများက ၎င်းတို့ ကလေးများအတွက် ပညာသင်ကြားရာမှ ရရှိလာမည်ဟု ထင်မှတ်ထားသော ပညာရေး ရည်မှန်းချက်များနှင့် ကျောင်းများက အမှန်တကယ် သင်ကြားပေးနိုင်မှုများ အကြား၌ ကွာဟချက် (ကွက်လပ်) တစ်ခုရှိရာ ထိုကွာဟချက်ကို အကောင်းမြင်တတ်မှု သဘောတရား အသုံးပြုသည့် ပညာရေးက ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်သည်။^{၃၅၆}

ကျောင်းသားမိဘများက သူတို့ကလေးများ၏ ပညာရေး အတွက် ရရှိရန်မျှော်မှန်းထားချက်များတွင် ကလေးများ၏ စိတ်ပျော်ရွှင်မှု၊ ကိုယ်ခန္ဓာကျန်းမာမှု၊ မိမိကိုယ်မိမိ စိတ်ချယုံကြည်မှုနှင့် စိတ်ကျန်းမာရေး ပြည့်စုံမှု (စိတ်ဓာတ်ခိုင်မာရင့်ကျက်မှု) တို့ပါဝင်သည်။ ကျောင်းများကမူ ပညာရေးပေါက်မြောက် အောင်မြင်မှု၊ စည်းကမ်းသေဝပ်မှု နှင့် ပညာရေးဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများကိုသာ အဓိကထား၍ ထိထိမိမိ အာရုံစိုက် ဆောင်ရွက်ကြသည်။^{၃၅၇}

သို့ရာတွင် အကောင်းမြင်တတ်မှုဦးစားပေးသော ပညာရေးဆိုင်ရာချဉ်းကပ်မှု ကျင့်သုံးသော ကျောင်းများက ပညာရေးပေါက်မြောက်အောင်မြင်မှု၊ အထမြောက်အောင် ဆောင်ရွက်တတ်မှု ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာကျန်းမာချမ်းသာမှုနှင့် စိတ်ကျန်းမာရေးပြည့်စုံမှုတို့ကို အဓိကထား အာရုံစိုက်ပါသည်။ မိဘများ၏ ရည်မှန်းချက်များနှင့် ကျောင်း၏ ရည်မှန်းချက်ကို ပုံ (၅.၁၄) ၃၅^၈တွင် ဖော်ပြထားသည်။ ထိုရည်မှန်းချက်များ မည်သို့ ပေါင်းဆုံကာ အကောင်းမြင်တတ်မှု သဘောတရားသုံး ပညာရေး ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို တွေ့မြင်နိုင်သည်။

ပညာရေးဆိုင်ရာ ဆက်စပ်အခြေအနေဝန်းကျင်တွင် ကျောင်းသားများအား အကောင်းမြင်တတ်မှု စိတ်ပညာသဘောတရားကိုအသုံးပြုသည့် ပညာရေးဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများ သင်ကြားပေးနိုင်ရန် ဆရာများက ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာကျန်းမာ/ ချမ်းသာမှု၏ မျက်နှာစာ (၅) ခု (Five Facets of well being) ကို အသုံးပြုကြသည်။

၃၅၆ Seligman, 2009 in Selva, 2020.
၃၅၇ Selva, 2020.
၃၅၈ Selva, 2020.

ပုံ ၅.၁၄။ အကောင်းမြင်တတ်မှုဦးစားပေးသော ပညာရေးဆိုင်ရာ ချဉ်းကပ်မှုတွင် မိဘများနှင့် ကျောင်း၏ ဦးတည်ချက်

အကောင်းမြင်တတ်မှု စိတ်ပညာ သဘောတရားသုံး ပညာရေးတွင် ပါဝင်သော နည်းဗျူဟာ အချို့တို့မှာ -

- ကျောင်းသားတစ်ဦးစီအတွက် စိတ်ပျော်ရွှင်မှုရင်းမြစ်များကို ရှာဖွေသတ်မှတ် ဖော်ထုတ်ခြင်း
- ကျေးဇူးတရားကို ဖော်ပြခြင်း
- စိတ်ခံစားချက်အမျိုးမျိုးတို့ကို လှုပ်ရှားမှု၊ ပန်းချီရုပ်ပုံ၊ စကားအသွားအလာ လေယူလေသိမ်း၊ ပြဇာတ်စာသားများနှင့် မျက်နှာအမူအရာ အရိပ်အကဲများကို ဖော်ပြခြင်း
- ပျော်ရွှင်ဖွယ် မှတ်တရများ ဖော်ပြခြင်း။^{၃၅၉}

အကောင်းမြင်တတ်မှု ပညာရေးသဘောတရားသည် (၁၉၇၀) ကာလအတွင်းက ခေတ်စား ခဲ့သော မိမိကိုယ်မိမိ အလေးထားတန်ဖိုးထားမှုဆိုင်ရာ ပညာရေးတွင် အမြစ်တွယ်ကာ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်။ ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်များတွင် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှု

၃၅၉ Shoshani & Sloane, 2017, in Selva, 2020.

စီမံကိန်းများ ပေါ်ထွက်လာပြန်ကာ သက္ကရာဇ် ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်များအစောပိုင်းတွင် စိတ်ဓာတ် ကြံ့ကြံ့ခံနိုင်ရေး စီမံကိန်း ပေါ်ပေါက်လာပြန်သည်။^{၃၆၀} ကျောင်းသားများထံ၌ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အလိုမကျသည့် ဝေဒနာများ (mental illness) နှင့် စိတ်အကျဉ်းအကြပ်ဖြစ်မှုများ (psychological distress) ပိုမိုတိုးပွားလာနေခြင်းနှင့် ထိုအချက်ကို ကြိုတင်၍ အလေးထား ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်လာခြင်းတို့ကြောင့် အကောင်းမြင်တတ်မှုပညာရေး သဘောတရား သည် ပိုမိုခေတ်စားလာခဲ့သည်။

ယခုအခါ ကျောင်းများသည် ၎င်းတို့၏ အခန်းကဏ္ဍမှာ ကျောင်းသားများအား ပညာသင်ကြား ပေးမှုတစ်ခုတည်းနှင့် မလုံလောက်တော့ဘဲ ထိုကဏ္ဍကို ကျော်လွန်ပြီး ကျောင်းသားများ၏ ကာယ၊ ဉာဏ၊ စိတ်ခံစားချက် ဖွံ့ဖြိုးရေး စသည်တို့ ဘက်စုံပြည့်ဝမှုကို ဦးတည်သည့် ဘက်စုံ ဖွံ့ဖြိုးသော ကလေး အဖြစ်သို့ရောက်ရှိအောင် ပညာပေးရမည် ဖြစ်ကြောင်း သိရှိနားလည် လာကြသည်။ ထို့ကြောင့် ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာကျန်းမာ ချမ်းသာရေးဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများကို သင်ကြားပေးခြင်းသည် ကျောင်းသင်ရိုးညွှန်းတမ်းများတွင် ပိုမို၍ အရေးပါလာသည်။^{၃၆၁}

စာသင်ချိန် (၂)

အကောင်းမြင်တတ်မှုဦးစားပေး ပညာရေးဆိုင်ရာ လက်တွေ့ကျင့်သုံးမှုများအညွှန်းဘောင်

PERMAH ပုံစံပေါ် အခြေခံကာ Noble နှင့် McGrath ပညာရှင်နှစ်ဦးတို့က အကောင်းမြင် တတ်မှု ဦးစားပေး ပညာရေးဆိုင်ရာ လက်တွေ့ကျင့်သုံးမှုများ အညွှန်းဘောင် (The Positive Educational Practices Framework) ကို ၂၀၀၈ ခုနှစ်တွင် တည်ဆောက်ခဲ့ကြသည်။ ထို အညွှန်းဘောင်တွင် အခြေခံအုတ်မြစ် (၅) ဆင့် ရှိသည်။ ၎င်းတို့မှာ လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံ ရေးနှင့် စိတ်ခံစားမှုဆိုင်ရာ တက်ကျွမ်းမှု၊ အကောင်းမြင်တတ်သောစိတ်ခံစားမှုများ၊ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးကောင်းမွန်မှု၊ အားသာချက်များမှ တစ်ဆင့် စိတ်ရောကိုယ်ပါ မြှုပ်နှံ ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ဘဝအဓိပ္ပာယ်နှင့် ရည်ရွယ်ချက်ပြည့်ဝမှုဆိုင်ရာ အသိတရားရှိခြင်းတို့ ဖြစ်ကြသည်။ ၎င်းတို့ကို ဇယား (၅.၁၂) တွင် ဖော်ပြထားသည်။^{၃၆၂}

^{၃၆၀} McGrath, 2009 in Green, Oades & Robinson, 2011.
^{၃၆၁} Green, Oades & Robinson, 2011.
^{၃၆၂} Duchesne & McMaugh, 2016, pp. 277 - 278

ဇယား ၅.၁၂။ Noble နှင့် McGrath တို့၏ အကောင်းမြင်တတ်မှု ဦးစားပေး ပညာရေးဆိုင်ရာ လက်တွေ့ ကျင့်သုံးမှုများ အညွှန်းတော်

အခြေခံအုတ်မြစ်	ကျွမ်းကျင်မှု (ကိရိယာ) အစုံ	ဥပမာများ
ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှုနှင့် စိတ်ခံစားမှုဆိုင်ရာ တတ်ကျွမ်းမှု (Social and Emotional Competency)	လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးကို အားပေးသော တန်ဖိုးများ (Prosocial values)	လေးစားမှု၊ ပူးတွဲပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု၊ သည်းခံနိုင်စွမ်းရှိမှု၊ သနားကရုဏာထားမှု
	ကြံ့ကြံ့ခံနိုင်ရည်ရှိခြင်း(စိတ်ဓာတ် ကြံ့ခိုင်ခြင်း) (Resilience)	အကောင်းမြင်တွေးခေါ်တတ်မှု၊ အထောက်အကူရှာဖွေမှု၊ ဟာသဉာဏ်ကို ဆီလျော်စွာ အသုံးပြုတတ်မှု (စိတ်ညစ်စရာကို ရယ်ရွှင်စရာ အဖြစ် တွေးခေါ်တတ်မှု)
	ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး ကျွမ်းကျင်မှုများ (social skills)	ရင်းမြစ်များကို မျှဝေသုံးစွဲတတ်မှု “ပူးပေါင်း ပါဝင် လုပ်ဆောင်မှု၊ သဘောထား ညီညွတ်ကြောင်းကို လေးစားစွာ ဖော်ပြတတ်မှု (သဘောထားကွဲလွဲမှုကို ယဉ်ကျေးစွာ ပြောပြတတ်မှု) စေ့စပ်ညှိနှိုင်း တတ်မှု၊ ပဋိပက္ခ / ဝိရောဓိများကို ဖြေရှင်းတတ်မှု
	စိတ်ခံစားမှုများအကြောင်း နားလည် တတ်ကျွမ်းမှုများ/ ကျွမ်းကျင်မှုများ (Emotional Literacy skills)	မိမိ၏ကိုယ်ပိုင် စိတ်လှုပ်ရှား/ ခံစားမှုများနှင့် သူတစ်ပါးတို့၏ စိတ်လှုပ်ရှား/ ခံစားမှုများကို နားလည်သဘောပေါက် ခြင်းနှင့် ယင်းတို့ကို နိုင်နိုင်စွာ ထိန်းသိမ်းထားနိုင်မှု
	လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးစီ၏ မျှော်မှန်းချက် အလိုက် အောင်မြင်မှုရရှိစေနိုင်သည့် ကျွမ်းကျင်မှုများ (ကိုယ်ရည် ကိုယ်သွေး ကျွမ်းကျင်မှုများ) (Personal Achievement Skills)	မိမိ၏ကိုယ်ပိုင်အားသာချက်များနှင့် အား နည်းချက်များကိုသိရှိမှု၊ မိမိ စဉ်းစား တွေး ခေါ်မှုကို မှန်/မမှန်ပြန်လည်စဉ်းစား ဆင်ခြင် တတ်မှု (metacognition)၊ ရည်မှန်းချက် များ ချမှတ် ဆောင်ရွက်တတ်မှု ဘဝကို စီမံကိန်းချ တည်ဆောက်တတ်မှုနှင့် စီမံကိန်း အတိုင်း စွဲမြဲစွာ လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု

၃၆၃ Noble & McGrath, 2008.

အခြေခံအုတ်မြစ်	ကျွမ်းကျင်မှု (ကိရိယာ) အစုံ	ဥပမာများ
အကောင်းမြင်တတ်သော စိတ်ခံစားမှုများ (Positive Emotions)	ပိုင်ဆိုင်လိုမှု၊ ပိုင်ဆိုင်ခံရသူဖြစ် လိုမှု၊ သံယောဇဉ် (နှောင်ဖွဲ့မှု ဆိုင်ရာ)ခံစားချက်များ (Feelings of belonging)	ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်ကာ သင်ယူရသော နည်းဗျူဟာများ၊ မိတ်ဆွေဖွဲ့ခြင်း အစီအစဉ်များနှင့် အချင်းချင်းစာပြပေးမှု
	ဘေးကင်းလုံခြုံစိတ်ချရသည်ဟု ခံစားချက်များ (Feeling of safety)	ဗိုလ်ကျစိုးမိုးမှုနှင့် အနိုင်ကျင့်မှုများကို တားမြစ်ဟန့်တားမှု၊ အပြုအမူထိန်းသိမ်းပဲ့ ပြင်မှုဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များထားရှိမှု
	ကျေနပ်အားရမှု၊ စိတ်ဓာတ်ပြတ်သား မှုနှင့် ဂုဏ်ယူတတ်မှု (Feelings of satisfaction, affirmation and pride)	အောင်ပွဲခံမှု၊အခမ်းအနားကျင်းပမှု၊ အထိမ်း အမှတ်ပွဲ ကျင်းပမှု
	စိတ်တက်ကြွလှုပ်ရှားမှုနှင့် ပျော်ရွှင်ကြည်နူးမှု ခံစားချက်များ (Feeling of excitement and enjoyment)	သင်ယူမှုနှင့် ပျော်ရွှင်မှုအတွက် ကစားနည်း များကိုအသုံးပြုမှု
	ကျောင်း၏အောင်မြင်မှုအကြောင်း အကောင်းမြင်တတ်သော စိတ်ခံစားချက်များ (Feeling of optimism about school success)	အကောင်းမြင်တွေ့တော စဉ်းစားတတ်စေ ရန် ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သင်ကြားပေးမှု၊ ကျောင်းသားတို့အား ကောင်းသည့် အချက်၊ ကောင်းသည့် နေရာ၊ ကောင်းသည့် ဘက်မှ ရှုမြင်သုံးသပ်တတ်စေရန် သူတို့၏ အာရုံစိုက်မှုကို အကောင်းဘက်သို့ ဦးတည်စေရေး အလေးထား ဆောင်ရွက်ပေးမှု၊ အောင်မြင်မှုကို အရည်အချင်းကြောင့် ဆို သည်ထက် ကြိုးပမ်းမှုကြောင့် ဟု ယူဆမှု
ကောင်းမွန်သော ပေါင်း သင်း ဆက်ဆံမှုများ (Positive Relationship)	ကျောင်းသားအချင်းချင်း ပေါင်း သင်း ဆက်ဆံရေး ကောင်းမွန်မှု (Positive Peer Relationship)	ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်ကာ သင်ယူမှု၊ အတန်းတွင်းစည်းဝေးပွဲ ကျင်းပမှု၊ ကျောင်း သားအချင်းချင်း ကူညီရိုင်းပင်းမှု အစီအစဉ်များထားရှိမှု
	ဆရာနှင့် ကျောင်းသား(များ) အကြား ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး ကောင်းမွန်မှု (Positive teacher - student relationships)	သင်၏ကျောင်းသားများအကြောင်းကို စိတ်ဝင်စားပါ။ ထိရောက်သော အတန်းကိုင် ပညာကို သုံးပါ။ ကျောင်းသားများနှင့် တွေ့ထိ ဆက်ဆံချိန် အလုံအလောက် ပံ့ပိုးပေးပါ။ စာသင်ချိန် ပြင်ပ၌လည်း တွေ့ထိ ဆက်ဆံနိုင်အောင် ဆောင်ရွက်ပါ။
ကျောင်းသားများ၏ အားသာချက်များကို အသုံးပြု၍ သင်ယူမှု၌ စိတ်ပါဝင်စား လာအောင် ဆွဲဆောင်မှု (Engagement through strengths)	ကျောင်းသားတစ်ဦးစီ၏ သင်ယူမှု ဆိုင်ရာ အားသာချက်များနှင့် စာရိတ္တဆိုင်ရာ အားသာချက်များ ကို ဖော်ထုတ်သတ်မှတ်တတ်မှု	ကျောင်းသားများအား ၎င်းတို့၏ အားသာ ချက်များကို ပိုမိုဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်လာစေရန် နှင့် အားနည်းချက်များကို ကောင်းမွန်လာ အောင် ပြုပြင်နိုင်စေရန် အထောက်အပံ့ ဖြစ်စေမည့် အခွင့်အလမ်းများပံ့ပိုးပေးမှု
ဘဝ၏ အဓိပ္ပာယ်နှင့် ရည်ရွယ်ချက်ကို ဆင်ခြင်တတ်သော အသိတရား ရှိမှု (A sense of Meaning and Purpose)	ကျောင်းသားများ၌ ရှိခဲ့ဖူးသည့် ဘဝအတွေ့အကြုံများနှင့် ဆီ လျော် ညီညွတ်သော သင်ရိုးညွှန်း တမ်းထားရှိမှု	ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်းအကြောင်းကို လေ့လာ သော စီမံချက်များ၊ ငယ်ရွယ်သော ကျောင်း သားများအတွက် သင်ယူမှုရှင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ပေးမှု၊ မဖွံ့ဖြိုးသေးသော ဒေသများသို့ သွားရောက်ကာ အလုပ်လုပ်ကိုင်မှု

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၃)။ အကောင်းမြင်တတ်မှု ဦးစားပေးသော ပညာရေးဆိုင်ရာ လက်တွေ့ကျင့်သုံးမှု အညွှန်းဘောင် ဖြတ်ဆက်လုပ်ငန်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အကောင်းမြင်တတ်မှုဦးစားပေးသော ပညာရေးဆိုင်ရာ လက်တွေ့ကျင့်သုံးမှု အညွှန်းဘောင်အကြောင်း နားလည်သဘောပေါက်မှုကို ရင်းနှီးကျွမ်းဝင် ပြီးသား ကျောင်းအခြေအနေတစ်ခုတွင် အသုံးပြုနိုင်သည့် နည်းဗျူဟာများရေးဆွဲပြုစုမှုတွင် အသုံးပြုတတ် စေရန်ဖြစ်သည်။

ဤလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ရန် ကျောင်းသား (၅) ဦးကို တစ်စုဖွဲ့ထားသော အုပ်စုများရှိရမည်။ ၎င်းအုပ်စုများကို ဌာနေအုပ်စုများဟု ခေါ်ဆိုမည်။ ဇယား (၅.၁၂) အပေါ် သင်၏ နားလည် သဘောပေါက်မှုကို ရှင်းလင်းစေရန် “အကောင်းမြင်တတ်မှုဦးစားပေး ပညာရေးဆိုင်ရာ လက်တွေ့ကျင့်သုံးမှု အညွှန်းဘောင်”ကို ဆွေးနွေးခြင်းဖြင့် လုပ်ငန်းစတင်မည်။

အုပ်စုတစ်စုစီမှ အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးစီက ထိုအညွှန်းဘောင်ထဲမှ အခြေခံအုတ်မြစ်တစ်ခုစီကို ရွေးချယ်ကာ ထိုအခြေခံ အချက်များကို ကိုယ်စားပြုရမည်။ ၎င်းတို့မှာ -

- ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှုနှင့် စိတ်ခံစားမှုဆိုင်ရာ တတ်ကျွမ်းမှု
- အကောင်းမြင်တတ်သော စိတ်ခံစားမှုများ
- ကောင်းမွန်သော ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှု
- ကျောင်းသားများ၏ အားသာချက်များကို အသုံးပြု၍ သင်ယူမှု၌ စိတ်ပါဝင်စားလာအောင် ဆွဲဆောင်မှု (သို့မဟုတ်)
- ဘဝ၏အဓိပ္ပာယ်နှင့်ရည်ရွယ်ချက်ကို ဆင်ခြင်တတ်သော အသိတရားရှိမှု

သင်တို့ဆရာက အုပ်စုတစ်စုစီမှ “ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှုနှင့် စိတ်ခံစားမှုဆိုင်ရာ တတ်ကျွမ်း မှု” ကို ကိုယ်စားပြုသော ကိုယ်စားလှယ်များအားလုံးကို စုပေါင်း၍ အုပ်စုသစ် တစ်စုဖွဲ့စေ မည်။ “အကောင်းမြင်တတ်သော စိတ်ခံစားမှုများ” ကို ကိုယ်စားပြုသူများအားလုံးအုပ်စု၊ “ကောင်းမွန်သော ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှု” အချက်ကို ကိုယ်စားပြုသော ကိုယ်စားလှယ်များ အုပ်စု၊ “ကျောင်းသားများ၏ အားသာချက်များကို အသုံးပြု၍ သင်ယူမှု၌ စိတ်ပါဝင်စား လာအောင် ဆွဲဆောင်မှု” အချက်ကို ကိုယ်စားပြုသော ကိုယ်စားလှယ်များအုပ်စု နှင့်

“ဘဝ၏အဓိပ္ပာယ်နှင့်ရည်ရွယ်ချက်ကို ဆင်ခြင်တတ်သော အသိတရားရှိမှု” အချက်ကို ကိုယ်စားပြုသော ကိုယ်စားလှယ်များအုပ်စု ဟူ၍ ဖွဲ့ရန် ညွှန်ကြားလိမ့်မည်။ ၎င်းတို့ကို အခြေခံအုတ်မြစ်အချက်အလက်များကို ကိုယ်စားပြုသောအုပ်စုများ (foundation groups) ဟုခေါ်ဆိုမည်။

အဆိုပါ အခြေခံအုတ်မြစ်အချက်အလက် ကိုယ်စားပြုအုပ်စုများအား အောက်ပါတို့ကို စဉ်းစား၍ သူတို့ယခင်တန်းပြ လက်တွေ့ဆောင်ရွက်ခဲ့သည် နှင့် သူတို့၏အတွေ့အကြုံများကို ပြန်လည်စဉ်းစား သုံးသပ်စေမည်။

- ဤအခြေခံအချက်ကို မည်သို့ သင်ကြားပြီး မည်သို့အားပေးရမည်နည်း။
- ဆရာ၏ အခန်းကဏ္ဍမှာ အဘယ်နည်း။
- ကျောင်း၏ အခန်းကဏ္ဍမှာ အဘယ်နည်း။
- သင်ရိုးညွှန်းတမ်း၏ အခန်းကဏ္ဍမှာ အဘယ်နည်း။

ဥပမာအားဖြင့် ကောင်းမွန်သောပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှု အခြေခံအချက်ကိုယ်စားပြု အုပ်စုမှ ကျောင်းသားတစ်ဦးက သူမ သတ္တမတန်းတက်ရောက်ခဲ့စဉ်က ပထဝီဝင်သင်ပြသော ဆရာက ကျောင်းသားအချင်းချင်းအကြား ဆက်ဆံရေး ကောင်းမွန်စေမှုအတွက် မည်သို့အားပေးပံ့ပိုးခဲ့ပုံကို ပြန်လည်ပြောပြမည်။ ပထဝီသင်သောဆရာက သင်ခန်းစာ အခန်းတစ်ခုစီ သင်ကြားပြီးတိုင်း ပါဝင်ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ကာ သင်ယူရသော လုပ်ငန်းများပေးလေ့ရှိကြောင်းနှင့် ဤသို့ သင်ယူမှု လုပ်ငန်းလုပ်စေရာတွင် ကျောင်းသားအသီးသီးကို ခြားနားသော အခန်းကဏ္ဍ သတ်မှတ်ပေးလေ့ရှိကြောင်း၊ သို့မှသာ ကျောင်းသားတိုင်းက အခန်းကဏ္ဍ တစ်ခုစီကို အတွေ့အကြုံ ရရှိနိုင်စေမည့် အခွင့်အလမ်းရရှိစေကြောင်း တို့ကို ပြောပြရမည်။

အခြေခံအုတ်မြစ်များကို ကိုယ်စားပြုသည့် အုပ်စုများက သူတို့၏ ပြန်လည်သုံးသပ်မှုများကို မျှဝေစဉ်တွင် အဖွဲ့ဝင်များအား မှတ်စုများရေးရန် အားပေးရပါမည်။

အခြေခံအုတ်မြစ်များကို ကိုယ်စားပြုသည့်ကျောင်းသား အုပ်စုများက သူတို့အုပ်စုအတွင်း မေးခွန်းများကို မျှဝေပြီးသောအခါ မူလဌာနေအုပ်စုများ (Home groups) ထံသို့ ပြန်လာကာ သူတို့ရရှိလာခဲ့သော နည်းဗျူဟာများကို ဌာနေအုပ်စုတွင် ပြန်လည်မျှဝေကြမည်။ မူလဌာနေအုပ်စုသည် နည်းဗျူဟာနှစ်မျိုး (သို့မဟုတ်) အုပ်စုက အကြံပြုသော အခြား နည်းဗျူဟာ

များ) ကို ရွေးချယ်လိမ့်မည်။ ထိုနည်းဗျူဟာများကို ၎င်းတို့နှင့် ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ပြီးသော ကျောင်းအနေအထားတွင် အောက်ပါအချက်များအား သင်ကြားရန် (သို့မဟုတ်) အားပေး တိုက်တွန်းရန် အသုံးပြုနိုင်မည်။ ၎င်းတို့မှာ -

- ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှုနှင့် စိတ်ခံစားမှုဆိုင်ရာ တတ်ကျွမ်းမှု
- အကောင်းမြင်တတ်သော စိတ်ခံစားမှုများ
- ကောင်းမွန်သော ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှု
- ကျောင်းသားများ၏ အားသာချက်များကို အသုံးပြု၍ သင်ယူမှု၌ စိတ်ပါဝင်စားလာအောင် ဆွဲဆောင်မှုနှင့်
- ဘဝ၏အဓိပ္ပာယ်နှင့်ရည်ရွယ်ချက်ကို ဆင်ခြင်တတ်သော အသိတရားရှိမှု

ရွေးချယ်ထားသော နည်းဗျူဟာနှစ်မျိုးကို ဇယား (၅.၁၃) ၏ အခြေခံအုတ်မြစ်တစ်ခုစီ အတွက် ထည့်သွင်းပါ။ ပြီးဆုံးပါက ဤလုပ်ငန်းအကြောင်းဆွေးနွေးရန် သင်၏ ဆရာက အတန်းကို ပြန်လည်စုစည်းပါလိမ့်မည်။

ဇယား ၅.၁၃။ အကောင်းမြင်တတ်မှု ဦးစားပေးသည့် ပညာရေးလက်တွေ့ကျင့်သုံးမှု အညွှန်းဘောင်ပါ အခြေခံ အုတ်မြစ် (၅) ခုကို သင်ကြားပေးနိုင်မည့် နည်းဗျူဟာများ

အခြေခံအုတ်မြစ်များ	နည်းဗျူဟာများ
ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှုနှင့် စိတ်ခံစားမှု ဆိုင်ရာ တတ်ကျွမ်းမှု များ	
အကောင်းမြင်တတ်သော စိတ်ခံစားမှုများ	
ကောင်းမွန်သော ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှု	

အခြေခံအုတ်မြစ်များ	နည်းဗျူဟာများ
ကျောင်းသားများ၏ အားသာချက်များကို အသုံးပြု၍ သင်ယူမှု၌ စိတ်ပါဝင်စားလာအောင် ဆွဲဆောင်မှု	
ဘဝ၏ အဓိပ္ပာယ်နှင့် ရည်ရွယ်ချက်ကို ဆင်ခြင် တတ်သော အသိတရား ရှိမှု	

၅.၃.၆။ လူမှုစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှု

မျှော်မှန်းထားသော သင်ယူမှုရလဒ်များ

ဤသင်ခန်းစာကို သင်ယူပြီးချိန်တွင် သင်သည် -

- မူလတန်းကျောင်းနှင့် အလယ်တန်းကျောင်းများတွင် လက်တွေ့အသုံးပြုနိုင်သော လူမှုစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့်များကို ဖော်ပြတတ်မည်။
- ကြိုးစားအားထုတ်မှုနှင့် သိမ်ငယ်မှုတို့ ဒွန်တွဲလွန်ဆွဲနေသော အသက် (၅) နှစ်မှ (၁၃) နှစ်ကြား အသက်အရွယ်အုပ်စုမှ ကျောင်းသားများနှင့် ကိုယ်ပိုင်လက္ခဏာ တည်ဆောက်မှုနှင့် လုပ်ဆောင်ရမည့်အခန်းကဏ္ဍ မကွဲပြားမှုတို့ဒွန်တွဲလွန်ဆွဲနေသော အသက် (၁၃) နှစ်မှ (၂၁) နှစ်ကြား အသက်အရွယ်အုပ်စုမှ ကျောင်းသားများကို ကူညီပံ့ပိုးပေးနိုင်မည့် နည်းလမ်းများကို ဆွေးနွေးတတ်မည်။

အခန်းငယ် (၂.၃) တွင် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး ဖွံ့ဖြိုးမှု နှင့် စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှု ဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုတို့ အကြောင်းကို သင်တို့ သင်ယူခဲ့ကြရမည်။ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုတို့ကို အတူ ပူးတွဲပြီးနောက် အသက်အရွယ်အလိုက်ဖြစ်ပေါ်သည့် ဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့်များနှင့် ချိတ်ဆက်ကာ လေ့လာခဲ့သူမှာ နာမည်ကျော် စိတ်ပညာရှင် အဲရစ် အဲရစ်ဆင် (Erik Erikson) (၁၉၀၂-၁၉၉၄) ဖြစ်ပါသည်။

လူတို့၏ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုသည် လူအချင်းချင်းအကြား အပြန်အလှန်ပြောဆို ဆက်သွယ်သည့်နည်းလမ်းနှင့်ဖြစ်စေ၊ လူတို့နှင့် ပတ်ဝန်းကျင်အကြား ဆက်သွယ်သည့် နည်းလမ်းနှင့် ဖြစ်စေ၊ ချိတ်ဆက်မှုရှိကြောင်းကို အဲရစ်ဆင်က လေ့လာခဲ့သည်။ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှု ရှုထောင့်နှင့် ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံရေးဆိုင်ရာ/စိတ်ခံစားမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှု ရှုထောင့်များသည် အတူတကွ ဖြစ်ပေါ်ပြီး တစ်ခုနှင့်တစ်ခုသည်လည်း အပြန်လှန် အမှီသဟဲ ပြုကာ ဆက်စပ်မှု ရှိကြသည်ဟု အဲရစ်ဆင်က ယုံကြည်သည်။ ၎င်း၏သဘောတရားကို လူမှုစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုသီအိုရီဟုသိရှိကြသည်။

လူမှုစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုသီအိုရီ (Psychosocial Development Theory)

ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် အဆင့်တစ်ဆင့်ချင်းစီ၌ ဖြစ်ပေါ်ပြီး (အချိန်ခြား၍ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း) အဆင့်အသီးသီးသည်လည်း ယခင်အဆင့်ပေါ်နောက်ထပ်အဆင့်က ထပ်မံ တည်ဆောက် ဖြစ်ပေါ်သည်ဟု အဲရစ်ဆင်ကယုံကြည်သည်။ အဲရစ်ဆင် ၏လူမှုစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ သီအိုရီတွင် အဆင့် (၈) ဆင့်ပါဝင်သည်။ အဆင့်တစ်ဆင့်စီတွင် အတ္တဗဟိုပြုမှု (selfhood) ၊ လွတ်လပ်မှု (Independence)၊ ကိုယ်ပိုင်လက္ခဏာ (Identity) နှင့် ကိုယ်ပိုင်တန်ဖိုး (Self-worth) တို့သည် တစ်စထက်တစ်စ တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့်အကြိမ်ကြိမ် အချိန်ခြား၍ ဖွံ့ဖြိုးလာကြသည်။ သို့ရာတွင် ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် သူ့အလိုအလျောက် ပေါ်ပေါက်လာနိုင်ခြင်းမရှိပါ။ အကြပ်အတည်း (crisis) တစ်ခု (သို့မဟုတ်) ဝိရောဓိ/ ပဋိပက္ခ (conflict) ဟု ခေါ်နိုင်သည့် အတိုက်အခံအားပြိုင်မှု တစ်ခုတွင် အကြိတ်အနယ်ယှဉ်ပြိုင်အားထုတ်ကြိုးပမ်းရသည်။ ထိုပဋိပက္ခ/ အားပြိုင်မှု မှတစ်ဆင့် လူတစ်ဦးစီ၏ အရည်အသွေးများဖွံ့ဖြိုးလာရသည်။ ထိုဖွံ့ဖြိုးလာသော အရည်အသွေးက တစ်ဖန် ကျွန်ုပ်တို့အား ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှုနှင့် စိတ်ခံစားမှုတို့တွင် ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် အထောက်အကူပြုပေးသည်။ ဖြစ်ပေါ်လာသော/ကြုံတွေ့လာရသော အကြပ်အတည်းကို အောင်မြင်စွာ ဖြေရှင်းနိုင်ခဲ့လျှင် (သို့မဟုတ်) အကျိုးရှိရှိ ဖြေရှင်းနိုင်ခဲ့လျှင် ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးဖွံ့ဖြိုးမှု ပေါ်ပေါက်လာမည်။ (သို့မဟုတ်) အကျိုး မရှိသောနည်းဖြင့် ဖြေရှင်းခဲ့လျှင် ဘဝ၌ ပြဿနာများနှင့် ကြုံတွေ့လာရနိုင်သည်။

“အဆိုပါ အရေးပါသော အခြေအနေများ ဖြစ်ပေါ်နေစဉ်အတောအတွင်း၌ ကျွန်ုပ်တို့သည် ပဋိပက္ခအခြေအနေနှင့် မျှခြေ (သို့မဟုတ်) ဟန်ချက်ပျက်ပြားသွားမှုတို့ကို ယာယီအားဖြင့် တွေ့ကြုံနိုင်ပါသည်။ ထိုသို့ ယာယီအားဖြင့် ပေါ်ပေါက်လာသည့် ပဋိပက္ခအသွင်ဆောင် အခြေအနေများနှင့် ဟန်ချက်ယိမ်းယိုင်ခြင်းတို့ ကြုံတွေ့ပြီးနောက်မှသာလျှင် လူမှုစိတ်ပိုင်း ဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှု ပေါ်ပေါက်လာသည်။”^{၃၆၄} တစ်နည်းအားဖြင့်ဆိုသော် လူမှုစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုမပေါ်မီ ကပ်လျက် ဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့်သည် လူတို့ဘဝဖြစ်စဉ်အဆင့်ဆင့်တို့အနက် ကစဉ့်ကလျားမတည်ငြိမ်သော ယာယီကာလတို့ ဖြစ်သည်။ ထိုအရေးပါသော အခြေအနေ တစ်ရပ် (သို့မဟုတ်) ပြဿနာတစ်ရပ်ကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရာတွင် လူတို့သည် နည်းလမ်း (၂) သွယ်ကို အသုံးပြုတတ်ကြသည်။ ထိုပြဿနာကို အကျိုးရှိစေသော နည်းလမ်းအသုံးပြု၍ ဖြေရှင်းတတ်လျှင် ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးဖွံ့ဖြိုးမှုကို ရရှိစေသည်။ (သို့မဟုတ်) အကျိုးမပြုနိုင် သည့် ဖြေရှင်းနည်းကို သုံးမိပါက နောက်ပိုင်းလူကြီးဘဝတွင် ပြဿနာများနှင့် ရင်ဆိုင်ရဖွယ် ရှိသည်။ ဤပြဿနာများကို ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရခြင်းတို့မှတစ်ဆင့် လူတို့တွင် လူမှုစိတ်ပိုင်း ဆိုင်ရာ အားသာချက်/ စွမ်းရည်ဖွံ့ဖြိုးလာပြီး ၎င်းက လူတို့၏ နောက်ထပ် ဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့် တစ်ခုစီသို့ ရွေ့လျားသွားရာတွင် ကူညီပံ့ပိုးပေးမည်ဖြစ်သည်။

ဇယား ၅.၁၄။ အဲရစ်ဆင်၏ လူမှုစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာသီအိုရီ

ခန့်မှန်းအသက်အရွယ် (Approximate Age)	လူမှုစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြပ်အတည်း/ စကားအပြောအဆို (Psychosocial Crisis/ Talk)	ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးဆိုင်ရာ အရည်အသွေးများ ဖွံ့ဖြိုးလာမှု (Virtue Development)
မွေးကင်းစ မှ (၁၈) လ အထိ	ယုံကြည်မှုနှင့်မယုံကြည်မှုကြား အားပြိုင်မှု	မျှော်လင့်ချက်
(၁၈) လမှ (၃) နှစ်ထိ	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ဆောင်မှုနှင့် ဝမ်းနည်းမှု/ သံသယ တို့ ကြားအားပြိုင်မှု	ဆန္ဒရှိမှု
(၃) နှစ်မှ (၅) နှစ်ထိ	စတင်ကြိုးပမ်းလုပ်ဆောင်မှုနှင့် အပြစ်မကင်း ခံစားရမှုကြား အားပြိုင်မှု	ရည်ရွယ်ချက်
(၅) နှစ်မှ ၁၃ နှစ်ထိ	ကြိုးစားအားထုတ်မှုနှင့် သိမ်ငယ်မှုကြား အားပြိုင်မှု	တတ်ကျွမ်းမှု
(၁၃) နှစ်မှ (၂၁) နှစ်ထိ	ကိုယ်ပိုင်လက္ခဏာတည်ဆောက်မှု (identity) နှင့် လုပ်ဆောင် ရမည့်အခန်းကဏ္ဍ အကြောင်း မကွဲပြားမှုအကြား အားပြိုင်မှု	သစ္စာရှိမှု/စွဲမြဲမှု

^{၃၆၄} Duchesne & McMaugh, 2016, p. 139.

ခန့်မှန်းအသက်အရွယ် (Approximate Age)	လူမှုစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြပ်အတည်း/ စကားအပြောအဆို (Psychosocial Crisis/ Talk)	ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးဆိုင်ရာ အရည်အသွေးများ ဖွံ့ဖြိုးလာမှု (Virtue Development)
(၂၁) နှစ်မှ (၃၉) နှစ်ထိ	ခင်မင်ရင်းနှီးစွာနေထိုင်လိုမှုနှင့် တစ်ဦးတည်း နေထိုင်လိုမှု တို့အကြားအားပြိုင်မှု	ချစ်ခြင်းမေတ္တာ
အသက် (၄၀) မှ (၆၅) နှစ်ထိ	ဉာဏ်စွမ်းဉာဏ်စအားကောင်းကြွယ်ဝမှု (generativity) နှင့်ဉာဏ်စွမ်းဉာဏ်စများကျ ဆင်းလာမှုတို့အကြားအားပြိုင်မှု	ဂရုစိုက်စောင့်ရှောက်မှု
(၆၅)နှစ်မှအထက် သက်ကြီး ရွယ်အို အပိုင်း	ဂုဏ်သိက္ခာရှိမှုနှင့် စိတ်ပျက်အားငယ်မှု တို့ အကြား အားပြိုင်မှု	ဉာဏ်ပညာ

အဲရစ်ဆင်၏ သီအိုရီအရ မွေးကင်းစအရွယ်မှ (၁၈) လသားအရွယ် အသက်အရွယ်အုပ်စု အတွင်းမှ ကလေးငယ်များသည် ယုံကြည်မှု/ မယုံကြည်မှုတို့ ခွန်တွဲလွန်ဆွဲသော ပြဿနာ နှင့် ကြုံရသည်။ သူတို့သင်ယူရသည်မှာ အခြားသူများကို ယုံကြည်ရန်ဖြစ်သည်။ အသက် (၁၈) လမှ (၃) နှစ် အတွင်းရှိ အသက်အရွယ်အုပ်စုအတွင်းမှ ကလေးငယ်များတွင် ကြုံတွေ့ ရသော ပြဿနာများ၊ ကိုယ်ပိုင်လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်အားဖြင့် ဝမ်းနည်းမှု/ အရှက်ရ မှုတို့ဖြစ်သည်။ သို့မဟုတ် သံသယရှိလာကြသည်။ ပဋိပက္ခအခြေအနေတစ်ရပ် (conflict) သည် ထိန်းချုပ်မှုတစ်ခုဖြစ်ပြီး မိမိကိုယ်ကို လူတစ်ဦးအဖြစ် အခြေချသတ်မှတ်ပေးမှုလည်း ဖြစ်သည်။ လူရာဝင်လိုမှုဖြစ်သည်။ ဤဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့်၌ ရရှိလာမည့် အကျိုးကျေးဇူးများမှာ တစ်စုံတစ်ခုကို ရရှိလိုသော စိတ်ဆန္ဒနှင့် ပို၍ အမှီအခိုကင်းလာစေရန် သင်ယူမှုတို့ ဖြစ်သည်။

အသက် (၃) နှစ်နှင့် (၅) နှစ်ကြား အသက်အရွယ်အုပ်စုမှ ကလေးများသည် စမ်းသပ်/ ထိုးထွင်း လုပ်ဆောင်ကြည့်လိုကြသည်။ ထိုအချက်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်အနေနှင့် အပြစ်မကင်းကဲ့သို့ ခံစားမှုလည်း ပေါ်ပေါက်နိုင်သည်။ ထိုအရွယ်၌ လုပ်ချင်သည်များ လုပ်ကြည့်၍ အောင်မြင် လျှင် ထိုးထွင်းကြံဆလုပ်ကိုင်တတ်သွားပြီး မအောင်မြင်လျှင်/ မှားယွင်းလျှင် အပြစ်ဖြစ်သွား သည်။ ဤဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့်တွင် “ရည်ရွယ်ချက်” ဆိုသော အသိတရားရရှိလာကြသည်။ ဤ အဆင့်တွင် ကလေးများသည် “ရည်ရွယ်ချက်” ဆိုသော အသိတရားတစ်ခုကို စတင်ဖွံ့ဖြိုး လာကြသည်။ သူတို့ ပတ်ဝန်းကျင်ကို စူးစမ်းလေ့လာစ ပြုလာကြသည်။ ရုပ်ပိုင်းလှုပ်ရှားရာ၌ ကျွမ်းကျင်မှုများ ဖွံ့ဖြိုးလာခြင်းနှင့်အတူ စိတ်ကူးယဉ် မှန်းဆမှုကို အသုံးပြု၍လည်း ပတ်ဝန်းကျင်လောကကို ရှာဖွေစူးစမ်းလေ့လာကြသည်။ အခြားသူတို့နှင့် ဆက်သွယ်ရာတွင် နှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ရာတွင် လူမှုရေးဆိုင်ရာ သဘောတူညီမှုများ၏ အရေးပါပုံကို

သတိပြုမိလာကြသည်။ သိရှိလာကြသည်။ ဤအဆင့်၌ ရရှိလာသော အကျိုးကျေးဇူးမှာ “ရည်ရွယ်ချက်” ထားတတ်လာခြင်းဖြစ်သည်။

ကြိုးစားအားထုတ်မှုနှင့်သိမ်ငယ်မှုတို့ အားပြိုင်လွန်ဆွဲနေသောအဆင့် (The Industry Vs Inferiority Stage)

မူလတန်းကျောင်းတက်ရသော နှစ်များနှင့် ထိုမှတစ်ဆင့် အလယ်တန်းကျောင်းသို့ ရောက် ရှိလာသောနှစ်များ (၅ နှစ်မှ ၁၃ နှစ် အရွယ်ကြား အသက်အရွယ်) ကာလအပိုင်းအခြားကို ကြိုးစားအားထုတ်မှုနှင့် သိမ်ငယ်မှုတို့အကြား အားပြိုင်မှုအဆင့်ဟုခေါ်သည်။ ထိုအဆင့်မှ ကလေးများသည် ကျောင်းသင်ဘာသာရပ်များတွင် ဖြစ်စေ၊ အားကစားနှင့် အခြားဖွံ့ဖြိုးမှု လုပ်ငန်းများတွင်ဖြစ်စေ အောင်မြင်မှုများကို ရရှိအောင် လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်း ရှိလာကြသည်။

သိမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှု-

- ကျောင်း၌ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူတတ်မြောက်မှု/ လုပ်ဆောင်မှုနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများကို စစ်ဆေးပြီး ဆရာများက အဆင့်အတန်း ခွဲခြားသတ်မှတ် ပေးသည်။
- (ထိုကြောင့်) ကျောင်းသားများက ကျောင်းသင်ဘာသာရပ်များ၌ အောင်မြင်စေ ရန် အားထုတ်ကြိုးပမ်းရပြီး သူတို့လုပ်ဆောင်ထားသော လုပ်ငန်းအရည်အသွေး ကိုလည်း ထိထိမိမိ အလေးထားကာ အာရုံစူးစိုက်လာကြရသည်။
- သူတို့သည်ရှုပ်ထွေးသောလုပ်ငန်းများကို အောင်မြင်စွာ လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းပိုမို တိုးပွားလာသည့်အပြင် ကျွမ်းကျင်မှုအသစ်များကိုလည်း ပိုင်နိုင်စွာ သင်ယူနိုင် စွမ်း ရှိလာကြသည်။
- သူတို့လုပ်ကိုင်ရာ၌ အောင်မြင်မှုများအတွက် ဂုဏ်ယူတတ်သော အသိစိတ် ပေါ်ပေါက် ဖွံ့ဖြိုးလာကြသည်။

“မိဘများနှင့် ဆရာများက အားပေးမှု၊ ချီးကျူးမှု/ ထောက်ခံမှုတို့ ရရှိသော ကလေးများသည် သူတို့ထံ၌ တတ်ကျွမ်းမှုရှိသည်ဟူသော စိတ်ခံစားချက်တစ်ရပ်ရရှိလာပြီး သူတို့၏ အရည်အချင်းကို သူတို့ယုံကြည်လာကြသည်။ မိဘများ၊ ဆရာများနှင့် သက်တူရွယ်တူ

ကလေးများအားပေး ထောက်ခံမှု မရရှိသော (သို့မဟုတ်) အားပေးထောက်ခံမှုအနည်းငယ် သာရရှိသူများမှာမူ သူတို့အရည်အချင်းများကို အောင်မြင်နိုင်မှုရှိ/ မရှိ သံသယဝင်ပြီး မဝံ့မရဲ ဖြစ်တတ်သည်။ ကိုယ့်အရည်အချင်းများကို ကိုယ်တိုင်က မယုံကြည်ဘဲ မဝံ့မရဲ ဖြစ်တတ် ကြသည်။”^{၃၆၅}

လူမှုစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှု (Psychosocial Development)

ဤအဆင့်အတောအတွင်း ကျောင်းသားများ၏ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးလောကမှာ ကျယ်ပြန့် လာသည်။ ကျောင်း၌ပညာအတူတကွ သင်ကြားရင်း သူငယ်ချင်းအသစ်များ ရရှိလာကြ သည်။ ခင်မင်ရင်းနှီးလာကြသည်။ ထိုအခါ သူတို့သူငယ်ချင်းများက သူတို့ဘဝအပေါ် စတင် လွှမ်းမိုးစပြုလာကြသည်။

သူတို့၏ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးကွန်ရက် ကျယ်ပြန့်လာပြီး သူတို့ကိုယ်သူတို့ သက်ရွယ်တူ အုပ်စုမှ သူငယ်ချင်းများနှင့် နှိုင်းယှဉ်မှုပြုခြင်း၊ ပြိုင်ဆိုင် ခြင်းတို့ ပေါ်ပေါက်လာကြသည်။ သူတို့သည် ကျောင်းတွင်း၌ ကျောင်းစာလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရာတွင် ပြိုင်ဆိုင်လိုစိတ် ပြင်းထန် ကြသည်။ ကျောင်းပြင်ပလုပ်ငန်းများဖြစ်ကြသည့် ပြေးခုန်ပစ်ပြိုင်ပွဲများနှင့် ဂီတအဆိုပြိုင်ပွဲများ တွင် ဝင်ရောက်ပြိုင်ဆိုင်လိုစိတ် ပြင်းပြကြသည်။

အကယ်၍ ကျောင်းသားများက သူတို့၏ ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် အရည်အချင်းများသည် သူတို့ သူငယ်ချင်းများထက် ပိုမိုကောင်းမွန်နေသည်၊ သာလွန်သည်ဟု သူတို့စိတ်ထဲ၌ သိမှတ် ခံစား ရလျှင် ယုံကြည်ချက်ဖွံ့ဖြိုးလာပြီး လုပ်တတ်ကိုင်တတ်ရှိလာသည်။ လုပ်ရည်ကိုင်ရည် ရရှိ လာသည်။ သို့ရာတွင် သူတစ်ပါးတို့က ၎င်းတို့ထက် ပို၍တော်သည်၊ ပို၍ကောင်းမွန်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်သည်ဟု သိရှိခံစားရသည့် အခါတွင်မူ သူတို့စိတ်၌ အားငယ်မှု၊ သိမ်ငယ်မှုတို့ ဖြစ်လာပြီး မလုပ်တတ်မကိုင်တတ်ဖြစ်လာမည်။ Cherry က “သူတို့အရည်အချင်းသည် အောင်မြင်နိုင်စွမ်း ရှိသည်ဟု သူတို့ကိုယ်တိုင် မယုံကြည်သူများသည် အကြောင်းအရာသစ် များကို စမ်းသပ်ဆောင်ရွက်ရန်၊ သင်ယူရန် အလားအလာ ပိုမိုနည်းပါးပြီး သူတို့အားထုတ် ကြိုးပမ်းမှုများကလည်း စေ့စပ်စွာ စစ်ဆေးအကဲဖြတ်မှုအတွက် စံချိန်မမီဟု ယူဆနိုင်ခြေ အလားအလာ ပိုမိုများပြားနိုင်သည်။”^{၃၆၆}

^{၃၆၅} Cherry, 2020.
^{၃၆၆} Cherry, 2020.

ပဋိပက္ခ (Conflict)

ဤဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့်သည် ကျောင်းသားများထံ၌ မိမိကိုယ်မိမိ ယုံကြည်မှုဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် အရေးပါသော အဆင့်ဖြစ်သည်။

“ကျောင်းစာနှင့် ပတ်သက်သည့် အလုပ်တို့၌ ကောင်းမွန်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်သော၊ စာလိုက် နိုင်သော ကလေးများသည် တတ်ကျွမ်းပိုင်နိုင်မှု အသိစိတ်တစ်ခု ဖွံ့ဖြိုးရန်အလားအလာ ပိုမို များပြားသည့်အပြင် မိမိကိုယ်မိမိယုံကြည်ချက်လည်း ဖွံ့ဖြိုးလာကြသည်။ သူတို့ကိုယ်တိုင် နှင့် သူတို့၏ အရည်အချင်းကိုလည်း အကောင်းဘက်က ကြည့်မြင်သည်။ သူတို့၏ အရည်အချင်းဖြင့် အောင်မြင်မှုကို ရနိုင်သည်ဟု ထင်မြင်တတ်လာကြသည်။ သို့ရာတွင် ကျောင်းလုပ်ငန်းများ၌ စာပိုမိုလိုက်နိုင်ရန် အခက်တွေ့ကာ ရုန်းကန်နေရသော ကလေးများ အတွက်မူ သေချာရောမူ၊ စိတ်ယုံကြည်မှု ခံစားချက်များ ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် ခက်ခဲစွာ အချိန် ယူကြိုးပမ်းရနိုင်ဖွယ်ရှိသည်။ ကျောင်းစာထူးချွန်သူများက မိမိကိုယ်မိမိစိတ်ချ ယုံကြည်မှုများ ဖွံ့ဖြိုးလာနေချိန်တွင် ကျောင်းစာအားနည်းသူများ၌ ထိုသို့ ဖွံ့ဖြိုးရမည့်အစား သူတို့ထံ၌ အရည်အချင်းမပြည့်စုံဟု ခံစားရပြီး အားငယ်စိတ် သိမ်ငယ်စိတ်များသာ ပေါ်ပေါက်လာရ သည်။”^{၃၆၇}

ကြိုးစားအားထုတ်မှုနှင့်သိမ်ငယ်မှုတို့ အားပြိုင်လွန်ဆွဲနေသည့် လူမှုစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှု အဆင့်တွင် ရောက်ရှိ နေသည့် ကျောင်းသားများအား ပံ့ပိုးကူညီပေးခြင်း

ဤ ဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့် ကာလအပိုင်းအခြားအတောအတွင်း ဆရာများက ကျောင်းသားများကို နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ပံ့ပိုးကူညီပေးနိုင်သည်။

- ဆရာများက သိမ်ငယ်စိတ်ဝင်နေသော ကျောင်းသားများကို ကူညီပံ့ပိုးမှုနှင့် အားပေး ထောက်ခံမှုတို့ပေးနိုင်သည်။
- ဆရာများက သိမ်ငယ်စိတ်ဝင်နေသော ကျောင်းသားများကို ၎င်းတို့သည် ကိုယ်စီကိုယ်ငှ တန်ဖိုးရှိသူများဖြစ်ကြသည်။ လူတိုင်းကလည်း လူလူချင်းဖြစ် သောကြောင့် ခြွင်းချက်မရှိ လက်ခံပေးခြင်း၊ တန်ဖိုးထားခြင်းရှိကြောင်း နှစ်သိမ့် အားပေးနိုင်သည်။

^{၃၆၇} Cherry, 2020.

- ဆရာများက သိမ်ငယ်စိတ်ဝင်နေသော ကျောင်းသားများကို သူတို့၌ ရှိသည့် အရည်အချင်းကောင်းများနှင့် အားသာချက်များကို သိရှိလာအောင် ပြုလုပ်ပေးနိုင်သည့်အပြင် သူတို့အားနည်းချက်ရှိသည့် လိုအပ်နေသည့် နေရာများတွင်လည်း ပံ့ပိုးကူညီပေးနိုင်သည်။

ကြိုးစားအားထုတ်မှုနှင့် သိမ်ငယ်မှုတို့အားပြိုင်လွန်ဆွဲနေသောအဆင့်၏ ဥပမာ

ကြိုးစားအားထုတ်မှုနှင့် သိမ်ငယ်မှုတို့ အားပြိုင်လွန်ဆွဲနေသော အဆင့်မှကျောင်းသားများအတွက် ပံ့ပိုးမှုပေးခြင်း အကြောင်းကို ပေါ်လွင်စေရန် Cherry က အောက်ပါ ဥပမာကို ဖော်ပြထားသည်။^{၃၆၈}

လေးထောင့်ကွက် ၅.၅။ ကြိုးစားအားထုတ်မှုနှင့် သိမ်ငယ်မှုတို့ အားပြိုင်လွန်ဆွဲနေသောအဆင့်

စတုတ္ထတန်း စာသင်ခန်းတစ်ခုတည်းမှ ကလေး(၂) ဦးအကြောင်းကို စဉ်းစားပါ။

Olivia သည် သိပ္ပံဘာသာရပ် သင်ခန်းစာများကို သင်ယူရာ၌ အခက်အခဲ တွေ့နေသည်။ သို့ရာတွင် သူမ၏ မိဘများက ညစဉ် သူမနှင့်အတူ အိပ်စာလုပ်ရာ၌ လိုလားစွာ စိတ်ရှည်လက်ရှည် ကူညီပေးသည်။ သူမက ဆရာမထံမှလည်း အကူအညီ တောင်းထားသောကြောင့် ဆရာမကလည်း သူမကို အားပေးကူညီသည်။ သူမ၏ အားထုတ်မှုများကိုလည်း အသိအမှတ်ပြု ချီးကျူးသည်။

Jack သည်လည်း သိပ္ပံဘာသာရပ်တွင် အားနည်းချက်ရှိသည်။ သို့ရာတွင် သူ၏ မိဘများက သူညစဉ် လုပ်ရသော အိမ်စာများကို ကူညီပြုသပေးရန် စိတ်ဝင်စားခြင်းမရှိကြပါ။ သိပ္ပံဘာသာရပ် လုပ်ငန်းများ၌ ရမှတ်နည်းခြင်း၊ အဆင့်နိမ့်ခြင်းတို့ကြောင့် သူစိတ်ညစ်စိတ်ဓာတ်ကျခဲ့သည်။ သို့သော် ဤအခြေအနေကို မည်သို့ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရမည်ကို သူအနေနှင့် တိကျရေရာစွာ မသိနားမလည်ခဲ့ပါ။ သူ၏ ဘာသာရပ်ပြဆရာကလည်း သူ့လုပ်ငန်းအရည်အသွေးမမီခြင်းကို ပြစ်တင်ဝေဖန်ပြောကြား သော်လည်း မည်သည့် အပိုအထောက်အပံ့မှလည်း မပေးသကဲ့သို့ မည်သို့ပြုရမည်ဟူသော အကြံဉာဏ်လည်း မပေးပါ။ နောက်ဆုံး၌ Jacks သည် သင်ယူမှုကိုအရှုံးပေးလက်လျှော့လိုက်ရပြီး သူရရှိသော ရမှတ်များအဆင့်များသည်လည်း ပိုမိုဆိုးရွား နိမ့်ဆင်းသွားတော့သည်။

ထိုကလေး (၂) ဦးလုံးသည် ကျောင်း၌ ပညာသင်ယူတတ်မြောက်မှုအပိုင်းတွင် အခက်အခဲ တွေ့ကြုံသူများ ဖြစ်ကြသည်။ သို့ရာတွင် Olivia က ဤအခက်အခဲများကို ကျော်လွှားရန် လိုအပ်သည့် အထောက်အပံ့နှင့် အားပေးမှုတို့ကို ရရှိခဲ့ပြီး ဘာသာရပ်ကို ကျွမ်းကျင်ပိုင်နိုင်စပြုလာခဲ့သည်။ Jack အတွက်မူ သူလိုအပ်သော လူမှုဆက်ဆံရေးနှင့် စိတ်ခံစားမှုဆိုင်ရာ အားပေးမှု တို့မရရှိခဲ့ပါ။

ထို့ကြောင့် Olivia က ကြိုးပမ်းလိုစိတ် ပေါ်ပေါက်ဖွံ့ဖြိုးလာနိုင်သော်လည်း Jack ကမူ အားငယ်စိတ် သိမ်ငယ်စိတ်တို့ဖြင့် နောက်ကျကျန်ရစ်မည် ဖြစ်ပါသည်။

^{၃၆၈} Cherry, 2020.

ကိုယ်ပိုင်လက္ခဏာတည်ဆောက်မှုနှင့် လုပ်ဆောင်ရမည့် အခန်းကဏ္ဍမကွဲပြားမှုတို့ အားပြိုင် လွန်ဆွဲ နေသော လူမှုစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့် (Identity Vs Role Confusion)

နောက်ထပ်ဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့်မှာ ကိုယ်ပိုင်လက္ခဏာတည်ဆောက်မှုနှင့် လုပ်ဆောင်ရမည့်အခန်းကဏ္ဍ မကွဲပြားမှုတို့ ဒွန်တွဲလွန်ဆွဲနေကြသည့် အဆင့်ဖြစ်သည်။ ထိုအဆင့်သည် အလယ်တန်းကျောင်းသား (အသက် ၁၂ နှစ်မှ ၁၃ နှစ်) အရွယ်မှ စတင်ကာ အရွယ်ရောက်ခါစ ရှေးဦးပိုင်းဘဝ (လူငယ်ဘဝ) ရောက်ရှိကာစ ကာလအပိုင်းအခြားဖြစ်သည့် (၂၁) နှစ်တွင် အဆုံးသတ်သည်။ ထိုအချိန်ကာလအပိုင်းအခြားတွင် ကျောင်းသားများသည် ပြောင်းလဲမှုအမြောက်အမြားနှင့် ကြုံတွေ့ကြရသည်။

ကလေးဘဝမှ လူကြီးဘဝသို့ ကူးပြောင်းလာကြရသည့်အတွက် အပြောင်းအလဲ အမျိုးမျိုးတို့ ပေါ်ပေါက်လာကြသည်။ သူတို့၏ ကိုယ်ပိုင်လက္ခဏာများသည်လည်း ပီပြင် ဖွံ့ဖြိုးလာကြပြီး သူတို့ကိုယ်တိုင် သတိထားမိကာ ဆန်းစစ်တတ်လာကြသည်။ မိမိတို့၏ ထူးခြားချက်၊ ကိုယ်ပိုင်လက္ခဏာများနှင့် မိမိတို့ ရည်ရွယ်ချက်များကို စိစစ်သုံးသပ်တတ်လာကြကာ မိမိနှင့် သင့်တော်မည့် အသက်မွေးမှုလုပ်ငန်းအလားအလာများကို ရှာဖွေတတ်စပြုလာကြသည်။ သူတို့၌ ကိုယ်ပိုင်ခံယူချက် သဘောတရားများ သူတို့အားကျ အတုယူရသည့် စံနမူနာပြုပုဂ္ဂိုလ်များ၊ ယုံကြည်ချက်များ ရှိကြသည်။ သို့မဟုတ် သူတစ်ပါးတို့၏ ယုံကြည်ချက်များက သူတို့အား လွှမ်းမိုးသွားတတ်သည်။ ဤအဆင့်၌ ရရှိလာမည့် အရည်အသွေးမှာ ‘သစ္စာရှိမှု’ ဖြစ်သည်။ သစ္စာရှိမှု ဆိုရာတွင် မိမိကိုယ်ကိုတန်ဖိုးထား လေးစားမှု (self-esteem) နှင့်မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်စိတ်ချမှု (self-confidence) တို့ပါဝင်ကြသည်။

သိမှုဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှု

ပီယာဂျေး၏ အယူအဆအရ ကျောင်းသားများသည် အသက် (၁၂) နှစ်ခန့်အရွယ်သို့ ရောက်သောအခါမှသာလျှင် ပုံစံတကျ လုပ်ဆောင်တတ်သော ဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့်သို့ ရောက်ရှိကာ အသိဉာဏ်ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်လာကြသည်။ ထိုအဆင့်၌ ခြပ်မဲ့အကြောင်းအရာများနှင့် စိတ်ဖြင့်သာ မှန်းဆ သိရှိရသော အကြောင်းအရာများကို စတင်တွေးခေါ် စဉ်းစားတတ်စပြု လာကြသည်။ ရှုပ်ထွေးခက်ခဲသော သင်္ချာပုစ္ဆာများ တွက်ချက်ရန်အတွက် နက်နဲသောခြပ်မဲ့အကြောင်းအရာတို့ကို တွေးခေါ်ဆင်ခြင်မှု (Abstract thinking) ပြုတတ်လာကြသည်။ ထို

အချိန်အပိုင်းအခြားတွင် ကလေးများသည် အကြောင်းအရာ အများအပြားကို စဉ်းစား တွေးတောကြသည်။ အတွေးများထဲမှ အများစုမှာ သူတို့၏ စရိုက်လက္ခဏာများ၊ ယုံကြည်ချက်၊ ခံယူချက်များနှင့် ဘဝရည်ရွယ်ချက် စသည်တို့ ဖြစ်ကြသည်။

လူမှုစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှု (Psychosocial Development)

သူတို့၏အပြုအမူများသည် မတည်မငြိမ်မကမောက်ကမ ဖြစ်တတ်သည်။ ခန့်မှန်းရန် ခက်ခဲ ပြီးအပြောင်းအလဲ မြန်ဆန်တတ်သည်။ ကျောင်းသားများထံ၌ ထင်ရှားစွာ ဖွံ့ဖြိုး ပေါ်ပေါက် နေသည့် ကိုယ်ပိုင်လက္ခဏာများပေါ်သို့ သူငယ်ချင်းများနှင့် လူမှုအပေါင်းအသင်းတို့၏ လွှမ်းမိုးမှုကျရောက်နေသည်။ ကျောင်းသားများ သည် မကြာခဏ လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံ ရေးမီဒီယာများနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ခေတ်ရေစီးကြောင်းတို့၏ လွှမ်းမိုးမှုကို ခံကြရ သည်။

ပဋိပက္ခ (Conflict)

တစ်ကိုယ်ရေ ထူးခြားမှု/ ကိုယ်ပိုင်စရိုက်လက္ခဏာများ တစ်စတစ်စ ပီပြင်စွာ ဖွံ့ဖြိုးလာနေ သည့် ကျောင်းသားများကို ပဋိပက္ခတို့က ဗဟိုပြုလျက်ရှိကြသည်။ ကျောင်းသားများအတွက် ဤကာလသည် ကလေးဘဝမှ အရွယ်ရောက် သူလူကြီးဘဝသို့ ကူးပြောင်းလာချိန် စပ်ကူး မတ်ကူးကာလ ဖြစ်၍ အပြောင်းအလဲအမျိုးမျိုးတို့ကို ကြုံတွေ့ကာ ပဋိပက္ခများ ပေါ်ပေါက် လာရသည်။

ဤအဆင့်တွင် သင်တော်သည့်အားပေးမှုနှင့် ကောင်းကျိုးပြုအားဖြည့် တွန်းအားပေးမှုတို့ကို ကိုယ်ပိုင်စရိုက်လက္ခဏာတည်ဆောက်ရန် စူးစမ်းရှာဖွေခြင်းမှ တစ်ဆင့်ရရှိသွားသူများသည် သာလျှင် မိမိအကြောင်းကို မိမိကိုယ်တိုင် ခိုင်ခိုင်မာမာ သိရှိလာကာ ကိုယ်ပိုင်ကိုယ်စိုးပြုနိုင် သော လွတ်လပ်မှုနှင့် ကိုယ့်ကိုယ်ကိုထိန်းချုပ်ကွပ်ကဲနိုင်မှုတို့တွင် စိတ်ခံစားမှု ရင့်ကျက်ဖွံ့ဖြိုး လာမည်။ သူတို့ ယုံကြည်ချက်များ နှင့် သူတို့၏စိတ်ဆန္ဒများကို ရေရေရာရာမသိရှိဘဲ စိတ်ဝေဝါးနေသူများသည် စိတ်ဓာတ်မလုံခြုံမှုကို ခံစားရပြီး သူတို့အကြောင်းကို သူတို့ ကိုယ်တိုင် ရှင်းလင်းစွာ မသိရှိကြသည့်အတွက် သူတို့ အခန်းကဏ္ဍမှာ မည်သို့ရှိသည်ကို မသဲကွဲကြဘဲစိတ်ရှုပ်ထွေးနေကြသည်။ သူတို့အနာဂတ်ကိုလည်း မစဉ်းစားတတ်ကြချေ။^{၃၆၉}

၃၆၉ Cherry, 2020.

အဲရစ်ဆင်၏ သီအိုရီတွင် ဖော်ပြထားသော အခြားဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့်များသည် လူကြီးဘဝ၌သာ ပေါ်ပေါက်လာကြသည်။ ၎င်းတို့မှာ ခင်မင်စွာ အပေါင်းအသင်းများထားလိုခြင်းနှင့် တစ်ဦးတည်း အေးဆေးစွာနေလိုခြင်းအဆင့်၊ ဉာဏ်စွမ်းဉာဏ်စများ အားကောင်းကြွယ်ဝခြင်း နှင့် ဉာဏ်အစွမ်းအစများ ကျဆင်းလာခြင်းအဆင့်၊ စိတ်ပျက်အားငယ်ခြင်းအဆင့် စသည်တို့ ဖြစ်ကြသည်။

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၁)။ အဲရစ်ဆင်၏ လူမှုစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အဆင့်များကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ မူလတန်းကျောင်းသားများနှင့် အလယ်တန်းကျောင်းသား များအတွက် လက်တွေ့အသုံးပြုနိုင်သော အဲရစ်ဆင်၏ လူမှုစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာသီအိုရီ၏ အဆင့် များကို သတ်မှတ် ဖော်ထုတ် ပြသတတ်စေရန် ဖြစ်သည်။

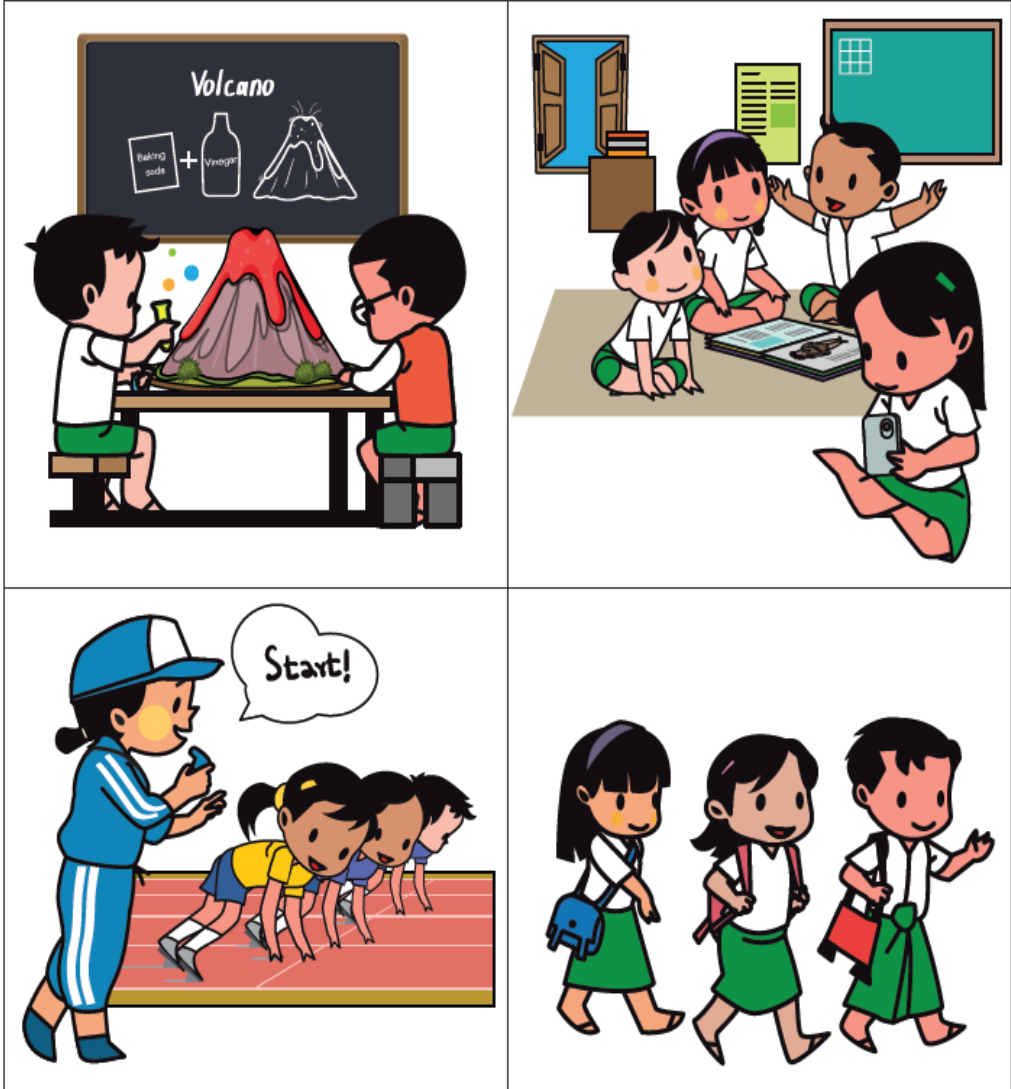
ဤလုပ်ငန်းကို ကျောင်းသား (၄) ဦးစီ ပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားသော အုပ်စုများဖြင့် ဆောင်ရွက်ရ မည်။ ဇယား (၅.၁၅) တွင် မူလတန်းကျောင်းသားများနှင့် အလယ်တန်းကျောင်းသားများ၏ ရုပ်ပုံကားချပ်များကို ဆန်းစစ်လေ့လာပါ။ အောက်ပါလမ်းညွှန် မေးခွန်းများကို အသုံးပြု၍ ရုပ်ပုံကားချပ်၊ ပန်းချီကားတစ်ခုစီကို ဆွေးနွေးပါ။

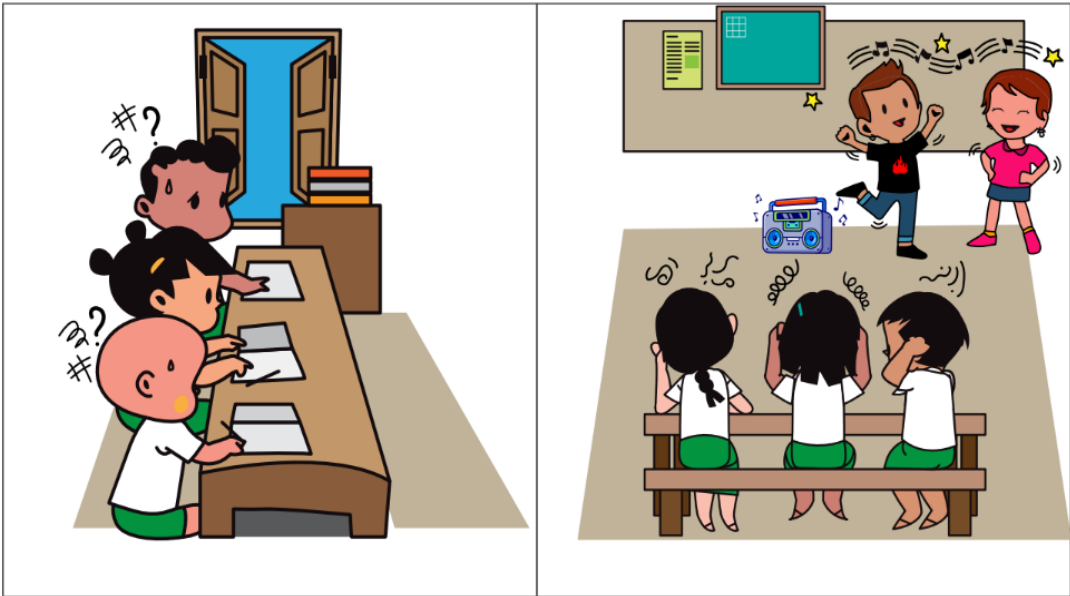
- ဤကျောင်းသားများသည် မူလတန်းကျောင်းသားများ (သို့မဟုတ်) အလယ်တန်း ကျောင်းသားများ ဖြစ်ကြပါသလား။ သင်မည်ကဲ့သို့ သိရှိသနည်း။
- သူတို့သည် အဲရစ်ဆင် ၏ လူမှုစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာသီအိုရီအရ မည်သည့်ဖွံ့ဖြိုးမှု အဆင့်တွင် ရှိကြသနည်း။
- ဤကျောင်းသားများသည် လူမှုစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ မည်သည့် ပြဿနာများကို ရင်ဆိုင်နေကြရသနည်း။
- မည်သို့သော ထောက်ပံ့ကူညီမှုများ သူတို့လိုအပ်ကြသနည်း။

အုပ်စုတွင် ဆွေးနွေးပြီး၍ အများသဘောတူညီမှု ရှိသောအဖြေ (consensus) ကို ရရှိလျှင် သင်တို့၏အဖြေများကို ရုပ်ပုံကားချပ်တစ်ခုစီအောက်၌ ရေးသားပါ။ ထို့နောက် အခြား ကျောင်းသား အုပ်စုတစ်စုနှင့် မှှုဝေပါ။

သင်၏ ဆရာက ကျောင်းသားအုပ်စုများကို ပြန်လည်ပေါင်းစည်းပြီး ရုပ်ပုံကားချပ်များ အကြောင်းကို တစ်တန်းလုံးနှင့် ဆွေးနွေးစေလိမ့်မည်။

ဇယား ၅.၁၅။ အဲရစ်ဆင် ၏ လူမှုစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာအဆင့်များ၏ ပုံများ

စာသင်ချိန် (၂)

အဲရစ်ဆင်၏ သီအိုရီကို ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း (Examining Erikson's Theory)

ဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့်တစ်ခုစီ၌ ရရှိလာမည့် အကျိုးကျေးဇူး/အရည်အသွေးများနှင့်အတူ ယှဉ်တွဲ၍ အဲရစ်ဆင်က အဆင့်တစ်ခုစီ၏ ထူးခြားသော လက္ခဏာများကို ဖော်ပြခဲ့သည်။ Berk^{၃၇}က ၎င်းအဆင့်များကို ဇယား (၅.၁၆) တွင် အောက်ပါအတိုင်းထည့်သွင်းဖော်ပြခဲ့သည်။

၃၇၀ Berk, 2018, p. 15.

ဇယား ၅.၁၆။ အသက်အရွက်အလိုက် လူမှုစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ စရိုက်လက္ခဏာများ

ခန့်မှန်းအသက်အရွယ်	လူမှုစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြပ်အတည်း/ စကားအပြောအဆို	ထူးခြားသော လက္ခဏာများ
မွေးကင်းစမှ (၁၈)လထိ	ယုံကြည်မှုနှင့်မယုံကြည်မှုကြား အားပြိုင်မှု	နွေးထွေးပြီး ချက်ချင်းတုံ့ပြန် ဆောင်ရွက်ပေးတတ်သော ဂရုစိုက်ဆောင်ရွက်ပေးမှု စောင့်ရှောက်မှုတို့မှတစ်ဆင့် ကမ္ဘာလောကသည် ကောင်းသည်ဟု ယုံကြည်မှု (သို့မဟုတ်) စိတ်ချလက်ချရှိမှု အသိတရားတစ်ခုကို ကလေးများထံ၌ ရရှိလာသည်။
(၁၈)လ မှ (၃)နှစ်အထိ	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ဆောင်မှုနှင့် ဝမ်းနည်းမှု/ သံသယတို့ ကြားအားပြိုင်မှု	ရရှိလာသော စိတ်ပိုင်း၊ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှု အသစ်များအပေါ် အခြေခံ၍ ကလေးများသည် သူတို့ ကိုယ်ပိုင် ဆုံးဖြတ်ချက်များကို ချမှတ်လိုလာကြသည်။
(၃)နှစ်မှ (၆)နှစ်အရွယ် ထိ	စတင်ကြိုးပမ်းလုပ်ဆောင်မှုနှင့် အပြစ်မကင်းခံစားရမှုကြား အားပြိုင်မှု	စိတ်ကူးယဉ် (စိတ်ကူးဉာဏ်သုံး)ကစားခြင်း မှတစ်ဆင့် ကလေးများသည် နောင်တစ်ချိန် ၌ သူတို့သည် မည်သည့်အရာ၊ တာဝန်၊ လုပ်ငန်းတို့ကို ဆောင်ရွက်သူများ ဖြစ်လာနိုင်ကြောင်း သတိမူ သိရှိလာကြသည်။ ၎င်းတို့၏ဘဝရည်မှန်းချက်များနှင့် တာဝန်ယူမှုများ အကြောင်းအသိတရားဖွံ့ဖြိုးလာသည်။
(၆)နှစ်မှ (၁၁)နှစ်	ကြိုးစားအားထုတ်မှုနှင့် သိမ်ငယ်မှုကြား အားပြိုင်မှု	ကလေးများသည် ကျောင်း၌ရော အိမ်၌ပါ အလုပ်လုပ်ရန်သင်ယူတတ်ကြပြီး သူတစ်ပါး တို့နှင့်လည်း အတူပြောဆို ဆက်ဆံဆောင်ရွက် လာကြရသည်။
ပျိုဖော်ဝင်အရွယ်	ကိုယ်ပိုင်လက္ခဏာတည်ဆောက်မှု (identity)နှင့် လုပ်ဆောင် ရမည့် အခန်းကဏ္ဍ အကြောင်း မကွဲပြားမှု အကြား အားပြိုင်မှု	ပျိုဖော်ဝင်ရွယ်ကလေးများသည် တန်ဖိုးထားမှုများ၊ အသက်မွေးမှုလုပ်ငန်းနှင့် သက်ဆိုင် သော ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်များနှင့် ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးဆိုင်ရာ ထူးခြားစရိုက်လက္ခဏာများကို စူးစမ်းရှာဖွေလေ့လာကြသည်။
လူငယ်ဘဝ	ခင်မင်ရင်းနှီးစွာနေထိုင်လိုမှုနှင့် တစ်ဦးတည်း နေထိုင်လိုမှု တို့အကြား အားပြိုင်မှု	လူငယ်များသည် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ခင်မင်ရင်းနှီးစွာ နေထိုင်ဆက်ဆံလိုကြပြီး အလွန်ခိုင်မြဲသော သံယောဇဉ်များလည်း ထားတတ် ကြသည်။
လူရွယ်ဘဝ/လူလတ်ပိုင်းဘဝ	ဉာဏ်စွမ်းဉာဏ်စအားကောင်းကြွယ်ဝမှု (generativity) နှင့်ဉာဏ်စွမ်းဉာဏ်စများကျဆင်းလာမှုတို့အကြား အားပြိုင်မှု	ဤအချိန်အပိုင်းအခြားတွင်လူ့ဘဝ၌ အကျိုးပြုနိုင်မှု အများဆုံး ဖြစ်ပေါ်သည်။ သားသမီးများကို ကျွေးမွေး ပြုစုပျိုးထောင်ပေးကြရပြီး သက်ကြီးပိုင်းမိဘစသည်တို့ကိုလည်း စောင့် ရှောက်မှုပေးကြရသည်။ တာဝန်ယူမှု အများဆုံး ဖြစ်ပေါ်သည်။

ခန့်မှန်းအသက်အရွယ်	လူမှုစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြပ်အတည်း/ စကားအပြောအဆို	ထူးခြားသော လက္ခဏာများ
သက်ကြီးရွယ်အိုအပိုင်း	ဂုဏ်သိက္ခာရှိမှုနှင့် စိတ်ပျက်အားငယ်မှုတို့အကြား အားပြိုင်မှု	ဤအချိန်အပိုင်းအခြားတွင် ဘဝတစ်သက်တာ၌ ဖြစ်ပျက်ကြုံတွေ့ခဲ့ရသမျှတို့ကို တည်ကြည်လေးနက်စွာ ပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားချိန်ဖြစ်ပြီး ဖြစ်ခဲ့ပျက်ခဲ့သည့် အတိုင်း မည်သို့ ပင်ဖြစ်စေ ဘဝသည် နေပျော်သည်ဟု သုံးသပ်စဉ်းစား မိကြသည်။

အဲရစ်ဆင် ၏ သီအိုရီက လူဘဝသက်တမ်းတစ်လျှောက်၌ ဖြစ်ပေါ်လာသော လူမှုစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှု အဆင့်ဆင့်ကို နားလည်သဘောပေါက်စေရန် အထောက်အကူပြုပေးသည်။ သို့ရာတွင် ဤအဆင့်လိုက် ဖွံ့ဖြိုးမှုပြသဘောတရားများသည် အကန့်အသတ်ရှိနေသည်။ အမှန်စင်စစ်အားဖြင့် လူတို့သည် အဆင့်တစ်ခုစီ၌ ပဋိပက္ခအသွင်ဆောင် ပြဿနာများ တစ်ခုစီသာ ရှိကြသည်မဟုတ်ပါ။ တစ်ဆင့်ချင်းစီ၌ပင်လျှင် ပြဿနာ၊ ပဋိပက္ခစသည်တို့ အမြောက်အမြား ကြုံတွေ့ရတတ်ကြပါသည်။ ဤသီအိုရီ၏ ခိုင်မာမှုကိုလည်း မေးခွန်းထုတ်နိုင်ပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ၎င်းသီအိုရီက အဓိကအားဖြင့် အနောက်တိုင်းနိုင်ငံများ၏ ဓလေ့ထုံးစံယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူနေမှုစနစ် စသည်တို့အတွက်သာ ဦးတည်ကာ တည်ဆောက်ထားခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ အခြားယဉ်ကျေးမှုများအတွက် အသုံးချနိုင်မှု ရှိမည်/မရှိမည်မှာမသေချာချေ။ ဥပမာအားဖြင့် ကိုယ်ပိုင်လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် စွန့်ဦးတီထွင်ဆောင်ရွက်မှုတို့သည် အနောက်တိုင်းနိုင်ငံများ၏ ယဉ်ကျေးမှု၌ များစွာ တန်ဖိုးထားကြသော်လည်း ယဉ်ကျေးမှုအားလုံးအတွက်မူ တန်ဖိုးထားမှုချင်း တူညီနိုင်မည် မဟုတ်ချေ။

ထို့ပြင် အဲရစ်ဆင် ၏ သီအိုရီနှင့် ပတ်သက်သည့် အခြားဝေဖန်ချက်တစ်ခုလည်း ရှိပါသေးသည်။ ၎င်းသီအိုရီ၏ အသုံးဝင်မှု၊ အသုံးပြုနိုင်မှုမှာ အမျိုးသမီးများအတွက်ထက် အမျိုးသားများ အတွက်က ပိုမိုဆီလျော်သည်။ အမျိုးသားများအတွက် ပိုမိုအကျိုးဖြစ်ထွန်းဖွယ်ရှိသည်ဟု ဆိုကြပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ကိုယ်ပိုင်လုပ်ပိုင်ခွင့် (ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်)နှင့် လက်ဦးပထမတီထွင် ဆန်းသစ်မှု/စွန့်ဦးတီထွင်မှု စသည့်အချက်တို့သည် အမျိုးသားများနှင့်သာ ပိုမိုသက်ဆိုင်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၂)။ အဲရစ်ဆင်၏ လူမှုစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ သီအိုရီအပေါ် ဝေဖန်ချက်ရေးသားခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အဲရစ်ဆင်၏ လူမှုစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ သီအိုရီ၏ အဆင့်များကို ဆန်းစစ်ဝေဖန်တတ်စေရန် ဖြစ်သည်။

ဤလုပ်ငန်းကို တွေး-တွဲ-မျှဝေသင်ယူနည်းသုံး၍ ဆောင်ရွက်ရမည်။ ပထမဦးစွာ ကျောင်းသား တစ်ဦးစီက **အဲရစ်ဆင်၏ လူမှုစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ သီအိုရီ**ထဲမှ အဆင့်အသီးသီးတို့အပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ်ရမည်။ ထို့ပြင် ၎င်းတို့ကို မြန်မာနိုင်ငံစာသင်ခန်းများ၏ ဆက်စပ်အခြေအနေ အရပ်ရပ်တို့တွင် မည်ကဲ့သို့ အသုံးပြုနိုင်မည်ကိုလည်း စဉ်းစားပါ။

- ၁။ အဲရစ်ဆင်၏ လူမှုစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အဆင့်များ သဘောတရားများကို မြန်မာ့ ယဉ်ကျေးမှုနယ်ပယ်တွင် လက်တွေ့အသုံးပြုနိုင်ပါသလား။ (သို့မဟုတ်) ၎င်း တို့သည် အဓိကအားဖြင့် အနောက်တိုင်းယဉ်ကျေးမှုအတွက် သာဖြစ်ပါသလား။
- ၂။ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုနယ်ပယ်တွင် ဤအဆင့်များကို ပို၍ အံဝင်ခွင်ကျအသုံးပြုနိုင် စေရန် မည်သည့်အချက်များကို အပြောင်းအလဲပြုမည်နည်း။
- ၃။ မည်သည့်အချက်များကို မပြောင်းလဲဘဲ ထားမည်နည်း။
- ၄။ အဲရစ်ဆင်၏ လူမှုစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ သီအိုရီ၏ အကျိုးကျေးဇူးများမှာ မည်သည် တို့ ဖြစ်ကြသနည်း။

ပြန်လည်သုံးသပ်ပြီးသောအခါ သင်ရရှိလာသော စိတ်ကူးများကို အခြားသူငယ်ချင်းတစ်ဦး နှင့် မျှဝေပါ။ ဖြစ်နိုင်မည်ဆိုလျှင် ယခင်က သင်နှင့်အတူ တွဲဖက်၍ လုပ်ငန်းမဆောင်ရွက်ဖူး သူတစ်ဦးနှင့် တွဲ၍ မျှဝေပါ။ သင်တို့ဆရာက အတန်းကို ပြန်လည်နေရာချထားပြီး ဤ အကြောင်းအရာကို သင်တို့ တစ်တန်းလုံးနှင့် ဆွေးနွေးမည်ဖြစ်သည်။

စာသင်ချိန် (၃)

သင်ကြားမှုနှင့် သင်ယူမှုတို့အတွက် လူမှုစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ သီအိုရီ၏ သွယ်ဝိုက်အသုံးပြုနိုင်မှုများ (Implications for Teaching and Learning)

ဇယား (၅.၁၇) တွင် ကြိုးစားအားထုတ်မှု (သို့မဟုတ်) သိမ်ငယ်မှုဖြစ်ပေါ်ခြင်းအဆင့် (၅နှစ်မှ ၁၃နှစ်ကြား အသက်အရွယ်အုပ်စုမှ ကလေးများ၏ ဖွံ့ဖြိုးမှု) နှင့် ကိုယ်ပိုင် လက္ခဏာတည်ဆောက်မှု (သို့မဟုတ်) လုပ်ဆောင်ရမည့် အခန်းကဏ္ဍမကွဲပြားမှုဖြစ်ပေါ်ခြင်းအဆင့် (၁၃နှစ်မှ ၂၁နှစ်အကြား အသက်အရွယ် အုပ်စုမှကလေးများ) တို့အကြောင်း လမ်းညွှန်ချက်များကို တင်ပြထားသည်။ သင်ကြားမှု၊ သင်ယူမှုတို့အတွက် အသုံးပြုနိုင်သော နည်းဗျူဟာများကိုလည်း ဖော်ပြထားသည်။

ဇယား ၅.၁၇။ လမ်းညွှန်ချက်များနှင့် ဥပမာများ^{၃၇၁}

အဆင့်	ကျောင်းသားများ	ဆရာများအတွက် လမ်းညွှန်ချက်များ	သင်ယူမှုလုပ်ငန်း ဥပမာများ
ကြိုးစားအား ထုတ်မှု နှင့်သိမ်ငယ်မှုအကြား အားပြိုင်မှု (၅နှစ်မှ ၁၃နှစ် ကြား အသက် အရွယ်အုပ်စု)	<p>ကျောင်းသင်ဘာသာရပ်များကို အောင်မြင်မှုရလာကြသည်။</p> <p>ပြိုင်ဆိုင်လိုမှု ပိုမိုပြင်းထန်လာကြသည်။</p> <p>လူမှုဆက်ဆံရေး ကွန်ရက်များကျယ် ပြန့်လာကြသည်။</p> <p>သက်ရွယ်တူအုပ်စု၏ ဖိအားပေးမှုကို စတင်ခံစားတတ်လာသည်။</p>	<p>ကျောင်းသားများ၏ အလုပ်ကြိုး စားမှုနှင့် လုံ့လဝီရိယ တို့ကို တန်ဖိုးထားပါ။</p> <p>ကျောင်းသားများအား သူတို့အရည်အချင်းရှိသမျှ အကောင်းဆုံး လုပ်ဆောင်ကြရန် အားပေးတိုက်တွန်းပါ။</p> <p>အလွန်အကျွံအသည်းအသန် ယှဉ်ပြိုင်လိုမှုကို ဟန့်တားပေးပါ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အစွန်းရောက် ပြိုင်ဆိုင်မှုသည် ရှုံးနိမ့်သည့်အခါ သိမ်ငယ်စိတ်ကို ဖြစ်ပေါ်စေပြီး မိမိတန်ဖိုးကို မိမိ နိမ့်ကျအောင် ပြုရာရောက်စေတတ်သည်။</p>	<p>ကျောင်းသားများ၏ အရည်အချင်းနှင့် ကိုက်ညီသော လုပ်ငန်းများကိုသာ သတ်မှတ်လုပ်ကိုင်စေရမည်။</p> <p>ခြားနားသော စိတ် ဝင်စား မှုများနှင့် အရည်အချင်းများအတွက် ရွေးချယ်စရာ ပံ့ပိုးပေးပါ။</p> <p>သင်ယူမှုရည်မှန်းချက်များ ချမှတ်တတ်လာစေရန် ကျောင်းသားများကို ကူညီပါ။</p> <p>ကျောင်းသားများက အမှားပြုမိသောအခါ၌ လည်းစိတ်ရှည်သည်းခံပါ။ သူတို့အောင်မြင်မှုရသည့် အခါတိုင်းစာသင်ခန်းတွင်း ရော စာသင်ခန်းပြင်ပမှာပါ အသိမှတ်ပြုချီးကျူးပါ။</p>

၃၇၁ From Duchesne & McMaugh, 2016, p. 145.

အဆင့်	ကျောင်းသားများ	ဆရာများအတွက် လမ်းညွှန်ချက်များ	သင်ယူမှုလုပ်ငန်း ဥပမာများ
<p>ကိုယ်ပိုင်လက္ခဏာ တည်ဆောက်မှုနှင့် လုပ်ဆောင်ရမည့် အခန်းကဏ္ဍ မကွဲပြား မှု အကြား အားပြိုင်မှု (အသက် (၁၃) နှစ်မှ (၂၁)နှစ် ကြား အသက် အရွယ် အုပ်စု)</p>	<p>လူတို့ဘဝအတွက် ပြောင်းလဲမှု အကြီးအကျယ် ကြုံတွေ့ ရသောအချိန် ကာလ ဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် ရုပ်ပိုင်း ဆိုင်ရာ ပြောင်းလဲမှုများကို တွေ့ရှိလာကြရသည်။</p> <p>ကျောင်းသားများကသူတို့၏ ကိုယ်ပိုင် စရိုက်လက္ခဏာ များ ကို ဆန်းစစ်တတ် လာ ကြပြီး သူတို့အတွက် အသက်မွေးမှုလုပ်ငန်း ဆိုင်ရာ ဖြစ်နိုင်ခြေ အမျိုး မျိုးကို ရှာဖွေလာတတ်ကြ သည်။</p> <p>သူတို့၌ ကိုယ် ပိုင် အတွေးအခေါ် သဘော တရားများ အတုယူစရာ စံပြ ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ခံယူ ချက်ယုံကြည်မှုများရှိလာ ကြသည်။ သို့မဟုတ်ပါက လည်း သူတစ်ပါးတို့၏ ယုံ ကြည်ချက်ကို မလွန်ဆန် နိုင်ဘဲ ထိုသူတို့ လွှမ်းမိုးမှု အောက် စိုးစိုးမြုပ်ကာလမ်း မှားရောက်တတ်သည်။</p>	<p>ကိုယ်ပိုင်လက္ခဏာ အမျိုးမျိုးနှင့် ရှုထောင့်အမျိုးမျိုး တို့ကို ရှာဖွေ စူးစမ်းလေ့လာနိုင်စေမည့် အခွင့်အလမ်းများ ပံ့ပိုးပေးပါ။</p> <p>ပျိုဖော်ဝင်ရွယ်ကလေးများသည် အခန်းကဏ္ဍ အမျိုးမျိုးကို စမ်းသပ် လုပ်ဆောင်လိုကြ ကြောင်းကို သတိရှိပါ။</p> <p>ဆိုးကျိုး အန္တရာယ် အလားအလာ များနှင့် ထိခိုက်စေနိုင်သောပေါ့တန် ဆိုး သွမ်း အပြုအမူများနှင့် ပတ်သက်လာလျှင် အထူးဂရုပြု ကြည့်ရှု လေ့လာပါ။</p> <p>မိဘများ၊ ဆရာများ၊ ကျောင်းသား အချင်းချင်းနှင့် အရေးပါသူ၊ အားကိုး ယုံကြည်ရသူများနှင့် ပွင့်ပွင့်လင်း လင်း ပြောဆို ဆက်ဆံမှုကိုအားပေး ပါ။</p> <p>အခက်အခဲများရှိပါက ပွင့်လင်းစွာ ဆွေး နွေးတိုင်ပင်ရန်ပြောပြပါ။ သူ တို့ အားကူညီပံ့ပိုးပေးမပေးပါ။ အထူး သဖြင့် သူတို့အတွက် မသေချာမရေရာသော အချက်အလက်အကြောင်း အရာ များနှင့် ကြုံတွေ့ရချိန်တွင် ဖေးမ ထောက်ကူပေးပါ။</p>	<p>၎င်းတို့အသက်အရွယ်နှင့် သင့်တော်သော ပြဿနာများ ကိုဖြေရှင်းဆွေးနွေးပေးနိုင် မည့်ဧည့်ပညာရှင် များကို ဖိတ်ခေါ်ပါ။</p> <p>သူတို့ အားကျ အတုယူဖွယ် အောင်မြင်ကျော်ကြားသူများ ကို လာရောက် ဟောပြောစေ ရန် စီစဉ်ပါ။ (သို့မဟုတ်) သူ တို့အခြေခံ သိရှိ နိုင်စေရန် စီစဉ်ပေးပါ။ ကျောင်းသား အချင်းချင်း စုဝေးဆွေးနွေး တိုင်ပင်နိုင်မည့် ကျောင်းသား များ စုပေါင်း ဆွေးနွေးတင်ပြ ပွဲ (student forum)များ စီစဉ် ပေးပါ။</p> <p>ထိုဆွေးနွေး ပွဲများ၌ အခက်အခဲများ ပြဿနာများ နှင့် စိတ်ကူး များကို မျှဝေ ဆွေးနွေး အဖြေရှာစေ နိုင်သည်။ ကျောင်းသားများ၏ စိတ် ဝင်စားစရာ ဝါသနာ လုပ် ငန်း စသည်တို့ကိုလည်း အသိအမှတ်ပြုဆောင်ရွက် ပေးပါ။</p>

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၃)။ မြန်မာ့အသိုင်းအဝိုင်းတွင် တွေ့မြင်ရသော ကြိုးစား အားထုတ်မှုနှင့် သိမ်ငယ်မှုတို့ ဒွန်တွဲလွန်ဆွဲနေကြသော ဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့်နှင့် ကိုယ်ပိုင်လက္ခဏာ တည်ဆောက်မှုနှင့် လုပ်ဆောင်ရမည့် အခန်းကဏ္ဍ မကွဲပြား မှုတို့ ဒွန်တွဲလွန်ဆွဲနေကြသော ဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့်

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အဲရစ်ဆင်၏ လူမှုစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ သီအိုရီကို မြန်မာမှု အသိုင်းအဝိုင်းနှင့် ဆက်စပ် ကြည့်တတ်စေရန် ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံမှ ကျောင်းသားများ၏ အလယ်တန်းကျောင်းနေစဉ် ကာလအတွင်း လူမှုစိတ်ပိုင်း ဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုအကြောင်း သင်တို့၏ နားလည်သဘောပေါက်မှုကို ပြသရန်အတွက် ဤ လုပ်ငန်းကို လုပ်ဆောင်ရာတွင် တစ်အုပ်စုလျှင် ကျောင်းသား (၅) ဦးစီပါဝင် ဖွဲ့စည်းထား သော အုပ်စုများဖြင့် အုပ်စုလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ရမည်။

အဲရစ်ဆင်က လူမှုစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှု အဆင့်လေးဆင့်ကို တည်ဆောက်ဖန်တီးခဲ့ရာတွင် ၎င်း၏ သုတေသန ဆောင်ရွက်ချက်လုပ်ငန်းက လူတို့၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုဖြစ်စဉ်အပေါ်၌ သက်ရောက် နေသည့် လူမှုရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ လွှမ်းမိုးမှုတို့ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခဲ့သည်။

သို့ရာတွင် အဲရစ်ဆင်၏ သီအိုရီပါ အချက်အလက်များသည် မတူညီသော ယဉ်ကျေးမှု နယ်ပယ်များတွင် တညီတညွတ်တည်း မမှန်ကန်နိုင်ပါ။ သဘောတူညီနေသည့် နေရာများ ရှိသကဲ့သို့ ခြားနားသည့် နေရာများလည်း ရှိကြသည်ဟု သုတေသနများက ဖော်ပြထားသည်။ အချို့ယဉ်ကျေးမှုများထဲမှ ဖွံ့ဖြိုးမှု စနစ်များသည် အဲရစ်ဆင် ဖော်ပြထားသည့် သဘောတရား များနှင့် ခြားနားသည်လည်းရှိကြသည်။^{၃၇၂}

သင်တို့အုပ်စုအတွင်း လုပ်ဆောင်ရမည့်မှာ ဇယား (၅.၁၇) ကို သေချာစွာစိစစ်လေ့လာပြီး ထိုလမ်းညွှန်ချက်များသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဆက်စပ်ဝန်းကျင်တွင် လက်တွေ့အသုံးချရန် မည်သို့ သင့်တော်နိုင်သည်ကို ဆွေးနွေးပါ။ အချို့ညီညွတ်သောအချက်များ ရှိနိုင်သော်လည်း အချို့အချက်များကို ထပ်မံမွမ်းမံပြုပြင်ရန် လိုအပ်မည် (သို့မဟုတ်) ချန်လှပ်ခဲ့ရမည်။

၃၇၂ Salamone & Salamone, 1993, p. 87.

ထိုနောက် ဇယား (၅.၁၈) တွင်ဖြည့်သွင်းရေးသားပါ။

- ၁။ ကျောင်းသားများ၏ စရိုက်လက္ခဏာများ
- ၂။ ဆရာများ အတွက် လမ်းညွှန်ချက်များနှင့်
- ၃။ သင်ယူမှုလုပ်ငန်းဥပမာများ ထည့်သွင်းရမည့် အကွက်အသီးသီးတွင်ရေးသားပါ။

ကြိုးစားအားထုတ်မှုနှင့် သိမ်ငယ်မှုတို့ အားပြိုင်လွန်ဆွဲနေသော အဆင့်နှင့် ကိုယ်ပိုင် လက္ခဏာတည်ဆောက်မှုနှင့် လုပ်ဆောင်ရမည့်အခန်းကဏ္ဍ မကွဲပြားမှုတို့ အားပြိုင်လွန်ဆွဲ နေသော လူမှုစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့်များကို ပြထားသော ဇယား (၅.၁၈) တွင် ရေးသားပြီးသောအခါ သင်တို့ဆရာက ထိုလုပ်ငန်းကို ဆွေးနွေးရန် အတန်းကို မူလပုံစံ ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းပေးမည်ဖြစ်သည်။

ဇယား ၅.၁၈။ မြန်မာ့အသိုင်းအဝိုင်းတွင်တွေ့မြင်ရသော ကြိုးစားအားထုတ်မှုနှင့် သိမ်ငယ်မှုကို အားပြိုင်လွန်ဆွဲ နေသော အဆင့်နှင့် ကိုယ်ပိုင်လက္ခဏာ တည်ဆောက်မှုနှင့် လုပ်ဆောင်ရမည့်အခန်းကဏ္ဍမကွဲပြားမှုတို့ အားပြိုင်လွန်ဆွဲနေသော အဆင့်များ

အဆင့်	ကျောင်းသားများ	ဆရာများအတွက် လမ်းညွှန်ချက်များ	သင်ယူမှုလုပ်ငန်း ဥပမာများ
ကြိုးစားအား ထုတ်မှု နှင့်သိမ်ငယ်မှု အကြား အားပြိုင်လွန်ဆွဲနေသော အဆင့် (၅ နှစ်မှ ၁၃ နှစ်ထိ)			
ကိုယ်ပိုင်လက္ခဏာ တည်ဆောက်မှုနှင့် လုပ်ဆောင်ရမည့် အခန်းကဏ္ဍ မကွဲပြားမှု အကြား အားပြိုင်လွန်ဆွဲ နေသော အဆင့် အသက် (၁၃ နှစ်မှ ၂၁ နှစ်ထိ)			

သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၄)။ အလယ်တန်းကျောင်းသားများ၏ လူမှုစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုကို ပံ့ပိုးပေး နိုင်မည့် သင်ယူမှုလုပ်ငန်းတစ်ခုကို ဖန်တီးပုံဖော်ခြင်း

ဤလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ မြန်မာကျောင်းသားများနှင့် ဆီလျော်ပြီး အလယ်တန်း ကျောင်းသားများ၏ လူမှုစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုကို အထောက်အပံ့ပြုပေးနိုင်မည့် သင်ယူမှုလုပ်ငန်းတစ်ခုကို ဖန်တီးပုံဖော်တတ်စေရန် ဖြစ်သည်။

ဤလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် သင်တို့ ယခုဖွဲ့စည်းပြီး ဖြစ်သော (၅) ဦးအုပ်စုများနှင့်ပင် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ ဆဋ္ဌမတန်း ကျောင်းသားများ၏ လူမှုစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် သင်ယူမှုလုပ်ငန်းတစ်ခုကို ဒီဇိုင်းဆွဲပေးရမည်။ အောက်ပါတို့ကို စဉ်းစားပါ။

- သူတို့၏ သင်ယူသူများ (ကျောင်းသားများ) ဌာနတွေ့ရသော ထူးခြားသည့် လက္ခဏာများ
- လူမှုစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အဆင့်များနှင့် ကျောင်းသားများတွေ့ကြုံဖြတ်သန်းနေရသည့် “ပဋိပက္ခ”များ (အတိုက်အခံများ)
- ဆရာထံမှ သူတို့ ရရှိရန် လိုအပ်နေသည့် ကူညီထောက်ပံ့မှု အမျိုးအစား
- သူတို့၏ ကြိုးစားအားထုတ်မှုနှင့် သိမ်ငယ်မှုအကြား အားပြိုင်လွန်ဆွဲနေသော အဆင့်ကို ဖြတ်သန်းကြရသည့်အခါ သူတို့အားထောက်ပံ့မှုပြုနိုင်ရုံသာမက စိတ်ဝင်စားမှုဖြစ်အောင်လည်း ဖန်တီးနိုင်ပြီး ကျောင်းသားများကို တက်ကြွစွာ ပါဝင်လာအောင်ဆောင်ဆောင်သိမ်းသွင်းနိုင်မည့် သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများ။

သင်၏ မှတ်စုများနှင့် သင်ယူမှုလုပ်ငန်း (၁) တို့ကို ရည်ညွှန်းကိုးကားပါ။ လိုအပ်လျှင် ထပ်မံ သုတေသနပြုပါ။ (၂) မိနစ်ခန့်သာကြာမည့် သင်ယူမှုလုပ်ငန်း အပိုင်းတိုတစ်ခုကို ဖန်တီး တည်ဆောက်ပါ။ ထိုလုပ်ငန်းသည် ကစားနည်းတစ်ခု၊ သီချင်းတစ်ပုဒ်၊ ကလေးကဗျာ တစ်ပုဒ်၊ အကတစ်မျိုး၊ သံချပ်တစ်ပုဒ်၊ ပုံပြင်တစ်ပုဒ် နှင့် ကဗျာတစ်ပုဒ် (သို့မဟုတ်) ကျောင်းသားများ ပူးပေါင်းပါဝင်ရသည့် အခြားသင်ယူမှုလုပ်ငန်းတစ်ခုတို့အနက် တစ်ခုခုဖြစ် နိုင်သည်။

သင်တို့၏ သင်ယူမှုလုပ်ငန်းကို ဒီဇိုင်းဆွဲပြီးသောအခါ ၎င်းဒီဇိုင်းကို ပိုစတာ စာရွက်ပေါ် ရေးသားကာ ပိုစတာများကို စာသင်ခန်းနံရံတွင် ခင်းကျင်းပြသထားပါ။ သင်တို့ဆရာက

အတန်းသားများ အားလုံးကို အတူတကွ ခေါ်၍ ပြခန်းလှည့်လည်ကြည့်ရှုသင်ယူခြင်းကို ဆောင်ရွက်ပေးမည်။ သက်ဆိုင်ရာအုပ်စုများက သူတို့လုပ်ငန်းအကြောင်းကို ရှင်းပြမည် (သို့မဟုတ်) လက်တွေ့ လုပ်ဆောင်ပြမည်။

သင်တို့ဆွဲသော ဒီဇိုင်းကို ရှင်းပြပါ (သို့မဟုတ်) လက်တွေ့ ဆောင်ရွက်ကြည့်ပါ။ (၅) ဦးပါဝင် ဖွဲ့စည်း ပေးသော အုပ်စုအတွင်း အစမ်းသဘော ဆောင်ရွက်ကြည့်ပါ။ အခြားအုပ်စုတစ်ခုက လည်း သူတို့လုပ်ငန်းကို ရှင်းပြမည် (သို့မဟုတ်) အစမ်းလုပ်ဆောင်ပြမည်။ အုပ်စုအချင်းချင်း အပြန်အလှန် တုံ့ပြန်အကြံပြုချက်များကို ပေးပါ။ သင်တို့ ဆရာက ဤလုပ်ငန်းကို တစ်တန်းလုံးနှင့် ဆွေးနွေးလိမ့်မည်။

ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန်မေးခွန်းများ

- ၁။ လူသာပဓာန စိတ်ပညာ ဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။
- ၂။ လူသာပဓာနထားသောစိတ်ပညာ၏ အဓိကကျသော အတွေးအခေါ် (၅) ချက် မှာမည်သည်တို့ဖြစ်ကြသနည်း။
- ၃။ ပညာရေး၏ ရည်မှန်းချက် ဆိုသည်မှာ မည်သည်ဖြစ်သည်ဟု ရော်ဂျာစ် ကပြော ခဲ့သနည်း။
- ၄။ ရော်ဂျာစ်၏အဆိုအရ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းများကို စီစဉ်ပြင်ဆင်ရာတွင် ဆရာ များသည် မည်သည်တို့ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန်လိုအပ်သနည်း။
- ၅။ ဆရာ့ညွှန်ကြားမှုမဲ့သင်ကြားခြင်း (Non-Directive Teaching) ဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။
- ၆။ အကောင်းမြင်တတ်မှု စိတ်ပညာဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။
- ၇။ အတိုကောက်စကားလုံးတွဲ PERMAH က မည်သည်တို့ကိုကိုယ်စားပြုသနည်း။
- ၈။ အဲရစ်ဆင် ၏ လူမှုစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှု သီအိုရီက မည်သည့် ဖွံ့ဖြိုးမှုနယ်ပယ် (၂) ခုကို လွှမ်းခြုံထားသနည်း။
- ၉။ အဲရစ်ဆင် ၏ သီအိုရီထဲမှ မည်သည့်ဖွံ့ဖြိုးမှု အဆင့် (၂) ဆင့်ကို အလယ်တန်း ကျောင်းတက်စဉ် ကာလ စာသင်နှစ်များအတွက် လက်တွေ့ အသုံးပြုနိုင် သနည်း။

အခန်းဆုံးအနှစ်ချုပ်

အဓိကအချက်များ

- ပညာရေးစိတ်ပညာက ပညာရေးဘာသာရပ်နှင့် စိတ်ပညာဘာသာရပ်တို့ကို ဆက်သွယ်ပေးထားသည်။
- သင်ယူကြသည်ကို သိရှိစေရန် သင်ယူခြင်းက သင်၏ကျောင်းသားများ မည်သို့ သင်ယူတတ်ကြပုံနှင့် သင်ကသူတို့အား မည်သို့ သင်ကြားပေးသင့်ပုံတို့ကို နားလည်သဘောပေါက်စေရန် အထောက်အကူပြုပေးသည်။
- ပညာရေးစိတ်ပညာ၏ အဓိကနယ်ပယ် (၄)ရပ်မှာ
 - အပြုအမူဆိုင်ရာ စိတ်ပညာရှုထောင့်
 - သိမှုဖွံ့ဖြိုးလာပုံအဆင့်ဆင့်ဆိုင်ရာ စိတ်ပညာရှုထောင့်
 - သိမှုဆိုင်ရာ စိတ်ပညာရှုထောင့်နှင့်
 - အသိပညာ တည်ဆောက်မှုဆိုင်ရာ စိတ်ပညာရှုထောင့် တို့ဖြစ်ကြသည်။
- ဤစိတ်ပညာဆိုင်ရာရှုထောင့်များက ပညာသင်ကြားရေးအဆင့်အသီးသီးမှ သင်ကြားမှု သင်ယူမှု အသီးသီးတို့အတွက် သွယ်ဝိုက်ရည်ညွှန်းမှုမျိုးစုံကို ပံ့ပိုးပေးထားကြသည်။
- ဦးနှောက်ထဲ၌ အချက်အလက်များကို အဆင့်ဆင့်ချိတ်ဆက် ပြုပြင်စီစဉ်ခြင်းပုံစံက လူတို့၏ စိတ်တွင်းပိုင်းဖြစ်စဉ်များကို ကွန်ပျူတာတစ်လုံး၏ ဆောင်ရွက်မှုဖြစ်စဉ်များနှင့် နှိုင်းယှဉ်ဖော်ပြထားသည်။
- ဦးနှောက်ထဲ၌ အချက်အလက်များကို အဆင့်ဆင့်ချိတ်ဆက် ပြုပြင်စီစဉ်ခြင်းပုံစံကို စာသင်ခန်းများစွာတို့၏ သင်ယူမှုဖြစ်စဉ်များအတွက် လက်တွေ့အသုံးပြုနိုင်သည်။
- ကျောင်းသားများ၏ မှတ်ဉာဏ်ပေါ်ပေါက်လာမှုဖြစ်စဉ်များကို ပံ့ပိုးကူညီပေးမည့် နည်းဗျူဟာ အမြောက်အမြား ရှိကြသည်။

- ထိုနည်းဗျူဟာများ၏ ထိရောက်မှုသည် သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများ၊ ပညာသင်ကြားမှုပုံစံနှင့် နောက်ခံယဉ်ကျေးမှု အခြေအနေတို့အပေါ် မှီတည်နေပါသည်။
- လူသာပဓာန စိတ်ပညာရှင်တစ်ဦးအတွက် သင်ယူမှုဆိုသည်မှာ ဖွံ့ဖြိုးမှု နယ်ပယ် အားလုံးနှင့် ဆက်သွယ်နေသည်။
 - သိမှုနယ်ပယ်
 - ကိုယ်ခန္ဓာဖွံ့ဖြိုးမှုနယ်ပယ်
 - လူမှုဆက်ဆံရေးနယ်ပယ်
 - စိတ်ခံစားမှုနယ်ပယ်
- လူသာပဓာနကျသည်ဟု ယူဆသော ပညာရေးသဘောတရားများကို ပညာရေးဆိုင်ရာ လက်တွေ့ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်မှုအများအပြားတို့တွင် တွေ့ရှိရသည်။ ၎င်းတို့အနက် ထင်ရှားသောတစ်ခုမှာ ရက်ဂီယိုအဲမီလိယာလှုပ်ရှားမှု (Reggio Emilia movement) ဖြစ်သည်။
- အဗရာဟမ်မာ့စ်လို (Abraham Maslow) ကို လူသာပဓာနထားသော သင်ယူမှုဆိုင်ရာ ချဉ်းကပ်မှုအတွက် သဘောတရားများတည်ဆောက်ခဲ့သူ အဓိကပုဂ္ဂိုလ်ကျော် (၂)ဦးထဲမှ တစ်ဦးအဖြစ်ယူဆကြသည်။
- မာ့စ်လို (Maslow) မူလပထမတည်ဆောက်ပြခဲ့သော လိုအင်အဆင့်ဆင့် ပုံစံမှာ လူတို့၏ လိုအင်များကို အဆင့် (၅)ဆင့်အဖြစ် ခွဲခြားတည်ဆောက်ပြခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ယခုနောက်ဆုံး ပြုပြင်ပြင်ဆင်လိုက်သော ပုံစံမူကွဲမှာ နောက်ထပ်အဆင့် (၃)ဆင့် ထပ်တိုးလာသည်။
 - သိမှုဆိုင်ရာလိုအင်များ (Cognitive needs) အသိပညာနားလည်သဘောပေါက်မှုနှင့် စူးစမ်းရှာဖွေလေ့လာလိုခြင်း(#5)
 - အနုပညာရသခံစားလိုသော လိုအင် (Aesthetic needs)-အလှတရားအစီအစဉ်ကျနမှု နှင့် အချိုးအစားညီညွတ်ကျနမှု(#6)

- အတ္တကိုလွန်မြောက်ခြင်း၊ သာလွန်မြင့်မြတ်ခြင်းလိုအင်(Transcendence)/ မိမိ၏ အတ္တကို လွန်မြောက်ပြီး ဆိုလိုသည်မှာ မိမိအကျိုးစီးပွားထက် အခြား သူများအား သူတို့အစွမ်းရှိသမျှ အစွမ်းကုန်အောင်မြင်မှု ရရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးလိုသောလိုအင်

- ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုအတွေ့အကြုံကို မြှင့်တင်ပေးရန်နှင့် ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူနိုင်စွမ်း ရှိသလောက် သင်ယူမှုအောင်မြင်စေရေး ပံ့ပိုးပေးရန်တို့အတွက် မာ့စလို၏ သီအိုရီကို စာသင်ခန်းများထဲတွင် လက်တွေ့အသုံးပြုနိုင်သည်။
- လူသာပဓာန သင်ယူမှုဆိုင်ရာ ချဉ်းကပ်မှုများကို ဖော်ထုတ်ခဲ့သူများထဲတွင်အခြား ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်တစ်ဦးမှာ ရော်ဂျာစ်ဖြစ်ပြီး ၎င်းက ညွှန်ကြားမှုမဲ့သင်ကြားခြင်းပုံစံကို တည်ဆောက်ခဲ့သည်။ တည်ဆောက်ခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျောင်းသားများအနေနှင့် ဆရာညွှန်ကြားချက်များကို လိုက်နာရန် မရှိသည့်အခါ ၎င်းတို့၏ စိတ်ဝင်စားမှုများနှင့် အထုံဝါသနာများကိုလေ့လာလိုက်စားနိုင်ရန် ပိုမို၍ လွတ်လပ်လာကြသည်။ ကျောင်းသားများကိုယ်တိုင် စီစဉ်ညွှန်ကြားပြီး ကိုယ်တိုင်စီမံခန့်ခွဲသော သင်ယူမှုဖြင့် သင်ယူသူများဖြစ်လာကြစေရန်အတွက် ဆရာက ညွှန်ကြားမှု လုံးဝမပေးဘဲ နေခြင်းဖြစ်သည်။
- ဆရာညွှန်ကြားမှုမဲ့သင်ကြားခြင်း (Non-Directive Teaching) ၏ အဓိကကျသော အခြေအနေသုံးရပ်မှာ ဆရာနှင့် ကျောင်းသားများအကြား ဆက်ဆံမှုသည် စစ်မှန်မှု၊ ရိုးသားမှုရှိခြင်း၊ ဆရာများက ကျောင်းသားများ၏ အရည်အချင်းကို ယုံကြည်လက်ခံကာ တန်ဖိုးထားပေးခြင်း နှင့် ကျောင်းသားများအပေါ် စာနာထောက်ထားမှုထပ်တူ ခံစားမှုကို ပြသခြင်းတို့ဖြစ်ကြသည်။
- ရော်ဂျာစ်က သင်ယူမှုအတွက် သဘောတရား (၁၀) ချက် (Principles for Learning) နှင့် သင်ယူမှုကို ကူညီလမ်းညွှန်ရန်အတွက် သဘောတရား (၇) ချက် (Principles for facilitating learning) တို့ကို အကြံပြုခဲ့သည်။

- “ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သင်ယူမှု” (cooperative learning) ဆိုသော ဝေါဟာရနှင့် “ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သင်ယူမှု” (collaborative learning) ဆိုသော ဝေါဟာရနှစ်ခုကို ရံဖန်ရံခါအားဖြင့် တစ်ခုနှင့်တစ်ခုဖလှယ်သုံးစွဲနိုင်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ၎င်းတို့နှစ်ခုသည် ရှုထောင့်များစွာ၌ အဓိပ္ပာယ်ကွာခြားကြသည်။ အထူးသဖြင့် ချဉ်းကပ်မှုတစ်ခုစီကို ဝန်းရံနေသည့် တည်ဆောက်ဖွဲ့စည်းပုံ အတိုင်းအတာပမာဏတွင် ခြားနားကြသည်။
- “ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သင်ယူမှု” နှင့် “ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သင်ယူမှု” နှစ်မျိုးစလုံး၌ မေးခွန်းရေးသားပြုစုခြင်း၊ ရှင်းလင်းသော ရလဒ်များရေးသားခြင်း၊ စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ရန် သတ်မှတ်ချက်ဇယားဖန်တီးခြင်း၊ ကျောင်းသားလုပ်ငန်း ကိုစစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် လုပ်ဆောင်မှုပေါ်၌ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းတို့ကို ဆရာများက ဆောင်ရွက်ရသည်။
- ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများ (cooperative learning activities) တွင် ဖြတ်ဆက်လုပ်ငန်းပေးခြင်း (Jigsaw)၊ စုပေါင်းဉာဏ်ကွန့် လက်ရာ စုပေါင်းဉာဏ်ဖွင့်မှု (Cooperative Graffiti)၊ စားပွဲဝိုင်း (Round Table)၊ ချားရဟတ်(Carousel)၊ တွေးမယ် ရေးမယ် ပတ်ချာလည် (Writearound)၊ မဖြစ်မနေဆောင်ရွက်ရသော စကားစစ်ထိုးပွဲ (Forced Debate)နှင့် နှင်းဘောလုံး (Snowball)တို့ပါဝင်ကြသည်။
- အကောင်းမြင်တတ်မှုဦးစားပေးသော ပညာရေးက ကျောင်းသားများ၏ အားနည်းချက်များထက် အားသာချက်များကို ဦးစားပေးပြီး အကျိုးမဲ့သော အတွေးအကြံများထက် အကျိုးကျေးဇူးများသော အတွေးအကြံများကိုသာ ဦးစားပေးလေ့လာသည်။ မည်သည့် အချက်တို့ကို လေ့လာလျှင် ပို၍ အကျိုးကျေးဇူး များမည်ကို ကြည့်ရှုလေ့လာသည်။
- ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာကျန်းမာ/ချမ်းသာမှုကို ပေးစွမ်းနိုင်သည့် မဏ္ဍိုင် (၅) ရပ်က ကျောင်းသား များအား စိတ်ဓာတ်ကြံ့ကြံ့ခံနိုင်စေရေးတည်ဆောက်ရာတွင်နှင့် သူတို့၏ လူမှုရေးဆိုင်ရာနှင့် စိတ်ခံစားမှုဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများကို ဖွံ့ဖြိုးစေရာတွင် အထောက်အကူပြုသည်။

- အကောင်းမြင်တတ်မှုဦးစားပေးသည့် ပညာရေးလက်တွေ့ဆောင်ရွက်မှုများ အညွှန်းဘောင်တွင် ပါဝင်သော အခြေခံအုတ်မြစ်အချက်အလက် (၅) ခုကို ကျောင်းသားများ၏ စိတ်ဓာတ်ကြံ့ကြံ့ခံနိုင်စွမ်းတည်ဆောက်မှု၊ အရာရာကို အကောင်းမြင်တတ်မှုနှင့် ပညာရေး ဆိုင်ရာ အောင်မြင်မှုတို့ ရရှိစေရေးအတွက် သင်ကြားပေးနိုင်သည်။
- စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ လူမှုရေးဆိုင်ရာနှင့် စိတ်ခံစားမှုဆိုင်ရာ ရှုထောင့်အသီးသီးတို့၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုများသည် တစ်ပြိုင်နက်တည်း ပေါ်ပေါက်လာတတ်ပြီး ၎င်းတို့အချင်းချင်း သည်လည်း တစ်ခုနှင့်တစ်ခု အပြန်အလှန်အမှီသဟဲပြုနေကြသည်ဟု စိတ်ပညာ ရှင် Erik Erikson က ယုံကြည်လက်ခံခဲ့ပါသည်။ ၎င်း၏သဘောတရားကို လူမှု စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှု သီအိုရီဟု ခေါ်သည်/ သိရှိကြသည်။
- မူလတန်းကျောင်းနှင့်အလယ်တန်းကျောင်းတို့တွင် လက်တွေ့အသုံးပြုနိုင်သော ဖွံ့ဖြိုးမှု အဆင့် (၂)ဆင့်မှာ ကြိုးစားအားထုတ်မှုနှင့် သိမ်ငယ်မှုတို့ ဒွန်တွဲလွန်ဆွဲ နေသော (၅ နှစ်မှ ၁၃နှစ်အကြား အသက်အရွယ်အုပ်စု) အဆင့် နှင့် ကိုယ်ပိုင် လက္ခဏာ တည်ဆောက်မှုနှင့် လုပ်ဆောင်ရမည့် အခန်းကဏ္ဍ မကွဲပြားမှုတို့ ဒွန်တွဲလွန်ဆွဲနေသော (၁၃ နှစ်မှ ၂၁ နှစ်ထိ အသက်အရွယ်အုပ်စု) အဆင့်တို့ဖြစ် ကြသည်။

အခန်းဆုံးပြန်လည်သုံးသပ်စဉ်းစားခြင်း

- သင်ကြားမှုနှင့် သင်ယူမှုတို့တွင် ပညာရေးစိတ်ပညာသည် အဘယ်ကြောင့်အရေး ပါသနည်း။
- ပညာရေးစိတ်ပညာ၏ အဓိကကျသော နယ်ပယ် (၄)ရပ်မှာ အဘယ်တို့နည်း။ ၎င်းတို့ကို ဖော်ပြပါ။
- ပညာရေးစိတ်ပညာကို စာသင်ခန်းတွင် အသုံးပြုနိုင်မည့်နည်းလမ်းများကို စာရင်း ပြုစု ဖော်ပြပါ။
- ဦးနှောက်တွင်း၌ အချက်အလက်တို့ကို သိုလှောင်သိမ်းဆည်းပုံ သိမ်းဆည်းနည်း အမျိုးစုံကိုပြသော ပုံစံ (Multistore Information Processing Model) အကြောင်းကို ဖော်ပြပါ။
- စာသင်ခန်းတွင်း လက်တွေ့သင်ကြားဆောင်ရွက်မှုများတွင် ဦးနှောက်ထဲ၌

အချက်အလက်များကို အဆင့်ဆင့်ချိတ်ဆက် ပြုပြင်စီစဉ်ခြင်း (Information Processing) သဘောတရားကို မည်သို့ အသုံးပြုနိုင်သနည်း။

- ကျောင်းသားများ၏ အာရုံခံမှတ်ဉာဏ် (sensory memory)၊ ရေတိုမှတ်ဉာဏ် (short-term memory) နှင့် ရေရှည်မှတ်ဉာဏ် (long-term memory) တို့ကို အထောက်အကူ ဖြစ်စေနိုင်မည့် နည်းဗျူဟာများကို စာရင်းပြုစုဖော်ပြပါ။
- လူသာပဓာနရှုထောင့်မှ သင်ယူရန် ချဉ်းကပ်မှုများကို အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ဖော်ပြပါ။
- လူသာပဓာနစိတ်ပညာရပ်တွင် အဓိကကျသော ပညာရှင်အကျော်အမော်များမှာ မည်သူတို့ ဖြစ်ကြသနည်း။
- လိုအင်အဆင့်ဆင့်ပြသော ပုံစံထဲမှ အဆင့် (၈) ဆင့်တို့မှာ မည်သည်တို့ ဖြစ်ကြသနည်း။
- လိုအင်အဆင့်ဆင့်သီအိုရီကို စာသင်ခန်းတွင်း လက်တွေ့ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်မှုများအတွက် မည်သို့အသုံးပြုနိုင်သနည်း။
- သင်ရိုးညွှန်းတမ်းများကို စီစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည့် အချက် (၃) ခုတို့မှာ မည်သည်တို့ဖြစ်ကြသနည်း။
- သင်ယူမှုဆိုင်ရာ သဘောတရား (၁၀) ချက်ဆိုသည်မှာ အဘယ်တို့နည်း။
- “ဆရာ”ဆိုသည့် ဝေါဟာရထက် “ကူညီလမ်းညွှန်သူ”ဆိုသည့် ဝေါဟာရကိုသာ သုံးစွဲရန် ရော်ဂျာစ် က လိုလားခဲ့သည်မှာ အဘယ်ကြောင့်နည်း။
- ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သင်ယူမှု (cooperative learning) နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် သင်ယူမှု (collaborative learning) တို့၏ ခြားနားချက်မှာ အဘယ်နည်း။
- ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သင်ယူမှုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သင်ယူမှုတို့တွင် ဆရာ၏ အခန်းကဏ္ဍများမှာ မည်သည်တို့ဖြစ်ကြသနည်း။
- ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်သင်ယူမှုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သင်ယူမှုတို့တွင်ပါဝင်သော သင်ယူမှုနည်းဗျူဟာအချို့သည် မည်သည်တို့ဖြစ်ကြသနည်း။
- အကောင်းမြင်တတ်မှုစိတ်ပညာ၏ အဓိကကျသောလက္ခဏာများ/ ထူးခြားလက္ခဏာများမှာ မည်သည်တို့ဖြစ်ကြသနည်း။
- ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာကျန်းမာ/ချမ်းသာမှုအတွက် မဏ္ဍိုင် (၅) ခုမှာ မည်သည်တို့ နည်း။

- အကောင်းမြင်တတ်မှုစိတ်ပညာ၏ ပါဝင်ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးမှုများ (Positive Psychology Interventions (PPIs)) မှာ မည်သည်တို့ဖြစ်ကြသနည်း။
- Erikson ၏ လူမှုစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှု (Psychosocial Development) သီအိုရီဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။
- မူလတန်းကျောင်းနှင့် အလယ်တန်းကျောင်းမှ ကျောင်းသားများ ပါဝင်နေကြသည့် Erikson ၏သီအိုရီပါအဆင့်များကိုဖော်ပြပါ။
- ကြိုးစားအားထုတ်မှုနှင့် သိမ်ငယ်မှုတို့ ဒွန်တွဲလွန်ဆွဲနေသောအဆင့်သို့ ရောက်ရှိနေကြသော ကျောင်းသားများ (၅နှစ်မှ ၁၃ နှစ်ကြား သက်ရွယ် အုပ်စု) နှင့် ကိုယ်ပိုင်လက္ခဏာ တည်ဆောက်မှုနှင့် လုပ်ဆောင်ရမည့်အခန်းကဏ္ဍ မကွဲပြားမှုတို့ ဒွန်တွဲလွန်ဆွဲနေသော အဆင့် (လူရာဝင်ရန် ကြိုးစားမှုနှင့် လုပ်ဆောင်ရမည့်ကဏ္ဍတို့ အကြား ဗျာများနေသောအဆင့်) (၁၃နှစ်မှ ၂၁ နှစ်ကြား သက်ရွယ်အုပ်စု) သို့ရောက်ရှိနေကြသော ကျောင်းသားများအား ဆရာက မည်သို့ ကူညီပံ့ပိုးပေးမည်နည်း။

ဆက်လက်ဖတ်မှတ်စရာများ

၅.၂။ ဦးနှောက်ထဲ၌ အချက်အလက်များကို အဆင့်ဆင့်ချိတ်ဆက် ပြုပြင်စီစဉ်ခြင်းပုံစံ (Information Processing Model)

Pappas, C. (2015). Enhancing Short-Term Memory: 5 Strategies For eLearning Professionals. *eLearning Industry*. Retrieved from <https://elearningindustry.com/enhancing-short-term-memory-5-strategies-elearning-professionals>

၅.၃။ သင်ယူရာ၌ လူသာပဓာန သဘောတရားနှင့် ချဉ်းကပ်နည်းများ (Humanist Approaches to Learning)

Cox, J. (n.d.-b). Quick Guide to Cooperative Learning. *TeachHUB*. Retrieved from <https://www.teachhub.com/quick-guide-cooperative-learning>

ခက်ဆစ်အဘိဓာန်

အသုံးအနှုန်းများ	အသေးစိတ်ရှင်းလင်းချက်များ
<p>လုပ်ဆောင်မှုဖြင့်သင်ယူခြင်း (Action Learning)</p>	<p>ဆရာများက ကျောင်းသားများ ပြဿနာတစ်ရပ်ကို စူးစမ်းရှာဖွေ လေ့လာရာတွင် အထောက်အပံ့ပေးကြသည်။ ဤသို့လုပ်ဆောင်ရာ၌ လုပ်ဆောင်ရန် နယ်ပယ်အကျယ်အဝန်းကို သတ်မှတ်ပြုရခြင်း၊ လုပ်ဆောင်ရန် အဆိုပြုချက်တစ်ခု ရေးသားပြုစုခြင်း၊ အဆိုပြုချက်အတိုင်း လုပ်ငန်းကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းအစမှ အဆုံးထိ လုပ်ဆောင်မှုကို ပြန်လည်သုံးသပ် စဉ်းစားခြင်း တို့ပါဝင်သည်။</p>
<p>သင်ယူရမည့် အကြောင်းအရာ တစ်ခုကိုမသင်ကြားမီ ပုံဖြင့် ကြိုတင် သရုပ်ဖော်မှု (Advance Organizer)</p>	<p>သင်ခန်းစာတစ်ခု သင်ယူမှုလုပ်ငန်းတစ်ခု၏ အစတွင် ကျောင်းသားများကို ပေးထားသော ကိရိယာဖြစ်သည်။ သင်ရမည့်အကြောင်းအရာကို ရုပ်ပုံဖြင့် သရုပ်ဖော်ပြီး အကြောင်းအရာ၏ ဖွဲ့စည်းပုံကိုလည်း ပေါ်လွင်စေရန် ဂရုစိုက်မှုများ၊ ဇယားများ စသည့် ရုပ်ဖြင့် အထောက်အကူတို့ ဖြစ်ကြသည်။</p>
<p>ပညာပေးဌာနများ (Agency of Education)</p>	<p>သီးသန့်ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော အဖွဲ့အစည်း (သို့မဟုတ်) အခြား အဖွဲ့အစည်း တစ်ခုဖြစ်ပြီး ကလေးတစ်ဦး အပေါ်ရှိ ပညာရေးနှင့် ပတ်သက်၍ တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ၊ သွယ်ဝိုက်၍ ဖြစ်စေ ဩဇာလွှမ်းမိုး သက်ရောက်မှုရှိသည်။</p>
<p>အပြုအမူတစ်ခု၏ ရှေ့-လယ်-နောက် အစဉ် (Antecedent - Behaviour - Consequence) (ABC)</p>	<p>အပြုအမူတစ်ခုကို ရှုမြင်ရာတွင် ၎င်း၏ဖြစ်ပျက်ခဲ့သော ဖြစ်ရပ်များ ရှိသကဲ့သို့ ၎င်း၏ နောက် ညံ့လည်း လိုက်ပါလာသော ဖြစ်ရပ်များ ရှိကြသည်။ အပြုအမူတစ်ခု၌ ရှေ့ဖြစ်ရပ်များ (antecedents) နှင့်နောက်ဖြစ်ရပ်များ (Consequences) များ ရှိကြသည်။ ဆရာများက ကျောင်းသားများ၏ ပြောင်းလဲရန် လိုအပ်သော အပြုအမူများကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ရမည်။ ထို့နောက် အပြု သဘောဆောင်သော အားဖြည့်တိုက်တွန်းမှုကို ဖြစ်စေ၊ တားမြစ် ဟန့်တား မှုပြုသော အားဖြည့်တိုက်တွန်းမှုကို ဖြစ်စေ အသုံးပြုကာ အပြုအမူကောင်းတစ်ခုရရှိလာအောင် ဆောင်ရွက် ပေးရမည်။</p>
<p>လက်တွေ့အသုံးချ အပြုအမူ ဆိုင်ရာခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ လေ့လာ မှု (Applied Behaviour Analysis)</p>	<p>ကျောင်းသားတို့၏ အပြုအမူများကို လေ့လာကြည့်ရှုပြီး ပြောင်းလဲစေလိုသော အပြုအမူများကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်သည်။ အလိုရှိသော အပြုအမူများရရှိစေရေးကို ဦးတည် ဆောင်ရွက် နိုင်မည့် လုပ်ဆောင်မှု အစီအစဉ်များကို ဆောင်ရွက်သည်။ ထိုအစီအစဉ်များကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သည်။ အပြုအမူကောင်းများရရှိလာလျှင် ဆုပေးမည် (သို့မဟုတ်) ထပ်မံအားဖြည့် တိုက်တွန်းပေးမည်။ ထို့နောက်မှ နောက်ထပ်လေ့လာမှုများနှင့် ညှိနှိုင်းမှုများ ဆောင်ရွက်ပေးမည်။</p>
<p>သင်ယူမှုပြုနိုင်ရန် ထောက်ကူ သည့် ဆက်သွယ်ပြောဆိုမှု (Augmentative and Alternative Communications) (AAC)</p>	<p>စကားပြောရန် (သို့မဟုတ်) ဘာသာစကား နားလည်ရန် အခက်အခဲဖြစ်နေသည့် ကျောင်းသား များအတွက် အထောက်အကူပြုနိုင်မည်။ ပြုပြင်ညှိနှိုင်း အသုံးပြုနိုင်သော နည်းဗျူဟာများ၊ ရင်းမြစ်နှင့် ကိရိယာပစ္စည်းများဖြစ်ကြသည်။</p>

အသုံးအနှုန်းများ	အသေးစိတ်ရှင်းလင်းချက်များ
ကိုယ်ပိုင်စီမံခန့်ခွဲနိုင်မှု (Autonomy)	မိမိ၏ သင်ယူမှုကို မိမိကိုယ်တိုင် တာဝန်ယူကြီးကြပ်နိုင်သော အရည်အချင်း
အပြုအမူဆိုင်ရာ စိတ်ပညာရှုထောင့် (Behavioural perspective)	ဆရာများက ကျောင်းသားများကို သင်ယူစေလိုသော နည်းအတိုင်း သင်ယူလာကြစေရန်နှင့် ပြုမူစေလိုသည့် အပြုအမူများကို ပြုမူလာကြစေရန်အတွက် သူတို့အပြုအမူကို ပုံသွင်း ပြုပြင်ပေးနိုင်သည် ဟူသော အယူအဆ
ဦးခေါင်းမှ ခြေဖျားသို့ ဆန့်ထွက် ကြီးထွားလာခြင်း (Cephalocaudal)	ဦးခေါင်းမှ ခြေဖျား/ခြေချောင်းများဆီသို့ လူသားတို့၏ ဆန့်ထွက်ကြီးထွားမှု
အပိတ်မေးခွန်းများ (Close-ended Question)	များသောအားဖြင့် အဖြေမှန်တစ်ခုတည်းသာရှိပြီး အခြေခံ ကျကျ စဉ်းစား တွေးခေါ်တတ်ရုံမျှဖြင့် အဖြေကို အလွယ်တကူရရှိစေသော မေးခွန်းများ
သိမှုဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှု (Cognitive Development)	စဉ်းစားတွေးခေါ်ရာ၌ တိုးတက်လာမှုနှင့် ပြောင်းလဲလာမှု
သိမှုဆိုင်ရာ စိတ်ပညာရှုထောင့် (Cognitive perspective)	ကလေးများသည် သင်ယူရန်၊ မှတ်မိရန်၊ စဉ်းစားရန်၊ ပြဿနာဖြေရှင်းရန် အချက်အလက်များကို ဦးနှောက်တွင်း၌ ချိတ်ဆက်ပြုပြင် စီစဉ်နိုင်ကြရန်အတွက် ဈေးဆော်မှုရှိလာသည်။ (၎င်းတို့၌ ပင်ကိုအသိဉာဏ်ရှိသည်ဟူသော အယူအဆ)
ရပ်ရွာလူထုနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ရသော နည်းဗျူဟာ (Community Engagement Strategy)	ရပ်ရွာလူထုနှင့် အတူလက်တွဲ ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ရသော နည်းဗျူဟာ၊ ဥပမာအားဖြင့် မိမိ၏ကလေးများ အိမ်၌ စာလေ့လာသောအခါ မိဘများက အထောက်အပံ့ပြုပေးနိုင်ရန်အတွက် လိုအပ်သည့် ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် ယုံကြည်စိတ်ချမှုများကို ပံ့ပိုးပေးခြင်း
သင်ယူမှုအကြောင်း ယူဆချက်များ (Concepts of Learning)	သင်ယူမှုအကြောင်းကို နားလည်မှုအမျိုးမျိုး
အသိပညာ တည်ဆောက်မှုဆိုင်ရာ (စိတ်ပညာ) ရှုထောင့် (Constructivist Perspective)	ကလေးများသည် သူတို့၏ ကိုယ်ပိုင်စရိုက်လက္ခဏာများကို သူတို့ကိုယ်တိုင် တက်ကြွစွာ တည်ဆောက်တတ်သည် ဟူသော အယူအဆ
အကြောင်းအရာ (Content)	သင်ယူရမည့်အကြောင်းအရာ သင်ခန်းစာပါ အကြောင်းအရာ
ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာ (Content knowledge)	ကျောင်းသင်ဘာသာရပ် တစ်ခုတွင် ပါဝင်နေသော အကြောင်းအရာများ၊ ၎င်းတို့ အထဲ၌ သက်ဆိုင်ရာ ဘာသာရပ်/ ပညာရပ် နယ်ပယ်မှ အသိပညာနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ
စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးမှု (Continuous Development)	လူ့ဘဝတွင် လိုအပ်မည့် သိမှုဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများ၊ ကိုယ်ကာယ လှုပ်ရှားမှုဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှု၊ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် စိတ်ခံစားမှုဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများသည် ကျွန်ုပ်တို့နှင့်အတူ တစ်ပါတည်း မွေးဖွားလာကြသည်။ မွေးရာပါ ကျွမ်းကျင်မှုများ ဖြစ်ကြသည်ဟု ယုံကြည်ခံယူသော အယူအဆဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ကြီးပြင်းလာသည်နှင့်အမျှ ဤကျွမ်းကျင်မှုများသည်လည်း ရင့်ကျက်လာကြပြီး ပြုပြင် မွမ်းမံခံရခြင်း ရှိကြသည်။

အသုံးအနှုန်းများ	အသေးစိတ်ရှင်းလင်းချက်များ
အရည်အသွေး စဉ်ဆက်မပြတ် တိုးတက်ကောင်းမွန်မှု (Continuous Quality Improvement)	အလျဉ်မပြတ် ဆက်တိုက်ဆောင်ရွက်နေရမည်ဖြစ်သော မိမိ၏ ဆောင်ရွက်ချက်ကို မိမိကိုယ်တိုင် စစ်ဆေးအကဲဖြတ်မှုအပေါ် အခြေခံကာ သက်သေအထောက်အထားများကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်ခြင်း နှင့် တိုးတက်ကောင်းမွန်အောင် စီစဉ်ပြင်ဆင်ခြင်း
စုဆုံသော/ဆင်တူသော (သို့) အဖြေတိုသာ ရရှိစေသည့် တစ်မျိုးတည်းသော အဖြေရှိသည့် မေးခွန်းများ (Convergent Questions)	ပုံမှန်အားဖြင့် အဖြေတစ်မျိုးတည်းသာ လိုအပ်သော အပိတ်မေးခွန်းများ အဖြေတစ်မျိုးတည်းသာ ရှိသော မေးခွန်းများ
ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်ကာ သင်ယူခြင်း (Cooperative Learning)	သက်ရွယ်တူအုပ်စုမှသူငယ်ချင်း/ကျောင်းသားအချင်းချင်း အပြန်အလှန် ဆက်သွယ်ပြောဆို ဆောင်ရွက်မှုပါဝင်သည့် တက်ကြွစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရသော သင်ယူမှုလုပ်ငန်းတစ်ခု
အောင်မြင်မှုစံသတ်မှတ်ချက်များ (Criteria for success)	မျှော်မှန်းထားသော သင်ယူမှုရလဒ်များကို ကျောင်းသားများ ရရှိသွားခြင်း ရှိ/မရှိ သင်(ဆရာ) နှင့် သင်၏ကျောင်းသားများက မည်သို့သိရှိနိုင်မည်ဟု သတ်မှတ်ထားသော အချက်အလက်များ
လေးနက်စွာဝေဖန် စိစစ်တတ်သော အသိတရား (Critical Consciousness)	လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး၌ တန်းတူညီမျှ မရှိမှုများကို သိရှိပြီး လူ့အဖွဲ့အမည်၌ ဩဇာအရှိန်အဝါ (Power) ၏ သက်ရောက်မှု ဆက်နွယ်မှုကို လေးနက်စွာ ဝေဖန်စိစစ်ပြီး နားလည်သဘော ပေါက်လာခြင်းများ
ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာတတ်ကျွမ်းလိမ္မာမှု (Cultural Competence)	ယဉ်ကျေးမှုအသီးသီးရှိသော ဂုဏ်သိက္ခာ အသီးသီးတို့၏ အသုံးဝင်မှုနှင့် အားလုံးအတွက် လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးတို့ကို ဆက်လက် ထိန်းသိမ်းမှုပြုရန် နားလည်သဘောပေါက်ခြင်း နှင့် အားပေးခြင်း
ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာမူဘောင်များ/ အညွှန်းဘောင်များ (Cultural Frames of Reference)	လူတစ်ဦး (သို့မဟုတ်) လူ့အသိုက်အဝန်း/ ရပ်ရွာ လူထုတစ်ရပ်စီ ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ထူးခြားသော စရိုက်လက္ခဏာများ (များသောအားဖြင့် မသိစိတ်နှင့် ဆက်စပ်နေသော လက္ခဏာများ)
ယဉ်ကျေးမှုအသီးသီးတို့နှင့် လိုက်လျောညီထွေမှုရှိသော သင်နည်းဗေဒ(သို့မဟုတ်) ယဉ်ကျေးမှုအသီးသီးတို့ကို လေးစား အသိအမှတ်ပြုပေးသော သင်နည်းဗေဒ (Culturally Relevant Pedagogy or Culturally Responsive Pedagogy)	ယဉ်ကျေးမှုအားဖြင့်ဖြစ်စေ၊ မျိုးနွယ်စုအားဖြင့် ဖြစ်စေ၊ မတူကွဲပြားနေကြသော ကျောင်းသားများ ၏ အားသားချက်များကို လေးစားစွာ အသိအမှတ်ပြုပေးသော ချဉ်းကပ်မှုတစ်ခု

အသုံးအနှုန်းများ	အသေးစိတ်ရှင်းလင်းချက်များ
သိမှုဖွံ့ဖြိုးပုံ အဆင့်ဆင့်ဆိုင်ရာ ရှုထောင့် (Developmental Perspective)	ကလေးများသည်သင်ယူရန် အဆင့်သင့်ရှိနေမှသာလျှင် (သင်ယူရန်အဆင့်သင့်ရှိသော ဖွံ့ဖြိုးမှု အဆင့်/အသက် အရွယ်ရောက်မှသာလျှင်) သင်ယူမှုပြုနိုင်ကြသည်ဟု ယူဆသော စိတ်ပညာဆိုင်ရာ အယူအဆ
ဆရာ၏ ဦးဆောင်လမ်းညွှန်မှု ဖြင့် သင်ကြားခြင်း (Direct Instruction)	ပညာရှင် Engelman နှင့် Becker တို့က တည်ဆောက်ခဲ့သော ရှင်းလင်းလွယ်ကူစွာ လိုက်နာ ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အထူးသင်ကြားနည်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ အထူးသင်ကြားနည်းအတွက် ထို ပညာရှင် (၂)ဦးတို့က သင်ကြားမှုဆိုင်ရာ နည်းဗျူဟာများနှင့် သင်ရိုးညွှန်းတမ်းအကြောင်းအရာ များကို သီးသန့်သတ်မှတ်ကာ ရေးသားထုတ်ဝေထားပြီး Skinner ၏အပြုအမူ ပုံသွင်းခြင်း သဘောတရားအပေါ် အခြေပြုထားသော ထင်ရှားသင်ကြားနည်း တစ်မျိုး (ဆရာများက အဆင့်လိုက် အစဉ်အတိုင်း တိကျစွာ လိုက်နာဆောင်ရွက်ပြီးသင်ကြားရသော သင်ကြားနည်း)
(လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန်) ရှင်းလင်းလွယ်ကူသော သင်ကြားနည်း (Direct instruction)	ဆရာကကျောင်းသားများအား ညွှန်ကြားမှုပေးရာတွင် ရှေ့နောက်ညီညွတ်သော အစီအစဉ် တစ်ခုအဖြစ် သင်ခန်းစာ၏ အဆင့်များ၌ ကျောင်းသားများ လိုက်နာဆောင်ရွက်ဖွယ် ရှိသည် တို့ကို ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ သိရှိစေရန် အထူးဂရုပြု အာရုံစိုက်ကာ ညွှန်ကြားသည်။ ဤသို့ စနစ်တကျ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပြီး ကျောင်းသားများအား သင်ခန်းစာကို ကောင်းစွာ သဘောပေါက် နားလည်သွားရအောင် ရှင်းလင်းစွာ သင်ကြားသောနည်း
အချိန်ခြား၍ ဖွံ့ဖြိုးခြင်း (Discontinuous Development)	ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် တစ်ဆက်တည်း ဖြစ်ပေါ်ခြင်းမရှိဘဲ အဆင့်တစ်ဆင့်ချင်းအလိုက် အချိန်ခြား၍ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း
အဖြေအမျိုးမျိုးပေးနိုင်သော မေးခွန်းများ (Divergent Question)	ကျောင်းသား၏ အဆင့်မြင့်တင်ပေးမှု လိုအပ်သော အဖွင့်/အဖွင့်မေးခွန်းများ၊ ထိုမေးခွန်းကို ဖြေဆိုရာတွင် နက်နဲသော ကျယ်ပြန့်သော သဘောတရားပါရှိသဖြင့် ချက်ချင်းနားမလည်နိုင် သော အဖြေများ၊ နက်နက်နဲနဲစဉ်းစား၍ ဖြေရသော အဖြေများ လိုအပ်သည့်မေးခွန်းများ
ပညာရေးစိတ်ပညာ (Educational Psychology)	လူတို့ မည်ကဲ့သို့ သင်ယူကြသည်နှင့် သင်ယူပြီး သွားသော အကြောင်းအရာတို့ကို မည်သို့ မှတ်မိအောင် ဆောင်ရွက်ကြသည်/ မှတ်မိသည်ကို လေ့လာသောပညာရပ်
စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှု (Emotional Development)	ကျွန်ုပ်တို့ထံ၌ဖြစ်စေ သူတစ်ပါးတို့ထံ၌ ဖြစ်စေ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် စိတ်ခံစားမှုများကို သိရှိ နားလည်သော အရည်အချင်း၊ ထိုခံစားချက်များသည် အဘယ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ရသည်၊ ခံစား ချက်များကို မည်သို့ဖော်ပြသင့်သည် စသည် တို့ကို သိရှိနားလည်သောအရည်အချင်း
လေ့လာရေး ခရီးထွက်၍ သင်ယူခြင်း (Expeditionary Learning)	စာသင်ခန်းတွင် တစ်ချိန်လုံး တိုင်းတာသော ဘာသာရပ်တစ်ခုပြီးတစ်ခုကို စာသင်ချိန်တစ် ချိန်ပြီး တစ်ချိန် သင်ယူနေခြင်းက ငြီးငွေ့စေသည်။ သို့ဖြစ်၍ အကျိုးရှိသော ခရီးစဉ်တစ်ခု စီစဉ်ပေးကာကျောင်းသားများအား နေရာဒေသ တစ်ခုသို့ သွားရောက်စေခြင်း၊ ထိုနေရာ ဒေသ မှ သိရှိဖွယ်လေ့လာဖွယ်တို့ကို ခရီးသွား အတွေ့အကြုံ နှင့်အတူ လေ့လာမှတ်သားစေခြင်း
ရှင်းလင်းလွယ်ကူသော သင်ကြားမှုသုံး သင်ခန်းစာများ (Explicit Instruction)	သင်ခန်းစာများကို သင်ကြားသည့်အခါ ဆရာက ညွှန်ကြားချက်များကို ရှင်းနိုင်သမျှရှင်းလင်း စွာ ပံ့ပိုးနိုင်ရေးကို အထူးအာရုံစိုက် အလေးပေးထားခြင်း သင်ခန်းစာ အစီအစဉ် ရှေ့နောက် အစဉ်အတိုင်း တစ်ဆင့်ပြီး တစ်ဆင့် ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ပြောပြ သင်ကြားခြင်း

အသုံးအနှုန်းများ	အသေးစိတ်ရှင်းလင်းချက်များ
<p>အနုစိတ်လှုပ်ရှားရာ၌ ကျွမ်းကျင်မှုများ (Fine Motor Skill)</p>	<p>လက်များနှင့် မျက်လုံးများကို အသုံးပြုမှု အပါအဝင် အနုစိတ်လုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်ရာ၌ ကျွမ်းကျင်မှုများ</p>
<p>ပထမဘာသာစကား (သို့မဟုတ်) အိမ်သုံး ဘာသာစကား (First or Home Language)</p>	<p>ကလေး၏ မိသားစုတွင် အဓိကထားပြောဆို အသုံးပြုသော ဘာသာစကား</p>
<p>မပြောင်းလဲသောစိတ်ဓာတ်/ စိတ်နေ စိတ်ထား (Fixed Mindset)</p>	<p>လူတစ်ဦး၏ အရည်အသွေးများ (သို့မဟုတ်) ဉာဏ်ရည်သည် ပြောင်းလဲခြင်း လုံးဝမရှိဘဲ အမြဲတမ်းပုံသေ/ကိန်းသေ ဖြစ်သည်ဟု ယူဆထားသော ယုံကြည်ချက်</p>
<p>ကြိုတင်လေ့လာပြင်ဆင်စေသော သင်ကြား သင်ယူမှု ဖြစ်စဉ် (Flipped classroom)</p>	<p>သမားရိုးကျ အစဉ်အလာအားဖြင့် သင်ယူမှုသည် စာသင်ခန်းတွင်း၌ ဖြစ်ပေါ်ပြီး လေ့ကျင့်ရန် အိမ်စာ လုပ်ငန်း စသည်တို့ကို အတန်းပြင်ပတွင် ဆောင်ရွက်စေသည်။ ဤသင်ကြားသင်ယူ ဖြစ်စဉ်သည် ထိုအစဉ်အလာပုံစံကို ပြောင်းပြန်လှန်ထားသော ပုံစံဖြစ်သည်။ စာသင်ခန်း ပြင်ပတွင် သင်ခန်းစာ အကြောင်းအရာကို လေ့လာခဲ့ပြီး သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများနှင့် အိမ်စာ လုပ်ငန်းများကို စာသင်ခန်းတွင်း၌ ဆောင်ရွက်စေသော နည်းဖြစ်သည်။</p>
<p>ပညာရေးလုပ်ငန်းတွင် အခြေခံ အကျဆုံး (သို့မဟုတ်) အရေး အပါဆုံး အချက်များ (Focal points of Education)</p>	<p>ပညာရေးတွင် ပါဝင်နေသော အခြေခံကျသည့် အချက် များအကြားဆက်စပ်နေမှု၊ အခြေခံ အချက်များဖြစ်ကြသည့် ဆရာ၊ကျောင်းသား သင်ကြား/သင်ယူရန် အကြောင်းအရာ နှင့် နည်း ပညာတို့ အကြားတစ်ခုနှင့် တစ်ခုဆက်စပ်နေမှု (သို့မဟုတ်) အပြန်အလှန် ဆက်သွယ် နေမှု</p>
<p>ကျောင်းသင်ပညာရေး (Formal Education)</p>	<p>တရားဝင် အသိအမှတ်ပြုထားသော ပညာရေးဆိုင်ရာ အခင်းအကျင်းများ၊ ဥပမာအားဖြင့် ကျောင်းများ၊ ကောလိပ်ကျောင်းများနှင့် တက္ကသိုလ်များတွင် ဖြစ်ပေါ်သော သင်ယူမှု</p>
<p>ကစားနည်း/ကစားပွဲအခြေပြု သင်ယူမှု (Game-based learning)</p>	<p>အွန်လိုင်း (အင်တာနက်)မှ ကစားပွဲ/နည်းများနှင့် လုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်လုပ်ဆောင်ပြီး သူတို့ သင်ယူ တတ်မြောက်မှု ကို “အစစ်အမှန် လောက” ထဲမှ လက်တွေ့အခြေအနေများတွင် အသုံးပြုနိုင်စေမည့် သင်ကြားမှုသင်ယူမှုဆိုင်ရာ နည်းဗျူဟာ</p>
<p>ဂရပ်ဖစ်ပုံများ အသုံးပြု၍ သင်ကြားခြင်း (ပုံများကို သင်ကြားရန် အချက်အလက် များကို ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြမှု အတွက် အသုံးပြုခြင်း) (Graphic Organiser)</p>	<p>ရုပ်ပုံ/မြင်သာသိသာရှိအောင် ရေးဆွဲပြထားသော သရုပ် ပြပုံများ နှင့် အကြောင်းအရာတစ် ခု၏ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံကို ပြသသော သရုပ်ဖော်ပုံများမှတစ်ဆင့် ပံ့ပိုးပေးမည့် အကြောင်းအရာကို သိရှိ အထောက်အကူ ဖြစ်စေသည့် ကိရိယာ</p>
<p>ကိုယ်ခန္ဓာတစ်ခုလုံး လှုပ်ရှား ရာ၌ ကျွမ်းကျင်မှုများ (Gross Motor Skills)</p>	<p>ကိုယ်ခန္ဓာတစ်ခုလုံးကိုလှုပ်ရှားရာသည့်အခါ ပါဝင်ရသော အာရုံကြောများ လှုပ်ရှားရာတွင် ကျွမ်းကျင်မှု</p>

အသုံးအနှုန်းများ	အသေးစိတ်ရှင်းလင်းချက်များ
ကြီးပွားတိုးတက်လိုသော စိတ်ဓာတ် (Growth Mindset)	လူတို့၏ အရည်အသွေးများနှင့် ဉာဏ်ရည်တို့ကို အတွေ့အကြုံနှင့် လေ့ကျင့်မှုတို့မှ တစ်ဆင့် ပြောင်းလဲအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ပြီး ရှိရင်းစွဲ အခြေအနေထက် ကြီးပွားတိုးတက်နိုင်သည်။ ဘဝတွင် အောင်မြင်မှု ရရှိနိုင်သည်ဟူသော ယုံကြည်ချက်
နောက်ခံသင်ရိုး (Hidden curriculum)	ကျောင်းယဉ်ကျေးမှုထဲမှ တစ်စိတ်တစ်ဒေသ၊ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခု အဖြစ်ဖြင့် ပေါ်ပေါက်လာသော သင်ယူမှု၊ ကျောင်းယဉ်ကျေးမှုသည် မမြင်သာသော တန်ဖိုးများ အပြုအမူများ၊ စံများနှင့်ထိတွေ့နေသည်။ ဤသို့မမြင်သာသော တန်ဖိုးများ၊ အပြုအမူများနှင့် စံများမှ တစ်ဆင့် ပေါ်ပေါက်လာသော သင်ယူမှုဖြစ်သည်။
မျှော်မှန်းချက်မြင့်မားခြင်း (High Expectations)	ကျောင်းသားများအားလုံးသည် အောင်မြင်မှု ရရှိနိုင်သူချည်းသာ ဖြစ်ကြပြီး စွမ်းရည် ကိုယ်စီ ကိုယ်ငှာရှိကြောင်းကို ကျောင်းသားများ သိရှိလာစေရန် အသိစိတ်ဓာတ်သွင်း ပေးခြင်းနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုဆိုသည်ကို မည်သည့်အခါမျှ အလွယ်တကူ တွေးတောခြင်းလက်ခံခြင်း မပြုသင့်ကြောင်း အာပေးတိုက်တွန်းခြင်း
ဩဇာသက်ရောက်မှု ကြီးမားသော သင်ကြားမှု နည်းဗျူဟာ (High Impact Teaching Strategy)	သင်ယူမှုတွင် တညီတညာတည်း အကျိုးသက်ရောက်မှု ပြုနိုင်သော နည်းဗျူဟာများ
ဆရာထံမှ အမှီအခိုကင်းမဲ့သော (လွတ်လပ်စွာ/လွတ်လပ်သော သင်ယူမှု) (Independent Learning)	သင်ယူမှုဖြစ်စဉ်အတွက်တာဝန်ယူမှုကိုဆရာထံမှ ကျောင်းသားထံသို့ လက်လှဲ ပြောင်းရွှေ့ပေးခြင်း၊ (ကျောင်းသားကိုယ်တိုင် သင်ယူမှုကို စီစဉ်ညွှန်ကြားပြီး ကျောင်းသားကိုယ်တိုင် လိုက်နာဆောင်ရွက်ဖွယ် မှန်သမျှကို တာဝန်ယူ တာဝန်ခံကာ လိုက်နာဆောင်ရွက် သင်ယူခြင်း)
ကိုယ်တိုင်သင်ယူပညာရေး (Informal Learning)	အိမ်တွင်နေထိုင်သည့်အခါ မိသားစုဝင်များထံမှ သင်ယူမှု၊ သူငယ်ချင်း ရွယ်တူဖော်များထံမှ သင်ယူမှု၊ ရုပ်ရွာလူထု နှင့် ဆက်ဆံရသောအခါ သင်ယူမှု နှင့် ဘာသာရေး ဝတ်ပြုကိုးကွယ်မှုဆိုင်ရာ အခင်းအကျင်းတို့မှ သင်ယူမှု
ဦးနှောက်ထဲ၌ အချက်အလက်များကို အဆင့်ဆင့်ချိတ်ဆက် ပြုပြင်စီစဉ်ခြင်းပုံစံ (Information Processing Model)	လူတို့၏ စိတ်အတွင်းလုပ်ဆောင်ပုံကို ကွန်ပျူတာတစ်လုံး၏ လုပ်ဆောင်ပုံနှင့် ထပ်တူပြုခိုင်းနှိုင်းပြသော သဘောတရားရေးပုံစံ ဖြစ်သည်။ ပထမဦးစွာ စိတ်ထဲသို့ အသွင်း အင်အားစု (input) အဖြစ် အချက်အလက်များကို ထည့်သွင်းသည်။ ထို့နောက် ၎င်းတို့ကို အမှတ်သင်္ကေတ ပြုပြီး ပုံစံပြောင်းသည်။ ဤသို့ပြုပြင်စီစဉ် ပြီးသည့်အခါတွင် ကွန်ပျူတာတစ်လုံး မှာကဲ့သို့ပင် ၎င်းတို့ကို ရေတိုမှတ်ဉာဏ် နှင့် ရေရှည်မှတ်ဉာဏ်တို့အထဲတွင် သိမ်းဆည်း သို့လှောင်ထားသည်။ သို့လှောင်ထားသော အချက်အလက်များကို နောက်လိုအပ်သော အချိန်၌ ပြန်လည်ထုတ်ယူ သုံးစွဲနိုင်သည်။
အစပျိုး - တုံ့ပြန်- အကဲဖြတ် ဖြစ်စဉ် ဆရာအမေး- ကျောင်းသား အဖြေ-ဆရာ အကဲဖြတ် (Initiate-Response-Evaluate)	အစပျိုး- ဆရာက အပိတ်မေးခွန်းတစ်ခုကို မေးသည်။ တုံ့ပြန်/ဖြေဆိုအဆင့်အတွက် ဆရာက ဖြေဆိုစေလိုသည့် ကျောင်းသားတစ်ဦးကို ရွေးချယ်၍ မေးမည်။ အကဲဖြတ်အဆင့်တွင် ဆရာက အဖြေကို လက်ခံမည် (သို့မဟုတ်) လက်မခံဘဲနေမည်။

အသုံးအနှုန်းများ	အသေးစိတ်ရှင်းလင်းချက်များ
စူးစမ်းလေ့လာမှု အခြေပြု သင်ယူခြင်း (Inquiry-based Learning)	ဤနည်းဗျူဟာတွင် ပြဿနာများကို သတ်မှတ် ဖော်ထုတ်ခြင်း၊ အဖြေများကို ဉာဏ်ဖွင့် ဆွေးနွေးခြင်း၊ အဖြေရရန် စူးစမ်းလေ့လာခြင်း၊ ရလဒ်အချက်အလက်များကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်း၊ ရလဒ်များကို အနက်အဓိပ္ပာယ် ကောက်ယူခြင်း၊ ဆွေးနွေးခြင်း၊ ပြန်လည် သုံးသပ်ခြင်း၊ နိဂုံးချုပ်ကောက်ချက်ချခြင်း၊ အဖြေများကိုတင်ပြခြင်း လုပ်ငန်းအဆင့်ဆင့်တို့ ကို ကျောင်းသားများက ဆောင်ရွက်ကြရသည်။
အပြန်အလှန် အမှီသဟဲပြုကာ သင်ယူမှု (Interdependent Learning)	သင်ယူမှုအသိုက်အဝန်း/အစုအဖွဲ့ (Learning community) တစ်ခု၏ အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးအဖြစ် သင်ယူမှု လုပ်ငန်းတစ်ခုတွင် ပါဝင်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် အသင်းအဖွဲ့လိုက် ဆောင်ရွက် ခြင်းတို့အားဖြင့် ပေါ်ပေါက်လာသော သင်ယူမှုဖြစ်သည်။
မျိုးရိုးလိုက်သော သက်ရောက် မှုများ (Intergenerational Effects)	မိသားစုတစ်ခု၏ ယခင်က အတွေ့အကြုံများ၊ ပညာရေး အဆင့်အတန်းနှင့် ဘဝအရည်အသွေး တို့က မိသားစုမှ ဆင်းသက်လာသော လူတစ်ဦးတစ်ယောက်ပေါ် သက်ရောက်မှုများ ဟု ခေါ်သည်။
ကိုယ်ခန္ဓာလှုပ်ရှားမှုဖြင့် သင်ယူ ခြင်း (Kinesthetic Learning)	ကျောင်းသားများသည် နားထောင်ခြင်း၊ ကြည့်ရှုခြင်း၊ ဆွေးနွေးခြင်း တို့မှ သင်ယူခြင်းမပြုဘဲ သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများတွင် ကိုယ်ကာယလှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုဖြင့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကာ သင်ယူရသော သင်ကြားမှု၊ သင်ကြားမှု နည်းဗျူဟာတစ်မျိုး ဖြစ်သည်။
အသိပညာရယူခြင်း /ဆည်းပူး ခြင်း (Knowledge Acquisition)	ရရှိလာသောအကြောင်းအရာ/အချက်အလက်များကို အမျိုးအမည်သတ်မှတ်ဖော်ထုတ် ခြင်း၊ ရှာဖွေစူးစမ်းခြင်းနှင့် သင်ယူခြင်းတို့ပြုရာတွင် တွေ့ရှိရသော သင်ယူမှုဖြစ်စဉ်နှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ
အသိပညာဖန်တီး တည်ဆောက်ခြင်း (Knowledge Creation)	အသိပညာအသစ် ဖန်တီးတည်ဆောက်နိုင်စေရန်အတွက် သတင်းအချက်အလက်အမျိုးမျိုး တို့ကို ရွေးချယ်ရန်နှင့် အသုံးပြုရန်အတွက် လိုအပ်သော ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် အရည်အချင်း
အသိပညာ ကြီးစိုးသော လူ့အဖွဲ့အစည်း/ ပညာအဖွဲ့ အစည်း (Knowledge society)	သတင်းအချက်အလက်များကို တီထွင်ဖန်တီးရန်နှင့် အသုံးပြုရန် လိုအပ်သော ကျွမ်းကျင်မှု များရှိသည့် အဖွဲ့ဝင်များစွာတို့ ရှိခြင်းကြောင့် သတင်းအကြောင်းအရာနှင့် အချက်အလက်တို့ ကို အဆင့်သင့်ရရှိ အသုံးပြုနိုင်သော၊ အကြောင်းအရာနှင့် အသိပညာတို့ကို အလွယ်တကူ ရှာဖွေနိုင်သော လူ့အဖွဲ့အစည်း
ဘာသာစကားဖွံ့ဖြိုးမှု (Language Development)	ကလေးများ ဘာသာစကား ရယူအသုံးပြုနိုင်စေရန် ဆောင်ရွက်ရသော သင်ယူမှုဖြစ်စဉ်၊ ထို ဖြစ်စဉ်အားဖြင့် ကလေးများသည် ဘာသာစကားကို ရရှိတတ်မြောက် လာကြသည်။
သင်ခန်းစာ အစီအစဉ်/ သင်ပြ မှုပုံစံငယ် (Lesson plan)	သင်ခန်းစာတစ်ခု၏ အဆင့် အသီးသီးတို့ကို မှတ်တမ်းတင်ထားသော ရေးသားထားသည့် အစီအစဉ်
သင်ခန်းစာ အစီအစဉ်ရေးဆွဲမှု ပုံစံ (Lesson Plan Template)	ပုံစံဆိုသည်မှာ တူညီသော ခေါင်းစဉ်များ တစ်သမတ်တည်း ပါဝင်နေသော စံသတ်မှတ်ထား သည့် / စံပြုပုံစံ
ဘဝတစ်သက်တာ သင်ယူမှု (Life Long Learning)	ဘဝသက်တမ်း တစ်လျှောက်လုံးတွင် လူတစ်စုံတစ်ဦး သင်ယူနေရသော အရာများ (မွေးသည် မှ သေသည်အထိ)

အသုံးအနှုန်းများ	အသေးစိတ်ရှင်းလင်းချက်များ
ဘဝ သက်တမ်းတစ်လျှောက် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု/ ရာသက်ပန် ဖွံ့ဖြိုးမှု (Lifespan Development)	လူတစ်ဦးချင်းစီသည် မွေးသည်မှ သေသည်အထိ သက်တမ်းတစ်လျှောက်တွင် ကြီးထွားမှု နှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုတို့ ပေါ်ပေါက်နေကြသည်။
ဘဝတစ်ခွင်သင်ယူမှု (Life-Wide Learning)	သင်ယူမှု ပုံသဏ္ဍာန်အမျိုးမျိုးဖြစ်ကြသည့် ကိုယ်တိုင်သင်ယူမှု၊ ကျောင်းပြင်ပ၌သင်ယူမှုနှင့် ကျောင်း၌သင်ယူမှုစသည်တို့ ပေါ်ပေါက်နိုင်သော နေရာအမျိုးမျိုးနှင့် အခြေအနေအမျိုးမျိုးရှိ သည့် အလုံးစုံသော နေရာဒေသများ / အခြေအနေများ
စာတတ်မြောက်မှု ပညာရှာဖွေမှု (နည်းလမ်းများ) Literacy	နားလည်သဘောပေါက်မှု၊ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကောက် ယူတတ်မှု၊ ဆန်းသစ်တီထွင် ဖန်တီး တတ်မှု နှင့် သိရှိအောင် ပြောပြဆက်သွယ်တတ်မှု တို့ကို ရရှိစေမည့်နည်းလမ်းများ (ကိုသိရှိခြင်း)
စာပေလောက/ စာဖတ်ပိုင်းများ/ စာကြည့်တိုက်များ (Literate Environment)	သတင်းအချက်အလက်များရရှိနိုင်သည့် ရင်းမြစ်များကို ရယူအသုံးပြုနိုင်သော နေရာများ၊ ထို နေရာများက ရပ်ရွာလူထု၏ သတင်းအချက်အလက်များကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်သည်။
ရှေ့ရှည်မှတ်ဉာဏ် (Long-term Memory)	အချက်အလက်ပေါင်းများစွာကို အချိန်အကန့်အသတ်မရှိ ထိန်းသိမ်းသိုလှောင် သိမ်းဆည်း ထားသော မှတ်ဉာဏ်
ကြိမ်ဖန်များစွာ ဖြစ်ပေါ်သော ဖွံ့ဖြိုးမှု (Many-Course Development)	လူ့ဘဝတစ်သက်တာတွင် လူသားတစ်ဦးအတွက် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုရရှိနိုင်စေမည့် ဖြစ်နိုင်ခြေ (ရှေ့နောက်အစဉ်များ) များ အခွင့်အလမ်းများ အကြိမ်ကြိမ်ပေါ်ပေါက်နိုင်သည်။
အဆင့်မြင့်မားစွာ နက်နဲစွာ ဆင်ခြင် တွေးခေါ်ခြင်း (Meta cognition)	စဉ်းစားတွေးခေါ်ခြင်းအကြောင်းကို ထပ်မံ စဉ်းစားတွေးခေါ်ခြင်း၊ သင်ယူမှုပြုရန် သင်ယူခြင်း
လွဲမှားသောယူဆချက်များ (သို့မဟုတ်) ယူဆချက်အမှားများ (Misconception)	မမှန်ကန်သော အချက်များ/ မှားယွင်းနေသော အချက်များ အကြောင်း နားလည် သဘောပေါက်မှု
ဉာဏ်ရည်အထွေထွေ (Multiple Intelligences)	ကျွမ်းကျင်မှုများပါဝင်သော ကျွမ်းကျင်မှုကိရိယာက တစ်စုံ ဖြစ်သည်။ အသိပညာအသစ်ကို စုဆောင်းခြင်း၊ ပြဿနာများ အတွက် အဖြေများကို ရှာဖွေခြင်းနှင့် ဖန်တီးခြင်းတို့မှ တစ်ဆင့် ဘဝပြဿနာတစ်ခုကို ဖြေရှင်းနိုင်ရန်အတွက် လူတစ်ဦး တစ်ယောက်ကို ခွင့်ပြုပေးနိုင်သော ကျွမ်းကျင်မှုများ ဖြစ်ကြသည်။ အဖြေများကို သူနေထိုင်ကြီးပြင်းရာ ယဉ်ကျေးမှုက တန်ဖိုး ထားသည်။
သဘာဝ (Nature)	သင့်ထံ၌ မွေးရာပါ ပါလာသော ကြိုတင်သတ်မှတ်ပေးလိုက်သော ဇီဝဗေဒ ဆိုင်ရာမျိုးရိုးဗီဇ
ဆရာညွှန်ကြားမှုမဲ့သင်ကြားခြင်း (Non-Directive Teaching)	သင်ယူသူများ (ကျောင်းသားများ) ကို ယုံကြည်မှုထားခြင်း နှင့် ထပ်တူစာနာခံစားမှုတို့ကိုပြုကာ ဖေးမကူညီပေးခြင်းအားဖြင့် ကျောင်းသားများအား ကိုယ်တိုင်စီစဉ် ညွှန်ကြားတတ်သော သင်ယူသူများဖြစ်လာနိုင်စေရန်အတွက် လမ်းညွှန်ခြင်း၊ ကူညီလမ်းညွှန်ခြင်းများ ပြုပေးရာတွင် သူတို့အား အထောက်အပံ့ဖြစ်စေပြီး အပြစ်တင်စော လွန်းခြင်း မရှိသော နည်းလမ်းများကို အသုံးပြု၍ သင်ကြားနည်း

အသုံးအနှုန်းများ	အသေးစိတ်ရှင်းလင်းချက်များ
ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေး (Non-Formal Education)	ကျောင်းသင်ပညာရေး အခင်းအကျင်းပြင်ပတွင် ဥပမာအားဖြင့် အလုပ်ခွင်အတွင်း လေ့ကျင့်သင်ကြားခြင်း (သို့မဟုတ်) လုပ်ငန်း တတ်ကျွမ်းမှု ဆိုင်ရာ စွမ်းရည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု သင်တန်း စသည်များ
ပြုစုပျိုးထောင်ခြင်း (Nurture)	ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာလောကနှင့် လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး လောကတို့က ကျောင်းသားတစ်ဦး၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုပေါ်တွင် လွှမ်းမိုးသက်ရောက်နေမှု၊ ဩဇာသက်ရောက်မှု
တစ်ကြိမ်တည်း/ တစ်လုံးတစ်ဝတည်း ဖွံ့ဖြိုးမှု (One-Course Development)	လူအားလုံးအတွက် ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် တစ်ကြိမ်တည်းသာ ပေါ်ပေါက်သည်ဟု ယူဆသော အယူအဆ။ အားလုံးအတွက် ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် အစဉ်တစ်ခုတည်းသာရှိသည်။
အဖွင့်မေးခွန်းများ (Open-ended Questions)	ပိုမိုနက်နဲ၍ သဘောတရားပါသည့် အဖြေများလိုအပ်သော (သို့မဟုတ်) အယူအဆအမျိုးမျိုးကိုဖော်ပြသည့် အဖြေအမျိုးမျိုး လိုအပ်သော မေးခွန်းများဖြစ်ကြသည်။ ထိုမေးခွန်းများကိုဖြေရန် အဆင့်မြင့် တွေးခေါ်မှုလိုအပ်သည်။
ခိုင်မြဲသောတုံ့ပြန်မှုကို ရရှိစေသည့် ပုံသွင်း ပြုပြင်ပေးခြင်း (Operant Conditioning)	ကျောင်းသား၏ စိတ်ဆန္ဒအလျောက် ပြုမူလိုက်သည့် အပြုအမူတစ်ခုကို ပိုမိုခိုင်မြဲသွားစေရန် သို့မဟုတ် အားနည်း ယုတ်လျော့သွားစေရန်အတွက် ကောင်းကျိုးပြုသော နောက်ဆက်တွဲ ရလဒ်များ (Positive consequences) (သို့မဟုတ်) ဟန့်တား/တားမြစ်မှု ပြုသော နောက်ဆက်တွဲရလဒ်များ (Negative Consequences) များကို အသုံးပြုကာ ပုံသွင်းခြင်း
ဘာသာရပ်သင်ကြားရေး၌ အသုံးပြုသော သင်နည်းဗေဒဆိုင်ရာ အသိပညာ (Pedagogical Content Knowledge) (PCK)	ဘာသာရပ်တစ်ခု၏ အကြောင်းအရာကိုသိရှိသော အသိပညာနှင့် ၎င်းကိုမည်သို့ သင်ကြားရမည်ကို သိရှိသော အသိပညာ
သင်နည်းဗေဒ/သင်ပြနည်း (Pedagogical Knowledge)	သင်ကြား/သင်ယူမှုဆိုင်ရာ ချဉ်းကပ်မှုများ၊ နည်းဗျူဟာများ နှင့် နည်းလမ်းများ အကြောင်း အသိပညာ (ဆိုလိုသည်မှာ မည်သို့ သင်ကြား ရမည်ကို သိသောအသိပညာ/ သင်ပြနည်း)
ကျောင်းသားအချင်းချင်းထံမှ ခေါင်းဆောင်များ (ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များ)(Peer leaders)	သင်ယူမှု၏ အခန်းကဏ္ဍတစ်ခုကို ဦးဆောင်ဆွေးနွေးပေးရန် လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးထားသည့် (သို့မဟုတ်) တာဝန်ပေးခန့်အပ်ထားသည့် ကျောင်းသားအချင်းချင်းထံမှ ဦးဆောင်သူ ကျောင်းသားများ
အချင်းချင်းထံမှ သင်ယူမှု (Peer Learning)	ကျောင်းသားအချင်းချင်းနှင့် အတူတွဲဖက်သင်ယူခြင်း (သို့မဟုတ်) အချင်းချင်းထံမှ မေးမြန်းဆွေးနွေးသင်ယူခြင်း
အချင်းချင်းက ဦးဆောင်သည့် အသင်းလိုက်သင်ယူမှု (Peer-Led Team Learning)	အချင်းချင်းက သင်ကြားမှု အခန်းကဏ္ဍကို ယူထားသော သင်ယူမှု (ကျောင်းသားတစ်ဦးက ဆရာအခန်းကဏ္ဍကို ယူကာ ဦးဆောင် သင်ကြားပေးပြီး ကျန်သောကျောင်းသားများက သင်ယူရခြင်း)

အသုံးအနှုန်းများ	အသေးစိတ်ရှင်းလင်းချက်များ
အာရုံခံခြင်း (perception)	သတင်းအချက်အလက်များကို ဦးနှောက်တွင်း/ စိတ် အတွင်း၌ အဆင့်ဆင့်ချိတ်ဆက်ပြုပြင် စီစဉ်သော ရှေးဦးပိုင်း ကျသည့်အဆင့် ဖြစ်သည်။ ထိုအဆင့်၌ ကျွန်ုပ်တို့၏ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ လှုံ့ဆော်မှု အများအပြားထဲမှ အာရုံစိုက်ရန် အချို့လှုံ့ဆော်မှုများကို ရွေးချယ်ခြင်း၊ စုစည်းခြင်းနှင့် အနက်အဓိပ္ပာယ် ကောက်ယူခြင်း တို့ ပါဝင်သည်။
အာရုံခံသင်ယူခြင်း (perceptual Learning)	သတင်းအချက်အလက်များကို ရွေးချယ်အာရုံစူးစိုက်မှုပြုပြီး အနက်အဓိပ္ပာယ် ကောက်ယူ တတ်သော အရည်အချင်း
တစ်ဦးစီ၏ လိုအပ်ချက် အလိုက် ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင် သင်ယူခြင်း (Personlised Learning)	ကျောင်းသားတစ်ဦးစီ၏ အားသာချက်များ၊ စိတ်ဝင်စားမှုများနှင့် လိုအပ်ချက်များအတွက် ဆီလျော်ကိုက်ညီစေရန် သင်ယူမှုကို လိုက်လျောညီထွေစွာပြုပြင်ထားသည့် သင်ကြားမှု သင်ယူမှု ဆိုင်ရာနည်းဗျူဟာ
အသံများ (Phonics)	ဘာသာစကားတစ်ခုတွင် အသုံးပြုနေသော အသံများ (ဗျဉ်းသံ/သရ သံစသည်တို့)
ကိုယ်ကာယဖွံ့ဖြိုးမှု (Physical Development)	ကိုယ်ခန္ဓာကြီးထွားလာမှုနှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှု
အကျိုးရှိသော အချင်းချင်း အပြန် အလှန် အမှီသဟဲပြုမှု (Positive Interdependence)	တူညီသော ဘုံရည်မှန်းချက်တစ်ခုကို အကောင်အထည်ဖော်ရာမှ တစ်ဆင့် အုပ်စုဝင် ကျောင်းသားများအားလုံး အကြားတစ်ဦးနှင့် တစ်ဦးဆက်သွယ်မှု ခင်မင်ရင်းနှီးမှုများ ကိုခံစား လာကြသည်။
ထိမိအားကောင်းသော မေးခွန်း များ (Powerful Questions)	ကျောင်းသားများအား ကျောင်းပတ်ဝန်းကျင်ကို ကျော်လွန်ပြီး ပြင်ပကမ္ဘာလောကနှင့် ဆက်သွယ်ပေးနိုင်သည့်အပြင် ကျောင်းသင် ဘာသာရပ် နယ်ပယ်တစ်ခုအတွင်းမှ အရေးပါ သော အယူအဆများနှင့်ပါ ဆက်သွယ်ပေးနိုင်သော မေးခွန်း
မသင်ယူမီအခြေအနေ၌ ပေါ်ပေါက် နေသော ကျောင်းသားများ၏ ကြိုတင် ယူဆအချက်များ (Preconceptions)	သင်ယူသူများက သင်ယူမှုသို့ ယူဆောင်လာသော ၎င်းတို့၏ နားလည်သဘောပေါက်မှုများ
ကလေးများအား မက်လုံးပေး ကာ ချောမော၍ သင်ယူ စေသော သဘောတရား (Premack Principle)	စိတ်ပျော်ရွှင်ဖွယ်မကောင်းသော လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်စေရာတွင် ကျောင်းသားများ၏ ပူးပေါင်းပါဝင် ဆောင်ရွက်မှုကို တိုးပွားလာစေသော နည်းဗျူဟာတစ်ခုဖြစ်သည်။ ပျော်စရာ မကောင်းသောအပြုအမူကို ပြောပျောက်စေရန် ပျော်စရာကောင်းသော အပြုအမူတစ်ခုကို အသုံးပြုထားသည်။
ပြဿနာအခြေပြုသင်ယူခြင်း (Problem based Learning)	အမှန်တကယ်ပြင်ပလောကတွင် တွေ့ရတတ်သော ရှုပ်ထွေးသည့် ပြဿနာများကို ဖြေရှင်း နိုင်ရန် ကျောင်းသားများက အုပ်စုလိုက် ရှာဖွေစူးစမ်းလေ့လာကြသည်။
ဖြစ်စဉ် (Process)	သင်ကြားမှုနှင့်သင်ယူမှုတို့ကို လုပ်ဆောင်သောနည်း သင်ကြားပုံသင်ကြားနည်းနှင့် သင်ယူ ပုံသင်ယူနည်း

အသုံးအနှုန်းများ	အသေးစိတ်ရှင်းလင်းချက်များ
ရလဒ် (Product)	သင်ယူမှု၏ရလဒ်အဖြစ် (သို့မဟုတ်) သင်ယူတတ်မြောက်သွားမှုကို ပြရန် ထုတ်ကုန်ပစ္စည်းတစ်မျိုး (ဥပမာ - ပို့စတာ)
(ဆရာ) အတတ်ပညာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု (Professional Development)	လုပ်ငန်းခွင်တွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေကြပြီး ဖြစ်သော ဆရာများ၏ လုပ်ဆောင်မှု/စွမ်းဆောင်မှု အရည်အသွေး စဉ်ဆက်မပြတ် တိုးတက်ကောင်းမွန်စေမည့် ဖြစ်စဉ်တစ်ခု
စီမံချက် အခြေပြုသင်ယူခြင်း (Project-Based Learning)	ကျောင်းသားများအား စီမံချက်ရေးဆွဲရန် အချိန်ကြာရှည်စွာ ကန့်သတ်ပေးထားပြီး အတန်အသင့် လွတ်လပ်စွာ မိမိစိတ်တိုင်းကျ လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးထားသော သင်ယူမှု နည်းဗျူဟာတစ်ခု ဖြစ်သည်။ စီမံချက်တစ်ခုရေးဆွဲရာတွင် ပုံစံချရေးဆွဲခြင်း (ဒီဇိုင်းဆွဲခြင်း)၊ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ပေးခြင်း၊ ပြဿနာဖြစ်ရှင်းခြင်း သို့မဟုတ် စူးစမ်းလေ့လာရသော သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများနှင့် စီမံချက်ကို ကုန်ချောပစ္စည်းတစ်ခု ထုတ်လုပ်မှုဖြင့် ဖြစ်စေ လုပ်ဆောင်ပြသမှု တစ်ခုအဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်စေ အပြီးသတ်ရမည်။
နီးရာမှ ဝေးရာသို့ ဆန့်ထွက်ကြီးထွားနည်း (Proximodistal)	ကြီးထွားမှုသည် ကိုယ်ခန္ဓာဗဟိုချက်မှ စတင်ကြီးထွားလာပြီး ကိုယ်ခန္ဓာ၏ အစွန်းများဆီသို့ ရွေ့လျားသွားသော ကြီးထွားမှုပုံစံ
စိတ်ပညာဆိုင်ရာ အသိပညာ တည်ဆောက်မှုဝါဒ (Psychological constructivism)	ထိုဝါဒက သင်ယူသူများအပေါ်၌ အဓိက အာရုံစိုက်လေ့လာကာ သူတို့၏သင်ယူမှုကို မည်သို့ တည်ဆောက်သည်ကိုလည်း လေ့လာသည်။
အဆင့်သင့်ဖြစ်မှု (Readiness)	သင်ယူသူ (ကျောင်းသား) ရော သင်ကြားသူ (ဆရာ) ပါ သင်ကြားမှုအတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုရှိထားသော အခြေအနေ တစ်ရပ်၊ ထိုအခြေအနေတွင် သင်ယူမှုတို့သည် ကျောင်းသားများကို စိန်ခေါ် အားစမ်းသောပုံစံရှိရမည်။ သို့ရာတွင် သူတို့အတွက် စိတ်ပူပန် ထိတ်လန့်မှု မဖြစ်စေရပါ။
ငြမ်းဆင်ခြင်း (ထောက်ကူခြင်း) (Scaffolding)	ကူညီလမ်းညွှန်မှုပြုပေးသော နည်းဗျူဟာ တစ်ရပ်ဖြစ် သည်။ ထိုနည်းဗျူဟာက ကျောင်းသားများအနေနှင့် အသိပညာနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများတည်ဆောက်ရာတွင် ဆရာက သူတို့၏ ယခင်ကရှိပြီး အတွေ့အကြုံများကို အသိပညာအသစ်၊ ကျွမ်းကျင်မှုအသစ်များနှင့် ချိတ်ဆက် ပေးခြင်းဖြင့် ကူညီပေးသည်။
မိမိကိုယ်ကို မိမိသုံးသပ်ဆင်ခြင် သော အယူအဆ (Self-concept) (ကိုယ်တိုင်ဆင်ခြင် ကိုယ့်သွင်ပြင်)	ကျွန်ုပ်တို့ ယုံကြည်ချက်များ၊ ကျွန်ုပ်တို့၏ ခံယူချက်များ၊ ကျွန်ုပ်တို့၏အရည်အသွေးများ ထူးခြားသော စရိုက် လက္ခဏာ များတို့ပါဝင်သည်။ ကိုယ့်အကြောင်းကို ကိုယ်တိုင်မြင်တွေ့သုံးသပ်ကာ သိရှိရလာသည်။ မိမိအကြောင်း စိတ်ပိုမိုလွှာ တစ်ခု (သို့မဟုတ်) ထိုအကြောင်းအရာများ၏ အစုအဝေး
ဝေါဟာရတ္ထဗေဒ၊ ဝေါဟာရများ၏ အဓိပ္ပာယ် (Semanties)	စကားလုံးများ၏ အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ချက်

အသုံးအနှုန်းများ	အသေးစိတ်ရှင်းလင်းချက်များ
သင်ယူမှုအခြေအနေဆိုင်ရာ ခွဲခြမ်း စိတ်ဖြာ လေ့လာမှု (Situational Antalysis)	သင်ယူမှုဝန်ကျင်းတစ်ခုတွင် ပါဝင်နေသော ကျောင်း၊ အတန်း၊ ပထဝီဝင် အနေအထား အရ တည်နေရာ၊ ကျောင်းသားများ ကျောင်းသားများ၏ မိသားစုများနှင့် ရပ်ရွာလူထုများ အကြောင်း ဖော်ပြချက်
ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှုဆိုင်ရာ တည်ဆောက်တတ်မှု ဝါဒ/ အယူအဆ (Social Constructions)	သင်ယူမှုတွင် ပါဝင်နေသော ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အကြောင်းအရင်း များ၏ အခန်းကဏ္ဍ အပေါ်၌ ထိမိစွာ အလေးထားအာရုံများစိုက်ခြင်း အယူအဆ
ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး ဖွံ့ဖြိုးမှု (Social Development)	လူလူချင်းပေါင်းသင်းဆက်ဆံရာတွင်နှင့်လူမှုရေးဆောင်ရွက်မှုလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရာ၌ ကျွမ်းကျင်မှုများ ဖွံ့ဖြိုးလာခြင်း
ခရုပတ်ပုံသင်ရိုးညွှန်းတမ်း (Spiral Curriculum)	ကျောင်းသားများအား ဘာသာရပ်ထဲမှ အယူအဆများ အကြောင်းသင်ယူစေရာတွင် ထိုအယူ အဆများကိုပင် တစ်ကြိမ်ပြီး တစ်ကြိမ် အကြိမ်ကြိမ်ပြန်လည် လေ့လာစေနိုင်မည့် သင်ရိုးညွှန်းတမ်းရေးသား ဖွဲ့စည်းပုံ။ တစ်ကြိမ်ပြန်လည် လေ့လာတိုင်း သူတို့၏ အသိပညာ နှင့် နားလည် သဘောပေါက်မှုတို့သည် ပိုမိုနက်ရှိုင်းလာမည်။ တစ်ကြိမ်ထက်တစ်ကြိမ် နားလည်သဘောပေါက်မှု ပိုမို နက်ရှိုင်းစေရန် စီစဉ်ထားသော သင်ရိုးညွှန်းတမ်း ဖွဲ့စည်းပုံ ဖြစ်သည်။
ခြေခြေမြစ်မြစ်အရေးပါ စကား ဝိုင်း (Substantive conversation)	ကျောင်းသားများ၏ အယူအဆပိုင်းဆိုင်ရာ နားလည် သဘောပေါက်မှုနှင့် အဆင့်မြင့် တွေးခေါ်စဉ်းစား ထား တတ်မှုတို့ကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်စေရန် အတွက် ရည်ရွယ်ပြီးဆောင်ရွက် သော ဆရာနှင့် ကျောင်းသားများအကြား၌ ဖြစ်စေ၊ ကျောင်းသား အချင်းချင်း အကြား၌ ဖြစ် စေ နက်ရှိုင်းသော ဆွေးနွေးမှု
အောင်မြင်မှုစံသတ်မှတ်ချက် များ (Success Criteria)	ကျောင်းသားများ အတွက် သတ်မှတ်ထားသော သင်ယူမှု ရလဒ်များကို ရရှိပြည့်မီသွားခြင်း ရှိ/မရှိ သတ်မှတ်နိုင်မှု အတွက် အောင်မြင်မှု အညွှန်းကိန်းများနှင့် အတိုင်းအတာများ
သင်ရိုးမာတိကာ (Syllabus)	ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ အရေးပါသည့် အချက်အလက်/အကြောင်းအရာများ ပါဝင်သည့်/ ရေးသား ထားသည့် စာရွက် စာတမ်း
ဝါကျဖွဲ့ထုံး (syntax)	ဝါကျ/စာကြောင်းများ၏ သဒ္ဒါနည်းအရ တည်ဆောက် ဖွဲ့စည်းပုံ
ဆရာ၏ အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှု (Teacher Evaluation)	သင်ခန်းစာတစ်ခုအတွင်းမှ သင်ကြားမှုနှင့် သင်ယူမှုသည် မည်သို့ဖြစ်နေမည်ကိုဆရာက စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း
သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများနှင့် ရင်းမြစ်များ (Teaching Aids and Resources)	သင်ခန်းစာကို သင်ကြားရာ၌ အထောက်အကူဖြစ်စေမည့် ပစ္စည်းများ၊ အသုံးအဆောင်များ
သင်ကြား သင်ယူမှုနည်း လမ်းများနှင့် နည်းစနစ်များ (Teaching and Learning Methods and Techniques)	သင်ခန်းစာတစ်ခုအတွင်းအသုံးပြုမည့် အထူးနည်းလမ်းများ ဥပမာ မေးခွန်းပေးခြင်းနှင့် တွေး-တွဲ-မျှဝေခြင်း နည်းများ

အသုံးအနှုန်းများ	အသေးစိတ်ရှင်းလင်းချက်များ
သင်ကြားသင်ယူမှုနည်းဗျူဟာများ (Teaching and Learning Strategies)	သင်ခန်းစာတစ်ခုအတွင်း အသုံးပြုမည့်နည်းဗျူဟာများ ဥပမာအားဖြင့် စူးစမ်းလေ့လာမှု အခြေပြုနည်းဗျူဟာများ (သို့မဟုတ်) ပြဿနာအခြေပြုနည်းဗျူဟာများ
ချဉ်းကပ်သင်ကြားနည်း (Teaching Approach)	ဆရာဗဟိုပြုချဉ်းကပ်နည်း၊ ကျောင်းသားဗဟိုပြုချဉ်းကပ်နည်း (သို့) ပေါင်းစပ်ချဉ်းကပ်နည်း
နည်းပညာသုံး ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ အသိပညာ (Technological Content Knowledge) (TCK)	ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာအကြောင်းအရာများကို သင်ကြားပေးရာ ၌ အသစ်အဆန်းဖြစ်အောင်၊ စိတ်ဝင်စားဖွယ် ဖြစ်အောင် နည်းပညာကိုအသုံးပြုပြီး မည်သို့ စီစဉ်ပြုပြင်နိုင်သည်နှင့် ရှုပ်ထွေးနေသောအကြောင်းအရာများကို ကျောင်းသားများ ရှင်းလင်းစွာ နားလည်သဘောပေါက်လာအောင် နည်းပညာ က မည်သို့အထောက်အပံ့ပြုနိုင်သည်တို့ကို သိရှိသော အသိပညာ
နည်းပညာအကြောင်းသိရှိမှုနှင့် အသုံးပြုတတ်မှုဆိုင်ရာ အသိပညာ (Technology knowledge) (TK)	နည်းပညာဆိုင်ရာ ကိရိယာ အမျိုးမျိုးနှင့် ရင်းမြစ်အမျိုးမျိုး တို့ကို သိရှိသော အသိပညာနှင့် ထိုနည်းပညာတို့ကို အသုံးပြုရာ၌ တတ်ကျွမ်းနံ့စပ်သော အသိပညာ
ဘာသာရပ်သင်ကြားရေး၌ အသုံးပြုသော နည်းပညာသုံး သင်နည်းဗေဒဆိုင်ရာ အသိပညာ (Technological Pedagogical Knowledge) (TPCK) သို့မဟုတ် (TPACK)	သင်ကြားမှုနှင့် သင်ယူမှု ဆိုင်ရာ ဆက်စပ် အခြေအနေများ တွင် ပါဝင်နေသော ဘာသာရပ်အကြောင်းအရာ၊ သင်နည်းဗေဒနှင့် နည်းပညာတို့အကြား ဆက်စပ်မှုကို အကျိုးရှိစွာ မည်သို့ ကိုင်တွယ် အသုံးပြုမည်ကို သိရှိသောအသိပညာ
နည်းပညာသုံးသင်နည်းဗေဒဆိုင်ရာ အသိပညာ (Technological Pedagogical Knowledge) (TPK)	စာသင်ခန်းအတွင်း သင်ကြားသင်ယူမှုတို့နှင့် ဆီလျော်သော နည်းပညာသုံးကိရိယာအမျိုးမျိုးနှင့် ရင်းမြစ်အမျိုးမျိုးတို့ကို သိရှိသော အသိပညာနှင့် ထိုကိရိယာတို့တွင် တတ်ကျွမ်း နံ့စပ်သော အသိပညာ
နည်းပညာဆိုင်ရာကိရိယာများ (Technological Tools)	နည်းပညာအသုံးပြုထားသော ကိရိယာများနှင့် ရင်းမြစ်များ ဥပမာ ကွန်ပျူတာ၊ လက်ပ်တော့ပ် ကွန်ပျူတာ၊ ဓာတ်သင်ပုန်းနှင့် မိုဘိုင်းဖုန်းများ

အသုံးအနှုန်းများ	အသေးစိတ်ရှင်းလင်းချက်များ
<p>ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံး အသုံးပြုနိုင်သည့် သင်ယူမှုပုံစံ/ ဒီဇိုင်း (Universal Design for Learning) (UDL)</p>	<p>သင်ကြားမှုနှင့် သင်ယူမှုပြုရာ၌ ပြုပြင်ရန် လွယ်ကူသော ချဉ်းကပ်မှုတစ်ခုဖြစ်သည်။ ထိုချဉ်းကပ်မှုက ကျောင်းသားများအားသင်ယူရန် အကြောင်းအရာများကို မည်သို့ ရှာဖွေ စူးစမ်းမည်။ မည်သို့ ချိတ်ဆက်မည်နှင့် သူတို့သင်ယူ တတ်မြောက်မှုကို မည်သို့ပြသမည်တို့နှင့် ပတ်သက်၍ ရွေးချယ်ခွင့်များပေးထားသည်။ UDL မှ ဝေါဟာရများမှာ လုပ်ဆောင်မှုနှင့် ဖော်ပြမှု (Action and expression) - သင်ယူရမည့်အကြောင်းအရာတို့ကို မည်သို့ သင်ယူ စူးစမ်း လေ့လာမည်နှင့် သူတို့သင်ယူတတ်မြောက်မှုကို မည်သို့ ပြသလိုသည်တို့နှင့် ပတ်သက်၍ ရွေးချယ်ခွင့်ကို ကျောင်းသားများအား ပေးထားသင့်ပါသည်။</p> <p>စိတ်ပါဝင်စားစွာ ပါဝင်စေခြင်း (Engagement) ဆရာများ က နည်းလမ်းပေါင်းစုံအသုံးပြုကာ ကျောင်းသားများ အား စေ့ဆော်မှုပေးရန် ဆောင်ရွက်သင့်သည်။ သို့မှသာလျှင် ကျောင်းသားများ၏ စိတ်ဝင်စားမှုကို ကြာရှည်စွာ ထိန်းထား နိုင်မည်ဖြစ်သည်။</p> <p>တင်ပြခြင်း (Representation) ကျောင်းသားများကို သင်ကြားရာတွင် အချက်အလက်များကို နည်းအမျိုးမျိုး သုံးကာ တင်ပြခြင်းဖြစ်သည်။ ဤနည်းများတွင် စာသားဖြင့် ရေးသားတင်ပြခြင်း၊ နားထောင်ရန် တိပ်ခွေ (အသံသွင်း တိပ်ခွေများ) ဗီဒီယိုများနှင့် လက်တွေ့ လုပ်ဆောင်သင်ယူမှု နည်းလမ်းများ တို့ ပါဝင်ကြသည်။ ကျောင်းသားများ သင်ယူ လိုသော သင်ယူမှု နည်းလမ်း များကိုလည်း ရွေးချယ်ခွင့်ပြု ပေးရမည်။ သူတို့၏ သင်ယူမှု ဆိုင်ရာ အားသာချက်များနှင့် ကိုက်ညီမည့် နည်းလမ်းများကို ရွေးချယ်နိုင်သည်။</p>
<p>စောင့်ဆိုင်းချိန် (Wait time)</p>	<p>မေ့ခွန်းများမေးရာတွင် နှင့် မေးခွန်းများကို တုံ့ပြန်ပေး ရာတွင် ဆရာက စောင့်ဆိုင်းပေးသော အချိန်အတိုင်း အတာ</p>
<p>လက်တွေ့အလုပ်လုပ်သော မှတ်ဉာဏ် (Working Memory)</p>	<p>မှတ်ဉာဏ်အမျိုးအစားတစ်ခုဖြစ်ပြီး အချက်အလက် ပမာဏ အနည်းငယ်ကို တစ်ခဏတာမျှ သိုလှောင် သိမ်းဆည်းထား ပေးသည်။</p>
<p>စာသင်နှစ်တစ်နှစ်စာအတွက် သင်ရိုးမာတိကာ လျာထားခွဲဝေမှုအစီအစဉ် (Year Plan)</p>	<p>စာသင်နှစ်တစ်နှစ်တာလုံးအတွက်သင်ကြားသည့် ဘာသာရပ် အကြောင်းအရာကို ရှေ့နောက် အစဉ်လိုက်နှင့် အချိန်အပိုင်းအခြားအလိုက် ခွဲဝေသတ်မှတ်ထားသော အစီအစဉ်</p>
<p>ဖွံ့ဖြိုးမှု ဗဟိုချက်မရပ်ဝန်း (Zone of Proximal Development) (ZDP)</p>	<p>ကျောင်းသားတစ်ဦး၏ ဆရာအကူအညီဖြင့် လုပ်ဆောင် နိုင်သော စွမ်းဆောင်မှုနှင့် ဆရာအကူအညီမပါဘဲ လုပ်ဆောင်နိုင်သော စွမ်းဆောင်မှုတို့အကြား ကွာဟချက်/ အကွာအဝေး</p>

ကျမ်းကိုးစာရင်း

- Ackerman, C. E. (2019). What is positive psychology & why is it important? [Blog post]. Retrieved from <https://positivepsychology.com/what-is-positive-psychology-definition/>
- Adult Learning Australia (2015). Lifelong and lifewide learning: A policy statement. Retrieved from <https://ala.asn.au/wp-content/uploads/2011/02/ALA-2-Policy-Statement-May-2015.pdf>
- Alfieri, L., Brooks, P., Aldrich, N., & Tenenbaum, H. (2011). Does discovery-based instruction enhance learning? *Journal of Educational Psychology, 103*, 1-18. <https://doi.org/10.1037/a0021017>
- Alsubaie, M. (2015). Hidden curriculum as one current issue of curriculum. *Journal of Education and Practice, 6*(33), 125-128. Retrieved from <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1083566.pdf>
- American Montessori Society. (2019). What Is Montessori Education? Retrieved from <http://www.immschool.com/aboutus.php>
- American Speech–Language–Hearing Association (ASHA). (2019). Augmentative and Alternative Communication (AAC). Retrieved from <https://www.asha.org/public/speech/disorders/AAC/>
- Anderson, L. & Krathwohl, D. (2001). *A Taxonomy for Learning, Teaching and Assessing: A Revision of Bloom’s Taxonomy of Educational Objectives*. New York: Longman.

- Anker-Hansen, J. & Andrée, M. (2019). Using and rejecting peer feedback in the science classroom: A study of students' negotiations on how to use peer feedback when designing experiments. *Research in Science and Technological Education*, 37(3). Retrieved from <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/02635143.2018.1557628>
- Armstrong, Thomas. (2006). Chapter 5: Middle Schools: Social, Emotional and Metacognitive Growth. *Best Schools*. Retrieved from <http://www.ascd.org/publications/books/106044/chapters/Middle-Schools@-Social,-Emotional,-and-Metacognitive-Growth.aspx>
- ASCD. (2011). *Differentiated instruction: Key elements of differentiated instruction*. Retrieved from https://pdo.ascd.org/LMSCourses/PD11OC115M/media/DI-Intro_M4_Reading_Key_Elements.pdf
- Atkinson, R. C., & Shiffrin, R. M. (1968). Human Memory: A Proposed System and its Control Processes. In *Psychology of Learning and Motivation* (Vol. 2, pp. 89–195). Retrieved from [https://doi.org/10.1016/S0079-7421\(08\)60422-3](https://doi.org/10.1016/S0079-7421(08)60422-3)
- Atwood, M. (2009, September 26). Time capsule found on the dead planet. *The Guardian*. Retrieved from <https://www.theguardian.com/books/2009/sep/26/margaret-atwood-mini-science-fiction>
- Australian Council of Educational Research. (2016). *National School Improvement Tool*. Retrieved from https://research.acer.edu.au/tll_misc/18/
- Australian Government Department of the Environment, Water, Heritage and the Arts. (2010). *Sustainability Curriculum Framework: A guide for curriculum developers and policy makers*. Retrieved from <https://cpl.asn.au/sites/default/files/journal/Sustainability%20Curriculum-Framework.pdf>.

Australian Institute for Teaching and School Leadership (AITSL). (2017a). *Explicit instruction*. Retrieved from <https://www.aitsl.edu.au/tools-resources/resource/explicit-instruction-illustration-of-practice>

Australian Institute for Teaching and School Leadership (AITSL). (2017). *Learning intentions and success criteria*. Retrieved from <https://www.aitsl.edu.au/docs/default-source/feedback/aitsl-learning-intentions-and-success-criteria-strategy.pdf>

Australian Institute for Teaching and School Leadership (AITSL). (2017). *Questioning*. Retrieved from <https://www.aitsl.edu.au/docs/default-source/feedback/aitsl-strategies-questioning-a3.pdf>

Australian Learning Lecture (2018). *The Passion Toolkit*. Retrieved from https://www.all-learning.org.au/sites/default/files/all-passiontoolkit_final.pdf

Aviles, Ann M., Anderson, Tanya R. and Davila, Erica R. (2006). Child and Adolescent Social-Emotional Development Within the Context of School. *Child and Adolescent Mental Health*, 11(1), 32-39.

Bada, S. (2015). Constructivism learning theory. A paradigm for Teaching and Learning. *IOSR Journal of Research & Method in Education*, 5(6/1), 66-70. Retrieved from <https://pdfs.semanticscholar.org/1c75/083a05630a663371136310a30060a2afe4b1.pdf>

Barron, B., & Darling-Hammond, L. (2008). *Teaching for meaningful learning: A review of research on inquiry-based and cooperative learning*. [Book excerpt]. George Lucas Educational Foundation. Retrieved from <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED539399.pdf>.

- Barrows, H. S. (1996). Problem-based learning in medicine and beyond: A brief overview. In L. Wilkerson, & W. H. Gijsselaers (Eds.), *New directions for teaching and learning*, Nr. 68 (pp. 3-11). San Francisco: Jossey-Bass Publishers.
- Beitzel, B. (2012). *Information-Processing Theory for Classroom Teachers*. OpenStax CNX. Retrieved from <https://cnx.org/contents/dqtUp6xW@1/Information-Processing-Theory-for-Classroom-Teachers>
- Bennett, M. (2016). *Examples of Cooperative Learning Strategies*. The Knowledge Network for Innovations in Learning and Teaching (KNILT). Retrieved from https://knilt.arcc.albany.edu/Examples_of_Cooperative_Learning_Strategies
- Berk, L. E. (2018). *Development Through the Lifespan*. 7th ed. Hoboken, N.J.: Pearson Education.
- Biology Dictionary. (n.d.). Cognitive Development. Retrieved from <https://biologydictionary.net/cognitive-development>.
- Bishop, R. (2013). The Centrality of Relationships for Pedagogy: The Whanaungatanga Thesis. *American Educational Research Journal* 51(1), 184-214.
- Black, P., & William, D. (1998). Assessment and classroom learning. *Assessment in Education: Principles, Policy & Practice*, 5(1), 7-74.
- Bloom, B., Engelhart, M. Furst, E., Hill, W. & Krathwohl, D. (1956). *Taxonomy of educational objectives. Handbook 1: Cognitive domain*. New York: Longman.

Bloom's Taxonomy of Cognitive Development. (n.d.). *Instructional Design Knowledge Base*. Retrieved from <http://cehdclass.gmu.edu/ndabbagh/Resources/IDKB/bloomstax.htm>

Borich, G. (1999). *Observation skills for effective teaching* (3rd Ed.). Upper Saddle River, NJ: Prentice-Hall.

Boud, D. (2002). Introduction: Making the move to peer learning. In D. Boud, R. Cohen & J. Sampson (eds.), *Peer Learning in Higher Education: Learning From & With Each Other*. London: Kogan Page. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/309967818_Making_the_Move_to_Peer_Learning

Boud, D., Cohen, R., & Sampson, J. (1999). Peer Learning and Assessment. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 24(4), 413-426.

Bramaje, G. & Espinosa, A. (2013). Peer-Led Team Learning Approach: Effects on students' conceptual understanding and attitude towards chemistry. *International Journal of Learning and Teaching*, 5(2), 55-77. Retrieved from https://www.academia.edu/34992144/Peer-Led_team_learning_approach_Effects_on_students_conceptual_understanding_and_attitude_towards_chemistry?auto=download

Brice, Henry. (2017). What percentage of the volume of our brain contains neurons? *Quora.com*. Retrieved from <https://www.quora.com/What-percentage-of-the-volume-of-our-brain-contains-neurons-Our-neocortex-for-instance-is-made-of-neurons-but-is-only-3-mm-thick-but-what-is-below-it>

- Brigham Young University-Idaho (2016). *Instructional development: Instructional tools: A framework for learning and teaching: Developing inspired questions*. Retrieved from https://www.byui.edu/Documents/instructional_development/Instructional%20Tools%20Page%20PDFs/Developing%20Inspired%20Questions.pdf
- Brookhart, S. (2017). How to give effective feedback to your students. Alexandria, Va: ASCD. Retrieved form <http://www.ascd.org/publications/books/116066.aspx>
- Brown-Jeffy, S. & Cooper, J. (2011). Toward a conceptual framework of culturally relevant pedagogy: An overview of the conceptual and theoretical literature. *Teacher Education Quarterly*, Winter, 65-84. Retrieved from <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ914924.pdf>
- Bugental, J.F.T. (1964). The Third Force in Psychology. *Journal of Humanistic Psychology*, 4(1), 19-25.
- Bybee, R. (1997). Achieving scientific literacy: From purposes to practices. Portsmouth, NH: Heinemann Publications.
- Bybee, R. (2006). Boosting science learning through the design of curriculum materials. 2006 – Boosting science learning - what will it take? Retrieved from https://research.acer.edu.au/research_conference_2006/7
- Bybee, R., & Landes, N. M. (1990). Science for life and living: An elementary school science program from Biological Sciences Improvement Study (BSCS). *The American Biology Teacher*, 52(2), 92-98.

- Caldarella, P. & Merrell, K. W. (1997). Common dimensions of social skills of children and adolescents: A taxonomy of positive behaviors. *School Psychology Review*, 26(2), 264-278. Retrieved from <https://doi.org/10.1080/02796015.1997.12085865>
- Candlebark School, 2014. FAQ. Retrieved from <http://www.candlebark.info/faq>
- Carin, A., & Sund, R. (1971). *Developing questioning techniques: A self-concept approach*. Columbus, Ohio: Charles E. Merrill. Retrieved from <https://archive.org/details/developingquesti0000cari>
- Charles Darwin University. (n.d.). During placement. Retrieved from <https://www.cdu.edu.au/education/education-placements/during-placement>
- Cherry, (2020). Industry vs. Inferiority in psychosocial development: Stage four of psychosocial development. Retrieved from <https://www.verywellmind.com/industry-versus-inferiority-2795736>
- Clark, J. (n.d.). *8 Cooperative learning strategies*. Lakehead University. Retrieved from <https://teachingcommons.lakeheadu.ca/8-cooperative-learning-strategies>
- Clifford, M. (2018). 20 Collaborative Learning Tips and Strategies for Teachers. *Teachthought - We grow teachers*. Retrieved from <https://www.teachthought.com/pedagogy/20-collaborative-learning-tips-and-strategies/>
- Colorín Colorado. (2019). Cooperative learning strategies. Retrieved from <https://www.colorincolorado.org/article/cooperative-learning-strategies>
- Costa, A. & Garmston, R. (1994). *Cognitive coaching: A foundation for renaissance schools* (2nd ed.). Norwood, MA: Christopher-Gordon. Retrieved from <https://archive.org/details/cognitivecoachin00arth>

- Cotton, K. (2001). *Classroom questioning*. School improvement research series. Education Northwest. Retrieved from <https://educationnorthwest.org/sites/default/files/resources/classroom-questioning-508.pdf>
- Cox, J. (n.d.-a). Classroom Games to Improve Students' Memory. *TeachHUB*. Retrieved from <https://www.teachhub.com/classroom-games-improve-student-memory>
- Cox, J. (n.d.-b). 5 Cooperative Learning Strategies to Try Today. *TeachHUB*. Retrieved from <https://www.teachhub.com/5-cooperative-learning-strategies-try-today>
- Cox, J. (n.d.-b). Quick Guide to Cooperative Learning. *TeachHUB*. Retrieved from <https://www.teachhub.com/quick-guide-cooperative-learning>
- Crooks, T. (1988). The impact of classroom evaluation practices on students. *Review of Educational Research*, 58, 438-481. <https://doi.org/10.2307/1170281>
- Developmental milestones and the Early Years Learning Framework and the National Quality Standards. (2018). Retrieved from <https://www.acecqa.gov.au/sites/default/files/2018-02/DevelopmentalMilestonesEYLFandNQS.pdf>
- Developmental milestones record. (2019). Medline Plus. Retrieved from <https://medlineplus.gov/ency/article/002002.htm>
- Dewey, E. (1922). *The Dalton laboratory plan*. New York: Dutton. Retrieved from <https://archive.org/details/daltonlaboratory00deweiala>

- Dochy, F., Segers, M., Van den Bossche, P., & Gijbels, D. (2005). Effects of problem-based learning: A meta-analysis from the angel of assessment. *Review of Educational Research*. 75(1), 27-61. Retrieved from <https://doi.org/10.3102/00346543075001027>
- Duchesne, S., & McMaugh, A. (2016). *Educational Psychology for Learning and Teaching* (5th ed.) South Melbourne, Australia: Cengage.
- Duța, N. (2015). From theory to practice: The barriers to efficient communication in teacher-student relationship. *Social and Behavioural Sciences*, 187, 625-630.
- Dyer, K. (2018, March 29). What you need to know when establishing success criteria in the classroom. Retrieved from <https://www.nwea.org/blog/2018/what-you-need-to-know-when-establishing-success-criteria-in-the-classroom/>
- Education Queensland. (n.d.) *A guide to Productive Pedagogies*. Retrieved from <https://digitised-collections.unimelb.edu.au/bitstream/handle/11343/115606/scpp-00431-qld.pdf>
- Edwards, C., Gandini, L., & Forman, G. (Eds). (1998). *The Hundred Languages of Children: the Reggio Emilia approach to early childhood education* (2nd ed.) Westport, USA: Ablex. Retrieved from <https://archive.org/details/hundredlanguages00edwa>
- ELT Planning. (2016, March 9). *18 more ways to introduce your lesson topic*. Retrieved from <https://eltplanning.com/2016/03/09/18-more-ways-to-introduce-your-lesson-topic/>

- Entwistle, N., & Peterson, E. (2004). Conceptions of learning and knowledge in higher education: Relationships with student behaviour and influences of learning environments. *International Journal of Educational Research*, 41, 407-428.
- Erasmusnet Staff. (2018, January 23). 7 Examples of learning outcomes and how to write them. Retrieved from <http://www.erasmusnet.org/single-post/2018/01/22/7-EXAMPLES-OF-LEARNING-OUTCOMES-HOW-TO-WRITE-THEM>
- Exploring the Environment (ETE) team. (n.d.). Reflecting. *Exploring the Environment Teacher Pages*. Retrieved from <http://www.cotf.edu/ete/teacher/reflect.html>
- Foster, C. (2012). Resources – Concurrent material (June 2012): Cooperative learning strategies. *Focus on Learning*. Retrieved from <https://www.algonquincollege.com/fol/resources/concurrent-material-june-2012>
- Freyer, D., Frederick, W., & Klausmeier, H. (1969). *A schema for testing the level of concept mastery*. Madison: Wisconsin Research and Development Center for Cognitive Learning.
- Friesen, S., & Scott, D. (2013). Inquiry-based learning: A review of the literature. Paper prepared for the Alberta Ministry of Education. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/312592892_Inquiry-Based_Learning_A_Review_of_the_Research_Literature
- Gallagher, S. (2012). Productive Questioning. Retrieved from <https://www.rfwp.com/pages/wp-content/uploads/2011/06/2Fairfaxproductive-questioning2012.pdf>

- Gardner, H. (1999). *Intelligence Reframed: Multiple Intelligences for the 21st century*. New York, NY: Basic Books. Retrieved from https://openlibrary.org/books/OL45452M/Intelligence_reframed
- Gay, G. (2010). *Culturally responsive teaching: Theory, research, and practice* (2nd ed.). New York: Teachers College Press.
- Gay, G (2013). Teaching to and through cultural diversity. *Curriculum Inquiry*, 43(1), 48–70.
- Geelong Grammar School. (2014). What is Positive Education? Retrieved from <https://www.ggs.vic.edu.au/School/Positive-Education/What-is-Positive-Education>
- Geller, E. (2011) Perceptual Learning: Applications to Education. Psychology in Action. Retrieved from <https://www.psychologyinaction.org/psychology-in-action-1/2011/06/20/perceptual-learning-applications-to-education>
- Gershon, M. (2014). How to develop independent learners: Practical ideas and strategies for creating a more independent learning environment. TES Global. Retrieved from https://www.tes.com/sites/default/files/tes_strategies_to_develop_independent_learners.pdf
- Gerstein, J. (2016, April 27). Helping your students learn to reflect on their learning. Retrieved from <https://www.teachthought.com/learning/helping-students-learn-reflect-learning/>
- Gibbs, G. (1992). *Assessing more students*. Oxford: Oxford Centre for Staff Development.

- Gibbs, G. & Simpson, C. (2004-05) Conditions under which assessment supports students' learning. *Learning and Teaching in Higher Education, 1*, 3-31. Retrieved from <http://eprints.glos.ac.uk/3609>
- Gilmour, L., Klieve, D., & Li, D. (2018). Culturally and linguistically diverse school environments – Exploring the unknown. *Australian Journal of Teacher Education, 43*(2). <http://dx.doi.org/10.14221/ajte.2018v43n2.10>
- Gold, J. & Watanabe, T. (2010). Perceptual learning. *Current Biology, 20*(2). Retrieved from [https://www.cell.com/current-biology/pdf/S0960-9822\(09\)01930-7.pdf](https://www.cell.com/current-biology/pdf/S0960-9822(09)01930-7.pdf)
- Goldsmith's University of London. (n.d.). Some example lectures. Retrieved from <https://www.gold.ac.uk/psychology/example-lectures>
- Goldstone, R. (1998). Perceptual learning. *Annual Review of Psychology, 49*, 585-612. <https://doi.org/10.1146/annurev.psych.49.1.585>
- Gosser, D., Cracolice, M., Kampmeier, J., Roth, V., Strozak, V., Varma-Nelson, P. (2001). *Peer-Led Team Learning: A Guidebook*. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.
- Government of the Republic of the Union of Myanmar. (2014). National Education Law (2014, Parliamentary Law No. 41). Retrieved from <http://www.asianlii.org/mm/legis/laws/nel2014hn412014446/>
- Gravel, M., & Soger, S. (2014). Blending SAMR and TPACK together: Technology integration ladder activity [Figure]. Presented at the *Tech & Learning's Tech Forum*, 2014, Chicago. Retrieved from <https://i.pinimg.com/originals/3a/27/6c/3a276c5ad8a52d3620d9b4f164865558.jpg>

- Gravers, M. (Ed.). (2007). *Exploring ethnic diversity in Burma* (NIAS Studies in Asian Topics Series 39). NIAS Press. Retrieved from <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:855032/FULLTEXT01.pdf>
- Gredler, M., Broussard, S. & Garrison, M. (2004). The relationship between classroom motivation and academic achievement in elementary school aged children. *Family and Consumer Sciences Research Journal*, 33, 106-120.
- Green, S., Oades, L., & Robinson, P. (2011). Positive Education: Creating flourishing students, staff and schools. *In Psych*, 33(2). Retrieved from <https://www.psychology.org.au/publications/inpsych/2011/april/green/>
- Greening, T. (2016). Five basic postulates of humanistic psychology. *Journal of Humanistic Psychology*, 46(3). Retrieved from <https://academic.udayton.edu/jackbauer/Readings%20595/Hum%20Psy%205%20principles.pdf>
- Groisser, P. (1979). *How to use the fine art of questioning*. Valley Stream, N.Y: Teacher's Practical Press.
- Harrow College. (n.d.). Example of a good lesson plan. Retrieved from [https://www.harrow.ac.uk/images/international/he/Young_Learner_in_FE/Assignments/ Ex Good Lesson Plan.pdf](https://www.harrow.ac.uk/images/international/he/Young_Learner_in_FE/Assignments/Ex_Good_Lesson_Plan.pdf)
- Hattie, J. (2009). *Visible learning: A synthesis of over 800 meta-analyses relating to achievement*. London: Routledge.
- Hattie, J. (2011). Feedback in schools. In R. Sutton, M. Hornsey and K. Douglas (Eds.), *Feedback: The communication of praise, criticism and advice*. New York: Peter Lang Publishing.

Hattie, J., & Timperley, H. (2007). The power of feedback. *Review of Educational Research*, 77(1), 81-112. Retrieved from <https://doi.org/10.3102/003465430298487>

Hélot, C. & Ó Laorie, M. (Eds.). (2011). *Language policy for the multilingual classroom: Pedagogy of the possible*. Bristol, UK: Short Run Press.

Help Me Grow. (n.d.). Cognitive development. Retrieved from <http://helpmegrowmn.org/HMG/HelpfulRes/Articles/WhatCognitiveDev/index.html>

Hennessey, A. & Dionigi, R. (2013). Implementing cooperative learning in Australian primary schools: Generalist teachers' perspectives. *Issues in Educational Research*, 23(1), 52-68.

Henrichsen, L., Smith, M. T., & Baker, D. S. (1997). *Planning effective lessons for language teaching and learning*. Retrieved from <http://linguistics.byu.edu/faculty/henrichsen/LessonPlanning/index.html>

Holec, H. (1979). *Autonomy and foreign language learning*. Oxford: Pergamon.

Huitt, W. (2011). Motivation to learn: An overview. Educational Psychology Interactive. Valdosta, GA: Valdosta State University. Retrieved from <http://www.edpsycinteractive.org/topics/motivation/motivate.html>

International Bureau of Education–UNESCO. (2016). Reaching out to all learners: A resource pack for supporting inclusive education. *Training Tools for Curriculum Development*. Retrieved from http://www.ibe.unesco.org/sites/default/files/resources/ibe-crp-inclusiveeducation-2016_eng.pdf

International Literacy Association. (2016, June 2). Leaders for Literacy Day 2016: Library for All's Rebecca McDonald [Video file]. Retrieved from https://www.youtube.com/watch?v=GoP_HPs9pNY

- Iowa CORE. (2017). Literature Review: Assessment for Learning/ Formative Assessment. Retrieved from https://www.centralriversaea.org/wp-content/uploads/2017/03/C4_Lit-Review_assessmentforlearning-Revised-5.16.17.pdf
- Jenkins, C. (2013). Learning goals & success criteria. *Primary & Junior Mathematics*. Retrieved from <http://pjmath1.blogspot.com/p/learning-goals-success-criteria.html>
- Johnson, A. & Johnson, J. (2004). Long-term journey that transformed a district. In H. Hayes Jacobs (Eds.). *Getting results with curriculum mapping* (pp. 36-51). Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.
- Johnson, D. & Johnson, R. (1994). *Learning together and alone: Cooperative, competitive, and individualistic learning* (4th ed.). Boston: Allyn & Bacon.
- Johnson, S. (2009). Maslow's hierarchy. Retrieved from <https://adwarrior.files.wordpress.com/2009/11/maslows-hierarchy1.gif>
- Johnston, C., Costa, A., & Namit, K. (2019). *Educating Indigenous children in Myanmar. 2018 CASE Education Study: Baseline report on teaching and learning*. European Union, ADRA and RISE. Retrieved from https://www.academia.edu/39247448/Educating_Indigenous_Children_in_Myanmar_Baseline_report_on_teaching_and_learning
- Kellman, P., Massey, C., Roth, Z., Burke, T., Zucker, J., Saw, A., Agüero, K., & Wise, A. (2008). Perceptual learning and the technology of expertise: Studies in fraction learning and algebra. *Pragmatics & Cognition*, 16(2), 356-405.

- Kellner, D., & Share, J. (2007). Critical media literacy, democracy, and the reconstruction of education. In D. Macedo & S.R. Steinberg (Eds.), *Media literacy: A reader* (pp. 3-23). New York: Peter Lang Publishing.
- Kid Sense. (n.d.). Child development charts. Retrieved from <https://childdevelopment.com.au/resources/child-development-charts>
- Killen, R. (2007). Using discussion as a teaching strategy. In *Effective teaching strategies: Lessons from research and practice* (5th ed.), (pp. 146-185). South Melbourne, Vic.: Cengage.
- Kingston, S. (2018). Project based learning & student achievement: What does the research tell us? *PBL Evidence Matters*. 1(1), 1-11. Retrieved from <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED590832.pdf>
- Kirschner, P., Sweller, J., & Clark, R. (2006). Why minimal guidance during instruction does not work: An analysis of the failure of constructivist, discovery, problem-based, experiential, and inquiry-based teaching. *Educational Psychologist*, 41(2), 75-86.
- Knight, P. (1996). Independent study, independent studies and 'core skills' in higher education. In J. Tait & P. Knight (Eds.), *The management of independent learning*. London: Koga Page in association with SEDA.
- Koehler, M. & Mishra, P. (2009). What is technological pedagogical content knowledge? *Contemporary Issues in Teacher Education*, 9(1), 60-70. Retrieved from <https://citejournal.org/volume-9/issue-1-09/general/what-is-technological-pedagogicalcontent-knowledge/>
- Koehler, M. (2011). Using the TPACK Image. Retrieved from <http://matt-koehler.com/tpack2/using-the-tpack-image>

- Kraas, F., Spohner, R., & Myint, A. (2017). *Socioeconomic atlas of Myanmar*. Stuttgart, Germany: Verlag. Retrieved from [https://www.academia.edu/36564763/SOCIO-ECONOMIC ATLAS OF MYANMAR](https://www.academia.edu/36564763/SOCIO-ECONOMIC_ATLAS_OF_MYANMAR)
- Kurt, S. (2019, September 16). TPACK: Technological Pedagogical Content Knowledge Framework. Retrieved from <https://educationaltechnology.net/technological-pedagogical-content-knowledge-tpack-framework/>
- Ladson-Billings, Gloria (1995). Toward a theory of culturally relevant pedagogy. *American Research Journal*. 32(3) 465-491.
- Lewis, B. (2019, July 7). Re: Writing a lesson plan: closure and context [Online forum]. Retrieved from <https://www.thoughtco.com/lesson-plan-step-5-closure-2081851>
- Lewis, K. (2015). Developing questioning skills. Retrieved from <https://www1.udel.edu/chem/white/U460/Devel-question-skills-UTx.pdf>
- Library for All. (2019). 2019 *Annual Report*. Retrieved from <https://libraryforall.org/wp-content/uploads/2019/11/07112019-Library-For-All-Annual-Report-2019-.pdf>
- LiteracyNet. (n.d.). Assessment. How are you smart? Retrieved from <https://www.literacynet.org/mi/assessment/findyourstrengths.html>
- Long-Crowell, E. (2003-2019). Agents of socialization: Family, schools, peers and media. *Introduction to Sociology*. Chapter 4. Lesson 7. Retrieved from <https://study.com/academy/lesson/agents-of-socialization-family-schools-peers-and-media.html>

- Loughran J., Berry A., Mulhall P. (2012). Pedagogical Content Knowledge. In: Loughran J., Berry A., Mulhall P. (eds) *Understanding and Developing Science Teachers' Pedagogical Content Knowledge*. Professional Learning, vol 12. Rotterdam, Netherlands: SensePublishers.
- Luke, A. (2014). On explicit and direct instruction. *Australian Literacy Educators' Association Hot Topic*, May 2014. Retrieved from <https://www.alea.edu.au/documents/item/861>
- Lynne, S. D., Graber, J. A., Nichols, T. R., Brooks-Gunn, J., & Botvin, G. J. (2007). Links between Pubertal Timing, Peer Influences, and Externalizing Behaviors among Urban Students Followed Through Middle School. *Journal of Adolescent Health, 40*(2), 181.e7-181.e13. <https://doi.org/10.1016/j.jadohealth.2006.09.008>
- Lyubomirsky, S. (2007). *Practicing gratitude and positive thinking. The how of happiness: A scientific approach to getting the life you want*. New York: Penguin Press.
- Mahon, A. (2017). The role of talk in an inclusive classroom. Retrieved from <https://learningandteaching-navitas.com/the-role-of-talk-in-an-inclusive-classroom/>
- Mansbach, J. (2016, March 7). The importance of a syllabus. Retrieved from <https://dl.sps.northwestern.edu/blog/2016/03/the-importance-of-a-syllabus/>
- Marzano, R.J. & Pickering, D. (2011). *The Highly Engaged Classroom*. Bloomington, IN: Solution Tree Press.

Maslow, A. (1954). *Motivation and personality*. New York: Harper.

Masters, G. (2013). School improvement: An introduction [Video file]. Retrieved from <https://vimeo.com/65613869>

McCarthy, J. (2015). Differentiated instruction. 3 ways to plan for diverse learners: What teachers do. Retrieved from <https://www.edutopia.org/blog/differentiated-instruction-ways-to-plan-john-mccarthy>

McDonald, R. (2016). Leaders for Literacy Day 2016: Library for All's Rebecca McDonald. Retrieved from https://www.youtube.com/watch?v=GoP_HPs9pNY

McEwan, E. K. (n.d.). Re: Teach the seven strategies of highly effective readers [Online forum]. Retrieved from <http://www.adlit.org/article/19844/>

McEwan, E. K. (2007). *40 Ways to Support Struggling Readers in Content Classrooms*, Grades 6-12. Thousand Oaks, CA: Corwin Press. Retrieved from <http://dx.doi.org/10.4135/9781483329703>

McLeod, S. (2016). Bandura – social learning theory. *Simply Psychology*. Retrieved from <https://www.simplypsychology.org/bandura.html>

McLeod, S. (2017). Multi Store Model of Memory. *Simply Psychology*. Retrieved from <https://www.simplypsychology.org/multi-store.html>

McLeod, S. (2018). Jean Piaget's Theory of Cognitive Development. *Simply Psychology*. Retrieved from <https://www.simplypsychology.org/piaget.html>

- McLeod, S. (2018). Lev Vygotsky. *Simply Psychology*. Retrieved from <https://www.simplypsychology.org/vygotsky.html>
- McLeod, S. (2018). Maslow's hierarchy of needs. *Simply Psychology*. Retrieved from <https://www.simplypsychology.org/maslow.html>
- Mendle, J., Turkheimer, E., & Emery, R. E. (2007). Detrimental psychological outcomes associated with early pubertal timing in adolescent girls. *Developmental Review*, 27(2), 151–171. <https://doi.org/10.1016/j.dr.2006.11.001>
- Meyer, B., Haywood, N., Sachdev, D., & Faraday, S. (2008). *What is independent learning and what are the benefits for students?* London: Department for Children, School and Families Research Report.
- Ministry of Education. (2016). *National Education Strategic Plan 2016-2021 Summary*. Government of the Republic of the Union of Myanmar.
- Ministry of Education (2019). Basic Education School Quality Assurance Standards Framework (BE-SQASF) Manual. Department of Basic Education.
- Mishra, P., & Koehler, M. (2006). Technological pedagogical content knowledge: A framework for integrating technology in teachers' knowledge. *Teachers College Record*, 108(6), 1017–1054.
- Moloney, R., & Saltmarsh, D. (2016). Knowing your students in the culturally and linguistically diverse classroom. *Australian Journal of Teacher Education*, 41(4). Retrieved from <http://dx.doi.org/10.14221/ajte.2016v41n4.5>

- Morris, S. M. (n.d.). Re: Reflection as learning and teaching [Online forum]. Retrieved from <https://canvas.instructure.com/courses/612829/pages/heres-what-to-do-on-saturday>
- Morrison, K., Robbins, H., & Rose, D. (2008). Operationalizing culturally relevant pedagogy: A synthesis of classroom-based research. *Equity & Excellence in Education*, 41(4), 433-452. Retrieved from <https://doi.org/10.1080/10665680802400006>
- Murdoch, K. (2014). The urge to inquire: Curiosity in the classroom. *Primary Geography, Autumn, 2014*. Retrieved from <https://static1.squarespace.com/static/55c7efeae4b0f5d2463be2d1/t/5c999bf49b747a147e3b38d2/1553570816083/PGAutumn2014Murdoch.pdf>
- Murdoch, K. (2019). A model for designing a journey of inquiry. Retrieved from <https://static1.squarespace.com/static/55c7efeae4b0f5d2463be2d1/t/5d672b554646780001dbe0fd/1567042417794/%23A+MODEL+FOR+DESIGNING+A+JOURNEY+OF+INQUIRY.pdf>.
- Murdoch, K. (n.d.) Inquiry learning – journeys through the thinking processes. Retrieved from <https://static1.squarespace.com/static/55c7efeae4b0f5d2463be2d1/t/55ca9b31e4b0cf5cb3c4ba2e/1439341361238/inquirylearning.pdf>
- Myint, K. M. (2019). Climate change: is it real? *Global New Light of Myanmar*. Retrieved from <https://www.globalnewlightofmyanmar.com/climate-change-is-it-real/>
- Nappi, J. (2017). The importance of questioning in developing critical thinking skills. *The Delta Kappa Gamma Bulletin: International Journal for Professional Educators*, 84(1), 30-41. Retrieved from https://www.dkg.is/static/files/skjol_landsamband/bulletin_grein_jona.pdf#page=30

National Academy of Sciences (2000). *Inquiry and the National Science Education Standards: A Guide for Teaching and Learning*. National Research Council. Washington, DC: The National Academies Press. <https://doi.org/10.17226/9596>.

National Agency for Education (2000). *Lifelong learning and lifewide learning*. Stockholm.

National Association for the Education of Young Children. (2009). Key messages of the Position Statement. Retrieved from <https://www.naeyc.org/sites/default/files/globally-shared/downloads/PDFs/resources/position-statements/KeyMessages.pdf>

New South Wales Government. (2019). Teacher quality and accreditation. Strategies for differentiation. Retrieved from <https://education.nsw.gov.au/teaching-and-learning/professional-learning/teacher-quality-and-accreditation/strong-start-great-teachers/refining-practice/differentiating-learning/strategies-for-differentiation>

Newmann, F., King, M., Carmichael, D. (2009). *Teaching for Authentic Intellectual Work: Standards and Scoring Criteria for Teachers' Tasks, Student Performance, and Instruction*. Minneapolis, MN: Tasora Books. Retrieved from <https://teachingcenter.wustl.edu/resources/active-learning/group-work-in-class/using-roles-in-group-work/>

Newton, L. (2017). *Questioning: A window on productive thinking*. Ulm: International Centre for Innovation in Education (ICIE). Retrieved from <http://dro.dur.ac.uk/20948/1/20948.pdf>

- Noble, T., & McGrath, H. (2015). PROSPER: A New Framework for Positive Education. *Psychology of Well-Being*, 5(1). <https://doi.org/10.1186/s13612-015-0030-2>
- Oppelt, L. (2017, August 21). 5 activities to help students improve their working memory. We Are Teachers. Retrieved from <https://www.weareteachers.com/working-memory>
- Pappas, C. (2015). Enhancing Short-Term Memory: 5 Strategies For eLearning Professionals. *eLearning Industry*. Retrieved from <https://elearningindustry.com/enhancing-short-term-memory-5-strategies-elearning-professionals>
- Pedaste, M., Maeots, M., Siiman, L., de Jong, T., van Riesen, S., et al. (2015). Phases of inquiry-based learning: Definitions and the inquiry cycle. *Educational Research Review*, 14, 47-61.
- Pescovitz, O. H., & Walvoord, E. C. (2007). When puberty is precocious: Scientific and clinical aspects. Retrieved from <http://site.ebrary.com/id/10186909>
- Phillips, M., Koehler, M., & Rosenberg, J. (2016). Considering context: Teachers' TPACK development and enactment. In L. Liu & D. Gibson (Eds.), *Research Highlights in Technology and Teacher Education* (pp. 53-60). North Carolina: Association for the Advancement of Computing in Education.
- Point B. (2018). A Guide to Becoming a 21st century Teacher. *Point B Design and Training*. Retrieved from <http://www.pointb.is/21csguide#introduction>
- Positive Psychology Center. (n.d.). Retrieved from <https://ppc.sas.upenn.edu>

- Powell, W., & Kusuma-Powell O. (2011). Knowing our students as learners. In *How to teach now*. Retrieved from <http://www.ascd.org/publications/books/111011/chapters/Knowing-Our-Students-as-Learners.aspx>
- Powers, J. (. Developmental Milestones for Children. Retrieved from https://faculty.mccneb.edu/JFAUCHIER/psy121jf/Projects_SS04/Jenni%20Powers/PSY121jf/milestones.html
- Primary Connections. (2008). An elaboration of the Primary Connections 5Es teaching and learning model. Retrieved from https://www.Primaryconnections.org.au/sites/default/files/pictures/5Es_model.pdf.
- Primary Connections. (2019). 5Es Teaching and Learning Model. Retrieved from <https://www.Primaryconnections.org.au/5es-teaching-and-learning-model>.
- Project Zero. (n.d.). *Practical Intelligence for School*. Retrieved from <http://www.pz.harvard.edu/projects/practical-intelligence-for-school>
- Promethean. (2016). Collaborative learning vs cooperative learning: what's the difference? ResourceEd: A Promethean Blog. Retrieved from <https://resourced.prometheanworld.com/collaborative-cooperative-learning/>
- Psychology Notes HQ. (2019). What is Bronfenbrenner's Ecological Systems Theory? Retrieved from <https://www.psychologynoteshq.com/bronfenbrenner-ecological-theory>
- Puentedura, R. (2014). *Building transformation: An introduction to the SAMR model*. Retrieved from http://www.hippasus.com/rrpweblog/archives/2014/08/22/BuildingTransformation_AnIntroductionToSAMR.pdf

Queensland Studies Authority. (2010). The role of inquiry in senior secondary science. Retrieved from https://www.qcaa.qld.edu.au/downloads/publications/paper_snr_sci_roleofinquiry.pdf

Reflection: Descriptors and examples. (n.d.). In *Teacher evaluation plan handbook*. Retrieved from http://webshare.greenwich.k12.ct.us/teplhandbook/Reflection_Examples

Reif, F. (2010). *Applying Cognitive Science to Education. Thinking and Learning in Scientific and Other Complex Domains*. Cambridge, MA: The MIT Press.

Reischmann, J. (2014): Lifelong and life-wide learning: A perspective. In S. Charungkattikul (Ed.), *Lifelong education and lifelong learning in Thailand*. pp. 286-309.

Riley, J. (n.d.). Multistore Model of Memory. Explore Psychology. Tutor2U. Retrieved from <https://www.tutor2u.net/psychology/reference/multi-store-model-of-memory>

Rogers, C. (1969). *Freedom to learn: A view of what education might become*. Columbus, OH: Charles E. Merrill.

Roustae, R., Kadir, S. A. & Asimiran, S. (2014). A review of constructivist teaching practices. *Middle-East Journal of Scientific Research*. 19, 145 – 152. Retrieved from [http://www.idosi.org/mejsr/mejsr19\(icmrp\)14/22.pdf](http://www.idosi.org/mejsr/mejsr19(icmrp)14/22.pdf)

Russell, V., Ainley, M., & Frydenberg, E. (2005). Student motivation and engagement. *Schooling Issues Digest*. Australian Government, Department of Education, Science and Training.

- Rwehera, M. (2017). Myanmar National Education Strategic Plan 2016/17-2020/21 (NESP) Appraisal Report. UNESCO. Retrieved from <https://www.globalpartnership.org/sites/default/files/2018-05-gpe-esp-appraisal-report-myanmar.pdf>
- Sabin, D. (2018). The Four Principles of Middle School ELA Engagement. *Literacy Daily*. Retrieved from <https://www.literacyworldwide.org/blog/literacy-daily/2018/08/14/the-four-principles-of-middle-school-ela-engagement>
- Sadler, R. (1989). Formative assessment and the design of instructional systems. *Instructional Science*, 18, 119-144.
- Saeed, S., & Zyngier, D. (2012). How motivation influences student engagement: A qualitative case study. *Journal of Education and Learning*, 1(2), 252-267.
- Salamone, F. A, & Salamone, V. A. (1993). Erikson in Nigeria: Exploring the universality of the theory of psychosocial development. *Anthropos*. 88. 87 – 98. <https://www.jstor.org/stable/40462747>
- Säljö, R. (1979). *Learning in the learner's perspective. I. Some common-sense conceptions*. (Report 76). Gothenburg: University of Gothenburg, Department of Education.
- Säljö, R. (1982). *Learning and understanding*. Göteborg: Acta Universitatis Gothoburgensis.
- Schacter, D. L., Gilbert, D. T., & Wegner, D. M. (2009). *Psychology*. New York: Worth Publishers.

- Science Education Resource Centre, Carleton College. (2019). Pedagogy in action. Peer-Led Team Learning. Retrieved from <https://serc.carleton.edu/sp/library/pltl/index.html>
- Selva, J. (2019). Positive Psychology in Schools and Education for Happy Students. Positive Psychology.com. Retrieved from <https://positivepsychology.com/positive-education-happy-students/>
- Shein, A, (2011). *Alternative schooling: Role of non-formal education in Myanmar*. Retrieved from https://www.academia.edu/29706311/alternative_schooling_role_of_non-formal_education_in_myanmar
- Shelton, T. (2014). *Non-Directive Teaching Scenarios*. YouTube. Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=C0EXm-4wLEY>
- Shulman, L. (1986). Those who understand: Knowledge growth in teaching. *Educational Researcher*, AERA Presidential Address, 4-14. Retrieved from <https://pdfs.semanticscholar.org/f29d/a5d8c806102b060e7669f67b5f9a55d8f7c4.pdf>
- Shulman, L. (1987). Knowledge and teaching: Foundations of the new reform. *Harvard Educational Review*, February, 1-22.
- Sinha, N., Khreisat, L., & Sharma, K. (2009). Learner-interface interaction for technology-enhanced active learning. *Innovate: Journal of Online Education*, 5(3), 3. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/234679565_Learner-Interface_Interaction_for_Technology-Enhanced_Active_Learning

- Sipe, A. (n.d.). Lesson Closure with Examples Or 40 Ways to Leave a Lesson. Retrieved from <https://teachingcommons.lakeheadu.ca/sites/default/files/inline-files/40%20ways%20to%20leave%20a%20lesson.pdf>
- Snow, A. (2015). *Behaviourism in the classroom*. Retrieved from https://www.youtube.com/watch?v=kqrZM_TPET8
- Social development in children. (n.d.). Retrieved from <https://www.scanva.org/support-for-parents/parent-resource-center-2/social-development-in-children>
- Stangor, C., & Walinga, J. (2014). *Introduction to Psychology*. 1st Ed.. Retrieved from https://ocw.mit.edu/ans7870/9/9.00SC/MIT9_00SCF11_text.pdf
- Steiner Education Australia (2019). About Steiner education. Retrieved from <https://www.steinereducation.edu.au/steiner-education/about-steiner-education/>
- Steketee, C. (1996). *Conception of learning held by students in the lower, middle and upper grades of primary school*. (Honours thesis). Edith Cowan University. Retrieved from https://ro.ecu.edu.au/cgi/viewcontent.cgi?article=1676&context=theses_hons
- Stoudt, A. (n.d.). The Reggio Emilia Approach. Retrieved from <https://www.scholastic.com/teachers/articles/teaching-content/reggio-emilia-approach/>
- Strickland, C. (2007). Tools for high-quality differentiated instruction: An ASCD action tool. Alexandria, VA: ASCD.

Stronger Smarter Institute. (2014). *High-Expectations Relationships: A foundation for quality learning environments in all Australian schools*. Position Paper. Retrieved from <http://strongersmarter.com.au/wp-content/uploads/2015/01/SSI-HER-Position-Paper-Final-lowres.pdf>

Sudhakar, J. (2017, 25 October). Teaching Aids and Resources Aids the best learning. Retrieved from <https://www.linkedin.com/pulse/teaching-aids-resources-best-learning-ms-jemi-sudhakar/>

Tamariki School. (2017). Special character. Retrieved from <https://www.tamariki.school.nz/main.php?url=/special-character>

Tasmanian Department of Education. (2016). Good teaching. Differentiated classroom practice: Learning for all. Version 3. Retrieved from <https://publicdocumentcentre.education.tas.gov.au/Documents/Good-Teaching-Differentiated-Classroom-Practice-Learning-for-All.pdf>

Teaching Diverse Students Initiative. (2010). A Project of the Southern Poverty Law Centre. Introduction to Culturally Relevant Pedagogy. Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=nGTVjJuRaZ8>

Teaching Tolerance. (2010, June 17). *Introduction to culturally relevant pedagogy* [Video file]. Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=nGTVjJuRaZ8>

TeachThought. (2018). 20 Collaborative Learning Tips and Strategies for Teachers. Retrieved from <https://www.teachthought.com/pedagogy/20-collaborative-learning-tips-and-strategies/>

- Texas Education Agency. (2019). The Effective Schools Framework. Retrieved from <https://texasesf.org/framework/>
- The Bell Foundation. (n.d.). Great Idea: Collaborative activities. English as an Additional Language (EAL) Nexus. Retrieved from <https://ealresources.bell-foundation.org.uk/teachers/great-ideas-collaborative-activities>
- The Peak Performance Center. (n.d.). *Cognitive Learning Theory*. Retrieved from <http://thepeakperformancecenter.com/educational-learning/learning/theories/cognitive-learning-theory/>
- Thomas, J. (2000). A review of research on project-based learning San Rafael, CA: The Autodesk Foundation. Retrieved from http://www.bobpearlman.org/BestPractices/PBL_Research.pdf
- Tilbury, D. & Cooke, K. (2005). *A National Review of Environmental Education and its Contribution to Sustainability in Australia: Frameworks for Sustainability* (Vol. 1). Canberra: Australian Government Department of the Environment and Heritage and Australian Research Institute in Education for Sustainability. Retrieved from http://aries.mq.edu.au/projects/national_review/files/volume1/Vol_1Summary_Nov05.pdf
- Tomlinson, C. (2000). *Differentiation of instruction in the elementary grades*. ERIC Digest. ERIC Clearinghouse on Elementary and Early Childhood Education. Retrieved from <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED443572.pdf>
- Tomlinson, C. & Allan, S. (2000). *Leadership for differentiating schools & classrooms*. Alexandria, VA: ASCD. Retrieved from <http://www.ascd.org/publications/books/100216/chapters/Understanding-Differentiated-Instruction@-Building-a-Foundation-for-Leadership.aspx>

- Tomlinson, C., & Imbeau, M. (2010). *Leading and managing a differentiated classroom*. Alexandria, VA: ASCD. Retrieved from <http://www.ascd.org/Publications/Books/Overview/Leading-and-Managing-a-Differentiated-Classroom.aspx#video>
- UNESCO. (2004). *The plurality of literacy and its implications for policies and programmes. UNESCO Education Sector Position Paper*. Retrieved from <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000136246>
- UNESCO. (2005). *Towards knowledge societies*. Retrieved from <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000141843>
- UNESCO. (2015). *Rethinking education towards a global common good*. Retrieved from <http://www.unesco.org/new/fileadmin/MULTIMEDIA/FIELD/Cairo/images/RethinkingEducation.pdf>
- UNESCO. (2016). *Global Education Monitoring Report, Education for people and planet: Creating sustainable futures for all*. Retrieved from <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000245745>
- UNESCO. (2017). UNESCO harnesses media to empower Myanmar's rural communities with information. Retrieved from <https://bangkok.unesco.org/content/unesco-harnesses-media-empower-myanmar%E2%80%99s-rural-communities-information>
- UNESCO. (2019). Literacy. Retrieved from <https://en.unesco.org/themes/literacy>
- United Nations Environment Programme (UNEP). (2009). *Learning from Cyclone Nargis: Investing in the environment for livelihoods and disaster risk reduction*. Retrieved from https://wedocs.unep.org/bitstream/handle/20.500.11822/14116/myanmar_cyclonenargis_case_study.pdf

- University of Newcastle. (n.d.). *A brief guide to class discussion*. Centre for Teaching and Learning. Retrieved from https://www.newcastle.edu.au/data/assets/pdf_file/0017/109601/Discussions-A_brief_guide_to_Class_discussion.pdf
- US Department of Education. (2017). *Reimagining the Role of Technology in Education: 2017 National Technology Plan Update*. Office of Educational Technology. Retrieved from <https://tech.ed.gov/files/2017/01/NETP17.pdf>
- Victoria Government Department of Education and Training. (2019). *High impact teaching strategies. Excellence in teaching and learning*. Retrieved from <https://www.education.vic.gov.au/Documents/school/teachers/support/high-impact-teaching-strategies.pdf>
- Vierstra, G. (2016, September 14). Re: Five ways to start your lessons [Online forum]. Retrieved from <https://www.teachingchannel.org/blog/2016/09/14/5-ways-to-start-your-lessons>
- Vygotsky, L. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes* (M. Cole, V. John-Steiner, S. Scribner, & E. Souberman, Eds.), Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Washington University Center for Teaching and Learning. (2017). POGIL role cards. Retrieved from <http://teachingcenter.wustl.edu/wp-content/uploads/2017/12/POGIL-role-cards-traditional.pdf>
- Wasserman, S. (2010). Effective classroom discussions. *Educational Leadership*, 67(5). Retrieved from <http://www.ascd.org/publications/educational-leadership/feb10/vol67/num05/Effective-Classroom-Discussions.aspx>

- Wells, K. (n.d.). Cognitive Development. *Gale Encyclopedia of Children's Health: Infancy through Adolescence*. Retrieved from <https://www.encyclopedia.com/medicine/encyclopedias-almanacs-transcripts-and-maps/cognitive-development>
- Wheeler, S. (2014). Digital Age Learning. Retrieved from <https://www.slideshare.net/timbuckteeth/the-changing-face-of-digital-learning/3-Surface-LearningDeep-LearningSteveWheelerUniversityofPlymouth2014Source-Marton-and>
- Wiggins, G. & McTighe, J. (1998). Backward Design. In *Understanding by Design* (pp. 13-34). ASCD.
- Winmalee High School. (n.d.). Positive Education. NSW Department of Education. Retrieved from <https://winmalee-h.schools.nsw.gov.au/about-our-school/positive-education.html>
- WNET Education. (2004). Workshop: Cooperative and Collaborative Learning. Retrieved from <https://www.thirteen.org/edonline/concept2class/coopcollab/index.html>
- World Literacy Foundation. (2018). *The economic & social cost of illiteracy*. Retrieved from <https://worldliteracyfoundation.org/wp-content/uploads/2019/06/TheEconomicSocialCostofIlliteracy-2.pdf>
- Yilmaz, K. (2011). The Cognitive perspective on learning: Its theoretical underpinnings and implications for classroom practices. *The Clearing House*, 84(5), 204 – 212. <https://doi.org/10.1080/00098655.2011.568989>

Zakime, A. (2018, March 21). Re: What are lesson aims? [Online forum]. Retrieved from <https://www.whatiselt.com/single-post/2018/03/20/What-are-lesson-aims>

Zimring, F. (1994). Carl Rogers (1902-1987). *Prospects: The Quarterly Review of Comparative Education*, 24(3/4), 411-422. Retrieved from <http://www.ibe.unesco.org/sites/default/files/rogerse.PDF>

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ
ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန